LIBRARY OF PRINCETON

NOV 05 2013

THEOLOGICAL SEMINARY

A

Monsieur Garcin de Tassy

Hommage de haute estime

de l'auteur.

Halfay Bey

Paris, 24 Octobre

1861.

ԲԱՌԳԻՐՔ

ՀԱՅ-ԳԱՂԼԻԱՐԷՆ

DICTIONNAIRE

ARMÉNIEN-FRANÇAIS

ԲԱՌԳԻՐՔ

ՀԱՅՑ-ԳԱՂԼԻԱՐԷՆ

ԵՒ

ԳԱՂԼԻԱՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

Նախկին Վերատեսուչ Հայկազեան Վարժարանին,
Անդամ Ասիական Ընկերութեանն Փարիզու, Պատմական
Ճեմարանին Գաղղիոյ, Արեւելեան Ընկերութեանն
Փարիզու, եւ այլն, եւ այլն·

ՓԱՐԻԶ

ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ Լ. ՀԱՇԷԹԻ

Իփողոցն Փիէռ-Սառազէն, 14.

—

1861

DICTIONNAIRE

ARMÉNIEN-FRANÇAIS

ET

FRANÇAIS-ARMÉNIEN

PAR

AMBROISE CALFA

Ancien Directeur du Collége national arménien,
Membre de l'Institut historique, de la Société asiatique,
de la Société orientale de France, etc., etc.

PARIS

LIBRAIRIE DE L. HACHETTE ET Cie.

Rue Pierre-Sarrazin, 14.

—

1861

Paris — Imprimerie de P.-A. BOURDIER et Cᵉ, 30, rue Mazarine.

ԱՌ ՎԵՀԱՓԱՌ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ Բ

ԿԱՅՍՐ ԵՒ ԻՆՔՆԱԿԱԼ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՌՈՒՍԻՈՅ

եւ այլն, եւ այլն, եւ այլն.

ՆՈՒԷՐ

Խորին Մեծարանաց եւ մեծի Զարմացման.

ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ.

ՏԻԿԱՆԱՐԱՆ
ՏԱՆՆ
ԿԱՅՍԵՐ.
ԻՒԱՆԱՏՈՒՆ.
Թ. 2383.

Փետրվարիւրկ, 9/21 Մայիսի 1859.

ՏԷՐ ՎԵՐԱՏԵՍՈՒՉ,

Փութացայ ծանօթ առնել առ Վեհափառ Կայսրն բովանդակ Ռուսիոյ՝ զընծայականն գիր զոր առ իս հաւատացիք ընդ ձեռն Կայսերական Դեսպանատան:

Բազում մարդասիրութեամբ հաճեցաւ լսել հայցուածոց Ձերոց Օգոստափառն իմ Վեհապետ, Վերատեսուչ Տէր, եւ ընկալաւ զընծայական Հայ-Գաղղիական Բառգրոցն զոր իւրոյս ընծայէք:

Վեհափառ Ինքնակալն հաճեցաւ յանձն առնել ինձ զիւրն յայտնել Ձեզ զշնորհակալիս:

Պատիւ անձին համարիմ կատարել զԿայսերականս զայս Պատուէր հրամանի, եւ աղերսեմ զՁեզ ընդունել զնոր հաւատիս խորին ակնածութեանս:

Ոստիկան Տանն Կայսեր
Կոմսն ԱՏԼԵՐՊԷՐԿ:

Առ Տէր ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ ԳԱԼՃԱՅԵԱՆ
Վերատեսուչ Հայկազեան Վարժարանին
որ իՓարիզ:

A SA MAJESTÉ

ALEXANDRE II

EMPEREUR ET AUTOCRATE DE TOUTES LES RUSSIES

etc., etc., etc.

HOMMAGE

DU PLUS PROFOND RESPECT ET DE LA PLUS HAUTE ADMIRATION.

AMBROISE CALFA.

MINISTÈRE
DE LA
MAISON
DE
L'EMPEREUR.

CHANCELLERIE.

N° 2383.

Saint-Pétersbourg, le 9/21 mai 1859.

Monsieur le Directeur,

Je me suis empressé de porter à la connaissance de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies la lettre dédicatoire que vous m'avez fait tenir, à cet effet, par l'entremise de l'Ambassade impériale.

C'est avec la plus gracieuse bienveillance que mon auguste Souverain a daigné accueillir votre demande, monsieur le Directeur, et agréer la dédicace du *Dictionnaire arménien-français* que vous publiez.

Sa Majesté Impériale a bien voulu me charger de vous exprimer ses remercîments.

J'ai l'honneur de m'acquitter de ce Message impérial, et vous prier de recevoir la nouvelle assurance de ma considération très-distinguée.

Le Ministre de la Maison de l'Empereur,
Comte d'Adlerberg.

A Monsieur Ambroise Calfa,
Directeur du Collége national arménien,
A Paris.

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ.

Յընդհանուր ծաւալել յազգիս Հայոց ուսման գաղղիականին կենցաղօգուտ բարբառոյ, եւ յաճել հայասիրացն Քուոյ յԵւրոպա, եւս քան զեւս յերեւան գայր կարեւորութիւն Հայ-Գաղղիաբէնն Բառգրոց, գործի անհրաժեշտ որոց իմարզս եւ իվաստակ երկոցուն լեզուացն պարապիցին. նմին իրի եւ իխոյզ եւ իխնդիր են ամենեքին մատենիդ, որոյ փորձք ինչ ցարդ եղեն աննշանք եւ ոչ յոյժ օգտամատոյցք: Վառեալքս սիրով փառաց եւ մատենագրութեան մերոյս հայրենի աշխարհին, ձեռնամուխ յերկն եղաք, եւ բուռն եռանդեամբ զամս յոլովս ինոյն վաստակեցաք անձանձիբ: Ձեռն արկեալս այս երկասիրութիւն իվեր քան զկարծիս մեր եւ զայլոց տարժանական եղեւ եւ դժուարաքիրտն: Քան զի բնաւ չէր նման աշխատութիւն մեր այնոցիկ իյօրինողացն բառագրոց, որ բազում այն է զի ոչ այլ առնեն, բայց դոյզն ինչ յաւելուլ, զեղչել կամ ուղղել իգիրս անդ նախորդացն իւրեանց: Եւ պակասէին մեզ նախորդք:

Մատենն Փրանկիսկեայ Ռիվոլայ, մակագրեալ Բառգիրք Հայ-Լատին, հրատարակեալ իՄիլան յամի 1621 եւ ընծայեալ Փրեդերիկոսի Պոռոմէոյ ծիրանաւորի՝ արքեպիսկոպոսին Միլանու, բառարան է համառօտ՝ յօրինեալ վերիվերոյ իմն գիտութեամբ հայկականս լեզուի, յորում եւ բնիկ բառք հայեցիք խառն են ընդ աշխարհիկ բառից եւ դարձուածոց անխտիր. ուղղագրութիւնն իսկ բազում ուրեք վրիպակ եւ այլանդակեալ:

Իգրչագիրս կայսերական Մատենադարանի Փարիզու կայ եւ ձեռագիր մատեան՝ Բառգիրք Հայոց անուանեալ, աշխատասիրութիւն Փրթի Տըլաքրուա գաղղիացւոյ: Նոյն է սա ընդ Բառարանի Ռիվոլայ Միլանեցւոյ, միայն յաւելեալ են ինա բառք ոմանց ինախնեաց մերոց եւ քերականութեանն Շրոտերի գերմանացւոյ: Ինմանողութեանս յայսմիկ գոգցես առաւել քան իբնագրին Թերի է կարգաբանութիւն. բառք խառն իխուռն եւ առանց խոհական ընտրութեան սփռեալք իմատենիդ՝ ըստ ձեւոյ եւ տարազու գտելոց իգիրս, նշանակութիւնք նոցին Թերակատարք կամ անհաւատիք՝ յայտ իմն առնեն զիարեւանցի հայագիտութիւն մատենագրին:

Բառարանն Հ. Ալգերեանի Թէպէտեւ առաւել կատարեալ եւ կարգաբան քան զվերոյիշեալսն, սակայն բառիցն եւ դարձուածոց չքաւորութեամբ եւ գաղղիական մեծամեծ վրիպակօքն՝ իբազում ամաց հետէ անբաւական համարեալ է յիմաստնոց. նորին աղագաւ եւ կրկին տպագրութեանն պատուոյ

չեղեւ արժանաւոր, Թէպէտ եւ ոչ սակաւ ժամանակք են յորմէ հետէ սպառեցաւ տպագիրն, եւ հրատարակումն նմանօրինակ մեծաԹախանձ խնդրի յազգայնոց եւ յօտարաց:

Այսպէս Թափուր իվաստակակցացն օգնականուԹենէ, հարկ եղեւ մեզ անձնատուր լինել յաւանձին եւ իմշտաջան վարժս, յանդուլ եւ իմանրաքնին խուզարկուԹիւնս եւ իճիգն երկայնամիտ առ իհարԹել տապալել զյոգնաԹիւ խոչս խափանարարս որք ընդ առաջ մեզ ելանէին յամենայն ոտնափոխս: ՀամեմատուԹիւն միոյ եւեԹ յիջից Բառգրոցս ընդ նախայիշատակելոցն բովանդակուԹիւն՝ շատ լիցի առ ակներեւ ցուցանել զխտիրն մեծ որ իմիջի կայցէ, եւ բանիցս մերոց լիուլի առնել իրաւունս:

Ջամս յոլովս ծախեալ յընԹերցումն եւ իքննուԹիւն մատենագրացն մերոց նախնեաց, կամ եղեւ մեզ զառաջինն յօրինել Բառարան ճոխագոյն քան զամենայն հայերէն Բառարանս իլոյս ընծայեալս ցարդ՝ բովանդակելով ինմին եւ զամենայն բառս որ արտաքոյ մեծի Հայկազեան Բառգրոցն գտանիցին: Սկիզբն իսկ արարաք տպագրուԹեանն. բայց առ աճի չհասանելոյ յառաջադիրս նպատակ՝ հարկ իվերայ մեր եդաք իծաղկաքաղ հրատարակումն նորին Թեւակոխել. քան զի ստուարակարկատ մեծուԹեամբն ծանրանայլին ծախք եւ ծանրադանդաղ յառաջէր գործն դժուարատիպ, որ եւ գնոյն բարձրուԹեամբ գժուարահաս իսկ արդեօք հանդերձեալ էր լինել յոգունց եւ դժուարակիր:

Լաւագոյն համարեցաք ասլա նուիրել հասարակաց մատեան դիւրատար դիւրագին, եւ միանգամայն օգտաւէտ, դիւրահաս եւ կարեւորօքն ճոխացեալ. եւ առ այս ղամենայն զփոյԹ եւ զջան իմէջ առաք: Գուն գործեցաք բառիցն առատուԹեան կցորդել զնշանակուԹեանցն զճշդուԹիւն եւ զյստակուԹիւն: Յաչս եդեալ զանձնասիրուԹիւն մատենագրի՝ փոյԹ յանձին կալաք զնիւԹ մեծադիր ուԹածալ մատենի իբրու 1600 իջից՝ կարճել ամփոփել իփոքրադիր եւ ինուազագոյն էջս, առանց ամենեւին իբաց հատանելոյ այնու ոչ զպիտանի բառս, ոչ զբազմադիմի եւ զփոխաբերական առմունս նոցին, եւ ոչ զազգի ազգի ոճս եւ զդարձուածս հայկաբանուԹեան եւ զգաղղիաբանուԹեան:

Սմին իրի չեդաք զսեռականն բառից յանգելոց

Ա. Ի Թ ի ւ ն, որպէս ՈղորմուԹիւն, որոյ սեռականն է միշտ Թ ե ա ն, այս ինքն ողորմուԹեան.

Բ. ո ւ մ ն, որպէս Այլայլումն, որոյ սեռականն է միշտ մ ա ն, այսինքն այլայլման. որպէս եւ յոգնակի ուղղականն այլայլմունք, եւ սեռականն այլայլմանց.

Գ. կից, որպես Գործակից. սեռականն է միշտ կցի, կցաց, այսինքն գործակցի, գործակցաց.

Դ. ուիի, որոյ սեռականն ուիւոյ, ուիեաց, որպես Ծաղուիի, Ծագուիւոյ, Ծագուիեաց.

Ե. իչ, սեռ. չի, չաց, որպես Ոսկերիչ, ոսկերչի, ոսկերչաց. Փրկիչ, կչի, կչաց.

Զ. ող, սեռ. ղի, ղաց, որպես Գործող, գործողի, գործողաց.

Է. եղէն. սեռ. ղինի, ղինաց, որպես Հողեղէն, հողեղինի, հողեղինաց.

Ը. աւոր, սեռ. րի, րաց, որպես Գործաւոր, գործաւորի, գործաւորաց.

Թ. ական, սեռ. ի, աց, որպես Բնական, բնականի, բնականաց.

Ժ. ային, սեռ. այնոյ, այնոց, որպես Ազգային, ազգայնոյ, ազգայնոց.

ԺԱ. ելի, սեռ. լւոյ, լեաց, որպես Կարելի, կարելւոյ, կարելեաց.

ԺԲ. ալի, սեռ. լւոյ, լեաց, որպես Զգալի, զգալւոյ, զգալեաց:

Եւ զի նշանակեցաք զսեռականն արմատ բառից, դիւրին եղեւ մեզ յապաւել զսեռականն աճականաց կազմելոց միով յարմատոց անտի, որոց ինանգոյն է միշտ սեռական իւրեանց: Այսպէս ապա աճականքն բարդեալք միով յարմատոցս գէտ, դէտ, դիր, սէր, միտ, կիր, եւ այլն, որպէս արուեստագէտ, պարսաւադէտ, ունկնդիր, ազգասէր, բարեմիտ, լուսակիր, եւայլն, ունին զսեռական վերջնոյ արմատոյն, զոր օրինակ Գէտ, գիտի, տաց. Դէտ, դիտի, տաց. Դիր, դրի, դրաց. Սէր, սիրոյ. Միտ, մտի, տաց. Կիր, կրի, րաց:

Սովին կանոնիւ վարին եւ բարդ գոյականք, օրինակ իմն Աջակողմն, Վարդաձուփ, եւ այլն, որոց սեռականն ինանգոյն է սեռականի արմատոցն Կողմն, կողման, մանց կամ Աջակողմն, աջակողման, մանց. Ծուփ, ձփոյ, ոց կամ Վարդաձուփ, վարդաձփոյ, ոց, եւ այլն:

Սեռականք անցեալ ժամանակաց բայից որք աճականօրէն վարեալք իցեն՝ չգտցին իմատենիս, քանզի անփոփոխ յանգին ելոյ, ելոց, որպէս Օծեալ, օծելոյ, օծելոց:

Զայնոսիկ եւեթ յաճականաց յանգելոց ի գոյն՝ եդաք ի Բառարանիս, որք զմակրայի ունէին զիմաստ. տես Համարձակագոյն, Հաստատագոյն: Սեռականն աճականաց յանգելոց ի գոյն, է միշտ գունի, գունից, զոր օրինակ Ազնուագոյն,

ազնուագունն, ազնուագունից, եւ մարթ է Թարգմանել զնոսին գաղղիարէն՝ նախադաս արմատոցն կարգելով զմի իմակբայիցս très, fort, plus, bien plus : Ածականքս այսոքիկ երբ մակբայօրէն վարիցին՝ մարթին առնուլ զտառդ ս իծայրն. տես Հզօրագոյնս, եւ այլն :

Երբեմն յապաւեցաք նաեւ զսեռականն գոյականաց յանգելոց անի կամ ենի, քանզի է միշտ նուոյ, նեաց, օրինակի աղագաւ Պատանի, պատանւոյ, պատանեաց. Խնկենի, խնկենւոյ, խնկենեաց :

Բառք որոց յոգնակի սեռականն է ից կամ աց, սովորաբար եզակի սեռական նոցա է ի, զոր յապաւեցաք բաց ի զարտուղի դէպս, որպէս Այսքան, այսքանոյ օս այսքանի, այսքանից :

Զյոգնակի սեռականն միայն եդաք բառից որոց սեռականքն յանգին ոյ, ոց, եւ ու, ուց, որպէս Աձոու, աձոուոյ, աձոուոց. Նկար, նկարու, նկարուց, քանզի եզակի սեռականն է անփոփոխ ոյ եւ ու :

Իչգտանել յայբուբենական կարգի զկրաւորական կամ զչեզոք բայս յանգեալս իմ, պարտ է որոնել զնոսին իվերջ կոյս ներգործականի նոցին յանգելոյ եմ :

Յորժամ գաղղիական բառն այլ եւ այլ ունէր նշանակութիւնս, իփակագծի եդաք բացատրութիւն կարճառօտ առ իծանուցանել զմերն, զոր օրինակ Herse (instrument d'agriculture).

Իբարւոք ուսումն լեզուի եւ իքաջ խելամտութիւն իմաստից նորա հարկ անհրաժեշտ է ծանօթութիւն յատկաբանութեանց նորին. ոչ անփոյթ արարաք եւ զայնու, եւ զվիջոցն զոր իծեռն վերոյգրեալ հնարիցն շահեցաք՝ իճոխութիւն երկասիրութեանս աճաք իկիր : Որք միանգամ անկողմնասէր մտօք յակն արկանիցեն զբառս Ձեռն, Մահ, Միտ, Ձայն, Շունչ, Ոգի, Փառք, Օդ, Օր, Յոյս, Օրինակ, Օրէն, Սիրտ, Սէր, Վճարեմ, Հաց, Հարկանեմ, եւ այլն, իմիտ առնուցուն Թէ որպիսի՛ փութոյ գնդութեամբ իգլուխ տարեալ իցեմք եւ զայս կարեւոր մասն մատենիս :

Ոչ սակաւ դժուարութիւն ուսանելեաց եւ ածականացն կամ վերադրաց է կիրառութիւն : Իվերջ իւրաքանչիւր գոյականաց յաւելեալ զպարտուպատշաճ վերադիրսն՝ փոյթ կալաք դիւրել եւ զայն դժուարութիւն : Տես Ծաղիկ, Ծով, Կեանք, Կին, Ձի, Ոճ, Սէր, Վարդ, եւ այլն :

Բազում այն է զի եւ իդիւրութիւն գաղղիասէր ուսանողաց՝ զկնի յոլովագունիցն ի բայից յարեցաք զպատշաճեալն ինախադրութեանցս à, de, contre, après :

Զհետ գլխաւոր կենդանեաց կցեցաք զյայտարար բայս եւ զգոյականս ձայնից նոցա ։ Տես Առիւծ, Ոչխար, Կատու, Շուն, Խոզ, Ձի, Էշ, Ագռաւ, Սոխակ, Դեղձանիկ, եւ այլն։

Վաստակն մեր շահաբեր պարտէր լինել որպէս իմաստնոյն նոյնպէս եւ ռամկին. վասն այնորիկ դրոշմեցաք ի Բառարանիս մերում զգործածական ոճս ռամկականս, եւ յաճախ առ երի եդաք նոցուն զհամանշանակս գրոցն բարբառոյ՝ այնպէս ընտելացուցանել կամելով զընթերցողս մեր ոճից եւ դարձուածոց արդի եւ վաղեմի լեզուաց մերոց՝ գրաբառի եւ աշխարհաբառի։ Տես Խելք, Երես, Խօսք, Կրակ, Ստակ, Ձեռք, Մատ, Սիրտ, Փոր, եւ այլն։

Սովին մտօք բազում անգամ հանդէպ ռամիկ կամ աշխարհաբառ բառից նշանակեցաք զնոյնանշանս գրաբառին։ Տես Խռկամ, Փուճ, Ակռայ, Լաչակ, Խպնիմ, եւ այլն։

Զբառս եւ զոճս աշխարհաբառին աստղանիշ դրոշմեցաք։

Ուշիմ վերծանողն խելամուտ լիցի հեշտեաւ զի համօրէն ամենայն բառք ընտիր մատենագրացն մերոց մեծաւ խնամօք բովանդակեալ են ի մատենիս. ումպէտքն եւ անսովորք միայն իբաց պարուրեցան. եւ փոխանակ նոցին յաւելաք բազմաթիւ նորակերտ բառս ուսումնականս եւ արուեստականս։ Յընտրութիւն բառիցդ կազմելոց իմէնջ եւ յայլոց մատենագրաց՝ զայն կալաք մեզ կէտ նպատակի զի յայտ առնիցեն իմաստս ճիշդս, պիտանիս եւ նորս։

Բառք կենդանաբանականք եւ բուսաբանականք մանրախոյզ քննութեամբ ճշգրտեցան ի հիմանիշսն գաղղիականս։ Իմանրակրկիտ եւ ի դժուարին խուզարկութեանս յայսմիկ համանշանակութեան եւ համեմատութեան՝ վաստակ միոյ ուրուք յազգայնոցս մերոց օժանդակ մեծ եղեւ մեզ։

Ոչ սակաւ խնայութեան տեղւոյ եւ ժամանակի ընձեռեաց մեզ ի գործ ածումն հորիզոնական գծի՝ փոխանակ երկրորդելոյ զառաջին զհայեցի կամ զգաղղիացի բառս իւրաքանչիւր տողագլխոց. զոր օրինակ, Փունջ, bouquet; գեղեցիկ —, un beau —, փոխանակ կրկնելոյ զՓունջ եւ bouquet բառսդ զկնի գեղեցիկ եւ beau ածականաց։ Իկրկնութեան բայից՝ զաներեւոյթ եղանակ նոցին զեկուցանէ գծիկդ —։

Այլ եւ այլ գաղղիական նշանակութիւնք բառիցս զանազանեալ են ի ;

Ակն ունիմք զի ազգայնոց եւ օտարաց գտեալ յաշխատասիրութեանս մերում զոր ինչ մարթէր ամփոփել ի փոքրադիր Բառարանի՝ մեկնութիւնս ասեմ ճշգրիտս եւ անթերիս, պարզաբանութիւնս դիւրիմացս եւ հակիրճս, օրինակս բազմատե-

սակս եւ քաջընտիրս, հասու լինիցին ենէ քանի՛ մտադիր ջանից եւ ճգանց պէտք եղեն իւրքինումն նորին:

Այժմէն իսկ ակնարկութեամբ եւեթ ներքին ոմանց գրոյս՝ բազմաթիւ հաւաստիք հաճութեան հասին առ մեզ, որք մոռացումն իմն առնեն դժնդակ եւ երկարժամանակեայ երկանց մերոց եւ տքնութեանց: Զմին միայն իհաւաստեացդ իդէմս ածցուք աստանօր, զոր քաջահմուտ վարժապետն կայսերական Դպրոցի արեւելեան կենդանի Լեզուաց Փարիզու հաճեցաւ ուղղել առ մեզ:

Փարիզ, 2 Օգոստոս 1861. Ա. Դալֆայեան.

Սիրեցեալդ Տէր,

Հայ-Գաղղիական Բառգիրքն ձեր ծուի ինձ առաջի ընծայել նշանաւոր իմն կնիք գործնական օգտակարութեան Հայոց որք զգաղղիարէնն կամիցին ուսանել, որպէս եւ օտարաց որք զհայերէնն գիտել ըղձանայցեն: Բառարանս այս կատարելագոյն է քան զորս իսկ ընծայեցան ցարդ ենէ ըստ բառագրական կարգաբանութեանն, եւ ենէ ըստ օրինակացն եւ ըստ յատկաբանութեանց, որոց զգաղղիական զուգականսն քաջիկ ճշգրտեցայք: Բացատրութեամբքդ հայկական ոճից եւ դարձուածոց՝ մանաւանդ յաչս իմ, ճառայութիւն ամենամեծ մատուցիք դուք, զոր եւ պատուական համարեսցին ամենեքին որք գիտակ իբրեւ զիս իցեն ենէ բազմամեայ ճգանց եւ վերծանութեան պէտք են առ անծին սեպհականել զնոսին: Կարգ եւ խնայութիւն Բառագրոցդ աննեղի են. առաքմունքն պարզք եւ մեկինք յայլ եւ այլ յօդուածս համապատասխանիչս, որք այսպէս զիրերաց ընդ զիերի: Համանշանակքն հայկականք եւ գաղղիականք բարւոք են յոյժ առ հասարակ, եւ քաջայայտ առնէ մատեանդ զի երկոցուն իսկ լեզուացն էք քաջահմուտ: Ներեսջիք ինձ, ուրեմն, սիրելիդ իմ Տէր, խնդակից ձեզ լինել վասն օգտաւէտ երկասիրութեանդ, եւ ուղղել առ ձեզ յառաջագոյն զշնորհակալիս իմ վասն օգտին զոր անտի քաղիցեմ իվաստակս իմ հայեցիս:

Փարիզ (Փասի), ի 10 Յուլիսի 1861. Բարեկամ ձեր,

Եդ. Տիւլորիէ.

PRÉFACE.

A mesure que l'étude de la langue française se répand dans notre nation arménienne, et que, de même, le nombre des philarmènes augmente en Europe, le manque d'un dictionnaire arménien-français, instrument essentiel à tous ceux qui se livrent à des travaux sur ces deux langues, se fait de plus en plus vivement sentir. Aussi de tous côtés recherche-t-on ce livre, devenu indispensable, et dont il n'existait encore que des essais sans valeur comme sans utilité. Animé par notre dévouement à la gloire et à la littérature de notre patrie, nous avons entrepris cette œuvre et nous nous y sommes adonné avec une ardeur qui nous y a fait consacrer plusieurs années. La tâche que nous nous imposions était, en effet, plus pénible et plus difficile encore que nous le supposions et qu'on pouvait le croire. Ce ne pouvait être, en effet, comme il arrive généralement dans la composition d'un dictionnaire, le travail du lexicographe dernier venu et consistant uniquement dans des additions, des suppressions et des rectifications aux ouvrages du même genre de ses prédécesseurs. Dans la voie où nous entrions, les devanciers nous manquaient.

L'ouvrage de Francesco Rivola, intitulé *Dictionarium armeno-latinum*, publié à Milan en 1621, et dédié au cardinal Frédéric Borromée, archevêque de Milan, n'est qu'un vocabulaire composé avec une connaissance très-superficielle de la langue arménienne ; ainsi les mots de la langue littéraire y sont confondus tantôt avec les mots vulgaires, tantôt avec les expressions turques sans aucune distinction ; l'orthographe y est même fautive et défigurée en bien des endroits.

Dans le département des manuscrits de la Bibliothèque impériale se trouve un autre ouvrage sous le titre *Dictionarius armenicus translatus in latinam linguam ;* il est de M. Petit-Delacroix. Au fond, c'est le dictionnaire de Rivola, Milanais, augmenté d'un certain nombre de mots tirés de la grammaire de Schröder et de quelques autres livres arméniens. Cette imitation manque, peut-être encore plus que l'original, d'ordre et de méthode ; la confusion qui y règne, les mots jetés sans discernement ni classification, et tels qu'ils ont été trouvés dans les livres, leurs significations incomplètes ou inexactes, dénotent chez l'auteur une connaissance peu approfondie de la langue arménienne.

Le Dictionnaire du P. Aucher, quoique plus complet et mieux ordonné que les précédents, présente encore des omissions et des fautes si graves qu'il a été reconnu insuffisant depuis nombre d'années par les savants; aussi n'a-t-il pas eu les honneurs de la réimpression, bien qu'il fût épuisé depuis longtemps et qu'une publication de ce genre fût instamment demandée.

Ne devant ainsi trouver de ressources qu'en nous-même, il a fallu nous livrer à des études spéciales et assidues, à des recherches constantes et minutieuses, et à de laborieux efforts pour surmonter toutes les difficultés que nous rencontrions à chaque pas. Du reste, la comparaison d'une seule page de notre Dictionnaire avec une des pages des ouvrages que nous venons de citer suffira pour établir l'énorme différence du travail et justifier notre assertion.

Nous avions d'abord été entraîné, par la nature et le nombre de nos recherches, à rédiger un dictionnaire plus complet, mais aussi plus volumineux qu'aucun des dictionnaires arméniens parus jusqu'à ce jour. L'édition en était même commencée, lorsque nous avons été arrêté par la crainte de voir notre livre manquer le but auquel nous le destinions. Par son prix élevé et ses dimensions, il n'aurait pas été accessible à tous, et son usage fût devenu difficile. Nous avons préféré offrir au public, sous un format commode et portatif, et sous une apparence modeste et simple, un livre d'une utilité incontestable, à la fois clair et complet; et nous n'avons rien négligé pour lui donner ce caractère. Nous nous sommes efforcé de joindre l'abondance à la précision des termes; sacrifiant notre amour-propre d'auteur à la confection de cet ouvrage, nous avons cherché tous les moyens de concentrer la matière d'un volume grand in-8°, environ de 1600 pages, dans le plus petit espace possible, sans pour cela retrancher aucun mot essentiel, ni les acceptions variées et figurées, ni les arménismes et les gallicismes.

C'est guidé par cette intention que nous avons omis le génitif des mots terminés:

1° En **ի**, tel que **Ողորմութիւն**, dont le génitif est toujours **եան**, c'est-à-dire **ողորմութեան**.

2° En **ումն**, tel que **Այլայլումն**, dont le génitif est toujours **մանց**, c'est-à-dire **այլայլմանց**; ainsi que le nominatif pluriel **այլայլմունք**, et le génitif pluriel **այլայլմանց**.

3° En կից, tel que Գործակից ; le génitif est toujours կցի, կցաց, c'est-à-dire գործակցի, գործակցաց.

4° En ուհի, gén. ուհւոյ, ուհեաց : Ծագուհի, Ծագուհւոյ, Ծագուհեաց.

5° En իչ, gén. չի, չաց : Ոսկերիչ, ոսկերչի, ոսկերչաց. Փրկիչ, կչի, կչաց.

6° En ող, gén. ղի, ղաց : Գործող, գործողի, գործողաց.

7° En եղէն, gén. ենի, ենաց. Հողեղէն, հողեղենի, հողեղենաց.

8° En աւոր, gén. ի, աց : Գործաւոր, գործաւորի, գործաւորաց.

9° En ական, gén. ի, աց : Բնական, բնականի, բնականաց.

10° En ային, gén. այնոյ, այնոց : Ազգային, ազգայնոյ, ազգայնոց.

11° En ելի, gén. լւոյ, լեաց : Կարելի, կարելւոյ, կարելեաց.

12° En ալի, gén. լւոյ, լեաց : Զգալի, զգալւոյ, զգալեաց.

Comme nous avons indiqué le génitif de tous les radicaux, nous avons pu sans crainte supprimer le génitif des adjectifs composés avec ces radicaux, puisque ce génitif est le même. Ainsi les adjectifs composés avec les radicaux գէտ, դէտ, դիր, սէր, միտ, կիր, etc., tels que արուեստագէտ, պարսաւագէտ, ազգասէր, ունկնդիր, բարեմիտ, լուսակիր, etc., ont le même génitif que leur radical final, Գէտ, գիտի, տաց. Դէտ, դիտի, տաց. Սէր, սիրոյ. Միտ, մտի, տաց. Կիր, կրի, րաց.

Cela a lieu aussi pour tous les noms composés, tels que Աչակողմն, Վարդաձուի, dont le génitif est semblable à celui de Կողմն, կողման, մանց ou Աչակողմն, աչակողման, մանց ; Ծուի, Ծփոյ, ոց ou Վարդաձուի, վարդաձփոյ, ոց, etc.

Les génitifs des participes employés adjectivement ne seront pas donnés, puisqu'ils sont invariablement ելոյ, ելոց : Օձեալ, օձելոյ, օձելոց.

Les adjectifs terminés en գոյն, tels que Ազնուագոյն, ne seront fournis par le Dictionnaire que pour le sens adverbial : Voir Համարձակագոյն, Յաստատագոյն. Ces adjectifs terminés en գոյն ont toujours leurs génitifs en գունի, գունից : Ազնուագոյն, ազնուագունի, ազնուագունից, et on peut les traduire en français en les faisant précéder des adverbes *très*, *fort*, *plus*, *bien plus*. Ces adjectifs, employés adverbialement, peuvent prendre un ս à la fin : Voir Զորագոյնս, etc.

Parfois aussi nous avons supprimé le génitif des substantifs terminés en անի ou ենի, car il est toujours նւոյ, նեաց :

Պատանի, պատանուոյ, պատանեաց. Խնկենի, խնկենուոյ, խնկենեաց.

Les mots dont le génitif pluriel est ից ou աց ont généralement le génitif singulier en ի; nous avons supprimé ce génitif, hormis les cas où il y a exception, comme Այսքան, այսքանոյ ou այսքանի, այսքանից.

Pour les mots qui ont leur génitif en ոյ et ոց, tels que ԱՁոռ, աՁոռոյ, աՁոռոց, et en ու, ուց, tels que Նկար, նկարու, նկարուց, nous avons mis le génitif pluriel seulement, parce que le singulier est invariable.

Les mots terminés en ող et en իչ sont de deux genres; ainsi on peut traduire les mots Կորուսանող, կորուսիչ, tantôt par *celui qui perd*, tantôt par *celle qui perd*. Dans ce cas nous nous sommes contenté de donner la signification générale du masculin.

Si l'on ne trouve pas dans l'ordre alphabétique un verbe passif ou neutre terminé en իմ à l'indicatif présent, il faut le chercher à la fin de l'article, sur l'actif du même verbe terminé en եմ.

Quand l'équivalent français a plusieurs significations, nous avons mis une courte explication entre parenthèses pour la spécifier : Herse (instrument d'agriculture).

L'intelligence des locutions particulières et des idiotismes d'une langue est indispensable pour en approfondir l'étude et en saisir toutes les nuances. Nous n'avons pas négligé non plus cette importante partie de toute bonne lexicologie, et grâce à l'espace que nous avons su gagner par les moyens indiqués ci-dessus, nous avons pu donner à ce travail un développement suffisant. Un coup d'œil jeté aux mots Ձեռն, Մաճ, Միտ, Ձայն, Շունչ, Ոգի, Փառք, Օդ, Օր, Յոյս, Օրինակ, Օրէն, Սիրտ, Սէր, Վճարեմ, Հաց, Հարկանեմ, etc., fera comprendre avec quel soin nous nous sommes acquitté de cette partie de notre tâche.

Il est une autre difficulté qui arrête souvent les étudiants: c'est celle de l'emploi des épithètes. En ajoutant à la suite de chaque substantif les adjectifs qui s'allient le plus habituellement avec lui, nous avons encore essayé d'aplanir cet obstacle. Voir Ծադիկ, Ծով, Կեանք, Կին, Ձի, Ոճ, Սէր, Վարդ, etc.

Chaque verbe est généralement suivi de la préposition qu'il veut après lui. Nous avons ainsi évité des recherches aux Arméniens, que cette question embarrasse presque toujours.

Les noms des principaux animaux sont ordinairement suivis du verbe et du substantif qui indiquent leur cri. Voir Առիւծ, Ոչխար, Կատու, Շուն, Խոզ, Ձի, Էշ, Ագռաւ, Սոխակ, Դեղձանիկ, etc.

Notre œuvre devait être utile à tous, au savant comme à l'homme du peuple. C'est pourquoi nous avons inscrit dans notre Dictionnaire les locutions vulgaires, et très-souvent nous les avons accompagnées de celles de la langue littéraire, mettant ainsi en regard l'arménien ancien et le moderne, et habituant nos lecteurs aux tournures et aux expressions des deux idiomes. Voir Խելք, Երես, Խօսք, Կրակ, Ստակ, Ձեռք, Մատ, Սիրտ, Փոր, etc.

La même idée nous a fait renvoyer souvent du terme vulgaire que le peuple emploie le plus fréquemment, aux termes littéraires équivalents, qui lui deviennent ainsi familiers. Voir Խոկամ, Փուճ, Ակռայ, Լաչակ, Խպնիմ, etc.

Ces mots et ces locutions vulgaires ont été désignés par des astérisques.

Le lecteur consciencieux pourra se convaincre que tous les mots de nos meilleurs auteurs sont scrupuleusement réunis dans notre ouvrage. Les vocables tombés en désuétude seulement ont été exclus et remplacés par un grand nombre de termes nouveaux de sciences, d'arts et de métiers. Dans le choix de ces néologismes, que nous avons composés en partie, et dont nous avons emprunté une partie à d'autres auteurs, nous n'avons adopté que ceux qui représentaient une idée exacte, nécessaire et nouvelle.

Les termes de zoologie et de botanique ont été soigneusement étudiés, examinés et appropriés à leurs correspondants français. Dans cette minutieuse et difficile recherche de synonymie et de comparaison, le travail d'un de nos compatriotes et amis nous a été d'un grand secours.

Nous avons aussi économisé l'espace et le temps en remplaçant par un trait horizontal, dans les phrases successives, le mot arménien ou français qui se trouve en tête de l'alinéa. Ainsi : Փունջ, bouquet; գեղեցիկ —, un beau —. Dans les verbes, ce trait indique la répétition de l'infinitif du même verbe.

Les différentes acceptions de mots sont séparées par un ;

Nous aimons à croire que l'on trouvera dans notre œuvre tout ce qu'un Dictionnaire d'un format aussi restreint peut

comporter d'explications justes, précises et bien résumées, d'éclaircissements nets et concis, d'exemples variés et heureusement choisis; et qu'alors on appréciera le soin consciencieux et attentif qui a présidé à sa confection.

Déjà, sur l'examen de quelques feuilles de ce livre, de nombreux témoignages de satisfaction, qui nous dédommagent en partie de nos longues veilles et de notre pénible labeur, nous ont été adressés.

Nous publierons, entre autres, la lettre que M. Dulaurier, le savant professeur à l'École impériale des Langues orientales vivantes, a bien voulu nous écrire.

Paris, 2 août 1861. A. CALFA.

Cher Monsieur,

Votre *Dictionnaire arménien-français* me paraît présenter un caractère remarquable d'utilité pratique pour les Arméniens qui veulent étudier la langue française, comme pour les étrangers qui veulent connaître l'arménien. Ce Dictionnaire est plus complet qu'aucun de ceux du même genre qui ont paru jusqu'ici, tant sous le rapport de la nomenclature lexicographique que sous celui des exemples et des idiotismes que vous y avez fait entrer, et dont vous avez si bien donné l'équivalent en français. L'explication de ces locutions particulières à la langue arménienne est surtout à mes yeux un immense service que vous avez rendu et qu'apprécieront tous ceux qui savent, comme moi, qu'il faut de longues années d'efforts et de lecture pour s'assimiler ces locutions. L'ordre et l'économie de votre Dictionnaire sont parfaitement disposés; les renvois sont clairement indiqués dans les différents articles correspondants, qui se complètent ainsi mutuellement. Les équivalents en français sont en général très-bien donnés, et votre livre prouve que vous êtes versé dans ces deux langues. Permettez-moi donc, mon cher monsieur, de vous adresser mes félicitations pour votre utile travail, et mes remercîments d'avance pour le profit que je pourrai en retirer dans mes études arméniennes.

Paris (Passy), ce 10 juillet 1861. Votre ami,

ED. DULAURIER.

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՀԱՅ-ԳԱԼԼԻԱՐԷՆ

PREMIÈRE PARTIE :

ARMÉNIEN-FRANÇAIS

a. ou adj.	adjectif.	ածական.
adv.	adverbe.	մակբայ.
agric.	agriculture.	երկրագործութիւն.
alg.	algèbre.	հանրահաշիւ.
anat.	anatomie.	մարմնահատութիւն.
arch.	architecture.	ճարտարապետութիւն.
arith.	arithmétique.	Թուաբանութիւն.
astr.	astronomie.	աստեղաբաշխութիւն.
auxil.	auxiliaire.	օժանդակ ou էական.
bot.	botanique.	բուսաբանութիւն.
chim.	chimie.	տարրալուծութիւն.
chir.	chirurgie.	վիրաբուժութիւն.
com.	commerce.	վաճառականութիւն.
conj.	conjonction.	շաղկապ.
cuis.	cuisine.	խոհակերութիւն.
déf.	défectif.	պակասաւոր.
dém.	démonstratif.	ցուցական.
fig.	figuré.	փոխաբերական.
géog.	géographie.	աշխարհագրութիւն.
géol.	géologie.	երկրաբանութիւն.
gram.	grammaire.	քերականութիւն.
impers.	impersonnel.	դիմազուրկ.
impr.	imprimerie.	տպարան.
interj.	interjection.	միջարկութիւն.
math.	mathématiques.	չափագիտութիւն.
méd.	médecine.	բժշկութիւն.
mus.	musique.	երաժշտութիւն.
myth.	mythologie.	դիցաբանութիւն.
n.	nom.	անուն.
opt.	optique.	տեսաբանութիւն.
ornith.	ornithologie.	Թռչնաբանութիւն.
peint.	peinture.	նկարչութիւն.
phys.	physique.	բնագիտութիւն.
pl.	pluriel.	յոգնակի.
poét.	poétique.	բանաստեղծական.
pop.	populaire.	ռամկական.
poss.	possessif.	սեռացական.
prép.	préposition.	նախադրութիւն.
pro.	propre.	յատուկ.

pron.	pronom.	դերանուն.
qch.	quelque chose.	իմն, գիմն.
qn.	quelqu'un.	ոք, զոք.
rhét.	rhétorique.	ճարտասանութիւն.
sculpt.	sculpture.	արձանագործութիւն.
s. ou sm.	substantif masculin.	գոյական արական.
sf.	substantif féminin.	գոյական իգական.
théol.	théologie.	աստուածաբանութիւն.
v.	verbe.	բայ.
V.	voir.	տես.
va.	verbe actif.	ներգործական բայ.
vd.	verbe défectif.	պակասաւոր բայ.
vf.	verbe passif.	կրաւորական բայ.
v. impers.	verbe impersonnel.	դիմազուրկ բայ.
vn.	verbe neutre.	չեզոք բայ.
vp.	verbe pronominal.	դերանունական բայ.
zool.	zoologie.	կենդանաբանութիւն.

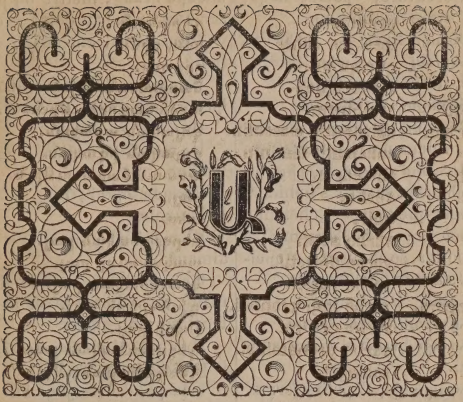

Ա (aïp), այբի, բից s. première lettre de l'alphabet et première voyelle, la plus employée dans la langue arménienne ; un, premier.

Ա՛, Ա՛ա, interj. ah ! oh ! ա՛ Թշուառական, oh ! malheureux ! malheureux !

Աբաս, ու. Աբբահայր, հօր. Աբբայ, ից s. abbé, supérieur ; ընդհանրական աբբայ, abbé général.

Աբբայական a. abbatial.

Աբբայարան, աց s. abbaye.

Աբբայութիւն s. charge, dignité d'un abbé, d'un supérieur

Աբբասուհի, հւոյ, հեաց sf. abbesse, supérieure.

Աբեթ, ի s. amadou.

Աբեղայ, ից s. moine, religieux ; — լինել, devenir, se faire moine.

Աբեղայական a. de moine, monacal, religieux.

Աբեղայութիւն, Աբեղութիւն s. état, vie d'un moine, état monastique.

Աբեղուկ V. Արտոյտ.

Ագահ, ի, աց a. avare ; դժոխային —, très-avare, âpre, insatiable avare.

Ագահամիտ a. avare, avaricieux.

Ագահանամ, ացայ vn. être, devenir avare.

Ագահեմ, եցի vn. être, devenir avare, faire l'avare ; être avare de qch., l'épargner, le

ménager ; — զագահութիւն, être fort avare; — ժամանակն, être avare de son temps.

Ագահութիւն s. avarice ; հարկանել զագահութեամբ, être, devenir fort avare.

Ագաղաղ V. Աքաղաղ.

Ագանելիք, լեաց s. pl. habits, vêtements, habillements.

Ագանիմ, ագայ, ագիր, ագուցեալ vn. se vêtir, s'habiller; se loger quelque part, chez qn., demeurer ; — կօշիկս, mettre ses bottes, se chausser ; — զրահս, s'armer de cuirasse.

Ագապ, ի s. agapes.

Ագարակ, աց s. ferme.

Ագարակային a. de ferme, rural.

Ագարակիկ s. petite ferme.

Ագեւոր a. qui a une queue ; — աստղ, comète.

Ագի, ագւոյ s. queue.

Ագոյցք, ուցից s. pl. levier, barre; anneau; enchâssure, emboîtement, emboîture, gâche.

Ագոն, ի s. combat, lutte.

Ագոնադիր, դրի, դրաց s. agonothète.

Ագոնադաշտ, աց s. lieu du combat, arène.

Ագոնարար, աց s. combattant, athlète.

Ագոնիստայք s. pl. les combattants, les athlètes.

Ագուգայ, ից s. tuyau, conduit, canal, aqueduc.

Ագուցանեմ, գուցի va. vêtir, habiller ; enchâsser, emboîter, monter ; recevoir chez soi, loger ; — կօշիկս, chausser qn., lui mettre ses bottes ; — մատանիս ումեք, mettre ou passer une bague au doigt de qn.

Ագուցիկ a. enchâssé, emboîté.

Ագռաւ, ու s. corbeau; կռչել՝ կռնչել՝ գռգռալ, croasser.

Ագռմէջ V. Ցայլք.

Ադամաթուզ, թզոյ, ոց s. banane.

Ադամաթզենի, նւոյ, նեաց s. bananier.

Ադամանդ, ի s. diamant; aimant.

Ադամանդեայ a. de diamant; dur comme le diamant, très-dur ; d'aimant.

Ադեն, ի, Ադին, այ s. Éden, le paradis terrestre.

Ազազանամ, ացայ vn. se sécher, se dessécher.

Ազազեմ, եցի va. sécher, dessécher.

Ազազիմ V. Ազազանամ.

Ազազուն, a. sec, desséché, aride ; maigre, grêle.

Ազատ, ի, աց a. libre, indépendant; exempt, affranchi, quitte, délivré, dégagé ; large, vaste; noble; — Մասիս, le haut, le noble Massis; — Թարգմանութիւն, traduction libre ; — առնել, affranchir, délivrer, donner la liberté ; — կացուցանել, dispenser, exempter.

Ազատ, Ազատաբար adv. librement, en toute liberté; noblement.

Ազատաբանեմ, եցի vn. parler librement, franchement.

Ազատաբերան a. franc,

hardi ; adv. franchement, hardiment.

Ազատագիր, գրոյ, գրի, գրաց s. affranchi.

Ազատագունդ s. le corps de la noblesse, la noblesse ; a. formé, composé de nobles.

Ազատագրեմ, եցի va. affranchir, rendre à la liberté.

Ազատագրութիւն s. affranchissement.

Ազատադէմ adv. à visage découvert, franchement.

Ազատազարմ, իցս. Ազատազգի, գւոյ, եաց a. de noble race.

Ազատազօրք s. pl. soldats nobles.

Ազատաժողով, Ազատախումբ, a. composé de nobles ; s. le corps de la noblesse, la noblesse.

Ազատախօս a. qui parle franchement, franc ; — լինել, avoir son franc-parler.

Ազատախօսութիւն s. franc-parler, franchise.

Ազատական a. libre ; libéral ; noble.

Ազատականութիւն s. liberté ; libéralité ; noblesse.

Ազատակին, կնոջ s. femme noble, grande dame.

Ազատակից a. compagnon de liberté ; compagnon de noblesse.

Ազատակոյտ V. Ազատագունդ.

Ազատամիտ a. libre ; libéral ; qui professe des idées d'homme libre, qui a des idées avancées.

Ազատամտութիւն s. l'action d'avoir l'esprit exempt de toute passion ; libéralisme, esprit libéral.

Ազատանամ, ացայ vn. être libre, s'affranchir, s'émanciper, se délivrer, se sauver ; s'ennoblir.

Ազատանի, նւոյ s. pl. la noblesse, l'aristocratie, les nobles.

Ազատասէր a. qui aime la liberté, ami de la liberté, libéral.

Ազատասիրութիւն s. amour de la liberté, libéralisme.

Ազատատոհմ s. de noble famille, noble.

Ազատատոհմութիւն s. noblesse de famille.

Ազատարար, աց a. libérateur, sauveur.

Ազատեմ, եցի va. sauver, délivrer ; affranchir, émanciper ; exempter, dégager, débarrasser.

Ազատիչ V. Ազատարար.

Ազատորդի, դւոյ s. fils d'un noble, noble.

Ազատորեաք, երոյ s. pl. la noblesse, les nobles.

Ազատութիւն s. liberté ; exemption ; privilége ; délivrance, affranchissement, émancipation ; noblesse ; libéralité, générosité ; franchise ; — քերթողական, licence poétique ; — խղճի, liberté de conscience.

Ազատքեղ s. persil.

Ազատօրէն adv. librement, franchement.

Ազն, բին s. trame, chaîne.

Ազգ, ի, աց s. nation, peuple; génération; race; genre; espèce, sorte; sexe, âge, époque, siècle, temps; manière, façon; branche; յազգէ յազգ, de génération en génération, d'âge en âge; ազգաց յազգս, à chaque génération; — Հայոց, la nation arménienne; Գաղղիացի յազգէ, de la nation française, Français; — կանանց, le sexe féminin, le beau sexe; — մարդկան, le genre humain; ազգով, avec toute la nation; մի —, de même, pareillement, également, de la même manière; ազգք ազգք բանասիրութեան, les différents genres de littérature; ազգք եւ ազինք, toutes les nations, tous les peuples; Հայ եւ ազգաւ, vous êtes Arménien de nation, d'origine.

Ազգ ազգ V. Ազգի ազգի.

Ազգաբաժան a. qui divise, désunit la nation.

Ազգաբան, ից s. généalogiste.

Ազգաբանական a. généalogique.

Ազգաբանեմ, եցի va. faire la généalogie.

Ազգաբանութիւն s. généalogie.

Ազգագով a. qui loue la nation, qui fait l'éloge de sa nation.

Ազգադաւ a. qui trahit la nation.

Ազգադղրդ a. qui ébranle, agite, bouleverse la nation.

Ազգադրուժ V. Ազգադաւ.

Ազգազարդ a. qui orne la nation, qui en est l'ornement.

Ազգաճիւ s. parent; généalogie.

Ազգաճող a. qui abandonne sa nation.

Ազգաճուեմ, եցի va. faire la généalogie.

Ազգաժողով a. réuni par la nation; s. assemblée nationale.

Ազգալուր a. ouï, entendu par toute la nation.

Ազգախաբ a. qui trompe la nation.

Ազգախառն a. parent, consanguin.

Ազգախառնութիւն s. parenté, consanguinité.

Ազգախնամ a. qui a soin de la nation.

Ազգախուռմբ a. réuni par la nation.

Ազգախռով a. qui trouble la nation.

Ազգախրախոյս a. qui encourage la nation; encouragé par la nation.

Ազգածանօթ a. connu par la nation; connu à la nation.

Ազգական s. parent; մերձաւոր —, proche parent; a. semblable, analogue.

Ազգականութիւն s. parenté; race, famille; analogie, ressemblance; մերձաւոր —, proche parenté; զոդ ազգականութեան, les liens de parenté.

Ազգականուհի sf. parente.

Ազգակեղծ a. qui dissimule sa nationalité.

Ազգակեցոյց a. qui fait vivre, qui sauve la nation.

Ազգակից a. de même nation, national ; semblable, analogue ; s. parent ; compatriote.

Ազգակործան a. qui ruine la nation.

Ազգակորոյս a. qui fait perdre la nation.

Ազգակցիմ, ցեցայ vn. s'allier, s'unir par parenté.

Ազգակցութիւն V. Ազգականութիւն.

Ազգահամար, աց s. dénombrement ; — առնել, faire le dénombrement d'une nation.

Ազգահատութիւն s. extinction d'une nation, d'une race.

Ազգահար a. qui frappe sa nation.

Ազգահայր, ի, ուց s. chef, père d'une nation, d'une race.

Ազգամարտ a. antinational.

Ազգամոռաց a. qui oublie sa nation.

Ազգային s. parent ; a. national ; աւանդութիւն —, tradition nationale ; — ժողովն Հայոց, l'assemblée nationale des Arméniens ; — բարք, caractère national.

Ազգայնութիւն V. Ազգութիւն.

Ազգայորդոր a. qui exhorte, engage la nation ; fait d'après le vœu de toute la nation.

Ազգայօդ a. qui unit la nation ; s. lien national.

Ազգայօժար a. agréable à la nation, fait par le concours empressé de toute la nation.

Ազգանախատ a. qui outrage la nation ; outragé par la nation.

Ազգանուէր a. offert, dévoué à la nation ; offert par la nation.

Ազգաշահ a. qui est utile à la nation.

Ազգաշէն a. qui édifie, qui embellit la nation ; qui est construit, embelli par la nation.

Ազգապահ a. qui conserve la nation.

Ազգապանծ a. qui se vante de sa nation, qui en est l'orgueil.

Ազգապատիւ a. qui honore la nation ; honoré par la nation.

Ազգապարտ a. qui doit à la nation, qui lui est redevable.

Ազգապետ, աց s. chef, gouverneur d'une nation.

Ազգապետութիւն s. charge, dignité du chef d'une nation.

Ազգապիղծ a. incestueux.

Ազգապղծութիւն s. inceste.

Ազգասէր a. qui aime sa nation, patriote ; Նշմարիտ —, un vrai patriote.

Ազգասիրական a. patriotique.

Ազգասիրութիւն s. amour de la nation, patriotisme.

Ազգասպան a. qui tue la nation.

Ազգավայել a. qui convient à la nation, digne de la nation.

Ազգավառ a. qui anime la nation.

Ազգավրդով V. Ազգախռով.

Ազգավրէժ a. qui venge sa nation.

Ազգատ առնեմ va. exterminer une nation, une race.

Ազգատեցութիւն s. haine contre sa nation.

Ազգատեաց a. qui hait sa nation.

Ազգատոհմ, ից s. famille, race; parent.

Ազգաւեր V. Ազգակործան.

Ազգի Ազգի a. différent, divers; adv. différemment, de différents genres.

Ազգովիմբ, Ազգովին adv. avec toute la nation.

Ազգութիւն s. nationalité.

Ազգօգուտ V. Ազգաշահ.

Ազդ s. sensation, sentiment; avis; — առնել՝ տալ, donner avis, avertir, faire savoir; — լինել, être averti; — լեալ էր նոցա, ils venaient d'apprendre; — եղեւ նմա, il a été averti.

Ազդարար, ի s. qui avertit, moniteur.

Ազդարարութիւն s. avertissement.

Ազդելի a. qui tombe sous les sens, sensible; sensible, qui sent.

Ազդելիք, լեաց s. pl. les sens.

Ազդեմ, եցի va. donner avis, avertir, faire savoir; faire impression, produire de l'effet, influer, opérer, agir; inspirer, suggérer; pouvoir, valoir; être bon, utile, servir à.

Ազդեցական, Ազդեցիկ a. efficace, énergique.

Ազդեցութիւն s. efficacité, énergie, force, action, vertu; influence, ascendant, autorité, empire, instinct, sentiment, inspiration; — ունել ի վերայ ուրուք, avoir de l'influence, de l'empire, de l'ascendant sur qn.; — մեծ գործել յոք, exercer une grande influence sur qn.

Ազդեցուցանեմ V. Ազդեմ.

Ազդողութիւն V. Ազդեցութիւն.

Ազդոյ, Ազդու a. efficace, énergique; grave, mortel; — վէրք, blessure grave, mortelle.

Ազդումն V. Ազդեցութիւն.

Ազդր, դեր, դերաց s. cuisse, jambe; dos, épaule.

Ազն, ազին, զինք, զանց s. nation; peuple; race; sexe, genre, espèce; — կանանց, le sexe féminin, le beau sexe; ազգք եւ ազինք, toutes les nations, tous les peuples.

Ազնիւ, նուի, ուաց a. noble, excellent, exquis, bon, précieux, fin; — երեսօք, beau, joli de figure, charmant; adv. interj. bien! très-bien! fort bien! bravo!

Ազնուաբար adv. noblement, d'une manière noble.

Ազնուաբարոյ, ից a. qui a un noble caractère.

Ազնուագութ a. miséricordieux, tendre; — մայր, tendre mère.

Ազնուազարմ V. Ազնուատոհմ.

Ազնուազգի a. de noble nation, de noble race.

Ազնուազգութիւն s. noblesse de nation, de race.

Ազնուախոհ a. qui a des sentiments nobles.

Ազնուական s. noble; a. noble, généreux, élevé.

Ազնուականութիւն s. noblesse; générosité.

Ազնուամիտ, մտի, մտաց a. qui a de nobles sentiments.

Ազնուամտութիւն s. noblesse des sentiments.

Ազնուանամ, ացայ vn. s'améliorer, se bonifier, devenir meilleur; s'ennoblir, devenir noble.

Ազնուապաշտօն a. pieux, religieux, dévot.

Ազնուապետ, աց s. aristocrate.

Ազնուապետական a. aristocratique.

Ազնուապետութիւն s. aristocratie.

Ազնուապէս a. noblement, d'un air noble.

Ազնուասիրտ a. qui a un cœur noble.

Ազնուասրտութիւն s. noblesse de cœur.

Ազնուատոհմ, ից a. de noble famille.

Ազնուատոհմութիւն s. noblesse de famille, haute naissance.

Ազնուացուցանեմ, ուցի va. améliorer, bonifier, rendre meilleur; ennoblir, rendre noble.

Ազնուութիւն s. noblesse; bonté; bonne qualité.

Ազոխ, ից s. raisin vert, verjus.

Ազոխաջուր, ջրոյ s. verjus.

Աթար, ի s. bouse.

Աթիռ V. Ակճիռ.

Աթոռ, ոց s. chaise, siége: trône; chaire de professeur; chaise percée, selle; — եպիսկոպոսական, siége épiscopal; նստուցանել յաթոռ, faire asseoir sur une chaise, sur un trône; նստել յաթոռ, s'asseoir sur une chaise, sur le trône, occuper un trône; աթոռս արկանել, donner des chaises, des siéges; ելանել յաթոռոյ, se lever de sa chaise, de son siége.

Աթոռագործ, աց s. fabricant de chaises.

Աթոռաժառանգ s. héritier du trône, successeur d'une dignité.

Աթոռակ, աց s. petite chaise, tabouret.

Աթոռակալ, աց s. successeur au trône, à une dignité; vicaire.

Աթոռակալութիւն s. succession; vicariat.

Աթոռակից a. qui siége avec collègue, assesseur.

Աթոռակցութիւն s. l'action de siéger ensemble.

Աթութայք, յից s.pl. lettres, caractères.

Աթուր V. Առ աթուր.

Աժան a. de bon marché; adv. à bon marché; — գնել, acheter bon marché.

Ալեզարդ a. orné de cheveux blancs.

Ալեսաստ V. Ալիասաստ.

Ալեւոյթ, ութի s. vieillesse, âge avancé; յալեւոյթ խոնարհիլ, être sur le retour, commencer à déchoir, à vieillir.

Ալեւոր, աց a. qui a les cheveux blancs, grison, gris; vieux, vieillard.

Ալեւորիմ, եցայ vn. grisonner, devenir gris, blanchir; fig. vieillir.

Ալեւորութիւն s. blancheur des cheveux, vieillesse.

Ալէլուիա s. alléluia.

Ալէխառն a. mêlé de blanc, gris, grison.

Ալէծուփ, Ալէկոծ a. agité par les flots, houleux; fig. agité, flottant, incertain, indécis; — առնեմ, V. Ալէկոծեմ; — լինիմ, V. Ալէկոծիմ.

Ալէկոծեմ, եցի va. agiter par les flots, agiter ou soulever les flots, flotter, tempêter.

Ալէկոծիմ, եցայ vn. être agité, ballotté par les flots, flotter; fig. s'agiter, flotter dans l'incertitude.

Ալէկոծութիւն s. agitation des vagues, mer houleuse, tempête; fig. agitation, trouble, incertitude.

Ալէտանջ a. tourmenté par les vagues; qui tourmente par ses vagues, houleux, orageux.

Ալիւր, ալեր, ալերք s. farine.

Ալիւրային a. farineux.

Ալիւրավաճառ, աց s. marchand de farine.

Ալիք, ալեաց s. pl. flot, vague, onde; fig. agitation, trouble; cheveux blancs, barbe blanche; vieillesse; ալիս յարուցանել, soulever, agiter les flots; հերձանել՝ պատառել զալիս, fendre les ondes; — ծերութեան, extrême vieillesse; խոնարհեալ յալիս, avancé en âge, blanchi.

Ալոջ, աց s. jeune chèvre, chevreau, biquet.

Ալուց V. Ալք.

Ալք, ալուց, ալից s. pl. partie inférieure, fond, enfoncement.

Ախաւեղագէս s. ceinture d'une colonne.

Ախճապակ, etc., V. Յախճապակ, etc.

Ախոյան, ից, աց, Ախոյեան, եանի, ից s. champion, adversaire, défenseur; émule, rival; trophée; — կանգնել, élever un trophée.

Ախոյանաբար adv. comme un champion, vaillamment.

Ախոյանական տեղի s. champ de bataille, arène.

Ախոյանաձեւ a. qui a la forme d'un trophée; adv. en trophée, en triomphe; — ցուցանել, montrer en triomphe.

Ախոնդանոտ a. hypocondriaque.

Ախոնդանք, նաց, Ախոնդիք, դեաց s. pl. hypocondre, thorax.

Ախոռ, ոյ s. écurie.

Ախոռապան, աց s. garçon d'écurie.

Ախոռապետ, աց s. écuyer.

Ախորժ a. agréable; — բանք, paroles agréables; — վայրք,

lieux délicieux ; — յօժարութեամբ, adv. de plein gré, très-volontiers, avec grand plaisir.

Ախորժք, իցս.pl. agrément, plaisir, envie, désir, goût ; appétit ; կամօք եւ ախորժիւք, volontiers, de bon gré ; բան մտացն ախորժից, բան ախորժից իմն, capricieusement, avec caprice.

Ախորժաբար adv. agréablement, d'une manière agréable ; avec plaisir, de bon gré.

Ախորժարեր, աց a. appétissant, qui excite le goût, attrayant ; porté avec plaisir.

Ախորժալից a. agréable, plein d'agrément.

Ախորժալուր a. agréable, doux à entendre ; qui écoute, exauce de bon gré, indulgent, favorable, propice.

Ախորժակ, աց s. appétit ; goût ; envie, désir, goût, gré ; inclination, penchant ; étude ; ունել —, avoir appétit, de l'appétit ; avoir du goût ; չունել — իմիք, n'avoir goût à rien ; պակասութիւն ախորժակի, manque d'appétit ; manque, absence de goût ; ախորժակաւ ուտել, manger avec appétit ; շարժել՝ բանալ զախորժակ, exciter, réveiller, ouvrir l'appétit ; բառնալ զախորժակ, ôter l'appétit ; ընտիր՝ կիրթ —, bon goût, goût exquis ; անկիրթ —, mauvais goût ; բան իմոյս ախորժակի, à mon goût.

Ախորժական a. agréable.

Ախորժահամ, Ախորժահաճակ a. qui a un goût agréable, appétissant, ragoûtant, savoureux, exquis.

Ախորժանք, նաց s. pl. appétit ; envie, goût, plaisir ; ախորժանօք, avec appétit ; avec plaisir.

Ախորժարար a. ragoûtant, agréable.

Ախորժելի a. agréable ; չէ ինչ —, il n'est pas agréable ; — է, il est agréable.

Ախորժեմ, եցի vn. trouver bon, à son goût, goûter, aimer, se plaire à, se complaire dans, trouver plaisir à, prendre plaisir à ; Թէ ախորժէք, s'il vous plaît ; չախորժել, ne pas trouver bon, à son goût.

Ախորժեցուցանեմ, ուցի va. inspirer du goût, du plaisir.

Ախորժիմ V. Ախորժեմ.

Ախորժութիւն, Ախորժումն, s. agrément, plaisir, goût.

Ախտ, իցս. mal, maladie ; passion, affection ; vice ; զախտս մահու ջերանիլ, toucher au lit de mort, être mortellement malade, à l'article de la mort ; — քնոյ, sommeil ; — մարդահաճութեան, adulation, flatterie ; ախտի հոգ տանել, ապաս ունել ախտի, մեծարել զախտ, s'adonner aux vices, se livrer aux plaisirs.

Ախտաբան, իցս. pathologiste.

Ախտաբանական a. pathologique.

Ախտաբանութիւն s. pathologie.

Ախտաբեկ a. brisé, accablé de maladies, maladif, infirme.

Ախտաբեր a. qui apporte, cause des maladies; morbifique.

Ախտաբիծ a. souillé de vices, de passions.

Ախտաբիծք s. pl. souillures, taches de vices.

Ախտաբոյժ, բուժիչ, ժից a. qui guérit les maladies.

Ախտաժետ, Ախտաժէտ, աց a. malade, infirme, maladif; malsain.

Ախտաժետութիւն, Ախտաժէտութիւն s. maladie, infirmité.

Ախտալից a. plein, accablé de maux, de passions.

Ախտակիր, կրի, րաց a. sujet aux maladies, maladif; sujet aux passions, vicieux.

Ախտակից a. qui est affecté de la même passion, qui a la même maladie; compatissant, qui prend part, qui est sensible aux maux d'autrui; complice; — լինել ումեք, avoir compassion, pitié de qn.

Ախտակրեմ, րեցի vn. avoir, sentir du mal, souffrir; être malade, se porter mal, avoir mal.

Ախտակրութիւն s. souffrance; mal, maladie; vice; compassion.

Ախտակցաբար adv. avec compassion, pitié.

Ախտակցեմ, եցի, Ախտակցիմ, եցայ vn. compatir, être touché de compassion, souffrir avec.

Ախտակցութիւն s. compassion, pitié; passion, vice.

Ախտահալած, ից a. qui chasse, qui guérit les maladies.

Ախտամոլ, ից a. vicieux, adonné au vice.

Ախտանամ, ացայ vn. être malade, contracter ou gagner une maladie; avoir une passion, se passionner, être vicieux, se gâter, se corrompre. — ոտից ուրուք, avoir mal au pied, souffrir des pieds; — յանձն եւ իմարմին, être malade de l'âme et du corps; — յերկար, être longtemps malade, garder longtemps le lit.

Ախտասէր a. qui aime le vice; vicieux.

Ախտասիրեմ, եցի vn. aimer les passions, les vices.

Ախտասիրութիւն s. amour du vice, des passions.

Ախտասպան, ից, աց a. qui tue ses vices, qui réprime ses passions; — լինել, mortifier ses passions.

Ախտասպանութիւն s. répression des passions, mortification.

Ախտարակ, աց a. pl. naturel, physique; s. nature; nécessité naturelle; յախտարակաց; adv. naturellement, physiquement.

Ախտարար a. qui occasionne des maux, morbifique, morbide.

Ախտարծարծ a. qui excite les maux ; qui enflamme les passions ; — կերպարան, image voluptueuse.

Ախտաբ, ի s. faiseur, tireur d'horoscope.

Ախտաբք, բաց s.pl. horoscope ; étoile, destinée ; sort, destin ; bon augure, heureuse destinée.

Ախտացեալ a. malade, atteint d'une maladie.

Ախտացուցանեմ, ուցի va. rendre malade.

Ախտաւոր, աց a. infirme, malade ; morbide, cause de maladie ; vicieux, passionné ; — համբոյր, baiser passionné, amoureux ; — սէր, amour passionné, déréglé ; — բնութիւն, nature corrompue.

Ախտաւորութիւն s. maladie, souffrance ; vice, passion.

Ած, ածք s. pousse, bouture, rejeton.

Ածական, աց a. adjectif.

Ածականօրէն adv. adjectivement.

Ածանց, աց, ից a.s. dérivé.

Ածանցական, աց a. dérivé, dérivatif.

Ածանցեմ, եցի va. faire dériver, faire venir.

Ածանցիմ, եցայ vn. être dérivé ; venir, provenir de.

Ածանցութիւն, Ածանցումն s. dérivation.

Ածելեմ, լեցի va. raser ; — զմօրուս, faire la barbe à qn. ; se faire la barbe.

Ածելի, լոյ, լեաւ, լով s. rasoir ; a. ce qui peut être amené, apporté ; celui qui amène.

Ածեմ, ածի, ած va. porter, apporter, mener, amener ; ceindre ; investir, cerner, entourer ; frapper ; — ընդ իւր, emmener, conduire avec soi. — զնովիմք՝ իվերայ ou — ծափել, ajouter, induire, conclure ; — զբռամբ՝ զձեռաքք՝ զձեռաւք, prendre, saisir, s'emparer de ; — զիւրեւ՝ զիւրեաւ՝ յինքն, s'attirer, séduire, gagner, captiver ; — զբոցով, passer par la flamme, par-dessus le feu, brûler ; առանց ընդդիմանս ինչ ածելոյ, sans contredit, sans difficulté, sans hésiter, incontestablement ; — ներքոս, introduire ; — իմէջ, citer, alléguer ; — վերստին՝ անդրէն, ramener.

Ածխագործ, աց s. charbonnier.

Ածխակէզ առնեմ va. brûler comme du charbon.

Ածխահանք, նաց s. houillère.

Ածխանամ, ացայ vn. se charbonner, devenir charbon.

Ածխավաճառ, աց s. charbonnier, marchand de charbon

Ածու, ոյ s. couche, planche, carré, plante ; petite nation, peuple.

Ածուխ, ածխոյ s. charbon.

Ակահ a. instruit, versé dans.

Ակաղձեալ, Ակաղձուն a. plein, rempli, comblé ; — պտղովք ծառք, arbres chargés de fruits.

Ակամայ, ից, այց a. involontaire, contraint, forcé.

Ակամայ adv. involontairement, forcément, malgré soi, à contre-cœur; եթէ կամաւ, եթէ ակամայ, bon gré mal gré, quand même.

Ակամայութիւն s. manque de volonté, contrainte.

Ական s. mine, fossé; — հատանել, miner; — հատանել զտան, percer la maison.

Ականակալ a. monté, enrichi de pierres précieuses.

Ականակիտ a. limpide, cristallin; — ջուր՝ աղբիւր, eau, fontaine limpide.

Ականակուռ V. Ականակալ

Ականահատ, ացս. mineur; qui fouille les tombeaux pour les voler, pour les dépouiller.

Ականամոմ, ոյ s. propolis.

Ականայեռ V. Ականակալ.

Ականատ s. piége, trappe; — մկանց, ratière, souricière.

Ականատես, աց, ից a. qui a vu, qui voit de ses propres yeux; qui se montre aux yeux, visible, apparent; — վկայ, témoin oculaire; — ճշմարտութիւն, vérité palpable, évidente; adv. visiblement, à vue d'œil; voyant de ses propres yeux; — լինել, voir de ses propres yeux.

Ականատեսութիւն s. action de voir de ses propres yeux.

Ականաւոր, աց a. insigne, remarquable, distingué, illustre.

Ականեմ, եցի va. regarder, voir, lorgner.

Ականի, նոյ, նեաց a. qui a des yeux, voyant.

Ականողիք, ղեաց s. pl. les regards, les yeux.

Ականջ, ի, Ականջք, ջաց, s. oreille, les oreilles; — ծովու, anse, petit golfe; — ձկան, moule; ձգել զականջ ուրուք, tirer l'oreille à qn., lui frotter les oreilles; խնուլ զականջս, boucher, fermer les oreilles; տնկել զականջս, dresser les oreilles; ասել՝ խօսել յականջս, dire, parler à l'oreille; ունել ցաւ յականջս, avoir mal aux oreilles; ցաւ ականջաց, mal d'oreilles; լսել իւրով ականջօք, entendre de ses propres oreilles.

Ականջալուր a. qui a entendu de ses propres oreilles; qui est entendu par des oreilles; — վկայ, témoin auriculaire; adv. en entendant de ses propres oreilles, en entendant par les oreilles; յականջալուրս լսել, entendre de ses propres oreilles; յականջալուր գալ, être entendu.

Ականջաման, աց s. la conque de l'oreille.

Ականջամուտ, մտի, ից s. perce-oreille.

Ականջատ a. qui a les oreilles coupées.

Ականջացաւ, ոյ, ի. s. mal d'oreille; qui a mal aux oreilles, qui souffre des oreilles.

Ականջեմ, եցի va. prêter l'oreille.

Ականջկրկիտ s. cure-oreille.

Ակառանք, անց s. les habitants de la citadelle ; garnison.

Ակառն s. citadelle.

Ակաստան s. sûreté, abri ; կալ յակաստանի, être en sûreté, à l'abri ; յակաստանի կացուցանել, mettre en sûreté, à l'abri.

Ակատ, ի, s. agate ; esquif, petite barque, nacelle.

Ակնիւռ s. յակնիռս կալ, յաճիռս եւ յակնիռս կալ, regarder, écouter avec admiration, avec attention, être tout yeux, tout oreilles, être en suspens, être enchanté, ravi d'admiration.

Ակմբիմ, բեցայ vn. s'assembler, se réunir.

Ակն, կան, կամբ s. œil ; vue, regard ; espoir, espérance ; œil, maille, trou ; կորովաբիբ —, œil très-pénétrant, perçant, yeux d'Argus ; յականէ, de vue ; ճանաչել զոք յականէ, connaître qn. de vue ; յականէ անուանել, de vue et de nom, nommément ; — առնուլ, faire acceptation de personnes ; — ածել յումիքէ, avoir des égards, des prévenances pour qn. ; soigner qn., avoir soin de lui ; յակն արկանել, montrer ; jeter, donner un coup d'œil, revoir, parcourir ; — կառուցեալ ֆայել, regarder fixement ; ընդ ակամբ ֆայել յոք, regarder qn. de travers, de mauvais œil ; յակն անկանել՝ գալ, frapper les yeux, tomber sous les yeux, paraître ; գալ զակամբ, offusquer la vue, troubler les yeux ; — դնել իմիք՝ ումեք, aspirer, désirer ardemment, envier, convoiter ; ըստ — անկանել, disparaître, se perdre de vue ; զակն արկանել յումեքէ, détourner les yeux, la vue de qn., l'abandonner, le délaisser, le négliger ; ընդ— խոցել, blesser le cœur, blesser à vif, offenser, affliger ; — ունել իմիք՝ ումեք, compter sur, espérer en, s'attendre à ; attendre, être dans l'attente ; — իխոնարհ, les yeux baissés, tout confus ; առ ական դիպել, rencontrer, voir par hasard ; առ ականէ, adv. par égard, par considération.

Ակն, ական, կունք, կանք s. pierre précieuse ; source ; pinne marine ; — արեւու՝ լուսոյ՝ տուընչեան, l'astre du jour, le soleil.

Ակնաբոյժ, բուժի, ժից s. oculiste.

Ակնագործ, աց s. joaillier, bijoutier.

Ակնագործութիւն s. joaillerie, bijouterie.

Ակնախտիղ, Ակնախտիտ a. qui éblouit les yeux, éblouissant ; — լինել, être ébloui.

Ակնածեմ V. Ակն ածեմ.

Ակնածեցուցանեմ, ցուցի va. faire respecter, inspirer du respect.

Ակնածու, ի s. inspecteur, surveillant ; a. respectueux.

Ակնածութիւն s. égard, respect, déférence, considération ; inspection, surveillance.

Ակնակապիճք, պեաց s. pl. orbite de l'œil.

Ակնակառոյց V. Ակնկառոյց

Ակնակուրիլ ինիմ vn. tomber sous les regards, frapper les regards, la vue.

Ակնահաճոյ a. agréable à la vue, charmant, gentil.

Ակնահատ, ացս. lapidaire.

Ակնահարեմ V. Ակնհարեմ.

Ակնահարիմ V. Ակնհարիմ.

Ակնաղբիւր V. Աղբիւրակն.

Ակնապարար a. qui charme les yeux, qui réjouit les yeux; attrayant, charmant.

Ակնառեմ V. Ակառեմ.

Ակնառու, ացa. qui fait acception de personnes, partial.

Ակնառութիւն s. acception de personnes, partialité; respect; ակնառութեամբ գնալ առ ոք, montrer, avoir de la partialité pour qn.

Ակնավայել V. Ակնահաճոյ.

Ակնավճիտ V. Ականակիտ.

Ակնարկեմ, եցի va. faire signe de l'œil, faire signe des yeux, indiquer, montrer; regarder, envisager, avoir en vue; regarder, jeter les yeux sur, jeter des regards sur, jeter un coup d'œil; faire allusion; — յումեքէ, avoir du respect, des égards pour qn.

Ակնարկի առնեմ va. faire signe des yeux, faire signe de l'œil; se moquer de; — այօք, insulter du regard.

Ակնարկութիւն s. signe des yeux; regard, vue; allusion; signification, sens; aperçu; աստուածայինՙ վերին —, la Providence divine, l'ordre divin; միով եւեթ ակնարկութեամբ, d'une seule vue, d'un coup d'œil.

Ակնբաց, ի a. qui a les yeux ouverts; adv. les yeux ouverts.

Ակներեւ a. évident, manifeste; adv. à vue d'œil, visiblement, évidemment.

Ակնթարթ, ի s. clin d'œil.

Ակնկալեմ, եցի va. espérer, compter sur, s'attendre à.

Ակնկալիմ, եցայ vn. être espéré, attendu.

Ակնկալիք, լեաց V. Ակնկալութիւն.

Ակնկալու a. qui espère, qui attend.

Ակնկալութիւն s. attente, espoir, espérance; soupçon, crainte; իմնոսի — կալիլ, s'attacher à un vain espoir; ակնկալութեանն ոչ ֆանդիպել, être frustré, trompé dans son attente.

Ակնկառոյց a. qui fixe ses yeux, qui regarde attentivement; — լինելՙ կալ, fixer ses yeux, ses regards, sa vue sur qn., sur qch, avoir les yeux attachés sur; — առնել, faire fixer les regards de qn.

Ակնկոր a. les yeux baissés de honte, confus.

Ակնկորիմ, եցայ vn. avoir les yeux baissés de honte, être confus.

Ակնկորութիւն s. confusion, honte.

Ակնհատութիւն s. effrac-

tion, infraction; — ամուսնութեան, infraction, infidélité aux lois du mariage.

Ակնդար a. fasciné, enchanté par les yeux; s. épouvantail; առ —, comme un épouvantail, pour faire peur.

Ակնդարեմ, եցի v.a. fasciner, enchanter par le regard.

Ակնդարիմ, եցայ vn. être fasciné, enchanté par des regards.

Ակն յայտնի, Ակն յանդիման adv. devant les yeux, sous les yeux, aux yeux, en présence.

Ակնոց, աց s. lunettes.

Ակն ունիմ, ակնկալայ, vn. attendre, s'attendre à, espérer, compter sur; croire, supposer; մահու ակն ունիմ, j'attends la mort.

Ակն վանի V. Վանի.

Ակումբ, ակմբի, ից s. cercle, assemblée, réunion; table, banquet, festin; — առնուլ՝ բռլորել, se réunir, s'assembler, se rassembler, faire tapisserie; — մաշկեայ, peau garnie de son poil, fourrure.

* Ակռայ V. Առաւմն.

Ակքան s. chardon.

Ակօս, ից, աց s. sillon; — կոտորել՝ հատանել՝ պատառել, sillonner.

Ակօսաբեկ a. sillonné; — լինել, être sillonné; — առնել, sillonner.

Ակօսածեւ a. en forme de sillon.

Ակօսածիգ a. qui sillonne; adv. en sillonnant.

Ակօսեմ, եցի v.a. sillonner.

Ահ, ի, իւ, ահք, ից, իւք s. crainte, peur, frayeur; վասն ահին Հրէից, par la crainte des Juifs; — արկանել, faire peur, inspirer de la crainte, effrayer, jeter l'épouvante; զահի հարկանիլ, craindre, avoir peur, s'effrayer; յահի՝ յահի եւ ի դողման կալ, frémir, frissonner de peur, trembler de frayeur; — կալաւ զնա, la crainte, la frayeur le saisit; առ ահի, adv. de peur que, de crainte que; առ ահի նորա, par peur de lui; ահ ընդ ահ, adv. avec peur, d'un air timide.

Ահա adv. voici, voilà; — գա՛ս, ah! vous voilà! — ազատեցաք, nous voici sauvés; tout de suite, de suite.

Ահա աւադիկ, Ահա աւանիկ, Ահա աւասիկ adv. voici, voilà.

Ահաբեկ a. effrayé, épouvanté; effroyable, épouvantable; — առնել, frapper d'épouvante, effrayer, épouvanter, consterner; — լինել, s'effrayer, s'épouvanter, être frappé d'épouvante, saisi de crainte, de frayeur.

Ահաբեկեմ V. Ահաբեկ առնեմ.

Ահաբեկիմ V. Ահաբեկ լինիմ.

Ահաբեկութիւն s. consternation, terreur, épouvante, effroi.

Ահագին, գնի, ից a. terrible, épouvantable, effrayant;

énorme; adv. d'une manière effrayante, terriblement; d'une manière énorme, énormément.

Ահագնագոյնս adv. d'une manière on ne peut plus terrible.

Ահագնալուր a. affreux à entendre, effrayant, terrible.

Ահագնատեսիլ a. dont l'aspect est terrible, épouvantable.

Ահագնութիւն s. air, aspect formidable, terreur; énormité.

Ահապարանոց V. Ահիպարանոց.

Ահարկեմ, կեցի, կեալ va. faire peur, effrayer, intimider.

Ահարկու, ի, ացա a. effrayant, terrible.

Ահարկուածիւն s. intimidation, terreur.

Ահացուցանեմ, ուցի va. effrayer.

Ահաւադիկ, Ահաւանիկ, Ահաւասիկ adv. voici, voilà; — ես, — կամ՝ եմ, me voici, me voilà; — նա, le voilà; — գայ, le voilà qui vient; — Գրիգոր, voilà Grégoire.

Ահաւոր, ացա a. terrible, redoutable.

Ահաւորագոչ a. qui crie d'une manière terrible.

Ահաւորալուր a. terrible à entendre.

Ահաւորապէս adv. d'une manière terrible, effroyable.

Ահաւորատես a. dont l'aspect est formidable.

Ահաւորափայլ a. qui brille d'une manière effroyable.

Ահաւորութիւն s. terreur, effroi; majesté, grandeur imposante.

Ահափետ առնեմ V. Ահաբեկ առնեմ.

Ահեակ, եկի, եկաց a. gauche; s. la gauche, la main gauche; ընդ ահեկէ, յահեկէ, à gauche, à la gauche; յաջմէ եւ յահեկէ, à droite et à gauche.

Ահեկակողմն s. le côté gauche, la gauche.

Ահեկան, ի s. le neuvième mois de l'année arménienne.

Ահեկեայ, եայք, եաց, Ահեկին, ինք a. ce, celui, celle qui est à gauche; gauche.

Ահեկիք, կեաց s. pl. ceux, celles qui sont à gauche.

Ահեղ V. Ահաւոր.

Ահեղագոչ V. Ահաւորագոչ.

Ահեղակերպ a. dont l'aspect est imposant, terrible.

Ահեմ, եցի va. faire peur, effrayer.

Ահընկէց a. qui jette, qui inspire l'épouvante, terrible.

Ահիպարանոց a. qui dresse le cou, qui lève la tête fièrement, qui porte la tête haute, superbe, fier.

Ահ, ի, իւ s. sel.

Ահաբողոն, ի, աւ s. manteau de philosophe.

Ահագ, ի, աւ s. moyen, expédient, ressource, voie, remède; raison, motif; ելի ահագս գտանել, trouver un expédient, un moyen, un remède.

Ահագաւ adv. à cause de; սորին՝ նորին՝ այսր՝ այնր —, pour cela, dans ce but, dans

le but de, à cause de quoi, pour cette raison, pour ce motif, ainsi; Է՞ր —, pourquoi? pour quelle raison?

Աղախարշանք, նաց s. déchirement d'entrailles, de cœur, douleur vive.

Աղախին, խնոյ, խնով, աւ, նայք, նայց, նանց, նաց, նովք, նեայք, նեայց, նեօք sf. servante, domestique, bonne.

Աղախնեմ, եցի va. servir comme une bonne.

Աղախնորդի s. fils d'une servante.

Աղախնութիւն s. état d'une servante, domesticité.

Աղակատանք s. débauche, inconduite; յաղակատանս համանել, faire la débauche, se livrer à la débauche.

Աղաղակ, ի, աւ s. cri; bruit; clameur, rumeur, vacarme; — ալեաց, le bruit, le murmure des vagues; — ծովու, le mugissement de la mer; — բառնալ՝ դնել՝ տալ՝ առնել, pousser, jeter des cris, faire du bruit; — ցնծութեան հարկանել, pousser des cris de joie.

Աղաղակեմ, եցի va. crier, s'écrier; իմայն բարձր՝ իմայն մեծ՝ ուժգին —, crier fort, à haute voix.

Աղամ, ացի va. moudre; broyer, réduire en poudre; mâcher.

Աղաման, ից s. salière.

Աղամասուկ անեմ va. détruire, abîmer.

Աղամար a. ignorant, sot, insouciant.

Աղամարութիւն s. ignorance, sottise, insouciance.

Աղամող a. égaré, dévié, fourvoyé; dissipé, distrait.

Աղամողեմ, եցի va. égarer, détourner; dissiper.

Աղամողիմ, եցայ vp. s'égarer, se détourner; se dissiper.

Աղամողումն s. égarement; dissipation.

Աղանդ, ոց, աց s. secte; hérésie; մոլար —, une secte erronée.

Աղանդագործ V. Աղանդաճնար.

Աղանդակից a. compagnon de secte.

Աղանդաճնար a. créateur, fondateur d'une secte.

Աղանդամիտ V. Աղանդաւոր.

Աղանդապետ, աց s. chef, fondateur de secte, hérésiarque

Աղանդաւոր, աց s. sectaire, sectateur, sectatrice.

Աղանդեր s. hors-d'œuvre.

Աղանդութիւն s. secte, erreur, hérésie.

Աղանդուսոյց a. qui enseigne une secte, une hérésie.

Աղանծեմ, Աղանձնեմ, եցի va. rissoler, rôtir, brûler.

Աղանձնիմ, եցայ vn. se rissoler, se rôtir.

Աղանձումն s. action de rissoler, rôtissage.

Աղաչալիր, Աղաչալից a. plein de prières; suppliant; — պաղատանք, instances.

Աղաչախառն a. mêlé, entremêlé de prières.

Աղաչակից s. qui prie avec; — լինել, prier ensemble.

Աղաչանք, նաց s. pl. prière, supplication; աղաչանօք իմովք, յաղաչանս իմ, à ma prière; ունկն մատուցանել աղաչանաց ուրուք, exaucer la prière, les supplications de qn.

Աղաչաւոր, Աղաչելի a. suppliant; pétitionnaire.

Աղաչեմ, եցի va. prier, supplier; լուր, աղաչեմ, écoutez, je vous prie; Ճախանձանօք—, prier instamment, avec instance, conjurer.

Աղաչող V. Աղաչաւոր.

Աղապատանք, նաց s. pl. sympathie, affection, tendresse.

Աղաջուր s. saumure, eau salée; a. scélérat, misérable, insensé.

Աղարծի a. tendre, délicat, jeune.

Աղարձան s. statue, masse de sel.

Աղարտ վարեմ va. dévaster, ruiner, détruire.

Աղարտանք, նաց s. destruction, ruine, dégât; dénigrement, diffamation.

Աղարտեմ, եցի va. dévaster, détruire, endommager, porter atteinte, dénigrer, décréditer, flétrir.

Աղարտիչ, Աղարտող s. destructeur; diffamateur; a. destructif; diffamatoire.

Աղարտութիւն V. Աղարտանք.

Աղացիկ a. moulu, réduit en poudre; — խունկ, encens fin.

Աղաւաղ, աց a. gâté, corrompu, détérioré.

Աղաւաղեմ, եցի va. gâter, détériorer, abîmer, détruire; mépriser; faire cesser, interrompre.

Աղաւաղիչ a. destructeur; destructif.

Աղաւաղութիւն s. détérioration, altération, destruction.

Աղաւնակերպ a. qui a la forme, l'air d'une colombe; comme une colombe.

Աղաւնածագ V. Աղաւնեակ.

Աղաւնավաճառ V. Աղաւնեվաճառ.

Աղաւնաբոյս s. verveine.

Աղաւնեակ, նեկի, կաց s. petite colombe, pigeonneau.

Աղաւնեվաճառ, աց s. vendeur de colombes, de pigeons.

Աղաւնապէս adv. comme une colombe.

Աղաւնէտուն s. colombier, pigeonnier.

Աղաւնի, նւոյ, նոյ, նեաց, s. colombe, pigeon; — մնջէ, վուլուս արձակէ, la colombe gémit, le pigeon roucoule.

Աղաւնիճ V. Աղաւնաբոյս.

Աղաւնոց V. Աղաւնէտուն.

Աղբ, ոց, ից s. excrément, fiente; fumier; ordure; ընդ — գալ, se traîner dans la fange, dans la boue.

Աղբակեր a. qui mange des ordures.

Աղբանոց, ացի s. latrines, égout.

Աղբասէր a. qui aime les ordures.

Աղբասնունդ a. qui se nourrit d'ordures.

Աղբեղէն, ղենի, նաց a. excrémentiel, d'ordures; méprisable, vil.

Աղբեմ, եցի va. fumer, engraisser avec du fumier; se décharger le ventre.

Աղբերակն, ական, կունք, կանք, անց s. source; source, origine.

Աղբերահոս a. qui coule comme une fontaine, ruisselant.

Աղբերանամ, ացայ vn. couler comme une fontaine, jaillir comme d'une source; ruisseler.

Աղբերացուցանեմ, ուցի va. faire couler comme une fontaine, comme une source, faire jaillir, faire ruisseler; combler, remplir.

Աղբեւք, եաց s. ordures, immondices; fumier, engrais; vidanges.

Աղբեւր V. Աղբիւր.

Աղբիս, Աղբիւսք V. Աղբեւր.

Աղբիւր, բեր, բերաւ, բիւրք, բերք, բերաց, բերց, բիրբք, բերօք s. fontaine; source; source, origine.

Աղբիւրաբար adv. comme une fontaine; abondamment.

Աղբիւրանամ, etc. V. Աղբերանամ, etc.

Աղբոտ a. sale, malpropre.

Աղբորակ, ի, աւ s. salpêtre.

Աղեխառն a. mêlé de sel.

Աղեկապ V. Աղէկապ.

Աղեկատ V. Աղէկատ.

Աղեկարծ a. inopiné, inattendu.

Աղեկէզ V. Աղէկէզ.

Աղեհամ a. qui a un goût de sel, salé.

Աղեղն, ղան, ղանք, ղանց s. arc; — Աստուծոյ՝ երկնից, l'arc-en-ciel; լարել զաղեղն, tendre, bander un arc; մտանել ընդ —, tirer de l'arc; այր աղեղան, archer; — բոլորակի, l'arc de cercle.

Աղեղնակապարճ s. carquois

Աղեղնածեւ a. qui a la forme d'un arc, courbé en arc.

Աղեղնաւոր, աց s. archer; Sagittaire.

Աղեղնաւորութիւն s. art de tirer de l'arc, des flèches.

Աղեմ V. Յաղեմ.

Աղետաբեր, Աղետալի, Աղետաւոր V. Աղէտաբեր.

Աղերս, ի, ոյ, իցս s. supplication, prière, instance, demande; rapport, relation, liaison; don, présent; յաղերս անկանել՝ մատչել, աղերս արկանել՝ մատուցանել, adresser une prière à qn., demander comme une grâce, supplier, prier, solliciter, être en instances auprès de qn.; յաղերս ածեմ՝ խոնարհեցուցանեմ, յաղերս եւ յողորմ խոնարհեցուցանեմ, attendrir, toucher; գալ յաղերս, s'attendrir, se laisser toucher; a. suppliant, tendre, insinuant.

Աղերսաբան a. suppliant; flatteur, adulateur.

Աղերսաբանեմ V. Աղերսեմ.

Աղերսաբանութիւն s. supplication, instance; apologie, excuse.

Աղերսագիր, գրոյ, գրով, s. supplique, requête, pétition, demande.

Աղերսալի, Աղերսալից a. suppliant, plein de supplication.

Աղերսախառն a. mêlé de prière, de supplication.

Աղերսական s. suppliant, pétitionnaire; a. suppliant, insinuant.

Աղերսահայց a. demandé avec instance, imploré.

Աղերսանք, նաց s. supplication, instance, prière.

Աղերսարկու, աց a. suppliant, pétitionnaire.

Աղերսեմ, եցի va. supplier, conjurer, prier avec instance, instamment; solliciter, implorer; excuser, justifier.

Աղէ interj. eh bien! hé! hé bien!

Աղէբեկ a. gris, grison.

Աղէճափ a. atteint d'une hernie.

Աղէճափութիւն s. hernie.

Աղէխարշ V. Աղէկէզ.

Աղէխորով V. Աղէկէզ.

Աղէկապ, ի s. bandage, brayer, suspensoir.

Աղէկաու, ի s. quenouille.

Աղէկէզ a. qui déchire les entrailles, le cœur; navrant, déchirant; — լինել, avoir les entrailles déchirées, le cœur déchiré, navré; — ցաւ, douleur cuisante.

Աղէկիզութիւն s. déchirement d'entrailles, de cœur; déchirement.

Աղէկոտոր V. Աղէկէզ.

Աղէտ, ետի, իտի, իցս. malheur, misère, infortune, calamité, désastre, catastrophe, fatalité; compassion, pitié; ո՛վ աղետիցս, quel malheur! hélas! que je suis malheureux! որպիսի՛ աղետք, quel malheur! quelle fatalité!

Աղետաբեր, Աղետալի, Աղետաւոր a. fatal, funeste, malheureux.

Աղի, աղւոյ a. salin, salé; — լինել, être salé; amer; աղի արտասուք, larmes amères.

Աղի, աղւոյ, V. Աղիք.

Աղիկամի a. autonome, indépendant.

Աղիկամութիւն s. autonomie, indépendance.

Աղիճ, աղճի sf. prostituée, fille de joie.

Աղողորմ a. misérable, déplorable, pitoyable; touchant, plaintif, navrant, déchirant, tragique.

Աղիւս, ոց s. brique; carreau.

Աղիւսադուռն s. porte en briques.

Աղիւսակ, աց s. petite brique, carreau; table, index.

Աղիւսածեւ a. qui a la forme d'une brique.

Աղիւսանման a. semblable à une brique.

Աղիւսաշէն a. bâti de briques.

Աղիւսագործութիւն s. fabrication de la brique.

Աղիւսեայ a. de brique, briqueté.

Աղիւսեմ, եցի va. carreler, briqueter.

Աղիք, աղեաց s. boyau; entrailles, viscères, intestins; entrailles, tendre affection, compassion; corde à boyau, corde d'un instrument de musique; գալաթէին — նորա ի վերայ եղբօրն, ses entrailles étaient émues à la vue de son frère; խռովին — իմ, j'ai pitié; խռովել զաղիս, remuer les entrailles; որդի աղեաց, tendre fils, fils bien-aimé.

Աղխ, ից s. bagage, effets; suite, train, équipages.

Աղխք, խից s. anneau; serrure.

Աղխաղխեմ, եցի va. charger, remplir; rassembler, entasser.

Աղխաղխիմ, եցայ vps. être chargé, rempli.

Աղխամաղխ, ի s. marchandises; cargaison.

Աղխատրոյզ a. grossier, barbare, rude.

Աղխեմ, եցի va. fermer, fermer à clef.

Աղծեալ a. salé,

Աղկաղկ, աց a. pauvre, indigent.

Աղկեր s. poisson salé, sardine.

Աղկիոն, աց s. alcyon.

Աղճատաբան, ից a. radoteur.

Աղճատաբանեմ, եցի va. dire des niaiseries, des bêtises, radoter.

Աղճատանք, նաց s. pl. radotage, rêverie, niaiserie, bêtise.

Աղճատիմ, եցայ vn. déraisonner, radoter, dire des sottises, des bêtises; tomber en enfance; être décrépit; աղճատեա՛լ ծեր, vieux décrépit.

Աղմկասէր a. qui aime les troubles, séditieux.

Աղմկարար a. perturbateur, séditieux, turbulent, brouillon.

Աղմկեմ, եցի va. troubler, agiter; alarmer, bouleverser, brouiller.

Աղմկիմ, եցայ vn. être troublé, agité, bouleversé.

Աղմկիչ V. Աղմկարար.

Աղմուկ, մկի, աւ, աց s. trouble, alarme, tumulte; sédition, révolte, soulèvement; tapage, bruit; զաղմկաւ լինել, être troublé, faire du tumulte, être dans le trouble; — առնել՝ յարուցանել, յարուցանել աղմուկս շփոթից, աղմուկս յուզել, exciter une sédition, des troubles, faire du tumulte, mettre en combustion, soulever, se soulever; յայն — շփոթի, dans ce désordre.

Աղու a. doux, affable, insinuant; rusé, fourbe, faux, trompeur, méchant.

Աղուամազ s. duvet, poil follet.

Աղուանամ, ացայ vn. devenir rusé, méchant.

Աղուաշ a. follet, fou, timbré.

Աղուեսաբարոյ a. renard, rusé.

Աղուեսացաւ s. alopécie, chute des cheveux.

Աղուեսաքուն, քնոյ s. sommeil de lièvre, sommeil léger, court.

Աղուեսենի, նւոյ, նեաց s. peau, fourrure de renard.

Աղուէս, եսու, ուց s. renard; fig. renard, homme rusé.

Աղուիթիւն s. salure, goût de sel.

Աղուհացք, ացից s. carême.

Աղուճակ, ի s. sel gemme.

Աղուութիւն s. douceur, insinuation; ruse, fourberie.

Աղուրայ, Աղուրի, բեաց s. bouture, marcotte.

Աղջամղջին a. ténébreux, obscur.

Աղջամուղջ, մղջաւ s. ténèbres, obscurité.

Աղջիկ, ջկան, ջկունք, կանց sf. fille; bonne, servante.

Աղջկամարդ, ոյ, աց sf. jeune femme.

Աղջկորդի, դւոյ s. fils, enfant naturel.

Աղջուր, ջրոյ s. saumure, eau salée.

Աղտ, ոյ s. ordure, saleté; crasse, souillure.

Աղտ, ի, ից s. saline; sel.

Աղտաղտ, Աղտաղտին, Աղտաղտուկ a. salin, salé, saligineux.

Աղտաղտուկք s. pl. terrain saligineux, salifère.

Աղտեղաճանդերձ a. qui a des vêtements sales.

Աղտեղանամ, ացայ vn. se salir.

Աղտեղասէր a. qui aime la saleté, salaud, saligaud.

Աղտեղացուցանեմ V. Աղտեղեմ.

Աղտեղացուցիչ a. salissant.

Աղտեղեմ, ղեցի va. salir, souiller, barbouiller; fig. salir, souiller.

Աղտեղի a. sal, malpropre; fig. sale, impur, souillé, obscène.

Աղտեղութիւն s. saleté, malpropreté, saloperie; ordure, immondices.

Աղտոր s. sumac.

Աղցան, ի s. salade.

Աղցանաման, ի s. saladier.

Աղցաւոր a. nécessiteux, indigent; nécessaire; — կեանք, vie pleine de nécessités.

Աղցք, ցից s. pl. nécessité, besoin.

Աղքատ, ացa. pauvre, privé, dépourvu; s. pauvre.

Աղքատաբար adv. pauvrement, d'une manière pauvre.

Աղքատակերութիւն s. action de dépouiller les pauvres.

Աղքատանամ, ացայ vn. s'appauvrir, être ou devenir pauvre; manquer, diminuer.

Աղքատանոց, աց s. hospice pour les pauvres; tronc.

Աղքատասէր a. qui aime les pauvres, charitable.

Աղքատասիրութիւն V. Աղքատսիրութիւն.

Աղքատանոյց a. qui nourrit les pauvres.

Աղքատատեաց a. qui déteste les pauvres.

Աղքատատեցութիւն s. l'action de détester les pauvres, aversion pour les pauvres.

Աղքատացուցանեմ, ուցի va. appauvrir, rendre pauvre.

Աղքատիմաստ, Աղքատիմաց a. pauvre d'esprit, sans esprit.

Աղքատին a. pauvre, simple, commun.

Աղքատութիւն s. pauvreté; manque, privation.

Աղքատսիրութիւն s. amour des pauvres, charité.

Աղքատօրէն V. Աղքատաբար.

Աղօթագիրք, գրոց s. livre de prières, paroissien.

Աղօթական a. de prière; s. qui prie Dieu.

Աղօթակեր V. Աղօթկեար.

Աղօթակից a. compagnon de prière; — լինել, prier Dieu ensemble.

Աղօթամատոյց a. qui adresse à Dieu des prières; s. V. Աղօթագիրք.

Աղօթանոց, աց s. oratoire.

Աղօթանուէր a. qui offre à Dieu des prières; offert à Dieu avec prières, fervent.

Աղօթասէր a. qui aime les prières, dévot.

Աղօթասիրութիւն s. amour de prière, dévotion.

Աղօթատեաց a. qui déteste les prières.

Աղօթարան, ան s. oratoire; prie-dieu.

Աղօթեմ, եցի vn. prier, adresser à Dieu des prières.

Աղօթկեար, Աղօթկեր s. qui prie Dieu; suppliant.

Աղօթք, Թից, Թիւք s. prière, oraison; prière, vœu, souhait; աղօթս առնել, կանխել յաղօթս, յաղօթս կալ, prier, adresser des prières à Dieu.

Աղօտ, իւ a. terne, obscur, sombre; — լոյս, lueur; ընդ —, adv. obscurément.

Աղօտանամ, ացայ vn. s'obscurcir, se ternir, être offusqué.

Աղօտացուցանեմ, ուցի va. obscurcir, ternir, offusquer.

Աղօրի, ւոյ, րեաց s. moulin; pl. les dents molaires.

Աճական a. qui croît ou fait croître.

Աճապարեմ, եցի vn. se hâter, se dépêcher, se presser.

Աճառ, աց s. savon; cartilage, nerf.

Աճառապատ a. nerveux, cartilagineux.

Աճառեմ, եցի va. chiffonner, froisser; savonner.

Աճելութիւն V. Աճումն.

Աճեմ, եցի vn. croître, accroître, s'accroître.

Աճեցուն a. qui accroît, qui augmente; ascendant.

Աճեցուցանեմ, ուցի va. croître, faire croître, accroître, augmenter.

Աճեցուցիչ a. qui fait croître, qui augmente.

Աճիմ, ճեցայ V. Աճեմ.

Աճիւն, ի s. cendre; յաճիւն դառնալ, être réduit en cendres; յաճիւն դարձուցանել՝ դատել, réduire en cendres.

Աճիւնախառն a. mêlé de cendres.

Աճիւնանամ, ացայ vn. se réduire en cendres.

Աճիւնացուցանեմ, ցուցի va. réduire en cendres.

Աճողական V. Աճական.

Աճողութիւն V. Աճումն.

Աճումն, ման, մունք s. crue, croissance, augmentation; — առնուլ, croître, se développer.

Աճուն V. Աճեցուն.

Աճպարար, աց s. escamoteur.

Աճպարարութիւն s. escamotage.

Ամ, աց s. an, année; ամի ամի, ամ յամէ, ամ բուռ ամէ adv. par an, annuellement, chaque année, tous les ans; յետ միոյ ամի, dans un an; յառաջիկայ ամի, l'année prochaine; յանցելումամի, l'année dernière, l'année passée; զայս —, յայսմ ամի, cette année; իվերջ կոյս ամին, vers la fin de l'année; զամն ողջոյն, toute l'année.

Ամաղթեղջիւր s. corne d'abondance.

Ամամ, ացի va. verser, transvaser, vider.

Ամամէջք s. intervalle des années; ամամէջս առնել, donner quelques années d'intervalle.

Ամայանամ, ացայ vn. devenir désert, se dévaster; se dénuer, se priver.

Ամայացուցանեմ, ուցի va. rendre désert, dévaster; dénuer, priver.

Ամայի, այւոյ, յեաց a. désert, inhabité, dépeuplé, solitaire, désolé; abandonné, privé, dénué de.

Ամայութիւն s. solitude, isolement; abandon, privation, dénûment.

Աման, ոյ, ով, աւ, ոց s. vase, pot; ոտից —, souliers, chaussures; — լալոյ արտասուաց, œil.

Ամանակ V. Ժամանակ.

Ամանեմ, եցի va. mettre dans un vase, transvaser, verser.

Ամանոր, ոյ, այ s. nouvel an, nouvelle année; մաղթել ումեք զ—, souhaiter la bonne année à qn.; տօն ամանորայ, le jour de l'an.

Ամաչեմ, եցի vn. avoir honte, être confus.

Ամաչեցուցանեմ, ուցի va. faire honte, confondre.

Ամաչեցուցիչ a. qui fait honte.

Ամառն, արան, րունք s. été.

Ամառնամուտ s. l'entrée, le commencement de la saison d'été.

Ամառնային, Ամարային, այնոյ a. d'été, de l'été.

Ամարայնի, այնոյ, այնւոյ s.

l'été ; adv. dans, pendant l'été.

Ամարայնոյ adv. dans l'été.

Ամարանի, անուց s. l'été ; adv. dans, pendant l'été.

Ամարանոց, աց s. maison de campagne, de plaisance, château, villa.

Ամարասուն a. élevé dans l'été.

Ամարաստան, Ամարաստուն V. Ամարանոց.

Ամբ V. Ամպ.

Ամբառնալիք, ալեաց s. levier, barre ; crochet.

Ամբառնամ, բարձի vn. se lever, s'élever, monter ; — ի պատիւ, être promu, élevé à une dignité ; va. lever, élever, relever, soulever, faire monter ; — ի պատիւ, élever à une dignité ; — զգլուխ՝ զձեռս, se soulever, se révolter ; զոտս —, s'en aller, partir.

Ամբաստան, աց a. accusateur ; s. accusation ; — լինել զումեքէ, accuser qn., porter une accusation contre qn.

Ամբաստանական a. d'accusation.

Ամբաստանեմ, եցի va. accuser.

Ամբաստանութիւն s. accusation.

Ամբար V. Ժամբար.

Ամբարակապետ V. Ժամբարակապետ.

Ամբարանոց, աց s. V. Ժամբարանոց ; archives, trésor.

Ամբարապետ V. Ժամբարակապետ.

Ամբարեմ V. Ժամբարեմ.

Ամբարիշտ, ըշտի, շտաց a. impie.

Ամբարհաւաճ, ի, ից a. orgueilleux, fier, hautain.

Ամբարհաւաճեմ, եցի vn. s'enorgueillir, être orgueilleux, faire le fier.

Ամբարհաւաճեցուցանեմ, ուցի va. enorgueillir, rendre orgueilleux, fier, hautain.

Ամբարհաւաճիմ V. Ամբարհաւաճեմ.

Ամբարհաւաճութիւն s. orgueil, fierté.

Ամբարձումն V. Ժամբարձումն.

Ամբարշտաբար adv. avec impiété.

Ամբարշտանամ, ացայ, Ամբարշտիմ, եցայ vn. être impie, faire ou dire une impiété.

Ամբարշտութիւն s. impiété.

Ամբարումն s. approvisionnement.

Ամբարտակ, աց s. levée, digue ; rempart, tour.

Ամբարտաւան V. Ամբարհաւաճ.

Ամբարտաւանս adv. avec fierté, orgueilleusement.

Ամբարտաւանական a. hautain, fier, orgueilleux.

Ամբարտաւանանամ V. Ամբարհաւաճեմ.

Ամբարտաւանատեաց a. qui hait les fiers.

Ամբարտաւանեմ, Ամբարտաւանիմ V. Ամբարհաւաճեմ.

Ամբարտաւանութիւն V. Ամբարհաւաճութիւն.

Ամբիծ, բծից, բծաց a. im-

maculé, sans tache, pur; innocent, candide.

Ամբծանամ, ացայ vn. être immaculé, pur.

Ամբծութիւն s. pureté, innocence, candeur.

Ամբոխ, ի, ոյ, ից s. foule, multitude; troupe, rassemblement, attroupement; tumulte, trouble, émeute; — առնել, exciter des troubles, une émeute; a. tumultueux.

Ամբոխալից a. plein de troubles, tumultueux.

Ամբոխաբար a. turbulent, perturbateur, factieux.

Ամբոխեմ, եցի va. faire du tumulte, agiter, soulever, attrouper.

Ամբոխիմ, եցայ vn. se troubler, s'agiter, se soulever, s'attrouper.

Ամբոխութիւն s. foule; trouble, tumulte, agitation.

Ամբոկ s. achèvement; յ— գործոյն ժամանել՝ հասանել, achever, exécuter, finir.

Ամբողջ, ից a. entier, complet, intégral; adv. entier, entièrement, tout entier.

Ամբողջանամ, ացայ vn. être, devenir entier, complet.

Ամբողջացուցանեմ, ուցի va. rendre entier, compléter.

Ամբողջութիւն s. intégralité, intégrité, totalité.

Ամեծ a. solide, ferme.

Ամեհաբար adv. furieusement, d'une manière indomptable.

Ամեհի, հւոյ, հեաց a. indomptable, furieux, fougueux.

Ամեհութիւն s. fureur.

Ամենաբարեպաշտ a. très-pieux.

Ամենաբարի a. très-bon.

Ամենաբարձր a. très-haut, très-élevé.

Ամենաբեր a. qui produit tout.

Ամենաբժիշկ a. qui est le médecin de tout le monde.

Ամենաբոյծ a. qui nourrit tout le monde.

Ամենաբուժ a. qui guérit toutes les maladies.

Ամենագեղ, Ամենագեղեցիկ a. très-beau, charmant.

Ամենագէտ a. qui sait tout.

Ամենագթած a. très-miséricordieux.

Ամենագով, Ամենագովելի a. très-louable, digne de tout éloge.

Ամենագործ a. qui fait tout.

Ամենագութ V. Բազմագութ

Ամենադաժան a. très-dur, très-rude.

Ամենադժուար a. très-difficile.

Ամենադից մեհեան s. panthéon.

Ամենազան a. très-varié.

Ամենազարդ a. très-orné.

Ամենազուարճ a. très-amusant, plein de plaisirs.

Ամենազօր a. tout-puissant, absolu.

Ամենազօրութիւն s. la toute-puissance, omnipotence.

Ամենաժանտ a. très-mauvais, très-méchant.

Ամենաժողով տօն s. fête solennelle; foire.

Ամենալաւ a. très-bon, excellent.

Ամենալի, Ամենալիր, Ամենալից a. très-plein.

Ամենալցոյց a. qui remplit tout, qui pourvoit aux besoins de tout le monde.

Ամենախնամ a. qui soigne tout le monde.

Ամենախուռմբ a. public.

Ամենաճախ a. qui consomme tout.

Ամենաճաղիկ a. plein de fleurs, tout à fait fleuri.

Ամենաճին a. qui engendre, produit tout, très-fertile.

Ամենակազմ a. tout à fait prêt, bien arrangé.

Ամենակալ, ի, աւ a. qui tient tout sous sa puissance, tout-puissant; s. le Tout-Puissant.

Ամենակալութիւն V. Ամենազօրութիւն.

Ամենակատար a. entièrement parfait.

Ամենակատարութիւն s. la perfection même.

Ամենակար, Ամենակարող a. qui peut tout, tout-puissant.

Ամենակարութիւն V. Ամենազօրութիւն.

Ամենակերակրիչ a. qui donne à manger à tout le monde.

Ամենակեցոյց a. qui sauve tout, sauveur de tout le monde.

Ամենակործան a. qui ruine tout.

Ամենակուլ a. qui avale, dévore tout.

Ամենահայեաց a. qui voit tout, dont les regards s'étendent sur tout.

Ամենահայր, հօր s. père de toutes choses, le père de tout le monde.

Ամենահաս a. qui arrive partout; qui comprend tout.

Ամենահաստիչ a. qui crée tout, créateur de tout.

Ամենահասարակ a. très-commun, très-ordinaire.

Ամենահարուստ a. très-fort, très-puissant; très-riche, richard.

Ամենահեշտ a. très-facile, fort aisé, très-agréable.

Ամենահնար a. très-industrieux, très-habile; très-fertile en expédients, rusé.

Ամենահրաշ a. très-merveilleux, fort admirable.

Ամենահաւմարիտ a. très-vrai.

Ամենամաքուր a. très-propre, très-pur.

Ամենամեծ a. très-grand, énorme.

Ամենամեղ a. grand pécheur, très-coupable.

Ամենամերձ, Ամենամօտ a. très-près, tout près.

Ամենայաղթ a. vainqueur dans tous les combats, très victorieux; très-grand, énorme.

Ամենայայտ a. très-clair.

Ամենայարդար a. qui dispose, arrange tout; tout à fait disposé, bien arrangé.

Ամենայարմար a. très-

propre, très à propos, très-approprié.

Ամենայն, ի, իւ, ից a. tout; chaque, chacun, quelconque; — **ոք**, chacun, chaque personne, tout homme, quiconque; — **ինչ**, tout, chaque chose; **ամենայնիւ, յամենայնի, — իրօք**, adv. en tout, en toutes choses, sous tous les rapports, de toute manière; **յ— ժամ**, à toute heure; **ընդ — ժամանակս**, en tout temps; **ընդ — տեղիս, —ուրեք** adv. partout, en tous lieux; **տիեզերք —**, tout l'univers; **զգիշերն —**, toute la nuit; **զ— աւուրս**, tous les jours; s. tout, le tout; **ընդ —**, en tout; **իվեր քան զ—**, par-dessus tout, au-dessus de tout; **յառաջ քան զ—**, avant tout; **յետ —ի**, après tout, au bout de compte; **պատրաստ լինել —ի**, être prêt à tout.

Ամենայօժար a. très-disposé, plein d'envie.

Ամենանուազ a. très-peu.

Ամենանուաստ a. très-humble.

Ամենաւգտ a. très-utile, très-avantageux, très-lucratif.

Ամենաշիջոյց a. qui éteint tout.

Ամենաշնորհ a. V. **Ամենաշնորհող**; plein de grâces.

Ամենաշնորհող a. qui accorde tout; qui accorde toutes les grâces.

Ամենաչար a. très-méchant; s. le diable.

Ամենապահ a. qui conserve tout.

Ամենապայծառ a. très-brillant, très-éclatant, splendide, magnifique.

Ամենապատիր a. fort trompeur, très-faux.

Ամենապատիւ a. très-honorable, très-honoré, révérendissime.

Ամենապատճառ a. qui est la cause de tout.

Ամենապատշաճ a. très, fort convenable.

Ամենապատրաստ a. tout prêt, tout disposé.

Ամենապարգեւ a. V. **Ամենապարգեւող**; donné, accordé à tout.

Ամենապարգեւող a. donateur de tout.

Ամենապարծ a. dont tout le monde se vante, glorieux.

Ամենապարկեշտ a. très-modeste.

Ամենապետ a. maître de tout, chef suprême.

Ամենապիղծ a. tout à fait impur, exécrable.

Ամենապտուղ a. qui produit des fruits de toute espèce; composé de toutes sortes de fruits

Ամենառատ a. très-abondant; très-généreux, fort libéral d'artichaut.

Ամենասէր a. qui aime tout le monde; — **սիրտ**, cœur d'hôpital.

Ամենասխալ a. très-fautif, très-faux.

Ամենասուրբ a. très-saint; — Կույս, la très-sainte Vierge.

Ամենասպառ a. qui épuise tout.

Ամենաստեղծ, Ամենաստեղծիչ V. Ամենաճաստիչ.

Ամենասփիւռ a. répandu, diffus partout.

Ամենաքաջելի a. merveilleux, excellent.

Ամենավաճառ, ացս a. s. qui vend de tout, brocanteur.

Ամենավայելուչ a. très-convenable.

Ամենավաստակ a. très-fatigué, très-las.

Ամենավար a. qui gouverne tout.

Ամենավստահ a. très-sûr.

Ամենատարած a. répandu partout, qui s'étend partout.

Ամենատենչ a. fort désirable; très-désireux.

Ամենատես a. qui voit tout; très-voyant, très-apparent.

Ամենատեսակ a. de toute sorte, de toute espèce.

Ամենատեսուչ a. qui surveille tout; qui pourvoit à tout.

Ամենատեսչութիւն s. providence universelle, divine.

Ամենատէր, տեառն s. maître de tout, chef suprême.

Ամենատխուր a. très-triste.

Ամենատուր a. qui donne à tout; donné à tout.

Ամենատօն, ի s. grande fête, jour solennel.

Ամենարար a. qui a fait tout.

Ամենարուեստ a. habile dans tous les arts, très-habile, fort industrieux; très-artificieux, rusé.

Ամենափափաքելի a. très-désirable, fort souhaitable.

Ամենափրկիչ a. sauveur de tout.

Ամենաքաջ a. très-brave, intrépide.

Ամենաքաղցր a. très-doux.

Ամենեւիմբ, Ամենեւին adv. tout à fait, totalement, complétement; — մի', — ոչ, nullement, en aucune façon, d'aucune manière; պատուիրեցին — մի' խօսել, ils ont ordonné de ne point parler.

Ամենեքեան, Ամենեքին, Նեցուն, ցունց, եքումբք a. tous, toutes; վասն ձեր ամենեցուն, pour vous tous; հարքն՝ մարքն մեր —, tous nos pères, toutes nos mères.

Ամենուստ adv. de tous côtés, de tous les côtés, de toutes parts.

Ամէն adv. amen, ainsi soit-il; en vérité.

Ամէն, ի, ից a. tout, tous, chaque.

Ամէներջանիկ a. bien heureux, très-heureux.

Ամէնիմաստ a. doué de la plus grande sagesse.

Ամէնիմաց a. qui comprend, qui sait tout.

Ամէնիշխան a. maître de tout, chef suprême.

Ամէնողորմ a. très-miséricordieux.

Ամէնուսոյց a. qui apprend, qui enseigne tout.

Ամէնօրհնեալ a. tout à fait béni.

Ամիկ, մկի s. jeune chevreau, biquet.

Ամիճ, մճոյ s. friandises, mets délicats.

Ամիս, մսոյ, ամսեան, մսոց s. mois; ամիս յամսոյ, ամսոյ ամսոյ, tous les mois; առաջին օր ամսոյ, premier jour du mois; իսկիզբն ամսեան, au commencement du mois; իվերջ ամսոյ, à la fin du mois; իմէջ կոյս ամսեան, vers le milieu du mois.

Ամիրայ, ից s. seigneur, grand seigneur.

Ամիրապետ, ի, աց s. calife.

Ամլանամ, ացայ vn. être, devenir stérile.

Ամլացուցանեմ, ցուցի va. rendre stérile.

Ամլորդի, դւոյ s. fils d'une femme stérile; saint Jean-Baptiste.

Ամլութիւն s. stérilité.

Ամոան s. cape.

Ամոլ, լոյ, Ամոլք, լոց a. s. couple, paire d'animaux attelés ensemble; — գառանց, couple d'agneaux; fig. couple, paire; compagnon, camarade, collègue.

Ամոլաջիղ, աջղի s. nerf de la cuisse.

Ամոխախ, ի, աց s. élevé ensemble, camarade, compagnon; a. familier, habitué à.

Ամորձիք, ձեաց s. pl. testicules, génitoires.

Ամուլ, մլոյ, ոց a. stérile; fig. stérile, infécond, infertile; s. femme stérile.

Ամուսին, սնի, սնոյ, աց s. époux, mari; épouse.

Ամուսնական a. conjugal.

Ամուսնանամ, ացայ vn. se marier; avoir commerce avec, s'unir.

Ամուսնասէր a. qui aime son époux, son épouse.

Ամուսնացուցանեմ, ուցի va. marier, donner en mariage.

Ամուսնաւոր, ի, աց a. marié, mariée.

Ամուսնաւորեմ V. Ամուսնացուցանեմ.

Ամուսնութիւն s. mariage; union de deux sexes; commerce charnel, intime; գալ յ—, se marier.

Ամուր a. solide, fort, ferme; — կալ, rester ferme; adv. d'une manière solide, fermement.

Ամուր, ամրի, բաց, բոյ, ոց s. fort, forteresse; յամուրի կալ, être en sûreté; յ— անկանել, se réfugier, se retirer dans un lieu sûr.

Ամուրի, բւոյ, բեաց s. célibataire.

Ամուրիութիւն s. célibat.

Ամոր a. doux, agréable, insinuant.

Ամոքախառն a. doux, tempéré.

Ամոքանք, անաց s. pl. assaisonnement, sauce.

Ամոքեմ, եցի va. apprêter, assaisonner; adoucir, apaiser, calmer, tempérer; digérer.

Ամպ, ոյ, ոց s. nue, nuage, nuée; — փոշւոյ՝ ծխոյ, un nuage de poussière, de fumée.

Ամպագոյն a. qui a une couleur de nuage.

Ամպախաղաց a. qui vient avec les nuages.

Ամպածին a. qui produit les nuages; produit par les nuages.

Ամպահարեմ, եցի va. frapper par les foudres, foudroyer.

Ամպահարիմ, եցայ vn. être foudroyé.

Ամպաձեւ a. en forme de nuage.

Ամպամած a. enveloppé ou couvert de nuages, nuageux.

Ամպանամ, ացայ vn. devenir nuage, se transformer en nuage.

Ամպաչու a. qui voyage dans les nuages, qui s'élève aux nues.

Ամպաչուեմ, եցի vn. voyager dans les nuages, s'élever aux nues.

Ամպապատ V. Ամպամած.

Ամպատեսիլ a. semblable à un nuage.

Ամպար s. ambre.

Ամպարիշտ et tous ses dérivés, V. Ամբարիշտ, etc.

Ամպեղէն a. de nuage, formé de nuages, nuageux.

Ամպեմ, եցի vn. s'amasser en nuées, se couvrir de nuages, être nuageux.

Ամպիոն, ի s. chaire.

Ամպիովանի, նւոյ s. dais, baldaquin.

Ամպոտ a. nuageux, couvert de nuages.

Ամպրոպ, ապ s. coup de tonnerre, tonnerre; orage, ouragan.

Ամպրոպային, այնոյ a. tonnant, qui lance des foudres, qui soulève des orages.

Ամպրոպայոյզ a. qui agite les orages.

Ամսագիր, գրոյ s. journal mensuel.

Ամսագլուխ s. commencement d'un nouveau mois, le premier, le premier jour du mois.

Ամսաթերթ, թից s. feuille ou journal mensuel.

Ամսաթիւ, թուոյ, ոց s. le jour, le quantième du mois.

Ամսական, ացա a. d'un mois, mensuel; s. les menstrues, les règles; le mois, la paye d'un mois.

Ամսամուտ, մտի, թից V. Ամսագլուխ.

Ամսաւոր, Ամսեայ V. Ամսօրեայ.

Ամսօրեայ, րեի, թից a. d'un mois, qui dure tout un mois; — ժամանակ, un mois, espace d'un mois; յ— ժամանակի, dans un mois; — մանուկ, enfant âgé d'un mois.

Ամրաբնակ a. qui demeure dans un lieu sûr, fortifié.

Ամրագործ a. solidement fait.

Ամրախիտ առնեմ va. fourrer, mettre dans un lieu sûr, fortifié, mettre en sûreté.

Ամրաճաճուկ a. bien cou-

vert, caché; — առնել, bien couvrir, cacher; — լինել, bien se couvrir, se cacher.

Ամրական, ացի a. fort, fortifié, sûr; s. lieu fortifié, forteresse, place forte.

Ամրականք, անաց s. pl. les habitants d'une place forte; garnison.

Ամրակառոյց a. bâti, construit solidement, de solide construction.

Ամրակողմն, մանց s. le côté plus fort, l'endroit bien fortifié.

Ամրակուռ a. très-solide, très-dur; — զէնք, armes solides.

Ամրանամ, ացայ vn. se fortifier, se raffermir; se fortifier, se munir, se retrancher, se remparer; se réfugier, chercher un refuge, un asile.

Ամրաշէն V. Ամրակառոյց.

Ամրապահ, աց a. qui garde, qui conserve bien; bien gardé, bien conservé; s. châtelain, la garde d'une forteresse.

Ամրապահեստ V. Ամրապահ.

Ամրապարիսպ a. dont les murailles sont bien fortifiées.

Ամրացուցանեմ, ուցի va. fortifier, renforcer, munir; raffermir, affermir, consolider, soutenir.

Ամրափակ a. bien, hermétiquement fermé.

Ամրափակեմ, եցի va. fermer bien, hermétiquement.

Ամրոց, աց s. château fort, forteresse.

Ամրութիւն s. solidité, fermeté, consistance; fort, fortification.

Ամփոփ a. contracté, rétréci, resserré, serré, réduit, restreint; étroit.

Ամփոփեմ, եցի va. contracter, resserrer, restreindre, serrer, rétrécir, renfermer, concentrer; առ ինքն —, s'attirer; — զմիտս, se recueillir; — զսուրն, mettre l'épée dans le fourreau.

Ամփոփիմ, եցայ vn. se contenir, se renfermer, être renfermé, contenu; se resserrer, se contracter, se serrer, se rétrécir, se ramasser, se concentrer; se replier, se fermer, se réfléchir, retourner; — սրոյ, rentrer dans son fourreau.

Ամփոփութիւն s. restriction, contraction, assemblage.

Ամփոփումն s. V. Ամփոփութիւն. — մտաց, recueillement.

Ամօթ, ոյ, ով s. honte, confusion; է, il a honte, il est honteux; յ— առնել, faire honte, couvrir de honte, confondre; յ— լինել, զամօթի դարկանել, —ով կալ, avoir honte, se couvrir de honte, être confus; pl. parties honteuses.

Ամօթալի a. honteux.

Ամօթալից a. honteux; adv. honteusement.

Ամօթանք, նաց s. pl. honte, confusion; déshonneur.

Ամօթապարտ, աց a. cou-

vert de honte, de confusion; honteux, confus; — առնել, couvrir de honte, de confusion, faire rougir; — լինել, être couvert de honte, de confusion.

Ամօթերես a. qui a l'air honteux, confus; adv. d'un air honteux, confus.

Ամօթխած, ի, աց a. qui a de la pudeur, pudique, honteux, timide.

Ամօթխածութիւն s. pudeur, pudicité, retenue.

Ամօթոյ, ոյք s. honte, action honteuse; parties honteuses; a. honteux, infâme.

Ա՛յ interj. ho! holà! ô! hé, toi! ah! ouf! — ինչուառ, oh! malheureux! — դու, քեզ ասեմ, holà! je te dis; — դու, ô toi!

Այբբենարան, ի, աց s. alphabet, abécé.

Այբուբենական a. alphabétique; table —, — ցանկ.

Այբուբենք, ից s. alphabet.

Այգ, գոյ, գու, ուէ, գուց s. l'aube, le point du jour, aurore; — լինել, V. Այգանամ. ընդ այգն, ընդ այգս այգուն, adv. au point du jour, de bon matin, de très-bonne heure; յայգուէ, adv. dès le point du jour, de bonne heure; յայգուէ մինչեւ յերեկոյ, depuis le matin jusqu'au soir.

Այգանամ, ացայ vn. être jour, luire, commencer à être jour.

Այգաւէտ a. vignoble, plein de vignes, qui abonde en vignes.

Այգեգործ, աց s. vigneron.

Այգեգործութիւն s. culture de la vigne.

Այգեկուռ, կ՚ացաց a. vendangeur.

Այգեկուռք, կ՚ոց s. pl. vendanges.

Այգեստան, աց, Այգեստանեայք, եայց s. pl. vignobles, vignes.

Այգեւէտ V. Այգաւէտ.

Այգի, գւոյ, գեաց s. vigne; vigne (plante).

Այգորդ V. Այգեգործ.

Այգուրեմ, եցի vn. souhaiter le bon jour.

Այգուն adv. au point du jour, dès le matin; — այգուն, tous les matins.

Այգուց adv. dès le point du jour, de bonne heure.

Այդ, այդր, այդորիկ pron. démonstr. ce, cette, celui, celui-ci, celle-ci, cela; այդու, par cela.

Այդչափ a. adv. tant, autant; — զի, tellement que, au point que.

Այդպէս adv. ainsi, de cette façon, de cette manière; ոչ —, ce n'est pas comme cela, ce n'est pas ainsi.

Այդպիսի, իւոյ, իսեաց a. tel; այդպիսեաւքերմուեամբ, avec une telle chaleur.

Այդր adv. là, en ce lieu, en cet endroit; եկն —, il est venu là, il y est venu; a. ce, cette.

Այդրէն adv. de nouveau; — դարձաւ, il est retourné;

— մեծացաւ, il est enrichi de nouveau ; V. Այդր adv.

Այդբէնածին a. indigène.

Այդքան V. Այդչափ.

Այեր s. air, atmosphère.

Այծիս. Յայծիս կալ, se tenir tout prêt. V. Ակնիս.

Այժմ adv. à présent, présentement, maintenant, tout à l'heure, actuellement ; առ —, pour le moment, pour l'heure ; ց—, մինչեւ ց—, jusqu'à présent.

Այժմածին a. nouveau-né, naissant.

Այժմեան a. présent, actuel, récent, moderne.

Այժմէն adv. dès à présent, dès ce moment, dès cette heure.

Այժմիկ V. Այժմ.

Այժմու, ուց V. Այժմեան.

Այժմուս, Յայժմուս, Զայժմուս V. Այժմ.

Այլ, այլոյ, այլում, յայլմէ a. autre ; — ոք, un —, եւ ոչ — ոք, pas même un —; այլք, les autres ; այլով կերպանակաւ, d'une — manière ; յայլմէ կողմանէ, d'un — côté, de l'— côté ; այլով ճանապարհաւ, par un — chemin ; — է ասել, եւ — գործել, — chose est de dire, — chose est de faire ; եւ այլն, et cætera ; — ընդ այլոյ, l'un pour l'—, confus, pêle-mêle ; — յայլմէ լինել, être hors de soi, s'étourdir, être transporté de ; ընդ —, d'un — côté, d'un — chemin ; — իմն, — ինչ, — chose ; ոչ — իւիք, en aucune — manière.

Այլ conj. mais, cependant.

Այլ adv. encore, de plus, davantage.

Այլաբան, ի, ից s. allégoriseur.

Այլաբանական a. allégorique.

Այլաբանեմ, եցի va. allégoriser.

Այլաբանութիւն s. allégorie.

Այլաբանօրէն adv. allégoriquement.

Այլաբուն a. d'une autre nature.

Այլագոյն a. d'autre couleur ; s. autre couleur.

Այլագունակ a. différent, divers ; adv. différemment, d'une autre manière.

Այլագունեմ, եցի va. décolorer, déteindre, faire pâlir, altérer.

Այլագունիմ, եցայ vn. se décolorer, changer de couleur, se déteindre, pâlir, s'altérer ; այլագունեալ դէմք, figure pâle, altérée.

Այլագունութիւն s. décoloration, pâleur.

Այլադէն V. Այլակդէն.

Այլազգ a. autre, différent ; adv. autrement, d'une autre manière.

Այլազգի, ազգւոյ, գեաց s. qui est d'une autre nation, étranger ; a. étranger, différent ; païen.

Այլազգութիւն s. paganisme.

Այլազրկութիւն s. usurpation, vexation.

Այլալեզու, աց a. qui parle une autre langue, étranger; s. langue différente.

Այլակարծիք, ծեաց a. de différente opinion, d'un avis différent.

Այլակդեն V. Այլաղանդ.

Այլակերպ, ից, աց a. d'une autre forme, de forme différente; déguisé, travesti; — յորչորչումն, allégorie, métaphore; յայլակերպս լինել, se déguiser, se masquer, se travestir; se transfigurer, se métamorphoser.

Այլակերպարան a. d'une autre figure.

Այլակերպեմ, եցի va. transformer, transfigurer, métamorphoser; déguiser, masquer, travestir; défigurer, altérer; — զերեսս, changer de visage.

Այլակերպիմ, եցայ vn. V. Յայլակերպս լինիմ; changer, s'altérer.

Այլակերպութիւն s. transfiguration, transformation, métamorphose; déguisement; différence; — Քրիստոսի, la transfiguration de J.-C.

Այլակրօն, ից a. qui est d'une autre religion, hétérodoxe.

Այլակրօնութիւն s. hétérodoxie.

Այլահաւատ a. qui est d'une autre foi, hétérodoxe.

Այլածայն adv. sans accord.

Այլաձեւ a. d'une autre forme.

Այլաղանդ, ոյ, աց a. d'une autre secte, sectateur, dissident.

Այլամիտ a. qui a une autre intention, qui est d'un avis différent.

Այլայլախառն a. mêlé de différentes choses, confus.

Այլայլակ a. différent, divers, altéré, changé.

Այլայլեմ, եցի va. altérer, changer; altérer, troubler.

Այլայլիմ, եցայ vn. s'altérer, changer; s'altérer, se troubler, s'émouvoir.

Այլայլութիւն s. altération, changement; altération, trouble, émotion, différence.

Այլայլումն s. altération, changement.

Այլանդակ, աց a. bizarre, étrange, drôle, absurde, singulier, baroque, extraordinaire, monstrueux, original, dénaturé, dégénéré, extravagant.

Այլանդակաբար adv. d'une manière bizarre, étrange, absurde.

Այլանդակեմ, եցի va. rendre bizarre, absurde, dénaturer, altérer, dégénérer.

Այլանդակիմ, եցայ vn. devenir bizarre, absurde, se dénaturer, se dégénérer.

Այլանդակութիւն s. bizarrerie, étrangeté, absurdité, monstruosité, extravagance, originalité, dégénération.

Այլանշան a. d'un autre signe.

Այլանուն a. allonyme.

Այլաշուրթն, շրթունք a. double, dissimulé, faux.

Այլաշրջիկ յորջորջումն V. Այլաբանութիւն.

Այլաչափ a. qui a une autre mesure, de mesure différente.

Այլապէս adv. autrement, d'une autre manière, différent.

Այլասացիկ a. allégorique; — յորջորջումն, allégorie.

Այլասեռ, Այլասեր, ից a. qui est d'une autre espèce, d'un autre sexe, hétérogène.

Այլատարազ a. de forme différente.

Այլատեսակ a. d'une autre espèce.

Այլացեղ a. d'une autre race ou tribu, étranger.

Այլափառ, աց a. hétérodoxe.

Այլափոխ a. transformé, changé; allégorique; adv. différemment.

Այլափոխեմ, եցի va. transformer, changer, modifier, diversifier, dénaturer, altérer; déguiser, travestir; — զինքն իբեւ ծառայի, se travestir en un serviteur; այլափոխեալ դէմք, visage défiguré, altéré.

Այլափոխութիւն s. transformation, changement, altération.

Այլգունակ V. Այլագունակ.

Այլ եւ conj. mais encore.

Այլ եւ այլ a. différent, divers; յ— տեղիս, en différents lieux, endroits; adv. différemment.

Այլ եւս conj. encore, outre cela; — երեք աւուրք, եւ... encore trois jours, et...; une autre fois, plus, davantage; չկամիմ —, je ne veux plus.

Այլուստ, Այլուստեք adv. d'ailleurs, d'autre part, d'un autre côté.

Այլուր adv. ailleurs, autre part, dans un autre endroit.

Այլ ուրեք V. Այլուր.

Այլ սակայն conj. mais cependant.

Այլօրինակ a. différent; adv. différemment.

Այծ, ից s. chèvre.

Այծամարդ s. satyre.

Այծարած, ից s. chevrier.

Այծաքաղ V. Այծքաղ.

Այծեամն, եամն, եամանց s. chevreuil.

Այծեայ, էի, ից a. de chèvre; s. poil de chèvre; camelot.

Այծեղջիւր, ջեր s. Capricorne.

Այծեմնիկ s. chevrette.

Այծենի, նւոյ, ենեաց a. de chèvre; de poil de chèvre.

Այծերամակ, աց s. troupeau de chèvres.

Այծի, ծւոյ, ծիք, ծեաց s. chèvre.

Այծքաղ s. bouquetin.

Այն, այնը, այնորիկ, այնու, այնուիկ pron. dém. ce, cet, cette, celui, celle, celui-là, celle-là, le, la; ընդ այս ընդ —, par-ci, par-là, à droite, à gauche.

Այնգունակ a. tel, semblable, pareil; adv. tellement,

pareillement, de telle manière.

Այն զի conj. parce que, car, d'autant plus.

Այն է, Այն ինքն է, Այն իսկ է conj. c'est-à-dire.

Այն ինչ adv. pendant, tandis que; récemment, à peine; — ծնեալ, nouveau-né.

Այնու զի conj. par cela, par cela même que.

Այնուհետեւ conj. depuis, depuis lors, depuis ce temps-là.

Այնչափ a. adv. tant, autant, si, aussi, tellement, à un tel point ou degré, à tel point; — զի, tellement que, au point que; —... որչափ, tant ... autant.

Այնպէս adv. ainsi, tellement, de cette façon, comme cela, tant, si; — պատուական էր, il était si, tellement précieux; — է, c'est ainsi; — զի, tellement que, de façon que, si bien que, de sorte que, en sorte que; սակայն եւ —, avec cela même, malgré tout cela.

Այնպիսի, սոյ, պիսեաց a. tel, pareil.

Այնքան, ոյ V. Այնչափ.

Այո adv. oui; —, կամիմ, oui, je veux.

Այպանալից a. plein de dérision, dérisoire, risible.

Այպանեմ, եցի va. bafouer, railler, se moquer de, narguer.

Այպանութիւն s. dérision, moquerie, raillerie.

Այպանումն V. Այպանութիւն.

Այպն s. raillerie, nargue, dérision, risée, moquerie; — կատականաց, raillerie, moquerie, ignominie; — առնել, — եւ կատակ առնել, — կատականաց առնել, tourner en risée, en ridicule, en dérision, couvrir de ridicule, d'opprobre, d'ignominie, de honte et de risée, exposer à la risée de chacun.

Այպնակատակ գուսան s. mime, bouffon.

Այպնակատակ լինել V. Այպանեմ.

Այս, այսր, այսորիկ, այսու, այսուիկ a. dém. ce, cet, cette, ceci, celui, celle, celui-ci, celle-ci; այրս —, cet homme; կինս —, cette femme; քարինքս այսոքիկ, ces pierres; — է, c'est, c'est-à-dire; ընդ —, par ici; զայսմանէ, là-dessus; առ —, à cela, pour cela; à cette occasion; յայսմանէ, par cela, à cause de cela; ըստ այսմ, ainsi, de cette manière; վասն այսորիկ, pour cela, c'est pour cela, à cet effet.

Այս, այսու, ոց s. l'esprit, le démon; — պիղծ, l'esprit immonde; — չար՝ չարութեան, l'esprit malin, le mauvais esprit; — մոլորութեան, l'esprit de séduction; souffle, vent.

Այսաբեկ V. Այսահար.

Այսակիր a. démoniaque, possédé; — լինել, être possédé du diable.

Այսահալած a. qui chasse les démons.

Այսահար, ոց a. possédé

possédé du démon, démoniaque, énergumène.

Այսահարիմ, եցայ vn. être possédé du démon.

Այսամուտ V. Այսահար.

Այս անուն a. tel, un tel, un nommé.

Այսգունակ V. Այսպէս.

Այս ինքն, Այս ինքն է conj. savoir, c'est-à-dire.

Այսուհետեւ adv. désormais, dorénavant, à l'avenir; conj. donc.

Այսչափ, ի, ից, աց a. adv. tant, autant; — մարդիկ, tant d'hommes; յայսչափ ժամանակէ հետէ, depuis tant de temps, depuis si longtemps; եւ ոչ — միայն, ce n'est pas tout.

Այսպէս adv. ainsi, comme cela, de même, de cette façon, manière, sorte; որպէս ... —, comme ... ainsi, de même que.

Այսպիսի, պիսւոյ, պիսեաց a. tel; adv. V. Այսպէս.

Այսր adv. ici, en ce lieu-ci, dans cet endroit, çà; — անդր, çà et là, de côté et d'autre, parci, par-là; — եւ անդր հարկանիլ՝ հարկանել զմիտս, vaciller, chanceler, hésiter, être irrésolu; de çà, en deçà; իքէն եւ —, en deçà de toi; a. ce, cet, cette.

Այսրէն adv. de nouveau; — դառնալ, retourner; ici, en ce lieu; կալ —, rester ici.

Այսքան, ոյ, ի, ից Այսքանի, նւոյ, նեաց a. tant; այսքանոյ վաճառել, vendre à tant.

Այսօր, զայս օր, ցայսօր adv. aujourd'hui; մինչեւ ցայսօր, jusqu'—, jusqu'à ce jour.

Այսօրածին a. qui est né aujourd'hui, nouveau-né.

Այսօրեայ a. d'aujourd'hui, du jour.

Այտ V. Այտք.

Այտի adv. de là, de là-bas, de ce côté-là, par là; pron. ce, cet, cette, ces.

Այտնուիմ, տեայ, տուցեալ vn. s'enfler, se gonfler.

Այտոյց, ուցի s. enflure, tumeur, pustule.

Այտումն s. enflure, tuméfaction, gonflement; bouton, pustule.

Այտուցանեմ, ուցի va. enfler, gonfler, bouffir, tuméfier.

Այտք, տից s. joue; համբուրել զայտս, baiser à la —, sur la —.

Այր, առն, յառնէ, արամբ, արք, արանց s. homme; mari, époux; — իւրաքանչիւր, chacun, chaque personne; — զարամբ ելանել, entrer en concurrence les uns avec les autres, rivaliser, faire à l'envi, à qui mieux mieux, se faire concurrence; այր այր, այր ըստ առնէ, tout homme, chaque homme; — զրնկեր, l'un à l'autre; — զրնկեր, l'un l'autre, les uns les autres; ընդ — եւ ընդ կին, tant l'homme que la femme; առ —, յայր, par personne, par tête, à chacun; — խաղաղութեան, homme de paix; առն՝ արանց լինել, se marier, épouser qn.; առն

տալ, marier; քաջ արանց, césar, empereur; վատ արանց, lâche, homme lâche.

Այր, ի, իւ, ից s. antre, grotte, caverne.

Այրաբար adv. en homme, comme un homme, virilement, valeureusement.

Այրաթող, ի, աց a. qui a laissé son mari, séparé de son mari, divorcé.

Այրական a. d'homme, viril, mâle.

Այրակերպ a. en forme d'homme.

Այրակերպիմ, եցայ vn. prendre la forme d'un homme.

Այրանամ, ացայ vn. devenir homme, entrer dans l'âge viril, prendre de la force.

Այրասէր a. qui aime son mari.

Այրասիրութիւն s. amour d'une femme pour son mari.

Այրասիրտ a. doué d'un cœur viril, brave.

Այրասպան a. qui a tué son mari. V. Մարդասպան.

Այրատ, etc. V. Յայրատ, etc.

Այրացաւեր առնել, brûler et dévaster.

Այրեաց տալ, brûler; յաբեաց եւ յաւեր դարձուցանել, brûler et dévaster.

Այրելի a. combustible; celui qui brûle.

Այրեմ, եցի va. brûler.

Այրենոց s. hospice pour les veuves, pour les veufs.

Այրեցած, ի, ոյ s. brûlure; la zone torride.

Այրեցող, ացա a. brûlant, caustique.

Այրեցուած, ոյ s. brûlure.

Այրուձի, առն եւ ձիոյ s. cavalerie.

Այրընտիր a. choisi parmi les hommes, brave, vaillant; — լինել, choisir les braves.

Այրի, բուոյ, բեաց s. a. veuve, veuf.

Այրիչ a. celui qui brûle.

Այրութիւն s. veuvage, viduité; l'âge viril, virilité.

Այրուձի, ձիոյ s. cavalerie.

Այրումն s. brûlement.

Այց s. visite; — առնել, յայց ելանել, visiter, faire une visite; inspecter; — եւ խնդիր առնել, յայց եւ խնդիր ելանել, faire des recherches, examiner, inspecter.

Այցելու, ուի, աց s. visiteur; inspecteur; — լինել, visiter; inspecter.

Այցելութիւն s. visite; inspection, surveillance, examen.

Այցեմ, եցի va. visiter; inspecter.

Անագ, ի, ոյ s. étain.

Անագան a. tardif; adv. tard; s. le soir.

Անագան ուրեմն adv. tard, trop tard.

Անագանաւաւ a. semé tard; qu'on sème tard.

Անագանեմ V. Անագանիմ.

Անագանի adv. tard.

Անագանիմ, եցայ vn. tarder, retarder, venir tard.

Անագանութիւն s. tardiveté, retard.

Անագեայ a. d'étain.

Անագեմ, եցի va. étamer.

Անագիչ, Անագող, աց s. étameur.

Անագորոյն, Անագորուն a. cruel, impitoyable, inhumain, féroce.

Անագորոյնութիւն s. cruauté, inhumanité, férocité.

Անագումն s. étamage.

Անազատ, աց a. qui n'est pas noble; ignoble, bas, vil.

Անազատութիւն s. manque de noblesse.

Անազգի, զգւոյ, ազգեաց a. qui est de basse naissance, de basse origine, vil.

Անազդ a. sans être averti, subit.

Անազդական a. inefficace.

Անազդակիմ, եցայ va. être indiscipliné, polissonner.

Անազդելի a. qui n'est pas sensible, insensible.

Անաթեմայ V. Նզովք, Անէծք.

Անալի a. qui n'est pas salé, insipide.

Անալուխ, ի s. girafe.

Անախորժ, Անախորժելի a. désagréable, déplaisant.

Անախտ a. qui n'est pas sujet aux passions, aux maladies; innocent, pur.

Անախտութիւն s. apathie; pureté, innocence.

Անակնառու a. V. Անաչառ.

Անակնառութիւն V. Անաչառութիւն.

Անակնկալ a. inattendu, inespéré, inopiné.

Անակնկալել V. Անակնկալ.

Անահ a. sans peur.

Անաղ, Անաղի a. sans sel, insipide.

Անաղտ a. sans souillure, pur.

Անաղօտ a. sans obscurité, clair.

Անաճելութիւն s. défaut de croissance, décroissement.

Անամուսին a. non marié, célibataire.

Անամուսնութիւն s. célibat.

Անամպ a. sans nuages, dégagé de nuages, serein.

Անամօթ, ից a. qui n'a point de honte, déhonté, éhonté, dévergondé, impudent.

Անամօթաբար adv. sans honte, impudemment.

Անամօթանամ, ացայ, Անամօթիմ, եցայ vn. perdre toute pudeur, se conduire avec impudence.

Անամօթութիւն s. impudence, impudeur, dévergondage.

Անայլայլակ, Անայլայլելի a. inaltérable, invariable, immuable.

Անայր a. sans mari, non mariée.

Անայցելու a. qui n'est pas visité; abandonné.

Անանկողին a. qui n'a point de lit.

Անանձն, Անանձնաւոր a. sans corps, inanimé, sans vie.

Անանձնգով a. qui ne fait point son éloge, modeste.

Անանձուկ a. qui ne peut pas être désiré; désagréable;

qui n'est pas étroit; large, spacieux.

Անանձրեւ a. sans pluie.

Անանուխ, նխոյ s. menthe.

Անանուն a. qui n'a pas de nom, anonyme; sans nom, inconnu, obscur.

Անանջատ, Անանջատելի a. inséparable.

Անանց, Անանցական, Անանցանելի a. qui ne passe pas, sans fin, éternel; sans passage, impraticable, impénétrable.

Անանցաւոր a. qui ne passe pas, éternel.

Անաշխատ a. infatigable, sans fatigue, sans peine, aisé; adv. sans fatigue, sans peine.

Անաշխարհիկ a. étranger; expatrié, dépaysé.

Անաչառ a. qui ne fait pas acception de personne, impartial.

Անաչառութիւն s. impartialité.

Անապակ, աւ a. pur, sans mélange; vin pur.

Անապական a. incorruptible, impérissable.

Անապականութիւն s. incorruptibilité.

Անապաշաւ, Անապաշխար a. qui ne se repent pas, impénitent; adv. sans faire pénitence, sans repentir.

Անապաշխարութիւն s. impénitence.

Անապատ, աց, ից s. désert; a. désert, inhabité.

Անապատական, աց a. solitaire, ermite, anachorète.

Անապատակեաց a. qui vit dans le désert, ermite, anachorète.

Անապատասէր a. qui aime le désert, la solitude.

Անապատաւոր, աց a. ermite, anachorète.

Անապատութիւն s. solitude, isolement, abandon.

Անապաւէն a. sans protection, délaissé.

Անառակ, աց a. prodigue, libertin, débauché, déréglé.

Անառակաբար adv. d'une manière déréglée, en débauché

Անառակիմ, եցայ vn. mener une vie déréglée, vivre en débauché.

Անառակութիւն s. vie déréglée, débauche, libertinage, prodigalité.

Անառաջնորդ a. sans guide, sans chef.

Անառիկ a. imprenable, insaisissable, inexpugnable.

Անասելի a. indicible, qu'on ne peut pas dire.

Անասնաբար adv. brutalement, bêtement.

Անասնաբարոյ, ից a. brutal, bête, grossier.

Անասնաբոյծ a. qui nourrit, élève du bétail.

Անասնագէտ a. qui a le vice de la bestialité, bestial, brutal.

Անասնագիտութիւն s. crime que l'on commet avec une bête, bestialité, brutalité.

Անասնական a. brutal, bestial.

Անասնանամ, ացայ vn. s'abrutir, se changer en bête.

Անասնացուցանեմ, ցուցի va. abrutir.

Անասնասնոյց V. Անասնաբոյծ.

Անասնիկ s. animalcule, petite bête, petit animal.

Անասնութիւն s. nature de la brute, brutalité.

Անասուն, մնոյ, մնոց s. animal, bête; a. bête, bêta, irraisonnable, insensé.

Անաստառ a. sans doublure.

Անաստուած, ից a. athée.

Անաստուածութիւն s. athéisme.

Անաստուածպաշտութիւն s. idolâtrie.

Անարատ, ից a. immaculé, sans tache, pur.

Անարատաբար adv. sans tache, purement.

Անարատութիւն s. pureté.

Անարար, աց a. qui n'est pas fait, qui n'a pas été fait.

Անարարիչ a. qui n'a pas eu de créateur.

Անարգ, աց a. vil, abject, méprisé, ignoble, déshonoré, méprisable.

Անարգաբար adv. ignominieusement, sans honneur.

Անարգամեծար a. qui honore les indignes, les humbles.

Անարգանամ, ացայ vn. s'avilir, être déshonoré, s'humilier.

Անարգանք, անաց s. déshonneur, ignominie, affront, mépris.

Անարգասաւոր, աց a. infertile, infécond, infructueux, stérile.

Անարգասաւորութիւն s. infertilité, infécondité, stérilité.

Անարգել a. adv. sans obstacle.

Անարգելութիւն s. état d'une chose sans obstacle, liberté.

Անարգեմ, եցի, եալ va. déshonorer, mépriser, avilir.

Անարգիչ, Անարգու a. qui déshonore, déshonorant, avilissant, méprisant, dédaigneux.

Անարգութիւն s. déshonneur, avilissement, ignominie, abjection, humiliation; յ— իջանել, s'avilir.

Անարդ, ոյ a. sans ornement; difforme.

Անարդար, ոց a. injuste, inique.

Անարդարութիւն, s. injustice, iniquité.

Անարդիւն a. infructueux, inutile; sans mérite.

Անարդութիւն s. manque d'ornement; difformité.

Անարեւ a. sans soleil.

Անարժան, ի, ից, աց a. indigne; — ցամարել, dédaigner, ne pas juger digne, regarder comme indigne; — լինել, se rendre indigne, démériter; V. Անպատշաճ, Անարդար.

Անարժանաբար, Անարժանապէս adv. indignement, d'une manière indigne.

Անարժանաւոր a. indigne.

Անարժանութիւն s. indi-

gnité; —թ, indignement; V. Անպատշաճութիւն.

Անարի, բոյ, բեաց a. qui manque de courage; pusillanime, lâche; gigantesque, énorme.

Անարիութիւն V. Անարութիւն.

Անարիւն, բեան, բեանց a. qui n'a pas de sang; non sanglant.

Անարծաթ, աց, թց a. qui n'a point ou ne reçoit point d'argent; qui n'est pas à prix d'argent, gratuit.

Անարծաթասէր a. qui n'aime pas l'argent.

Անարմատ a. qui n'a pas de racine, sans racine.

Անարուեստ, թց a. qui n'a pas d'art, qui est sans art, inhabile; sans art, simple, naturel; rustique, grossier.

Անարուիթիւն s. manque de courage, pusillanimité, lâcheté.

Անարօր, Անարօրադիր a. non labouré ou défriché, inculte.

Անաւագ, աց a. faible, débile; humble, bas.

Անաւագակեր a. qui vexe les faibles.

Անաւագութիւն s. faiblesse; abaissement, humilité.

Անաւեր a. qui n'est pas ruiné.

Անբաժ a. inséparable; privé.

Անբաժան V. Անբաժին.

Անբաժանական V. Անբաժանելի.

Անբաժանելի a. indivisible, inséparable.

Անբաժին a. inséparable; privé de sa part, qui n'a point de part à.

Անբախտ a. infortuné, malheureux.

Անբախտութիւն s. infortune, malheur.

Անբամբաս a. irréprochable, irréprépensible.

Անբան, թց a. privé de raison, brute; privé de la parole; s. bête brute, bête, animal.

Անբանս, Անբանաբար adv. comme une brute, comme un animal, bêtement.

Անբանական a. brutal, irraisonnable.

Անբանանամ, ացայ va. s'abrutir, devenir comme une bête brute.

Անբանաւոր, աց a. irraisonnable, irrationnel, brute.

Անբանութիւն s. manque de raison, privation de la parole; abrutissement, brutalité.

Անբաշխելի a. impartible.

Անբառաչ a. sans mugissement, sans bêlement.

Անբասիր a. irréprochable, irréprépensible; — առնել, excuser, justifier; — լինել, être excusé, se justifier.

Անբարբառ a. qui ne parle pas, muet; — կալ, ne pas parler, rester muet.

Անբարբառութիւն V. Անխօսութիւն.

Անբարեկամ a. qui n'a pas d'ami, sans ami.

Անբարեսէր a. qui n'aime pas le bien, ennemi du bien.

Անբաբի, բ-ոյ, բեաց a. qui n'est pas bon ou bien, mauvais, méchant.

Անբաց a. qui n'est pas ouvert, qui ne s'ouvre pas.

Անբաւ, ից a. infini, immense, excessif; impossible; —, յանբաւս, adv. à l'infini.

Անբաւազօր a. dont la puissance est infinie.

Անբաւածաւալ a. très-étendu, immense.

Անբաւական a. insuffisant, incapable; immense, infini.

Անբաւականութիւն s. insuffisance, incapacité.

Անբաւելի V. Անբաւական.

Անբաւութիւն s. infinité, immensité.

Անբեղնաւոր, Անբեղուն, Անբեր a. improductif, infructueux, infertile, stérile.

Անբերելի, լեաց a. insupportable.

Անբերութիւն s. infécondité, infertilité, stérilité.

Անբժշկելի a. inguérissable, incurable.

Անբժշկութիւն s. incurabilité.

Անբիծ, etc. V. Ամբիծ, etc.

Անբնակ a. inhabité, désert; qui n'a pas d'habitation, de foyer.

Անբնական a. qui n'est pas naturel, artificiel.

Անբնակելի a. inhabitable.

Անբնիկ a. abusif.

Անբոյժ V. Անբժշկական.

Անբոյս a. sans végétation; qui ne pousse, qui ne végète pas.

Անբովանդակ, Անբովանդակելի a. infini, immense; incompréhensible, inconcevable.

Անբովանդակութիւն s. infinité, immensité.

Անբոց a. sans flamme.

Անբուժելի V. Անբժշկելի.

Անբուն a. qui n'est pas de même nature, bâtard.

Անբուսական a. qui n'est pas végétal.

Անբռնադատ a. sans contrainte, volontaire.

Անգամ adv. fois; այս —, cette —, pour cette —; այլ —, une autre —; առաջին —, la première —; բազում —, plusieurs —, nombre de —, plus d'une —, maintes —; քանի՞ցս —, combien de —? քանիցս —, toutes les —, autant de —; — մի, առ — մի, une —, une seule —.

Անգամ conj. même, aussi; ինքն —, lui même.

Անգայտ a. clair, peu serré, peu dense; raréfié, dilaté; fluet, grêle.

Անգայտանամ, ացայ vn. se raréfier, se dilater.

Անգայտացուցանեմ, ուցի va. raréfier, dilater.

Անգայտութիւն s. raréfaction, dilatation.

Անգար, ի. s. migraine.

Անգարշ a. qui n'exècre pas, qui ne se dégoûte pas; — լինել, ne pas se dégoûter.

Անգեղ s. anse.

Անգեղ, Անգեղեայ, Անգեղեցիկ a. qui n'est pas beau, laid.

Անգէտ a. ignorant; ignoré, inconnu; յանգէտս, adv. par ignorance, à l'insu, sans savoir.

Անգթաբար adv. sans pitié, cruellement, impitoyablement

Անգթութիւն s. cruauté; անգթութեամբ, cruellement.

Անգիծ a. qu'on ne peut pas rayer; sans rayure, sans raie.

Անգին a. sans prix.

Անգիտաբար adv. ignoramment, sans savoir.

Անգիտանամ, ացայ, ացիր vn. ignorer, ne pas savoir.

Անգիտելի a. ignoré, inconnu.

Անգիտութիւն s. ignorance; անգիտութեամբ, par ignorance, sans savoir.

Անգիր a. non écrit, sans écrit.

Անգիւտ a. introuvable, rare, précieux; յանգիւտս, adv. par défaut, n'ayant pas.

Անգլուխ a. sans tête; sans chef.

Անգծելի a. qu'on ne peut pas rayer.

Անգղ, գեղ, գեղց, եղաց s. vautour.

Անգնալի, Անգնաց a. où on ne peut pas aller, marcher; impraticable, impénétrable.

Անգոհ a. mécontent.

Անգոյ, ից a. qui n'existe pas ou ne saurait exister; —ք, s. pl. rien, néant; յանգոյից ստեղծագործել, créer de rien.

Անգոյն a. incolore, sans couleur.

Անգոյութիւն s. néant.

Անգոհանասէր a. qui aime à mépriser.

Անհոհեմ, եցի va. mépriser, ne faire aucun cas de.

Անգովելի a. qui n'est pas louable, blamâble.

Անգործ a. inoccupé, désœuvré, inactif; oisif, inerte; non travaillé, brut, inculte.

Անգործադրելի a. impraticable, inapplicable, inexécutable.

Անգործադրութիւն s. inexécution.

Անգործածելի a. dont on ne peut pas se servir.

Անգործածութիւն s. non-usage.

Անգործութիւն s. inaction, désœuvrement, inactivité, oisiveté, inertie.

Անգութ a. impitoyable, cruel, inhumain.

Անգուշեմ V. Անկուշեմ.

Անգրագէտ a. illettré, ignorant.

Անգրիհեմ V. Ջանգրիհեմ.

Անգօտի a. sans ceinture.

Անդ, ոյ, ոց s. champ, campagne.

Անդ adv. là, là-bas, y; իվեր —, là-haut; alors; autrefois; a. ce, celui ou celle qui est là, qui est là-bas.

Անդադար a. qui n'a point de cesse, continuel, assidu; adv. sans cesse, sans relâche.

Անդաճեմ, եցի vn. penser, méditer, réfléchir; examiner.

Անդամ, ոյ, ոց s. membre; առնի —, membre viril, la verge; անդամ անդամ, membre par membre, en morceaux; — յօշել, démembrer, découper.

Անդամաթիւ, Թուի s. les membres découpés, tous les membres.

Անդամալոյծ, լուծի, ծաց, ծից, a. s. paralytique, paralysé.

Անդամալուծիմ, ծեցայ vn. être paralysé, se paralyser, être atteint de paralysie.

Անդամալուծութիւն s. paralysie.

Անդամակոտոր առնեմ va. casser les membres.

Անդամաճատ a. qui a un membre coupé.

ԱնդամայաղԹ V. ՅաղԹանդամ.

Անդամանդ s. diamant.

Անդամնաւորիմ, բեցայ vn. avoir les membres formés, se former.

Անդանդաղ a. qui n'est pas lent, prompt, diligent, empressé; adv. sans lenteur, promptement, avec diligence.

Անդանդաղութիւն s. diligence, promptitude, empressement.

Անդանօր adv. là, là-bas.

Անդաշն a. sans contrat.

Անդառնալի V. Անդարձ.

Անդաստակ, ագ s. portique.

Անդաստան, ագ s. champ, campagne.

Անդաստիարակ a. qui n'a pas reçu d'éducation, sans éducation; qui n'a pas de précepteur.

Անդատ a. qui n'a pas été jugé; — լինել, ne pas être jugé; — կալ՝ մնալ, rester sans être jugé.

Անդատապարտ a. qui n'a pas été condamné; non condamnable.

Անդատաստան a. sans jugement.

Անդատաւոր a. sans juge.

Անդարձ, ից a. irrévocable; inconvertible; — կամօք, absolument; V. Անդարձաբար.

Անդարձաբար adv. irrévocablement, à jamais, pour toujours.

Անդարմանելի, Անդարմանելի a. irrémédiable, irréparable, incurable.

Անդեայ, էոց, էից, Անդեայք, եայց s. troupeau de gros bétail.

Անդեղայ, ից, Անդեղեայ, եղայց s. antidote, contre-poison.

Անդեւ a. sans démon.

Անդէն adv. là, là-même, dans ce lieu même, sur la place; de suite; — եւ անդ, — վաղվաղակի, — իսկ, adv. sur-le-champ, tout de suite, à l'instant même, aussitôt après.

Անդէորդ, ագ s. bouvier, pâtre.

Անդէորդական a. bucolique.

Անդէորդութիւն s. métier de pâtre.

Անդէպ a. inopportun, inconvenant, déplacé; adv. mal à propos, d'une manière inconvenante.

Անդէպ V. Յանդէպս.

Անդնդալից a. plein d'abîmes.

Անդնդախոր a. profond comme un abîme, très-profond.

Անդնդական, Անդնդային a. d'abîme; infernal; très-profond.

Անդնդաճեղծ a. qui fend les abîmes, les eaux.

Անդնդապտոյտ a. qui se tourne dans l'abîme, précipité dans l'abîme.

Անդնդասոյզ a. abîmé, submergé, précipité dans un abîme, engouffré; — լինել, s'engouffrer, se précipiter dans un abîme, aller au fond; — առնել, engouffrer, précipiter dans un gouffre, couler à fond.

Անդոհական a. inquiétant, fâcheux, effrayant, affreux, sinistre.

Անդոյր, a. large.

Անդորր a. large, vaste; s. lieu vaste; élargissement; allégement, tranquillité, soulagement, aise, repos, paix; յանդորրու, adv. paisiblement, à son aise, tranquillement; յ— ՀԱՆԵԼ, — առնել, alléger, soulager, reposer, tranquilliser, calmer.

Անդորրագիր, գրոյ s. quittance.

Անդորրամիտ a. d'un esprit tranquille, paisible, serein.

Անդորրանամ, ացայ vn. être large, s'élargir; se tranquilliser, se calmer, se soulager, se reposer.

Անդորրացուցանեմ, ուցի, Անդորրեմ, եցի, Անդորրեցուցանեմ, ուցի va. élargir; tranquilliser, calmer, apaiser, soulager, alléger, faire reposer.

Անդորրիմ, եցայ V. Անդորրանամ.

Անդորրիչ a. qui tranquillise, repose, allége, tranquillisant.

Անդորրութիւն s. grande étendue; tranquillité, sérénité, calme, repos, aise, bien-être, soulagement, allégement.

Անդուլ a. qui ne cesse point, qui n'a point de relâche, continuel, assidu; adv. sans cesse, sans relâche.

Անդունդ, դնդոց s. abîme, gouffre; fig. Tartare, enfer.

Անդուռն a. sans porte; fig. — բերան՝ լեզու, indiscret, bavard, langue effrénée.

Անդուստ adv. de là, de là-bas, de ce côté-là; depuis, depuis lors, dès ce moment; — յայնց ժամանակաց, dès lors; — վերուստ, d'en haut, de là-haut, du haut; dès le commencement, dès l'origine.

Անդ ուրեմն adv. là-bas; alors.

Անդալրութիւն V. Անուսումնութիւն.

Անդստին adv. dès, dès que, depuis, dès le principe, dès l'origine, dès l'abord; de nouveau; même; aussitôt, aussitôt après, à l'instant même; — իկաւոյ, de la même argile; — իմանկութենէ, dès l'enfance.

Անդր adv. là, là-bas; de côté, allons, fi, fi donc! Թող — իրաց զբրիստոնէութիւնն, allons, laisse de côté le christianisme.

Անդր, Անդր քան, Եւ անդր adv. au delà, au delà de, de l'autre côté, outre, loin; depuis, dès.

Անդրադարձ s. échange, récompense; réplique, repartie; a. réciproque, mutuel; retourné en sens inverse, inverse, renversé.

Անդրադարձութիւն s. retour; renversement, inversion; récompense; échange; réplique, réponse; — լուսոյ, réflexion de la lumière.

Անդրանիկ, անկի, անկան, կաց a. s. aîné, premier-né; primitif, principal, premier.

Անդրանկածախ a. qui extermine les premiers-nés.

Անդրանկածին, ծնի, նաց a. qui enfante, qui a enfanté une première fois, primipare.

Անդրանկածնունդ a. premier-né.

Անդրանկանամ, ացայ vn. être l'aîné.

Անդրանկացուցանեմ, ուցի va. rendre l'aîné, investir du droit d'aînesse.

Անդրանկութիւն s. primogéniture, aînesse.

Անդրավարտիք, տեաց s. culotte, chausses.

Անդրդուելի a. inébranlable, ferme, inflexible.

Անդրէն adv. de nouveau, une autre fois; là, là-bas, dans ce même lieu; — սկսանել, recommencer; — նորոգել, renouveler.

Անդրժելի a. inviolable.

Անդրի, ւոյ, րեաց s. statue.

Անդրիագործ, ի, աց s. statuaire, sculpteur; a. fait comme une statue, sculpté.

Անդրիանդ, ի, աց V. **Անդրի.**

Անդրիանտագործ V. **Անդրիագործ.**

Անդրոյթք s. renvoi, régurgitation.

Անդրոշմ, աց a. sans marque, sans signe; qui n'est pas confirmé, baptisé.

Անդրուար, Անդրուվար s. monture, cheval de harnais; attelage, équipage.

Անեզր, Անեզրական a. sans bornes, sans limites, immense.

Անել a. sans issue; — փողոց, impasse.

Անեղ, իցս a. incréé; qui n'a point existé, non avenu.

Անեղաբար adv. sans être créé, étant le créateur de soi-même.

Անեղածին a. qui est né du Père incréé.

Անեղբայր, բօր a. qui n'a pas de frère, sans frère.

Անեղծ, իցս, Անեղծական a.

incorrompu, incorruptible, impérissable, indestructible.

Անեղծութիւն s. incorruption, incorruptibilité, indestructibilité.

Աներ, ոյ s. beau-père, père de l'épouse; beau-frère, frère de l'épouse; **աներք**, les parents, la famille de l'épouse.

Աներաժիշտ a. étranger à la musique.

Աներաժշտութիւն s. ignorance de la musique.

Աներանամ, ացայ vn. être, devenir beau-père, beau-frère.

Աներասան, Աներասանակ a. sans frein, débridé.

Աներք V. **Անժամանակ**.

Աներեկ, Աներեկոյ a. qui n'a pas de soir, toujours lumineux.

Աներեւակ, Աներեւակի a. non apparent, invisible.

Աներեւոյթ, ուի, իք a. invisible, caché; s. gram. l'infinitif; — լինել, disparaître.

Աներեւոյթ, Յաներեւոյթս adv. invisiblement; en cachette.

Աներեւութանամ, ացայ vn. disparaître.

Աներեւութացուցանեմ, ցուցի va. faire disparaître, dérober à la vue.

Աներեւութիւն, Աներեւոյթութիւն s. disparition.

Աներկաթ a. sans fer, sans chaînes.

Աներկբայ a. qui n'est pas douteux, indubitable, incontestable; adv. indubitablement, sans doute, incontestablement; — լինել, ne pas douter, être certain, sûr.

Աներկբայելի V. **Աներկբայ**.

Աներկեւան a. sûr, certain, assuré; sans crainte, hardi; adv. sans doute, sûrement, avec sécurité; sans crainte, hardiment.

Աներկեւանութիւն s. sûreté, sécurité.

Աներկիւղ a. qui ne craint pas, sans peur, hardi, intrépide; qui n'inspire pas de crainte, où il n'y a pas à craindre; adv. sans crainte, intrépidement, hardiment, courageusement.

Աներկիւղած a. qui n'a point la crainte de Dieu, irréligieux.

Աներկիւղածութիւն s. irréligion.

Աներկիւղութիւն s. absence de crainte, intrépidité, hardiesse, courage.

Աներկմիտ a. qui ne doute pas, qui n'hésite pas, sûr, certain.

Աներորդի, դւոյ, դւոց s. fils du beau-père, beau-frère.

Անեփ a. qui n'est pas cuit, cru.

Անզանազան a. indifférent.

Անզանազանութիւն s. indifférence.

Անզարդ a. qui n'est pas orné, sans parure, simple.

Անզարդանամ, ացայ vn. se déparer, être privé, dépouillé de sa parure.

Անզարդացուցանեմ, ցուցի

va. déparer, priver ou dépouiller de sa parure.

Անզարդութիւն s. manque d'ornement, de parure.

Անզաւակ, աց a. qui n'a pas d'enfants; qui n'enfante pas, stérile.

Անզաւակեմ, եցի va. priver du bonheur d'avoir des enfants.

Անզաւակիմ, եցայ vn. n'avoir pas d'enfants, se priver, être privé de ses enfants, perdre son enfant, ses enfants.

Անզաւակութիւն s. privation, impossibilité d'avoir des enfants, stérilité.

Անզբաղ a. qui n'est point occupé ou distrait, inoccupé; recueilli; adv. V. Անզբաղապէս.

Անզբաղապէս adv. sans occupation, sans distraction, sans être distrait par rien.

Անզբաղութիւն s. manque d'occupation, de distraction; recueillement.

Անզբօս a. qui n'est pas distrait, recueilli.

Անզբօսութիւն s. manque de distraction, recueillement.

Անզգամ, ի, աց a. insensé, fou, sot; imprudent, étourdi, coquin, méchant, malveillant, insolent.

Անզգամաբար adv. comme un insensé, sottement, follement; imprudemment, méchamment.

Անզգամեցուցանեմ, ցուցի va. rendre insensé, méchant,

Անզգամիմ, մեցայ, մեալ vn. se conduire mal, agir méchamment, être méchant, malveillant, insensé.

Անզգամութիւն s. méchanceté, perversité; folie, sottise, imprudence.

Անզգայ, ից a. insensible, apathique; stupide, hébété; — լինել, être, devenir insensible.

Անզգայ, Յանզգայ, Յանզգայս adv. insensiblement, d'une manière insensible; avec apathie, stupidement.

Անզգայաբար V. Անզգայ adv.

Անզգայական V. Անզգայ a.

Անզգայանամ, ացայ vn. être, devenir insensible, apathique.

Անզգայացուցանեմ, ցուցի va. rendre insensible, apathique.

Անզգայիմ, եցայ V. Անզգայանամ.

Անզգայութիւն s. insensibilité, apathie.

Անզգայուն, ւնոյ, ից a. insensible.

Անզգաստ, ից a. imprudent, étourdi; non senti, non averti, non aperçu; յանզգաստս, յանզգաստից, adv. insensiblement, sans qu'on s'en aperçoive; sans avertir, par mégarde.

Անզգաստութիւն s. imprudence, étourderie, inadvertance.

Անզգոյշ, գուշի, ից a. qui n'est point sur ses gardes, qui

ne prend pas de précaution, malavisé, imprudent; — լինել, ne pas se tenir en garde, sur ses gardes.

Անզգոյշ, Անզգուշաբար adv. sans précaution, imprudemment, par mégarde.

Անզգուշութիւն s. manque de précaution, imprudence.

Անզգօն, ից a. indiscret, imprudent.

Անզեղջ, ից a. qui ne se repent pas, impénitent; irrévocable; adv. sans se repentir, sans regret.

Անզերծ a. dont on ne peut se sauver.

Անզէն a. qui n'a point d'armes; adv. sans armes.

Անզիրկ a. qui n'est point privé.

Անզղջութիւն s. impénitence, endurcissement.

Անգնին, Անգնելի a. qu'on ne peut observer, examiner; incompréhensible, imperceptible.

Անգոհ a. qui n'est pas propre aux sacrifices; impur, profane; adv. sans sacrifices.

Անգոյգ a. impair, impareil; — գործել, déparier, dépareiller.

Անգուգական a. inégal, incomparable, sans égal, sans pareil, unique.

Անգուգականութիւն s. inégalité, état d'une chose incomparable, excellence.

Անգուգութիւն s. disparité, inégalité; discorde, dissension.

Անգրաւ, Անգրաւական a. interminable, infini.

Անգօր, աց, Անգօրական a. sans force, faible; impuissant, inefficace.

Անգօրանամ, ացայ vn. être sans force; ne pouvoir pas, devenir impuissant.

Անգօրացուցանեմ, ուցի va. rendre sans force, impuissant.

Անգօրութիւն s. manque de force; impuissance; méd. adynamie.

Անգոշաքաղ a. désintéressé.

Անէծք, Նիծից s. malédiction, imprécation.

Անէ՛ծք interj. malédiction! maudit soit!

Անէութիւն s. néant.

Անըմբեր, Անըմբերելի a. impatient; insupportable.

Անըմբռն V. Անպատշաճ.

Անըմբռնութիւն V. Անպատշաճութիւն.

Անըմբռնելի a. insaisissable, imprenable; inconcevable, incroyable.

Անըննդդիմաբանելի a. incontestable.

Անըննդդիմակ, Անըննդդիմակայ, Անըննդդիմակաց a. irrésistible.

Անըննդել a. qui n'est pas apprivoisé, familier, familiarisé; qu'on ne peut apprivoiser, familiariser; inaccoutumé, extraordinaire, étrange; sauvage, brutal.

Անըննդելական a. inaccoutumé, extraordinaire.

Անըննդելութիւն s. manque

de familiarité ; humeur, naturel sauvage.

Անընդհատ a. continu, non interrompu ; continuel, successif ; adv. sans interruption, continuellement.

Անընդմիջաբար adv. immédiatement.

Անընդմիջական a. immédiat.

Անընդունակ a. qui n'admet pas ; non susceptible de ; qui n'a pas été admis ou reçu, inadmissible ; incapable, inhabile, inapte.

Անընդունակութիւն s. l'action de ne pas recevoir, d'admettre ; incapacité, inhabileté.

Անընդունելի a. inadmissible, désapprouvé.

Անընթաց a. qui ne marche, qui ne court pas.

Անընթեռնլի a. illisible, indéchiffrable.

Անընկալ a. non reçu, admis ; inadmissible ; adv. sans recevoir.

Անընկեր a. sans compagnon ; seul.

Անընկերական a. insociable.

Անընկերականութիւն s. insociabilité.

Անընկերասէր a. qui n'aime pas ses compagnons.

Անընկճելի a. indomptable, indompté.

Անընչասէր a. qui n'aime pas les richesses, désintéressé.

Անընչութիւն s. manque de biens, pauvreté.

Անընտանի a. qui n'est pas familier ; étranger ; sauvage, brutal.

Անընտել V. Անընդել.

Անընտիր a. non choisi, non élu ; rebut, commun, mauvais.

Անընտրաբար adv. sans faire choix ; V. Անընտրողաբար.

Անընտրող a. qui ne fait pas de choix ; indiscret.

Անընտրողաբար adv. indiscrètement.

Անընտրողութիւն s. manque de choix ; indiscrétion.

Անըստգիւտ a. irréprochable, irrépréhensible.

Անըստերիւր a. infaillible.

Անթ V. Անութ.

Անթագաւոր, աց a. sans roi.

Անթաղ a. qui n'est pas enseveli, enterré.

Անթանոցիկ s. fascicule, brassée, botte.

Անթառամ a. immarcessible, qui ne se flétrit pas ; adv. sans se flétrir ; s. amarante, immortel.

Անթարգման, Անթարգմանելի a. intraduisible ; sans interprète.

Անթարթափ a. qui ne cligne pas l'œil ; adv. sans cligner l'œil, fixement ; — աչօք պշնուլ, regarder fixement, d'un œil fixe, fixer ses regards, ses yeux sur qn., sur qch.

Անթարշամ V. Անթառամ a.

Անթաց a. qui n'est point mouillé, sec.

Անթափ a. qui a tout son poil, tout neuf ; — իմտաց յի-

շել, se rappeler, se souvenir très-bien.

Անթափանց, Անթափանցիկ a. impénétrable, opaque.

Անթաքուստ, Անթաքնելի a. qui ne se cache pas, qu'on ne peut pas cacher, évident.

Անթեղ, ի s. braise; — հպ. կանեմ, couvrir le feu sous la cendre.

Անթեղայ V. **Անդեղայ.**

Անթեմ, ի s. camomille.

Անթերի a. entier, complet, achevé, parfait; adv. entièrement, complétement.

Անթեւ, ից a. sans ailes.

Անթիֆիլպատոս, ացս s. proconsul.

Անթիպատութիւն s. proconsulat.

Անթիւ, Թուոյ, ոց a. sans nombre, innombrable; — իբազմութենէ, d'une multitude innombrable.

Անթլփատ, ից a. incirconcis.

Անթլփատութիւն s. incirconcision.

Անթող, Անթողի a. impardonnable, irrémissible.

Անթոշակ a. sans pension, sans gage; sans le viatique.

Անթոյն a. sans poison.

Անթուրծ a. qui n'est pas cuit; — սափոր, urne non cuite.

Անժամ a. intempestif, inopportun; adv. à contre-temps, dans un moment inopportun, avant, mal à propos.

Անժաման a. qui n'est pas arrivé, tardif.

Անժամանակ, Անժամանակական, Անժամանակաւոր a. qui n'a pas de temps, n'est pas soumis aux lois du temps, éternel.

Անժամութիւն s. contre-temps, inopportunité, mal à propos.

Անժառանգ a. qui est sans héritier.

Անժառանգեմ, եցի va. rendre sans héritier; déshériter.

Անժխտելի a. irréfutable, incontestable.

Անժոյժ, ժուժի, ից a. impatient; qui ne peut pas endurer.

Անժուժանամ V. **Անժուժիմ.**

Անժուժելի a. insupportable, intolérable.

Անժուժիմ, եցայ vn. s'impatienter, perdre la patience.

Անժուժկալ a. impatient; incontinent, intempérant.

Անժուժկալութիւն, Անժուժութիւն s. impatience; incontinence, intempérance.

Անժպիտ a. qui ne sourit point, triste, morose, sévère; adv. sans sourire, tristement.

Անիծ, ոյ s. lente.

Անիծաբեր a. qui porte la malédiction.

Անիծակուր առնեմ va. maudire, accabler de malédictions.

Անիծանելի a. qui maudit; digne de malédiction.

Անիծանեմ, ծի, Անիծեմ, եցի va. maudire, faire des imprécations contre.

Անիծապարտ a. sujet aux malédictions, maudit, qui mérite d'être maudit.

Անիծեալ a. maudit.

Անիծիչ a. celui, celle qui maudit, qui fait des imprécations.

Անիմաց, ից a. qui ne comprend pas, imbécile.

Անիմանալի a. inintelligible, incompréhensible, incomprenable, inconcevable.

Անիմաստ, ից a. qui manque de sagesse, de science; insensé, privé de raison, déraisonnable; inconsidéré, imprudent; յանիմաստս adv. follement, sans raison; sans s'en apercevoir.

Անիմաստաբար adv. peu sagement, follement, imprudemment.

Անիմաստասէր a. qui n'aime pas la philosophie, la sagesse, les sciences.

Անիմաստութիւն s. manque de sagesse, folie, imprudence.

Անիմաստուն a. qui manque de sagesse, insensé, fou.

Անիմաց a. incompréhensible, incomprenable; qui ne comprend pas.

Անինչ, ընչի, ից a. sans biens, qui n'a pas de biens, gueux; s. rien, néant, nullité.

Անիշխան a. qui est sans prince, sans chef; qui est maître de lui-même, indépendant; qui n'est pas prince, chef; anarchique.

Անիշխանական a. anarchique.

Անիշխանութիւն s. anarchie.

Անիսոն, ի s. anis.

Անիւր ան a. sans corps, difforme.

Անիրաւ, աց a. injuste, inique; յանիրաւի adv. injustement, iniquement.

Անիրաւեմ, եցի va. Անիրաւիմ, եցայ vn. être injuste, commettre une injustice.

Անիրաւութիւն s. injustice, iniquité; —ք, injustement.

Անիւ, նուոյ, ոց s. roue.

Անլոյծ, լուծի, ից a. qu'on ne peut délier, détacher; insoluble, indissoluble.

Անլոյս, լուսի, ից a. qui n'a pas de lumière, qui n'est pas éclairé ou illuminé; obscur.

Անլուր, ի, աց a. qui n'entend pas; indocile, désobéissant.

Անլուայ a. non lavé, sale.

Անլուծանելի V. Անլոյծ.

Անլուսին a. sans lune.

Անլուր a. qui n'entend pas; qui n'a pas entendu; qui ne veut pas entendre, indocile, désobéissant; inouï, étrange.

Անլռելի a. qui ne se tait pas, qui ne sait pas se taire.

Անլսող a. qui ne veut pas entendre, indocile, désobéissant.

Անխաբ a. qui ne se peut tromper, infaillible; imprenable, inexpugnable, sûr; qui ne trompe pas, sincère, juste.

Անխախուտ a. solide, inébranlable, ferme.

Անխախտ, Անխախտելի V. Անխախուտ.

Անխաղաղասէր a. qui n'aime pas la paix, turbulent.

Անխաղաց a. qui ne marche pas, immobile, ferme.

Անխայեմ, եցի va. vn. épargner, ménager; ne pas épargner.

Անխայութիւն s. épargne, ménagement.

Անխառն a. sans mélange, pur; qui ne se mêle pas, distinct; intempérant, incontinent, déréglé; — բաժակ, vin pur, sans eau; — երանութիւն, bonheur sans mélange.

Անխառնութիւն s. pureté; intempérance, incontinence.

Անխարդախ a. exempt de fraude, d'artifice; non falsifié, non frelaté; sincère, ingénu, loyal; adv. sans fraude, sincèrement, loyalement.

Անխարխար a. non ruiné ou croulé, solide, ferme.

Անխարխոյ a. sans base.

Անխարշ a. non bouilli, cru.

Անխաւար a. qui n'est pas ténébreux, clair, lumineux.

Անխափան a. qui n'est pas empêché; qu'on ne peut empêcher, entraver; adv. sans empêchement, sans obstacle, sans entraves.

Անխզելի a. qu'on ne peut briser, détacher, séparer, indissoluble.

Անիէթ a. qui n'a pas d'obstacle; qui est sans défiance, hardi, sûr; adv. sans obstacle; sans défiance, hardiment.

Անխիղճ a. qui n'a pas de conscience; adv. sans conscience.

Անխղճմտութիւն s. manque de conscience.

Անխմոր, ից a. qui est sans levain, azyme.

Անխնամ a. dont on n'a point soin, délaissé, abandonné; adv. sans soin, à l'abandon.

Անխնամեմ, եցի va. ne pas avoir soin de.

Անխնամութիւն s. faute de soin, abandon.

Անխնայ a. qui n'épargne, ne ménage pas, cruel; qui n'épargne pas, libéral, prodigue; non épargné, abondant, copieux; sans soin.

Անխնայ, adv. sans épargner, sans ménagement, cruellement; sans épargne, sans économie, avec profusion.

Անխնայութիւն s. l'action de ne pas épargner, cruauté; prodigalité, profusion.

Անխնդիր a. sans question, qui n'a pas été l'objet d'une enquête.

Անխոհական a. imprudent, indiscret.

Անխոհականութիւն s. imprudence, indiscrétion.

Անխոհեմ a. imprudent.

Անխոհեմաբար adv. imprudemment.

Անխոհեմութիւն s. imprudence.

Անխոնջ a. infatigable; qui n'est point fatigué, frais; adv. sans se fatiguer, sans se lasser, infatigablement.

Անխոչ a. sans obstacle.

Անխոտոր, Անխոտորնակ a. qui n'est pas détourné, qui n'est pas de travers, droit; adv. sans se détourner, sans détour, droitement.

Անխորամանկ a. sans fraude, ingénu, naïf.

Անխորհուրդ a. irréfléchi, inconsidéré, étourdi.

Անխորհրդաբար adv. sans réflexion, inconsidérément.

Անխորհրդածութիւն s. irréflexion.

Անխորհրդապահ, ի, աց a. qui ne garde pas le secret, indiscret.

Անխորհրդապահութիւն s. indiscrétion.

Անխորհրդութիւն s. inconsidération, étourderie.

Անխորշ a. qui est sans golfe; qui n'évite pas; adv. sans éviter, sans répugnance.

Անխորշելի a. inévitable.

Անխորտակելի a. qui ne se casse pas, qui ne peut rompre, qui n'est pas cassant.

Անխոց a. qui n'est pas blessé, qui ne peut être blessé, invulnérable; adv. sans se blesser, sans blessure.

Անխուլ a. secret; յանխուլս adv. secrètement.

Անխոցելի a. invulnérable.

Անխռով a. imperturbable, calme, paisible, tranquille; adv. sans trouble, imperturbablement, tranquillement.

Անխտիր a. indifférent; licencieux; — լինել, être indifférent, sans réserve, licencieux.

Անխտիր, Յանխտիրս, Անխտրաբար adv. indifféremment; sans réserve.

Անխտրութիւն s. indifférence; licence.

Անխրամ a. sans brèche.

Անխրամատելի a. où on ne peut faire une brèche, très-fort, très-solide.

Անխրատ, ից a. mal élevé, grossier; indiscipliné; indisciplinable; indocile; polisson; insensé, sot.

Անխրատութիւն s. manque d'éducation; indocilité.

Անխօս, ից a. privé de la parole, brute; qui ne parle pas, muet; adv. sans parler.

Անխօսութիւն s. privation de la parole, de la raison.

Անխօսուն V. Անխօս a.

Անծախ, Անծախական a. qu'on ne peut consumer, inconsomptible, incombustible.

Անծածկելի a. qu'on ne peut pas cacher, couvrir.

Անծածկոյթ a. découvert, dévoilé.

Անծաղիկ a. qui est sans fleurs, qui n'a point de fleurs, défleuri.

Անծամ a. qui n'a pas été ou ne peut être mâché.

Անծայր a. sans fin.

Անծանօթ, ից a. qui ne connaît pas; qui n'est point connu, inconnu, ignoré, étranger; — լինել, être inconnu, ne pas être connu; յանծանօթս adv. sans connaître; sans être connu, incognito; յանծանօթս

— լինել, se déguiser, se masquer.

Անծանօթանալ, ացայ vn. être inconnu, ne pas être connu.

Անծանօթութիւն s. défaut de connaissance, ignorance.

Անծառ a. sans arbres.

Անծառայ a. non asservi, libre; qui n'a pas de domestique.

Անծառայական a. qui n'est pas servile, non asservi, libre.

Անծեղ, ի, աց s. la pie.

Անծերական, Անծերանալի a. qui ne peut vieillir.

Անծին, ծնի a. qui n'est pas né; qui n'engendre pas, stérile.

Անծննդական, Անծնունդ a. stérile.

Անծննդութիւն s. stérilité.

Անծուփ a. qui ne flotte point, non agité par les flots, calme, paisible.

Անկ, ից a. convenable, convenant; — է, impers. il convient, il faut; — էր, il convenait, il fallait; քեզ — է, cela vous regarde, vous concerne; նմա — էր, c'est à lui qu'il fallait.

Անկազմ a. qui n'est pas préparé ou organisé; sans préparation ou apprêt; non relié.

Անկազմութիւն s. défaut de préparation, d'apprêt; désorganisation.

Անկախ a. indépendant.

Անկախութիւն s. indépendance.

Անկած, ի, ից a. tombé, échu, déchu, ruiné; appauvri, indigent s. butin.

Անկածութիւն s. chute, décadence; appauvrissement, indigence.

Անկամ a. involontaire, forcé; յանկամս, adv. sans vouloir, involontairement, malgré soi.

Անկայ, ի, ից, Անկայական, Անկայան a. qui n'a point de stabilité, inconstant; fragile, périssable.

Անկայուն V. Անկայ.

Անկան, ի, աւ, իւ s. mortier.

Անկանգնելի a. qui ne peut se lever; qu'on ne peut lever, rétablir; irréparable, irrémédiable, sans ressource.

Անկանեմ, անկի va. tisser, tresser, tramer, ourdir.

Անկանիմ, անկայ, անկիր vn. tomber; s'abattre, être renversé; recourir, avoir recours à, s'adresser à, se réfugier dans; convenir; fléchir, décliner, se décourager, s'affaiblir, languir, dépérir; manquer, diminuer, cesser; déchoir, se priver, se dépouiller, perdre; échouer, succomber, pécher; périr, être tué; tomber, fondre, se précipiter sur, attaquer; avoir commerce, relation intime avec une femme; se laisser aller, s'adonner, se livrer, s'abandonner, s'occuper; tomber, se jeter, se prosterner; appartenir, revenir; tomber, couler, s'écouler, descendre; — իմիտս՝ զմաօք՝ ի

սիրտ, se rappeler, se souvenir, venir à l'esprit; — իմանալարի՝ իչու՝ յուղի, se mettre en route, en voyage; — իվերայ, fondre sur, attaquer, s'élancer, surprendre; — իմտաց, perdre la raison, la tête, devenir fou; — իկենաց, perdre la vie, le jour; — իյուսոյ, perdre l'espoir, se désespérer; — իվերայ երեսաց, tomber le visage contre terre; se prosterner la face contre terre; — յոտս ուրուք, se jeter, tomber aux pieds de qn.; — զբանիւք, entrer en conversation, tenir conversation, s'entretenir, causer avec; — իձեռս ուրուք, tomber entre les mains, au pouvoir de qn.; — ընդ ումէք՝ ընդ միմեանս՝ այր ընդ այր, se battre, en venir aux mains, se quereller, se disputer; — յիշխանութենէ, perdre l'autorité, être déchu du pouvoir; անկեալ դնիլ, être couché, étendu, gésir, languir dans.

Անկանոն a. irrégulier, anormal.

Անկանոնութիւն s. irrégularité, anomalie.

Անկանոնական a. apocryphe.

Անկաշառ, Անկաշառառու a. incorrompu; qu'on ne peut corrompre, qui ne reçoit point de présents, incorruptible, intègre.

Անկապ a. sans lien, délié, libre.

Անկապուտ, Անկապտելի a. qu'on ne peut dépouiller, inviolable; adv. sans être dépouillé, sans perte.

Անկասկած, ից a. qui n'est pas suspect ou soupçonné; sûr, certain; qui ne soupçonne rien, sûr.

Անկասկածաբար, յԱնկասկածի, յանկասկածս adv. sans exciter ou concevoir des soupçons, sans rien soupçonner, sûrement.

Անկատակ a. qui ne plaisante pas, sérieux; adv. sans plaisanter, sérieusement.

Անկատար, ացa. imparfait, incomplet; sans exécution, non exécuté; sans fin; s. gram. imparfait.

Անկատարած a. qui n'a point de fin, infini.

Անկար a. qui est sans couture, non cousu; impossible; impuissant, incapable; — է, il est impossible.

Անկարանամ, ացայ vn. ne pouvoir pas, être impuissant, ne pas être capable.

Անկարգ a. qui est sans ordre, dérangé, déréglé, désordonné; débauché, sans mœurs; étrange, extraordinaire; յանկարգ adv. sans ordre, en désordre, déréglement.

Անկարգութիւն s. désordre, dérangement, déréglement.

Անկարելի V. Անիւնարին.

Անկարելիութիւն V. Անիւնարութիւն.

Անկարեկիր, Անկարեկից a.

qui n'a point de compassion, insensible; — լինել, être insensible à.

Անկարեկցութիւն s. défaut de compassion, insensibilité.

Անկարծ a. inopiné, imprévu; յանկարծս, adv. sans inquiétude, sans rien soupçonner, sûrement.

Անկարծելի V. Անկարծ.

Անկարկատ, Անկարկատելի a. qu'on ne peut raccommoder; irréparable.

Անկարող a. incapable, impuissant.

Անկարողութիւն s. impuissance, incapacité.

Անկարօտ a. à qui rien ne manque, qui ne manque de rien, qui n'a besoin de rien.

Անկարօտութիւն s. l'action de ne manquer de rien, de n'avoir besoin de rien.

Անկեանք, Անկեաց կեանք s. vie malheureuse, insupportable; մեզ կեանքս անկեանք են, il nous est impossible de vivre, la vie nous est insupportable, nous est à charge.

Անկելանոց, աց s. hôpital, hospice.

Անկեղակարծ a. indubitable, sûr, certain.

Անկեղեւ a. dénué d'écorce, sans écorce.

Անկեղծ, ից, Անկեղծաւոր, Անկեղծիկ a. qui n'est pas feint ou dissimulé, sincère, ingénu, naïf, candide.

Անկեղծութիւն s. sincérité, naïveté, ingénuité candeur, bonne foi; —ք, sans feinte, sans dissimulation, sincèrement, ingénument, naïvement, de bonne foi.

Անկենդան a. qui est sans vie, inanimé; qui n'a rien d'animal; s. chim. azote.

Անկերակուր a. sans manger.

Անկերպ, Անկերպարան a. informe, difforme, défiguré.

Անկերպարանութիւն s. apparence informe, difformité.

Անկէզ a. qui ne peut être brûlé, incombustible.

Անկէտ a. sans terme, sans fin, éternel.

Անկիզելի V. Անկէզ.

Անկին a. qui n'a point de femme, sans femme, célibataire.

Անկիր a. qui n'est point sujet aux passions; qui ne sent rien, impassible.

Անկիրթ a. non instruit, indisciplinė, inculte; impoli, grossier; — ախորժակ, mauvais goût.

Անկիւն, կեան, կեանց s. angle; բութ —, — obtus; սուր —, — aigu; coin; յանկեան ուրեք, dans un coin; — դատանել V. Ական դատանել.

Անկիւնակալ a. angulaire; — վէմ՝ քար, pierre —.

Անկիւնաչափ s. goniomètre.

Անկիւնաւոր, աց a. anguleux, angulaire.

Անկղմտանամ, ացայ vn. se laisser entraîner, s'abandonner entièrement, s'attacher à, s'acharner après, se livrer à,

aimer éperdument, se passionner de.

Անկնիք a. qui n'est point scellé ou cacheté, sans cachet; qui n'est pas baptisé.

Անկնունք a. non baptisé.

Անկշիռ., Անկշռելի a. qui ne peut être pesé, impondérable; démesuré; sans égal, incomparable.

Անկոխ a. qui n'a pas été foulé aux pieds, où l'on n'a pas marché, infréquenté, non battu, qui n'est pas frayé; impraticable, inabordable, inaccessible, impénétrable.

Անկողին, ղնոց, նից, նաց s. lit; matelas; մտանել յ—, se mettre au lit; յանկողնի իւրում, dans son lit; յառնել յանկողնէ, sortir du lit, se lever; —ս արկանել, faire un lit; յարդարել զ—, faire le lit; դնել յանկողնի, mettre au lit; անկեալ դնել յանկողնի, être au lit; garder le lit; փետրալից —, lit de plume; յարդալից —, lit de paille, paillasse.

Անկողնակից a. qui couche dans le même lit, coucheur, compagnon de lit.

Անկողնարկ լինել vn. faire un lit.

Անկողոպուտ, Անկողոպտելի a. qui n'est point ou ne peut être dépouillé, inviolable.

Անկոչ a. qui n'est pas appelé ou invité; adv. sans être appelé ou invité.

Անկործան a. qui ne se ruine pas, indestructible.

Անկորուստ a. qui ne peut se perdre, imperdable, impérissable; adv. sans perte, sans perdre.

Անկուած, ոց s. tissu; tissure, texture.

Անկուածոյ, իք a. tissu, ourdi.

Անկումն s. chute; décadence, déclin.

Անկուշեմ, եցի va. regimber, ruer, récalcitrer; rejeter avec mépris, maltraiter, rebuter.

Անկուփ a. non dégrossi ou poli, brut.

Անկուչինչ a. sans cri, sans crier.

Անկռիւ a. sans combat, sans querelle; qu'on ne peut combattre, inexpugnable, insurmontable.

Անկռուելի a. inexpugnable.

Անկրթութիւն s. manque d'instruction, de discipline; grossièreté, impolitesse.

Անկրօն, իք a. irréligieux.

Անկրօնութիւն s. irréligion.

Անկցորդ a. qui n'a point de part à, qui ne participe pas.

Անկցորդութիւն s. la non-participation.

Անկուսակից a. qui n'est d'aucun parti, impartial, neutre.

Անկուսակցութիւն s. impartialité, neutralité.

Անհալ a. infusible; indigeste.

Անհակառակ a. qui ne s'oppose pas.

Անհակառակութիւն s. l'ac-

tion de ne pas résister, conduite pacifique.

Անհաղորդ, ից a. qui ne communique, participe pas, qui n'est pas communicatif; qui n'a pas reçu la communion.

Անհաղորդական a. incommunicable; non conducteur.

Անհաճոյ, ից a. désagréable, déplaisant; — լինել, déplaire, être désagréable.

Անհամ, ից a. sans saveur, fade, insipide, affadi.

Անհամաձայն a. dissonant, discordant; V. Անմիաբան; — լինել, différer de voix, d'intonation, être discordant; V. Անմիաբան լինել.

Անհամաձայնութիւն s. dissonance, discordance; V. Անմիաբանութիւն.

Անհամանամ, ացայ vn. s'affadir, devenir fade, insipide.

Անհամար a. qu'on ne peut compter, incalculable, innombrable.

Անհամարձակ a. qui manque de franchise, qui n'est pas hardi, timide.

Անհամարձակութիւն s. manque de franchise, de hardiesse, timidité.

Անհամբաւ V. Վատահամբաւ.

Անհամբաւեալ a. non divulgué ou publié.

Անհամբեր a. impatient; — լինել, s'impatienter, perdre patience.

Անհամբերութիւն s. impatience.

Անհամբոյր, բուրից a. non apprivoisé, sauvage, insociable, intraitable, inaccostable, indocile, dur, rude, revêche.

Անհամեմատ, Անհամեմատական a. qui manque de proportion, de symétrie, disproportionné, incomparable, sans pareil.

Անհամեմատաբար adv. incomparablement, disproportionnément, sans comparaison.

Անհամեմատութիւն s. incomparabilité, disproportion.

Անհամեստ a. immodeste, déshonnête, indécent.

Անհամեստութիւն s. immodestie, déshonnêteté.

Անհամիմ V. Անհամանամ.

Անհամութիւն s. fadeur, fadaise, affadissement, insipidité; impudence.

Անհայր a. qui n'a pas de père, sans père; qui a perdu son père.

Անհանգէտ a, qui n'est pas conforme, dissemblable, disproportionné, inégal.

Անհանգիստ a. inquiet, agité; mal à son aise, mal à l'aise, gêné; incommode, gênant; turbulent, frétillant, remuant; indisposé; adv. sans se reposer, sans cesse; — լինել, être inquiet, mal à son aise; — առնել, inquiéter, incommoder, tracasser.

Անհանգիստութիւն s. dissemblance, disproportion, disparité, inégalité.

Անհանգստութիւն s. inquiétude; malaise, incommodité; indisposition.

Անհանդարտ a. qui ne reste pas tranquille, qui n'est pas sage, remuant.

Անհանդերձ a. qui est sans vêtements, qui n'est pas vêtu; sans apprêt, simple, naturel, ordinaire.

Անհանդուրժական, Անհանդուրժելի a. insupportable, intolérable.

Անհանճար, ից, աց a. qui manque de génie, sot, déraisonnable, absurde.

Անհանճարաբար adv. sans génie, sottement, absurdement, déraisonnablement.

Անհանճարական V. **Անհանճար.**

Անհանճարութիւն s. défaut de génie, d'intelligence, sottise, absurdité, inconsidération, déraison.

Անհաշտ a. irréconciliable, implacable.

Անհաշտութիւն s. l'action de ne pas se réconcilier, haine implacable, hostilité.

Անհաս, ից a. qu'on ne peut atteindre, inaccessible; caché, obscur; inconcevable, inintelligible, incompréhensible; qui ne comprend pas, ignorant; qui n'est pas mûr.

Անհասակ a. sans taille, difforme.

Անհասական a. inconcevable, incompréhensible.

Անհասանելի V. **Անհաս.**

Անհասութիւն s. incompréhensibilité, inintelligibilité; défaut de maturité.

Անհաստատ a. inconstant, sans solidité, instable, volage, versatile, chancelant, variable, mal assuré; fragile.

Անհաստատութիւն s. inconstance, instabilité, versatilité; fragilité.

Անհատ, ից a. qu'on ne peut couper ou entamer, indivisible, inséparable; qui n'est pas coupé; non interrompu, assidu, continuel; inépuisable, intarissable; individuel; s. individu; atome.

Անհատական a. individuel; atomique.

Անհատութիւն s. l'action d'être inépuisable; individualité.

Անհատուցումն a. qu'on ne peut payer.

Անհարազատ a. bâtard, naturel; — որդի, fils naturel.

Անհարթ a. non aplani, qui n'est pas uni ou égal, raboteux; anomal, irrégulier.

Անհարթութիւն s. surface raboteuse, inégalité, aspérité; anomalie, irrégularité, désordre; — օդոյ, intempérie, mauvais temps.

Անհարկ a. qui ne paye pas de tribut, exempt d'imposition.

Անհարսնացեալ a. qui n'est pas mariée, qui n'a pas goûté du mariage.

Անհարց a. non demandé, interrogé; adv. sans être de-

mandé ou interrogé; sans demander ou interroger.

Անհաց a. qui n'a point de pain; adv. sans pain.

Անհաւան, ից a. difficile à consentir, incrédule; désobéissant, indocile, rétif, insubordonné.

Անհաւանական, Անհաւանելի a. improbable, invraisemblable,

Անհաւանիմ, եցայ vn. ne pas consentir, ne pas approuver, désapprouver, rejeter.

Անհաւանութիւն s. incrédulité; désobéissance, indocilité, insubordination.

Անհաւասար, աց, ից a. inégal.

Անհաւասարութիւն s. inégalité, disparité.

Անհաւաստի a. incertain, douteux.

Անհաւատ, ից a. infidèle, irréligieux, païen.

Անհաւատալի a. incroyable.

Անհաւատամ, տացի, Անհաւատանամ, ացայ vn. ne pas ajouter foi, ne pas croire.

Անհաւատարիմ, րմի, մաց a. infidèle, déloyal.

Անհաւատարմութիւն s. infidélité, déloyauté.

Անհաւատեմ, Անհաւատիմ V. **Անհաւատամ**.

Անհաւատութիւն s. infidélité, incrédulité, irréligion.

Անհեդեղ a. disproportionné, monstrueux, gros, gigantesque, énorme, immense; extraordinaire, étrange, bizarre, fantasque, absurde, indécent, extravagant, malfait, baroque, original, grotesque, biscornu, difforme, grossier; adv. bizarrement, d'une manière absurde, étrange, monstrueux, gauchement, indécemment.

Անհեդեդս V. **Անհեդեդ** adv.

Անհեդեդութիւն s. difformité, disproportion, absurdité, étrangeté, originalité, monstruosité, énormité.

Անհեծեծ, etc. V. **Անհեդեդ**, etc.

Անհետ a. sans trace, sans vestige; adv. sans laisser de trace, d'intervalle, continuellement; — առնել, ne pas laisser de trace, faire disparaître, détruire; — լինել՝ կորնչել, ne pas laisser de trace, disparaître, s'évanouir.

Անհետանամ, Անհետիմ V. **Անհետ լինել**.

Անհերքելի a. irréfutable, irrejetable.

Անհզօր V. **Անզօր**.

Անհիմն a. sans fondement, dénué de fondement, sans base.

Անհին a. qui n'est pas vieux.

Անհիւթ a. qui est sans suc, sec. V. **Անհիւթական**.

Անհիւթական a. immatériel, réel, spirituel.

Անհլու a. indocile.

Անհլութիւն s. indocilité.

Անհմուտ a. inexpérimenté, ignorant, inhabile, maladroit.

Անհմտաբար adv. sans expé-

rience, sans habileté, sans aucune connaissance de, maladroitement.

Անհմտութիւն s. inexpérience, impéritie, ignorance, inhabileté.

Անհնազանդ, ից a. désobéissant, insoumis, insubordonné; — լինել, désobéir.

Անհնազանդիմ, դեցայ vn. désobéir à.

Անհնազանդութիւն s. désobéissance, insubordination.

Անհնար, ից a. impossible; **յանհնարս մտանել**, être embarrassé, manquer de ressources, être réduit à l'extrémité, ne savoir quel parti prendre; **յանհնարիցն է**, il est impossible, il est de toute impossibilité.

Անհնարական, Անհնարաւոր a. impossible.

Անհնարաւորութիւն s. impossibilité.

Անհնարին a. impossible; excessif, extrême, énorme, exorbitant, fort, véhément, énergique, étonnant, étrange, prodigieux; grave, tuant, assommant, insupportable, horrible.

Անհնարին, Անհնարինս adv. excessivement, extrêmement, au dernier point, d'une manière exorbitante, beaucoup, fortement, étonnamment, grandement, horriblement.

Անհնարութիւն s. impossibilité.

Անհնութիւն s. défaut de vieillesse, de vétusté, nouveauté.

Անհոգ, ag a. insouciant, nonchalant, indolent, négligent; qui est sans souci, sans inquiétude.

Անհոգ, Յանհոգս adv. négligemment, nonchalamment; sans souci, sans inquiétude.

Անհոգանամ, գացայ vn. négliger, ne pas se soucier, ne pas s'inquiéter de.

Անհոգի a. sans âme, inanimé.

Անհոգութիւն s. insouciance, négligence, nonchalance, indolence; absence de tout souci, de toute inquiétude.

Անհոլով a. indéclinable.

Անհողմ a. qui n'est pas agité par les vents, calme, serein.

Անհողմութիւն s. silence des vents, calme, sérénité.

Անհովիւ a. sans pasteur, sans berger.

Անհոտ a. sans odeur.

Անհուն a. sans gué, non guéable, impraticable; infini, immense.

Անհուն, Յանհուն adv. à l'infini, infiniment, immensément.

Անհուսալ V. **Անհպելի**.

Անհուր a. sans feu.

Անհպատակ a. insubordonné, insoumis; qui n'est pas sujet.

Անհպատակութիւն s. insubordination.

Անհպարտ a. qui n'est pas orgueilleux, modeste, humble.

Անհպարտութիւն s. manque d'orgueil, modestie, humilité.

Անհպելի a. dont on ne peut approcher, qu'on ne peut toucher, inaccessible, inabordable.

Անհրաժեշտ a. indispensable.

Անհրահանգ V. Անկիրթ.

Անհրաման a. sans permission, sans ordre.

Անհրապոյր a. insensible aux appas, aux attraits, qui ne se laisse pas séduire.

Անհրաւէր a. qui n'invite personne, inhumain; non invité, sans invitation.

Անձայն a. qui n'a pas de voix, qui ne rend aucun son; adv. sans voix, sans aucun son, sans bruit.

Անձայնութիւն s. privation de la voix, aphonie.

Անձանձիր, Անձանձրոյթ a. qui ne s'ennuie pas, diligent; adv. sans s'ennuyer, diligemment.

Անձաւ, ագ s. antre, caverne, grotte.

Անձեռագործ, Անձեռակերտ a. qui n'est pas fait de main d'homme, naturel.

Անձեռն a. qui n'a point de mains; adv. sans mains.

Անձեռնհաս a. à qui on ne peut toucher ou arriver, inaccessible; incapable, impuissant.

Անձեռոց, ագ s. serviette de table.

Անձեւ a. sans forme, difforme.

Անձխուռ s. fumeterre.

Անձկալի a. désirable, souhaitable, désiré.

Անձկակարօտ V. Անձկայրեաց.

Անձկամ V. Անձկանամ.

Անձկայրեաց a. qui brûle d'envie, de désir, très-désireux, qui soupire après.

Անձկանամ, կացայ, կացեալ vn. désirer, souhaiter, soupirer après, avoir envie; devenir étroit, se rétrécir.

Անձկանք, նաց s. vif désir, impatience; անձկանօք adv. impatiemment, avec impatience; սպասել —, attendre —.

Անձկացուցանեմ, ուցի va. étrécir, rétrécir, rendre étroit.

Անձկութիւն s. étrécissement, rétrécissement; anxiété, peine, tribulation, angoisse, détresse.

Անձն, ձին, ամբ, անց s. personne; personne, âme, corps; անձամբ, անձամբ անձին, յանձնէ adv. en personne, personnellement; անձին առնել՝ ինքնայել, se donner la mort, attenter à sa vie, à ses jours; զանձամբ առնուլ՝ արկանել, ընդ — արկանել, endosser, mettre ou jeter sur soi, sur ses épaules, se revêtir de; յանձին ունել, prendre sur soi, accepter, se charger; յ— առնուլ, prendre sur soi, se charger de, s'engager à, entreprendre; չառնուլ յ—, ne pas accepter, ne pas se charger, refuser; ձեռն յանձին

ֆարկանել, se vanter, se flatter, se piquer de; յ— առնել, recommander, confier; յ— լինել, se recommander, se confier, s'abandonner, se livrer; être recommandé, confié.

Անձնագեղ, ոյ a. beau, gentil, joli, charmant, bien fait.

Անձնագով a. qui fait l'éloge de sa personne, vantard, présomptueux, fanfaron; — լինել, se louer, s'applaudir, se préconiser, s'appliquer des éloges.

Անձնագովութիւն s. louange qu'on se donne à soi-même, vanterie, fatuité.

Անձնադիւր V. Անձնդիւր.

Անձնազոհ a. qui se sacrifie; s. sacrifice de soi-même.

Անձնակամ, աց a. maître de sa volonté, indépendant; volontaire, libre; volontaire, capricieux, présomptueux, fier; — կամօք, adv. volontairement, volontiers, de bon gré.

Անձնական a. personnel, propre.

Անձնապահ a. content de soi-même, présomptueux.

Անձնապահութիւն s. contentement de soi-même, présomption, fatuité.

Անձնամատն a. qui trahit, qui livre soi-même; — լինել, se trahir, se livrer.

Անձնանախատ a. qui insulte soi-même; — լինել, s'insulter.

Անձնանուէր a. dévoué.

Անձնանուիրութիւն, Անձնանուիրումն s. dévouement.

Անձնապահ, աց s. garde du corps; a. réservé, circonspect; — լինել, se garder, se ménager, se réserver, être réservé, être ou se tenir sur ses gardes.

Անձնապահապետ s. capitaine des gardes du corps, commandant de la garde d'un prince.

Անձնապանծ a. vantard, fanfaron, glorieux; — լինել, se vanter, se glorifier.

Անձնապաշտ a. qui adore soi-même, trop attaché à soi-même, égoïste.

Անձնապուր երթալ՝ լինել vn. se sauver, s'échapper, l'échapper belle.

Անձնասէր a. qui aime sa personne, qui a de l'amour-propre; — լինել, aimer sa personne, avoir de l'amour-propre.

Անձնասիրութիւն s. amour-propre, amour de soi-même.

Անձնասպան, աց a. suicide, qui se tue soi-même.

Անձնասպանութիւն s. suicide, action de se tuer.

Անձնատէր a. maître de lui-même, indépendant.

Անձնատուր a. qui se rend, qui se livre; livré, adonné; — լինել, se rendre; se livrer, s'adonner, s'abandonner.

Անձնաւոր, աց a. personnel.

Անձնաւորեմ, եցի va. personnifier.

Անձնաւորիմ, եցայ vn. se personnifier.

Անձնաւորութիւն s. personnalité.

Անձնգովութիւն V. Անձնագովութիւն.

Անձնդիւր a. qui cherche ses aises, égoïste; aisé, confortable, commode; ըստ անձնդիւրի, adv. selon ses aises, à son aise.

Անձնդիւրութիւն s. l'action de chercher ses aises; aises, commodité, le confortable.

Անձնեայ, Անձնեղ a. fort, grand, membru, de haute taille, d'une belle grandeur.

Անձնընտիր առնել՝ լինել va. chercher ses aises, son intérêt; choisir parmi les hommes.

Անձնիշխան, աց a. qui est maître de soi, qui a son libre arbitre, libre, indépendant.

Անձնիշխանաբար adv. librement, de sa propre volonté.

Անձնիշխանական a. libre, absolu, indépendant.

Անձնիշխանութիւն s. libre arbitre, libre volonté, indépendance.

Անձնյարգութիւն s. estime de soi, présomption.

Անձնուրաց a. qui a de l'abnégation; — այր, homme d'abnégation.

Անձնուրացութիւն s. abnégation.

Անձուկ, ձկի, ձկոյ a. étroit, resserré; difficile, pénible; s. lieu étroit, détroit, défilé; gêne, embarras; յանձուկ արկանել, mettre à l'étroit, dans l'embarras, réduire à l'extrémité, gêner.

Անձուկ, ձկոյ, ձկով, ձկաւ s. désir, souhait, envie; — ունել, désirer, souhaiter, envier.

Անձրեւ, ի, ոյ, աց s. pluie; — արտասուաց, pluie de larmes; — իջանել, pleuvoir, tomber de la pluie; յորդ —, pluie à verse.

Անձրեւաբախ a. battu par la pluie.

Անձրեւաբեր a. qui amène la pluie, pluvieux.

Անձրեւաթաց a. mouillé, trempé par la pluie.

Անձրեւածին a. qui engendre la pluie, pluvieux.

Անձրեւածք s. pluie d'orage, ondée, averse.

Անձրեւակ s. petite pluie.

Անձրեւային a. pluvieux.

Անձրեւայոյզ a. pluvieux.

Անձրեւայոյզք V. Անձրեւածք.

Անձրեւաշիք s. pl. gouttes de pluie.

Անձրեւաջուր s. eau pluviale, eau de pluie.

Անձրեւեմ, եցի va. faire pleuvoir; vn. pleuvoir; անձրեւէ, il pleut; յորդաձոս անձրեւէ, il pleut à verse, il pleut fort; անձրեւեաց, il a plu.

Անձրուկ s. anchois.

Անճաճ a. inconvenant, déplacé, indécent, étrange, absurde; անճաճս, adv. d'une manière inconvenante, mal à propos, étrangement, absurdement, à tort, hors de propos, gauchement.

Անճաճանչ a. sans éclat, sombre.

Անճանաչելի a. méconnaissable.

Անճանապարհ a. sans route, sans chemin, impraticable.

Անճաշակ a. dont on n'a point goûté; qu'on ne peut goûter; qui est à jeun; qui n'a point goûté.

Անճառ, ից a. ineffable, inexprimable, indicible.

Անճառագայթ a. sans rayon, sans éclat.

Անճառահրաշ a. ineffable, merveilleux.

Անճառելի V. Անճառ.

Անճառութիւն s. ineffabilité.

Անճար, Անճարակ a. incapable, maladroit; irrémédiable, irréparable.

Անճետ a. sans postérité; — առնել V. Անճիտեմ.

Անճիտեմ, եցի va. exterminer, éteindre la postérité, la race.

Անճնշական, Անճնշելի a. incompressible.

Անճողոպրելի a. dont on ne peut se débarrasser, inévitable.

Անճոռնի a. monstrueux, vilain, mal fait, absurde, ridicule.

Անճոռնութիւն s. monstruosité, absurdité.

Անմահ, ից a. immortel; — լինել, être, devenir —.

Անմահական a. immortel; — ճաշակ, ambroisie.

Անմահանամ, ացայ vn. se rendre immortel, s'immortaliser.

Անմահարար a. qui fait ou rend immortel.

Անմահացուցանեմ, ուցի va. rendre immortel, immortaliser.

Անմահացուցիչ V. Անմահարար.

Անմահկանացու a. immortel.

Անմահութիւն s. immortalité.

Անմայր a. qui n'a point de mère, sans mère.

Անմաշ a. qui ne s'use pas.

Անմասն a. qui n'a point de part à, privé, exempt.

Անմատոյց, Անմատչելի a. inaccessible, inabordable.

Անմարդ, Անմարդաբնակ V. Անմարդի.

Անմարդանամ V. Անմարդիմ.

Անմարդացուցանեմ, ուցի va. dépeupler, rendre inhabitable, désert.

Անմարդի a. dépeuplé, inhabité, désert, désolé; inhumain, sauvage, brutal, insociable; grossier, impoli; — կացուցանել, յ— դնել, dépeupler, réduire en désert, désoler.

Անմարդիմ, դեցայ vn. être dépeuplé, devenir inhabité, désert.

Անմարդութիւն s. dépeuplement, dépopulation, désolation; inhumanité, brutalité; grossièreté, impolitesse.

Անմարթ a. impossible ; — է, il est impossible.

Անմարմին, մնոց, Անմարմնաւոր a. incorporel, sans corps.

Անմարս a. indigeste.

Անմարսութիւն s. indigestion.

Անմարտնչելի V. Անմարտ.

Անմարտ a. sans combat ; inexpugnable, invincible.

Անմաքուր a. impur, immonde, malpropre, sale.

Անմաքրապէս adv. impurement, d'une manière impure.

Անմաքրութիւն s. impureté, malpropreté, saleté.

Անմեծար a. sans respect, déshonoré, flétri, vil.

Անմեծարգի a. qui n'aime point les honneurs, qui manque d'ambition.

Անմեծարգութիւն s. manque d'ambition, indifférence pour les honneurs.

Անմեծարութիւն s. manque de respect ; — հիւրոց, inhospitalité.

Անմեղ, աց a. innocent.

Անմեղս, Անմեղաբար adv. sans pécher, innocemment.

Անմեղադիր առնեմ va. excuser, justifier ; — զանձն, s'excuser, se justifier.

Անմեղադրելի a. excusable, irrépréhensible.

Անմեղադրութիւն s. excuse.

Անմեղանամ, ացայ vn. être, devenir innocent.

Անմեղանչական a. incapable de pécher, impeccable ; innocent.

Անմեղացուցանեմ, ուցի va. innocenter, déclarer innocent, absoudre.

Անմեղկելի a. qui ne se relâche point, constant.

Անմեղկութիւն s. l'action de ne pas se relâcher, constance.

Անմեղութիւն s. innocence.

Անմեռ V. Անմահ.

Անմեռուկ s. pourpier.

Անմերձական a. inséparable, inamovible.

Անմերձենալի a. dont on ne peut approcher, inaccessible, inabordable.

Անմի առնեմ va. ne pas laisser un seul, exterminer.

Անմիաբան a. qui ne s'accorde pas, qui est en désaccord, en dissidence, dissident ; — լինել, ne pas s'accorder, être en désaccord, en dissidence, différer d'avis.

Անմիաբանիմ V. Անմիաբան լինիմ.

Անմիաբանութիւն s. discorde, dissension, désunion, désaccord, dissidence, mésintelligence ; — ձայնի, discordance, dissonance.

Անմիջական a. immédiat.

Անմիջապէս adv. immédiatement.

Անմիջնորդ a. qui n'a pas de médiateur ; adv. sans médiateur.

Անմիս a. sans chair ; sans viande.

Անմիտ, մտի, աց, ից a. insensé, sot, bête, niais, nigaud.

Անմխիթար a. privé de

consolation, désolé; inconsolable; adv. sans consolation, inconsolablement.

Անմշակելի a. qu'on ne peut cultiver.

Անմոլար, Անմոլոր, աց, ոց a. infaillible; — աստեղք, étoiles fixes; adv. sans erreur, infailliblement.

Անմոլորութիւն s. impossibilité de s'égarer, infaillibilité.

Անմոռաց a. qui n'oublie point; qu'on ne peut oublier; qui n'est pas oublié.

Անմոռանալի a. qu'on ne peut oublier.

Անմոռացութիւն s. l'action de ne pas oublier, souvenir éternel.

Անմուղ, մղից a. non dressé, indompté; indomptable.

Անմուտ a. où on ne peut entrer. impénétrable, inaccessible; sans couchant, qui ne se couche pas.

Անմօրուս a. sans barbe, imberbe.

Անմռունչ, մռնչի, ից a. qui ne crie pas; sans crier.

Անմտաբար adv. sottement, bêtement, comme un insensé.

Անմտադիր a. inattentif, inappliqué, distrait.

Անմտադրութիւն s. inattention, inapplication.

Անմտանամ, ացայ vn. être, devenir insensé, fou, sot, être dépourvu de sens, perdre l'esprit, agir follement.

Անմտութիւն s. folie, bêtise, sottise, niaiserie, étourderie.

Անյագ, աց a. insatiable, avide; qui n'est pas rassasié.

Անյագ, Անյագաբար adv. insatiablement, avidement; — ուտել, manger avec avidité.

Անյագութիւն s. insatiabilité, avidité.

Անյաղթ, ից, Անյաղթելի a. invincible, insurmontable.

Անյայտ, ից a. qui n'est pas évident, indistinct, obscur. caché; apocryphe; — լինել, disparaître; — առնել, faire disparaître.

Անյայտացուցանեմ V. **Անյայտ առնեմ.**

Անյայտիմ V. **Անյայտ լինիմ.**

Անյայտնութիւն, Անյայտութիւն s. invisibilité, obscurité.

Անյանգ a. sans rime.

Անյապաղ a. qui ne met pas de retard, prompt, expéditif; adv. sans délai, promptement, sans retard.

Անյաջող a. qui ne réussit pas, défavorable, funeste.

Անյաջողակ a. inhabile, maladroit, malhabile.

Անյաջողակութիւն s. inhabileté, maladresse.

Անյաջողութիւն s. manque de réussite, mauvais succès, insuccès.

Անյատուկ a. impropre.

Անյարդար a. qui n'est pas arrangé, ajusté ou paré.

Անյարիր a. qui ne peut se lever, se relever, se tenir debout; dont on ne peut se lever, se relever; peureux, découragé.

Անյարկ ա. sans toit; sans feu ni lieu, sans asile; adv. sans abri, à découvert.

Անյարմար ա. mal assorti, qui n'est point d'accord, disproportionné, inconvenant, déplacé, incommode.

Անյաւ ա. infini, interminable.

Անյեղ, Անյեղլի, Անյեղդուկ ա. qui n'est point versatile, immuable, invariable, inflexible, ferme, constant.

Այերկուանալի ա. qui n'est pas douteux, indubitable.

Անյիշաչար ա. qui oublie facilement le mal reçu, qui n'a point de rancune.

Անյիշաչարութիւն s. oubli du mal reçu, amnistie.

Անյիշատակ, Անյիշատակելի ա. dont on ne fait pas mention, dont on ne se souvient pas, immémorable, immémorial, sans mémoire, sans aucun souvenir.

Անյիշատակութիւն s. oubli du passé, oubli; — մեղաց, pardon; — երախտեաց, ingratitude.

Անյիշողութիւն s. manque de mémoire; V. Անյիշատակութիւն.

Անյիշութիւն V. Անյիշատակութիւն.

Անյողդողդ ա. inébranlable, ferme, constant; adv. inébranlablement, fermement.

Անյոյզ ա. qu'on ne peut rechercher, inscrutable.

Անյոյս, յուսից, աց ա. qui est sans espoir, désespéré, qui n'espère plus, qui n'a rien à espérer; désespérant; inespéré; adv. sans espoir, contre tout espoir; — լինել, être sans espoir, être désespéré, désespérer, perdre l'espoir, tout espoir; — առնել, désespérer, mettre au désespoir, faire perdre l'espérance.

Անյուսալի, Անյուսական ա. désespéré, inespéré.

Անյուսանալ V. Անյոյս լինել.

Անյուսութիւն s. manque d'espoir, désespoir.

Անյօդ, Անյօդական, Անյօդաւոր ա. qui n'est pas composé, simple; inarticulé, incomplexe, incohérent.

Անյօժար ա. qui n'a pas envie, mal disposé, qui n'est pas enclin; involontaire, forcé.

Աննախանձ ա. exempt d'envie; libéral, généreux, abondant; adv. sans envie; généreusement, abondamment.

Աննախանձաւորութիւն, Աննախանձութիւն s. absence de tout sentiment d'envie.

Աննենգ ա. exempt de fraude, candide, sincère, naïf, ingénu, loyal; adv. sans fraude, sincèrement, loyalement.

Աննենգութիւն s. candeur, sincérité, loyauté.

Աննեցուկ ա. sans appui.

Աննեռելի ա. impardonnable.

Աննիւզ ա. à qui rien ne manque, qui n'a besoin de rien.

Անշիւթ, ից, **Անշիւթական** a. immatériel.

Անշնկար a. qui n'est pas peint; qui n'est pas formé.

Անշնկարագրելի a. indescriptible.

Անշնկուն a. invincible, indomptable, insurmontable.

Անշնման, ից a. dissemblable, nonpareil, inimitable, incomparable; — է յոյժ նոցա, il n'a rien de commun avec eux.

Անշնմանութիւն s. dissemblance.

Անշնշան, ից a. qui ne porte point de signe, qui n'est marqué d'aucune marque; insignifiant, sans importance; — վարել կեանս, mener une vie obscure, vivre dans l'obscurité.

Անշմարելի a. imperceptible, imperceptible.

Անշողջ a. sans éclat, impénétrable, sombre, obscur.

Անշորոգելի a. qu'on ne peut renouveler, irréformable.

Անշուաղ a. qui ne diminue pas, qui n'est pas diminué.

Անշուաղական a. qui ne diminue, ne s'éclipse pas, inextinguible.

Անշուաճ a. indomptable, indompté.

Անշուէր, ուիրաց a. qui n'offre rien; qui n'est pas offert; implacable, inexorable, inflexible, cruel.

Անշուիրական a. qui n'est pas sacré, profane.

Անշահ, ից a. sans profit, inutile, qui n'est bon à rien; qui ne gagne rien.

Անշահախնդիր a. désintéressé.

Անշահախնդրութիւն s. désintéressement.

Անշահասէր a. désintéressé.

Անշահասիրութիւն s. désintéressement.

Անշահաւէտ, **Անշահեկան** V. **Անշահ**.

Անշահութիւն s. manque de gain, inutilité.

Անշաղախ a. qui n'est pas souillé, pur.

Անշայեկան a. inutile.

Անշարժ, ի a. immobile; adv. d'une manière immobile.

Անշարժութիւն s. immobilité.

Անշեղ a. qui ne penche d'aucun côté, droit.

Անշէն a. inhabité, désert.

Անշէջ a. qu'on ne peut éteindre, inextinguible; adv. sans éteindre, d'une manière inextinguible.

Անշնորհ, աց a. qui manque de grâce, disgracieux, mal fait; ingrat; — առնել զոք, ne pas remercier qn., ne pas savoir gré à qn.; յանշնորհս adv. sans grâce, d'une manière inconvenante.

Անշնորհակալ, **Անշնորհակալու**, աց a. ingrat; — լինել՝ երեւել առ ոք, être ingrat envers qn.; — մտօք, avec ingratitude.

Անշնորհակալութիւն s. ingratitude.

Անշնչական a. sans respiration, expiré.

Անշնչանամ, ացայ vn. expirer; s'asphyxier.

Անշնչացեալ a. asphyxié.

Անշնչացուցանեմ, ուցի va. asphyxier.

Անշնչութիւն s. perte de la respiration; asphyxie.

Անշշուկ, Անշշունչ a. qui ne crie pas, qui ne fait aucun bruit; adv. sans cri, sans bruit, en silence; — լռութիւն, profond silence.

Անշունչ, շնչից, ոց a. sans respiration, sans vie, inanimé.

Անշուշտ a. certain, sûr, assuré, inévitable; adv. certes, certainement, sûrement, assurément, sans doute.

Անշուք a. sans honneur, sans gloire, obscur; vil, mesquin, sans ornement, simple; — վարել կենցաղ, mener une vie obscure.

Անշփոթ, ից a. qui n'est pas ou ne peut être confondu, qui n'a rien de confus, distinct; imperturbable, calme, paisible; adv. sans confusion, distinctement; imperturbablement, paisiblement.

Անշփոթութիւն s. l'action de ne pas être confondu, distinction; imperturbabilité, calme.

Անշքանամ, ացայ vn. être sans gloire, être déshonoré; perdre son éclat, sa beauté, se flétrir; s'avilir, s'obscurcir.

Անշքացուցանեմ, ուցի va. faire perdre la gloire, l'éclat, la beauté, défigurer; déshonorer, flétrir, obscurcir.

Անշքութիւն s. vie sans gloire, obscurité; déshonneur, avilissement, décadence; laideur.

Անշօշափելի a. impalpable.

Անվերջ a. illimité, indéfini, infini.

Անվախակալ, աց a. qui n'a point de rancune.

Անվախակալութիւն s. absence de toute rancune.

Անողորկ a. raboteux, inégal, non uni, non poli.

Անողորմ, ից a. impitoyable, qui est sans pitié, cruel, inhumain.

Անողորմ, Անողորմաբար adv. impitoyablement, sans pitié, cruellement.

Անողորմածութիւն, Անողորմութիւն s. manque de pitié, cruauté, inhumanité.

Անողոք, Անողոքելի a. implacable, inflexible, inexorable.

Անոճ a. sans style, sans ordre, confus; —ս իմն, pêle-mêle, en termes vagues.

Անոյժ a. qui n'a pas de force, faible.

Անոյշ, Նուշի, ուշունք, ուշից a. doux, suave; mus. dolce; ոյտ անուշից, parfum, douces senteurs.

Անոյշք, շից s. douceur, agrément, suavité.

Անոպաշ, ից a. rustre, grossier, impoli, brutal.

Անոտն a. sans pieds, apode; յանոտից adv. aux pieds, du côté des pieds.

Անոտնաձայն առնեմ va. ne pas faire de bruit avec les pieds.

Անորդի, դւոյ, դեաց V. Անզաւակ; — մեռանել, mourir sans enfants.

Անորդիմ, եցայ vn. rester sans enfants, perdre ses enfants.

Անորդութիւն V. Անզաւակութիւն.

Անորիշ a. indéfini, indéterminé, indistinct, indécis; indifférent; inséparable; adv. indéfiniment, indistinctement; inséparablement.

Անորոշ V. Անորիշ.

Անորոշութիւն s. indétermination, indistinction.

Անուաձեւ, ի a. semblable à une roue.

Անուանադիր a. celui qui impose un nom.

Անուանադրեմ, եցի va. imposer un nom, dénommer.

Անուանադրութիւն s. imposition de nom.

Անուանակիր a. qui porte le nom, dont on porte le nom; renommé, célèbre; s. patron, patronne (saint ou sainte).

Անուանակից a. qui porte le même nom, homonyme.

Անուանակոչութիւն s. dénomination; nomenclature.

Անուանակցիմ, ցեցայ vn. porter, avoir le même nom.

Անուանակցութիւն s. conformité de nom, homonymie.

Անուանաշատ a. qui a plusieurs noms.

Անուանարկ, ացա a. diffamé, discrédité, infâme.

Անուանարկութիւն s. diffamation, discrédit.

Անուանափոխութիւն s. changement de nom, métonymie.

Անուանեալ a. nommé, surnommé, intitulé; de nom, soi-disant.

Անուանեմ, եցի va. nommer, appeler, donner le nom de; intituler, surnommer.

Անուանի, նեաց a. renommé, célèbre, illustre; — լինել, se rendre célèbre, s'illustrer.

Անուանիմ, նեցայ vn. se nommer, être nommé, s'intituler.

Անուանումն s. nomination.

Անուաւոր, ացա a. qui a des roues, à roues.

Անուի, նեաւ, ւոյ, ւոց s. aisselle.

Անուիղ a. qui n'est pas droit; indirect.

Անուղղակի a. indirectement.

Անուղղայ, իցա a. qu'on ne peut dresser, incorrigible, indisciplinable.

Անուն, նուան, ուանք, անց s. nom; renom, renommée; nom, titre; gram. nom, substantif; Խորէն —, nommé Corène, de nom Corène; յանուանէ, nominativement, nommément, par son nom; յ— նորա՝ իւր, en son nom; յ— իմ, en mon nom; այս —, tel, un tel; — ջար դնել իվերայ ուրուք, diffamer, dénigrer;

առնել իւր —, se faire un nom, se signaler; առնել — քաջութեան, se faire un renom de bravoure, se signaler; յատուկ —, nom propre; — մեծարանաց՝ շքոյ, titre.

Անունդ առնեմ va. détruire le nom, la race.

Անունադրութիւն V. Անուանադրութիւն.

Անուշադիր a. inattentif, inappliqué.

Անուշադր s. sel ammoniac.

Անուշադրութիւն s. inattention, inapplication.

Անուշակ a. doux, doucereux, suave.

Անուշահամ V. Քաղցրահամ.

Անուշահոտ a. qui sent bon, odorant, odoriférant.

Անուշահոտեմ, եցի va. parfumer, embaumer.

Անուշահոտիմ, եցայ vn. sentir bon, répandre une bonne odeur, se parfumer.

Անուշահոտութիւն s. bonne odeur, parfum.

Անուշանամ, ացայ vn. s'adoucir, être ou devenir doux.

Անուշարար a. qui rend doux; s. confiseur.

Անուշարարութիւն s. confiserie.

Անուշացուցանեմ, ուցի, Անուշեմ, եցի va. adoucir, radoucir, rendre doux; — զերկս՝ զձանձրոյթ, adoucir le travail, l'ennui.

Անուշութիւն s. douceur; douce saveur ou odeur, suavité.

Անուշունք V. Անոյշք.

Անուս, ից, Անուսումն, սմանց a. qui n'est pas instruit, ignorant.

Անուսումնութիւն s. ignorance.

Անուտելի a. immangeable, qui n'est pas mangeable.

Անուր, անրոց s. collier, carcan, anneau.

Անուրեք a. qui n'a ni feu ni lieu, qui n'a point d'habitation.

Անուրջք, նրջոց, ից s. pl. songe, rêve, rêverie.

Անոք a. qui n'a personne pour aider, abandonné, délaissé.

Անչար a. qui n'est pas méchant, bon.

Անչարութիւն s. absence de toute méchanceté, bonté.

Անչարչար, Անչարչարելի a. qui est exempt de torture, impassible.

Անչարչարութիւն s. impassibilité.

Անչափ, ից a. sans mesure, démesuré, immense, infini, extrême, immodéré, outré, outre mesure, excessif, exorbitant; — յանչափս ձգտիլ, outrer.

Անչափ, յանչափս adv. sans mesure, infiniment, à l'infini, immodérément, à l'excès, immensément, excessivement, extrêmement, d'une manière exorbitante, à outrance, par trop.

Անչափակցութիւն s. manque de symétrie, disproportion.

Անչափահաս, ից a. qui n'a pas atteint l'âge de puberté, impubère.

Անչափահասութիւն s. impuberté.

Անչափութիւն s. immensité, infinité; excès.

Անպակաս a. auquel ne manque rien, complet; qui ne manque pas, inépuisable; adv. sans manquer, continuellement, sans cesse.

Անպակասութիւն s. continuité, perpétuité.

Անպահակ a. sans gardien.

Անպահակիմ, եցայ vn. éviter, s'esquiver, s'éloigner.

Անպահպանաբար adv. sans être gardé; sans précaution, imprudemment.

Անպահպանութիւն s. prévarication, inobservation, infraction.

Անպաճոյճ, ճուճից a. sans parure, sans recherche, sans coquetterie, simple.

Անպայման a. immense, excessif, extrême; adv. immensément, extrêmement; sans condition, à discrétion.

Անպաշտօն a. sans emploi, sans place; — լինել՝ մնալ, être sans place, rester sans emploi, être sur le pavé.

Անպատասխանի a. sans réponse; — առնել, confondre.

Անպատեհ, ից a. inconvenant, inconvenable, inopportun, déplacé, indécent, absurde, inconséquent; — է, il est inconvenant.

Անպատեհութիւն s. inconvenance, disconvenance, indécence, inconvénient, absurdité, inconséquence; — իջանել՝ կործանել՝ զառածանել, tomber dans l'absurde.

Անպատերազմասէր a. qui n'aime pas la guerre, pacifique.

Անպատժեմ, եցի vn. enlever sa punition, ne pas punir.

Անպատիժ a. impuni, sans punition; adv. impunément, sans être puni.

Անպատժութիւն s. impunité.

Անպատիր a. qui ne trompe pas, juste; qu'on ne peut tromper, infaillible.

Անպատիւ, տուաց, ից, ոց a. sans honneur, déshonoré, déshonorant; — դրամ, fausse monnaie.

Անպատկան, Անպատկանաւոր V. Անպատեհ.

Անպատկառ, ից a. qui n'a pas de pudeur, de respect, irrévérend; — բանք, propos irrespectueux; adv. sans pudeur, sans respect.

Անպատկառութիւն s. manque de pudeur, de respect, irrévérence, impudence.

Անպատկեր a. sans image.

Անպատճառ a. sans cause, sans motif; adv. absolument.

Անպատմելի V. Անպատում.

Անպատշաճ V. Անպատեհ.

Անպատշաճութիւն V. Անպատեհութիւն.

Անպատուեմ, եցի va. déshonorer.

Անպատուհաս V. Անպատիժ.

Անպատում a. inénarrable, ineffable.

Անպատուութիւն s. déshonneur.

Անպատսպարան a. sans refuge, sans appui, délaissé, abandonné.

Անպատրաստ, ից ած. non préparé, յանպատրաստից adv. sans aucune préparation ou préparatif, au dépourvu, à l'improviste; — խօսել, parler d'abondance, sans préparation.

Անպատրաստութիւն s. défaut de préparation, d'apprêt.

Անպատրուակ a. non voilé, sans voile, nu, découvert, sans déguisement.

Անպարագիծ, Անպարագիր V. Անպարոյր.

Անպարագրութիւն s. immensité, infinité.

Անպարապ a. qui n'a point de loisir, occupé, affairé.

Անպարապութիւն s. manque de loisir, occupation.

Անպարիսպ a. sans muraille, sans fortification.

Անպարծ a. sans jactance, modeste.

Անպարծութիւն s. manque de jactance, modestie.

Անպարկեշտ, ից a. immodeste, indécent, immoral.

Անպարկեշտութիւն s. immodestie, indécence.

Անպարոյր a. non circonscrit, non défini, sans fin, sans limites ou bornes.

Անպարսաւ a. irréprochable, irrépréhensible.

Անպարսպաւոր V. Անպարիսպ.

Անպարտ, ից a. qui n'est point coupable, innocent; inconvenant, déplacé, indécent; — առնել՝ կացուցանել, déclarer innocent, libérer.

Անպարտական a. qui n'est point coupable, innocent.

Անպարտելի a. invincible; մարտն յերկոցունց կողմանց մնայր —, le combat de deux côtés restait indécis.

Անպարտութիւն s. l'action de ne pas être coupable, innocence.

Անպերճասէր a. ennemi de tout faste.

Անպէտ, Անպիտան a. dont on ne fait ou ne peut faire aucun usage, inutile; rejeté, mauvais, méchant; — առնել, mettre hors d'usage, rendre inutile; յանպէտ, յանպէտս adv. inutilement; — ծախել, dépenser —.

Անպիտանանամ, ացայ vn. n'être bon à rien, être, devenir inutile, être rejeté, mis au rebut, se gâter.

Անպիտանացուցանեմ, ուցի va. rendre inutile, mettre hors d'usage, gâter, détruire, abîmer.

Անպիտանութիւն s. le non-usage d'une chose, l'impossibilité de s'en servir; inutilité.

Անպիտոյք, ոյից s. pl. choses inutiles.

Անպտուղ a. qui n'est pas trouble, limpide, clair.

Անպսակ a. sans couronne.

Անպտղաբեր a. qui ne produit pas de fruits, infructueux, infertile.

Անպտղաբերութիւն, Անպտղութիւն s. infructuosité, infertilité, infécondité, stérilité.

Անպտուղ a. sans fruits.

Անջան a. qui ne se donne pas beaucoup de peine; aisé, facile; adv. sans peine, aisément.

Անջատ a. séparé, détaché; — **թիւ**, nombre abstrait.

Անջատեմ, իցի va. séparer, détacher, disjoindre.

Անջատիմ, եցայ vn. se séparer, se détacher.

Անջատումն s. séparation, détachement.

Անջինջ a. ineffaçable; malpropre, sale.

Անջնջելի a. ineffaçable.

Անջուր a. sans eau, anhydre.

Անջրդի, ջրդւոյ, Անջրդին a. qui manque d'eau, sec, aride.

Անջրելի a. ineffaçable, indélébile.

Անջրպետ, ացի, իցս. intervalle, espace, interstice.

Անջրպետեմ, եցի va. passer entre, séparer, retrancher, espacer, barrer, éloigner.

Անջրպետութիւն s. intervalle, espace, séparation, retranchement; différence.

Անսահման, Անսահմանական, ացս. indéfini, illimité, sans bornes, infini, immense; indéfinissable.

Անսահմանութիւն s. immensité, infinité.

Անսամ, սացի, սացեալ vn. écouter, prêter l'oreille à, exaucer; obéir, être docile à, consentir, se soumettre, se résigner, suivre, céder, permettre; attendre, attendre patiemment, supporter.

Անսայթաք, Անսայթաքելի a. qui ne glisse pas, non glissant, qui ne bronche pas, qui ne fait pas de faux pas; infaillible, sûr, suivi, exact.

Անսայթաքութիւն s. exactitude.

Անսանձ a. débridé, sans bride, sans frein; effréné, sans retenue; indomptable, indompté.

Անսասան, Անսասանելի a. inébranlable, ferme.

Անսաստ, Անսաստելի a. indomptable, indompté, fougueux, furieux; insubordonné, indocile, intraitable, téméraire, insolent, rétif, désobéissant.

Անսաստեմ, եցի vn. désobéir, contredire, résister.

Անսաստութիւն s. insubordination, désobéissance, insolence, témérité.

Անսեղան a. sans table.

Անսերմն a. sans semence; sans progéniture, stérile; adv. sans semer.

Անսէր a. sans amour, sans affection.

Անսիրելի a. qui n'a point d'amants, d'amis; antipathique.

Անսիրելութիւն, Անսիրութիւն s. manque d'amour, d'affection, antipathie.

Անսիրտ a. sans cœur.

Անսխալ a. sans faute; infaillible.

Անսխալութիւն s. infaillibilité.

Անսկզբնաբար adv. sans commencement.

Անսկզբնական a. qui n'a pas eu, qui n'a point de commencement.

Անսկզբնակից a. coéternel.

Անսկզբնութիւն s. manque de commencement, éternité.

Անսկիզբն, կզբան, անց a. qui n'a point de commencement, éternel; sans principes, sans fondement, vain, frivole.

Անսովոր a. non accoutumé, inaccoutumé, qui n'a pas l'habitude de; inusité; extraordinaire, hors ligne.

Անսուաղ a. qui n'a pas mangé, qui est à jeun; adv. sans manger, à jeun.

Անսուաղութիւն s. abstinence, jeûne.

Անսուգ a. exempt de deuil; dont on ne porte pas le deuil; adv. sans deuil.

Անսուտ, ստից a. qui ne ment pas, qui ne saurait mentir; qui n'est pas faux, vrai.

Անսուրբ, սրբոց a. qui n'est pas sain, impur, immonde, profane.

Անսպառ, Անսպառական, Անսպառելի a. inépuisable, intarissable.

Անստացուած, ից a. qui ne possède rien, qui est sans biens, sans propriétés.

Անստացուածութիւն, Անստացութիւն s. non-possession, manque de biens.

Անստգիտ V. Անըստգիտ.

Անստեղծ, ից, Անստեղծական a. incréé.

Անստերբիւր V. Անըստերբիւր.

Անստին a. sans mamelles.

Անստոյգ a. incertain.

Անստուգութիւն s. incertitude.

Անստուեր, աց a. sans ombre; plein d'éclat, lumineux.

Անստուութիւն s. absence de tout mensonge, véracité.

Անսրբութիւն s. impureté, incontinence.

Անսրտնութիւն s. l'action de ne pas se fâcher, mansuétude.

Անվազ a. qui ne saute pas, immobile.

Անվախճան, ից, Անվախճանական a. sans fin, éternel.

Անվաճառ a. qui ne se vend pas, invendable; non vendu.

Անվայել a. indécent, inconvenant, vilain.

Անվայելուչ a. V. Անվայել; disgracié, difforme, laid.

Անվայելչութիւն s. indécence, inconvenance; difformité, laideur.

Անվայրափակ V. Անվարոյր.

Անվան, Անվանելի a. qui ne peut être repoussé, inexpugnable.

Անվաստակ a. infatigable; qui ne veut pas travailler ou se fatiguer, désœuvré, paresseux; adv. sans se fatiguer, travailler.

Անվար a. inculte, non labouré.

Անվարժ, ից a. qui n'est pas habitué ou exercé, inexercé, inexpérimenté, novice, nouveau.

Անվարժութիւն s. impéritie, inexpérience.

Անվարձ a. qui n'a point de salaire, de récompense; adv. sans salaire, sans récompense.

Անվաւեր, Անվաւերական a. invalide, nul, non avenu, non authentique, illégitime; — առնել, invalider, rendre invalide, nul.

Անվաւերականութիւն, Անվաւերութիւն s. invalidité, nullité, illégitimité.

Անվեհեր a. intrépide; adv. intrépidement.

Անվեհերութիւն s. intrépidité.

Անվերակացու a. qui n'a pas d'inspecteur, de chef.

Անվերծանելի V. Անբռնբեռնելի.

Անվերնագիր a. sans titre, sans inscription.

Անվէր a. qui n'est pas blessé, sans plaie; invulnérable.

Անվթար a. inviolable, intact, entier, inaltérable, incorruptible, sûr, infaillible, intègre, exact, parfait, sans danger, sain et sauf, solide, ferme, inébranlable; adv. inviolablement, sans danger, sûrement, fermement, infailliblement, exactement, tout entier.

Անվիշտ a. qui n'a pas de peine, qui n'a rien à souffrir; qui ne souffre pas, impassible; adv. sans peine, sans souffrance.

Անվկայ a. sans témoins.

Անվհանդ a. inexpugnable, invincible, inattaquable, à toute épreuve.

Անվճար a. non payé.

Անվնաս a. qui ne nuit pas, inoffensif, innocent; exempt de dommage, non endommagé, sain et sauf; adv. sans dommage, sain et sauf.

Անվնասակար a. qui n'est pas pernicieux ou préjudiciable, innocent.

Անվնասութիւն s. qualité de ce qui ne peut nuire, absence de tout dommage.

Անվշտութիւն s. absence de souffrance; impassibilité.

Անվստահ a. défiant, méfiant; — լինել, se défier, se méfier de.

Անվստահանալի a. qui ne mérite aucune confiance.

Անվստահութիւն s. défiance, méfiance.

Անվտանգ a. exempt de danger, sain et sauf; adv. sans danger, sain et sauf; — հասանել, arriver sans danger,

sans accident, arriver à bon port.

Անվտիտ a. qui n'est pas maigre ou chétif.

Անվրդով V. **Անխռով**.

Անվրէժխնդիր a. qui ne se venge pas, qui n'est pas vindicatif.

Անվրէպ a. infaillible, immanquable, exact, ponctuel, sûr, certain, assuré; adv. sans faute, infailliblement, immanquablement, ponctuellement, sûrement, exactement, assurément, certainement.

Անվրիպութիւն s. infaillibilité, sûreté.

Անտաղտկալի, Անտաղտուկ a. qui n'est pas ennuyeux, fastidieux ou importun, agréable, aisé; adv. sans ennui, sans ennuyer.

Անտանելի a. insupportable, intolérable; qu'on ne peut porter.

Անտամուկ a. sans humidité, sec.

Անտաշ, ից a. non dégrossi ou raboté, brut.

Անտառ, ոց s. forêt, bois; **նսեմաստուեր —**, sombre forêt.

Անտառախիտ a. rempli, couvert de forêts, plein de bois, boisé; touffu, épais; — **նիզակք**, piques hérissées.

Անտառակ, ի s. bocage, bosquet.

Անտառային a. de bois, de forêt.

Անտառանալ vn. se couvrir de bois, devenir un bois, une forêt; pousser trop de bois, de feuillage, devenir touffu.

Անտառասնունդ a. élevé dans la forêt.

Անտատան a. qui ne vacille pas, immuable, ferme.

Անտարակոյս a. indubitable, sûr, certain; adv. sans doute, certainement, assurément.

Անտարբեր a. indifférent.

Անտարբերաբար adv. indifféremment.

Անտարբերութիւն s. indifférence.

Անտարր, ից, Անտարրական a. qui n'est pas composé d'éléments, simple.

Անտեղեակ, ղեկաց a. qui n'est pas informé ou renseigné, ignorant.

Անտեղեկութիւն s. manque d'information, de renseignement, impéritie, ignorance.

Անտեղի, ղեաց a. qui n'a pas de lieu, non circonscrit, immense; absurde, déplacé, inconvenant.

Անտեղիտալի a. qui ne cède pas, inflexible, dur.

Անտեղութիւն s. manque de lieu, immensité; absurdité, inconvenance, inconvénient, suite fâcheuse.

Անտենչիկ a. qui ne désire pas, qui n'aspire pas; — **աւագութեան**, dénué d'ambition.

Անտես, ից a. invisible, imperceptible; qui n'est pas vu, inaperçu; qui ne voit pas,

aveugle; étrange, nouveau; — առնել, ne pas avoir soin, négliger, délaisser, abandonner, dédaigner; — լինել, être négligé, abandonné, dédaigné; s'échapper, disparaître.

Անտեսաբար adv. invisiblement.

Անտեսեմ V. Անտես առնել.

Անտեսութիւն s. invisibilité, cécité; manque de soin, abandon, délaissement, négligence; — շահու, désintéressement.

Անտերեւ a. sans feuille.

Անտերնչութիւն s. manque de chef, de gouvernement, interrègne; manque de protection, abandon, délaissement.

Անտերունչ a. qui n'a point de maître, de possesseur; qui est sans gouvernement, sans chef; sans protecteur, abandonné à soi-même, délaissé.

Անտեւական a. qui ne dure pas, inconstant.

Անտէր a. sans maître, sans possesseur.

Անտէրունչ V. Անտերունչ.

Անտէրչութիւն V. Անտերնչութիւն.

Անտի adv. de là, de là-bas, de ce côté-là; de l'autre côté; a. ce, cet, cette; աստի եւ —, de côté et d'autre; իծառոյ —, de cet arbre; գնաց —, il partit de là; Նստան — աղբերն, ils s'assirent de l'autre côté de la fontaine.

Անտի, իք a. ce ou celle qui est de là, de là-bas, de l'autre monde; s. l'autre monde, la vie future; les choses de l'autre monde; խնդրեացուք զ— հանգիստն, cherchons le repos de là-bas, de l'autre monde, de l'autre vie; վայելել յանտիսն, se jouer des choses de l'autre monde; յ— կեանս, dans l'autre vie; — կեանք, l'éternité, la vie future.

Անտիական a. jeune, en bas âge; jeune, enfantin, puéril.

Անտիպ a. non imprimé, inédit.

Անտիք, ոց s. bas âge.

Անտիքրիստոս s. antechrist.

Անտխեղծ a. sans défaut, sans tache, beau, parfait; — օրինակ, parfait exemple; — առաքինութիւն, pure vertu, une vertu accomplie.

Անտոհմ a. de basse naissance.

Անտոհմութիւն s. défaut de naissance.

Անտուն a. qui n'a point de maison, qui n'a ni feu ni lieu; adv. sans maison, sans feu ni lieu; — լինել՝ մնալ, être sur le pavé, n'avoir point de domicile.

Անտրտում a. qui n'a point de chagrin, qui n'est pas chagrin, joyeux; adv. sans chagrin.

Անրակ, ոց s. clavicule.

Անրջական a. de songe, de rêve; — երազք, rêves, fantômes.

Անց, ի, իւ, անցք, ից s. pas-

sage, trajet; canal; passage, transition; aventure, accident, événement, fait; traitement; passion, envie; յանցի adv. en passant; անց եւ անց առնել, passer de côté, laisser passer, abandonner, dédaigner; անց եւ դարձ առնել, aller et venir, traverser, parcourir; բազում անցք անցին, il est passé bien des événements; բազում անցք անցին ընդ իս յանուրջս, j'ai bien souffert en songe; իմտութիւն անցից անցելոց, expérience des choses passées; պատմէին իրերաց որ ինչ անցք ընդ իւրեանս անցեալ էին, ils se racontaient tout ce qui leur était arrivé; զնոյն անցս կրեցին, նոյն անցք անցին եւ ընդ նոսա, ils eurent le même sort; անցք մեծամեծք անցանեն, il arrive des choses très-considérables; այս ամենայն անցք իսակաւ աւուրս անցին, tous ces faits arrivèrent dans l'espace de peu de jours.

Անցական a. passager; transitoire.

Անցագիր, գրոյ s. passeport; — տալ, délivrer un —; ցաստատել զ—, viser le —.

Անցանեմ, անցի, անց vn. passer; passer, traverser; passer, aller au delà, dépasser, outre-passer, devancer, excéder, franchir; passer outre, négliger, omettre; parcourir, énumérer; passer, se passer, périr, disparaître; passer. se passer, s'écouler; passer, finir, cesser; s'éteindre; passer, être omis, oublié; passer, s'introduire, pénétrer; se passer, arriver, survenir, avoir lieu; se passer, éprouver, goûter, essayer; passer, traiter, parcourir rapidement, effleurer; passer, changer de parti, passer dans le parti contraire; — ի թշնամին, passer à l'ennemi, déserter; — զպատուիրանաւ՝ զօրինաց՝ ըստ օրէնս, transgresser les commandements de Dieu, la loi, contrevenir aux commandements de Dieu, à la loi; — զուխտիւ՝ ըստ ուխտ՝ զբանիւ՝ ըստ երդումն, violer le contrat, un traité, sa promesse, son serment; — զաւուրբք, avancer en âge, prendre de l'âge, devenir vieux, vieillir; — յաշխարհէ, passer de cette vie en l'autre, passer, mourir, expirer; —զանցանել, surpasser, exceller, l'emporter sur; ցատանել —, traverser, franchir; — ըստ չափ, ըստ սահման, excéder, outre-passer la mesure, aller au delà; — ցապճեպ զբազում իւիք, passer rapidement sur beaucoup de faits; սակաւ ինչ — բանիւ, dire, exposer en peu de mots.

Անցաւումն a. qui ne s'emporte, ne se fâche pas, doux, calme.

Անցաւ a. qui ne cause ou n'éprouve aucune douleur, exempt de toute douleur; adv. sans douleur.

Անցաւոր, ացա a. passant, passager, voyageur; passager, transitoire, périssable, momentané, caduc.

Անցաւութիւն s. manque de douleur.

*Անցնիմ, ցայ vn. V. Անցանեմ; անդին —, passer de l'autre côté, outre; դժուարութեանց վրայէն —, passer pardessus les difficultés; վրայէն —, repasser.

Անցնիւր a. chacun, chaque; personnel, individuel, propre, respectif.

Անցողական a. transitif.

Անցորդ, ացա a. passant.

Անցուկ a. passant; — փողոց, rue passante, fréquentée.

Անցումն s. action de passer, passage; transition.

Անցուցանեմ, ուցի, ցո va. passer, faire passer, faire traverser; passer, transpercer, percer, enfoncer à travers; emboîter, enchâsser, enlacer; enlever, ôter, détourner, éloigner; remettre, pardonner; transporter, transférer; apaiser, faire cesser, satisfaire, guérir; violer, enfreindre; éteindre; faire éprouver, faire souffrir, traiter bien ou mal, faire; passer le temps, la vie, vivre; avorter, faire une fausse couche; — զանցուցանել, dépasser, surpasser, exceller; — ընդ քիւ, compter, dénombrer; — զմեղս, remettre les péchés; չարիս — ընդ, faire du mal à qn.; — զքննութիւն իւր, passer son examen; — զցասումն, apaiser la colère; — զժամանակն, passer le temps.

Անցք V. Անց.

Անփախուստ a. dont on ne peut échapper, qu'on ne peut fuir, inévitable.

Անփակ a. qui n'est pas fermé, ouvert.

Անփայտակերտ a. qui n'est pas construit de bois.

Անփառ, ից a. sans gloire, obscur.

Անփառասէր a. qui n'aime pas la gloire, qui n'est pas ambitieux, modéré.

Անփառաւորութիւն, Անփառութիւն s. manque de gloire, vie sans gloire, obscurité.

Անփառունակ a. sans honneur.

Անփափուկ a. indélicat.

Անփափկութիւն s. indélicatesse.

Անփոխ V. Անփոփոխ.

Անփոխանակելի a. qu'on ne peut remplacer, échanger.

Անփոխանորդ a. qu'on ne peut remplacer, sans remplaçant.

Անփոյթ a. négligent, insouciant, nonchalant, indolent; négligé, abandonné; — առնել, négliger, avoir peu de soin de, ne pas se soucier de, ne pas s'occuper ou s'inquiéter de; — լինել, être négligé, abandonné.

Անփոյթութիւն s. négligence, nonchalance, insouciance.

Անփորձ, ից a. qui n'a pas d'expérience, inexpérimenté, inexercé, novice; non essayé, non éprouvé; qui n'est pas tenté, qui est à l'abri des tentations; intact, pur.

Անփորձութիւն s. inexpérience; manque de tentation.

Անփուճութիւն V. Անփոյթութիւն.

Անփուտ a. qui n'est pas pourri; qui ne pourrit pas, incorruptible.

Անփոփոխ, ից, Անփոփոխական, Անփոփոխելի a. invariable, immuable, inaltérable, ferme; adv. invariablement, immuablement.

Անփոփոխութիւն s. invariabilité, immuabilité.

Անփտութիւն s. manque de pourriture, incorruptibilité.

Անքակ a. indestructible, indissoluble, insoluble; inséparable.

Անքակութիւն s. indestructibilité, indissolubilité; inséparabilité.

Անքաղաք a. sans ville, sans patrie.

Անքաղաքագէտ a. impolitique.

Անքաղաքավար a. incivil, impoli.

Անքաղաքավարութիւն s. incivilité, impolitesse.

Անքայլ a. sans pas, qui ne marche pas.

Անքանակ a. sans quantité, sans mesure.

Անքաս a. sans moyens, sans ressources, pauvre, indigent.

Անքաւելի a. inexpiable; — յանցանք, fautes irréparables.

Անքէն a. qui n'a pas de rancune.

Անքթթելի, Անքթիթ a. qui ne clignote pas les yeux, qui fixe, qui regarde fixement, adv. sans clignoter, fixement; — զակն կառուցանել՝ յառել յիմն, fixer ou attacher ses yeux, ses regards sur.

Անքննին, Անքննելի a. qui ne peut être examiné, inscrutable; non examiné.

Անքննութիւն s. inscrutabilité; manque d'examen.

Անքոյթ a. sûr, assuré.

Անքուն a. qui ne s'endort pas, qui veille; vigilant; adv. sans dormir, sans sommeil; — կալ, ne pas dormir, veiller.

Անօգնական a. sans aide, sans secours; — Թողուլ, laisser sans aucun secours.

Անօգուտ a. inutile, désavantageux; adv. inutilement, désavantageusement.

Անօգտակար V. Անօգուտ.

Անօթ, ոց, ից s. vase, pot, vaisseau; meuble, bagage; instrument, appareil, ustensile; — խոհակերոցի, batterie, ustensiles de cuisine; յ— առնուլ, emprunter; յ— տալ, prêter.

Անօթի a. qui a faim; — լինել, avoir faim.

Անօթութիւն s. faim.

Անօսր, ից a. mince, menu; clair, peu serré; rare; fin;

adv. peu, très-peu, rarement.

Անօսրամարմին a. qui a le corps mince.

Անօսրանամ, ացայ vn. devenir mince, fin, rare; s'amincir, se raréfier; s'amoindrir, s'atténuer; s'exténuer.

Անօսրացուցանեմ, ուցի, Անօսրեմ, եցի va. rendre mince, fin, rare; amincir, raréfier; amoindrir, atténuer; exténuer.

Անօսրիմ V. **Անօսրանամ**.

Անօսրութիւն s. ténuité; rareté; raréfaction; finesse.

Անօրէն, բինի, նաց a. qui n'a pas de loi, qui viole les lois, scélérat, impie, criminel, injuste, inique; contraire aux lois, illégal, illicite.

Անօրէնութիւն s. absence de toutes lois, transgression de la loi; scélératesse, iniquité, injustice, crime, péché.

Անօրինաբար adv. sans lois; contre les lois, illégalement, injustement.

Անօրինեմ, եցի, Անօրինիմ, եցայ vn. agir contre les lois, la justice, enfreindre les lois; commettre une injustice, violer sa foi; traiter mal qn., lui faire du tort.

Աշալուրջ, Աշալուրջ s. aurore; **ընդ աշալուրջն** adv. au lever de l'—, au point du jour.

Աշակերտ, ացս s. élève, disciple; écolier; étudiant; — **արուեստի**, apprenti.

Աշակերտաբար adv. comme un élève.

Աշակերտակից s. condisciple, camarade.

Աշակերտանոց, ացս s. école.

Աշակերտասէր a. qui aime son élève, ses élèves.

Աշակերտեմ, եցի va. avoir pour élève, enseigner, instruire.

Աշակերտիմ, եցայ vn. être élève de qn., le suivre.

Աշակերտութիւն s. qualité d'élève; apprentissage; élèves.

Աշակերտուհի s. écolière, élève.

Աշակերտօրէն adv. comme un élève.

Աշխատակից s. compagnon de travail, collaborateur.

Աշխատանք, անաց V. **Աշխատութիւն**.

Աշխատ առնեմ va. fatiguer, donner de la peine, beaucoup de peine, lasser, importuner; accabler de fatigue, harasser, harceler; — **լինել**, se fatiguer, se lasser, se donner beaucoup de peine, se donner la peine, être fatigué, las, accablé de fatigue; travailler.

Աշխատասէր a. qui aime le travail, laborieux, travailleur.

Աշխատասիրաբար adv. laborieusement.

Աշխատասիրեմ, եցի vn. aimer le travail, travailler avec ardeur, être laborieux; faire, composer un ouvrage.

Աշխատասիրութիւն s. goût, amour du travail; ouvrage travaillé avec soin; œuvre, ouvrage, travail.

Աշխատաւոր, աց a. celui qui travaille, travailleur.

Աշխատեմ, եցի, Աշխատեցուցանեմ, ուցի va. fatiguer, donner de la peine; faire travailler.

Աշխատեցուցանող, աց a. qui fait travailler; qui donne de la peine.

Աշխատեցուցիչ a. fatigant.

Աշխատիմ, եցայ, եաց vn. se fatiguer, se donner de la peine; travailler; անհնարիս —, travailler excessivement, comme un forçat.

Աշխատութիւն s. fatigue, peine, casse-tête; travail, labeur; œuvre, ouvrage, traité; երկայնամիտ —, travail obstiné; — յանձն առնուլ, prendre la peine de, se donner la peine.

Աշխար s. cri de douleur, lamentation, plainte, gémissement; — դնել, plaindre, déplorer, pleurer.

Աշխարան, ի s. lieu de larmes.

Աշխարանուագ a. plaintif, lamentable.

Աշխարեմ, եցի va. pleurer sur, se lamenter, pousser des cris de douleur, déplorer.

Աշխարելի a. déplorable, lamentable.

Աշխարանք, նաց V. Աշխար.

Աշխարհ, աց s. monde, univers; pays, contrée, territoire, terre; le monde, les hommes; vie; ըստ — դանել, expatrier, dépayser, bannir, exiler, expulser; դանդերձեալ —, l'autre monde, la vie future; յայսմ —ի, dans ce monde; — ամենայն, tout le monde; ընդ ամենայն —, par toute la terre; յաչս —ի, aux yeux du monde; ելանել՝ փոխիլ յաշխարհէ, aller dans l'autre monde, mourir; գալ յ—, venir au monde, naître; Թողուլ զ—, quitter le monde; առաջի —ի, devant le monde.

Աշխարհաքնակ a. habitant d'un pays, indigène; citoyen du monde, cosmopolite.

Աշխարհագիր s. géographe; recensement; —առնել, recenser, faire un recensement.

Աշխարհագոյժ առնեմ va. proclamer par tout le monde, déclarer hautement, publier, divulger, ébruiter.

Աշխարհագոչ a. qui crie, qui proclame partout le monde.

Աշխարհագով a. loué de tout le monde.

Աշխարհագովութիւն sm. louange universelle.

Աշխարհագործ s. créateur du monde.

Աշխարհագործութիւն sm. création du monde.

Աշխարհագումար V. Աշխարհախումբ.

Աշխարհագունդ, գնդոյ, գնդի s. globe.

Աշխարհագրական a. géographique.

Աշխարհագրութիւն s. géographie; — բնական, — physique; — քաղաքական, — politique.

Աշխարհադիտեմ, եցի va. observer, épier un pays, en faire la reconnaissance.

Աշխարհազօր a. composé de toute la force du monde, très-nombreux.

Աշխարհաժողով a. composé de tout le monde, général, universel; s. assemblée générale, diète; — գումարել, faire une assemblée générale.

Աշխարհաժողովուրդ s. le peuple, la population d'un pays.

Աշխարհալոյս a. qui éclaire tout le monde.

Աշխարհախնամ a. qui a soin du monde.

Աշխարհախորհ a. qui est fait par un conseil universel; — հաւանութիւն, approbation générale, assentiment universel.

Աշխարհախումբ a. composé de tout le monde; très-nombreux, où le monde afflue, universel, général; — բազմութիւն, multitude immense; — տօն, fête solennelle.

Աշխարհածանօթ a. connu de tout le monde.

Աշխարհածին, Աշխարհածնունդ a. né dans le même pays, indigène.

Աշխարհածով s. océan.

Աշխարհածուփ a. qui agite, trouble tout le monde; agité, troublé par le monde.

Աշխարհակալ, ող s. maître du monde; conquérant; préfet, gouverneur; a. répandu dans tout le monde, universel; qui entoure l'univers.

Աշխարհակալութիւն s. conquête.

Աշխարհական a. du monde; mondain, terrestre; s. laïque, séculier; — մեծութիւնք, grandeurs mondaines; բնդ —ս համարիլ, être réduit à l'état de laïque.

Աշխարհականաց a. séculier, laïque.

Աշխարհակեցոյց a. qui sauve le monde.

Աշխարհակիր a. qui porte le monde; qui se passe dans le monde, mondain.

Աշխարհակոյտ V. Աշխարհախումբ.

Աշխարհակործան a. qui ruine le monde, destructeur du monde.

Աշխարհակորոյս a. qui perd le monde.

Աշխարհակուլ a. qui avale, engloutit tout le monde.

Աշխարհահալած a. chassé, persécuté par tout le monde, par tout le pays.

Աշխարհահամար s. censeur; dénombrement.

Աշխարհահայր, հօր s. père du monde.

Աշխարհահոգ V. Աշխարհախնամ.

Աշխարհահռչակ a. célèbre dans tout le monde, célébrité.

Աշխարհամած a. répandu, étendu sur tout le monde.

Աշխարհամարդ, մարդք s. gens du monde, le monde.

Աշխարհամէջ, միջի s. le milieu du monde, d'un pays.

Աշխարհամուտ a. par où entre tout le monde, très-fréquenté.

Աշխարհանաշ a. remarquable dans tout le monde.

Աշխարհաշէն a. qui embellit le pays, bâtisseur.

Աշխարհապահ a. qui conserve le monde.

Աշխարհապահապան a. gardien du monde, du pays.

Աշխարհապատում a. qui raconte la création du monde.

Աշխարհասէր a. qui aime le monde, mondain.

Աշխարհասիրութիւն sm. amour, goût du monde, mondanité.

Աշխարհաստեղծ, ից a. qui a créé le monde, créateur du monde.

Աշխարհատարած a. répandu par tout le monde.

Աշխարհատեաց a. qui hait, qui déteste le monde.

Աշխարհատես a. qui pourvoit au monde, qui a soin du monde; vu, connu de tout le monde, notoire, public; qui a vu beaucoup de monde; — առնել, mettre en vue de tout le monde, montrer à tout le monde, afficher.

Աշխարհատէր s. maître du monde, du pays, prince.

Աշխարհարար a. qui a fait le monde, créateur du monde.

Աշխարհարարութիւն sm. création du monde.

Աշխարհացոյց, ցուցի s. carte, carte géographique.

Աշխարհաւանդ, ից s. cabaret, taverne.

Աշխարհաւանդիկ s. cabaretier.

Աշխարհաւեր a. qui ruine, détruit le monde, le pays.

Աշխարհաքաղաքացի, ցւոյ, ցեաց s. cosmopolite.

Աշխարհաքարոզ a. prêché, annoncé dans tout le monde.

Աշխարհիկ a. séculier, laïque; vulgaire; ընդ —ս գրել, réduire à l'état d'un simple laïque; — լեզու, langue vulgaire.

Աշխարհիօրէն adv. mondainement, séculièrement; publiquement, avec tout le pays, universellement.

Աշխարհում V. Աշխար.

Աշխէտ ձի s. cheval alezan.

Աշխոյժ, խուժից a. vif, ardent, actif, frétillant, remuant, alerte, petillant, fougueux, bouillant, fringant.

Աշխոյժութիւն, Աշխոյժք, ուժից, Աշխուժութիւն s. vivacité, ardeur, feu, activité, fougue; աշխոյժք մանկութեան, la fougue de la jeunesse.

Աշնանային, այնոյ a. d'automne, automnal.

Աշնանի, անւոյ s. l'automne; adv. à l'automne.

Աշուն, շնան s. l'automne.

Աշտանակ, աց s. chandelier, flambeau, bougeoir.

Աշտանակամազ a. qui a les cheveux hérissés, dressés.

Աշտանակեմ, եցի vn. monter sur; իձի —, monter à cheval; իշորի —, monter sur un mulet.

Աշտարակ, ագ s. tour; — Բաբելոնի, — de Babel.

Աշտարակագործ a. qui construit une tour.

Աշտարակագործութիւն s. construction d'une tour.

Աշտարակազարդ a. orné, flanqué de tours.

Աշտարակածեւ a. qui a la forme d'une tour.

Աշտարակաշէն V. Աշտարակագործ.

Աշտարակեալ, Աշտարակեայ a. qui a des tours, entouré de tours.

Աշտեայ, Աշտէ,էից s. lance.

Աշտիճան V. Աստիճան.

Աշտուճ a. sec; — ձաց, du pain sec.

Աչագար a. qui a les yeux malades.

Աչագեղ, ոյ a. qui a de beaux yeux.

Աչալուրջ a. circonspect, avisé, éveillé, bien entendu; franc, confiant, joyeux, gai.

Աչալրջութիւն s. circonspection; franchise, confiance, assurance, gaieté, joie.

Աչակաքաւ a. qui remue les yeux.

Աչառանք V. Աչառութիւն.

Աչառեմ, եցի, Աչառիմ, եցայ vn. faire acception de personnes.

Աչառու, ագ a. qui fait acception de personnes, partial.

Աչառութիւն s. acception de personnes, partialité.

Աչարծակութիւն s. avidité, convoitise.

Աչացաւ s. mal d'yeux, ophthalmie; ա. qui a mal aux yeux.

Աչեր V. Աչք.

Աչեայ a. qui a des yeux.

*Աչկապուկ s. colin-maillard.

Աչկունք s. pl. yeux.

Աչոց V. Ակնոց.

Աչք, աչաց s. pl. œil, yeux; vue, regard; ձաճոյ եհուեցաւ բանն յաչս Նորա, la proposition lui plut; աչս արկանել՝ արձակել, jeter les yeux, manger des yeux, regarder avidement, être amoureux, avide de, convoiter; յաչաց ձանել, faire perdre les bonnes grâces, l'affection, la faveur de qn.; յաչաց ելանել, perdre les bonnes grâces, l'affection, la faveur de qn., être disgracié, en défaveur, tomber en disgrâce; ըստ աչս դատել, juger sur l'apparence, sans examen; կալ աչաց, devenir aveugle; Վերաբաց —, yeux à peine ouverts; յաչս, aux yeux, sous les yeux; առ աչս, avec acception de personnes, partialement; առ աչօք ինչ՝ տեսիլ՝ երեւոյթ, fantôme, spectre; առ աչօք պատրանք, illusion, chimère; յաչս դնել, mépriser, ne faire aucun cas de, affronter, braver; աչս առնուլ V. Աչառեմ;

զաչս իվայր արկանել, baisser les yeux; *— գոցել, fermer les yeux, faire semblant de ne pas voir; *— խաթել, jeter de la poudre aux yeux, éblouir par des apparences trompeuses; *— առնուլ, éblouir les yeux; *— ընել, faire signe des yeux; լինել իմաստուն յաչս անձին իւրոյ, être sage à ses propres yeux; *—ը մէկուն վրայ լինել, avoir l'œil sur qn., le surveiller; նախանձալից աչօք ℌայել ընդ միմեանս, se regarder d'un œil jaloux; —յարտասուս, les larmes aux yeux; *աչքին ℌանդիպիլ՝ դալխիլ, tomber sous les yeux, voir; *—ը կտրել, voir de loin, apercevoir; croire capable, croire bon; *—ը չկտրել, ne pas croire, ne pas croire capable, ne pas trouver bon; ne pas se sentir capable, ne pas avoir le courage; *—ը բանալ, ouvrir les yeux; fig. dessiller les yeux à qn.; pervertir.

Ապա, Եւ ապա adv. puis, après, ensuite; conj. donc; առ յապա, un jour; à l'avenir; յ— ժամանակս, dans la suite; յապայս, առ ի յապայս adv. dorénavant; առ ի յապայսն յիշատակ, pour servir de monument à la postérité; առ յապայք s. l'avenir, les choses futures; յիշեա զառ յապայսն, souviens-toi de l'avenir.

Ապաբան a. qui est sans réponse, sans réplique.

Ապաբանութիւն s. éloge, apologie, excuse, justification.

Ապագայ, ից a. futur, qui est à venir; s. l'avenir; գեղեցիկ —, bel avenir.

Ապագովեմ, եցի va. blâmer.

Ապա եթէ՝ Եթէ conj. mais si, si, en cas que; ապա եթէ ոչ conj. sinon, autrement, sans cela.

Ապաթարց, ի s. apostrophe.

Ապաժամ a. qui est hors de temps, intempestif, tardif; adv. tard.

Ապաժաման a. qui arrive trop tard, qui est en retard, tardif; arriéré; inférieur, vil, lâche; incapable.

Ապաժամանութիւն s. infériorité, vileté, lâcheté.

Ապաժոյժ, ժուժաւ s. sang, effusion ou flux de sang; ընդ արիւն՝ ընդ քրտն եւ ընդ — գալ, suer sang et eau, faire de grands efforts, se donner beaucoup de peine.

Ապախուրեմ, եցի vn. ôter la cidare, le turban; —զգլուխ իւր, découvrir la tête, se découvrir, ôter son chapeau.

Ապալեր, Ապալերկ a. dépourvu, dégarni; désert, inculte.

Ապախտ a. négligé, méconnu, rejeté, méprisé, vil; — առնել, négliger, omettre, ne pas se soucier de, tenir pour vil, mépriser, méconnaître, dédaigner, violer, réprouver, rejeter; —լինել, être négligé, méprisé, rejeté.

Ապախտարք, բաց s. pl.

mauvais augure, mauvaise destinée.

Ապախտաւոր, աց a. ingrat; — լինել առ ոք, être ingrat envers qn.

Ապախտաւորութիւն s. ingratitude.

Ապախտեմ V. Ապխտեմ.

Ապախտիք, տեաց s. ingratitude.

Ապակագործ, աց s. verrier, vitrier.

Ապակագործութիւն s. verrerie, vitrerie.

Ապականագործ a. qui corrompt, corrupteur, destructif.

Ապականասէր a. qui aime la corruption.

Ապականարար V. Ապականագործ.

Ապականացու, աց a. corruptible, destructible.

Ապականելի a. corrupteur, destructif; corrompu, impur.

Ապականեմ, եցի va. corrompre, gâter, altérer, décomposer, dégénérer, détériorer, abîmer; ruiner, ravager, détruire; salir, souiller, empester, infecter; — զկոյս, déflorer, violer une jeune fille; — զսիրտ, empoisonner le cœur; — զառողջութիւն, ruiner la santé; — զբարս, corrompre, dépraver les mœurs; — զօդ, empester, corrompre l'air.

Ապականիչ a. corrupteur, destructeur, destructif.

Ապականութիւն s. corruption, destruction, ruine; souillure, infection; corruption, dépravation, perversion, dégénération; corruption, putréfaction, pourriture; — բարուց, dépravation des mœurs, corruption; — կուսի, défloration, viol; յ— դնել՝ դարձուցանել V. Ապականեմ; յ— դնիլ՝ դառնալ V. Ապականիմ; լուծանել յ—, se corrompre.

Ապականիմ, եցայ vn. être corrompu, ruiné, gâté, dégénérer; se salir, se souiller.

Ապակեղէն a. de verre.

Ապակի, կւոյ, կեաց s. verre; — պատուհանաց, vitre, carreau.

Ապահար, ից a. V. Ապարահ.

Ապահարզան, ի s. répudiation, divorce; գիր՝ ապահարզանի, acte de divorce.

Ապահարկ a. exempt d'impôts; — առնել, exempter d'impôts, d'impositions.

Ապահարկեմ V. Ապահարկ առնեմ.

Ապահարկութիւն s. exemption d'impôts, immunité, franchise.

Ապահով a. sûr, assuré; յապահովի լինել՝ կալ, être en sûreté, en pleine sûreté, être à l'abri de; յապահովի adv. en sûreté, à l'abri, à couvert; — լինել, être sûr; — առնել, assurer; յապահովի կացուցանել, mettre en sûreté, à l'abri.

Ապահովագիր s. assureur.

Ապահովագրեմ, եցի va. com. assurer.

Ապահովագրութիւն s. com. assurance.

Ապահովանամ, etc. V. Յապահովանամ, etc.

Ապաշաւ s. repentir, regret, remords; pénitence, contrition; a. repenti, repentant, contrit; զեղջ եւ — լինել, se repentir, avoir du regret, regretter; գալ յ—, faire pénitence, se repentir.

Ապաշաւանք V. Ապաշաւ.

Ապաշաւեմ, եցի va. se repentir, regretter, avoir du regret; plaindre, avoir pitié.

Ապաշխարական a. pénitentiel.

Ապաշխարանք s. pénitence.

Ապաշխարեմ, եցի va. faire pénitence, vivre dans la pénitence, faire un acte de contrition.

Ապաշխարող, ացս. pénitent.

Ապաշխարութիւն s. pénitence.

Ապաշնորհ, աց a. ingrat; sans grâce, vil, vilain.

Ապաշնորհութիւն s. ingratitude.

Ապա ուրեմն conj. donc, or; adv. enfin.

Ապառաժ, իցs. rocher, roche, roc; a. de rocher, plein de rochers, pierreux; — Արաբիա, l'Arabie Pétrée.

Ապառաժուտ a. plein de rochers, pierreux, abrupt.

*Ապառիկ a. à crédit; — գնել՝ վաճառել, acheter, vendre —.

Ապառնի, նեացa. futur, qui est à venir; s. gram. futur; —ք, les choses futures.

Ապառում a. inexorable, dur, insensible, cruel, obstiné, insolent.

Ապաստան, ացs. refuge, asile, recours, abri; — առնեմ, confier, fier, s'en rapporter à qn., remettre aux soins de; — լինիմ, se réfugier, recourir, avoir recours à, se fier, se confier, s'abandonner, se livrer; յոգիս — լինել, être épuisé, exténué; յոգիս — լինել յաշխատութենէ, être épuisé, exténué de fatigue; յոգւոցն պարզել — լինել, être à l'extrémité, à l'agonie, prêt à mourir, être agonisant.

Ապաստանապահ a. conservé dans un lieu sûr.

Ապաստանեմ V. Ապաստան առնել.

Ապաստանիմ V. Ապաստան լինել.

Ապաստանութիւն s. refuge, recours, confiance.

Ապատ s. lieu habité, habitation.

Ապատոհիմ V. Անտոհիմ.

Ապարահ, իցa. qui a ses règles; s. règles, menstrues; յապարահէ զանց առնել, satisfaire ses grands besoins.

Ապարահութիւն V. Ապարահ s.

Ապարանազարդ a. orné de palais, d'hôtels.

Ապարանչան, ացս, իցs. bracelet.

Ապարանք, նից, նացs. palais, château, hôtel.

Ապարասան, ից a. effréné, récalcitrant, insolent, licencieux, arrogant, rétif.

Ապարասանեմ, եցի vn. résister au frein, être insolent, récalcitrant, se révolter.

Ապարասանութիւն s. insolence, indocilité, fougue, arrogance, licence, révolte.

Ապարձանեմ V. Մեծապանեմ.

Ապարում s. frange, corde de tente.

Ապարօշ, ից s. turban, bandeau, cidare.

Ապացոյց, ցուցից s. preuve, démonstration; յայտնի —, preuve évidente.

Ապացուցանեմ, ցուցի va. prouver, démontrer.

Ապաւանդակ, ագ s. corde, cordon, cordelette.

Ապաւառ, ագ s. fiente, excrément, évacuation.

Ապաւէն, ւինաց s. refuge, recours, asile, abri, couvert, soutien.

Ապաւինեմ, եցի, Ապաւինեցուցանեմ, ցուցի va. inspirer de la confiance, s'attirer.

Ապաւինիմ, եցայ vn. se réfugier auprès de qn., avoir recours, recourir à, se reposer, mettre sa confiance, son espoir sur, se fier, se confier, s'abandonner.

Ապաւինութիւն s. refuge, recours, confiance.

Ապաքէն conj. certes, en vérité, en effet, sans doute, sans nul doute; en tout cas, de toute manière; ո՞չ —, n'est-ce pas? — ցապաք adv. inévitablement, de toute manière, en tout cas, enfin, absolument, nécessairement.

Ապաքինացուցանեմ, ուցի va. guérir, rendre la santé,

Ապաքինեմ, եցի va. guérir; vn. guérir, se guérir, être guéri, recouvrer la santé.

Ապենիազ V. Աննիազ.

Ապերախտ, ից s. ingrat.

Ապերախտիմ, եցայ vn. être ingrat; — առ ոք, être ingrat envers qn.

Ապերախտութիւն s. ingratitude.

Ապերասան, Ապերասանութիւն V. Ապարասան, Ապարասանութիւն.

Ապիզակ s. broche, ornement de poitrine.

Ապիկար a. impuissant, incapable, faible.

Ապիկարութիւն s. impuissance, incapacité, faiblesse.

Ապիրատ, ից a. méchant, inique, coupable, injuste, corrompu, pervers, scélérat; mauvais, déplacé; — ինչ ոչ գործեաց, il n'a rien fait de mal.

Ապիրատիմ, եցայ vn. se conduire mal, agir méchamment, être injuste, se rendre coupable.

Ապիրատութիւն s. méchanceté, iniquité, perversité, scélératesse.

Ապխտեմ, եցի va. saler, sécher de la viande, faire des jambons.

Ապշանամ, ացայ vn. s'hébéter, devenir stupide, s'abrutir.

Ապշեցուցանեմ, ուցի va. étourdir, étonner, frapper de stupeur, de vertige, d'étonnement, surprendre, transporter d'admiration, stupéfier, ravir, hébéter.

Ապշիմ, շեցայ vn. être frappé de stupeur, d'étonnement, de surprise, tomber dans la stupeur, être stupéfait, étourdi, surpris, s'étourdir, s'étonner, se désappointer, demeurer la bouche béante, tomber des nues.

Ապշոպեմ, եցի va. se saisir de, s'emparer, se rendre maître de.

Ապշութիւն s. ébahissement, étourdissement, stupeur, saisissement, stupéfaction, profond étonnement, admiration; stupidité, abrutissement; յ— կորճանել, hébéter, rendre stupide; V. Ապշեցուցանեմ; յ— կորճանիլ՝ ընկղմիլ, s'hébéter, devenir stupide; V. Ապշիմ.

Ապուզնայ V. Կապիկ.

Ապուխտ s. viande salée et séchée, jambon; — ք, charcuterie.

Ապուշ a. stupide, hébété; étourdi, stupéfié, stupéfait, ébahi, interdit; idiot, nigaud; — գործել, hébéter, rendre stupide, abêtir, abrutir; — անկանել, hésiter, balancer, douter; յ— առնել՝ արկանել՝ դարձուցանել՝ կորճանել՝ կրթել V. Ապշեցուցանեմ; յ— անկանիլ՝ դառնալ՝ լինել՝ կրթիլ՝ հար կանիլ V. Ապշիմ.

Ապուռ, պռից s. butin.

Ապուր s. nourriture; potage; V. Ապուռ.

Ապռեմ, եցի va. butiner, piller, dépouiller.

Ապսպարեմ, եցի va. recommander, confier.

Ապստամբ, աց s. rebelle, révolté, insurgé; rebelle, insoumis, indocile; — իդեղոց, rebelle aux remèdes.

Ապստամբական a. insurrectionnel, séditieux, rebelle.

Ապստամբեմ, եցի vn. se révolter, se soulever, s'insurger.

Ապստամբեցուցանեմ, ուցի va. pousser à la révolte, révolter.

Ապստամբեցուցիչ V. Ապըստամբական.

Ապստամբիմ V. Ապստամբեմ.

Ապստամբող V. Ապստամբ.

Ապստամբողական V. Ապըստամբական.

Ապստամբութիւն s. rébellion, révolte, insurrection, soulèvement, émeute.

Ապտակ, աց s. soufflet, claque, tape; — աճել՝ հանել՝ մատուցանել, donner un soufflet, une claque, une tape, détacher, flanquer ou appliquer un soufflet, soufflet, claquer; — առնուլ՝ ըմպել՝ ուտել, recevoir un soufflet, une claque, être souffleté.

Ապտակալից՝ Ապտակակոծ առնեմ va. souffleter.

Ապուակատու, ի a. soufflet-eur, qui donne des soufflets.

Ապրանք, նաց s. pl. vie; ոչ է ապրանաց, ne peut vivre.

Ապրդում, դմով s. soie, soie à coudre.

Ապրեմ V. Ապրիմ.

Ապրեցուցանեմ, ուցի vn. sauver, tirer du péril; faire vivre.

Ապրեցուցիչ s. sauveur.

Ապրիլ, ի s. avril.

Ապրիմ, եցայ vn. se sauver, être sauvé, échapper à un danger; vivre.

*Ապրիմ մեռնիմ V. Երիցուկ.

Ապրիշում V. Ապրդում.

Ապրուստ s. vie, salut; vivres, subsistances; *— ունենալ, avoir de quoi vivre.

Ապրսամ V. Բաղսամոն.

Ապօրինաւոր, աց a. illicite, illégitime.

Աջ, ոյ, ու s. la main droite, le bras droit, le côté droit, la droite; a. qui est à droite, droit; ընդ աջմէ, à droite; յաջում, à droite, à main droite; յաջմէ եւ յահեկէ, à droite et à gauche; յ— եւ յահիակ, à tort et à travers; — թեւ բանակի, l'aile droite d'une armée; — ձեւանուիթեան տալ՝ կարկառել ուիեք, donner, tendre à qn. la main, consentir, approuver.

Աջակից a. adjudant, coadjuteur, aide.

Աջակողմ, ման s. le côté droit, la droite; յաջակողման, à droite.

Աջակողման, Աջակողմեան a. qui est à droite, placé à droite, droit.

Աջակողմն V. Աջակողմ.

Աջակցիմ, ցեցայ vn. donner la main, aider, secourir.

Աջակցութիւն s. aide, concours, secours.

Աջահամբոյր, բուրի s. baise-main.

Աջին a. qui est adroit, droit.

Աջող, աց, ից, Աջողակ a. favorable; adroit, habile.

Աջողակութիւն s. adresse, dextérité, habileté.

Աջողաձեռն a. adroit de ses mains, habile.

Աջոյ, Աջու a. droit.

Առ prép. à, au, aux; près, auprès, chez, dans, parmi; selon, conformément à, en comparaison de, comparativement, relativement, d'après, à côté de, eu égard à, à l'égard; durant, pendant, lors de, sous, dans le temps; près de, environ, à peu près; pour; sur, par-dessus, outre; devant, en présence; contre, vers, du côté de; par, de; առ օր, par jour; առ նմա՝ իսկնդրկի ագան, ils logèrent chez lui, dans une auberge; առ որս, chez qui; առ իս, chez moi; առ սէր քո, pour l'amour de toi; առ իգիտել, pour savoir; առ եզերբ ծովու, au bord de la mer; առ մեօք, sous nos jours, dans notre temps, dans notre époque; առ թագաւորութեամբ Օգոստեայ, sous le règne d'Auguste; առ այսոքիւք, outre,

excepté cela; եթէ առցես կանայս առ դստերօք իմովք, si vous prenez pour femmes d'autres que mes filles, չորաւ առ արքայ, il est allé chez le roi; առ Հայս, chez les Arméniens; փառք իմ ոչ ինչ են առ քոյովն, ma gloire n'est rien auprès de la tienne; մեծարոյ է առ ամենեսին, il est respecté de ou par tout le monde; առ նովին ժամանակաւ, en ce temps-là, vers ce temps-là; առ այր, par personne; առ աֆի, de peur, par crainte; առ չարութեան, par malice; առ իս է, il est auprès de moi; խայտալ առ խնդի, sauter, tressaillir de joie; բազմել առ ուսեմն, s'asseoir près, auprès de qn.

Առ, իւ s. action de prendre, prise; pillage, butin, dépouilles; — աւար s. pillage, butin; յառ յապուր adv. en pillant, en dépouillant.

Առագաստ, ից, աց s. rideau; voile; voile d'un vaisseau; chambre, couche nuptiale; — պարզել՝ վերացուցանել, faire voile, déployer, hisser les voiles; իջուցանել զ—, carguer, amener, mettre bas les voiles; ուռնուն գոգանան —ք, les voiles s'enflent.

Առագաստալիր adv. à pleines voiles.

Առագաստակալ, աց s. vergue.

Առագաստաձեւ a. en forme de rideau, de voile.

Առագաստեմ, իցի va. couvrir d'un voile, d'un rideau, voiler, masquer, cacher, dissimuler, pallier; faire voile, mettre à la voile.

Առադրեմ, եցի va. poser ou mettre auprès, apposer, appliquer.

Առաքուր կոխել՝ առնել՝ իարկանել va. fouler aux pieds.

Առած, ից s. maxime, adage, axiome.

Առածիմ, եցայ, ածեալ vn. tourner; յետս —, reculer.

Առակ, աց s. proverbe, parabole; fable; énigme; exemple; opprobre, ignominie, risée; — արկանել, dire un proverbe, une parabole, raconter des fables, donner une énigme à deviner; առակօք խօսել, parler en parabole; յ— ածել, citer, apporter un exemple de qch.; յ— գալ, յառակս լինել, devenir proverbe, passer en proverbe, être passé en proverbe; ըստ առակին, suivant le proverbe, comme dit le proverbe; յ— լինել, — լինել ամենայն երկրի, — նշաւակի լինել ամենայն աշխարհի, լինել յառակս նախատանաց, être la fable de tout le monde, s'exposer à la risée de tous, se donner en spectacle; — առնել, յ— նշաւակի դնել, տալ զոք յառակս նախատանաց, rendre qn. la fable de tout le monde, l'exposer à la risée de tous; — օրինակի, exemple, type, modèle; առ առակէ,

pour servir de spectacle, ignominieusement; առակաւ, առակօք, par, en paraboles, par énigmes.

Առակաբան, etc. V. Առակախօս, etc.

Առակագիր a. qui écrit des proverbes.

Առակախօս a. qui dit des proverbes, fabuliste.

Առակախօսեմ, եցի vn. dire des proverbes, raconter des fables.

Առակախօսութիւն s. expression proverbiale, parabole.

Առակական a. proverbial, énigmatique.

Առականեմ, եցի va. fermer, condamner, boucher.

Առականք, անաց s. honte publique, ignominie, opprobre, risée; les parties honteuses ou génitales.

Առակարկու, աց a. qui dit des proverbes, fabuliste.

Առակաւոր V. Առակական.

Առակեմ, եցի va. raconter des fables, dire des proverbes; donner pour exemple, comparer, représenter, faire allusion; rendre la fable de tout le monde, donner en spectacle, exposer au blâme public, rendre infâme, diffamer.

Առակումն s. l'action de dire des proverbes, parabole; gnominie, diffamation.

Առակօրինակ հրաման s. ogme.

Առաձգական a. élastique.

Առաձգութիւն s. élasticité.

Առայժմ V. Այժմ.

Առանձին, Առանձինն a. particulier, spécial, propre, singulier; isolé, séparé, retiré, privé, solitaire; adv. particulièrement, spécialement, en particulier, singulièrement; isolément, seul, à part, séparément, indépendamment de.

Առանձնախօսութիւն s. soliloque.

Առանձնական a. particulier, spécial; seul, solitaire.

Առանձնակեաց, կեցիք s. solitaire.

Առանձնակեցութիւն s. solitude, vie retirée.

Առանձնանամ, նացայ vn. se retirer, vivre retiré, être seul.

Առանձնաշնորհութիւն s. privilége, prérogative.

Առանձնասէր a. qui aime la solitude.

Առանձնեմ, եցի va. prendre sur soi, accepter.

Առանձնութիւն s. solitude, retraite, isolement.

Առանց prép. sans; — նորա, sans lui; — իմ, sans moi; — տեսանելոյ զնա, sans le voir; — որոյ, sans quoi; — սիրոյ, sans amour, sans affection.

Առանցանեմ, ցի vn. perdre la raison, déraisonner, extravaguer; passer, dépasser.

Առանցիկ a. faux, fabuleux, controuvé.

Առանցք, ցից s. axe, pivot; essieu; passage, espace, intervalle; proéminence, saillie,

avance, bosse, relief; — աշխարհի, axe du monde.

Առաշոգ a. distinct; adv. distinctement.

Առապար, ագ a. escarpé, abrupt, coupé à pic, hérissé, rocailleux; s. roc, roche, falaise, pic, rocher à pic.

Առապարին a. qui se trouve, croît dans des lieux escarpés.

Առաջ, ոյ, Առաջք s. devant, la partie antérieure; bras, branche, ramification; — գետոց, affluent; — զօրաց, division, colonne, corps de troupes; — նաւու, proue; յառաջոյ, devant, par-devant; ընդառաջ, au-devant; ընդ առաջ գնալ ելանել, aller au-devant; զառաջս ունել, prendre le devant, les devants, prévenir; aller au-devant, par-devant.

Առաջագահ s. place d'honneur, première place, préséance; a. qui occupe la place d'honneur, qui préside.

Առաջադրեմ, եցի va. mettre devant, proposer, offrir; se proposer, prendre une résolution.

Առաջադրութիւն s. proposition, projet, résolution; offrande; ցաց —ե, pain de proposition.

Առաջակայ, Առաջակաց, etc. V. Առաջիկայ, etc.

Առաջանիւք s. éléments.

Առաջակողմն, ման s. le devant, partie antérieure.

Առաջապահ, ագ s. avant-garde.

Առաջապահեստ, ից s. avant-poste.

Առաջարկ, ագ s. proposition, projet.

Առաջարկեմ, եցի vn. proposer, offrir.

Առաջարկութիւն s. proposition, offre; projet, dessein; problème.

Առաջաւոր, ագ a. proposé, offert; premier, précédent; placé devant; —ք s. pl. prémices, primeurs.

Առաջաւորութիւն s. proposition, offre, offrande; prémices.

Առաջեայք, էից s. offrandes.

Առաջեւ, զԱռաջեաւ adv. devant; զարաջեօք անկանել, aller au-devant, à la rencontre de l'ennemi.

Առաջի prép. adv. devant, en présence, en face de; avant, en avant; contre; — նորա, devant lui, en sa présence; — ամենեցուն, devant tout le monde, publiquement; — առնել՝ արկանել՝ դնել, proposer, présenter, représenter, produire, exposer, offrir; — կալ, rester devant, se présenter, comparaître; résister, tenir tête, s'opposer; — կայ, imp. il reste, il est présent, il doit, il est sur le point d'être; որ առաջիս կայ խրատ, le présent conseil; զայլ բազում գործս զոր ասել կայ մեզ —, plusieurs autres actions que nous allons dire; որում ծնանել — կայցէ, celle qui doit accoucher.

Առաջիկայ, իզ a. présent, actuel ; prochain, futur ; placé devant, de devant, antérieur ; s. assistant ; — տարի, l'année prochaine ; յ— եօթնեկի, la semaine prochaine ; — ամիս, le courant ; հինգ — ամսեան, le cinq du courant, cinq courant ; — լինել, être présent ; յառաջիկայսն adv. à l'avenir, désormais, dorénavant.

Առաջիկայութիւն s. présence.

Առաջին, ջնում, ջնմէ, ջնոց a. premier ; antérieur, primitif, préalable ; —ք, s. pl. les ancêtres.

Առաջին, յառաջնումն adv. avant, auparavant, d'abord.

Առաջին adv. premièrement, en premier lieu, d'abord ; յառաջնմէ adv. dès le premier ; — օրէ, dès le premier jour.

Առաջնապահ V. Առաջապահ.

Առաջնապատում a. raconté le premier.

Առաջնապտուղք V. Երախայրիք.

Առաջնաստեղծ a. créé le premier.

Առաջներորդ, ազ a. premier.

Առաջնորդ, ազ s. guide, conducteur ; chef, principal, commandant ; ordinaire, prélat, supérieur ; auteur, cause ; — կենաց, auteur de la vie.

Առաջնորդական a. qui convient au guide, au chef, au prélat.

Առաջնորդասիրութիւն s. désir de primer, d'être chef.

Առաջնորդարան, ազ s. résidence du prélat, de l'ordinaire.

Առաջնորդեմ, եցի va. guider, conduire, mener, diriger ; gouverner, être le chef, le commandant, commander ; enseigner.

Առաջնորդութիւն s. action de guider, de conduire ; conduite, direction, commandement ; prélature, supériorité.

Առաջնութիւն s. primauté, priorité, ancienneté.

Առաջոյ adv. par-devant, devant, en avant, sur le devant, au-devant de ; là-bas, près ; — կողմանէ, par-devant, de devant ; — կողմանէ նաւին, de la proue du navire ; յառաջոյ քան prép. avant.

Առաջու V. Առաջոյ.

Առասան, ազ, իզ s. ficelle.

Առասանեմ, եցի va. ficeler.

Առասպել, ազ s. fable ; conte ; առասպելս արկանել, raconter des fables, faire des contes.

Առասպելաբան, իզ s. fabuliste, conteur ; a. fabuleux.

Առասպելաբանեմ, եցի vn. raconter, dire des contes.

Առասպելաբանութիւն s. fable, conte.

Առասպելագիր a. qui écrit des fables, des contes, fabuliste.

Առասպելագրութիւն s. écrit fabuleux.

Առասպելախօս V. Առասպելաբան.

Առասպելական a. fabuleux.

Առասպելապատիր a. qui trompe par des contes.

Առասպելապատում a. qui raconte des fables, fabuliste; fabuleux.

Առասպելարկու, ացս a. conteur de fables.

Առասպելարկութիւն s. récit fabuleux, fable, conte.

Առասպելեմ V. Առասպելաբանեմ.

Առասպելօրէն adv. fabuleusement.

Առաստաղ, ացս s. plafond.

Առաստաղակալք, ալաց s. plancher, lambris.

Առատ, ացս a. abondant, copieux; libéral, généreux; clair, net.

Առատաբաշխ a. qui distribue abondamment, généreux, libéral.

Առատաբար V. Առատապէս.

Առատաբեր a. qui produit abondamment, abondant, fertile.

Առատաբերութիւն s. abondance, fertilité.

Առատաբուղխ a. qui coule abondamment, abondant.

Առատագոյն V. Բազմագոյն.

Առատաձեռն a. généreux, libéral; adv. à pleines mains, abondamment, généreusement, libéralement.

Առատաձեռնեմ, նեցի va. donner abondamment, libéralement, faire des largesses, faire le généreux.

Առատաձեռնութիւն s. générosité, libéralité, largesse, munificence.

Առատաձիր a. qui donne libéralement, libéral; qui est donné abondamment, abondant, copieux.

Առատամիտ a. qui a des sentiments généreux, libéral, généreux, magnanime; intelligent, ingénieux.

Առատամտութիւն s. générosité, libéralité; grande, vaste intelligence.

Առատանամ, ացայ vn. être libéral, généreux, faire le généreux, étaler sa magnificence, faire du bien à; abonder, être ou se trouver en grande quantité; s'emporter, se fâcher.

Առատապէս adv. abondamment, copieusement; généreusement, libéralement, largement.

Առատատուր V. Առատաձիր.

Առատացուցանեմ, ուցի va. rendre abondant, fournir ou produire en abondance, combler, prodiguer.

Առատութիւն s. abondance; générosité, libéralité; simplicité, naïveté, sincérité; — սրտի, effusion.

Առատուկ, տկի, տկաւ s. ficelle, corde.

Առարկական s. objectif.

Առարկայ, իցս. objet, sujet.

Առարկեմ, եցի vn. proposer; objecter, faire une objection.

Առարկու a. adversaire, antagoniste, opposant; S. Առակարկու.

Առարկութիւն s. proposition, propos; objection.

Առաւել, աւ, օք, ովք a. excessif, considérable, abondant, grand; adv. plus, davantage, de plus, plutôt, surtout; trop, avec excès; — եւս, ou եւս —, adv. beaucoup plus, bien plus, bien davantage, à plus forte raison; — քան prép. plus que, par-dessus, supérieur; — քան՝ քան Թէ conj. plutôt, surtout, d'autant plus; — քան զառաւել adv. de plus en plus, à un plus haut degré, de la manière la plus distinguée, plus, davantage, excessivement; — եմ՝ լինիմ՝ գտանիմ V. Առաւելում.

Առաւելագոյն adv. bien plus, beaucoup plus, bien davantage.

Առաւելաբանութիւն V. Աւելաբանութիւն.

Առաւելազանց a. excessif, exagéré.

Առաւելազանցութիւն s. excès, exagération.

Առաւելապէս V. Առաւել adv.

Առաւելասաց a. cupide, avide.

Առաւելասացութիւն s. cupidité, avidité.

Առաւելեմ V. Առաւելում.

Առաւելութիւն s. abondance, grand nombre, grande quantité; excès; avantage, prérogative, supériorité, distinction.

Առաւելում, ելի va. augmenter, accroître, multiplier, ajouter, redoubler; — զգինս, hausser, augmenter le prix.

Առաւելում, եայ vn. être en grande quantité, être riche en, augmenter, croître, se multiplier; exceller, se faire distinguer, avoir le dessus, surpasser, l'emporter sur, être supérieur à, prévaloir.

Առաւիր adv. en vain.

Առաւուր a. diurne; éphémère.

Առաւօտ, ուց, իւ s. matin; matinée; ընդ —ն, ընդ —ս, adv. le matin, vers le matin, de bonne heure; ընդ —ս —ս, adv. tous les matins; վաղ քաջ ընդ —ն, de très-bonne heure, dès le point du jour; — առնել, se lever matin, de bonne heure; arriver dès le matin, de bonne heure, aller de bonne heure; յառաւօտէ մինչեւ ցերեկոյ, du matin jusqu'au soir; աստղ առաւօտու, l'étoile du matin, du jour.

Առաւօտանամ, ացայ vn. faire jour.

Առաւօտեան a. matinal, du matin.

Առաւօտեմ V. Առաւօտ առնեմ.

Առաւօտին a. matinal, du matin; աստղ —, étoile du matin, du jour; յառաւօտինսն adv. tous les matins.

Առաւօտու, տուց adv. le matin, dès le matin.

Առաքեալ, ելոց s. apôtre.

Առաքելաբար adv. apostoliquement, à la manière des apôtres; a. apostolique.

Առաքելագործ a. fait par les apôtres.

Առաքելախօս a. qui est dit par les apôtres.

Առաքելածանօթ լինել, connaître les Actes des apôtres.

Առաքելական a. apostolique.

Առաքելակարգ a. établi par les apôtres.

Առաքելակից s. compagnon des apôtres, de mission.

Առաքելանշան a. qui signale les miracles, les Actes des apôtres.

Առաքելաշնորհ a. qui a les grâces des apôtres.

Առաքելապետ s. chef des apôtres.

Առաքելարան s. tombeau des apôtres.

Առաքելութիւն s. mission; apostolat.

Առաքելօրէն V. Առաքելաբար adv.

Առաքեմ, եցի va. envoyer, expédier, adresser.

Առաքինաբար adv. vaillamment, courageusement; vertueusement.

Առաքինազարդ a. orné de vertus, vertueux.

Առաքինանամ, ացայ vn. faire preuve de bravoure, de courage, montrer du courage, se signaler, s'illustrer, déployer ses forces, son courage, se soutenir, se distinguer, se faire remarquer; être vertueux, pratiquer la vertu, acquérir de la vertu.

Առաքինասէր a. qui aime la vertu, vertueux.

Առաքինարան, աց s. lieu où s'exerce la vertu.

Առաքինացուցանեմ, Առաքինեցուցանեմ, ուցի va. rendre vaillant, inspirer du courage; rendre vertueux.

Առաքինի, նոյ, նեաց a. vaillant, valeureux, courageux; vertueux.

Առաքինիմ V. Առաքինանամ.

Առաքինութիւն sm. vertu guerrière, valeur, bravoure, trait de courage; vertu; bonne conduite.

Առաքիչ s. celui qui envoie, expéditionnaire.

Առաքումն s. envoi, expédition.

Առբերեմ, բերի va. apporter, porter; présenter, offrir.

Առգիս s. échantillon.

Առգնող a. courtier.

Առեղ, աց s. le timon d'une voiture.

Առեղծանեմ, ծի va. deviner, expliquer une énigme; expliquer, dire explicitement.

Առեղծուած, ոց s. énigme; explication; —ս արկանել, proposer une énigme.

Առեղծում V. Առեղծանեմ.

Առ ետեղ V. Ետեղ.

Առ ե՞րբ adv. quand?

Առ երեկս adv. vers le soir.

Առ երեսս V. Երեսք.

Առ երի V. Երի.

Առեւանգ, ագ s. rapt, enlèvement; — առնել V. Առեւանգեմ.

Առեւանգեմ, եցի va. enlever, ravir.

Առեւանգութիւն V. Առեւանգ.

Առեւտրական առնել, enlever, emporter, ravir, entraîner.

Առէչ, էջ, իչոյ, չից s. chaîne de tisserand.

Առընթեր prép. près, auprès, à côté; — նորա, — de lui; դնել — միմեանց, comparer; a. présent, contigu, attenant, adjacent; — կալ, assister, être présent.

Առընթերադիր a. qui est mis auprès, apposé, joint.

Առընթերակայ, իցս, Առընթերակաց, ացս a. qui est, qui reste près, voisin, présent.

Առընթերակայութիւն sm. présence.

Առնեմ, եցի va. s'entremettre d'un mariage, chercher en mariage; négocier, procurer, faire obtenir, gagner, concilier.

Առժամագիւտ a. nouvellement trouvé, récent, tout nouveau.

Առժամայն a. récent, frais, nouveau; adv. à l'instant même, dans le moment même, tout de suite, sur-le-champ.

Առժամայք s. les choses présentes, passagères; actualité.

Առ ժամանակ մի V. Ժամանակ.

Առժամանակեայ a. temporaire, momentané, provisoire; provisoirement.

Առ ժամ մի V. Ժամ.

Առ ի prép. pour; à; de; en; par; dans le but de, afin que, afin de; — սիրել, pour aimer; — ձէնջ, de vous; — չգոյէ, à défaut de, faute de; — չգիտելոյ, par ignorance, à l'insu.

Առիգաճ, ացս s. tablier.

Առիթ, առիթս s. entremetteur ou entremetteuse d'un mariage, négociatrice d'un mariage; entremetteur, médiateur, intermédiaire, négociateur; cause, motif; auteur; occasion; — առնուլ, prendre occasion, saisir l'occasion, en profiter; prendre prétexte.

Առ ի՞մ, Առ իմէ՞ adv. pourquoi? pour quelle cause? pour quelle raison?

Առ ի յետոյք s. pl. les choses restées derrière; le passé.

Առ ի՞նչ adv. pourquoi? — իցէ ինձ, que m'importe? qu'importe? à quoi me sert? — իցեն այն ամենայն, à quoi sert tout cela?

Առիւծ, ուս, ոց, ուց s. lion; մատակ —, lionne; կորիւն առիւծու, lionceau; մռնչիւն՝ մռնչել, rugissement, rugir.

Առիւծաբար adv. comme un lion.

Առիւծախոտ s. cacalie.

Առիւծակապիկ s. singe à crinière de lion.

Առիւծակորիւն s. lionceau.

Առիւծանամ, ացայ vn. devenir lion, comme un lion, ressembler à un lion.

Առիւծամարտ լինիմ, combattre, lutter contre un lion.

Առիւծանման a. semblable à un lion.

Առիւծասիրտ a. qui a un cœur de lion.

Առիւծացուցանեմ, ուցի va. rendre lion, rendre féroce comme un lion.

Առիւծենի, նւոյ, նեաց s. peau de lion.

Առիւծոսկր s. os de lion.

Առլեզ V. Յարալեզ.

Առլի a. plein, comble, rempli.

Առլնում, լցի va. remplir, combler.

Առխեճեմ, եցի va. heurter, pousser.

Առկախեալ a. suspendu, en suspens.

Առկայծեալ a. qui s'éteint, près de s'éteindre, expirant; — աչք, des yeux presque éteints, mornes, mourants.

Առկայծիմ, եցայ vn. être prêt à s'éteindre.

Առհասարակ adv. en général, généralement.

Առհաւատչեայ, չէից s. arrhes; fig. gage, marque, témoignage, signe, preuve; տալ — խանդակաճ սիրոյ, donner un gage de tendresse; մատուցանել զ— մեծարանացն, donner un témoignage de son estime.

Առձեռն a. qui est à la main; manuel, usuel, portatif; à compte; s. à-compte; — տալ, donner un à-compte; — բառարան, dictionnaire portatif, de poche.

Առձեռնպատրաստ a. qui est sous la main, à la main, tout prêt, disponible; — դրամ, argent comptant.

Առն, ռինք, ռանց s. agneau mâle.

Առնաբար adv. virilement, avec vigueur, courageusement.

Առնազէն s. armes, armure d'homme.

Առնակերպ a. comme un homme, d'un air viril, d'une figure virile.

Առնակին, կնոջ s. femme mariée.

Առնակնութիւն s. état d'une femme mariée.

Առնակոյս s. fiancée, la prétendue, la future.

Առնաձեւ V. Առնակերպ.

Առնամոլ a. passionnée pour les hommes.

Առնամոլութիւն s. folle passion pour les hommes.

Առնանոց, աց s. appartement des hommes.

Առնապատկեր s. portrait, statue d'homme.

Առնապէս V. Առնաբար.

Առնացի a. viril, d'homme, mâle; — անդամք, membre viril, verge.

Առնելի a. celui qui fait, faiseur; ce qui est à faire, faisable.

Առնելիք, լեաց s. pl. faits, actions; avoir, actif.

Առնեմ, արարի va. faire; fabriquer, construire; causer, occasionner; commettre; exécuter, accomplir, pratiquer, observer; changer, convertir, rendre; faire, devenir; acquérir, posséder, avoir; agir, se conduire; agir, opérer sur, contribuer à; faire faire; créer; traiter, faire de; զի՞նչ — իցէ զայս, que faire de cela? չգիտեմ զի՞նչ —, je ne sais que faire; չգիտեմ որպէս —, je ne sais comment faire, comment m'y prendre; բարի՝ չարիս՝ վնաս — ումեք, faire du bien, du mal, du tort à qn.; ինչ ոչ արարի քեզ, je ne vous ai rien fait; բարւոք՝ չարւոք առնէք, vous faites bien, vous faites mal; ատելի —, rendre odieux.

Առնէտ, նիտաց s. loir.

Առնի a. viril; — անդամք, membre viril, verge.

Առնիմ, արարայ vp. se faire, devenir, être.

Առնխօսութիւն s. fiançailles.

Առնող, աց a. faiseur; celui qui prend, preneur.

Առնութիւն s. âme virile, bravoure, force d'âme, courage; vertu.

Առնում, առի va. prendre; prendre, recevoir, accepter, obtenir, acquérir; percevoir, recueillir; prendre, saisir, s'emparer; enlever, ôter, emporter, dérober; prendre, fermer; se servir de, faire usage de; prendre pour, penser, juger, comprendre; se prendre à, entreprendre, commencer, se mettre à; prendre sur soi, se charger; յարքունիս —, confisquer; սուգ —, prendre deuil; ծառայ —, prendre un domestique; կին —, prendre femme, se marier; օդ —, prendre l'air; — ատամանց, s'agacer les dents; յ— եղեւ քաղաքն Հայոց, les Arméniens avaient été sur le point de prendre la ville.

Առնչապար adv. relativement.

Առնչական a. relatif.

Առնչութիւն s. relation, rapport.

Առոգանեմ, ոգի va. arroser; prononcer.

Առոգանութիւն s. prononciation.

Առոգեմ V. Առոգանեմ.

Առոգումն s. arrosement, irrigation.

Առողջ, աց, ից a. sain, bien portant; entier, complet.

Առողջագործեմ, եցի va. assainir.

Առողջամիտ a. sain d'esprit.

Առողջամտութիւն s. santé d'esprit, raison, bon sens.

Առողջանամ, ացայ vn. guérir, se guérir, revenir à la santé, recouvrer la santé, se rétablir.

Առողջապար, աց a. sain, salubre, salutaire.

Առողջացուցանեմ, ուցի va. guérir, rendre la santé.

Առողջութիւն s. santé ; յ— ձեր, à votre — ; խանգարել զ—, détruire, ruiner, altérer la — ; պահպանել զ—, conserver la — ; հաստատել՝ յարդարել զ—, rétablir, raffermir la — ; հաստատիլ յառողջութեան, revenir en —, recouvrer la —; քնքուշ՝ տկար՝ յեղյեղուկ —, — délicate, faible, chancelante ; սկսանել զօրանալ յ—, entrer en convalescence.

Առոյգ a. jeune, frais, plein de vigueur, qui est dans toute sa force, qui est dans sa fraîcheur, vigoureux ; — մանկութիւն, vive jeunesse.

Առոյգաբարձ a. dont les jambes sont fortes, aux jambes alertes, bien jambé.

Առոյգանամ, ացայ vn. rajeunir, redevenir jeune, reprendre l'air et la vigueur de la jeunesse, reverdir.

Առոյգանդն a. qui est dans toute la verdeur de son âge, jeune, robuste.

Առոյգացուցանեմ, ուցի va. rajeunir, rendre jeune.

Առոյգութիւն s. jeunesse, rajeunissement, fraîcheur, verdeur, vigueur.

Առոշոգի adv. séparément, à part, en particulier.

Առու, իւ, ից, ոց, ովք s. ruisseau, rivière ; rigole, conduit, canal ; հոսել առուս արտասուաց, verser des ruisseaux de larmes ; — արեան, ruisseau de sang ; առուիւ խաղալ, ruisseler.

Առուակ, աց s. petit ruisseau.

Առուաջանք, ջանաց s. canal, aqueduc.

Առուամէջք s. tranchée, fossé, canal.

Առումն s. prise, possession ; acception, sens.

Առունկնաճառ a. qui dit du mal du prochain à l'oreille, délateur, dénonciateur.

Առուրյտ, ուտից s. luzerne.

Առտնին a. de la maison, domestique, de chez soi, intérieur ; adv. chez, à la maison, dans la maison, dans les maisons ; — ուսուցանել, enseigner à la maison ; — ճաշեսցուք, nous dînerons chez nous ; — հանդերձ, vêtements de maison ; — իրք, les affaires domestiques ; — պատերազմ, guerre intérieure, intestine, civile ; — անկարգութիւնք, désordres des familles.

Առօրեայ, Առօրեական a. éphémère, d'un jour, d'un seul jour ; éphémère, de courte durée ; journalier, quotidien.

Առօրին adv. le même jour, le jour même.

Ասացած, ի, Ասացուած, ոց a. locution, diction, discours, langage, expression.

Ասեղն, ասղան, ղունք, ղանց s. aiguille ; ծակ ասղան, chas, trou d'une aiguille ; մագնիսեալ —, aiguille aimantée ; անցուցանել դերձան ընդ ծակ ասղան, enfiler une aiguille.

Ասեմ, ասացի va. dire ; par-

ler; réciter, débiter; dénoter, indiquer, signifier; juger, penser, croire; c'est-à-dire, je veux dire; ասի, ասեն, on dit, dit-on; բարիս՝ չարիս — զումեքէ, dire du bien, du mal de qn.; ասա ինձ, dis-moi; պարտ է —, il faut dire; որպէս ասացաք, ainsi que nous l'avons dit; համառօտ —, pour le dire en un seul mot, en peu de mots, bref; չգիտեմ զի՛նչ —, je ne sais que dire; զի՞նչ ասիցեն զքէն, que dira-t-on de toi? անիիմն է զոր ասեսդ, ce que tu dis là n'est pas fondé; չգիտէ զոր ինչ ասէ, il ne sait ce qu'il dit; ցանգ զնոյն —, dire toujours la même chose, rabâcher; — զկարծիս իւր զիմեքէ, dire son opinion, son avis sur qch.; սուտ —, dire des mensonges, mentir; — զճշմարտութիւն, dire la vérité; այո՝ոչ —, dire oui, non; զի՞նչ կամիցի — այս, que veut dire cela? que signifie cela? — յառաջագոյն, prédire; — վերստին, redire, répéter; այլ զի՛նչ ասեմս, mais que dis-je? ըստ ասելոյ իւրաքանչիւր, au dire de chacun; — ընդ միտս, se dire, dire en lui-même; — ի սրտի, dire soi-même; զի այսպէս ասացից, pour ainsi dire; զայս իբրեւ ասաց, quand il a dit cela, à ces paroles; զայս ասացեալ, cela dit.

Ասիական a. asiatique; — պերճութիւն, luxe —.

Ասիմ, ասացայ vp. se dire.

Ասղանի, անւոյ, անեաց s. fil à coudre.

Ասղանոց, ացս. aiguillier, étui à aiguilles.

Ասղնագործ, ացa. brodé; s. brodeur, brodeuse.

Ասղնագործեմ va. broder.

Ասղնագործութիւն s. broderie.

Ասղնանի, նեաց s. amulette.

Ասող, ացs. diseur, diseuse.

Ասղնեգործ, etc. V. Ասղնագործ, etc.

Ասորեակ, եկի, կացs. roquette.

Ասորերէն a. s. syriaque.

Ասուեայ, էից a. de laine.

Ասուեղ a. laineux.

Ասուեղէն a. de laine; s. lainage.

Ասուի, ուոյ, ուեաց a. fait de laine; s. flanelle.

Ասուն, ասնոց a. qui est doué de la faculté de parler, doué de raison, raisonnable.

Ասուլ s. étoile filante, tombante.

Ասպազէն s. barde, armure de cheval; a. bardé.

Ասպազինեմ, եցի va. barder.

Ասպականի, անեաց s. chasseur à cheval.

Ասպահապետ, ացs. général de cavalerie.

Ասպանդակ, Ասպատանգ, ացs. étrier.

Ասպաստան, ացs. écurie.

Ասպաստանիկ a. (cheval) nourri dans l'écurie.

Ասպատակ, ագ s. coureur, maraudeur; maraud erie, excursion, incursion; — առնել՝ դնել՝ տալ՝ արձակել՝ սփռել, marauder, aller ou envoyer en maraude, faire des incursions, infester, ravager.

Ասպատակաւոր, ագ s. maraudeur.

Ասպատակեմ V. Ասպատակ առնեմ.

Ասպատակութիւն s. maraude, excursion, incursion, irruption.

Ասպատակի, Յասպատակի adv. en courant.

Ասպար, ագ s. bouclier.

Ասպարաբեկ, ագ s. pelte, petit bouclier.

Ասպարակիր, կրագ s. armé d'un bouclier.

Ասպարապետ V. Սպարապետ.

Ասպարաւոր, ագ V. Ասպարակիր.

Ասպարափակ V. Վահանափակ.

Ասպարէզ, Ասպարէս, իգագ s. stade, hippodrome; carrière, champ, arène; stade; յ— իջանել՝ ելանել, descendre dans l'arène; դիմէր անդրէն յ—, il revenait à la charge; յ— անդ աիաւորագոյն մրցանաց, au milieu des épreuves les plus effroyables.

Ասպետ, ագ s. chevalier; cavalier.

Ասպետութիւն s. chevalerie.

Ասպնջական, ագ, իգ a. qui reçoit les étrangers, hospitalier; réceptacle; — լինել, recevoir.

Ասպնջականեմ, եցի va. exercer l'hospitalité envers qn., le recevoir.

Ասպնջականութիւն s. hospitalité.

Ասպուզան s. souci (fleur).

Աստ adv. ici, en ce lieu-ci; — է, il est ici; չէ —, il n'est pas ici; նիստ դու —, assois-toi ici; — էր, il était ici; ici-bas, dans ce monde; — անդ, çà et là, par-ci par-là; a. ce, cet, cette; ի պարտիզի՝ ի սենեկի աստ, dans ce jardin, dans cette chambre.

Աստանդեմ, եցի va. trôler, mener ou promener çà et là; détourner, distraire.

Աստանդիմ, եցայ vn. trôler, courir çà et là, errer de çà et de là, rôder; se distraire, se détourner.

Աստանդութիւն s. distraction d'esprit, dissipation.

Աստանօր adv. ici, ici même.

Աստառ, ագ s. doublure.

Աստեղաբան V. Աստեղագէտ.

Աստեղաբանական V. Աստեղագիտական.

Աստեղաբանութիւն V. Աստեղագիտութիւն.

Աստեղաբաշխ, իգ s. astronome.

Աստեղաբաշխական a. astronomique.

Աստեղաբաշխութիւն s. astronomie.

Աստղագէտ s. astrologue.

Աստղագիտական a. astrologique.

Աստղագիտութիւն s. astrologie.

Աստղադէտ s. observateur des astres.

Աստղազարդ a. orné ou parsemé d'astres, étoilé; — երկինք, ciel —.

Աստղակերպ a. comme un astre.

Աստղաճաճանչ a. brillant comme un astre, étincelant, radieux.

Աստղանիշ V. Աստղանիշ.

Աստղատուն, տանց s. constellation.

Աստղափայլ V. Աստղաճաճանչ.

Աստղական a. sidéral; — օր, jour —.

Աստղեայ a. astral, d'astre.

Աստէն adv. ici; d'ici, a. ce qui est ici, présent.

Աստի adv. d'ici, de ce côté, par ici, à partir d'ici; a. ce qui est ici, présent; — անտի, de tous les côtés; — եւ անտի, de côté et d'autre, de deux côtés.

Աստի, տւոյ, տւոջ s. jeunesse, fraîcheur, vigueur, force; a. ferme, sûr; fort, véhément; յաստւոջ, dans la force, dans la vigueur.

Աստիճան, ացս. degré, marche, gradin échelon; degré; grade, dignité, distinction; աստիճանէ յաստիճան, de degré en degré; աստիճանաւ, graduellement, par degrés; — աշխարհացուցից, échelle; — աւագութեան, distinction.

Աստիճանաւոր, ացս a. gradué; dignitaire.

Աստիճանեալ a. gradué.

Աստիճանեմ, եցի va. graduer.

Աստիճանիմ, եցայ vn. monter de degré en degré, aller par degrés.

Աստիք, տեացս. les choses d'ici-bas, les choses mondaines; fleur de l'âge, jeunesse, fraîcheur; յաստիս մանկութեան, à la fleur de l'âge; յաստիս երիտասարդութեան, dans toute la vigueur de la jeunesse; չեւ յաստիս լեալ, en bas âge, sans avoir encore toute sa force.

Աստղ, տեղ, եղաց, եղօք s. astre, étoile; astérisque; — գիշերոյ, l'astre de la nuit, des nuits, la lune; — տուրընջեան, l'astre du jour, le soleil; — առաւօտին, Vénus, Lucifer; — սլացեալ, Եհիչ —, étoile filante; բեւեռային —, étoile polaire; հաստատուն —, étoile fixe; մինչեւ յաստեղս ամբառնալ՝ բարձրացուցանել, élever jusqu'aux astres, louer excessivement; տժգունեցաւ՝ նեմացաւ — նորա, son étoile pâlit; աստեղք, les feux de la nuit, les étoiles.

Աստղաբաշխ, Աստղաբաշխութիւն, etc. V. Աստեղաբաշխ, etc.

Աստղագէտ V. Աստեղագէտ.

Աստղադիտակ, ի s. télescope.

Աստղալից a. rempli ou parsemé d'étoiles, étoilé.

Աստղակերպ a. comme une étoile, stelliforme.

Աստղահմայութիւն s. astromancie.

Աստղանիշ, Աստղանշան s. astérisque.

Աստղիկ, տղկան s. Vénus, Lucifer; Vénus, déesse de la beauté.

Աստղկեան a. de Vénus.

Աստուած, տուծոյ s. Dieu, l'Être suprême; — իմ, mon Dieu! bon Dieu! grand Dieu! — զօրութեանց՝ ոդորմութեան, Dieu des armées, de la miséricorde; կեալ յ—, vivre en Dieu; fig. — նորա է արծաթն, l'argent est son Dieu.

Աստուածք, ածոց s. les dieux, les divinités, les idoles.

Աստուածաբան, ից s. théologien.

Աստուածաբանական adj. théologique.

Աստուածաբանեմ, եցի vn. faire de la théologie, faire le théologien.

Աստուածաբանութիւն s. théologie.

Աստուածաբանօրէն adv. théologiquement.

Աստուածաբար V. Աստուածապէս.

Աստուածաբարբառ a. prononcé par Dieu.

Աստուածաբեր a. apporté par Dieu.

Աստուածաբնակ a. où demeure Dieu, habité par Dieu.

Աստուածաբուխ a. émané de Dieu.

Աստուածաբուն a. de la nature de Dieu, propre à Dieu, divin.

Աստուածագէտ a. qui a la connaissance de Dieu.

Աստուածագիծ V. Աստուածագիր.

Աստուածագիր a. écrit, gravé par Dieu.

Աստուածագնաց a. qui conduit à Dieu.

Աստուածագործ a. fait de Dieu; qui rend Dieu; divin, sacré.

Աստուածադիր a. établi par Dieu.

Աստուածադրոշ a. empreint de Dieu, qui porte une empreinte divine, marqué d'une empreinte divine.

Աստուածազգեաց, Աստուածազգեստ a. qui porte Dieu, divin; inspiré de Dieu.

Աստուածազդեցիկ a. inspiré de Dieu.

Աստուածազդեցութիւն s. inspiration de Dieu, inspiration divine.

Աստուածազօր a. qui a une force divine.

Աստուածախառն a. uni à Dieu.

Աստուածախնամ a. soigné, pourvu par Dieu; — տնօրէնութիւն, la Providence divine.

Աստուածախոյզ adj. qui cherche Dieu.

Աստուածախրախոյս a. animé d'un courage divin.

Աստուածախրատ a. instruit par Dieu.

Աստուածախօս a. qui parle de Dieu; prononcé par Dieu.

Աստուածախօսեմ V. Աստուածաբանեմ.

Աստուածախօսութիւն V. Աստուածխօսութիւն.

Աստուածածանօղ, ից a. qui a la connaissance de Dieu; connu de Dieu.

Աստուածածանօղութիւն s. connaissance de Dieu.

Աստուածածին, ծնի, իւ s. mère de Dieu.

Աստուածակամ a. voulu de Dieu, qui annonce la volonté de Dieu.

Աստուածակամաբ s. Iris, arc-en-ciel.

Աստուածական a. divin; աստուածականն s. Dieu.

Աստուածակարգ a. établi de Dieu.

Աստուածակերպ a. qui ressemble à Dieu, en forme de Dieu, d'une manière divine.

Աստուածակերտ a. construit de Dieu.

Աստուածակիր a. qui porte Dieu.

Աստուածակից a. qui est également Dieu.

Աստուածակողմն s. le côté de Dieu; Dieu, la divinité.

Աստուածակոյս կողմն Voy. Աստուածակողմն.

Աստուածակոչ a. appelé de Dieu.

Աստուածակրօն a. pieux, religieux.

Աստուածահաճոյ a. agréable à Dieu.

Աստուածահայր, հօր s. père de Dieu.

Աստուածահաշտ a. qui réconcilie Dieu.

Աստուածահար a. frappé de Dieu.

Աստուածահրաման a. commandé de Dieu.

Աստուածահրաշ a. divin, miraculeux, prodigieux.

Աստուածահրաւէր a. invité de Dieu.

Աստուածածիր a. donné par Dieu.

Աստուածաճառ a. qui traite de Dieu.

Աստուածամայր, մօր s. mère de Dieu.

Աստուածամարդ, ոյ s. Dieu fait homme, l'Homme-Dieu.

Աստուածամարտ, աց, ից a. qui combat contre la Divinité.

Աստուածամարտութիւն s. combat contre la Divinité.

Աստուածամերձ a. qui est près de Dieu; qui approche de Dieu.

Աստուածամոռաց a. qui oublie ou fait oublier Dieu.

Աստուածամուխ a. qui est près de Dieu, initié.

Աստուածամուտ a. où entre Dieu.

Աստուածայայտնութիւն s. épiphanie.

Աստուածային adj. divin; աստուածայինն, la Divinité.

Աստուածանամ, ացայ vn. devenir Dieu, se déifier, se diviniser.

Աստուածանման adj. qui ressemble à Dieu.

Աստուածաշէն a. construit par Dieu.

Աստուածաշնորհ a. donné de Dieu; donné de la grâce de Dieu.

Աստուածանուէր a. offert à Dieu.

Աստուածաշունչ a. inspiré de Dieu; s. la sainte Écriture, la Bible.

Աստուածաշուք V. Աստուածապատիւ.

Աստուածապաշտ s. pieux, religieux.

Աստուածապատիւ a. honoré de Dieu.

Աստուածապարգեւ a. donné par Dieu.

Աստուածապէս adv. comme Dieu, divinement.

Աստուածապսակ a. couronné de Dieu.

Աստուածառաք a. envoyé de Dieu.

Աստուածասաստ a. menacé de Dieu, qui vient de la colère de Dieu; — բարկութիւն, la colère divine.

Աստուածասէր a. qui aime Dieu, pieux.

Աստուածասպան a. qui tue Dieu, déicide.

Աստուածաստեղծ a. créé de Dieu.

Աստուածասքանչ V. Աստուածահրաշ.

Աստուածավայել a. digne de Dieu.

Աստուածատեաց a. qui hait Dieu.

Աստուածատես, ից a. qui a vu, qui voit Dieu.

Աստուածատեսութիւն V. Աստուածտեսութիւն.

Աստուածատեսիլ a. semblable à la Divinité, divin.

Աստուածատեցութիւն sm. haine de Dieu.

Աստուածատուր a. donné par Dieu; s. Dieu-donné.

Աստուածարար a. fait de Dieu; qui divinise.

Աստուածարարութիւն sm. apothéose, déification.

Աստուածարեալ a. déifié, divinisé; divin, saint; — հայրապետ, saint pontife.

Աստուածարեմ V. Աստուածացուցանեմ.

Աստուածացուցանեմ, ուցի va. déifier, diviniser; — զոք, faire un dieu, une divinité de qn.

Աստուածաւանդ a. transmis par Dieu.

Աստուածաքարոզ adj. qui prêche Dieu.

Աստուածգիտութիւն s. m. connaissance de Dieu, théodicée.

Աստուածեան a. divin; s. déiste.

Աստուածեղէն a. divin.

Աստուածըմպելի s. boisson des dieux, nectar.

Աստուածընկալ ա. qui reçoit, qui a reçu Dieu.

Աստուածիմաստ, Աստուածիմաց a. instruit dans les choses divines, qui a la sagesse de Dieu, théosophe.

Աստուածխոհութիւն s. contemplation.

Աստուածխօսութիւն s. théologie.

Աստուածորդի, դւոյ s. fils de Dieu.

Աստուածութիւն s. divinité; divinité, Dieu.

Աստուածուհի sf. déesse.

Աստուածուսոյց ա. instruit de Dieu.

Աստուածուրաց, ից a. qui renie Dieu, apostat.

Աստուածպաշտութիւն sm. culte divin, piété, religion.

Աստուածպետական a. théocratique.

Աստուածպետութիւն s. m. théocratie.

Աստուածսիրութիւն s. m. amour de Dieu, charité.

Աստուածտեսութիւն s. vision de Dieu, intuition divine.

Աստուածօրէն adv. divinement, comme Dieu; a. divin, digne de Dieu.

Աստուածոյք s. pl. les choses divines, les saintetés.

Աստուն V. Աշտուն.

Աստուստ adv. d'ici.

Աստստին adv. d'ici; ici.

Ասր, ըու, ըոյ, ou սու s. toison, laine.

Ասրաբեր a. lanifère.

Ասրալից a. laineux.

Ասրեայ, Ասրելէն ա. de laine.

Ասք V. Աասցուած.

Ատակ a. capable; — լինել, être capable.

Ատակեմ, եցի, Ատակիմ, եցայ vn. être capable, pouvoir.

Ատաղձ, ից s. bois de charpente, charpente.

Ատաղձագործ, աց s. charpentier.

Ատամեցեմ, եցի va. mordre.

Ատամեցի V. Ատամնացի.

Ատամն, ման, մունք, մանց s. dent; — ածել, mordre; առնուլ ատամանց, agacer les dents; հանել զ—, extraire, arracher une dent; ցաւ ատամանց, mal de dents; ցաւէ — իմ, j'ai mal aux dents; փուտ —, dent cariée; մաքրել զատամունս, nettoyer les dents.

Ատամնաբոյժ s. dentiste.

Ատամնաթափ a. édenté, brèche-dent.

Ատամնախիլ առնեմ v. a. arracher des dents.

Ատամնահան s. dentiste.

Ատամնաձեւ a. denté, dentelé.

Ատամնառու a. qui agace les dents.

Ատամնառուիթիւն s. agacement des dents.

Ատամնացաւ sm. mal de dents, odontalgie.

Ատամնացի adv. avec les dents.

Ատամնաւոր a. denté.

Ատեամ, եցի V. Ատեմ.

Ատեան, տենից s. tribunal ; auditoire ; séance, assemblée, conseil ; cour ; յ— մատնել, traduire devant le tribunal, le conseil ; գումարել զ—, convoquer, réunir l'assemblée ; V. Արձակեմ.

Ատելի, ելեաց a. odieux, haïssable, détestable ; haï, détesté ; haineux ; — լինել, être odieux, détesté, s'attirer la haine de ; — առնել, rendre odieux, faire détester.

Ատելութիւն s. haine, aversion, animosité, horreur.

Ատեմ, եցի va. haïr, détester, prendre en aversion, avoir en horreur, prendre de la haine pour qn.

Ատենաբան a. harangueur, orateur.

Ատենաբանական a. oratoire.

Ատենաբանեմ, եցի vn. haranguer, prononcer un discours.

Ատենաբանութիւն s. harangue, discours, allocution.

Ատենագրեմ, եցի va. faire un ou le compte rendu.

Ատենագրութիւն s. compte rendu.

Ատենադպիր, պրաց s. secrétaire.

Ատենադպրութիւն s. secrétariat, fonction de secrétaire.

Ատենախօս V. Ատենաբան.

Ատենախօսութիւն V. Ատենաբանութիւն.

Ատենակալ, ից s. magistrat.

Ատենակալութիւն s. magistrature.

Ատենական a. de tribunal, juridique, judiciaire.

Ատենապետ, աց s. président du tribunal, du conseil.

Ատենաքարշ լինիմ vn. être cité, traduit au tribunal.

Ատլաս, ից s. atlas.

Ատոք a. grenu, plein, rempli, mûr ; — ցորեն, épi grenu.

Ատոքացատ a. bien grenu.

Ատոքանամ, ացայ vn. grener, s'emplir, être mûr.

Ատոքատեսիլ V. Ատոք ; — ցասկք, jaunes épis.

Ատոքացուցանեմ, ուցի va. faire grener, emplir, rendre mûr.

Ատոքութիւն s. maturité.

Ատտիկական, Ատտիկեցի a. attique.

Ատրագոյն a. de couleur de feu.

Ատրաշէկ a. incandescent, ardent, brûlant, tout rouge.

Ատրճանակ, աց s. pistolet.

Ատրուշան, աց s. temple du Feu.

Արագ, ունք, ագք a. vite, prompt, rapide, expéditif ; adv. vite, rapidement, promptement ; արագ արագ, très-vite, rapidement, rondement, vivement.

Արագագիր, գրի, աց a. qui écrit vite, tachygraphe.

Արագագրութիւն s. tachygraphie.

Արագագնաց a. qui marche, qui va vite.

Արագազերծ լինիմ vn. se délivrer promptement.

Արագաթեւ a. qui a des ailes rapides, aux ailes rapides.

Արագաթռիչ a. au vol rapide, qui vole rapidement.

Արագախաղաց a. qui marche, qui se remue vite.

Արագախամուր a. qui se flétrit vite.

Արագախօս a. qui parle vite.

Արագահաս a. qui arrive vite.

Արագամիտ a. qui a l'esprit vif, pénétrant, spirituel.

Արագամտութիւն s. présence d'esprit, sagacité.

Արագաշարժ a. qui se meut rapidement, très-agile.

Արագաշարժութիւն s. agilité, souplesse.

Արագավախճան adj. qui meurt, qui finit vite, de peu de durée; — ելանել յաշխարհէ, ne pas vivre longtemps.

Արագափոխ adj. qui se change vite.

Արագաքայլ a. qui marche vite.

Արագեմ, եցի vn. se hâter, se presser, s'empresser.

Արագընթաց a. qui va, qui court vite; prompt à la course.

Արագիլ, գլաց s. cigogne.

Արագոտն a. qui a les pieds agiles, aux pieds rapides, ingambe.

Արագութիւն s. m. vitesse, promptitude, célérité, vélocité, rapidité.

Արագուսումն adj. qui apprend vite.

Արած, ոց, ից s. cicatrice, tache.

Արածանեմ, Արածեմ, եցի va. paître, faire ou mener paître; fig. — զիղձմս, se repaître de vent, de chimères, d'espérances vaines.

Արածիմ, ծեցայ vn. paître, se paître, se repaître, pâturer.

Արական a. mâle; gram. masculin.

Արահետ, ից s. chemin fréquenté, rue passante; — փառաց, chemin de la gloire.

Արամազնեայ a. arménien.

Արամբի, բւոյ, բեաց a. mariée; — առնել, violer une fille.

Արամեան a. arménien.

Արաստոյ a. dur.

Արատ, ոց s. tache, macule; fig. tache, souillure, flétrissure; vice, défaut.

Արատաւոր, աց a. taché; vicieux, défectueux.

Արատեմ, եցի va. tacher, maculer, faire une tache; tacher, entacher, souiller; — զփառս, souiller sa gloire.

Արար, ոց s. œuvre, action, ouvrage; façon; production, produit; biens, fortune.

Արարած, ոց a. créé; s. créature; action, ouvrage, œuvre; création.

Արարատեան a. d'Ararat; արշալոյս —, l'aurore de l'—.

Արարիչ s. créateur.

Արարող, աց V. Արարիչ.

Արարողապետ, ացս. maître de cérémonie.

Արարողութիւն s. action de faire ; cérémonies.

Արարուած V. Արարած ; acte (de théâtre).

Արարչագործ s. créateur.

Արարչագործեմ, եցի va. créer.

Արարչագործութիւն s. création.

Արարչախնդիր a. qui cherche son créateur.

Արարչական a. qui a la vertu de créer.

Արարչակից a. qui crée ensemble.

Արարչապաշտ a. qui adore le Créateur.

Արարչապետ s. créateur.

Արարչութիւն s. création.

Արարք V. Արար.

Արաց s. ancien sixième mois des Arméniens.

Արբանեակ, նեկաց s. valet, serviteur ; satellite, complice ; astr. satellite.

Արբանեկեմ, եցի vn. servir; — հրամանաց ուրուք, agir par les ordres de qn., exécuter les ordres de qn. ; — ցանկութեանց, servir ses passions.

Արբանեկեցուցանեմ, ցուցի va. faire servir ; — զիմն իվրէժխնդրութիւն իւր, faire servir qch. d'instrument à sa vengeance.

Արբանեկութիւն s. service ; — հարկանեմ, servir, rendre service.

Արբեալ s. ivre, soûl, gris, enivré ; fig. — էր սիրով նորա, il était enivré de son amour, il était passionné pour lui ; — խնդութեամբ, ivre de joie.

Արբելիք, ելեաց s. ivresse.

Արբենամ, եցայ vn. s'enivrer, se griser, se soûler ; fig. s'enivrer ; արբեցեալ իփառաց, enivré de sa gloire.

Արբեցող, ացս. buveur.

Արբեցութիւն sm. ivresse, enivrement ; — ախտից, enivrement des passions ; — հրճուանաց, ivresse de la joie ; զմայլել — ի, avoir le transport de l'ivresse.

Արբեցուցանեմ, ուցի va. enivrer, griser, soûler ; abreuver, faire boire ; fig. enivrer ; ամբարհաւանութիւն՝ բարեբաստութիւն արբեցուցանէ, l'orgueil, la prospérité enivre.

Արբշիռ, շռաց s. buveur, ivrogne.

Արբշռութիւն s. ivrognerie, ivresse ; յ— հատանել, s'adonner au vin, s'enivrer, se soûler.

Արբումն s. action de boire ; breuvage, boisson.

Արբունք, անց s. âge de puberté, puberté, nubilité, verte jeunesse ; յարբունս հասանել, atteindre l'âge de puberté, être nubile ; չեւ ևս ժամանեալ յարբունս, encore en bas âge ; յարբունս հասեալ, pubère, adulte, nubile.

Արբուցանեմ, ուցի va. donner à boire, faire boire, abreuver ; arroser ; enivrer ; — զծա-

յաւ, étancher, apaiser la soif, désaltérer.

Արբուցիչ a. qui fait boire.

Արբուցումն s. action de faire boire, d'arroser.

Արգահատանք; անաց s. compassion, pitié, attendrissement.

Արգահատիմ, եցի vn. va. compatir, avoir pitié, être touché, ému de compassion pour, s'attendrir à ou sur, plaindre, prendre qn. en pitié, ressentir pour lui de la compassion; արգահատիմ ընդ պայման նորա, son état m'affecte, me touche, j'ai pitié de sa position.

Արգահատութիւն V. Արգահատանք.

Արգանակ, ագ s. bouillon.

Արգանդ, ի s. sein ou ventre de la mère; matrice, utérus; — երկրի, le sein de la terre.

Արգասաւոր, ագ a. fertile, fécond.

Արգասաւորութիւն s. fertilité, fécondité.

Արգասիք, գասեաց s. œuvre, ouvrage, action; produit, fruit, production, résultat; effet, impression, suites.

Արգաւանդ, ագ a. fertile, fécond.

Արգաւանդաձող a. dont le sol est fertile.

Արգաւանդութիւն s. fertilité, fécondité.

Արգել s. obstacle, entrave, empêchement, embarras, inconvénient; opposition; défense, prohibition, interdiction, interdit; — առնել՝ արկանել՝ լինել, faire obstacle, mettre un obstacle, un empêchement, susciter des obstacles, empêcher, entraver; յ— արկանել, renfermer, cloître; assiéger; mettre aux arrêts.

Արգելական, ագ a. cloîtré, renfermé; détenu, prisonnier.

Արգելան, ագ s. maison d'arrêt, lieu de détention, prison; lazaret, quarantaine.

Արգելավանք, վանից s. cloître.

Արգելաւոր V. Արգելական.

Արգելեմ V. Արգելում.

Արգելոց, ագ s. parc, enclos, cloître.

Արգելում, եցի va. empêcher, mettre obstacle, entraver, intercepter; défendre, interdire, prohiber; arrêter, retenir.

Արգելումն s. empêchement, défense, prohibition, interdiction; եկեղեցական —, interdit.

Արգոյ a. précieux, estimable, honorable; — օր, jour ouvrable.

Արդ, ուց s. m. ornement; forme.

Արդ, Եւ արդ conj. or, donc.

Արդ adv. maintenant, à présent; — եւս, dans ce moment même, tout à l'heure, récemment, tout récemment; — եւս վախճանեցաւ, il vient de mourir.

Արդածին a. nouveau-né.

Արդատունկ a. planté depuis peu.

Արդար, ոց a. juste, équita-

ble, loyal, probe; adv. justement, loyalement.

Արդարաբան a. véridique, juste.

Արդարագնաց, Արդարագնացիկ a. juste, intègre, loyal, probe.

Արդարագնացք, ցից s. conduite pleine de justice.

Արդարագործ a. qui agit justement, probe, juste.

Արդարագործութիւն s. action ou acte plein de justice, justice, probité.

Արդարադատ a. juge équitable.

Արդարադատութիւն s. jugement équitable.

Արդարախոհ a. qui voit les choses en conscience, qui est juste, équitable.

Արդարախօս V. Արդարաբան.

Արդարակշիռ a. qui pèse, qui juge équitablement, juste, équitable.

Արդարակորով a. très-juste, plein d'équité, probe, intègre.

Արդարանամ, ացայ vn. se justifier, s'excuser, prouver son innocence, être justifié; se vérifier, être vérifié.

Արդարապէս adv. justement, de plein droit, à juste titre, loyalement.

Արդարասէր a. qui aime la justice, juste.

Արդարասիրութիւն s. amour de la justice, équité, probité.

Արդարացի a. juste, équitable.

Արդարացուցանելի a. justifiable, excusable.

Արդարացուցանեմ, ուցի v. a. justifier, excuser; vérifier, constater; — զանձն, se justifier, s'excuser, prouver son innocence.

Արդարացուցիչ a. justifiant, justificatif, constatant.

Արդարացուցումն s. justification, excuse.

Արդարեւ adv. en vérité, réellement, véritablement, assurément, en effet, effectivement, sans doute; a. vrai, réel; — վարձք, vraie récompense.

Արդարութիւն s. justice, équité; probité, loyauté; la bonne cause.

Արդեամն V. Արդի.

Արդեօք adv. est-ce que? est-ce? est-ce donc que? si par hasard; sans doute, à la vérité, certes.

Արդէն, Արդէն իսկ adv. déjà; à l'instant même.

Արդի, դեաց a. moderne, récent; — երաժշտութիւն, la musique moderne; արդիք, les modernes; adv. tout à l'heure, à présent, maintenant.

Արդիւն V. Արդիւնք.

Արդիւնաբեր a. qui produit, qui rapporte, productif, fructueux, fertile.

Արդիւնական a. fructueux, fécond, productif; émérite.

Արդիւնատու, աց a. productif, fructueux, fertile.

Արդիւնաւոր, աց a. producteur, agriculteur, cultivateur.

Արդիւնաբերութիւն s. agriculture.

Արդիւնացուցանեմ V. Յարդիւնս ածեմ.

Արդիւնաւոր V. Արդիւնական.

Արդիւնաւորեմ V. Յարդիւնս ածեմ.

Արդիւնաւորիմ, եցայ vn. mériter; V. Յարդիւնս գամ.

Արդի՛ նաւորութիւն s. fructification, fécondité; mérite.

Արդիւնք, դեանց s. production, produit, fruit; acte, œuvre, ouvrage, fait, effet, réalité; mérite; յարդիւնս ածել, réaliser, effectuer, faire exécuter, accomplir; գալ յարդիւնս, se réaliser, se faire; իրացն իսկ — աղաղակեն եւ վկայեն, l'effet parle, les faits parlent; —ս առնել, porter fruit, produire; — իրաց, l'expérience; յարդեանց իրացն, par expérience; բանքն — լինէին, les paroles s'accomplissaient; արդեամբք, en effet, en réalité, réellement.

Արդկեմ, եցի va. repasser; — զկտաւիս, — du linge.

Արդն, դունք s. lance.

Արդնաւոր, աց a. lancier.

Արդնընկէց լինիմ vn. combattre avec des lances.

Արդու, աց s. artabe (mesure de capacité qui vaut 65 litres).

Արեւ, ուս s. soleil; vie, jour; զ— ֆատանել, յարեւէ արկանել, ôter la vie, tuer; յարեւէ անկանել, perdre le jour, la vie; յարեգ, ի s. soleil; ancien huitième mois des Arméniens; յ— կուսէ, du côté d'orient.

Արեգական, ական, կունք, կանց s. soleil; ընդ արեգականմբ, sous le soleil, sur la terre; ամենայն ազգ որ ընդ արեգականմբ, tous les peuples du monde; միակ յոյս իմ ընդ արեգականմբ, la seule espérance qui me reste ici-bas; ծագէ՝ մտանէ —, le soleil se lève, se couche; չեւ խոնարհեալ արեգական, avant le coucher du soleil, avant la fin du jour.

Արեգականակ s. balcon.

Արեգականակերպ a. semblable au soleil, comme un soleil.

Արեգականակէզ a. brûlé par le soleil, hâlé du soleil; — լինել, être brûlé par le soleil, se hâler au soleil.

Արեգականային a. solaire.

Արեգականապէս adv. comme un soleil.

Արեգականատես a. éclairé par les rayons du soleil, exposé au soleil, lumineux.

Արեգականափայլ a. brillant comme le soleil, éclatant.

Արեգդէմ a. exposé au soleil.

Արեգջեր a. chauffé par le soleil.

Արենակից V. Արեանառու.

Արենակցութիւն s. consanguinité, parenté.

Արեւ, ուս s. soleil; vie, jour; զ— ֆատանել, յարեւէ արկանել, ôter la vie, tuer; յարեւէ անկանել, perdre le jour, la vie;

յարեւու, avant le coucher du soleil, avant la brune; տեսանել զ—, voir le jour, vivre; իմտանել —ու, au coucher du soleil; յելանել՝ իծագել արեւու, au lever du soleil; — մտանէ՝ ելանէ, le soleil se couche, s'élève; երդուեալ յարեւն Փարաւոնի, par la vie de Pharaon; ըմպել յ— ուրուք, boire à la santé de qn., lui porter un toast; յ— ձեր, à votre santé.

Արեւագալ a. aube, le point du jour; ընդ —ն, au point du jour, à l'aube du jour, de très-bonne heure.

Արեւադարձ, ածից s. tropique.

Արեւադէմ, դիմի s. vanille; héliotrope.

Արեւածաղիկ, ծաղկան s. soleil, tournesol.

Արեւածայրք s. le point du jour, l'aube, l'aurore; ընդ արեւածայրս adv. au point ou à l'aube du jour; անդէն ընդ արեւածայրս, dès l'aurore, dès le point, dès l'aube du jour.

Արեւակայք, յից s. solstices.

Արեւակէզ V. Արեգակնակէզ.

Արեւահար լինիմ vn. avoir un coup de soleil.

Արեւահարութիւն s. coup de soleil.

Արեւաւաշտ, ից, աց s. adorateur du soleil.

Արեւացոյց, ցուցի s. gnomon.

Արեւացուցակ, աց s. cadran, cadran solaire.

Արեւելագէտ s. orientaliste.

Արեւելակողմն, Արեւելակոյս s. le côté d'orient, l'Orient.

Արեւելեայ, եայց, եաց a. s. oriental; արեւելեայք, les Orientaux.

Արեւելք, լից s. orient, le levant, l'est; l'Orient, le pays d'Orient; les orientaux; ընդ արեւելս adv. à l'orient, du côté d'orient.

Արեւիշուշտ a. ingrat.

Արեւկայ a. où il y a du soleil, exposé au soleil.

Արեւմուտք, մտից s. occident, le couchant, ouest; l'Occident; les Occidentaux; le coucher du soleil; ընդ արեւմուտս adv. au coucher du soleil; à l'occident; յարեւմուտս կոյս, à l'occident.

Արեւմտեայ, եայց a. s. occidental; արեւմտեայք, les Occidentaux.

Արեւմտեան a. occidental.

Արեւշատութիւն s. toast; ըմպել յ— ուրուք, porter un toast, boire à la santé de qn.

Արթնութիւն s. veille; vigilance, présence d'esprit.

Արթուն, Թնոց a. éveillé, qui ne dort pas; éveillé, avisé; vigilant; — կալ, veiller.

Արթչիմ, Թեայ V. Խրտչիմ.

Արժան, ից a. digne, convenable; à bon marché; s. dignité, convenance; droit, justice; — է, il convient, il est juste que, il est permis, il mérite, il faut; ոչ է —, il ne faut pas, il ne convient pas, il n'est pas juste que; — համարիլ,

juger digne; daigner; ոչ — համարիլ, ne pas juger digne; dédaigner; — ի՞նչ էր, fallait-il? — եւ իրաւ է, il est juste de; յարժանս օս — տալ՝ կաճառել՝ գնել, donner, acheter, vendre à bon marché.

Արժանն s. ce qui convient, ce qui est convenable.

Արժանագով a. digne de louange, louable.

Արժանաժառանգ a. digne héritier.

Արժանահաւատ a. digne de foi, de confiance.

Արժանանամ, ացայ vn. être digne, se rendre digne, mériter.

Արժանապատիւ a. digne d'honneur, très-honorable.

Արժանապէս adv. dignement, d'une manière digne, comme il faut.

Արժանացուցանեմ, ուցի va. rendre digne.

Արժանաւոր, աց a. qui mérite, digne; convenable.

Արժանաւորեմ, եցի va. rendre digne; juger digne; daigner.

Արժանաւորիմ, եցայ vn. être digne; être jugé digne; mériter.

Արժանաւորութիւն s. dignité, mérite.

Արժանեմ, եցի va. monnayer, frapper de la monnaie.

Արժանի, նոյ, նեաց a. digne, qui mérite; — վարձուց, digne de récompense; —, ըստ արժանւոյն, յարժանի, adv. dignement, comme il faut; — առնել, V. Արժանաւորեմ; — լինել, V. Արժանաւորիմ.

Արժանիք, նեաց s. dignité, mérite; ըստ արժանեաց, adv. dignement; selon son mérite.

Արժանք s. dignité, mérite; frappe, coin.

Արժեմ, եցի vn. coûter, valoir; զի՞նչ արժէ այս, combien cela coûte? combien cela vaut? այս արժէ երեք դահեկան, cela coûte, vaut cinq piastres; չարժէ, ne vaut pas la peine, ce n'est pas la peine.

Արժէգին s. prix coûtant.

Արժէք, Արժողութիւն s. valeur, prix.

Արի, րեաց a. brave, vaillant, valeureux, courageux; s. Արիք, les Perses.

Արիաբար adv. vaillamment, bravement, courageusement.

Արիական a. mâle, viril, vigoureux, vaillant, courageux; persane; — ազգ, la nation persane.

Արիանամ, ացայ vn. avoir de l'énergie, prendre du courage, de la force, déployer ses forces, son courage, avoir le courage, la force de, montrer du courage, du caractère, se signaler, être fort.

Արիանոս, աց s. Arien.

Արիացուցանեմ, ուցի va. encourager, inspirer du courage, donner de la vigueur.

Արիութիւն s. âme virile

vaillance, valeur, courage, bravoure, force d'âme, fermeté.

Արիւն, րեանց s. sang; parenté; — խաղողոյ՝ որթոյ, vin; — հանել, saigner, tirer du sang; *— քրտինք լինել, suer sang et eau; — թափել՝ հեղուլ, verser du sang; յարեան առնել՝ համակել, ensanglanter, souiller de sang, plonger dans le sang; V. Ալաժոյժ.

Արիւնագոյն a. de couleur de sang, sanguin.

Արիւնազանգ a. couvert de sang, ensanglanté.

Արիւնաթաթաւ a. qui nage dans le sang, ensanglanté.

Արիւնալից a. plein de sang.

Արիւնախանձ a. altéré, affamé ou avide de sang, sanglant, sanguinaire.

Արիւնախառն a. mêlé de sang, sanglant, saignant.

Արիւնակալ, աց s. vase à sang, coupe du sacrifice.

Արիւնահան, Արիւնահեղ a. sanguinaire, sanglant.

Արիւնահեղութիւն s. V. Արիւնհեղութիւն.

Արիւնահոս a. dégouttant de sang, saignant.

Արիւնային a. de sang, sanguin, sanglant.

Արիւնանամ, ացայ vn. se convertir, changer en sang.

Արիւնանշան a. marqué de sang.

Արիւնաշատ a. qui a beaucoup de sang, sanguin.

Արիւնաւսակաւ a. qui a peu de sang.

Արիւնասէր a. qui aime le sang, sanguinaire.

Արիւնարբու a. buveur de sang, sanguinaire.

Արիւնացայտ a. qui jaillit du sang, sanglant.

Արիւնեմ, եցի va. saigner.

Արիւներանգ a. de couleur de sang, sanguinolent.

Արիւնհերութիւն s. effusion de sang, massacre, carnage.

Արիւնհոսութիւն s. hémorragie.

Արիւնոտ adj. arrosé de sang, sanglant.

Արիւնոտ a. sanguin, sanglant, saignant.

Արիւնոտուտ adj. sanglant, plein de sang; affamé, altéré ou avide de sang, sanguinaire.

Արծաթ, oյ s. argent; argent, monnaie, numéraire, espèces; richesse.

Արծաթագին a. acheté à prix d'argent; s. esclave.

Արծաթագոյն a. de couleur d'argent, argenté.

Արծաթագործ, ից s. orfévre; a. fait d'argent.

Արծաթագործութիւն s. orfévrerie.

Արծաթազօծ a. argenté.

Արծաթազօծեմ, եցի va. argenter.

Արծաթահանք, հանից s. pl. mine d'argent.

Արծաթածոյլ, ծուլից s. fondeur d'argent; a. fondu en argent, d'argent massif.

Արծաթածածանչ V. Արծաթափայլ.

Արծաթապատ a. couvert d'argent, argenté.

Արծաթասէր, սիրաց a. qui aime l'argent, cupide, avare.

Արծաթարար, աց s. orfévre.

Արծաթափայլ a. brillant comme de l'argent, argenté.

Արծաթեղէն, ղինաց a. d'argent, fait en argent; s. argenterie.

Արծաթեմ, եցի va. argenter.

Արծաթի, թեաց a. d'argent, fait en argent; s. pièce d'argent.

Արծաթումն s. argenture.

Արծաթսիրութիւն s. amour de l'argent, cupidité, avarice.

Արծարծանեմ, Արծարծեմ, եցի va. attiser le feu, rallumer; fig. rallumer, ranimer, relever.

Արծարծումն s. action de rallumer, de ranimer.

Արծիւ V. Արծուի.

Արծնեմ, եցի va. émailler.

Արծուենշան a. qui a l'enseigne d'aigle; s. l'aigle (enseigne).

Արծուի, ծուեաց s. aigle; — գոչէ, l'— trompette.

Արծունգն a. qui a le nez aquilin.

Արկած, ից s. revers, malheur, coup, contre-temps, calamité, infortune, désastre; accident, aventure; —ք բախտի՝ ձմերայնոյ, les rigueurs de la fortune, de l'hiver.

Արկանելի a. celui qui jette, qui met; mettable, portable; s. vêtement, habillement, habit; manteau.

Արկանեմ, արկի va. jeter, lancer; poser, mettre, étendre, verser, répandre; vêtir, habiller; porter, s'habiller; proposer; ôter, enlever, dépouiller, priver, déposer; attribuer, jeter, accuser; faire, fabriquer; fonder, s'établir; languir; յինքն —, s'attirer, se concilier, gagner, captiver; — զանձամբ, V. Անձն; — իմիտս, V. Միտք; ձայն —, V. Ձայն; — յընչից, V. Ինչք, etc.; — զվեղն իվերայ ուրուք, imputer, rejeter une faute sur qn., s'en prendre à lui de la faute.

Արկանիմ, արկայ vp. se jeter, tomber; s'habiller.

Արկղ, կղաց s. caisse, coffre, malle.

Արկղագործ, Արկղակերտ s. coffretier, layetier.

Արկղակալ, աց s. caissier.

Արկղիկ s. cassette, coffret.

Արկուած V. Արկած.

Արհամարհ a. méprisable, vil, abject.

Արհամարհանք, անաց s. mépris, dédain; արհամարհանօք, avec mépris, avec dédain, dédaigneusement; յարհամարհանս, au mépris de.

Արհամարհելի a. méprisable.

Արհամարհեմ, եցի va. mépriser, faire peu de cas de, dédaigner; narguer, braver, ne pas tenir compte.

Արհամարհիչ a. méprisant.

Արհամարհող, աց, Արհամարհոտ a. méprisant, dédaigneux.

Արհամարհուիլն s. mépris, dédain.

Արհաւիրք, աւրաց s. terreur, épouvante, effroi, consternation; — մահու, les horreurs de la mort; արհաւիրս արկանել, répandre la terreur, jeter l'épouvante; — կալան զնա, յարհաւիրս ըմբռնեցաւ, il fut saisi de terreur, d'horreur, l'épouvante le saisit.

Արհեստ V. Արուեստ.

Արհիեպիսկոպոս s. archevêque.

Արձագանգ, աց s. écho; contre-coup; — տալ, faire résonner l'écho.

Արձակ, ացի adj. délié, libre, dénoué, détaché; vaste, spacieux; en prose, prosaïque; adv. librement; — բան, prose; — յամարձակ, hardiment, ouvertement; յարձակի լինել, être en liberté; être à l'aise.

Արձակ արձակ adv. librement, hardiment.

Արձակավայրք, վայրաց s. pl. banlieue.

Արձակաքաղաք s. ville non close, sans fortification.

Արձակեալն s. femme renvoyée par son mari.

Արձակեմ, եցի va. délier, dénouer, détacher; absoudre, délivrer, acquitter; dégager, décharger, expédier, envoyer; lâcher, laisser aller; décocher; renvoyer, congédier, licencier, remercier; jeter, lancer, flanquer, tirer; pousser, jeter; exhaler, répandre, jeter; իբաց —, renvoyer, congédier; ձայն —, pousser, jeter un cri; — զկին, répudier; կիցս —, V. Կիցք; — զոք, donner à qn. son congé; հրացան —, décharger le fusil; հրետ —, tirer le canon; — իմեղաց, absoudre; — զատեան, lever la séance; congédier l'assemblée.

Արձակիմ, կեցայ vn. être délié, libéré, détaché, délivré, absous.

Արձակերասան, Արձակերասանակ a. adv. sans frein.

Արձակիչ a. celui qui délie, qui absout, libérateur.

Արձակումն s. délivrance, libération, acquittement; licenciement; décharge; répudiation, divorce; — մեղաց, absolution; — տալ, donner l'absolution; տալ զարձակմանն, donner un acte de répudiation.

Արձակուրդ s. V. Արձակումն; congé, vacances.

Արձան, ացի s. colonne, cippe, stèle; borne; grand morceau de pierre; statue, simulacre, idole; կալ — անմոռաց, devenir un monument éternel.

Արձանագիր, գրաց s. inscription, épitaphe; registre; enregistrement; protocole; instrument, acte.

Արձանագործ a. en pierre; s. V. Անդրիագործ.

Արձանագործութիւն V. Անդրիագործութիւն.

Արձանագրեմ, եցի va. inscrire, enregistrer, registrer, prendre acte.

Արձանագրութիւն V. Արձանագիր.

Արձանանամ, ացայ vn. se tenir, se dresser droit et immobile comme une statue, rester immobile; se convertir en statue; վկայ —, être témoin; արձանացեալ կալանյողդողդ, rester ou demeurer ferme; գուպարայաղթ —, demeurer victorieux.

Արձանացուցանեմ, ուցի va. élever en forme de colonne; dresser, fixer d'une manière inébranlable, rendre immobile; inscrire, enregistrer; convertir en statue; — զոք ընդդէմ ուրուք, opposer qn. à.

Արծոյլ, ծուլաց s. verveux, rets.

Արմ, մի s. tronc, souche, tige, collet.

Արմանամ V. Զարմանամ.

Արմատ, ոց s. racine; fig. racine, source; — առնուլ արձակել, prendre racine, jeter, pousser des racines; արմատով V. Արմատաքի.

Արմատախիլ առնեմ, Արմատախլեմ, եցի vn. déraciner, extirper.

Արմատական a. radical.

Արմատակեր a. qui mange des racines.

Արմատանամ, ացայ vn. s'enraciner, prendre racine, prendre.

Արմատաքի adv. avec les racines, radicalement; — խլել, déraciner, extirper.

Արմաւ, ոց, ուց s. datte; dattier, palmier; phénix.

Արմաւաստան, աց s. lieu planté de palmiers.

Արմաւենի, ենեաց s. dattier, palmier; branche de palmier, palme.

Արմն, մին V. Արմ.

Արմնիմ V. Արմատանամ.

Արմուկն, մկանց s. coude; խնել արմկամբ, coudoyer.

Արմտիք, տեաց s. céréales.

Արշալոյս, լուսոյ, Արշալուրջք s. aurore, la messagère, l'avant-courrière du jour; — կենաց, l'aurore de la vie; նորաշոյլ —, aurore naissant.

Արշաւ s. course.

Արշաւակի adv. à toutes jambes.

Արշաւաձանդէս, դիսի s. course.

Արշաւան, աց s. expédition, campagne; course, excursion; invasion, incursion, irruption; — ձիոյ, lieue; —ս դնել, faire une invasion, des excursions.

Արշաւասոյր a. qui court rapidement, rapide.

Արշաւեմ, եցի vn. courir, courir à toutes jambes; faire une expédition, une incursion; — իմարտ, se mettre en campagne, entrer en guerre.

Արշաւեմ, եցի, Արշաւեցուցանեմ, ուցի va. faire courir, faire faire une excursion.

Արոյր, րուրի s. laiton.

Արու, ուաց a. mâle.

Արուագէտ, գիտաց a. sodomiste, pédéraste.

Արուագիտութիւն s. sodomie, pédérastie.

Արուական, աց a. mâle, masculin.

Արուարձական, Արուարձային a. limitrophe, voisin.

Արուարձան, աց s. faubourg.

Արուարձանեայք, եայց s. les habitants d'un faubourg; les faubourgs.

Արուգ a. maigre, frêle, grêle, sec, aride, stérile.

Արուեստ, ից s. art, métier, profession, état; art, adresse; prodige, miracle; ունել զ—, avoir, posséder l'art de; գեղեցիկ՝ ազատական՝ մեքենական —ք, beaux-arts, arts libéraux, mécaniques.

Արուեստաբար adv. artistement.

Արուեստագէտ, գիտաց s. artiste, artisan.

Արուեստագիտութիւն Voy. Արուեստագիտութիւն.

Արուեստագիտ, աց s. inventeur d'un art.

Արուեստագործ, աց a. fait avec art, artistement travaillé.

Արուեստագործեմ, եցի va. travailler avec art.

Արուեստագործութիւն s. ouvrage fait avec art.

Արուեստախառն a. artificiel.

Արուեստախօսեմ V. Ճարտարախօսեմ.

Արուեստական a. artificiel; musical; artificieux; s. artiste; musicien.

Արուեստակեալ a. affecté, affété, étudié, trop recherché.

Արուեստակից s. compagnon d'art, de profession.

Արուեստակութիւն s. affectation, afféterie, recherche.

Արուեստահանդէս, դիսից s. exposition.

Արուեստանոց, աց s. atelier.

Արուեստային a. artistique.

Արուեստաշէն a. fait avec art, artistement fait.

Արուեստապետ, աց s. contre-maître, chef des artistes.

Արուեստապէս adv. artistement, avec art.

Արուեստաւոր, աց s. artiste, artisan.

Արուեստասէր a. qui aime les arts, ami des arts, amateur.

Արուեստգիտութիւն s. connaissance de l'art; artifice.

Արուեստեմ, եցի va. faire, exécuter avec art, inventer.

Արուէգ, իգաց s. hermaphrodite, androgyne.

Արութիւն s. virilité, âge viril; bravoure, valeur, courage; semence virile; —ք քաջութեանց, exploits, conquêtes, hauts faits; պայծառ —ք, belles actions.

Արուսեակ, սեկի s. Vénus, Lucifer, étoile du berger; diable.

Արջ, ոց, ուց s. ours; — փոռոտայ, l'— gronde.

Արջային a. arctique.

Արջապան, ացս. meneur d'ours.

Արջառ, ոցս. troupeau de bœufs, bestiaux, gros bétail.

Արջառակաշի, շւոյս. cuir de bœuf.

Արջառամահ s. mortalité des bestiaux, du bétail.

Արջառամորթ, ոյս. peau de bœuf.

Արջառաջիլ, ջլացս. nerf de bœuf; fouet, knout.

Արջասպ, ոյս. vitriol.

Արջնագռաւ, ուցս. corneille.

Արջնազգեստ Voy. Սեւազգեստ.

Արջնաթոյր a. noir.

Արջնդեղ, ոյս. nielle.

Արջուկս. ourson.

Արջտակ, իս. truffe.

Արտ, ոցս. champ, campagne.

Արտաբերեմ, եցի va. proférer, prononcer.

Արտաբերութիւնս. prononciation.

Արտադրեալs. produit.

Արտադրեմ, եցի va. produire; exprimer.

Արտադրիչս. arith. facteur.

Արտադրութիւնս. production; expression.

Արտախոյր, խուրիս. tiare, mitre, diadème.

Արտախուրակ, ացս. V. Արտախոյր; voile, couverture.

Արտակենդրոն, ացa. excentrique.

Արտակենդրոնութիւնս. excentricité.

Արտայայտեմ, եցի va. énoncer, exprimer.

Արտայայտութիւնս. énonciation, expression.

Արտաշէկ V. Ատրաշէկ.

Արտաշնչեմ, եցի va. exhaler; transpirer.

Արտաշնչութիւնս. exhalaison; transpiration.

Արտաչափս. arpenteur.

Արտաչափեմ va. arpenter.

Արտաչափութիւնս. arpentage.

Արտասահմանեմ V. Աքսորեմ.

Արտասահմանութիւն Voy. Աքսոր.

Արտասանեմ, եցի va. dire, réciter; prononcer, déclamer.

Արտասանութիւնս. récit, récitation; prononciation, déclamation.

Արտասուաբեր a. qui produit, cause des larmes, qui fait pleurer.

Արտասուագոչ a. qui crie en larmes.

Արտասուաթոր a. qui verse des larmes, larmoyant.

Արտասուալիր, Արտասուալից a. plein de larmes, larmoyant; — աչօք, avec des yeux pleins, baignés de larmes, les larmes aux yeux.

Արտասուախառն a. mêlé de larmes.

Արտասուականաթ V. Արտասուաթոր.

Արտասուակից լինիմ vn. pleurer ensemble.

Արտասուայեղց a. noyé de

larmes, tout en larmes, baigné de larmes, larmoyant.

Արտասուեմ, եցի vn. pleurer, larmoyer; — զոք, pleurer qn.

Արտասուք, սուաց s. pleurs, larmes; ջերմ արտասուս իջուցանել, լալ ջերմ արտասուօք, pleurer à chaudes larmes; արտասուօք, avec des larmes, աչք յարտասուս, les larmes aux yeux; արտասուօքն ծանալ՝ ոռոգել, arroser de ses larmes; ունել զարտասուս, retenir ses larmes; հոսէին յաչաց նորա, les larmes coulaient de ses yeux; արտասուս արկանել, յարտասուս հարկանել, fondre en larmes, en pleurs, verser des larmes, donner cours à ses larmes; սրբել զարտասուս յաչաց, essuyer ses larmes.

Արտավար, աց s. champ labouré, champ, campagne; laboureur; arpent.

Արտափայլեմ, եցի va. reluire, briller.

Արտաքին, աքնոց a. extérieur, externe; étranger; profane; — արտաքնոցն վէպք, l'histoire profane.

Արտաքնայարդար a. simulé, feint, faux; — առաքինութիւն, vertu apparente.

Արտաքնոց V. Ձեմիշ.

Արտաքոյ prép. hors, dehors, en dehors, de dehors, à l'extérieur; — երեւիլ, paraître au dehors; — քան, hors de, en dehors de; par-dessus.

Արտաքուստ adv. de dehors, du dehors, au dehors, à l'extérieur, extérieurement; a. extérieur; արտաքուստ արտաքս, adv. dehors, au dehors, bien loin.

Արտաքս adv. dehors, au dehors; — քան, hors; առ —, extérieurement, pour le dehors, pour la forme; — ելանել, sortir dehors.

Արտաքսեմ, եցի va. chasser, mettre à la porte; exclure, écarter; — զոք իտանէ, montrer la porte à qn., le chasser de la maison, de chez soi.

Արտեան, ի s. le sommet d'une montagne.

Արտեւանունք, նանց s. les cils; les paupières; ծանրաբեռնուն —, paupières appesanties; բանալ զարտեւանունս, ouvrir les paupières, կափուցանել զարտեւանունս, fermer les paupières.

Արտիկ s. mouflon.

Արտոյտ, տուտի s. m. alouette; — երգէ, l'— chante.

Արտորայ, ից s. champ, campagne.

Արտորէք, էից s. pl. campagnes, champs.

Արտուղի a. fourvoyé, égaré; — շաւիղ, sentier détourné; ըստ — անկանել՝ մոլորել, se fourvoyer, s'égarer.

Արտունուβիւն, Արտօնուβիւն s. privilége, prérogative; — ընդունել՝ տալ, obtenir ou accorder un privilége.

Արտօսր V. Արտասուք.

Արտօսրաթեր V. Արտասուաթեր.

Արտօսրաբուղխ a. qui verse des larmes, fond en larmes.

Արտօսրալից V. Արտասուալից.

Արտօսրահառաչ a. qui soupire en larmes.

* Արցունք V. Արտասուք.

Արփայագնաց լինիմ vn. voyager, courir dans l'air.

Արփենի, Արփիական a. solaire, céleste; ական —, soleil.

Արփի, փւոյ s. soleil.

Արքայ, ից s. roi, monarque, souverain; արքայից —, roi des rois; — քաջ, ô grand roi; կեցցէ՛ —, vive le roi!

Արքայաբար adv. royalement.

Արքայազունդ s. m. garde royale.

Արքայազն, զունք, զանց s. prince royal.

Արքայական a. royal.

Արքայակերպ a. royal.

Արքայանիստ a. où réside le roi; — քաղաք, capitale.

Արքայատուր a. donné par le roi, royal.

Արքայիկ օձ s. basilic.

Արքայորդի, որդւոց s. fils du roi, prince.

Արքայութիւն s. royaume, royauté, règne; paradis, ciel; — երկնից, royaume des cieux.

Արքայուհի sf. reine.

Արքեպիսկոպոս, ից s. archevêque.

Արքեպիսկոպոսական a. archiépiscopal.

Արքեպիսկոպոսարան, աց s. archevêché, palais archiépiscopal.

Արքեպիսկոպոսութիւն s. archiépiscopat.

Արքիմանդրիտ s. archimandrite.

Արքունական a. royal; — ճանապարհ, rue royale, passante.

Արքունատուր a. donné par le roi.

Արքունի, նեաց a. royal.

Արքունիք, նեաց s. la cour, le palais; la cour, les courtisans; յարքունիս առնուլ, confisquer.

Արքունուստ, Յարքունուստ adv. de la cour, du trésor public, par l'État.

Արօս, ի s. outarde.

Արօսի s. sorbier, alizier; sorbe, alize.

Արօտ, ից s. pâturage, prairie; պարարտ —, gras pâturage; խաշնաւէտ —, prairie pleine de troupeaux.

Արօտական, աց a. qui paît, qui pâture; s. pâtre, berger.

Արօր, ոյ, իւ s. charrue.

Արօրադիր s. laboureur; — առնել, labourer; — լինել, être labouré.

Արօրադրելի a. arable.

Արօրադրեմ, եցի va. labourer, défricher.

Աւագ, աց a. grand (dans tous les sens); — շաբաթ, la semaine sainte; — ուրբաթ, vendredi saint; — սեղան՝ խորան, le maître-autel; —

եղբայր իւր, son frère aîné, son aîné.

Աւագախումբ a. composé des grands; — ատեան, assemblée des rois.

Աւագամեծար a. illustre, célèbre; — ժողով, assemblée respectable.

Աւագանամ, ացայ vn. grandir, devenir seigneur.

Աւագանի, անւոյ s. pl. les grands, les notables, le grand monde.

Աւագափող, ոյ s. trombone.

Աւագերէց, ըիցու s. archiprêtre, curé.

Աւագոյն s. âge mûr, avancé; յ— ֆասակի, d'un âge mûr, dans un âge avancé.

Աւագորեար, ըերոյ s. pl. les hommes, les grands, les personnages.

Աւագութիւն s. grandeur, dignité, honneur; dignité, place; յ— ամբառնալ, élever ou s'élever aux honneurs, à une dignité; V. Աւագոյն.

Աւադիկ adv. voici, voilà.

Աւազ, ոց s. sable; poudre.

Աւազածիր a. entouré de sable.

Աւազակ, աց s. brigand, larron, voleur de grand chemin, assassin, bandit.

Աւազակաբար adv. à la manière des brigands.

Աւազականոց, աց s. repaire de brigands.

Աւազակապետ, աց s. chef de brigands.

Աւազակեմ, եցի va. faire le métier de brigand, brigander, assassiner.

Աւազակութիւն s. brigandage, assassinat.

Աւազակուտ a. plein de brigands.

Աւազաման s. poudrier.

Աւազան, աց s. bassin, pièce d'eau; baignoire; abreuvoir; — մկրտութեան, baptistère, fonts de baptême.

Աւազանածեւ a. en forme de bassin.

Աւազաշէն a. bâti sur le sable.

Աւազեղէն a. de table.

Աւազեմ, եցի va. sabler, sablonner.

Աւազին, Աւազուտ a. plein de sable, sablonneux.

Աւա՛ղ interj. hélas! — ինձ, malheureux que je suis!

Աւաղելի a. à plaindre.

Աւաղեմ, եցի va. plaindre, se plaindre, déplorer, regretter.

Աւաղուկ adj. déplorable, pitoyable.

Աւան, ից s. bourg.

Աւանագիւղ, գեղջ s. bourgade.

Աւանանամ ացայ vn. devenir un bourg.

Աւանապետ, աց s. le maire d'un bourg.

Աւանդ, ից s. dépôt; consignation; tradition; monument; դնել յաւանդի, տալ յ—, consigner, mettre en dépôt; կալ յաւանդի, être en dépôt; հին —ք, les monuments antiques.

Աւանդակիր a. dépositaire; consignataire.

Աւանդապահ, աց a. dépositaire; consignataire; sacristain.

Աւանդառու, աց a. qui a reçu un dépôt, dépositaire; consignataire.

Աւանդատու, աց a. qui consigne, met en dépôt.

Աւանդատուն s. sacristie.

Աւանդեմ, եցի va. mettre en dépôt, déposer; consigner; remettre, transmettre, livrer, léguer, confier; raconter, annoncer; — զոգի, expirer, rendre l'âme; ի ձեռս ը աւանդեմ զոգի իմ, je remets mon âme, mon esprit entre vos mains.

Աւանդութիւն s. tradition; dépôt, consignation; —ը, traditionnellement.

Աւանիկ adv. voici, voilà.

Աւաչ, ոյ, ի s. voix, son; mélodie, accords.

Աւասիկ adv. voici, voilà; — եմ, me voici.

Աւատ, ոյ s. foi; crédit; յ—, à crédit.

Աւար, աց s. butin, dépouille, pillage, proie, sac; — ածել՝ առնուլ՝ ի յարկանել, յ— մատնել, յաւարի առնուլ՝ տանել, butiner, piller, livrer ou donner au pillage, en proie; յ— մատնիլ, être livré au pillage, devenir la proie; լինաձեռն աւարաւ, chargé de butin.

Աւարաբաշխ a. qui distribue le butin.

Աւարաբար adv. avec pillage.

Աւարամասն s. portion du butin.

Աւարառու, ուաց s. saccageur, pilleur, pillard.

Աւարառութիւն s. sac, saccagement, pillage.

Աւարեմ, եցի va. butiner, piller, saccager, faire main basse.

Աւարիչ V. Աւարառու.

Աւարտ s. fin, terme; bout, extrémité; accomplissement, achèvement; résultat, issue, dénoûment.

Աւարտահասակ adj. de la plus belle taille.

Աւարտեմ, եցի va. finir, terminer, mettre la dernière main, achever, accomplir.

Աւարտումն s. fin, terme, achèvement.

Աւաքեմ, եցի va. guérir, délivrer; ramasser, rassembler; — իբորոտութենէ, guérir de la lèpre.

Աւել, ի, աց s. balai; — ածել, balayer; *— մը զարնել, donner un coup de balai.

Աւելաբան, աց a. qui dit des paroles inutiles, verbeux, redondant, diffus.

Աւելաբանութիւն s. superfluité de paroles, babil, redondance, verbosité.

Աւելազանց a. excessif.

Աւելազանցութիւն s. excès.

Աւելախնդիր a. qui cherche le superflu.

Աւելախօս V. Աւելաբան.

Աւելած s. balayures.

Աւելածու, ացս. balayeur.

Աւելածութիւնս. balayage.

Աւելաստաց, իցa. cupide, avide.

Աւելաստացութիւնս. acquisition des choses superflues, avidité, cupidité.

Աւելի, ելեացa. plus, le plus; excédant, surplus, superflu; adv. plus, en sus, davantage, par-dessus tout; աւելեաց բանք, exagération.

Աւելորդ, ացa. superflu; s. le superflu, reste.

Աւելուկ, լկի s. bot. parelle, patience.

Աւելուկք s. pl. balayures.

Աւեղկեմ, եցի va. regretter.

Աւետ V. Աւետիք.

Աւետաբեր s. porteur de bonnes nouvelles, messager; — Հայաստանեայց, messager de l'Arménie; —ք գարնան, les messagères du printemps, les hirondelles; —տուրինչեան, la messagère du jour, l'aurore.

Աւետապարգեւa. qui donne de bonnes nouvelles.

Աւետատու V. Աւետապարգեւ.

Աւետարան, ացs. Évangile.

Աւետարանագիր, գրացs. évangéliste.

Աւետարանագործa. évangélique.

Աւետարանականa. évangélique.

Աւետարանեմ, եցի va. donner une bonne nouvelle, annoncer; évangéliser, prêcher l'Évangile.

Աւետարանիչs. évangéliste.

Աւետարանութիւն, Աւետարանումն s. annonce d'une bonne nouvelle; prédication de l'Évangile.

Աւետաւոր, ացa. porteur de bonnes nouvelles; qui a rapport à d'heureuses nouvelles.

Աւետաւորեմ V. Աւետեմ.

Աւետեմ, եցի va. donner une bonne nouvelle, comme une bonne nouvelle, annoncer.

Աւետիք, ետեացs. bonne, heureuse nouvelle, annonce d'une bonne nouvelle; աւետիս տալ, annoncer, donner une bonne nouvelle; երկիր աւետեաց, la terre promise; տօն աւետեաց, l'Annonciation.

Աւետեայ s. récompense donnée au porteur d'une bonne nouvelle.

Աւեր a. ruiné, détruit, ravagé, désolé; s. ruine, ravage, destruction, dégât, désolation, dévastation; յ— դառնալ՝ լինել՝ մատնիլ, se ruiner, se détruire, tomber en ruine; յ— դարձուցանել, յ— անմարդի դնել, dévaster, ruiner, ravager, détruire, infester, désoler.

Աւերած, իցa. ruine, démolition, destruction.

Աւերակ, ացs. ruine, démolitions, décombres, gravats; a. ruiné, détruit, démoli, désolé, désert; առնել յ—, réduire en un désert; — լինել, être désert.

Աւերանք, նացs. pl. ruine,

désolation, dévastation; խուժան աւերանաց ածել զաշխարհաւ, causer des ravages dans le pays, le ravager.

Աւերեմ, եցի va. ruiner, détruire, dévaster, démolir, délabrer, désoler; — զպարիսպս, démanteler.

Աւերուած V. Աւերած.

Աւերումն V. Աւերանք.

Աւթիմոն s. bot. pyrèthre.

Աւիշ, Աւիշկ, Աւիշք s. lymphe, sérosité, humeur, liqueur.

Աւիւն s. fureur, transport, enthousiasme.

Աւշակ V. Օշակ.

Աւշինտր V. Օշինտր.

Աւոլոց ելանեմ vn. s'échapper, s'en aller.

Ափ, ոյ, ով s. la paume de la main, poignée; — մի գարւոյ, une poignée, un peu d'orge; — յափոյ; adv. à la hâte, à l'improviste, impromptu.

Ափափայք, այից s. lieux escarpés, rocher, roc.

Ափիբերան առնեմ, Ափիբերանեմ, եցի va. clore, fermer la bouche à qn., mettre à bout, faire taire, réduire au silence, rabattre le caquet de qn., confondre; — լինել, rester hors d'état de répondre, ne savoir que répondre.

* Ափեղցփեղ V. Անխորհուրդ.

Ափիոն, ի s. opium.

Ափն, փին, փանց s. rive, rivage, bord, côte; bord, extrémité.

Ափնածիր a. bordé.

Ափնի s. glane.

Ափշիմ, etc. V. Ապշիմ, etc.

Ափսեայ, Ափսէ, էից s. plateau.

Ափսինդ V. Օշինդր.

Ափրոդիտեան a. vénérien; — ախտ, maladie vénérienne.

Աք, ից s. jambe.

Աքաղաղ, ացq s. coq; — խօսէ, le — chante.

Աքացեմ, եցի va. ruer, faire des ruades, lancer une ruade, donner des coups de pied.

Աքացի adv. en frappant du pied, avec le pied, à coups de pied; — ճեմել V. Աքացեմ.

Աքացիք, ցեաց s. pl. pieds, jambes.

Աքացող, ացq a. qui rue, donne des coups de pied.

Աքեացք V. Աքացիք.

Աքիս, քսաց s. belette.

Աքսոտեմ, եցի va. sauter, bondir; V. Աքացեմ.

Աքսոր s. exil, bannissement, déportation; առաքել յ—, envoyer en exil, bannir.

Աքսորանք, նաց V. Աքսոր.

Աքսորեալ a. exilé.

Աքսորեմ, եցի va. exiler, bannir.

Աքցան, ացq s. tenailles.

Աքցոտեմ V. Աքացեմ.

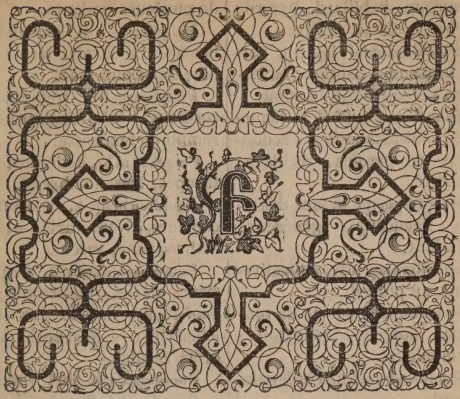

Բ (բէ՛ն) s. seconde lettre de l'alphabet et première consonne; deux ou second.

Բա interj. bah!

Բաբախեմ, եցի va.vn. frapper, battre, palpiter; բաբախէ սիրտ նորա, le cœur lui bat.

Բաբախումն s. battement, palpitation.

Բաբան V. Բաղխատր.

Բա՛բէ interj. hélas! morbleu! parbleu!

Բագ s. part, portion.

Բագին, գնաց s. autel (d'une divinité païenne); temple.

Բագնասէր a. qui aime les autels, les idoles.

Բագորդ V. Ձաղորդ.

Բադ, ուց s. canard; էգ —, cane; ձագ —, caneton, canette; — գանչէ, le canard barbote, nasille.

Բադէն, ի s. blouse.

Բազէ, ից s. faucon.

Բազէակալ, Բազէակիր a. qui tient, qui porte un faucon, fauconnier.

Բազկակից a. aide, coadjuteur.

Բազկատարած a. qui étend ses bras; adv. les bras étendus, à bras ouverts, les mains élevées vers le ciel.

Բազկարձակ a. qui étend ses branches, branchu.

Բազկեմ, եցի va. abréger, resserrer, résumer en peu de mots.

Բազմաբան a. qui parle beaucoup, babillard, bavard; verbeux, diffus, prolixe.

Բազմաբանեմ, եցի vn. parler beaucoup, babiller, bavarder; s'étendre sur un sujet.

Բազմաբանութիւն s. loquacité, babil, bavardage; redondance de paroles, verbiage, prolixité.

Բազմաբաշխ a. qui distribue beaucoup, généreux; abondant.

Ամբազմաբար adv. collectivement, au pluriel.

Բազմաբարբառ a. de plusieurs langues, polyglotte; harmonieux.

Բազմաբեղուն a. très-fertile, fécond.

Բազմաբեր a. qui porte ou produit beaucoup, fécond, fertile.

Բազմաբերութիւն s. grande fertilité.

Բազմաբիւր a. très-nombreux.

Բազմագանձ a. qui possède beaucoup de biens, opulent, très-riche, millionnaire.

Բազմագեղ a. très-beau.

Բազմագէտ a. qui sait beaucoup, très-érudit, très-savant.

Բազմագին, գնի a. de grand prix, très-précieux.

Բազմագիր a. écrit en plusieurs manières, polygraphe; qui écrit beaucoup, polygraphe.

Բազմագլուխ a. qui a beaucoup de tête.

Բազմագոյն, գունից, աց a. de plusieurs couleurs.

Բազմագով a. qui mérite beaucoup d'éloges, très-louable; beaucoup loué.

Բազմագութ a. très-miséricordieux, très-compatissant, rempli de tendresse.

Բազմագունդ a. de plusieurs troupes, très-nombreux.

Բազմագունի a. de diverses couleurs, divers, varié; — **ակն**, ambre jaune, succin.

Բազմադարեան a. de plusieurs siècles, très-reculé; — **ժամանակ**, une longue suite de siècles; — **հնութիւն**, antiquité reculée.

Բազմադէզ a. fort entassé.

Բազմադէմ, Բազմադիմի a. qui a plusieurs faces, qui a diverses figures; divers, varié; adv. sous plusieurs faces; de plusieurs manières, en plusieurs manières différentes.

Բազմադուռն a. qui a plusieurs portes.

Բազմազան a. très-varié, de plusieurs sortes, où il règne une grande variété.

Բազմազանութիւն s. grande variété.

Բազմազարդ a. très-orné.

Բազմազաւակ a. qui a beaucoup d'enfants.

Բազմազբաղ a. très-occupé, très-affairé; — **լինել**, avoir beaucoup d'occupation, d'affaires, être très-occupé, très-affairé, s'occuper de beaucoup de choses.

Բազմազգեան a. de plusieurs nations.

Բազմազգի V. Բազմազան.

Բազմագեղ, Բազմագեղուն a. très-abondant, copieux.

Բազմագուարճ a. fécond en plaisirs, très-amusant.

Բազմագօր a. très-fort, très-puissant; s. armée nombreuse.

Բազմաթերթ a. de plusieurs feuilles; bot. polypétale.

Բազմաթիւ a. très-nombreux, bon nombre.

Բազմաժամանակ, Բազմաժամանակեայ, Բազմաժամանակեան a. qui dure longtemps; vieux, ancien, antique.

Բազմաժողով a. rassemblé en grand nombre, très-fréquenté, très-nombreux; s. grande réunion, grande assemblée, multitude, foule.

Բազմալար a. qui a beaucoup de cordes.

Բազմալեզու a. polyglotte.

Բազմալոյս a. rempli de lumières, fort brillant.

Բազմախաղաղ a. très-calme.

Բազմախառն a. mêlé de plusieurs choses, varié; embrouillé, confus.

Բազմախիտ a. très-épais, très-dense, très-serré.

Բազմախնամ a. qui a beaucoup de soin; plein de soins et d'attentions.

Բազմախողխող a. qui tue, égorge beaucoup; — երկաթ, fer tranchant.

Բազմախոյզ լինիմ, rechercher avec beaucoup de soin, faire beaucoup de recherches; être curieux, s'ingérer de tout.

Բազմախոտ a. qui abonde en herbes, herbeux.

Բազմախորտիկ a. où il y a beaucoup de plats, beaucoup de mets, splendide, magnifique; — սեղան, repas somptueux, grand repas.

Բազմախումբ V. Բազմաժողով a.

Բազմախուռն a. de grande foule, une infinité, beaucoup.

Բազմախօս V. Բազմաբան, Բազմախօսութիւն V. Բազմաբանութիւն.

Բազմաճախ a. dispendieux, coûteux, splendide, somptueux, magnifique.

Բազմաճաղիկ a. plein de fleurs, qui a beaucoup de fleurs.

Բազմաճին, Բազմաճնունդ qui enfante souvent, qui met au monde beaucoup d'enfants ou de petits; fécond, fertile; հայր — ազգատոհմի, père d'une famille nombreuse; — աւազ արամբք, fécond en grands hommes.

Բազմաճուռի a. très-agité.

Բազմակ, ագ s. lumière, chandelle; chandelier, flambeau.

Բազմակալ, ագ s. lumière, chandelle; mouchettes; bobèche; convive.

Բազմական s. convive, invité; table, banquet; siége, canapé; բազմականս արկանել, offrir des siéges.

Բազմականաւոր, ի a. celui qui donne un dîner, un banquet.

Բազմակապ a. attaché par plusieurs liens.

Բազմակարօտ a. qui manque de beaucoup de choses, qui a de grands besoins.

Բազմակեր a. qui mange beaucoup, vorace.

Բազմակերպ a. qui a plusieurs formes, varié.

Բազմակին, կնոջ s. qui a plusieurs femmes, polygame.

Բազմակնճիռն a. très-enchevêtré, très-embarrassant, très-compliqué, plein d'anicroches, d'embarras, épineux.

Բազմակնութիւն s. polygamie.

Բազմակոխ a. foulé beaucoup, souvent; — ճանապարհ, chemin fort fréquenté.

Բազմակոհակ a. flottant, ondoyant, houleux.

Բազմակոյտ a. trop entassé; très-nombreux; s. grand tas, amas; foule, multitude.

Բազմահամ a. très-savoureux, qui a beaucoup de goût.

Բազմահամբաւ a. fameux.

Բազմահանդէս a. pompeux, solennel.

Բազմահանճար a. qui a beaucoup de talent, très-ingénieux.

Բազմահառաչ a. qui soupire beaucoup; tout à fait lamentable, très-déplorable.

Բազմահատոր a. volumineux.

Բազմահարուստ a. très-riche, richard.

Բազմահմուտ a. très-érudit, très-versé, très-savant.

Բազմահմտութիւն s. grande érudition.

Բազմահնար a. très-ingénieux, fort industrieux; très-artificieux, fertile en expédients, rusé.

Բազմահոգ a. qui a ou qui donne beaucoup de soucis.

Բազմահոյլ a. adv. très-nombreux, beaucoup, en foule; — վտակաւի, mille petits ruisseaux, un nombre infini de ruisseaux.

Բազմահունձ a. abondant en moisson, qui fait naître d'abondantes récoltes.

Բազմահունչ a. très-retentissant, très-sonore.

Բազմահռչակ a. très-célèbre, illustre.

Բազմաձայն a. qui a beaucoup de son, de voix, qui rend plusieurs sons, retentissant, sonore.

Բազմաձեռն a. qui a beaucoup de mains; nombreux; — գունդ, troupe nombreuse; — օգնականութիւն, grands secours.

Բազմաձեւ a. multiforme.

Բազմադէտ a. très-malheureux, accablé de malheurs, très-funeste.

Բազմադի a. qui a plusieurs cordes, qui est monté sur plusieurs cordes.

Բազմաճանչ a. qui a

beaucoup d'éclat, éclatant, très-brillant.

Բազմաձեւ a. de diverses couleurs ; — կերպաս, étoffe façonnée.

Բազմաճիւղ a. branchu, rameux.

Բազմամագիլ a. qui a beaucoup de griffes, d'ongles.

Բազմամած, Բազմամանուած a. entrelacé, replié, entortillé, tortueux, sinueux ; fig. embrouillé, compliqué.

Բազմամասն a. composé de plusieurs parties, divisé en plusieurs parties.

Բազմամարդ a. très-populeux, très-peuplé.

Բազմամարդացուցանեմ, ուցի va. augmenter la population, rendre très-populeux.

Բազմամարդութիւն s. multitude d'hommes, population considérable, nombreuse.

Բազմամբոխ a. très-peuplé, très-fréquenté ; très-nombreux ; tumultueux ; s. foule, attroupement.

Բազմամեայ, Բազմամեան a. âgé d'un grand nombre d'années, âgé de beaucoup d'années, vieux ; qui dure beaucoup d'années, ancien, antique.

Բազմամեղ, աց a. qui a beaucoup de péchés, grand pécheur.

Բազմամետաքս a. abondant en soie.

Բազմամթեր a. bien approvisionné, entassé, beaucoup.

Բազմամուսն a. qui a eu plusieurs femmes, plusieurs maris, polygame.

Բազմամուսնութիւն s. polygamie.

Բազմայաղթ a. vainqueur dans plusieurs combats.

Բազմայեղանակ a. de plusieurs façons, divers genres.

Բազմայոլով a. nombreux ; ի— ամացն ընկնեալ, abattu par le nombre des années ; — դարք, plusieurs siècles.

Բազմայորդ a. très-abondant.

Բազմայր a. qui a eu plusieurs maris, polygame.

Բազմայրութիւն s. polygamie.

Բազմայօդ a. qui a plusieurs articulations, articulé.

Բազմանամ, ացայ vn. se multiplier, augmenter en nombre, augmenter.

Բազմանիւթ, ից, աց a. qui abonde en matériaux ; fig. qui sait faire beaucoup de détours, rusé, fin.

Բազմանկար V. Բազմապատկեր.

Բազմանկիւն, ից, կեանց a. qui a beaucoup d'angles, polygone ; s. polygone.

Բազմանշան, Բազմանշանակ a. qui a plusieurs significations.

Բազմանշոյլ V. Բազմաճաճանչ.

Բազմանուն a. qui a plusieurs noms.

Բազմաշահ a. très-lucratif,

Բազմաշխատ a. très-laborieux.

Բազմաչար a. très-méchant.

Բազմաչարչար a. qui a beaucoup souffert.

Բազմաչեայ a. qui a plusieurs yeux.

Բազմապաճոյճ a. très-orné, enjolivé.

Բազմապայծառ a. resplendissant, brillant, splendide, somptueux.

Բազմապատիկ a. multiple; divers, beaucoup, plusieurs; précieux, magnifique; — առնել, multiplier; — լինել, se multiplier; adv. beaucoup plus, bien davantage.

Բազմապատիր a. qui trompe beaucoup, très-rusé.

Բազմապատիւ a. très-honoré, très-honorable, comblé d'honneurs.

Բազմապատկեմ, եցի va. arith. multiplier.

Բազմապատկելի s. arith. multiplicande.

Բազմապատկիչ s. arith. multiplicateur.

Բազմապատկեր a. qui a beaucoup de tableaux, de peintures.

Բազմապատկող s. arith. multiplicateur.

Բազմապատկութիւն s. m. arith. multiplication.

Բազմապարգեւ a. qui fait beaucoup de dons.

Բազմապարտ a. qui doit beaucoup; très-coupable.

Բազմապտոյտ a. qui a beaucoup de sinuosités, tortueux, ténébreux.

Բազմապտուղ a. qui porte beaucoup de fruits, riche en fruits.

Բազմաջան a. très-laborieux, très-empressé, très-diligent.

Բազմաստեղն, Բազմաստեղնեան a. qui a plusieurs branches; — եղջիւր եղջերուի, bois rameux du cerf.

Բազմաստեղք, ղաց s. les Pléiades.

Բազմաստուած, ոց, Բազմաստուածեան s. et a. polythéiste.

Բազմաստուածութիւն s. polythéisme.

Բազմավաճառ a. très-commerçant.

Բազմավանգ a. polysyllabe.

Բազմավէպ, վիպի s. polyhistor.

Բազմավիշտ a. très-affligé; très-affligeant.

Բազմավնաս a. très-préjudiciable, très-nuisible; très-endommagé.

Բազմավտանգ a. très-dangereux, entouré de mille dangers.

Բազմատարած a. qui embrasse une grande étendue, très-étendu, très-vaste, immense.

Բազմատեղեակ V. Բազմահմուտ.

Բազմատեսակ a. qui est de différentes sortes, varié.

Բազմատունաց a. qui possède beaucoup de biens.

Բազմատեսիլ a. de différents aspects.

Բազմատխուր a. très-triste.

Բազմատոհմ a. de plusieurs espèces.

Բազմարդիւն a. très-fertile; plein de mérite.

Բազմարմատ a. qui a beaucoup de racines.

Բազմարուեստ a. qui possède plusieurs arts, très-industrieux; polytechnique.

Բազմացուցանեմ, ուցի va. multiplier, rendre nombreux, augmenter.

Բազմաւոր, Բազմաւորական a. pluriel.

Բազմաւորութիւն s. pluralité.

Բազմափայլ a. très-luisant, très-brillant, splendide.

Բազմափորձ a. très-expérimenté.

Բազմաքանդակ a. qui a beaucoup de sculptures.

Բազմաքանքար a. qui coûte beaucoup de talent, de grand prix.

Բազմաքնին a. très-curieux.

Բազմեբամ adj. très-nombreux; —ք ֆաւուց, un nombre infini d'oiseaux.

Բազմերան a. très-heureux.

Բազմերանգ a. de plusieurs couleurs.

Բազմերջանիկ V. Բազմերան.

Բազմերփեան a. de mille couleurs différentes.

Բազմեցուցանեմ, ուցի va. asseoir, faire asseoir, placer.

Բազմիմ, մեցայ vp. s'asseoir, prendre place; se mettre à table; — իդ ալաւուղ, s'asseoir sur l'herbe, sur le gazon.

Բազմիմաստ a. qui a beaucoup d'intelligence, très-sensé.

Բազմիշխանութիւն s. polyarchie.

Բազմոստ V. Բազմաճիւղ; noueux.

Բազմոտանի a. qui a plusieurs pieds; s. polype.

Բազմորդի a. qui a beaucoup d'enfants.

Բազմորդութիւն s. grand nombre, multitude d'enfants.

Բազմորոգայթ a. plein de piéges.

Բազմոց, աց s. sofa.

Բազմութիւն s. multitude, grand nombre, grande quantité; multitude, foule; խուռն —, grande foule, grande affluence de peuple.

Բազմուսումն, մանց a. très-instruit, qui possède de grandes connaissances, très-savant.

Բազմուսումնութիւն s. m. grand savoir.

Բազմօրեայ, ըէից a. de plusieurs jours; qui est plein de jours, très-âgé.

Բազմօրինակ, աց a. qui a plusieurs formes, très-varié; adv. de plusieurs façons ou manières, diversement.

Բազուկ, զկաց s. bras; bras, force, pouvoir; branche, rameau; bot. poirée, blette; — ծովու, bras de mer; տարածել զ— իշխանութեան իւրոյ, étendre sa domination.

Բազում, զմի, զմաց ա. beaucoup de, plusieurs, un grand nombre de; adv. beaucoup; բազումս, բազմօք; adv. beaucoup, de plusieurs manières, sous plusieurs rapports; — անգամ, plusieurs fois, maintes fois, plus d'une fois, bien des fois, à diverses reprises; — այն է զի, souvent, le plus souvent, la plupart du temps, pour la plupart; յետ ոչ — աւուրց, sous peu de jours; բազումք, plusieurs, beaucoup de monde, beaucoup de gens; —ք իմարդկանէ, la plupart des hommes; —ք իՀայոց, plusieurs Arméniens, beaucoup d'Arméniens; իբազմաց դիտէ, depuis longtemps; ոչ — ինչ աւուրս, peu de jours; — ինչ պէտք են, il s'en faut beaucoup.

Բազումժամանակեայ ա. V. Բազմաժամանակեայ.

Բազումողորմ V. Բազմագութ

Բազպան, աց s. manipule.

Բազրիք, բաց s. pl. rampe.

Բազրտան s. degrés, marches d'un escalier.

Բաժ, ից s. portion; impôt, droit, taxe.

Բաժակ, աց s. coupe, tasse, verre; calice; bot. calice; fig. ըմպել զբաժակն, boire, avaler le calice; ըմպել զ— դառնութեան, boire le calice jusqu'à la lie.

Բաժակեմ, եցի va. abreuver, arroser; — զծառս, déchausser un arbre, ôter la terre qui est autour du pied.

Բաժակակալ s. soucoupe.

Բաժակիկ s. petite coupe, petite tasse.

Բաժանակալ s. héritier.

Բաժանական a. divisible.

Բաժանականութիւն s. divisibilité.

Բաժանակից adj. copartageant, participant.

Բաժանաբար, աց s. arith. diviseur.

Բաժանելի, լեաց a. divisible, partageable; s. arith. dividende.

Բաժանեմ, եցի va. diviser, partager, répartir; désunir, séparer; arith. diviser.

Բաժանորդ, աց a. participant, qui a part à, intéressé; abonné; actionnaire; — առնել, faire partager, faire participer; abonner; — լինել, participer, avoir part, partager; s'abonner, prendre un abonnement.

Բաժանորդագիր, գրոյ s. action.

Բաժանորդութիւն s. abonnement; action.

Բաժանումն s. division, séparation; compartiment; arith. division; fig. division, discorde.

Բաժին, ժնից s. part, portion, ration; parti, faction, division; action.

Բաժնամանն V. Ժամանոց.

Բալ, ից s. cerise anglaise, brouillard.

Բալածիգ a. nébuleux, brumeux.

Բալասան s. baume, baumier; baume.

Բալխիր s. traîneau.

Բալուտ s. gland (fruit).

Բախած, ից a. follet, fou, timbré, toqué.

Բախածութիւն s. folie.

Բախեմ, եցի va. battre, frapper; heurter, choquer; jouer, toucher; — զկուրծս, se frapper la poitrine; vn. V. Բախիմ.

Բախիմ, եցայ vn. être battu; engager le combat, attaquer, en venir aux mains, aux prises, se battre, combattre; — ընդ միմեանս, se choquer, se heurter, s'entre-choquer.

Բախիւն, Բախումն s. coup, choc, heurt; collision, conflit, engagement, combat, rencontre.

Բախտ, ից s. fortune; hasard, chance; sort, destin, destinée; bonheur, chance; ըստ չար բախտին, par malheur, malheureusement; ըստ —ի, ըստ յաջողուածոյ —ի, par bonheur, heureusement; չեղեւ ինձ —, je n'ai pas eu le bonheur; ըստ յաջողելոյ —ի եղեւ ինձ հրաժարել, je fus assez heureux pour pouvoir renoncer à.

Բախտախնդիր a. aventurier; — լինել, chercher fortune.

Բախտաւոր, աց a. fortuné, heureux, chanceux.

Բախտաւորութիւն s. bonheur.

Բակ, ից, աց s. cour; bergerie, bercail; halo; circuit, enceinte, pourtour; — առնուլ՝ արկանել, entourer, environner, ceindre.

Բակեղէն s. sac, besace, bissac.

Բակլայ, ից s. fève.

Բաճ, ից s. bêche.

Բաղադրեմ, եցի va. composer, combiner.

Բաղադրութիւն s. composition, combinaison.

Բաղազանեմ, եցի va. conformer, rendre conforme.

Բաղազանութիւն s. conformité, ressemblance.

Բաղաձայն, ից s. consonne.

Բաղայք V. Բաղբաղայք.

Բաղանապետ, Բաղանէպան, աց s. baigneur, baigneuse.

Բաղանիք, նեաց s. bains, établissement de bains; bain; իբաղանիս մտանել, բաղանիս առնուլ, prendre un —; իբաղանիս երթալ, aller aux —; գետոյ՝ ծովու —, bain de rivière, de mer.

Բաղասամովն V. Բալասան.

Բաղարջ, ից s. azyme, sans levain; s. azyme, pain azyme.

Բաղարջակերք, աց s. pl. la fête des Azymes.

Բաղբաղայք, յից s. prétexte, excuse, subterfuge.

Բաղբաղեմ, եցի va. prétexter, alléguer ou prendre pour excuse, pour prétexte, donner pour excuse, user de prétextes, de subterfuges.

Բաղբաջանք, նաց s. pl. sornettes, balivernes.

Բաղդ V. Բախտ.

Բաղդատական a. comparatif.

Բաղդատեմ V. Համեմատեմ.

Բաղդատութիւն V. Համեմատութիւն.

Բաղեղն, եղանց s. lierre.

Բաղիստր, ի, տրաւ s. balistre, arbalète.

Բաղխեմ V. Բախեմ.

Բաղկանամ, ացայ vn. consister, être composé, se former.

Բաղձալի V. Փափաքելի.

Բաղձամ V. Փափաքեմ.

Բաղձանք V. Փափաք.

Բաղշտակ s. bot. acore.

Բաղսամոն V. Բալասան.

Բաղբջուկ V. Մոլոշ.

Բաճկոն, աց s. habit, manteau; gilet.

Բաճկոնակ, ի s. jaquette, veste.

Բամբ s. mus. basse.

Բամբակ, ի s. coton.

Բամբակենի, ենեաց s. cotonnier.

Բամբաս s. crime; V. Բամբասանք.

Բամբասական a. médisant.

Բամբասանք, նաց s. médisance, détraction.

Բամբասասէր a. qui aime la médisance.

Բամբասաւոր V. Բամբասական.

Բամբասեմ, եցի va. médire, détracter, rapporter.

Բամբասող s. médisant, détracteur.

Բամբասութիւն V. Բամբասանք.

Բամբիշ, բշի, Բամբիշն, բշան s. reine, madame; princesse.

Բամբիռն, բռան s. castagnettes, cliquette.

Բամբոց s. bot. agasyllis.

Բայ, ից s. verbe; V. Բայոց.

Բայանամ, ացայ, Բայիմ, եցայ va. se terrer, se tapir dans une tanière; se cacher, vivre retiré.

Բայոց s. tanière, terrier, repaire.

Բայց conj. mais; — եթէ, à moins que, si ce n'est que, sinon; — միայն, seulement; — սակայն, cependant, toutefois, pourtant.

Բայց ի, Բայց միայն prép. excepté, à l'exception de, hormis.

Բան, ից s. parole; mot, terme; langue, langage; le Verbe; chose; raison, raisonnement, bon sens; cas; intelligence; proposition; rapport, proportion; gland (fruit); myrobolan; myrobolanier; — առ բան, mot à mot, à la lettre; — իգործ առնել, se mettre à parler; — տալ, donner parole, donner sa parole; բանս իկիր արկանել, causer; ընդ —իս առնել, excommunier; զբանիւք անկանել, causer, s'entretenir, lier conversation; իբանի առնել, persuader, gagner; ... բանք են, il s'agit, il est question de; — ել՝ կալաւ,

on dit, le bruit court que ; իբանից պատմել, raconter de vive voix; միով —իւ, en un mot, en résumé ; յետ —իցս այսոցիկ, զոյգ ընդ —իցս, à ces mots; ըստ —ի նոցա, d'après leur dire; ըստ —ի քո, d'après ton dire; ըստ —ի իմաստնոց, au dire des savants; ըստ —ի ամենեցուն, au dire de tout le monde; միչդեռ —քն իբերան նորա կային, à peine avait-il parlé, eut-il dit que; բանիւ, —իւ բերանոյ, de vive voix, verbalement; զի՞նչ է —ս այս, qu'est ceci? լինել իբանս ուրուք, croire sur la parole de qn., suivre ses conseils; գիտես ընդ ումի է —դ, vous savez bien à qui vous avez affaire; վախճանել զբանս իւր, achever son discours, ses paroles; — ինչ է ինձ ընդ քեզ, j'ai un mot à te dire; ոչ եւս ընդ —ս ինչ ածեալ, n'hésitant plus, sans aucune hésitation; —ք անմտութեան, absurdités, bêtises, sottises; աներկմտելի է բանն, la chose est certaine; վասն քո բանիդ, sur ta parole; բարի է —դ, la proposition est très-bonne; չէ բարի —դ զոր արարեր, ce que tu as fait n'est pas bien ; ասել — չարութեան զումեքէ, parler mal de qn., en médire; —ս բարեաց խօսել վասն, dire du bien de qn., intercéder pour lui; —ս ընդ իբեաս դնել, իբանի լինել ուրուք, — ունել ընդ ումեք, — կապել առ ոք, s'entendre, être entendu; յայտ արարեալ բանիւ բերանոյ իւրոյ, de son propre aveu; իբանս հրապուրանաց արկանել, séduire par ses paroles; —ս արկանել, rapporter, faire des rapports; որպէս իմ —ս է, ըստ իմումս —ի, à mon avis; ի— տանել, employer, se servir; զբանիւք առնել, faire causer, entretenir.

Բանագէտ a. lettré, savant, érudit.

Բանագիր V. Մատենագիր.

Բանագնաց a. négociateur, parlementaire; — լինել, négocier, entrer en négociation, en conférence, parlementer.

Բանագնացութիւն s. négociation, intelligence.

Բանագող, ող s. plagiaire.

Բանագողութիւն s. plagiat.

Բանագտակ լինիմ vn. alléguer des prétextes, prétexter.

Բանադրանք, նաց s. excommunication, anathème.

Բանադրեալ a. excommunié.

Բանադրեմ, իցի va. excommunier, anathématiser.

Բանադրութիւն V. Բանադրանք.

Բանալի, ւոյ, եաց s. clef; — ժամացուցի, — de montre; գաղտուկ —, une fausse —.

Բանախօս s. orateur.

Բանախօսութիւն s. discours.

Բանակ, ակ s. camp; armée; — հարկանել, camper, se camper; բառնալ զբանակն, lever le camp, décamper.

Բանակակից a. compagnon de camp.

Բանակամէջ, միջի s. le milieu, le centre d'un camp, d'une armée.

Բանական a. raisonnable, doué de raison; logique; բանականն s. la logique.

Բանականութիւն s. raison, intelligence.

Բանակատեղ, Բանակետղ, ետեղ, ղաց s. lieu de campement, camp.

Բանակեցուցանեմ, ուցի va. camper, faire camper.

Բանակիմ, եցայ vn. camper, se camper, prendre position.

Բանակռիւ, կռուաց à. qui combat en paroles, contentieux, chicaneur; — լինել, combattre de la langue, se prendre de paroles avec qn., débattre.

Բանակռուութիւն s. combat de paroles, débat, dispute; logomachie.

Բանակրկիտ s. censeur.

Բանակցութիւն s. conférence, pourparler.

Բանահիւս, ից s. écrivain, nouvelliste.

Բանամ, բացի va. ouvrir; dénouer, développer, découvrir, déplier; démêler, desserrer; élargir, étendre; ծակ —, percer, pratiquer un trou; — ճանապարհ, ouvrir, frayer, pratiquer un chemin, — ումեք զսիրտ իւր, ouvrir son cœur à qn.; — զականջս, ouvrir les oreilles; — զախորժակ, ouvrir l'appétit; — զաչս ուրուք V. Աչք; — զմիտս, ouvrir l'esprit; — դաշիւ, ouvrir un compte; — զգլուխ, se découvrir; — զշիշ, déboucher la bouteille.

Բանամ, Բանիմ, բացայ vp. s'ouvrir.

Բանամարտ V. Բանակռիւ.

Բանասէր s. philologue; —ք, les gens de lettres.

Բանասիրաբար adv. en philologue.

Բանասիրական a. philolologique.

Բանասիրութիւն s. philologie, les lettres.

Բանաստեղծ, ից s. poëte.

Բանաստեղծական à. poétique.

Բանաստեղծեմ, եցի va. poétiser, faire des poésies.

Բանաստեղծութիւն s. poésie; poëme.

Բանաքար, աց s. poëte; obéissant.

Բանաւոր, աց à. raisonnable, rationnel; intelligent, spirituel.

Բանաւորութիւն s. raison; intelligence.

Բանաքաղ a. plagiaire.

Բանաքաղութիւն s. plagiat.

Բանաքնին s. critique.

Բանաքննութիւն s. critique.

Բանբեր, աց s. messager.

Բանգ s. jusquiame.

Բանգիտութիւն s. argutie; connaissance, savoir.

Բանդ V. Բանտ.

Բանդագուշանք, անաց s. extravagance, rêverie, délire, radoterie, rêvasserie, chimère.

Բանդագուշիմ, եցայ vn.

divaguer, délirer, extravaguer, dire des extravagances, radoter, rêver, rêvasser, battre la campagne, déraisonner.

Բանդակ, ի s. gelée; — հաղարջի, — de groseille.

Բանդագուշող s. rêveur, rêvasseur.

Բանդեմ V. Բանտեմ.

Բանեար s. dispute, querelle.

Բանեղ, ող a. verbeux, disert, éloquent.

Բաներ, ոց V. Բանեար.

* Բանեցնեմ, ուցի va. faire fonctionner ou marcher; faire travailler ou broder; employer; բռնութիւն —, employer la violence, la force.

Բանբնդդեմ լինիմ vn. contredire.

Բանիբուն s. orateur; savant, instruit, lettré.

* Բանիմ, եցայ vn. fonctionner, marcher, opérer, agir; travailler; broder.

Բանիմասուս, Բանիմաց a. qui comprend, raisonnable.

Բանկայ a. influent, qui a de l'influence.

Բանջար, ոց, աց s. légumes, herbes potagères.

Բանջարաճաշակ a. qui mange des légumes.

Բանջարանոց, աց s. potager, jardin potager.

Բանջարավաճառ, ող s. marchand de légumes.

Բանջարեղէն a. de légume; s. légumes.

Բանսարկեմ, եցի va. rapporter, faire des rapports, de faux rapports, tripoter, intriguer.

Բանսարկու, ող s. délateur, rapporteur, intrigant, tripotier; satan, diable.

Բանսարկութիւն s. rapport, intrigue, délation, tripotage, diablerie; —ս առնել, faire des rapports, tripoter, intriguer.

Բանտ, ից s. prison; դնել իբանտի, mettre en —; ի— արկանել, jeter en —; դանել իբանտէ, faire sortir de —; ելանել իբանտէ, sortir de —; խոյս տալ իբանտէ, s'évader.

Բանտակալ, Բանտական, ող a. emprisonné, prisonnier.

Բանտամուտ a. emprisonné.

Բանտապահ, Բանտապան, ող s. geôlier.

Բանտապետ, ող s. chef des geôliers.

Բանտարգել a. tenu en prison, prisonnier; — առնել, emprisonner.

Բանտարգելութիւն s. emprisonnement, prison.

Բանտեմ, եցի va. emprisonner, mettre en prison.

Բաշ, ից s. crinière.

Բաշխ, ից s. impôt; sort, destin, destinée; partage; charançon, mite.

Բաշխեմ, եցի va. distribuer, partager, répartir.

Բաշխիչ s. pourboire; — տալ, donner —.

Բաշխոյք, ոյից s. largesse, gratification, don.

Բաշխումն s. distribution, répartition, partage.

Բաշխք, խից s. sort, destin.

Բաշաղանք, նաց s. baliverne, sornette, bagatelle, niaiserie, bavardage; distraction, inapplication.

Բաշաղեմ, եցի vn. baliverner, s'occuper de balivernes, dire des sornettes, des balivernes, divaguer.

Բառ, ից s. mot, terme; — առ. —, mot à mot, littéralement, à la lettre.

Բառագիրք V. Բառգիրք.

Բառաչ s. beuglement, mugissement; bêlement.

Բառաչեմ, եցի vn. beugler, mugir; bêler.

Բառարան V. Բառգիրք.

Բառգիրք, գրոց s. dictionnaire.

Բառնալիք, լեաց s. levier; crochet.

Բառնամ, բարձի, բարձ va. lever, élever, soulever; enlever, ôter, supprimer, soustraire; porter, supporter, soutenir; — զգլուխ, décapiter, trancher la tête; — ձողով, abandonner, délaisser; — զանհնայն դժուարութիւն, trancher, lever toute la difficulté; — զկեանս ուրուք, arracher la vie à qn.; — իմիջոյ, enlever, détruire, anéantir; աղաղակ՝ կական՝ կառաչ՝ ձայն՝ ձիչ —, pousser, jeter des cris; — լուծ կշռոց, peser.

Բասիլիսկոս V. Արքայիկ օձ.

Բաստ V. Բախտ.

Բասրանք, նաց s. blâme, répréhension, accusation.

Բասրեմ, եցի va. blâmer, accuser.

Բարակ, ացս a. mince, fin, délié; — ցաւ, phthisie.

Բարակ, ացս s. braque, chien de chasse; V. Բրլակ.

Բարակամած, ացս a. filé, tissé finement, d'un tissu très-fin; qui file, tisse finement.

Բարապան, ացս s. huissier, portier.

Բարաւոր, ացս s. linteau, montant d'une porte.

Բարբանջ, իցս, Բարբանջումն, Բարբաջ, իցս, Բարբաջանք, նաց s. baliverne, sornette, bavardage, radotage.

Բարբանջեմ, Բարբաջեմ, եցի vn. dire des balivernes, des sornettes, radoter, bavarder.

Բարբառ, ոց s. voix, son, cri; parole; langue, langage; idiome, dialecte; յօդել —, proférer un mot, parler; ածել ի—, faire parler; — արձակել, s'écrier; ինչեցին օդք ի— ցնծութեան, les airs retentirent de cris de joie; il s'éleva dans l'air mille cris de joie; կերկերեալ՝ դողդոջ՝ ընդհատ՝ սպառնալից —, voix rauque, tremblante, entrecoupée, menaçante.

Բարբառիմ, եցայ vn. parler; crier, s'écrier; retentir, résonner; յանձն իւր —, résonner, réfléchir; ընդ ինքն —, parler tout seul.

Բարբարանք, նաց s. barguignage, hésitation.

Բարբարիկ V. Բարբարոս.

Բարբարիմ, եցայ vn. barguigner, hésiter.

Բարբարոս, աց s. a. barbare, sauvage.

Բարբարոսական a. barbare.

Բարբարոսութիւն s. barbarie.

Բարգաւաճ, ից a. illustre, glorieux, insigne; prospère, fleuri, fleurissant, policé; — — ժողովուրդ, peuple policé; — առնեմ՝ լինիմ V. Բարգաւաճեմ՝ Բարգաւաճիմ.

Բարգաւաճանք, նաց s. gloire, grandeur, éclat, honneur; prospérité, progrès, état florissant.

Բարգաւաճեմ, եցի va. rendre glorieux; faire fleurir ou prospérer, policer; — զմիտս, cultiver l'esprit.

Բարգաւաճիմ, եցայ vn. devenir glorieux, illustre; fleurir, prospérer, faire des progrès.

Բարգաւաճութիւն V. Բարգաւաճանք.

Բարդ, ից s. tas, amas; botte, meule; a. composé, double.

Բարդեմ, եցի va. amasser, entasser, accumuler; composer.

Բարեախորժ a. bienveillant.

Բարեանուն a. qui a un bon nom, qui jouit de crédit.

Բարեասաց a. qui dit du bien.

Բարեատեաց a. qui hait le bien.

Բարեացակամ a. bénévole.

Բարեացապարտ adj. obligeant, bienfaiteur.

Բարեաւ adv. bien; — եկիք, soyez le bienvenu; — մնա՝ մնասջիր, adieu, au revoir; — մնալ ասել, dire adieu, faire ses adieux.

Բարեբախտ a. heureux, fortuné; — գտանիցիս եթէ, vous seriez trop heureux si, de; — լինել, être heureux, avoir du bonheur.

Բարեբախտաբար adv. heureusement.

Բարեբախտութիւն s. bonheur, chance.

Բարեբան, ից a. qui dit du bien, qui loue.

Բարեբանեմ, եցի va. dire du bien, louer, bénir, rendre hommage à.

Բարեբանութիւն s. louange, éloge, bénédiction.

Բարեբաստ, Բարեբաստիկ a. heureux, prospère.

Բարեբաստութիւն s. bonheur; prospérité.

Բարեբարոյ, ից a. d'un naturel excellent, qui a un bon caractère.

Բարեբարոյութիւն, Բարեբարութիւն s. bon naturel, excellent caractère.

Բարեբարք V. Բարեբարոյ.

Բարեբեր a. qui produit beaucoup, très-fertile.

Բարեբերութիւն s. grande fertilité.

Բարեգեղ a. très-beau, charmant, joli, gentil.

Բարեգթութիւն s. tendresse,

bonté, sensibilité, miséricorde.

Բարեգործ, ող a. qui fait du bien, bienfaisant.

Բարեգործեմ, եցի va. faire du bien, des bonnes œuvres.

Բարեգործութիւն s. bonne action, bonne œuvre, bienfaisance.

Բարեգութ adj. miséricordieux, tendre.

Բարեդէպ a. bienséant, convenable, propre, à propos.

Բարեդրուժ a. ingrat.

Բարեզարդ a. bien orné, embelli, enjolivé.

Բարեյաւ a. très-bon, excellent, probe; — այր, homme de bien.

Բարեյաւութիւն s. bonté, probité.

Բարեխառն a. tempéré.

Բարեխառնեմ, եցի va. tempérer.

Բարեխառնութիւն s. température; tempérament.

Բարեխնամ, ող a. qui a bien soin, soigneux.

Բարեխնամեմ, եցի va. avoir bien soin de, bien soigner.

Բարեխնամող Voy. Բարեխնամ.

Բարեխնամութիւն s. grand soin, attention.

Բարեխնդիր a. qui demande, qui cherche de bonnes choses.

Բարեխորհ, Բարեխորհուրդ a. qui pense bien, bienveillant; sensé, sage, prudent.

Բարեխրատ, իգ a. qui donne de bons conseils; bien élevé.

Բարեխօս, ող, իգ a. intercesseur; — լինել, intercéder, solliciter pour qn.; — արկանել, employer un intercesseur, se servir d'un intercesseur.

Բարեխօսեմ, եցի vn. intercéder.

Բարեխօսութիւն s. intercession.

Բարեկամ, ող s. a. ami; մտերիմ՝ անկեղծ՝ ճշմարիտ՝ անձնանուէր՝ սիրելի՝ սուտ —, — intime, sincère, vrai, dévoué, cher ou chéri, faux.

Բարեկամաբար adv. amicalement, en ami.

Բարեկամական a. amical.

Բարեկամանամ, ացայ, Բարեկամեմ, եցի vn. être, devenir ami.

Բարեկամութիւն s. amitié; — խառնել, se lier ou s'unir d'—, se prendre d'— ou de l'—; — ունել ընդ ումեք, avoir de l'— pour qn.; կապիլ ընդ ումեք յօդիւ —ե, se lier, s'unir, prendre qn. en —; խանգարել զ—, altérer l'—; պնդել զօդ —ե, resserrer les liens de l'—; ի— գալ, devenir ami, se lier.

Բարեկամուհի sf. amie.

Բարեկարգ a. bien rangé, en bon ordre.

Բարեկարգեմ, եցի va. mettre en bon ordre, rétablir l'ordre, la discipline, réformer.

Բարեկարգութիւն s. bon ordre; discipline; police; réforme; վրդովել՝ հաստատել զ—, troubler, établir l'ordre.

Բարեկեաց V. Բարեկեցիկ.

Բարեկենդան, ի s. carnaval.

Բարեկենդանութիւն s. bonheur, félicité, bien-être, vie heureuse; աղմկել զ—, troubler le bonheur; յարդարել զ— ուրուք, faire le bonheur, la félicité de qn.

Բարեկեցիկ a. qui mène des jours heureux; aisé; — լինել, vivre dans l'aisance, être aisé.

Բարեկեցութիւն s. bien-être, aisance.

Բարեկիր a. bon, honnête.

Բարեկիրթ a. bien élevé, poli.

Բարեկրթութիւն s. bonne éducation, politesse.

Բարեկրօն a. pieux.

Բարեհաճիմ, հեցայ vn. daigner, agréer, vouloir bien, consentir.

Բարեհաճոյ a. qui fait plaisir, très-agréable.

Բարեհաճութիւն s. agrément, consentement, approbation.

Բարեհամ, աց a. de bon goût, savoureux, agréable.

Բարեհամբաւ a. qui a bonne réputation, qui jouit d'une belle renommée, très-célèbre.

Բարեհամբաւութիւն s. bonne renommée, réputation, célébrité.

Բարեհամբոյր a. agréable, aimable, doux, commode, complaisant, obligeant.

Բարեհաւան a. docile, obéissant.

Բարեձեւ a. de bonne forme, décent, distingué, gracieux.

Բարեձեւութիւն s. m. jolie forme, maintien décent, gracieux.

Բարեմասն a. heureux, fortuné.

Բարեմասնութիւն s. bonheur, fortune; bonne qualité, perfection.

Բարեմարդիկ a. flatteur, cajoleur, adulateur; — լինել, flatter, cajoler, aduler.

Բարեմարդութիւն s. flatterie, cajolerie, adulation.

Բարեմիտ, մտաց adj. de bonne foi, naïf, ingénu; bon, bienveillant, indulgent.

Բարեմոյն a. de bonne humeur, de bonne nature.

Բարեմտաբար adv. naïvement, ingénument.

Բարեմտութիւն sm. bonne foi, naïveté, ingénuité; bonté, bienveillance, indulgence.

Բարեյաջող a. très-favorable, prospère.

Բարեյարմար a. bien ajusté, très-bien assorti, propre à, très-convenable.

Բարեյիշատակ a. de bonne, d'heureuse mémoire.

Բարեյոյս a. de bonne espérance; qui donne de l'espoir.

Բարեյորդոր a. qui exhorte aux bonnes choses; déclin au bien.

Բարեյօժար a. bien disposé, porté au bien, bienveillant.

Բարենախանձ a. qui a du zèle, zélé; — գրգիռ, émulation.

Բարենշան, ից a. de bon

signe; remarquable, distingué; — օր, heureux jour.

Բարեշէն a. bien construit; heureux, prospère.

Բարեշնորհ adj. gracieux, agréable.

Բարենպատակ a. qui a un bon but, un but louable.

Բարեպաշտ, ից, աց s. a. pieux, dévot, religieux.

Բարեպաշտութիւն s. piété, religion.

Բարեպաշտուհի sf. pieuse, dévote, religieuse.

Բարեպաշտօն V. Բարեպաշտ.

Բարեպատեհ a. favorable, heureux; զի մի՛ անցցէ զնոքօք ժամն —, pour qu'ils ne perdent pas l'occasion; — իսկ էր ժամանակն, le moment était favorable.

Բարեպարիշտ V. Բարեպաշտ.

Բարեսէր a. qui aime le bien ou les gens de bien, bon, bénévole, bienveillant, obligeant, complaisant; — կամք, bonne volonté.

Բարեսիրութիւն s. amour du bien, bonté; bienveillance, obligeance.

Բարեսիրտ a. qui a un bon cœur.

Բարեսնունդ a. bien nourri; bien élevé.

Բարեսրտութիւն s. m. bon cœur, bonté de cœur.

Բարետեսակ, Բարետեսիլ a. qui a un bon, joli aspect.

Բարետոհմ, ից, Բարետոհմիկ a. de haute naissance, noble.

Բարետոհմութիւն s. haute naissance, noblesse.

Բարերար, աց s. bienfaiteur; a. bienfaisant, qui fait du bien.

Բարերարեմ, եցի va. faire du bien, obliger.

Բարերարութիւն s. bienfaisance, bienfait.

Բարեփառ, աց a. glorieux, illustre, majestueux.

Բարեփառութիւն s. gloire, éclat, grandeur, magnificence, majesté.

Բարեքեմ, եցի va. cacher, voiler, dissimuler, pallier; — զանցանս, pallier une faute.

Բարեքիկ a. qui a bon air, avenant, bien fait, joli, gentil; — ձեւք, manières avenantes, gracieuses.

Բարժանեմ V. Բաժանեմ.

Բարի, բուոյ, բեաց a. bon (dans tous les sens); s. le bien, un bien, bienfait, faveur; les biens; — է, c'est bon, c'est bien; բարի բարի, très-bon; վասն բարւոյ հասարակաց, pour le bien public; — առնել, faire du bien; — եկիք, soyez le bienvenu; ճշմարիտ բարիք, les vrais biens; իսկապէս բարիք, les biens réels, համբաւ բարեաց, bonne réputation; V. Բարեաւ.

Բարիասաց a. qui dit du bien.

Բարիոք, աց a. bon; adv. bien; — է, c'est bon, c'est bien c'est très-bien.

Բարկ a. âcre, âpre, aigre; fig. aigre, rude, revêche.

Բարկանամ, ացայ vn. se fâcher, se mettre en colère, s'emporter, s'indigner, s'irriter, mettre son bonnet de travers.

Բարկասիրտ adj. irascible, emporté, colère, colérique.

Բարկացայտ a. qui s'élance avec colère, courroucé, enragé; — աչօք, avec des yeux pleins de colère, d'indignation.

Բարկացող V. Բարկասիրտ.

Բարկացողութիւն s. irascibilité.

Բարկացուցանեմ, ուցի va. fâcher, mettre en colère.

Բարկութիւն s. colère, indignation, emportement; ցածնուլ իւրարկութենէ, se défâcher; թափել զ—, décharger sa colère; ֆրացան—, foudre; ցածուցանել զ—, apaiser la colère.

Բարձ, ից s. coussin, traversin; fig. dignité, charge, grade; siége, divan; jambe; առաջին —, première place, place d'honneur; — երեսաց, oreiller.

Բարձաբեկութիւն s. fracture à la jambe.

Բարձակից, կցաց s. qui est à table avec un autre; collègue.

Բարձակիւ s. compétiteur.

Բարձապան, ացս. guêtre.

Բարձարուլինիմ vn. obtenir une dignité.

Բարձերես s. taie d'oreiller.

Բարձերէց s. président; — տեղի ou բարձերէցք, première place, place d'honneur.

Բարձընտիր լինիմ vn. choisir les premières places, chercher la première place.

Բարձի ձողի առնեմ va. laisser à l'abandon, abandonner, délaisser.

Բարձիկ s. petit coussin, coussinet; méd. compresse.

Բարձկնեաք, ներոյ s. pl. petits coussins.

Բարձուենեակ s. aurone.

Բարձումն s. levée, enlèvement; soustraction, suppression; déduction, défalcation.

Բարձուցանեմ, ուցի va. charger, mettre une charge sur.

Բարձր, ձու, ձունք, ձանց a. haut, élevé; élevé, sublime, éminent, grand; — առնել, élever, élever en haut, hausser; exalter, glorifier; — լինիմ, s'élever, être élevé; être glorifié; ի ձայն —, à haute voix; ի բարձուէ, de haut, d'un lieu élevé; — ոճ, style élevé; — քանդակ, relief, bas-relief.

Բարձունք s. haut, hauteur, élévation, éminence; ciel.

Բարձրաբարբառ a. qui a la voix élevée, qui parle haut; retentissant, bruyant; adv. à haute voix.

Բարձրաբերձ, ացս a. très-haut, très-élevé, sourcilleux.

Բարձրագագաթն, թանց a. qui a le sommet très-haut.

Բարձրագահ a. qui tient la haute, la première place, éminent.

Բարձրագահք s. pl. les premiers siéges, la place d'honneur, préséance.

Բարձրագլուխ a. qui porte la tête haute, qui a la tête élevée; fier, hardi, glorieux; principal, premier; — գնալ, marcher la tête haute; adv. hautement, hardiment, glorieusement.

Բարձրագոչ a. adv. à grands cris.

Բարձրադիտակ a. d'une haute taille, d'une taille élevée; très-élevée, sourcilleux.

Բարձրաթռիչ a. qui vole en haut, qui plane au haut des airs; — լինել, voler à tire-d'aile, planer au haut des airs.

Բարձրակայ a. haut, élevé, suprême.

Բարձրահասակ, աց a. de taille élevée, grand.

Բարձրաձայն a. qui a la voix élevée; adv. à haute voix; — բարբառով, à haute voix, hautement.

Բարձրամիտ, մտաց a. qui a de soi une haute idée, hautain, orgueilleux, superbe, fier.

Բարձրամուր a. très-haut et bien fortifié.

Բարձրամտեմ, եցի vn. avoir une haute idée de soi, être hautain, orgueilleux, présumer trop de soi.

Բարձրամտութիւն s. esprit élevé, hauteur, fierté, orgueil.

Բարձրայօն a. sourcilleux, altier, superbe, hautain, fier, orgueilleux.

Բարձրայօնութիւն s. air hautain, hauteur, fierté, orgueil.

Բարձրանամ, ացայ vn. s'élever, monter, remonter, se hausser; s'élever, monter, être promu; accroître, augmenter, se grandir; se gonfler d'orgueil, s'enorgueillir; ցորեանն բարձրանայ, le blé monte, hausse de prix.

Բարձրանշան a. très-remarquable, insigne, signalé, étonnant, prodigieux.

Բարձրաշէն a. bâti bien haut, très-élevé.

Բարձրապատիւ a. très-honorable, très-honoré.

Բարձրապատում a. qui raconte des choses sublimes; sublime, élevé.

Բարձրապարանոց V. Բարձրավիզ.

Բարձրապարիսպ a. qui a des murailles élevées.

Բարձրաստիճան a. de haut grade; — պաշտօնակալ, haut fonctionnaire.

Բարձրավզիմ, եցայ vn. dresser le cou, marcher la tête haute, se rengorger, être fier, hautain, superbe.

Բարձրավզութիւն s. hauteur, fierté, orgueil.

Բարձրավիզ a. rengorgé, hautain, fier, altier, superbe.

Բարձրացուցանեմ, ուցի va. élever, lever, relever, hausser, exhausser, rehausser; élever, promouvoir, pousser, avancer; exalter, illustrer, glorifier; —, զբարբառ՝ զձայն, élever la voix, le ton; — զգին, hausser le prix.

Բարձրանդ, ից, Բարձ-

բաւանդակ, ացս. hauteur, élévation, éminence, promontoire; échafaud; a. haut, élevé.

Բարձրաքանդակ ս. bas-relief.

Բարձրեալ, ելոյ s. le Très-Haut.

Բարձրութիւն ս. hauteur, élévation; hauteur, élévation, proéminence, éminence; hautesse, altesse.

Բարձք, ձից s. jambe.

Բարոյագէտ s. moraliste.

Բարոյագիտութիւն ս. morale.

Բարոյախօս a. qui fait la morale, moraliste, V. Բնախօս.

Բարոյախօսեմ, եցի vn. faire la morale, moraliser.

Բարոյածին a. naturel.

Բարոյական a. moral; s. la morale; ընդդէմ գործել —ի, blesser la morale.

Բարոյականութիւն ս. la moralité; le moral.

Բարոյապէս, Բարոյականապէս adv. moralement, au moral.

Բարոյք, ոյից V. Բարք.

Բարութիւն ս. bonté; production, produits, fruits.

Բարունակ s. sarment, pampre; branche, rameau.

Բարուբանք, նաց, Բարուբք ս. prétexte; motif, cause.

Բարսգիտութիւն ս. volupté.

Բարտի, տւոյ s. tremble.

Բարբանք, նաց ս. prétexte.

Բարբեմ, եցի, Բարբիմ, եցայ vn. prétexter.

Բարւոք, ոց a. bon; adv. bien; — է, c'est bon; c'est bien; c'est très-bien, il vaut mieux; չէ —, ce n'est pas bon, ce n'est pas bien; չէ — ստել, il est laid de mentir.

Բարք, բուց ս. caractère; mœurs, conduite; habitude; բոյս բարուց, caractère, nature, naturel; խանգարել եղծանել զբարս, corrompre les mœurs; ամրել զբարս, adoucir les mœurs; եղծումն բարուց, corruption des mœurs; — քաղցունք, bonnes mœurs; անբիծ՝ անարատ —, mœurs pures; խրոխտ —, caractère fier, fierté.

Բարօրութիւն ս. bien-être, bonheur, prospérité.

Բաց a. ouvert, découvert; բացօք երեսօք, à visage découvert; բացաւ աչօք, աչօք բացօք, les yeux ouverts, ouvertement; բացաւ գլխով, à tête ouverte, découvert; —է ի բաց adv. loin, au loin, bien loin; de loin; tout à fait; ի բաց գնա՛ երթ, va-t'en, allez vous-en, allez vous promener; ի բաց գնացէք յինէն, retirez-vous de moi; ի բաց առնուլ, excepter, exclure, ôter; ի բացի adv. à la campagne, dans la plaine, dans les champs, en plein champ, à découvert; բաց ի բաց adv. ouvertement, évidemment; բացուստ ի բաց adv. de loin; loin, au loin.

Բաց ի prép. excepté, à l'exception, sauf, outre, hormis; — քէն, excepté toi.

Բացագանչութիւն s. exclamation.

Բացագոյն a. plus lointain, plus éloigné; adv. plus loin, de très-loin.

Բացակայ V. Բացական.

Բացակայիմ, եցայ vn. s'absenter, être absent.

Բացակայութիւն s. absence; distance; ի —ե իւրում, en son absence.

Բացական, Բացածիգ a. absent, lointain, éloigné, distant.

Բացայայտ a. évident, manifeste, clair.

Բացայայտեմ, եցի va. manifester, expliquer, éclaircir.

Բացայայտութիւն s. explication, éclaircissement.

Բացառական, ագ s. ablatif.

Բացառութիւն s. exception, abstraction.

Բացասաբար adv. négativement.

Բացասական a. négatif.

Բացասեմ, սացի vn. nier, dire non, désavouer.

Բացավայր, ի s. champ, campagne, plaine.

Բացատ, ագ s. distance, intervalle; esplanade; impr. interligne; a. distant, éloigné.

Բացատրեմ, եցի va. expliquer; disperser, écarter.

Բացատրութիւն s. explication.

Բացարձակ a. lointain, éloigné; vaste, étendu; absolu.

Բացարձակապէս adv. absolument, d'une manière absolue.

Բացարձակութիւն s. distance.

Բացեայ, ի— adv. loin, au loin; — լինել, être loin, absent de.

Բացերեւ a. évident, clair.

Բացէ, ի բացէ adv. loin.

Բացէ ի բաց V. Բաց.

Բացընկեցիկ a. jeté dehors, repoussé, abject, vil; — լինել, être repoussé.

Բաց ի բաց V. Բաց.

Բացխրիկ խաղամ, ouvrir et fermer (son voile).

Բացումն s. action d'ouvrir, ouverture; — ժողովոյ, ouverture d'une séance.

Բացուստ, ի Բացուստ adv. de loin.

Բացուստ ի բաց V. Բաց.

Բացօթեայ, եգայ, Բացօթեայ, Թէից a. qui demeure, couche en plein air; adv. découvert, en plein air, à ciel ouvert; — լինել, loger, coucher en plein air, à la belle étoile; passer la nuit en plein champ.

Բաւ s. fin, terme; —է, il suffit, c'est assez; այդ —է, cela suffit.

Բաւական s. suffisant; capable, en état; content; digne; s. capacité; — լինել, être suffisant, suffire; être capable, à même, en état, être bon à faire qch.; — գտանել՝ համարիլ, trouver assez, se contenter de; — լինել անձին, se suffire; — գտանիլ, se trouver en état.

Բաւական, ըստ բաւականի adv. suffisamment, assez, autant qu'il faut, passablement; բաւական է, c'est assez, il suffit; չէ բաւական, ce n'est pas assez, il ne suffit pas; ըստ արժան բաւականին, assez, suffisamment.

Բաւականազօր a. capable à tout, très-fort.

Բաւականանամ V. Բաւական լինել.

Բաւականութիւն s. suffisance, le suffisant; capacité, aptitude.

Բաւանդակ V. Բովանդակ.

Բաւեմ, եցի vn. suffire; être capable, en état, pouvoir, permettre; attendre; supporter, endurer; durer.

Բաւեցուցանեմ, ուցի va. faire suffire, rendre suffisant.

Բաւիղ, աւղի, ղաց s. dédale, labyrinthe.

Բաւղակաձեւ a. en forme de labyrinthe.

Բդեաշխ, Բդեշխ, եշխի s. consul; փոխանակ բդեշխի, proconsul.

Բդեշխութիւն s. consulat.

Բեդեկ s. réparation, entretien.

Բելիար, այ s. Bélial.

Բեկ a. cassé, brisé, rompu.

Բեկանեմ, բեկի va. briser, rompre, casser; fracturer, mettre en pièces; couper; déchirer; rompre, défaire, mettre en déroute; frapper de terreur, saisir d'effroi, d'épouvante; — զսիրտ, briser le cœur, décourager, abattre.

Բեկանիմ, կայ vp. se briser, rompre, casser; être brisé, découragé, abattu; réfracter, réfléchir, répercuter; յանձն —, réfléchir, résonner.

Բեկբեկեմ, եցի va. briser, rompre, casser; réfracter, réfléchir; rompre, fatiguer; ← զձայն՝ զբարբառ, entrecouper la voix.

Բեկբեկումն s. brisure; réfraction, diffraction.

Բեկոր, ի s. morceau, débris, fraction, tronçon.

Բեկումն s. brisement, rupture, cassure, fracture; échec, défaite, déroute; réfraction; — ցաւի, fraction du pain; — սրտի, brisement de cœur.

Բեկտեմ, եցի va. briser, rompre, casser.

Բեհեզ, ոց s. mousseline.

Բեհեզեայ, Բեհեզեղէն a. de mousseline.

Բեղմնաւոր, Բեղնաւոր a. fécond, fertile.

Բեղնաւորեմ, եցի va. féconder, produire.

Բեղնաւորութիւն s. fécondité.

Բեմ, ից s. tribunal; tribune; chaire; ելանել ի —, monter à la tribune.

Բեմասացութիւն s. oraison, discours, harangue.

Բեմբ, etc., V. Բեմ, etc.

Բեռն, ռին, ռանց s. fardeau, charge, faix; balle, ballot; fig. fardeau, charge; — նաւու, cargaison, charge-

ment; — լինել ումեք, être à charge à qn.; — ամաց, le poids, le faix des années.

Բեռնաբարձ, իցս, Բեռնակիր, կրաց s. porte-faix, commissionnaire, homme de peine; — նաւ, vaisseau de transport.

Բեռնակրութիւն s. action de porter un fardeau; métier de porte-faix.

Բեռնաւոր, աց a. chargé.

Բեռնաւորեմ, եցի va. charger, mettre un fardeau sur.

Բեռնաւորիմ, եցայ vn. être chargé.

Բեռնաւորութիւն s. action de charger, chargement.

Բեր, ից s. produit, production; —ք երկրի, fruits de la terre.

Բեր, իցս s. action de porter, port, transport; interj. allons, ça, or ça, voyons.

Բերան, աց s. bouche; orifice, entrée, ouverture; — գետոյ, bouches, embouchure; — սրոյ, tranchant; — իբերան, bouche à bouche, face à face; ի —, իբերանոյ, par cœur, de mémoire; ի— գիտել՝ ուսանել, savoir, apprendre par cœur; —ով, verbalement, de vive voix; ածել ընդ —, répéter sans cesse, rabâcher; ի մի՝ ընդ մի —, d'une seule voix, unanimement; ըստ —, par bouche, par personne; * բերանն ջրերը վազցնել, faire venir l'eau à la bouche; փակել զ— ուրուք, fermer la bouche à qn.; ի— դնել, mettre à la bouche, suggérer; — իբերանէ, de bouche en bouche; * —ին տալ, dire des sottises; accabler de reproches; * — ծռել, être l'obligé de qn.; * —ը բանալ, ouvrir la bouche; fig. oser dire qch.; առնուլ ի —, proférer.

Բերանաբաց adv. avec la bouche ouverte, bouche béante; — լեալ ֆայել, — ալշուցեալ ֆայել, regarder, contempler ou admirer bouche béante.

Բերանալիր adv. à pleine bouche.

Բերանակապ, ի s. mors, bride, bâillon; a. dont la bouche est fermée; — առնել, fermer la bouche.

Բերանանամ, ացայ vn. débouche, couler, s'écouler, ruisseler.

Բերանացի adv. avec la bouche; de vive voix.

Բերդ, իցս, աց s. fort, forteresse, château fort.

Բերդակալ, աց s. châtelain, commandant d'une forteresse.

Բերդակալք, Բերդակալեան s. pl. la garde, la garnison d'une forteresse.

Բերդամէջ, միջի s. l'intérieur d'une forteresse.

Բերդապահ V. Բերդակալ.

Բերդարգել adj. renfermé dans un fort.

Բերդեան s. pl. les forteresses; la garnison.

Բերելի a. qui peut être apporté; porteur.

Բերեմ, ըի va. porter, ap-

porter; mener, amener, conduire; produire; supporter, souffrir; permettre; faire voir, concerner; — զնմանութիւն, ressembler, avoir de la ressemblance, avoir l'air; իգործ —, faire usage, se servir de; ի մէջ —, exposer, citer, alléguer; իհամար —, compter, calculer; — պտուղ, porter des fruits; շահ —, porter intérêt; — յանձին զկերպարանս իրիք, avoir l'air de, paraître; — յանձին զդէմս ուրուք, représenter qn.; յանձին —, imiter, faire paraître; նախանձ —, porter envie, envier; ոչ — զիաւս ուրուք, ne pas pouvoir souffrir la gloire de qn.; — լռութիւն, garder le silence; ի համար —, compter, énumérer; բարձեալ —, porter, apporter, supporter, entraîner.

Բերիմ, բերայ vp. être porté; se porter, être enclin à, tendre à, avoir de l'inclination, du penchant à, se laisser aller à son penchant, se laisser entraîner, pencher à; se conduire, agir; ի կործանումն —, tomber en ruine.

Բերկրալի, Բերկրալիք, Բերկրալից, Բերկրական a. joyeux, gai, enjoué, réjouissant.

* Բերկրանք, նաց s. joie, allégresse; plaisirs, jouissances, agréments, délices, charmes; անապական —, purs plaisirs.

Բերկրապատար a. très-joyeux, plein de joie, fécond en plaisirs.

Բերկրարար a. réjouissant, joyeux.

Բերկրեմ, եցի, Բերկրեցուցանեմ, ուցի va. rendre joyeux, réjouir, donner de la joie, combler de joie, égayer, charmer.

Բերկրիմ, եցայ vn. avoir, ressentir ou éprouver de la joie, se réjouir, s'égayer, être joyeux, charmé; ցնծացեալ —, s'abandonner à la joie, tressaillir de joie.

Բերկրութիւն s. joie, allégresse, agrément, délice, plaisir, enjouement; — մօրն է մանուկդ, cet enfant fait les délices de sa mère: քաղցր՝անմեղ —, plaisir doux, innocent.

Բերումն s. action de porter, d'apporter, port; tendance, penchant, inclination, propension; բերմունք, passions.

Բերրի a. fécond, fertile.

Բեւեկն, ի s. térébenthine.

Բեւեկնի, Նոյ s. térébenthe; genévrier, genièvre.

Բեւեռ, աց s. clou; pôle.

Բեւեռակապ a. cloué.

Բեւեռաձեւ a. cunéiforme.

Բեւեռապինդ a. fixé avec des clous.

Բեւեռեմ, եցի va. clouer, attacher avec des clous.

Բզզանք V. Բզզումն.

Բզզեմ, եցի vn. bourdonner.

Բզզումն s. bourdonnement.

Բզէզ, եզոյ s. hanneton.

* Բզքտեմ, Բզիք բզիք ընեմ V. Քցքտեմ.

Բէեղզեբուղ s. Béelzébuth.

Բէշկ մշկոյ s. civette.

Բթանկիւն, կեան a. obtus-angle; s. angle obtus.

Բթացուցանեմ, ուցի, Բթեմ, եցի va. émousser; fig. émousser, affaiblir.

Բթիմ, եցայ vp. s'émousser.

Բթութիւն s. qualité d'une chose émoussée.

Բժաբեր a. chassieux.

Բժժանք, նաց s. amulette, talisman.

Բժիշկ, ժշկաց s. médecin, docteur; քաջ՝ ճարտար՝ խոհեմ՝ անպիտան —, bon, habile, prudent ou sage, mauvais —; ֆատուրանել զվարձս —ի, payer les honoraires du —; կոչել զ—, appeler le —.

Բժշկական a. médical.

Բժշկականութիւն s. médecine.

Բժշկանոց V. Բժշկարան.

Բժշկապետ, ապ s. chef des médecins.

Բժշկարան, ապ s. école de médecine; livre de médecine.

Բժշկելի a. guérissable.

Բժշկեմ, եցի va. guérir.

Բժշկիմ, եցայ vp. être guéri, se guérir.

Բժշկութիւն s. guérison; médecine; ի — անել, guérir.

Բժոտ a. chassieux.

Բիբ, բբաց s. pupille, prunelle; սիրել՝ պահել իբրեւ զբիբ աչաց, conserver, aimer comme la prunelle de ses yeux.

Բիժ, բժոց s. chassie.

Բիծ, բծոց, բծից s. tache, macule, souillure; fig. tache, souillure, flétrissure, défaut, blâme; — դնել, —ս արկանել՝ կարկատել, ի— տանել, blâmer, critiquer, flétrir.

Բիտ s. ergot.

Բիր, բրով s. bâton, gourdin, rondin.

Բիրտ a. dur, roide; grossier, rude, rustaud, rustique, rustre, impoli, incivil, brutal.

Բիւր, ուց, ոց s. dix mille; a. beaucoup, très-nombreux, innombrable; adv. dix mille fois, très-souvent, de mille manières; բիւրք բիւրուց, des milliers, un très-grand nombre; բիւրք բիւրուց դարուց սահեալ, mille et mille siècles écoulés; — ՚ի շնամանք, toutes sortes d'injures.

Բիւրազգի, Բիւրակերպ, Բիւրապատիկ a. adv. de mille manières ou formes, multiple.

Բիւրաւոր, աց a. au nombre de dix mille, millier, immense, innombrable.

Բիւրեղ, աց s. cristal.

Բիւրեղեայ a. de cristal, cristallin.

Բլթակ, աց s. lobe de l'oreille.

Բլիթ, բլթաց s. échaudé, galette, gâteau.

Բլիթն s. ognon, durillon.

Բլշակնիմ, նեցայ vn. voir trouble, avoir la vue faible.

Բլշակնութիւն s. obscurcissement, affaiblissement de la vue.

Բլշանամ V. Բլշակնիմ.

Բլուր, լրոց s. colline; — մեծ, un homme grand, géant.

Բլրակ, ագ s. butte, petite colline.

Բծախառն, Բծաւոր a. taché.

Բծաւորեմ, եցի va. tacher, souiller.

Բծեմ V. Բիծ դնեմ.

Բղխեմ, եցի, Բղխեցուցանեմ, ուցի va. faire pousser, produire, faire sortir ou naître; faire jaillir, faire couler.

Բղխիմ, եցայ vn. germer, pousser, naître; jaillir, sourdre, couler, s'écouler, ruisseler, sortir; prendre sa naissance dans, avoir sa source dans, émaner, procéder.

Բղխումն s. jaillissement, source, éruption, sortie; procession, émanation.

Բղջախոհ, ագ a. luxurieux, lascif.

Բղջախոհութիւն s. luxure.

Բնաբան, ից s. thème, texte.

Բնաբանութիւն s. physique.

Բնաբարձ առնեմ V. Բնաջինջ առնեմ.

Բնագաւառ s. pays natal, patrie.

Բնագէտ s. physicien.

Բնագիտական s. physique.

Բնագիտութիւն s. physique.

Բնագիր, գրաց s. original, texte.

Բնադիրք, դրաց s. camp.

Բնազանցական a. métaphysique.

Բնազանցութիւն s. métaphysique.

Բնազանցօրէն adv. métaphysiquement.

Բնալոյծ, ուծի s. chimiste.

Բնալուծական a. chimique.

Բնալուծարան, ագ s. laboratoire.

Բնալուծութիւն s. chimie.

Բնախօս, ագ s. physiologue.

Բնախօսական a. physiologique.

Բնախօսութիւն s. physiologie.

Բնածին a. inné, naturel.

Բնակ, ագ s. indigène; sépulcre, tombeau; a. originaire, natif, naturel.

Բնակակից s. qui habite ensemble, cohabitant; — լինել, demeurer ensemble, cohabiter.

Բնակակցութիւն s. cohabitation.

Բնական a. naturel; — է, il est naturel; — օրէնք, les lois de la nature, la loi naturelle; — լեզու, langage —.

Բնականաբար adv. naturellement.

Բնականամ V. Բնակեմ.

Բնականապէս adv. naturellement.

Բնականութիւն s. naturel, simplicité.

Բնակարան, ագ s. habitation, domicile, demeure, logement, séjour, résidence.

Բնակաւէտ a. peuplé; — առնել, peupler; — լինել, être peuplé.

Բնակաւոր, ագ a. domicilié,

établi; permanent, naturel.

Բնակելի a. habitable, logeable.

Բնակեմ, եցի vn. habiter, demeurer, loger, séjourner, résider, s'établir; être habité, peuplé.

Բնակեցուցանեմ, ուցի va. faire habiter, loger, établir.

Բնակիմ V. **Բնակեմ**.

Բնակիչ, կչաց s. habitant.

Բնակից, կցաց a. qui est de même nature, consubstantiel; cohabitant.

Բնակութիւն s. action d'habiter; V. **Բնակարան**; **ՅաստատուԹիւն զ— իւր**, fixer son séjour.

Բնակցութիւն s. unité et identité de nature, consubstantialité; cohabitation.

Բնամատեան s. original.

Բնապատմութիւն s. histoire naturelle.

Բնաջինջ առնեմ va. détruire de fond en comble, exterminer entièrement; —լինել, être détruit, exterminé complétement.

Բնատէր, տեառն s. le vrai maître.

Բնաւ, ից a. tout, tout entier; —, — իսկ, adv. tout entier, tout à fait, entièrement, totalement; — ոչ, — մի, ou ոչ — adv. du tout, point du tout, point, nullement, jamais, de la vie, en aucune façon, pas du tout; **ընդ** — adv. partout; en tout; **եթէ** — **ուրեք**, si jamais; **ընդ** — **տիեզերս**, par tout l'univers.

Բնաւին a. tout; adv. tout à fait.

Բնաւոր, աց a. naturel.

Բնաւորիմ V. **Սովորիմ**.

Բնաւորութիւն s. naturel, caractère; **եւ անդր ուն՝ խրախտ —, un — ardent, fier.**

Բնդեռն s. cantharide.

Բնիկ, նկի a. naturel, propre; natif, natal; aborigène.

Բնիոն, ից s. obole, liard.

Բնութիւն s. nature; essence, substance, personne; naturel, caractère; sexe: nature, qualité; complexion; les éléments; **բռնաբարել զ—, forcer la nature; Յաստուցանելզիյարկ —ե, payer le tribut à la nature; ձայն՝ աղաղակ —ե, cri de la nature; դողդրին արարածոց —ք, toute la nature s'émeut; —ք, naturellement, de nature; իբնութենէ, par la nature; *—ր կոտրել՝ շտկել, rompre, former ou améliorer le caractère; ազնիւ —, bonne nature.**

Բնութիւնակից adj. de la même nature.

Բոգ, ոյ s. gentiane.

Բոզ, ից, աց s. femme de mauvaise vie, prostituée, fille ou femme publique, courtisane, putain.

Բոզաբար adv. comme une prostituée.

Բոզաբոյծ, Բոզահոմանի s. débauché, qui entretient une femme de mauvaise vie, qui fréquente les prostituées.

Բոզանամ, ացայ vn. se prostituer.

Բոզանոց, աց, Բոզատուն, տան s. maison de débauche, de prostitution.

Բոզորդի s. enfant naturel, bâtard.

Բոզութիւն s. putanisme, prostitution.

Բոժոժ, ից s. grelot, sonnette.

Բոլոր, ի, ով, իւ, ից a. tout, entier, tout entier; rond, arrondi, sphérique; s. le tout; guirlande; bouton; —ք վարդից, boutons de rose.

Բոլորակ, աց ա. rond, arrondi, circulaire, sphérique; s. cercle, circonférence.

Բոլորակեմ va. arrondir.

Բոլորակութիւն s. arrondissement, rondeur, rotondité.

Բոլորանեւ V. Բոլորշի.

Բոլորանուէր a. entièrement offert, très-dévoué; — զանձն պարտի ընծայել նմա, il se doit tout entier à lui; — ընծայել զանձն յօգուտ հասարակաց, se sacrifier, se dévouer au bien public.

Բոլորապտուղ a. offert avec tous ses fruits; s. holocauste.

Բոլորգիր, գրոյ s. impr. romain.

Բոլորեմ, եցի va. arrondir; tresser, entrelacer, combiner, composer; couronner, achever; environner, cerner, entourer; rassembler.

Բոլորեքեան, Բոլորեքին, բեցուն, եցունց s. a. tous, tout le monde, toutes les personnes, toutes choses.

Բոլորշի a. rond, arrondi, circulaire, orbiculaire; adv. en rond, en cercle.

Բոլորովիմբ, Բոլորովինն adv. entièrement, totalement, tout à fait, de toutes manières; a. tout, entier, tout entier.

Բոլորութիւն s. totalité; arrondissement, rondeur.

Բոլորումն s. circuit, tour, révolution, période.

Բոկ a. pieds nus, déchaussé; adv. nu-pieds.

Բոկագնաց a. qui va pieds nus, qui va nu-pieds; — լինել, marcher nu-pieds.

Բոկանամ, ացայ vn. se déchausser, ôter ses chaussures, ses bas.

Բոկացուցանեմ, ուցի va. déchausser, ôter les souliers, les bas.

Բոկեղ s. gimblette, craquelin.

Բոկոտն V. Բոկ; — գնալ, marcher nu-pieds.

Բոկութիւն s. état d'une personne déchaussée.

Բոխրոխեմ, եցի vn. grogner.

* Բոխրեմ V. Բովիրեմ.

Բողբոջ, ոց, ից, աց s. germe, bourgeon, pousse, rejeton, surgeon; fig. rejeton, descendant.

Բողբոջազարդ ա. orné de rejetons.

Բողբոջեմ, եցի vn. germer, pousser, bourgeonner, naître.

Բողբոջումն s. germination.

Բողկ, ից s. radis; վայրի —, raifort.

Բուլկուկ s. andouiller.

Բողոք, ագ s. protestation; appel; réclamation; — արկանել՝ բառնալ՝ ի արկանել՝ ունել V. Բողոքեմ; — բարձեալ խընդրէին, ils demandaient à grands cris.

Բողոքական s. protestant.

Բողոքականութիւն s. protestantisme.

Բողոքեմ, եցի va. protester, appeler en justice, faire appel, réclamer; porter plainte, se plaindre de.

Բոմբիւն s. retentissement, détonation, fracas, grand bruit; écho; — արձակել, retentir, détoner.

Բոյթ, բութի s. pouce.

Բոյլ V. Ջոյլ.

Բոյլք V. Բազմաստեղք.

Բոյծ, բուծի s. aliment, nourriture.

Բոյն, բունոց s. nid; gîte d'un animal; —ս դնել՝ կառուցանել, nicher, faire son nid.

Բոյս, բուսոց s. plante; fig. — բարուց, caractère, naturel, nature; — արձակել, pousser, germer; —ք, les végétaux.

Բոյրք, բուրից s. pl. odeur, arome.

* Բոշայ, ից s. bohémien, bohémienne.

Բոշխեմ, եցի va. jouir de, avoir la jouissance de.

Բոռ, ոյ s. bourdon, frelon.

Բոսոր s. couleur de sang, rouge.

Բոսորաւիպ a. de couleur de sang, rouge, vermeille.

Բով, ոյ, ուց s. fourneau, fournaise; mine, minière.

Բովանդակ a. tout, entier, tout entier, complet; —, ի — adv. tout entier, entièrement, totalement, tout à fait, complétement; assez; զբովանդակն ասացից, bref, enfin.

Բովանդակեմ, եցի va. comprendre, contenir, enfermer, embrasser, renfermer, achever, terminer, compléter; rassembler, réunir, réduire.

Բովանդակութիւն s. action de contenir; total, somme, montant; sommaire; contenu, contenance; — հաշուի, le montant; — օրինաց սէր է, l'abrégé de la loi, c'est la charité; ի — գալ, être achevé.

Բովիճայք s. aromate, encens.

Բովիրեմ, եցի va. torréfier, rissoler, griller, brûler.

Բովք V. Բով.

Բոտոտ, ից s. artison, ver.

Բոտոտակեր a. artisonné, vermoulu; — լինել, se vermouler, être piqué des vers.

Բոր, ոյ s. lèpre.

Բորակ, ի, աւ s. borax.

Բորբոս, ի s. moisi, moisissure.

Բարբոսեցուցանեմ, ուցի va. moisir.

Բորբոսիմ, եցայ vn. moisir, se moisir.

Բորբորիտ a. voluptueux, lubrique, libertin.

Բորբոք V. Բորբոքումն; — արկանեմ V. Բորբոքեմ.

Բորբոք, Բորբոքախառն a. enflammé, ardent.

Բորբոքեմ, եցի, Բորբոքեցուցանեմ, ուցի va. enflammer, mettre en feu, embraser; fig. enflammer, échauffer, rallumer, exciter; — զիրդեհ խռովութեան, allumer le feu de la révolte, fomenter les troubles.

Բորբոքիմ, քեցայ vn. s'enflammer, prendre feu; fig. s'enflammer, pétiller d'ardeur; բորբոքէր ցասումն նորա, sa fureur se rallumait; յայս բան բորբոքեցաւ սրտմտութիւն բարկութեան նորա, sa colère s'enflamma à ces paroles.

Բորբոքիչ a. inflammatoire.

Բորբոքումն s. inflammation; ardeur; — կրից՝ ախտից, effervescence des passions.

Բորեան, ենի, Բորենի, նոյ s. hyène.

Բորոտ, աց, ից a. lépreux.

Բորոտեցուցանեմ, ուցի va. rendre lépreux.

Բորոտանամ, ացայ, Բորոտիմ, եցայ vn. avoir la lèpre, être atteint de la lèpre.

Բորոտութիւն s. lèpre.

Բոց, ոյ s. flamme (au pro. et au fig.); — արձակել, jeter de la flamme, flamber, flamboyer.

Բոցագոյն a. de couleur de flamme, enflammé.

Բոցախառն a. mêlé de flamme, ardent, enflammé.

Բոցածաւալ a. qui répand de la flamme, flamboyant, flambant.

Բոցակէզ a. enflammé, flambant, embrasé, brûlé.

Բոցակիզեմ, եցի va. flamber, embraser, brûler.

Բոցակնագոյն a. dont les yeux brillent, pétillent.

Բոցաճաճանչ a. flamboyant, flambant, resplendissant.

Բոցանշան, Բոցանշոյլ a. flamboyant, flambant, brillant.

Բոցաշունչ a. qui respire des flammes, enflammé, brûlant, ardent.

Բոցեղէն a. de flamme, enflammé.

Բու, ոց s. hibou.

Բուէն s. zool. duc, grand-duc.

Բութ, բթի a. émoussé, obtus; — անկիւն, angle obtus; s. accent grave.

Բութանկիւն, կեան s. obtus-angle.

Բուժեմ, եցի va. guérir; délivrer; — զծարաւ, désaltérer, apaiser la soif; — զդառնութիւն, ôter l'amertume.

Բուժիչ a. qui guérit, propre à guérir, curatif.

Բուժումն s. guérison.

Բուիճակ, ագ s. zool. petit duc.

Բուխերիկ, ըկան s. chemînée.

Բուծ, ծոց, ծոց s. agneau de lait.

Բուծանեմ, ուծի va. nourrir, élever.

Բուծիկն, ծնոյ s. mèche.

Բուղպ s. pousse, bourgeon.

Բուն, բնոց, բնից s. tige, tronc, souche; bois d'un javelot, d'une lance, hampe; nature, origine, principe, racine; camp, le centre de l'armée; a. propre, réel, vrai; adv. proprement, réellement; իբնէ adv. naturellement, de nature, de sa nature, de l'origine, dès l'origine; անկեղծ էր նա իբնէ, il était naturellement sincère, son naturel était sincère; օգտակար իբնէ, utile par lui-même; ի—, ց—, jusqu'à la fin, tout; զգիշերն ի—, ց—, toute la nuit; — նպատակ, but principal.

Բունեմ, եցի vn. faire son nid, se nicher.

Բունիկ s. petit nid.

Բունիմ, նեցայ vn. se nicher.

Բունկալ s. nichée.

Բուշտ, բշտի, տոյ s. kyste; V. Փամփուշտ.

Բուռ, բռոյ, ովք s. badigeon; plâtre.

Բուռն, բռան, բռամբ s. poing; force, violence, pouvoir; dominateur, oppresseur, tyran; a. impétueux, dominant, violent, tyrannique, énergique, vif, ardent, véhément, fort, puissant, emporté, fougueux; fort, vigoureux, robuste; adv. violemment, par force; — առնել՝ լինել՝ իվերայ դնել, forcer, forcer la main, obliger, pousser l'épée dans les reins, réduire à l'extrémité; — է ինձ իբէն, vous m'opprimez, vous me forcez la main; — ի յարկանել, entreprendre, mettre la main à l'œuvre; prendre, empoigner, saisir; — ի յարկանել զօձեաց, prendre au collet; անկանել՝ գալ ի—, être pris, saisi, arrêté, attrapé, se laisser prendre; զբռամբ ածել՝ արկանել, ի— առնուլ՝ արկանել, empoigner, saisir, attraper, s'emparer de, dominer, asservir, soumettre à sa puissance, conquérir, envahir, occuper, subjuguer, dompter; իբռին ունել, avoir dans sa main, en son pouvoir, posséder, être maître de, retenir captif, s'emparer de, tenir, saisir; զոգի իբռին ունել, s'exposer au danger, braver la mort, se risquer, courir risque, un danger, exposer ou hasarder sa vie, mettre sa vie en péril, prodiguer sa vie; — զօրութեամբ, avec la plus grande force, de toutes ses forces; — առնել անձին, se faire violence, se contraindre; զբազմաց իրաց — յարկանել, se charger de trop d'affaires, entreprendre beaucoup de choses; ի— քնոյ անկանել, dormir d'un profond sommeil; բռունք, les violents, les rois, les princes.

Բուսաբեր, աց a. végétal, végétatif.

Բուսաբերութիւն s. végétation.

Բուսակ, աց s. herbe, plante; —ք, les végétaux.

Բուսական a. végétal, végétable, végétatif.

Բուսանիմ, ուայ vn. pous-

ser, végéter; se produire, naître, croître.

Բուսաբձակ V. Բուսաբեր.

Բուսուցանեմ, ուցի va. faire pousser ou végéter; produire, faire naître ou croître.

Բուստ s. corail.

Բուտ, բտոյ s. nourriture, aliment.

Բուրազուարթ, Բուրազուարճ a. odorant, embaumé.

Բուրաստան, աց s. jardin.

Բուրգն, բրգանց s. pyramide; tour.

Բուրդ, բրդոյ s. laine.

Բուրեմ, եցի vn. va. sentir, répandre ou dégager une odeur, exhaler, avoir l'odeur; ŋnտ անույշ —, sentir bon, répandre une bonne odeur, parfumer, embaumer.

Բուրեցուցանեմ V. Բուրեմ.

Բուրուառ V. Բուրվառ.

Բուրումն s. senteur, odeur; exhalaison, exhalation; — անուշից, bonne odeur, douce senteur, parfum; բուրմունք, parfums; բուրմունս ծաւալել, répandre les parfums.

Բուրվառ, աց s. encensoir.

Բուք, բքոյ s. neige, flocons de neige; — ձմերայնոյ, les rigueurs de l'hiver.

Բչեմ, եցի vn. beugler, mugir.

Բչիւն s. beuglement, mugissement.

Բջիջ s. alvéole (d'une ruche).

Բջջանք s. bourdonnement.

Բեհեմ, եցի va. badigeonner, blanchir; plâtrer, ravaler.

Բռնաբար adv. violemment, forcément, par force, de vive force.

Բռնաբարեմ V. Բռնադատեմ; — զփականս, forcer la serrure.

Բռնաբարութիւն V. Բռնադատութիւն.

Բռնադատ, աց a. violent, qui emploie la violence, tyran.

Բռնադատեմ, եցի va. forcer, obliger, contraindre; violenter, opprimer; violer.

Բռնադատութիւն s. contrainte; violence, oppression; viol.

Բռնազբօս V. Բռնազբօսիկ.

Բռնազբօսեմ V. Բռնադատեմ;

Բռնազբօսիկ a. forcé, contraint, affecté.

Բռնազբօսութիւն V. Բռնադատութիւն.

Բռնալիր adv. à pleine main.

Բռնակալ, աց s. despote.

Բռնակալաբար adv. despotiquement.

Բռնակալական adj. despotique.

Բռնակալեմ, եցի vn. gouverner, régner despotiquement.

Բռնակալութիւն s. despotisme, pouvoir despotique.

Բռնական a. violent, forcé, tyrannique; — մահ, mort violente.

Բռնահարեմ, եցի va. opprimer, forcer, vexer.

Բռնահարութիւն s. oppression, vexation.

Բռնամահ լինիմ vn. périr, mourir de mort violente.

Բռնամարտիկ a. pugile, boxeur.

Բռնամարտիկ կռիւ, Բռնամարտիկք, տկաց, ԲռնամարտուԹիւն s. pugilat, boxe.

Բռնանամ, ացայ vn. dominer sur, l'emporter sur, s'emparer de, tyranniser, opprimer, retenir captif, empiéter; — յոք, dominer qn.

Բռնաշունչ a. qui souffle très-fort, violent.

Բռնատեղ s. manche, poignée.

Բռնաւոր, աց s. tyran.

Բռնաւորաբար adv. tyranniquement.

Բռնաւորական a. tyrannique.

Բռնաւորեմ, եցի va. tyranniser, forcer, contraindre.

Բռնաւորիմ, եցայ vn. être tyrannisé; tyranniser.

ԲռնաւորուԹիւն s. tyrannie.

Բռնաքար, աց s. pierre jetée avec la main.

Բռնեմ, եցի va. empoigner, prendre ou tenir avec la main, saisir; * բարկուԹիւնը՝ արցունքը —, retenir sa colère, ses larmes; * խօսքը —՝ չբռնել, tenir, ne pas tenir sa parole.

Բռնի adv. forcément, par force, malgré, à contre-cœur.

ԲռնխէԹք s. coup de poing, gourmade.

* Բռնկիմ V. Բորբոքիմ.

* Բռնկցնեմ V. Բորբոքեմ.

ԲռնուԹիւն s. violence, contrainte, oppression; force, véhémence; — իկիր արկանել, employer la force, la violence, user de violence.

* Բռնուիմ, եցայ vp. se faire prendre, être arrêté.

Բռնցի adv. à coups de poing.

Բաբիոն, աց s. laurier, palme; bot. tubéreuse; առնուլ՝ տանել զ—, remporter la palme.

ԲաԹեԹ a. frappé de coups de bâton; — առնել, frapper à coups de bâton, donner des coups de bâton, bâtonner; — լինել, recevoir des coups de bâton, être bâtonné, battu; — — գան, coups de bâton, bastonnade.

Բաւոր, աց a. qui porte un bâton.

Բգաձեւ a. en forme de pyramide, pyramidal.

Բդգզեալ a. déguenillé, en lambeaux, couvert de haillons.

Բդեմ, եցի va. émietter, mettre en morceaux, casser du pain; fig. — ումեք հաց, donner du pain à qn.; իբարկուԹիւն — զոք, mettre en colère, en fureur.

Բդիմ, եցայ vn. être émietté, être mis en morceaux; fig. իբարկուԹիւն՝ իսրտմտուԹիւն բարկուԹեան —, s'enflammer de colère, se mettre en fureur, s'emporter de dépit; — իսպառնալիս, faire des menaces, éclater en menaces.

Բբեմ, եցի va. creuser, piocher, fouiller; — զաչս, crever les yeux.

Բրէտ s. bourdon, guêpe.

Բրինձ, ընձոյ s. riz.

Բրիչ, ըչի, ըչաւ s. pioche.

Բրուտ, բրտի s. potier.

Բրտանամ, ացայ vn. roidir, devenir roide, durcir; — ի ցըրտոյ, être transi de froid.

Բրտացեալ a. roide, durci.

Բրտացուցանեմ, ուցի va. roidir, rendre roide, durcir.

Բրտութիւն s. roideur, dureté rusticité, grossièreté.

Բքաբեր, Բքայոյզ, Բքարար a. qui porte de la neige, neigeux, qui ramène l'hiver.

Բօթ, ի s. triste nouvelle.

Բօթաբեր, աց, ից a. qui porte une triste nouvelle.

Բօթալից a. plein de tristes nouvelles, funeste.

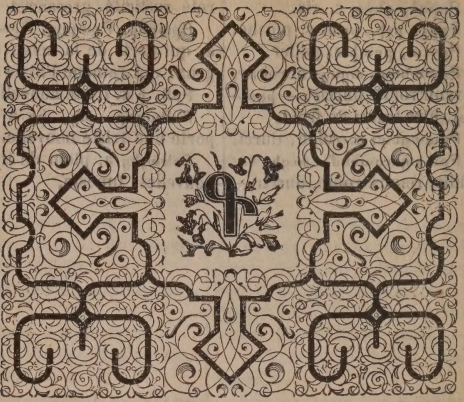

Գ (kim) s. troisième lettre de l'alphabet et deuxième des consonnes; trois, troisième.

Գաբ s. rhubarbe (racine).

Գաբծիլ s. rhubarbe (plante).

Գագաճն, աճան, աճանց s. sommet de la tête, crâne; sommet, cime, faîte.

Գագաճնակէտ s. zénith.

Գագաշիմ, շեցայ vn. déraisonner, radoter, dire des niaiseries; se livrer à la débauche.

Գագաշոտ a. luxurieux, lascif, impudique; — ծեր, vieux débauché.

Գադիշ, դշի s. monceau de gerbes.

Գազ, ի s. astragale (plante).

Գազաղ, աց s. cendre.

Գազաղանամ, ացայ vn. être réduit en cendres.

Գազաղացուցանեմ, ուցի va. réduire en cendres, brûler.

Գազան, աց s. bête féroce.

Գազանաբար adv. comme une bête féroce.

Գազանաբարոյ, ից a. de la nature des bêtes féroces; féroce, brutal, farouche.

Գազանաբեկ, Գազանագէշ a. déchiré par les bêtes, tué par une bête.

Գազանաբնակ a. habité par les bêtes sauvages.

Գազանական, աց a. brutal, bestial, féroce, farouche.

Գազանակեաց կեանք s. vie brutale.

Գազանակեր V. Գազանակուր.

Գազանակերպ a. qui a la forme d'une bête féroce.

Գազանակուր a. dévoré par une bête féroce; — լինել, être dévoré par une bête féroce.

Գազանամարտ a. qui combat les bêtes féroces; s. combat contre les bêtes féroces; — լինել, combattre les bêtes féroces.

Գազանամարտիկ V. Գազանամարտ a.

Գազանամիտ, մտաց a. brutal, féroce, farouche, cruel.

Գազանամտութիւն s. férocité, cruauté.

Գազանանամ, ացայ vn. devenir farouche, sauvage.

Գազանապէս V. Գազանաբար.

Գազանասիրտ a. qui a un cœur de bête féroce, cruel.

Գազանացուցանեմ, ուցի va. rendre farouche, mettre en fureur.

Գազանեղէն a. brutal, de bête sauvage.

Գազանեմ, Գազանիմ V. Գազանանամ.

Գազանութիւն s. nature de la brute, brutalité; férocité.

Գազանուտ a. abondant en bêtes féroces.

Գազար V. Ստեպղին.

Գազի խէժ s. gomme adragante.

Գազպէն, ի s. miellat, miellée, manne.

Գալարափող, ոց s. cor.

Գալարեմ, եցի, Գալարեցուցանեմ, ուցի va. entortiller, plier en rond, replier, enrouler, tordre; fig. attendrir, émouvoir; — զաղիս, navrer.

Գալարիմ, եցայ vp. s'entortiller, se rouler, se plier, se replier; fig. s'attendrir, s'émouvoir; գալարեցան աղիք նորա, ses entrailles s'étaient émues.

Գալարումն s. entortillement, tortillement, enroulement, pli, repli.

Գալարուն a. entortillé, replié.

Գալուստ, լստեան s. venue, arrivée; avénement; ի— ամին միւսոյ, l'année suivante; իմիւսանգամ գալստեան իմում, à mon retour.

Գահ, ուց, իք s. trône; siége, chaire; place, dignité; précipice; ամբառնալ ի—, mettre sur le trône.

Գահագլխութիւն V. Գահեպիսկոպոսութիւն.

Գահագլուխ s. président; première place, place d'honneur; — բազմել ժողովոյ, présider une assemblée.

Գահակ, ացս. cercle, anneau.

Գահակալ, ացս. successeur.

Գահակալեմ, եցի vn. succéder au trône.

Գահակալութիւն s. succession au trône, avénement.

Գահակից a. compagnon de trône, collègue.

Գահակցիմ, ցեցայ vn. par-

tager le trône, s'asseoir sur le même trône.

Գահակցութիւն s. l'action de s'asseoir sur le même trône.

Գահասէր a. ambitieux.

Գահասիրութիւն s. ambition, désir de primer.

Գահավէժ a. précipité; adv. précipitamment; — առնել, précipiter; — լինել, être précipité, se précipiter, dégringoler.

Գահավիժեմ, եցի va. précipiter.

Գահավիժութիւն s. précipitation; précipice.

Գահաւանդ, աց, **Գահաւանդակ**, աց s. précipice; sommet d'une montagne.

Գահաւոր, աց s. page, enfant d'honneur.

Գահաւորակ, աց s. trône; palanquin, litière; gril.

Գահեմ, եցի va. battre, frapper.

Գահերէց, ըիցու, ըիցունք s. président.

Գահերիցութիւն s. présidence; primauté.

Գահընկեցութիւն s. détrônement.

Գահընկէց առնեմ va. détrôner.

Գահոյք, հոյից s. trône; palanquin, lit, couche.

Գաղատոս, աց s. tailleur de pierre.

Գաղափար, աց s. empreinte, forme, figure, type, modèle, copie; idée, dessein.

Գաղափարական a. idéal.

Գաղափարեմ, եցի va. empreindre, modeler; copier, transcrire.

Գաղթ V. Գաղթականութիւն.

Գաղթական, աց a. émigré, colon; s. colonie.

Գաղթականութիւն s. émigration, migration, transmigration, colonie.

Գաղթեմ, եցի va. faire émigrer, dépayser, envoyer une colonie, établir une colonie.

Գաղթեմ, Գաղթիմ, եցայ vn. émigrer, se dépayser, aller fonder une colonie, s'établir comme colon.

Գաղձն s. cuscute.

Գաղղիաբան, ից a. qui emploie des tournures françaises, qui sait parler français.

Գաղղիաբանեմ, եցի vn. employer ou se servir des tournures françaises.

Գաղղիաբանութիւն s. tournure française, gallicisme.

Գաղղիախօս, ից s. qui parle français.

Գաղղիական a. français; — եկեղեցի, l'église gallicane — լեզու, la langue française.

Գաղղիամոլ, աց a. gallomane.

Գաղղիամոլութիւն s. gallomanie.

Գաղղիանամ, ացայ va. devenir Français, se franciser.

Գաղղիարէն adv. en français; s. français, la langue française; — ուսանել՝ խօսիլ, apprendre, parler le français; խօսի՞ք —, parlez-vous fran-

çais? չգիտեմ՝ չխօսիմ —, je ne sais pas, je ne parle pas français.

Գաղղիացի, ցւոյց a. s. Français.

Գաղղիացուցանեմ, ուցի va. franciser, rendre français.

Գաղութ, ղթի s. colonie.

Գաղջ, ից a. tiède.

Գաղջանամ, ացայ vn. tiédir, devenir tiède.

Գաղջացուցանեմ, ուցի va. attiédir, rendre tiède.

Գաղջութիւն s. tiédeur, attiédissement.

Գաղտ, Գաղտաբար adv. en secret, secrètement, furtivement, en cachette.

Գաղտագնաց լինիմ vn. s'en aller secrètement, se dérober, s'évader, s'enfuir.

Գաղտագողի a. clandestin, furtif; adv. clandestinement, furtivement, à la dérobée; — ճանապարհ, voie détournée, cachée, secrète.

Գաղտագողութ s. pl. larcin.

Գաղտակեր a. qui mange en cachette.

Գաղտակուր, կրի, Գաղտակրայ, ից s. nacre de perles.

Գաղտածիգ a. tiré, jeté en cachette.

Գաղտաւեստ adv. secrètement; avec adresse, artificieusement.

Գաղտիկուր s. bourrache.

Գաղտնագործ a. qui agit en cachette; —ք, s. pl. actions cachées.

Գաղտնաճաճուկ a. le plus secret, bien caché; —ք, s. les secrets.

Գաղտնաշշունչ a. qui chuchote en secret, délateur.

Գաղտնի, նւոյ, նեաց a. secret, caché, occulte, furtif; —, իգ. գաղտնիս, adv. en secret.

Գաղտնիք, նեաց s. pl. secret, mystère.

Գաղտնորոգայթ a. qui tend des piéges en secret, insidieux.

Գաղտնութիւն s. action de cacher; secret.

Գաղտուկ adv. secrètement.

Գաճ, ի s. gypse, plâtre.

Գաճաճ, ից s. pygmée, nain.

Գաճային a. gypseux, plâtreux.

Գամ, եկի, եկ vn. venir (dans tous les sens); — գիւք, se porter, s'adonner, se livrer, s'appliquer à, s'occuper de, être épris de, s'éprendre de; — ի միտս՝ յինքն, revenir à soi, reprendre ses sens; ի գալ ամին միւսոյ, l'année prochaine; — ընդ, se plonger, se livrer à; որչափ իւր — էր, autant qu'il pouvait; — իգթել, écrire, se mettre à écrire; — իսէր միաբանութեան, faire la paix, s'accorder; — իիաւատս, etc., V. Հաւատք, etc.

Գամ s. moyen, ressource, remède, prise; reprise, fois; —ս գտանել, trouver prise; — մի, adv. une fois; գամու գամու, plusieurs fois, plus d'une fois, mainte fois; — քան զ—, peu à peu, de plus en plus.

Գամագիտ լինիմ va. trouver

moyen, avoir, trouver prise, trouver place, prendre ou avoir le dessus, l'emporter sur, atteindre son but, réussir.

Գամփռ s. dogue, mâtin.

Գայթ, ից s. glissade; — ի—, — ի գայթի, a. chancelant, hésitant, incertain, inconstant, mal affermi; adv. d'une manière chancelante, inconstante, avec hésitation; — գնալ, marcher d'un pas tremblant, chanceler; — կալ ի հաւատս, être chancelant dans la foi; — յառաքինութեան, faible dans la vertu.

Գայթագղալից a. plein de scandale.

Գայթագղանք, նաց s. pl. scandale.

Գայթագղեցուցանեմ, ուցի va. scandaliser.

Գայթագղեցուցիչ a. scandaleux.

Գայթագղիմ, եցայ vn. se scandaliser.

Գայթագղոտ a. qui se scandalise facilement.

Գայթագղութիւն s. scandale.

Գայթակղիմ, etc., V. Գայթագղիմ, etc.

Գայթեմ, եցի, Գայթիմ, եցայ vn. broncher, faire un faux pas; glisser, tomber en glissant.

Գայթոտ a. qui est sujet à broncher, à glisser, à tomber; glissant.

Գայխոն, ի, աւ s. lance.

Գայլ, ի, իւ s. bâillon; — ի բերան արկանել՝ հարկանել, bâillonner.

Գայլ, ոց s. loup; — ոռնայ, le — hurle.

Բայլախազ, ից s. silice.

Գայլախազեայ a. de silice.

Գայլակօրիւն, բեան s. louveteau.

Գայլանամ, ացայ vn. devenir comme un loup.

Գայլենի, նւոյ s. peau de loup; a. de loup.

Գայլիկոն, ի, աւ s. trépan.

Գայլխոտ, ոյ s. houblon.

Գայո, ից s. boue, bourbe, crotte, fange.

Գայոալիր a. bourbeux.

Գայոամ, ացի, Գայոեմ, եցի vn. se coucher.

Գան, ից s. coups de bâton, de fouet, bastonnade; — ըմպել, recevoir la bastonnade, des coups, attraper un coup, être frappé à coups de bâton, de fouet, être battu; — հարկանել, battre, fouetter, donner des coups, des coups de bâton, flageller, infliger ou donner la bastonnade.

Գանալից a. roué de coups; — չարագան, tout meurtri; — առնել V. Գան հարկանել.

Գանահար, աց a. celui qui bat; — լինել V. Գան ըմպել.

Գանգ V. Գանկ.

Գանգաչեցուցանեմ, ուցի va. sonner, faire retentir.

Գանգատ s. plainte, murmure; — ունել՝ առնել, se plaindre, porter plainte.

Գանգատիմ, եցայ vn. se

plaindre, murmurer, porter plainte.

Գանգիւն s. son, écho.

Գանգուր a. frisé, crépu; գանգուրք s. frisure, cheveux crépus, boucles de cheveux.

Գանգրագեղ a. frisé, crépu.

Գանգրահեր a. qui a les cheveux frisés, bouclés.

Գանգրեմ, եցի va. friser, crêper, boucler les cheveux.

Գանգրիմ, եցայ vn. se friser, se crêper.

Գանեմ, եցի va. battre, bâtonner, fouetter.

Գանկ, ի s. crâne.

Գանկաբան, ից s. cranologiste.

Գանկաբանական a. cranologique.

Գանկաբանութիւն s. cranologie.

Գանձ, ուց, ից s. trésor; — արքայի, la cassette du roi; իմիաբրուատ —ք, immenses richesses.

Գանձակ, ացս. abdomen.

Գանձաճատ, ացա. coupeur de bourses, voleur de trésor, filou.

Գանձամանակ, ացս. caisse, coffre-fort; trésor, trésorerie; trone; — մանկանց, tirelire.

Գանձապահ, Գանձապետ, ացա. trésorier.

Գանձապետութիւն sm. dignité du trésorier.

Գանձատուն, տան, Գանձարան, ացս. trésor, trésorerie.

Գանձաւոր, ացա. trésorier, receveur.

Գանձեմ, եցի va. thésauriser, amasser; — գանձս, amasser, accumuler des trésors.

Գանձող s. thésauriseur.

Գանձատուն V. Գանձատուն.

Գանչեմ V. Գոչեմ.

Գաւազեղ, գլի, գղաց s. cage de fer; ménagerie.

Գաւացուցանեմ, ուցի va. coucher, étendre par terre.

Գաւիմ, եցի vn. se coucher.

Գառն, ռին, ռինք, ռանց s. agneau; — մայէ, l'— bèle; — Աստուծոյ, — de Dieu; — անարատ, — sans tache.

Գառնադմակիկ s. triquemadame.

Գառնազգեստ a. vêtu de peau d'agneau.

Գառնալեզու s. plantain.

Գառնենք, ենեաց a. de peau d'agneau; s. peau d'agneau.

Գավարս, ից s. cornouiller.

Գավին s. téorbe.

Գարգաշիմ V. Գագաշիմ.

Գարգափումն, Գարգափք s. craquement, bruit des planches; իգարգափս յառնել, sauter, danser, trépigner.

Գարգմանակ, ացս. panache, crête.

Գարեհատ, ի s. grain.

Գարեհաց, ի s. pain d'orge.

Գարեղէն a. d'orge, fait d'orge.

Գարեջուր, ջրոյ s. bière.

Գարի, գարւոյ s. orge; méd. grêle; a. d'orge.

Գարնային a. printanier.

Գարնայնի, այնւոյ s. printemps; adv. au printemps.

Գարնանաբեր a. qui porte le printemps; produit au printemps.

Գարնանագեղ a. qui a la beauté, la fraîcheur du printemps, beau, frais.

Գարնանագուշակ a. qui annonce le printemps.

Գարնանազայր a. accru en printemps.

Գարնանամուտ, մտի s. entrée ou commencement du printemps.

Գարնանային V. Գարնային.

Գարնանի V. Գարնայնի.

Գարնցան s. épeautre.

Գարշ, ից a. exécrable, abominable, dégoûtant; impur, souillé, obscène, infâme.

Գարշաբանութիւն s. obscénité dans les propos.

Գարշահոտ a. qui sent mauvais, puant, fétide, infect.

Գարշահոտութիւն s. mauvaise odeur, odeur fétide, infection, puanteur, fétidité.

Գարշանամ, ացայ vn. être exécrable, un objet de dégoût; se salir, se souiller.

Գարշանք, նաց s. exécration, dégoût, abomination; honte; ի գարշանս էին ինձ պաշտամունք նոցա, je détestais leur culte.

Գարշապար, աց s. talon; plante du pied; հետք գարշապարաց նորա, les traces de ses pas.

Գարշատեսիլ a. qui a l'air exécrable, dégoûtant.

Գարհելի, ելեաց a. abominable, exécrable, dégoûtant, détestable, repoussant.

Գարշելիք, լեաց s.pl. idoles; latrines.

Գարշեմ V. Գարշիմ.

Գարշեցուցանեմ, ուցի va. faire abhorrer ou détester, rendre exécrable, remplir de dégoût, d'horreur.

Գարշիմ, եցայ vn. abhorrer, exécrer, détester, avoir du dégoût pour, avoir en horreur, avoir horreur, de l'horreur, de l'aversion pour, prendre en aversion.

Գարշութիւն s. abomination, exécration, détestation, horreur, aversion, dégoût; saleté, impureté, infamie, turpitude, souillure; superstition; ի — համարիլ ումեք, être en abomination à qn.

Գարուն, րնան s. printemps; fig. — կենաց, le printemps de la vie.

Գարունաբեր V. Գարնանաբեր.

Գաւազան, աց s. bâton, verge, baguette, canne; branche, ligne, tribu, race; — արքունի, sceptre; վարդապետական՝ եպիսկոպոսական —, la crosse, le bâton pastoral; — ծերութեան, bâton de vieillesse; — բարկութեան՝ սրտմրտութեան, instrument de vengeance, fléau.

Գաւազանակիր sm. porte-crosse.

Գաւազանաձեւ a. qui a la forme d'un bâton.

Գաւաճ V. Բաժակ.

Գաւակ, ագ s. croupe.

Գաւառ, ագ s. province, région; patrie, pays natal; — հայրենի, patrie.

Գաւառակ, ագ s. petite province.

Գաւառակալ V. Գաւառապետ.

Գաւառական a. provincial; de la patrie, national; — ժողով, conseil provincial.

Գաւառակից s. de même province, compatriote.

Գաւառակոյտ s. assemblée provinciale.

Գաւառապետ, ագ s. préfet, gouverneur d'une province; intendant, procureur; վանորէից, provincial.

Գաւառապետութիւն s. préfecture; — վանորէից, provincialat.

Գաւառատէր, տեառն s. m. préfet, gouverneur d'une province.

Գաւառացոյց, ցուցի s. carte chorographique.

Գաւարս, ից s. millet jaune.

Գաւիթ, ւթի s. cour, vestibule, préau; bergerie, bercail; — եկեղեցւոյ, parvis, porche.

Գգուանք, նաց s. caresse, cajolerie, câlinerie, tendresse.

Գգուեմ, եցի, Գգուեցուցանեմ, ուցի va. caresser, faire des caresses, choyer, câliner, cajoler, dorloter, bichonner, mignoter; — զկիրս, flatter les passions; գովութիւնք գգուեն զունկն, les louanges chatouillent agréablement les oreilles.

Գգուիչ a. caressant.

Գեզ, Գեզուածիւն s. fente, crevasse; incision, raie.

Գել, գելք V. Գելարան.

Գելանամ, լայ vn. se tordre, se serrer; fig. se navrer, se déchirer, s'attendrir; գելաւ ձայն նորա, la voix lui manqua; սիրտ իմ գելաւ յիս, mon cœur est navré; սիրտ իմ գելանի, mon cœur s'attendrit.

Գելարան, ագ, Գելոց, ագ s. instrument de torture.

Գելիչ a. navrant, déchirant.

Գելում, եաի va. tordre, serrer, presser; fig. serrer, déchirer le cœur, navrer; ցաւանք ի խորոց սրտէ գելուին զխօսս իմ, de profonds soupirs m'empêchaient de parler.

Գելումն s. entorse.

Գեհ, ից s. vallée.

Գեհեն, ենի s. géhenne, enfer.

Գեղ, ից s. village, campagne.

Գեղ, ոց s. beauté; charme, attraits, appas; — ցաճուն, beauté modeste; նորափթիթ — գարնանոյ, les grâces naissantes du printemps.

Գեղագրութիւն s. calligraphie.

Գեղազատ s. coursier.

Գեղազարդ a. paré, embelli, orné, enjolivé, pimpant.

Գեղազարդեմ, եցի va. parer, embellir, enjoliver.

Գեղազարդութիւն s. parure recherchée, enjolivement.

Գեղաճաղիկ a. qui a de belles fleurs; ի—մանկութեան, à la fleur de l'âge; — հասակ, bel âge.

Գեղաճիճաղ a. riant, souriant, agréable; — շնորհք, grâces riantes; — մանկութիւն, jeunesse enjouée; — մարգ, riante prairie.

Գեղաճուփ, գեղաճփեալ a. ondé, ondoyant; — հանդերձք, habits flottants.

Գեղաճփիմ, եցայ vn. flotter d'une manière gracieuse, ondoyer, flotter.

Գեղահիաց a. d'une beauté admirable, ravissant.

Գեղաղէց a. très-beau, charmant.

Գեղայօրէն a. bien ajusté, embelli.

Գեղանի a. beau, charmant.

Գեղանսիհ a. heureux; — աւուրք, beaux jours.

Գեղապաճոյճ V. Գեղազարդ.

Գեղապայծառ a. brillant d'une belle clarté, éclatant de beauté, charmant.

Գեղապանծ a. très-beau, charmant, superbe, ravissant.

Գեղապատշաճ a. beau, bien fait, joli, gracieux.

Գեղապար a. qui danse avec grâce.

Գեղապարեմ, եցի vn. danser avec grâce; fig. avancer, faire du progrès.

Գեղապարոյր a. très-beau, plein d'attraits, charmant, séduisant.

Գեղատխուր a. beau et triste.

Գեղարդն, դեանց, դանց s. hallebarde, dard, lance.

Գեղարդնաւոր s. lancier.

Գեղարուեստք, տից s. m. beaux-arts.

Գեղաւոր, աց a. beau, joli, charmant; danseur.

Գեղաքաղաք, աց s. petite ville.

Գեղգեղածայն, ից a. mélodieux, modulé.

Գեղգեղ, Գեղգեղանք, նաց s. chant mélodieux, mélodie, roulement de voix, roulade, modulation, trille.

Գեղգեղեմ, եցի va. chanter mélodieusement, moduler, rouler sa voix, faire des roulades, des roulements de voix, de beaux roulements.

Գեղերեսեմ, եցի vn. embellir, farder la figure.

Գեղերիհնեմ, եցի va. embellir, farder, orner de belles couleurs, émailler.

Գեղեցիկ, ցկի, ցկաց a. beau, joli, gentil, charmant; —, — իմն adv. bien, fort bien, joliment; — դպրութիւնք, belles lettres; — է մեռանել իվերայ հայրենեաց, il est beau de mourir pour la patrie; — էր ի տեսանել, il était beau à voir.

Գեղեցկաբան a. beau parleur, beau diseur, qui a un beau langage.

Գեղեցկաբանեմ, եցի vn. parler bien, avec élégance, avoir un beau langage, un style orné.

Գեղեցկաբանութիւն s. beau parler, élégance d'expression, de langage, de style.

Գեղեցկագիր s. qui écrit bien, calligraphe; a. calligraphique; — լինել, avoir une belle écriture, une belle main.

Գեղեցկագրութիւն V. Գեղագրութիւն.

Գեղեցկագործ a. qui travaille bien; artistement travaillé, d'un beau travail.

Գեղեցկադէմ, Գեղեցկադիտակ a. qui a une belle figure, joli, charmant.

Գեղեցկադիր a. qui a une belle position, agréablement situé; très-convenable, propre.

Գեղեցկակազմ a. bien arrangé; bien relié.

Գեղեցկազարդ V. Գեղազարդ.

Գեղեցկաներոյր a. de belle couleur.

Գեղեցկախօս V. Գեղեցկաբան.

Գեղեցկածաղիկ a. qui a de belles fleurs.

Գեղեցկակերպ a. de belle forme, beau.

Գեղեցկակերտ a. bien bâti, bien fait.

Գեղեցկահասակ a. d'une belle taille.

Գեղեցկահեր a. qui a de beaux cheveux, une belle chevelure.

Գեղեցկահիւս adj. joliment tressé, bien composé, élégant.

Գեղեցկահրաշ a. charmant, ravissant.

Գեղեցկաձեմ a. d'une démarche jolie.

Գեղեցկամօրուս a. qui a une belle barbe.

Գեղեցկաձայն a. qui a une belle, jolie voix, beau son.

Գեղեցկաձեւ a. d'une belle forme.

Գեղեցկաղեղն a. qui a un bel arc, qui tire bien de l'arc.

Գեղեցկամարմին a. qui a un joli corps.

Գեղեցկայարմար a. bien ajusté, qui est bien d'accord; apte, très-convenable, propre à.

Գեղեցկանամ, ացայ vn. devenir beau.

Գեղեցկանիստ a. qui a une belle situation, beau, agréable.

Գեղեցկանձն a. joli, bien fait de sa personne.

Գեղեցկանուագ a. mélodieux, harmonieux.

Գեղեցկանուն a. qui a un beau nom.

Գեղեցկաչէն V. Գեղեցկակերտ.

Գեղեցկապէս adv. d'une belle manière, bien, joliment, divinement.

Գեղեցկապտուղ a. qui a de beaux fruits.

Գեղեցկասէր a. qui aime le beau, qui a le goût des belles choses.

Գեղեցկասիրութիւն s. amour du beau, des belles choses.

Գեղեցկատես, Գեղեցկատեսիլ a. d'un bel aspect, d'une belle apparence, beau, joli.

Գեղեցկատիպ a. d'une belle

forme ou impression, bien imprimé, beau.

Գեղեցկացուցանեմ, ուցի va. embellir, rendre beau.

Գեղեցկողկոյզ a. aux belles grappes.

Գեղեցկոտն a. qui a de beaux pieds.

Գեղեցկութիւն s. beauté ; — դիմաց, la — du visage.

Գեղմ, ից s. effusion, attendrissement, émotion ; méd. glande ; bot. if.

Գեղմիմ, ձեցայ vn. parler avec effusion ; s'attendrir, être ému.

Գեղմումն s. effusion, émotion, attendrissement ; inflexion de voix.

Գեղմն, ղման s. toison, laine.

Գեղմնաբարձ, Գեղմնաբեր, Գեղմնաւոր a. laineux, lanifère.

Գեղուղէշ a. qui a de belles branches, beau.

Գեղջերէց, ըից s. prêtre de campagne.

Գեղջկական, Գեղջկային a. champêtre, rustique.

Գեղջկօրէն adv. en paysan, rustiquement.

Գեղջուկ, ջկաց s. paysan, villageois ; a. campagnard, rustique ; rustaud, grossier ; — կենցաղ, vie champêtre.

Գեղցեմ, եցի vn. rouler, amollir tendrement sa voix, faire des roulades.

Գեղօն, ից s. ode ; étalage, pompe.

Գետ, ից s. fleuve ; սրընթաց՝ ou արշաւասոյր՝ խորայատակ՝ նաւագնաց —, — rapide, profond, navigable ; նուազկն՝ բարձրանան ջուրք գետոյն, le — baisse, grossit ; անցանել ընդ —, traverser le —.

Գետաբերան s. embouchure.

Գետախառնուկք s. m. confluent.

Գետակ, ից s. rivière.

Գետակուր, Գետահեղձ, Գետահեղձիկ a. noyé dans le fleuve ; — առնել, noyer dans le fleuve ; — լինել, se noyer dans le fleuve.

Գետահետեմ, եցի, տեալ va. faire couler comme un fleuve ; vn. couler comme un fleuve, ruisseler ; ուղիք արեան գետահետեալ ընդ ամենայն ուրեք գնային, des ruisseaux de sang coulaient de toutes parts.

Գետանձի, ոյ s. hippopotame.

Գետամեռք s. mort dans le fleuve.

Գետամոյն լինիմ vn. se noyer dans une rivière.

Գետայարոյցք, ուցից s. pl. inondation.

Գետասոյզ առնեմ va. submerger, noyer dans la rivière ; լինիմ vn. se submerger, se noyer dans la rivière.

Գետավէժ առնեմ va. jeter dans un fleuve, dans la rivière, noyer ; — լինիմ vn. se jeter dans la rivière.

Գետաքծուի, ծուոյ s. aigle de mer, huard, orfraie.

Գետափն, փին, փանց, Գետեզր, եզեր, եզերք s. bord d'un fleuve, d'une rivière, rive, quai.

Գետընկէց առնեմ va. jeter dans un fleuve.

Գետին, գետնի s. sol, terrain, terre; զարկանիմ զգետնի, V. Զգետնիմ; զգետնի ֆարկանեմ, V. Զգետնեմ; ընդ — մտանել, rentrer sous terre, être couvert de confusion.

Գետնաքիր a. qui creuse la terre.

Գետնագնաց a. qui rampe, qui marche sur la terre, rampant.

Գետնախնձոր, ոյ s. pomme de terre.

Գետնախշտեայ a. étendu sur la terre, couché à terre.

Գետնախշտի լինիմ vn. coucher à terre, sur la terre, sur la dure, sur le plancher.

ԳետնախշտուԹիւն s. l'action de coucher à terre.

Գետնակոչ, Գետնաֆարց, Գետնածայն a. géomancien.

Գետնանախանձ, ից a. qui affectionne la terre, attaché aux choses terrestres, rampant.

Գետնամած a. attaché à la terre; prosterné.

Գետնայարկ, ի s. rez-de-chaussée.

Գետնաշարժ, ից s. tremblement de terre.

Գետնաչափ, ից s. arpenteur.

Գետնաչափեմ, եցի va. arpenter.

ԳետնաչափուԹիւն s. arpentage.

Գետնաւուժ, ուց s. caméléon.

Գետնասող a. reptile, rampant.

Գետնատարած a. étendu par terre, prosterné; — անկողին, lit que l'on fait à terre, grabat.

Գետնատուն, տանց s. rez-de-chaussée.

Գետնափոր a. souterrain; qui creuse la terre.

Գետնափորք s. pl. catacombes.

Գետնաքարշ a. qui se traîne par terre, rampant, traînant; mondain, terrestre, attaché aux choses terrestres; — լինել, se traîner par terre, ramper.

Գետոքէն adv. comme un fleuve.

Գեր prép. adv. au-dessus de, par dessus de, au delà de, sur; très, fort, plus.

Գերաբուն a. surnaturel, divin; — դիք, suprêmes divinités.

Գերագոյ a. principal; ամբառնալ ի— աւագուԹիւնս, parvenir ou s'élever aux premiers honneurs.

Գերագոյ, ից, Գերագոյակ a. supersubstantiel, surnaturel.

Գերագոյն, գունի a. suprême, éminent, souverain; — ժողով, conseil suprême; — բան, la raison souveraine.

Գերադարձ V. Գերեդարձ.

Գերադրական s. gram. superlatif.

Գերազանց a. excellent; —

իմն օրինակաւ, excellemment, par excellence.

Գերազանցեմ, եցի vn. exceller, surpasser, l'emporter sur, se faire distinguer.

Գերազանցութիւն s. excellence.

Գերազարդ a. très-orné.

Գերաճայր, Գերաճայրեալ a. excellent, porté à sa dernière perfection, extrême, souverain; — յանարատութեան վարս, d'une sainteté extraordinaire.

Գերակայ a. éminent, suprême.

Գերակայութիւն s. éminence.

Գերակատար a. plus que parfait, porté à sa dernière perfection; s. gram. plus-que-parfait.

Գերահանճար a. plein de talent, sage.

Գերահռչակ a. très ou extrêmement célèbre, illustre.

Գերահրաշ a. étonnant, surprenant, merveilleux.

Գերամաքուր a. très-pur, très-propre.

Գերամբարձ a. très-haut, fort élevé.

Գերամեծար a. très-honorable, fort respectable.

Գերան, ացս. poutre, solive.

Գերանդազէն a. armé de faux; — կառք, chariot —.

Գերանդի, դեաց s. faux.

Գերապայծառ a. très-brillant, très-éclatant; *—, — տէր, monseigneur.

Գերապանծ a. glorieux, illustre, magnifique.

Գերաշխարհիկ a. céleste, surnaturel, extraordinaire.

Գերապատիւ a. très-honoré, très-révérend.

Գերապատուութիւն s. révérence.

Գերարգոյ V. Գերյարգոյ.

Գերարտօսր sm. ruisseau, torrent de larmes, larmes amères; V. Արտօսր.

Գերարտօսրալից a. éploré, larmoyant, fondant en larmes; adv. les larmes aux yeux; — աչք, yeux baignés, noyés de larmes.

Գերափի a. fort lumineux, brillant.

Գերբնական a. surnaturel.

Գերբնապէս adv. d'une manière surnaturelle.

Գերդաստանական s. domestique.

Գերդաստան, նաց s. famille; biens.

Գերդաստանիկ s. domestique.

Գերեդարձ, ի s. retour de la captivité; — առնեմ va. délivrer les esclaves, ramener de captivité.

Գերեզման, ացս. tombe, sépulcre, tombeau; fosse.

Գերեզմանագիր, գրոյ s. m. épitaphe.

Գերեզմանական, ացա. sépulcral, funèbre.

Գերեզմանակուռ a. enseveli dans la tombe.

Գերեզմանակրկիտ, կուտաց s.

qui fouille les tombeaux pour les dépouiller.

Գերեզմանատեղի, Գերեզմանատուն s. cimetière.

Գերեզմանաքար, ի s. pierre tumulaire ou sépulcrale.

Գերեկից s. compagnon d'esclavage.

Գերեմ, եցի va. captiver, faire prisonnier, emmener captif, en captivité; fig. captiver, gagner, séduire; — զանձն ուրուք, captiver l'âme de qn.

Գերեվար, աց a. qui captive, qui fait prisonnier, qui emmène en captivité.

Գերի, րեաց s. captif, esclave, prisonnier; — վարիլ, être mené captif, prisonnier; — վարել, emmener captif; — ունել, tenir captif.

Գերիմ, եցայ vn. être, devenir captif, aller en captivité.

Գերիմաստ V. Ջանճարեղ.

Գերիչ V. Գերեվար.

Գեր իվերոյ a. supérieur, suprême, éminent, excellent; adv. par-dessus tout, au-dessus de; — լինել, être au-dessus, avoir le dessus, être supérieur à, exceller, surpasser, l'emporter sur; — է քան զ..., il est infiniment supérieur au, infiniment plus grand que; որչափ Աթենաս — է քան զԱրէս, autant que Minerve est au-dessus de Mars; — անցանել զոմանէ, surpasser qn.; — կացուցանել զոք բոլորից, élever qn. au-dessus de tous; — գտանիլ քան, surpasser; — արշաւել, s'élever au-dessus de.

Գերծանեմ, ծի, Գերծեմ, եցի, Գերծում, ծի va. raser.

Գերծումն s. action de raser.

Գերմակ, աց a. gruau; — ալիւր, farine de —; — հաց, pain de —.

Գերմանաբանութիւն s. germanisme.

Գերմանական a. germanique, allemand.

Գերմանացի, ցւոյ a. s. Allemand.

Գերմաներէն adv. en allemand; s. l'allemand, la langue allemande; — ուսանել՝ գիտել, apprendre, savoir l'—.

Գերմաստ, ոյ s. lupin.

Գերմարդկային a. surhumain, au-dessus de l'homme.

Գերյարգոյ a. très-estimable, très-révérend.

Գերութիւն s. captivité, esclavage; ի— վարել, emmener captif; ի— վարիլ, être mené captif; ի— անկանել՝ մատնիլ, devenir captif, tomber dans l'esclavage.

Գերփանք V. Գերփումն.

Գերփեմ, եցի va. ravager, piller, saccager.

Գերփիչ a. ravageur, pilleur.

Գերփումն, փման s. ravage, saccagement, pillage.

Գեօղ, գեղջ, գիւղից s. village, campagne.

Գեօղեան V. Գիւղեան.

Գեօղակալ, աց s. paysan.

Գեաձ, ու s. toison, laine.

Գեհմ, եցի va. carder.

Գեհեմ, եցի vn. s'attirer.

Գզիչ s. cardeur, cardeuse.

Գզիր s. maire du village, bourgmestre.

Գզրոց, ացի s. pupitre.

Գէզ V. Գեզ.

Գէթ vn. au moins, du moins.

Գէշ, գիշոց s. cadavre; — անգեղց, proie des vautours; * a. mauvais.

Գէշ գէշ, Գէշագէշ adv. en morceaux, en pièces, en lambeaux; — պատառել, mettre, déchirer —.

Գէջ, գիջի, ոյ a. humide, moite; libertin, voluptueux, libidineux.

Գէս, գիսոց, ացի s. cheveux, chevelure.

Գէտ, գիտաց, տից s. savant, connaisseur; mage, magicien, devin, devineur.

Գէր, գիրաց a. gras, plein d'embonpoint, dodu, potelé.

Գթած, ի a. miséricordieux, compatissant.

Գթածութիւն V. Գութ.

Գթամ, ացի vn. avoir pitié, compassion de, être ému de compassion, touché de compassion, être sensible à, s'attendrir, regarder avec pitié; գթացաւ իմիս մանկութեան իմոյ, il fut touché de ma jeunesse.

Գթասէր a. qui s'attendrit, plein de tendresse, compatissant, tendre.

Գթասիրաբար adv. avec tendresse.

Գթասիրեմ, եցի vn. avoir de la tendresse, aimer, chérir.

Գթասիրութիւն s. tendresse.

Գթեմ, եցի vn. trébucher, chopper, broncher, faire un faux pas; faire une faute, faillir.

Գթեմ, Գթեցուցանեմ, ուցի va. faire broncher, donner le croc-en-jambe, faire faire un faux pas.

Գթութիւն s. compassion, pitié, miséricorde.

Գժամիմ, մեցայ, Գժամնիմ, նեցայ vn. se fâcher, être fâché, en vouloir à qn., bouder, prendre de l'humeur, se formaliser, s'offenser, être choqué, offensé.

Գժամնութիւն s. mauvaise humeur, bouderie.

Գժտիմ, տեցայ vn. se brouiller, se mettre en mauvaise intelligence, avoir différend, être brouillé, mal, en querelle avec qn., rompre; գժտեցան ընդ միմեանս, ils se brouillèrent.

Գժտութիւն s. brouillerie, rupture, mésintelligence, discorde, querelle; իգժտութեան կալ ընդ ումեք, vivre comme chien et chat, s'accorder mal ensemble; — արկանել ընդ մէջ երկուց բարեկամաց, brouiller deux amis.

Գի, ոյ s. genévrier, genièvre.

Գիլ s. pierre ou caillou qu'on peut lancer avec la main.

Գիծ, գծից s. ligne; raie, trait; trace.

Գիմակն et tous ses dérivés V. Գիջակն, etc.

Գին, գնոց s. prix, valeur;

achat, emplette; սովորական —, prix courant; — ֆատանել, fixer, taxer le prix, évaluer, apprécier; գնոց առնուլ, acheter; գնոց տալ, vendre; ընդ —ելանել, aller faire des achats, des emplettes; անարգագոյն գնոյ վաճառել, vendre à vil prix; բարձրացուցանել՝ աճեցուցանել՝ իջուցանել՝ նուազեցուցանել զ—, hausser, augmenter, baisser, diminuer le prix; վիճել վասն գնոյ, se débattre sur le prix.

Գինաբբու, աց s. buveur, biberon, ivrogne, crapuleux.

Գինաբբուք, ուաց s. pl. crapule, ribote; իգինաբբուս ֆատանել, crapuler, vivre dans la crapule, se mettre en ribote, riboter.

Գինաւէտ V. Գինեւէտ.

Գինդ, գնդաց s. boucles d'oreilles, pendants d'oreilles.

Գինեակ s. petit vin.

Գիներեր a. qui produit du vin, fertile en vin.

Գինեզէն a. gris, enivré.

Գինելից a. ivre, soûl.

* Գինեծախ V. Գինեվաճառ.

Գինեհամ a. qui a le goût du vin, vineux.

Գինեհան, ի s. tâte-vin.

Գինեհատ, ից s. qui s'abstient de vin, abstème; — լինել, s'abstenir de vin.

Գինեհար, աց a. ivre, gris.

Գինեհարիմ, եցայ vn. être troublé, pris de vin, s'enivrer, riboter, faire ribote.

Գինեհարութիւն s. ivresse.

Գինեճաշութիւն V. Գինեհարութիւն.

Գինեհոտ a. qui sent le vin, vineux.

Գինեմ V. Արբենամ.

Գինեմոլ, աց s. adonné au vin, riboteur, biberon, buveur.

Գինեմոլութիւն s. ivrognerie, ribote.

Գինեսէր a. qui aime le vin, biberon, buveur; — լինել, aimer le vin, à boire, à faire sauter le bouchon, aimer la bouteille.

Գինեսիրութիւն s. amour du vin, ivrognerie.

Գինեվաճառ, աց s. marchand de vin; իգինեվաճառս ֆատանել, faire le commerce de vin, être marchand de vin.

Գինեվաճառիկ արուեստ s. commerce de vin.

Գինետուն, տան s. cave; cabaret.

Գիներբուք V. Գինաբբուք.

Գինեւէտ a. qui abonde en vins, où l'on récolte beaucoup de vin.

Գինըմպելիք, լեաց V. Գինաբբուք.

Գինըմպող s. buveur de vin; — լինել, boire du vin.

Գինըմպուք, ուաց V. Գինաբբուք.

Գինի, նւոյ, նեաց s. vin; զգինեօք անկանել, ընդ գինիս մտանել, իգինւոջ լինել, s'enivrer, se prendre de vin, être ivre, soûl ou pris de vin, avoir une pointe de vin; ընդ գինիս խառնել, boire du vin; զուար-

Թացուցանել իգինւոյ, griser; զուարթանալ իգինւոյ, se griser, être entre deux vins, être en goguette, de belle humeur, avoir une pointe de vin; զուարթացեալ իգինւոյ, gris; Թափել զ—, սթափել իգինւոյ, cuver son vin, se dégriser; պարզել զ—, coller, clarifier le vin.

Գինձ, գնձոյ s. coriandre; raisin de Corinthe.

Գիշախանձ, Գիշակեր, աց s. a. affamé de carnage, carnivore, vorace, rapace; — ճաւք, oiseaux de proie.

Գիշախանձութիւն, Գիշակերութիւն s. voracité, rapacité.

Գիշատեմ, եցի va. déchirer, arracher, dévorer; — զմիմեանս, s'entre-déchirer, se dévorer.

Գիշատիչ ջ. dévorant, vorace.

Գիշեր, աց s. nuit; զգիշերն ողջոյն, toute la nuit; զ— իւր օգնական առեալ, à la faveur de la nuit; անբուն —, nuit blanche, mauvaise nuit; անքուն անցուցանել զգիշերն, passer la nuit sans dormir, passer une mauvaise nuit; հեշտալի —, nuit délicieuse; աննշոյլ —, nuit impénétrable; գիասարակ գիշերաւ, vers le milieu de la nuit, à minuit; ժամ էր հասարակ գիշերոյ, il était minuit; — խմիջօրէի գործէր, il faisait une espèce de nuit au milieu du jour; — իտուրնջեան եղեւ, le jour se changea en nuit; — ուրեմն է, il est déjà nuit, la nuit tombe; — յաւիտենական, l'éternelle nuit, la nuit du tombeau; իգիշերի, dans la nuit.

Գիշերագնաց, ից a. qui marche, qui va de nuit; — լինել, s'en aller de nuit.

Գիշերազուարճ, ից s. belle-de-nuit.

Գիշերախառն adv. de nuit, nuitamment, à la faveur de la nuit.

Գիշերական a. nocturne.

Գիշերակերպ a. semblable à la nuit, ténébreux, noir.

Գիշերահաւասար, ի s. équinoxe; գիծ —ից, ligne des équinoxes.

Գիշերամարտ a. qui combat la nuit.

Գիշերամարտ, Գիշերամարտութիւն s. combat nocturne.

Գիշերայն adv. de nuit, pendant la nuit, dans la nuit, nuitamment.

Գիշերանամ, ացայ vn. se faire nuit; գիշերանայր, il se faisait nuit, la nuit tombait; գիշերացեալ էր, la nuit était venue.

Գիշերաշրջիկ s. noctambule, somnambule.

Գիշերաշրջութիւն s. noctambulisme, somnambulisme.

Գիշերապահ, աց a. qui fait la garde la nuit; —ք, գիշերապահութիւն s. patrouille.

Գիշերասէր a. qui aime la nuit.

Գիշերավար, ի s. l'étoile du soir, Vénus.

Գիշերաց, Գիշերի, Գիշերոյն V. Գիշերայն.

Գիշերեմ, եցի vn. passer ou coucher la nuit.

Գիջակն, կանց a. qui a de la chassie aux yeux, chassieux.

Գիջանամ, ացայ vn. être humide, mouillé; fig. se polluer, se masturber.

Գիջին a. humide, mouillé.

Գիջութիւն s. humidité; fig. pollution, masturbation, impureté.

Գիսաբուղխ a. qui fait pousser les cheveux.

Գիսախուխ a. échevelé, ébouriffé.

Գիսակ, ագ s. chevelure.

Գիսաւոր a. chevelu; s. comète.

Գիտակ, ագ s. celui qui sait, connaisseur.

Գիտակից a. initié, au courant, confident; — տուփանացն էր, il était confident de ses amourys.

Գիտակցութիւն s. aperception, sentiment intérieur, conscience.

Գիտանամ, ացայ vn. connaître, avoir commerce, relation intime avec.

Գիտեմ, տացի va. savoir, connaître; pouvoir; considérer, noter; connaître, cohabiter, avoir commerce avec, avoir un commerce charnel; հարտար՝ քաջ —, savoir bien, parfaitement, savoir qch. à fond, sur le bout du doigt; գիտեմ, je sais, je le sais; չգիտեմ, ոչ գիտեմ, je ne sais pas, je ne le sais pas, j'ignore; գիտասջիր, sache, sachez; գիտացից, je saurai bien; չ— զի՛նչ առնել, ne plus savoir que faire, être à bout, ne savoir que devenir, quel parti prendre, sur quel pied danser.

Գիտական s. savant; a. scientifique.

Գիտականութիւն V. Գիտութիւն.

Գիտող, ագ s. connaisseur, savant; prophète.

Գիտութիւն s. science, savoir, connaissance; — լիցի, sachez, notez bien que; —ք, avec connaissance de cause, sciemment.

Գիտուն, տնոց s. a. savant, docte, instruit, lettré; devin; connu; — լիցի ձեզ, sachez, qu'il vous soit connu.

Գիր, գրոց s. lettre, caractère; écrit, écriture; lettre, missive; livre, ouvrage; — առնել՝ դանել, écrire, publier un édit, un décret; գիրս դնել, écrire, composer, faire un livre, un ouvrage; ի— ընդ գրով արկանել, իգրի առնել՝ յայտնանել, ի— դրոշմել՝ արձանագրացանել, écrire, rédiger, mettre en écrit, par écrit, traiter qch., prendre acte; զգրով՝ զգրովք գալ, se livrer à la lecture des livres; — ապստղարձանի, acte de divorce.

Գիրանամ, ացայ vn. engraisser, prendre de l'embonpoint, devenir gras.

Գիրապարար a. très-gras, potelé ; fertile.

Գիրգ a. délicat, tendre, douillet.

Գիրկ, գրկաց s. les bras, le sein ; brasse; — ընդ — խառնել, se prendre corps à corps, à bras-le-corps, lutter; —ս արկանել, embrasser; —ս արկանել խանդաղատանօք, embrasser tendrement ; —ս արկանել քրիստոսական ջաւատոց, embrasser le christianisme ; —ս տարածանել , étendre ses bras; ընդ —ս մտանել, bander, tendre un arc, décocher un arc; ի գիրկս քո, dans votre sein, dans vos bras.

Գիրկընդխառն լինել, s'embrasser.

Գիրկընդխառն կռիւս, lutte.

Գիրուքիւն s. embonpoint, corpulence ; անհնարին —, obésité.

* Գիրուց V. ճարպ.

Գիրք, գրոց s. livre; les Écritures; սուրբ —, les livres saints, l'Écriture sainte, les saintes Écritures ; — աստուածատուռ պատգամաց, les livres sacrés ; V. Գիր.

Գիւղ, ից s. village, campagne ; գնալ՝ բնակել ի—, aller, demeurer à la campagne.

Գիւղեան s. pl. les villages, les campagnes.

Գիւտ, ից s. découverte, invention ; trouvaille ; դիւական —, invention diabolique ; ի— ածել, inventer ; ի— ածիլ, être inventé.

Գլան, ացս. cylindre.

Գլանաձեւ a. cylindrique.

Գլգլունք s. pl. gargouillement.

Գլեմ, եցի va. rouler ; — զանիւ, tourner la roue ; fig. surpasser, exceller, surpasser de beaucoup, l'emporter sur, effacer, avoir l'avantage sur, avoir le dessus.

Գլխագար a. qui a mal à la tête ; — ծմբռւքիւն, étourdissement.

Գլխագարութիւն s. mal de tête.

Գլխագերծ a. dont la tête est rasée ; fig. effronté, éhonté.

Գլխագիր, գրաց s. initiale, majuscule.

Գլխադիր, դրի s. coiffe, coiffure.

Գլխակարգութիւն s. division des chapitres, l'ordre des chapitres d'un livre.

Գլխահար, ացս. oppresseur ; casse-tête (massue, travail, vin).

Գլխահարկ, ացս.capitation.

Գլխան s. muge, mulet.

Գլխանի, նւոյ s. pl. les têtes.

Գլխանոց, ացս. casque.

Գլխաշուք s. coiffure, voile.

Գլխապան V. Գլխանոց.

Գլխապարտ a. qui mérite la peine capitale, la peine de mort ; — լինել՝ գտանիլ, être puni de la peine capitale, mériter la peine capitale, la peine de mort ; — լինիս վնասուն, vous en répondrez sur votre tête.

Գլխատեմ, եցի va. décapiter, trancher la tête, exécuter.

Գլխատութիւն, Գլխատումն s. décapitation, décollation, exécution.

Գլխարկ, ացս. chapeau; casquette.

Գլխարկիմ, եցայ vn. baisser la tête.

Գլխացաւ, ի, ացս, Գլխացաւութիւն s. mal de tête.

Գլխաւոր, ացa. principal, capital, essentiel; s. principal, chef.

Գլխաւորապէս adv. principalement.

Գլխաւորեմ, եցի va. accomplir, achever, finir, terminer; récapituler.

Գլխաւորիմ, եցայ vn. être accompli; être supérieur, avoir la primauté; bot. se nouer.

Գլխաւորութիւն s. primauté, supériorité, suprématie; accomplissement; récapitulation.

Գլխեմ V. Գլխաւորեմ.

Գլխիբաց adv. nu-tête, découvert.

Գլխիվայր adv. la tête en bas, renversée.

Գլխիվայրիմ, եցայ vn. baisser la tête.

Գլխիվեր adv. la tête en haut.

Գլխովին, իգլխովին adv. lui-même, en personne; ինքնին ի—, lui-même.

Գլխակամ a. qui veut sa ruine, sa perte.

Գլորեմ, եցի, Գլորեցուցանեմ, ուցի va. rouler; faire tomber, renverser.

Գլորիմ, եցայ vn. rouler, dégringoler; tomber, s'abattre, être renversé.

Գլորումն s. m. roulement, chute.

Գլուխ, գլխոց s. tête; chef; sommet, cîme, extrémité; fin; fonds, capital; chapitre; tête, individu; cap, promontoire; — գործոց, chef-d'œuvre; — բանիցս, en somme, en un mot, enfin; ֆաստատուն —, capital fixe; ըստ —, par tête, par personne; ի — ֆանել՝ տանել՝ աճել, achever, terminer, finir, venir à bout de, mener à fin, réaliser, exécuter; մեծապանծ յաղթութիւնս ի — տանել, remporter de grandes, de brillantes victoires; ի — ելանել, être achevé, fini, exécuté, finir, toucher à sa fin, être mené à fin; — ամբարնալ, * — վերցունել, relever la tête, s'insurger contre, s'élever ou se soulever contre, se révolter; ֆանել ընդ գլուխն, se venger, faire payer, punir; բանալ զ—, découvrir la tête, se découvrir; * —ը չգիտեր ո'ւր գարնէ, il ne sait où donner de la tête, il ne sait que faire; — իվայր արկեալ, la tête baissée; * այս ըմպելին — կզարնէ, cette boisson porte à la tête; * տաք —, tête chaude; մինչեւ ի — տարւոյ, jusqu'à la fin de l'année; — կալ, se mettre à la tête de, être chef; * մէկուն —ը դարձունել, tourner la tête à qn.; * —ը կդառ-

նայ, la tête lui tourne; գ— ունել բազմականին, tenir la première place; գնալ բացաւ գլխով, aller tête nue; * —ը տանիլ՝ ցաւցնել, rompre la tête, importuner; * —ը կորսընցունել, perdre la tête; *—ը կոտրել, casser la tête; * —ը ճաթեցնել, se casser la tête, se mettre l'esprit à la torture; դատարկ —, tête vide; * —խոնարհեցնել՝ ծռել, baisser la tête, s'humilier devant, céder; * մէկուն —ը տաքցունել, monter la tête à qn.; *ոտքէն մինչեւ —ը զինեալ, armé de pied en cap; * — տալ վիրաց, aboutir, arriver à suppuration.

Գխտոր, Գխտորաձեւ V. Գղձոր, etc.

Գծագիր, գրաց s. dessin; écriture.

Գծագրեմ, եցի va. dessiner; écrire; décrire, dépeindre.

Գծագրութիւն s. dessin; dessin linéaire.

Գծած a. rayé, réglé; — ծուղթ, papier réglé.

Գծական a. linéaire.

Գծեմ, եցի va. tirer des traits, rayer, régler; — ծուածեւ մի, décrire, tracer une ellipse.

Գծուծ a. vil, abject, vilain, mesquin, pauvre.

Գծծեմ, եցի va. avilir, humilier, déprécier, faire peu de cas de, mépriser, diminuer.

Գծծիմ, ծեցայ vn. être avili, déprécié, tomber en décadence, perdre son éclat, devenir pauvre, mesquin, chétif.

Գծծութիւն s. vileté, humiliation, avilissement, mesquinerie, pauvreté, abjection.

Գծուած V. Գծուծ.

Գղեր V. Կղեր.

Գղզիկ, Գղզուկ, զկոյ s. coche de flèche.

Գղձոր, ոյ s. galle, noix de galle.

Գղտորաձեւ a. qui a le goût de galle, aigre.

Գմբեթ, ացի s. m. coupole, dôme.

Գմբեթաձեւ, Գմբեթայարդ a. en forme de coupole.

Գմբեթարդ adj. bombé, convexe; — գործել՝ լինել, bomber.

Գմբեթեայ a. qui a une coupole.

Գնամ, ացի vn. aller, s'en aller, se rendre; marcher; se comporter, se conduire; passer, être admis; couler, s'écouler; avoir cours; — զետ՝ զկնի ուրուք, suivre qn., s'attacher à qn.; իգնացելում աւուր, l'autre jour; — ընդ ումեք, traiter qn., se conduire avec qn.; իբրեւ ընդ եղբօր այնպէս — ընդ ումեք, traiter qn. de frère; իբաց —, s'en aller, partir; — յօրէնս փրկութեան, marcher dans la voie du salut; դրամս այս գնայ, cette monnaie a cours; չոգայ, je m'en suis allé, je suis parti; — զիւրովին V. Անձին առնել.

Գնահատ, ացի s. commissaire-priseur; appréciateur.

Գնահատեմ, եցի va. priser; estimer, évaluer, apprécier.

Գնահատութիւն s. prisée; estimation, évaluation, appréciation.

Գնայուն a. ambulant, mobile.

Գնաց V. Գնացք.

Գնացական a. qui va, ambulant; fugitif; mourant, agonisant.

Գնացումն s. allure, démarche, marche.

Գնացուցանեմ, ուցի va. faire aller, faire marcher.

Գնացուցիչ a. qui fait aller, marcher.

Գնացք, ացից s. allure, marche, démarche, cours; allures, manières, attitude, tenue; manière d'être, conduite, mœurs, genre de vie; départ, voyage; նազելի —, une noble démarche; սիգաձեմ —, démarche majestueuse; չար —, mauvaise conduite; չեն անկեղծ — նորա, son allure n'est pas franche; բարւոք գնացս ունել, avoir une bonne conduite, avoir de la conduite; ամենայն — իմ եղեն զարտուղիք, tous mes pas ont été des égarements.

Գնդածաղիկ V. Բարձուենակ.

Գնդակ, ացս. m. globule; boule; balle, bille; boulet; cercle; bord; groupe; — որթոյ, vrille, bouton de vigne; — մեղուաց, essaim; — խաղալ, jouer à la balle, aux billes.

Գնդակոծեմ, եցի va. bombarder.

Գնդակոծութիւն s. bombardement.

Գնդակից a. de la même troupe, compagnon d'armes.

Գնդաձեւ a. sphérique, globulaire.

Գնդաձեւութիւն s. sphéricité.

Գնդանամ, ացայ vn. prendre une forme sphérique, s'arrondir; bot. se nouer.

Գնդապետ, աց s. colonel.

Գնդասեղն, սղան s. épingle.

Գնդեմ, եցի va. rendre sphérique, arrondir; condenser; vn. s'arrondir; se condenser.

Գնեմ, եցի va. acheter, acquérir, faire achat, emplette de; քանո՞յ գնեցեր, à combien as-tu acheté? Թանկագնի —, acheter cher; արժան —, acheter bon marché.

Գնող, աց a. acheteur, acquéreur; իգնողս ֆարկանիմ, faire du trafic, trafiquer.

Գնչու V. Կաղզուտ.

Գնտակ V. Գնդակ.

Գոգ, ոց s. sein; anse, golfe; plî; գոգ՝ գոգս առնուլ առաջաստից, se gonfler; V. Գոգես.

Գոգած s. creux, cavité.

Գոգածեւ V. Գոգաւոր.

Գոգանամ, ացայ vn. se creuser, devenir creux; se gonfler, s'enfler; գոգանան առագաստք, les voiles s'enflent, se gonflent.

Գոգաւոր a. creux, concave.

Գոգեմ, եցի va. caver, creuser; renfermer, contenir.

Գոգցես, Գոգցեն, գոգ, գոգչիր vd. dire.

Գոգցես, Գոգցես իմն adv. pour ainsi dire, pour ainsi parler, on peut dire; comme, presque, à peu près.

Գոդենոց s. l'hôpital des vénériens.

Գոդի, դեաց s. vénérien.

Գոդութիւն s. maladie vénérienne, syphilis, vérole.

Գոլ, ոյ s. chaleur, hâle.

Գոլախառն a. chaud.

Գոլանամ, ացայ va. se chauffer.

Գոլոշի, Գոլորշի, շւոյ, շեաց s. vapeur.

Գոլորշանամ, ացայ vp. s'évaporer.

Գոլորշացումն s. évaporation.

Գոհ a. content; — լինել, être content; — լինել սակաւուք, se contenter de peu.

Գոհաբանեմ V. Գոհանամ.

Գոհաբանութիւն V. Գոհութիւն.

Գոհանամ, ացայ vn. rendre grâces, remercier; գոհանամ զքէն, je te rends grâces.

Գոհար, աց s. bijou, joyau; fig. bijou.

Գոհարեղէն s. m. bijoux, joyaux.

Գոհացողական a. qui rend grâces, de remerciement.

Գոհացողութիւն V. Գոհութիւն.

Գոհութիւն s. m. action de grâces, remerciement; խորհուրդ —ե, la sainte Eucharistie; — Աստուծոյ, grâce à Dieu, Dieu merci.

Գող, ոց s. voleur; ճարտար —, escroc, filou, fripon.

Գողաբար adv. comme un voleur.

Գողակից a. complice de vol.

Գողամիտ a. enclin à voler.

Գողանամ, ացայ va. voler, dérober; faire en cachette, tenir caché, dissimuler, tromper; ճարտարութեամբ —, escroquer, filouter, fripponner; — յաչաց, dérober aux yeux; — զանձն յաչաց ուրուք, se dérober à qn.; — ou յինքն — զսիրտ ուրուք զմիտս, gagner, captiver qn.

Գողանք V. Գողօն.

Գողացիկ a. ce qui se fait à la dérobée, clandestin; — ամուսնութիւն, mariage clandestin, secret.

Գողեմ, եցի va. dérober, cacher.

Գողութիւն s. vol; larcin; դիւրամէտ լինել ի —, avoir les mains crochues, avoir du penchant au vol.

Գողուղի s. chemin dérobé.

Գողունի, նւոյ, նեաց a. volé, dérobé; naturel, illicite.

Գողտր a. tendre.

Գողտրաբարբառ a. d'un langage tendre; d'une voix tendre.

Գողտրիկ a. tendre.

Գողօն, ի s. larcin.

Գոճազմ, ի s. turquoise.

Գոմաղրու s. salsifis.

Գոմ, ոց s. étable, bergerie; — եզանց, bouverie.

Գոմ, գոս, գոյ, գոյը, գուցէ, գոլ, գոլով vd. exister, subsister, être.

Գոմամուտ լինիմ vn. entrer dans l'étable.

Գոմէզ, միզոյ s. purin.

Գոմէշ, մշոյ s. buffle.

Գոյ, ից s. existant, ce qui est, ce qui existe; être, existence, subsistance; գոյք, avoir, biens, possessions; չգոյ, ce qui n'est pas; գոյիւ ou գոյիւ իւրով adv. tout à fait, complétement; գոյիւ չափ adv. avec tout ce qu'il possédait, avec toute sa fortune; գոյիւ չափ զկեանս իւր, tout ce qu'il avait pour vivre; տալ ուխեք գոյիւ չափ զկեանս իւր, donner à qn. tout ce qu'on a de biens, tout ce qu'on possède; իգոյ ածել, tirer du néant, créer; առ իչգոյէ, faute de, à défaut de, manque de; առ իչգոյէ ժամանակի, faute de temps.

Գոյակ, ոց s. existant, être.

Գոյական a. existant; s. gram. substantif.

Գոյակից a. coexistant, consubstantiel; — լինել, coexister.

Գոյակցութիւն s. coexistence, consubstantialité.

Գոյանամ, ացայ vn. être créé, exister, avoir l'existence, être; se former, se produire.

Գոյարար, ի s. qui crée les substances, créateur.

Գոյացական a. substantiel.

Գոյացութիւն s. substance, essence, être; création, créature.

Գոյացուցանեմ, ուցի va. donner l'être, la substance, créer; produire.

Գոյացուցիչ s. m. celui qui donne la substance.

Գոյաւոր, ացu a. existant; qui a beaucoup de biens, riche, opulent.

Գոյաւորութիւն s. existence, substance; biens, fortune, richesse.

Գոյափոխեմ, եցի va. transsubstantier.

Գոյափոխութիւն s. transsubstantiation.

Գոյժ, ուժից s. triste, mauvaise ou fâcheuse nouvelle; cri de douleur, lamentation, — առնել՝ արկանել՝ տալ, apporter ou donner de tristes nouvelles.

Գոյն, գունոյ s. couleur, teint; շրջեցաւ — երեսաց նորա, il changea de couleur, de visage; ℌատաւ — երեսաց նորա, son visage a changé de couleur, il pâlit, son teint se flétrit.

Գոյն prép. comme, semblable, en guise de; զայս —, զայս — օրինակի adv. de cette manière, de la sorte, comme cela, ainsi.

Գոյնագոյն a. de diverses couleurs.

Գոյշ, Գոյշ Քէ adv. Dieu nous en garde, à Dieu ne plaise.

Գոյութիւն s. existence, être, substance, essence.

Գոնգեղ, ագ s. navet.

Գոնեայ, Գոնէ adv. au moins, du moins.

Գոնջ a. teigneux.

Գոնջանամ, ացայ vn. avoir la teigne.

Գոնջութիւն s. teigne.

Գոշ V. Գորշ, Քարձ.

Գոչեմ, եցի vn. crier, s'écrier, vociférer; rugir.

Գոչեցուցանեմ, ուցի va. faire crier, faire sonner ou retentir.

Գոչիւն s. cri, clameur, vocifération, bruit, son; rugissement; — առնուլ, crier, jeter ou pousser un cri; ի — աղաղակին, à ce cri; — խառնածայն լսելի լինէր, on entendait des cris confus; — աղաղակի յաղթականաց, les cris des vainqueurs.

Գոչումն V. Գոչիւն.

Գոռ a. brave, hardi, intrépide, vaillant, belliqueux; s. bruit, éclat; attaque, défi, combat; — պատերազմող, guerrier redoutable.

Գոռամ, ացի va. défier hautement, faire défi, menacer; attaquer vigoureusement, faire la guerre; pousser des cris, rugir, éclater, gronder; ի — Հայոց ընդ Աղուանս, dans la guerre des Arméniens et des Alains.

Գոռեխ, ի s. taon, guêpe.

Գոռոզ, ագ a. fier, impérieux, arrogant, altier, orgueilleux, hautain; s. tyran.

Գոռոզաբար adv. avec fierté, arrogamment, impérieusement.

Գոռոզանամ, ացայ vn. devenir fier, prendre un air arrogant, s'enorgueillir; devenir un tyran.

Գոռոզութիւն s. fierté, arrogance, hauteur, orgueil; tyrannie.

Գոռութիւն s. intrépidité; défi; rugissement; —ե բանք, menaces.

Գոս s. timbale (tambour).

Գով V. Գովութիւն.

Գովասան V. Գովիչ.

Գովասանական a. d'éloge, de louange.

Գովասանութիւն V. Գովութիւն.

Գովելի a. louable, recommandable.

Գովեմ, եցի va. louer, faire l'éloge, la louange de.

Գովեստ, իք s. éloge, louange; — տալ, donner des éloges, des louanges; * մէկուն —ն ընել, faire l'éloge de qn.; — ընդունել, recevoir, obtenir des éloges, des louanges; —իք արժանի լինել, mériter des éloges, des louanges.

Գովիչ s. loueur, louangeur.

Գովութիւն s. éloge, louange; —ք, avec éloge; —ս մատուցանել, donner des éloges, des louanges; —ե է արժանի, il est digne d'éloge; ի — առնուլ, louer, faire l'éloge, son éloge.

Գորգ, ոյ s. tapis.

Գործ, ոց s. ouvrage, œuvre; affaire; chose; acte, action; travail, occupation; exécution; նովին իսկ գործով, ipso facto, par le fait seul, par le fait même; — թաղուածեան, exploit, hauts faits; օր գործոյ, jour ouvrable, jour de travail; այր գործոյ, homme actif, adroit, habile; բան ի — առնել, մեռն ի — առնել՝ արկանել, mettre la main à l'œuvre, se mettre à l'œuvre, entreprendre, donner l'initiative, commencer; ընդ — մտանել, travailler; — առնել, ընդ — արկանել, ի — աճել՝ արկանել, mettre en œuvre, en pratique, pratiquer, se servir de, faire usage ou user de, employer; ի — աճիլ, se prendre, être employé; — առ գործով, — ընդ գործով, accessoirement, en passant, négligemment, sans attention, sans soin; ի — մտանել, entrer en fonction, en exercice; — է իմ ընդ նմա, j'ai affaire avec lui; կացուցանել ի —, employer, donner, confier un emploi; զի՞նչ — գործեալ է քո, qu'avez-vous fait? ի — վարել զիմն, se servir d'une chose; — մի դիւրին է, il est aisé, facile de; բայց — է փարատել ի մտաց նորա զկասկած, mais le principal est de guérir sa défiance; այլում տեղւոջ — լիցի ցուցանել, nous entreprendrons de démontrer ailleurs; այլ ինչ — չկայ նմա, բայց, il ne lui reste plus que; ի — անդր մատչել, revenir au fait; բազում զօրաց պէտք են ի — պատերազմիդ, cette guerre demande des troupes nombreuses; ի — անկանիլ, être labouré; գործք Առաքելոց, actes des Apôtres.

Գործադիր s. exécuteur; a. exécutif, exécutoire; — իշխանութիւն, pouvoir exécutif.

Գործադրեմ, եցի vn. exécuter; faire usage, employer, pratiquer.

Գործադրութիւն s. exécution; usage, emploi, pratique.

Գործած, ոյ s. ouvrage, construction.

Գործածական a. usuel, habituel.

Գործածեմ, եցի vn. employer, faire usage de; exercer.

Գործածութիւն s. emploi, usage; exercice, pratique.

Գործակալ, աց s. procureur, homme d'affaires; agent, commissaire, délégué.

Գործակալութիւն s. procuration: agence, délégation; գիր —ե, acte de procuration.

Գործական, աց a. pratique.

Գործականապէս adv. pratiquement, par pratique.

Գործականեմ, եցի va. pratiquer, exercer.

Գործականութիւն s. pratique.

Գործակատար, ի s. chargé d'affaires.

Գործակից s. coopérateur, collaborateur; — լինել, coopérer, collaborer, contribuer,

concourir, prêter la main, assister, aider.

Գործակցութիւն s. coopération, collaboration, concours.

Գործանոց, ացս s. manufacture (établissement).

Գործառնութիւն s. affaire, œuvre, action, entreprise, opération.

Գործառու, ացս s. entrepreneur.

Գործասէր a. qui aime le travail, laborieux, diligent, actif.

Գործասիրութիւն s. amour du travail, activité.

Գործավար, ացս a. contremaître, chef d'atelier.

Գործավարութիւն s. fonction, charge de contre-maître.

Գործատեաց s. ennemi du travail, fainéant, paresseux.

Գործատեցութիւն s. dégoût du travail, paresse.

Գործատուն, տան s. usine.

Գործարան, ացս s. fabrique; instrument; organe; métier (machine).

Գործարանական, Գործարանաւոր a. organique.

Գործաւոր, ացս a. ouvrier; laboureur, agriculteur; դաս —ացս, classe ouvrière.

Գործաւորութիւն s. ouvrage, travail; état d'ouvrier.

Գործելի a. faiseur, exécuteur; qui doit être fait, faisable; s. charbon.

Գործեմ, եցի va. agir, opérer; faire, exécuter; travailler; commettre; labourer, cultiver; tricoter; tisser; fonctionner; — զերկաթ, forger; — զփրկութիւն, opérer le salut; — ֆանդերձս, faire des habits; զի՞նչ գործեաց, qu'a-t-il fait?

Գործի, ծւոյ, ծեաց s. instrument, outil, machine, ustensile; organe; fig. instrument, organe.

Գործիաւոր, ացս a. instrumental.

Գործիչ s. faiseur.

Գործնական, Գործնականապէս V. **Գործական**, etc.

Գործոյք, ծոյից s. ouvrages.

Գործողութիւն s. m. action; opération; affaire; **Թուաբանական** —, opération d'arithmétique.

Գործուած, ոց s. fabrication, confection, ouvrage, façon.

Գործուն, Գործօն, իցս a. agissant, actif, énergique, efficace; cultivé, qui rapporte; ouvragé, travaillé, façonné; V. **Գործունեայ**.

Գործունեայ, Գործօնեայ, նէից a. qui a beaucoup d'activité, actif; faiseur, exécuteur.

Գործունէութիւն s. activité.

Գորշ, իցս a. gris.

Գորշախայտ, Գորշախաբիւ a. grisâtre.

Գորշապաճանգ, ացս s. pendants d'oreilles.

Գորով, ոյ s. tendresse, affection, attendrissement, sentiment tendre, affectueux; գումն գորովոյ, tendresse, tendres marques d'amitié; ի — ածել, — արկանել, attendrir, tou-

cher; ի — ածիլ, être attendri, touché de; V. Գութ.

Գորովագին a. tendre, affectueux.

Գորովագութ a. tendre, sensible, compatissant.

Գորովալիր, Գորովալից, Գորովական a. tendre, affectueux; plein de compassion, attendrissant, sentimental.

Գորովաղէտ a. attendrissant, tendre, affectueux, touchant, charitable.

Գորովանք, նաց s. m. tendresse; գորովանօք, tendrement.

Գորովեմ, եցի va. attendrir, toucher; գորովէ զսիրտ իմ, m'attendrit le cœur.

Գորովեմ, Գորովիմ, եցայ vn. avoir de la tendresse, s'attendrir, être touché, être touché de compassion, se sentir attendri pour; գորովի սիրտ իմ, mon cœur s'attendrit.

Գորտ, ոց s. grenouille; — կարկաչէ, la — coasse.

Գուբ, գբոց s. fosse; puits, puisard; cellule, alvéole.

Գուգազ s. troupe irrégulière.

Գութ, գթոյ, գթով s. pitié, tendresse, compassion, miséricorde; ի — ածել՝ շարժել, — արկանել, ի — խանդաղատանաց շարժել՝ խոնարհեցուցանել, attendrir, émouvoir, toucher, aller au cœur, exciter la pitié, faire ou inspirer pitié, exciter la sensibilité de; յուզեցան —ք նորա ընդ, անկաւ նմա — ընդ, il fut touché, il eut pitié de; արկանել գութս, prier instamment, solliciter, conjurer; ի — խանդաղատիլ ընդ ումեք, aimer qn. tendrement; — եւ գորով առնել ընդ ումեք, traiter qn. avec une tendre amitié; —ս ցուցանել, témoigner de la compassion; —ս ողորմանաց արկանել առաջի ուրուք, faire, inspirer pitié à qn.; յուզեաց զ— իմ իվերայ նորա, il m'attendrit pour lui; անմարթ է ինձ փակել զ— իմ ինձանէ, je ne puis m'empêcher de l'aimer; մի՛ փակեր զ— քո առ ի՛ առաւելն իմ, n'endurcissez pas votre cœur contre mes soupirs; — սիրոյ, tendresse, affection, charité.

Գուժաբեր, աց s. a. porteur de tristes nouvelles; funeste.

Գուժամ, ացի vn. lamenter.

Գուժատու, Գուժարկու V. Գուժկան.

Գուժատուր, ուց a. qui porte de tristes nouvelles.

Գուժեմ, եցի vn. apporter, donner de tristes nouvelles, donner une mauvaise nouvelle; se lamenter, pousser des cris de douleur, déplorer.

Գուժիւն s. cri de douleur, pleurs, lamentations.

Գուժկան, ացս. porteur de tristes nouvelles, qui donne de mauvaises nouvelles; qui se lamente.

Գուժումն V. Գուժիւն.

Գուլ a. émoussé.

Գուլպայ V. Գուրպայ.

Գուղձ s. glèbe, motte.

Գուճ, Գունք s. genou, genoux ; ի գուճս անկանել՝ իջանել՝ կալ՝ ի արկանիլ, se mettre à genoux, s'agenouiller ; ի գուճս անկեալ յերկիր, prosterné, à genoux par terre.

Գումար, ագ, ից s. réunion, assemblée ; arith. somme.

Գումարեմ, եցի va. réunir, assembler, convoquer ; arith. additionner ; — զծերակոյտն, assembler le sénat ; — պատերազմ, entreprendre une guerre ; — իվերայ ուրուք, conspirer contre qn.

Գումարիմ, եցայ vp. se rassembler, se réunir ; faire des préparatifs de guerre ; faire la guerre, en venir aux mains, s'embarrasser, être surpris, stupéfait, confus ; se replier sur soi-même, se recueillir.

Գումարութիւն s. réunion, assemblée, rassemblement ; séance ; conspiration.

Գումարումն s. arith. addition ; — առնել, faire une —.

Գումարտակ, ագ s. corps, corps de troupes ; — առնել՝ դնել՝ կազմել՝ կարգել՝ սփռել, faire une levée de troupes, envoyer un corps de troupes.

Գուէզ s. eau de mille fleurs.

Գուն s. effort ; — գործեմ՝ դնեմ, — իվերայ դնեմ, s'efforcer, tâcher, s'ingénier, faire un effort, des efforts, tous ses efforts ou les derniers efforts, s'épuiser en efforts, faire de son mieux, se mettre en quatre, prendre à tâche de, faire des démarches, mettre son amour-propre à, n'oublier rien pour, mettre tout en œuvre.

Գունագեղ a. d'une belle couleur, beau, charmant.

Գունաթափ V. Գունատ.

Գունակ a. couleur, teint ; manière, sorte, façon ; prép. comme, de la même façon, de même, de la manière, en guise ; գունակ —, a. de diverses couleurs ; adv. en diverses couleurs ; գունակս գունակս, adv. diversement, en diverses couleurs.

Գունատ a. décoloré, déteint ; pâli, pâle, blême.

Գունատեմ, եցի va. décolorer, déteindre ; faire pâlir.

Գունատիմ, եցայ vn. se décolorer, se déteindre ; pâlir, blêmir, devenir pâle, blême.

Գունատութիւն s. décoloration ; pâleur.

Գունաւոր a. coloré, colorié, teint ; vif, diligent.

Գունաւորեմ, եցի va. colorer, colorier, teindre.

Գունաւորութիւն s. couleur, teint, belle couleur.

Գունափոխ լինիմ V. Գունատիմ.

Գունդ, գնդի, ագ s. troupe, compagnie ; bande, troupe ; globe, sphère ; balle, boule ; — գունդ, — առ —, adv. par troupes ; — կազմել, organiser des troupes.

Գունդագունդ adv. par

troupes; — դիմել՝ ընթանալ, accourir en foule.

Գունդխաղ s. jeu de balle.

Գունդստապլ s. connétable.

Գունեան a. colorié, plein de couleurs.

Գունեմ V. Գունաւորեմ.

Գունտ, գնտոյ s. m. globe, sphère.

Գուշակ, աց s. a. devin, prophète; qui annonce, avertit; délateur, dénonciateur; — լինել, annoncer, avertir; մատն եւ — լինել, dénoncer, trahir.

Գուշակաւոր, աց a. qui prédit, clair, évident, notoire.

Գուշակեմ, եցի va. deviner, prédire, prévoir, présager, pronostiquer, augurer, mettre le doigt sur, dessus.

Գուշակութիւն, Գուշակումն s. prédiction, présage, prévision; — օդոյ, pronostic du temps.

Գուպար, աց, Գուպարած, ի s. guerre, combat, débat; — դնեմ V. Գուպարեմ.

Գուպարայաղթ a. s. vainqueur des combats, victorieux.

Գուպարեմ, եցի vn. Գուպարիմ, եցայ vp. faire la guerre, combattre, débattre, disputer.

Գուսան, աց s. chanteur; musicien; acteur; sf. chanteuse, cantatrice; musicienne; actrice.

Գուսանական, աց a. musical; théâtral.

Գուսանութիւն s. musique; théâtre, l'art dramatique.

Գուրպայ, ից s. chaussette; երկայն —, bas; դնել —, mettre ses —s.

Գուշէ vn. de peur que ou de, de crainte que, prenez garde que; peut-être.

* Գուրգուրամ, ացի vn. être rempli de tendresse pour, choyer, dorloter.

Գուրպիճաղ sm. aiguille à tricoter.

Գչիբ s. vilebrequin.

Գռգռամ, ացի vn. croasser, gargouiller; գռգռան ագռաւք՝ աղիք, les corbeaux croassent, les entrailles gargouillent.

Գռեհ, ից, աց s. m. rue, chemin.

Գռեհիկ, ճկաց a. roturier, paysan, rustaud; populacier, populaire, commun, vulgaire, banal.

Գռզի, զւոյ s. bot. scorsonère.

Գռիճ sm. sel gemme, sel minéral.

Գռոհ տամ, Գռոհ տամ vn. courir, accourir ensemble, se rendre ou se porter en foule, affluer, donner l'assaut, faire assaut, aller à l'assaut, assaillir, attaquer, fondre sur, tomber impétueusement, se porter avec ardeur, se lancer, s'élancer avec impétuosité.

Գռուզ V. Գանգուր.

Գտակ, աց s. bonnet; inventeur, auteur; — լինել, inventer.

Գտակաւ ու գդիւ՝ կշիռ — adv. d'une manière sûre, certaine, précisément.

Գտանեմ, տի va. trouver; inventer, découvrir; երախտիս —, recevoir des bienfaits; շնորհս — V. Շնորհ.

Գտանիմ, գտայ vn. se trouver; paraître, être; հաւատարիմ —, être fidèle; զերծ —, être exempt.

Գտանք, նաց s. invention; զբան —, fiction.

Գտիչ s. celui qui trouve, inventeur.

Գրաբառ sm. langue littéraire; adv. en langue littéraire.

Գրագէտ, գիտաց s. littérateur, lettré; —ք, le monde littéraire.

Գրագիտական a. littéraire.

Գրագիտութիւն s. littérature, les lettres, connaissances littéraires.

Գրագիր, գրաց s. auteur, écrivain; secrétaire.

Գրագրութիւն s. fonction de secrétaire.

Գրախեց V. Նշանախեց.

Գրակ, աց s. petite lettre.

Գրակալ, ի s. lutrin.

Գրական V. Գրագէտ.

Գրականութիւն V. Գրագիտութիւն.

Գրակարդաց a. lecteur.

Գրակէս V. Գրախեց.

Գրակոնտիկոն, ի s. émail.

Գրաֆաշիւ V. Ձանրաֆաշիւ.

Գրածեւ a. qui a la forme d'un livre, comme un livre.

Գրամոլ, ի a. bibliomane.

Գրամոլութիւն sm. bibliomanie.

Գրանոց, աց s. bibliothèque.

Գրաշար, աց s. compositeur.

Գրաշարոց, աց s. compositeur.

Գրապան, աց s. frange, bord d'habit; collet d'habit.

Գրապանակ, աց s. phylactère; poche; portefeuille.

Գրապետ, աց s. bibliothécaire.

Գրասեղան, ոյ sm. bureau, secrétaire.

Գրասենեակ, նեկի s. bureau, cabinet.

Գրասէր a. amateur de livres, bibliophile.

Գրաստ, ուց s. m. bête de charge, de somme; fig. bête, stupide.

Գրավաճառ, աց s. libraire.

Գրավաճառութիւն s. m. librairie (profession).

Գրավաճառանոց, աց s. m. librairie (magasin).

Գրատ, ի sm. uniforme; — սպասաւորաց, livrée.

Գրատուն, տան, Գրարան, ի s. bibliothèque.

Գրաւ, աց, ից s. gage, nantissement; gage, pari; gageure; preuve, témoignage; դնել ի գրաւի, mettre en gage, engager; — առնուլ, prendre des gages; հանել զգրաւն, retirer un gage; — առնել ընդ ումեք, faire un pari, parier, gager; կորուսանել զ—, perdre la gageure.

Գրաւադիր, դրաց sm. parieur, parieuse; — լինել, parier, gager.

Գրաւաճախ առնեմ va. racheter ; — լինիմ, se racheter.

Գրաւական, ի s. m. hypothèque ; — տալ, donner en, pour —.

Գրաւականեմ, եցի va. hypothéquer.

Գրաւաճարկ adj. celui qui saisit ; s. saisie, engagement ; — առնել, saisir, engager.

Գրաւեմ, եցի va. prendre pour gage, pour nantissement ; saisir, s'approprier, retenir, occuper, s'emparer de, s'arroger, envahir, empiéter ; — յարքունիս, confisquer ; յինքն —, s'approprier, envahir, usurper ; — զուշ ուրուք, fixer l'attention de qn.

Գրաւելի a. saisissable.

Գրաւոր, ացւ, Գրաւորական a. écrit ; — օրէնք, la loi écrite.

Գրաւումն s. saisie.

Գրաքնին s. censeur.

Գրաքննական a. de censure.

Գրաքննեմ, եցի va. censurer.

Գրաքննութիւն s. censure.

Գրգամ, ացի vn. couver ; glousser ; caresser, choyer.

Գրգանամ, ացայ vn. se livrer à la mollesse, aux plaisirs, aux délices, se dorloter.

Գրգանք, անաց s. mollesse, délicatesse ; délices, volupté, plaisirs.

Գրգեմ, եցի va. élever ou nourrir avec mollesse, traiter avec délicatesse, bichonner, dorloter, choyer, caresser ; — եւ գգուել զանձն, se dorloter, avoir beaucoup de soin de sa personne.

Գրգիմ V. Գրգամ.

Գրգիչ a. caressant.

Գրգիռ s. défi, provocation ; aiguillon, stimulant, mobile, impulsion, stimulation ; տալ —ս, porter, faire un défi, défier ; բարենախանձ —, émulation.

Գրգլեակ, Գրգլիք, լեաց s. guenillon, haillon, guenille, habit déguenillé, chiffon.

Գրգռութիւն s. mollesse, délicatesse.

Գրգռեմ, եցի va. exciter, provoquer, irriter, stimuler, agacer, monter la tête à qn.

Գրգռիչ a. excitatif, irritant ; instigateur, fauteur.

Գրգռութիւն s. excitation, provocation, instigation ; dispute, querelle.

Գրդամ, ացայ vn. grogner ; murmurer.

Գրդանք, նաց s. le tournant d'une rivière, le courant d'un fleuve, tourbillon.

Գրեա Թէ conj. presque, à peu près, à peu de chose près, environ, pour ainsi dire.

Գրեան, ըենոյ, եանք, ենոց s. livres.

Գրենէ V. Գրեա Թէ.

Գրեխ, ագ s. seringue, lavement, clystère ; — առնուլ, prendre un lavement, un remède, un bouillon pointu.

Գրեղէն a. écrit.

Գրեմ, եցի va. écrire ; graver, tracer ; compter, considérer ; attribuer, imputer, estimer ;

peindre; ոչ ինչ —, ne faire aucun cas, ne faire cas de, n'estimer nullement, considérer pour rien, mépriser; գրեսջիր Թէ, considérez, supposez que; — զմաքուրն, mettre au net; — իբերանոյ ուրուբ, écrire sous la dictée de qn.; փառս անձին —, tenir à gloire de; յանցանս գրէին նմա, on lui faisait un crime de.

Գրիմ, եցայ vn. s'écrire, être écrit.

Գրէ Թէ V. Գրեա Թէ.

Գրիչ s. filou, escroc, chevalier d'industrie.

Գրնգեմ, եցի va. heurter, pousser.

Գրիչ, գրչաց s. plume; écrivain; copiste; — երկաթի, plume métallique; փետուր —, plume d'oie.

Գրիւ, գրուաց s. setier.

Գրկալիր a. qui a le sein plein; — աղեղն, un arc bien tendu, bien bandé.

Գրկախառն adv. avec embrassement; — սիրով ողջունել զմիմեանս, se saluer et s'embrasser avec effusion; — լինիմ, s'embrasser; V. Գիրկ ընդ խառն լինել.

Գրկախառնիմ, եցայ vn. s'embrasser; V. Գիրկ ընդ խառն լինել.

Գրկախառնութիւն sm. embrassade, embrassement.

Գրկաչափ s. brasse.

Գրկատարած adj. à bras ouverts, à cœur ouvert; — ou — ձեռօք ընդունել զոք, recevoir qn. à bras ouverts.

Գրկեմ, եցի vn. embrasser.

Գրկընդխառն լինիմ V. Գիրկընդխառն լինիմ.

Գրկոյկ V. Գրքոյկ.

Գրոհ, ի sm. nation; foule; — տալ, V. Գոռոհ տալ.

Գրոհեմ V. Գոռոհ տամ.

Գրոց sm. burin, ciseau, échoppe.

Գրուածք, ծոց s. écrit, écriture.

Գրուան, ի, աւ s. boisseau.

Գրութիւն s. écriture, écrit.

Գրուիճ s. petite sauterelle.

Գրչագիր, գրաց sm. manuscrit.

Գրչակալ, աց sm. portepluma.

Գրչութիւն s. l'art d'écrire, écriture.

Գրպան, ի s. poche; դնել ի գրպանի, mettre dans sa poche, empocher.

Գրջլիք V. Գրգլիք.

Գրտակ s. galette.

Գրտնակ s. rouleau à pâtisserie.

Գրքապետ V. Գրապետ.

Գրքատուն V. Գրատուն.

Գրքոյկ, Գրքուկ, քուկի sm. petit livre, opuscule, brochure.

Գօս, ից adj. sec, desséché, mort; perclus, paralysé.

Գօսանամ, ացայ vn. se dessécher, se sécher, mourir.

Գօսացուցանեմ, ուցի va. dessécher, sécher.

Գօսութիւն s. desséchement.

Գօտեկոյծ a. qui a ôté sa ceinture, sans ceinture.

Գօտեւոր, ց a. ceint, qui a, qui porte une ceinture.

Գօտեւորեմ, եցի, Գօտեւորիմ, եցայ vn. ceindre, entourer d'une ceinture.

Գօտեկռիւ, Գօտեմարտ sm. lutteur, athlète; lutte; — լինիմ, lutter.

Գօտեմարտութիւն s. lutte.

Գօտեպինդ a. ceint, toujours prêt, vif, actif, zélé.

Գօտի, տւոյ, տեաց s. ceinture, ceinturon; zone; — ածել, — ընդ մէջ ածել, ceindre, entourer d'une ceinture; այրեցած՝ բարեխառն՝ սառուցեալ —, zone torride, tempérée, glaciale; — լերանց, chaîne des montagnes.

Գօտիածու V. Գօտեւոր.

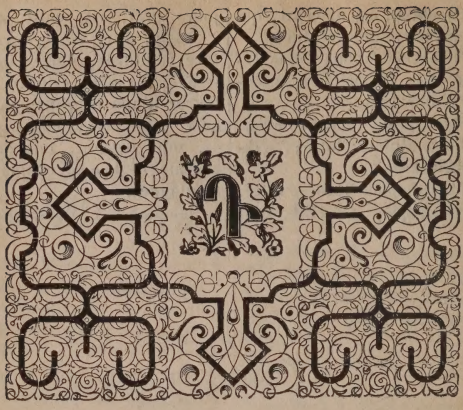

Դ (ta) s. quatrième lettre de l'alphabet et la troisième des consonnes ; quatre, quatrième.

Դ s. art. et pron. tu, toi, vous ; ce, cette, ces, celles ; սուրբդ սրբոց, toi qui es ou vous qui êtes le saint des saints ; տուր ինձ զաթոռդ, donnez-moi cette chaise ou donne-moi ta chaise.

Դա, դորա pron. ce, cet, cette, celui, celle, celui-là, celle-là.

Դա աւադիկ conj. voici ; mais, mais enfin.

Դաբիր, այ s. sanctuaire ; autel de l'oracle.

Դաբնի, նեաց s. laurier.

Դագ a. rebours, rétif, acariâtre, bourru, revêche, morose.

Դագաղ, Դագաղք, ղաց s. cercueil, bière.

Դադար, ոյ s. cessation, relâche, pause ; repos, délassement ; demeure ; station ; — առնուլ, prendre du relâche, cesser, faire halte ; — գլխոյ, demeure, domicile, foyer.

Դադարեմ, եցի vn. cesser, prendre du relâche, s'interrompre, discontinuer ; se reposer ; finir ; s'arrêter, demeurer, loger ; se nicher ; ոչ դադարէր իզարմանալոյ, il ne cessait d'admirer ; — իխօսելոյ, cesser de parler, suspendre son discours.

Դադարեցուցանեմ, ուցի va. faire cesser, donner du relâche, arrêter, discontinuer, finir, mettre fin; calmer, reposer.

Դադարիկ s. demeure.

Դադարիմ V. Դադարեմ.

Դադարումն V. Դադար.

Դադարք, րաց s. demeure; étable.

Դաժան, ացի a. aigre, âcre, acerbe; fig. aigre, dur, revêche, cruel.

Դաժանաբարոյ, իւ a. farouche, cruel.

Դաժանիմ, եցայ vn. s'aigrir, s'irriter, se fâcher.

Դաժանութիւն s. aigreur, âcreté; fig. aigreur, dureté, cruauté.

Դալ s. colostrum, premier lait qui vient après l'accouchement.

Դալակիմ, եցայ vn. s'efforcer, tâcher.

Դալար, ի, ոյ a. vert; vert, frais, nouveau; s. verdure, herbe, gazon; — հաց՝ նկան, du pain frais.

Դալարաբեր a. qui produit de l'herbe, de la verdure.

Դալարագեղ a. d'un beau vert, verdoyant, frais.

Դալարազարդ, Դալարագգեաց V. Դալարագեղ.

Դալարահեր a. dont les cheveux sont tendres.

Դալարանամ, ացայ vn. verdir, verdoyer, germer.

Դալարարար a. qui rend vert.

Դալարացուցանեմ, ուցի va. rendre vert, faire verdoyer; fig. renouveler, donner de la fraîcheur.

Դալարեղէն, ղինաց s. verdure, herbage.

Դալարի, արւոյ, րեաց s. verdure, herbe; իդալարւոջ, sur l'herbe, sur le gazon.

Դալարութիւն s. verdeur, verdure; fig. verdeur, fraîcheur, renouvellement.

Դալարուտ a. verdoyant, herbeux.

Դալկահար a. pâle; — դէմք, figure —.

Դալնկոտ, ի a. qui a la jaunisse, ictérique.

Դալուկն, լկան s. jaunisse, ictère; fig. pâleur; — մեռելատիպ, pâleur mortelle; — կապուտակ՝ դժնեայ, pâleur livide, affreux.

Դակու, աց s. hachereau, hachette.

Դահամունք, մանց s. pl. dons sacrés, offrande.

Դահանակ s. corindon.

Դահեկան, աց s. monnaie, denier; piastre; — հատանել, battre, frapper de la monnaie.

Դահիճ, ից s. bourreau, exécuteur, exécuteur des hautes œuvres; — վրէժխնդրութեան, instrument de vengeance.

Դահլիճ, լճի s. cabinet; salon; galerie.

Դահճապետ, աց s. chef des bourreaux.

Դահուճ s. gibier.

Դաղձն, ձին s. calament.

Դամարիմ, եցայ vn. s'aveugler.

Դամբան, ացս. tombeau, sépulcre, mausolée.

Դամբանական a. sépulcral, funèbre; s. oraison funèbre.

Դամբարան V. Դամբան.

Դամոն, իս. damas, espèce de prune.

Դայեակ, եկաց s. nourrice; sage-femme; tuteur, tutrice; précepteur, gouvernante; — արուեստից, mère des arts.

Դայեկաբար adv. comme une nourrice; comme un précepteur.

Դայեկանունդ a. élevé chez une nourrice.

Դայեկատոհմ a. de la famille d'une nourrice.

Դայեկեմ, եցի va. nourrir, élever.

Դայեկորդի s. frère de lait.

Դայեկութիւն s. état d'une nourrice, d'une sage-femme.

Դայլայլիկք s. chant mélodieux, modulation; — թռչնոց, chant des oiseaux, gazouillement, ramage; դայլայլիկս յօրինել, chanter, gazouiller.

Դանակ, իս. couteau; սրել զ—, repasser, aiguiser un —.

Դանակագործ, Դանակավաճառ, ացս. coutelier.

Դանգ, ացս. denier, obole.

Դանդաղ, ացa. lent, lourd.

Դանդաղագին a. lent.

Դանդաղամած a. épais, épaissi; — ջուր, eau dormante.

Դանդաղամիտ a. esprit lent, ourd.

Դանդաղանք V. Դանդաղութիւն.

Դանդաղիմ, եցայ vn. être lent; différer, tarder, lambiner, lanterner, chipoter.

Դանդաղկոտ, ացa. lent, lourd, lambin, chipotier.

Դանդաղութիւն, Դանդաղումն s. lenteur.

Դանդանաւանդ, ացս. frein, mors, bride, caveçon.

Դանդաչանք, նաց s.pl. rêverie, délire, radoterie, radotage, extravagance, divagation; դանդաչանաց բանք, radotage.

Դանդաչեմ, եցի vn. chanceler, vaciller, trembler; être en délire, extravaguer, divaguer, rêver, délirer, dire des sottises; — մտաց, s'embrouiller.

Դանդաչութիւն, Դանդաչումն s. vacillation.

Դանդաչուն a. vacillant; extravagant.

Դաշխուրան, իս. vase, pot; tasse.

Դաշն, շին, շանց s. contrat, traité; pacte, alliance; accord; a. doux, agréable; adv. à voix basse; — ձայն, douce voix; — խօսել, parler bas, doucement; — ձայնիւ, d'une voix douce, tout bas; դաշինս կռել՝ հաստատել, իս— մտանել, faire, conclure ou passer un traité, un contrat, une alliance avec, contracter alliance; լուծանել զ—, violer, rompre un traité; — ուխտի, traité; դաշինք

ութի, les traités; — քաղաքական, contrat civil; անցանել զամուսնութեան՝ զան դաշամբք, manquer à la foi conjugale, faire des infidélités, donner des coups de canif dans le contrat.

Դաշնագիր, գրոյ s. traité; charte.

Դաշնադիր, դրաց a. s. contractant; — լինել, contracter, faire un contrat, faire alliance.

Դաշնադրութիւն V. Դաշն s.

Դաշնակ, ագ s. harmonie; manière; poignard; piano; — հարկանել, — զարնել, toucher, jouer du piano.

Դաշնակահար, ագ s. pianiste.

Դաշնակեմ, եցի va. harmoniser, mettre en harmonie; accorder.

Դաշնակիչ, Դաշնակող, ագ s. harmoniste; accordeur de pianos.

Դաշնակաւոր, ագ a. harmonieux.

Դաշնակից, կցաց, Դաշնաւոր, ագ a. allié, confédéré; — լինել, s'allier, se confédérer, se liguer.

Դաշնակութիւն s. harmonie.

Դաշնակցութիւն s. alliance, confédération, ligue, coalition; գերմանական —, la confédération germanique.

Դաշնաւոր, ագ a. allié, confédéré.

Դաշնաւորիմ, եցայ vn. s'allier, se confédérer, se coaliser, se liguer, faire une alliance, un traité, traiter, conclure un arrangement avec.

Դաշնաւորութիւն s. alliance, concordat, concorde, coalition, ligue.

Դաշոյն, շունի s. poignard.

Դաշտ, աց s. plaine, champ, campagne; կապոյտ՝ կապուտակային —, la plaine azurée; Արիսեան —, Champ de Mars; Ելիսեան —ք, Champs-Élysées.

Դաշտաբերան s. entrée d'une plaine, d'un champ.

Դաշտագետին a. dont le sol est plat; — վայր, plaine, plate campagne, prairie.

Դաշտական a. de plaine, plat, uni; s. habitant de la plaine.

Դաշտակողմն s. côté de la plaine.

Դաշտածեւ a. en forme de plaine, plat.

Դաշտամուխ լինիմ vn. entrer dans la plaine.

Դաշտային a. de plaine, qui habite ou croît dans la plaine, champêtre; — երկիր, pays uni.

Դաշտան, աց s. impuretés, menstrues, règles; a. qui a ses règles.

Դաշտանամ, ացայ vn. devenir une plaine, s'aplanir, devenir plat, uni.

Դաշտանիկ V. Դաշտան a.

Դաշտավայր, աց s. plaine, campagne.

Դաշտացուցանեմ, ուցի, Դաշտեմ, եցի va. aplanir, raser, abattre.

Դառն, ռին a. amer; fig.

amer, dur, cruel; — ցաւ՝ կատականք, douleur, raillerie amère; — յիշատակ, souvenir amer; հոգք դառինք, noirs soucis.

Դառնաբարոյ a. acariâtre.

Դառնաբեր a. qui produit de l'amertume, amer.

Դառնագոյնս adv. amèrement, avec amertume.

Դառնադառն a. très-amer.

Դառնադեղ s. remède amer; — առնուլ, prendre des amers.

Դառնաճոյն a. qui a du venin amer, très-venimeux.

Դառնալի a. plein d'amertume.

Դառնակսկիծ a. de la plus vive douleur, d'une douleur amère, très-douloureux, poignant, cuisant; — ցաւ, vive douleur, douleur poignante, cuisante.

Դառնակոծ a. déploré avec beaucoup d'amertume.

Դառնահամ a. qui a un goût amer.

Դառնահառաչ a. qui soupire amèrement.

Դառնահոսան a. qui verse ou fait couler des larmes amères.

Դառնահոտ a. V. Գարշահոտ ; rigoureux.

Դառնաղէտ a. très-malheureux, funeste.

Դառնաձաշակ V. Դառնահամ.

Դառնամ, դարձայ vn. retourner, être de retour, revenir sur ses pas; tourner, se tourner, se retourner; devenir, redevenir; tourner, faire un tour, un circuit; — իիւաւատս, se convertir; — իքրիստոնէութիւն, se faire chrétien; իդառնալն, de retour; ընդդէմ —, s'opposer, devenir ennemi, hostile; ի— տարւոյն, l'année suivante; — իկողմն ուրուք, tourner du côté de qn., prendre son parti; դառնայ գլուխ նորա, la tête lui tourne; դարձաւ յիս զօրութիւն իմ, j'ai retrouvé toute ma force; դարձաւ օրն, il se fait tard, il est tard; իգութ —, avoir pitié.

Դառնամահ a. d'une mort douloureuse, violente; — սատակումն, mort tragique; — մեռանել, mourir de mort violente, douloureusement.

Դառնամաղձ a. mélancolique.

Դառնանամ, ացայ vn. devenir amer, prendre un goût amer; fig. s'aigrir, être aigri, irrité, exaspéré, s'irriter, se dépiter; s'envenimer, s'empoisonner; դառնացեալ սրտիւ բարբառել, parler avec aigreur; — յարտասուս, se fondre en larmes.

Դառնաշունչ a. qui souffle violemment, violent.

Դառնապէս adv. amèrement; — լալ, pleurer —.

Դառնապտուղ a. dont le fruit est amer.

Դառնասիրտ a. qui a le cœur dur, aigri.

Դառնացող, ացա. qui aigrit, qui exaspère; pervers.

Դառնացուցանեմ, ուցի va. rendre amer; fig. aigrir, irriter, exaspérer, dégoûter; envenimer, empoisonner.

Դառնացուցիչ a. qui rend amer; qui aigrit, qui empoisonne.

Դառնենի a. dont les fruits sont amers.

Դառնիճ, նճի s. bot. picris.

Դառնորակ V. Դառնահյամ.

Դառնութիւն s. amertume; fig. amertume, fiel, humeur, aigreur; amertume, affliction; —ք կենաց, les amertumes de la vie.

Դաս, ուց s. cohorte, bande, troupe, compagnie; classe, rang, ordre; leçon, cours; — եկեղեցւոյ, chœur; — ասել, dire, réciter sa leçon; faire un cours; ուսանել՝ գիտելոյ— իւր, apprendre ou étudier, savoir sa leçon; — տալ, donner une leçon, des leçons, faire un cours; — բնագիտութեան, cours de physique.

Դաս Դաս, Դասադաս adv. par troupes, par bandes, en foule, en masse.

Դասալիք s. déserteur, transfuge; — լինել, abandonner son rang, quitter son poste, déserter.

Դասալքութիւն s. désertion.

Դասակ, ացս. troupe, troupeau, bande, compagnie.

Դասակարգ s. classe, ordre.

Դասակարգեմ, եցի va. classer, mettre en ordre, arranger, organiser.

Դասակարգութիւն s. classification, ordre, arrangement; hiérarchie; catégorie.

Դասակից s. de la même classe, camarade de classe.

Դասակցիմ, ցեցայ vn. être dans la même classe.

Դասապետ, ացս. commandant d'une cohorte; maître du chœur, de chapelle, le grand chantre.

Դասատութիւն s. cours.

Դասատու, ացս. professeur.

Դասատուն, տանս. classe.

Դասատուութիւն s. cours; — բնալուծութեան, cours de chimie.

Դասարան, ացս. classe.

Դասաւորեմ V. Դասեմ.

Դասաւորութիւն V. Դասակարգութիւն.

Դասեմ, եցի va. mettre en ordre, ordonner, arranger, disposer; mettre au rang, au nombre de, ranger parmi; — ի թիւ ընտրելոց, ranger parmi les élus.

Դաստակ, ացս. poignet.

Դաստակերտ, ացս. ferme; château, villa; édifice, monument; ouvrage; ville.

Դաստապան, ացս. poignée, manche.

Դաստառակ, ացա. essuie-mains, serviette.

Դաստիարակ, ացս. éducateur, précepteur, gouverneur, instituteur, mentor.

Դաստիարակեմ, եցի va.

donner l'éducation, élever; բարւոք —, bien élever, donner une bonne éducation.

Դաստիարակութիւն s. éducation; բարեխնամ —, — soignée; բարեսնունդ —, bonne —; յոռի —, mauvaise —; լաւ —առնուլ՝ տալ, recevoir, donner une bonne —.

Դատ, ից s. procès, cause; jugement; — առնել, juger, rendre jugement, justice, faire droit; — դնել՝ վարել, faire, intenter un procès, plaider, être en procès, entrer en jugement avec; ի— կոչել, appeler, citer, traîner en justice; — տալ՝ դատուցանել, rendre compte, recevoir sa condamnation, subir sa peine, porter la peine de son crime; զ— Տեառն դատել, défendre la cause de Dieu; կորուսանել՝ շահել զ—, perdre, gagner son procès, sa cause; — արա ընդ իս եւ ընդ նա, soyez juge, décidez entre lui et moi.

Դատախազ, ից s. plaideur, plaidant, plaignant, requérant; — լինել V. Դատախազեմ.

Դատախազեմ, եցի vn. plaider contre, être en procès avec, intenter un procès, requérir, porter plainte.

Դատախազութիւն s. contestation en justice, action, poursuite en justice, jugement.

Դատակից a. plaidant.

Դատակնիք, կնքի, կնքաւ s. sentence; տալ —, prononcer une —.

Դատապարտ, ից a. condamné; s. crime, forfait; — առնել, condamner; — լինել, être condamné.

Դատապարտեալ a. condamné.

Դատապարտելի a. condamnable.

Դատապարտեմ, եցի va. condamner; իմաճ —, condamner à mort.

Դատապարտիչ a. qui condamne.

Դատապարտութիւն s. condamnation.

Դատաստան, աց s. jugement; procès, cause; tribunal; կոչել ի—, assigner, citer en justice; — առնել, *— կտրել, juger, rendre justice; յաղթել իդատաստանի, gagner sa cause, son procès

Դատաստանագիրք, գրոց s. code de procédure.

Դատաստանական a. judiciaire.

Դատաստանարան, աց s. tribunal, palais de justice.

Դատավճիռ, ճռաց s. sentence; — դատաներմ, prononcer une sentence.

Դատարկ, աց a. vide; vacant, inoccupé; oisif, inoccupé, désœuvré; inutile; — կալ, rester oisif, sans rien faire, sans travailler, demeurer les bras croisés.

Դատարկաբան, ից a. qui parle de choses inutiles.

Դատարկաբանեմ, եցի vn. tenir des discours inutiles.

Դատարկաբանութիւն s. m. discours inutiles.

Դատարկաժամ s. loisir.

Դատարկախոյզ a. curieux; — լինել, être —; — իղձք, curiosité.

Դատարկակեաց V. Դատարկանձն.

Դատարկաձեռն adv. a. les mains vides.

Դատարկամիտ a. cerveau creux, écervelé.

Դատարկայած V. Դատարկաշրջիկ.

Դատարկանամ, ացայ vn. se vider, être vide; être oisif, désœuvré, rester les bras croisés; դատարկանայ սրաջին, la salle se dégarnit, tout le monde s'en va.

Դատարկանձն, ունք a. oisif, fainéant, désœuvré.

Դատարկաշրջիկ a. flâneur, vagabond, badaud; — լինել, flâner, battre le pavé, badauder, faire le vagabond.

Դատարկաշրջութիւն s. flânerie.

Դատարկապէս adv. inutilement.

Դատարկապորտ, Դատարկասուն a. oisif, musard, flâneur, fainéant, rôdeur; — կեանք, oisiveté, vie cagnarde, cagnardise; — լինել, être oisif, cagnarder, s'acagnarder.

Դատարկապորտութիւն s. oisiveté, paresse, fainéantise.

Դատարկացուցանեմ, ուցի va. vider, faire le vide; laisser oisif.

Դատարկութիւն s. vide; oisiveté, désœuvrement.

Դատաւոր, աց s. juge; — լինել՝ կալ, être —; խիստ —, —sévère.

Դատաւորաբար adv. comme un juge.

Դատաւորական a. de juge, judiciaire.

Դատաւորութիւն s. judicature.

Դատափետ a. cité en justice, maltraité; — առնել, citer en justice, poursuivre, maltraiter; — լինել, être cité en justice.

Դատափետեմ V. Դատափետ առնեմ.

Դատափետութիւն s. procès.

Դատեմ V. Դատիմ.

Դատիմ, եցայ vn. juger; condamner; être en procès avec qn.; խստիւ —, juger avec rigueur, en toute rigueur; յաւիտեան դատիլ, être réduit en cendres; ի բով՝ ի բիուր —, brûler; սրով՝ իսուր —, passer au fil de l'épée, tuer d'un coup d'épée; յոգի —, blesser au vif, tuer.

Դատիչ s. juge.

Դատողական a. judiciaire.

Դատողութիւն, Դատումն s. jugement; jugement, critérium.

Դար, ի s. pente, précipice, bord escarpé; դարիւ դարիւ գալ, couler à pleins bords.

Դար, ուց s. siècle; ոսկի՝ ոսկեդինիկ —, l'âge d'or; դարուց դարս, de siècle en siècle; բազմայոյզ —ք, tant de siè-

cles; իմերում դարու, dans notre siècle; յանցելում դարու, dans le siècle passé; յիննեւտասաներորդի դարու, au dix-neuvième siècle.

Դար a. pair; — եւ կոճատ խաղալ, jouer à pair ou non.

Դարագլուխ, գլխոյ s. époque.

Դարակ, ի s. tablette, casier.

Դարաիոս առնեմ va. précipiter; — լինիմ, se précipiter, être précipité, dégringoler.

Դարաիոսեմ V. Դարաիոս առնեմ.

Դարան, ացս. embuscade, embûche, piége, guet-apens; armoire; — կերակրոց, buffet; — գործել՝ դնել, tendre un piége, des piéges, dresser des embûches; ի— մտանել, être, se tenir en embuscade, être au guet, être à l'affût de, s'embusquer, guetter; ի— մուծանել, իդարանի կացուցանել, embusquer, mettre en embuscade; — գործել կենաց ուրուք, conspirer contre qn., attenter à sa vie.

Դարանագործ, Դարանակալ, աց a. qui dresse des embûches, qui se tient en embuscade; — լինել V. Դարան գործել.

Դարանակալութիւն s. embûche, piége, embuscade, guet-apens.

Դարանամուտ, մտից a. qui se tient en embuscade, qui tend des piéges; — լինել, se mettre en embuscade, s'embusquer, dresser des embûches, guetter.

Դարանայոյզ առնեմ va. faire chercher les embuscades, se garder.

Դարանիմ, եցայ vn. s'embusquer, être à l'affût, guetter; obséder.

Դարապան, ացս. portier, concierge.

Դարապետ, ացս. chef des portiers.

Դարապղպեղ s. piment

Դարաստան, ացս. jardin.

Դարաւանդ V. Դարեւանդ.

Դարափն s. rive, bord.

Դարափոս, Դարափոր, իցս. cavité, creux, caverne.

Դարբին, բնացս. serrurier; forgeron.

Դարբնեմ, եցի va. faire le serrurier, forger.

Դարբնոց, ացս. boutique de serrurier; forge.

Դարբնութիւն s. serrurerie, état de serrurier, de forgeron.

Դարգճակալ V. Դարկճակալ.

Դարեմ, եցի vn. demeurer, rester.

Դարեւանդ, ացs. penchant, pente; précipice; ի— բլրոյ, sur le penchant d'une colline; ի— լերին, dans la pente de la montagne.

Դարիճենիկ s. cannelle.

Դարկճակալ a. alité.

Դարձ, իցս. tour, retour; conversion; — փոխարինի, récompense, compensation; — առնել, retourner, être de retour; faire retourner, ren-

voyer; — տալ, retourner; իդարձին իմում՝ իւրում, à mon, à son retour; մինչեւ ի— գալըստեան մերոյ, jusqu'à notre retour; իդարձի տարւոյս, l'année prochaine; *—ի գալ, se convertir; *—ի բերել, convertir.

Դարձադարձ s. retour; rechute; — առնել, retourner plusieurs fois, tournoyer.

Դարձադարձիմ V. Դարձագարձ առնեմ.

Դարձառաճ a. routinier.

Դարձարաճուքիւն s. routine.

Դարձեալ adv. de nouveau, derechef, encore une fois, bis.

Դարձընթաց լինիմ vn. retourner en courant.

Դարձուած, ոց s. tour, retour; tournure; récompense; réponse; détours; — բանից, phrase, tournure de phrase.

Դարձուցանեմ, ուցի va. tourner, retourner; détourner; rendre, restituer; ramener; convertir; — իւրաւանս, convertir; — յետս, rendre, restituer; — զաչս յուրուք, détourner les yeux de qn.; իբաց —, détourner; զաչս իբաց —, détourner les yeux, se détourner; — զերեսս իւր ի, se tourner vers.

Դարման, ոց, ից s. remède, ressource, expédient; cure, traitement; réparation; soin; nourriture; entretien; — տանել, remédier, porter remède, avoir soin de.

Դարմանական a. remédiable, curable.

Դարմանաւոր, Դարմանելի a. remédiable, curable, réparable.

Դարմանեմ, եցի va. remédier, réparer; traiter; avoir soin, soigner, nourrir, entretenir.

Դարմանիչ a. qui a soin, qui nourrit; curatif, réparateur.

Դարմանոց, աց s. hospice.

Դարմանուքիւն s. m. cure, traitement.

Դաշոյն s. poignard.

Դաշոյնակալ a. qui porte un poignard, armé de poignard.

Դաւլաս s. palais, cour.

Դաւ, ոյ, ով s. embûche, piége, guet-apens; fraude, machination, complot, conspiration, trahison, perfidie, artifice, niche, trame; — գործել, comploter, conspirer, machiner, tramer, attenter à; — անձին առնել, se tuer; —է, nous sommes trahis; — է,— է, trahison! trahison! դաւով, par trahison, par surprise, insidieusement, de dessein prémédité.

Դաւաճան, աց a. conspirateur, conjuré, cabaleur, traître, insidieux; — լինել V. Դաւաճանեմ.

Դաւաճանեմ, եցի va. conspirer, comploter, cabaler, conjurer, machiner, trahir, tramer, attenter à, surprendre, faire mourir, massacrer.

Դաւաճանող V. Դաւաճան.

Դաւաճանութիւն s. conspiration, complot, conjuration, cabale, trahison, fausseté; — դնել V. Դաւաճանեմ.

Դաւանեմ, եցի, Դաւանիմ, եցայ vn. confesser, avouer, professer, protester, faire profession; — զիւատս, professer une religion.

Դաւանութիւն s. confession, protestation; — իւատոյ, profession de foi; — առնել՝ տալ, faire profession, la profession.

Դաւանք V. Դաւ; առ իդաւանս, pour trahir; դաւանօք, par des trahisons, par des artifices.

Դաւեմ V. Դաւաճանեմ; — անձին, attenter à sa vie.

Դափ s. tambour de basque.

Դափեմ, եցի vn. battre ou jouer du tambour de basque.

Դափիւն s. le son du tambour de basque; tapage, bruit.

Դափնի, նոյ s. laurier.

Դափր իատանեմ vn. taper tdu pied, frapper, creuser la terre (en parlant d'un cheval).

Դդմաճ, ի s. macaroni.

Դդմենի, նոյ, նեաց s. citrouille, courge (plante).

Դդմ, դդումն s. citrouille, courge (fruit); gourde, calebasse; — դառն, coloquinte.

Դգալ, ի s. cuiller.

Դեգ V. Դագ.

Դեգերանք, նաց s. temporisation, retard, lanternerie; occupation, passe-temps; séjour.

Դեգերիմ, եցայ vn. flâner, lanterner, passer le temps; séjourner, demeurer; se livrer à, s'occuper de, s'appliquer à; hanter, fréquenter.

Դեգերումն V. Դեգերանք.

Դեգեւեմ, եցի va. faire vaciller ou chanceler, branler, agiter, secouer.

Դեգեւիմ, եցայ vn. vaciller, chanceler, branler, se balancer; դեգեւէին բարձք ոտից նորա, il sentait ses genoux chancelants.

Դելփին, փինայ s. zool. dauphin.

Դեկտեմբեր, ի s. décembre; յամսեանն —ի, au mois de —.

Դեհ s. côté, partie, contrée.

Դեհկանութիւն V. Կողմնակալութիւն.

Դեհպետ V. Կողմնակալ.

Դեղ, ոց s. remède, drogue, médicament, médecine; poison, venin; encre; teinture, couleur; herbe; amulette, talisman; — տալ, donner un remède, administrer des médicaments; — առնուլ, prendre un remède, des remèdes; prendre du poison; անոյշ՝ դառն՝ սաստիկ՝ զօրաւոր՝ ազդու —, remède doux, amer, violent, puissant, efficace; — դալար, herbe tendre, verdure; արբուցանել — մահու, faire boire du poison, empoisonner; բմպել — մահու, boire un poison mortel; — դարմանոյ գտանել, trouver un remède, remédier.

Դեղագործ, աց s. pharma-

cien, apothicaire; empoisonneur; celui qui prépare du poison.

Դեղագործութիւն s. pharmacie, apothicairerie.

Դեղախումկ V. Դեղնախումկ.

Դեղակուր առնեմ va. empoisonner; — լինիմ, être empoisonné.

Դեղաճատ, ից s. pilule.

Դեղավաճառ V. Դեղագործ.

Դեղատու, ացս. celui qui donne, administre des médicaments, du poison; celui qui compose des breuvages magiques, sorcier.

Դեղատուութիւն s. l'action de médicamenter, emploi de médicaments; empoisonnement; emploi de breuvages magiques, sorcellerie.

Դեղարան, ացս. pharmacie.

Դեղեմ, եցի va. empoisonner; administrer des drogues, des médicaments, médicamenter, droguer; ensorceler par des breuvages magiques, ensorceler; peindre, colorier.

Դեղձափ V. Անդեղայ.

Դեղին, ղնոյ, ղնի a. jaune.

Դեղձ, իցս. pêche.

Դեղձան a. jaunâtre, blond; - հերք, cheveux blonds; — հասկք հունձք, jaunes épis, blonde, jaune moisson.

Դեղձանամազ a. qui a les cheveux blonds.

Դեղձանիկ a. blond; — վարսիցն գիսակք, ses cheveux blonds; s. serin, canari.

Դեղձի, ձուոյ s. pêcher.

Դեղնագոյն a. de couleur jaune, jaune.

Դեղնախումկ, Դեղնդեղ s. ocre.

Դեղնիմ, նեցայ vn. jaunir; pâlir; դեղնեալ դէմք, figure pâle.

Դեղնութիւն s. m. couleur jaune; pâleur.

Դեղնուց s. jaune d'œuf.

Դեղոտ, իցս. venimeux.

Դեղորայք, բեցս. drogues, médicaments, remèdes.

Դեն, իցս. religion, croyance, secte.

Դենաբ, ի s. denier.

Դենապետ, ացս. chef de religion, de secte.

Դեռ, — եւս, adv. encore; récemment, nouvellement; դեռ եւս ութեւտասնամեայ, à peine âgé de dix-huit ans

Դեռաբողբոջ, Դեռաբոյս, Դեռաբուսիկ a. poussé, né ou produit récemment, jeune, nouveau; — դալարիք, herbes naissantes; — ծաղիկ՝ տունկ, jeune fleur, plante.

Դեռադեռ a. récent, nouveau; adv. récemment, nouvellement.

Դեռախօս a. qui a commencé à parler récemment.

Դեռածաղիկ a. fleuri récemment.

Դեռածին a. nouveau-né.

Դեռակիթ a. frais; — կաթն՝ ձու, du lait, œuf frais

Դեռակիրթ a. peu exercé, nouveau, novice.

Դեռահասակ a. jeune.

Դեռահաւատ a. néophyte, nouveau converti.

Դեռամուսին a. nouveau marié, nouvelle mariée.

Դեռավարժ V. Դեռակիրթ.

Դեռափթիթ a. nouvellement éclos, à peine éclos ou épanoui, naissant; — ծաղիկ, fleur naissante, tendre.

Դեռընտիր s. conscrit.

Դեսպակ, ագ s. palanquin, litière.

Դեսպան, ագ s. ambassadeur.

Դեսպանագնաց լինիմ vn. aller en ambassade.

Դեսպանաժողով, ոյ s. congrès.

Դեսպանատուն, տան s. ambassade, hôtel de l'ambassade.

Դեսպանութիւն s. ambassade.

Դեսպանուհի sf. ambassadrice.

Դերանուն, նուանց s. pronom.

Դերանունական a. pronominal.

Դերասան s. acteur, actrice.

Դերքրիստոս, ի s. faux christ.

Դերբայ, ի s. gram. gérondif.

Դերբուկ, բկաց a. raboteux, inégal, scabreux; s. endroit scabreux, ruine scabreuse, décombres.

Դերեւ a. inculte, qui est en friche; ի— ելանել, n'aboutir à rien, échouer, manquer, être frustré; ի— ելանէր ամենայն ակնկալութիւն նորա, ses espérances s'évanouissaient; ի— ելին խորհուրդք նորա, ses projets furent vains; ի— դնել, rendre vain, déjouer, faire échouer, frustrer, désappointer, priver, détruire; ի— հանել զյոյս՝ զակնկալութիւն ուրուք, tromper l'attente, l'espérance, l'espoir ou les espérances de qn.

Դերեւանամ V. Իդերեւ ելանեմ; դերեւացեալ յոյս, espérance trompée, déception.

Դերեւանք, նաց s. inutilité; privation, manque.

Դերեւացուցանեմ V. Իդերեւ հանեմ.

Դերեւեմ V. Իդերեւ ելանեմ.

Դերծակ, ագ s. tailleur.

Դերծակութիւն s. état de tailleur.

Դերծան V. Ասղանի.

Դեւ, դիւաց s. démon, diable; esprit, génie.

Դէզ, դիզի s. amas, tas, monceau, pile.

Դէզադէզ a. entassé; adv. en tas, en masse.

Դէմ, դիմի V. Դէմք; — դնել, se diriger vers, s'adresser; — ընդ —, adv. prép. face à face, vis-à-vis, en face; — յանդիման, adv. en face, face à face, vis-à-vis; ouvertement, en face; զ— ունել, faire face, tenir tête, ferme ou bon, résister, s'opposer; իդիմի հարկանել, faire front, se heurter, heurter, attaquer de front, affronter l'ennemi, combattre, se battre, en venir aux mains.

Դէմք, դիմաց s. visage, figure, face; air, mine, contenance, apparence; personne; part; sens, intention; դեղնեալ ou այլագունեալ՝ առոյգ՝ տխուր՝ զուարթ ou զուարթատեսիլ՝ խոժոռ՝ խորշոմ —, figure pâle, fraîche, triste, sereine, sévère, ridée; — բանի, intention; բերել զդէմս ուրուք, représenter qn., avoir l'air de qn.; մեռելատիպ՝ այլանդակեալ —, visage mourant, défiguré; — նորա բոցագոյն, son visage était enflammé; ցաւ դառնակսկիծ իդէմս նորա նկարեալ, une douleur amère était peinte sur son visage; այլայլեցան — նորա, son visage s'altéra, parut troublé; որչափ դիմաց էր նշանակել, à ce qu'il semblait, à ce qu'on pouvait juger de sa figure; շրջէր գոյն դիմաց նորա, son visage changeait de couleur; պարզեցան՝ զուարթացան — նորա, son visage devint serein, gai; իդէմս, dans ou en la personne; իդէմս քահանայապետին, en la personne du grand prêtre; իդէմս ածել՝ բերել, représenter, rappeler; իդիմաց, de la part; իդիմաց ժողովոյն, de la part de l'assemblée; իդիմաց իմոց, de ma part.

Դէպ, դիպի, դիպում a. convenable, propre, apte, opportun; s. accident, cas, événement, hasard; — լինել, se passer, arriver, avoir lieu, survenir; ի— գալ՝ ելանել՝ պատահել, convenir, venir ou être à propos, assortir; ի— է, il convient, il est à propos, il est convenable, il est juste, il faut; — է, il est possible; — եւ —, catégorique, très-convenable; ինձ ի— գայ այս, cela me convient, m'arrange; ոչ է ի—, il ne convient pas, il ne faut pas; — եղեւ ինձ, il m'est arrivé; — եղեւ իմիում աւուրց, il arriva un jour; ի— ժամու՝ ժամանակի, à propos; — ժամանակ, occasion favorable; որպէսզիարդ դէպն տայր, au hasard, comme à l'aventure; — տայ, arriver, avoir lieu; եթէ — տացէ, si par hasard; — ծուիլ, paraître convenable; V. Դէպք.

Դէպ prép. vers, envers; — արեգական, vers le soleil.

Դէպուդէպ adv. attentivement, fixement; — նկատել, fixer, regarder avec attention.

Դէպուդիպ adv. droit, tout droit, directement, droitement; dans la direction de; — դիմել ինպատակն, aller droit au but; — գնալ ուրեք, aller tout droit à.

Դէպք, դիպաց s. pl. les événements, circonstances, aventures, accidents, cas; faits; — բարեպատեհ, occasion; ըստ դիպաց, իդիպաց իմն, par hasard, par l'effet du hasard, par accident, à l'aventure; այնպէս — իբարի յաջողեցին փութոյ նոցա գի, leurs démarches réussirent si bien que; գի՞նչ

առնել իցէ ինոյնպիսի դէպս, que faire en pareil cas? տաբօրինակ են —ն, le cas est extraordinaire; — իրաց, les faits, les suites, les événements; ըստ դէպս իրաց, suivant les objets qui se présentent; որում — իչարիս ելցեն լինել քեզ հայր, qui aura le malheur d'être votre père; — ժամանակին, les circonstances; — կենաց, les circonstances de la vie; իդէպս ին, en certains cas, en certaines circonstances; դիպաց են արգասիք եմ, չսնանէ, c'est un hasard s'il ne se trompe pas; յայլ եւ այլ դէպս, en différentes occasions; V. Դէպ.

Դէտ, դիտի, տաց s. observateur, surveillant; sentinelle, gardien; espion, mouchard, émissaire; but que l'on vise; observatoire, guérite, tour; — կալ իմիք, être attentif à, observer; ակնարկութեան ուրուք ծայրիւք աչացն կալ —, consulter qn. des yeux.

Դէտանի ունիմ vn. regarder avec attention, observer, être en observation, faire le guet, être aux aguets; դէտանի իվեր ամբառնալ, élever les yeux, regarder attentivement; դէտանի կալեալ սպասել, être dans l'attente; դէտանի իվերայ դնել, mettre attention; — կալ, être attentif, observateur; — կալեալ հայել յոր, tenir les regards attachés sur qn.; — կալեալ մնայր իլուր վշտաւոյն, impatient, inquiet, dans l'attente d'une décision.

Դընդրչումն s. murmure (d'un ruisseau).

Դժբախտ, Դժբաղդ a. malheureux, infortuné.

Դժբախտաբար adv. malheureusement, par malheur.

Դժբախտութիւն s. malheur, infortune; —ե ցանդիպել, avoir un malheur; *— ունել, avoir un. du malheur.

Դժգմիմ, Դժգմնիմ V. Գըժգմնիմ.

Դժգմնութիւն V. Գժդմնութիւն.

Դժգոհ, աց s. mécontent; — լինել, être mécontent de.

Դժգոհութիւն s. mécontentement.

Դժգոյն V. Գունատ.

Դժգունութիւն V. Գունատութիւն.

Դժխեմ a. méchant, cruel.

Դժխեմութիւն, Դժխմութիւն s. méchanceté, cruauté.

Դժկամակ a. mécontent, de mauvaise volonté, mal disposé, irrité, faché, déplaisant, désagréable, fâcheux, importun; — լինիմ V. Դժկամակեմ; — առնեմ, mécontenter, désobliger.

Դժկամակեմ, եցի, Դժկամակիմ, եցայ vn. être irrité contre qn., lui en vouloir, bouder, s'aigrir, se formaliser, se piquer, s'offenser, se fâcher contre qn., de qch., être mécontent, faché, choqué, de mauvaise humeur, être indisposé contre, avoir de la répu-

gnance, prendre la mouche, trouver mal, mauvais.

Դժկամակից լինիմ V. Դժկամակիմ.

Դժկամակութիւն s. m. mauvaise volonté, répugnance, déplaisir, dégoût, aversion, désagrément, bouderie, mécontentement, contrariété, déplaisance, fâcherie.

Դժնահայեաց a. qui a un regard affreux, des yeux hagards, farouches, qui a un visage rébarbatif ou refrogné; — աչք, regards farouches.

Դժնդակ, ագ a. fâcheux, pénible, affligeant, désagréable, rebutant, incommode, difficile, fatigant, gênant, choquant, étrange, révoltant, atroce, affreux, tuant; d'une humeur difficile, maussade, rébarbatif, acariâtre, hargneux, dur, méchant, cruel, intraitable; — ցաւք, horribles douleurs; վիշտս —ս հասուցանել ումեք, faire souffrir à qn. des maux extrêmes; Յախիճք —ք, tristesse noire.

Դժնդակութիւն s. dureté, cruauté, atrocité, rigueur; difficulté, désagrément, grièveté, ennui.

Դժնեայ, նէից V. Դժնդակ; — աչք, regard, yeux austères; դալուկն —, pâleur affreuse, lividité.

Դժնէութիւն V. Դժնդակութիւն.

Դժնիկ, նկաց s. nerprun.

Դժոխ V. Դժնդակ.

Դժոխաբոյժ a. difficile à guérir.

Դժոխազնեայ a. infernal; — ժանտք՝ Ճիւաղք, furies infernales, furies.

Դժոխալուր a. désagréable, affreux à entendre.

Դժոխական a. infernal.

Դժոխականն s. le démon, le diable.

Դժոխակուլ a. dévoré par l'enfer.

Դժոխային a. infernal.

Դժոխատեսիլ a. affreux à voir, hideux.

Դժոխաքար, ի s. pierre infernale.

Դժոխելանելի a. très-difficile à monter ou à sortir.

Դժոխերասան a. difficile à brider, indocile, indomptable.

Դժոխմբեր a. insupportable, très-dur, atroce, triste; — կեանք, vie affreuse; — ցաւք, cruelle douleur; զի՛ — է անյուսութիւն, oh! qu'il est cruel de ne plus espérer!

Դժոխորվայն a. vorace, glouton.

Դժոխք, ոց s. enfer; երթալ ի դժոխս, aller en —, aux enfers; հուր՝ տանջանք դժոխոց, les feux, les supplices de l'enfer.

Դժուար, ագ a. difficile; — է, il est —; չէ ինչ —, il n'est pas —; —ք s. lieu escarpé, rocher.

Դժուարաբան, ից a. difficile à entendre, obscur.

Դժուարաբառնալի a. difficile à porter, à enlever.

Դժուարաբեռն a. très-lourd, onéreux, accablant.

Դժուարաբոյժ a. difficile à guérir.

Դժուարագիւտ, ից a. difficile à trouver, rare.

Դժուարագիւտութիւն s. rareté.

Դժուարագնալի, Դժուարագնաց a. difficile à marcher, impraticable.

Դժուարագործ a. difficile à faire, pénible.

Դժուարաժայռ a. escarpé, ardu; — լեառն, montagne escarpée, ardue.

Դժուարալոյծ a. difficile à dénouer, à expliquer.

Դժուարալուր a. difficile à entendre; dur d'oreille, sourdaud.

Դժուարախիլ a. difficile à arracher.

Դժուարածին a. qui accouche difficilement.

Դժուարակատար a. qui s'exécute difficilement, impraticable, inexécutable.

Դժուարակիր, կրաց a. difficile à porter, à supporter, onéreux, importun, difficile, pénible, fâcheux.

Դժուարակնճիռն a. épineux, plein de difficultés, d'embarras, très-compliqué, embarrassé; — իրք՝ գործ, affaire épineuse.

Դժուարակոխ a. difficile à pénétrer, raboteux, impraticable.

Դժուարահաճ a. difficile à contenter, exigeant, mécontent.

Դժուարահաս a. difficile à atteindre, à comprendre.

Դժուարահաւան a. incrédule.

Դժուարահաւատ a. difficile à croire.

Դժուարահաւաք a. difficile à rassembler.

Դժուարամատոյց a. d'un abord difficile, inabordable, inaccessible.

Դժուարամարս a. difficile à digérer, indigeste.

Դժուարամարսութիւն s. m. difficulté à digérer, indigestion

Դժուարամիտ a. incrédule.

Դժուարամուտ a. difficile à entrer, inaccessible.

Դժուարայաղթ a. difficile à vaincre.

Դժուարանամ, ացայ vn. devenir difficile; éprouver de la difficulté, se fâcher, s'indigner.

Դժուարաշարժ a. difficile à mouvoir.

Դժուարաշնչութիւն s. difficulté de respirer, asthme.

Դժուարապահ a. difficile à garder, à conserver.

Դժուարաջնջելի a. difficile à effacer.

Դժուարապատում a. difficile à raconter.

Դժուարաջինջ a. difficile à effacer.

Դժուարատես a. difficile à voir, invisible.

Դժուարարգել a. difficile à empêcher, à contenir.

Դժուարարթուն a. difficile à se réveiller, profond.

Դժուարացուցանեմ, ցուցի va. rendre difficile.

Դժուարաւ adv. difficilement, avec peine; — գնալ՝ խօսել, avoir de la peine à marcher, à parler.

Դժուարաքայլ a. qui fait difficilement ses pas.

Դժուարաքիրտն a. très-pénible; — վաստակ, travail ardu.

Դժուարաքննին a. difficile à examiner.

Դժուարընդել a. difficile à s'apprivoiser, à se familiariser.

Դժուարընկալ a. qu'on reçoit difficilement, inadmissible.

Դժուարիմ, րեցայ vn. éprouver de la difficulté; supporter avec peine, avoir quelque répugnance à, s'indigner, être fâché, indigné, se fâcher.

Դժուարիմաց a. difficile à concevoir, ardu, inintelligible.

Դժուարին a. difficile; pénible, fâcheux, épineux, délicat; — է, il est difficile, on a peine à; ոչ ինչ — է քեզ, il ne vous est pas difficile, il vous sera aisé de; դժուարինս խընդրեցեր, tu m'as demandé une chose difficile; — լինել, être difficile; être gravement malade.

Դժուարորս a. difficile à prendre à la chasse ou à la pêche; difficile à saisir.

Դժուարութիւն s. difficulté; mécontentement, contrariété; բառնալ զ—, soulever la difficulté, aplanir les difficultés; — կրել, éprouver, essuyer des difficultés; —ս ինանել, faire difficulté, susciter des difficultés; յաղթել —եաց, vaincre, surmonter les difficultés; բայց ոչ առանց —ե, mais non sans peine, mais avec quelque peine; բազում —ք կարաց, il a eu beaucoup de difficulté, il eut une peine extrême.

Դժուարուսումն a. difficile à apprendre; qui apprend difficilement.

Դժուարուտ a. raboteux, scabreux, impraticable.

Դժուարք V. Դժուար s.

Դժպատեհ a. indécent, inconvenant, indigne, déplacé, absurde; — Ոտէր նմա, il trouvait mauvais, il ne trouvait pas bien que; — է ինձ, il est indigne de moi; — վարկանել, juger indigne, dédaigner.

Դժպատեհութիւն s. inconvenance, inconvénients.

Դժպիհ a. incommode, désagréable, triste, odieux, insupportable, disgracieux; — էր ինձ, il m'était importun, odieux, je ne pouvais pas le souffrir, il me déplaisait; տեսի — լեալ բազմաց զբանս իմ, j'aperçus beaucoup de gens qui ne pouvaient goûter mes paroles.

Դժպիհութիւն s. contrariété, méchanceté, mauvaise humeur.

Դժրամիտ a. perfide, traître.

Դժրանք V. Դրժանք.

Դժրեմ, Դժրող, Դժրողութիւն V. Դրժեմ, etc.

Դի, ոց s. cadavre, mort.

Դիազարդ, աց a. celui qui embaume les morts.

Դիազերծ առնեմ va. dépouiller un mort.

Դիաթաղ, աց s. fossoyeur.

Դիաթաւալ a. roulé, étendu comme un mort; — կացուցանել, — յերկիր կործանել, étendre mort sur la place, étendre comme un mort, tuer raide; — կացուցանել ի փոշւոց, étendre mort dans la poussière; յերկիր անկեալ — խաղալ, — յերկիր անկեալ մեռանել, tomber raide mort, être tué raide, demeurer raide mort sur la place.

Դիակապուտ, պտաց, ից a. qui dépouille les morts.

Դիակիր, կրաց a. qui porte les morts.

Դիակն, կանց s. cadavre.

Դիականամ, ացայ vn. devenir comme un cadavre.

Դիակողոպուտ V. Դիակապուտ.

Դիակոյտ, կուտի s. amas de cadavres.

Դիահանութիւն, Դիահանք, հանաց s. convoi, funérailles, obsèques.

Դիանամ V. Դիեմ.

Դիապաշտութիւն s. idolâtrie.

Դիապատիկ V. Դիազարդ.

Դիասնունդ՝ Դիասուն լինիմ, téter, être nourri de lait.

Դիացիկ V. Դիեցիկ.

Դիդրաքմայ, ից s. m. didrachme.

Դիեմ, եցի va. téter, prendre le sein.

Դիեցիկ a. qui tète du lait; — մանուկ՝ գառն, enfant, agneau encore à la mamelle.

Դիեցումն s. l'action d'allaiter, de téter.

Դիեցուցանեմ, ուցի va. allaiter, donner le sein, faire téter, donner à téter.

Դիզադէզ V. Դէզադէզ.

Դիզանամ, ացայ vn. s'entasser, se mettre en tas, s'amasser, s'accumuler; — հերաց, se hérisser, se dresser; քստմնեալ դիզացան բաշք առիւծուն, le lion hérissa sa crinière.

Դիզանեմ, դիզի va. entasser, amasser, cumuler, accumuler; դիզանէր ի վերայ նորա ամբոխն, la foule le pressait.

Դիզանիմ V. Դիզանամ.

Դիզեմ V. Դիզանեմ.

Դիմաբանեմ, եցի va. contredire, contester.

Դիմաբանութիւն s. contradiction, contestation.

Դիմազրաւ a. qui s'expose, qui s'aventure, aventureux, résolu, hardi; adv. hardiment; — լինիմ V. Դիմազրաւեմ; — եղէ ինքն ընդ նմա, je me suis exposé dans un combat avec lui; — ահագին վտանգաց, s'exposant aux plus grands dangers.

Դիմազրաւեմ, եցի, Դիմա-

գրաւիմ, եցայ vn. s'exposer, se hasarder, affronter, s'aventurer, braver, défier, se risquer, attaquer avec intrépidité, s'engager, se jeter.

Դիմագրաւութիւն s. hardiesse, bravoure, défi.

Դիմադարձ, ացա a. qui s'oppose, qui fait de l'opposition, opposant, adversaire; — լինել, s'opposer, résister à, s'élever, se soulever contre, faire de l'opposition.

Դիմադարձեմ V. Դիմադարձ լինիմ.

Դիմադարձութիւն s. résistance, opposition; obstacle.

Դիմադրեմ V. Դիմադարձ լինիմ.

Դիմադրութիւն V. Դիմադարձութիւն.

Դիմազուրկ a. gram. impersonnel, unipersonnel.

Դիմակ, ացս. face, visage, image; masque; — ս արկանել, se couvrir d'un masque, se masquer; բառնալ զ—, lever le masque.

Դիմակալ լինիմ, Դիմակալեմ, եցի vn. s'opposer, résister, se mettre en opposition avec, tenir bon ou ferme, tenir tête, montrer ses dents.

Դիմակաց V. Դիմադարձ.

Դիմակաւոր, ացա. masqué.

Դիմակաւորութիւն s. mascarade.

Դիմահար a. qui s'oppose ou résiste, opposant; opaque.

Դիմահարութիւն s. résistance; opacité.

Դիմամարտ V. Ընդդիմամարտ; — լինել, s'opposer, résister.

Դիմառնութիւն sm. prosopopée.

Դիմեմ, եցի vn. courir, se lancer, s'élancer, fondre, se jeter sur, se précipiter, se porter à, vers, tendre à; recourir, avoir recours, s'adresser à, se jeter entre les bras de qn., y chercher un appui.

Դիմեցումն s. mouvement pour s'élancer, élan, essor; tendance, impulsion; recours.

Դիմեցուցանեմ, ուցի va. faire courir, lancer.

Դիմումն V. Դիմեցումն.

Դիպակ, ացս. brocart.

Դիպակագործ a. fait en brocart.

Դիպաճ sm. arrêts; maison d'arrêt; իդիպաճոջ, aux arrêts; դնել՝ արկանել իդիպաճոջ, mettre aux arrêts.

Դիպաճգութիւն s. l'adresse de tirer de l'arc.

Դիպաղեղն, ղանց a. adroit à tirer de l'arc, adroit archer.

Դիպան a. opportun, favorable, propre; — եալանել, առ — պատահել, affronter, attaquer l'ennemi dans un moment favorable.

Դիպաւոր V. Դիպան.

Դիպեցուցանեմ, ուցի a. faire rencontrer, atteindre.

Դիպիմ, եցայ vn. se rencontrer; arriver, avoir lieu, se passer.

Դիպող V. Դիպան.

Դիպողութիւն sm. opportunité.

Դիպուած, ոց s. accident, événement, hasard, rencontre; դիպուածով, par hasard.

Դիպուածական, Դիպուածոյ a. accidentel, casuel, éventuel, fortuit.

Դիպուիմն s. rencontre.

Դիտակ, ացս. but que l'on vise; cime, sommet, le haut; — ծաղկան, la tête d'une fleur; observateur; aspect, vue, taille; lunette, longue-vue; — աստեղաց, télescope; — տեսաբանի, jumelle.

Դիտակագործ, Դիտակավաճառ, ացս. opticien.

Դիտանոց, ացս. observatoire.

Դիտապաստ անկանիմ vn. tomber raide mort, être tué raide, demeurer raide mort sur la place; — առնել, étendre mort sur la place, tuer raide.

Դիտապետ, ացս. surveillant; archevêque.

Դիտաւոր, ացս. surveillant, observateur.

Դիտաւորութիւն sm. intention, dessein, but, vue; surveillance.

Դիտեմ, եցի va. observer, remarquer, examiner, étudier, considérer; épier, guetter.

Դիտող, ացս. observateur.

Դիտողութիւն s. observation; remarque; étude; — առնել, faire une —, observer.

Դիտումն s. intention, dessein.

Դիր, դրից s. position, situation, exposition, place; pose; tombeau; — սապոնի, un pain de savon; — եւ տար առնեմ, disperser; — գրոց, format.

Դիրտ V. Մրուր.

Դիցաբան, իցս. mythologue, mythologiste.

Դիցաբանական a. mythologique.

Դիցաբանութիւն s. mythologie.

Դիցախումբ a. composé des dieux; — ատեան, assemblée des dieux.

Դիցամոլ a. s. idolâtre.

Դիցամոլութիւն s. idolâtrie.

Դիցանոյշ, նուշից s. déesse.

Դիցանուէր a. offert aux dieux, sacré; — անտառ, bois sacré.

Դիցապաշտ, իցս.a. idolâtre.

Դիցապաշտութիւն s. idolâtrie.

Դիցասէր a. qui aime les dieux, les idoles.

Դիւաբախ V. Դիւահար.

Դիւաբար adv. diaboliquement, comme un diable.

Դիւաբնակ a. habité par les démons.

Դիւագին a. endiablé, furieux, enragé.

Դիւագնիմ, նեցայ vn. endiabler, se donner au diable, enrager, être furieux.

Դիւագնեցաց, Դիւագնեցիկ V. Դիւահար.

Դիւակամ a. qui a une volonté diabolique.

Դիւական a. diabolique.

Դիւահաղորդ a. qui est en communication avec le démon.

Դիւահար, ացս a. possédé du diable, possédé, démoniaque, endiablé, énergumène.

Դիւահարեմ, եցի, Դիւահարիմ, ըեցայ vn. être tourmenté par le démon, être possédé du démon, être possédé.

Դիւահարութիւն s. obsession, possession.

Դիւային a. diabolique.

Դիւան, ացս s. m. archives; greffe; cabinet, divan, bureau.

Դիւանագիր a. écrit dans les archives.

Դիւանադպիր, դպրաց sm. greffier.

Դիւանամ, ացայ vn. devenir diable, se diabler, enrager.

Դիւանապան, աց, Դիւանապետ s. archiviste.

Դիւապաշտ, իցս a. qui adore le démon.

Դիւապաշտութիւն s. adoration du démon.

Դիւատուր a. donné par le démon, diabolique.

Դիւափոխիմ, խեցայ vn. devenir comme un démon.

Դիւթ, իցս s. devin, enchanteur, magicien.

Դիւթական, ացս a. magique.

Դիւթեմ, եցի vn. enchanter, fasciner, charmer.

Դիւթութիւն sm. enchantement, incantation, charme, magie, féerie.

Դիւութիւն s. diablerie.

Դիւր, իցս a. plain, plan, uni, plat; ras; aisé, commode, facile; s. aise, aisance, commodité, facilité; repos, soulagement; adv. facilement, aisément; ի դիւրի՝ ի դիւրոջ, en plaine, dans la plaine; ի դիւրի՝ ի դիւրոջ լինել, être dans l'aisance, être aisé; — առնել, faciliter, donner de l'aise, soulager; — առնել անձին, se soulager; — առնելութեք, soulager qn., alléger sa peine; ըստ մտաց՝ ըստ անձին դիւրի, à son aise, à l'aise; առ անձին դիւրի, pour sa propre commodité; սիրել զանձին —, aimer ses aises.

Դիւրաբեկ a. fragile, cassant; frêle.

Դիւրաբեկութիւն s. fragilité.

Դիւրաբոյժ a. qui se guérit facilement.

Դիւրաբոյս a. qui pousse, qui germe vite.

Դիւրաբորբոք a. prompt à s'enflammer.

Դիւրագին a. bon marché; — վաճառել, vendre à bon marché, à bas prix.

Դիւրագիւտ a. qui se trouve, qui se comprend facilement; — լինել, se trouver ou trouver facilement.

Դիւրագոյն adv. facilement.

Դիւրագործ a. aisé à faire; qui fait aisément.

Դիւրագորով adj. sensible, tendre.

Դիւրագրգիռ a. facile à irriter, colère, irritable, chatouilleux; — զգայութիւն, ex-

trême sensibilité; — իբարեկամութիւն, sensible à l'amitié.

Դիւրագրգռութիւն s. irritabilité.

Դիւրադարձ a. qu'on peut tourner facilement; mobile, souple, flexible.

Դիւրադարձութիւն s. souplesse, flexibilité.

Դիւրադաւ a. aisé à prendre, à tromper.

Դիւրազգած a. qui sent vite, sensible; — զորովանք, sensibilité extrême.

Դիւրազերծ a. qui se délivre facilement.

Դիւրաթառամ a. qui se fane, qui se flétrit aisément.

Դիւրալոյծ a. facile à dissoudre, dissoluble.

Դիւրալուր a. facile à écouter, à entendre; disposé à écouter, docile.

Դիւրախաբ a. aisé à tromper, dupe.

Դիւրածալ a. aisé à plier, pliant.

Դիւրածախ a. qui se consume facilement.

Դիւրաճան a. aisé à connaître.

Դիւրակազմ a. aisé à faire, facile à arranger.

Դիւրակոր adj. flexible, souple.

Դիւրակործան a. facile à détruire.

Դիւրակորուստիւն s. flexibilité, souplesse.

Դիւրահալ a. facile à fondre, fondant; facile à digérer.

Դիւրահամար adj. facile à compter.

Դիւրահամբոյր a. d'un facile accès, affable; — իբարեկամութիւն, sensible à l'amitié.

Դիւրահաշտ a. facile à se réconcilier.

Դիւրահաս a. facile à comprendre, intelligible; facile à atteindre; qui arrive promptement.

Դիւրահաւան, ից a. qui se laisse aisément persuader, crédule, facile.

Դիւրահաւանութիւն s. crédulité, bonhomie, grande facilité.

Դիւրահաւատ a. qui croit facilement, crédule.

Դիւրահնար a. facile, aisé; riche en expédients, ingénieux, esprit inventif.

Դիւրամաշ a. qui s'use facilement.

Դիւրամատոյց a. accessible, accostable; — առ ամենեսին, accessible à tout le monde.

Դիւրամարս adj. facile à digérer.

Դիւրամէտ adj. enclin à, dispos, disposé, prompt à.

Դիւրամոռաց adj. facile à oublier.

Դիւրամուտ vn. facile à entrer; — առնել, faire entrer facilement; — լինել, entrer facilement.

Դիւրայաղթ adj. facile à vaincre.

Դիւրայարմար adj. facile à arranger, accommodable.

Դիւրայոյս a. facile à espérer, qui a bonne espérance.

Դիւրայրեաց adj. facile à brûler.

Դիւրանամ, ացայ vp. devenir facile; se reposer, se soulager; դիւրանայր նմա, il se soulageait, il se sentait soulagé.

Դիւրաշահ a. facile à gagner; — լինել, gagner facilement.

Դիւրաշարժ a. aisé à mouvoir, très-mobile.

Դիւրաշնորհելի a. qui s'accorde facilement.

Դիւրապատիր adj. qui se trompe facilement, dupe; qui trompe facilement; — մանկութիւն, jeunesse facile à séduire.

Դիւրապատում a. facile à raconter, à comprendre.

Դիւրապատրաստ a. facile à préparer.

Դիւրապուր a. dont on se débarrasse facilement.

Դիւրառ, Դիւրառիկ, Դիւրառու adj. facile à prendre; prenable.

Դիւրասնունդ adj. nourri, élevé dans l'aisance; facile à nourrir, à élever.

Դիւրավառ a. qui s'allume aisément, inflammable.

Դիւրավառութիւն s. inflammabilité.

Դիւրաստաց a. facile à avoir, à acquérir.

Դիւրատար a. facile à porter, portatif.

Դիւրացուցանեմ, ուցի va. faciliter, rendre facile, aisé.

Դիւրաւ adv. facilement, aisément, commodément.

Դիւրափոփոխ adj. facile à changer, versatile.

Դիւրաքակ a. facile à délier, à dissoudre.

Դիւրեաւ V. Դիւրաւ.

Դիւրեղծակաւն a. qui s'efface bientôt.

Դիւրեմ, եցի va. faciliter; reposer, alléger, soulager, adoucir, dégager, aplanir; — մտաց, relâcher, reposer l'esprit.

Դիւրըմբռնելի a. facile à prendre; facile à comprendre.

Դիւրընկալ a. facile à recevoir, commode, aisé, susceptible; facile à comprendre, intelligible; — առնել՝ գործել՝ ընծայեցուցանել; rendre commode, acceptable, intelligible.

Դիւրիմաց a. facile à comprendre, intelligible, clair.

Դիւրին, բնոց a. facile, aisé; — է; — ինչ է, il est —; —; — է ասել, il est aisé de dire; չէ —, չէ ինչ —, il n'est pas facile; plain, plat, uni.

Դիւրիչ a. qui facilite; qui repose, qui soulage, agréable.

Դիւրոյղ a. flexible, doux.

Դիւրութիւն s. m. facilité; aisance, commodité; repos, soulagement; — առնել՝ տալ, donner de la facilité; — է խօսիլ՝ գրել, parler, écrire avec facilité.

Դիւցաքան, etc., V. Դիցաքան, etc.

Դիւցազն, զանց s. héros.

Դիւցազնաբար adv. comme un héros.

Դիւցազնական a. héroïque; épique.

Դիւցազնահասակ a. d'une taille de héros.

Դիւցազներգակ a. épique.

Դիւցազներգութիւն s. poëme épique, épopée.

Դիւցազնութիւն s. héroïsme.

Դիւցազնուհի sf. héroïne.

Դիւցախառն a. héroïque.

Դիւցական a. des dieux.

Դիւցապաշտ Voy. Դիցապաշտ.

Դիւցլեակեց բարձունք՝ լեառն s. Olympe.

Դիք, դից s. les dieux, idole; դաշտային —, les divinités champêtres.

Դլամ, ացի vn. cesser, s'arrêter; — դադարել, demeurer en repos.

Դլիին V. Դելիին.

Դկուղ ѕ. faséole.

Դղամ V. Դլամ.

Դղեակ, եկաց s. forteresse, fort.

Դղրդեմ, Դղրդեմ, եցի va. ébranler, mettre en branle, agiter, remuer, bouleverser, alarmer; faire du bruit; — զհաւատս, ébranler la foi; — զօդս, ébranler, remplir l'air.

Դղրդիմ V. Դղրդիմ.

Դղրդումն V. Դղրդիւն.

Դղրդեցուցանեմ V. Դղրդեմ.

Դղրդիմ, եցայ vp. s'ébranler, s'agiter, se bouleverser, s'émouvoir, s'alarmer, se troubler, se remuer; դղրդեցաւ քաղաքն ամենայն, toute la ville fut émue.

Դղրդիւն, Դղրդումն sm. ébranlement, secousse, agitation, bouleversement, trouble, alarme; bruit; — կրից, ébranlement des passions

Դմակ, ացq sm. queue de mouton.

Դմին իբր conj. c'est pour cela, c'est pourquoi.

Դնդերք, բաց s. muscle.

Դնդիւն V. Ձնդիւն.

Դնդչեմ, եցի vn. faire du bruit, murmurer (ruisseau).

Դնելի s. celui qui met, metteur; a. mettable.

Դնեմ, եդի, դիր va. mettre, poser, placer; considérer, croire; ceindre, porter, monter; faire, rendre; — իվերայ, imposer; — ձեռն իվերայ ուրուք, imposer les mains à qn.; մարտ —, faire la guerre, combattre; — արծաթ ի շահ, placer de l'argent; գիրս —, faire, composer des livres; — զանձն ի վերայ ուրուք, donner sa vie, se dévouer pour qn.; եդից զքեզ յանապատ, je ferai de toi un désert; — յապականութիւն, détruire; — զոք ինախատինս ազգաց, rendre qn. l'opprobre des nations; — զանձն՝ զոչի ի ձեռին իւրում, exposer sa vie; ծառայ —, placer un domestique; սեղան —, mettre la table; — ի պարոց, mettre en pension; — բանս, s'entendre, être entendu;

ուխտ —, V. Ուխտ; ի պահ —, mettre en réserve; խորհուրդ յանձին —, prendre une résolution; պատուէր — ի վերայ ուրուք, donner ordre à qn.; ընդդէմ բանս —, parler contre, contredire; առաջի —, V. Առաջի; վէրս —, վէրս ի վերայ —, blesser, couvrir de blessures, de plaies; ձայն զկնի — ուրուք, crier après qn.; սուր ի վերայ եդեալ կոտորել, passer au fil de l'épée; ի բաց —, mettre de côté, abandonner; — ի մտի, V. Միտք; — ի սրտի, penser; մեղ —, blâmer; պատիւ —, honorer; — զդուռն, fermer la porte; ի ձեռն —, livrer à la main, confier.

Դնիմ, եդայ vf. être mis; յեղծուիմն —, être détruit.

* Դնչուց V. Անստոյգ.

Դշխոյ, ից s. reine.

Դշխոյակերպ a. comme une reine.

Դշխոյութիւն s. rang, dignité de reine.

Դոխն, խին s. trémie.

Դող, ի sm. tremblement; զդողի ցարկանիմ, trembler; իդողի եւ յերերի կալ, trembler, trembler de tous ses membres, s'agiter; իդողի կացուցանել, faire trembler.

Դողամ, ացի vn. trembler, être tremblant; — ի ցրտոյ, trembler de froid, grelotter.

Դողանի. զ— ցարկանիմ, trembler.

Դողացուցանեմ, ուցի va. faire trembler.

Դողացուցիչ adj. qui fait trembler.

Դողդող a. tremblant, tremblotant, vacillant, chancelant; palpitant.

Դողդոջագին adv. en tremblant.

Դողդոջեմ, եցի vn. trembloter, trembler, vaciller, chanceler.

Դողդոջոտ, Դողդոջուն V. Դողդոջ.

Դողդոջումն s. vacillation, chancellement, tremblement.

Դողութիւն, Դողումն s. m. tremblement; frémissement; consternation; զդողման ցարկանիլ, իդողման կալ, trembler; աւիւ եւ դողութեամբ, avec crainte et en tremblant.

Դոճ, Դոճի խէժ sm. laque, gomme laque.

Դոյզն a. petit, exigu, peu important, léger, modique; ordinaire, insignifiant; adv. peu; — ինչ, très-peu, tant soit peu; — ինչ գինի, un peu, un soupçon de vin; առ— մի, un peu de temps, pour peu de temps.

Դոյզնագիւտ a. rare.

Դոյլ, դուլից s. seau.

Դոյն, դորին pron. ce, cet, cette, celui-là, celle-là, même.

Դոյնչափ adv. autant.

Դոյնպէս adv. de la même manière.

Դոյնօրինակ a. adv. tel, de telle manière.

Դորակ, ից sm. bocal, pot; mine (mesure).

Դօրսովիմ, եցայ vn. mourir de faim, de soif.

Դու, քո pron. tu, toi; ի քէն, de toi, par toi, de ta part; զքէն, sur toi, de toi.

Դուար, ի, աց s. bestiaux, bétail.

Դուդաք V. Ծուծակ.

Դուզնաքեայ, քէից a. peu important, peu, insignifiant, léger, petit, moindre, faible; commun, médiocre, ordinaire; s. —ք, le détail, les détails.

Դուժ, ից a. barbare; sauvage.

Դուլ s. cesse, trêve, repos, suspension, pause, relâche; ordre; — զինուց, trêve, armistice; — առնել, cesser, faire trêve, une pause; — առնուլ, cesser, s'interrompre, prendre du relâche, du repos; — տալ, faire cesser, donner du repos, du relâche; — եւ պատուէր տալ, donner ordre, commander, ordonner; — եւ դադար լինել, cesser; ոչ էր — եւ դադար պատերազմաց, les guerres continuaient.

Դում, դմոյ s. méd. grippe.

Դուն a. peu; rare; — ինչ, adv. un peu; — ուրեք, une fois par hasard, rarement; — ուրեք է զձեզ տեսանել, vous devenez bien rare, c'est une rareté de vous voir.

* Դունչ V. Կզակ.

Դուռն, դրանց, դրաց sm. porte; — ou դրունք, portes, gorge, défilé; — ou — արքունի, la porte, la cour; — մեծ, portail; ի դրանէ ի —, de porte en porte; դրան երէց, aumônier; դրօք փակելովք, à huis clos, à portes fermées; * —ը դնել, mettre à la porte, chasser; առ դուրս մահու հասեալ կայր, il était aux portes de la mort.

Դուստր, դստեր, աց s. fille; — հօրեղբօր՝ հօրաքեռ՝ մօրաքեռ՝ քեռույ, cousine; դստերք քաղաքի, les villages; les dépendances, les banlieues.

Դուր, դրոյ s. tarière.

Դուրգն, դրգան s. tour de potier.

Դուրճ s. tiroir.

Դուրս, ի — adv. dehors.

Դուքս, դքսի s. duc.

Դոփեմ, եցի vn. trépigner, taper du pied, frapper des pieds, faire du bruit.

Դոփիւն sm. trépignement, battement des pieds.

Դոքա pron. ces, ceux, celles, ceux-là, celles-là.

Դպիր, դպրաց s. secrétaire, écrivain, scribe; lecteur; clerc; enfant de chœur; հրովարտակաց —, secrétaire d'État; ջիշատակաց —, chancelier.

Դպրապետ, աց s. premier secrétaire; protonotaire; premier clerc.

Դպրեվանք, նաց sm. séminaire.

Դպրոց, աց s. école.

Դպրոցական adj. scolaire; scolastique; — ամ՝ տարի, année scolaire.

Դպրոցակից sm. camarade d'école.

Դպրութիւն s. lettres, littérature; livre; այր առանց —ի, homme sans lettres, illettré; գեղեցիկ —, belles-lettres.

* Դպցնեմ, ցուցի va. toucher; atteindre; մէկուն ձեռք —, porter la main sur qn., le frapper.

Դռնակ, ացի sm. guichet; portière; soupape.

Դռնապահ, Դռնապան, ացի s. portier, concierge; — կալ, garder la porte.

Դռնապանուհի sf. portière, concierge.

Դռնապանութիւն s. emploi de concierge.

Դռնափակ, ացի s. loquet.

Դռնչեցուցանեմ, ուցի va. faire sonner ou retentir.

Դռնչիմ, չեցայ vn. corner; դռնչին ականջք իմ, les oreilles me tintent, me cornent.

Դռնչիւն a. tintement.

Դռոճ, Դռոյճ տամ V. Գռոճ տամ.

Դստիկոն, ացի s. étage.

Դստրիկ s. petite, jeune fille.

Դսրով s. blâme, répréhension; — առնել, blâmer; — լինել, être blâmé.

Դսրովանք V. Դսրով.

Դսրովեմ, եցի va. blâmer.

Դսրովելի a. blâmable.

Դսրովիչ a. celui qui blâme.

Դսրովութիւն V. Դսրով.

Դրագմէ s. drachme.

Դրախտ, իցի, ացի s. paradis; jardin, parc.

Դրախտաթիւռ, ռւոյ s. paradisier, oiseau de paradis.

Դրախտապան, ացի s. jardinier; ortolan.

Դրական a. positif.

Դրականապէս adv. positivement.

Դրակից, կցայ s. voisin.

Դրամ, ոց sm. drachme; monnaie, numéraire; V. Դրամագլուխ; — հարկանեմ՝ ի յատանեմ, battre monnaie, monnayer.

Դրամագէտ s. numismate.

Դրամագիտական a. numismatique.

Դրամագիտութիւն s. numismatique.

Դրամագլուխ, գլխոյ s. capital, fonds.

Դրամագրութիւն s. numismatographie.

Դրամանուէր, նուիրոյ, նուիրի sm. papier-monnaie, billet de banque.

Դրամաժողով sm. quêteur; quête; — առնել՝ լինել, faire une quête, quêter.

Դրամական a. pécuniaire.

Դրամակշիռ s. drachme.

Դրամատէր, տեառն sm. capitaliste.

Դրամակոփ sm. faux monnayeur, faussaire.

Դրամաֆատ s. monnayeur.

Դրամաֆատութիւն s. monnayage.

Դրամանոց, ացի sm. portemonnaie.

Դրամաշահ, ուս s. agio.

Դրամափոխ s. changeur.

Դրամափոխութիւն s. m. change.

Դրամափորձ s. essayeur.

Դրանդ, ից, Դրանդի, դեաց sm. les poteaux, les colonnes d'une porte; առաջի դրանդեաց դրան, à l'entrée de la porte.

Դրանիկ, նկաց s. courtisan, attaché à la cour.

Դրասանգ s. feston.

Դրասանգեմ, եցի va. festonner.

Դրացի, ցւոյ, ացեաց sm. voisin, voisine.

Դրացութիւն s. voisinage.

Դրաքմայ V. Դրագմէ.

Դրգալ, ի s. cuiller; — մի, une cuillerée.

Դրդեմ, եցի, Դրդեցուցանեմ, ուցի va. pousser, inciter, instiguer, exciter, aiguillonner, stimuler.

Դրդիչ s. a. instigateur, stimulant.

Դրդնջիւն V. Դրդջիւն.

Դրդուեմ, եցի, Դրդուեցուցանեմ, ուցի va. ébranler, remuer.

Դրդուիմ, եցայ vp. s'ébranler, être ébranlé.

Դրդումն s. impulsion.

Դրդջիւն sm. babil, bavardage, radotage.

Դրժանք, անաց s. violation, perfidie, infidélité, tromperie.

Դրժեմ, եցի va. violer, tromper; — ջարսանեկան սիրոյ, violer l'amour conjugal.

Դրժող, աց a. s. violateur, perfide, trompeur.

Դրժողութիւն V. Դրժանք.

Դրնդիւն s. bruit, tapage.

Դրոշմ, ից, աց s. empreinte, marque, frappe, gravure; empreinte ou coin de la monnaie; sceau, cachet; timbre; signature; confirmation.

Դրոշմած, ոց sm. médaille.

Դրոշմաւոր a. marqué.

Դրոշմեմ, եցի va. empreindre, marquer d'une empreinte; estamper, imprimer; tracer, graver, écrire, inscrire; cacheter; confirmer; signer; fig. graver, inculquer; — իմիտս, imprimer dans l'esprit, retenir, graver dans la mémoire; — իսիրտ, inculquer, graver dans le cœur; — իրիք զկնիք անմահութեան, imprimer à qch. le caractère, le cachet de l'immortalité.

Դրուագ, աց s. incrustation; placage; épisode, passage, période; chapitre.

Դրուագեմ, եցի va. incruster; plaquer.

Դրուագիչ s. plaqueur.

Դրուատեմ, եցի va. louer, vanter, prôner, acclamer, préconiser.

Դրուատիք, տեաց s. m. louanges, encens, éloge; դրուատիս տալ, décerner des éloges, donner de l'encens, des louanges; ծափածայն —, acclamations, applaudissements.

Դրութիւն s. pose; position; disposition; proposition, assertion; composition; système.

Դրուժան a. perfide, traître.

Դրօշ, ուց, ից s. drapeau, pavillon, étendard, enseigne, bannière; statue; idole; —ս արձակել, arborer un drapeau, le pavillon; իջուցանել զ—, baisser le pavillon, mettre pavillon bas; լինել ընդ դրօշու, être sous les drapeaux, au service; մտանել ընդ դրօշու ուրուք, se ranger sous le drapeau de qn., embrasser son parti.

Դրօշագործութիւն sm. statuaire, art de faire des statues.

Դրօշած V. Դրօշեալ.

Դրօշակ, ացս. bord, lisière; pan; drapeau; — բանալ, V. Դրօշս արձակել.

Դրօշակիր, կրաց sm. enseigne, porte-drapeau.

Դրօշաւոր, ացa. qui a un drapeau.

Դրօշեալ, ելոց sm. statue, simulacre, idole.

Դրօշեմ, եցի va. sculpter, graver.

Դրօշուած, ոցs. sculpture, gravure.

Դփշայ, իsm. canonnière (jouet d'enfant).

Դքսութիւն s. duché.

Դքսուհի sf. duchesse.

Դօդօշ s. crapaud.

Ե

Ե (yétch) s. cinquième lettre de l'alphabet et la seconde des voyelles; cinq, cinquième.

Եբենագործ, աց s. ébéniste.

Եբենագործութիւն s. ébénisterie.

Եբենեայ a. d'ébène.

Եբենոս, ի s. ébène; ébénier.

Եբիճաղ s. caban.

Եբրայական a. hébraïque; — լեզու, la langue hébraïque, l'hébreu.

Եբրայեցերէն adv. en hébreu; s. l'hébreu, la langue hébraïque.

Եբրայեցի, եցւոց s. a. hébreu, juif, hébraïque; —ք, les Hébreux, les Juifs.

Եգիպտացի, ցւոց s. égyptien.

Եգիպտահատ, ից, Եգիպտացորեան, ենոյ s. maïs.

Եգիպտուհի sf. Égyptienne.

Եգիս, ի s. égide.

Եդեմ, այ s. Éden, le paradis terrestre.

Եզական, Եզակի a. gram. singulier.

Եզականութիւն s. singularité.

Եզերանամ, Եզերիմ, ացայ vn. se terminer, se conclure.

Եզերումն, րման s. terme, fin, conclusion.

Եզն, զին, զանց s. bœuf; — պարարակ, — gras.

Եզնալեզու, զուի s. buglose.

Եզնալուծ, յծոյ s. attelage de bœufs.

Եզնակ, Աստուծոյ —, Ոսկի — s. cétoine dorée, ver de mai.

Եզնական s. chasselas.

Եզնանոց, Եզնոց, ագ s. m. étable à bœufs, bouverie.

Եզնաբաղց s. boulimie.

Եզնող, Եզող, ագ s. bouvier.

Եզր, զերբ, զերագ s. bord, rebord, extrémité, bout; borne, terme; — կերպասուց, lisière; եզերք երկնից, horizon; յ— ծովու, au bord de la mer.

Եզրաձիրանի sm. prétexte (robe bordée d'une large bande de pourpre).

Եզրակացութիւն s. m. conclusion.

Եզրակացուցանեմ, ուցի va. conclure, inférer.

Եթեր, ագ s. l'air, les airs, le ciel.

Եթերական, ագ a. éthérée, aérien; céleste.

Եթէ conj. si; si pourtant, pourvu que; si par hasard, s'il arrive que; soit que; — երբէք, si jamais, si toutefois; — ոչ, sinon; բայց —, si ce n'est que, à moins que.

Եւ V. Եւք; —ի աղագ, voie, moyen, expédient; —ի աղագս գտանել, s'aviser, trouver un moyen, des ressources, remédier.

Եւագ, ագ s. fraise.

Եւակենի, նւոյ, նեաց s. m. fraisier.

Եւանելիք, եւեաց s. escalier, échelle.

Եւանեմ, եի vn. monter; sortir; s'élever, se lever; naître, surgir; procéder, émaner; dépasser, surpasser, franchir; monter; se répandre; իվեր —, remonter; être connu, annoncé; éclater, se déclarer; — իկենաց՝ իկենցաղոյս, sortir de la vie, mourir; — ի ցամաք, descendre à terre, prendre terre, aller à bord, débarquer; — ի կղզի ուրեք, aborder dans une île; — ի վերայ մատակի, couvrir, assaillir; զմիմեամբք —, entrer ou être en concurrence avec, rivaliser, faire à l'envi, à qui mieux mieux; զմիմեամբ եւանելով, à l'envi, à qui mieux mieux; ընդ իւր զենս՝ սուր —, se percer, se donner la mort; ի գլուխ —, V. Գլուխ; յոգւոց —, V. Ոգի; յաչաց —, V. Աչք; եւ նման ընդ սիրտ նորա, la flèche lui perça le cœur; ընդ ձեռն —, percer la main; — ընդ առաջ, aller à la rencontre de; այր զարամբ —, se jeter en foule les uns sur les autres pour; եւ ցամբաւն, le bruit s'est répandu; եւ անուն գեղեցկութեան քո ընդ ամենայն աշխարհ, tout l'univers ne parlait que de ta beauté; — բատ չափ՝ բատ սահմանն, dépasser, excéder la mesure, les bornes, outre-passer, aller au delà; — ի ցիւանդութենէ, relever de maladie; ի պատիւ —, s'élever aux honneurs; — ի մեծամեծ աւագութիւնս, s'éle-

ver aux plus grands honneurs ; ի դէպ —, V. Դէպ ; — զինետ ուրուք, poursuivre qn., se mettre à sa poursuite ; — ինաւ, s'embarquer ; — ի կառս՝ ի ձի, monter en voiture, à cheval ; — ըստ ձեռն՝ ընդ իշխանութիւն ուրուք, se révolter, se soulever contre ; ելանէր յաջողութիւն գործոյն ի ձեռս նորա, l'affaire réussissait par lui ; ընդ հակառակս —, s'opposer ; եւ ելունդն ի ձեռս իմ, j'ai eu un bouton à la main ; անմասն —, ne pas avoir part ; — ընդ իմն, se donner à qch. ; — յանկողինս ուրուք, souiller le lit d'autrui, séduire sa femme ; — ի մահիճս, se mettre au lit, se coucher.

Ելեկտրադէտ sm. électroscope.

Ելեկտրական a. électrique ; électrisable ; — մեքենայ, machine électrique.

Ելեկտրականութիւն s. électricité.

Ելեկտրակիր sm. électrophore.

Ելեկտրամագնիս s. électro-aimant.

Ելեկտրամագնիսական adj. électro-magnétique.

Ելեկտրամագնիսութիւն s. électro-magnétique.

Ելեկտրանամ, ացայ vp. s'électriser.

Ելեկտրաչափ sm. électromètre.

Ելեկտրացուցանեմ, ուցի va. électriser.

Ելեկտրիոն s. ambre jaune, succin.

Ելեւել առնել՝ խաղալ, rivaliser ou concourir avec, faire une chose à l'envi d'un autre, de tous les autres, se disputer ; ելեւելս զիմեամբ առնելով, à qui mieux mieux, à l'envi l'un de l'autre ; ամենեքին —ս առնեն ի մարդահաճել գնա, chacun à l'envi le flatte.

Ելեւէջք s. l'action de monter et de descendre ; ondulation ; mus. gamme ; — ձայնի, modulation, cadence, ton ; ելեւէջս առնել՝ խաղալ, balancer, flotter.

Ել եւ մուտք, մտից s. action de sortir et d'entrer ; sortie, passage ; recettes et dépenses ; finances.

Ելեփանդական a. éléphantiasique, éléphantique ; — ախտ, éléphantiasis.

Ելիք s. tourbillon.

Ելող, ացս s. qui sort, qui procède.

Ելուզակ V. Յեղուզակ.

Ելուզակութիւն V. Յեղուզակութիւն.

Ելուզանեմ, ուզի va. extraire ; — զքառակուսի արմատ, — la racine carrée.

Ելուզումն s. extraction.

Ելումն s. sortie ; procession, émanation.

Ելունդն, ընդան s. verrue, tumeur, bouton.

Ելք, ելից s. montée ; sortie, issue ; procession, émanation ; issue, résultat, effet, succès,

réussite ; voie, moyen, ressource, expédient ; l'orient, le lever du soleil ; déboursé, dépenses ; décès, mort ; exode ; débouché ; — աստեղ, émersion d'un astre ; յելս, à l'issue de ; յելս արեւու, au lever du soleil ; յելս առաւօտու, au point du jour ; յելս աշնայնոյ, vers la fin de l'automne, les derniers jours de l'automne ; — իրաց, les événements, les faits ; ձախողակի —, malheur, insuccès ; զելս իրացն գտանել՝ իմանալ՝ ճնարել, trouver un moyen de se tirer d'affaire, remédier ; ելս իմոի դնել, s'aviser, songer à un moyen.

Եկ s. venue, arrivée.

Եկ, ող s. a. étranger.

Եկակոչ a. appelé, cité en justice ; sm. assignation, citation ; — առնել, assigner, citer, appeler en justice.

Եկամուտ, մտից, ող a. adventice, étranger, emprunté ; prosélyte ; s. revenu ; — բոյսք, plantes adventices ; տարեկան —, revenu annuel ; ստանալ զեկամուտն, toucher le revenu ; — մի առնել, faire un prosélyte.

Եկաւոր, ող a. venant, qui vient, hôte.

Եկաւորիմ, եցայ vn. venir, arriver.

Եկաւորութիւն sm. venue, arrivée.

Եկեղեցական a. ecclésiastique.

Եկեղեցանամ, ացայ vn. s'assembler, se réunir, être convoqué.

Եկեղեցախորան, ող s. chapelle de camp, de l'armée.

Եկեղեցականութիւն s. état ecclésiastique ; Ընդուլ զ—, renoncer à l'état ecclésiastique, jeter le froc aux orties.

Եկեղեցապան, ող s. sacristain, bedeau.

Եկեղեցապատում մատենագիր s. historien ecclésiastique.

Եկեղեցագուցանեմ, ուցի va. assembler, réunir, convoquer.

Եկեղեցի, ցւոյ, եցեաց s. église ; զինուորեալ —, église militante ; — Հայոց, l'— arménienne ; արեւելեան —, l'— d'Orient ; հռովմէական —, l'— romaine.

Եկեղեցպան V. Եկեղեցապան.

Եկեղեցօրհնէք, նեաց s. consécration d'une église.

Եկղեսիաստէս s. Ecclésiaste.

Եկբան V. Ակբան.

Եհ interj. eh !

Եղ V. Իւղ.

Եղագ, ող s. voie, moyen.

Եղական V. Արարած.

Եղաման, ի s. huilier.

Եղանակ, ող sm. manière, mode, façon, forme, air, ton, guise ; mus. ton, air ; mode des verbes ; saison ; որով՝ որպիսի եւ իցէ —աւ, de quelque manière que ce soit, de toute manière, de manière et d'autre ; —աւ իմն, en quelque sorte ; անգործ —, morte-saison.

Եղանակաւոր, աց a. qui a un air, harmonieux.

Եղանակեմ V. Նուագեմ.

Եղանիմ, եղէ, եղեայ vn. être, devenir; եղիցի եղիցի, ainsi soit-il, amen.

Եղանուաքիւն V. Արարած.

Եղարամայր sf. pleureuse.

Եղարկեմ V. Օձանեմ.

Եղբայր, բօր, բարց s. frère; աշխատաւոր —, frère convers ou lai; — ի Քրիստոս, frère en Jésus-Christ; մեծ՝ աւագ՝ երէց —, frère aîné; կրտսեր —, cadet, puîné.

Եղբայրաբար adv. fraternellement, comme des frères.

Եղբայրագիր, գրի s. frère adoptif.

Եղբայրազրաւ V. Եղբայրասպան.

Եղբայրաքիւ s. parent.

Եղբայրական a. fraternel.

Եղբայրակից s. confrère.

Դղբայրակցութիւն s. confraternité.

Եղբայրանամ, ացայ vn. fraterniser.

Եղբայրանոց, աց s. couvent.

Եղբայրասէր, սիրաց a. qui aime son frère, charitable.

Եղբայրասպան a. fratricide.

Եղբայրասպանութիւն sm. crime du fratricide.

Եղբայրատեաց a. qui hait son frère.

Եղբայրատեցութիւն s. haine entre frères.

Եղբայրորդի V. Եղբօրորդի.

Եղբայրութիւն s. fraternité; confrérie,

Եղբայրսիրութիւն s. amour fraternel, charité.

Եղբօրորդեակ, եկաց, Եղբօրորդի, որդւոց sm. neveu, fils du frère.

Եղեամն, ղեման sm. gelée blanche, frimas; — իջանէ, il fait de la gelée blanche.

Եղեբորոս, ի s. ellébore.

Եղեգնաբնակ, աց a. qui demeure dans un lieu planté de roseaux.

Եղեգնախառն a. mêlé de roseaux.

Եղեգնախունկ sm. acorus calamus, acorus aromaticus, canne aromatique.

Եղեգնածեւ adj. en forme de canne.

Եղեգնաշամբ, ից, Եղեգնապուրակ, աց sm. cannaie, lieu où croissent des roseaux.

Եղեգնափող, ի sm. chalumeau.

Եղեգնեայ a. de roseau, de canne.

Եղեգնիկ s. canule; chalumeau.

Եղեգնուտ a. plein de roseaux; s. lieu planté de roseaux.

Եղելութիւն s. affaire; création; créature.

Եղեմնախառն a. mêlé de gelée blanche.

Եղեմնախառ a. gâté par la gelée blanche.

Եղեմնապատ a. couvert de la gelée blanche, hérissé de frimas.

Եղեմնարկու a. qui produit de la gelée blanche.

Եղեռն, եռան, երունք, եղերք s. crime, forfait, attentat, délit; malheur, fatalité, catastrophe; յեղեռան, en flagrant délit; — գտանել, éprouver des malheurs, des pertes; առ եղեռանէ, par malheur, pour son malheur; — ապիրատութեան, impiété; ոճիր եղեռան, crime; — անխնայելի, horreur; յ— անկիտանալ, se souiller d'un forfait; զամենայն — անօրէնութեանց յանձն առեալ՝ միայն Թէ թագաւորեսցէ, il se résolut à régner par toute sorte de crimes.

Եղեռնագործ a. criminel, scélérat.

Եղեռնագործութիւն s. scélératesse, crime, forfait, attentat.

Եղեռնական, Եղեռնային a. criminel, attentatoire; malheureux, funeste, fatal, pernicieux, malfaisant; — մատնութիւն, noire trahison.

Եղեռնաւոր, աց s. criminel, scélérat; a. V. Եղեռնական.

Եղեր, Եղերք, րունք s. lamentation; tragédie; եղերունս աղետաւորս գործել, faire des tragédies sanglantes.

Եղերական a. tragique, lugubre; — տեսիլ, spectacle tragique, tragédie; — մահ՝ վախճան, mort, fin tragique.

Եղերամայր sf. pleureuse.

Եղերգ s. élégie.

Եղերգակ, Եղերգական a. élégiaque.

Եղերդ, Եղերդակ, աց sm. laitue; — վայրի, — sauvage.

Եղերերգել, ացի s. a. élégiaque.

Եղերերգութիւն s. élégie.

Եղեւին, ենոյ s. sapin; armoise.

Եղեւնափայտ, ի s. sapin, bois de sapin, sapine.

Եղեւնափայտեայ; Եղեւնեայ, նէից, Եղեւնի, նեաց a. de sapin.

Եղէգ, եղեգի s. chicorée, endive.

Եղէգն, ղեգանց s. canne, roseau; chaume, tige des graminées; roseau, plume.

Եղէգնաշաքար s. sucre de canne; V. Շաքարաբոյս.

Եղէգնիկ V. Եղեգնիկ.

Եղիճ, ղճի s. ortie.

Եղիսական ou Եղիւսեան դաշտք s. Champs-Elysées.

Եղիցի V. Եղանիմ.

Եղծ s. destruction; réfutation; — զեղծ, adv. en désordre, confus, à l'abandon.

Եղծագործ a. destructeur, ruineux, corrupteur, nuisible.

Եղծագործիմ, ծեցայ vn. se détruire, se corrompre.

Եղծական, Եղծանելի adj. corruptible, caduc, effaçable.

Եղծանեմ, եղծի va. détruire, corrompre, gâter, abîmer, détériorer, vicier, altérer, effacer, abolir; — զքաշինս, résilier le contrat; — զառողջութիւն, ruiner la santé; — զգեղեցկութիւն, ternir, détruire la beauté; եղծեալ ապականիլ, se corrompre, s'abîmer.

Եղծանիմ, եղծայ vn. se détruire, s'abîmer, se gâter, s'altérer, se détériorer, se corrompre; եղծաւ գեղ նորա, sa beauté s'altéra; եղծաւ գոյն երեսաց նորա, sa figure pâlit.

Եղծիչ a. s. destructif, destructeur.

Եղծուած, ոց, Եղծումն sm. destruction, altération, corruption, abolition, abolissement, dégât, effaçure; յ— դնել, յ— ապականութեան դնել, — ջասուցանել, détruire, abattre, achever de perdre; յ— դնիլ՝ մատնիլ, se détruire, être détruit, s'évanouir, s'anéantir; ապրեալ յեղծուածոյ ժամանակին, échappé aux outrages du temps.

Եղկ a. tiède; — գործել, attiédir.

Եղկացուցանեմ, ուցի va. attiédir, rendre tiède.

Եղկելի a. malheureux, misérable, pitoyable.

Եղկութիւն s. malheur, misère; attiédissement.

Եղն, եղին, ղանց s. biche.

Եղնգնաքար, աց s. onyx.

Եղնորթ, ուց s. faon.

Եղուկ adj. misérable, malheureux; յեղուկս անկանել, exposer ses malheurs, supplier, conjurer; —ս կարդալ անձին, se croire malheureux.

Եղո՛ւկ interj. c'est un malheur! quel malheur! hélas! c'est dommage; —զիս՝ զինեւ, — եմ ես, hélas! malheur à moi! infortuné que je suis! oh! que je suis malheureux! — Աշուառացելումդ ֆօր, ô malheureux père!

Եղունգն, ղնգանց s. ongle; griffe, serre; corne, sabot; onyx.

Եղջերագեղ a. qui a de belles cornes.

Եղջերաւոր, աց a. cornu, encorné.

Եղջերեայ, եաւ, եայց a. de corne, fait en corne.

Եղջերենի, նւոյ s. caroubier.

Եղջերիկ a. au front dur, déhonté, effronté; s. céraste.

Եղջերու, աց s. m. cerf; — կռնչէ, le — brame.

Եղջերուաքաղ, ից s. chimère.

Եղջերցեմ, եցի va. heurter avec les cornes, cosser.

Եղջիւր, ջեր, ջերց, ջերաց s. corne; vase fait de corne; caroube; angle à coin saillant; fig. force, puissance; fierté, orgueil, sujet d'orgueil; — առել, donner des coups de corne; fig. faire de grands progrès, s'enorgueillir; menacer, déclarer la guerre à; — առէք կռապաշտութիւն, l'idolâtrie y régnait; — ամբառնալ, montrer les cornes, lever la crête, se rengorger; փշրել զ—, խորտակել զ— ամբարտաւանութեան ուրուք, rabaisser l'orgueil de qn.

Եղջիւրիկ V. Եղջերիկ.

Եղտիւր, տերաց s. marais, marécage.

Եմ, ես, է, էի, էիր, էր, եր,

իցեմ, եղէ v. auxil. être; սիրեցից զնա մինչեւ եմս, je l'aimerai tant que je vivrai; յուտել —, je suis en train de manger; զի՞նչ ինչ առնել էր ինձ, que devrais-je faire? que fallait-il que je fisse? էր զի, quelquefois, des fois.

Եմակ, ագ s. lieu ombragé, flanc, vallée.

Եմիփորն, ի, աւ s. pallium.

Ենթադրեմ, եցի va. placer sous, mettre dessous, subjuguer, assujettir; supposer.

Ենթադրութիւն s. l'action de mettre dessous, assujettissement; supposition, hypothèse.

Ենթակայ, ից s. sujet.

Ենթակայանամ, ացայ vn. subsister, exister.

Ենթակայութիւն sm. substance, hypostate.

Ենթամնայ s. division (-).

Ենքեղէս s. congre.

Եպարքոս, ագ sm. gouverneur, préfet; vice-roi, vizir.

Եպարքոսութիւն s. préfecture; vice-royauté, vizirat.

Եպենէս s. pinne-marine.

Եպերանք, անաց s. blâme, répréhension.

Եպերելի, լեաց a. blâmable, répréhensible.

Եպերեմ, եցի va. blâmer.

Եպերումն V. Եպերանք.

Եպիսկոպոս, ագ s. évêque.

Եպիսկոպոսական a. épiscopal.

Եպիսկոպոսակից s. coadjuteur.

Եպիսկոպոսանոց V. Եպիսկոպոսարան.

Եպիսկոպոսապետ, ագ sm. archevêque.

Եպիսկոպոսապետութիւն s. archevêché.

Եպիսկոպոսարան, ագ sm. palais épiscopal, évêché.

Եպիսկոպոսեան s. pl. les évêques.

Եպիսկոպոսութիւն s. épiscopat.

Եռ, ից s. trois; ébullition.

Եռաբաժին առնեմ va. diviser en trois.

Եռահատոր adj. en trois volumes.

Եռամ, ացի vn. être bouillant, bouillir, bouillonner, être en ébullition (au propre et au figuré); fermenter, être en effervescence; grouiller, fourmiller, pulluler.

Եռամեայ a. de trois ans, triennal; âgé de trois ans.

Եռամեծ a. trois fois grand, trismégiste, almageste.

Եռամիլիոն, ից s. trillion.

Եռամսեակ, եկի s. m. trimestre.

Եռամսեայ a. trimestriel; — ժամանակ, trimestre.

Եռայարկ a. de trois étages; à trois ponts (vaisseau).

Եռանդ s. adv. avant-hier; յեռանդէ, depuis avant-hier.

Եռանդն, անդեան s. ébullition, bouillonnement, effervescence, fermentation; fig. ardeur, empressement, zèle, ferveur, fougue, transport;

fourmillement; — մտաց, enthousiasme; — մարտի, la soif ardente de guerre, des combats; լի եռանդեամբ, plein d'ardeur; յ— սրտմտութեան, dans le premier emportement; — ածել ումեք, inspirer de l'ardeur à qn.

Եռանդնալից a. plein d'ardeur, de zèle, zélé, ardent.

Եռանդնանամ, ացայ vn. être, devenir ardent, zélé; bouillonner.

Եռանդնացուցանեմ, ուցի va. donner de l'ardeur, du zèle; faire bouillonner.

Եռանդնոտ, ացa. bouillant, bouillonnant, ardent, fervent, zélé, empressé, fougueux.

Եռանդումն s. ébullition; fig. ardeur, ferveur, zèle.

Եռանդուն V. Եռանդնոտ.

Եռանկիւն, կեան s. triangle.

Եռանկիւնաչափական adj. trigonométrique.

Եռանկիւնաչափութիւն sm. trigonométrie.

Եռանկիւնի a. triangulaire.

Եռանձնեայ a. de trois personnes.

Եռանուն a. de trois noms, qui a trois noms.

Եռաչափ a. de trois mesures; s. trimètre.

Եռապատիկ a. triple; adv. triplement.

Եռապատկեմ, եցի va. tripler.

Եռապետ, աց s. triumvir.

Եռապետական adj. triumviral.

Եռապետութիւն s. triumvirat.

Եռավանկ a. trisyllabe.

Եռացումն V. Եռանդն.

Եռացուցանեմ, ուցի va. faire bouillir; faire fourmiller.

Եռոտանի, նեայ s. trépied.

Եռօրեայ V. Երեքօրեայ.

Ես, իմ, ինձ pron. je, moi; ես եմ, c'est moi; ես ինքն, moi-même; զինէն, de moi; յինէն, de moi, par moi; ահաւասիկ ես, me voici; յիս տէր իմ, regardez-moi, écoutez-moi, je vous prie, monsieur; ըստ իս, selon moi, à mon avis; յինէն կողմանէ, de ma part; ունիմ ընդ ինեւ, j'ai sous moi, en mon pouvoir.

Ետեղակալ, աց s. lieutenant; a. stable, stationnaire, fixe.

Ետեղապահ, աց s. lieutenant, adjoint.

Ետեղապահութիւն s. lieutenance.

Ետ ընդ ետ adv. immédiatement, à l'instant, de suite.

Ետղ, ետեղ s. lieu, place, endroit; առ ետեղ, adv. à la même place, sur place, sur la place, en place; զետղ առնուլ, s'arrêter, faire halte.

Եր, sois; ողջ —, vis, portetoi bien.

Երագ, ուք a. rapide, leste, prompt, agile; adv. vite, rapidement; — երագ ou երագս, adv. vite, rapidement, lestement, promptement, couramment.

Երագագիր V. Արագագիր.

Երագագնաց a. qui va vite, prompt à la course, rapide.

Երագագ, ի s. rets, filets.

Երագաձուիչ V. Արագաձուիչ.

Երագախաղաց V. Արագախաղաց.

Երագակատար a. qui s'exécute vite.

Երագահալ a. qui digère, qui se digère vite.

Երագահաս V. Արագահաս.

Երագայեղ adj. qui change vite, inconstant.

Երագանցուկ a. qui passe vite, passager.

Երագաշարժ V. Արագաշարժ.

Երագապէս adv. vite, rapidement.

Երագավախճան V. Արագավախճան.

Երագասլաց a. qui s'élance vite, rapide, leste.

Երագաւեր a. qui se ruine vite.

Երագափոյթ a. rapide, soudain, subit.

Երագափոփոխ V. Երագայեղ.

Երագեմ, եցի vn. se hâter, se presser, se dépêcher; va. hâter, presser, accélérer.

Երագընթաց, Երագոտն V. Արագընթաց, Արագոտն.

Երագուիչն V. Արագուիչն.

Երազ, ոց s. songe, rêve; — տեսանել, avoir, faire un songe, faire des rêves, rêver; տեսանել յերազի, voir en songe, rêver; յերազս լինել, յերազի անցք անցանել, faire un rêve lascif, avoir une pollution nocturne; — է կեանք մարդոյ, la vie n'est qu'un songe; գեղեցիկ — ս տեսանել, faire de beaux rêves, de beaux songes; զահաւելի՛ խօլական —, songe affreux, monstrueux; եւ ոչ յերազի անգամ տեսանել, ne pas même rêver, songer.

Երազագէտ V. Երազահան; — լինել, ne savoir une chose que comme un rêve.

Երազական adj. relatif aux songes, aux rêves.

Երազահան, աց sm. interprète des songes; — երազող, songeur, rêveur, visionnaire.

Երազադիւթութիւն s. oniromancie.

Երազահմայ լինիմ vn. ensorceler par le moyen des songes.

Երազայոյզ a. agité par des songes, visionnaire, imaginaire.

Երազանամ V. Երազիմ.

Երազատես a. songeur, rêveur, songe-creux.

Երազացոյց a. qui explique un songe; qui fait rêver, qui fait voir en songe.

Երազափորձ a. qui fait un rêve lascif, qui est sujet à la pollution nocturne.

Երազափորձութիւն s. pollution nocturne.

Երազընդհան V. Երազահան.

Երազիմ, զեցայ vn. rêver, voir en songe, songer; չերազէր, il ne songeait pas.

Երազող, ացս s. rêvasseur, rêveur.

Երաժիշտ, ժշտաց s. musicien; musique.

Երաժշտական a. musical; s. musicien.

Երաժշտականութիւն s. m. musique.

Երաժշտապետ, ացս s. chef des musiciens, chef d'orchestre.

Երաժշտարան, ացս s. conservatoire, école de musique.

Երաժշտեմ, եցի vn. faire de la musique.

Երաժշտութիւն s. musique; — առնել, faire de la musique; ուսանել՝ սիրել զ—, apprendre, aimer la musique; ձայնական՝ գործիական —, musique vocale, instrumentale.

Երախ s. bouche, gueule.

Երախակալ sm. poignée, manche, la garde d'une épée.

Երախայ, իցս s. enfant; catéchumène.

Երախայանամ, ացայ vn. être catéchumène.

Երախայացուցանեմ, ուցի va. faire catéchumène, catéchiser.

Երախայութիւն s. catéchuménat.

Երախայրիք, րեաց s. prémices.

Երախան, իցս s. réunion de convives, banquet; բազմել—ս —ս, s'asseoir par troupes, en diverses troupes.

Երախճան s. muselière.

Երախտագէտ, գիտաց a. reconnaissant; — լինել, être —.

Երախտագիտութիւն s. reconnaissance, gratitude.

Երախտագիտս a. qui a reçu des bienfaits, obligé.

Երախտագործ, ացս a. bienfaisant, obligeant.

Երախտակորոյս a. ingrat.

Երախտաճանչոյց a. reconnaissant; — լինել, être —; —ք s. reconnaissance, gratitude.

Երախտամոռաց a. ingrat; — լինել, être —.

Երախտանք, նաց s. action de rappeler à qn. le bien qu'on lui a fait.

Երախտապարտ a. obligé; — լինել՝ գտանել ումեք, être obligé, redevable, avoir de l'obligation, de grandes obligations à qn.; — առնել՝ կացուցանել զոք, obliger qn., lui rendre service, acquérir des droits à sa reconnaissance.

Երախտապարտութիւն sm. obligation.

Երախտառու V. Երախտագիտս.

Երախտաւոր, ացս a. bienfaiteur, bienfaisant, obligeant; reconnaissant.

Երախտաւորիմ, րեցայ vn. recevoir des bienfaits.

Երախտաւորութիւն s. obligeance, bienfaisance.

Երախտեմ, եցի vn. rappeler à qn. le bien qu'on lui a fait, faire sentir les services qu'on lui a rendus.

Երախտիք, տեաց s. bienfait, bien, service, faveur; —իս առնել, obliger, rendre service; —իս առնուլ, recevoir du bien, des services; որում այնքան երախտեաց չնորհապարտ գտանէը, à qui il devait tant.

Երակ, ից s. veine; veine de bois; veine ou filon métallique; veine ou filet d'eau; méd. pouls; զննել զ—, զննել զերակս —ի, tâter le pouls; զննել զ—, fig. tâter le pouls; Զերակս՝ զարկ —ի, pulsation, battement du pouls; — հատանել՝ առնուլ, saigner, tirer du sang.

Երակահատ, ից s. celui qui saigne; lancette.

Երակահատութիւն sm. saignée.

Երակալից a. veineux.

Երակաձեւ a. en forme de veine.

Երամ, ից s. m. troupeau, troupe, bande; — Թռչնոց, volée, nuée, bande d'oiseaux; — երամ V. Երամովին.

Երամակ, ից s. troupeau, troupe; — այծից, troupeau de chèvres.

Երամակից a. qui est du même troupeau.

Երամանամ, ացայ vn. se rassembler en troupeau, se réunir par troupes, s'attrouper.

Երամացուցանեմ, ուցի, Երամեմ, եցի va. rassembler en troupeau, réunir.

Երամովին adv. en troupeau, en bandes, par troupes, en foule.

Երանալից a. heureux, bienheureux.

Երանախառն a. mêlé de bonheur.

Երանական a. heureux.

Երանաչնորհ a. bienheureux.

Երանացուցանեմ, ուցի va. béatifier.

Երանացուցիչ a. béatifique.

Երանացուցումն s. béatification.

Երանաւետեմ, եցի va. rendre heureux; — իմ vn. être heureux.

Երանաւէտ a. bien heureux, trop heureux.

Երանգ, ից, աց s. coloris; couleur.

Երանգեմ, եցի va. colorier, enluminer.

Երանգիչ s. coloriste.

Երանեալ a. heureux; — է այր որ, heureux l'homme qui.

Երանեակ a. heureux; s. f. Fortunée, Félicité.

Երանելի a. heureux, bienheureux, fortuné; — առնել, rendre heureux; — լինել, être heureux.

Երանեմ, եցի va. regarder comme bienheureux, estimer heureux, féliciter.

Երանի՛ interj. heureux! — Թէ, plût à Dieu! plaise à Dieu! plût au ciel que! Dieu le veuille! — նմա որ, heureux celui qui; — քեզ, que tu es heureux!

— տալ, —ս կարդալ ումեք, estimer qn. heureux.

Երանիկ V. Երանեակ.

Երանութիւն sm. bonheur, félicité; —ք Յիսուսի, les béatitudes de Jésus-Christ.

Երանուհի sf. heureuse, bienheureuse; Fortunée.

Երանք, նաց s. l'aîne; les hanches, les cuisses, les genoux; ելանել յերանաց ուրուք, être né de; լինել յերանս իւր իւրոյ, ne pas être encore né; աճել զերանս իվերայ, monter (à cheval).

Երաշխ, ից sm. garantie, caution; առնուլ յերաշխի, յերաշխի առնել, donner sa garantie à qn., le garantir, se porter caution ou fort pour qn., répondre pour lui.

Երաշխաւոր, աց s. caution, garant, répondant; — լինել՝ կալ, être caution, garant.

Երաշխաւորեմ, եցի vn. garantir, être caution, donner sa garantie.

Երաշխաւորութիւն sm. garantie, cautionnement, caution; — տալ, donner —; յ— տալ զանձն, se porter garant, caution; արձակել զոք յերաշխաւորութենէ, exempter qn. d'une caution.

Երաշխեաք sm. tourment, tribulation, peine; stigmate; cicatrice, plaie; յերաշխեաս վշտաց դնիլ, être dans l'affliction; — հոգւոյ, les blessures de l'âme; — վշտաց, souffrances.

Երաշտ, ի sm. manque de pluie, sécheresse; aridité; a. qui est à sec, aride.

Երաշտաձաւ, ու s. mésange.

Երաշտանամ, ացայ vn. sécher, devenir sec, se dessécher.

Երաշտութիւն V. Երաշտ s.

Երասան, Երասանակ, աց sm. rêne, bride, frein; իբաց ձանել զ—, débrider.

Երասանակալ a. celui qui tient la bride, les rênes, cocher, conducteur.

Երասանակեմ, եցի va. tenir les rênes, conduire, diriger.

Երաստ, ից s. réunion, assemblée, cercle, société.

Երաստան, աց s. fesse, anus, cul, fondement; ֆարկանիլ յերաստանն, avoir des hémorroïdes.

Երբ adv. quand, lorsque; — եւ է, n'importe quand; ե՞րբ, quand? à quelle époque? ց՞երբ, jusqu'à quand?

Երբեմն adv. quelquefois, parfois, par moments, de temps en temps, de temps à autre; jadis, autrefois; երբեմն..., երբեմն..., tantôt..., tantôt...; յ— ժամանակի, autrefois, jadis.

Երբէք adv. quelquefois, de temps en temps; —, ոչ —, մի՛ —, jamais de la vie, point; է՛ էր —, երբէք երբէք, quelquefois, de temps à autre, de temps en temps; երբէք ուրեք, guère.

Երբուծ, ծոյ sm. poitrine, poitrail des animaux; — ոչխարի, carré de mouton.

Երգ, ոց s. chant; chanson; cantique, hymne; ֆ— արկանել, chansonner, couvrir de ridicule; —ս առնուլ, chanter; նուագարան երգոց, instrument de musique.

Երգաբան, ից s. chantre, chanteur.

Երգաբանեմ, եցի va. chanter, réciter un hymne, des hymnes; célébrer.

Երգարանութիւն sm. chant des hymnes, cantique.

Երգագիր, ոց s. compositeur, chansonnier.

Երգագրեմ, եցի va. faire, composer des chants, des chansons.

Երգակ V. Երգեցիկ.

Երգակից, կցաց s. qui chantent ensemble; — լինիմ V. Երգակցիմ.

Երգակցիմ, ցեցայ vn. chanter ensemble, accompagner.

Երգակցութիւն s. chant simultané, accompagnement.

Երգաչան, ից, Երգայարդար s. mus. compositeur.

Երգապետ, ի sm. le grand chantre.

Երգարան, ոց sm. instrument de musique; chansonnier, recueil de chants, de chansons; méthode de chant.

Երգեհոն V. Երգիհոն.

Երգեմ, եցի va. chanter; — քնարաւ, jouer de la lyre; — ծեռամբ, jouer d'un instrument.

Երգեցիկ, ցկաց s. chanteur, chanteuse.

Երգեցող s. chanteur; chansonnier; — եկեղեցւոյ, chantre.

Երգեցողութիւն s. le chant.

Երգիծաբան s. satirique.

Երգիծաբանական a. satirique.

Երգիծաբանեմ, եցի va. satiriser, lancer des brocards contre qn., le railler.

Երգիծաբանութիւն s. satire, brocard.

Երգիծական a. satirique, moqueur.

Երգիծանեմ, գիծի va. déchirer, crever, percer, enfoncer; piquer par des railleries, par des paroles satiriques, faire des railleries de qn., se moquer de lui, le railler.

Երգիծանող sm. moqueur, railleur.

Երգիծանութիւն, Երգիծանք, Երգիծումն s. déchirure, déchirement; satire, brocard, moquerie, raillerie.

Երգիծուցանեմ, ուցի va. déchirer, crever.

Երգիհոն, ոց sm. orgue; — հարկանել, toucher, jouer de l'orgue.

Երգիհոնահար, ոց s. organiste.

Երգիչ V. Երգեցող.

Երդ, ոց s. lucarne; maison; ըստ —, par maison, pour chaque maison.

Երդակից s. voisin.

Երդիք s. lucarne.

Երդմնազանց, ից a. parjure; — լինել, se parjurer, commettre un parjure, violer son serment.

Երդմնազանցութիւն s. violation de serment, parjure.

Երդմնակեր V. Երդմնազանց.

Երդմնաճար, ացս. jureur, parjure; — լինել, jurer beaucoup par mauvaise habitude ou par emportement, se parjurer.

Երդմնաճարութիւն sm. juron, parjure.

Երդմնասուտ V. Ստերդումն.

Երդմնեմ, եցի vn. jurer.

Երդմնեցուցանեմ, ուցի va. faire jurer, faire prêter serment; conjurer, adjurer, exorciser; երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի, je t'adjure au nom du Dieu vivant.

Երդմնեցուցիչ s. exorciste.

Երդմնեցուցչութիւն s. exorcisme, adjuration, conjuration.

Երդմնի s. serment, jurement; — առնել՝ լինել, jurer, faire ou prêter serment, s'engager par serment.

Երդմնուրաց V. Երդմնազանց.

Երդմնստութիւն sm. faux serment, parjure.

Երդնող, ացս. jureur.

Երդնում, երդուայ vn. jurer, faire serment; սուտ —, se parjurer, faire un faux serment; — յանձն իւր, jurer par soi-même.

Երդումն, դմանս. serment, jurement; — տալ՝ դնել, prêter serment; արձակել յերդմանէ, délier, dégager d'un serment; անիաստատ —, serment d'ivrogne; — տալ ի հաւատարմութեան, prêter serment de fidélité; ստել զ—, violer son serment.

Երեամ s. troisième année; a. de trois ans; զ— adv. trois ans, pendant trois ans; յ—, tous les trois ans.

Երեխայ V. Երախայ.

Երեխայրիք V. Երախայրիք.

Երեկ sm. soir, soirée; adv. hier; ընդ՝ առ —ս, le soir, vers le soir, sur la brune; ընդ —ս է, il est tard, il se fait tard; դարձաւ օրն յերեկս, le jour baisse, il se fait tard; զօրն ց—, toute la journée, du matin au soir; իբրեւ՝ որպէս յերեկն եւ յեռանդն, comme auparavant, comme par le passé.

Երեկանամ, ացայ, Երեկեմ, եցի va. descendre, loger, passer la journée, rester jusqu'au soir; — իգինուջ, ne pas cesser jusqu'au soir de s'enivrer.

Երեկի a. d'hier, de la veille.

Երեկոյ, ի s. soir, soirée, la brune; fig. — կենաց, le soir de la vie; ընդ երեկոյս adv. le soir, vers le soir, sur la brune; իբրեւ — եղեւ, le soir étant venu, sur le soir, à la brune.

Երեկոյանայ, կոյացաւ vn. il se fait tard, il est tard, il commence à être tard, voici la brune; երեկոյացեալ էր ժամն, l'heure était avancée.

Երեկոյի, Երեկոյին, Երեկորեայ a. du soir; յերեկորեայ

adv. le soir, vers le soir; depuis le soir, du soir.

Երեկորի, որոյ, որեաց sm. soir, soirée.

Երեկորին a. du soir; adv. le soir, vers le soir.

Երեկորնական a. du soir; occidental; — պարտէզք, les Hespérides.

ԵրեկուՓիւն V. ՑերեկուՓիւն.

Երեկուն s. soir, la soirée; a. du soir; adv. le soir, vers le soir.

ԵրեկօՓք, ից, Փիւք s. séjour du soir; երեկօՓս առնել՝ առնուլ, descendre à, chez, demeurer, passer la nuit.

Երեկորի V. Երեկորի.

Երեվեան, մենից, Երեմենի, մեննաց a. de trois ans, triennal; âgé de trois ans.

Երես V. Երեսք; երես երես, — առ —, face à face; *— չունենալ, ne pas oser (à cause d'une faute commise); *—ը չնայիլ, faire mauvaise mine; faire un mauvais accueil; *—ը զարնել, jeter à la face, reprocher; *—ը վար առնել, blâmer; *—ը կախել՝ Ցածուեցնել, faire la mine, bouder; *— ներմակցնել, faire bonne figure, mériter des éloges; *— չներմակցնել, faire triste figure, ne pas mériter des éloges; *—ին ջուրն երթալ, —ը ջուր չունենալ, être effronté, éhonté, perdre toute pudeur; *— առնուլ, être gâté; *— տալ, gâter un enfant; ինձ — արա, faites pour moi; զերեսն քաջի տացէ, tant pis pour lui; *ինչ երեսով V. Երեսք.

Երեսագիր, գրոյ s. adresse (d'une lettre).

Երեսաւոր a. hardi, courageux.

Երեսեմ, եցի vn. se prés enter, paraître, se faire voir.

Երեսնակ s. aigremoine.

Երեսնամեայ, Երեսնամեան, Երեսնամենի, Երեսնամի a. de trente ans; âgé de trente ans.

Երեսնաւոր, աց a. trente pour un, trente fois plus.

Երեսնեակ, եկի s. trentaine.

Երեսնեմեան, Երեսնեմի V. Երեսնամեայ.

Երեսներորդ, աց a. trentième.

Երեսնիցս adv. trente fois.

Երեսնօրեայ a. de trente jours.

Երեսուն, եսնից a. trente.

*Երեսսրբիչ s. serviette de toilette.

Երեսփոխան, աց s. représentant, député.

Երեսք, սաց s. visage, figure, face; mine, air, aspect; surface; personne; corps; yeux, vue, apparence, extérieur, présence; rôle; sens, explication; respect, honneur; — կօշկաց, empeigne; յերեսաց երկրի, de dessus la terre, du monde; — երկրի, la surface de la terre; ընդ ամենայն երեսս երկրի, par toute la terre; առաջի երեսաց, à la face, en présence de, à la vue de; առ երեսս, իվերին երեսս, en apparence, extérieu-

rement; երեսս, à la figure, en face, en présence; զերեսօք ջուրց, sur la surface de l'eau, à fleur d'eau; յերեսաց, de la part; pour, par; երեսս առնել, avoir égard, avoir de grands égards pour, ménager, respecter; ոչ ինչ երեսս արար, il ne tint aucun compte; ոչ առնել երեսս աղաչանացն, ne pas exaucer ses prières; զերեսս դնել՝ հաստատել, se diriger vers; զերեսս հաստատեաց գնալ յԱնի, il prit avec fermeté le chemin d'Ani; անկանել իվերայ երեսաց, tomber le visage contre terre, se prosterner; զանի երեսօք, beau de visage; ակն առնուլ երեսաց ուրուք, honorer la présence de qn.: խոնարհիլ անկանել երեսաց, faire la mine, bouder; իխոնարհ կախել երեսաց, avoir l'air triste; Թաքչել յերեսաց ուրուք, se cacher de qn.; ելանել յերեսաց ուրուք, sortir de chez qn., de sa présence; յանդիման լինել միմեանց երեսօք, se voir, se voir l'un l'autre; առնուլ զերեսս ուրուք, prendre, avoir l'air de qn., en jouer le rôle; տալ զերեսս խնդրել զՏէր, se mettre à la recherche du Seigneur; գալ յերեսս ուրուք, se présenter à qn.; յերեսս բերել, présenter; յերեսս գալ՝ անկանիլ, paraître; բացաւ երեսօք, à visage découvert; որո՞վ երեսօք, de quel air? avec quelle audace? զերեսս ծռել, faire des grimaces, grimacer; Ցաց երեսաց; V. Առաջաւորութիւն; հատանիլ քնոյ յերեսաց ուրուք, ne pouvoir plus dormir, avoir le sommeil interrompu, troublé.

Երեր, ի s. V. Երերումն; — եւ տատան լինել, errer, faire le vagabond; յերերի կալ V. Երերիմ.

Երերաճուի a. fort agité, ballotté.

Երերանք, նաց s. tremblement; l'action d'errer, vagabondage.

Երերեմ, եցի va. remuer, agiter, ballotter.

Երերիմ, ըեցայ vn. trembler, remuer, vaciller, s'agiter, balancer, ballotter, se trémousser; errer, être vagabond.

Երերումն s. tremblement, vacillation, agitation, balancement.

Երերուն a. tremblant, vacillant, agité; errant, vagabond.

Երեւակ, ի s. Saturne (planète); V. Երեւոյթ.

Երեւակայական a. imaginaire, fantastique.

Երեւակայեմ, եցի va. imaginer; vn. s'imaginer, se figurer.

Երեւակայոտ a. plein d'imagination; — այր, homme à imagination.

Երեւակայութիւն s. imagination; բեղմնաւոր՝ ժիր —, — féconde, active.

Երեւան; յ— աճել՝ Ցանել, mettre au jour, mettre à découvert, en évidence, montrer,

démasquer; ~ գալ, se laisser voir, se montrer, paraître.

Երեւելի a. visible, évident, apparent; célèbre, fameux, remarquable, insigne, illustre, glorieux, éminent; éclatant, important, considérable, mémorable, solennel; — առնել, rendre remarquable, distinguer; — լինել, se rendre illustre, s'immortaliser, se signaler, se distinguer.

Երեւեցուցանեմ, ուցի va. faire paraître, faire voir, montrer, faire semblant de.

Երեւիլ s. calandre, cosson.

Երեւիմ, ւեցայ vn. paraître, se faire voir, apparaître, avoir l'air, se montrer, se présenter; երեւի, il paraît.

Երեւոյթ, ւոյթից sm. apparence, air, extérieur, aspect, vue, mine; —ք լուսնի, phases; —ք բնութեան, les phénomènes de la nature; a. apparent, visible; ridicule; բերել զերեւոյթս իրիք, avoir l'air de.

Երեւութանամ V. Երեւիմ.

Երեւումն s. apparition.

Երեք, երից, երիւք a. trois; troisième.

Երեքալեան a. très-houleux.

Երեքամեայ V. Եռամեայ.

Երեքամսեայ V. Եռամսեայ.

Երեքանկիւն, Երեքանկիւնի V. Եռանկիւն, etc.

Երեքանձնեայ a. de trois personnes.

Երեքարիւր, ոց a. trois cents.

Երեքարծէն, ծենի s. trident.

Երեքդանգեան a. de trois liards, de rien, vaurien, méprisable.

Երեքեան, երեցունց s. a. tous les trois.

Երեքթեւեան a. qui a trois ailes; — նետ, flèche barbelée, à trois ailes.

Երեքմզեան a. de trois empans.

Երեքժանի a. qui a trois pointes; s. trident.

Երեքին, եցունց, երիւք s. a. tous les trois.

Երեքկարգեան a. à trois rangs, sur trois rangs.

Երեքկին a. triple; adv. triplement; trois fois.

Երեքկնարօր առնեմ va. labourer trois fois; fig. bien examiner, examiner minutieusement.

Երեքկնեմ, եցի va. tripler, tiercer.

Երեքկուղ a. triple, triplé.

Երեքկուսի a. qui a trois côtés ou angles, triangulaire.

Երեքհազարեան a. de trois mille.

Երեքհարիւր, ոց a. trois cents.

Երեքհարիւրերքին, եցունց s. a. tous les trois cents.

Երեքծեղուանեայ s. à trois étages.

Երեքմասնեայ a. composé de trois parties, partagé en trois, triple.

Երեքնուկ s. sainfoin, esparcette.

Երեքշաբաթի, ծու s. mardi.

Երեքպատիկ a. adv. triple.

Երեքսայրի a. armé d'un triple tranchant.

Երեքսրահեան a. qui a trois salles.

Երեքսրբեան a. trois fois saint, très-saint; — օրհնութիւն, le trisagion.

Երեքտակէն a. trois rangs.

Երեքտասան, ից a. treize.

Երեքտասանամեայ, Երեքտասանամեան, մենից a. de treize ans, âgé de treize ans.

Երեքտասաներորդ, աց a. treizième.

Երեքտասաներեքեան, նեցունց s. a. tous les treize.

Երեքտերեւուկ s. trèfle.

Երեքօրեայ, ըից a. de trois jours; adv. le troisième jour.

Երեքօրիմ, ըեցայ vn. rester, séjourner trois jours.

Երէ, ոց s. bête fauve; gibier.

Երէզ, րիզաց a. désert, inculte; s. lande.

Երէկ, րեկի, յերեկէ, յերիկէ sm. le jour d'hier, la veille; adv. hier.

Երէց, րիցու, րիցունք, րիցանց a. ancien, âgé, aîné, grand; s. frère aîné; prêtre; — էր քան զնա ժամանակաւ, il était plus ancien, âgé que lui.

Երէցաւուրց a. le plus âgé, l'aîné.

Երէցութիւն s. ancienneté.

Երթ, ից s. l'aller, le départ; զերթն եւ զդարձ, l'aller et le retour.

Երթամ, չոգայ, ե'րթ vn. aller, s'en aller, partir, se rendre; ե'րթ իրաց, va-t'en, allez-vous-en, allez vous promener; ե'րթ յետս իմ, retire-toi! ե'րթ խաղաղութեամբ, allez en paix, adieu; վաճառականութիւնն երթայր եւ անկանէր, le commerce languissait de plus en plus; երթայր տակաւ եւ անշքանայր, il tombait peu à peu; երթան եւ վատթարին իրք նորա, ses affaires vont en décadence, de pis en pis; ողջ երթ, երթ ողջամբ, adieu, portez-vous bien; — զջրոյ, aller à l'eau; այս ճանապարհ երթայի, ce chemin conduit, mène à; — առ հարս՝ զճանապարհ ամենայն երկրի, aller *ad patres*, mourir; — զիւրովին, se tuer; — զիւիք, se livrer à.

Երթանամ V. Երթամ.

Երթեւեկ, աց s. allées et venues, tour, course; a. qui va et vient; —ք, les allants et les venants; — ծովու, le flux et le reflux de la mer; —ս առնել՝ առնուլ, aller et venir, faire plusieurs allées et venues, faire des courses.

Երթեւեկեմ V. Երթեւեկս առնեմ.

Երթեւեկութիւն V. Երթեւեկ.

Երի, երւոյ s. jointure du bras et de l'épaule des animaux.

Երի; առ —, prép. à côté, auprès, près, dans le voisinage; առ — ընթանալ, aller, marcher de pair, s'accorder.

Երիզ, ոյ s. bande, bandelette.

Երիզապատ, Երիզապինդ a. bandé, lié de bandelettes.

Երիթ, ագ s. clou; coin, cheville.

Երիհացեալ a. desséché, maigri.

Երիկամունք, մանց s. reins, rognons; entrailles.

Երիկեան a. d'hier, de la veille; fig. —ք ոմանք եմք, nous ne sommes que depuis hier.

Երիկուն adv. le soir, vers le soir; — իբրուն, tout le soir.

Երինջ, ընջոց sm. génisse, jeune vache.

Երիվար, ագ sm. cheval, coursier.

Երիվարաշատ a. qui a beaucoup de chevaux.

Երիտասարդ, ագ s. jeune homme.

Երիտասարդաբար V. Երիտասարդապէս.

Երիտասարդական a. juvénil, de jeune homme.

Երիտասարդանամ, ացայ vn. redevenir jeune, se rajeunir.

Երիտասարդանոց, ագ sm. gymnase, cirque.

Երիտասարդապէս adv. en jeune homme, d'une manière juvénile.

Երիտասարդութիւն s. jeunesse; յաստիս —ե, dans la vigueur de la jeunesse.

Երիտասարդուհի sf. jeune fille.

Երիր a. troisième; adv. troisièmement, en troisième lieu.

Երիցս անգամ adv. trois fois.

Երիցագոյն a. plus ancien; doyen; սակաւ ինչ ամօք — քան զիս, un peu plus âgé que moi; — փոյթ նորա էր, son principal soin était de; իբր հարիւր ամօք — է քան զնա ժամանակաւ, il a vécu environ cent ans avant lui.

Երիցական a. presbytérien.

Երիցականութիւն s. presbytérianisme.

Երիցակից sm. compagnon d'un prêtre.

Երիցանի, անւոյ s. pl. les prêtres.

Երիցապետ, ագ sm. archiprêtre.

Երիցացուցանեմ, ուցի va. rendre plus grand, plus ancien; élever, avancer.

Երիցութիւն s. ancienneté, doyenné; prêtrise, sacerdoce.

Երիցուկ, ցկի s. camomille.

Երիցուհի sf. prêtresse.

Երիցս adv. trois fois, à trois reprises; — անգամ, trois fois; — երանելի, très-heureux.

Երիւար V. Երիվար.

Երիւրեմ V. Յերիւրեմ.

Երկ, ոց s. peine, mal, fatigue, effort; travail, ouvrage; besogne; —ք, travaux; —ք մտաց, ouvrages d'esprit; —ս արկանել, se donner de la peine, faire des efforts, tâcher, se fatiguer, avoir du mal.

Երկաթ, ոյ s. fer; tout instrument de fer, glaive, chaîne, clou, etc.; պատել —ով, ferrer; բազմախողխող —, fer tranchant.

Երկաճագամ a. ferré, armé de pointes de fer, cloué.

Երկաճագործ, ոց s. forgeron; a. fait de fer.

Երկաճագործի, ծեաց s. instrument en fer.

Երկաճախառն a. ferrugineux.

Երկաճակապ ā. enchaîné avec des liens de fer, enchaîné; — առնել, enchaîner avec des liens de fer, charger de fers, enchaîner.

Երկաճակուռ ā. garni de fer, ferré.

Երկաճահանք, նաց, Երկաճահատք, տաց s. mine de fer.

Երկաճահատ, ից s. ouvrier qui travaille dans les mines de fer.

Երկաճապատ a. ferré, garni de fer, plaqué en fer.

Երկաճասայր a. garni de pointes de fer.

Երկաճեղէն, ղինաց, Երկաճի, ճեայ a. de fer.

Երկախառնեմ, եցի vn. travailler ensemble, avec.

Երկակ, ի s. nombre binaire, nombre de deux; deux.

Երկակենդան, Երկակենցաղ a. amphibie.

Երկակի a. double; adv. doublement.

Երկակողմանի a. qui a deux côtés; de deux côtés, réciproque.

Երկակտուր, տրոյ sm. diamètre.

Երկամանակ a. qui a deux temps ou mesures.

Երկամեայ a. de deux ans, âgé de deux ans.

Երկամուսին, սնոյ s. a. bigame.

Երկամուսնութիւն s. m. bigamie.

Երկայն, ից adj. long; — կեանք, longue vie; — ճառ՝ ճանապարհ, long discours, chemin.

Երկայնաբազուկ V. Երկայնաձեռն.

Երկայնաբան a. qui parle longuement; prolixe, diffus, verbeux; — է մատեանս, il y a des longueurs dans cet ouvrage.

Երկայնաբանեմ, եցի vn. parler longuement.

Երկայնաբանութիւն s. prolixité, diffusion, longueur, babil, verbosité.

Երկայնագոյն adv. longuement; diffusément.

Երկայնագէզ, գիզի, գիզաց a. grand, très-élevé, gigantesque.

Երկայնածնօտ a. qui a une longue mâchoire.

Երկայնակեաց V. Երկարակեաց.

Երկայնակեցութիւն s. longévité, longue vie.

Երկայնահասակ a. de haute taille, grand.

Երկայնահեր a. qui a de longs cheveux.

Երկայնահոգի a. qui a de la longanimité, patient.

Երկայնաձեռն a. de longue main.

Երկայնաձեւ a. long, allongé, oblong.

Երկայնաձիգ a. très-long, allongé; long, de longue durée; qui lance loin.

Երկայնամիտ, մտաց a. patient, endurant; — աշխատութիւն, travail obstiné; — լինել V. Երկայնամտեմ; — լեր առ իս, ayez patience à mon égard.

Երկայնամտաբար adv. avec longanimité, patiemment.

Երկայնամտեմ, եցի vn. avoir de la longanimité, une longue patience, patienter; — իւրք բանից ուրուք, écouter patiemment les paroles de qn.

Երկայնամտութիւն s. longanimité, patience.

Երկայնամօրուս adj. qui a une longue barbe; s. longue barbe.

Երկայնանամ, ացայ vn. s'allonger; se prolonger.

Երկայնանիստ a. étendu; — լեառն, montagne à large base.

Երկայնապատում V. Երկարապատում.

Երկայնատարած a. très-étendu.

Երկայնատեղ a. à longue lance; fig. — արտեւանունք, longs cils.

Երկայնատուն a. à longue queue.

Երկայնացուցանեմ V. Երկայնեմ.

Երկայնաւուրք, ոց sm. les longs jours; Երկայնաւուրս լինիմ V. Երկայնօրեայ.

Երկայնաքիթ a. qui a un long nez.

Երկայնբանութիւն V. Երկայնաբանութիւն.

Երկայնեմ, եցի, ես՛ va. allonger, rallonger; զի՞ երկայնեմ զբանս, pourquoi prolonger ce discours, ce récit? գուցէ երկայնեցի յոյժ զնաուս, j'ai peut-être trop parlé.

Երկայնժամանակեան a. de longtemps, qui dure longtemps.

Երկայնմտութիւն s. longanimité, patience.

Երկայնութիւն s. longueur; géog. longitude; յ—, de long; au long de, du long de, le long de, tout le long de; խաղալ գնալ յ— գետոյն, longer la rivière; — աւուրց՝ կենաց, longs jours, longue vie.

Երկայնօրեայ լինիմ vn. vivre de longs jours.

Երկան, աց sm. moulin; meule; V. Երկանաքար.

Երկանաքար ou վէմ — sm. pierre meulière, pierre de meule; a. de pierre meulière.

Երկանիւ a. qui a deux roues; s. cabriolet.

Երկանուն a. qui porte deux noms.

Երկապաշտ, ից a. parasite.

Երկասեր a. hermaphrodite.

Երկասէր V. Աշխատասէր.

Երկասիրեմ V. Աշխատասիրեմ.

Երկասիրութիւն V. Աշխատասիրութիւն.

Երկավանկ, ից a. dissyllabe.

Երկատեսակ a. de deux espèces ou sortes.

Երկար a. long; ընդ — adv. longtemps; longuement, à la longue.

Երկարաբան, etc. V. Երկայնաբան, etc.

Երկարակեաց a. qui vit longtemps; vivace; — լինել, vivre longtemps; — լինել քան զոք, survivre à qn., vivre plus longtemps que lui; — առնել, faire vivre longtemps.

Երկարաձգեմ, եցի va. prolonger, traîner en longueur, traîner; —իմ vn. se prolonger, traîner; երկարաձգեցան իրքն, cette affaire traîna.

Երկարաձգութիւն s. prolongation.

Երկարաձիգ a. long, prolongé.

Երկարապատում a. raconté longuement, prolixe, long; — առնել, raconter au long.

Երկարատեւ a. qui dure longtemps, durable, long; — ճանապարհ, voyage long, de long cours.

Երկարատեւութիւն s. longue durée, longueur.

Երկարեմ, եցի va. allonger, prolonger.

Երկարութիւն s. longueur.

Երկարումն s. prolongation.

Երկաւորեակ, Երկաւորիք V. Երկուորեակ, Երկուորի.

Երկաքանչիւր, ոց s. chaque, l'un et l'autre, tous les deux.

Երկբայ a. douteux, incertain; երկբայս լինել, douter, hésiter; երկբայս առնել, faire douter ou soupçonner; երկբայս արկանել, révoquer en doute.

Երկբայաբար adv. avec doute, avec hésitation.

Երկբայական a. douteux, incertain; dubitatif.

Երկբայանամ, ացայ, Երկբայիմ, յեցայ vn. douter, être incertain, balancer, avoir des doutes, hésiter, flotter; ոչինչ երկբայիմ, je ne doute pas, sans doute.

Երկբայութիւն s. doute, hésitation, incertitude; rhét. dubitation; չիք տեղի —ե, on n'en peut plus douter; ընդ —է արկանել, révoquer en doute, douter; երկբայութիւնս անկանել, — առնուլ, douter, avoir peine à croire; — արկանել, susciter des doutes.

Երկբան, ից a. amphibologique; double, fourbe, faux; discordant, différent.

Երկբանութիւն s. amphibologie; différence, désaccord; duplicité, fourberie, fausseté.

Երկբարբառ a. s. diphthongue.

Երկբացիկ a. qui s'ouvre de deux côtés; — դուռն, porte à deux battants; — սանդուղք, échelle double.

Երկբերան, Երկբերանեան a. qui a deux bouches, deux embouchures, deux tranchants.

Երկբոյս a. qui a deux natures.

Երկգլուխ, լսոյ, Երկգլխի, լսւոյ a. à deux têtes.

Երկգնդիմ, դեցայ vn. se diviser en deux troupes.

Երկգոյն a. à deux couleurs.

Երկգունակ a. de deux sortes.

Երկդիմեան, Երկդիմի a. à deux visages, à mine équivoque; à deux envers, à deux faces; fig. équivoque, double, faux, douteux, ambigu.

Երկդիմութիւն s. ambiguïté, équivoque, duplicité.

Երկդրամեան, մենի s. didrachme.

Երկեակ V. Երկակ.

Երկեամ a. de deux ans; զ—, զ— մի adv. deux ans, pendant deux ans.

Երկեղ V. Երկիւղ.

Երկեղուկս արկանեմ va. faire peur, jeter ou inspirer de la crainte, effrayer.

Երկեմեան, մենից a. de deux ans, âgé de deux ans; յերկեմենից եւ իսոնարհ, depuis l'âge de deux ans et au-dessus.

Երկերիւր, ոց a. deux cents.

Երկեցուցանեմ, ուցի va. faire peur, effrayer, intimider.

Երկեւան s. doute, soupçon, défiance, crainte.

Երկեքերք, Երկեքերքի a. de deux feuilles.

Երկեւր, Երկեւրեան a. à deux ailes, diptère.

Երկին, կնի, Երկինք, կնից s. ciel, cieux; կապուտակ —, la voûte azurée; ելանել յերկինս, monter au ciel; յերկինս ամբառնալ, *—ք բարձրացնել, élever jusqu'au ciel; * — երկիր իբար անցնել, remuer ciel et terre; ջինջ՝ պարզ՝ անամպ՝ ամպամած —, ciel pur, serein, sans nuages, couvert de nuages; ո՛վ —, ô ciel!

Երկիցեան a. de deux colonnes (page).

Երկիր, կրի s. terre, globe terrestre; terre, sol; pays, contrée, territoire; — ծննդեան, la terre natale.

Երկիրպագանեմ, պագի va. se prosterner, adorer.

Երկիցս, — անգամ adv. deux fois, *bis*.

Երկիւղ, ի, իւ sm. peur, crainte, frayeur; առ —ի, de peur, de crainte que ou de, dans la crainte de; խօլական —, terreur panique; երկեան — մեծ, ils furent remplis d'une grande crainte; վասն —ին Հրէից, par crainte des Juifs; յ— անիկարին վարանել, զերկիւղի ֆարկանիլ, être saisi de crainte, de frayeur; — մահու դնել իվերայ, jeter dans la crainte de la mort, menacer de mort; — իմիտս ուրուք արկանել, — արկանել յոք, jeter la crainte dans l'esprit, dans l'âme de qn., l'effrayer; անկաւ իվերայ նորա — մահու, la crainte de la mort le saisit; ախտանալ զ—, avoir peur, craindre.

Երկիւղագին a. qui fait peur, effrayant, effroyable.

Երկիւղալից adj. plein de

crainte, effrayé; effrayant, terrible; peureux, craintif, poltron.

Երկիւղախառն adv. mêlé de crainte, craintivement, avec crainte.

Երկիւղած, աց a. qui craint le Seigneur, craignant Dieu, timoré, consciencieux, religieux, pieux, dévot; timoré, craintif, timide; — եմ իդից, je crains les dieux.

Երկիւղածութիւն s. crainte de Dieu, crainte religieuse, scrupule, piété, dévotion; timidité; —ք, consciencieusement, scrupuleusement; — իդից, la crainte des dieux.

Երկիւղալի a. à craindre; — է, il est à craindre.

Երկիւղուկս արկանեմ V. Երկեղուկս արկանեմ.

Երկլեզու a. qui a deux langues, double, fourbe.

Երկլուսնեայ a. de deux lunes; — աւուրք, espace de deux lunes, de deux mois.

Երկխորհուրդ a. qui a deux pensées, double, fourbe.

Երկխօսս, Երկխօսութիւն V. Երկբան, Երկբանութիւն.

Երկծով a. baigné par deux mers.

Երկկայմ, ի s. brick.

Երկկանգուն a. de deux coudées.

Երկկերպ, Երկկերպի a. de deux manières, natures.

Երկկին, կնոջ a. qui a deux femmes, bigame.

Երկկնութիւն s. bigamie.

Երկհատոր a. en deux volumes.

Երկծայն s. dicton.

Երկձի, ից a. à deux chevaux; s. équipage.

Երկձեղքիմ, եցայ vn. se fendre en deux.

Երկճիղ, Երկճիւղ, Երկճիղի a. à deux pointes, fourchu, fourché.

Երկմատենի, Երկմատնի a. à deux pointes.

Երկմիլիոն, ի s. billion.

Երկմիտ, մտաց a. incertain, irrésolu, perplexe, défiant; — յերկմիտս լինել V. Երկմտեմ.

Երկմտեցուցանեմ, ուցի va. faire douter.

Երկմտեմ, եցի, Երկմտիմ, տեցայ vn. hésiter, douter, balancer, avoir des doutes, être incertain, en suspens; — իմաստոց, être incrédule, douter de la religion.

Երկմտութիւն s. hésitation, barguignage, irrésolution, perplexité, doute; divergence d'avis, défiance; առանց —ե, sans hésitation, sans doute; չիք ինչ —ե, il n'y a pas à balancer, à hésiter.

Երկն, երկան, երկունք, կանց s. douleur cruelle, peine affreuse, travail pénible; երկունք ծննդականի, les douleurs de l'enfantement; երկունք մահու, les douleurs de la mort; սկիզբն երկանց, commencement des douleurs; յերկունս լինել, ունել երկանց,

ալաւոիլ զոմամբ երկանց, être en mal d'enfant, éprouver les douleurs de l'enfantement, de cruelles douleurs.

Երկնաբերձ a. qui s'élève jusqu'aux cieux, très-haut, très-élevé.

Երկնաբնակ a. qui habite le ciel, céleste.

Երկնագնաց a. qui va, qui conduit au ciel, qui marche dans les cieux; — լինել, aller au ciel; — առնել, conduire au ciel.

Երկնագէտ s. qui connaît le ciel, astronome.

Երկնագոյն a. de la couleur du ciel, bleu de ciel.

Երկնագումար a. composé d'une troupe céleste.

Երկնագունտ, գնտոյ sm. globe céleste.

Երկնագրական a. uranographique.

Երկնագրութիւն s. uranographie.

Երկնաթռիչ a. qui vole au ciel.

Երկնախոհ a. qui pense aux choses célestes.

Երկնակեաց, Երկնակենցաղ, Երկնակրօն a. qui vit aux cieux, qui a une conduite céleste, qui vit comme un ange, divin.

Երկնահայեաց a. qui regarde le ciel, qui a les regards tournés vers le ciel.

Երկնահանգէտ, Երկնահանգոյն a. semblable au ciel céleste.

Երկնահանճար a. doué d'une sagesse céleste.

Երկնահար a. frappé du ciel, foudroyé.

Երկնահիւս a. accordé du ciel, céleste, divin.

Երկնային V. Երկնաւոր.

Երկնաչու a. qui voyage dans les cieux.

Երկնապարգեւ V. Երկնահիւս.

Երկնապիշ a. qui regarde au ciel; — լինել, regarder le ciel, fixer ses regards au ciel.

Երկնաքար V. Օդաքար.

Երկնաստեղծ a. qui a créé le ciel.

Երկնաստեղած a. tombé du ciel.

Երկնաւոր, աց a. céleste, divin.

Երկնաքաղաքացի a. citoyen, habitant des cieux.

Երկնեմ, եցի va. être en mal d'enfant, être en travail, éprouver les douleurs de l'enfantement; fig. souffrir cruellement; élaborer, méditer, couver, projeter, s'aviser, songer; մեծամեծս խորհուրդս մեծամեծս —, former, concevoir de grands, de plus hauts desseins; — իմիտն, former, concevoir le dessein.

Երկնուղէշ a. qui porte ses branches jusque vers les nues.

Երկնուստ, յերկնուստ adv. du ciel, du haut des cieux.

Երկնչիմ, երկեայ, երկի՛ր vn. craindre, avoir peur, s'effrayer; երկեան յոյժ երկիւղ

մեծ, leur frayeur devint extrême, ils ont eu grande peur; — յերեսաց ուրուք, avoir peur de qn., le craindre.

Երկնչոտ V. Երկչոտ.

Երկշաբաթի, ծ.ոյ s. lundi.

Երկոտանի, անց.ոյ, անեաց a. qui a deux pieds; — է մարդ, l'homme est un bipède.

Երկոտասան, ից a. douze.

Երկոտասանածալ a. impr. in-douze.

Երկոտասանամեայ, Երկոտասանամեան, մեծից a. de douze ans, âgé de douze ans.

Երկոտասանանիստ s. dodécaèdre.

Երկոտասանեակ, նեկի sm. douzaine.

Երկոտասաներորդ, աց a. douzième.

Երկոտասանեքեան, Երկոտասանեքին, եցունց a. tous les douze.

Երկոտասանիցս adv. douze fois.

Երկու, կուց, կոքումբք, երկուք a. deux; adv. deuxième.

Երկուանք V. Յերկուանք.

Երկունք V. Երկն.

Երկուշաբաթի, ծ.ոյ s. m. lundi.

Երկուորածին a. qui enfante ou met bas des jumeaux.

Երկուորեակ s. jumeau, jumelle; couple, paire.

Երկուորի, ք.ոյ s. a. jumeau, jumelle; qui enfante ou met bas des jumeaux; —ք s. testicules.

Երկուցանեմ V. Երկեցուցանեմ.

Երկոքեան, Երկոքին, կոցունց a. s. tous les deux; — եւս, l'un et l'autre.

Երկչոտ, աց a. timide, peureux, craintif, poltron, couard.

Երկչոտիմ, եցայ vn. s'intimider.

Երկչոտութիւն s. timidité, poltronnerie, couardise.

Երկպառակ a. divisé, désuni, en désaccord; — լինել, être divisé, avoir des divisions; — կուսակցութիւն, faction.

Երկպառակեմ, եցի va. diviser, mettre en discorde, en désaccord, désunir.

Երկպառակիմ, կեցայ vn. se diviser, entrer en discorde, être en désaccord, en dissidence, se désunir.

Երկպառակութիւն sm. discorde, division, dissension, désunion, scission, mésintelligence.

Երկպատիկ a. double; adv. doublement.

Երկպատկեմ, եցի va. doubler.

Երկսայրաբանութիւն s. dilemme.

Երկսայրի a. à deux tranchants.

Երկստուերեան a. amphiscien.

Երկտիրեան a. qui a deux maîtres.

Երկրաբան, ից s. géologue.

Երկրաբանական a. géologique.

Երկրաբանութիւն sm. géologie.

Երկրաբաշխական a. géodésique.

Երկրաբաշխութիւն s. géodésie.

Երկրաբուղխ a. produit, sorti de la terre.

Երկրագիտութիւն s. géognosie.

Երկրագնաց, ից a. qui marche sur la terre.

Երկրագործ, աց s. agriculteur, cultivateur.

Երկրագործական a. agricole, rural, aratoire.

Երկրագործեմ, եցի va. cultiver la terre, s'occuper, faire de l'agriculture.

Երկրագործութիւն s. agriculture.

Երկրագունտ, գնտոյ s. m. globe terrestre, sphère.

Երկրագիր, Երկրագրութիւն V. Աշխարհագիր, Աշխարհագրութիւն.

Երկրախոս, etc. V. Երկրաբան, etc.

Երկրածին a. né de la terre.

Երկրակալ, Երկրակալութիւն V. Աշխարհակալ, Աշխարհակալութիւն.

Երկրական a. terrestre.

Երկրակեաց a. qui vit sur la terre, terrestre; — կեանք, vie mondaine.

Երկրակոխ a. qui foule, qui marche sur la terre, terrestre.

Երկրամած V. Գետնամած.

Երկրային V. Երկրաւոր.

Երկրանախանձ V. Գետնանախանձ.

Երկրաշարժ V. Գետնաշարժ.

Երկրաչափ, ից, աց s. géomètre.

Երկրաչափական a. géométrique.

Երկրաչափութիւն sm. géométrie.

Երկրաչափօրէն adv. géométriquement.

Երկրապարար a. qui engraisse la terre.

Երկրապարփակ a. qui entoure la terre.

Երկրապիշ լինիմ vn. fixer ses regards à terre.

Երկրասէր a. qui aime le monde, mondain; qui aime son pays.

Երկրասնունդ a. nourri sur la terre, terrestre.

Երկրասոյզ a. enfoncé dans la terre, enfoui.

Երկրաստեղծ a. qui a créé le monde; créé de la terre, terrestre.

Երկրատարած a. répandu sur toute la terre.

Երկրաւոր, աց a. terrestre, mondain.

Երկրաքարշ V. Գետնաքարշ; — այր, homme charnel, sensuel, voluptueux; — բերկրութիւնք, plaisirs sensuels, charnels.

Երկրաւորութիւն sm. mondanité.

Երկրորդ, աց a. second, deuxième; second, remplaçant; adv. deuxièmement, secondement, en second lieu; — անգամ, une seconde fois; — առնել զիմն իրիք, regarder

une chose comme l'accessoire de.

Երկրորդաբար adv. au second rang, secondairement, accessoirement.

Երկրորդական a. secondaire, accessoire, intermédiaire.

Երկրորդեմ, եցի va. réitérer, répéter.

Երկրորդութիւն s. V. Երկրորդումն ; second rang.

Երկրորդումն s. réitération, répétition ; — օրինաց, deutéronome.

Երկրորդուստ s. liste.

Երկրպագեմ, եցի vn. se prosterner, adorer.

Երկրպագու, աց a. s. adorateur.

Երկրպագութիւն s. adoration, prosternation, culte ; — — մատուցանել, adorer.

Երկցեղ V. Երկպառակ.

Երկփեղկ a. divisé en deux, désuni ; յերկփեղկս լինել, se diviser, être en désaccord.

Երկփեղկեմ, եցի va. diviser en deux, partager ; désunir, mettre en désaccord.

Երկփեղկիմ, եցայ vn. être divisé en deux, se diviser.

Երկփեղկումն s. division.

Երկք V. Երկ.

Երկօրեայ a. de deux jours ; adv. dans deux jours.

Երնեմ V. Zոսեմ.

Երնջակ, աց s. bot. érynge.

Երշիկ, շկի sm. saucisse, saucisson.

Երուխ s. flocon de coton.

Երջանիկ, նկաց a. heureux, fortuné ; — առնել, rendre heureux ; — լինել, être heureux.

Երջանկամամ, ացայ vn. être heureux.

Երջանկաւէտ a. très-heureux, bienheureux ; — աւուրք, trop heureux jours.

Երջանկութիւն s. bonheur, félicité.

Երր sm. moisissure, carie, pourriture, putréfaction.

Երրակի a. triple ; adv. de trois sortes.

Երրեակ a. ternaire, trois ; s. terne, nombre ternaire, nombre de trois.

Երրորդ, աց a. troisième ; adv. troisièmement, en troisième lieu ; s. le tiers.

Երրորդական a. ternaire, tertiaire ; — դողք, terrains tertiaires.

Երրորդեմ, եցի va. tripler, répéter trois fois.

Երրորդութիւն sm. trinité ; triplicité.

Երփն s. nuance ; couleur, teint ; — առնուլ, briller de diverses nuances.

Երփն երփն adj. nuancé, éclatant ; adv. de mille, de diverses nuances ; — երանգօք, avec mille couleurs nouvelles, de toutes sortes de couleurs ; — գարկանիլ՝ գատանիլ յիմեքէ, briller de mille nuances, de mille couleurs, éclater des plus vives couleurs.

Երփնագեղ a. de belles nuances.

Երփնագոյն a. de diverses nuances, nuancé.

Երփնաներկ a. teint de diverses nuances.

Երփնափայլ a. qui brille de diverses, de belles nuances.

Երփնեմ, եցի va. nuancer.

Երփներանգ V. Երփնագոյն.

Եւ conj. et; même; ոչ մին եւ ոչ միւսն, ni l'un ni l'autre; — այլն adv. et cætera; — արդ conj. or, donc; եւ, եւ, et, et; — զի, — քանզի conj. puisque.

Եւեթ adv. seulement, uniquement.

Եւն V. Եօն.

Եւս conj. adv. encore, de plus, davantage; — առաւել, d'autant plus, à plus forte raison; — քան զ— adv. de plus en plus.

Եւրոպական s. européen.

Եւրոպացի, ցւոյ a. s. européen; —ք, les Européens.

Եփ s. cuisson; * — ելլել, bouillir.

Եփեմ, եցի va. cuire; faire bouillir; cuire, mûrir.

Եփիմ, փեցայ vn. cuire; bouillir.

Եփենէ V. Ոսկրկուլ.

Եփիչ, Եփող s. cuiseur.

Եփոյ, ից, Եփոց, աց s. potage aux herbes; méd. décoction, tisane.

Եփուտ s. éphod.

Եքինէիս sm. échène.

Եքինոս s. oursin, hérisson de mer.

Եօթանասնամեայ a. âgé de soixante-dix ans; եօթանասնամենիւք ուրեմն էր, il avait au moins soixante-dix ans.

Եօթանասնեկի, Եօթանասնեկին adj. adv. soixante-dix fois.

Եօթանասնեմի a. septuagénaire.

Եօթանասներորդ, աց adj. soixante-dixième.

Եօթանասուն, ասնից adj. soixante-dix.

Եօթանեքեան, Եօթանեքին, Եօթնեքեան, Եօթնեքին, նեցուկք a. s. tous les sept.

Եօթն, թին, թան, թանք, թանց a. sept; — անգամ, sept fois.

Եօթնալոյս a. qui brille de sept lumières.

Եօթնածին a. s. mère de sept enfants.

Եօթնալի a. à sept cordes; s. heptacorde.

Եօթնաճրագ a. à sept bougies (candélabre).

Եօթնամեայ a. septénaire, de sept ans, âgé de sept ans.

Եօթնամսեայ adj. de sept mois.

Եօթնանկիւն, կեան s. heptagone.

Եօթնաջաճեան adj. à sept branches (candélabre).

Եօթնաստեղեան a. à sept étoiles.

Եօթնարփեան, Եօթնարփի V. Եօթնալոյս.

Եօթնեակ, եկի a. sept; s. la semaine.

Եօթնեան a. sept.

Եօթնեկին adv. sept fois.

Եօթնեմեան a. âgé de sept ans.

Եօթներեակ a. nombre de sept, nombre septénaire; sm. semaine.

Եօթներորդ, ացa. septième; s. semaine.

Եօթներորդեմ, եցի va. répéter sept fois.

Եօթնեւտասն, սանց a. dix-sept.

Եօթնուտասնամեայ, Եօթնուտասնամի a. de dix-sept ans; âgé de dix-sept ans.

Եօթնուտասներորդ, ացa. dix-septième.

Եօթնապատիկ a. septuple; adv. au septuple.

Եօթնօրեայ, րէի a. de sept jours.

Զ (za) s. sixième lettre de l'alphabet et la quatrième des consonnes; six, sixième.

Զազիր, զրաց a. malpropre, sale, dégoûtant, crasseux; fig. impur, sale, vilain, déshonnête, honteux, obscène, licencieux, ignoble, flétrissant, infâme.

Զազրաբան a. qui tient des propos obscènes.

Զազրաբանեմ, եցի vn. tenir des discours orduriers, des propos obscènes, dire des saletés.

Զազրաբանութիւն sm. discours orduriers, propos obscènes, gros mots, paroles obscènes.

Զազրաբերան a. mal embouché.

Զազրագործ, աց adj. qui fait des actions honteuses, obscènes.

Զազրագործութիւն s. action honteuse, conduite déshonorante.

Զազրահորմի adj. vilain, hideux.

Զազրալի, Զազրալից V. Զազիր.

Զազրախօս V. Զազրաբան.

Զազրահոտ, Զազրահոտութիւն V. Գարշահոտ, etc.

Զազրածայն a. qui a une détestable, vilaine voix.

Զազրանամ, ացայ vn. se salir, se souiller; se dégoûter,

avoir de l'aversion, de la répugnance.

Զազրատեսիլ a. dégoûtant, hideux, repoussant, laid, malpropre.

Զազրացուցանեմ, ուցի va. salir, souiller.

Զազրիմ V. **Զազրանամ**.

Զազրոտի, տուց, տեաց adj. sale, dégoûtant, hideux; sm. idole.

Զազրութիւն s. saleté, souillure, turpitude.

Զաճած a. chétif, grêle.

Զականեմ, եցի va. regarder, jeter les yeux, contempler, apercevoir.

Զակատիմ, տեցայ vn. se passionner pour, s'acharner à ou après, s'affoler ou raffoler de qn., de qch., aimer passionnément, éperdument qn., être transporté d'amour pour, être épris ou éperdument amoureux de, s'attacher trop, avec fureur, avec excès à, s'appliquer avec ardeur à, se laisser entraîner à, par, ne songer qu'à, s'enticher de, s'engouer de, se livrer à, se livrer avec passion à, être entiché, coiffé de; — զիետ, être attaché à; — զիետ գեղարուեստից, être passionné, possédé de l'amour des beaux-arts; — ի խաղս, s'acharner au jeu.

Զակատումն sm. action de s'attacher trop à, acharnement.

Զահանդելի a. affreux.

Զահանդիմ V. **Երկնչիմ**.

Զաղփաղփուն a. inconstant, incertain, hasardeux, chanceux, misérable, faible; — բարիք բախտի, les fragiles biens de la fortune.

Զամբիկ s. jument, cavale.

Զամբիւղ, Զամբուղ, բաց s. corbeille, panier.

Զայգոյ adv. le lendemain.

Զայրագին a. emporté, furieux, fâché; adv. en colère, avec colère, en fureur.

Զայրագնեցուցանեմ, ուցի va. mettre en colère, irriter, fâcher, courroucer, aigrir, exaspérer, déchaîner, échauffer la bile à qn., le pousser à bout.

Զայրագնիմ, նեցայ vn. s'emporter, se mettre en colère, s'irriter, s'indigner, se fâcher, s'aigrir, s'exaspérer, se courroucer.

Զայրանամ, ացայ vn. V. **Զայրագնիմ**; empirer, s'envenimer; **զայրանայ վէճն**, la dispute s'échauffe; **զայրանայ ախտն**, son mal empire.

Զայրանք, նաց s. augmentation (d'un mal).

Զայրագկոտ a. irascible, emporté, emporte-pièce; — **բնութիւն**, caractère prompt, entier, violent.

Զայրացութիւն, Զայրացումն s. emportement, exaspération, colère, indignation, irritation, déchaînement.

Զայրացուցանեմ, ուցի va. V. **Զայրագնեցուցանեմ**; empirer, envenimer.

Զայրացուցիչ a. irritant, révoltant.

Զայրոյթ sm. emportement, exaspération, colère, fureur, rage, courroux, dépit, ressentiment; արծարծանէրանդրէն — նորա, son courroux se rallumait; բորբոքել ի —, échauffer la bile à qn., exciter ou enflammer sa colère; անհաշտ —, rage implacable; ի — սրտմրտութեան, dans le transport de la fureur; առ — կատաղութեան, dans sa fureur; առ —, de dépit; լալ առ սրտին —, pleurer de dépit; առ սրտիս —, dans ma fureur.

Զայրուցք V. Զայրոյթ.

Զանազան, ից a. différent, varié, distinct.

Զանազանակ s. différence; a. différent.

Զանազանեմ, եցի va. distinguer, mettre la différence, varier, diversifier, nuancer.

Զանազանիմ, եցայ vn. différer, se distinguer, varier.

Զանազանութիւն sm. différence, distinction, diversité, variété; — կարծեաց, divergence d'opinions.

Զանալուխ V. Ընձուղտ.

Զանգակ, աց s. cloche; — ի ծարկանել, sonner la cloche.

Զանգակաձեւ a. en forme de cloche; bot. a. s. campaniforme.

Զանգակաձաղիկ s. campanule.

Զանգակատուն, տանց sm. clocher.

Զանգակիկ s. campanule; clochette.

Զանգանեմ, գի, Զանգեմ, գեցի va. pétrir; empâter, gâcher.

Զանգիկ s. sonnette; chim. cloche; bot. campanule.

Զանգիտանամ V. Զանգիտեմ.

Զանգիտանք V. Երկիւղ.

Զանգիտեմ V. Երկնչիմ.

Զանգիտեցուցանեմ V. Երկեցուցանեմ.

Զանգիտութիւն V. Երկիւղ.

Զանգուած, ոց sm. pâte; masse.

Զանխլաբար V. Զանխուլ.

Զանխլանամ, ացայ vn. se cacher, se tenir caché, se dérober, échapper à tous les yeux, être caché, inconnu à qn.; va. ignorer, ne pas savoir.

Զանխլացուցանեմ, ուցի va. cacher, dérober.

Զանխուլ a. caché, dérobé, secret, ignoré, clandestin; adv. secrètement, en cachette, à la dérobée, sans qu'on le sache, furtivement, à l'insu de tout le monde, sourdement, en catimini; s. cachette, endroit secret; — իններքս սպրդել, se glisser en tapinois; ոչ ինչ — է յինէն՝ իքէն, je n'ignore pas, tu n'ignores pas sans doute, vous le savez bien, vous le savez trop bien; — էր, n'était pas connu.

Զանկապան, ից s. bas.

Զանց sm. transit; զանցիւ, par transit; — առնել, passer,

omettre, laisser de côté, passer outre, passer sous silence; dépasser, surpasser, l'emporter sur; — լինել, être omis, laissé de côté; échapper à la connaissance, à l'attention.

Զանցանեմ, նցի vn. passer par-dessus, dépasser, franchir; s'échapper, s'esquiver; transgresser, enfreindre, pécher, manquer, faillir; — ou անցանել —, surpasser, dépasser, exceller, l'emporter sur, avoir l'avantage sur; — զիասակաւ, être avancé en âge.

Զանցումն s. transgression, prévarication.

Զանցուցանեմ, ուցի va. passer, traverser, dépasser; faire passer, faire traverser ou dépasser; faire transgresser, faire faillir ou échouer; omettre, négliger; surpasser, faire surpasser; անցուցանել —, surpasser, dépasser, l'emporter sur.

Զայրացու, ացա a. aveugle; — կիրք, passions aveugles.

Զառածանեմ, ծի va. détourner, égarer, pervertir, corrompre, jeter, entraîner, faire tomber.

Զառածանիմ, ծայ vn. se détourner, s'égarer, s'abandonner à la débauche, tomber; s'adonner, se laisser aller, s'absorber, s'éprendre, être épris, être en proie à ses passions, y être livré, se laisser séduire par, s'engager, se précipiter dans; զանձամբ —, être sur ses gardes, revenir à soi; յախտս իւր —, lâcher bride à ses passions, s'y abandonner; ի տխուր խորհուրդս —, se livrer à des idées tristes, broyer du noir.

Զառածանք, նաց s. égarement, faute; վերածել զոք ի զառածանացն, ramener qn. de ses égarements.

Զառամ a. décrépit; — ծառ, vieil arbre.

Զառամանամ, ացայ vn. être décrépit, être dans la décrépitude, tomber en enfance.

Զառամացեալ, **Զառամեալ** a. décrépit, caduc.

Զառամութիւն s. décrépitude.

Զառանցանք, նաց s. radotage, délire, extravagance, déraisonnement, transport; faute, égarement; — կրից, transport des passions; —նօք, avec transport.

Զառանցեալ adj. radoteur, extravagant; բանք զառանցելոց, rêverie.

Զառանցեմ, ցեցի, ցի vn. radoter, avoir le délire, délirer, déraisonner, extravaguer, être en délire, hors de lui-même; se dérégler, s'égarer.

Զառանցութիւն V. **Զառանցանք** et **Զառամութիւն**.

Զառանցուցանեմ, ուցի va. détourner, égarer, tromper.

Զառաչաւոր, աց adj. celui qui est préposé à, intendant, chef; mis en avant, exposé aux yeux, mis en vue; proposé, destiné, offert.

Զառաջաւորութիւն s. proposition; ցաց —ե, les pains de —.

Զառաջեայք, Հաց զառաջելից, pains de proposition.

Զառաջեաւ, Զառաջեօք adv. devant, en présence.

Զառաջեմ V. Յառաջեմ.

Զառաջինն adv. pour la première fois, premièrement, d'abord, de prime abord, tout d'abord, dès l'abord.

Զառ ի թափ, ի a. penchant, qui va en pente; s. penchant, pente, descente, versant.

Զառիկ, ռկի sm. réalgal, réalgar.

Զառ ի կող sm. penchant, pente, côte, coteau.

Զառ ի կողեալ a. penché, incliné, de côté, en pente.

Զառ ի վայր, ից V. Զառ ի թափ.

Զառ ի վեր adj. qui va en montant; s. chemin montant, montée, coteau.

Զառնաւուխտ s. satin.

Զառքաշ sm. vêtement à queue, robe traînante.

Զատ a. séparé, isolé; ի — կալ, rester —; adv. séparément, isolément, à part.

Զատական a. séparé.

Զատանեմ, տի, Զատեմ, եցի va. séparer, isoler, détacher; choisir, trier.

Զատանիմ, տայ vn. se séparer, se détacher.

Զատիկ, տկի sm. Pâques; մինչեւ ց—, jusqu'à Pâques; ի զատկի, à Pâques.

Զատկական a. pascal; ընդունել զ— հողորդութիւն, faire ses pâques; — գառն, agneau pascal.

Զատկածաղիկ V. Կորինգն.

Զատումն s. séparation.

Զատուցանեմ, ուցի va. séparer, détacher, isoler.

Զատուցումն sm. isolation, isolement.

Զատչիմ, տեայ vn. être séparé.

Զարամար a. violent, impétueux.

Զարգանամ, ացայ vn. s'avancer, faire progresser, des progrès, se développer, prendre essor; prendre des accroissements, grandir; — հասակաւ, grandir, s'avancer en âge.

Զարգացուցանեմ, ուցի va. agrandir, accroître; faire prospérer, faire faire des progrès, avancer, développer.

Զարգացումն sm. avancement, progrès, développement, culture; croissance, agrandissement.

Զարգուն a. nubile, pubère, adulte.

Զարդ, ուց sm. ornement, enjolivement, décoration, embellissement; parure, toilette; — պարծանաց լինել ի մէջ, faire le principal ornement de; — առնուլ, առնուլ զ— զանձամբ, se parer; իզէն եւ ի—վառիլ, s'armer; —երկնից, les étoiles.

Զարդագիր s. ornemaniste; lettre ornée.

Զարդագրութիւն s. ornement, ornementation.

Զարդախօս a. qui a un style orné, phrasier.

Զարդակից a. qui a la même parure.

Զարդանկար s. ornement.

Զարդասէր a. qui aime la parure, la toilette, coquet, petit-maître.

Զարդասիրութիւն s. amour, goût de la parure, de la toilette, coquetterie.

Զարդարանք V. Զարդ.

Զարդարեմ, եցի va. orner, parer, embellir, enjoliver, ajuster; —իմ, vn. se parer, s'ajuster.

Զարդարիչ s. celui qui orne, décorateur.

Զարդարկոտ V. Զարդասէր.

Զարդարկոտութիւն V. Զարդասիրութիւն.

Զարդարուն a. orné, paré, pimpant, enjolivé.

Զարդիս adv. à présent, maintenant, aujourd'hui.

Զարթմնի ի արկանիմ vn. se réveiller.

Զարթնում, Թեայ vn. s'éveiller, se réveiller (au propre et au figuré); — յանկարծ, se réveiller en sursaut; — ի քնոյ, se réveiller.

Զարթումն s. éveil, réveil.

Զարթուն a. éveillé, réveillé.

Զարթուցանեմ, ուցի va. éveiller, réveiller (au propre et au figuré); — զարմանս՝ զարմանալիս, exciter de l'admiration, de l'intérêt; — զաչս ուրուք, dessiller les yeux à qn.

Զարթուցիչ a. qui éveille, qui réveille; s. réveil, réveille-matin.

Զարթչիմ V. Զարթնում.

Զարկ s. coup, choc; pouls; V. Երակ.

Զարկած V. Զարկուած.

Զարկանեմ, կի va. frapper, battre.

Զարկանիմ, կայ vn. être battu, abattu, renversé; — զգետնի, tomber par terre, être renversé par terre.

Զարկուած sm. coup, choc.

Զարկուցանեմ, ուցի va. frapper, battre, heurter; զգետնի —, V. Զգետնեմ; — զվիմի, frapper contre la pierre.

Զարհուրագին a. épouvantable, horrible, effrayant.

Զարհուրանք, նաց s. terreur, frayeur, effroi, épouvante, horreur, consternation.

Զարհուրելի a. redoutable, épouvantable, formidable, effrayant, terrible, horrible.

Զարհուրեցուցանեմ, ուցի va. épouvanter, terrifier, effrayer, frapper de terreur, d'épouvante, saisir d'effroi.

Զարհուրեցուցիչ V. Զարհուրելի.

Զարհուրիմ, ըեցայ vn. s'épouvanter, être frappé d'épouvante, de terreur, avoir grand' peur, redouter, frémir, être saisi de crainte, de frayeur, d'horreur, avoir horreur.

Զարմ, ից s. race, sang, famille; —ին արժանի, digne de sa naissance.

Զարմանագործ, ացս s. qui fait des miracles, thaumaturge; adj. admirable, merveilleux, prodigieux.

Զարմանագործք s. prodiges, merveilles.

Զարմանագործեմ, եցի va. faire des prodiges.

Զարմանագործութիւն s. action de faire des prodiges; prodige, miracle.

Զարմանազան a. merveilleux, charmant.

Զարմանալի adj. étonnant, surprenant; admirable, merveilleux, prodigieux, miraculeux.

Զարմանալիք, լեաց s. merveilles, prodiges, miracles; étonnement, admiration; եղեն — ի վերայ ամենեցուն, tous furent saisis d'étonnement.

Զարմանակերտ a. construit d'une manière étonnante.

Զարմանամ, ացայ vn. s'étonner, admirer, être surpris de, s'émerveiller.

Զարմանահրաշ, Զարմանասքանչ adj. merveilleux, surprenant, prodigieux, ravissant.

Զարմանք, նաց s. étonnement, admiration, surprise, extase; զի՞նչ — եմէ, faut-il s'étonner que; — են, c'est étonnant, c'est singulier; — մեծ այն են, c'est bien étonnant, il faut s'étonner que; չեն ինչ —, cela n'est pas étonnant, il n'y a rien d'étonnant; — կալան զիս, l'étonnement m'a pris, je fus saisi d'étonnement; որպիսի՛ — կալան զիս, quelle fut ma surprise! ի զարմանս ըմբռնել, saisir d'admiration; ի զարմանս ածել՝ կացուցանել, étonner, faire éclater l'admiration, donner ou causer de l'admiration à qn.; զարմանս առնել, ընդ. զարմանս գալ, s'étonner, être saisi d'admiration, être dans l'admiration.

Զարմացական a. admiratif.

Զարմացումն s. V. Զարմանք; ի զարմացման լինել, être ravi en extase, s'extasier; ի — գալ, être ravi, s'étonner; — ածել ամենեցուն, exciter l'admiration générale.

Զարմացուցանեմ, ուցի va. étonner, surprendre, ravir, émerveiller, faire ou être l'admiration de.

Զարմացուցիչ a. qui étonne, étonnant, surprenant.

Զարտուղեցուցանեմ, ուցի va. dérouter, dévoyer, détourner du chemin, fourvoyer; égarer.

Զարտուղի adj. fourvoyé, dévoyé, dérouté, écarté, détourné; égaré; — անկանիմ՝ գնամ, V. Զարտուղիմ; — իանեմ, V. Զարտուղեցուցանեմ.

Զարտուղիմ, ղեցայ vn. se dérouter, se tromper de chemin, faire fausse route, se dévoyer, se fourvoyer; s'écar-

ter du droit chemin, se détourner, dévier ; s'égarer.

Զարտուղումն s. déviation ; — լուսոյ, aberration de la lumière.

Զաբօշ, ի s. germandrée.

Զաւակ, ացս s. enfant, fils ; rejeton, race ; descendants ; յարուցանել ումեք —, donner des enfants à qn.

Զաւակասէր V. Որդեսէր.

Զբաղանք, նաց s. occupation ; — մտաց, distraction.

Զբաղասէր a. qui aime l'occupation.

Զբաղեցուցանեմ, ուցի va. occuper, distraire par des affaires.

Զբաղիմ, Զբաղնում, ղեցայ vn. s'occuper, être occupé ; — մտօք, être distrait, se distraire.

Զբաղութիւն, Զբաղումն s. occupation ; distraction.

Զբօսանամ ou **Զբօսանիմ, ացայ** vn. V. **Զբօսնում** ; se distraire, s'occuper.

Զբօսանք, նաց s. amusement, divertissement, distraction, passe-temps, récréation, plaisir, menus plaisirs ; distraction, occupation ; agitation d'esprit, vie agitée ; vagues, fluctuation, orage, tempête ; eaux, torrent, flux et reflux.

Զբօսասէր a. qui aime les amusements, les divertissements, qui aime à s'amuser ; — մանկութիւն, jeunesse folâtre.

Զբօսասիրութիւն s. amour des amusements, goût des divertissements.

Զբօսացուցանեմ, Զբօսեցուցանեմ, ուցի va. amuser, divertir, récréer, distraire.

Զբօսնում, սայ vn. s'amuser, se divertir, se récréer, prendre ses ébats.

Զբօսումն s. divertissement, amusement.

Զբօսուցանեմ V. **Զբօսացուցանեմ**.

Զբօսեցուցիչ, Զբօսուցիչ a. amusant, divertissant, récréatif.

Զգալի a. sensible ; —ք, les choses, les objets sensibles ; ընդ զգալիս պչնուլ, se livrer aux sens.

Զգաճիմ, ծայ, Զգածնում, ծեայ vn. affecter, être affecté, contracter, recevoir, avoir, s'engager ; porter sur soi.

Զգածումն s. m. action de mettre ou de porter sur soi ; affection.

Զգամ, ացի vn. sentir, ressentir ; s'apercevoir ; — յառաջագոյն, pressentir ; անձին —, reprendre ses sens, revenir à soi, se remettre.

Զգայաբար adv. sensiblement.

Զգայազրկ a. privé de ses sens, insensible.

Զգայական, ացս a. sensible ; sensuel.

Զգայականութիւն s. sensibilité.

Զգայասէր a. qui aime ses sens, sensuel.

Զգայասիրութիւն s. amour des sens, sensualité.

Զգայարան, ացս s. sensorium, siége ou foyer de la sensation, sens, organe de la sensation.

Զգայաւոր a. sensible, qui tombe sous les sens.

Զգայութիւն s. sentiment; sensation; raison, intelligence, sens; ընդ —ի անկանել, tomber sous le sens; —ք, les sens; ձգիլ ի զգայութեանց, être entraîné par les sens; ի— գալ, sentir, reprendre ses sens.

Զգայուն, այնոց a. sensible; sensé, intelligent; —ք, s. les sens.

Զգայր, ոց s. rapport, rot.

Զգայրիմ, ռեցայ vn. roter, faire des rots, avoir des rapports; vomir, rejeter.

Զգայրութիւն, Զգայրումն V. Զգայր.

Զգաստ, ից a. avisé, vigilant, attentif; sage, prudent, sobre, modéré, tempéré; — լինել, être averti, s'apercevoir de; — առնել, avertir.

Զգաստանամ, ացայ vn. être sage, prudent, être dans son bon sens, se corriger, être détrompé, revenir à la raison.

Զգաստասէր a. sobre, honnête, sage, chaste; philosophe.

Զգաստասիրութիւն s. sobriété, philosophie.

Զգաստացուցանեմ, ուցի va. rendre sage, corriger, ramener ou mettre à la raison, remettre en son bon sens.

Զգաստութիւն s. bon sens, sagesse, retenue, prudence; tempérance, chasteté; vigilance, attention; — մտաց, présence d'esprit; առնել ի—, réduire à la raison, ramener dans la bonne voie, corriger, convertir; գալ՝ դառնալ ի—, revenir de ses égarements, revenir à soi, se corriger, se convertir; — իյաչողուածս, modération dans la prospérité; — իկերակուրս, sobriété.

Զգացումն sm. sentiment; sensation; action de faire sentir, d'avertir.

Զգացուցանեմ, ուցի va. faire sentir, faire savoir, avertir.

Զգեխլի a. mettable.

Զգեստիք, ից s. vêtements, habits.

Զգենում, զեցայ vn. s'habiller, se vêtir; բարւոք զգենու, il se met, s'habille bien; — հանդերձս ուրախութեան, prendre ses habits de joie; զօրութիւն —, se revêtir de la force, prendre de nouvelles forces.

Զգեստ, ուց s. habit, vêtement, habillement.

Զգեստակալ, ի sm. portemanteau.

Զգեստաւորութիւն V. Սքեմաւորութիւն.

Զգեստաւորեմ V. Զգեցուցանեմ.

Զգեստաւորիմ V. Զգենում.

Զգեստիկ s. méchant vêtement.

Զգետնեմ, եցի va. atterrer,

jeter par terre, terrasser, frapper contre terre, étendre à terre, abattre, renverser.

Զգեցուցանեմ, ուցի va. habiller, vêtir, revêtir; fig. — **զամօթ**, couvrir de honte, confondre.

Զգլխեմ, եցի vn. avoir la tête troublée, se griser.

Զգնամ, ացի vn. se promener, faire un tour.

Զգոյշ, ից a. qui prend ses précautions, précautionné, qui est sur ses gardes, circonspect, avisé, réservé, modéré; sûr, assuré; զգուշ լինել՝ կալ, V. **Զգուշանամ**; **ի զգուշի առնել**, V. **Զգուշացուցանեմ**; — լեր ի դատից, fuyez les procès.

Զգուշալի adj. dont il faut prendre garde, dangereux; sûr, certain, assuré.

Զգուշանամ, ացայ vn. se garder, se tenir en garde, sur ses gardes, être en garde contre, se donner garde de, prendre garde à, prendre ses précautions, ses mesures, se précautionner, se préserver, user de précaution, avoir de la précaution, éviter, se mettre à l'abri; diriger l'attention sur qch., être attentif, avoir l'œil à; — **իկերակրոց**, faire diète; — **իկառաց**, se garer des voitures.

Զգուշացուցանեմ, ուցի va. précautionner, prémunir, assurer, préserver.

Զգուշացուցիչ a. préservatif.

Զգուշաւոր V. **Զգոյշ**.

Զգուշեաւ adv. avec précaution, soigneusement, scrupuleusement.

Զգուշութիւն s. précaution; circonspection, ménagement, attention, réserve; — **իկերակրոց**, diète, régime; —ք, avec précaution, avec ménagement, avec soin; **յառաջատես** —, prévoyance.

Զգրգռեմ, եցի va. provoquer, irriter.

Զգրգռիմ, եցայ va. se provoquer, s'irriter.

Զգօն, ից a. sage, posé, modéré, grave, sérieux, discret; apprivoisé; sage, savant.

Զգօնաբարոյ, ից, **Զգօնամիտ** a. sage, paisible, affable.

Զգօնանամ, ացայ vn. devenir sage, revenir à la raison; s'apprivoiser.

Զգօնացուցանեմ, ուցի va. rendre sage, ramener à la raison; apprivoiser, adoucir.

Զգօնութիւն s. sagesse, humeur paisible; sagesse, bon sens, raison, modération, discrétion.

Զեան s. dommage, dégât.

Զելանեմ, եցի vn. sortir, franchir, s'affranchir.

Զեկուցանեմ V. **Ծանուցանեմ**.

Զեկուցիչ s. arith. exposant.

Զեկուցումն V. **Ծանուցումն**.

Զեղանիմ, ղայ vn. franchir les bords, déborder, dégorger, regorger, se répandre, inonder, s'épancher; affluer, abonder, foisonner, se combler;

զեղաւ սիրտ նորա, son cœur s'épancha.

Ջեղխ, ից adj. débauché, libertin, dissolu, déréglé; prodigue; glissant, peu sûr, vacillant, inconstant.

Ջեղխագործութիւն sm. débauche.

Ջեղխանամ, ացայ, Ջեղխիմ, խեցայ vn. se livrer à la débauche, à des excès, être dissolu; vivre dans le luxe, dans la prodigalité.

Ջեղխութիւն s. débauche, excès, dissolution, prodigalité, profusion, luxe.

Ջեղծ, ից a. dissolu, déréglé, licencieux, libertin, débauché; gâté, corrompu; — գնացք, dissolution, mollesse.

Ջեղծանեմ, ծի, Ջեղծեցուցանեմ, ուցի va. gâter, abîmer, corrompre; abuser, tromper, séduire.

Ջեղծանիմ, ծայ vn. abuser de; s'abuser, se tromper; se gâter, se détruire, s'abîmer; — իշխանութեամբն, abuser de son pouvoir.

Ջեղծեմ, ծեցի V. Ջեղծանեմ.

Ջեղծութիւն sm. libertinage, corruption ou aliénation d'esprit.

Ջեղծուիթիւն s. abus; — ի ժամանակ, temps corrompu.

Ջեղծումն sm. abus; զեղծմունք, les abus.

Ջեղծուցանեմ V. Ջեղծանեմ.

Ջեղում, ի va. faire déborder, verser, répandre, épancher, combler.

Ջեղում V. Ջեղանիմ.

Ջեղումն sm. débordement, dégorgement; épanchement, effusion; — սրտի, épanchement, effusion de cœur; — խնդութեան, transport de joie.

Ջեղուն adj. très-plein comble, plein par-dessus les bords.

Ջեղուցանեմ V. Ջեղում.

Ջեղչական a. elliptique.

Ջեղչեմ, եցի va. éclipser, obscurcir, couvrir; laisser de côté, passer sous silence, omettre; abréger, retrancher, passer légèrement sur, effleurer; com. escompter.

Ջեղչումն s. ellipse; com. escompte; — առնել, faire un escompte, l'escompte.

Ջեղջ, զջի s. repentir, regret, remords; — եւ ապաշաւ լինել, ի — գալ, ի — ապաշաւանաց գալ, se repentir, venir à résipiscence, faire pénitence.

Ջեն s. sacrifice.

Ջենարան, աց sm. autel; abattoir.

Ջենիի V. Գագաթնակէտ.

Ջենլի, լեաց s. victime.

Ջենում, նի va. immoler, sacrifier; tuer.

Ջենումն sm. immolation, sacrifice; զենմունք զոհից, sacrifices.

Ջեռամ, ացի vn. serpenter, ramper; fourmiller, grouiller.

Ջեռուն, ունոց sm. reptile; a. rampant, qui rampe.

Ջետեղ adj. ferme, sûr; —

առնուլ, s'arrêter, prendre place, faire halte.

Զետեղեմ, եցի, Զետեղեցուցանեմ, ուցի va. placer, installer, établir, caser; placer, mettre, disposer; — զոք ուրեք, caser, placer qn.

Զետեղիմ, ղեցայ vn. se placer, s'installer, se caser, s'établir, se mettre.

Զետեղումն sm. placement, installation; disposition, arrangement.

Զերդ V. Զերծ.

Զերեամ adv. trois ans, pendant trois ans.

Զերծ prép. comme, en guise de, semblable à.

Զերծ a. exempt de, libre de; — յանձրեւոյ՝ յախտից, à l'abri de la pluie, des passions; — կացուցանել, abriter, mettre à l'abri de; exempter, dispenser; — կալ՝ լինել, être à l'abri, exempt de.

Զերծանեմ, ի va. sauver, délivrer; V. Զերծուի.

Զերծանիմ, ացայ vn. se sauver, être délivré ou quitte, se défaire, se débarrasser; s'échapper, s'évader, se soustraire; échapper, se détacher, sortir, glisser.

Զերծուի, ի va. dépouiller, déposséder, arracher, enlever, ôter, ravir.

Զերծուցանեմ, ուցի va. sauver, délivrer, exempter, dégager, débarrasser.

Զերծուցիչ s. sauveur, libérateur.

* Զեւայ s. équerre.

Զեփիւռ, իւ sm. zéphyr; քաղցրասիք ou քաղցրաշունչ՝ զովարար —, — doux, rafraîchissant.

Զգուանք, նաց s. oppression, vexation; dégoût, nausée.

Զգուելի a. dégoûtant.

Զգուեմ, եցի va. maltraiter, opprimer, vexer; injurier, outrager; dégoûter.

Զգուիմ, եցայ vn. se dégoûter, avoir du dégoût.

Զէն, զինուց sm. arme, armure; — եւ զարդ, armure, armement; ի — ընթանալ, courir aux armes; — առնուլ, prendre les armes, s'armer; — առնուլ ընդդէմ, porter les armes contre; զինու զօրութեամբ, à main armée; իբաց թողուլ զզէնս, poser les armes, — իձեռին, les armes à la main; * զինքի բռնել, passer par les armes; — վերացուցանել, —ս կրել, porter les armes; ի — վառել, mettre sous les armes, armer; —ս տալ, fournir des armes contre soi.

Զէնընկէց a. qui abandonne, jette ses armes; — առնել, désarmer; — լինել, quitter les armes, ses armes, mettre bas les armes, se désarmer.

Զէնընկեցուիչն s. désarmement.

Զմբաղ V. Զմբաղ.

Զընկենում, եցի vn. renverser, rejeter, repousser, éloigner; — զամօթ, secouer toute pudeur.

*Զբուտեմ՛, եցի va. écrire une chose à la hâte, griffonner.

Չի conj. car, parce que; զի մի՛, de peur que, de peur de; զի՞, adv. pourquoi? pour quelle cause? զի՞ լաս, pourquoi pleures-tu? զի՞ է զի, pourquoi? pour quel motif! quoi donc? զի՞ խնդրես յինէն, que veux-tu de moi? զի՞ է զի դու միայն ես, pourquoi es-tu seul? զի՞ յապաղեմք, que tardons-nous! իսկ զի՞ է ասել վասն... que dirai-je de! զի՞ ես դու աստ, pourquoi es-tu ici? que fais-tu ici? զի՞ կայ իմ եւ քո, qu'y a-t-il entre vous et moi? զի՛, interj. que! combien! զի՛ գեղեցիկ ես, que tu es beau!

Չիա՞րդ adv. comment? par quel moyen? de quelle manière! — Ձուի ձեզ, comment vous semble-t-il? զիա՛րդ, interj. comme! que! s. le comment, le pourquoi; գիտել զզիարդն եւ զորպէսն իրիք, savoir le pourquoi et le comment d'une chose.

Չիարդուպէտ adv. à son gré, comme il voudra.

Չիլ s. chanterelle; soprano.

Չիղ sm. regret, repentir; — է ինձ, je regrette, je me repens; — մեծ է ինձ, je me reproche avec amertume, je regrette beaucoup; — եղեւ նմա ընդ այն, il s'en repentit; — լինել մտաց ուրուք, se faire conscience d'une chose, avoir des remords; ի — ածել, faire repentir; — ունել զոք, ի — հարկանիլ, avoir du regret, se repentir.

Չինագործ, ացս. armurier.

Չինագործութիւն s. fabrication des armes.

Չինադադար, Չինադադարութիւն s. armistice, trêve.

Չինազգեստ a. armé.

Չինախաղ sm. escrimeur; V. Չինախաղութիւն; — առնել, faire des armes, escrimer; վարժապետ —ի, maître d'armes.

Չինախաղութիւն s. escrime, armes.

Չինակիր, կրացս. porteur d'armes, écuyer; qui porte les armes, guerrier.

Չինաճարիմ, ըեցայ vn. être blessé d'une arme.

Չինանոց, ացս. arsenal.

Չինաշարժ, Չինաշարժութիւն V. Չինախաղ, Չինախաղութիւն.

Չինավաճառ, ացsm. armurier.

Չինարան V. Չինանոց.

Չինաւոր V. Չինուոր.

Չինեմ, եցի va. armer, équiper.

Չինիմ, եցայ vp. s'armer, prendre les armes, s'équiper.

Չինկ, ի s. zinc.

Չինուոր, ացս. soldat, militaire.

Չինուորաբար adv. en soldat, militairement.

Չինուորագրութիւն s. conscription, enrôlement; ինքնակամ —, engagement.

Չինուորական a. relatif aux

soldats, militaire; s. militaire, soldat.

Զինուորակից s. compagnon d'armes; —ք իմ, mes frères d'armes.

Զինուորանամ V. **Զինուորիմ**.

Զինուորանոց, ագ s. m. caserne.

Զինուորեալ. — եկեղեցի, l'église militante.

Զինուորեմ, եցի, **Զինուորեցուցանեմ**, ուցի va. faire soldat, enrôler.

Զինուորիմ, րեցայ vp. être soldat, servir, servir comme soldat; s'engager, s'enrôler; s'armer, prendre, porter les armes.

Զինուորութիւն sm. l'état, l'art militaire, milice; tactique; soldats, milices; մտանել՝ գրիլ ի —, s'engager, s'enrôler.

Զի՞նչ adj. s. qui? quoi? lequel? laquelle? adv. comment? pourquoi? զի՞նչ օրինակ, de quelle manière? զի՞նչ եւ, ce que, tout ce que; զի՞նչ ինչ, quoi? que? quelle chose? զի՞նչ ասես, que dis-tu? qu'est-ce que vous dites-là? զի՞նչ կամիք, que voulez-vous? qu'est-ce que vous voulez? զի՞նչ է այդ, qu'est-ce que c'est que cela? զի՞նչ մեծ է, lequel est plus grand? զի՞նչ խնդրէք, que cherchez-vous? զի՞նչ վիճէիք ընդ միմեանս, de quoi disputiez-vous ensemble? զի՞նչ ապա, quoi donc? զի՞նչ բերկրութիւն գուցէ, quel plaisir y a-t-il? զի՞նչ ասիցեն, que dira-t-on?

Զինչուզինչ, ce que.

Զինչպէտ adv. selon ses caprices ou son plaisir, à sa volonté.

Զինչպիսի՛ a. quel? quelle? de quelle manière?

Զինչպիսութիւն s. caprice; ի կամս անձին —ե բերիլ, faire, suivre ses caprices, n'en faire qu'à sa tête; ածուլ զոք ի կամս անձին —ե, abandonner qn. à ses caprices.

Զիջագոյն a. bas.

Զիջանեմ, ջի, **Զիջանիմ**, ջայ vn. descendre, s'abaisser; s'apaiser, cesser, diminuer, se ralentir, tomber; condescendre à, concéder ou acquiescer à, céder ou montrer de l'indulgence à; — յաղաչանս ուրուք, acquiescer aux prières, à la demande de qn., être touché de ses prières.

Զիջումն s. descente, abaissement; condescendance, déférence, indulgence.

Զիջուցանեմ, ուցի va. faire descendre, baisser, abattre; apaiser.

Զիստ, զստի, իւ, ով, իք s. cuisse; — ոչխարի, gigot; — նաւու, le fond du navire.

Զիրկ a. privé, dénué, dépourvu; — լինել՝ գտանիլ, être —.

Զիւրովի՛ Զիւրովին երթալ, se donner la mort, se tuer, se suicider.

Զլանամ, ացայ va. refuser,

priver, faire du tort; nier, désavouer, méconnaître.

Չլացողութիւն, Չլացուիչն s. refus; tort, usurpation; désaveu, désapprobation.

Չկեռ s. nèfle; néflier.

Չկծանք, նաց sm. aigreur, chagrin, douleur.

Չկծեցուցանեմ, ուցի va. piquer, picoter, aigrir, irriter; mortifier, affliger.

Չկծեցուցիչ a. piquant, mordant, aigre; — բանք, paroles piquantes, picoterie.

Չկծիմ, ծեցայ vn. se piquer, se sentir offensé, s'aigrir, s'irriter, s'affliger; être en rut, en chaleur.

Չկնի adv. derrière, en arrière, de derrière, par derrière, après; — ապա, enfin; — գնալ, երթալ —, aller après, suivre; — ուրուք պնդել՝ մտանել, se mettre à la poursuite de qn., le poursuivre, le persécuter; — լինել, être, rester en arrière; se mettre à la poursuite; ամ ամի —, d'année en année; մի զմիոյ կնի, l'un après l'autre, coup sur coup; եւ որ —, եւ որ ինչ — այսորիկ, et ainsi de suite, et cætera; — իւր, après lui, derrière lui; զմեր կնի, après nous, derrière nous; — խոտորիլ ուրուք, être entraîné, égaré par qn.; մոլորիլ — խրատու ուրուք, suivre les mauvais conseils de qn.

Չկնիք, իս s. les choses qui viennent après; la suite; l'avenir; la postérité.

Չկնիս adv. à la suite, ensuite.

Չհետ adv. derrière, par derrière; après; երթալ՝ գնալ — ուրուք, aller après qn., le suivre; — լինել՝ մտանել՝ յարձակել՝ պնդել, être sur les talons de qn., se mettre à sa poursuite, courir après, poursuivre, persécuter; մի զմիոյ հետ, l'un après l'autre, coup sur coup; — առաքել, envoyer derrière ou après qn.; — լինել ճանապարհայց ուրուք, suivre la voie, les traces de qn.; — գալ, venir après.

Չղալ sm. cornouille; cornouiller.

Չղեաբ V. Չկեռ.

Չղջական adj. pénitentiel; pénitent, contrit.

Չղջամ, ացի, Չղջանամ, ացայ vn. se repentir; avoir du regret, regretter, s'en mordre les doigts, s'en repentir; զղջացան իսիբտս իւրեանց, ils furent touchés au fond de leur cœur.

Չղջացեալ adj. repentant, contrit.

Չղջացուցանեմ, ուցի va. faire repentir.

Չղջումիւն V. Չղջումն.

Չղջումն s. repentir, contrition, componction; ի — գալ, se repentir; ի — ածել, faire repentir.

Չճանապարհայն adv. en route, chemin faisant.

Զմայլեցուցանեմ, ուցի va. rassasier, combler, assouvir; ravir l'âme, charmer, transporter, enchanter.

Զմայլիմ, լեցայ vn. se rassasier, s'assouvir, être enivré; être charmé, ravi, enchanté, avoir le transport de.

Զմայլումն, Զմայլումն s. rassasiement, assouvissement; enchantement, transport.

Զմբաղ s. affliction, inquiétude, angoisse, consternation, tourment, embarras; fantôme.

Զմբաղիմ, եցայ vn. s'affliger, se tourmenter.

Զմելին, ի, աւ s. canif.

Զմի՞ adv. pourquoi?

Զմուռս, մուռոյ, ով s. m. myrrhe.

Զմռանամ, ացայ vn. être parfumé de myrrhe.

Զմռեմ V. Զմռսեմ.

Զմռնաբեր a. qui produit la myrrhe.

Զմռննի, ենեաց s. myrrhis.

Զմռսալից adj. plein de myrrhe.

Զմռսեալ adj. trempé de myrrhe, embaumé.

Զմռսեմ, եցի va. tremper de myrrhe, mêler avec de la myrrhe; — զմբմին, embaumer le corps.

Զմրիմ, բեցայ vn. s'engourdir; s'étourdir.

Զմրխտեայ a. d'émeraude.

Զմրուխտ, բխտի, բխտոյ s. émeraude.

Զնդամ, ացի va. épargner, ménager.

Զնդան, ի s. cachot, prison.

Զննի s. observation; ի — անկանել՝ելանել՝կալ՝մատչել, observer, faire de l'observation, aller voir, regarder, assister; ի — գալ, être observé, tomber sous les yeux.

Զննական, Զննելի a. qui peut être observé, visible, palpable.

Զննեմ, եցի vn. observer, consulter; — ձեռօք, tâter.

Զննիմ, նեցայ vn. être observé.

Զննիչ s. observateur.

Զննութիւն s. observation; — առնել, faire de l'—.

Զնստագոյն a. bas, enfoncé.

Զնստանիմ, Զնստիմ, տայ vn. s'abaisser, s'asseoir, s'enfoncer, s'affaisser; se remettre.

Զնստուցանեմ, ուցի v. a. asseoir, abaisser, affaisser, rabattre, calmer.

Զոդիակոս V. Կենդանակամար.

Զոհ, ից s. victime; sacrifice, immolation; — մատուցանել, faire ou offrir un sacrifice.

Զոհագործ, ացս. sacrificateur, immolateur.

Զոհագործեմ V. Զոհեմ.

Զոհագործութիւն s. sacrifice.

Զոհամատոյց s. celui qui offre un sacrifice.

Զոհանոց, Զոհարան, ացս. autel.

Զոհասպաս s. victimaire.

Զոհարար V. Զոհագործ.

Զոհաւոր, ացա adj. sacrifié, propre à être sacrifié; où il y a des sacrifices.

Զոհեալ a. sacrifié, immolé; s. la chair des victimes.

Զոհեմ, եցի va. sacrifier, immoler.

Զոհիչ s. immolateur.

Զողալ V. Զղալ.

Զոյգ, զուգից a. pair; égal, pareil, semblable, pendant; adv. de pair, d'égal; simultanément, conjointement, avec, ensemble; s. paire, couple, accouplement; — մի եզանց, un couple de bœufs; — մի կօշկաց, une paire de bottes; — ընդ բանիցն, — ընդ բանին, à peine acheva-t-il de parler, aussitôt qu'il eut parlé, en disant ces paroles; զոյգս զոյգս, par paire, par couple, deux à deux.

Զոյգոստատ s. m. aide de camp.

Զոպայ, ի, իւ s. hysope.

Զով a. s. frais.

Զովամարմին a. frileux.

Զովանամ, ացայ vn. se rafraîchir, devenir frais, prendre le frais.

Զովարար a. rafraîchissant; réfrigérant, réfrigératif; s. rafraîchissement.

Զովացուցանեմ, ուցի va. rafraîchir, donner de la fraîcheur.

Զովացուցիչ s. réfrigération.

Զովացումն s. rafraîchissement.

Զովացուցիչ V. Զովարար.

Զովող, աց, Զովողակից s. compagnon, camarade, associé; acolyte, complice.

Զովողութիւն s. association, compagnie, société; participation.

Զովութիւն s. m. fraîcheur, frais; հեշտալի —, fraîcheur délicieuse.

Զոր օրինակ conj. par exemple; adv. ainsi que, de même que, comme, de même.

Զուարակ, ացս s. veau, bœuf, taureau.

Զուարակագլուխ V. Ցլագլուխ.

Զուարթ a. gai, joyeux, enjoué, riant, serein; — լոյս, une lumière pure, douce.

Զուարթաբարոյ a. d'un caractère gai, d'une humeur enjouée, plaisant.

Զուարթագեղ a. tout gai, joyeux; — մանկութիւն, jeunesse enjouée.

Զուարթագին a. V. Զուարթ; adv. gaiement, joyeusement, d'un air gai, content.

Զուարթադէմ V. Զուարթերես.

Զուարթաճաղիկ a. riant, souriant, jeune, charmant, vigoureux; — հասակ, jeune, bel âge; — մանկութիւն, première enfance.

Զուարթակից լինիմ vn. partager la joie, la gaieté, la satisfaction de qn.

Զուարթաճաճանչ adj. gai, brillant.

Զուարթամիտ adj. gai, de

bonne humeur, enjoué, joyeux; vigilant, actif.

Ջուարթամտութիւն s. gaieté, entrain, bonne ou belle humeur.

Ջուարթանամ, ացայ vn. devenir ou être gai, serein, joyeux, s'égayer, s'épanouir, avoir de la gaieté, se dérider; fig. s'éveiller, s'animer, se rallumer, s'enflammer; se fortifier, verdir, verdoyer, fleurir, s'épanouir; **զուարթացան երեսք նորա**, son visage s'épanouit; **զուարթացաւ սիրտ նորա**, la joie fut en son cœur; V. **Գինի**.

Ջուարթառատ a. qui donne avec joie, généreux, libéral; — **տուրք**, libéralité.

Ջուարթատեսիլ adj. gai, serein; — **դէմք**, visage —.

Ջուարթարար, ացի a. qui égaye, qui inspire la gaieté, joyeux.

Ջուարթացուցանեմ, ուցի va. égayer, rendre gai, joyeux, dérider; éveiller, ranimer.

Ջուարթերես a. d'un air gai, riant, joyeux.

Ջուարթութիւն sm. gaieté, bonne ou belle humeur, hilarité, enjouement, sérénité, épanouissement; vigilance, activité, vivacité.

Ջուարթուն, Ջնոց a. éveillé, gai, vif, vigilant; s. ange.

Ջուարճաբան etc., V. **Ջուարճախօս**, etc.

Ջուարճալի, Ջուարճալից a. amusant, divertissant, agréable, récréatif, plaisant; — **տեղիք**, lieux charmants.

Ջուարճախառն a. mêlé de plaisir, de joie.

Ջուարճախօս adj. plaisant, facétieux, farceur; — **այր**, un homme plaisant; — **լինել**, débiter ou conter des facéties, plaisanter, dire des farces.

Ջուարճախօսութիւն s. plaisanterie, facétie, farce.

Ջուարճանամ, ացայ vn. se donner du plaisir, prendre plaisir ou trouver du plaisir à, s'amuser, se divertir, se récréer, se réjouir; fig. verdir, fleurir, être fleurissant.

Ջուարճանք V. **Ջուարճութիւն**.

Ջուարճացուցանեմ, ուցի va. faire plaisir, amuser, divertir, récréer, réjouir, faire ou causer du plaisir à.

Ջուարճութիւն sm. plaisir, divertissement, amusement, agrément; joie, réjouissance.

Ջուգաբան, ից a. unanime, d'accord; — **լինել ընդ**, s'accorder avec; — **ճառել**, rapporter d'un commun accord; — **բարբառել**, s'accorder.

Ջուգաբանեմ, եցի vn. s'accorder.

Ջուգաբարբառ V. **Ջուգաձայն**.

Ջուգագին a. du même prix.

Ջուգագոյն adj. semblable.

Ջուգազանութիւն s. équidifférence.

Ջուգահի a. pair, égal en nombre, du même nombre.

Զուգախառն a. combiné, mêlé.

Զուգախառնեմ, եցի va. combiner, mêler, mélanger.

Զուգախառնութիւն s. combinaison, mélange.

Զուգական a. égal, pareil, comparable; s. le pendant.

Զուգականութիւն s. égalité, parité.

Զուգակից s. époux, épouse; — a. conjoint, pareil, égal.

Զուգակշիռ adj. d'un égal poids; égal, pareil; s. équilibre; compensation.

Զուգակշռեմ, եցի va. faire l'équilibre; contre-balancer, compenser; comparer; — իմ, vn. être en équilibre.

Զուգակցեմ, եցի va. conjoindre, attacher, lier ensemble.

Զուգահասակ a. de la même taille, du même âge.

Զուգահաւասար adj. équivalent, égal.

Զուգահեռագիծ, գծի s. parallélogramme.

Զուգահեռական a. s. parallèle.

Զուգահեռականութիւն sm. parallélisme.

Զուգահեռոտն a. parallélipipède.

Զուգահետ adv. à la fois, en même temps.

Զուգաձայն a. qui unit sa voix, ses accords, dont le son s'accorde; d'accord, unanime; adv. d'un commun accord; — գտանիլ ումեք՝ իրիք, s'accorder ou être d'accord avec.

Զուգաձայնեմ, եցի va. former un accord de son, exécuter une symphonie; — իմ, vn. s'accorder, être d'accord, unanime, du même avis avec.

Զուգաձայնութիւն s. unisson, symphonie.

Զուգաչափ a. qui est de la même mesure, symétrique.

Զուգաչափութիւն s. juste proportion, symétrie.

Զուգանամ, ացայ vn. s'unir.

Զուգապէս adv. également, de pair, pareillement.

Զուգաջեր a. isotherme.

Զուգավանկ a. parisyllabe.

Զուգապատիւ V. **Հանգիտապատիւ**.

Զուգաւորեմ V. **Զուգեմ**.

Զուգաւորութիւն s. conjonction; parité, égalité; équinoxe; relation, intimité, rapport, conformité, liaison; accouplement, coït, union des sexes, commerce charnel; union conjugale, mariage; երջանիկ — գարնայնոյ ընդ. աշնան, un heureux hymen du printemps et de l'automne.

Զուգեմ, եցի va. mettre deux à deux, accoupler, conjoindre, joindre, apparier, appareiller; égaler, mettre sur la même ligne, comparer; unir par le mariage, marier, unir; apparier, accoupler; — իմ, vn. s'accoupler, se joindre, s'unir, s'appareiller, s'apparier; avoir commerce ensemble, des relations, des rapports intimes

avec ; s'accoupler, monter, saillir (en parlant des animaux); être d'accord.

Զուգընթաց V. Ընթացակից.

Զուգընթանամ, ացայ vn. concourir ; coïncider.

Զուգընթացութիւն V. Ընթացակցութիւն.

Զուգորդ, ի s. géom. parabole.

Զուգորդաձեւ a. géom. paraboloïde.

Զուգութիւն s. égalité, parité; union, accord ; accouplement ; union conjugale ; կշիռ —ե բերել ընդ ումեք, ressembler à qn., l'égaler.

Զուգօրեայ a. équinoxial.

Զուգօրութիւն s. équinoxe.

Զուիբակ, ագ s. origane.

Զուլամբիմ, եցայ vn. s'épauler, être épaulé.

Զուսպ adj. serré, attaché, relevé, retroussé.

Զուտ, զտոց a. pur, épuré.

Զուր a. vain, inutile, frivole, futile ; —, ի —, —ուրեմն, adv. vainement, en vain, inutilement ; — ջան, peine inutile, perdue ; — է ինձ ասել ցնա, il est inutile que je lui dise, j'ai beau lui dire.

Զուրավաստակ V. Զրավաստակ.

Զուրկ V. Զիրկ.

Զուիամ, ացի vn. trembler, s'effrayer, frémir ; s'alarmer, s'inquiéter, se tourmenter ; — իցրտոյ, grelotter de froid.

Զոքանչ, ի, իս s. belle-mère, la mère de l'épouse.

Զչարանամ, ացայ, **Զչարիմ**, ըեցայ vn. être irrité contre qn., lui en vouloir, se fâcher, s'indigner, bouder, se piquer, se formaliser, voir de mauvais œil.

Զսպանակ, ագ s. ressort.

Զսպանակաւոր a. à ressort ; — անկողին, sommier élastique.

Զսպեմ, եցի va. tenir serré, réprimer, maîtriser, dompter, arrêter, retenir ; relever, attacher, retrousser ; envelopper, couvrir.

Զտարան, ագ s. raffinerie.

Զտեմ, եցի va. épurer, purifier, raffiner, purger ; filtrer.

Զտիչ s. raffineur ; a. dépuratoire, dépuratif.

Զտութիւն, **Զտումն** s. raffinage, épuration, affinage, purification ; filtration.

Զրաբան, ից a. qui tient des discours frivoles, qui dit des futilités ; accusateur.

Զրաբանեմ, եցի va. tenir des discours futiles, dire des futilités, des balivernes, parler à tort et à travers ; accuser.

Զրաբանութիւն s. discours frivole, baliverne.

Զրադաշտական adj. de Zoroastre.

Զրադատ a. qui juge injustement ; injuste, faux ; adv. injustement, à tort.

Զրախնդիր a. qui cherche inutilement, curieux.

Զրախորհուրդ a. sot, insensé ; vain, futile.

Զրախօս, etc. V. Զրպարտ, etc.

Զրահ V. Զրահք.

Զրահաբարձ a. qui porte une cuirasse.

Զրահազգեստ a. cuirassé, revêtu d'une cuirasse.

Զրահանք, նաց sm. amas, tas, monceau.

Զրահապատ, Զրահավառ a. cuirassé, armé de cuirasse.

Զրահաւոր, աց a. cuirassier.

Զրահաւորիմ, եցայ vn. se cuirasser, s'armer de cuirasse.

Զրահեմ, եցի va. cuirasser, armer d'une cuirasse; — իմ, vn. V. Զրահաւորիմ.

Զրահետ բերիմ՝ լինիմ՝ վաթիմ vn. courir après inutilement, poursuivre inutilement, parcourir en vain, s'avancer ou s'engager témérairement.

Զրահք, ից s. cuirasse.

Զրապարծ, աց a. qui se vante inutilement, qui a des idées vaines, plein d'une sotte vanité, vain.

Զրաջան, ից a. qui perd sa peine, qui prend une peine inutile, qui fait un vain effort; — լինել, faire un vain effort, prendre une peine inutile, se battre les flancs, échouer, manquer.

Զրավաստակ a. qui travaille en vain; — լինել, travailler inutilement.

Զրաւ s. fin, terme; — առնել, finir, mettre fin, terminer; — լինել, finir, se terminer.

Զրաւամահ լինել, être tué.

Զրաւեմ, եցի va. finir, terminer; — իկենաց, ôter la vie à qn., lui arracher la vie, le jour, trancher les jours de qn.; — իմ, vn. finir, se terminer; — իկենցաղոյս՝ յաստեացս, finir sa vie, terminer ses jours; զրաւեցայց իկենաց աստի, je me délivrerai de cette vie.

Զրափառ a. qui aime la vaine gloire, vain; —ք, sm. amour d'une vaine gloire, vanité.

Զրափառութիւն sm. vaine gloire.

Զրեւանդ, ի s. aristoloche.

Զրկանք, նաց s. injustice, violence, tort, mauvais traitement; privation, dépouillement, dénûment; զրկանօք, par injustice.

Զրկեմ, եցի va. faire une injustice, faire tort, du tort à qn., maltraiter, faire languir; priver, dépouiller, dénuer; — զանձն, se priver, s'imposer des privations; —իմ vn. être privé, se priver.

Զրկիչ a. celui qui fait tort, injuste; celui qui prive.

Զրկութիւն, Զրկումն V. Զրկանք.

Զրոյ, ից s. zéro.

Զրոյց, բուցաց s. récit, narration, discours, parole; ouï-dire, nouvelle, bruit; — առնել՝ տալ, raconter, dire annoncer, avertir; ի —՝ ի զրոյցս լինել, être la fable de

tout le monde; եւ —, le bruit court; V. Զրուցաբանութիւն.

Զրուցաբան, ից s. causeur.

Զրուցաբանեմ, եցի vn. parler, causer, entretenir.

Զրուցաբանութիւն s. causerie, conversation, entretien.

Զրուցատրեմ, եցի va. raconter, causer, discourir, parler.

Զրուցատրութիւն s. conversation, dialogue, causerie.

Զրուցեմ V. Զրուցատրեմ.

Զրպարտ, աց, ից a.s. calomniateur, imposteur; — առնել, calomnier, attaquer par des calomnies.

Զրպարտանք, նաց s. calomnie, rapport.

Զրպարտեմ, եցի va. calomnier.

Զրպարտիչ V. Զրպարտ.

Զրպարտութիւն s. calomnie, imposture.

Զօդ, ից s. lien; lien, union, liaison.

Զօդեմ, եցի vn. joindre, unir, lier, attacher.

Զօշաքաղ, ից a. qui fait des gains honteux, illicites, qui court après un gain honteux; cupide, avide, sordide.

Զօշաքաղեմ, եցի va. gagner d'une manière honteuse, être possédé d'un honteux amour du gain.

Զօշաքաղութիւն s. honteux amour du gain, intérêt ou gain sordide, gain honteux, illicite, cupidité, avidité.

Զօշոտեմ, եցի va. faire convoiter, enchanter, charmer; — զաչս, éblouir les yeux; գեղ նորա զօշոտէր զաչս ամենեցուն, sa beauté fixait tous les regards.

Զօշոտիչ adj. enchanteur, éblouissant.

Զօշոտութիւն s. convoitise, cupidité; éblouissement.

Զօր, ու, աց s. armée, troupe, milice; քաջակիրթ՝ մարզիկ՝ պատերազմափորձ —, troupes disciplinées, aguerries, expérimentées; — առնել՝ հատանել, V. Զօրաժողով լինել.

Զօրաբար adv. avec force, violemment.

Զօրագլխեան s. état-major.

Զօրագլուխ, գլխաց s. général, chef d'armée.

Զօրաժողով s. levée de soldats, de troupes, enrôlement, recrutement; — առնել՝ լինել, faire une levée de soldats, lever ou enrôler des soldats, recruter.

Զօրախաղաց լինիմ vn. faire une expédition.

Զօրական, աց s. armée, troupes; soldat, militaire.

Զօրահանդէս, դիսի s. revue; — առնել, faire la —, passer les troupes en —.

Զօրանոց V. Զինուորանոց.

Զօրահատոյց առնել՝ լինել, envoyer un corps d'armée, expédier une division.

Զօրանամ, ացայ vn. se fortifier, être, devenir fort, puissant, reprendre des forces, prendre de nouvelles forces,

avoir la force ; prévaloir, l'emporter sur, dominer, prédominer ; — անդրէն, rassembler ses forces, rappeler tout son courage,

Զօրանիստ, նստի s. quartier général.

Զօրապետ V. Զօրավար.

Զօրապետեմ Voy. Զօրավարեմ.

Զօրապէս adv. avec force, puissamment.

Զօրավար, ապ s. général, commandant.

Զօրավարեմ, եցի vn. commander, conduire une armée, être général, être à la tête d'une armée.

Զօրավարութիւն s. commandement d'armée, généralat ; ընդ —ի նորա, sous sa conduite.

Զօրավիգն a. s. aide, auxiliaire ; soutien, appui, défenseur, partisan ; aide, secours, renfort ; —՝ — օգնականութեան լինել, aider, secourir, prêter secours à, défendre ; — ունել զոք, être soutenu par quelqu'un.

Զօրացուցանեմ, ուցի va. fortifier, rendre fort, corroborer, renforcer, donner de la force, du ton ; — զնեաս ուրուք, prêter, porter secours à qn. ; իյաղթութիւն — զոք, faire remporter à qn. la victoire.

Զօրացուցիչ a. fortifiant.

Զօրաւիգն V. Զօրավիգն.

Զօրաւոր, ապ a. fort, robuste, vigoureux, puissant ; énergique, efficace ; — իբնագիտութեան, fort en physique ; — գրովք, versé dans les livres, fort habile ou savant dans les Écritures.

Զօրաւորութիւն s. force.

Զօրեղ V. Զօրաւոր.

Զօրեղապէս V. Զօրապէս.

Զօրեմ, եցի vn. pouvoir, avoir la force, le pouvoir de, être capable de, être en force, en état de, être bon pour, venir à bout de.

Զօրէն adv. à la manière de, à l'exemple de, à l'imitation de, en guise de, à l'instar de ; — բոցոյ, comme la flamme.

Զօրընտիր լինիմ vn. choisir les troupes ; V. Զօրաժողով.

Զօրիանապազ adv. tous les jours, journellement, toujours.

Զօրութենական a. virtuel.

Զօրութենականութիւն sm. virtualité.

Զօրութիւն s. m. puissance, force, vigueur ; puissance, pouvoir ; faculté, énergie ; poids, importance ; vertu, efficacité ; ressort ; forces, troupes, armées ; sens ou signification ; vertu, prodige, miracle ; arith. carré d'un nombre ; —ի, puissamment, fortement ; sous-entendu ; en vertu de ; ամենայն —ի, à toute force, avec toute sa force ; յամենայն —ի, de toute sa force, de tout son pouvoir ; սիրել յամենայն —ի, aimer de toutes ses forces ; անկեալ էր իզօրութենէ, il était

affaibli, ses forces étaient épuisées, il languissait; զինու —ր, par force, à main armée; այր —ն, homme fort, vaillant, guerrier; տէր —եց, le Seigneur des armées; —ը մտաց, les facultés, les qualités de l'esprit; — խաչի զո Քրիստոսոս, զի, par la croix de Jésus-Christ.

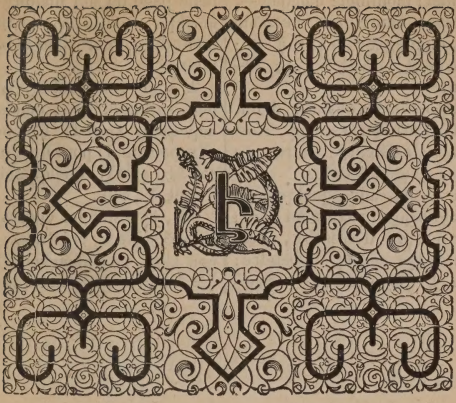

Է (é) s. septième lettre de l'alphabet et troisième des voyelles; sept, septième.

Է, ից s. ce qui existe, ce qui est; l'Être suprême, Dieu; ես եմ որ Էն, je suis celui qui suis; v. auxil. il est; է տեսանել, on voit; V. Էք.

Է՛ interj. eh! hé! oh! Է՛ Ամբրոսիէ, ô Ambroise!

Էակ, ացս sm. être, ce qui existe; créateur.

Էակաբանական a. ontologique.

Էակաբանութիւն sm. ontologie.

Էական a. qui existe de soi-même, increé; essentiel; — բայ, verbe substantif, auxiliaire.

Էականամ V. Էանամ.

Էականութիւն V. Էութիւն.

Էակից s. coessentiel, consubstantiel.

Էակցութիւն s. consubstantialité.

Էանամ, ացայ vn. être, exister, subsister.

Էապէս adv. réellement, en effet.

Էացուցանեմ, ուցի va. faire exister, créer.

Էգ, իգաց a. s. femelle.

Է երբեք, Է զի adv. quelquefois, tantôt... tantôt.

Է՛հ interj. oh! է՛հ եւ կարի մեծ է խնդիրդ, que diable! vous en demandez trop.

Էն s. Dieu; V. Է.

Էշ, իշոց s. âne, bourriquet, baudet; moulinet; մատակ —, ânesse, bourrique; հեծանել յ—, monter sur un âne, à âne; — անուկէ՝ սրնգէ՝ զունչէ, l'— brait.

Էշայծեամն, ծեման s. daim.

Էութիւն sm. essence, substance; existence, l'être; յ— ածել՝ յօրինել, créer.

Է ուրեք adv. quelquefois.

Էջ, իջից s. page d'un livre; l'action de descendre, descente; էջս առնել, descendre; այս է գեղապանծ — պատմութեան իւրոյ, c'est la plus belle page de son histoire; — անդկի յօդաչափի, abaissement du mercure dans le baromètre.

Է՞ր pr. rel. quoi? յէ՞ր վերայ, sur quoi? է՞ր, վասն է՞ր աղագաւ, էրո՞ւմ, է՞ր սակս adv. pourquoi? pour quelle raison! էր զի adv. quelquefois.

Էրէ V. Երէ.

Էք, էից sm. les choses qui sont, les êtres, créatures; գեղով էիցս գուարճացեալ, ivre des beautés de la nature.

Ը (yét) s. huitième lettre de l'alphabet et quatrième des voyelles ; huit, huitième.

Ըղեղ V. Ուղեղ.

Ըղերձեմ V. Ուղերձեմ.

Ըղձալի a. désirable, souhaitable, désiré ; — է թ, il est à désirer que.

Ըղձական a. V. Ըղձալի ; optatif ; relatif aux devins.

Ըղձականութիւն V. Իղձ.

Ըղձակեր տ a. V. Ըղձալի ; désireux, envieux, aspirant, avide ; — առնել, rendre désirable, désiré, intéressant, jeter un nouvel intérêt sur, exciter le désir ; — լինել, désirer, souhaiter, aspirer après, convoiter, être avide de.

Ըղձամ, ացի ; Ըղձանամ, ացայ va. désirer, souhaiter, envier, convoiter, ambitionner ; augurer, deviner, présager ; ողջ լինել ձեզ —, je vous souhaite une bonne santé, portez-vous bien ! adieu !

Ըղձանալի V. Ըղձալի.

Ըղձապատում a. devin, devineur.

Ըղձափափաք առնեմ va. faire désirer vivement, faire venir l'eau à la bouche ; — լինել, désirer ardemment.

Ըղձութիւն s. désir, souhait, envie ; augure, devination.

Ըմբան, ի s. pharynx.

Ըմբերանեմ, եցի va. fermer la bouche ; fig. fermer la bou-

che à qn., le faire taire, lui imposer le silence; — իմ vn. se taire, garder le silence, demeurer muet.

Ըմբերեմ, etc. V. Ջամբերեմ, etc.

Ըմբիշ, բշաց s. athlète, lutteur.

Ըմբշական a. athlétique; — մրցութիւն, lutte.

Ըմբշամարտ, ից a. athlétique; s. athlète; — ք, lutte.

Ըմբշամարտիկ, տկաց sm. athlète.

Ըմբշամարտութիւն, Ըմբշամըրցութիւն s. lutte.

Ըմբոն a. convenable; adv. convenablement; — է, il est convenable.

Ըմբոշխնեմ, եցի va. goûter de, manger de, jouir de, user de, faire usage de; avoir, acquérir; վարձս՝ զպատիւ —, recevoir des récompenses, des honneurs; զփառս —, acquérir de la gloire.

Ըմբոստ a. récalcitrant, rebelle, revêche, rétif, insolent, indocile.

Ըմբոստանամ, ացայ vn. être rétif, devenir indocile, être récalcitrant, refuser d'obéir, se révolter, se regimber; se fâcher, s'indigner.

Ըմբոստութիւն s. désobéissance, insolence.

Ըմբռնեմ, եցի va. saisir, prendre; surprendre, attraper, atteindre; saisir, concevoir; — բանիւք, convaincre; adresser à qn. une question insidieuse, surprendre; — իմ vn. être saisi, pris, surpris, attrapé; — խաւտրանս, être trompé, attrapé, dupe; — բանիւ բերանոյ իւրոյ, se laisser enlacer par ses paroles; — յորոգայթ, être pris dans le piége; ըմբռնեցան ծածուկք նորա, ses secrets furent dévoilés; — իշնութեան, être surpris en adultère.

Ըմբռնողութիւն, Ըմբռնումն s. l'action de saisir, prise; compréhension, conception, perception; — ախտից, attaque, atteinte.

Ըմպաւիկեմ, եցի vn. résister au frein, être rebelle, récalcitrant, se révolter contre.

Ըմպաւիկեցուցանեմ, ուցի va. mettre, soumettre au frein, réprimer, retenir, dompter.

Ըմպաւիկիմ V. Ըմպաւիկեմ.

Ըմպանակ sm. pot, vase; coupe, gobelet, timbale.

Ըմպելի a. bon à boire, potable, buvable; sm. boisson, breuvage, liqueur; V. Ըմպանակ.

Ըմպեմ, արբի, ա՛րբ vn. boire; — անյագաբար, — avidement; — բազում յոյժ, boire à tire-larigot, boire beaucoup; տալ —, donner à boire; տուր ինձ —, donnez-moi à boire, versez-moi.

Ընգղայք s. les Furies.

Ընգոյզ V. Ընկոյզ.

Ընդ prép. à, au; vers, sur; par; pour; dans, en; entre, parmi, au milieu; avec; sous,

dessous ; en dessus, par-dessus ; à la place, au lieu de ; aussitôt que, de suite après ; — նմա, avec lui ; — իս, avec moi ; — նոսա, avec eux ; — արհամարհանս, par mépris ; — կատակս, pour plaisanter ; — երկինս եւ — երկիր, entre le ciel et la terre ; — մի բերան, d'un commun accord, unanimement ; — ձեռն նոցա, par eux, par leur entremise ; — Ի իւ մտանել, être compté ; — երեսս Ք քանել, cracher à la figure, au visage ; — արեւելս, vers l'orient ; — անցանելն, en passant, au moment de son passage ; — փՔՔելն եւ գօսասցի, il sera presque aussitôt séché qu'éclos ; — ամս տասն, pendant dix ans ; — ո՞ր ճանապարհ, par quel chemin ? Ճագաւորեաց — նորա, régna à sa place ; — ամենայն, en tout ; — ամենայն տեղիս, partout ; — մէջ, à travers ; — ծառով, sous l'arbre ; — ինեւ, sous moi, sous mon pouvoir ; ընկենուլ — պատուհանն, jeter par la croisée ; — աջմէ, à droite ; — ակամբ ի յայել, regarder de travers, de mauvais œil ; — մէջ ի յատանել, couper par le milieu ; անցանել — Լիոն՝ — այն, passer par Lyon, par là ; — ցամաք, par terre ; — ի ձեռեալ եւ — ի ետեւակ, la cavalerie et l'infanterie ensemble ; — այր եւ — կին, les hommes et les femmes tous ensemble, autant d'hommes que de femmes ; — այգն, — երեկս, etc. V. Այգ, Երեկ, etc.

Ընդաբեր a. légumineux.

Ընդաբոյս a. qui pousse ou végète avec, naturel, inné, natif.

Ընդաբուտ a. nourri de légumes.

Ընդաձուր ի յարկանեմ va. fouler aux pieds ; passer au fil de l'épée.

Ընդածին a. né avec, natif.

Ընդակաղամբս. chou-fleur.

Ընդակեր a. qui mange des légumes.

Ընդակից a. qui habite avec, voisin, camarade.

Ընդանեմ V. Անդանեմ.

Ընդանի V. Ընտանի.

Ընդ առաջ adv. au-devant, à l'encontre, à la rencontre ; — գալ՝ գնալ՝ ելանել, venir, aller — ; affronter, faire face à, résister à.

Ընդասուն a. élevé dans la maison, apprivoisé, privé, domestique ; sédentaire, casanier.

Ընդարձակ a. vaste, ample, spacieux, étendu, large ; — է, il est permis ; — ս, ամս, de longues heures ; — ս, longuement ; յընդարձակի, libre, librement ; յընդարձակի լինել, ne pas être lié, être en liberté.

Ընդարձակագնաց, աց a. licencieux, débauché, libertin.

Ընդարձականձեռն a. libéral, généreux.

Ընդարձակամիտ a. patient.

Ընդարձակամտութիւն sm. longanimité, patience.

Ընդարձակապէս adv. d'une manière vaste, amplement.

Ընդարձակասուն a. élevé dans l'aisance, aisé, libre.

Ընդարձակեմ, եցի va. étendre, élargir, dilater, rélargir, agrandir, développer; fig. relâcher, donner du repos; — ումեք, donner de la liberté, du repos, de l'aisance à qn.; — իմ, vn. s'étendre, prendre du développement; prêter.

Ընդարձակեցուցանեմ, ուցի va. étendre, élargir.

Ընդարձակութիւն s. étendue, extension, dilatation, élargissement, développement; fig. relâchement, repos, délassement.

Ընդարմանամ, ացայ vn. être engourdi, s'engourdir; fig. s'étourdir, être frappé de stupeur, perdre le sentiment; — իցբոյոյ, être transi de froid; — աչօք յիմն, regarder qch. bouche béante.

Ընդարմացումն s. engourdissement.

Ընդարմացուցանեմ, ուցի va. engourdir; fig. frapper de stupeur, stupéfier.

Ընդարմացուցիչ a. qui engourdit; stupéfiant.

Ընդաւազեմ, եցի va. enterrer sous le sable, inhumer.

Ընդգեղձանիմ, ձայ vn. pleurer, se plaindre, se lamenter.

Ընդգծիմ, եցայ vn. s'agenouiller; se replier.

Ընդգոգեմ, եցի va. ramasser ou introduire dans son sein, renfermer.

Ընդգրկեմ, եցի va. serrer entre ses bras, embrasser.

Ընդդէմ, դիմաց a. opposé, contraire; — դառնալ՝ կալ, s'opposer, résister, tenir tête, faire résistance, contrecarrer; — յառնել, se soulever contre.

Ընդդէմ prép. contre, à l'opposite; devant, en face de, au-devant de; զդուրս — դնել, fermer les portes; վէմ — դնել դրան, mettre une pierre contre la porte; — գանձանակին, vis-à-vis du tronc; յեւս — ընթեռնուլ, lire de travers.

Ընդդէմդարձութիւն s. contrariété, taquinerie.

Ընդդիմաբան, ից a. contradictoire, contraire; s. contradicteur; — լինել, contredire.

Ընդդիմաբանական a. contradictoire.

Ընդդիմաբանեմ, եցի vn. contredire.

Ընդդիմաբանութիւն s. m. contradiction.

Ընդդիմադարձ, ից s. opposant, adversaire; — լինել՝ կալ, s'opposer, résister à, s'insurger contre.

Ընդդիմադարձութիւն sm. opposition, résistance.

Ընդդիմադիր, դրաց a. opposant.

Ընդդիմադրութիւն s. opposition, objection.

Ընդդիմախօս, etc. V. Ընդդիմաբան, etc.

Ընդդիմակ,աց a.contraire, opposé; s. extrémité opposée; contraste; obstacle.

Ընդդիմակալ լինիմ, Ընդդիմակայեմ, եցի vn. s'opposer, résister à.

Ընդդիմակաց, աց a. qui résiste, opposant.

Ընդդիմակացութիւն s. opposition, résistance.

Ընդդիմակից a. adversaire, ennemi.

Ընդդիմաձար, աց a. résistant, dur; opaque.

Ընդդիմաձարիմ, եցայ vn. résister; répercuter, renvoyer par contre-coup.

Ընդդիմաձարութիւն s. résistance; répercussion, contre-coup; opacité.

Ընդդիմամարտ, ից, Ընդդիմամարտիկ, տկաց a. adversaire, antagoniste.

Ընդդիմամարտիմ, եցայ vn. combattre ou lutter contre, résister à.

Ընդդիմամարտութիւն sm. combat, lutte, résistance.

Ընդդիմանամ, ացայ vn. s'opposer ou résister à.

Ընդդիմասովոր a. récalcitrant, rétif.

Ընդդիմարգել, ից s. barricade; — կանգնել, élever une —; կործանել զ—, enfoncer la —.

Ընդդիմոտունք, ոտանց s. les antipodes.

Ընդդիմութիւն sm. opposition, résistance; objection.

Ընդել, Ընդելական a. accoutumé, familiarisé avec; apprivoisé, privé; familier, intime.

Ընդելակից a. familier, intime, étroitement lié avec; — լինել, se familiariser avec, faire la connaissance de.

Ընդելանիմ, դելայ vn. s'habituer, s'accoutumer; se familiariser; s'apprivoiser.

Ընդելասէր a. familier.

Ընդելացուցանեմ, ուցի va. habituer, accoutumer, dresser; familiariser; apprivoiser, priver; — զթռչունս, priver les oiseaux.

Ընդելնում, դելայ V. Ընդելանիմ.

Ընդելուզած V. Ընդելուզուած.

Ընդելուզանեմ, ուզի va. monter, encastrer, enchâsser, sertir, emboîter; enfiler, entrelacer; ընդելուզեալ ականբք՝ մարգարտով, monté en diamants, en perles.

Ընդելուզուած, Ընդելուզումն s. monture, enchâssure, encastrement, emboîture, sertissure.

Ընդելութիւն s. habitude; familiarité; connaissance; յ—ածել, familiariser avec; — ունել ընդ ումեք, avoir de la familiarité avec qn.

Ընդելացանեմ V. Ընդելացուցանեմ.

Ընդեղձանիմ, ացայ vn. solliciter, supplier.

Ընդերական a. intestinal; —ք, intestinaux.

Ընդերկայնաձիտ V. Երկայնաձիտ.

Ընդերկար adv. long, longtemps; — առնել, prolonger; — լինել, se prolonger.

Ընդերկարեմ, եցի va. prolonger.

Ընդերկարութիւն sm. prolongation.

Ընդերք, րաց s. intestins, entrailles, tripes.

Ընդ՚ր adv. pourquoi? — իցէ ինձ՝ մեզ, pourquoi!

Ընդիկտիոն, ի s. indiction; շրջան —ի, cycle d'—.

Ընդխառնիմ, նեցայ vn. s'engager, commencer le combat ou l'action, en venir aux mains; ընդխառնեցաւ պատերազմն, la bataille fut livrée.

Ընդհանուր, նրոց a. général, universel; adv. en général, généralement; partout; — տիեզերք, tout l'univers.

Ընդհանրական a. général, universel.

Ընդհանրապէս adv. en général, généralement.

Ընդհանրանամ, ացայ vn. devenir général, se généraliser.

Ընդհանրացուցանեմ, ցուցի va. généraliser.

Ընդհանրութիւն s. généralité, universalité.

Ընդհատ a. prép. différent, moindre, inférieur; discontinué, interrompu, saccadé, entrecoupé; ոչ ինչ —, pas moins; ոչ ինչ — յառաջնոցն, pas moins des premiers, non plus que les premiers; ի՞ւ իցեմք — ինոցանէ, en quoi différons-nous d'eux? չեն — յերազոց, ils sont comme des songes; ամք սակաւ ինչ — իբիւրուց, un peu moins que dix mille ans.

Ընդհատեմ, եցի va. interrompre, discontinuer, entrecouper; — իմ, vn. s'interrompre.

Ընդհատիչ s. interrupteur.

Ընդհատութիւն, Ընդհատումն s. interruption, discontinuation, relâche; — առնել իրիք, interrompre qch.

Ընդհարկանիմ, ֆարայ vn. se heurter, se choquer, se frapper, cogner à, tomber sur, se jeter sur, s'opposer; — ընդ միմեանս, s'entre-heurter, s'entre-choquer.

Ընդհեռեմ V. Ընդհեռեմ.

Ընդհարումն s. heurt, choc; conflit, collision; contre-coup.

Ընդմիջաբար adv. immédiatement.

Ընդմիջական a. immédiat.

Ընդմիջաշաւիղ s. le chemin du milieu, le pavé.

Ընդմիջեմ, եցի va. partager par le milieu; s'entremettre; interrompre, empêcher; — զխօսս ուրուք, interrompre qn.; — զճանապարհն, faire la moitié du chemin.

Ընդմիջիմ, ջեցայ vn. être au milieu, être arrivé à son milieu, être à moitié.

Ընդմտանեմ, մտի va. pénétrer, entrer, traverser, passer à travers, percer, s'intro-

duire; entrer sous, se soumettre.

Ընդմտանող a. pénétrant, perçant.

Ընդմտատաք, ի a. susceptible, chatouilleux, sensible; pensif, soucieux.

Ընդոծին, ծնի, ծնաց s. esclave né dans la maison, domestique.

Ընդողնեցուցանեմ, ուցի va. rendre orgueilleux, présomptueux, hautain, insolent, impertinent.

Ընդողնիմ, նեցայ vn. s'étendre de son long; s'enorgueillir, se donner de grands airs, s'étaler.

Ընդոյր a. vaste.

Ընդոստ a. qui saute, qui bondit; sautillant, bondissant; — **իքնոյ լինել**, se réveiller en sursaut; **ստէպ — իքնոյն զարթնոյր**, son sommeil était souvent interrompu; — **իքնոյն զարթուցանել**, réveiller trop promptement; — **ընդոստ** adv. en sautant, par sauts et par bonds, en palpitant, en bondissant; — **ընդոստ խաղալ**, sauter, se remuer, s'agiter; — **ընդոստ խաղացումն ուսոց**, les mouvements des épaules.

Ընդոստախօս a. fanfaron, hâbleur.

Ընդոստնում, Ընդոստչիմ, տեայ vn. sauter, bondir; s'éveiller.

Ընդոստուցանեմ, ուցի va. faire sauter; éveiller, stimuler, exciter.

Ընդոստուցիչ a. qui fait sauter, stimulant.

Ընդոտնեմ, եցի va. fouler aux pieds, abattre.

Ընդունակ a. celui qui reçoit; recevable; capable de, propre ou apte à.

Ընդունակութիւն s. action de recevoir, capacité; participation; capacité, aptitude, portée.

Ընդունայն a. vain, inutile; frivole, futile, oiseux, oisif; adv. en vain, inutilement; — **առնել զակնկալութիւն**, frustrer, tromper l'espérance, désillusionner.

Ընդունայնաբան, իք a. qui tient de vains discours, qui dit des futilités, discoureur oisif; — **լինել**, tenir des discours frivoles, inutiles.

Ընդունայնաբանութիւն s. discours frivole, paroles oiseuses, vains propos.

Ընդունայնախօս V. **Ընդունայնաբան.**

Ընդունայնամիտ a. vain, frivole, esprit vide.

Ընդունայնանամ, ացայ vn. devenir inutile, se réduire à rien, être vain, inutile, sans effet, s'évanouir, échouer; chercher les vanités.

Ընդունայնապարծ a. vain, vaniteux, fanfaron.

Ընդունայնաչան V. **Զրաչան.**

Ընդունայնութիւն s. vanité, frivolité, futilité, inutilité; néant.

Ընդունարան, աց sm. récipient, réceptacle, réservoir; asile, abri, refuge.

Ընդունելի a. recevable, acceptable, admissible; valable; agréable, bienvenu; celui qui reçoit, accepteur.

Ընդունելութիւն s. réception, accueil; acceptation, admission; festin, régal; gram. participe; — փոխանակագրոյ, acceptation d'une lettre de change; առնել — գրտագին, accueillir froidement, faire un froid accueil; — առնել ուժեք, faire bonne réception, bon accueil à qn.; lui donner un dîner, faire un festin; — գոյր յարքունիս, il y avait réception à la cour.

Ընդունիմ, ընկալայ vn. recevoir, accepter, agréer, recevoir, accueillir, faire accueil; admettre, adopter, approuver; — իսուրբ աւազանէն, tenir sur les fonts baptismaux; — մտաց աչօք, concevoir, saisir; ոչ բարւոք — զոք, faire un mauvais accueil à qn.; ինմանէ ընկալեալ էր գաժենայն, il lui devait tout; իքէն ընկալայ զկեանս, je te dois la vie; յաստուածս ընկալաւ զնոսա, il a fait d'eux ses dieux; պատուով — զոք, recevoir qn. avec honneur.

Ընդունիչ, Ընդունող s. celui qui reçoit; accepteur.

Ընդ վայր adv. en vain, inutilement; — ի գարկանել, rejeter, abandonner; — խօսել, parler en vain, à tort et à travers, *ab hoc et ab hac*; — պայքարումն, vaine dispute.

Ընդվայրաբոյս a. sauvage.

Ընդվայրագնաց a. vagabond.

Ընդվայրախոյզ a. qui est à la recherche des choses inutiles, curieux.

Ընդվայրախօս, etc. V. Ընդունայնաբան, etc.

Ընդվայրահաճ a. abject, vil.

Ընդվայրայած a. bavard, babillard, frivole; vagabond.

Ընդվայրայածութիւն s. vagabondage.

Ընդվայրայաջ adj. clabaudeur.

Ընդվայրապաճոյճ a. coquet, coquette.

Ընդվայրասնունդ a. sauvage.

Ընդվայրասուն a. mal élevé, abandonné à soi-même.

Ընդվայրաքնին a. curieux; — լինել, être —; — ցանկութիւն, curiosité.

Ընդվայրաքննութիւն s. curiosité.

Ընդվայրընկեցիկ a. abject, vil; inutile.

Ընդվայրընկեց առնեմ va. avilir, vilipender, mépriser.

Ընդվզանք, նաց s. hauteur, fierté.

Ընդվզեմ, եցի va. tordre, casser le cou; — իմ vn. se rengorger, se révolter, résister, être rétif; ընդվզեալ իբաց վազել յիշխանութենէ, s'affranchir de la domination, secouer le joug de.

Ընդօրինակեմ, եցի va. copier, prendre copie, transcrire.

Ընդօրինակութիւն s. transcription; perspective.

Ընթադրեմ, եցի va. fouler aux pieds, écraser.

Ընթանամ, ացայ vn. courir, se mettre à courir, accourir; parcourir; marcher sur; — զիետ ուրուք, suivre qn., ses pas; — զիետ շաւղաց՝ իետոց ուրուք, marcher sur les traces, sur les pas de qn.; արշաւասոյք —, courir très-vite, brûler le pavé; ոչ բարւոք ընթանայ իրն, l'affaire ne va pas bien, s'emmanche mal; բարւոք ընթանան իրք, les affaires marchent, vont bien, tournent bien; երամովին՝ խուռն —, accourir en foule; իմանալարիս պատուիրանաց —, observer les commandements; իզէն, etc.; —, V. Զէն, etc.

Ընթանող V. Ընթաց.

Ընթաց, Ընթացք, ից sm. course, allure, marche, démarche, pas; cours, direction, marche; cours; courant; manière; յընթացս, dans la course, en courant; — կենաց, carrière; յընթացս կենաց, dans le cours de la vie; բարւոք լնուլ զընթացս իւր, bien remplir sa carrière; ետի —, course à pied; — արեգական՝ լուսնի՝ եղանակաց, le cours du soleil, de la lune, des saisons; — սակարանի՝ վաճառանոցի՝ հրապարակի, le cours de la Bourse, du marché, de la place; յընթացից ճանաչել զոք, reconnaître qn. à son marcher.

Ընթացակից a. qui court avec; qui concourt, concurrent; qui accompagne, compagnon; qui est d'accord; coïncident; concomitant; — լինել, courir ensemble; concourir; marcher ou être d'accord avec; accompagner; coïncider.

Ընթացակցութիւն sm. concours; accompagnement; coïncidence; concomitance.

Ընթացող s. marcheur; անխոնջ —, infatigable —.

Ընթացուցանեմ, ուցի va. faire courir.

Ընթացք V. Ընթաց

Ընթեռնելի a. lisible; lecteur.

Ընթեռնում, Ընթերցայ va. lire; vn. être lu; տալ —, faire lire; անսայեալք —, lire couramment; — յականջս ուրուք, lire devant qn.

Ընթեր; առ — prép. près, auprès.

Ընթերակայ, ից, Ընթերակաց, աց a. qui est près ou auprès, présent, assistant.

Ընթերցանելի a. s. lecteur.

Ընթերցանեմ, ցի va. lire.

Ընթերցասէր a. qui aime à lire, ami des lettres, studieux.

Ընթերցասիրեմ, եցի vn. aimer à lire, à étudier, lire avec plaisir.

Ընթերցասիրութիւն s. m. amour de la lecture, des lettres.

Ընթերցիչ, Ընթերցող sm. lecteur.

Ընթերցողութիւն s. lecture.

Ընթերցուած sm. lecture; leçon.

Ընթերցուածասէր V. Ընթերցասէր.

Ընթերցումն s. lecture; տալ յ—, donner à lire, faire lire.

Ընթրեմ, եցի va. souper, faire le repas du soir.

Ընթրիք, րեաց sm. souper, repas du soir; la cène; յընթրիս ուրեք, dans un souper; ընթրիս առնել՝ գործել՝ տալ, donner à souper, faire un festin, donner, offrir des festins; ընթրիս առնել առ ումեք, souper chez qn.

Ընծախոտ V. Ընձախոտ.

Ընծայ, ից s. présent, cadeau; — առնել՝ տալ, faire présent, donner un cadeau.

Ընծայաբեր, աց a. qui apporte des présents; — լինել, apporter des présents, offrir des cadeaux.

Ընծայաբերութիւն s. l'action d'apporter des présents; offrande.

Ընծայական sm. dédicace; գիր՝ թուղթ —, lettre de recommandation.

Ընծայամատոյց a. qui offre des présents; — լինել, offrir des présents.

Ընծայանամ, ացայ vn. être offert ou présenté.

Ընծայատուր V. Ընծայաբեր.

Ընծայարան, աց s. autel.

Ընծայեմ, եցի va. offrir, présenter, donner en présent, dédier; attribuer à; produire; ի լոյս —, V. Լոյս; — իմ vn. s'offrir; se présenter, se montrer, se faire voir; ընծայեցաւ առաջի նորա, il fut présenté devant lui.

Ընծայեցուցանելի a. présentable.

Ընծայեցուցանեմ, ուցի va. offrir, présenter; montrer, faire voir, exposer, mettre en vue; présenter, recommander; զանձն —, se donner ou se faire passer pour; սիրելի զանձն —, se faire aimer.

Ընծայութիւն s. l'action d'offrir ou de s'offrir; preuve, témoignage; թուղթ —ե, lettre de recommandation; — անգիտութեան մատուցանել առ իմն, avouer son ignorance pour.

Ընծայումն, յման s. l'action d'offrir, de s'offrir; offrande, présent; — Կուսի, la Présentation de la Vierge; — լուսնի, la nouvelle lune.

Ընծուխիմ, ուեցայ vn. resplendir, éclater, briller.

Ընկալուչ a. celui qui reçoit; fiancé, fiancée, prétendu, prétendue.

Ընկապհիմ, ցեցայ, ցեալ vp. s'attacher, se lier étroitement, s'entortiller.

Ընկենում, կեցի va. jeter, précipiter; déposer, destituer; — յոք զիոգս իրիք, remettre, confier à qn. les soins de; — զանձն իւր յառաջ, se jeter en avant, s'exposer.

Ընկեր, աց s. camarade, compagnon; compagne; associé; prochain; ընկե՛ր, mon

camarade, mon ami; չիք իմ —, je n'ai pas d'égal, je suis sans pareil; — զընկեր, այր զ—, les uns les autres.

Ընկերաբար adv. en camarade.

Ընկերագիր, գրաց s. abonné.

Ընկերագրեմ, եցի va. abonner; — իմ vn. s'abonner.

Ընկերագրութիւն s. abonnement.

Ընկերակից s. camarade, compagnon; associé; confrère.

Ընկերակցիմ, ցեցայ vn. faire société avec, s'associer.

Ընկերակցութիւն s. société; association.

Ընկերահաշտք, տից, Ընկերահաշտիք, տեաց V. Ընկերհաշտութիւն.

Ընկերահեղձոյց a. qui suffoque son prochain.

Ընկերանամ, ացայ vn. s'associer.

Ընկերասէր a. qui aime son prochain, son camarade, charitable; qui aime la société, sociable.

Ընկերեմ, եցի vn. accompagner, servir de compagnon, d'aide, aider.

Ընկերհաշտութիւն s. république.

Ընկերշակեմ, եցի vn. s'associer.

Ընկերութիւն sm. société, compagnie, association; corps, corporation.

Ընկերսիրութիւն s. amour du prochain, charité; sociabilité.

Ընկեցիկ a. rejeté, vil, abject; exposé, abandonné; — առնել, jeter, exposer; rejeter; — առնել զմանուկ, exposer un enfant; — լինել, être jeté, rejeté.

Ընկեցումն s. jet, projection.

Ընկինեալ կամ vn. être debout contre, résister, empêcher.

Ընկլնում, կլայ vn. se plonger, s'enfoncer.

Ընկլնում, կլի, Ընկլուզանեմ, ուզի, լո՛ V. Ընկղմեմ.

Ընկլուզումն V. Ընկղմումն.

Ընկղմական a. immersif.

Ընկղմեմ, եցի va. plonger, enfoncer, submerger, couler à fond, couler bas; — իմ vn. se plonger, s'enfoncer, couler à fond, couler bas; խուզ դառնութեան ընկղմեալ կայր, il était plongé dans une douleur amère, il s'abandonnait à une douleur amère; — իծով փափկութեանց, nager dans les plaisirs, dans les délices.

Ընկղմութիւն, Ընկղմումն s. action de plonger, submersion, immersion.

Ընկճեմ, եցի va. accabler, affaisser; subjuguer, assujettir, réprimer; empêcher, entraver; — իմ vn. succomber; — ընդ բեռամբ, être accablé, ployé sous le poids, être surchargé, ընկճեալ ընդ ամօք՝ յամաց, affaissé, accablé sous le poids des années.

Ընկողն V. Անկոյն.

Ընկողմանեցուցանեմ, ուցի

va. étendre, coucher, mettre au lit.

Ընկողմանիմ, նեցայ, Ընկողմնիմ, նեցայ, Ընկողնիմ, նեցայ vn. s'étendre, se coucher, se mettre au lit.

Ընկողնակից V. Անկողնակից.

Ընկոյզ, կուզից s. noix; — հնդկաց, muscade, noix muscade.

Ընկուզի, զոյ, զեաց s. noyer.

Ընկրկեմ, եցի va. faire reculer, repousser, reculer; — իմ vn. se reculer, être reculé, repoussé.

Ընձախոտ s. bot. orobanche.

Ընձառիւծ, ուց s. léopard.

Ընձենի, ենւոյ, ենեաց sm. peau de léopard.

Ընձեռաչյք, յից s. pourboire.

Ընձեռեմ, եցի vn. mettre en main, livrer, décerner, confier, offrir; մխիթարութիւն —, donner de la consolation.

Ընձիւղ, ոյ s. germe, pousse, rejeton, bourgeon, surgeon.

Ընձիւղեմ, եցի, Ընձիւղիմ, եցայ vn. pousser, germer, pousser des rejetons, des bourgeons, bourgeonner.

Ընծաիմ, ուեցայ vn. naître, se montrer, paraître, éclore.

Ընծուղտ, ուց s. girafe.

Ընչաժողովել a. avide, cupide.

Ընչաթափ առնեմ va. dépouiller qn. de ses biens. de ses richesses; — լինել, être dépouillé de ses biens.

Ընչաթափեմ, եցի va. dépouiller de ses biens, épuiser.

Ընչանամ, ացայ vn. exister.

Ընչաշատ a. qui a beaucoup de biens, riche, opulent.

Ընչապտուկ a. grimacier.

Ընչասէր a. qui aime les biens, les richesses, avide.

Ընչասիրութիւն sm. amour des biens, des richesses, avidité, avarice.

Ընչատեաց a. qui déteste les richesses.

Ընչացք, ցից s. moustaches; fig. չընչացք բանալ, ne faire aucun cas de, mépriser.

Ընչաւէտ, ւետաց a. comblé de biens, riche, opulent; — լինել, être riche, avoir du foin dans ses bottes.

Ընչաւէտանամ, ացայ vn. devenir riche, s'enrichir.

Ընչաւէտութիւն s. richesse, opulence.

Ընչաքաղց, ից a. cupide, avide.

Ընչաքաղցութիւն s. faim ou avidité de richesses, avidité, cupidité; անյագ —, soif insatiable de richesses.

Ընչեղ V. Ընչաշատ.

Ընչիկ, չկան s. petit bien.

Ընչովին V. Արմատաքի.

Ընչուղ, ջղոյ sm. génisse, veau, bouvillon.

Ընտանամ, ացայ vn. grener, monter en grain.

Ընտանանամ, ացայ vn. se familiariser, devenir familier, s'apprivoiser; s'habituer.

Ընտանասուն a. familier; apprivoisé, privé.

Ընտանեակ, եկաց a. s. fa-

milier; qui est de la famille, connaissance, ami, intime.

Ընտաներաբար adv. familièrement, amicalement.

Ընտաննեկան a. familier.

Ընտաննեանամ, եցայ vn. se familiariser avec; s'apprivoiser; s'habituer.

Ընտաննեսէր a. qui aime sa famille, ses parents.

Ընտաննեսուն V. **Ընտանասուն.**

Ընտաննեցուցանեմ, ուցի va. rendre familier, familiariser; apprivoiser; habituer.

Ընտանի, անւոյ, աննաց a. familier; qui concerne la maison, le ménage ou la famille, domestique; intime, ami, apprivoisé, privé; propre, natif; particulier, habituel; s. domestique; ami, parent; — պատերազմ, guerre intestine, civile; — լինել գրոց, être familier aux livres, versé dans les livres; —ք, la famille.

Ընտանութիւն sm. familiarité; յ— կոչել, familiariser, apprivoiser.

Ընտասուն V. **Ընտանեսուն.**

Ընտել, Ընտելութիւն, etc. V. **Ընդել, Ընդելութիւն**, etc.

Ընտիր, տրոց a. élu, choisi, d'élite, de choix; exquis, excellent, distingué; — ընտիր, d'élite, d'excellent, le meilleur, superbe; — ընտիր զօրաց, soldats, troupe d'élite; — յոյժ, de premier choix, de première qualité; — մատենագիր, auteur classique; յ— առնել, donner à choisir, donner le choix, l'alternative; laisser à qn. le choix, l'alternative; — առնել, faire choix, choisir, apprécier; ընտրոյ տէր, qui a le choix, arbitre; զնոսա Յողացոյց ընտրոյ տեառս լինել, il leur laissa le choix; ընդ —ս ձանել, choisir, élire.

Ընտոձին V. **Ընդոձին.**

Ընտուստ adv. de la maison, de chez soi; des biens de la famille, de ses propres biens; du fond, de l'intérieur; de son propre fond, de soi-même.

Ընտրական a. électif, éligible, électoral.

Ընտրան sm. choix; —աւ a. choisi, de choix, d'élite; adv. avec choix, choisissant; մանկունք —աւ, l'élite des jeunes gens.

Ընտրանք, նաց s. choix, élection.

Ընտրեալ a. élu, choisi.

Ընտրելակից a. compagnon d'élection.

Ընտրելի a. qu'on peut choisir ou élire; է զեզ զմի յայսցանէ, il te faut choisir l'une de ces deux alternatives.

Ընտրեմ, եցի va. choisir, élire, trier; discerner, distinguer; aimer mieux, opter, préférer; — զարժանն, discerner ce qui est juste; ընտրեալ կալայ, j'ai choisi; ընտրեալ կալաւ, il a choisi; ընտրեցից մեռանել, j'aimerais mieux mourir; — զժամանակն, choisir

le temps ; ձեռք նորա ընտրեսցեն նմա, ses mains lui procureront ce qu'il lui faut.

Ընտրիչ s. celui qui choisit, électeur.

Ընտրող s. V. Ընտրիչ ; discret.

Ընտրողական a. qui peut discerner ; V. Ընտրական.

Ընտրողութիւն s. élection, choix ; discernement, discrétion ; —ք, discrètement.

Ընտրութիւն s. choix, alternative, élection ; triage ; discernement, goût ; option, préférence ; différence ; — ինքնակամ, le libre arbitre ; — առնել, faire choix, discerner.

Ընտրուկք s. rebut, choses de rebut.

* Ընքուի V. Յօնք.

Ընազիան s. fenouil.

Ընդգեղջիւր V. Ընգեղջիւր.

Ընդգունք V. Ընգունք.

Ըստ prép. selon, d'après, suivant, conformément à ; au gré de ; à raison de ; en raison de ; à proportion ; après, à la suite ; au delà, outre ; — կարի իւրում, selon son pouvoir, ses moyens ; — այնմ, comme il dit, comme il est dit ; — որում, comme, de la même manière, ainsi que, de même que ; puisque, comme ; — ամենայն կիւրակէից, tous les dimanches ; կարգ — կարգ, par ordre ; — ի[ր]ապարակս, dans les places ; — իս, selon moi ; — մեզ, selon nous ; այլ — առնէ, les uns après les autres ; — նմանէ, après lui ; օր — օրէ, de jour en jour ; անցանել — երդումն, violer son serment ; — միտս անցանել, échapper à l'esprit, être inconcevable ; — ձեռն ուրուք ելանել, s'affranchir de la domination de qn.

* Ըստակ V. Դրամ.

Ըստանձնեմ, եցի va. assumer, prendre sur soi ; endosser, mettre sur son dos ; — պատասխանատուութիւն մեծ, assumer ou prendre sur soi une grande responsabilité.

Ըստգիւտ, ի, ից a. blâmable, répréhensible ; s. blâme, reproche, inculpation, censure, critique ; chose blâmable, défaut, tort, faute ; — լինել, être blâmé ; blâmer, critiquer, reprocher, accuser, s'en prendre à qn., censurer, condamner ; — յանձն առնուլ, mériter le blâme, avoir tort.

Ըստգտանեմ, գտի va. blâmer, inculper.

Ըստգտանք V. Ըստգիւտ.

Ըստերիւրեմ V. Ստերիւրեմ.

Ըստերջ V. Ստերջ.

Ըստմիոջէք s. les choses suivantes, tout ce qui suit, qui vient après.

Ըրջու V. Ուրջու.

Ը (tho) s. neuvième lettre de l'alphabet et cinquième des consonnes; neuf, neuvième.

Թագ, ագ, ից s. couronne, diadème; — առնուլ, prendre la couronne, le diadème, se couronner, régner; — դնել՝ կապել, vn. se couronner, être roi, se faire roi, s'élever à la royauté, régner; va. mettre la couronne sur la tête de qn., ceindre la couronne, le diadème à qn., le couronner; — իգլուխ, la couronne sur la tête.

Թագագործ, ագ s. fabricant de couronnes.

Թագադիր, դրաց adj. qui couronne, qui met une couronne sur la tête d'un autre.

Թագադրութիւն s. couronnement.

Թագազարդ a. ornée d'une couronne, couronné.

Թագազարդեմ, եցի va. orner d'une couronne, couronner.

Թագազարմ, Թագազն V. Թագաւորազն.

Թագաժառանգ, ի s. héritier présomptif de la couronne.

Թագակալ, աց s. qui porte une couronne, régnant.

Թագակապ V. Թագադիր.

Թագակապութիւն V. Թագադրութիւն.

Թագակից s. compagnon de la couronne, de la royauté.

Թագաւոր, աց s. roi.

Թագաւորաբար adv. comme un roi, royalement.

Թագաւորաբնակ a. où réside le roi.

Թագաւորազգի, ազգւոյ, ազգեաց, Թագաւորազն, զին, զանց, Թագաւորազուն, ազանց adj. de la famille royale; sm. prince royal.

Թագաւորական adj. royal; s. royaliste.

Թագաւորականութիւն sm. royalisme.

Թագաւորակաց քաղաք s. ville où réside le roi, capitale du royaume.

Թագաւորակերպ a. d'une manière royale.

Թագաւորակից V. Թագակից.

Թագաւորանիստ a. où est la résidence du roi.

Թագաւորապէս V. Թագաւորաբար.

Թագաւորեալ քաղաք s. ville royale, capitale.

Թագաւորեմ, եցի vn. être roi, régner.

Թագաւորեցուցանեմ, ուցի va. faire roi.

Թագաւորող s. régnant.

Թագաւորութիւն s. règne, royauté, royaume.

Թագընկալութիւն s. couronnement.

Թագնութիւն, etc. V. Թաղնութիւն.

Թագուհի sf. reine.

Թագուստ, etc. V. Թաղուստ, etc.

Թաթ, ից s. patte, main, pied; — կշռոց, V. Նժար.

Թաթախ a. trempé, baigné, imbu, imprégné.

Թաթահատ adj. dont les pattes sont coupées.

Թաթահերձ a. fissipède, qui a le pied fourchu.

Թաթաղուն a. entièrement rempli, très-plein, comblé, à pleins bords.

Թաթառ, ոյ s. trombe.

Թաթաւեմ, եցի va. tremper, plonger, baigner; — իմ, vn. se tremper, se plonger, se baigner; այր Թաթաւեալ ի մտահաճութիւնս, homme encroûté, imbu, imprégné de préjugés; Թաթաւեալ կարծեօք, imbu, imprégné, entiché d'une opinion.

Թաթեմ, եցի va. supplanter, donner le croc-en-jambe, faire tomber dans ses piéges, duper.

Թաթուլ, ի ից s. patte, pied.

Թաթպան, աց s. gant.

* Թալանոսեմ, եցի va. faire une chose superficiellement, à la hâte.

Թալանամ, ացայ vn. s'évanouir, perdre l'usage de ses sens, se trouver mal; — ի ծաղուէ, se pâmer ou étouffer de rire, rire à se pâmer, crever de rire.

Թալթալ խաղամ vn. s'agiter, se débattre en expirant, être dans les convulsions de l'agonie.

Թալկամ V. Նողկամ.

Թալկանամ, ացայ vn. tom-

ber en défaillance, en pâmoison, se pâmer, se trouver mal, se sentir défaillir, s'évanouir, défaillir, avoir des vertiges, des éblouissements, des étourdissements.

Թալկացումն s. défaillance, évanouissement, pâmoison, étourdissement.

Թալուկ s. vertige; mal de cœur, nausée; —զարտիւն գալ, avoir mal au cœur, avoir envie de vomir ou de rendre.

Թախանձ, իք s. instance, sollicitation, manière pressante, sollicitation pressante; chagrin, peine; importunité; — արկանել, faire instance, des instances, de vives instances auprès de qn., demander avec instance, solliciter instamment.

Թախանձանք V. Թախանձ; —նօք, instamment, avec instance.

Թախանձելի adj. pressant, importun.

Թախանձեմ, եցի, Թախանձեցուցանեմ, ուցի va. faire de vives instances, solliciter avec instance, postuler; importuner, obséder, presser, insister, tourmenter, talonner.

Թախանձեցուցիչ adj. pressant, importun.

Թախանձիմ, ձեցայ vn. avoir besoin, manquer; se mettre en peine, se chagriner.

Թախանձող a. qui demande avec beaucoup d'instance, postulant.

Թախանձուիչն V. Թախանձ.

Թախիծ, խծի sm. chagrin, tristesse; adj. chagrin, triste, désolé; —ք դժնդակք, une tristesse noire; —ք մտաց, remords, regret.

Թախծագին, Թախծալից V. Թախիծ a.

Թախծադէմ adj. qui a un visage triste, qui a l'air triste, d'un air rembruni.

Թախծանք V. Թախծութիւն.

Թախծեալ a. triste, mélancolique, rembruni, abattu.

Թախծեցուցանեմ, ուցի va. chagriner, attrister, contrister, désoler.

Թախծիմ, ծեցայ vn. se chagriner, s'attrister, se désoler.

Թախծութիւն s. tristesse, chagrin, mélancolie, désolation, affliction.

Թակն s. maillet.

Թակաղակ, ի s. maillet.

Թակաղաղ, աց s. chapiteau.

Թակարդ, իք, աց s. attrapoir, piége, lacs, rets, filet; արկանել ի —, faire tomber dans le piége, dans les embûches; ի թակարդի հարկանել, donner, tomber dans les piéges.

Թակարդապատ առնեմ va. envelopper ou prendre dans des filets, dans le piége, attraper; — լինել, donner, tomber dans le piége.

Թակարդեմ, եցի va. prendre au piége, tendre, dresser des piéges, attraper.

Ծակարծ V. Ծակարդ.

Ծակոյկ, կուկաց s. cruche, urne, broc, pot.

Ծաղ, ից s. quartier; feutre.

Ծաղակից լինիմ vn. être enterré, enseveli ensemble.

Ծաղանծ, աց, ոց, ից sm. membrane, pellicule.

Ծաղանծազարդ, Ծաղանծապատ a. membraneux.

Ծաղասմաւոր, աց a. châtré.

Ծաղար, աց s. pot à fleur.

Ծաղեայ a. de feutre.

Ծաղելութիւն s. enterrement.

Ծաղեմ, եցի va. enterrer, ensevelir, inhumer, rendre les derniers devoirs; enfouir; — իմ vn. être enterré; ի ցաւս ծաղեալ, abîmé dans la douleur.

Ծաղթ s. bot. cyclamen.

Ծաղի s. laine foulée, feutre.

Ծաղկափարս a. ébouriffé.

Ծաղկիմ, կեցայ vn. se serrer, devenir épais, se condenser, s'ébouriffer.

Ծաղճար, աց s. bonnet de femme.

Ծաղումն s. enterrement, sépulture, inhumation, funérailles.

Ծաղուն adj. serré, foulé, compacte, dense, épais.

Ծամբ, աց sm. selle, bât; mollet; — դնել, —ս ճարկանել, mettre la selle.

Ծամբագործ, աց s. sellier.

Ծամբատեակ, Ծամբատոց V. Գրգլեակ.

Ծամբեմ V. Համետեմ.

Ծայրածոտք s. les parents, les proches.

Ծան, ից s. potage, soupe.

Ծանազ, ի s. tôle.

Ծանամ, ծացի va. mouiller, baigner, humecter, tremper, arroser; — զանկողին իւր արտասուօք, baigner son lit de pleurs; արտասուօք — զոտս ուրուք, arroser de ses larmes les pieds de qn.; — զդէմս ուրուք յուղխս արտասուաց, arroser le visage de qn. d'un torrent de larmes; — ի քացախ, tremper dans le vinaigre.

Ծանաման, ի s. soupière.

Ծանաք, ի, աւ s. encre; համակրական՝ ծածկագիր —, — sympathique.

Ծանգար sm. commerçant; revendeur; cabaretier.

Ծանգարական a. mercantile, commercial; précieux.

Ծանգարան, ի s. trésor; musée, cabinet.

Ծանգուզեմ, եցի vn. se soustraire à, s'échapper, s'esquiver, se dérober, éluder.

Ծանծրուենի, նւոյ s. m. sureau.

Ծանիկ s. un petit potage.

Ծանկ adj. qui coûte beaucoup, cher; — է, il est cher.

Ծանկար V. Ծանգար.

Ծանկութիւն sm. cherté, enchérissement.

Ծանծր, ծու, ծունք a. épais, gros; grossier, commun; dense; s. sorte d'oiseau; — տգիտութիւն, ignorance crasse.

Թանձրաբարոյ a. grossier.

Թանձրադանդաղ a. gros et lent, lourd, lourdeau.

Թանձրաձափ V. Թանձրատարափ.

Թանձրալեզու a. qui a la langue épaisse ou grasse, qui parle gras, qui prononce mal.

Թանձրախիտ, Թանձրախուռն a. épais, dru, serré, fourré, touffu, rameux; dense, serré, compacte.

Թանձրահիւծ a. très-épais, très-dense.

Թանձրահող a. dont le sol est épais, fertile.

Թանձրամած a. épais, dense, serré, gélatineux, profond.

Թանձրամայրի adj. boisé, fourré, couvert de bois.

Թանձրամարմին, Թանձրամիս a. qui a les chairs épaisses, gras, corpulent, replet, qui a de l'embonpoint.

Թանձրամիտ a. qui a l'esprit épais, lourd, stupide; — անպիտառութիւն, vanité grossière.

Թանձրամսութիւն s. embonpoint, corpulence, obésité.

Թանձրամորթ a. qui a la peau épaisse.

Թանձրամտութիւն s. lourdeur d'esprit, stupidité, grossièreté, aveuglement.

Թանձրանամ, ացայ vn. épaissir, s'épaissir, se coaguler; prendre de la consistance; se durcir; s'augmenter, s'accroître, s'accumuler; prendre du corps; s'incarner; Թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանս, le cœur de ce peuple s'est appesanti; Թանձրանայ օշարակն, le sirop épaissit, s'épaissit; Թանձրանայր աղաղակն, le bruit grossissait.

Թանձրասաղարթ a. qui a des feuilles épaisses.

Թանձրասիրտ a. qui a le cœur grossier, dur.

Թանձրատարափ adj. qui tombe à verse, épais, serré, compacte; — նետք, flèches innombrables; — ամպ նետից, une nuée de traits.

Թանձրացեալ adj. épaissi, épais; concret.

Թանձրացուցանեմ, ուցի va. épaissir, rendre épais, grossir, coaguler.

Թանձրութիւն s. épaisseur; épaississement; grosseur; consistance; coagulation; lourdeur d'esprit, stupidité.

Թանչք, ից sm. diarrhée, dévoiement, dyssenterie.

Թանչեմ V. Թառանչեմ.

Թաշկինակ, ագ s. mouchoir.

Թաչեմ, եցի vn. bredouiller.

Թաչող s. bredouilleur.

* Թապլեմ V. Ընկենում.

Թառ, ի s. juchoir.

Թառամ a. fané, flétri.

Թառամեցուցանեմ, ուցի va. faner, flétrir.

Թառամիմ, մեցայ vn. se faner, se flétrir, se passer.

Թառանչ, իւ, Թառանչանք, նաց, Թառաչ, իւ s. gémissement, soupir.

Թառանչեմ, եցի, Թառաչեմ, եցի vn. gémir, soupirer.

Թառափ, ի s. esturgeon.

Թառիմ, եցայ vn. percher, se percher, jucher, se jucher.

Թաս, ի s. tasse, timbale.

Թասեմ, եցի vn. haleter, être haletant, essoufflé; — ոգւոց, courte haleine, asthme.

Թատերախաղ, ուց s. pièce de théâtre, pièce.

Թատերական a. théâtral.

Թատր, տերց, տերաց sm. théâtre, spectacle; շուրջ զԹատերր, amphithéâtre.

Թատրատես, աց s. spectateur.

Թատրոն V. Թատր.

Թատրոնական a. théâtral.

Թարախ, ից, ոց s. pus, humeur, sanie.

Թարախալից adj. sanieux, purulent.

Թարախիմ, խեցայ vn. aboutir, se former du pus, de l'humeur, suppurer.

Թարգման, աց s. interprète, drogman, truchement; traducteur; interprétation, traduction; — կալ՝ լինել ումեք առ, être l'interprète de qn. auprès de.

Թարգմանելի a. traduisible.

Թարգմանեմ, եցի va. traduire; interpréter; — յանպատրաստից, traduire à livre ouvert; — բառ առ բառ, traduire mot à mot, littéralement.

Թարգմանիչ s. traducteur.

Թարգմանութիւն s. traduction, version; interprétation; ազատ՝ բառական —, traduction libre, littérale.

Թարգմանօրէն adv. en traduisant.

Թարթափ s. clin d'œil, cillement, clignement; ի — ական, en un clin d'œil, en moins d'un clin d'œil.

Թարթափանք, նաց s. égarement, l'action d'errer çà et là, flânerie.

Թարթափեցուցանեմ, ուցի va. égarer, faire flâner, occuper de, distraire; endormir, bercer de vaines espérances.

Թարթափիմ, փեցայ vn. errer çà et là, flâner, s'égarer; fréquenter, être assidu à, s'occuper de, être occupé, distrait par; cligner, ciller l'œil; ի — ական, en un clin d'œil.

Թարթափումն s. V. Թարթափանք; — ական՝ աչաց V. Թարթափ.

Թարմ a. frais, vert, tendre.

Թարմատար, աց a. inutile, vain; vil, inférieur; factice, artificiel, postiche; gram. explétif.

Թարշամեցուցանեմ V. Թառամեցուցանեմ.

Թարշամիմ V. Թառամիմ.

Թացան, ի s. pitance.

Թաւ, աց, ուց a. velu, poilu; touffu, dru, fourré, épais; gram. rude, aspiré; s. gram. esprit rude, aspiration.

Թաւագէս a. à épaisse chevelure, poilu.

Թաւաճուպ V. Թաւուտ a.

Թաւալ s. V. Թաւալումն; առ ի —, en pente; — առնուլ, rouler; faire une révolution.

Թաւալագլոր՝ Թաւալգլոր խաղամ vn. se rouler, se débattre; être renversé, abattu; culbuter, faire la culbute, se précipiter, tomber; — խաղացուցանել, rouler, faire rouler, renverser, abattre, jeter par terre, culbuter, précipiter; անկաւ յարեան իւրում —, il tomba dans son sang.

Թաւալանիմ V. Թաւալիմ.

Թաւալգլոր V. Թաւալագլոր.

Թաւալիմ, եցի, Թաւալեցուցանեմ, ուցի va. rouler, faire rouler, renverser; թքաց —, renverser; — իմ, vn. se rouler; faire révolution, tourner; se rouler, se vautrer, se plonger, s'enfoncer; յերկիր —, se rouler à terre; — յաւազի, se rouler sur le sable; ընդ տիղմ —, se rouler dans la boue, se vautrer dans la fange.

Թաւալումն s. roulement; révolution, tour.

Թաւամազ a. chevelu, velu, poilu.

Թաւայատակ a. qui a le derrière velu.

Թաւայօն a. aux sourcils épais.

Թաւանամ, ացայ vn. devenir touffu ou velu, s'épaissir.

Թաւարծի a. poilu, velu; — այր, homme velu, couvert de poil.

Թաւիշ s. velours.

Թաւիշեայ a. de velours.

Թաւուժիւն s. qualité de ce qui est velu ou touffu, épaisseur; gram. aspiration.

Թաւուտ a. touffu, fourré, boisé, buissonneux; s. lieu fourré, bois touffu, taillis.

Թաւընչակ V. Խաժուրեկ.

Թափ s. fond, profondeur, abîme; accès; impétuosité, élan, saillie, fougue; — անցանել, pénétrer, percer, passer à travers, traverser de part en part, s'introduire; ընդ — անցուցանել՝ — իանել, faire pénétrer, passer, enfoncer; զ— առնուլ, prendre son cours, son élan; — առեալ շրջել, errer; ի թափս դժոխոց, dans les profondeurs de l'enfer; — կրից, impétuosité des passions.

Թափանցական, Թափանցանց a. pénétrant, perçant; perméable.

Թափանցականութիւն s. pénétrabilité, perméabilité.

Թափանցեմ V. Թափ անցանեմ.

Թափանցեցուցանեմ Voyez Թափ իանեմ.

Թափանցիկ a. pénétrant; transparent, diaphane; — լինել V. Թափ անցանեմ.

Թափանցկութիւն, Թափանցութիւն s. transparence, diaphanéité.

Թափանցումն s. pénétration.

Թափառական adj. errant, vagabon, rôdeur; — շրջել V. Թափառիմ.

Թափառականութիւն s. vie errante, vagabondage.

Թափառանք, նաց s. l'action d'errer, course vagabonde.

Թափառիմ, ռեցայ vn. errer, rôder, vagabonder, flâner.

Թափառական a. errant, vagabond, rôdeur, flâneur.

Թափեալ ուղեղ a. écervelé, fou; s. cervelle fêlée, tête écervelée, homme sans cervelle.

Թափեմ, եցի va. verser, répandre, épancher; évacuer, décharger, jeter; vider, transvaser; ôter, priver, dépouiller, arracher, ravir, emporter; dégager, sauver, délivrer, débarrasser; — զգինի, cuver son vin, se désenivrer, se dégriser; — զոգիս ուրուք, tenir qn. en suspens; — զանձն, se sauver, se débarrasser, se défaire de, se soustraire à, échapper à; — զոյժ եւ զզօրութիւն, employer toutes ses forces, tous ses efforts, se mettre en quatre; աճել —, ajouter, joindre; — զմաղձն, décharger sa bile; — յոք զցասումն իւր, décharger sa colère sur qn.; — ի լծոյ, affranchir du joug; — զոք ի ձեռաց ուրուք, tirer, débarrasser ou sauver qn. d'entre les mains d'un autre; Թափեաց նաւն զբեռն, le navire se déchargea; — աւար բազում, faire beaucoup de butin.

Թափիմ, փեցայ vn. se verser, se répandre, s'écouler; se renverser; se réfugier; être privé, ravi; se soustraire, se sauver, se débarrasser; — ի վերայ, tomber sur, dessus; գետն Թափի ի ծով, le fleuve se jette dans la mer.

Թափիչ s. foulon; blanchisseur.

Թափուր a. vacant, vide de; privé, dépourvu ou manquant de; — լինել, être —; — ի հանճարոյ, dénué de talent; — առնել, priver, dénuer.

Թափօր, ի s. procession.

Թափօրապէս adv. en procession.

Թաքթաքուր adj. caché, secret; adv. secrètement, en secret, en cachette.

Թաքնութիւն s. occultation; secret, mystère.

Թաքնում, քեայ vn. se cacher.

Թաքուն a. occulte, caché, tenu secret.

Թաքուստ, քստեան, քստի sm. action de cacher, de se cacher; cachette; adj. caché, secret; ինմանէ չէր ինչ նորա —, il ne lui cachait rien, il n'avait aucun secret pour lui; դնել ի Թաքստեան, mettre dans une cachette, cacher.

Թաքուցանեմ, ուցի va. cacher, celer, tenir secret; չգիտէր ո'ւր — զանձն, il ne savait où se fourrer.

Թաքստոց, աց s. cachette.

Թեզան, աց s. chaîne, trame.

Թեզանիք, նեաց s. manche.

Թեթեւ, ոց, աց a. léger, peu pesant; léger, leste, agile, rapide, dégagé; léger, futile, peu considérable, de peu d'importance; léger, facile; léger, frivole; adv. légèrement, lestement, à la légère; facilement,

sans peine; — զգենուլ, être vêtu à la légère; — քուն, sommeil léger; — սուրճ՝ չայ՝ գինի, կերակուր, café, thé, vin, aliment ou repas léger; — ձեռն՝ վէրք, main, blessure légère; —ս յանցեայ, j'ai commis des fautes légères; — ոտիւք, aux pieds légers; Թեթեւ ինչ իցէ յայս ձեր, est-ce que cela vous paraît peu de chose? — եղեւ նմա յաշխատութենէ, il se reposa de son travail, de sa fatigue; — լինել առ երդումն, être prêt à jurer.

Թեթեւաբեռն adj. qui a un léger fardeau, léger.

Թեթեւագին a. bon marché; légèrement.

Թեթեւազնաց, ից a. léger à la course, agile.

Թեթեւագնի adv. à bon marché, à bon compte; — վաճառել, vendre —.

Թեթեւագործ a. fait légèrement, léger, superficiel.

Թեթեւագէն a. léger.

Թեթեւաձիգ adj. au vol léger.

Թեթեւախորտիկ a. frugal, sobre; — սեղան, un repas frugal.

Թեթեւակի adv. légèrement, lestement, à la légère, à la hâte.

Թեթեւամիտ a. d'un esprit léger, esprit léger, léger, frivole, étourdi, évaporé.

Թեթեւամտութիւն s. légèreté de l'esprit, légèreté, frivolité, étourderie.

Թեթեւանամ, ացայ vn. s'alléger, devenir ou être léger; fig. s'alléger, se sentir allégé, se soulager.

Թեթեւանդամ a. aux membres légers, agile, leste.

Թեթեւացուցանեմ, ուցի va. alléger, rendre léger, décharger; fig. alléger, soulager, adoucir; ապաշաւ Թեթեւացուցանէ զյանցանս, le repentir atténue la faute.

Թեթեւաքայլ a. d'un pas léger, d'une démarche légère.

Թեթեւընթաց a. léger à la course, rapide.

Թեթեւութիւն s. légèreté; légèreté, agilité; fig. allégement, soulagement.

Թեթեւս V. Թեթեւ adv.

* Թեթեւսիրտ a. léger de caractère, de conduite, esprit léger.

* Թեթեւսիրտութիւն s. légèreté de caractère, légèreté.

Թեթուք s. m. conjecture; preuve, essai; ի Թեթուս մատչել, faire des conjectures; mettre à l'épreuve, éprouver, essayer.

Թել, ոց s. fil; corde (d'instrument de musique); fibre; — պատմութեան, le fil de l'histoire; ցատանել զ— բանին, interrompre le fil de son discours; — կենաց, le fil, la trame de la vie; ցատանել զ— կենաց, trancher le fil de la vie, trancher les jours.

Թելադիր a. celui qui suggère, conseiller; — լինել, sug-

gérer, inspirer, rappeler, conseiller; dicter.

Թելադրեմ V. Թելադիր լինիմ.

Թելադրութիւն s. suggestion, inspiration, conseil; dictée.

Թելակ, ագ s. rame, aviron.

Թելակալ, ագ s. délégué.

Թելաիան, ի s. filière.

Թեկն, Թիկան s. dos, épaule; — աճել զիրիք, ambitionner, briguer, convoiter, avoir envie de, chercher à obtenir qch., prétendre, s'ériger en; — աճել զաւագութեան՝ զպատուոյ, aspirer aux honneurs; — աճել ուժիք, soutenir, protéger qn.; V. Թիկունք.

Թեղի, եղւոյ s. pièce.

Թեղօշ, ի s. chêne.

Թեմ, ի s. diocèse.

Թեմական, **Թեմական** a. diocésain; — եպիսկոպոս, évêque —.

Թեր, ի s. côté; * — ելլել, prendre le parti de qn., le soutenir, le défendre.

Թերաբաց a. demi-ouvert, à peine ouvert.

Թերալից, **Թերակատար**, ացս a. incomplet, inachevé, imparfait, défectueux.

Թերածին a. avorté.

Թերակատարութիւն s. m. imperfection, défectuosité, défaut.

Թերակէ V. Թիւրակէ.

Թերակրզի V. Ցամաքակրզի.

Թերահաւատ, իցս a. qui a peu de foi, de peu de foi, incrédule; défiant, méfiant.

Թերահաւատեմ, եցի ou **Թերահաւատիմ**, տեցայ vn. ne pas ajouter foi, ne pas croire, se défier ou se méfier de.

Թերահաւատութիւն s. m. manque de foi, peu de foi, incrédulité; méfiance, défiance.

Թերահմուտ a. qui a tant soit peu de connaissance.

Թերահոգ a. négligent; — լինել իմիք, négliger qch.

Թերանամ, ացայ vn. manquer, faire défaut ou faute; être en défaut; être incomplet, défectueux; manquer à ses devoirs, faillir; se méfier de, ne pas se fier à, ne pas compter sur; — ի հաւատս, renier la foi; — ի պարտուց, manquer à son devoir, à ses devoirs; — ի յուսոյն, perdre l'espoir.

Թերաստուեր, ի sm. pénombre.

Թերավարժ, իցս a. peu exercé, inexpérimenté, novice.

Թերաւես adj. qui ne voit ou ne se voit pas bien.

Թերացուցանեմ, ուցի va. laisser manquer, laisser imparfait, abandonner.

Թերափ, **Թերափիմ** s. les pénates.

Թերաբամ, **Թերաբամեալ** a. à demi attaché, à demi ouvert, qui n'est pas bien fermé, pendant.

Թերեւս adv. peut-être.

Թերթ, իցս. feuille; bot. pétale; lame, plaque de métal; մի — Թուղթ, une feuille de papier.

Թերթիկ s. feuillet; foliole.

Թերի, ւոյ, ւեաց a. manqué, défectueux, défectif, imparfait, incomplet, vicieux; s. une partie, une portion, le reste, le restant; — գտանիլ յիմիք, se trouver en défaut, manquer.

Թերիակէ V. Թիւրակէ.

Թերիմ, ւեցայ vn. manquer.

Թերխաշ, Թերխորով a. à la coque; — հաւկիթ, œuf —.

ԹերուԹիւն s. manque, défaut, imperfection.

Թերուզիղ a. qui n'est pas droit; — սրտիւ, qui n'a pas assez de droiture de cœur.

Թեւ, ոց s. bras; aile; aile (d'une armée); aile (d'un bâtiment); gouvernail; fig. aile, protection; — ձկանց, nageoire; — դրանց, battant; — ք հողմոց, les ailes des vents; — ք աղօրեաց, ailes de moulin; — արկանել զիւիք, couvrir de ses ailes, protéger; — ի — ou — ի — տուեալ՝ խառնեալ, bras dessus bras dessous; * մէկուն Թեւերը կտրել, rogner les ailes à qn.; * իւր Թեւերովը Թռչիլ, voler de ses propres ailes; տարածել՝ բանալ զԹեւս, étendre, déployer ses ailes; —ս ածել, battre des ailes, s'envoler; — տալ ումեք, donner, offrir le bras à qn.

Թեւաբոյս լինիմ, Թեւաբուսիմ, Թեւաբուսիկ լինիմ vn. pousser des ailes, devenir ailé, prendre des ailes.

Թեւազգեցիկ a. ailé.

Թեւածեմ, ածի vn. agiter ses ailes pour prendre son vol, battre des ailes pour s'envoler; voler, voltiger.

Թեւակ, աց s. petite aile, aileron; frange, pan.

Թեւական a. ailé; s. oiseau.

Թեւակից adj. de la même aile, aide; — լինել, prendre des ailes; առնուլ զոք իւր —, prendre qn. à son aide.

Թեւակոխեմ, եցի vn. battre des ailes, se battre les flancs avec les ailes pour prendre son essor; fig. tâcher, s'efforcer à, s'empresser de, essayer, chercher, travailler, s'attacher à, se porter à, s'appliquer à, se disposer à, s'occuper de, affecter; entreprendre, se mettre après; ի տուրեւառս —, s'adonner au commerce; յուսմունս —, se livrer, se donner aux études; յապստամբուԹիւն —, s'insurger, se révolter.

ԹեւակոխուԹիւն, Թեւակոխումն s. effort, empressement.

Թեւակուռ լինիմ V. Թեւակոխեմ.

Թեւակցիմ, ցեցայ vn. déployer, joindre ensemble ses ailes.

Թեւամուխ լինիմ V. Թեւակուռ լինիմ.

Թեւանամ, ացայ vn. prendre des ailes, voler.

Թեւապարեմ, եցի vn. voler, s'envoler.

Թեւասքօղեմ, եցի va. couvrir avec ses ailes.

Թեւատարած a. aux ailes déployées, étendues; — ընդու-

նել զոք, recevoir qn. à bras ouverts.

Թեւարկեմ, եցի va. couvrir de ses ailes, protéger, favoriser, tâcher, vouloir.

Թեւարկու sm. protecteur; — լինել ֆանդիսանալ, être le protecteur de, protéger, soutenir.

Թեւաւոր, աց a. ailé.

Թեւեմ, եցի va. voler.

Թեւիկ s. petit bras, petite aile.

Թեւնակ, աց s. rame, aviron.

Թեւնոց, աց s. manchette

Թեփ, ոց s. son; — ձկանց, écaille; — գլխոյ, pellicule de la tête; քերել զԹեփս ձկան, écailler.

Թեփամորթ adj. qui a une peau écailleuse, écailleux, couvert d'une écaille.

Թեփոտ, Թեփաւոր a. écailleux, squammeux.

Թեփուկ s. lèpre, maladie qui fait lever la peau par écailles.

Թերեմ, եցի va. forger, façonner, fabriquer; aiguiser, affiler, affûter; fig. habituer, former, dresser, façonner, instruire, exercer; — զլեզու, aiguiser la langue.

Թզաչափ, Թզեան մի s. un empan, une palme.

Թզենի, նւոյ, նեաց s. figuier.

Թզկերուկ s. bec-figue.

Թզուկ, Թզկաց s. nain, pygmée, nabot.

Թէ conj. si; que; s'il arrive que; si par hasard; si, pourvu que; est-ce que? puisque, parce que, de ce que.

Թէյ V. Զայ.

Թէական a. hypothétique, conditionnel.

Թէատրոն, ացս. théâtre; gymnase.

Թէ եւ conj. quand même, bien que, quoique.

Թէկն V. Թեկն et Թիկունք.

Թէութիւն s. hypothèse, condition; — ի մկրտել, baptiser sous condition.

Թէպէտ, Թէպէտ եւ conj. quoique, bien que; soit... soit, soit que; — անպարտք էաք, malgré notre innocence; Թագաւորէ նա — ապուշ որ էր, il règne malgré sa stupidité.

ԹԹենի, նւոյ, նեաց s. mûrier.

ԹԹու, ոց a. acide, sûr, aigre; s. chim. acide; * — երես ընել, faire mine, faire mauvais accueil.

ԹԹուածին, ծնի s. chim. oxygène.

ԹԹուահամ a. d'une saveur acide, aigre au goût.

ԹԹուաշ a. aigrelet, aigre-doux, acidule.

ԹԹուենի a. qui produit des fruits acides.

ԹԹուեցուցանեմ, ուցի va. aigrir, rendre aigre, aciduler.

ԹԹութիւն V. ԹԹուութիւն.

ԹԹուիկ adj. un peu acide, acidule; s. abondance, petit vin.

ԹԹուիմ, եցայ vn. s'aigrir, devenir aigre.

Թռկիչ s. oseille.

Թռուցիւն s. aigreur, acidité.

Թի, ոց, Թիակ, աց s. pelle; rame, aviron; bagne; — վարել, manier la rame, ramer; — վարել ուժգին, faire force de rames, ramer vigoureusement.

Թիավար, աց s. rameur.

Թիավարեմ, եցի v. a. ramer.

Թիավարութիւն s. l'action, l'art de ramer.

Թիզ, Թզի, Թզաւ s. palme, empan.

Թիթեղն, Թղան s. fer-blanc; lame.

Թիթեղնագործ, աց s. ferblantier.

Թիթեռ., Թիթեռնիկ s. papillon.

Թիկն V. Թեկն.

Թիկնաթոռ, ոց s. fauteuil.

Թիկնամէջք s. dos, échine.

Թիկնապահ, աց s. garde du corps, satellite; —ք, gardes.

Թիկնաւէտ, Թիկնեղ a. qui a les épaules grosses, trapu, robuste.

Թիկնոց, աց s. redingote.

Թիկնոցակ, ի s. frac, habit.

Թիկունք, կանց sm. dos; épaule; le derrière, partie postérieure; fig. aide, secours, assistance; aide, soutien; Թիկունս՝ Թիկունս օգնականութեան առնել, recevoir aide ou l'aide de, demander aide ou secours à, se donner l'appui, s'appuyer de, s'allier, faire alliance; զԹիկունս ցաստ առնել, augmenter le nombre de ses aides, de ses renforts, se fortifier, se renforcer; Թիկունս դարձուցանել, tourner le dos, lâcher le pied, prendre la fuite; իԹիկունս կալ՝ ցասանել՝ իջանել, épauler qn., prêter l'épaule, donner un coup d'épaule à qn., venir à son aide, en aide; իԹիկանց, à dos, par derrière; իԹիկունս, իԹիկունս կոյս, զԹիկամբք, derrière, par derrière, en arrière.

Թին s. pépin de raisin.

Թինդ s. bruit; frétillement, bond, trépignement, —ս առնուլ, faire du bruit; frétiller, trépigner, bondir, sauter, tressaillir.

Թիռ V. Թուիչք.

Թիւ, Թուոց sm. nombre; numération, dénombrement; անցուցանել ընդ —, ի— արկանել ou — ցամարոյ առնել, compter, calculer; ընդ — մտանել, ի— անկանել, être compté, être du nombre, se mettre au nombre de; կարգել զոք ի—, compter qn. parmi; Թուով են առաքինիք, sont rares les gens vertueux; — ցամարոյ ամենայնի, le détail; ի Թուոյ փախչել, être innombrable; ի— գիտեմ՝ ուսեալ եմ, je sais par cœur.

Թիմ, ի s. thym.

Թիւնիկ s. m. maquereau (poisson).

Թիւնոս, աց s. thon.

Թիւր, ից a. oblique, courbe, tortu; fig. corrompu, dépravé; adv. de travers; — ճանա-

ապարի, voie détournée, chemin tortueux; խօսել —, prêcher une doctrine perverse.

Թիւրախ s. but que l'on vise.

Թիւրակէ, էի s. thériaque.

Թիւրաշուրթն sm. homme rusé dans ses paroles, trompeur.

Թիւրեմ, եցի va. tourner de travers, détourner; fig. pervertir, dépraver; — զիրաւունս, rendre des jugements iniques; — զանապարհս խոնարհաց, égarer les pas des faibles; — իմ, vn. se détourner; se pervertir, s'égarer; զիեա զօշաքաղութեան, se laisser corrompre par cupidité.

Թիւրութիւն s. obliquité, tortuosité; fig. dépravation, perversité.

Թլուատ, etc. V. Թոթով, etc.

Թլփատ, ի s. prépuce.

Թլփատեմ, եցի va. circoncire.

Թլփատութիւն sm. circoncision.

Թագոյն a. brun, foncé.

Թամորթ a. qui a la peau brune, brun, basané.

Թանամ, ացայ va. se rembrunir, devenir brun, brunir.

Թատիպ a. brun, noirâtre.

Թացուցանեմ, ուցի va. rembrunir, brunir.

Թեմ, եցի va. couver des œufs, couver.

Թունիւն s. rembrunissement, la couleur brune.

Թուման s. incubation.

Թսեմ V. Թեմ.

Թսամայր, մօր s. couveuse.

Թղթաբեր, աց a. qui porte des lettres, courrier, estafette, poste.

Թղթադրամ V. Դրամատուղթ.

Թղթակազմ a. broché; s. brochure.

Թղթակազմեմ, եցի va. brocher.

Թղթակազմող s. brocheur.

Թղթակից s. correspondant.

Թղթակցիմ V. Թղթեմ.

Թղթակցութիւն s. correspondance.

Թղթամատոյց լինիմ vn. présenter une lettre, une supplique.

Թղթառաջ, ից s. tête de lettre.

Թղթավաճառ, աց sm. papetier.

Թղթատուն V. Նամակատուն.

Թմբի s. tilleul.

Թմբիր s. engourdissement, torpeur; jus de la ciguë.

Թմբիւն s. bruit, fracas.

Թմբկահար, աց s. tambour, celui qui bat du tambour.

Թմբուկ, բկաց s. tambour, caisse; — ականջաց, caisse des oreilles; իծայն Թմբկի, au son du tambour, tambour battant.

Թմբրաբեր a. soporifère, soporifique, soporatif.

Թմբրադեղ, ոյ sm. narcotique.

Թմբրաճուկն V. Նարկա.

Թմբրեցուցանեմ, ուցի va. engourdir, assoupir, jeter dans un état de torpeur, stupéfier.

Թմբրեցուցիչ a. qui engourdit, assoupissant, stupéfiant, soporatif.

Թմբրիմ, եցայ vn. être engourdi, s'assoupir, être dans la torpeur; Թմբրեալ սիրտ, cœur angourdi, endormi; — իգինւոյ, être assoupi dans une grande ivresse.

Թմբրութիւն s. engourdissement, assoupissement, torpeur; Յօդաւորել զ—, sortir de sa stupeur; անկանել ի խոր —, tomber dans un assoupissement profond.

Թմբեցուցանեմ et tous ses dérivés, V. Թմբրեցուցանեմ avec tous ses dérivés.

Թնդամ, ացի, Թնդեմ, եցի, Թնդիմ, Թեցայ vn. tinter, résonner, retentir; s'ébranler; palpiter.

Թնդանօթ, etc. V. Հրեթ, etc.

Թնդիւն, Թնդումն s. retentissement, son, bruit, fracas, détonation; — սրտի, palpitation, battement de cœur; — երակի, pouls, pulsation; զննել զԹնդիւնս երակի, tâter le pouls.

Թնճկամ, ացի va. japper.

Թնջուկ s. oronge.

Թշնամաբար adv. en ennemi, hostilement.

Թշնամական a. hostile.

Թշնամանաբար adv. injurieusement, d'une manière outrageante.

Թշնամանական V. Թշնամանիկ.

Թշնամանագիր, Թշնամանալից V. Թշնամանիկ.

Թշնամանամ, ացայ vn. être, devenir ennemi, rompre.

Թշնամանասէր a. qui aime à insulter, à entretenir des inimitiés.

Թշնամանեմ, եցի va. insulter, outrager, injurier, dire des injures; reprocher; — զայլոյ ամուսնութիւն, insulter, séduire la femme d'autrui.

Թշնամանիկ, Թշնամանիչ, Թշնամանող a. outrageant, injurieux, outrageux, offensant, insolent; Թշնամանիկ բանք, paroles offensantes, injurieuses, gros mots.

Թշնամանք, նաց s. insulte, outrage, injure, affront; Թշնամանօք, injurieusement, avec insulte; Թշնամանս դնել ումեք, injurier, insulter qn.; ի Թշնամանս լինել, être insulté, être l'objet d'insultes.

Թշնամնամ, Թշնամիմ V. Թշնամանամ.

Թշնամի, մւոյ, մեաց s. ennemi, adversaire; լինել ումեք ի — յաւիտենից, être l'ennemi éternel de qn.; V. Յարուցանեմ, Անիաշտ.

Թշնամութիւն s. inimitié, hostilité, rupture; —ք, hostilement, en ennemi; —ք լինել ընդ ումեք, devenir l'ennemi de qn., être mal avec lui; ի — դառնալ, devenir ennemi, hostile.

Բշուառ, աց a. malheureux, infortuné, misérable.

Բշուառաբար a. malheureusement, misérablement.

Բշուառական a. malheureux, misérable.

Բշուառանամ, ացայ vn. être, devenir malheureux.

Բշուառանք, նաց s. malheur.

Բշուառացուցանեմ, ուցի va. rendre malheureux, faire le malheur de.

Բշուառութիւն s. malheur, misère, infortune; ի — անկանել, tomber dans le malheur, dans la misère; դառնալ ի —, être malheureux.

Բշուառուհի sf. malheureuse.

Բոբէկ, եկաց s. taupe.

Բոդան s. calmar, sèche.

Բոճով, Բոճովախօս adj. bègue, grasseyeur, bredouilleur.

Բոճովեմ, եցի vn. bégayer, balbutier, grasseyer, bredouiller.

Բոճովութիւն s. bégaiement, balbutiement, grasseyement.

Բոժիւն s. petit d'un animal; — արջոյ, ourson.

Բոհ եւ Բոհ a. chaos.

Բո՛ղ adv. prép. laisse, allons, çà! hormis, excepté, hors de, sans, outre; — զկանայս եւ զմանկտի, sans compter les femmes et les enfants; — զայս, de plus; — անդր, adv. laisse! laisse là! laissez là! allons! allons donc! — Թէ, conj. à plus forte raison, d'autant plus; — լինել, être abandonné, délaissé.

Բողանամ, ացայ vn. se laisser, être laissé, lâché, permis, accordé, toléré; se relâcher, se ralentir.

Բողացուցանեմ, ուցի va. laisser, lâcher, permettre, accorder, céder, donner, pardonner, concéder; relâcher, ralentir; չ—, ne pas laisser, empêcher.

Բող լինել V. Բող.

Բողութիւն sm. action de laisser, de lâcher; pardon; rémission; խնդրել —, demander pardon, faire des excuses; — առնել ումեք, laisser qn. partir; lui pardonner; — տալ, accorder le pardon ou pardonner à; — առնել ի կապանաց, délivrer de ses liens; ամ —ի, année sabbatique, le jubilé; — եղեւ մեղաց նորա, il a obtenu le pardon de ses péchés, ses péchés ont été remis; — արա ինձ, * — ըրէք, pardonnez-moi, excusez.

Բողում, ի vn. laisser, laisser aller, lâcher, relâcher; remettre, pardonner, faire grâce; concéder, accorder, tolérer, permettre; laisser de côté; passer sous silence; quitter, renoncer à, abandonner, livrer; — իբաց, se défaire de, omettre, abandonner; իբաց Բողցուք զայս, laissons cela de côté; ֆանգիստ — զոք, laisser qn. tranquille; * երեսի վերայ

—, laisser à l'abandon, abandonner; — առնել, laisser faire; չ—, ne pas laisser, refuser; — առ. ժամանակ մի, suspendre; — զվեղս, remettre les péchés.

Թողում, ղայ vf. être laissé.

Թողումն s. abandon, renoncement.

Թոյլ, Թուլից, Թուլոց adj. lâche, mou, flasque; fig. mou, sans énergie; — առնել՝ տալ, donner permission, permettre, accorder; — լինել, être permis, accordé; — տուք ինձ, laissez-moi, permettez-moi.

ԹոյլտուԹիւն s. permission, concession; tolérance.

Թոյն, Թունից sm. poison, venin, toxique; Թափել զ—, désenvenimer; se désenvenimer; — մահացու, venin mortel; — մահու արբուցանել, faire boire à qn. un poison mortel; — դառնուԹեան, venin.

Թոյր s. couleur.

ԹոյրաԹուխ adj. noirâtre, brun.

Թոնիր, նրի, նրոյ s. tandour; four, fourneau.

Թոշակ, ագ sm. provision; paye, solde, salaire, traitement, gages, appointements; pension; — ճամբի՝ վերջին, viatique; տալ պաշտել ումեք զվերջին —, administrer à qn. le viatique.

Թոշակաւոր, Թոշակակեր, ագ a. pensionnaire; salarié, qui est à la solde de qn.

Թոշակեմ, եցի va. provisionner; pensionner, donner ou faire une pension à qn.; avoir à sa solde.

Թոպամաֆ լինիմ vn. mourir sous les coups; — առնել՝ սպանանել, tuer sous les coups, assommer.

Թոպեմ, եցի va. taper, échiner de coups, assommer.

Թոռն, ռին, ռանց s. petit-fils, petite-fille; մինչեւ ցԹոռանց Թոռունս, jusqu'à nos derniers ou arrière-neveux.

Թոռնեայ s. arrière-petite-fille.

Թոռնորդի, դւոյ s. arrière-petit-fils.

Թովեմ V. Դիւթեմ.

Թովիչ V. Դիւթ.

ԹովչուԹիւն V. ԴիւթուԹիւն.

Թորանոց, ագ s. alambic.

Թորացուցանեմ V. Թորեցուցանեմ.

Թորեմ, եցի va. faire couler ou écouler; distiller; vn. s'écouler; se distiller.

Թորեցուցանեմ V. Թորեմ.

Թորի s. scammonée.

ԹորԹորիմ, եցայ vn. couler goutte à goutte.

Թորումն s. écoulement; distillation.

Թուաբան, ից s. arithméticien.

Թուաբանական a. arithmétique.

ԹուաբանուԹիւն s. arithmétique; traité d'arithmétique.

Թուաբանօրէն adv. arithmétiquement.

Թուաբերութիւն s. supputation; date, ère.

Թուագիր, գրոյ s. numéro.

Թուագրեմ, եցի va. numéroter.

Թուագրութիւն s. numérotage.

Թուական, ացա a. numérique, numéral; s. date, ère; arithmétique; դնել զ—, mettre la date, dater.

Թուականութիւն sm. date, ère; arithmétique.

Թուակարգութիւն s. date.

Թուակից a. de même nombre, qui a le même nombre; compté dans le nombre.

Թուահամար, ոյ s. numéro.

Թուանշան, աց s. chiffre.

Թուանշանակ, աց s. logarithme.

Թուանշանեմ, եցի va. chiffrer.

Թուարկութիւն s. numération.

Թուեմ, եցի va. compter, énumérer, calculer; compter, ranger parmi, mettre au nombre de; եւ զի՞ մի մի Թուեմ, en un mot; — իմ vf. être compté, calculé; vn. sembler, paraître; Թուի ինձ, Թուի Թէ, il semble que, il paraît que; Թուի ինձ, il me semble, il me paraît, je crois; բարւոք Թուի ինձ, il me paraît bon ou bien, je trouve bon ou bien; բարւոք Թուեցաւ նմա, il a jugé à propos; զիա՞րդ Թուի ձեզ, comment vous semble-t-il! comment vous paraît-il? comment le trouvez-vous? que vous en semble-t-il? Թուէր զի, il semblait, il paraissait que; չար Թուեցաւ առաջի նորա, il n'a pas trouvé bon; il fut fort indigné; արա որ ինչ բարի Թուի առաջի աչաց քոց, faites comme bon vous semble; եԹէ բարւոք Թուի քեզ, si bon vous semble; չար —, déplaire; չար Թուեցաւ բանն յայս նորա, ces paroles lui déplurent.

Թուեցեալն s. opinion.

Թուեցուցանեմ, ուցի va. faire paraître, faire croire.

Թուզ, Թզոյ s. figue.

Թուի, ԹԹոյ s. mûre.

Թուխակ, աց s. perroquet, perruche.

Թուխի աչաց s. collyre.

Թուխք s. opinion.

Թուլամիտ adj. mou, sans énergie, indolent.

Թուլամորթ, աց adj. mou, efféminé, voluptueux, langoureux.

ԹուլամորԹութիւն sm. mollesse, mollesse de caractère, volupté.

Թուլամտութիւն s. manque d'énergie, mollesse, indolence.

Թուլանամ, ացայ vn. devenir lâche, mou, flasque, s'amollir, se ramollir, s'avachir; se relâcher, se ralentir, se détendre; être énervé, s'affaiblir.

Թուլասիրտ, etc. V. Վատասիրտ, etc.

Թուլատարր a. mollusque.

Թուլացուցանեմ, ուցի va.

rendre lâche, mou, amollir, ramollir; lâcher, relâcher, ralentir, détendre, desserrer, débander; affaiblir, énerver; laisser, permettre; — զաղեղն, débander l'arc.

Թուլացուցիչ a. relâchant, ramollissant.

Թուլութիւն s. amollissement, mollesse; relâchement, ralentissement, faiblesse, langueur; — առնել, laisser, permettre.

Թուխ, Թխոյ a. brun, basané; noir; — հաց, pain bis; իՓուխս համակել, mettre en deuil, plonger dans le deuil, faire prendre le deuil; Փուխս զգեցուցանել, vêtir d'habits de deuil, habiller de noir; իՓուխս համակիլ, être en deuil, prendre le deuil, se mettre en deuil, être plongé dans le deuil; Փուխս զգենուլ, s'habiller de noir, se vêtir, se revêtir d'habits de deuil.

Թուխք s. couvée; իՓուխս նստել, couver.

Թուղթ, Թղթոց sm. papier; lettre, missive, épître; — խաղոյ, carte; — խաղալ, jouer aux cartes; — գրել՝ ընդունել, écrire, recevoir une lettre.

Թումբ, Թմբի, Թմբոց s. digue, levée, jetée, chaussée.

ԹունաՓափ լինիմ vn. jeter son poison, son venin, se désenvenimer; fig. décharger sa colère.

Թունալից a. plein de poison, de venin, envenimé.

Թունաւոր, աց a. venimeux, vénéneux, envenimé.

Թունաւորեմ, եցի va. empoisonner, envenimer.

Թունաւորութիւն s. empoisonnement.

Թունդ V. Թինդ, Թնդիւն; սիրտ իՓնդոյ իվեր վազէ եւ զկուրծս բախէ, le cœur s'émeut et bat.

Թունեմ V. Թունաւորեմ.

Թուշ V. Այտ.

Թուռ s. grande bouchée.

Թուր, Թրոյ s. sabre; épée; *—ը մէկուն վիզը դնել, mettre à qn. le poignard sur la gorge.

Թուրինջ, ընջի s. bigarade; — խոտ, citronelle, mélisse.

Թուրծ s. joue; V. Թրծուն.

Թուրմ, Թուրջ s. trempe; infusion; macération; իՓ— արկանել՝ դնել, mouiller, tremper, infuser, macérer.

Թուփ, Թփոց s. arbrisseau.

Թուք, Թքոյ s. crachat; — արձակել, cracher.

Թոք, ոց sm. poumon; poumon marin.

Թոքային a. pulmonaire.

Թոքաւաչք s. la partie entre l'estomac et le poumon.

Թոքացաւ sm. pulmonie, pneumonie; a. pulmonique, pneumonique.

Թոքացաւոտ V. Թոքացաւ a.

Թռալիր a. qui a les joues bouffies.

Թռակաւ a. volatil.

Թռանիմ V. Թռչիմ.

Թռռեմ, եցի vn. voltiger, voleter.

Թռիչ s. étoile filante, tombante.

Թռիչք s. vol, volée; vol, essor; — մտաց, l'essor de l'esprit, le vol de l'imagination; Թռիչս առնուլ՝ արձակել, prendre son vol, la volée, son essor, voler; ի Թռիչս, au vol, à la volée, à vol d'oiseau.

Թռուցանեմ, ուցի va. faire envoler, faire voler; — զԹեւս, étendre les ailes.

Թռչական a. volatil.

Թռչականութիւն s. volatilité.

Թռչան s. vol, volée; ի Թռչանի, dans son vol.

Թռչիմ, Թռեայ vn. voler, s'envoler; — իմտաց, sortir de l'esprit.

Թռչնաբան, ից s. ornithologue, ornithologiste.

Թռչնաբանութիւն s. ornithologie.

Թռչնահմայութիւն s. ornithomancie.

Թռչնաճանճ, ից s. oiseau-mouche.

Թռչնավաճառ, ացս m. oiselier, marchand d'oiseaux.

Թռչնարան s. volière.

Թռչնիկ s. petit oiseau, oisillon.

Թռչնորս, աց s. oiseleur.

Թռչող a. volant.

Թռչուն, չնոց s. oiseau; a. volant, volatile; —ք, les chantres des bois, les oiseaux; — արագութեամբ ի յասանել, arriver comme un trait, comme une flèche.

Թրաձուկն, ձկան s. espadon.

Թրեմ, եցի va. pétrir; — ի յաց, pétrir, faire le pain.

Թրկալ s. baudrier.

Թրթնջուկ, ջկի s. oseille.

Թրթուր, Թրոյ s. chenille.

Թրթռեմ, եցի vn. vibrer.

Թրթռումն s. vibration.

Թրթռուն, Թրթռական a. qui vibre; — ձայն, voix chevrotante, vibrante.

Թրթռակ a. disert, flatteur.

Թրիք, ըթաց s. bouse.

Թրծեմ, եցի va. cuire, recuire (des briques, etc.).

Թրծումն s. cuite.

Թրծոց sm. fourneau (pour cuire de la brique, etc.).

Թրծուն a. cuit.

Թրմեմ, եցի va. mouiller, tremper, macérer, pétrir.

Թրմուս s. féverole.

Թրնջի, ջւոյ s. bigaradier.

Թրջած a. mouillé, trempé; s. V. Թուրջ.

Թրջեմ, եցի va. mouiller, tremper, baigner; macérer; — իմ vn. se mouiller, se tremper; fig. avoir honte.

Թփիկ s. arbuste.

Թփուտ a. fourré, touffu.

Թքալից a. plein de crachats.

Թքամն, ից, Թքանոց, Թքարան, աց s. crachoir.

Թքանեմ, քի va. cracher, expectorer; jeter, vomir de son sein; rejeter, conspuer, mépriser hautement; ընդ երեսս՝ յերեսս ուրուք —, cracher au visage de qn.

Թքթքեմ, եցի vn. crachoter.

Թօթափեմ, եցի va. faire tomber en secouant, secouer, remuer, ébranler, faire tomber; jeter, disperser, dissiper, renverser; **յական —**, en un clin d'œil; — **զիւղի**, secouer la poussière; — **զլուծ**, secouer le joug; **իքաց —**, quitter, se défaire de, se débarasser de; — **զքուն**, secouer, chasser le sommeil; — **իմ** vn. s'en aller, se retirer, s'éloigner; se disperser, se dissiper; scintiller, lancer des étincelles, des éclats de lumière; tomber, se dépouiller, se priver, perdre; **Թօթափեալ յերկնից**, précipité du ciel; **Թօթափի վարդն**, la rose s'effeuille; **ծաղիկ Թօթափեալ իփառաց**, fleur fanée; **Թօթափեցան ինմանէ**, ils s'éloignèrent de lui, ils l'abandonnèrent.

Թօթափումն sm. secousse, ébranlement, renversement; — **ական**, clin d'œil.

Թօն, ից s. humidité; pluie, ondée.

Թօնընկէցք s. pluie d'orage, averse, orage.

Թօնուտ a. pluvieux, orageux.

Թօղնիմ, նեցայ vn. s'affaiblir, s'affaisser, languir.

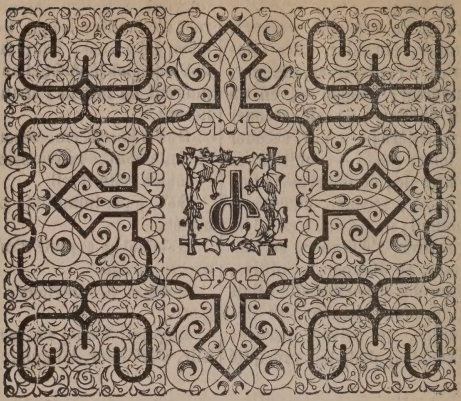

Ժ (jé) s. dixième lettre de l'alphabet et sixième des consonnes; dix, dixième.

Ժախ V. **ժաղ**.

Ժախուկ sm. raifort, ravenelle.

Ժաղ, ուց, ից s. mauvaise odeur, odeur fétide, empestée; ordure, corruption, saleté.

Ժաղադէմ a. qui a un aspect repoussant, hideux.

Ժաղադիմութիւն s. aspect repoussant, horrible, laideur affreuse.

Ժաղաղոտ, ոյ, ի a. puant, méphitique, fétide, infecte; s. mauvaise odeur; — առնել, empester, infecter d'une mauvaise odeur, empuantir.

Ժաղաղոտիմ, եցայ vn. avoir une odeur fétide, sentir mauvais, puer.

Ժաղաղոտութիւն sm. mauvaise odeur, infection, puanteur; méphitisme. miasmes.

Ժաղր, ի s. venin, virus.

Ժամ, ուց s. heure; temps, moment; loisir, occasion; heures canoniales, office; église; — բարեպատեհ, occasion favorable; — առնել՝ դնել՝ տալ, assigner ou fixer l'heure, un jour; — առնուլ՝ գտանել, avoir du loisir, du temps, trouver une occasion favorable; յորժամ — լինիցի, quand il y aura un moment favorable; — է, il est l'heure, il est temps

de; — ի—, d'heure en heure; — ի— առնել՝ սահմանել, remettre d'heure en heure, traîner en longueur; — իժամէ, ժամէ ի—, à toute heure; առ — մի, pour l'heure, pour le moment, provisoirement; ժամս ժամս, ընդ ժամս ժամս, d'heure en heure, de temps en temps; ժամու՝ իժամու, իդէպ ժամու, à temps, en temps opportun, à propos; յամենայն —, à toute heure, à tout moment, toujours; առ ժամս, pour l'heure; զերրորդ ժամու, vers les trois heures; այլում ժամու եւ ժամանակի սպասել, attendre un meilleur temps; յառաջ քան զժամն, avant l'heure ou le temps, trop tôt; յետին —, la dernière heure; — ճաշոյն, l'heure du dîner; — — ճաշոյ է, c'est l'heure de dîner; եկեալ ℌասաներ —ն, l'heure, le moment arrivait, était venu; ըստ ժամուն պիտոյից, selon les circonstances, à propos; զօգուտ —ս աւուրն, la grande partie de la journée; բազում —ս ընդ իմն ℌանել, passer plusieurs heures à qch.; — ℌարկանել, sonner la cloche; եℌաս ժամ կնոջս, l'heure de l'accouchement de ma femme est arrivée.

ժամաբաշխ, ից s. faiseur d'horoscopes.

ժամագիրք, գրոց s. livre d'heures, bréviaire, heures.

ժամագրութիւն sm. horographie.

ժամագործ, ագ s. horloger.

ժամագործութիւն s. horlogerie.

ժամադէտ s. horoscope.

ժամադիր a. fixé, désigné, assigné; sm. rendez-vous; — տեղի՝ վայր, destination; — առնել՝ լինել, donner, prendre rendez-vous; fixer, indiquer, assigner une heure, un jour; ուր — եղեւ նոցա Յիսուս, où Jésus leur avait ordonné de se rendre.

ժամադրեմ V. ժամադիր լինիմ.

ժամադրութիւն s. rendez-vous; assignation, destination, terme.

ժամակալ լինիմ V. ժամադրեմ.

ժամակալութիւն V. ժամադրութիւն.

ժամական a. horaire.

ժամակարգութիւն s. heures canoniales, office, heures.

ժամակոչ, ի s. bedeau.

ժամահար, ի sm. crécelle; sonneur.

ժամամուտ, մտի s. introït.

ժաման a. qui arrive; qui se dépêche de, empressé; — առնել՝ կացուցանել, faire arriver ou parvenir; — լինել, arriver, parvenir.

ժամանակ, ագ sm. temps; siècle, époque, période; âge; temps, délai, intervalle; temps, circonstance; temps, moment, loisir; fin, terme, dernière heure; saison; mus. temps; դէպ —, occasion favorable;

— ինչ, quelque temps; առ. — մի, un peu de temps, provisoirement, pour un temps, pour quelque temps; զայնու՝ առ. այնու —աւ, զայնու — օք, ընդ —ս, յամս —ացն այնոցիկ, առ. սովիմբ՝ զսովին —աւ, ընդ —ս ընդ այնոսիկ, ընդ ամս —ացն այնոցիկ, alors, vers ce temps, vers ces temps, vers ce temps-là, dans ou en ce temps, à cette époque, durant ce siècle; առ. — օք Խորենայ, du temps de Khorène; ընդ ու ըստ —ս —ս, de temps en temps, de temps à autre, par intervalles; —աւ, avec le temps, à la longue, à force de temps; իժամանակի..., du temps de, lors de; իսուղ՝ իսակաւ —ի, dans ou en peu de temps, sous peu, en un moment; իմիում՝ ինմին —ի, en même temps; ոչ բազում —ք են, il n'y a pas longtemps, depuis peu, dernièrement; ոչ սակաւ —ք են, il y a longtemps, depuis longtemps: իյետին —ս, dans les derniers temps; անդստին իժամանակաց անտի, dès lors; անդրստին յառաջին —աց, dès les premiers temps; ընդ ամենայն —ս, de tout temps; առ նովին —օք, vers ce temps, à peu près dans le même temps; առ այնու —օք է տեսանել, c'est alors qu'on voit; յառաջ —աւ, antérieurement; — պատեհի գտանել, trouver un moment favorable; յայնմ —ի, dans ce même temps; ի զօր իժամանակին, puissant alors; *—վաստակիլ՝ շահել, gagner du temps; *— ունենալ, avoir du temps, le temps; յօգուտ վարել զժամանակն, profiter du temps; կորուսանել՝ անցուցանել զժամանակն, perdre, passer le temps; —ի մնալ՝ սպասել ou սպասել դիպող —ի, attendre le moment favorable, une occasion; — առնուլ՝ գտանել, trouver un moment favorable; յաւուրս —աց սորա, de son temps; իվավեմի ժամանակն, dans les siècles reculés; —ս ծիգս, longtemps; *այս աշխատանքը շատ —ս կերաւ, ce travail m'a pris beaucoup de temps; *ասոր շատ — պէտք է, cela demande beaucoup de temps.

Ժամանակագիր s. chroniqueur, chronologiste; a. chronologique; —ք s. chronique.

Ժամանակագրական a. chronologique.

Ժամանակագրեմ, եցի va. écrire des chroniques.

Ժամանակագրութիւն sm. chronographie; chronologie; վրիպակք —ե, anachronismes.

Ժամանակախօս, ի s. chronologiste.

Ժամանակախօսական adj. chronologique.

Ժամանակախօսութիւն sm. chronologie.

Ժամանակական adj. temporel.

Ժամանակակէտ s. terme, échéance, expiration.

ժամանակակից a. contemporaine; isochrone, synchrone.

ժամանակակցական a. synchronique.

ժամանակակցութիւն s. synchronisme.

ժամանակաչափ a. qui mesure le temps; s. chronomètre.

ժամանակացոյց a. qui montre le temps.

ժամանակաւոր a. temporel; rangé ou rédigé par ordre de temps.

ժամանակեայ, կէից a. temporel; — վարձք, récompenses temporelles; —ք, biens —s.

ժամանակեան a. temporel; s. temps.

ժամանակեմ, եցի va. fixer, indiquer un temps, l'époque.

ժամանեմ, եցի vn. arriver, parvenir; avoir le temps, le loisir de, avoir du temps, du loisir; pouvoir, être en état, venir à bout de; ժամանեցին արդիւնքն բանից, les faits suivirent les paroles, les paroles se réalisèrent; ոչ ժամանեմ, je n'ai pas le temps, je ne puis pas; իշխագաւորութեան — գահ, parvenir au trône.

ժամանեցուցանեմ, ուցի va. faire arriver ou parvenir.

ժամանիմ, եցայ vn. arriver.

ժամանոց, աց sm. burette (de la messe).

ժամանումն s. arrivée.

ժամչար s. heure néfaste, malheur.

ժամապահ a. qui épie l'occasion, attentif, vigilant; — լինել, épier l'heure, le temps, chercher l'occasion, le temps favorable, guetter; — դարանակալ լինել, être à l'affût, être ou se tenir aux aguets.

ժամավաճառ, աց a. qui perd le temps, musard; — լինել, perdre ou tuer le temps, s'amuser à.

ժամասացութիւն s. office.

ժամատուն, տան sm. presbytère, maison du curé; — Հրէից, synagogue.

ժամարար, ի sm. officiant, célébrant.

ժամացոյց, ցուցից s. montre; pendule, horloge.

ժամերգութիւն sm. heures canoniales, office, office divin; առաւօտեան —, matines; երեկոյեան —, vêpres.

ժամկոչ V. ժամակոչ.

ժամուց, ի s. offrande.

ժայթքեմ, եցի va. vomir; sourdre, jaillir; արիւն —, vomir du sang.

ժայթքումն s. vomissement; éruption.

ժայռ, իցս. dent, dentelure; rocher, roche, roc.

ժայռաւոր a. dentelé.

ժանաւոր V. ժանու.

ժանգ, ոյ s. rouille, oxyde; rouillure; venin, poison; mousse; rouille, nielle.

ժանգաբեր, ժանգաբուղխ a. délétère, venimeux.

ժանգալից, ժանգախառն a. rouillé, rouilleux; mêlé de poison, venimeux.

ժանգակեր, ժանգաֆար a. rouillé; gâté par la rouille, niellé; — առնել, rouiller, oxyder; nieller; — լինել, se rouiller, s'oxyder; se nieller.

ժանգաֆարութիւն s. rouillure, oxydation.

ժանգառ V. **ժանկառ**.

ժանգառու a. oxydable.

ժանգառութիւն sm. action d'être gâté par la rouille.

ժանգոտեմ, եցի va. enrouiller, rouiller, oxyder; — իմ vn. se rouiller, s'oxyder.

ժանդ etc., V. **ժանտ** etc.

ժանեւոր a. qui a des dents, des défenses.

ժանիք, նեաց s. dents, défenses; mine; *— ընել, faire la mine, regarder de travers.

ժանկ, etc. V. **ժանգ**, etc.

ժանկառ a. gâté par la rouille, niellé; s. vert-de-gris.

ժանու, ի, աւ s. coche.

ժանտ, ից a. mauvais, aigre, amer, âpre; empesté, pestilentiel, contagieux; insalubre, malsain; méchant, pervers, scélérat, impitoyable, rude, brusque, aigri, hideux, rébarbatif, revêche, dégénéré; obscène, impur; s. peste, contagion; — օդ, air empesté, désagréable; **ժանտք դժոխայինք**, les Furies infernales.

ժանտաբարոյ, ից a. intraitable, méchant, revêche, rebours.

ժանտաբեր a. pestifère, malsain, insalubre.

ժանտագործ, ից adj. V. **ժանտ** a. — ցաւ՝ հարուած, peste, fléau pestifère.

ժանտագործութիւն s. méchanceté; scélératesse, crime, méfait, horreur; obscénité.

ժանտաձգենի, նոյ, նեաց s. sycomore.

ժանտաձուզ, ձղոյ sm. fruit du sycomore.

ժանտաժուտ a. très-méchant, scélérat; contagieux.

ժանտախտ, ից s. peste; contagion.

ժանտահամ a. âpre au goût, amer.

ժանտահաֆ ար, աց sm. pestiféré.

ժանտահոտ V. **ժահահոտ**.

ժանտահոտութիւն V. **ժահահոտութիւն**.

ժանտամահ, ի s. peste.

ժանտանամ, ացայ vn. devenir méchant, revêche, s'aigrir; se gâter, se corrompre, dégénérer.

ժանտատեսիլ a. d'un aspect repoussant, hideux.

ժանտացուցանեմ, ուցի va. rendre méchant, aigrir; gâter, corrompre, faire dégénérer.

ժանտափուշ s. bot. houx.

ժանտկէն a. sale, malpropre.

ժանտութիւն s. méchanceté, aigreur, brusquerie; perversité, vice, impureté; âpreté, amertume; մահ —ե, peste.

ժապաւէն, ինաց s. ruban.

ժապաւինեալ a. orné de rubans, chamarré.

ժառանգ, աց sm. héritier; արժանաւոր — հայրենակա-

նայն առաքինութեանց, digne — des vertus de ses pères.

ժառանգակալ V. ժառանգ.

ժառանգական a. héréditaire.

ժառանգակից s. cohéritier.

ժառանգաւոր, ացս. héritier; membre du clergé, ecclésiastique.

ժառանգեմ, եցի va. hériter; posséder, jouir de; — զսիրտս, posséder le cœur; — զոք, hériter de qn.; — զառաքինութիւնս՝ զփառս նախնեաց, hériter des vertus, de la gloire de ses aïeux; — զանուն՝ զպարծանս, acquérir un nom, de la gloire; — զամօթ, être accablé de honte.

ժառանգեցուցանեմ, ուցի va. faire hériter, instituer un héritier, faire posséder; անուն պանծանաց անձին —, acquérir une grande renommée; կորուստ —, faire périr.

ժառանգիչ s. celui qui hérite, possède.

ժառանգորդ, ացս. héritier; անմահից կենաց լինել —, acquérir la vie éternelle; հայրենի առաքինութեան լինել —, posséder la vertu paternelle.

ժառանգութիւն s. hérédité, héritage, patrimoine, hoirie; jouissance, possession; état ecclésiastique; clergé; մերժել՝ հատանել յժառանգութենէն, déshériter, exhéréder; — ձողուրդոյ, laisser un héritage à son fils; առնուլ զիմն ի —, avoir en héritage.

ժեռ V. ժայռ.

ժեռաւոր V. ժայռաւոր.

ժժմակ, ժժմունք s. coquillage.

ժիտ a. curieux.

ժիր, ժրաց a. fort, robuste, vigoureux; actif, diligent, empressé, laborieux.

ժիրաժիր a. très-fort, très-vigoureux, plein de vigueur; très-actif, très-vif.

ժլատ, ից a. s. avare, sordide, ladre, rapace, cupide, tenace, parcimonieux.

ժլատանամ, ացայ, ժլատիմ, տեցայ vn. être ladre, avide, rapace.

ժլատութիւն sm. sordidité, ténacité, ladrerie, cupidité, rapacité, avarice sordide, parcimonie.

ժխոր sm. bruit, vacarme, bagarre, tapage, alarme, tintamarre, tumulte, bacchanal; — մեծ է, c'est un charivari à ne pas s'entendre.

ժխորեմ, եցի vn. faire bacchanal, du bacchanal, du bruit, du tintamarre, du tapage, alarmer.

ժխտական a. négatif.

ժխտեմ, եցի vn. nier, désavouer; méconnaître, se montrer ingrat.

ժխտիմ V. ժտիմ.

ժխտող, ացս. celui qui nie; ingrat.

ժխտողական a. négatif.

ժխտութիւն s. ingratitude.

ժխտումն s. négation, désaveu, dénégation.

Ժմերես a. qui a la figure ridée.

Ժմտիմ, տեցայ vn. ricaner.

Ժողխիմ, խեցայ vn. se liquéfier, se gâter, se corrompre.

Ժողով, ոց sm. rassemblement, assemblage, collection; assemblée, réunion, conférence, cercle; rassemblement, attroupement, foule, multitude; amas, monceau; congrégation, communauté, couvent; synagogue; réunion solennelle, solennité; a. assemblé, réuni; — ջուրց, amas d'eaux; — հաւատացելոց, assemblée des fidèles; — վանական, chapitre; յանձնարարական —, commission, comité; — հայրապետաց, concile; ի— գումարել, réunir en conseil, en séance, tenir une assemblée, la convoquer; —ս կուտել իվերայ ուրուք, se révolter contre qn.; —ս ժողովել իվերայ տան ուրուք, appeler l'orage sur la maison de qn.; իժողովս մեծամեծաց յաճախէր, fréquentait le grand monde; պատկառելի —, assemblée, corps vénérable; արձակել զ—, congédier l'assemblée; — լինել, se rassembler; —ս ժողովել, rassembler des hommes.

Ժողովածոյ, Ժողովածու a. rassemblé, recueilli; —ք sm. recueil, collection.

Ժողովակ, ի s. club.

Ժողովական a. qui concerne les assemblées; s. membre de l'assemblée.

Ժողովարան, ացս. assemblée, lieu d'assemblée.

Ժողովեմ, եցի va. rassembler, assembler, amasser, ramasser; réduire; cueillir, recueillir; accueillir, recevoir; — զյետին շունչ ուրուք, recueillir le dernier soupir de qn.; — զկաց մնաց փախուստէից, rallier les troupes fugitives; — իմի, rassembler en un; զօրս —, rassembler des troupes; — իմ vn. se rassembler, se recueillir.

Ժողովեցող, ետեղ sm. lieu d'assemblée; synagogue.

Ժողովիչ, Ժողովող, ացս sm. celui qui rassemble; ecclésiaste.

Ժողովումն sm. rassemblement, rassemblage, réunion, amas, recueil.

Ժողովուրդ, վրդեան, վրդոց s. peuple; foule, multitude; synagogue; assemblée.

Ժողովրդական a. populaire; particulier; s. laïque.

Ժողովրդանոց, ացս. assemblée; synagogue.

Ժողովրդապետ, ացս. chef de synagogue; curé.

Ժողովրդապետական a. paroissial, curial.

Ժողովրդապետութիւն sm. paroisse, cure.

Ժողովրդասէր, ացս a. qui aime le peuple, populaire.

Ժողովրդասիրութիւն s. popularité.

Ժոյժ s. patience; — ունել, avoir patience, de la patience, patienter; souffrir, supporter,

endurer; — ունել արտասուաց, retenir ses larmes; ոչ եւս — ունելով, impatient de; — ունել պաշարման, soutenir le siége; չկալան — ճշմարտութեան, ils n'ont pas pu souffrir la vérité; ոչ ունիմ — ինայելոյ, je ne puis pas m'empêcher de voir; մեզ ոչ գոյր —, nous ne pouvions pas.

Ժուժամ, Ժուժեմ V. Ժոյժ ունիմ.

Ժուժելի a. supportable, tenable.

Ժուժկալ, աց, ից a. patient, ferme; continent, tempérant, sobre, tempéré, maître de soi; — կեանք, continence; — լինել V. Ժուժկալեմ.

Ժուժկալեմ, եցի vn. patienter, avoir de la patience, attendre avec patience ou patiemment, prendre patience, se résigner à; être courageux, souffrir avec courage, supporter; s'opposer, résister; s'abstenir, se contenir, se retenir, avoir de la continence, se passer de; — իկերակրոց, faire diète; — իգինւոյ, s'abstenir du vin.

Ժուժկալութիւն s. patience; abstinence, continence, tempérance, retenue, sobriété; diète; Ժուժկալութեան կեալ, vivre dans la continence.

Ժում s. temps, moment.

Ժպիտ sm. sourire, souris; — ժանտ՝ երգիծական՝ քաղցր՝ ախորժ՝ չարիմաց՝ դժնդակ, — malin, moqueur, doux, agréable, malicieux, cruel; — եղանել ումեք, avoir envie de sourire.

Ժպիրճ, պրճից a. téméraire, audacieux, hardi, insolent.

Ժպտիմ, տեցայ vn. sourire, rire du bout des lèvres.

Ժպտումն s. sourire.

Ժպրհիմ, հեցայ vn. oser, avoir l'audace, le courage de, oser entreprendre.

Ժպրհութիւն s. audace, hardiesse, témérité, insolence.

Ժտանք, նաց s. demande, sollicitation, instance.

Ժտեմ, եցի vn. oser, avoir la hardiesse, le courage de, entreprendre, se permettre; solliciter, demander, quêter avec instance, faire de vives instances, insister, importuner, presser.

Ժտեցուցանեմ, ուցի va. enhardir, donner ou inspirer de la hardiesse.

Ժտիմ V. Ժտեմ.

Ժտութիւն s. sollicitation, demande, instance; importunité; hardiesse; վասն —ն, à cause de son importunité; վասն —ե քո, c'est à votre sollicitation que.

Ժրագուխ a. courageux, brave; diligent, actif, laborieux, ménager; — կին, laborieuse, ménagère.

Ժրանամ, ացայ vn. prendre de la force, du courage, se fortifier, déployer ses forces, son courage, être courageux.

Ժրաջան, Ժրասէր, Ժրա-

վաստակ a. diligent, laborieux, actif, empressé.

Ժրացուցանեմ, ուցի va. encourager, donner du courage, fortifier.

Ժրութիւն s. courage, force, vigueur; diligence, activité, empressement, ardeur.

Ժքեմ V. Շքեմ.

Ժօռատ V. Ատամնաձափ.

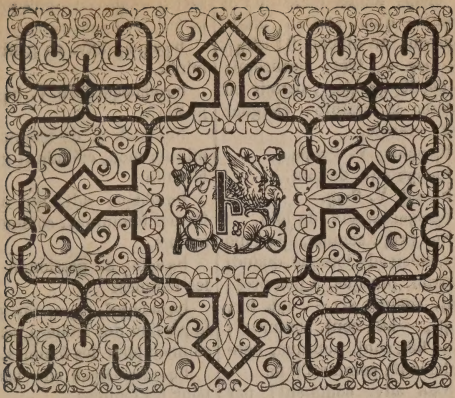

Ի (ini) s. onzième lettre de l'alphabet et cinquième des voyelles; vingt, vingtième.

Ի prép. à, au; de; par, pour; en, dans; chez; sur; pendant; avec; գնալ իՓարիզ՝ իՀայաստան, aller à Paris, en Arménie; իտան, dans la maison; իգարնան, au printemps; իպատճառս նորա, à cause de lui, pour lui; իպատկեր Աստուծոյ, à l'image de Dieu; մեկնեցաւ իԹէոդոսիոյ, il est parti de Théodosie; իգլուխ իմ, sur ma tête; շրջել իցպոյ, se promener avec une canne; իտուէ, dans la journée; իբարկուՑեան իմում, dans ma colère; իգնալն, en allant; իհանդերձս աղտեղիս, avec des habits sales; իփրկուՑիւն, pour sauver; իբժշկել, pour guérir; իմարդ, par homme; իսրտէ, du cœur; եղբայր իՔրիստոս, frère en Jésus-Christ.

Ի բաց adv. loin; dehors; à part, à l'écart; — առնել՝ բառնալ, éloigner, enlever, arracher; — առնուլ, ôter, enlever, abstraire, faire abstraction d'une chose; — կալ, se tenir loin, à l'écart, s'éloigner; — կալ իհաւատոց, renoncer à la foi; — Ձողուլ, abandonner, cesser de; — արձակել, renvoyer; laisser aller, délivrer; — գնալ, s'en aller; partir; — դնել, mettre de côté,

— տար, allons donc! fi! fi donc! — գնա, va-t'en, allez-vous-en, au diable, fi! անդր —, քաջ —, très, beaucoup; — մերժել զերկիւղ, bannir ou chasser la crainte, éloigner toute crainte.

Իբացեայ V. Բացեայ.

Իբացէ adv. de loin.

Իբացի V. Բաց.

Իբացուստ adv. de loin.

Իբր prép. comme, de même que, ainsi; adv. lorsque, quand; environ, presque, à peu près; conj. comme si; — այն Թէ, — զի, — եԹէ conj. comme si; — ոչ եԹէ conj. non que, non-seulement; comme s'il ne.

Ի՞նբր adv. comment? par quel moyen? par quelle manière? ի՞նբր է, comment se fait-il? ի՞նբր արդեօք, comment donc! ի՞նբր ոչ, comment non.

Իբրեւ prép. comme, en qualité de; à peu près, à peu de chose près; adv. lorsque, quand; —, — այն Թէ, — զի՝ եԹէ conj. comme si; — ոչ եԹէ conj. non que, non-seulement, comme s'il ne; ամաց — երկոտասանից, âgé environ de douze ans; Թողուլ — զմեռեալ, laisser pour ou comme mort.

Իբրե՛ւ զի conj. que...! combien...! comme...! — գեղեցիկ ես, comme vous êtes beau!

Իբրու prép. comme, de même que; adv. lorsque, quand; conj. presque, à peu près; —, — այն Թէ, — եԹէ՝ Թէ conj. comme si, en quelque sorte; — զի conj. puisque; — ոչ եԹէ V. Իբրեւ ոչ եԹէ.

Իգաբար adv. au genre féminin.

ԻգախազուԹիւն V. ԻգամոլուԹիւն.

Իգական a. de femme, féminin; mou, efféminé; gram. féminin.

Իգակերպ adj. qui a des formes féminines; comme une femme.

Իգամոլ a. passionné pour les femmes.

Իգամոլիմ, եցայ vn. avoir la passion des femmes, se passionner pour les femmes.

ԻգամոլուԹիւն sm. passion pour les femmes.

Իգանամ, ացայ vn. devenir efféminé, vivre en efféminé; être sodomiste, commettre la sodomie.

Իգասէր a. qui aime les femmes, galant; efféminé.

ԻգասիրուԹիւն sm. amour, penchant pour les femmes.

Իգատեառ a. qui aime les femmes, petit-maître, galant.

Իգացեալ a. efféminé, mou.

Իգացուցանեմ, ուցի va. efféminer, amollir.

ԻգուԹիւն sm. nature de la femme, de la femelle; caractère efféminé, mollesse.

Իժ, ից s. vipère.

Իժաբար adv. comme une vipère.

Իժաբարոյ, ի a. qui a la nature d'une vipère, méchant.

Իժախոտ, ոյ s. vipérine.

Իժակորիւն, ըեան s. vipéreau, jeune vipère.

Իժանման a. semblable à une vipère.

Իլ, ոյ s. fuseau; — մի լի, fusée; տալ զմատունս իւր ի լոյ, tourner le fuseau.

Իլաձեւ a. fuselé, en forme de fuseau.

Իլենի, Նւոյ s. fusain.

Իլիկ V. Իլ.

Իղձ, ղձից s. souhait, envie, vœu, désir; curiosité; devin, magicien; augure, prédiction; — լինել, souhaiter, avoir envie, désirer vivement, ardemment, brûler d'envie, d'impatience; լնուլ զիղձս իւր, satisfaire à ses désirs; contenter sa curiosité.

Իմ, ոյ, ումէ pron. mon, ma, mien, mienne: ո՛վ իմս Խորէն, ô mon cher Corène!

Իմածին a. né de moi.

Իմանալի a. intellectuel; intelligible, compréhensible; intelligent, doué d'intelligence; — է, il faut comprendre; —ք, choses intellectuelles, biens invisibles.

Իմանամ, ացայ va. comprendre, saisir, sentir; s'apercevoir de, entendre, avoir connaissance de; penser, rouler dans son esprit; inventer; penser, croire; զօրութեամբ —, sous-entendre; զանձին — քարի, chercher son intérêt, consulter son propre bonheur; ինարս —, ելս՝ ելս իրաց —, trouver des moyens, s'aviser; գիտէ — զամենայն ինարս, il arrive à bout de tout; իմաստս չարս —, tramer un complot, machiner, cabaler, conspirer.

Իմաստ, ից s. sens, signification; esprit, intelligence; notion, connaissance; conception; pensée, idée, dessein, projet; maxime; invention; expédient, moyen; intrigue, machination, complot, piége; —ք ուղղութեան՝ առաքինութեան, sentiment de probité, de vertu; մեծաիրաշ —ք, mystères; ընդացակից —ք, lumière naturelle; —ս իմանալ, s'ingénier; machiner, tramer un complot; գալ յ—, être connu, entendu; զիմաստս խաբէութեանն լուծանել, déjouer une intrigue, un complot; յիմաստս եւ իբան հասանել, atteindre l'âge de raison; —քն գործք լինէին, ses pensées se réalisaient; զ— խորհրդեան կատարել, exécuter la délibération du conseil; ունել զիմաստս իրիք, յիմաստս իրիք երթալ, saisir, comprendre qch.; զգայարանք —ից, l'esprit, l'intelligence; ուշ —ին՝ —ից, esprit, pensée.

Իմաստազեղ, Իմաստալից a. plein d'intelligence; très-savant; plein de sens, raisonnable.

Իմաստախոհ, Իմաստախորհուրդ a. qui pense savamment, sage.

Իմաստակ, աց a. s. sophiste, pédant.

Իմաստակական ա. sophistique, pédantesque, subtil.

Իմաստակեմ, եցի vn. sophistiquer, subtiliser, faire le sophiste, le pédant.

Իմաստակութիւն sm. sophisme, pédantisme, pédanterie, subtilité.

Իմաստակօրէն adv. en sophiste, sophistiquement, pédantesquement, d'un air qui sent le pédant.

Իմաստասեր ա. lettré, savant; — հանճար, génie élevé.

Իմաստասիրեմ V. Իմաստնասիրեմ.

Իմաստայեղց V. Իմաստազեղ.

Իմաստապէս adv. sagement, savamment, en sage, en savant.

Իմաստասէր ա. qui aime la sagesse, philosophe.

Իմաստասիրաբար, Իմաստասիրապէս adv. en philosophe, philosophiquement.

Իմաստասիրեմ, եցի vn. aimer la sagesse, être philosophe, étudier la philosophie, philosopher; argumenter, tirer une conclusion; juger, prévoir, deviner, croire, entendre, imaginer.

Իմաստասիրութիւն s. m. amour de la sagesse, philosophie; sagesse.

Իմաստնաբար V. Իմաստապէս.

Իմաստնախոհ V. Իմաստախոհ.

Իմաստնանամ, ացայ vn. devenir sage, savant, s'instruire, apprendre, savoir; entendre, comprendre, s'en rendre compte.

Իմաստնաբար ա. qui rend sage ou savant, instructif.

Իմաստնացուցանեմ, ուցի va. rendre sage ou savant, instruire.

Իմաստնացուցիչ V. Իմաստնաբար.

Իմաստնաւոր, աց ա. intelligent.

Իմաստութիւն sm. sagesse; science, instruction, connaissance approfondie des choses, savoir; raison, bon sens, prudence, discrétion; գերաբուն —, la souveraine sagesse; —ք, sagement, savamment; prudemment, discrètement, sensément, mûrement.

Իմաստուհի s. sage, savante.

Իմաստուն, ունոց ա. s. sage; savant, instruit; sensé, prudent, discret; philosophe; adroit, habile; le Sage; —, —ս, adv. V. Իմաստութեամբ; — առնել, V. Իմաստնացուցանեմ.

Իմաց V. Իմացութիւն; — առնել՝ տալ, V. Իմացուցանեմ.

Իմացական ա. intellectuel, spirituel; intelligible; intelligent; —ն, s. intelligence.

Իմացականութիւն V. Իմացութիւն.

Իմացող ա. qui entend, qui sent, intelligent.

Իմացողութիւն V. Իմացութիւն.

Իմացուած, ոց s. intelligence, esprit; conception; sens, signification; pensée, dessein; sensation, sentiment.

Իմացութիւն, **Իմացումն** s. l'entendement, conception, compréhension; raison, intelligence, esprit; pensée, dessein, projet; sensation, sentiment, connaissance.

Իմացուցանեմ, ուցի va. faire savoir, avertir, informer, donner avis.

Իմիասին adv. ensemble, avec, conjointement, en commun; — **եական**, consubstantiel.

Ի՞մ իմիք adv. à quoi? à quelle chose?

Ի միջի adv. au milieu, parmi, entre.

Ի միջոյ adv. du milieu.

Իմն, իրիք, իմիք, իւիք a. s. quelque, quelconque, quelqu'un, un, certain, un certain; une espèce; quelque chose; explétif ou ornement; կամէին իմն, ils voulaient; յայտ իմն այսպէս առնէր, il déclarait ainsi; ստոյգացաւ իմն, il se repentit; իշխանութիւն — էր նորա իվերայ, il avait une espèce d'autorité sur.

Իմն իմն, իրիք իրիք, իւիք իւիք a. divers, plusieurs, différents; certaines choses.

Իմովանն adv. autant qu'il est en mon pouvoir, autant que je puis, de mon mieux, de mon côté, autant qu'il m'est possible.

Իմօտոյ V. **Մօտ**.

***Իյնամ** V. **Անկանիմ**; ***իետն** —, taquiner qn.

Ինձ, ընձուց, **Ինձ**, ընձուց s. léopard.

Ինձէն adv. de moi-même, par moi-même.

Ինն, իննւոյ, ունց a. s. neuf (nombre).

Իննամեայ, **Իննամեան**, մենից a. de neuf ans; âgé de neuf ans.

Իննամեայ a. de neuf mois.

Իննանկիւն, կեան a. s. ennéagone.

Իննեակ, **Իններեակ**, եկի a. neuf.

Իններորդ, աց a. neuvième.

Իննեւտասն, սին, սանց a. dix-neuf.

Իննեւտասնամեայ a. de dix-neuf ans; âgé de dix-neuf ans.

Իննեւտասներորդ, աց a. dix-neuvième.

Իններեքեան, նեցուն, **Իններքին**, նեցունց s. a. tous les neuf.

Իննհարիւր, ոց a. neuf cents.

Իննհարիւրամեան a. de neuf cents ans.

Իննուտասն V. **Իննեւտասն**.

Իննուտասնամեայ V. **Իննեւտասնամեայ**.

Իննուտասներորդ V. **Իննեւտասներորդ**.

Իննսնամեայ, մէի, **Իննսնամեան**, մենի, **Իննսնամենի**, **Իննսնեմեայ** a. nonagénaire, âgé de quatre-vingt-dix ans.

Իննսներորդ, աց a. quatre-vingt-dixième.

Ինևսուն, նանից a. quatre-vingt-dix.

Ինևօրեայ, էից s. de neuf jours; s. neuvaine.

Ինչ, իրիք, իմիք, իւիք s. chose, une chose; a. quelque, un, certain; աւուրս —, quelques jours; չիք՝ չէ —, il n'en est rien, ce n'est rien; չգիտեմ —, je ne sais rien, je n'en sais rien.

Ինչ ինչ, իրիք իրիք s. quelque chose, certaines choses.

Ինչ, ընչի s. chose, quelque chose, une chose; ce qui existe, ce qui est; երկուս ինչս խնդրեմ իքէն, je te demande deux choses; յ— աճել, créer; ամենայն որ — իմ է՝ քո է, tout ce que j'ai est à toi.

Ի՞նչ V. Զի՞նչ; առ ի՞նչ իցէ, à quoi bon ?

Ինչք, ընչից s. biens, richesses, fortune; արկանել յընչից, priver, dépouiller de ses biens.

Ինքն, ինքեան, ինքեանք, ինքեանց pron. lui, il, elle; ես —, moi-même; դու —, toi-même; նա —, lui-même, elle-même; ընդ — բարբառել, parler tout seul; յ— արկանել, s'attirer, séduire, gagner; յ— գալ, revenir à soi; յ— ամփոփիլ մտաց, se recueillir; բստ ինքեան, de lui-même; ինքեան զօրութեամբ, par sa force, par sa propre force.

Ինքնաբաւ a. qui se suffit à soi-même, seul suffisant à lui-même, seul capable.

Ինքնաբոյս a. qui pousse de soi-même, naturel, natif.

Ինքնաբուղխ a. qui coule de soi-même; naturel, natif, spontané; — կամօք, spontanément, de soi-même.

Ինքնաբորբոք a. qui s'enflamme ou s'irrite de lui-même.

Ինքնաբուն a. natif, naturel; — բարի, qui est bon naturellement.

Ինքնագէտ a. qui connaît, qui sait par soi-même.

Ինքնագիր a. s. autographe, original.

Ինքնագլուխ a. indépendant; autocéphale.

Ինքնագոյ a. qui existe de soi-même, par lui-même, l'être en lui-même.

Ինքնագործ a. qui fait, qui agit par soi-même; qui s'est fait soi-même; construit par soi-même, par la nature elle-même, naturel.

Ինքնադատ a. qui se juge soi-même.

Ինքնադէպ adj. fortuit, casuel.

Ինքնազարդ a. orné de soi-même, simple, naturel; — բանք, paroles sans faste; — շնորհք, grâces naïves.

Ինքնազօր a. puissant par soi-même, par ses propres forces.

Ինքնալուր a. qui est entendu par soi-même, auriculaire; qui n'écoute que sa personne, qui n'obéit qu'à soi-même

Ինքնախաբ լինիմ vn. se tromper, se flatter.

Ինքնախօս a. qui parle de soi-même, avec soi-même.

Ինքնախօսութիւն s. monologue, soliloque.

Ինքնածին adj. né de soi-même, inné.

Ինքնակալ, աց a. indépendant, maître de soi-même; s. maître absolu, autocrate, empereur; — կամք, libre arbitre.

Ինքնակալական a. autocratique.

Ինքնակալութիւն s. autocratie, empire.

Ինքնակալուհի sf. autocrate, impératrice.

Ինքնակամ adj. volontaire, spontané, arbitraire; adv. volontairement, spontanément, de soi-même, de son propre mouvement, volontiers; — կրօնք, superstition.

Ինքնակամութիւն s. spontanéité, bonne volonté.

Ինքնակայ, ից a. qui subsiste par soi-même.

Ինքնակատար a. parfait en soi-même, entier, complet.

Ինքնակաց V. **Ինքնակայ**.

Ինքնակոչ a. qui s'invite soi-même; — լինել, venir sans être appelé ou invité.

Ինքնակործան a. qui se détruit soi-même.

Ինքնահալած a. chassé par soi-même, fugitif; — լինել, s'exiler soi-même.

Ինքնահաճ, Ինքնահաճոյ a. qui n'admire que soi-même, qui a de soi une haute idée, présomptueux; affecté.

Ինքնահաճիմ, եցայ vn. présumer de soi-même, avoir une haute opinion de soi.

Ինքնահաճոյ V. **Ինքնահաճ**.

Ինքնահաճութիւն s. contentement de soi-même, présomption.

Ինքնահրաման a. qui agit de son propre mouvement, indépendant, spontané.

Ինքնահաւան, Ինքնահաւանութիւն V. **Ինքնահաճ**, etc.

Ինքնահնար a. inventé par soi-même, fictif.

Ինքնահոս a. qui coule de soi-même.

Ինքնաձայն a. qui raisonne, parle lui-même, qui s'exprime de vive voix.

Ինքնաձեռագիր, գրոյ s. a. autographe.

Ինքնաձեռն a. qui agit de sa propre main; fait de sa main; — լինել, s'émanciper; — լինել յիւր որդիս, tuer ses enfants de ses propres mains; — խեղդամահ սատակիլ, s'étrangler; — լինել յիմն, oser entreprendre une chose.

Ինքնամատոյց a. qui s'offre de soi-même, fourni volontairement; — դիմագրաւել, s'exposer, se dévouer à; — տալ զօրինակն, donner un exemple facile à suivre.

Ինքնամարտ a. qui fait la guerre à soi-même.

Ինքնամեռ լինիմ vn. mou-

rir de soi-même, de sa propre mort, d'une mort naturelle.

Ինքնայորդոր, Ինքնայօժար a. spontané, volontaire, très-disposé; — լինել, se porter, se sentir porté vers, disposé pour.

Ինքնայօժարութիւն s. spontanéité.

Ինքնանուէր a. qui offre soi-même; offert par soi-même, volontaire.

Ինքնաշարժ a. qui se meut par soi-même.

Ինքնաշարժիկ s. automate.

Ինքնապանծ a. qui se vante lui-même.

Ինքնապատում a. qui raconte, qui est raconté par soi-même; — առնել՝ լինել, raconter par soi-même.

Ինքնապարծ V. Ինքնապանծ.

Ինքնապարսաւ adj. qui se blâme lui-même.

Ինքնասաց a. dit, prononcé de soi-même.

Ինքնասէր a. qui n'aime que soi, égoïste.

Ինքնասիրութիւն s. attachement à soi-même, égoïsme.

Ինքնասպան V. Անձնասպան; — լինել անձին իւրոյ, se suicider, se tuer.

Ինքնատես, աց adj. qu'on voit ou qu'on a vu de ses propres yeux; — լինել, voir de ses propres yeux.

Ինքնատէր a. maître de soi-même, de son sort, absolument libre; — եմք գործոց մերոց, nous sommes maîtres de nos actions.

Ինքնարար a. qui fait, crée soi-même.

Ինքնարգոյ a. présomptueux, superbe.

Ինքնարշաւ a. qui court par soi-même.

Ինքնաեակ adj. qui pousse, produit de soi-même; fortuit, naturel; adv. fortuitement, naturellement.

Ինքնեկ, ից a. qui vient par soi-même; fortuit, naturel.

Ինքնեղ a. engendré de soi-même, qui est de lui-même, naturel.

Ինքնին adv. de soi-même; lui-même, en personne; դուռն — բացաւ, la porte s'ouvrit d'elle-même; Թագաւորն —, le roi même, le roi en personne; ես — իսկ եմ, c'est moi-même; դու —, toi-même.

Ինքնիշխան, ից a. s. maître de lui-même, maître, indépendant; despotique, absolu.

Ինքնիշխանաբար adv. en maître absolu, avec indépendance.

Ինքնիշխանական a. absolu, suprême.

Ինքնիշխանութիւն s. pouvoir absolu, indépendance; despotisme.

Ինքնութիւն s. individualité, identité.

Ինքնուս, Ինքնուսումն adj. qui apprend ou qui s'est instruit par soi-même.

Ինքնուրոյն a. particulier, spécial.

Ինքնօրէն a. autonome, indépendant, qui se gouverne lui-même par ses propres lois; fig. capricieux, fantasque; adv. capricieusement; —կեալ, vivre selon ses lois.

Ինքնօրինութիւն sm. indépendance, droit de se régir par soi-même, par ses propres lois; fig. caprice, fantaisie.

Իշակէս, կիսոյ s. mulet.

Իշամեղու, ղուի s. frelon, guêpe.

Իշամորուկ, րկի s. ânon.

Իշան V. Իշեան.

Իշանդամ a. dont le membre viril ressemble à celui d'un âne.

Իշավայր, ից, Իշավայրի, բոյ, բեաց sm. onagre, âne sauvage.

Իշավար, աց s. ânier.

Իշացուլ, ցլուց s. onocentaure, jumart.

Իշեան s. pl. les ânes.

Իշխան, աց s. prince, souverain; ministre; magistrat; maître, chef, commandant; — խաւարի, le prince des ténèbres, le démon; — զօրուն, général de l'armée; — երգոց, V. Դասապետ; —աց —, — աշխարհի, le souverain, le roi; քում գլխոյդ չես —, vous n'êtes pas maître de votre vie; — լինել, être le chef, à la tête de, commander à, régner sur, avoir de l'autorité sur; — էր իւրոց ախտից, il était maître de ses passions; չէ —, il ne peut pas, il n'a pas l'autorité de; — առնել զոք, donner du pouvoir à qn.; —ք, les autorités.

Իշխանաբար adv. comme un prince, en prince, en maître, avec autorité; — կեալ, vivre en prince, mener une vie princière.

Իշխանազն, զին, զունք sm. prince.

Իշխանական a. du prince, princier; impérieux; indépendant, absolu, libre; s. prince, commandant, chef; —ն տուրն, le soleil; — գիշերոյ, la lune.

Իշխանակին, կնոջ sf. princesse.

Իշխանակից s. qui partage le pouvoir, collègue.

Իշխանանամ, ացայ vn. devenir prince, dominer, commander.

Իշխանանիստ a. où réside le prince.

Իշխանապետ, աց s. chef des princes; le premier ministre; dictateur.

Իշխանապետութիւն s. dictature.

Իշխանասաստ a. impérieux.

Իշխանասէր a. qui aime le pouvoir, ambitieux.

Իշխանասիրութիւն s. amour du pouvoir, ambition.

Իշխանաւոր, աց a. sujet.

Իշխանափոխ լինիմ vn. changer le prince, le souverain.

Իշխանորդի, դուց s. fils d'un prince.

Իշխանութիւն sm. principauté, souveraineté, domination; gouvernement, commandement; pouvoir, autorité, dignité, empire, faculté; indépendance, liberté, libre arbitre; droit, permission; diocèse; —ք, les principautés (le troisième ordre de la hiérarchie céleste); յ— ելանել, parvenir au pouvoir; այս իվեր քան զիմս է —, cela est au-dessus de mon pouvoir, cela passe mon pouvoir; առաւելազանց —, trop d'autorité; տալ ուժք զամենայն —, donner plein pouvoir, carte blanche à qn.; լինել ընդ —ք ուրուք, être sous le pouvoir, dans la dépendance de qn.; հոգեւոր՝ ժամանակաւոր —, pouvoir spirituel, temporel; չունիմ —, je n'ai pas l'autorité, le pouvoir de, je ne puis pas.

Իշխանուհի sf. princesse.

Իշխանօրէն V. Իշխանաբար.

Իշխեմ, եցի va. dominer, régner, gouverner, avoir autorité sur, exercer de l'empire, de l'ascendant, maîtriser, être maître de, se rendre maître de, avoir la main haute, s'emparer de; oser, avoir le courage, la force de, se permettre; — կրից՝ ախտից, maîtriser ou dominer ses passions, commander à ses passions; — մտաց ուրուք, jeter, mettre le grappin sur qn., se rendre maître de son esprit.

Իշխեցող sm. dominateur, prince, maître, commandant; a. dominant.

Իշխեցուցանեմ, ուցի va. donner du pouvoir, de l'autorité, faire dominer.

Իշխեցուցիչ adj. qui fait dominer.

Իշխող V. Իշխեցող.

Իշկոյ վարունգ s. bot. momordique.

Իշորդի, որդւոյ s. ânon.

Իշոցք V. Յիշոցք.

Իշուկ, իշկան, իշկոյ s. ânon.

Իջանեմ, իջի, էջ vn. descendre; s'abaisser, baisser; descendre chez qn., loger chez lui; V. Սերիմ; — ինաւէ, débarquer; — իգերեզմանն՝ իիող մաիու, descendre au tombeau, être enseveli; էջ մրրիկ հողմոյ ի ծովակն, une tempête fondit sur le lac; — յօթեւան ուրեք, descendre à un hôtel; օդաչափն իջանէ, le baromètre descend, baisse; արտասուք զծնօտիւք իջանեն, les larmes tombent sur ses joues; ճանապարհն իջանէ ի Փարիզէ ի Լիոն, cette route conduit de Paris à Lyon; ի ծառայութիւն —, s'abaisser à la servitude, devenir domestique; յաղքատութիւն —, s'appauvrir, devenir pauvre; գետն իջանէ ի ծով, ce fleuve tombe dans la mer.

Իջավան, ագ sm. auberge, hôtellerie, hôtel; —ս առնել, se loger; —ս տալ, loger.

Իջավանիմ, նեցայ vn. descendre à un hôtel, héberger, loger.

Իջաւոր, աց ա. s. voyageur, hôte.

Իջաւան, Իջեվան, Իջեւան V. Իջավան.

* Իջուածք s. fluxion.

Իջումն s. descente.

Իջուցանեմ, ուցի va. faire descendre; abaisser, rabaisser, baisser, ravaler; apaiser, calmer; — զքողն՝ ուղղաթռչեաց, abaisser son voile, une perpendiculaire; — զառագաստ նաւու, baisser, amener la voile; արտասուս —, verser des larmes.

Իւթս s. iris.

Իսկ conj. or, donc, mais, enfin; certes, apparemment, en effet, réellement; même; a. essentiel, réel, effectif, vrai, véritable; s. essence, réalité, substance, vérité; զիսկն ասել, dire le fond; զիսկն գիտել, savoir à fond; ինձ — գլխովին, à moi-même; մեզէն — լուաք, nous-mêmes, nous avons entendu; բնաւ — ոչ, du tout, point du tout; բնաւ — զի՞ լսէք նմա, pourquoi l'écoutez-vous? յայտ — է, il est évident, il est clair; չէ եւ չէ —, aucunement, en aucune façon; — արդ, conj. or, donc; — եւ —, adv. tout de suite, sur-le-champ; — եթէ, conj. si, si en effet, mais si; — ես, pour moi, quant à moi, et moi; — վասն, quant à.

Իսկական a. essentiel, effectif, réel, vrai, substantiel, propre.

Իսկակից s. consubstantiel.

Իսկակցութիւն s. consubstantialité.

Իսկապէս adv. essentiellement, réellement, effectivement, proprement; — բարի, véritable bien; — բերկրանք, solides, vrais plaisirs.

Իսկզբանէ adv. dès le commencement, au commencement, dans l'origine.

Իսկոյն V. Իսկ եւ իսկ.

Իսկութիւն s. essence, substance; vérité, réalité.

Իսկուհի sf. reine; — Կոյս, la sainte Vierge; — երկնից, reine des cieux.

Իսպառ adv. jusqu'à la fin, tout à fait, entièrement; շիջուցանել —, achever d'éteindre.

Իսպառազէն V. Սպառազէն.

Իսպառսպուռ V. Սպառըսպուռ.

Իվայրածիգ V. Վայրածիգ.

Իվեր V. Վեր.

Իվերայ V. Վերայ.

Իր, իրի, իրաց sm. chose; affaire; fait, réalité; իրօք, par le fait, réellement, en réalité; ամենայն իրօք, de toutes les manières; դմին՝ նմին՝ սմին իրի conj. c'est pour cela, c'est pourquoi; կարեւոր —, affaire importante; իրք աշխարհին, les affaires publiques; օգնել իւիք, procurer quelques secours; յիրս իրս, dans certaines choses; իրաց իրաց, pour cer-

taines choses; իրք առն յառաջադէմ յաջողէին, les affaires de cet homme prospéraient.

Իրագէտ a. qui sait la chose, l'affaire, qui est dans la confidence, initié, instruit, informé; — եմ, je suis initié à l'affaire, je sais la chose.

Իրագործեմ, եցի va. faire, effectuer, exécuter.

Իրագործութիւն s. affaire, occupation; fait.

Իրազգաճ՝ Իրազեկ առնեմ va. informer, avertir, instruire, mettre au courant, au fait, initier; — լինել, s'informer, être ou se mettre au courant, savoir, s'apercevoir, remarquer, s'initier.

Իրական a. réel

Իրակութիւն s. action, fait, affaire.

Իրաձամարձակ a. entreprenant, aventureux, hardi.

Իրան, աց sm. buste, partie supérieure du corps.

Իրապէս adv. réellement.

Իրաւ, ացի a. juste; vrai; s. justice, équité; — առնել, rendre justice; — է, il est juste, il est vrai.

Իրաւաբան, ից s. plaideur, avocat.

Իրաւաբանական a. relatif à la plaidoirie, justificatif.

Իրաւաբանեմ, եցի va. plaider sa cause, faire valoir ses droits, argumenter.

Իրաւաբանութիւն sm. plaidoirie, argumentation.

Իրաւաբար V. Իրաւապէս.

Իրաւագէտ s. juriste, jurisconsulte, praticien.

Իրաւագիտութիւն s. jurisprudence, droit.

Իրաւադատ V. Արդարադատ.

Իրաւախոհ, ացի a. juste, équitable; — առնել, accorder, accommoder; — լինել, entrer en arrangement, s'arranger, s'accorder, s'accommoder, transiger.

Իրաւախոհութիւն s. arrangement, accommodement, arbitrage.

Իրաւախօս a. véridique.

Իրաւանամ V. Արդարանամ.

Իրաւապէս adv. justement, avec justice; de plein droit, à juste titre.

Իրաւասէր V. Արդարասէր.

Իրաւարար, ացի a. s. qui fait justice, juge, arbitre, médiateur; — կացուցանել, rendre arbitre; — անբողոքելի, arbitre souverain.

Իրաւացի, ացեաց a. juste, raisonnable, légitime; adv. justement, avec justice; — է, il est juste.

Իրաւացիկ a. juste.

Իրաւացուցանեմ, ուցի va. rendre la justice, donner raison, rendre juste, justifier, approuver.

Իրաւընտիր sm. juge, arbitre; avoué.

Իրաւի V. Յիրաւի.

Իրաւունք, անց s. justice; droit, raison; իրաւամբք adv.

de droit, de plein droit, à bon droit, avec raison, avec justice; — նս առնել, faire droit, justice à, rendre justice à; զիրաւունս ուրուք իգլուխ դառնել, justifier qn. complétement; —նս դառնել, rendre justice, jugement; զիրաւունս ինա դառնել, rendre le jugement en sa faveur; Թիւրել զիրաւունս, rendre un jugement injuste; —նս տալ, se justifier, prouver ses raisons; donner droit, raison; —նս դամարել՝ վարկանել, croire juste, se croire en droit; —նս խնդրել, demander justice, raison; աստուածային —, droit divin; առանց իրաւանց, sans droit; de son autorité privée; ամենայն իրաւամբք, avec tout le droit qu'on a, de sa pleine autorité; —են նոցա բոլոր ունեցլոյ, ils ont sujet de se plaindre; եւ իրաւամբք արդեօք, ce n'est pas sans raison; պինդ կալ յիրաւունս, պահանջել զիրաւունս, soutenir ses droits; զիրաւունս իւր կացուցանել, զիրաւունս անձին ցուցանել, faire valoir ses droits; զիրաւունս ցուցանել, prouver ses droits; որո՞վ իրաւամբք, de quel droit?

Իրեար, զիրեարս sm. l'un l'autre, les uns les autres; յիրերաց, l'un de l'autre, les uns des autres; իրերաց, l'un à l'autre, les uns aux autres; ընդ իրեարս, les uns avec les autres; ատեմք զիրեարս, nous nous haïssons; փաթին զիրերօք, ils s'embrassent.

Իրողութիւն V. Գործ.

Իգէ՛ Թէ interj. ah si! Dieu le veuille! plût à Dieu ou au ciel! fasse le ciel! — դառեսցին դիք, plaise aux dieux que! իցէ՞ արդեօք Թէ տեսից, est-ce que je le verrai?

Իցի՛ւ, իցի՛ւ Թէ V. Իցէ՛ Թէ; իցի՞ւ adv. pourquoi?

Ի՞ւ, Ի՞ւ իւիք adv. par quoi? avec quoi? de quoi? comment? ի՞ւ գիտացից, comment le saurai-je? ի՞ւ իւիք իցեմք ընդդատ, en quoi différons-nous?

Իւիք իւիք V. Ինչ.

Իւղ, ոյ s. huile; huile d'olive; beurre; onguent, pommade; huile aromatique, essence, parfum; — անոյշ՝ անուշից՝ անուշութեան, parfum; —ք անուշից՝ անուշունք, parfums exquis, parfumerie; — օծութեան, chrême, huile sacrée; — ողորմութեան, aumône, bienfaisance.

Իւղաբեր, ից a. qui porte de l'huile, des essences.

Իւղաբուղխ a. huileux.

Իւղագլխեմ, եցի va. oindre la tête, initier, sacrer, ordonner.

Իւղագլուխ a. initié, sacré.

Իւղագործ, ագս. parfumeur.

Իւղագործութիւն s. parfumerie.

Իւղաճուրմա. trempé d'huile aromatique, onctueux, huileux, couvert de parfums — գլուխ, tête parfumée.

Իւղալիր, Իւղալից a. plein d'huile, huileux, onctueux, gras.

Իւղաման, ի s. huilier.

Իւղատերեւ, ի s. malabathrum.

Իւղարան, աց s. huilerie.

Իւղարար, ի adj. oléifiant, oléigène.

Իւղեմ, եցի va. huiler, oindre, graisser.

Իւղեփեաց, եփեցաց s. parfumeur.

ԻւղեփեցուԹիւն sm. parfumerie.

Իւղիկ s. un peu d'huile.

Իւր, ոց pron. son, sa, ses; le sien, la sienne, les siens, les siennes; propre; իւրքն, les siens; — առնել, s'approprier.

Իւր, եանց, եամբք sm. de soi, à soi, soi, se, d'eux, d'elles, à eux, à elles; եկին առ իւրեանցան, vinrent vers les leurs; ունէր զիւրեաւ, il avait sur soi, il portait; զարդումս զիւրեաւ էած, il s'attira beaucoup de monde.

Իւրադիր a. posé, établi par lui-même.

Իւրածին a. né de lui-même.

Իւրակայան a. où est sa demeure.

Իւրական, աց a. sien, propre, particulier.

Իւրակերտ a. construit par lui-même.

Իւրակից sm. comme son propre...

Իւրաժոգ a. qui ne pense qu'à soi; — շահասիրուԹիւն, intérêt personnel.

Իւրային, այնոյ a. s. sien; —քն, les siens; ses affaires.

Իւրաստեղծ a. créé par lui-même.

Իւրացուցանեմ, ուցի va. s'approprier, identifier.

Իւրաքանչիւր, ոց a. s. chacun, chaque; respectif; — ոք, chacun, chaque individu; — ոք առանձինն, chacun à part, en particulier; — ծառ, chaque arbre; յ— աւուր, chaque jour; առն —, à chaque homme; — ումեքինոցանէ, à chacun d'eux; գործք — ուրուք, les actes de chacun.

Իւրեանցակուռ a. forgé par eux-mêmes.

Իւրեանցային, այնոց s. a. leur, le leur.

Իւրովի, Իւրովին adv. de lui-même, de soi-même; par soi-même, par eux-mêmes, de son propre mouvement, de sa propre main, spontanément, par sa propre volonté; a. son, sa, sien, sienne; զ— երթալ, se donner la mort, se suicider; — երթալ, aller en personne; — զիւր անձն անիծանել, il se maudit lui-même.

Իւրովանն adv. autant qu'il peut, autant qu'il est en lui, autant qu'il lui est possible, de son côté, de son mieux.

ԻւրուԹիւն s. nature particulière, propriété.

Իւրուրոյն a. son, sa, sien, sienne, propre.

Լ (lioun) s. douzième lettre de l'alphabet et septième des consonnes; trente, trentième.

Լաբիւրինթոս V. Բաւիղ.

Լազուարդ, Լաժուարդ sm. lapis-lazuli.

*Լաթ V. Զորձ.

Լալ, ոյ s. V. Լալիւն; զ—ֆարկանել՝ առնուլ, pleurer.

Լալագին a. baigné de larmes, larmoyant, éploré, gémissant; adv. tout en larmes.

Լալական, աց s. a. qui pleure, larmoyant; —ք, les pleureuses.

Լալեաց, ետեղ s. séjour des larmes.

Լալիւն, Լալիք, լեաց, Լալութիւն, Լալումն s. larmes, pleurs, gémissements; լալիլալիւն՝ լալիւն ժեծ, fondre en larmes; լալիս դնել, pleurer, gémir.

Լալկան V. Լալական.

Լալօնք, նից s. V. Լալիւն, Լալեաց.

Լախուր, ի s. céleri.

Լախտ, իւ s. massue; ոստախիտ —, — noueuse.

Լական V. Կոնք.

Լակեմ, եցի va. laper.

Լակիշ V. Ղակիշ.

Լակոնաբան a. laconique.

Լակոնաբանութիւն s. laconisme.

Լակոնական a. laconique.

Լակոնացի a. laconique.

*Լակոտ V. Ակունդ.

Լամ, լացի, լաց vn. pleurer, verser des larmes ; — զոք՝ իվերայ ուրուք, pleurer sur qn., le déplorer ; — դառնապէս, pleurer amèrement, verser des larmes amères.

Լամա s. lama.

Լամայականութիւն sm. lamaïsme.

Լամբ, ացս s. anneau, anse.

Լամբար V. Լապտեր.

Լամբեմ, եցի vn. porter, soulever.

Լայն, ից a. large ; ample, vaste, étendu.

Լայնագոյնս adv. largement ; amplement ; — պատմել՝ ասել, raconter, dire longuement.

Լայնադէմ a. qui a une large figure.

Լայնաթեւ adj. aux larges ailes.

Լայնալանջ a. qui a une large poitrine.

Լայնալիճ a. bien arrondi, très-large ; s. arc bien arrondi, grand arc, arc à longue portée.

Լայնախորհուրդ a. qui a de la longanimité, patient.

Լայնաճաւալ V. Լայնատրած.

Լայնահանճար a. d'un grand esprit.

Լայնաճիգ V. Լայնանիստ.

Լայնաճակատ a. au front large.

Լայնանամ, ացայ vn. s'élargir, s'étendre, se prêter.

Լայնանիստ a. vaste, spacieux, étendu.

Լայնասաղարթ a. qui a de larges feuilles.

Լայնասփիւռ, Լայնատարած, Լայնատարր a. qui s'étend tout autour, très-vaste, très-étendu ; ի— դաշտի, au milieu d'une grande plaine.

Լայնացուցանեմ, ուցի, Լայնեմ, եցի va. élargir, rélargir, étendre ; — զծակն, évaser.

Լայնափողոց, ացս sm. rue large ; a. qui a de larges rues.

Լայնեղունգն a. qui a de larges ongles.

Լայներես V. Լայնադէմ.

Լայնշէն a. large.

Լայնոտն a. qui a de larges pieds.

Լայնութիւն sm. largeur ; élargissement ; ampleur ; géog. latitude.

Լայնուցք V. Լայնութիւն.

Լայտերեւի, ւոյ s. catalpa.

Լայքայ, ի s. laque.

Լանջագեղ կամար s. collier ; écharpe.

Լանջական a. thorachique.

Լանջակից լինիմ vp. s'embrasser.

Լանջանոց, ացս sm. pectoral du grand prêtre ; corset.

Լանջապահ, Լանջապան, Լանջապանակ, ացս s. corselet, plastron.

Լանջք, ջից sm. poitrine, sein, gorge ; thorax.

Լաշկամաշկ V. Լեշկամաշկ.

Լաշկար, ի, աւս s. bataillon, régiment.

* Լաչակ V. Քող.

Լապտեր, ացս s. lampe, lam-

pion, lanterne; — նաւու՝ ծովեզերաց, fanal.

Լաստ, ից s. radeau.

Լաստակոտոր առնեմ vn. défoncer, enfoncer.

Լաստափայտ, ից s. radeau; léger navire.

Լաստեմ, եցի va. construire, préparer.

Լաստենի, նւոյ sm. bot. aune.

Լատանենի, նւոյ s. latanier.

Լատին, ի a. latin; — լեզու, le latin, la langue latine; — եկեղեցի, l'Église latine.

Լատինաբանութիւն s. latinisme.

Լատինագէտ a. latiniste.

Լատինական a. latin; latinisant.

Լատինականութիւն s. latinisation.

Լատինահայ, ոց s. arménien romain, arménien latinisant.

Լատինամոլ, ից a. qui a la manie de se latiniser.

Լատինամոլութիւն s. manie de se latiniser.

Լատինանամ, ացայ vn. se latiniser.

Լատինացի a. s. latin, romain.

Լատինացուցանեմ, ուցի va. latiniser.

Լատիներէն adv. en latin; s. le latin, la langue latine.

Լար, ից s. ficelle, cordon, corde; galon, ganse; cordeau, fil à plomb; mus. corde; corde d'un arc; — անյարդար, une fausse corde.

Լարաբաժին s. l'action de mesurer avec un cordeau; cordeau; — առնել, mesurer avec un cordeau, morceler; — առնել զերկիր, partager, distribuer la terre; — բաժանիլ, être mesuré, partagé au cordeau.

Լարախաղաց, ի s. funambule, danseur de corde.

Լարախեղդ լինիմ vn. s'étrangler avec une corde.

Լարախիլ s. joueur de marionnettes.

Լարակալ, ի sm. mus. chevalet.

Լարածիգ չուանք s. cargue.

Լարեմ, եցի va. tendre, bander, encocher; — զժամացոյց, monter la montre; — որոգայթս, tendre des piéges; — զոք իպատրանս, tromper qn.

Լաց V. Լալումն.

Լացուցանեմ, ուցի va. faire pleurer.

Լաւ, աց a. bon; probe, honnête; — է, il est bon, il vaut mieux; — եւս, mieux; — եւս է, il vaut mieux, il vaut encore mieux; — եւս էր Զայոց եթէ, il vaudrait mieux pour les Arméniens que; — ճամարեցայ, je crus qu'il valait mieux; ո՞չ — եմ ես քեզ քան զտասն որդի, est-ce que je ne vaux pas mieux pour vous que dix enfants? ո՞չ — եւս իցէ, ne vaut-il pas bien mieux? — եւս վարկանել՝ ճամարել, aimer mieux; ի— անդր գալ, s'améliorer; — եւս առնէ, il fait mieux de.

Լաւաբարոյ, ից a. qui a un bon caractère.

Լաւաբարութիւն s. bon caractère.

Լաւագոյն a. meilleur; — վարկանել՝ համարել, considérer, préférer infiniment mieux.

Լաւախօս a. qui dit du bien, bon.

Լաւակամ a. bienveillant, bon, obligeant.

Լաւակամութիւն s. bienveillance, bonté, obligeance.

Լաւանամ, ացայ vn. abonnir, devenir bon ou meilleur, s'améliorer.

Լաւաշ V. Լօթ.

Լաւացուցանեմ, ուցի va. abonnir, rendre bon, meilleur, améliorer.

Լաւիմաց, աց a. qui entend bien.

Լաւորեար, երոյ s. pl. les gens de bien.

Լաւութիւն s. bonté; probité; bonne qualité; qualité d'une chose bonne; amélioration; —եղն հանդէս, les qualités.

Լափ s. action de laper.

Լափատեմ, եցի va. dévorer, avaler avidement.

Լափեմ, եցի va. laper; dévorer, gober.

Լափլէզ, Լափլիզող a. qui dévore, dévorant.

Լափլիզեմ V. Լափատեմ; զմատեան, dévorer un livre.

Լեառն, լերին, լերանց s. montagne, mont; զ— լեռնային, de montagne en montagne, vers les montagnes.

Լեառնական V. Լեռնական.

Լեառնանամ V. Լեռնանամ.

Լեարդ, լերդի s. foie.

Լեգէոն, Լեգէովն, ացի, ից sm. légion; — պատուոյ, — d'honneur.

Լեգէոնախումբ a. composé de plusieurs légions.

Լեգէոնական a. légionnaire.

Լեզու, զուաց s. langue; langue, langage, idiome; գաւառական —, dialecte, idiome; գաղղիական լեզու, la langue française, le français; հայկական —, la langue arménienne, l'arménien; կենդանի՝ մեռեալ՝ մայրենի —, langue vivante, morte, maternelle; խօսել այլ եւ այլ —ս, parler différentes langues; վարժապետ լեզուաց, professeur de langues.

Լեզուագար a. qui a des démangeaisons de parler, bavard, babillard.

Լեզուագարիմ, եցայ vn. avoir des démangeaisons à la langue, être bavard, bavarder babiller.

Լեզուագարութիւն sm. démangeaison de parler, intempérance de la langue, fureur de parler, bavardage.

Լեզուագէտ s. linguiste.

Լեզուագիտութիւն sm. linguistique, connaissance des langues.

Լեզուագրութիւն s. glossographie.

Լեզուախօսութիւն s. action

ou don de parler plusieurs langues; méd. glossologie.

Լեզուածայր a. parlé par le bout de la langue.

Լեզուակ s. languette, épiglotte, luette; — գործեաց, alidade.

Լեզուաճաւտ a. qui a la langue coupée.

Լեզուային, այնոյ, Լեզուասի, անւոյ a. disert, grand parleur, bavard; — լինել, avoir la langue bien affilée, bien pendue.

Լեզուանուքիւն sm. loquacité, bavardage.

Լեզուատ V. Լեզուաճատ.

Լեզում, լեզի, լեզ va. lécher.

Լեղախառն a. mêlé de fiel, amer.

Լեղակ, ի s. indigo.

Լեղակենի, նւոյ, Լեղակի, կւոյ s. indigotier.

Լեղաճամ a. qui a un goût amer.

Լեղի, ղւոյ, ղեաց sm. fiel, bile; fig. bile, fiel, colère, dépit; a. amer.

Լեղուքիւն s. amertume.

Լեմին V. Լիմին.

Լեշկ a. sans poil, usé.

Լեշկամաշկ, աց s. peau sans poil.

Լեշկիմ, կեցայ vn. perdre le poil, s'user, être usé.

* Լեռ. V. Լեառն.

Լեռնաբերձ a. haut, grand comme une montagne.

Լեռնաբնակ a. s. celui qui habite les montagnes, montagnard.

Լեռնագիւղ, ից sm. village dans les montagnes.

Լեռնագիր s. oréographe

Լեռնագրական a. oréographique.

Լեռնագրութիւն s. oréographie.

Լեռնադաշտ, Լեռնադաշտակ, աց s. plateau.

Լեռնակ, աց s. monticule.

Լեռնական a. de montagne, montagneux; s. montagnard.

Լեռնակեաց, Լեռնակեցիկ a. qui vit sur les montagnes.

Լեռնակեցութիւն s. vie retirée dans les montagnes.

Լեռնակողմն, կողմանց sm. pays des montagnes, région des montagneux, lieu montagneux.

Լեռնակոյտ կարկառ. sm. monceau.

Լեռնակուտակ a. amoncelé, entassé comme une montagne; — ալիք, vagues enflées.

Լեռնահոլով a. hérissé de montagnes.

Լեռնաձեւ a. qui ressemble à une montagne, énorme; — կուտակիլ, s'amonceler; — կոհակք, vagues comme des montagnes.

Լեռնաձոր, Լեռնամէջ V. Լերանցամէջք.

Լեռնային a. montagneux; montagnard.

Լեռնանամ, ացայ vn. devenir comme une montagne, s'amonceler, s'élever.

Լեռնանման a. comme une montagne.

Լեռնասէր a. qui aime les montagnes.

Լեռնավայրք, բաց V. Լեռնակողմն.

Լեռնացուցանեմ, ուցի va. amonceler.

Լեռնոտեայք, եայց s. les habitants du pied d'une montagne.

Լեռնոտն, ոտին s. le pied, le bas d'une montagne; le pays qui s'étend au bas d'une montagne.

Լեռնորդեայք, եայց s. population de montagne, montagnards.

Լեսում, սի va. piler, broyer, triturer, pulvériser, concasser.

Լերանցամեջք sm. bassin, vallée.

Լերդաբոյթ, բուծի s. lobe du foie.

Լերդախոտ, ոյ s. germandrée.

Լերդակողմն s. le côté du foie.

Լերդահմայ, ից a. qui examine le foie des victimes, aruspice; — լինել, consulter les entrailles.

Լերդացաւ a. phthisique; a. phthisie.

Լերդաքար s. hépatite.

Լերկ, ից a. qui est sans poil, pelé; aigu.

Լերկամարմին a. qui a le corps sans poil.

Լերկամորթ a. qui a la peau sans poil, lisse.

Լերկանամ, ացայ vn. se peler, perdre son poil.

Լերկութիւն sm. état de ce qui est pelé, sans poil, lisse.

*Լեցուիմ V. Լնում; սիրտը —, avoir le cœur plein, gros.

*Լեցուած V. Լի; իրմով — մարդ, homme plein de lui-même.

*Լեցուն V. Լի; — ձայն, voix pleine; — ձեռքով V. Լիաձեռն; — երես, visage plein.

Լեւիաթան, այ s. léviathan.

Լեփ, առ —, à pic.

*Լեփ լեցուն a. tout plein.

Լի, ոց adj. plein, rempli, comble; լի առնել, remplir, combler, mettre le comble à; լի լինել, V. Լիանամ; լի երախտագիտութեամբ՝ սիրով՝ վրիպակօք, plein de reconnaissance, d'amour, de fautes; լի ձեռօք, à pleines mains; լի փառօք, plein ou couvert de gloire; լի աւարաւ, chargé de butin; — բովանդակ՝ կատարեալ a. plein et entier, complet, parfait; adv. pleinement, complétement; լի եւ լի V. Լիուլի.

Լիաբախտիկ a. comblé de bonheur, très-heureux.

Լիաբերան adv. à pleine bouche, de bon cœur.

Լիաբուղխ a. qui coule abondamment, abondant.

Լիաբուռն adv. à poignée, à pleines mains.

Լիագիրկ a. bien tendu.

Լիազօր a. qui a le plein pouvoir; — ոստիկան, ministre plénipotentiaire.

Լիալուսին a. en pleine lune.

Լիակատար adj. parfait, plein, entier; adv. parfaitement, entièrement, pleinement; — իշխանութիւն, pouvoir absolu; — ներողութիւն, indulgence plénière.

Լիածեռն adv. à pleines mains.

Լիածիգ a. qui tire bien un arc.

Լիածիր a. abondant; généreux, libéral.

Լիամագիլ a. qui a plusieurs griffes; plein de griffes.

Լիանամ, ացայ vn. être plein, rempli, comblé, se remplir de; se rassasier.

Լիապատար a. tout plein, comblé.

Լիապարգեւ a. qui comble de dons, très-généreux; comblé de dons, de biens.

Լիապէս adv. pleinement, abondamment.

Լիապտուղ a. plein de fruits, fertile.

Լիացասումն a. plein de colère.

Լիացուցանեմ, ուցի va. remplir, combler; rassasier de.

Լիբանաներ s. Anti-Liban.

Լիբանոն s. encens.

Լիբանոս s. arbre qui produit l'encens.

Լիզանեմ, լիզի va. lécher.

Լիզաջինչ առնեմ va. nettoyer en léchant, dévorer.

Լիզեմ, Լիզում, լիզի va. lécher.

Լի եւ լի V. Լիուլի.

Լիկ V. Լիճ.

Լիճ, լճից s. lac, étang; fig. — լուսոյ, œil.

Լիմոն s. citronnier.

Լիմոնի s. citronnier.

Լիմպոս s. limbes.

Լինգիրոն s. pierre de lynx, tourmaline.

Լինդ, լնդի, դաց s. gencive; ցաւել լնդաց, avoir mal aux gencives.

Լինելութիւն s. origine, génération, création.

Լինիմ, եղէ, լեր, եր, լեալ v. auxil. être, exister; devenir, se convertir, se faire, se rendre; se trouver, avoir lieu, arriver; — առն, se marier; — ընդ կնոջ՝ ընդ միմեանս, avoir commerce, des relations ou des rapports intimes avec qn.; զի՞նչ լինիցի ընդ իս, que deviendrai-je? են նորա, il a; իցեն այսոքիկ որպէս եւ են, quoi qu'il en soit; որ ինչ լինելոց է եղիցի, vogue la galère; — քահանայ, se faire prêtre; — այր, devenir homme; — ուրեք, demeurer quelque part; անդ լինէր, il y demeurait; իցնծութիւն եւ ի ֆիացումն եղեւ աշխարհի, il fit la joie et l'admiration de tout le monde; — բերկրութիւն ուրուք, faire le bonheur de qn.

Լինտր, նտերք V. Լինդ.

Լիով adv. pleinement.

Լիութիւն s. plénitude, abondance, foison; satiété; ի —, à satiété; կալ ի —ե, vivre, être dans l'abondance; ի— բաւականի, suffisamment.

Լիուլի a. plein, comble; adv. pleinement, tout plein, à foison.

Լիսեռն, լուռան s. essieu.

Լիտր, լտեր, լտերք, լտերց s. livre (poids); litre.

Լիր, լրի, իւ s. plein, plénitude; — արկանել, remplir une fosse; լրիւ իւրով, complétement; ապականել զերկիրն լրիւ իւրով, désoler toute la terre; կորուսանել զերկիրն լրիւ իւրով, détruire la terre avec tout ce qu'elle renferme.

Լիրբ, լրբից adj. effronté, impertinent, insolent, dévergondé, impudent, cynique.

Լիցք s. osselet; — խաղալ, jouer aux —s.

Լիւղ V. Լող.

Լկանք, նաց s. oppression, vexation, tourment, mauvais traitement.

Լկեմ, եցի vn. opprimer, vexer, maltraiter, tourmenter, torturer; violer, déshonorer.

Լկիչ a. celui qui vexe, qui tourmente.

ԼկուԹիւն ou Լկումն V. Լկանք.

* Լսկիմ V. Ժողովիմ.

Լծաբարձ a. qui porte un joug.

Լծադիր a. qui met un joug; — լինել, imposer un joug, mettre, réduire sous le joug.

Լծակ, ացս. levier; balance.

Լծակից a. s. attelé au même joug, uni sous le même joug; collègue, associé, compagnon; conjoint, époux, épouse.

Լծակռիւ լինիմ vn. se battre sous le joug; se battre avec ses compagnons; faire mauvais ménage; se disputer, se quereller.

ԼծակռուԹիւն s. dispute, querelle; mauvais ménage.

Լծակցեմ, եցի va. atteler au même joug, atteler ensemble; conjoindre, joindre, unir; unir par mariage.

ԼծակցուԹիւն s. conjonction, jonction, union, lien; mariage; astr. syzygie, conjonction de deux planètes.

Լծածիգ a. qui tire, qui porte un joug.

Լծարձակ adj. détaché du joug, dételé; séparé de corps.

ԼծարձակուԹիւն s. séparation de corps.

Լծեմ, եցի va. atteler au joug, atteler; joindre, unir; — զձիան ի կառս, atteler les chevaux à la voiture.

Լծընդդէմ a. qui résiste au joug.

Լծընկէց a. qui secoue le joug; récalcitrant, rebelle; — լինել, secouer le joug, se mettre en liberté.

Լծնաբարձ V. Լծաբարձ.

Լծորդ, ացս. uni sous le même joug; conjoint, associé, compagnon; pareil, correspondant.

Լծորդեմ, եցի va. joindre, unir, conjoindre; gram. conjuguer; իմի —, unir, réunir; —զզգաստուԹիւն ալարկեչտուԹեան ընդ գեղոյ, joindre la chasteté à la beauté.

Լծորդութիւն s. conjonction, jonction, union ; astr. syzygie, conjonction de deux planètes ; gram. conjugaison.

Լկնիմ V. **Լկտանամ**.

Լկտանամ, ացայ vn. être sans pudeur, se conduire avec impudence, être lubrique, cynique, insolent, mener une vie déréglée.

Լկտազարդ V. **Լկտէզարդ**.

Լկտանոց V. **Բոզանոց**.

Լկտանք V. **Լկտութիւն**.

Լկտենամ V. **Լկտանամ**.

Լկտեցուցանեմ, ուցի va. faire perdre la pudeur, rendre impudent, obscène.

Լկտէբանութիւն s. propos obscène.

Լկտէզարդ a. d'une parure dévergondée, obscène.

Լկտի, տւոյ, տեաց s. impudent, lubrique, libertin, déréglé, débauché, insolent, effronté, dévergondé ; lascif, obscène, déshonnête.

Լկտիմ V. **Լկտանամ**.

Լկտիք, տեաց s. litière.

Լկտութիւն s. impudence, lubricité, vie déréglée, dévergondage, effronterie, déshonnêteté, obscénité, impudicité, libertinage.

Լճածով, ի, ու s. grand lac.

Լճակ, ագ s. petit lac, étang.

Լճանամ, ացայ vn. s'étendre en lac, croupir.

Լճափն, փին, Լճեզր, զեր s. bord du lac.

Լմեմ, եցի va. presser, comprimer, fouler.

Լնում, լցի va. emplir, remplir, combler ; rassasier, satisfaire, assouvir ; accomplir, compléter, suppléer ; consommer, achever ; effectuer, réaliser ; charger ; — զաղեղն, bander, tendre l'arc ; — լուսնի, être dans son plein ; — զտեղի, tenir lieu de, remplacer ; — մինչ իվեր, remplir jusqu'au bord ; — զոք պարգեւօք, combler qn. de dons, de biens ; — զիղձս, satisfaire ou contenter ses désirs ; — զպէտս, satisfaire aux besoins.

Լնում, լցայ vn. se remplir, être rempli, venir à son comble.

Լոգանամ, ացայ vn. se laver ; se baigner, prendre un bain.

Լոգանք, նաց s. action de se laver, de se baigner ; bain.

Լոգարան, ագ s. baignoire, bain ; lavoir ; V. **Լոգանք**.

Լոգացուցանեմ, ուցի va. laver, baigner.

Լոլիկ s. tomate.

Լոկ, ոյ, ով a. seul, simple ; privé ou dépourvu de ; vide, désert ; — ou — ի լոկոյ, adv. seulement, uniquement ; բանիւ լոկով, par la seule parole.

Լոկաբար V. **Լոկ** adv.

Լոկիմ, կեցայ vn. rester vide, être privé, dépourvu de.

Լոկութիւն sm. privation, manque, vide ; — ընչից, indigence.

Լող s. nage ; ի — անկանիլ, se jeter à la nage, nager.

Լողակ, Լողական, ած a. s. nageur, qui nage; poisson.

Լողամ, ացի vn. nager.

Լողորդ, աց sm. nageur; plongeur.

Լոյծ adj. liquide, fluide; lâche, mou.

Լոյղ V. Լող.

Լոյս, լուսոյ, լուսով s. lumière; clarté, éclat, splendeur; jour; œil; ի — ածել՝ ֆանել, exposer à la lumière, mettre au jour, au grand jour, donner publication, publier, livrer à la publicité; ի — գալ, ի — կենաց ֆասանել, revenir au jour, à la vie, voir le jour, venir au monde; — աչաց իմոց, mon âme, ma vie, mon cher, mon très-cher; ո՛վ Խորէն, — աչաց իմոց, ô Corène, la douceur de ma vie! — զոդիակոսի, lumière zodiacale; ի —, adv. à la lumière, au grand jour; ի — ընծայել զմատեան, mettre un ouvrage au jour, le publier; կորուսանել զ— աչաց, perdre ses yeux; — մտաց, lumière naturelle; — ֆաւատոյ, la lumière de la foi; — քաղցր, une lumière douce; — տալ, donner des lumières à.

Լոյսիչոյց երդք s. lucarne, fenêtre.

Լոյտք V. Լուտանք.

Լովիաս s. haricot.

Լոր, ոյ, Լորամարգ, աց, Լորամարգի, գւոյ s. caille; ձագ —, cailleteau.

Լորանոց, ի s. cage à cailles.

Լորձն, ոյ, Լորձունք, ձանց s. salive, bave; լորձունս ծորեցուցանել, saliver.

Լորճեմ, եցի va. agacer les dents.

Լորտ a. paresseux.

Լորտնուկ V. Խղունջն.

Լորտու, աց s. couleuvre.

Լորցք, ցից s. convulsion.

Լու, լուոյ, ոց s. puce; մաքրել՝ որոնել զլուս, chercher des puces, épucer.

Լու s. l'action d'entendre, ouïe; լու առնել, faire entendre, avertir, annoncer, donner avis, publier; լու լինել, être entendu, annoncé, publié, connu, venir à la connaissance de; լու եղեն բանք նորա, ses paroles furent entendues; լու ի լու, publiquement.

Լուադեղ, ոյ sm. psyllion, herbe aux puces.

Լուալի, լոյ, Լուալիք, լեաց sm. bain; latrines, les lieux; cloaque, égout.

Լուանալի a. qui peut se laver; s. laveur, blanchisseur; —ք, bain.

Լուանամ, ացի ou ացայ va. laver; baigner; — զերեսս, débarbouiller, se débarbouiller; լուանամ զձեռս, je m'en lave les mains, je n'en suis pas responsable.

Լուանամ, ացայ vn. se laver; se baigner.

Լուարան, Լուացարան, աց s. lavoir; baignoire; lavabo.

Լուացանք s. ablution (l'eau qui sert à laver le calice après la communion).

Լուացաջուր, ջրոյ s. lavure.

Լուացարար, աց s. laveur, blanchisseur.

Լուացարարուհի sf. blanchisseuse.

Լուացիկ a. qui sert à laver, à baigner; — կոնք, bain de pieds.

Լուացու, Լուացուկք s. rinçure.

Լուացք, ցից s.blanchissage.

Լուացումն s. action de laver, de baigner, lavage ; ablution.

Լուբիա s. haricot.

* Լուեմ, եցի va. ourler.

Լութերական, աց s. luthérien.

Լութերականութիւն s. luthéranisme.

Լուխտ V. Լուաղեղ.

Լուծ, լծոց s. joug ; fig. joug, servitude, asservissement ; couple, paire ; լուծք եզանց, attelage de bœufs ; — կշռոց, fléau de balance ; ընդ լծով արկանել, mettre sous le joug ; fig. réduire sous le joug, asservir ; ընկենուլ՝ Թօթափել՝ նշկահել զ—, secouer le joug ; ընդ լծով ծառայութեան մտանել, entrer sous le joug de la servitude ; լուծանել՝ քառնալ զ—, dételer, détacher le joug ; ի բաց ընկենուլ զլուծն, s'affranchir ; զերծանիլ ի լծոյ, être affranchi du joug ; խոնարհել ընդ լծով, ployer sous le joug ; մտանել ընդ լծով, subir le joug.

Լուծական a. soluble.

Լուծականութիւն sm. solubilité.

Լուծանեմ, լուծի va. délier, détacher, défaire, dénouer ; débrouiller, démêler ; dissoudre, décomposer, liquéfier, fondre ; dissiper, détruire, trancher, faire cesser, apaiser ; résoudre, expliquer ; délivrer, affranchir, débarrasser ; affaiblir, énerver ; analyser ; purger ; violer, enfreindre ; — զլեզու, dénouer la langue ; վրէժս —, porter ou subir la peine, être puni ; — ի կենցաղոյս, faire mourir, tuer ; * փորս կլուծէ, j'ai le dévoiement, la diarrhée, la colique ; — զպատուիրան, violer les commandements ; — զամուսնութիւն, dissoudre un mariage ; զարժանին պատուհաս ելոյծ զյանցանացն, il reçut le châtiment que ses crimes méritaient ; — զպահս, rompre le jeûne.

Լուծանիմ, լուծայ vn. se délier, se dénouer ; se dissoudre, se décomposer ; être destitué ; s'arrêter, loger chez qn. ; se décourager ; s'énerver, s'affaiblir, languir ; — իծաղուէ, V. Թալանամ ; — ի կենաց՝ յաշխարհէ, cesser de vivre mourir ; յարտասուս —, fondre en larmes.

Լուծեմ V. Լուծանեմ.

Լուծիչ a. qui délie, dissolvant ; laxatif.

Լուծուած, Լուծութիւն sm. fluidité, liquéfaction ; faiblesse, langueur.

Լուծումն s. dissolution, décomposition; solution, dénoûment; analyse, explication; violation, infraction, destruction; découragement; — որովայնի, diarrhée, dévoiement; — ամուսնութեան՝ ժողովոյ, dissolution d'un mariage, d'une assemblée.

Լուղ et tous ses dérivés V. Լոդ, etc.

Լումայ, ից s. obole, monnaie.

Լումայափոխ, ից s. changeur.

Լումայափոխութիւն s. m. change.

Լուռւցանեմ, ուցի va. faire ouïr, faire entendre.

Լուռ, լռի, լռաց a. silencieux, muet, taciturne; — լինել՝ կալ, garder le silence, être silencieux, rester muet, ne dire mot, se taire; — լեր, tais-toi, chut! չկարէր — կալ, il ne pouvait s'empêcher de parler.

Լուռ լուռ, Լուռմուռ a. taciturne, silencieux, muet; adv. tacitement, silencieusement, sans rien dire, tout bas.

Լուսաբանեմ, եցի va. éclaircir, expliquer clairement.

Լուսաբանութիւն s. éclaircissement.

Լուսաբեր, աց a. qui porte la lumière; s. fenêtre; Lucifer, étoile du jour.

Լուսաբնակ a. qui demeure dans la lumière, céleste.

Լուսաբորբոք a. ardent, lumineux.

Լուսաբուղխ a. qui jaillit de la lumière, lumineux.

Լուսագեղ a. beau comme la lumière, lumineux, brillant.

Լուսագնաց adj. illuminé, éclairé.

Լուսազարդ a. orné de lumière, lumineux.

Լուսազգեաց, գեցից, Լուսազգեստ, ից a. revêtu de lumière, illuminé, lumineux, éclatant.

Լուսաթոյր a. qui a l'éclat de la lumière, brillant.

Լուսալիր a. rempli de lumière, lumineux, fort brillant.

Լուսածին a. qui engendre, produit la lumière, photogénique.

Լուսակալ, աց s. flambeau, chandelier.

Լուսակերպ a. en forme de lumière, lumineux; —ք, les anges.

Լուսակիզն adj. lumineux, éclatant, brillant.

Լուսակիր a. qui porte la lumière, lumineux, luisant.

Լուսահեր a. qui a des cheveux blancs.

Լուսահոգի, հոգւոյ a. d'heureuse mémoire.

Լուսահաճանչ, Լուսահեմ a. étincelant, scintillant, luisant, brillant, éclatant.

Լուսամուտ V. Լուսանցոյց.

Լուսամփոփ, ի s. abat-jour.

Լուսանամ, ացայ vn. commencer à faire jour, à faire clair, à être jour; լուսանայ, le jour se lève ou commence à

poindre; շաբաթ լուսանայր, le jour du sabbat commençait à luire; օրն լուսանայ, il commence à faire jour, le jour commence à paraître; լուսացաւ նոցա ի Փարիզ, à l'aube du jour ils parvinrent à Paris; յառաջ քան զ— աւուրն, avant le jour.

Լուսանկար, ագ s. photographie; photographe; a. photographique.

Լուսանկարեմ, եցի va. photographier.

Լուսանն, սանուն, սանունք, սանունց s. lynx.

Լուսանշոյլ V. Լուսաճաճանչ.

Լուսանցոյց, ցուցաց s. ouverture qui fait pénétrer le jour, lucarne, croisée, fenêtre.

Լուսանցք, ցից s. marge.

ուսաշաւիղ V. Լուսազնաց.

Լուսապաճոյճ V. Լուսազարդ.

Լուսապայծառ a. brillant de lumière, éclatant.

Լուսապարգեւ a. qui donne de la lumière.

Լուսապսակ adj. entouré d'une couronne lumineuse; s. auréole nimbe.

Լուսասփիւռ a. qui répand de la lumière, luisant, éclatant.

Լուսավառ a. ardent, luisant, lumineux.

Լուսատարր a. lumineux.

Լուսատեսիլ a. semblable à la lumière, lumineux.

Լուսատու, ագ a. qui donne de la lumière, illuminateur; — լինել, donner de la lumière, illuminer, éclairer.

Լուսաքան, ագ s. croisée, fenêtre; baptistère; fig. —ք, les yeux.

Լուսաքար s. sacristain.

Լուսացուցանեմ V. Լուսաւորեմ.

Լուսաւոր, ագ a. lumineux, luisant, clair; s. luminaire, astre; — առնել, V. Լուսաւորեմ.

Լուսաւորագոյն adv. clairement.

Լուսաւորամիտ a. éclairé, qui a l'esprit éclairé.

Լուսաւորապէս adv. clairement.

Լուսաւորեմ, եցի va. illuminer, éclairer; éclaircir; manifester; vn. luire, briller.

Լուսաւորեցուցանեմ V. Լուսաւորեմ va.

Լուսաւորիչ s. illuminateur; սուրբ Գրիգոր՝ — Հայաստանեայց, saint Grégoire, l'— de l'Arménie.

Լուսաւորութիւն sm. clarté, éclat, lumière; illumination.

Լուսափայլ a. brillant de lumière, luisant, resplendissant, éclatant, brillant.

Լուսափայլութիւն s. éclat, lumière, clarté, splendeur.

Լուսափետուր a. qui a des plumes éclatantes, brillant.

Լուսեղէն, ղինաց a. de lumière, lumineux.

Լուսերանգ V. Լուսաճոյր.

Լուսին, սնի, սնոյ s. lune,

astre ou flambeau de la nuit; ամսագլուխ —, nouvelle lune; կարակնածեւ՝ ուռճալիք —, pleine lune.

Լուսն, սունք s. taie, cataracte, albugo.

Լուսնակ, Լուսնակայ s. clair de lune; իլուսնակի, au clair de la lune, à la clarté de la lune.

Լուսնական a. lunaire, de la lune; — ամիս, mois lunaire.

Լուսնաձայ V. Լուսնոտ.

Լուսնածեւ a. qui a la forme d'une lune, orbiculaire.

Լուսնանմանութիւն s. paraséléne.

Լուսնապաշտ, ագ s. adorateur de la lune.

Լուսնապէս adv. comme la lune.

Լուսնաւոր V. Լուսնական.

Լուսնեակ, նեկաց V. Լուսնոտ.

Լուսնծագ, ի sm. Jupiter (planète).

* Լուսնկայ V. Լուսնակ.

Լուսնոտ, ագ a. s. lunatique, épileptique.

Լուսնոտիմ, տեցայ vn. être lunatique ou épileptique, être sujet à des attaques d'épilepsie.

Լուսնոտութիւն sm. maladie lunatique, épilepsie.

Լուտամ, Լուտանամ V. Թշնամանեմ.

Լուտանք V. Թշնամանք.

Լուտաս, ի s. lotus.

Լուտերական V. Լութերական.

Լուր, լրոց s. audition, action d'entendre; ouï-dire, nouvelle, bruit; renommée, bruit; prédication, sermon; son, voix; — առնել, avertir, annoncer; — լինել, être entendu, annoncé; — լինել առ ոք, venir à la connaissance de qn.; ի— ականջաց լսել, ouïr, entendre par ses propres oreilles; ի— նորա հասեալ էր, il avait entendu parler; իլրոյ, par l'ouïe, par ouï-dire; — օր, jour ouvrable, jour de travail.

Լուրթ, Լուրջ a. glauque, azuré.

Լուրջ, լրջաց a. gai, joyeux, enjoué; éveillé, vigilant; grave, sérieux; իլրջեաց, իլրջէ adv. en état de veille; իբարբառ —, d'un ton grave.

Լուցանեմ, լուցի va. allumer, enflammer, brûler.

Լուցկի, կեաց s. allumette.

Լոր s. alose.

Լպիրծ a. glissant.

Լպիրշ V. Լկտի.

* Լպուտ s. arçonneur, batteur de coton.

Լպրծեմ, եցի va. rendre glissant.

Լպրծիմ, ծեցայ vn. glisser.

Լպրծուտ a. glissant.

Լպրշանք V. Լպրշութիւն.

Լպրշիմ V. Լկտանամ.

Լպրշութիւն V. Լկտութիւն.

Լռակաց, ից, Լռանիստ a. qui reste silencieux, silencieux, taciturne, bouche close.

Լռասէր a. qui aime le silence, qui aime à garder le silence, taciturne.

Լռասիրութիւն s. taciturnité.

Լռելեայն adv. silencieusement, sans rien dire, tacitement, en silence.

Լռեմ, եցի vn. se taire, garder le silence, cesser de parler; être en repos, reposer, chômer, cesser; va. taire, passer sous silence.

Լռեցուցանեմ, ուցի va. faire taire, imposer silence; faire cesser; — զխիղճ մտաց, étouffer ses remords.

Լռիկ, Լռին a. silencieux, muet, taciturne; calme, tranquille; solitaire; adv. silencieusement, tacitement; լռիկ մնջիկ, silencieux, muet; adv. silencieusement.

Լռութիւն sm. silence; taciturnité; calme, tranquillité; ընդ —ե անցանել, passer sous silence; լուծանել զ—, rompre le silence; նստել ի լռութեան, demeurer en silence; պատուել զ—, garder le silence; խոր —, profond silence; խոր —ե գիշերոյ, dans le profond silence de la nuit; աղմկել զ—, troubler le silence; լռութի՛ւն, silence! chut!

Լռուն V. Լռին.

Լսաբանական a. acoustique.

Լսաբանութիւն s. acoustique.

Լսական a. acoustique.

Լսասէր a. qui aime beaucoup à entendre, à écouter.

Լսարան, ացս s. ouïe; salle d'audience, auditoire; université.

Լսելի a. qui peut être entendu; celui qui entend, auditeur; — առնել, faire entendre ou exaucer; — լինել, être entendu, exaucé; — եղեն աղօթք քո, vos prières ont été exaucées; — եղեն դից մաղթանք նորա, les dieux l'exaucèrent.

Լսելիք, լեաց s. ouïe; audition.

Լսելութիւն s. action d'entendre, audition.

Լսեմ, լուայ, լուր, լուեալ va. entendre, ouïr, écouter; entendre, comprendre; exaucer; չլուելոյն չլսելոյն առնել, faire semblant de ne pas entendre, faire la sourde oreille, լուայ զի, j'ai ouï dire ou entendu que; լուարուք ինձ, écoutez-moi; լուր մեզ, écoutez-nous, exaucez-nous.

Լսեցուցանեմ, ուցի va. faire entendre.

Լսնագոյն a. blanchâtre, blanchissant.

Լսնանամ, ացայ vn. blanchir, devenir blanc.

Լսնեցուցանեմ, Լսնացուցանեմ, ուցի va. faire blanchir.

Լսող a. celui qui entend, qui écoute, auditeur; disciple; obéissant, docile à; — լինել, écouter, prêter l'oreille.

Լսողական a. auditif.

Լսողութիւն sm. audition; ouïe; obéissance, docilité.

Լրագիր, գրաց s. gazette, journal.

Լրագրապետ, ացս. rédacteur en chef d'un journal.

Լրագրութիւն sm. journalisme.

Լրանամ, ացայ vn. se compléter, s'accomplir, être complété, consommé, être au complet, au comble.

Լրացուցանեմ, ուցի va. compléter, accomplir, achever, mettre le comble à.

Լրբաբար adv. effrontément, impudemment, impertinemment, avec impertinence.

Լրբախօս a. qui parle effrontément, impudent, mal embouché, insolent.

Լրբանամ V. Լրբիմ.

Լրբանք V. Լրբութիւն.

Լրբացուցանեմ, ուցի va. rendre effronté, insolent.

Լրբենի V. Լիրբ; — սէր, infâme amour; — երեսք, visage hardi, effronté.

Լրբիմ, բեցայ vn. prendre un air effronté, insolent, se conduire avec impudence, faire ou dire des impertinences.

Լրբութիւն sm. effronterie, insolence, impudence, dévergondage, impertinence, ton impertinent, cynisme.

Լրթագոյն a. azuré, glauque.

Լրթանամ, ացայ vn. devenir azuré.

Լրիկ s. trottoir.

Լրութիւն V. Լրումն.

Լրումն s. plénitude, totalité, intégrité, comble; accomplissement, achèvement, comble, consommation; rassasiement, satiété; réunion, multitude; — լուսնի, pleine lune; ի— աճել, compléter, achever, accomplir; ի— գալ՝ ելանել՝ հասանել, se compléter, s'accomplir; ի—, pour comble de; ի— աղետից, pour comble de mes maux, de mes malheurs; —եղեւ փառաց նորա, sa gloire fut au comble.

Լրուտես V. Լրտես.

Լրջամիտ a. vif, éveillé; gai, joyeux; adv. gaiement, joyeusement.

Լրջամտանք V. Լրջմտութիւն.

Լրջանամ, ացայ vn. s'éveiller; s'égayer, se réjouir.

Լրջացուցանեմ, ուցի va. éveiller, égayer, réjouir; éclairer, faire briller.

Լրջմիտ V. Լրջամիտ.

Լրջմտութիւն s. gaieté, hilarité, belle humeur.

Լրտես, աց s. espion, mouchard.

Լրտեսեմ, եցի va. épier, guetter, espionner, moucharder.

Լրտեսութիւն s. espionnage.

Լցիչ V. Լցուցիչ.

Լցուցանեմ, ուցի va. remplir, emplir, combler; rassasier; accomplir, compléter, effectuer.

Լցումն V. Լրումն.

Լցուցիչ a. celui qui remplit, qui accomplit.

* Լփռտամ, ացի, Լփռտեմ, եցի va. écorcher les mots, les prononcer trop vite.

* Լփռտող a. qui écorche les mots, prononce trop vite.

Լքանեմ, լքի va. abandonner, délaisser, laisser, quitter; décourager, abattre; — իմ vn. se décourager, s'abattre, s'abandonner, perdre courage, être abattu, se laisser abattre.

Լքեմ V. **Լքանեմ.**

Լքեցուցանեմ V. **Լքուցանեմ.**

Լքումն sm. délaissement, abandon; découragement, abattement.

Լքուցանեմ, ուցի va. décourager, abattre.

Լօդիկ, դկի s. manteau.

Լօշ, ի s. cyclamen, pain de pourceau.

Լօշտակ, ի s. bryone, couleuvrée, vigne blanche; anthropomorphon, racine de la mandragore.

Լօռ, ոց s. algue.

Լօռամարգք, գաց sm. lieu couvert d'algues.

Լօռասերմ s. bétoine.

Լօռաւէտ a. couvert d'algues.

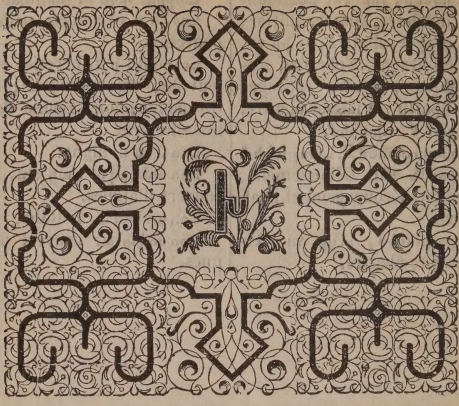

Խ (khé) s. treizième lettre de l'alphabet et huitième des consonnes; quarante, quarantième.

Խաբ s. tromperie, attrape, duperie, fourbe; — գործել, tromper, duper; ընդ խաբս, ընդ խաբ adv. en trompant, en se trompant, par méprise; իխաբս անկանել, tomber dans le piége, être trompé; — շրթանց, le charme des lèvres.

Խաբանք, նաց s. tromperie, duperie, supercherie, friponnerie, fourberie, surprise.

Խաբեայ, բէից, **Խաբեբայ**, ից a. s. trompeur, attrapeur, fourbe, chevalier d'industrie, fripon; — իխաղու, tricheur.

Խաբերայութիւն s. tromperie, duperie.

Խաբերեայ, բերէի V. **Խաբեայ**.

Խաբեղայ, ից s. faux moine.

Խաբեմ, եցի va. tromper, duper, abuser, décevoir, attraper; — իխաղի, tricher; — իմ vn. se tromper, s'abuser, être trompé, dupe ou attrapé, se laisser prendre ou attraper par.

Խաբեպատիր, **Խաբէական** a. trompeur, décevant, frauduleux, faux, illusoire, captieux.

Խաբէութիւն s. tromperie, duperie, attrape; illusion; — իխաղու, tricherie.

Խաբիչ a. trompeur.

Խարկանք V. **Խարանք**.

Խաբու, Խաբուկ, Խաբուսիկ a. trompeur, patelin, faux.

Խազ, ից s. mus. note; Նուագել զխազս, solfier; Նուագումն խազից, solfége.

Խազմ, ից s. guerre, combat; querelle, dispute, sédition.

Խազմագործ, Խազմարար, ացա. guerrier, belliqueux; séditieux, factieux.

Խազմուզ, մզոյ s. moût.

Խաթարեմ, եցի vn. détériorer, abîmer, gâter, corrompre, détruire, délabrer; chiffonner, froisser.

Խաժ, իցա. rude, aspiré; glauque, d'un bleu d'azur, azuré.

Խաժակն a. aux yeux d'un bleu vif, qui a les yeux glauques.

Խաժամուժ a. populacier; — ou — ամբոխ՝ մարդիկ, la populace, le bas peuple.

Խաժուրիկ, ի s. primevère, primula.

Խալամ, ի s. tête, hure ou crâne d'animal.

Խալամովին adv. avec la tête, la tête avec.

Խախալեմ, եցի va. cribler, tamiser, sasser.

Խախամոք, ացս. cuisinier, chef.

Խախաց, իցս. chyle; présure, coagulum.

Խախացեմ, եցի va. coaguler, cailler.

Խախացոց, ի sm. caillette, estomac.

Խախուտ a. qui n'est pas solide, qui est sans fondement, instable, roulant, frêle; s. émigration; — լինել, émigrer.

Խախտալուր a. dur, aspiré.

Խախտեմ, եցի va. déplacer, remuer ou faire sortir de sa place, détruire, abattre, ruiner; réfuter; — զոսկերս, démettre, disloquer, déboîter, luxer.

Խախտումն s. déplacement, destruction; — ոսկերաց, dislocation, luxation, désarticulation.

Խածանեմ, ծի va. mordre; piquer; fig. piquer, irriter; — զմիմեանս, s'entre-mordre.

Խածատանք, նացս. morsure.

Խածատեմ, եցի va. mordiller.

Խածեակ, եկի s. petit jabot.

Խածի, ծոյ s. jabot.

Խածուած, ոյ s. morsure.

Խածումն s. action de mordre, morsure.

Խակ, ացա. vert, qui n'est pas mûr; aigre, acerbe; fig. dur, cruel, inhumain; inexpérimenté, novice, mal dégrossi, ignorant.

Խակագործ, ացա. séditieux, factieux.

Խակագործ ստահակութիւն, Խակագործութիւն s. sédition, révolte.

Խակակիծ առնեմ va. cueillir des fruits trop verts.

Խակակուծ a. cueilli sans être assez mûr, vert; frais, ré-

cemment fait; — իւղ, huile vierge.

Խակամիտ a. qui n'a pas l'esprit mûr, enfant, sot.

Խակութիւն sm. défaut de maturité, verdeur, crudité; cruauté; sédition, révolte.

Խաղ, ից s. mets; viande.

Խաղագործեմ, եցի va. cuisiner, faire la cuisine.

Խաղակեր, Խաղամոք, Խաղարար, աց s. cuisinier, chef.

Խաղարան, ի s. cuisine.

Խաղարարութիւն s. l'art de cuisiner; mets.

Խաղարարուհի sf. cuisinière.

Խաղուէ V. Սուրճ.

Խաղրեմ, եցի va. brûler, gâter.

Խաղ, ոյ, ուց s. jeu, amusement; niche, tour; plaisanterie, raillerie, mauvais tour, moquerie; chanson, air; — առնել զոք, se jouer de qn., se moquer de lui, le berner; ընդ խաղ, par jeu, en plaisantant, plaisamment, pour rire, pour plaisanter; Ի՞ղ զխաղդ, plaisanterie à part; — բառից, jeu de mots; — բախտի, jeu de hasard; * — կանչել, chanter un air.

Խաղ, ից s. marécage, marais, flaque, lagune.

Խաղալիկ, լկաց s. joueur, danseur, danseuse; jouet, joujou, bimbelot, babiole; fig. jouet, plastron; — լինել, être, devenir le jouet de; — առնել, faire le jouet de; — եղեւ բախտն, il fut le jouet de la fortune, la fortune s'est jouée de lui.

Խաղալիք, լեաց sm. jouet, joujou, babiole, bimbelot; bagatelles, colifichets; fig. jouet; anat. article, articulation.

Խաղալիքավաճառ, աց sm. marchand de jouets, bimbelotier.

Խաղախորդ, աց sm. corroyeur, tanneur.

Խաղակատակ լինիմ V. Խեղկատակեմ.

Խաղաղ a. calme, paisible, pacifique, tranquille; — միտք, esprit reposé; adv. paisiblement, tranquillement, pacifiquement.

Խաղաղական a. V. Խաղ; sm. sacrifice pacifique; — Ովկիանոս, Océan pacifique; — զոհ, victime pacifique.

Խաղաղակեաց a. qui vit en paix.

Խաղաղակոյտ a. entassé paisiblement.

Խաղաղամբոխ a. qui trouble la tranquillité, turbulent, remuant, trouble-fête.

Խաղաղանամ, ացայ vn. être calme, tranquille, paisible, se tranquilliser, se calmer, être ou vivre en paix

Խաղաղապահ a. s. gardien ou conservateur de la paix.

Խաղաղասէր a. qui aime la paix, amateur de la paix, paisible, pacifique.

Խաղաղասիգ a. paisible, doux.

Խաղաղասիրութիւն s. m. amour de la paix, modération.

Խաղաղարար, աց a. s. pacificateur, pacifique.

Խաղաղարարութիւն s. pacification.

Խաղաղացուցանեմ, ուցի va. pacifier, calmer.

Խաղաղաւէտ a. très-calme, paisible, pacifique.

Խաղաղեմ, եցի va. pacifier, calmer, tranquilliser; cacher, celer; — իմ vn. se tranquilliser, se calmer.

Խաղաղիկ adv. paisiblement, tranquillement.

Խաղաղութիւն s. m. paix; calme, tranquillité, repos; — ընդ ձեզ, la paix soit avec vous; — առնել, faire la paix; —ք, avec paix; քաղցր՝ խորին՝ անդորր —, douce, profonde paix; երթ ի—, allez en paix; մնա՝ մնայք —ք, demeurez en paix, adieu; կեալ իխաղաղութեան, vivre en paix; առնել — ընդ ումեք, faire la paix avec qn., accorder la paix à qn.; —ք լինել ընդ ումեք, ել եղ en paix avec qn.; վայելել իխոր՝ յանվրդով —, jouir d'une paix profonde; աղմկել զ—, troubler le repos; մերժել զքան —ե, rejeter les paroles de paix, les voies de conciliation.

Խաղամ, ացի va. jouer, s'amuser; sauter, bondir, danser, folâtrer, tressaillir, trépigner: fig. se jouer ou se moquer de, railler, plaisanter; se mettre en marche, en campagne, en mouvement, marcher, partir, s'en aller, se mouvoir, se remuer; se jeter, s'élancer; sortir, jaillir, couler; plaisanter; — բանիւք իվերայ ուրուք, apostropher, invectiver qn.; — իպատերազմ, aller au combat; — պատերազմաւ իվերայ, attaquer; խաղացեալ իվերայ քո Հոգի Տեառն, l'Esprit du Seigneur se saisira de vous; — տղայաբար, jouer comme un enfant; — զոմամբ, se jouer de qn.; — գնալ, se mettre en marche, marcher, s'avancer; յառաջ —, s'avancer, aller en avant.

Խաղաջ sm. gargarisme; — առնել, gargariser.

Խաղապատիմ, տեցայ vn. se jeter, s'attacher tout en larmes aux genoux de qn., prier les larmes aux yeux, օձատիպ խաղապատեալ, entrelacé comme des serpents.

Խաղարան, ացս sm. lieu de jeux, théâtre.

Խաղարկութիւն s. jeu; représentation.

Խաղաց, ից a. coulant, courant, fluide; V. Խաղացք.

Խաղացող, ացս s. joueur.

Խաղացումն V. Խաղացք; խաղացմունք շնորհաց, l'effusion, l'influence des grâces divines.

Խաղացուցանեմ, ուցի va. faire marcher, mouvoir, transférer, transporter, emmener;

avancer, pousser; faire couler ou jaillir.

Խաղացք, ցից sm. cours, courant, flux, effusion; marche, mouvement, progrès.

Խաղաւարտ, ից sm. abcès, clou, bouton, bubon.

Խաղք, ից s. piéges, embûches.

Խաղխամեայ a. grillé, à jour.

Խաղխամք, մաց sm. grille, grillage, palissades, barreaux, treillage.

Խաղնմունք, s. anat. glande.

Խաղող, ոյ s. raisin; պտուղ —ոյ, grain de raisin; արիւն —ոյ, vin.

Խաղողաբեր a. qui produit du raisin.

Խաղողենի, նւոյ s. vigne.

Խաղողեփեաց s. staphylin.

Խաղողիկ s. raisin de Corinthe, petit raisin; églantier; anat. luette.

Խաղտալեզու a. qui a un langage rude, barbare, aspiré.

Խաղտալուր a. dur à entendre, grossier, barbare.

Խամ a. inexpérimenté, novice, ignorant.

Խամուխիւն s. inexpérience, ignorance.

Խամրանամ V. **Խամրիմ**.

Խամրացուցանեմ, ուցի, **Խամրեմ**, եցի va. faner, flétrir; dessécher, affaiblir, consumer, détruire, épuiser, éteindre, effacer.

Խամրիմ, րեցայ vn. se faner, se flétrir; se dessécher, se consumer, se détériorer, dépérir.

Խայթ, ի sm. aiguillon (au propre et au fig.); —ք մտաց՝ խղճի, remords de conscience.

Խայթաձաւր, ի sm. fragon, petit houx.

Խայթեմ, եցի va. piquer, picoter, mordre; aiguillonner; խիղճն խայթէ զնա, il a des remords, il se fait conscience.

Խայթոց, ոց s. aiguillon (des insectes).

Խայթոցաւոր, ոց a. armé d'un aiguillon.

Խայթուած, ոց, **Խայթումն** s. piqûre, picotement, morsure.

Խայծ, ի s. appât, amorce; tranche, fragment, parcelle, morceau; tache.

Խայծեցուցանեմ, ուցի va. tacheter de noir, mûrir (le raisin).

Խայծիմ, ծեցայ vn. se tacheter de noir; commencer à devenir mûr (le raisin).

Խայծոտ a. tacheté de noir, moucheté.

Խայծուած, ոց s. action de se tacher de noir, commencement de la maturité du raisin.

Խայտ, **Խայտաբղետ** a. bigarré, tacheté, moucheté, ponctué, de diverses couleurs.

Խայտաբղետուխիւն s. bigarrure.

Խայտալից a. bondissant, folâtre.

Խայտախարիւ a. mêlé de blanc, moucheté, bigarré,

Խայտակն a. qui a des yeux doux.

Խայտամ, ացի vn. jouer, se jouer, folâtrer, bondir, sauter, trépigner, tressaillir, faire un saut ou des sauts de joie, sauter de joie.

Խայտանք, նաց s. trépignement, tressaillement de joie.

Խայտապիսակ V. Խայտախարիւ.

Խայտառակ a. couvert de confusion, plein de honte, d'ignominie, ignominieux, honteux, infâme; V. Խայտառակաբար.

Խայտառակաբար adv. ignominieusement, honteusement, d'une manière honteuse.

Խայտառակամահ adj. adv. d'une mort ignominieuse.

Խայտառականք V. Խայտառակութիւն.

Խայտառակեմ, եցի va. couvrir de honte, déshonorer, exposer à la risée du public, donner en spectacle; violer, flétrir, déshonorer.

Խայտառակեցուցանեմ V. Խայտառակեմ.

Խայտառակութիւն s. ignominie, honte, infamie, opprobre, déshonneur, turpitude.

Խայտուկ s. arlequin.

Խայտուցք s. moucheture, tache.

Խայր, ոյ, րեաց s. fruit, produit.

Խան, իւ s. plateau pour servir, panier, corbeil; khan, hôtellerie.

Խանգար s. dérangement, désordre, altération, trouble, dégât; adj. gâté, dérangé, brouillé, confus; — առնել, V. Խանգարեմ.

Խանգարեմ, եցի va. déranger, détruire, troubler, gâter, dénaturer, corrompre, mettre le désordre dans, déconcerter, désajuster, détraquer, démonter, désorganiser; corrompre, pervertir; — զառողջութիւն, altérer, détruire, ruiner la santé; — իմ, vn. se déranger, se gâter, etc.

Խանգարիչ s. celui qui dérange, détruit, corrupteur, désorganisateur; celui qui pervertit, corrupteur.

Խանգարումն V. Խանգար s.

Խանդ, իւ s. œstre, fureur poétique, exaltation, enthousiasme; affection, tendresse.

Խանդառնեմ va. reprocher.

Խանդագորովիմ vn. s'attendrir, être touché.

Խանդական, Խանդաղական a. tendre, affectueux, plein de tendresse, affectionné; passionné; attendrissant, touchant; adv. affectueusement; tendrement; avec passion; — սիրել, V. Սիրեմ; — սէր, tendre amour, tendresse.

Խանդաղատագին, Խանդաղատական a. tendre, affectueux, attendrissant.

Խանդաղատանք, նաց sm. tendresse, affection; attendrissement; ի խանդաղատանս աճել, attendrir, toucher;

—նօք, tendrement, affectueusement.

Խանդաղատելի a. touchant, tendre.

Խանդաղատեմ, եցի va. attendrir, émouvoir, toucher; — իմ, vn. s'attendrir, s'émouvoir, se laisser toucher de compassion, avoir de la compassion; supplier, prier avec instance, solliciter; խանդաղատէր սիրտ նորա, il sentait son cœur tout ému; խանդաղատեցաւ զնովաւ, il a eu pitié de lui; — ընդ, être touché de.

Խանդաղատութիւն V. Խանդաղատանք.

Խանդամ, ացի vn. porter envie à, voir d'un œil jaloux, être jaloux de.

Խանդանք, նաց, Խանդութիւն s. envie, jalousie.

Խանդումանդ V. Մագնիս.

Խանձէփար s. bot. dictame.

Խանձ, ից s. appât, amorce; appas, attraits, charmes; odeur de brûlé; action de brûler; —իւ որսալ, amorcer, affriander, attirer par l'appât; — շահու, l'appât du gain; — փառաց, l'appas de la gloire; — արկանել, allumer, attiser.

Խանձատեմ, եցի va. brûler, enflammer.

Խանձարուր, արրոց sm. lange, maillot, couche; berceau; պատել ի խանձարուրս, V. Խանձարրեմ; արձակել ի խանձարրոց, démaillotter; ուր —ք են նորա, où il naquit; ի խանձարրոց ou անդստին ի խանձարրոց, dès le berceau; —ք քաղաքակրթութեան, le berceau de la civilisation.

Խանձարրապատ a. emmailloté; — լինել, être —.

Խանձարրեմ, եցի va. envelopper de langes, emmailloter.

Խանձեմ, եցի va. brûler, allumer; — զպատերազմ, allumer la guerre; — զիւր ապստամբութեան, attiser le feu de la révolte.

Խանձեցուցանեմ, ուցի va. amorcer, attacher, attirer.

Խանձիմ, ձեցայ vn. se brûler, s'enflammer; fig. s'acharner ou s'attacher à, s'habituer ou se livrer à; brûler d'envie, de désir, être épris ou amoureux; — յանառակութիւնս, se livrer à la débauche.

Խանձող, ից s. tison; lave.

Խանձրաթամ a. qui a le goût de brûlé.

Խանձրաթոտ a. qui sent le brûlé.

Խանութ, նձից s. boutique.

Խանութապան, * Խանութպան, ից s. boutiquier.

Խանչանամ, ացայ vn. s'enfler, se gonfler.

Խանչեմ, եցի vn. braire; grogner.

Խանչիւն sm. braiment; grognement.

Խանչումն s. V. Խանչիւն; gonflement, enflure.

Խանտ V. Գարշ.

Խանտամ V. Խանդամ.

Խանտանք, Խանտաւորութիւն V. Խանդանք.

Խաշ, ի s. bot. pouliot; pieds de mouton à la poulette, ragoût de pieds de mouton.

Խաշար a. V. Խոշոր; s. jeune arbre, palis, pieu.

Խաշխաշ V. Մեկոն.

Խաշն, շին, շինք, շանց s. troupeau de moutons, de brebis, les moutons, les brebis, les troupeaux.

Խաշնաբոյծ, Խաշնադարման s. qui nourrit, élève des troupeaux, berger.

Խաշնամահ s. claveau, clavelée, mortalité des moutons.

Խաշնարած, ացի, Խաշնարօտ, իցի s. berger, pasteur de brebis, pâtre.

Խաշնաւէտ a. plein de troupeaux, abondant en troupeaux.

Խաշնդեղ, ոյ s. rhubarbe.

Խաշոյ, Խաշու V. Արգանակ.

Խաչ, ի s. croix; crucifix; ի — ֆանել, crucifier; — առնել՝ ֆանել, faire le signe de la croix.

Խաչաբարձ s. porte-croix.

Խաչադրօշ s. étendard de la croix, gonfalon.

Խաչական a. de croix.

Խաչակիր, կրաց a. qui porte une croix; bot. crucifère; s. porte-croix; croisé; —ք, la croisade, les croisés.

Խաչակից a. compagnon de croix, crucifié ensemble; — լինել, V. Խաչակցիմ.

Խաչակնքեմ, եցի va. faire le signe de la croix, se signer.

Խաչակրութիւն s. croisade.

Խաչակրօն a. qui souffre pour l'amour de Jésus-Christ, patient, austère.

Խաչակցիմ, ցեցայ vn. se crucifier ensemble, participer à la passion de Jésus-Christ.

Խաչահան, Խաչահանու, ացի s. celui qui crucifie.

Խաչահանութիւն s. crucifiement, crucifixion.

Խաչածեւ a. qui a la forme d'une croix; adv. en forme de croix; — դնել, mettre en croix.

Խաչամահ սպանանել, crucifier, faire mourir sur la croix.

Խաչանիշ V. Խաչածեւ; — փայտ, la croix.

Խաչանմման a. qui ressemble à une croix.

Խաչանշան V. Խաչածեւ; s. signe de la croix; — առնել, faire le signe de la croix.

Խաչապաշտ, իցի s. adorateur de la croix, chrétien.

Խաչապէս adv. en forme de croix, en croix; — դնել առ իրեարս զձեռս, croiser ou mettre les bras en croix.

Խաչափայտ, ի s. le bois de la croix, croix; crucifix; bot. pivoine.

Խաչափառ, իի s. écrevisse.

Խաչգիւտ s. invention de la sainte croix.

Խաչելեալ a. crucifié.

Խաչելութիւն sm. crucifiement, crucifixion; crucifix.

Խաչեմ, եցի va. crucifier, attacher sur la croix; — իմ, vn. être crucifié.

Խաչվառ V. Խաչադրօշ.

Խաչվառակիր s. gonfalonier.

Խաչվերաց s. l'exaltation de la croix.

Խաչօրհնէք s. bénédiction de la croix.

Խառան, ի s. carcan, chaîne, lien; — շան, laisse.

Խառանածիգ a. attaché au carcan.

Խառանեմ, եցի va. attacher ou mettre au carcan.

Խառեմ, եցի va. tordre le cou.

Խառն, ից a. mixte, mêlé, mélangé; confus, compliqué, composé; impur, obscène; adv. ensemble, avec, conjointement; s. mélange, mixtion; commerce charnel, coït, copulation; accouplement, rut (des animaux); ի խառնս լինել, être en amour, en chaleur, en rut; ի —ս գալ, s'accoupler, saillir, monter (des animaux); ածել ի —ս, accoupler, croiser.

Խառնաբան V. Խառնախօս.

Խառնագազան հրէշ s. chimère.

Խառնագնաց, ից a. de mauvaise vie, débauché, licencieux, libertin.

Խառնաձան s. m. julienne (potage).

Խառնախուժ V. Խաժամուժ.

Խառնախուց խշտիկք s. vie de prostitution; maison de débauche.

Խառնախօս a. qui parle confusément, confus; qui tient des propos impurs, obscènes.

Խառնախօսութիւն s. discours confus; obscénité dans les propos, discours obscènes.

Խառնակ, ից a. mêlé, confus, embrouillé, compliqué; impur, obscène.

Խառնակաբան V. Խառնախօս.

Խառնակեաց a. de mauvaise vie, qui mène une vie déréglée, débauché.

Խառնակեմ, եցի va. confondre, mêler, embrouiller, brouiller, barbouiller, compliquer; troubler, mettre du trouble, du désordre, déranger, bouleverser, déconcerter; tripoter, intriguer; — իմ, vn. se mêler, s'embrouiller, se brouiller, se compliquer; avoir commerce avec; fréquenter, se communiquer.

Խառնակեցիկ V. Խառնակեաց.

Խառնակեցութիւն sm. vie déréglée, débauche

Խառնակոխ a. foulé par tout le monde, impur.

Խառնակութիւն s. confusion, mélange, barbouillage, embrouillement, brouillamini, complication; trouble, désordre, embrouille, cohue, chaos, brouille, tripotage, dérangement, déréglement, embarras; profanation; commerce charnel; astr. conjonction; արդարեւ վայր —ե է, c'est un vrai capharnaüm.

Խառնակումն s. confusion,

mélange; commerce, accouplement.

Խառնակրօն, ից a. incrédule, impie; V. Խառնագնաց.

Խառնաձայն adv. d'une voix, d'un son confus; a. confus, indistinct; — ձայնք, bruit confus.

Խառնաղանդ ou Խառնաղանդք, ից s. la multitude, la foule, la populace; a. populacier, plébéien, populaire, commun; — ամբոխ, le bas peuple, la lie du peuple, la canaille.

Խառնամաղ կոշտ s. crible.

Խառնամած a. mêlé, embrouillé, confus.

Խառնամբոխ adv. avec une foule tumultueuse.

Խառնապատում adv. raconté confusément.

Խառնավար առնեմ vn. faire un mauvais usage, abuser de.

Խառնարան, աց s. vase, grande coupe; cratère, bouche de volcan.

Խառնարձակ adv. confusément, pêle-mêle.

Խառնափնդոր adj. embrouillé, brouillé, confus; adv. confusément, en désordre, pêle-mêle.

Խառնափնդորեմ, եցի va. embrouiller, brouiller, mettre en désordre.

Խառնափնդորութիւն sm. confusion, embrouillement, désordre.

Խառնելի s. vase, grande coupe; liqueur, potion, breuvage, libation; cratère du volcan; — ք Ծեւոց, les liens du gouvernail; խառնել —ս, faire des libations.

Խառնեմ, եցի va. mêler, mélanger; confondre, brouiller, compliquer, tripoter; composer, joindre, unir, entremêler, enlacer, entrelacer, combiner; amalgamer; — բարեկամութիւն ընդ ումեք, lier amitié avec qn., contracter son amitié; սէր —, faire l'amour; — զանձն, se mêler ou s'immiscer à, s'ingérer dans ou de, s'entremêler, — իմ, vn. se mêler, se mélanger, s'amalgamer; se mêler, s'immiscer, s'ingérer, s'entremêler; s'engager ou s'enlacer dans; s'engager dans la mêlée, dans un combat, en venir aux mains; s'unir ou se joindre à; prendre part à; avoir commerce avec; contracter amitié, alliance; խառնեցաւ պատերազմն, la bataille s'engagea, se livra.

Խառնիխուռն adv. confusément, pêle-même, à tort et à travers, en désordre, sans ordre, à la débandade; — են, ils n'ont rien de suivi; — բանք, barbouillage; — խօսել, barbouiller.

Խառնիճ, նճաց s. sautcrelle.

Խառնիճաղանճ V. Խառնաղանճ.

Խառնիչ s. celui qui mêle, etc.; spatule.

Խառնախօսութիւն s. obscénité dans les propos.

Խառնող s. celui qui mêle; tripotier.

Խառնորդ V. Խառնուրդ.

Խառնոց V. Խառնելի.

Խառնուած, ոց s. mélange, mixtion; complexion, constitution, tempérament; jointure, assemblage.

Խառնուածոյ, ից a. mêlé, mélangé, composé.

Խառնուածիւն s. mixtion, mélange; combinaison, union.

Խառնումն V. Խառնուած.

Խառնուրդ s. mélange; tripotage; mêlée, engagement, charge, conflit, combat; union, réunion; commerce charnel; confluent.

Խառնք V. Խառն s.

Խար s. foin; fourrage.

Խարաբուզ s. doloire.

Խարազան, ացս sm. fouet, knout, verges.

Խարազանաբախ լինիմ vn. se donner la discipline, se flageller.

Խարազանաբախութիւն s. flagellation, discipline.

Խարազանեմ, եցի va. fouetter, battre de verges.

Խարազն a. fait de cilice, dur, grossier, gros; s. cilice, sac, haire.

Խարազնազգեաց, Խարազնազգեստ a. revêtu de cilice, qui porte une haire; — լինել, porter des sacs, le cilice.

Խարակ, ացս sm. rocher, écueil, roc.

Խարակածեւ a. escarpé.

Խարակածուկն, ձկան sm. goujon.

Խարակեմ, եցի va. brûler, hâler; oindre, tremper.

Խարակիչ adj. brûlant, caustique.

Խարամանի, անւոյ s. serpent; diable, le démon.

Խարամ s. scorie.

Խարան, ացս sm. cautère; cautérisation; vésicatoire.

Խարբ, իցս s. épée, glaive.

Խարբալ, ի s. crible, tamis, sas; *— է անցուել, passer au crible.

Խարբալեմ, եցի va. cribler, tamiser, sasser.

Խարբալիչ s. cribleur.

Խարբուզ s. chamois.

Խարբուխ, բխի s. rhume; *ունենալ, avoir le —; — լինել, être enrhumé, s'enrhumer; ծանր՝ Ցեղեւ —, gros, léger rhume.

Խարդախ V. Նենգաւոր.

Խարդախանք V. Խարդախութիւն.

Խարդախեմ V. Նենգեմ.

Խարդախիչ V. Նենգիչ.

Խարդախութիւն V. Նենգութիւն.

Խարդաւանակ լինիմ va. attenter à, tromper; vn. courir risque, être en butte à des complots, à des attentats.

Խարդաւանեմ, եցի va. tromper, surprendre; impliquer, engager, envelopper, précipiter; violer, défiorer.

Խարդաւանութիւն, Խար-

դաւանք s. fraude, tromperie, attentat; — կուսի, viol, défloration.

Խարեմ, եցի va. cautériser; stigmatiser.

Խարի s. la verge, membre viril.

Խարիսխ, բսխաց s. base, fondement, fond; piédestal, socle; ancre; — արկանել, jeter l'ancre; — վերացուցանել՝ իվեր առնուլ, lever l'ancre, les ancres; — արկեալ կալ, être à l'ancre, relâcher; — յուսոյ, l'ancre, le fondement de l'espérance; — փրկութեան, ancre de salut.

Խարխալանք, նաց s. ébranlement, ruine; fig. perversité, égarement.

Խարխալեմ, եցի, Խարխաբեմ, եցի va. ébranler, faire tomber en ruine, gâter, ruiner, détruire; rouvrir, renouveler; — զվէրս, rouvrir une plaie.

Խարխափ. — առ ou ընդ —ս adv. à tâtons, à l'aveuglette; — շրջել՝ գնալ՝ գալ՝ գտանել՝ խնդրել, marcher, aller, venir, trouver, chercher à tâtons.

Խարխափանք, նաց s. tâtonnement.

Խարխափեմ, եցի vn. tâtonner, aller ou marcher à tâtons; s'agiter, se remuer.

Խարխիմ, Խարխլիմ, եցայ vn. s'ébranler, tomber en ruine, se détruire, se gâter.

Խարխուլ a. qui n'est pas solide, qui menace ruine, croulant, sans fondement, caduc.

Խարճ V. Շամբ.

Խարշատեմ, եցի va. brûler; — իմ vn. brûler, se consumer; — ի ծարաւոյ, brûler de soif; — գորովով՝ գՁով, brûler d'amour, de tendresse.

Խարշափ s. bruit, murmure (des feuilles).

Խարշափեմ, եցի va. faire du bruit, murmurer.

Խարշափուն adj. bruyant, murmurant.

Խարշեմ, եցի va. faire bouillir ou cuire dans un liquide; échauder; brûler, consumer.

Խարոյկ, րուկաց s. charbon ardent, feu; bûcher; — արկանել՝ լուցանել՝ վառել, faire, allumer du feu; — մահաճամբոյր, bûcher fatal.

Խարուանք, նաց s. malheur, calamité, désastre.

Խարուեալ a. malheureux.

Խարուկածին a. né, produit du bûcher, ardent.

Խարուկեմ, եցի va. brûler.

Խարումն s. cautérisation.

Խարսխածեւ a. qui a la forme d'une ancre, d'un socle.

Խարսխեմ, եցի va. baser, fonder, fixer; — զյոյս իւր յիմն, mettre son espérance en; — իմ vn. être basé, fixé, fondé, avoir pour fondement.

Խարտ s. limure.

Խարտաճ, ոյ s. limaille.

Խարտաճոյ a. limé.

Խարտեաշ, տեշի, Խարտեշ, ի a. blond.

Խարտեմ, եցի va. limer.

Խարտեշագեղ a. d'un beau blond; — վարսք, cheveux blonds, d'un beau blond.

Խարտեշանամ, ացայ va. blondir, devenir blond.

Խարտիչ s. limeur.

Խարտոց, ի s. lime.

Խորտոցածուկն, ձկան sm. limande.

Խարտումն s. limure.

Խաւ, ոյ s. couche; pli; — հանածոյից, gisement; խաւ խաւ, խաւ խաւոյ a. adv. de plusieurs couches, à plusieurs couches.

Խաւար, ի, աւ s. ténèbres, obscurité; fig. affliction, tristesse; aveuglement; a. ténébreux, obscur; ի— դառնալ, se couvrir de ténèbres, s'obscurcir; — կալաւ զամենայն երկիր, les ténèbres couvrirent toute la terre; — տգիտութեան, les ténèbres de l'ignorance.

Խաւարաբեր a. qui porte les ténèbres, ténébreux.

Խաւարաբնակ, աց s. qui demeure dans les ténèbres, dans l'obscurité.

Խաւարաբոյր a. ténébreux, noir.

Խաւարագգած a. ténébreux, obscur; — լինել, se couvrir de ténèbres, se noircir; — խափանուլ, devenir aveugle, s'aveugler.

Խաւարագգեաց, Խաւարագգեստ a. ténébreux, obscur, noir.

Խաւարակեաց V. Խաւարաբնակ.

Խաւարակուլ a. qui engloutit les ténèbres.

Խաւարակուռ a. ténébreux, noir.

Խաւարաճաշած a. qui chasse les ténèbres.

Խաւարամած a. entouré de ténèbres, ténébreux.

Խաւարային V. Խաւարին.

Խաւարանամ V. Խաւարիմ.

Խաւարասէր a. qui aime les ténèbres, l'obscurité.

Խաւարարգել a. qui est retenu dans les ténèbres; ténébreux, sombre.

Խաւարեմ V. Խաւարեցուցանեմ et Խաւարիմ

Խաւարեցուցանեմ, ուցի va. couvrir de ténèbres, obscurcir, éclipser.

Խաւարիմ, րեցայ vn. se couvrir de ténèbres, s'obscurcir, s'éclipser; խաւարեցաւ արեգական՝ լուսին, le soleil, la lune s'obscurcit.

Խաւարին a. ténébreux, noir, obscur.

Խաւարծի sm. bourgeon, germe, pousse, tendron.

Խաւարծիլ s. rhubarbe.

Խաւարումն s. obscurcissement; — արեգական՝ լուսնի, éclipse de soleil, de lune.

Խաւարուռ, Խաւարչուռ, Խաւարչտին a. ténébreux, obscur.

Խաւարտ, ից s. légume.

Խաւեակ s. amphore, cruche, pot à l'eau.

* Խաւիծ s. bouillie.

Խաւողախոտ, ոյ s. staphisaigre.

Խափ s. surprise, saisie; ընդ խափս adv. par surprise; խափս անկանել, être surpris, saisi, entraîné.

Խափան, ացս. m. empêchement, obstacle, entrave; encombrement; a. oisif, désœuvré; — առնել՝ լինել, faire ou mettre obstacle, empêcher.

Խափանած, ոյ, Խափանածոյ, ի s. désœuvrement, cessation des travaux, empêchement.

Խափանեմ, եցի va. empêcher, mettre obstacle à, susciter des obstacles, entraver, arrêter, embarrasser; étouffer, faire cesser, abroger, abolir, détruire, supprimer; — զճանապարհն, encombrer le chemin; — զանցս ուրուք, barrer le chemin de qn.

Խափանիչ s. celui qui fait obstacle, qui empêche.

Խափանուած, ոյ, Խափանութիւն, Խափանումն s. empêchement, obstacle, entrave, embarras; cessation. désuétude, abolition, abolissement; oisiveté, désœuvrement; խափանումն գալ՝ անկանել, cesser, tomber en non-usage, en désuétude.

Խափարածայն a. aspiré, dur.

Խափնում, փեայ vn. se fermer; passer, se faner, se gâter; s'aveugler; s'éteindre.

Խափշիկ a. s. moricaud, nègre.

Խափուցանեմ, ուցի va. fermer; aveugler; éteindre; — զցրագ, éteindre la bougie, la lumière; — զիւր, laisser tomber ou éteindre le feu.

Խափուցիչ s. éteignoir.

Խաքան, ի s. kan.

Խբարդեայ s. encensoir.

Խեղ, Խեճ, իցս. a. louche; խեճի դայել, regarder de travers, de mauvais œil.

Խեճամ, ացի ou ացայ vn. regarder de mauvais œil, d'un œil jaloux.

Խեճեմ, եցի va. pousser, heurter.

Խեճի V. Խեճ.

Խեճկեմ, եցի va. heurter, frapper; tourmenter; — եղջերօք, heurter des cornes, donner des coups de corne.

Խեճկիչ a. qui heurte.

Խելագար, ացս. a. qui a l'esprit de travers, timbré, insensé, frénétique, fou.

Խելագարանք V. Խելագարութիւն.

Խելագարիմ, րեցայ vn. avoir l'esprit dérangé, de travers, avoir un grain de folie.

Խելագարութիւն s. aliénation d'esprit, folie, démence, frénésie.

Խելաճափ V. Խելայղեղ.

Խելամուտ a. initié, instruit de, qui sait, qui a la connaissance, l'intelligence de; — առ-

նել, initier, instruire, informer, faire comprendre ou considérer; — կացուցանել, faire entendre; — լինել, être initié, s'initier, avoir l'intelligence de, s'apercevoir de, comprendre, saisir, entendre, être convaincu de, remarquer, reconnaître, ressentir, pénétrer; — լինել իմիջ բարւոյ եւ չարի, discerner le bien et le mal; — գտանել, comprendre; — լինել ոգւոյ նորա, entrer dans son esprit, saisir son esprit; — լինել ապագայից, pénétrer dans l'avenir.

Խելամտեմ V. Խելամուտ լինիմ.

Խելամտեցուցանեմ V. Խելամուտ առնեմ.

Խելամտութիւն sm. action de comprendre, intelligence, compréhension, connaissance, science; réflexion, considération; առ քաջ — իբացդ, pour bien comprendre ces choses.

Խելայեղ a. écervelé, tête fêlée, évaporé, hors de lui.

Խելայեղիմ, ղեալ vn. avoir l'esprit de travers, la tête à l'envers, être écervelé, avoir la tête dérangée, le timbre fêlé.

Խելաշուրջ a. insensé, fou.

Խելապատակ, աց sm. cervelet.

Խելառ V. Խելագար.

Խելացի a. intelligent, sensé, sage.

Խելացնոր, ից a. qui a le délire, frénétique, fou.

Խելացնորեցուցանեմ, ուցի va. donner le délire, faire perdre l'esprit, rendre fou.

Խելացնորիմ, բեցայ vn. avoir le délire, être dans le délire, perdre l'esprit; perdre connaissance, se trouver mal, s'évanouir.

Խելացնորութիւն sm. délire de l'esprit, délire, folie, frénésie.

* Խելացութիւն s. sagesse, prudence.

Խելք, լաց sm. cerveau; esprit, intelligence, sagacité; poupe; tête d'un pont; խելօք adv. avec finesse, avec adresse, ingénieusement, adroitement; իխելաց ելանել, perdre l'esprit, la tête, devenir fou; խելս խառնել, tâcher de trouver ou chercher dans son esprit un moyen pour réussir, s'ingénier, s'aviser d'un moyen, user de ruse, d'artifice, trouver un expédient, un moyen; յայլոյ խելս լինել, être hors de lui-même, perdre la tête; *—ը կորսնցունել, perdre la tête; *մէկուն —ը գլուխը բերել, mettre qn. à la raison, au pas; *—ը գլուխը գալ, revenir à soi, à la raison, reprendre ses sens; *—ին է եկեր, —ը Ճռուցեր է, il a perdu la tête, il est fou; *գլուխը — չկայ, il est tout distrait; իխելս նաւին, à la poupe; * — չէ, ce n'est pas sage, ce n'est pas prudent; *—ը բանի մը տալ, se donner à, se passionner pour qch.

Խելսիմ, բեցայ vn. s'attacher, se lier.

Խեղ, ացա a. impotent, estropié, privé d'un membre, mutilé; — ոտամբ, boiteux.

Խեղաթիւր a. courbé, oblique, de travers, contourné, tortu, sinueux, tortueux; fig. pervers, dépravé; — յօժարութիւնք, inclinations perverses.

Խեղաթիւրիմ, բեցայ vn. se courber, devenir tortueux, oblique; fig. se dépraver, se pervertir.

Խեղաթիւրութիւն sm. obliquité, sinuosité, tortuosité, contorsion; fig. perversité.

Խեղանդամ V. Խեղ.

Խեղանք V. Խեղութիւն.

Խեղդ, ից s. corde ou lacet pour étrangler; étranglement, strangulation; — առնել անձին, — արկանել, — ընդ անձն արկանել, ի— գալ, ի— մտաբերել, s'étrangler; — ընդ անձն ուրուք արկանել, passer la corde au cou de qn., l'étrangler.

Խեղդամահ a. étranglé, suffoqué; — առնել, étrangler, suffoquer, étouffer; — լինել, être étranglé, suffoqué, étouffé.

Խեղդան, աց s. corde pour étrangler.

Խեղդեմ, եցի va. étrangler; étouffer, suffoquer; tordre le cou; tourmenter.

Խեղդումն s. étranglement, strangulation; étouffement, suffocation.

Խեղեմ, եցի va. estropier, mutiler, paralyser.

Խեղեփ s. partie, moitié.

Խեղկատակ sm. bouffon, mime, farceur, goguenard.

Խեղկատականք V. Խեղկատակութիւն.

Խեղկատակեմ, եցի vn. bouffonner, faire le bouffon, le farceur, goguenarder.

Խեղկատակութիւն s. bouffonnerie, mimerie, farce, arlequinade, pasquinade, goguenarderie.

* Խեղճ V. Թշուառ.

Խեղճ, խղճի, Խեղճմիտք s. conscience.

* Խեղճութիւն V. Թշուառութիւն.

Խեղութիւն s. privation de quelque membre, paralysie.

Խեճեպ V. Փոճոկ.

Խենդ, Խենդութիւն V. Յիմար, Յիմարութիւն.

Խենեշանամ, ացայ vn. vivre dans la mollesse, dans les délices, être voluptueux, se plonger dans la débauche, faire la noce.

Խենեշացուցանեմ, ուցի va. plonger dans la mollesse, énerver, débaucher.

Խենեշութիւն s. mollesse, vie molle et voluptueuse, débauche.

Խենեշ, ից, աց a. voluptueux, débauché, efféminé.

Խենթ, etc. V. Խենդ etc.

Խեշերանք, նաց sm. rebut, épluchures, restes.

Խեչակ V. Խեչ.

Խկչակեմ, եցի va. échalasser, étager, soutenir, ramer.

Խկչափառ. V. Խակչափառ.

Խկչմայը V. Սարփինայ.

Խեռ, ից a. insubordonné, désobéissant, indocile, rétif, pervers, rebelle, récalcitrant, obstiné, taquin.

Խեռեմ, եցի vn. ne pas obéir, être insubordonné, se révolter, se rebuter; — գայբագին իվերայ միմեանց, être acharné les uns contre les autres; — իսանձուց, ne plus obéir au frein.

Խեռութիւն s. insubordination, désobéissance, indocilité, obstination, esprit de révolte, opiniâtreté, taquinerie.

Խերեւէչ V. Լուսայ.

Խեց V. Խեցի, Հեց.

Խեցագործ V. Խեցեգործ.

Խեցակարկառ, Խեցակոյտ a. construit en briques.

Խեցբեկ a. baragouiné, mal articulé ou prononcé; — բարբառ, baragouin, baragouinage; — բարբառով զբանս արձակել, baragouiner.

Խեցբեկագոյն a. grossier, rude. barbare.

Խեցբեկեմ, եցի va. baragouiner; — զգաղղիարէն, baragouiner ou écorcher le français.

Խեցգետի, տւոյ, տեաց, Խեցգետին, տնի s. homard.

Խեցեգործ, աց sm. potier; faïencier.

Խեցեգործութիւն s. poterie; faïencerie.

Խեցնկոյտ վճիռ sm. ostracisme.

Խեցեղէն, դինաց a. fait de terre cuite, de faïence; s. faïencerie, faïence.

Խեցեմորթ, ից sm. coquille, coquillage, crustacé; coquille, écaille, enveloppe crustacée; a. testacé, crustacé.

Խեցեցուցանեմ, ուցի va. dessécher, rendre tout sec.

Խեցի, եցւոյ, եցեաց s. terre cuite, brique, tuile; faïence; terrine, écuelle; tesson, têt, éclat; test, coquille, écaille; coquille, coquillage; —ք, poterie; faïencerie.

Խեփոր s. coquille, test.

Խզեմ, եցի va. arracher, rompre, couper, déchirer; — զվերս, arracher les cheveux; — ներքինիս, châtrer; — իմ vn. être arraché, se rompre.

Խզումն s. action d'arracher, de rompre.

ԽէՁ, խեՁի, խիՁի sm. obstacle, empêchement, embarras; ressentiment, haine; jalousie; conscience, scrupule; doute, soupçon; crainte; colique; խեՁիւ ֆայել, regarder de côté, de mauvais œil.

Խէժ V. Խիժ.

Խէչ, ից s. échalas, étai, tuteur, rame; écrevisse; — դնել V. Խէչակեմ.

ԽՁան, աց s. aiguillon; fig. aiguillon, stimulant; ընդդէմ —ի աբացել, regimber contre l'aiguillon.

ԽՁեմ, եցի va. aiguillonner,

picoter; fourrer, enfoncer; fig. aiguillonner, stimuler; կաշառս —, graisser la patte à qn., le corrompre; — իմ vn. se fourrer, s'introduire, s'enfoncer.

Խիչ a. stimulant.

Խժաբանութիւն sm. barbarisme.

Խժաբար adv. d'une manière barbare, en vrai barbare.

Խժական a. de barbare, barbare.

Խժականութիւն s. brutalité, cruauté, inhumanité.

Խժդան; ի— կալ se buter, s'obstiner, s'opiniâtrer.

Խժդժագոյնս adv. barbarement.

Խժդժութիւն s. barbarie.

Խժդուժ, ից a. barbare, féroce, sauvage; barbare, grossier.

Խժենի, նւոյ s. gommier.

Խիգախ a. hardi, courageux, hautain, précipité.

Խիզախեմ, եցի vn. s'avancer hardiment, s'enhardir, braver, oser, prendre confiance ou courage, se permettre. entreprendre, s'exposer, s'élancer; — իվտանգս, s'exposer au danger, aller chercher les périls, se précipiter dans le danger; — իմարտ, se jeter dans la mêlée.

Խիզախեցուցանեմ, ուցի va. enhardir, encourager.

Խիզախութիւն, Խիզախումն sm. hardiesse, courage, confiance, audace.

Խիթ, խթից, խթոց s. colique; élancement; écueil.

Խիթամ, ացի vn. se douter, soupçonner, redouter, être inquiet, tenir pour suspect; խիթայի ընդ կորուստ նորա, je craignais de le perdre.

Խիժ, խժաց sm. gomme; առածգական —, gomme élastique.

Խիլ s. perquisition, recherche minutieuse, investigation; — արկանել, rechercher minutieusement, fouiller; faire perquisition, une perquisition.

Խիլայ V. Խլայ.

Խիխաւրայ sm. humeur fétide, chose dégoûtante, abomination.

* Խիկար, ի a. sage, savant; pédant.

Խիղ a. impur, profane.

Խիղք s. vrille, tendron; —ս արկանել, se cramponner à, s'attacher à, serrer étroitement, s'entrelacer.

Խիղճ, խղճի, իւ s. scrupule; conscience; a. scrupuleux; — մտաց, conscience; խղճիւ մտաց, consciencieusement, en ou avec conscience; լուծուցանել զ— մտաց, étouffer ses remords; կշտամբանք խղճի մտաց, le reproche de la conscience; յազատութիւն խղճի մտացն, pour l'acquit de sa conscience; ազատութիւն խղճի, liberté de conscience; *— ընել, se faire scrupule, conscience de.

Խիճ, խճից s. gravier.

Խինդ s. joie; առ. խնդին, de joie.

Խինճ, Խինճ s. sein; sinuosité, enfoncement, cavité, repli.

* Խիպլիկ s. fantôme.

Խիստ, խստաց, խստից a. dur, rude, raide; austère, sévère, inflexible; rigoureux, rigide, violent; pénible, difficile; —, խստիւ, durement, rudement, sévèrement, avec sévérité; խստիւ գնալ, mener, traiter sévèrement, brutaliser, brusquer; խիստ է քեզ, il vous est dur; — բանք, paroles dures, sévères; — կեանք, vie dure, austère; —ս բարբառել՝ խօսել ընդ ումեք, parler durement avec qn., lui dire des duretés.

Խիտ, խտի a. dense, dru, serré, compacte; épais, touffu.

Խիտ առ խիտ, d'une manière serrée, compacte; tout près les uns des autres; fréquent; fréquemment, souvent; — ֆարուածք, coups redoublés.

Խից s. bouchon, tampon; — արկանել, boucher, tamponner; barrer, empêcher, arrêter.

Խիւս, ի s. bouillie; pulpe.

Խլայ, ից sm. vêtement ou robe d'honneur.

Խլանամ, ացայ vn. devenir sourd.

Խլացուցանեմ, ուցի va. rendre sourd, assourdir; — զլսելիս, étourdir, casser la tête.

Խլացուցիչ a. assourdissant.

Խլեմ, եցի va. arracher, extirper, déraciner; détruire, démolir, abattre, démanteler, ruiner; — զատամն ուրուք, arracher, extraire une dent à qn.

Խլինք s. mucosité, morve.

Խլիչ s. extirpateur.

Խլիրդն s. méd. cancer.

Խլխլեմ, եցի va. tirailler; faire semblant de ne pas entendre, négliger, omettre, passer sous silence; chercher des prétextes, prétexter.

Խլնոտ a. morveux, muqueux.

Խլութիւն s. surdité.

Խլումն s. arrachement, extirpation, extraction.

Խլուրդ, լրդից, Խլուրդն, լրդան s. taupe.

Խլրդենի, նւոյ s. pathol. gangrène.

Խլրտամ, Խլրտանամ V. Խլրտիմ.

Խլրտեմ, եցի va. remuer, mouvoir, agiter, donner quelque impulsion.

Խլրտեմ, եցի, Խլրտիմ, եցայ vn. bouger, se remuer, se mouvoir, s'agiter; քուն անուշակ խլրտէր ընդ անդամս նորա, le doux sommeil s'était insinué dans ses membres.

Խլրտումն s. mouvement, agitation.

Խխայթ V. Խղխայթ.

Խխնջեմ, եցի vn. hennir.

Խխնջիւն s. hennissement; V. Խղունջ.

* Խխում դառնալ՝ լինել V. Զրաճաճախ լինել.

Խծբիծ, բծաց s. censure, critique; examen, recherche.

Խծբծեմ, եցի va. censurer, critiquer; examiner, rechercher.

*Խծիպ s. piqûre (d'étoffe); — ընել, faire une —, piquer.

Խծկեմ, եցի va. bourrer, rembourrer; — զորովայն, se bourrer.

Խծուճ, խծճոյ sm. étoupe, filasse, bourre.

*Խծպեմ, եցի va. piquer.

Խծպիմ, պեցայ vn. se rétrécir, se serrer, se tortiller.

Խղատեղի, ւոյ s. lieu de la cabane.

Խղիկ, ղկան s. petite cabane, chaumine.

Խղխայթ, ից s. suppuration, pus.

Խղխայթեմ, եցի va. cacher; exciter; — իմ, vn. abcéder, suppurer, aboutir.

Խղխթեմ V. Կղկաթեմ.

Խղճադատ լինիմ vn. être jugé par sa conscience, se faire conscience.

Խղճալի V. Եղկելի.

Խղճական a. qui a la conscience d'une chose, coupable.

Խղճահար, աց a. scrupuleux.

Խղճահարութիւն s. grand scrupule.

Խղճամ, ացի vn. se faire conscience, scrupule de qch., s'en abstenir; avoir pitié de, compassion de.

Խղճամիտ a. scrupuleux, méticuleux.

Խղճեմ, եցի vn. se faire conscience, scrupule d'une chose; ոչ ինչ խղճեցի, je me suis cru autorisé de; ոչ ինչ խղճեմ, je ne me fais pas conscience de.

Խղճմտանք, նաց s. conscience; *— ընել, se faire conscience, scrupule de; *— չունի, il n'a pas de —; խղճմտանօք, consciencieusement, avec conscience.

Խղճմտանքաւոր a. consciencieux; — լինել, être —.

Խղճմտութիւն V. Խիղճ.

Խղուրրտիւն s. tintamarre, alarme, rumeur, bruit.

Խղունջն, աց s. escargot.

Խճախաւն a. graveleux.

Խճաքար, աց s. grès.

Խճողեմ, եցի va. farcir, remplir, gorger; — զորովայն, se farcir ou s'emplir l'estomac de, s'empiffrer, se gorger.

Խճուղ s. cuis. farce.

Խմբագիր, գրաց s. rédacteur; compilateur; V. Խմբագրութիւն.

Խմբագրապետ, ի s. rédacteur en chef.

Խմբագրեմ, եցի va. compiler, rédiger.

Խմբագրութիւն s. rédaction; compilation.

Խմբակից V. Գնդակից.

Խմբանդրի, դրւոյ s. groupe.

Խմբարան, աց s. assemblée; — եկեղեցւոյ, nef d'église.

Խմբեմ, եցի va. assembler, rassembler, réunir, convoquer; grouper, rallier, attrou-

per; mettre aux mains, aux prises, livrer; célébrer, fêter; — պատերազմ, faire la guerre; — իմ, vn. se rassembler, se réunir; se rallier, s'attrouper; se mêler dans un combat, en venir aux mains; խմբեցաւ պատերազմն, la bataille commença, s'engagea.

Խմբովին adv. par troupes, en troupe, en foule.

Խմեմ, եցի va. boire, absorber, s'imbiber.

Խմոր. ոյ, ով sm. levain, ferment.

Խմորեալ a. fait avec du levain, fermenté; s. pain levé, fermenté.

Խմորեմ, եցի va. faire fermenter; — իմ vn. fermenter.

Խմորեցուցիչ a. qui fait fermenter.

Խմորկենի, նւոյ s. arbousier.

Խմորուկ, րկի s. arbouse.

Խմորումն s. fermentation.

Խմորուն V. Խմորեալ.

Խնամ, ոց s. soin, sollicitude, attention; empressement; — ածել՝ ունել՝ տանել, soigner, prendre ou avoir soin de, ménager, s'occuper de, prendre ou témoigner intérêt à; խնամով, avec soin, soigneusement; զամենայն փոյթ եւ զ— ունել զումեք, prendre toutes sortes de soin de qn.; տարածել իվերայ ուրուք զխնամս իւր՝ զգուշ խնամոց, entourer de soins qn., en prendre soin; ցաստատեալ իխնամս չարին, porté à faire le mal.

Խնամագուն a. tendre, plein de sollicitude.

Խնամած, Խնամածու, աց a. soigneux; V. Խնամակալ.

Խնամածութիւն sm. soin, inspection.

Խնամակալ, աց a. qui a soin de; régent; tuteur, curateur; protecteur.

Խնամակալեմ V. Խնամարկեմ.

Խնամակալու a. qui a soin, tutélaire.

Խնամակալութիւն s. soin, attention, sollicitude; tutelle; régence; protection; la Providence.

Խնամապետ, ի s. régent.

Խնամապետութիւն s. régence.

Խնամատար, Խնամատարութիւն V. Խնամակալ, Խնամակալութիւն.

Խնամատարու V. Խնամակալ.

Խնամարկեմ, եցի va. soigner, prendre ou avoir soin de, donner ses soins à, s'occuper avec sollicitude de, protéger.

Խնամարկու V. Խնամակալ.

Խնամարկութիւն V. Խնամակալութիւն.

Խնամեմ V. Խնամարկեմ.

Խնամեսօս, աց s. entremetteur d'un mariage; — լինել, traiter d'un mariage.

Խնամենամ, եցայ vn. s'apparenter, s'allier à ou avec.

Խնամի, ամւոյ, ամեաց sm. parent, allié; — առնել, apparenter, allier; — լինել, V. Խնամենամ.

Խնամոտ, ացա. soigneux; plein d'attentions, de sollicitude, charitable.

Խնամութիւն sm. alliance, affinité, parenté; — առնել ընդ, V. Խնամեցնամ.

Խնայ առնեմ V. Խնայեմ.

Խնայեամ, Խնայեմ, եցի vn. épargner, ménager, traiter avec ménagement; épargner, économiser; refuser; — իկերակրոյն, épargner sur sa nourriture, prendre sur sa bouche; — իժամանակն, économiser le temps.

Խնայեցուցանեմ, ուցի va. faire épargner ou ménager.

Խնայող s. ménager, ménagère, économe.

Խնայութիւն, Խնայումն s. épargne, ménagement; épargne, économie.

Խնդալից a. plein ou comblé de joie, joyeux, enjoué, gai; — adv. joyeusement, gaiement; — լինել, être comblé, pénétré de joie.

Խնդակոծ s. ciguë.

Խնդակից լինիմ vn. se réjouir avec qn., féliciter ou faire des compliments à.

Խնդակցութիւն s. congratulation, félicitation, compliment.

Խնդամ, ացի vn. se réjouir, éprouver de la joie, avoir ou ressentir de la joie, être bien aise, charmé, enchanté ou heureux de; salut (en tête d'une lettre); Խնդա, réjouis-toi! bonjour, je vous souhaite le bonjour; բազում — ասել, souhaiter le bonjour, dire adieu; — ընդումեք, se réjouir avec qn.; Խնդացին յոյժ ուրախութիւն մեծ, ils furent transportés d'une grande, d'une extrême joie.

Խնդամիտ a. joyeux, enjoué, gai, ravi.

Խնդամոլ, ոյ, Խնդամոլի s. ciguë.

Խնդանք V. Խնդութիւն.

Խնդացուցանեմ, ուցի va. réjouir, donner ou causer de la joie.

Խնդրունդ a. inégal, tortueux, plein de bosses; —ք s. aspérités, bosses.

Խնդիր, դրոց s. question; demande, sollicitation; discussion, contestation, controverse; examen; perquisition, recherche, enquête; proposition, thèse; problème; — բայի, régime d'un verbe; — առնել, ի—անկանել՝ արկանել՝ ելանել՝ երթալ, chercher, rechercher, être à la recherche de, faire des recherches, recourir, examiner, faire une enquête; խօսեացուք զայսր Խնդրոյ, causons sur ce chapitre; — մի ունիմ ի քէն, j'ai un service à réclamer de vous; — եղեւ, il a été question; il s'éleva une discussion; — յուզել, soulever une question, une discussion; — իմէջ առնուլ, aborder une question, la traiter; — իմիջի կայ, il est question, il s'agit de; ի— լինել ուրուք, être à

la recherche, à la piste de qn.

Խնդութիւն s. joie, réjouissance, enjouement.

Խնդրակ, ագ s. chercheur; solliciteur; émissaire, commissaire; V. **Խնամակալու**; —**ս արձակել զկնի ուրուք**, faire courir après qn.

Խնդրականք s. objet de recherche, sujet de question.

Խնդրեմ, եցի va. chercher, rechercher; demander, solliciter, implorer; demander, requérir; demander, questionner; désirer, tâcher; — **զանձն ուրուք**, en vouloir à la vie de qn.; **զշահս անձին եւ ևս** —, n'avoir d'autre vue que son intérêt.

Խնդրուածք, ծագ, ծոց sm. demande, sollicitation, prière.

Խնդրուիչն s. recherche; demande; — **վրիժուց** V. **Վրէժխնդրուիչն**.

Խնծիղք s. transport de joie, ris, jeux folâtres, joie, gaieté.

Խնծղալից a. enjoué, gai.

Խնծղամ, ացի vn. tressaillir de joie, se réjouir.

Խնծոր V. **Խնձոր**.

Խնկաբեր, ացա a. qui produit de l'encens; qui porte de l'encens, des parfums.

Խնկալից a. plein d'encens.

Խնկախառն a. mêlé d'encens.

Խնկածաղիկ, ղկի s. sauge.

Խնկածու, ացա a. odoriférant, aromatique.

Խնկակալ, ացա s. autel de l'encens; encensoir.

Խնկահոտ a. parfumé, odoriférant.

Խնկաղաց, ացա s. moulin à moudre de l'encens; cassolette; parfumeur.

Խնկաման, Խնկանոց, ացա s. cassolette.

Խնկանուէր a. offert comme de l'encens, encensé, ardent.

Խնկապան, ացա s. cassolette.

Խնկարկեմ, եցի va. encenser.

Խնկարկու, ացա s. thuriféraire; fig. encenseur, louangeur.

Խնկարկութիւն s. encensement.

Խնկեմ, եցի va. encenser, offrir de l'encens; parfumer; offrir; fig. encenser, donner de l'encens, de l'encensoir.

Խնկենի, նւոյ, նեաց s. bot. encensier; encens, parfum.

Խնկեփեաց, եցա s. parfumeur.

Խնկիչ V. **Խնկարկու**.

Խնկողկուզիկ V. **Մարեմխոտ**.

Խնկունի, նւոյ s. romarin.

Խնձոր, ոյ s. pomme; pommier.

Խնձորենի, ենւոյ. Խնձորի, ձորւոյ s. pommier.

Խնձորօղի, ղւոյ s. cidre.

Խնձոյք V. **Խնջոյք**.

Խնոցի, ցւոյ s. baratte.

Խնում, խցի va. boucher, fermer, combler.

Խնչել, եցի vn. grogner; * se moucher.

Խնջոյք, ջոյից sm. festin,

banquet, régal, grand dîner, grande chère ; réjouissance, fête ; —յս առնել՝ յօրինել, faire festin ou grande chère, régaler, festiner, donner un régal ; — խրախճանաց, festins délicieux ; խնչոյս ուրախութեան յարդարել ունել, faire une fête solennelle à qn.

* Խնամ V. Ծիծաղիմ.

* Խնամուժերես a. qui a l'air gai, joyeux.

* Խշխշամ, ացի vn. être affligé, avoir pitié, être touché, navré.

* Խշխշացնեմ, ուցի va. affliger le cœur, toucher, navrer.

Խշտեակ, եկաց s. couchette, grabat, méchant lit.

Խշտիք, տեաց s. méchant lit, grabat ; gîte, repaire, tanière.

Խշտրեմ, եցի vn. mépriser.

Խոզ, ից, աց sm. cochon, porc ; rais, rayon de roue, pied ou montant d'une chaise, etc. ; — մատակ, truie, coche ; — խանչէ՝ բոիրոիէ՝ կնչէ՝ գրդայ՝ կոնչէ, le — grogne.

Խոզակ, աց s. baie, grain ; — շերամոյ, cocon.

Խոզակերպ a. semblable à un cochon, de cochon.

Խոզան, աց sm. chaume.

Խոզանակ, աց s. brosse à habit, vergettes ; մաքրել —աւ V. Խոզանակեմ.

Խոզանակագործ, աց sm. brossier.

Խոզանակեմ, եցի va. brosser, vergeter.

Խոզանամ, ացայ vn. devenir cochon, changer en cochon.

Խոզանացեալ, Խոզանեալ a. hérissé, dressé comme des chaumes.

Խոզանման V. Խոզակերպ.

Խոզանոց, աց s. étable à cochons.

Խոզանստու s. soie de porc.

Խոզատանձ, ից sm. poire sauvage ; méd. écrouelles, scrofules.

Խոզաւած, աց s. gardeur de pourceaux, porcher.

Խոզեան s. pl. les cochons.

Խոզենի, ենւոյ, ենեաց a. de porc ; s. chair de cochon, porc frais.

Խոզերամակ, աց s. troupeau de cochons.

Խոզկաղին s. faîne, gland.

Խոզուձիւն s. cochonnerie.

Խոզուկ s. porc-épic.

Խոճ s. alcyon.

* Խոթեմ, եցի va. enfoncer, faire entrer, introduire ; piquer.

Խոժոռեմ, եցի vn. regarder de mauvais œil, de travers.

Խոժոռ a. morne, triste, irrité, fâché, dur, refrogné, menaçant, sévère, hagard, hideux, rébarbatif, de travers ; gros, grossier ; — դէմք, regard de travers, mine, visage austère ; — աչք, yeux austères, sombres ; — ակնարկել յոք, jeter sur qn. un regard terrible, lancer des regards de colère ; — ֆայել, faire la mine

à qn., rechigner, regarder de travers, promener un œil hagard.

Խոժոռագեղ a. laid, difforme.

Խոժոռադէմ, դիմաց a. qui a le visage, l'air dur, qui a un visage triste et refrogné, d'un visage sévère; — **ցնորք**, spectres horribles.

Խոժոռահայեաց a. qui a un regard hagard.

Խոժոռեցուցանեմ, ուցի va. irriter, fâcher, aigrir; — **զդէմս**, contracter ou froncer les traits du visage, faire mine, prendre un air austère.

Խոժոռիմ, ռեցայ vn. se refrogner, rechigner, prendre un air refrogné, froncer les sourcils, avoir l'air maussade, être maussade, d'une humeur sombre, bouder, se piquer, se fâcher, aigrir; **խոժոռեցան նմա**, ils s'irritèrent contre lui; **խոժոռին երկինք**, le ciel se couvre de sombres nuages.

Խոժոռութիւն s. air triste et refrogné, air chagrin ou maussade, mauvaise humeur, refrognement, bouderie, mine, ressentiment.

Խոլեմ, եցի va. chasser, disperser.

Խոլոր V. **Խոժոռ**.

Խոլորձ, լրձան s. bot. orchis, salep.

Խոխմք, մաց s. ravin, ravine; vallon ombragé, forêt.

Խոխմաձիգք sm. vallons ombragés.

Խոխոջ, ից. Խոխոջանք, եաց s. murmure, bruit; — **վտակի, — ժ'un ruisseau.**

Խոխոջեմ, եցի vn. murmurer.

Խոխոջիւն V. **Խոխոջանք**.

Խոկ s. pensée; — **ի միտս կայր նորա**, il avait le dessein.

Խոկամ, ացի vn. penser, réfléchir, méditer, se recueillir.

Խոկումն sm. pensée, réflexion, méditation, recueillement.

Խոհ, ից s. mets.

Խոհագործեմ V. **Խոհակերեմ**.

Խոհական, աց a. prudent, sage, raisonnable, sensé, discret, circonspect; — **այր**, un homme raisonnable.

Խոհականաբար adv. prudemment, sagement.

Խոհականութիւն sm. prudence, sagesse, discrétion, circonspection, le bon sens.

Խոհակեր, աց s. cuisinier.

Խոհակերեմ, եցի vn. cuisiner, faire la cuisine.

Խոհակերոց, աց s. cuisine; **անօթք —ի**, batterie de cuisine.

Խոհակերութիւն s. l'art de la cuisine, cuisine.

Խոհակերութիւն V. **Խոհարարութիւն**.

Խոհանոց V. **Խոհակերոց**.

Խոհավաճառ, աց s. traiteur.

Խոհարար, աց s. cuisinier, chef.

Խոհաբարեմ, եցի va. préparer à manger, cuisiner.

Խոհաբարուհի sf. cuisinière; քաջ —, cordon bleu.

Խոհեակ, եկի s. garçon ou fille de cuisine.

Խոհեմ, Խոհեմաբար, Խոհեմութիւն V. Խոհական, etc.

Խոհեմազարդ a. prudent.

Խոհեմամիտ V. Խոհական.

Խոհեմանամ, ացայ vn. devenir ou être prudent, sage.

Խոհեր s. ordure, immondice, boue, fange; —ը պղծութեանց, les impuretés.

Խոհերական a. sale, impur, fangeux; — ձեռք, mains impures; — բանք, propos orduriers, infamies.

Խողխողեմ, եցի va. égorger, tuer, massacrer.

Խողխողումն s. action d'égorger, de tuer.

Խողխոջանիմ V. Խոխոջեմ.

Խողխոջանք V. Խոխոջանք.

Խողխոջեմ V. Խոխոջեմ.

Խողովակ, ագ sm. tuyau, tube, conduit.

Խոճկոր, Խոճկորակ, ագ s. goret, petit cochon, jeune porc, cochon de lait.

Խոյ, ոց s. bélier; cabestan; art mil. bélier; astr. bélier; ջրաբաշխական —, bélier hydraulique,

Խոյակ, ագ s. chapiteau.

Խոյանամ, ացայ vn. fondre ou tomber sur, s'élancer sur, se lancer, se jeter, se précipiter, s'abattre sur.

Խոյզ, խուզից s. recherche, examen; — եւ խնդիր, recherche, perquisition; — արկանել, ի— եւ խնդիր արկանել, ի— եւ խնդիր լինել, — եւ խնդիր առնել, examiner, rechercher, faire des recherches, des perquisitions, une enquête, s'informer de; — եւ խնդիր առնել ումեք, être à la recherche, à la piste de qn.

Խոյի, խեի s. zool. gavial.

Խոյլ, խուլից s. scrofules, tumeur scrofuleuse; — պարանոցի, goître.

Խոյս sm. fuite; — տալ, prendre la fuite, s'enfuir, décamper, lâcher pied, s'échapper, se sauver, montrer les talons, s'évader, dénicher, plier bagage; éviter, fuir.

Խոյր, խուրի s. tiare, bandeau, diadème; turban.

Խոյրագործ V. Խոյրաբար.

Խոյրադիր a. qui met une tiare.

Խոյրաբար, ագ s. fabricant de tiare; chapelier.

Խոյօղ, ագ s. croc, crochet.

Խոնարհ, ագ a. bas; humble; bas, vil; faible; — սրտիւ, humble de cœur; ի—, prép. adv. en bas; de haut en bas; au bas; dessous, au-dessous; աչք ի—, les yeux baissés; ի վեր եւ ի—, sans cesse; — առնել, humilier; — լինել, être humble, s'humilier.

Խոնարհաբար adv. humblement.

Խոնարհագոյն a. adv. plus bas.

Խոնարհակողմն sm. le côté bas.

Խոնարհահակ a. qui penche en bas.

Խոնարհամիտ a. humble, modeste.

Խոնարհամտութիւն s. humilité, modestie.

Խոնարհեմ V. Խոնարհեցուցանեմ; — զքայս, conjuguer les verbes.

Խոնարհեցուցանեմ, ուցի va. abaisser, rabaisser, baisser; incliner; humilier; — զամբարտաւանութիւն ուրուք, rabaisser, abattre ou abaisser l'orgueil de qn.; Աստուած խոնարհեցուցանէ զամբարտաւանս, Dieu abaisse les superbes; — զանձն առ, se rendre condescendant pour, condescendre à; — զգլուխս, incliner la tête.

Խոնարհիմ, հեցայ vn. s'abaisser, descendre, s'incliner, pencher; s'humilier; céder, baisser pavillon; décliner; gram. se conjuguer; ի— աւուր, sur le déclin du jour; — յամբարտաւանութենէ, perdre sa fierté; յերկիր —, se prosterner; — առաջի Աստուծոյ, s'incliner devant Dieu.

Խոնարհութիւն s. humilité; abaissement; humiliation.

Խոնարհումն s. abaissement; humiliation; déclin; gram. conjugaison.

Խոնաւ, աց a. humide, moite.

Խոնաւալից a. plein d'humidité, très-humide.

Խոնաւական a. humide.

Խոնաւայղք, յուզից s. m. humidité, temps humide.

Խոնաւանամ, ացայ vn. devenir humide, s'humecter.

Խոնաւաչափ, ի s. hygromètre.

Խոնաւաչափական a. hygrométrique.

Խոնաւաչափութիւն s. hygrométrie.

Խոնաւեմ, եցի, Խոնաւեցուցանեմ, ուցի va. humecter, rendre humide.

Խոնաւութիւն s. humidité, moiteur.

Խոնաւուտ V. Խոնաւ.

Խոնճան, ունք s. cordon à coulisse passant par la ceinture des caleçons pour les serrer.

Խոնջ. ի—, adv. au-dessous.

Խոնջ a. las, fatigué.

Խոնջան V. Խոնճան.

Խոնջանք V. Խոնջութիւն.

Խոնջեցուցանեմ, ուցի va. lasser, fatiguer, briser.

Խոնջիմ, ջեցայ vn. se lasser, se fatiguer, se donner de la fatigue.

Խոնջութիւն s. lassitude, fatigue.

Խոշոտ s. foin.

Խոշոր, ից a. rude, âpre, raboteux, dur; gros, grossier, rustique, commun; grossier, impoli; scabreux, difficile, pénible; grossier, rude, désagréable, barbare; peint. aigre; — գոյնք, couleurs aigres.

Խոշորաբարք s. grossièreté.

Խոշորագեղ a. difforme, laid.

Խոշորագոյնս adv. grossièrement.

Խոշորացոյց V. Մանրացոյց.

* Խոշորնամ, ըցայ vn. devenir gros, grossir, grandir.

Խոշորութիւն s. grossièreté, rudesse, dureté; grosseur.

* Խոշորցնեմ, ուցի va. grossir, agrandir.

Խոշտամ, Խոշտանամ V. Կաղամ.

Խոշտանգանք, նաց s. torture, supplice, châtiment, tourment.

Խոշտանգեմ, եցի va. torturer, faire vivement souffrir, châtier, battre.

Խոչ, ից s. obstacle, empêchement, entrave, acerоc, embarras; les épines du hérisson; աիյա — անկոխելի, voilà un obstacle insurmontable; — խափանարար, grand obstacle, impossibilité, digue; տապալել զամենայն զխոչ եւ զխոուի, surmonter les plus grands obstacles; — լինել, être, mettre obstacle à, empêcher.

Խոչընդակն V. Խոչ.

Խոչընդոտն, Խոչոտն s. m. croc-en-jambe, obstacle, entrave, empêchement, embarras; — լինել, être obstacle, empêcher, entraver, mettre des entraves.

Խոպան, ի a. en friche, inculte; s. friche, désert.

Խոպանանամ, ացայ vn. être en friche, être inculte, devenir désert.

Խոպանացուցանեմ, ուցի, Խոպանեմ, եցի va. laisser en friche, dans un entier abandon, rendre désert.

Խոպոպ V. Խոպոպիք.

Խոպոպեմ, եցի va. friser, boucler, frisotter; — իմ vn. se friser, se boucler.

Խոպոպի a. frisé, bouclé; —ք, s. frisure, cheveux frisés, boucles; —ս առնել, friser.

Խոռ ou Խոռն s. ive, ivette.

Խոռապետ, աց s. maître du palais.

Խոռեմ, եցի va. creuser.

Խոռոչ, աց s. creux, excavation, cavité.

Խոռոչանամ, ացայ. Խոռոչիմ, չեցայ vp. se creuser.

Խոստաբանութիւն sm. promesse.

Խոստանամ, ացայ vn. promettre, donner parole, s'engager.

Խոստովան առնիմ՝ լինիմ vn. confesser, avouer, reconnaître; se confesser, aller à confesse; — լինել զյանցանս, avouer sa faute; — լինել զվերս իւր, confesser ses péchés, se confesser.

Խոստովանադուստր, դստեր sf. celle qui se confesse, pénitente.

Խոստովանահայր, հօր sm. confesseur, directeur de conscience.

* Խոստովանանք s. confession; —ի երթալ, aller à confesse.

Խոստովանարան, աց sm. confessionnal.

Խոստովանաքոյր, քեռ. V. Խոստովանադուստր.

Խոստովանեմ V. Խոստովանիմ.

Խոստովանեցուցանեմ, ուցի va. confesser, entendre la confession.

Խոստովանիմ, եցայ vn. confesser, avouer, reconnaître; professer, croire; se confesser, aller à confesse, faire sa confession; պարտ է —, il faut avouer; — զվեղս, confesser ou accuser ses péchés; — զյանցանս, avouer ses fautes, faire l'aveu de ses fautes; զպարտութիւն —, s'avouer vaincu, baisser la lance.

Խոստովանող, ող s. confesseur de la foi.

Խոստովանորդի, դւոց sm. celui qui se confesse, pénitent.

Խոստովանութիւն sm. confession, aveu; confession (des péchés); երթալ ի—, aller à confesse.

Խոստուկ s. colique; — լինել, confesser, avouer; —ունել, avoir la colique.

Խոստումն s. promesse, parole, engagement; պահել զ—, կալ ի խոստման, tenir ou garder sa parole, sa promesse; չպահել զ—, չկալ ի խոստմանն, ne pas tenir sa promesse, manquer à sa parole, manquer de parole; — տալ, donner sa parole, promettre; սնոտի խոստումունք, promesses en l'air, eau bénite de cour: սնոտի խոստմամբք պարարել, amuser ou bercer par de vaines promesses; մեծամեծ խոստումունս առնել, promettre monts et merveilles.

Խոտ, ոց s. herbe, herbage; pâture, pâturage; չոր —, foin, fourrage.

Խոտաբեր a. qui porte ou produit de l'herbe, du fourrage.

Խոտաբուծ a. nourri d'herbage; d'herbe, d'herbage.

Խոտագէտ sm. herboriste, celui qui connaît les herbes.

Խոտալից a. plein d'herbes, de foin, herbeux.

Խոտակեր, ող a. qui mange de l'herbe, herbivore.

Խոտահամբար, ոյ s. m. tas d'herbe, amas de foin.

Խոտաճարակ, ող a. qui mange de l'herbe, herbivore; qui pâture; — լինել՝ շրջել, manger de l'herbe, pâturer.

Խոտան, ող a. rejeté, mis au rebut, abject, vil, mauvais, méprisable, banal; — առնել, rejeter, réprouver; խոտանաւ, honteusement; avec excès.

Խոտավաճառ s. herboriste, celui qui vend des herbes.

Խոտաւէտ adj. herbeux, herbu.

Խոտաքաղ s. herboriseur; — լինել, herboriser.

Խոտեղէն, ղինաց a. d'herbe; s. herbage, légumes.

Խոտեմ, եցի va. rejeter, repousser par mépris, mépriser, déprécier, dépriser, dédaigner; — իմ vn. être rejeté, méprisé.

Խոտոր adj. oblique; détourné, égaré, erroné.

Խոտորաչափ, ու s. déclinateur.

Խոտորեմ, եցի. Խոտորեցուցանեմ, ուցի va. détourner, donner une autre direction, dérouter, égarer, dévoyer; fig. égarer, induire en erreur, ramener à d'autres sentiments; — զսիրտ, pervertir, dépraver le cœur.

Խոտորեցուցիչ s. celui qui détourne, pervertit ou égare.

Խոտորիմ, րեցայ vn. se détourner, dévier, s'écarter, s'égarer, se dévoyer, se fourvoyer; fig. s'égarer, se pervertir, se laisser aller; éviter, s'éloigner; — իչարէ, se détourner du mal.

Խոտորնակ, աց a. oblique, transversal; — ou —ս adv. obliquement, de travers.

Խոտորնակի adv. obliquement, de travers, transversalement.

Խոտորնակիմ, ակեալ vn. se détourner, s'égarer, dévoyer.

Խոտորութիւն, Խոտորումն s. obliquité, inclinaison, déviation, diversion, écart; fig. égarement, dépravation.

Խոտուցք, տցաց s. jarret; articulation.

Խոր, ոց a. profond; fig. profond, difficile à pénétrer; profond, grand, extrême; ի— adv. profondément; à fond; grièvement; ի— խոցել, percer jusqu'au fond du cœur, blesser ou piquer au vif, au cœur, navrer; ի— խոցիլ, être blessé au vif, au cœur, être touché ou piqué au vif de qch.; խաղացո իխորն, avancer en pleine mer; ի— ձմերան, au cœur de l'hiver; ի— ամարան, au fort de l'été; — իքուն լինել, dormir profondément; պեղել ի—, creuser profondément; — գիշեր՝ տգիտութիւն՝ վերք, nuit, ignorance, blessure profonde.

Խորք, րոց s. abîme, gouffre; fond, profondeur, cavité; — ծովու, haute ou pleine mer; իխորս, au large; իխորս անտառին, dans le fond du bois; իխորս քարայրին, au fond de la grotte; բանք նորա իխորս սրտի իմոյ ազդեցին, ses paroles percèrent mon cœur; իխորոց սրտէ, du fond du cœur; — խորհրդոց Աստուծոյ, les profondeurs des conseils de Dieu.

Խորաբանութիւն s. discours profond.

Խորագէտ a. d'un esprit profond; profond, prudent, sage; fin, rusé, habile, fourbe, artificieux, sournois; — քաղաքավարութիւն, profonde politique.

Խորագիտութիւն sm. prudence, sagesse; finesse, ruse, fourberie.

Խորագոյն adv. à fond, profondément.

Խորագոյժ a. profond, fin; — ցաւ, douleur profonde.

Խորագնին a. qui observe

minutieusement ; — խուզարկու, grand observateur.

Խորագննութիւն s. observation profonde, minutieuse.

Խորախորհուրդ a. qui réfléchit profondément, profond, mystérieux.

Խորախօս a. qui parle un langage profond ; d'un langage profond, obscur ; baragouineur, qui parle, prononce mal.

Խորակն a. qui a des yeux creux, renfoncés.

Խորաձոր, ոց s. profond ou creux vallon ; a. qui a de profondes vallées ; — ձովիտ, vallée profonde.

Խորամանկ, աց a. rusé, fin, astucieux, fourbe, madré, matois, malin, roué ; — կեղծաւորութիւն, profonde assimilation.

Խորամանկեմ, եցի. Խորամանկիմ, կեցայ vn. user de ruse, faire une fourberie, des fourberies, machiner, séduire, tromper, tramer.

Խորամանկութիւն s. ruse, finesse, artifice, astuce, menée, fourberie, rouerie, matoiserie.

Խորամէջ, Խորամիջոց a. qui est creux au milieu, concave.

Խորամուխ a. perçant, profond ; — լինել, pénétrer, approfondir, s'enfoncer ; — ինքեան խաղալ, entrer trop avant dans, s'enfoncer ; — լինել ի ցաւս, s'abîmer, se plonger dans sa douleur ; — խոց, profonde blessure ; — դրոշմել, faire une profonde impression, inculquer.

Խորամուտ V. Խորամուխ.

Խորայատակ a. dont le fond est profond ; — գետ, fleuve profond.

Խորայոյզ a. qui cherche le fond, qui approfondit ; — լինել, approfondir.

Խորան, աց s. tente, pavillon ; la voûte du ciel, pavillon bleuâtre ; autel ; *գոգնոց —ի, devant d'autel ; աւագ —, maître-autel ; — վկայութեան, le tabernacle du témoignage, le tabernacle ; — հարկանել, dresser une tente.

Խորանակար, աց s. qui coud, qui fait des tentes.

Խորանակից a. celui qui demeure sous la même tente.

Խորանաձեւ a. qui est en forme d'une tente, d'un pavillon.

Խորանամ, ացայ vn. devenir profond, se creuser, s'enfoncer.

Խորանայար a. qui dresse une tente.

Խորանայարկ a. dressé ou construit en forme d'une tente.

Խորանանման a. qui ressemble à une tente, à un pavillon.

Խորանաշէն ✻. Խորանայարկ.

Խորանապահ, աց s. garde des tentes.

Խորանարդ a. qui a la forme d'une tente, voûté ; cubique ; s. cube ; — երկնից, la voûte

du ciel; — արմատ, racine cubique.

Խորանարդեմ, եցի va. cuber.

Խորանաւոր, աց a. celui qui demeure sous la tente.

Խորանափեղկ, ից s. fermeture d'une tente.

Խորաչափ, ի s. sonde, bathomètre.

Խորաչափեմ, եցի va. sonder.

Խորաչափութիւն s. sondage, bathométrie.

Խորաշուրթն a. qui a de grosses lèvres; qui parle, prononce mal.

Խորաջուր a. qui a beaucoup d'eau, très-profond.

Խորասոյզ, սուզի a. enfoncé, plongé; — աչք, yeux creux, enfoncés; — իցաւս, abîmé, plongé dans sa douleur; — ի ծախիծս մտաց, replongé dans un abîme de remords; — առնել, plonger, submerger, couler bas; — լինել, plonger au fond, s'enfoncer, se plonger.

Խորասուզեմ, Խորասուզիմ V. Խորասոյզ առնեմ՝ լինիմ.

Խորարմատ a. qui a de profondes racines; — հաստատիլ՝ կանդուղիլ, jeter de profondes racines, prendre de solides racines.

Խորացուցանեմ, ուցի va. rendre profond, approfondir, enfoncer.

Խորափիտ sm. fosse, fossé, caverne.

Խորափոր a. creusé profondément, très-profond.

Խորաքանդակ a. gravé profondément; — փորագրութիւն, gravure en creux.

Խորաքնին a. profond, difficile à examiner; qui examine profondément.

Խորգ, ոց s. sac de pénitent, cilice, haire; ապաշխարել —ով, faire pénitence dans le cilice.

Խորգաւանդերձ adj. vêtu d'un sac, d'un cilice.

Խորդ, ոց, ուց s. zool. grue.

Խորդամ, ացի vn. ronfler, râler.

Խորդաձուկն, ձկան s. brochet.

Խորդացող s. ronfleur.

Խորդեան s. pl. les grues.

Խորդիւն, Խորդումն s. ronflement, râle, râlement.

Խորեմ, եցի va. rendre profond, creuser, approfondir; détourner, détourner à son profit, dérober, soustraire, commettre des concussions.

Խորթ, ոց a. beau-fils né d'un premier mariage; bâtard, naturel, illégitime; abâtardi, faux, altéré; s. zool. grue.

Խորթանամ, ացայ vn. s'abâtardir, dégénérer.

Խորթացուցանեմ, ուցի va. abâtardir, dénaturer, altérer.

Խորթութիւն s. bâtardise, abâtardissement.

Խորհմաց a. qui a un sens profond, profond, impénétrable.

Խորին a. profond; fig. profond, difficile à pénétrer; pro

fond, grand, extrême; — ականոռիք, yeux creux.

Խորիչ s. concussionnaire.

Խորիսխ, ըսխոյ s. rayon de miel, gaufré, gâteau de miel; gâteau; — մեղու, rayon de miel.

Խորխ, ի s. dépouille (d'un serpent, des insectes); dépouille, peau (d'une bête féroce); — խոզի, couenne.

Խորխանամ, ացայ vn. devenir comme la dépouille d'une bête féroce.

Խորխոլիմ, լեցայ vn. s'ébouler, s'affaisser.

Խորխոլումն s. éboulement, affaissement.

Խորխորատ, ից s. gouffre, abîme; creux, fossé.

Խորհ V. Խոհ.

Խորհիմ, հեցայ vn, penser, réfléchir, songer, méditer, raisonner; déterminer, concerter, convenir de qch., s'aviser, considérer; — իսնոտիս, penser à des futilités, former de vains desseins; յայն խորհէր հանապազ, il ne songeait qu'à cela; խորհէի սովորեցուցանել զքեզ, mon dessein était de vous habituer; խորհիմ մեկնել վաղիւ, je pense, je compte, je me propose partir demain; իսորհելն անգամ սոսկամ, je frissonne rien que d'y penser; — ընդ ումեք իինարս, concerter avec qn. les moyens de; խորհէին ընդ միմեանս, ils pensaient en eux-mêmes.

Խորհուրդ, հրդեան, հրդոց s. pensée; pensée, dessein, idée, projet, intention; délibération, résolution, parti, conférence, conseil; avis, conseil; mystère, secret; symbole; sacrement; — առնել՝ իմէջ առնուլ՝ ունել, délibérer, considérer, réfléchir, conférer, prendre la résolution, une détermination ou un parti, se décider à, décider, arrêter, résoudre, prendre conseil, tenir conférence, entrer en conférence avec, concevoir ou former le projet de, se déterminer, se proposer; — տալ, donner conseil, conseiller; շրջել իսորհրդոց, changer d'avis; շրջել զոք իսորհրդոց, faire changer qn. d'avis, déconseiller, dissuader; — հարցանել, demander conseil ou avis à qn., le consulter; խորհրդեան դպիր, secrétaire; խորհրդով, de propos délibéré, à dessein, exprès; իմի — միաբանել, unir dans la même pensée; — իմիտս իմ անկաւ, j'ai eu l'idée, la pensée de, l'idée m'est venue; — կալաւ, il conçut le dessein; — չար, conseil pervers; — ի մոի եդի գիտել, j'ai conçu la pensée de savoir; մինչդեռ յայսմ խորհրդի էր, au milieu de ces pensées; — իմիտս եղեւ նոցա, ils ont eu l'idée, ils ont formé le dessein, ils ont pensé de; զյանդուգն զայն խորհեցաւ —, il conçut le hardi dessein de; — արարի ընդ միտս իմ, je consultai en moi-

même; փրկական —, le saint sacrement de l'Eucharistie.

Խորհրդաբար adv. mystérieusement; confidentiellement.

Խորհրդազգած a. initié aux mystères, initié, adepte; — առնել, initier aux mystères, initier; — լինել, être initié aux mystères, s'initier.

Խորհրդազգածութիւն sm. initiation.

Խորհրդածեմ, եցի vn. réfléchir, faire réflexion, des réflexions, considérer, méditer, penser, raisonner.

Խորհրդածու, աց a. s. celui qui pense, qui réfléchit; conseiller; initié; le célébrant.

Խորհրդածութիւն sm. réflexion, considération, méditation, pensée.

Խորհրդակալ, աց a. s. confident.

Խորհրդական, աց s. a. conseiller; mystérieux, mystique; emblématique; raisonnable, prudent.

Խորհրդականութիւն s. conseil, délibération; sagesse, prudence; mystère.

Խորհրդակատար, աց a. qui exécute les conseils, les mystères.

Խորհրդակիր adj. mystérieux.

Խորհրդակից s. conseiller, confident.

Խորհրդակորոյս adj. sans conseils, qui a perdu la tête, insensé.

Խորհրդակցիմ, ցեցայ vn. consulter, demander conseil à, prendre conseil de, conférer ou délibérer ensemble, se consulter.

Խորհրդակցութիւն s. consultation, conseil, conférence, délibération; confidence.

Խորհրդանոց V. **Խորհրդարան**.

Խորհրդապահ a. qui garde un secret, discret.

Խորհրդապահութիւն s. habitude de ne jamais dire son secret, discrétion.

Խորհրդատետր, ի s. missel.

Խորհրդատունք, նից s. mystères; orgies, fêtes de Bacchus.

Խորհրդարան, աց s. conseil, assemblée, chambre.

Խորհրդաւոր, աց a. mystérieux, mystique; emblématique; — նշան՝ պատկեր, emblème.

Խորճուխիլ V. **Լօշտակ**.

Խորճուճած s. garniture, serviette pour se garnir, linge.

Խորշ, ից s. angle, coin; niche; pli, repli, ride; compartiment, case; haie; imp. cassetin; ի—ս, dans un coin; — առնուն առագաստք, les voiles se gonflent, enflent; — զխորշիս իջանել, se froncer, faire des plis, se plisser; **խորշս խորշս գործել**, froncer, plisser, faire des plis; —ս արկանել յայտս, rider les joues, le visage.

Խորշակ, աց s. hâle, chaud;

vent brûlant et malsain ; — լինի, il fait chaud ; — ժամու, souffle empesté du Midi.

Խորշակահար a. hâlé, gâté ou endommagé par une chaleur excessive ou par un vent brûlant ; — առնել, hâler ; — լինել, se hâler.

Խորշակահարութիւն s. coup de soleil.

Խորշակառ լինիմ vn. se hâler.

Խորշանկեալ a. ridé ; plissé.

Խորշանք, նաց s. aversion.

Խորշաւոր a. cellulaire.

Խորշաքաղ առնեմ՝ ժողովեմ va. plisser, retrousser.

Խորշեղէն adj. ondoyant, ondulé.

Խորշեցուցանեմ, ուցի va. faire éviter, éloigner.

Խորշիմ, շեցայ vn. éprouver de l'aversion, de la répugnance, prendre en aversion, répugner ; éviter, se donner de garde, fuir, chercher à échapper à, s'éloigner ; avoir honte, des égards ; — յումեքէ, prendre qn. en grippe, l'éviter.

Խորշիւն s. bruit, murmure.

Խորշխորշան s. pli.

Խորշոմերես a. qui a le visage ridé, ratatiné.

Խորշոմիմ, եցայ vn. se rider, avoir des rides, se ratatiner, être ridé ; — ճակատիդ, faire des plis, faire la grimace.

Խորշումն s. aversion, répugnance ; retenue, honte, égard.

Խորոպ s. pucelage.

Խորոյճին s. gynécée, harem, appartement des femmes.

Խորով V. Խորովումն.

Խորոված, ի s. rôti, viande rôtie.

Խորովանք, նաց s. prière, instance.

Խորովաճառ, Խորովաբար, աց s. rôtisseur.

Խորովեմ, եցի va. rôtir ; frire, rissoler ; — իտալակ, frire ; ձուկն խորովեալ, poisson grillé.

Խորովիմ, վեցայ vn. souffrir, s'affliger, avoir de la pitié, s'attendrir ; faire des instances, prier instamment ; se rôtir.

Խորովումն, Խորովք s. action de rôtir ; իխորովս արկանել, rôtir, frire.

* Խորունկ V. Խոր, Խորին.

Խորունկութիւն s. profondeur.

Խորտաբորտ a. raboteux, scabreux, inégal, plein d'aspérités ; —ք, lieux scabreux ou raboteux, aspérités, rugosités.

Խորտակեմ, եցի va. briser, rompre, casser, mettre en pièces, fracturer, fracasser, écraser ; — զձեռնամին, écraser, défaire, mettre en déroute l'ennemi ; — զդուռն, enfoncer la porte ; — զշղթայս, briser, rompre ses fers ; — զգլուխ, casser la tête ; — զգունդս, enfoncer, défaire les troupes ; — իմ, vn. se briser, se casser, être cassé, défait.

Խորտակումն s. action de briser, brisement, fracture ; échec, défaite, déroute.

Խորտիկ, տկի, տկաց s. mets, plat.

Խորտկարան, աց s. restaurant.

Խորտկարար, աց s. restaurateur.

Խորտկարարութիւն V. Խոհակերութիւն.

Խորք V. Խոր.

Խոց, ից, ոց s. blessure; a. blessé, percé; կարեվէր —, blessure mortelle; խորամուխ —, blessure profonde.

Խոցեմ, եցի va. blesser, percer, piquer; — ծափանցանց, transpercer; իխոր —, V. Խոր.

Խոցոտեմ, եցի va. blesser, couvrir de blessures.

Խոցոտիչ a. blessant.

Խոցոտումն s. action de couvrir de blessures.

Խոցուած, ոց s. blessure.

Խոցումն s. action de blesser.

Խուեմ, եցի va. maltraiter, user de violence, vexer, malmener, tourmenter, faire un mauvais parti à, arranger, harceler.

Խուզակ լինիմ vn. chercher, fureter.

Խուզական a. curieux, qui recherche.

Խուզարկ լինիմ vn. faire des recherches, chercher, fureter, fouiller, scruter.

Խուզարկու, աց a. investigateur, fureteur, scrutateur, chercheur, observateur; — լինել, V. Խուզարկ.

Խուզեմ, եցի va. chercher, rechercher, fouiller, scruter, fureter, sonder, explorer; tondre, tonsurer; tailler, couper.

Խուզողութիւն s. recherche, investigation, curiosité.

Խուզումն s. recherche; — հերաց, tonsure.

Խուճ V. Խոչ.

Խուճք, խճոց s. écueil, récif, banc.

Խուժ, Խուժադուժ, ից a. barbare; barbare, rude, grossier, sauvage, cruel; խուժք եւ դուժք, les barbares.

Խուժական adj. barbare, grossier.

Խուժան, ի s. multitude, le bas peuple, populace, canaille; — աւերանաց զաշխարհաւ զեղուլ՝ ածել, ruiner, désoler le pays.

Խուժդն. իխժդան եւ յոխորտի կալ, s'obstiner, s'opiniâtrer.

Խուժդուժ V. Խուժադուժ.

Խուժեմ, եցի vn. faire invasion ou irruption, fondre sur, se ruer, se jeter impétueusement sur, accourir en foule, affluer.

Խուժիկ a. barbare.

Խուլ, խլից a. sourd; * — ձեւանալ, faire la sourde oreille, faire semblant de ne pas entendre.

Խուլակոյր, կուրաց a. sourd et aveugle.

Խուլաֆամր, ֆամերց adj. sourd et muet.

Խուխ, խխոց s. flegme, pituite.

Խուղ, խղից s. cabane.

Խուճապ, աւ sm. alarme, frayeur, épouvante ; précipitation ; confusion ; —ք, fantôme.

Խուճապական a. alarmant, effrayant ; précipité.

Խուճապանք, նաց s. alarme, frayeur, fuite précipitée.

Խուճապեմ, եցի. Խուճապեցուցանեմ, ուցի va. alarmer, effrayer, épouvanter, troubler ; mettre en déroute, en fuite par la crainte, faire prendre la fuite précipitamment, presser, précipiter.

Խուճապիմ, պեցայ vn. s'alarmer, s'effrayer, hésiter, se troubler, s'embarrasser ; prendre la fuite précipitamment.

Խումբ, խմբից s. groupe, troupe, bande, compagnie, régiment ; — առնել, s'assembler, s'attrouper ; — կոզեաց, groupe d'îles ; իմբք իմաստնոցն էր, il était du nombre des sages.

Խուն a. peu ; — ինչ, — մի, adv. peu, un peu, tant soit peu ; — ինչ ժամանակ, peu de temps ; — ինչ իրք են, il y a peu de chose.

Խունաւազութիւն s. assaisonnement.

Խունկ, խնկոց s. encens ; fig. encens, louange ; — արկանել, encenser ; — տալ, donner de l'encens à qn. ; —ք անուշից՝ անուշունք, parfums, drogues aromatiques.

Խունկեղէգն V. Եղեգնախունկ.

Խուռն, խռան sm. foule, concours, presse, multitude, affluence, grande quantité ; a. nombreux, beaucoup, dense, épais ; adv. en foule, en masse ; — բազմութիւն, une foule très-nombreuse, une grande foule ; — բազմութիւն ժողովրդեան, affluence de peuple, concours immense ; — հասանեն աստ օտարականք, les étrangers affluent ici ; — բազմութեամբ, avec toute la multitude, en foule ; իխռան մարտին, dans le plus fort de la guerre, dans la mêlée ; իխռան սաստկացեալ մարտին, au plus fort de la mêlée ; իխռան, dans la foule ; — ի—, pêle-mêle, en désordre.

Խուռնբնաց adv. de grand concours, en foule ; — բազմութիւն, concours, affluence ou foule de monde.

Խուսափական a. évasif.

Խուսափանք, նաց s. évasion, fuite ; subterfuge, tergiversation, escapade, échappée, faux-fuyant, réticence.

Խուսափեմ, եցի. Խուսափիմ, փեցայ vn. V. Խոյս տամ ; tergiverser, éluder, user de réticence.

Խուսափուն a. qui s'enfuit.

Խուսեմ, Խուսխուսեմ V. Խոյս տամ.

Խուրձն, խրձան, խրձունք, խրձանց s. botte, fagot, faisceau, gerbe ; paquet ; — եղինց, liasse ; մագնիսական —, faisceau aimanté.

Խուց, խցի s. chambre.

Խուփն, խփան s. couvercle.

Խուփ, ոց s. coutre, soc, tranchant de la charrue.

Խպիպ s. goître.

* Խպիկ s. fantôme.

* Խպնիմ V. Ամայեմ.

Խռիւ, ռուոց sm. buisson, broussailles, broutilles.

* Խռկամ V. Խորդամ.

Խռկեմ, եցի va. accumuler, entasser l'un sur l'autre, gorger.

Խռնդատ s. molène, bouillon-blanc.

Խռնեմ, եցի va. rassembler, réunir; — իմ, vn. se rassembler, s'attrouper, se presser, se presser en foule, s'empresser autour de qn., l'assiéger; խռներ զնովաւ ժողովուրդն, le peuple fondait sur lui, se pressait autour de lui; խռնեցաւ պատերազմն, le combat s'engagea, on en vint aux mains.

Խռնջայլ, ի s. limace.

Խռով s. trouble, agitation, tumulte, émeute, sédition; a. troublé, agité; — արկանել, troubler, causer du trouble, exciter des séditions, former des factions, soulever, émeuter; — կալ ընդ ումեք, être brouillé ou se brouiller avec qn., être mal avec.

Խռովայոյզ a. qui excite le trouble, turbulent, séditieux, tumultueux.

Խռովասէր a. qui aime le trouble, turbulent, inquiet.

Խռովասիրութիւն s. amour du trouble.

Խռովարար, Խռովարկու a. s. turbulent, perturbateur, factieux, séditieux, remuant, brouillon, esprit brouillon, boute-feu.

Խռովեմ, եցի. Խռովեցուցանեմ, ուցի va. troubler, agiter, révolutionner, remuer, brouiller, jeter de la confusion; révolutionner, soulever, émeuter, bouleverser; inquiéter, alarmer; — զմիտս, troubler, détraquer l'esprit; — զսիրտ, alarmer, abattre le cœur.

Խռովեցուցիչ V. Խռովիչ.

Խռովիմ, վեցայ vn. se troubler, se bouleverser, s'agiter, s'émouvoir, s'inquiéter, se déconcerter, s'alarmer; Խռովեալ ես, vous avez l'air tout interdit, tout ébouriffé.

Խռովիչ s. perturbateur; a. inquiétant, alarmant.

Խռովութիւն s. trouble, perturbation, agitation, confusion; révolution, soulèvement, sédition, émeute, désordre; խռովութեան են Արեւմուտք, tout se brouille en Occident; խոյզք խռովութեանց, troubles; —ս յուզել, exciter des troubles, faire du trouble.

Խռուանամ, ացայ vn. se dessécher, se faner, vieillir; խռուացեալ հերք, cheveux ébouriffés, hérissés.

Խռուատեսակ a. qui tient de la nature des broussailles.

Խռչակ V. Խռչափող.

Խուչակունք s. le tibia.

Խուչափող, ոյ s. larynx, arrière-bouche.

Խռպոտ a. rauque, désagréable; — ձայն, voix aigre.

Խսիր V. **Փսիաթ**.

Խստագոյնս adv. durement, sévèrement, avec rigueur, rigoureusement.

Խստակեաց a. qui mène une vie sévère.

Խստակրօն a. rigide dans ses mœurs, austère, rigide, dur; — առաքինութիւն, vertu austère.

Խստակրօնութիւն s. austérité.

Խստաձայն a. qui a un son, une voix désagréable, dur, rude.

Խստամբակ, Խստամբակութիւն V. **Խեղ, Խեղութիւն**.

Խստամբեր adj. austère, rude, dur.

Խստամբերութիւն s. austérité, mortification, macération.

Խստանամ, ացայ vn. durcir, se durcir, s'endurcir, devenir dur; s'obstiner, s'opiniâtrer, persister; traiter durement; — ումեք, traiter qn. sans pitié; — որովայնի, se constiper.

Խստաշունչ a. violent, impétueux, rigoureux.

Խստապարանոց, աց a. qui a le cou raide, indocile, entêté, rétif, tête dure; այր —, homme à tête dure.

Խստապարանոցութիւն sm. indocilité.

Խստապինդ a. très-dur.

Խստասէր adj. qui aime l'austérité.

Խստասիրտ adj. qui a le cœur dur, qui a un cœur endurci, impitoyable, insensible.

Խստասրտութիւն s. dureté de cœur, endurcissement.

Խստացուցանեմ, ուցի va. endurcir, durcir, rendre dur; — զորովայն, constiper; — զսիրտ, endurcir le cœur.

Խստացուցիչ a. qui endurcit; — որովայնի, astringent, restringent.

Խստաքար s. granit.

Խստերախ a. qui a la bouche dure, qui n'a point de bouche, indompté, indocile, ardent, impétueux, rebelle; — երիվար, coursier fougueux.

Խստիւ adv. durement, rudement, rigidement, sévèrement, en toute rigueur, austèrement; — գնալ ընդ ումեք, rudoyer qn., le maltraiter, le mener tambour battant; — պատուհասել, punir rigoureusement, sévèrement.

Խտոստեայ a. qui a les branches dures.

Խտոր, ի s. ail.

Խտորուկ s. maladie vénérienne.

Խտութիւն s. dureté; inflexibilité, raideur, rudesse; sévérité, rigidité, rigueur; endurcissement, opiniâtreté; — որովայնի, constipation; — սրտի, endurcissement de

cœur; — բարուց՝ օրինաց, austérité des mœurs, des lois.

Խտական a. condensable.

Խտականութիւն s. condensabilité.

Խտանամ, ացայ vn. se condenser, devenir compacte.

Խտացումն s. condensation.

Խտացուցանեմ, ուցի va. condenser.

Խտացուցիչ s. condensateur, condenseur.

Խտիղ V. Խտտիղ.

Խտիր, խտրոց s. différence, distinction; nuance; —ք, pronostic, augure, présage; — զանազանութեան, distinction; ոչ ինչ է — Տեառն ապրեցուցանել բազմօք կամ սակաւուք, il est également facile au Seigneur de donner la victoire à un grand ou à un petit nombre; ոչ ինչ — դնել ընդ, ne mettre aucune différence entre, égaler; չառնել —, ne pas faire de différence, de distinction.

Խտղեմ, եցի vn. chatouiller.

Խտղտանք V. Խտղտումն.

Խտղտեմ, եցի va. chatouiller; fig. chatouiller, délecter, charmer, flatter.

Խտղտումն s. chatouillement; fig. chatouillement, délectation, plaisir, charme.

Խտութիւն s. densité.

* Խտուկ s. chatouillement.

Խտպտանք, նաց s. mollesse; tromperie, caresse insidieuse.

Խտտիղ, Խտղտանք V. Խտղտումն.

Խտտղեմ, եցի va. chatouiller; — զաչս, éblouir les yeux.

Խտտղտիմ, տեցայ vn. être chatouillé, se chatouiller.

Խտրադիմայ, իլ a. physionomiste.

Խտրադիմայութիւն s. physiognomonie.

Խտրանք, անաց s. observances, observation; superstition; pronostic, augure, présage; singularité, différence.

Խտրեմ, եցի va. discerner, distinguer, faire la différence; observer, observer avec une attention scrupuleuse; — զբաղեկամն իմարդելուզէ, distinguer l'ami d'avec le flatteur.

Խտրոց, աց s. espace, intervalle; division, séparation; différence.

Խտրութիւն s. différence, distinction.

Խրախ adj. joyeux, gai, enjoué; — առնել, réjouir, égayer; — լինել, se réjouir.

Խրախակից a. celui qui se réjouit avec un autre; — լինել, se réjouir ensemble, partager la joie de.

Խրախամիտ V. Խրախ.

Խրախանամ, ացայ vn. se réjouir; faire bonne chère, se régaler.

Խրախարար, աց a. réjouissant, joyeux.

Խրախճան V. Խրախճանք.

Խրախճանակից a. compagnon de festin; — լինել, faire bonne chère, festin ensemble, se régaler ensemble.

Խրախճանասէր ա. qui aime les festins, la bonne chère.

Խրախճանութիւն, Խրախճանք, նաց s. réjouissances, festin, bonne chère, banquet, régal; խնջոյք խրախճանաց, bonne chère, festin délicieux.

Խրախոյս, խուսի sm. cri d'encouragement, d'exhortation; encouragement, courage, exhortation; — տալ, donner ou inspirer du courage, encourager, relever ou soutenir le courage de qn., l'animer; — բառնալ, pousser des cris de courage; — առնուլ, prendre courage, s'animer.

Խրախութիւն s. réjouissances, festin, régal, bonne chère; joie, réjouissance; առնել ումեք —, donner un banquet à qn.

Խրախունք s. réjouissances, festin; խրախունս առնել, faire des réjouissances, faire un festin, faire ou donner un régal, festiner, régaler.

Խրախուսանք V. Խրախոյս.

Խրախուսեմ, եցի vn. s'exciter mutuellement par des cris, s'écrier, appeler à haute voix, adresser la parole en criant; va. encourager, inspirer ou donner du courage, relever le courage, ranimer, exhorter, fortifier; —իմ vn. prendre courage, s'animer; յԱստուած —, avoir confiance en Dieu.

Խրամ, ոց, ից s. tranchée, fossé, fosse; brèche; — ցատանել, faire des fosses, une brèche.

Խրամակարկատ, ից a. celui qui répare une brèche; — առնել, réparer une brèche, une rupture.

Խրամահատ, ից a. celui qui fait des brèches, des fossés.

Խրամապահ, ից s. gardien d'une brèche, d'une tranchée.

Խրամատ, ից s. brèche, ouverture; fig. brèche, rupture.

Խրամատեմ, եցի va. faire une brèche; rompre, diviser, séparer, disperser; — զիմաբառ լաւութեան, rompre la barrière de l'honneur; — զգաղտնիս, entamer le secret.

Խրամատուածիւն s. brèche, crevasse; rupture, division, séparation, parti.

Խրասախ, ից s. lieue.

Խրատ, ուց s. conseil, avis, avertissement, morale; leçon, réprimande, reproche; discipline, instruction; correction, punition; — տալ, donner des conseils, conseiller; faire la morale à qn.; տալ խրատս բարեաց, donner de bons conseils; —ք ուղղութեան, maximes de morale; —չար, mauvais conseil, conseil pervers.

Խրատաբանեմ, եցի va. donner des conseils, moraliser.

Խրատաբանութիւն s. conseil, avis, admonition.

Խրատական a. de conseil, didactif, moral, instructif.

Խրատատեաց a. celui qui déteste les conseils.

Խրատատու, աց a. celui qui donne des conseils.

Խրատեմ, եցի va. donner des conseils, conseiller; moraliser, faire la morale à qn.; donner une leçon, réprimander, corriger, châtier, punir; instruire, discipliner, former, dresser; խրատեալ ինմանէ, conseillé par lui.

Խրատիչ s. celui qui donne des conseils, qui instruit, qui châtie.

Խրատուկ, Խրատու, ացս a. celui qui donne des conseils.

ԽրատտուԹիւն s. l'action de donner des conseils, admonition, avertissement, avis.

Խրացք, ցից s. courroie, lacet; լուծանել զխրացս կօշկաց, délier la courroie de la chaussure.

Խրեմ, իցի va. engager un bateau dans le sable, le faire échouer, engraver; —իմ vn. s'enfoncer dans le sable, s'engraver, s'échouer, s'embourber.

ԽրԹին a. obscur, sombre; fig. obscur, qui n'est pas bien intelligible, difficile à comprendre.

ԽրԹնաբան, իցս a. qui a un langage obscur.

ԽրԹնաբանուԹիւն s. obscurité du langage.

ԽրԹնանամ, ացայ vn. s'obscurcir; perdre son éclat; se relâcher, se défigurer, se gâter; être difficile à comprendre.

ԽրԹնացուցանեմ, ուցի va. obscurcir; faire perdre son éclat, défigurer, gâter, dégrader, déshonorer; — զփառս, ternir la gloire.

Խրխնջեմ V. Խխնջեմ.

Խրխնջիւն V. Խխնջիւն.

Խրձանամ, ացայ vn. devenir comme un faisceau, être lié en faisceau.

ԽրճիԹ, ճԹաց s. hutte.

Խրշմերես V. Խոշոմերես.

Խրոխտ, իցս, աց. Խրոխտական a. impérieux, fier, altier, hautain, hardi, courageux.

Խրոխտ, Խրոխտաբար adv. avec un air fier, fièrement; խրոխտս բարբառել, parler fièrement.

Խրոխտալիր adj. plein de fierté.

Խրոխտաձայն a. qui parle avec un ton suffisant, d'un air fier.

Խրոխտամ, ացի. Խրոխտանամ, ացայ vn. porter la tête haute, avoir l'air de défier tout le monde, prendre un air impérieux, faire le brave, se rengorger, faire le fier, le dédaigneux, faire claquer son fouet, prétendre, être fier, arrogant.

Խրոխտանք V. Խրոխտումն.

Խրոխտապանծ a. présomptueux, fier, altier, superbe, tranche-montagne.

Խրոխտիմ V. Խրոխտամ.

Խրոխտումն s. fierté, bravade, présomption, hauteur, morgue; չզիջանել ինչ խրոխտմանէն, ne perdre rien de sa fierté.

Խրուկ V. Կինաբարիս.

Խրումն s. engravement.

Խրուտք, տից s. banc de sable, sablière.

Խչան a. ombrageux.

Խրանում V. Խրտչիմ.

Խրտուիլ s. épouvantail; դոյդն ինչ —, un rien.

Խրտուցանեմ, ուցի va. donner de l'ombrage, effaroucher, offusquer.

Խրտչիմ, տեայ vn. prendre de l'ombrage, s'effaroucher.

Խցանեմ V. Խնում.

Խցարգել, Խցաւոր a. renfermé dans sa chambre, dans une chambre.

Խցիկ, ցկան s. m. petite chambre, cabinet, cellule.

Խցում s. obstruction, engorgement.

Խփանեմ, խփի. Խփեմ, խփեցի va. couvrir, mettre un couvercle ; fermer.

Խփընկեց a. qui jette le couvercle.

Խօ, ից a. malade, indisposé, infirme ; — է, il est —.

Խօամիտ a. qui a l'esprit malade, sot, nigaud, stupide.

Խօանամ, ացայ vn. être malade, indisposé, tomber malade.

Խօապատճառս լինիմ vn. faire le malade.

Խօասիրտ a. insensé, stupide, lourd, paresseux.

Խօութիւն s. maladie, indisposition, infirmité.

Խօլ, աց a. sot, fou, insensé, déraisonnable, absurde, folâtre; — առաւութիւն, profusion ; — մանկութիւն, imprudente jeunesse ; ընդ —, sans raison, follement, inconsidérément.

Խօլական V. Խօլ ; — երկիւղ, terreur panique ; — ախտ, folle passion ; — խնդութիւն, joie folâtre.

Խօլանամ, ացայ. Խօլիմ, եցայ vn. devenir fou, déraisonner.

Խօլութիւն s. folie, sottise.

Խօշիւն s. bruit, murmure.

Խօս V. Խօսք.

Խօսակից a. celui qui parle avec un autre ; — լինել, s'aboucher avec qn., s'entretenir ensemble, causer, converser ou lier conversation avec.

Խօսակցիմ V. Խօսակից լինիմ.

Խօսակցութիւն s. conversation, entretien, causerie ; dialogue.

Խօսարան, աց s. langue, bouche ; parloir.

Խօսեալ a. fiancée, promise.

Խօսելի a. celui qui parle.

Խօսեցեալ V. Խօսեալ.

Խօսեցուցանեմ, ուցի va. faire parler, faire causer.

Խօսիմ, սեցայ vn. parler, causer, discourir, porter la parole ; fiancer, promettre en mariage ; négocier, traiter ; — իշաշտութիւն՝ իխաղաղութիւն՝ իշաշտութիւն խաղաղութեան, faire ou conclure la paix, traiter de la paix ; — հաւու, chanter ; — իլեզուս՝ լեզուս, parler des langues ; — ուղիղ, parler distinctement ; — եզակի, tutoyer ; — կալայ ընդնմա,

je lui adressai la parole; — սպառնալեօք, parler avec menaces, montrer les dents; տալ — զանձնէ, faire parler de soi; — զքաղաքականութեանէ, parler politique; * քթէն —, parler du nez; * այլ ասոր վերայ չխօսիմք, n'en parlons plus.

Խօսնակ, ացս. médiateur, intercesseur; défenseur, avocat; fig. coq.

Խօսնակից s. négociateur, parlementaire; — լինել, parlementer, négocier, traiter.

Խօսնայր, առն s. le fiancé, le prétendu.

Խօսող, ացs. parlant; parleur, disert, éloquent.

Խօսողութիւն s. faculté de parler.

Խօսումն s. fiançailles.

Խօսուն, սնոց a. doué de la faculté de parler, doué de raison, raisonnable.

Խօսք, սից s. parole, langage, propos; entretien, conversation; discours, traité; parole, promesse; bruit, nouvelle; խօսս արկանել՝ առնել, parler, causer; խօսս առնել՝ դնել, composer, écrire; իխօսս առնել, faire parler; իխօսս գալ՝ մատչել, se mettre à parler, à causer, s'entretenir; — ընդ Աստուծոյ, prière; — հաւուց, chant du coq; կարճել զխօսս ուրուք, interrompre qn.; — քո յայտ առնեն զգեզ, votre langage vous trahit; * —ը կտրել, rompre la parole, interrompre; * մէկ — ունենալ, n'avoir qu'une parole; * — ուզել, demander la parole; * —ը ձերն է, vous avez la parole; * —ը ետ առնուլ, retirer sa parole; * —ը բռնել, խօսքին վերայ կենալ, tenir sa parole; * —ը չբռնել, խօսքին վերայ չկենալ, ne pas tenir sa parole, manquer à sa parole, manquer de parole; * — տալ, donner sa parole, promettre; * խօսքս — է, ma parole d'honneur; * պատուոյս վրայ — կուտամ, je vous donne ma parole d'honneur; * — բանալ, entamer la conversation, amener la conversation sur; * — մը ելաւ, un bruit s'est répandu, le bruit a couru; խօսքի տէր, homme de parole.

Խօսօղ V. Խօսող.

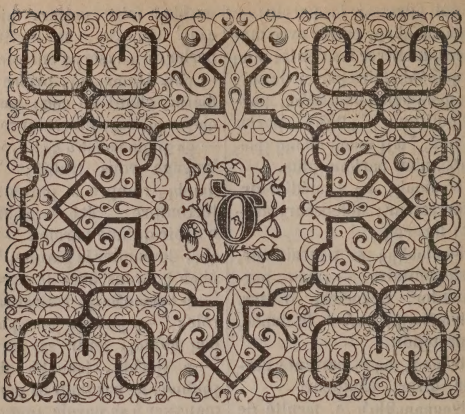

Ծ (dza) s. quatorzième lettre de l'alphabet et neuvième des consonnes; cinquante, cinquantième.

Ծագ, ագ sm. extrémité, pointe, point, sommet, bout; fin, comble; ծագէ ի—, d'une extrémité à l'autre, d'un bout à l'autre; — մատին, le bout du doigt; մինչեւ ի ծագս երկրի, jusqu'aux extrémités de la terre; ծագաց ի ծագս, d'une extrémité à l'autre; — լերանց, le sommet des montagnes; ածել ի— կատարման, mener à la dernière perfection; լինել ի— փառաց, être à l'apogée de sa gloire; — մեծութեան, le faîte des grandeurs.

Ծագիմ, եցի va. élever, faire naître, produire; vn. V. Ծագիմ; ծագէ առաւօտն՝ արեգակն, le jour, le soleil paraît.

Ծագեցուցանեմ V. Ծագիմ.

Ծագիմ, գեցայ vn. se lever, poindre, commencer à paraître, se montrer, paraître; naître, émaner, tirer son origine, sortir, descendre, provenir, résulter, dériver de; ի— առաւօտուն, au point du jour; ի— արեգական, au lever du soleil; ի ծագելոյ առաւօտուն, depuis le point du jour; արդարքն ծագեսցեն իբրեւ զարեգակն, les justes resplendiront comme le soleil; ծագեցաւ արեգակն, le soleil s'éleva, parut.

Ծագումն s. lever, action de se lever, de se montrer; naissance, origine, source; — արեգական՝ արեւու, le lever du soleil; զ— ունել, descendre, tirer son origine.

Ծալ s. pli, repli; pliage; — առնուլ, — ի— առնուլ, onduler, ondoyer, flotter.

Ծալած, ոց s. pli; *a. plié.

Ծալածոյ, ից a. plié; pliant; — աթոռ, siége pliant, pliant.

Ծալեմ, եցի va. plier, replier; mettre en double.

Ծալիչ s. plioir.

Ծալող s. plieur, plieuse.

Ծալումն s. pliage.

Ծալք V. Ծալ.

Ծախ, ուց s. dépense, frais; consommation, consomption; *vente; ծախս առնել, faire des dépenses, des frais; առնել ծախս մեծամեծս, faire de grandes dépenses; սակաւ ծախիւք, à peu de frais; ծախիւք իւրովք, à ses frais; ծախիւք իմովք, à mes frais, à mes dépens; ծախիւք ազգին՝ բարեկամին, aux frais de la nation, de son ami; մանր —, menus frais; *—ք ընել, faire des frais; տարապայման —ք, dépense exorbitante; առանց ծախուց, sans frais; տարապարտ՝ աւելորդ —ք, dépenses inutiles, superflues.

Ծախեմ, եցի va. dépenser, faire des dépenses; dépenser, consommer, consumer, épuiser, absorber, dévorer; *vendre; — զժամանակն՝ զինչս, dissiper son temps, son bien; իիւր —, consumer par le feu; — առաւել քան զսովորականն, dépenser plus que de coutume, se mettre en frais.

Ծախիչ a. s. celui qui consume, qui épuise, consommateur; dévorant; corrosif.

Ծախումն s. consommation, consomption; corrosion.

Ծախք V. Ծախ.

Ծածանիմ, նեցայ vn. onduler, ondoyer, flotter, faire des ondulations, s'agiter.

Ծածանումն s. ondulation, agitation.

Ծածկաբար adv. secrètement, en secret, en cachette.

Ծածկագէտ a. qui connaît les secrets.

Ծածկամիտ a. qui cache son dessein, sa pensée, dissimulé, indéchiffrable; — այր, homme caché.

Ծածկանք, նաց s. chose cachée, secret.

Ծածկապէս V. Ծածկաբար.

Ծածկատես, աց a. qui voit les secrets.

Ծածկարան, աց s. couverture de lit, couvre-pied.

Ծածկելիք, լեաց s. couverture, couvercle.

Ծածկեմ, եցի va. cacher, couvrir, soustraire à la vue; cacher, celer, voiler, dissimuler.

Ծածկիչ s. celui qui cache; couverture, couvercle.

Ծածկոյթ, կուԹի. Ծածկոց, աց s. couverture, enveloppe; — աթոռոց, housse,

Ծածկուածիւն s. action de cacher; secret, mystère; couverture.

Ծածուկ a. caché, secret, occulte; furtif, clandestin; — ou ի— adv. secrètement, en cachette; — իրամանք վերին Տեսչութեան, les ordres secrets de la divine Providence; —ք, s. endroit caché, cachette; les secrets.

Ծակ, ուց sm. trou; ouverture; — բանալ, faire un trou; *—ը գոցել, boucher le trou.

Ծակախիթ լինիմ vn. se renfermer, se tapir, se fourrer ou se cacher dans un trou, dans un lieu reculé.

Ծակամուտ a. qui entre dans un trou; — առնել, faire entrer dans un trou; — լինել, entrer dans un trou.

Ծակեմ, եցի va. trouer, faire un trou, percer, forer, perforer; —իմ, vn. se trouer, percer; ծակեցաւ պալարն, l'abcès a percé.

Ծակիչ a. perçant, perforant.

Ծակոտ a. troué, percé; poreux.

Ծակոտեմ, եցի va. trouer, percer.

Ծակոտկեան, Ծակոտկէն a. poreux, spongieux; à jour.

Ծակոտկենուածիւն s. porosité.

Ծակոտի, տեաց s. pore.

Ծակումն s. percement, perforation.

Ծաղաբար, աց s. pâtissier.

Ծաղարարուածիւն s. pâtisserie.

Ծաղիկ, ղկան, ղկի, ղկանց s. fleur; méd. petite vérole, variole; իծաղկի իւասակին, dans la fleur de l'âge, de son âge, à la fleur de ses jours; ի—մանկութեան, dans la fleur de la jeunesse; ծաղկունս սփռել՝ ցանել, répandre, parsemer des fleurs; ծածկել զերկիր ծաղկօք, joncher la terre de fleurs; գեղեցիկ՝ հոտաւէտ՝ քաղցրահոտ՝ անհոտ՝ դեւափթիթ՝ գեղափթիթ՝ գողտր՝ գեղափայլ՝ Ցարշամ՝ քաղցր՝ սիրուն՝ երփներանգ՝ կարմրագեղ՝ պարզ՝ սուտ կամ կեղծ —, belle ou charmante, odorante, parfumée, inodore, nouvelle ou naissante, épanouie ou éclose, tendre, brillante, flétrie ou pâlissante, douce, aimable, émaillée, vermeille, simple, artificielle; քաղցրաբոյր հոտ ծաղկանց, le doux parfum des fleurs; փթթին՝ Ցարշամին ծաղկունք, les fleurs s'épanouissent, se fanent; *— բանալ, fleurir.

Ծաղկաբեր, Ծաղկաբուղս a. florifère, qui produit des fleurs.

Ծաղկագործ, աց s. fleuriste, qui fait des fleurs.

Ծաղկադարման, ի s. fleuriste.

Ծաղկադարմանուածիւն s. floriculture.

Ծաղկազարդ a. orné de fleurs, émaillé de fleurs; s.

Pâques fleuries, le dimanche des Rameaux.

Ծաղկազարդեմ, եցի va. orner de fleurs.

Ծաղկազգեաց ou Ծաղկազգեստ a. revêtu de fleurs, fleuri.

Ծաղկազերծ a. dépouillé de ses fleurs, défleuri; — լինել, défleurir, perdre ses fleurs.

Ծաղկազուարճ a. fleuri, florissant.

Ծաղկաթափ լինիմ vn. faire tomber ses fleurs, défleurir.

Ծաղկաժողով a. qui cueille des fleurs; — առնել, cueillir des fleurs.

Ծաղկալից a. plein de fleurs, fleuri.

Ծաղկածին a. qui fait naître, qui produit des fleurs.

Ծաղկակալ, ի s. vase à fleurs, jardinière.

Ծաղկահամ a. qui a le goût des fleurs.

Ծաղկահիւս a. tressé de fleurs.

Ծաղկահոտ a. qui a l'odeur des fleurs; — ըմպելի, liqueur parfumée; — գինի, vin exquis.

Ծաղկաձեւ a. en forme de fleur.

Ծաղկանոց V. Ծաղկոց.

Ծաղկապսակ a. couronné de fleurs; s. couronne de fleurs.

Ծաղկավաճառ, ացս. marchand de fleurs, marchand fleuriste.

Ծաղկասէր a. amateur des fleurs.

Ծաղկասփիւռ a. parsemé, couvert de fleurs.

Ծաղկաւէտ adj. rempli ou émaillé de fleurs, fleuri, fleurissant, florissant.

Ծաղկափթիթ a. épanoui de fleurs, en fleurs, fleuri.

Ծաղկաքաղ a. s. qui cueille des fleurs; qui fait des extraits, compilateur; s. extrait; recueil des extraits, anthologie; — առնել, cueillir des fleurs; extraire, faire un extrait, compiler; — երթալ մեղուաց, butiner.

Ծաղկեայ, Ծաղկեղէն a. de fleurs, fait de fleurs; brodé de fleurs.

Ծաղկեմ, եցի vn. fleurir, être en fleur; fig. fleurir, être florissant, prospérer; s'épanouir, devenir serein, exprimer la joie; — ալեաց, blanchir, grisonner; ծաղկեն տալաւ հերք նորա, ses cheveux commencent à blanchir; ալիք քոյին ծաղկեալք, vos cheveux blancs.

Ծաղկեցուցանեմ, ուցի va. faire fleurir, rendre fleurissant.

Ծաղկիմ V. Ծաղկեմ; սրտի բերկրեցելոյ երեսք ծաղկին, la joie du cœur brille sur le visage; ծաղկին ամենայն ազգք արուեստից, tous les arts fleurissent.

Ծաղկրնկեց a. dont les fleurs sont tombées, défleuri; — լինել, défleurir.

Ծաղկոց, ացս. jardin de fleurs, parterre.

Ծաղկուտ V. Ծաղկաւէտ.

Ծաղր, ղոյ s. ris, rire; risée, raillerie, dérision, moquerie; — առնել, se rire de, railler, tourner en ridicule ou en dérision, faire la nique à qn., se moquer de lui, le ridiculiser; — առնել զոք յայտ յանդիման, rire au nez de qn., se moquer de lui en face; — լինել՝ կալ, être raillé, moqué, être l'objet de la risée de, s'exposer à la risée de; զծաղու գալ, rire, éclater de rire; V. Ծանակ.

Ծաղրաբան, ից a. plaisant, badin, esprit badin, facétieux.

Ծաղրաբանեմ, եցի vn. plaisanter, badiner, faire le badin.

Ծաղրաբանութիւն s. plaisanterie, badinage, badinerie.

Ծաղրալից a. risible, ridicule, burlesque.

Ծաղրախառն adv. en riant.

Ծաղրածու, աց a. qui vous fait rire, badin, plaisant, facétieux, bouffon, goguenard.

Ծաղրածութիւն s. badinage, lazzi, bouffonnerie, goguenardise.

Ծաղրական a. risible, ridicule, burlesque.

Ծաղրականութիւն s. ridicule.

Ծաղրանկար, ի s. caricature.

Ծաղրասէր a. qui aime à rire, goguenard, plaisant.

Ծաղրեմ V. Ծաղր առնեմ.

Ծաղք s. pâtisserie, gâteau.

Ծամ s. chevelure, cheveux; կեղծ —, perruque,

Ծամածուռ a. tortueux, sinueux, tortillé, entortillé.

Ծամածռեմ, եցի va. tortiller, entortiller; — զերեսս, faire la grimace, des grimaces.

Ծամածռութիւն s. tortuosité, sinuosité; fig. grimace.

Ծամակալ, աց s. bandeau pour attacher les cheveux sur le front.

Ծամելի, ելւոյ, ելեաց s. mâchoire.

Ծամեմ, եցի va. mâcher.

Ծայր, ից s. bout, extrémité; sommet, cime, pointe; le plus haut point, le plus haut degré; comble, excès; — ի—, d'un bout à l'autre, d'une extrémité à l'autre, de point en point, bout à bout; իծայրն հասանել, monter à son plus haut point, atteindre le maximum; բաղել զսաղմոսն — ի—, réciter tout le psautier; ի— չարեաց հասուցանել, pousser à bout.

Ծայրագոյն a. suprême, extrême; — քաղաքականութիւն, extrême, profond politique.

Ծայրադիր s. allonge, rallonge.

Ծայրալիր a. plein d'un bout à l'autre, comble; — պարապմամբ, en détail, dans tout son détail, de point en point.

Ծայրակարմիր a. dont les extrémités sont rouges; — արեգակն, soleil levant.

Ծայրակոտոր a. cassé par le bout, mutilé, tronqué; — առնել, casser par le bout, mutiler, tronquer.

Ծայրակտուր a. coupé par le bout, mutilé, tronqué; — առնել, couper par le bout, mutiler, tronquer, estropier.

Ծայրայանգ, ագ s. refrain.

Ծայրայեղ a. extrême, excessif, trop; — խոտորմունք, les extrémités, l'excès; — մոլորութիւն, excès; — լինել իսէր՝ յատելութիւն, aimer, haïr à l'excès; — իշխանութիւն, autorité poussée trop loin, trop grande autorité; — անչափութիւն, extrémité, excès; — զառածանել իւիք, pousser qch. trop loin, en abuser; ի— խոտորմունս զառածանել, se porter à des extrémités, se laisser aller à des excès.

Ծայրանամ, ացայ vn. arriver au plus haut point, au comble de, être au comble de, exceller.

Ծայրանուն s. acrostiche.

Ծայրատեմ V. Ծայրակտուր առնեմ.

Ծայրատութիւն s. mutilation.

Ծայրացեալ a. extrême; — քաղաքավարութիւն, politique profonde.

Ծայրաբաղ առնեմ V. Ծայրակտուր առնեմ.

Ծայրաքաղաք s. acropole.

Ծայրաքաղութիւն V. Ծայրատութիւն.

Ծայրինք s. arith. les extrémités.

Ծանակ, ագ a. ridicule, ignoble, ignominieux; — ու ծաղր եւ — առնել, couvrir ou chamarrer qn. de ridicules, se moquer de lui, le tourner en ridicule, le railler.

Ծանականք, նաց s. ignominie, déshonneur, opprobre, infamie, honte, action honteuse, affront, turpitude.

Ծանակեմ, եցի va. couvrir de honte, déshonorer, tourner en ridicule; — իմ, vn. se déshonorer, se couvrir de honte; faire des actions honteuses.

Ծանակութիւն V. Ծանականք.

Ծանծաղ, ագ a. qui n'est pas profond, bas, guéable; s. bas-fond; fig. ի— հանել, tirer de, débarrasser, soulager; ի— ելանել, se débarrasser, se sauver, se soulager.

Ծանծաղամիտ adj. léger, éventé, évaporé, vain, écervelé, freluquet, d'une haute crédulité.

Ծանծաղամտութիւն s. légèreté, vanité.

Ծանծաղասիրտ V. Ծանծաղամիտ.

Ծանծաղուտ a. bas, qui n'est pas profond; —ք, s. bas-fond.

Ծանծաքեմ, եցի va. mâchonner.

Ծանուցագիր, գրոյ s. avis.

Ծանուցանեմ, ուցի va. avertir, faire savoir ou connaître, annoncer, signaler, donner avis, notifier, déclarer, faire part, mander; կանխաւ ծանուցանել ումեք, prévenir qn., l'avertir d'avance.

Ծանուցումն s. avis, an-

nonce; déclaration; notification; — առնել՝ *լնել, faire une annonce, annoncer.

Ծանր, նու, նունք, նունց a. pesant, lourd; grave, accablant, onéreux, fatigant, pénible, gênant, triste; grave, sérieux, important, considérable; grave, sérieux, réfléchi; grave, intense, fort, violent; lent, paresseux; fort (en parlant des odeurs); dur, difficile (en parlant de l'ouïe); — հարուած, coup violent; — քուն, sommeil profond; — կերակուր, aliment lourd; — շունչ, mauvaise, forte haleine; — ընել, se fâcher, avoir de la peine, être peiné, être fâché ou mécontent de, voir avec peine; déplaire, paraître incommode; ծանունս սխալել, se tromper grandement; —է ինձ, c'est un sacrifice, c'est grave pour moi.

Ծանր, Ծանունս adv. lourdement, pesamment; gravement, grièvement, profondément, fortement, sérieusement, péniblement.

Ծանրաբարոյ a. qui a un caractère grave, sérieux, grave.

Ծանրաբարոյութիւն s. gravité, sérieux.

Ծանրաբեկ a. accablé, succombant sous le poids.

Ծանրաբեռն, ռինք, ռանց a. qui porte un pesant fardeau, lourd, onéreux, accablant; surchargé, accablé.

Ծանրաբեռնեմ, եցի va. accabler sous le poids, surcharger.

Ծանրաբեռնի, նեաց a. surchargé; — առնել, surcharger.

Ծանրաբեռնութիւն s. surcharge.

Ծանրաբերձ a. pesant, lourd.

Ծանրագին, գնի a. cher, coûteux, de grand prix, précieux; ծանրագնի գնել՝ վաճառել, acheter, vendre cher.

Ծանրագնաց a. qui marche lentement, lent.

Ծանրագործ a. scélérat.

Ծանրաձախիծ a. accablé de tristesse, fort triste, mélancolique; — տրտմութիւն, grand chagrin, profonde tristesse.

Ծանրալեզու a. qui parle avec difficulté; — լինել, avoir la langue épaisse, avoir de la difficulté à parler.

Ծանրալուծ a. dont le joug est pesant, accablant.

Ծանրալուր a. qui a l'ouïe dure, dur d'oreille, sourdaud.

Ծանրախաղաց V. **Ծանրագնաց.**

Ծանրախօս a. qui parle lentement; qui parle avec difficulté.

Ծանրախօսութիւն s. difficulté pour parler, pour s'exprimer.

Ծանրակաց a. posé, sérieux.

Ծանրակիր a. pesant, lourd; insupportable.

Ծանրակշիռ a. qui pèse lourd, d'un grand poids.

Ծանրաձայն a. qui a la voix grave ou forte.

Ծանրամարմին a. au corps pesant.

Ծանրանամ, ացայ vn. s'appesantir, devenir lourd, s'alourdir ; s'aggraver, devenir plus grave, plus pénible, plus poignant; se fâcher, s'irriter, voir avec peine; ծանրացեալ իիոգոց, accablé de soucis, d'affaires; ծանրացեալ էր իասակաւ, il avait un grand âge; ծանրացեալ ալեօք, accablé sous le poids des années; պատասխանել իսկ ծանրացաւ, à peine il a daigné répondre; ծանրացաւ պատերազմն իվերայ նորա, tout le poids de la bataille tomba sur lui; — ումիք, être à charge à qn., l'importuner; ծանրացեալ էին աչք նորա, il avait les yeux appesantis.

Ծանրանաւեմ, եցի vn. naviguer lentement.

Ծանրանդամ a. aux membres pesants.

Ծանրաշարժ a. qui se meut lentement, lent; difficile à remuer.

Ծանրաշնչութիւն s. asthme, courte haleine.

Ծանրաշունչ a. asthmatique.

Ծանրաչափ, ի s. baromètre.

Ծանրաչափական a. barométrique.

Ծանրասիրտ a. qui a le cœur lourd, insensible, endurci.

Ծանրասրտութիւն V. Խրատասրտութիւն.

Ծանրաստամոք a. qui a l'estomac chargé.

Ծանրատաղտուկ a. qui est à charge, ennuyeux, insupportable, importun, assommant.

Ծանրարթնուն a. difficile à réveiller.

Ծանրացասուցանեմ a. outré, enflammé ou transporté de colère; — լինել, être très en colère, fort irrité, être furieux, hors des gonds, jeter feu et flamme, se livrer à de grands emportements; — եմ, je suis outré, furieux.

Ծանրացուցանեմ, ուցի va. appesantir, aggraver, alourdir.

Ծանրացուցիչ a. aggravant; — հանգամանք, circonstances aggravantes.

Ծանրաքայլ a. d'un pas lent, tardif.

Ծանրաքուն a. qui a un sommeil profond.

Ծանրեմ, եցի. Ծանրիմ, եցայ vn. s'appesantir, s'alourdir.

Ծանրութիւն s. pesanteur, gravité; lourdeur; appesantissement; poids, charge; grièveté, gravité, importance; pesanteur, malaise, accablement; gravité, caractère grave, sérieux; — գլխոյ ստամոքաց, pesanteur de tête, d'estomac; — լսելեաց, dureté de l'ouïe; — լեզուի, pesanteur de langue, difficulté à s'exprimer.

Ծանօթ, ից a. connu, reconnu, notoire, connaissable; s. connaisseur; connaissance, ami; indice, signe; —ք մեր, nos connaissances, les personnes de notre connaissance; —ս տալ, donner connaissance,

faire connaître, signaler, désigner, découvrir; —ս տալ զանձնէ, se faire connaître; իմանալումն՝ իմանալս գալ, être connu, parvenir à la connaissance, se manifester; — լինել, connaître, savoir, être connaisseur.

Ծանօթական a. connu.

Ծանօթանամ, ացայ vn. prendre connaissance de, s'informer de; faire connaissance avec qn., faire sa connaissance.

Ծանօթաբար s. annotateur.

Ծանօթացուցանեմ, ուցի va. faire faire la connaissance, faire connaître, donner connaissance; — զանձն, se faire connaître.

Ծանօթաւոր, աց a. connu.

Ծանօթոյք s. connaissance; ծանօթոյս լինել, connaître, être connaisseur.

Ծանօթութիւն sm. connaissance, notion; connaissance, familiarité, liaison; note, annotation; յիմ — եկն, est parvenu à ma connaissance; գալ ի— ուրուք, faire la connaissance de qn., le connaître; —ս առնել՝ յաւելուլ, faire des notes, annoter.

Ծառ, ոց s. arbre; ինաւուրց՝ զառամ —, vieux —; մատաղատունկ —, jeune —; ծաղկին —ք, les arbres fleurissent; փթթին —ք ծաղկօք, ծաղկազարդին —ք, les arbres s'ornent ou se couronnent de fleurs; յօտել՝ յապաւել զ—, tailler, élaguer.

Ծառադարման, ից s. arboriste.

Ծառադարմանութիւն s. arboriculture.

Ծառախիտ a. qui abonde en arbres, bien boisé, couvert d'arbres, touffu.

Ծառայ, ից s. domestique, serviteur, garçon, valet; իբաց արձակել զամենայն զծառայս, faire maison nette; նորոգել զամենայն զծառայս, faire maison neuve; արձակել զ—, congédier, remercier ou renvoyer un domestique; — առնուլ, prendre un domestique; լաւ՝ հաւատարիմ —, bon, fidèle domestique; վարձ —ի, gages.

Ծառայաբար adv. comme un domestique, servilement.

Ծայառաբարոյ, ից a. qui a le caractère, les mœurs d'un domestique, servile.

Ծառայազուն, զանց. Ծառայածին, ծնաց a. s. de naissance servile.

Ծառայական a. de domestique, servile.

Ծառայակերպ a. qui a l'air d'un domestique.

Ծառայակից s. conserviteur, compagnon de servitude, de service.

Ծառայամիտ a. qui a des sentiments serviles, qui a l'âme servile.

Ծառայանամ, ացայ vn. être serviteur, domestique, servir.

Ծառայապէս V. Ծառայաբար.

Ծառայատոհմ a. né de race servile.

Ծառայեմ, եցի vn. servir.

Ծառայեցուցանեմ, ուցի va. faire servir; asservir, réduire en servitude.

Ծառայեցուցիչ a. celui qui asservit.

Ծառայորեար, երոյ s. pl. les serviteurs, domestique.

Ծառայութիւն s. service; servitude; domesticité; ի—արկանել՝ կացուցանել՝ նուաճել, իշխարկի —ե կացուցանել, réduire ou mettre en servitude, faire servir, subjuguer; — մատուցանել, rendre service.

Ծառանամ, ացայ vn. s'élever comme un arbre, devenir comme un arbre; — ի ներքաց, se hérisser, se dresser.

Ծառաստան V. Ծառատունկ.

Ծառատած, իք s. arboriste.

Ծառատածութիւն s. arboriculture.

Ծառատունկ, տնկոց s. lieu planté d'arbres, boulevard; bois, bocage.

Ծառացուցանեմ, ուցի va. monter comme un arbre, soulever, élever.

Ծառաւէտ a. plein d'arbres.

Ծառուղի, ղւոյ s. allée, avenue.

Ծասկեմ, Ծասքեմ, եցի vn. mâcher.

Ծարաւ, ոյ, ով s. soif; fig. soif; a. altéré; մեռանել իծարաւոյ, mourir de soif; բուժել՝ բժշկել զ—, étancher la soif, désaltérer; անցուցանել զ—, faire passer la soif; — եմ, j'ai soif; մեծ՝ սաստիկ —, grande, ardente soif.

Ծարաւաճաշակ, Ծարաւաճիւծ a. dévoré de soif.

Ծարաւանամ V. Ծարաւիմ.

Ծարաւեցուցանեմ, ուցի va. altérer, exciter la soif.

Ծարաւի, ւոյ, աւեաց a. qui a soif, altéré; — եմ, j'ai soif, je suis altéré.

Ծարաւիմ, ւեցայ vn. avoir soif, s'altérer, être altéré.

Ծարաւութիւն s. soif; altération.

Ծարաւուտ a. qui a soif, altéré; sec, desséché

Ծարիր, րոց s. noir d'antimoine; ի— եւ իսնգոյր շպարել, mettre du fard sur le visage, se peindre.

Ծարրաբար, ի s. antimoine.

Ծարրեմ, եցի va. teindre avec du noir d'antimoine, se peindre les cils, les sourcils; — զաչս, peindre les yeux.

Ծաւալ, ացս. dilatation; diffusion, expansion, développement; mus. dièse; a. dilaté, diffus, étendu; — առնուլ, se dilater, se propager.

Ծաւալական a. dilatable; expansif.

Ծաւալականութիւն s. expansibilité.

Ծաւալեմ, եցի. Ծաւալեցուցանեմ, ուցի va. étendre, dilater; propager, répandre.

Ծաւալոց, ի s. la Propagande.

Ծաւալիմ, լեցայ vn. se di-

later; se propager, se répandre; շուրջ —, ruisseler de toutes parts.

Ծաւալումն s. expansion, dilatation, diffusion; propagation; — գետոց, débordement, inondation; — իրոյ, érysipèle; — Աւետարանին, la propagation de l'Évangile.

Ծաւի a. verdâtre; aux yeux d'un bleu vif.

Ծափ, ոյ s. applaudissement, battement des mains; — զծափի ou ծափս իարկանել, applaudir, frapper ou battre des mains, dans ses mains, claquer.

Ծափահար, աց s. applaudisseur, claqueur.

Ծափահարեմ V. Ծափս իարկանեմ.

Ծափահարութիւն V, Ծափ.

Ծափածայն a. avec applaudissement; — դրուատիք՝ գովութիւնք, acclamations, applaudissements.

Ծափեմ, եցի vn. applaudir.

Ծեծեւեծեմ, եցի vn. balbutier, baragouiner, estropier, écorcher.

Ծեծ, ի s. coup, bastonnade; *— տալ՝ բաշել, battre, donner des coups, bâtonner.

Ծեծեմ, եցի va. battre, frapper.

Ծետուկ s. chiure, chiasse.

Ծեր, ոց s. vieux, vieil, vieillard, âgé, avancé en âge; —ք ժողովրդեան, les anciens.

Ծերաբոյծ լինիմ vn. nourrir un vieillard, des vieillards.

Ծերակոյտ, կուտի s. sénat, conseil des vieillards, des anciens; les anciens; վճիռ ծերակուտի, sénatus-consulte; անդամ ծերակուտի, sénateur.

Ծերակուտական a. sénatorial.

Ծերանամ, ացայ vn. vieillir, devenir ou se faire vieux, arriver à un âge avancé, être sur le retour, n'être plus jeune, prendre de l'âge, avancer en âge.

Ծերանոց, աց s. hospice de vieillards, hospice pour la vieillesse.

Ծերատածեմ, եցի va. avoir soin d'un vieillard, fournir à ses besoins.

Ծերատածութիւն s. soin qu'on a d'un vieillard.

Ծերաւուրց adj. rempli de jours, vieil, vieux, âgé.

Ծերոյթ V. Ծերութիւն.

Ծերութիւն s. vieillesse; ալեւորեալ —, — avancée, extrême —; ի— խոնարհել, être sur l'âge; ալիք —ե, extrême —; մեռանել իբարւոք —ե, mourir dans une heureuse —; իխոր — հասանել, atteindre une — avancée.

Ծերուկ s. vieillot, vieillard.

Ծերունի, նւոյ, նաց s. vieillard, barbe grise.

Ծերպ, ից s. cavité, trou, excavation, caverne.

Ծեփ, ոց. Ծեփած, ոց s. enduit, crépi.

Ծեփելիք, լեաց sm. cataplasme; *— դնել, appliquer un —.

Ծեփեմ, եցի va. enduire, crépir; — բուով, plâtrer; — շաղախով, cimenter.

Ծեփիչ s. truelle.

Ծեքածուռ a. baragouiné, estropié, écorché.

Ծեքեմ, եցի va. détorquer, détourner, parodier.

Ծեքենայք s. parodie; — բառից, jeu de mots.

Ծեքծեքանք, աց s. étiquette, cérémonie.

Ծէս, ծիսից s. rit, rite.

* ԾՒքաճուՒիւն V. ԾՒքումն.

* ԾՒքիմ, եցայ vn. rancir, sentir le rance; * ախտի մէջ —, croupir dans le vice.

ԾՒքումն s. rance, rancissure.

Ծիաճան, ի, աւ s. arc-en-ciel.

Ծիլ s. bourgeon, germe; — արմակել, bourgeonner, germer.

Ծիծ s. mamelle; téton; * — տալ, donner à téter; * — ուտել, téter.

Ծիծաղ s. rire, ris; * —ը չկարենալ բռնել, ne pouvoir s'empêcher de rire; * —ը շարժել, exciter à rire.

Ծիծաղական adj. risible, plaisant, qui fait rire; rieur.

Ծիծաղաշարժ a. qui excite à rire, plaisant, comique.

Ծիծաղասէր a. qui aime à rire.

Ծիծաղելի a. risible, ridicule.

Ծիծաղերես a. qui a le visage riant.

Ծիծաղեցուցանեմ, ուցի va. faire rire; ծիծաղեցուցանէը զիս, vous me faites rire.

Ծիծաղիմ, ղեցայ vn. rire; se rire de, se moquer de, se railler; — ընդ միտս, rire dans sa barbe, rire intérieurement, en cachette, sous cape, en dessous; ընդ քիմս —, rire du bout des lèvres, des dents; * խենդի պէս —, rire comme un fou; բարձրաձայն —, rire aux éclats, éclater de rire, rire à gorge déployée; * ծիծաղելէն ճաքիլ, crever ou étouffer de rire; * ծիծաղելէն մարիլ, se pâmer ou pouffer de rire; * — սկսիլ ou ծիծաղիլը բռնել, se mettre ou se prendre à rire.

Ծիծաղկոտ, աց a. rieur, plaisant, facétieux.

Ծիծառն, առան, առունք, ռանց s. hirondelle; — ցէչ, l'— gazouille.

Ծիծառնուկ, նկաց s. rossignol.

* Ծիծեռնիկ V. Ծիծառն.

Ծիծռան ծաղիկ V. ԿանՁեղխոտ.

Ծիլ s. brin, tige.

Ծին s. naissance; arrière-faix, secondines, délivre; ի ծնէ, de naissance, dès la naissance, depuis sa naissance; կոյր ի ծնէ, aveugle de naissance, aveugle-né.

Ծիսական a. rituel, de rite.

Ծիսարան, աց s. rituel.

Ծիտ, ծտի s. bouvreuil.

Ծիր, ծրի s. cercle, arc, circonférence; tour, contour, bord; — հանդերձից, liseré; —

կաթին, voie lactée ; — խաւարման, écliptique ; — գնտոյ, colure ; — տեսանելեան, horizon.

Ծիրան, ի, ոյ s. abricot ; abricotier.

Ծիրանագոյն, ունի a. de couleur pourprée, pourpré, empourpré, purpurin, vermeil.

Ծիրանազարդ a. orné de pourpre.

Ծիրանազգեաց, Ծիրանազգեստ a. revêtu de pourpre, habillé de pourpre.

Ծիրանաձոյր V. Ծիրանագոյն.

Ծիրանածաղիկ a. qui a des fleurs purpurines ; s. lilas.

Ծիրանածայր a. qui a des bords empourprés.

Ծիրանածին, Ծիրանածընունդ a. né dans la pourpre, porphyrogène, fils d'empereur.

Ծիրանակիր a, qui porte la pourpre.

Ծիրանանամ, ացայ vn. devenir pourpré, imiter la pourpre, être purpurin, vermeil, se teindre en pourpre.

Ծիրանաներկ, աց s. a. celui qui peint en pourpre ; teint ou peint en pourpre, empourpré.

Ծիրանավաճառ, աց s. marchand de pourpre ; marchand d'abricots.

Ծիրանացուցանեմ, ուցի va. teindre en pourpre, empourprer.

Ծիրանաւոր a. pourpré, revêtu de pourpre, auguste. impérial ; s. empereur ; cardinal ; cardinal (oiseau).

Ծիրանափայլ adj. brillant comme la pourpre, aussi éclatant que la pourpre, pourpré, empourpré.

Ծիրանափառ V. Ծիրանաւոր a.

Ծիրանեգոյն V. Ծիրանագոյն.

Ծիրանեզգեստ a. entouré de pourpre.

Ծիրաներփնիմ, եցայ vn. devenir pourpré, être empourpré, se teindre en pourpre.

Ծիրանէկիր V. Ծիրանակիր.

Ծիրանէվաճառ V. Ծիրանավաճառ.

Ծիրանի, նւոյ, նեաց sm. pourpre (coquillage d'où l'on tire la pourpre) ; pourpre, couleur pourpre ; pourpre (étoffe teinte en pourpre) ; a. pourpré, purpurin, vermeil.

Ծիրխատայ s. beignet.

Ծիրտ, ծրտի s. fiente.

Ծիւրական a. qui consume, languissant ; — ախտ՝ ցաւ, consomption, phthisie.

Ծիւրեմ, եցի. Ծիւրեցուցանեմ, եցի va. faire dépérir, consumer, épuiser, exténuer.

Ծիւրիմ, եցայ vn. dépérir, tomber dans la langueur, dans la consomption, languir, se consumer, périr de consomption, de phthisie, s'exténuer.

Ծիւրութիւն s. dépérissement, consomption, exténuation.

Ծլարձակութիւն s. germination.

Ծլեմ, Ծլեցուցանեմ V. Ընձիւղեմ.

Ծլիմ, եցայ vn. V. Ընձիւղիմ; s'intimider, ne pas oser.

Ծխագլան, ի s. cigare.

Ծխագլանիկ s. cigarette.

Ծխալից a. rempli de fumée.

Ծխախառն a. mêlé de fumée, enfumé. fumant.

Ծխախոտ, ոյ s. tabac; * — քաշել, fumer du tabac, fumer.

Ծխախոտավաճառ, աց sm. marchand de tabac.

Ծխակալ, աց sm. noix de pipe.

Ծխամ V. Ծխիմ.

Ծխամած a. environné de fumée, fumeux.

Ծխահանք, նաց. Ծխան, ի s. cheminée; tuyau de cheminée; մաքրել զ—, ramoner, nettoyer la cheminée.

Ծխանայարդար, աց s. fumiste.

Ծխանելիք, լեաց s. parfums.

Ծխաշունչ a. fumant, enfumé, fumeux; — լինս ձգել զսուսերն, retirer l'épée toute fumante; — իքրտանէ, fumant de sueur.

Ծխափող, Ծխաքաշ, ից s. pipe.

Ծխեմ, եցի va. brûler de l'encens, des parfums; faire fumer, exhaler; fumer; — խունկս անուշից, brûler des parfums.

Ծխիմ, խեցայ vn. fumer, jeter ou exhaler de la fumée.

Ծխիչ a. exhalant.

Ծխնելոյզ, լուզի V. Ծխահանք.

Ծխնի V. Ծղխնի.

Ծխոյլ, աց s. fumeur.

Ծխոտեմ, եցի va. enfumer, noircir de fumée.

Ծխոտիմ, տեցայ vn. s'enfumer, être enfumé.

Ծխումն s. fumigation.

Ծխուն a. fumant.

Ծծակ, ի s. biberon.

Ծծելի a. absorbable.

Ծծեմ, եցի va. sucer; aspirer, humer, absorber; Թուղթդ ծծէ, ce papier boit; — զօդ, respirer l'air.

Ծծիչ a. absorbant; — Թուղթ papier brouillard, buvard.

Ծծմբախառն a. mêlé de soufre, sulfureux.

Ծծմբահամ a. qui a le goût du soufre.

Ծծմբահանք, նաց s. solfatares.

Ծծմբահոտ a. qui sent le soufre, soufré.

Ծծմբային a. sulfurique.

Ծծմբառ V. Լուցկի.

Ծծմբեմ, եցի va. soufrer.

Ծծմբուտ a. sulfureux.

Ծծողական a. absorbant, absorbatif.

Ծծումբ, ծծմբոյ s. soufre.

Ծծումն s. succion, absorption.

Ծկոյն, կուանի sm. le petit doigt.

Ծղիք, ղեաց s. avant-bras; ծղիս իվեր ամբառնալ՝ մարզել, relever les bras, les manches, se préparer à.

Ծղխնի, նոյ, նեաց s. gond de porte; pivot; — տփոց, charnière.

Ծղրիդ, դի s. grillon.

Ծղօտ V. Ցօղուն.

Ծմակ V. Եմակ.

Ծմակային a. ombrageux, frais.

Ծմակացուցանեմ, ուցի va. ombrager, couvrir d'ombre; fig. couvrir, voiler, obscurcir.

Ծմել s. épinards.

Ծմրիմ, րեցայ vn. s'abattre, s'affliger, s'attrister, se chagriner; ծմրեալ խորտմուքենէ, abattu de tristesse.

Ծնանելիք, լեաց s. les parents, père, mère; qui enfante.

Ծնանիմ, ծնայ va. engendrer, donner naissance, la naissance ou le jour, mettre au monde, enfanter, accoucher; créer, produire, faire naître ou pousser; — կնդանեաց, mettre bas; — Zօր, procréer; ծնաւ որդի, elle mit au monde un fils, elle accoucha d'un garçon; որդիս —, enfanter; vn. naître, prendre naissance, venir au monde, être engendré; naître, se produire, résulter; վերստին —, renaître; գոգցես յայն ծնեալ էր օս ծուէր իմն յայն ծնեալ, il semblait né pour; այտի ծնաւ քերթողութիւն, de là est née la poésie.

Ծնգիմ V. Ծնկիմ.

Ծներեկ, ի s. asperge.

Ծնելիք, լեաց s. les parents, père et mère.

Ծնելութիւն s. enfantement, naissance; génération.

Ծնիչ s. qui engendre, générateur, génératrice; parents.

Ծնծղայ, ից s. cymbale.

Ծնկակապ a. noueux, plein de nœuds; s. jarretière.

Ծնկանամ V. Ծնգիմ.

Ծնկասէր a. qui aime à rester chez elle, timide, qui a de la pudeur.

Ծնկեմ, եցի va. faire dépérir, épuiser, affaisser, accabler, affaiblir, amaigrir.

Ծնկիմ, կեցայ vn. être épuisé ou accablé, s'affaisser, dépérir, languir, perdre de ses forces, maigrir; — իգիտութեան, croupir dans l'ignorance.

Ծննդաբախտ, ի s. astr. ascendant, nativité.

Ծննդաբան, ից s. faiseur d'horoscopes.

Ծննդաբանեմ, եցի va. faire la généalogie, compter les ancêtres.

Ծննդաբանութիւն s. généalogie; horoscope.

Ծննդաբաշխ ծննդոց ou Ծննդաբաշխ բախտ s. horoscope, ascendant, nativité.

Ծննդագործ, աց s. auteur de la naissance; a. qui engendre, prolifique, productif.

Ծննդական, աց a. qui accouche de, qui est en couches, qui enfante, qui engendre; génératif, génital, prolifique; qui a la vertu d'engendrer, productif, fécond, fertile; — մասունք ou ծննդականք, parties génitales, organes génitaux; — կին, accouchée.

Ծննդականութիւն s. faculté

générative ou génitale; fécondité, fertilité.

Ծննդակարգ sm. temps de l'enfantement, de l'accouchement.

Ծնող, ացս sm. parents, le père, la mère; cause; —ք մեր, les auteurs de nos jours, nos parents; — ճանուց չարեաց, source des plus grands maux.

Ծնողաբար adv. comme un père, en père; comme une mère, en mère.

Ծնողագութ a. plein d'une tendresse paternelle ou maternelle.

Ծնողական a. qui concerne les parents, paternel, maternel.

Ծնողասէր a. qui aime ses parents.

Ծնողութիւն s. paternité, maternité.

Ծնունդ, ծննդեան, ծնունդս s. enfantement, accouchement, couches; naissance, nativité; naissance, origine; fils, enfant; génération, race, descendant; fruit, production; effet; horoscope, nativité; —ք ou գիրք ծննդոց, Genèse; —ք, postérité; — կենդանեաց, portée; — մտաց, conception, ouvrage de l'esprit; — Քրիստոսի, Noël, la nativité de Jésus-Christ; — լուսնի, nouvelle lune; օր ծննդոց, jour de la naissance, jour anniversaire de la naissance, jour natal; — փոխոյ, produit de l'argent prêté, intérêt, usure; կալ ի ծննդոց, cesser d'enfanter; մերձ ի—, près d'enfanter, d'accoucher.

Ծնուցանեմ, ուցի va. accoucher ou délivrer une femme, faire un accouchement; aider à naître, faire éclore, produire.

Ծնուցիչ sm. accoucheur; accoucheuse, sage-femme.

Ծնչութիւն sm. naissance; accouchement, l'action d'accoucher une femme.

Ծնրադրութիւն sm. génuflexion.

Ծնօղ V. **Ծնող.**

Ծնօտ, ից sm. mâchoire; bord, avance, frise, corniche, parapet; արտօսր ընդ ծնօտան իջանէր, les larmes coulaient sur ses joues.

Ծնօտապարկ, ի s. abajoue.

Ծոնեղ, ոյ s. serpolet.

Ծոնեղին, ոնոյ. Ծոնեղիկ, ընոյ s. serpolet.

Ծոծրակ, Ծոծրակ, ացս sm. nuque, occiput.

Ծոմ, ոյ s. jeûne; *—բռնել, jeûner; *—ն աւրել, rompre le jeûne.

Ծոմական a. de jeûne.

Ծոմանամ V. **Ծոմեմ.**

Ծոմապահ a. celui qui jeûne; — լինել, jeûner; —ք, ոց sm. jeûne.

Ծոմապահութիւն s. jeûne.

Ծոմացուցանեմ, ուցի va. faire jeûner.

Ծոմեմ, եցի vn. jeûner.

Ծոյլ, ծուլից a. paresseux, fainéant, cagnard.

Ծոպք, պից, պաց s. frange, effilé.

Ծով, ուց s. mer, la plaine azurée; lac, bassin, pièce d'eau; ընդ —, par mer; խորս ծովու, en pleine mer; —ն լայնասփիւռ, la pleine, la haute mer; հողմախաղաղ —, mer calme; — հարթածաւալ իբրեւ զհայելի, mer unie comme une glace; ալեկոծ՝ յուզեալ է - ն, la mer est haute, houleuse, agitée; ալեկոծի ծովն, la mer grossit; փրփրէ ծովն, la mer écume, commence à moutonner; մոլեգնութիւն ծովու, le courroux, la fureur de la mer; կապուտակային՝ անշարժ՝ խաղաղաւէտ՝ մրրկալից՝ մոլեգին՝ զայրագին՝ փրփրադէզ՝ աֆեղագոյ՝ անսանձ՝ սպառնալից՝ անգութ՝ ընդարձակ՝ անհուն —, mer azurée, immobile, tranquille, orageuse, furieuse, courroucée, écumeuse, bruyante ou mugissante, indomptable, menaçante, impitoyable, vaste, immense; գնալ ընդ —, aller sur mer, en mer; անցանել ընդ —, traverser la mer; անդունդք ծովու, les gouffres, les abîmes de la mer; կապուտակն ծովուց, l'azur des mers; fig. — հեշտութեանց՝ ցաւոց, une mer de délices, de douleurs.

Ծովաբադ, ից s. macreuse.

Ծովաբաժին լինիմ, partager la mer.

Ծովագայլ, ոց sm. loup-marin.

Ծովագնաց, ից. Ծովագնացիկ a. qui marche sur la mer, qui traverse la mer; — լինել, aller ou naviguer sur mer.

Ծովագնացութիւն s. navigation.

Ծովագոյն a. de couleur de mer, qui a la couleur de la mer, bleu de mer; purpurin, pourpre; sm. outremer.

Ծովագուաւ, ուս s. cormoran.

Ծովաճաղանիճ, աց s. mousse de mer.

Ծովալիճ, լճից s. grand lac.

Ծովալոր s. varech, goëmon.

Ծովախառնիճ s. langouste.

Ծովախոր a. profond comme la mer, très-profond.

Ծովածաւալ adj. répandu comme une mer.

Ծովածին a. né ou produit par la mer.

Ծովածիր a. entouré de mer.

Ծովածուփ a. battu, agité des flots, très-agité, orageux; — լինել, être agité par les flots; fig. être agité, ballotté comme par les flots.

Ծովածփանք, նաց s. agitation de la mer.

Ծովակ, ակաց s. petite mer, lac.

Ծովակալ, ակաց s. dominateur des mers; amiral.

Ծովակալեմ, եցի vn. être maître de la mer, avoir l'empire de la mer; être amiral.

Ծովակալութիւն s. empire de la mer; amirauté.

Ծովակաղին, ղնոյ s. balane, gland de mer.

Ծովական V. Ծովային.

Ծովակոծ a. naufragé.

Ծովակործութիւն s. naufrage.

Ծովակողմն ou — կոյս. Ծովակոյս կողմն s. côté de la mer.

Ծովակուլ a. englouti par la mer; — լինել, être englouti par la mer.

Ծովակուր adj. submergé, noyé, naufragé; — լինել, devenir la proie de la mer; — կորնչել, périr au milieu de la mer, périr dans les flots.

Ծովահայեաց a. qui regarde sur la mer, maritime; — քաղաք, ville maritime.

Ծովահեղձ, Ծովահեղձիկ, Ծովահեղձոյց a. noyé dans la mer; — առնել, noyer dans la mer, submerger; — լինել, se noyer dans la mer.

Ծովահերձ a. qui fend la mer.

Ծովահէն, հինի s. corsaire.

Ծովաձի, ոյ s. cheval marin.

Ծովամամուռ, մամռոյ sm. algue.

Ծովամարտիկ a. celui qui combat sur la mer; naval; — զօրութիւն, la marine.

Ծովամարտութիւն s. combat de mer, combat naval.

Ծովամաց adv. en jetant dans la mer.

Ծովամէջք s. haute mer, la pleine mer, large.

Ծովամոյն առնեմ va. jeter dans la mer.

Ծովամուխ a. plongé dans la mer; — լինել, plonger dans la mer; naviguer, aller sur mer.

Ծովային a. maritime, marin; — զօրութիւն, la marine, forces maritimes.

Ծովանամ, ացայ vn. changer en mer, devenir comme une mer, affluer; être inondé.

Ծովանկար, ուց s. peint. marine; peintre de marine.

Ծովանման a. semblable à la mer.

Ծովաշուն s. chien marin.

Ծովապետ V. Ծովակալ.

Ծովասոյզ a. englouti dans la mer.

Ծովավաստակ a. qui travaille sur mer; — լինել, travailler sur mer, faire le métier de marin ou de pêcheur.

Ծովարտոյտ sm. frégate, alouette de mer ou marine.

Ծովացուլ, ցլուց s. taureau de mer.

Ծովացուցանեմ, ուցի va. changer en une vaste mer; inonder, submerger.

Ծովափնեայ V. Ծովեզերեայ.

Ծովափրփուր, փրփոյ s. écume de mer.

Ծովեզերեայ, եայց a. maritime, littoral; —ք s. le littoral.

Ծովեզր, զերաց s. bord de la mer, côte, rivage, plage; առ ou ի ծովեզերին, sur le bord de la mer.

Ծովեզրեցի, ցւոց s. habitant des côtes maritimes.

Ծովեմ, եցի vn. prendre la mer, le large, aller sur mer.

Ծովեցի զօրք s. la marine.

Ծովընկէց՝ Ծովընկեցիկ առնեմ, jeter, précipiter à la mer; — լինիմ, se jeter, se précipiter à la mer.

Ծոր, ոյ s. fruit de l'épine-vinette.

Ծորածոյ մեղր s. miel vierge.

Ծորակ, ի s. robinet, cannelle.

Ծորան, աց adj. coulant, fluide, liquide; s. l'action de couler, écoulement.

Ծորեմ, եցի va. faire couler; vn. V. Ծորիմ.

Ծորենի, ենւոյ s. berberis, épine-vinette; lentisque.

Ծորեցուցանեմ, ուցի va. faire couler, faire découler.

Ծորիմ, ըեցայ vn. couler, s'écouler, découler, suinter.

Ծործոր, աց, ոց, Ծործորակ, աց s. vallée, vallon.

Ծորումն sm. écoulement, découlement.

Ծորուն V. Ծորան.

Ծոց, ոյ s. sein; golfe; sinuosité, cavité; * poche; — անկեան, sinus.

Ծոցածին, ծնի a. né du sein.

Ծոցիկ s. cale.

* Ծոցուր, Ծոցորուածիւն V. Յղի, Յղուածիւն.

* Ծուաւտ s. charpie.

* Ծուատեմ V. Քճքճեմ.

Ծուէնք s. morceau d'étoffe, découpure, lambeau, loque, pièce; իծուէնս ծուէնս պատառել, mettre en lambeaux, en pièces; յերկուս ծուէնս պատառել, déchirer en deux morceaux, en deux parts.

Ծուլալից a. très-paresseux.

Ծուլամ V. Ծուլանամ.

Ծուլամտութիւն s. paresse, nonchalance.

Ծուլանամ, ացայ vn. paresser, être ou devenir paresseux, faire le paresseux, le fainéant, fainéanter, cagnarder, s'accagnarder.

Ծուլանք V. Ծուլութիւն.

Ծուլապէս adv. avec paresse, par paresse.

Ծուլացուցանեմ, ուցի va. rendre paresseux ou fainéant, accagnarder.

Ծուլացուցիչ a. qui rend paresseux.

Ծուլութիւն s. paresse, fainéantise, cagnardise; ի— ձգտանել V. Ծուլանամ.

Ծուխ, ծխոյ s. fumée; foyer, famille; * tabac; ծուխս արձակել, lancer de la fumée, fumer; * — քաշել, fumer du tabac, fumer; — խնկոյն, la vapeur de l'encens.

Ծուծ, ծծոյ sm. succion; * moelle; essence; V. Ուղ.

Ծուծք, ծծոց s. les narines.

Ծուղակ, աց s. piége, attrapoire, filet, lacet, embûche.

Ծուղամ V. Ծուլամ.

Ծունգ, ծնգաց ou Ծունկ, ծնկաց s. genou; nœud; —ք նորա կծուցեալ դեղեւէին, ses genoux tremblants se dérobaient sous lui; * — չոքիլ, se mettre à genoux; փարիլ զծնգովք, embrasser les genoux; ննջել իմէջ ծնգաց, dormir sur les genoux.

Ծունր s. genou; nœud; — դնել՝ կրկնել, ի— իջանել, se mettre à genoux, s'agenouiller, tomber ou être à genoux,

fléchir le genou; — ածել, adorer; — կապել, se nouer, se former de nœuds.

Ծունրդրութիւն sm. génuflexion.

Ծուռ, ծռոյ adj. qui n'est pas droit, incliné, courbé, recourbé, oblique.

Ծուփ, Ծուփք s. fluctuation, ondulation, onde, vague; fig. agitation, trouble, vacillation, préoccupation, tourment, soucis; examen, question; ընդ ծուփս վկանանց, sur la surface des ondes; կապուտակ —, onde azurée; ծուփ իմտի դնել, se soucier, penser; իծուփս տարակուսանաց ընկղմել, se plonger dans les incertitudes; իծուփս լինել, être agité, dans l'agitation.

Ծպնեմ, եցի va. attacher, joindre.

Ծպտեալ a. déguisé, incognito.

Ծպտեմ, եցի va. déguiser, travestir; — իմ vn. se déguiser, se travestir, être déguisé.

Ծպտումն s. déguisement.

Ծռեմ, եցի va. incliner, courber, recourber; — զդէմս, faire des grimaces; —իմ, vn. se courber, s'incliner.

Ծռութիւն sm. inclinaison, courbure, inflexion, curvité, cambrure; — դիմաց, grimace.

Ծրագիր, գրաց s. croquis; contour; a. tracé, décrit.

Ծրագրական a. graphique.

Ծրագրեմ, եցի va. croquer; tracer, décrire.

Ծրագրութիւն s. tracement.

Ծրանամ, ացայ vn. s'arrondir, prendre une forme ronde.

Ծրար, ից s. paquet; rouleau; enveloppe; colis; group.

Ծրարեմ, եցի va. empaqueter, envelopper; — զվաճառս, emballer; զխրոխտ գագաթունս յամպս ծրարէին, ils portaient leurs têtes superbes jusque dans les nues; որոյ գագաթն յամպս ծրարի, dont le sommet fend les nues; — իմ vn. s'empaqueter, s'envelopper, s'emballer.

Ծրարիչ, Ծրարող s. emballeur.

Ծրարոց V. Ծրար.

Ծրարումն s. emballage.

Ծրդիմ, դեցայ vn. se souiller, se salir, se rouler.

Ծրտեմ, եցի va. fienter.

Ծփալից, Ծփական a. ondoyant, flottant, agité.

Ծփամ V. Ծփիմ; — ընդ մէջ յուսոյ եւ երկիւղի, flotter entre l'espérance et la crainte.

Ծփան V. Ծփանք; իծփանի կալ, flotter, être agité, être dans l'agitation, être agité d'esprit, par ses pensées; ի ծփանի, à flot, flottant.

Ծփանք, նաց s. fluctuation, ondulation, agitation de la mer, mouvement des flots; flot, houle; fig. agitation, trouble, inquiétude, souci, préoccupation, incertitude, vie agitée; — հերաց, flots des chevelures.

Ծփեմ, եցի va. faire flotter; fig. agiter, ballotter, troubler.

Ծփեցուցանեմ V. Ծփեմ.

Ծփիմ, փեցայ vn. flotter, être à flot, faire des ondulations, ondoyer; fig. être agité, ballotté, flotter dans ses pensées, dans l'incertitude.

Ծփին a. flottant, ondoyant, flotté, ondé, ondoyé, agité.

Ծփոց, ի s. baratte.

Ծփումն V. Ծփանք.

Ծո interj. ho! holà!

Ծողակ V. Ծուղակ.

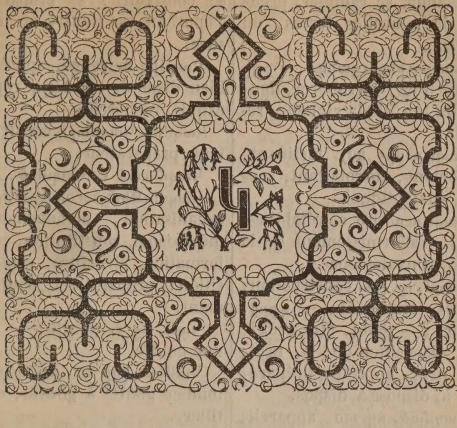

Կ (guiène) quinzième lettre de l'alphabet et dixième des consonnes; soixante, soixantième.

Կագ, ոյ, ի sm. querelle, contestation, dispute, débat, différend; — յարուցանել, soulever des querelles.

Կագազարթող ոյց a. querelleur, qui soulève des disputes.

Կագացող a. s. querelleur.

Կագեմ, եցի. Կագիմ, գեցայ vn. quereller, disputer, être en contestation, débattre, chamailler, se chamailler; — ընդ միմեանս, se quereller, se disputer, s'entre-quereller.

Կազ, ի s. moire; chim. gaz; լուսաւորութեան —, gaz d'éclairage.

Կազաբերան, ացս. bec de gaz.

Կազակերպ a. gazéiforme.

Կազային a. gazeux.

Կազանամ, ացայ vn. se gazéifier.

Կազաչափ, ոյ s. gazomètre.

Կազարան, ի s. gazomètre.

Կազացուցանեմ, ուցի va. gazéifier.

Կազացուցումն s. gazéification.

Կազդուրեմ, եցի va. fortifier, corroborer, conforter, donner de la force, restaurer, remettre, rétablir; encourager; vn. se fortifier, recouvrer ou reprendre ses forces, sa vigueur, se remettre, pouvoir

se rétablir, se ranimer, prendre de nouvelles forces, du courage.

Կազդուրեցուցանեմ, ուցի va. fortifier, corroborer, donner du ton, de la vigueur, rétablir.

Կազդուրիչ adj. fortifiant, confortant, corroborant, cordial, analeptique.

Կազդուրումն s. rétablissement, raffermissement de la santé, convalescence.

Կազմ, ոյ, ի s. construction; apprêt, ornement; — գրոց, reliure; — լինել, être prêt à, à la disposition de; a. prêt, tout prêt, apprêté, préparé; prêt à, disposé à, dispos.

Կազմած, ոց sm. appareil; apprêt, préparatif; ameublement, meubles, garniture, équipage; armes; — մարմնոյ, constitution, tempérament; V. **Կազմուածն**.

Կազմակերպեմ, եցի va. former, construire, arranger.

Կազմակերպութիւն s. formation, conformation, organisation, construction, arrangement.

Կազմարան, ի s. atelier de relieur.

Կազմարար, ի s. relieur.

Կազմեմ, եցի va. former, construire, dresser, faire, composer; préparer, apprêter; arranger, ajuster, disposer, combiner, organiser; équiper; garnir, meubler; — զգիրս, relier; — իմ vn. se former, se construire; se préparer, s'apprêter, se mettre en mesure.

Կազմիկ a. rangé, apprêté, bien disposé; — ճաշ, repas exquis, recherché.

Կազմիչ, Կազմող s. constructeur, préparateur.

Կազմուած V. **Կազմած**.

Կազմուածն s. construction, organisation, arrangement, mécanisme, constitution, conformation, structure, composition; préparation, équipement.

Կաթ, ից s. goutte; — մի, une goutte.

Կաթեմ, եցի vn. dégoutter, tomber goutte à goutte, distiller.

Կաթեցուցանեմ, ուցի va. faire couler ou tomber goutte à goutte, distiller.

Կաթիլ, Քլոյ s. goutte; — մի, une goutte; — առ. —, goutte à goutte.

Կաթիկ s. gouttelette, petite goutte.

Կաթիմ V. **Կաթեմ**.

Կաթն, Քին, Քանց sm. lait; — կնոջ՝ կովու՝ այծու՝ մաքեաց՝ իշոյ, lait de femme, de chèvre, de brebis, d'ânesse; **Քարմ՝ Քիու՝ առատ՝ փրփրալից** ou **փրփրադէզ** —, lait frais, aigri, abondant, écumant ou mousseux; **կաթամբ սնանիլ**, se nourrir de lait; — տալ, donner du lait, donner à téter; — **ուտել**, prendre du lait; téter; — **կթել**, traire.

Կաթնաբեր a. qui porte du lait.

Կաթնաբոյծ a. nourri de lait; — լինել, se nourrir de lait.

Կաթնաբուղխ a. d'où jaillit du lait, laiteux.

Կաթնալից a. plein de lait, laiteux.

Կաթնածուծ a. qui suce le lait.

Կաթնակեր, ացq a. qui prend du lait, qui se nourrit de lait.

Կաթնածիր ou Կաթնամածոյց V. Կաթնատու.

Կաթնանամ, ացայ vn. se changer en lait.

Կաթնապուր, պրի s. riz au lait.

Կաթնասուն a. qui est nourri de lait; qui nourrit de lait.

Կաթնավաճառ, ի s. laitier, laitière.

Կաթնատամն, ման s. dent de lait.

Կաթնատու, ուի a. s. qui donne du lait; nourrice; — կով, vache laitière.

Կաթնարան, ի s. laiterie.

Կաթնարբու, ուի a. qui boit, qui prend du lait.

Կաթնաւէտ, Կաթնաւոր a. laiteux, laitière.

Կաթնեղբայր, բօր s. frère de lait.

Կաթնեղջնք s. laitage.

Կաթնկեր V. Կաթնակեր.

Կաթնտու V. Կաթնատու.

Կաթոգի, Կաթոգին a. passionné, amoureux, affectueux, désireux, avide; adv. passionnément, amoureusement, avidement; — սիրել, aimer éperdument; — են ընդ մեմեանս սիրով, ils s'aiment tendrement; — տենչացեալ, tant désiré; — լինել V. Կաթոգնիմ.

Կաթոգնիմ, նեցայ vn. se passionner, être épris de, devenir amoureux de, s'enticher de, soupirer après, désirer ardemment.

Կաթոլիկ, ացq s. catholique.

Կաթոլիկութիւն s. catholicisme, catholicité.

Կաթողիկեայ, կէի, իցq, կեայցq a. universel, général; catholique; Թուղթ կաթողիկեայցq, épître, lettre universelle.

Կաթողիկէ, էի a. V. Կաթողիկեայ; s. cathédrale, basilique.

Կաթողիկոս, ացq s. le catholicos, le patriarche universel des Arméniens.

Կաթողիկոսական adj. qui appartient au catholicos, patriarcal.

Կաթողիկոսարան, ի s. la résidence du catholicos, le siége du patriarche suprême.

Կաթողիկոսութիւն sm. patriarcat suprême.

Կաթոտ a. passionné, amoureux, lubrique; —ն տուփանք, impudiques amours

Կաթուած, ոցq s. action de dégoutter; goutte; *apoplexie.

Կաթսայ, իցq s. chaudière; marmite, chaudron.

Կաթսայագործ, ացq s. chaudronnier.

Կաթսայագործութիւն s. m. chaudronnerie.

Կալ, ոց, ից s. aire à battre le blé ; are ; halo, aréole.

Կալական V. Կալանաւոր.

Կալակառոյց a. composé, combiné.

Կալանաւոր, աց a. prisonnier, détenu.

Կալանաւորակապ, աց sm. gendarme.

Կալանեմ, եցի va. arrêter, détenir.

Կալանք, նաց sm. arrêts, arrestation, détention ; իկալանս արկանել, mettre en arrestation.

Կալաքար s. soude (sel).

Կալ եւ կապ V. Կալանք.

Կալի sm. alcali ; — կայուն՝ ցնդական, — fixe, volatil.

Կալիկ s. calicot.

Կալոտի, տւոյ, տեաց a. celui qui bat le blé dans l'aire, batteur en grange.

Կալորայ, ից s. pl. aires, granges.

Կալուած, ոց s. biens, terres, fonds, ferme, fief, possessions, propriété ; l'action de retenir, d'arrêter, prise de possession.

Կալուածավարձք, ձուց sm. fermage.

Կալուածատիրութիւն s. féodalité.

Կալւինական s. calviniste, huguenot.

Կալւինականութիւն s. calvinisme.

Կալվանական a. galvanique.

Կալվանականութիւն s. galvanisme.

Կալվանակերտ a. galvanoplastique.

Կալվանակերտութիւն s. galvanoplastie.

Կալվանաչափ s. galvanomètre.

Կալվանեան a. galvanique.

Կախ. ի — adj. suspendu, pendant, en suspens ; — ունել, tenir suspendu ; fig. tenir en suspens.

Կախաղան, աց s. gibet, potence ; արժանի —ի, pendable, qui mérite la potence.

Կախաղանաւ a. suspendu, pendant ; — բուրաստան, jardin suspendu.

Կախաղանաբուրաստան ou Կախաղանաւոր բուրաստան s. jardin suspendu.

Կախաղանեմ V. Կախեմ.

Կախարդ, աց s. sorcier, fascinateur, enchanteur.

Կախարդական a. de sorcier, d'enchantement, de fascination, magique.

Կախարդանք, նաց s. ensorcellement, féerie, charmes, enchantement, magie.

Կախարդասար, աց a. qui se livre aux arts cabalistiques, qui recherche les arts magiques ; magique.

Կախարդեմ, եցի va. ensorceler, fasciner, enchanter, charmer, surprendre ; — զսեւեռս, charmer.

Կախարդիչ s. ensorceleur, enchanteur, magicien.

Կախարդիք V. Կախարդանք.

Կախարդութիւն s. sorcellerie, ensorcellement, fascination, sortilége, charme, enchantement, maléfice.

Կախեալ կամ V. Կախիմ. յայս երկուս պատուիրանս ամենայն օրէնք եւ մարգարէք կախեալ կան, ces deux commandements renferment toute la loi et les prophètes ; ամենայն ժողովուրդն կախեալ կային զմանէ, tout le peuple dépendait de lui ou prenait plaisir à l'entendre.

Կախեմ, եցի va. pendre ; suspendre, attacher, accrocher ; tenir en suspens ; * գամէ —, suspendre à un clou ; — իմ vn. se pendre, être pendu, suspendu ; être tenu en suspens ; dépendre.

Կախոռան, ի s. balançoire.

Կախումն s. suspension ; dépendance.

Կածան, ի s. sentier.

* Կածռուիկ V. Կայծռուիկ.

Կակազ V. Կակազոտ.

Կակազեմ, եցի vn. bégayer, ânonner, bredouiller ; dire des sottises.

Կակազոտ, աց a. bègue, bégayeur, bredouilleur.

Կական, ի s. lamentation, cri lamentable, cri de douleur, hurlement ; — բառնալ, pousser des cris lamentables, pleurer à haute voix.

Կականաբարձ a. qui pousse des cris lamentables, qui pleure à haute voix ; adv. en pleurant à haute voix, d'une voix plaintive, aux accents lamentables.

Կականալիր a. lamentable, plein de lamentations.

Կականեմ, եցի vn. se lamenter, pleurer à haute voix, pousser des cris lamentables, des cris de douleur.

Կականումն V. Կական.

Կակաչ, Կակաչ, ի s. tulipe.

Կակաչի s. tulipier.

Կակճիրակ, ի s. casse ; cassie, extrait de casse ; cassier.

Կակղամիս a. qui a la chair tendre ; s. mollusque.

Կակղանամ, ացայ vn. s'amollir, mollir, se relâcher, s'avachir ; fig. s'amollir, s'attendrir, s'assouplir.

Կակղացուցանեմ V. Կակղեմ.

Կակղեմ, եցի va. amollir, ramollir, relâcher ; fig. amollir, attendrir, assouplir ; agr. ameublir.

Կակղեցուցանեմ V. Կակղեմ.

Կակղիչ a. émollient, ramollissant, relâchant, lénitif.

* Կակղնամ V. Կակղանամ.

Կակղութիւն s. mollesse, amollissement ; souplesse, flexibilité.

Կակղուղէշ a. dont les branches sont tendres.

Կակղումն s. amollissement.

Կակուղ, կղոց a. mou, tendre ; souple, flexible ; fig. tendre, doux ; agr. ameuble ; — իշոշափել, doux à toucher ; — մետաղ, métal doux.

* Կակղցունել V. Կակղեմ.

Կահ, ի, ուց, ից s. meuble, ameublement, bagage, effets; vase, ustensile, instrument; — ունել, retenir, occuper; —ք մեծագինք, meubles précieux; — խոհակերոցի, batterie de cuisine.

Կահակալ, աց s. ouvrier laboureur.

Կահաւորեմ, եցի va. préparer, arranger; meubler, garnir.

Կահաւորութիւն s. convenance; — համարել, croire ou juger convenable.

Կահեմ V. Կահաւորեմ.

Կահոյր s. cruche.

Կաղ, աց a. boiteux; fig. boiteux, défectueux; — ի—, կաղս իկաղս adv. clopin-clopant, cahin-caha, tant bien que mal.

Կաղակարծ V. Կեղակարծ.

Կաղաղ, ոց s. tanière, gîte, repaire.

Կաղաղիմ, եցայ vn. se cacher, se retirer dans une tanière.

Կաղամ, ացի vn. boiter, clopiner, clocher, être boiteux, fig. clocher, être défectueux; յերկուս ֆետս —, boiter des deux côtés, se pencher tantôt d'un côté, tantôt de l'autre.

Կաղամախ, ից. Կաղամախի, խեաց s. peuplier.

Կաղամար, աց s. encrier.

Կաղամբ, ից, աց s. chou; կուրծ —ի, trognon de chou.

Կաղամբավաճառ, աց sm. marchand de choux.

Կաղանամ, ացայ V. Կաղամ.

Կաղանդ, ի. Կաղանդք, դաց s. calendes, premier jour du mois; premier jour de l'an, jour de l'an; * կաղանդ շնորհաւորել, souhaiter la bonne année.

Կաղանդացոյց, ցուցի s. calendrier.

Կաղանդեմ, եցի va. étrenner, donner des étrennes.

Կաղանդիք, Կաղանդչեայ, * Կաղանդչէք s. étrennes; — տալ, donner des —; — ընդունել, recevoir des —.

Կաղանչանն, չանան s. bot. euphorbe, tithymale.

Կաղապար, աց s. modèle, moule; patron.

Կաղապարեմ, եցի va. modeler, mouler.

Կաղապարիչ s. modeleur, mouleur.

Կաղապարումն s. modelage, moulage.

Կաղացուցանեմ, ուցի va. rendre ou faire boiteux.

Կաղիմ V. Կաղամ.

Կաղին, ղնոյ s. noisette; noisetier; gland; — արքայական, noix.

* Կաղինկոտրուկ V. Կաղնաբեկ.

Կաղկանձեմ, եցի vn. glapir, japper, pousser des hurlements.

Կաղկանձիւն sm. glapissement, jappement, hurlement.

Կաղնաբեկ s. casse-noisette.

Կաղնակեր, աց a. qui mange, qui se nourrit de glands.

Կաղնատու a. qui donne, produit des glands.

Կաղնի, նուղ, նեաց s. noisetier, coudrier, coudre; chêne; —ք, coudraie; chênaie.

Կաղուձիւն s. claudication, clochement.

Կաղչին s. ciment.

Կաճ, իւ s. feutre.

Կաճառ, աց s. assemblée, réunion; académie, corps, société; — բանասիրաց, académie des belles-lettres; ակմբահոյլ դիցն —, l'Olympe.

Կաճառակից s. collègue, confrère à l'académie.

Կաճառակցութիւն s. action d'être collègue, confrère à l'académie.

Կաճառիմ, ռեցայ vn. s'assembler, se réunir.

Կաճառորդ, աց s. membre (d'une académie).

Կաճառորդութիւն s. action d'être membre d'une académie.

Կաճեայ a. de feutre.

Կաճին V. Կարճին.

Կամ conj. ou; եւ —, ou bien.

Կամ, ի, աւ, ով s. volonté; —է ինձ, je veux. V. Կամք.

Կամ, կացի vn. rester, être, se tenir debout; se maintenir, se soutenir, se conserver; consister, subsister, vivre, durer; rester, s'arrêter, séjourner, demeurer; s'arrêter, cesser; attendre; — մնալ, rester, demeurer; attendre; persister, persévérer dans; իրաց —, se tenir loin, se défaire, s'éloigner; իվերայ —, comprendre, saisir, pénétrer, s'apercevoir; չկարեմ իվերայ կալ բանիցդ, je ne sais ce que vous voulez dire, je ne vous comprends pas; հաստատուն՝ պինդ —, demeurer ferme, fixe, se maintenir dans; — առաջի երեսաց ուրուք, tenir tête, résister à qn.; ստէպ —, s'appliquer; ստէպ — օրինաց, observer les lois, pratiquer la loi; դատաւոր — իվերայ, être juge, arbitre entre; շուրջ — զոմամբ, obséder qn.; կացին աչք նորա, il est devenu aveugle, il a perdu la vue; տէր —, être maître; կայ մնայ նմա, il lui reste, il est réservé pour lui; եկաց՝ կացին, il y a eu; եկաց գնովին ժամանակիօք, il vivait vers le même temps; զի՞ կայ քո եւ ողջունի, qu'y a-t-il de commun entre vous et la paix; զի՞ կաս, que restez-vous? que tardez-vous? կացին ինոսա չքնաղ օրինակք առաքինութեան, ils eurent des exemples rares de vertu.

Կամագնաց a. volontaire, arbitraire, capricieux.

Կամածին a. volontaire, arbitraire, spontané.

Կամակ, աց a. agréable, plaisant, délicieux; —ք, s. pl. agréments, plaisirs, délices; friandises.

Կամական a. volontaire.

Կամակատար, աց a. qui fait la volonté d'autrui, com-

plaisant; — լինել ումեք, être l'exécuteur des volontés de qn., faire sa volonté; se montrer complaisant, avoir de la complaisance pour qn., le satisfaire.

Կամակատարութիւն s. complaisance, satisfaction.

Կամակար a. volontaire, qui n'est pas forcé, spontané; — ou — մոթ, volontiers, très-volontiers, de bon gré, de plein gré.

Կամարեմ, եցի vn. agir de son plein gré, arbitrairement, pouvoir faire sa volonté.

Կամակարող adj. puissant, vaillant; — իտէգ նիզակի, habile à lancer le javelot.

Կամակարութիւն sm. libre volonté, gré, spontanéité; —ի, V. Կամակար adv.

Կամակացոյց a. volontaire, qui ne veut faire que sa volonté.

Կամակից s. a. complice, partisan; — լինել, être complice, d'accord, consentir.

Կամակոր, աց a. oblique, tortu, tortueux, sinueux; — շաւիղ, chemin tortueux; —ս, adv. obliquement, de travers; V. Յամառ.

Կամակորաբոս a. pervers.

Կամակորեմ, եցի va. tordre, courber, rendre oblique; fig. détorquer, détourner le sens, prendre en mauvaise part, mal interpréter; pervertir, dépraver; — զարդարութիւն, fausser la justice; իմ vn. se tordre, se courber; se détourner, se pervertir; — իմանապարհս իւր, suivre les voies obliques.

Կամակորութիւն s. obliquité, sinuosité, tortuosité; perversité; V. Յամառութիւն.

Կամակութիւն s. agrément, plaisir.

Կամակցութիւն s. complicité, accord, consentement.

Կամահաճոյ a. complaisant.

Կամահաճութիւն s. complaisance.

Կամայ, ից. Կամայական a. volontaire, arbitraire, de bon gré; — եւ ակամայ adv. bon gré mal gré.

Կամայօժար V. Յօժարակամ.

Կամապաշտ a. qui adore sa volonté, volontaire, opiniâtre.

Կամապաշտութիւն V. Յամառութիւն.

Կամասէր a. qui aime sa volonté, volontaire.

Կամար, աց s. voûte; cintre, arcade; arc; ceinture, baudrier; — յաղթութեան, arc de triomphe; կապուտակային —, la voûte azurée, le ciel.

Կամարածու a. celui qui met une ceinture.

Կամարակալ s. arc-boutant.

Կամարակապ a. voûté, cintré; s. arcade.

Կամարածեւ a. en forme de voûte, d'arc, voûté, arqué; — գործել՝ յօրինել, arquer, cambrer, cintrer.

Կամարանամ, ացայ va. se voûter, s'arquer.

Կամարար, աց a. qui fait la

volonté d'autrui, complaisant, bienveillant, condescendant.

Կամարարութիւն s. complaisance, bienveillance.

Կամարաւոր, աց a. ceint, entouré d'une ceinture.

Կամարիկ s. arceau.

*Կամաց, Կամացուկ adv. doucement, tout doucement.

Կամաւ adv. volontairement, de plein gré; exprès, à dessein; a. volontaire, spontané; — եւ ակամայ adv. bon gré mal gré.

Կամաւոր, Կամաւորական a. volontaire, spontané.

Կամաւորաբար, Կամաւորապէս V. Կամովին.

Կամաւորութիւն s. libre volonté, spontanéité, gré.

Կամելութիւն sm. volonté, vouloir.

Կամեցեալ V. Կամիմ.

Կամեցող a. celui qui veut, désireux.

Կամեցողութիւն V. Կամելութիւն.

Կամեցուցանեմ, ուցի va. faire vouloir.

Կամիմ, մեցայ vn. vouloir; — ընդ, vouloir. consentir, désirer, souhaiter.

Կամն, մին, մունք. Կամնասայլ, ից s. fléau ou charrue pour battre le blé.

Կամշոտ a. capricieux.

Կամովին adv. volontairement, de sa propre volonté, de plein gré.

Կամուրջ, մրջաց s. pont; — արկանել՝ շինել, jeter, construire un pont; անցանել ընդ—ն, traverser le pont; շարժական —, pont-levis.

Կամրջաձիգ s. pontonnier.

Կամրջեմ, եցի va. faire un pont; joindre par un pont, faire communiquer par un pont.

Կամփսակ, աց s. burette, fiole.

Կամք, մաց s. volonté, vouloir, gré; vœu, désir, intention, dessein; volontés, fantaisie, caprice; իկամաց ou կամօք եւ ախորժիւք, volontairement, volontiers, de bon gré; կամօք, exprès, à dessein; ըստ կամի, ըստ կամս, à volonté, ad libitum, arbitrairement; à discrétion; յոչ կամաց, involontairement, par force, à contre cœur; ի կամս ոմանց, contre sa volonté; անձնատուր լինել իկամս ուրուք, se livrer entièrement à la volonté de qn., se mettre à sa discrétion; Տեառն — լիցին, que la volonté de Dieu soit faite; ըստ կամս անձին գնալ, suivre son caprice; յօժար —, bonne volonté; ինքնիշխան՝ բացարձակ —, volonté absolue; անձնիշխան —, libre arbitre; չեղյեղուկ —, caprice; անձնհաճ —, humeur, caprice; *—ք կոտրել, rompre la volonté; որչափ եւ — իցեն նորա, autant qu'il voudra; եթէ — իցեն քո, si vous voulez, si vous le voulez; — եղեն Նմա, il lui a plu de; — էին նորա, il voulait; — էին ինձ, j'avais la vo-

lonté de; — են ինձ ասել, je veux dire; որ ինչ իկամս մեր, ce qui dépend de nous; ԵԹԷ Տեառն — իցեն, si Dieu veut; ըստ իաճոյից կամաց քոց, à votre gré; կամ որպէս — են բանիս ասել, ou plutôt; որպէս զիարդ եւ — իցեն նոցա, en quelque sorte qu'ils veulent; իկամս ուրուք դնել զիմն, faire dépendre qch. de la volonté de qn.; *—ն ընել, faire sa volonté; *— չունենալ, n'avoir pas de volonté; փոխել զկամս, changer de volonté; իաստատուն՝ անյողդողդ —, volonté ferme, inébranlable.

Կայ, Կայք, ից s. posture, station; pause; lieu, poste, demeure; état, situation; զկայ առնուլ, s'arrêter, faire une pause; a. ce qui existe.

Կայական a. stable, stationnaire.

Կայան, ից sm. station, lieu, poste, emplacement, fondement; demeure, séjour; position; —ք, limbes; a. V. Կայուն.

Կայանամ V. Կամ.

Կայանաւոր V. Կայուն.

Կայարան V. Կայան; gare; embarcadère, débarcadère.

Կայարանապետ, աց s. chef de gare.

Կայեան, ենից V. Կայան.

Կայք, ից sm. panier, corbeille; V. Կայքիւն; —ք դրուատեաց, applaudissements, bravos; կայս իարկանել՝ տալ V. Կայեմ.

Կայքեմ, եցի vn. claquer, battre des pieds ou des mains, applaudir, accueillir par des applaudissements; danser, sauter, cabrioler.

Կայքիւն s. claquement de mains, battement de pieds, acclamation, applaudissement; cabriole.

Կայլակ, աց s. goutte, globule.

Կայլականամ, Կայլակեմ V. Կաքեմ.

Կայծ, ից s. étincelle; escarboucle.

Կայծակեմ, եցի vn. étinceler, lancer des étincelles.

Կայծակն, կան, կունք, կանց s. foudre, tonnerre; étincelle; charbon ardent; charbon (ulcère pestilentiel); կայծակունս արձակել՝ ԹօՀափել, lancer des étincelles, des foudres, foudroyer; իրացայտ կայծակունք, vives étincelles

Կայծակնահար առնեմ va. frapper de la foudre, foudroyer.

Կայծակնամաքուր a. purifié par le feu.

Կայծակնացայտ a. qui lance des étincelles, des foudres, étincelant, foudroyant.

Կայծիկ s. petite étincelle, bluette.

Կայծուկիկ s. furoncle; V. Փոսուրայ.

Կայծքար, ի s. silex, caillou, pierre à fusil.

Կայկայեմ, եցի va. établir, fixer, installer, consolider; — իմ vn. s'établir, se fixer, s'installer, se consolider, être posé.

Կայմ, ից s. mât.

Կայունութիւն, Կայումն s. stabilité, fermeté.

Կայուն a. stable, durable, ferme.

Կայսերագիր a. écrit par l'empereur.

Կայսերազարմ, ից a. de la race impériale.

Կայսերազն, զին, զունք, զանց a. impérial; s. prince impérial, princesse impériale.

Կայսերական a. impérial.

Կայսերակերպ a. qui ressemble à l'empereur, impérial.

Կայսերակից a. associé à l'empire.

Կայսերանամ, ացայ vn. devenir empereur, parvenir à l'empire.

Կայսերացուցանեմ, ուցի va. élever à l'empire, proclamer empereur.

Կայսերութիւն s. empire; — Գաղղիոյ, l'— français; ի— ամբառնալ, s'élever à la dignité impériale.

Կայսր, սեր, սերք, սերաց s. empereur, césar; — Ռուսիոյ, l'empereur de Russie; Վեհափառ —ն, Sa Majesté l'Empereur.

Կայսրընտիր, տրաց s. électeur.

Կայսրընտրական a. électoral.

Կայսրընտրութիւն s. électorat.

Կայսրուհի s. impératrice.

Կայտառ, աց a. frais, beau; pétillant, vif, gaillard, gai, alerte; plein de santé, gaillard, bien portant; s. poisson, reptile.

Կայտառութիւն s. fraîcheur, beauté; gaieté; santé, vivacité.

Կայտիռ sm. frétillement, gaieté, réjouissance, jeu folâtre; animal qui nage, poisson.

Կայտռամ, ացի. Կայտռեմ, եցի. Կայտռիմ, եցայ vn. frétiller, bondir, trépigner, sauter, tressaillir, grouiller, se remuer.

Կայք, յից V. Կայ.

Կանամբի, բւոյ, բեաց a. qui a sa femme, marié.

Կանանի, նւոյ s. les femmes, le beau sexe.

Կանանոց, աց s. gynécée, harem.

Կանանցածին, ծնաց a. qui est né d'une femme.

Կանանցական a. de femme, qui convient aux femmes.

Կանանցաճանդերձ a. revêtu de vêtements de femme.

Կանաչ a. vert; s. vert, la couleur verte.

Կանաչագեղ a. d'un beau vert, d'un vert charmant, verdoyant.

Կանաչագոյն a. de couleur verte.

Կանաչազգեաց, Կանաչազգեստ a. revêtu en vert, verdoyant.

Կանաչածեւ a. vert, verdoyant.

Կանաչանամ, ացայ vn. verdir, devenir vert, commencer à verdir.

Կանաչացուցանեմ, ուցի va. verdir, rendre vert.

Կանաչութիւն sm. couleur verte, verdeur, vert, verdure.

Կանացաբար adv. en femme; — զարդարիլ, se parer comme une femme.

Կանացի, ցւոյ, ցեաց a. de femme, féminin; efféminé; — ձայն, voix féminine; — սեր ou ազգ —, le sexe féminin, le beau sexe.

Կանափ, ի s. chanvre.

Կանգնագեղ, Կանգնակաև a. debout, droit, dressé, élevé; — հասակ, taille élancée.

Կանգնաչափ s. aunage; a. V. Կանգնեան.

Կանգնաչափութիւն s. aunage.

Կանգնաւոր a. V. Կանգնագեղ et Կանգնեան.

Կանգնեան a. long d'une coudée, d'une aune.

Կանգնեմ, եցի va. lever, relever, dresser, redresser, mettre debout; élever, ériger, arborer, planter, bâtir, construire; — յաղթութիւն, remporter la victoire; — դրօշ, arborer un drapeau; — զդրօշ ապստամբութեան, arborer l'étendard de la révolte; խոր[ան] սեղան —, dresser une tente, un autel; — ի կործանմանէն, relever de sa chute, de sa ruine; — զանուն[ի] զիամբաւ ուրուք, réhabiliter, relever la réputation de qn.; — իմ vn. se lever, se dresser, se tenir debout; s'élever, se relever, se dresser; — երիվարի, se cabrer.

Կանգնորդ a. élevé, dressé, droit.

Կանգնութիւն, Կանգնումն s. action d'élever, de dresser, érection, construction; résurrection.

Կանգուն, գնոց s. coudée, aune; a. debout, élevé, dressé, droit; — կալ, se tenir ou rester debout, se lever, être debout; se soutenir, se subsister; — կալ իվերայ ոտից, se tenir ou se lever sur ses pieds.

Կանդաղեմ, եցի va. fixer, consolider; — իմ vn. se fixer, se consolider; խորարմատ —, prendre de solides racines.

Կանեփ, ի s. chanvre.

Կանեփի, փւոյ s. coutil.

Կանեփիատ, ից s. chènevis.

Կանեփուկ sm. sorte d'arbrisseau.

Կանթ, ի s. anse; — պտղոց, pédicule, queue.

Կանթեղ, ացս. lampe; lampion; — գիշերոյ, veilleuse.

Կանթեղագործ, ացս. lampiste, fabricant de lampes.

Կանթեղակիր a. qui porte une lampe.

Կանթեղավաճառ, ացsm. lampiste, marchand de lampes.

Կանթեղաւոր a. qui a une lampe.

Կանթեղխոտ, ոյ sm. chélidoine, éclaire.

Կանխաբանութիւն s. prédiction; introduction.

Կանխագէտ a. celui qui sait,

connaît ce qui doit arriver, devineur, pronostiqueur.

Կանխագիտութիւն s. préconnaissance, prescience.

Կանխագոյն adv. avant, auparavant, antérieurement à.

Կանխագուշակ ä. celui qui présage, qui prédit; présagé, prédit.

Կանխագրական a. prescriptible.

Կանխագրեմ, եցի vä. écrire auparavant; prescrire.

Կանխագրութիւն s. l'action d'écrire auparavant; prescription.

Կանխադրութիւն s. introduction.

Կանխազեկոյց adj. celui qui avertit d'avance; averti d'avance.

Կանխախօսութիւն s. prédiction.

Կանխածանօթ adj. connu d'avance, prévu; — գիտութիւն V. **Կանխագիտութիւն**.

Կանխադրամ, ոյ s. avance; — տալ, faire des avances.

Կանխաթիւ, Թուոյ s. antidate.

Կանխակալ, **Կանխակալոյ** a. obtenu ou observé auparavant, vieil, vieux, invétéré; — կարծիք՝ սովորութիւն, préjugé, prévention, préoccupation; — գիտութիւն, prescience.

Կանխակալութիւն s. ancienneté, vétusté; prévention, préjugé.

Կանխահաս, ից adj. hâtif, précoce, prématuré.

Կանխահատոյց a. payé d'avance, avancé; — լինել, avancer, faire des avances; — դրամ, avance.

Կանխահայեմ, եցի va. dire ou annoncer d'avance, prédire.

Կանխահայտնութիւն s. prédiction.

Կանխահաստ ä. tracé d'avance, prédit

Կանխամուտ ä. entré auparavant; — սովորութիւն, s. préjugé, prévention.

Կանխասահմանեալ ä. prédestiné.

Կանխասահմանութիւն sm. prédestination.

Կանխասաց, ից ä. celui qui prédit; prédit, présagé; — լինել, prédire, présager, pronostiquer; — բանք, prédictions.

Կանխասացիկ ädj. prédit, prophétique.

Կանխասացութիւն s. prédiction.

Կանխատես ä. prévoyant.

Կանխատեսութիւն s. prévoyance; prévision.

Կանխարկ a. jeté ou tombé de bonne heure.

Կանխացոյց adj. montré d'avance.

Կանխաւ adv. d'avance, auparavant, antérieurement à, autrefois, anciennement.

Կանխեմ, եցի vn. se hâter, se dépêcher, arriver le premier, devancer, précéder, prendre le devant, anticiper, prévenir; se lever de bonne

heure, arriver dès le matin, de bonne heure; — ընդառաւօտն, se lever dès le matin, dès l'aube; — իկատարումն ըղձից ուրուք, prévenir les désirs de qn.

Կանխիկ a. comptant; — արծաթ, argent comptant; — ի յատուցանել, payer —.

Կանխութիւն s. antériorité, priorité, ancienneté; anticipation.

Կանխումն գիշերահաւասարաց sm. précession des équinoxes.

Կանկար, ոյ s. artichaut.

Կանկարանոց, ից s. artichautière.

Կանճրակ, ի s. colza.

Կանոն, ից s. règle; statut, règlement; principe; modèle; théol. canon; règle de bois; ըստ —ի, d'après la règle, régulièrement; լուծանել՝ պահել զ—, rompre, observer la règle; — լինել, servir de règle; ի յանրական —, règle générale.

Կանոնագէտ s. canoniste.

Կանոնագիտութիւն s. droit canonique.

Կանոնադրական a. réglementaire.

Կանոնադրեմ, եցի va. établir en règle, réglementer; admettre dans le canon.

Կանոնադրութիւն s. règlement, règle.

Կանոնական a. canonique, canonial.

Կանոնականութիւն s. canonicité.

Կանոնապահ a. observateur des règles.

Կանոնապահութիւն s. observation des règles, des règlements.

Կանոնաւոր a. régulier.

Կանոնաւորեմ, եցի va. régler, régulariser.

Կանոնաւորիչ s. régulateur.

Կանոնաւորութիւն s. régularisation.

Կանոնեմ, եցի va. régler, régulariser; prescrire, constituer, établir.

Կանոնիկոս, ից s. chanoine.

Կանոնիկոսական a. de chanoine, propre au chanoine.

Կանոնիկոսութիւն s. chanoinie, canonicat.

Կանոնիկոսուհի sf. chanoinesse.

Կանուխ, նխոց a. qui vient de bonne heure, hâtif, précoce, ancien; adv. de bonne heure.

Կանչ, ոյ, ի s. cri; — եւ կառանչ իմ, mes cris

Կանչեմ, եցի vn. crier, s'écrier; * appeler.

Կանչիւն s. cri.

Կանչող adj. celui qui crie; * celui qui appelle.

Կաշանամ, ացայ vn. devenir comme du cuir, se racornir, devenir dur et coriace; կաշացեալ, coriace, coriacé, racorni.

Կաշառ, ից s. présent donné pour corrompre, don corrupteur; —օք, à force de présents, par corruption; — առնուլ, prendre des présents; — խթել՝ տալ, donner des présents pour

corrompre, graisser la patte à qn., employer la corruption.

Կաշառաբեկ a. corrompu, gagné; — առնել, corrompre, corrompre avec de l'argent, par l'argent ou par des présents.

Կաշառագնաց լինիմ vn. se laisser corrompre par des présents.

Կաշառակուռ adj. qui se laisse gagner par des présents, corrompu, vénal; — առնել, acheter ou gagner à prix d'argent, corrompre par des présents, corrompre; — լինել, se laisser corrompre par des présents, se corrompre.

Կաշառակրծութիւն s. corruption par des présents, vénalité.

Կաշառառու, ացq a. celui qui accepte des présents, qui se laisse corrompre par des présents, corrompu, vénal.

Կաշառառուութիւն s. l'action d'accepter des présents, vénalité.

Կաշառատու, ացq adj. qui donne des présents pour corrompre, qui emploie la corruption.

Կաշառեմ, եցի va. corrompre par des présents, gagner à prix d'argent, gagner.

Կաշառիչ s. corrupteur.

Կաշեայ a. de cuir.

Կաշի, շւոյ s. cuir; peau.

Կաշիմ V. Կաշանամ.

Կաշկանդեմ, եցի va. garrotter, lier étroitement, retenir.

Կաշմբուռն a. fort, robuste, musculeux.

Կաչաղակ, ի s. pie (oiseau).

Կապ, ոց, ից s. lien, attache, lacet; nœud; fig. lien, liaison; chir. ligature, bande, bandeau; gram. épellation.

Կապակոտոր լինիմ vn. rompre ses liens.

Կապակցեմ, եցի va. lier, attacher ensemble.

Կապակցութիւն sm. lien, liaison, relation, cohérence, enchaînement.

Կապայ, ի s. habit monacal, froc.

Կապան, ի sm. détroit, défilé.

Կապանապահ s. geôlier.

Կապանաւոր, ացq a. lié, détenu, prisonnier.

Կապանք, նաց s. pl. liens, fers, chaînes, entraves; défilé, détroit; ի կապանս արկանել, charger de chaînes, emprisonner.

Կապար, ացq sm. plomb; bot. câpre; câprier.

Կապարագործ, ացq s. plombier.

Կապարագործութիւն sm. plomberie.

Կապարադիր, դրաց sm. plombeur.

Կապարահատք, տաց sm mine de plomb.

Կապարայօդ a. plombé.

Կապարան, ացq s. prison, cachot; lien.

Կապարեայ a. de plomb.

Կապարեմ, եցի va. plomber

Կապարճադարձոյց a. déserteur, fugitif, rebelle.

Կապարճակիր, կրաց a. qui porte un carquois, écuyer.

Կապարճաւոր ä. qui a un carquois.

Կապարճ, ճից s. carquois; կապարճս դարձուցանել, déserter, se révolter.

Կապելայ, Կապելանոց, Կապելիոն V. Կապեղանոց.

Կապելապետ, ի s. gargotier, tavernier.

Կապելուհի sf. gargotière, tavernière.

Կապեղանոց, աց s. taverne, gargote.

Կապեմ, եցի va. lier, attacher, relier; liaisonner; bander; enchaîner; ceindre; épeler; — պատուհաս իվերայ V. Պատուհաս; — իմ vn. se lier, être lié, s'attacher; — ընդ ումեք սիրով, s'attacher à qn., être épris de lui.

Կապերտ, ից s. lambeau, morceau d'étoffe, loque; — իին, vieux lambeau, chiffon, guenille, haillon; * V. Գորգ.

Կապերտակ, ի. Կապերտիկ, տկի sm. loquette, guenillon, haillon, chiffon.

Կապէնք, պինաց sm. prix, salaire d'une prostituée.

Կապիկ, պկաց s. singe.

Կապիճ, պճաց s. chœnix ou chénice (mesure de capacité, un peu plus d'un litre); chaton, monture; orbite de l'œil; empeigne; — ատամանց, alvéoles des dents.

Կապիտոլիոն, ի s. Capitole.

Կապկեմ, եցի vn. singer.

Կապկութիւն s. singerie.

Կապնդեղ, ոյ s. livèche.

Կապոյտ, պուտոյ a. bleu, azuré; s. bleu, couleur bleue, azur; — դաշտ, la plaine azurée, la plaine liquide, la mer.

Կապումն s. action de lier, d'être lié.

Կապուտ ou Կապուտ կողոպուտ sm. dépouille, butin; a. dépouillé, dénué, privé; — առնել՝ Յողոպել, dépouiller; յողոպվել զկապուտ կողոպուտ անկելոց, recueillir les dépouilles des morts.

Կապուտագոյն a. bleu, de couleur bleue.

Կապուտակ, ագ a. bleuâtre, d'azur, bleu; livide; — ծուփք, onde azurée; — կամար, la voûte azurée, le ciel; s. couleur bleuâtre, bleu, azur; — ն երկնից, l'azur du ciel; — ծովու, bleu d'outremer; Բրուսիական — ou — Բրուսիոյ, bleu de Prusse.

Կապուտակագոյն, Կապուտակագործ, Կապուտակեալ, Կապուտակեայ a. bleu, de couleur bleue, bleuâtre, azuré; livide.

Կապուտակիմ, եցայ vn. devenir bleuâtre, livide, tirer sur le bleu.

Կապուտակութիւն s. lividité.

Կապտային a. cyanique.

Կապտեմ, եցի va. dépouiller, butiner, dénuer, ravir.

Կապրցախ V. Կապար bot.

Կառաբարձ V. Կառածիգ.

Կառաբոյս s. zoophyte.

Կառագործ, ացս. carrossier.

Կառածիգ a. qui traîne une voiture, attelé.

Կառամարտ, Կառամարտիկ a. celui qui combat sur un char; s. combat sur un char.

Կառամուտ, մտաց a. qui traîne une voiture, attelé; — դուռն, porte cochère.

Կառան, ացս. câble.

Կառանոց, ացս. remise.

Կառանոցակառք, ռացս. voiture de remise.

Կառանչ, Կառաչ s. cri, clameur.

Կառաշարք, ից s. train de voitures, de wagons.

Կառաչեմ, եցի vn. crier, jeter des cris, criailler.

Կառաչիւն s. cri.

Կառապետ V. Կառավար.

Կառավար, ացս. cocher; conducteur; gouverneur; directeur.

Կառավարեմ, եցի vn. conduire une voiture; gouverner, conduire, diriger, guider; սրարշաւ —, aller très-vite en voiture, brûler le pavé.

Կառավարութիւն s. action de conduire une voiture; direction, gouvernement.

Կառարշաւ a. qui court en voiture; s. course de chars, de voitures.

Կառաւէտ a. qui a beaucoup de voitures.

Կառափեմ, եցի va. trancher la tête à qn., l'exécuter.

Կառափեցող s. lieu où se font les exécutions.

Կառափն, փին, փունք, փանց s. crâne, tête; ընդ — ֆանել, trancher, casser la tête.

Կառափնատ a. dont la tête est coupée, blessée.

Կառափնատեմ, եցի va. couper ou blesser la tête à qn., blesser à la tête.

Կառափնատութիւն s. action de couper la tête, exécution.

Կառընթացք, ից s. convoi de voitures, de wagons.

Կառն, ռին s. sorte d'épine.

Կառոյց V. Կառուցումն.

Կառուցանեմ, ուցի va. construire, bâtir, élever; dresser, attacher.

Կառուցումն sm. construction, bâtisse; édifice; érection, élévation.

Կառչիմ, ռեայ, ռուցեալ vn. s'accrocher, s'attacher, s'arrêter, se prendre.

Կառք, ռաց s. voiture, carrosse; char; վարձուոր —, voiture de place, fiacre; երկանիւ՝ քառանիւ —, voiture à deux, à quatre roues; — կառանոցի, voiture de remise; հասարակաց՝ առանձնական —, voiture publique, particulière; ելանել՝ մտանել ի կառս, monter en voiture; իջանել ի կառաց, descendre de voiture; կացուցանել զկառն, arrêter la voiture; վարել զկառս, *— քշել, conduire une voiture.

Կասդրիոս s. castor.

Կասեմ, եցի vn. battre le blé; V. Կասիմ.

Կասեցուցանեմ, ուցի va. arrêter, empêcher, retenir, faire cesser, interrompre.

Կասեցուցիչ s. qui empêche, qui arrête.

Կասի, սեայ. Կասիա, այի s. cannelle; V. Կակծիրակ.

Կասիմ, սեցայ vn. s'arrêter, cesser de, se désister de, se défaire ou manquer de.

Կասիչ s. batteur en grange.

Կասկ, ի s. orge mondé ou perlé; châtaigne.

Կասկած, ի, ոյ s. soupçon, suspicion, ombrage, défiance; a. soupçonneux, suspect; —է ինձ զնմանէ, j'ai des soupçons sur son compte, je me défie de lui, j'ai des doutes sur lui, je n'ai pas confiance en lui; — առնուլ, իկասկածի լինել, ի— անկանել ou — իմտի ունել, prendre, avoir ou concevoir des soupçons, avoir quelque soupçon de, être en défiance; * —ի երթալ, soupçonner; * — ունենալ, avoir des soupçons; փարատել զ—, dissiper, détruire les soupçons; փարատել իմտաց զ— ուրուք, guérir la défiance de qn.; — իմիտս արկանել ուրուք, exciter la défiance de qn.

Կասկածագին, Կասկածագոյն a. soupçonneux.

Կասկածանք V. Կասկած; —նօք, avec défiance; տարապարտ կասկածանս ունել զուժեքէ, soupçonner sans sujet.

Կասկածաւոր, Կասկածելի a. soupçonneux; suspect; — լինել ումեք, devenir suspect à qn.

Կասկածեմ, եցի vn. soupçonner, suspecter, avoir des soupçons, être en défiance, se défier, se méfier, se douter.

Կասկածոտ a. soupçonneux, défiant, méfiant, ombrageux; իմիտս —ս լինել վասն, avoir des soupçons de.

Կասկածոտութիւն s. caractère soupçonneux, défiance.

Կասկամ, ի s. chouette.

Կասկաջուր, ջրոյ s. bière.

Կասկարայ, ից s. gril; grille; խորովել՝ եփել իվերայ —ի, griller; — եղիւն, bifteck.

Կասկենի, ենւոյ s. châtaignier; —ք, châtaigneraie.

Կասում, սի va. battre le blé; casser, briser.

Կատակ, ի s. plaisanterie, facétie, badinage, badinerie; a. plaisant, bouffon; ընդ —ս, adv. plaisantant, plaisamment, pour plaisanter, pour rire; Ծող անդր զկատակդ, * —ը Ծողումբ, plaisanterie à part; այպն եւ — առնել, plaisanter, railler, tourner en ridicule, se moquer de, bafouer; — առնել, faire des plaisanteries; — ասել, dire une plaisanterie; * —ի դարձունել, tourner en plaisanterie; * անդամ կատակներ ընել, faire de mauvaises plaisanteries, goguenarder.

կատակ s. pivert.

Կատակաբան V. Կատակախօս.

Կատակաբանութիւն s. plaisanterie, facétie.

Կատակախօս a. plaisant, facétieux.

Կատականք, նաց s. plaisanterie, badinage, badinerie; raillerie, moquerie, opprobre; ծաղր եւ այպն կատականաց առնել, railler, couvrir de ridicule, bafouer; — լինել ou ծաղր եւ այպն կատականաց լինել, être couvert de ridicule, se couvrir de ridicule, être la risée de.

Կատակասէր a. qui aime les plaisanteries.

Կատակեմ, եցի va. plaisanter, badiner; railler, se moquer de.

Կատակերգակ, աց s. acteur comique; a. comique.

Կատակերգական adj. comique.

Կատակերգասէր adj. qui aime la comédie.

Կատակերգեմ, եցի va. faire ou présenter des comédies; bafouer, brocarder.

Կատակերգութիւն s. comédie; — իմն է, ce n'est qu'une —; — խաղալ՝ ֆանդխացուցանել ou *ձեւացնել, jouer, représenter une —.

Կատակութիւն V. Կատակ.

Կատաղաբար adv. à la rage, furieusement, avec fureur, avec frénésie.

Կատաղախօս a. qui parle furieusement.

Կատաղանք V. Կատաղութիւն.

Կատաղենի adj. sauvage (arbre).

Կատաղեցուցանեմ, ուցի va. enrager, faire enrager, mettre en fureur, déchaîner, acharner.

Կատաղեցուցիչ adj. enrageant.

Կատաղի, ղոյ, ղեաց a. enragé, furieux, furibond, emporté, forcené, frénétique, fougueux, féroce, impétueux, violent; — Զգենի V. Ժանտացգենի.

Կատաղիմ, ղեցայ vn. enrager, s'enrager, être transporté de rage, avoir la rage, être enragé, devenir furieux, être transporté de fureur, s'acharner, se déchaîner.

Կատաղութիւն s. rage, fureur, transport de rage, frénésie, férocité, fougue, acharnement, déchaînement, * —ն իջաւ, sa fureur s'apaisa; * —ը բռնեց, il fut saisi de rage, il se mit en fureur.

Կատար, ոյ, ի, աց s. cime, faîte, crête; bout, fin, terme, comble; V. Կատարումն; — ի հաւուս, crête, huppe; ի— ի հասուցանել՝ աճել, amener à sa fin, achever.

Կատարած, ից, աց s. fin, terme, extrémité; fin, destinée, expiration; Նորանշան կալաւ նա —, sa destinée fut étrange; ի — հասուցանել, amener à la fin, achever; մինչեւ ի— աշխարհի, jusqu'à la consommation, à la fin des siècles.

ատարեալ adj. parfait, achevé, accompli, fini, complet, consommé ; տալ իշխանութիւն —, donner plein pouvoir, carte blanche.

Կատարելագործ a. perfectionné ; qui perfectionne.

Կատարելագործեմ, եցի va. perfectionner, achever.

Կատարելագործութիւն sm. perfectionnement, perfection.

Կատարելածին a. qui naît à terme.

Կատարելահասակ a. parvenu à un âge viril, adulte.

Կատարելամիտ a. qui a un esprit mûr, sage.

Կատարելապէս adv. parfaitement, à la perfection ; complétement.

Կատարելիք, լեաց s. achèvement, accomplissement.

Կատարելութիւն s. perfection ; le fini d'un ouvrage ; accomplissement, achèvement, consommation ; ի — հասանել, arriver à la perfection ; ի — ածել, amener à la perfection, perfectionner ; * ամէն տեսակ — ունենալ, être doué de toutes sortes de perfections.

Կատարեմ, եցի va. achever, finir, terminer, accomplir, consommer ; effectuer, exécuter, remplir, faire pratiquer, mettre en pratique, effectuer, réaliser ; perfectionner ; consacrer, sanctifier, initier ; — զպարտս, accomplir un devoir, s'acquitter de son devoir ; — զխորհուրդ, accomplir, exécuter un projet ; — զաւուրս իւր, finir ses jours ; — զկամս անձին, faire sa volonté ; — զկամս ուրուք, remplir, exécuter les volontés de qn. ; — զբարկութիւն՝ զսրտմտութիւն իւր իվերայ ուրուք ou յոք, assouvir son indignation, sa colère sur qn. ; — իմ՝ vn. s'achever, s'accomplir, finir, avoir son effet ; finir, mourir.

Կատարիչ s. celui qui achève, qui accomplit, exécuteur ; adj. exécutif.

Կատարողապետ, աց s. auteur des mystères, celui qui préside aux cérémonies religieuses.

Կատարումն s. achèvement, accomplissement, consommation ; exécution, réalisation ; perfection ; fin, terme ; fin, mort ; consécration, initiation ; — տալ, ի — ածել, achever, terminer ; perfectionner, mettre dans sa perfection ; — առնուլ, être accompli, finir ; se perfectionner ; ածել իմագ կատարման, V. Ծագ.

Կատարուն V. Կատարեալ.

Կատաւան, ի sm. botan. thymbre.

Կատու, աց s. chat ; էգ —, chatte ; ձագ —, petit chat, chaton ; նուալ՝ մլաւել —, miauler ; մլաւիւն —, miaulement.

Կատուախոտ, ոյ s. cataire.

Կատուիկ s. minet, minette, petit chat.

Կար, ոյ, ով s. ficelle, corde ;

*couture ; — ընել՝ կարել, faire de la couture, coudre.

Կար, ի, իւ s. force, vigueur ; pouvoir, faculté, moyens, portée ; իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի, chacun selon son pouvoir, ses forces, ses facultés, ses moyens ; որչափ ի կարի քում իցէ, autant qu'il vous est possible, autant qu'il est en votre pouvoir, autant qu'il est en vous ; ըստ իւրում կարի, autant qu'il est en lui ; որչափ էր նորա — եւ զօրութիւն, autant qu'il pouvait, autant qu'il lui était possible ; ըստ կարի, autant qu'il est possible, autant qu'il sera possible, autant qu'il pouvait, le mieux que je pouvais ; — զօրութեան իմոյ, mes forces, mes moyens : — է, il est possible ; ոչ գոյ ի ձեռս մեր —, il n'est pas en notre pouvoir ; ոչ է —, on ne peut, il n'est pas possible' ; իվեր քան զկար իւրեանց, au delà de leurs forces.

Կարագ, ի s. beurre.

Կարագավաճառ, ի s. marchand de beurre, beurrier.

Կարակն, ից s. compas.

Կարակնաձեւ a. en forme de compas, rond, arrondi, circulaire.

Կարակնեմ, եցի va. compasser, arrondir.

Կարակում a. bourbeux.

Կարածմեան a. dont l'hiver est rigoureux ; s. hiver rigoureux.

Կարան, ի s. couture ; chir. suture ; առանց —ի, sans couture.

Կարապ, ի s. cygne.

Կարապետ, ի s. précurseur, avant-coureur.

Կարապետեմ, եցի vn. être précurseur de, précéder ; annoncer, prédire.

Կարապետութիւն s. action de précéder.

Կարաս, ոյ s. jarre ; tonneau.

Կարասեակ s. petit meuble.

Կարասկիր a. qui transporte les bagages, de transport, bête de somme.

Կարասի, սւոյ, սեաց sm. meubles, effets, mobilier, bagage, équipage ; instrument, ustensile ; biens, richesses, argent.

Կարաւան, ացս. caravane.

Կարաւանդ, դից s. hypocondre.

Կարգ, ացս. ordre, rang, arrangement, disposition, série, rangée ; tour, suite, succession, enchaînement ; rang, ordre, état, condition ; ordre, congrégation, institution ; ordre, ordination ; rang, file, ordre de bataille ; couche, gisement ; կարգաւ, ըստ —ի, — ըստ կարգէ, — ըստ կարգի adv. en ordre, par ordre, par rang, en rang, tour à tour, à la suite, à tour de rôle, régulièrement, successivement ; արտաքոյ —ի, extraordinaire ; դնել իկարգի, ի — արկանել՝ աճել, mettre en ordre, ranger, arranger, disposer ; compter, énumérer ;

ի— անկանիլ, se mettre en ordre, se disposer, se mettre en train, se mettre à ; ի— անկեալ ասել, se mettre à dire, continuer à parler; ի— գալ, se mettre en ordre, s'arranger; — դնել, mettre ordre, de l'ordre; *—ի դնել, mettre en ordre; խանգարել զկարգն ou *—ն աւրել, détruire, déranger l'ordre; եւ որ իկարգին, et le reste, et cætera, et ainsi de suite; ի— աշխարհի մտանել, se marier; —ք ուղղութեան, les règles de la probité; վրդովել զ—, troubler l'ordre; —բանից, suite, style; անդրէն ի— բանին իվեր ելանել, revenir à son discours, reprendre son discours; դաշնակեալ կարգք, harmonie; — բնութեան, règne de la nature.

Կարգաբանեմ, եցի vn. faire un discours suivi.

Կարգաբանութիւն s. le bon ordre d'un discours, ordre, méthode.

Կարգագրեմ, եցի vn. écrire en ordre, mettre par écrit.

Կարգադիր, դրաց s. celui qui met en ordre, qui met de l'ordre, ordonnateur.

Կարգադրեմ, եցի va. mettre ordre à, mettre en ordre, ordonner, disposer, arranger, organiser.

Կարգադրութիւն s. ordre, ordonnance, arrangement, disposition, organisation.

Կարգալից a. plein d'ordre.

Կարգաթող a. défroqué; — լինել, se défroquer, jeter le froc aux orties.

Կարգած s. ordre; a. établi.

Կարգակից a. s. qui est du même ordre, compagnon de sacerdoce, collègue.

Կարգապետ, աց s. chef, fondateur ou général d'un ordre.

Կարգապետութիւն s. hiérarchie; généralat.

Կարգավար, ի s. inspecteur.

Կարգաւոր a. rangé, mis en ordre, bien ordonné, réglé, régulier; sm. ecclésiastique.

Կարգաւորաբար, Կարգաւորապէս adv. avec ordre, régulièrement.

Կարգաւորեմ, եցի va. ordonner, mettre en ordre, ranger, arranger, disposer.

Կարգաւորութիւն s. régularité, ordre, arrangement.

Կարգեմ, եցի va. mettre en ordre, ordonner, ranger, arranger, régler, disposer; destiner, prescrire, fixer, assigner, désigner, affecter, enjoindre, diriger, statuer, imposer; établir dans une place, instituer, constituer, charger de; ranger parmi, mettre au nombre; ranger en bataille, mettre en rang; *marier; կարգեալ ընդ իշխանութեամբ, subalterne.

Կարգընկեցութիւն s. dégradation, destitution forcée de son rang.

Կարգընկէց V. Կարգաթող; — առնել, dégrader, destituer de son rang.

Կարգիչ s. celui qui met en ordre, ordonnateur.

Կարդամ, ացի va. appeler, appeler à haute voix, à toute voix, invoquer; implorer, réclamer, crier, s'écrier; appeler, nommer; appeler, faire venir; évoquer; lire; — յօգնութիւն, appeler au secours; — զօգնականութիւն, implorer le secours de; — զանուն ուրուք, invoquer le nom de.

Կարդացումն s. lecture.

Կարդինալ, ացի s. cardinal.

Կարդինալութիւն s. cardinalat.

Կարելի a. possible; — է, il est possible; չէ —, il n'est pas possible, ce n'est pas possible.

Կարեկիր a. compatissant, sensible.

Կարեկից a. compatissant, sensible; — ք մարմնոյ, les amis intimes, les parents; — լինել V. Կարեկցիմ.

Կարեկցաբար adv. avec compassion, avec un air de compassion; — հայել, regarder d'un œil de compassion.

Կարեկցիմ, եցայ vn. compatir, être touché de compassion, avoir pitié, prendre en pitié, ressentir de la compassion pour qn., le plaindre, s'intéresser à lui.

Կարեկցութիւն s. compassion, pitié; — ք V. Կարեկցաբար.

Կարեմ, եցի va. coudre; — հարեւանցի, faufiler.

Կարեմ, րացի vn. pouvoir, être capable de, à même de, en force de, en état de, venir à bout de; ոչ եւս —, n'en pouvoir plus; չկարացի, je n'ai pas pu, je n'ai pas su; չկարէր լուռ կալ, il ne pouvait s'empêcher de parler.

* Կարենամ V. Կարեմ vn.

Կարեսէր a. passionné, vicieux.

Կարեվէր a. blessé grièvement, mortellement; — խոց, blessure mortelle, profonde; — խոցել՝ առնել, blesser grièvement, mortellement, donner un coup mortel.

Կարեւան, ացի s. caravane.

Կարեւոր, ացի a. nécessaire; important, urgent, pressant, grave, pressé, impérieux, considérable, sérieux, essentiel; intime, dévoué, attaché; — բարեկամ, intime ami; — սիրելի, personne fort chère; — հարկ, grande nécessité, urgence, nécessité absolue; — ք, le nécessaire; զրկիլ իկարեւորացս, être privé du nécessaire; — ք բնութեան՝ կենաց, les nécessités de la nature, de la vie; — ք ou — անդամք, les parties génitales; — լինել, être nécessaire, urgent; — է, il est nécessaire; — է զի, il est important que, il importe que; — զանձն ընծայեցուցանել, se rendre nécessaire; — համարել՝ դատել, juger nécessaire; — պէտք, les vrais besoins; adv. beaucoup.

Կարեւորագոյն a. très-né-

cessaire, le plus nécessaire, très-important, de haute importance.

Կարեւորութիւն s. nécessité; importance, urgence.

Կարեւորք V. **Կարեւոր**.

Կարէմեռն V. **Կարամեռն**.

Կարթ, ից sm. hameçon; ligne; ergot; os de la jambe, jambe, tibia, jarret; crochet, croc; — ընկենուլ, jeter l'hameçon.

Կարթակոտոր առնեմ va. couper les jarrets, les nerfs.

Կարթեմ, եցի va. pêcher à l'hameçon, à la ligne, prendre à l'hameçon; fig. amorcer, prendre à l'amorce, séduire; vn. s'écarter, s'éloigner.

Կարթընկէց a. celui qui pêche à l'hameçon, à la ligne, pêcheur.

Կարթուսավանք, նաց sm. chartreuse.

Կարթուսեան a. s. chartreux.

Կարժ, ի sm. écheveau; — գործել, dévider, mettre en écheveau.

Կարժատ, ի s. dévidoir.

Կարի adv. très, fort, beaucoup; — իմն, — յոյժ, — քաջ, considérablement, extrêmement, excessivement, infiniment, à outrance, trop, par trop, éperdument, au dernier point, souverainement; եւ — քաջ, եւ — իսկ քաջ, assurément, sans doute, oui sans doute, certes, certainement, en vérité; et la chose devait être ainsi.

Կարիճ, ճաց s. scorpion; astr. scorpion; bâton épineux; իւղ կարճի, huile de scorpion, scorpiojelle.

Կարիտոս V. **Պինասպաս**.

Կարիք, րեաց s. affections, passion; affliction, malheur, souffrance, maladie, douleur; nécessité, besoins, plaisirs; imperfection, défaut, vice; parenté; ի կարիս իմ, dans mes malheurs; անհրաժեշտ —, les nécessités les plus pressantes; — որովայնի, besoin naturel; ելանել արտաքս վասն կարեաց, sortir pour un besoin, faire ses besoins; կարիս առնել, compatir, plaindre, avoir pitié, regretter; կարեօք ֆասանել իվերայ, assaillir, attaquer en foule.

Կարծ s. conjecture, hypothèse, supposition, opinion; ի — adv. par conjecture, conjecturalement, par supposition, en supposant; ի — դատել, juger par conjecture.

Կարծական a. conjectural, hypothétique; suspect.

Կարծեալ a. cru, supposé, considéré, prétendu.

Կարծելի a. supposable, présumable; — է, il est à supposer, à présumer que.

Կարծեմ, եցի va. croire, penser, juger, présumer, se figurer, s'imaginer, conjecturer, compter, estimer; supposer; soupçonner; կարծէ եթէ, il croit que.

Կարծեցեալ V. **Կարծեալ**.

Կարծեցուցանեմ, ուցի va. faire croire.

Կարծիմ, ծեցայ vn. être cru, considéré, jugé, paraître, sembler; կարծի եթէ, on croit que, il semble que.

Կարծիք, ծեաց s. opinion; pensée, avis; conjecture, supposition, hypothèse; imagination; soupçon; կարծեօք adv. conjecturalement, par supposition; հասարակաց —, opinion publique, l'opinion, l'opinion commune, sens commun; * — ընել ou —ի եղեալ, supposer; ազատամիտ —, opinion libre; * մէկուն վերայ լաւ՝ գէշ — ունենալ, avoir bonne, mauvaise opinion de qn.; նախաժաման —, préjugé; կարծիս բերել զումիմն է, avoir des soupçons sur qn.; բերել մեծ ինչ կարծիս զումեքէ, faire grand cas de qn., l'estimer; ի կարծիս լինել, s'imaginer, croire, se figurer; տալ զպատշաճ կարծիս զումեքէ, donner bonne opinion de qn.; ծախողակի —, prévention; — ընկալեալ ou բազմագունից ընդունելի, les opinions le plus généralement suivies, les opinions les mieux établies.

Կարծողական V. Կարծական.

Կարծր, ծերբ ou ծունք adj. dur, rude, raide, roide, ferme.

Կարծրակեղեւ a. dont l'écorce est dure.

Կարծրանամ, ացայ vn. se durcir, s'endurcir, roidir.

Կարծրասիրտ a. qui a le cœur dur.

Կարծրացուցանեմ, ուցի va. durcir, endurcir

Կարծրերախ adj. (cheval) qui a la bouche dure, qui n'a point de bouche, indomptable.

Կարծրութիւն s. dureté, raideur, fermeté.

Կարկամ, ից a. courbé, recourbé, plié, tortillé, contracté, ankylosé, raide; fig. tenace, avare, chiche; — լեզու, langue engourdie; — շրթունք, voix hésitante.

Կարկամեմ, եցի. Կարկամեցուցանեմ va. courber, recourber, contracter, tortiller, plier, crisper, ankyloser, roidir.

Կարկամիմ, մեցայ vn. se courber, se plier, se contracter, se tortiller, rabougrir, se retirer, se roidir, se rider, se ratatiner, s'ankyloser.

Կարկամութիւն sm. rétraction, retirement, contraction, crispation, ride; fig. ténacité, avarice.

Կարկանդակ, աց s. gâteau, pâtisserie; մսալիր —, pâté; պտղալից —, tourte.

Կարկաչ, ի sm. murmure, bruit des eaux; gazouillement, gazouillis, chant, ramage des oiseaux; fig. caquet, babil; éclat de rire; — գոռոց, coassement.

Կարկաչանք, նաց s. éclats de rire.

Կարկաչեմ, եցի vn. gazouiller, ramager, chanter; mur-

murer; craquer, éclater; fig. caqueter, babiller; rire aux éclats, éclater de rire; — գոր-ոոց, coasser; — ֆաւուց, caqueter, glousser.

Կարկաչուն a. qui gazouille, qui caquette; murmurant.

Կարկաչ V. Կարկաչ.

Կարկաչահոս, Կարկաչաւահ a. qui coule en murmurant, avec un murmure, murmurant.

Կարկաչեմ V. Կարկաչեմ.

Կարկաչեցուցանեմ, ուցի va. faire murmurer; faire craquer ou éclater.

Կարկառ, աց s. monceau, tas; — վիմաց, monceau de pierres.

Կարկառակոյտ s. monceau, tas, amas, pile.

Կարկառեմ, եցի va. tendre, allonger; présenter, offrir, donner; entasser, amonceler; — զձեռն, tendre, avancer la main; ձեռն ou ձեռն օգնականութեան — ուիմք, tendre la main à qn., lui donner l'assistance, prêter aide.

Կարկառիմ, ռեցայ vn. se tendre, s'allonger, avancer, se baisser en avant, pencher la tête en dehors, se projeter.

Կարկատ, Կարկատանք, նաց s. raccommodage, ravaudage.

Կարկատեմ, եցի va. raccommoder, ravauder, rapiécer; fig. composer, inventer, forger, fabriquer, imaginer; պատրուակս —, chercher un prétexte, de nouveaux refuges.

Կարկատուն a. raccommodé, ravaudé; rapiécé, déguenillé; fig. détaché, sans suite, forgé, fictif, faux, emprunté.

Կարկեհան, աց s. escarboucle (pierre précieuse).

Կարկեմ, եցի. Կարկեցուցանեմ, ուցի va. faire taire, imposer silence, réduire au silence, tenir en silence, fermer la bouche à qn., le désarçonner.

Կարկիմ, կեցայ vn. se taire, garder le silence; կարկեալ կալ, demeurer dans le silence, faire silence; կարկեաց, tiens-toi dans le silence, tais-toi.

Կարկին, կնի, կնաց s. compas; կարկնաւ չափել, compasser.

Կարկինոս V. Խեցգետին.

Կարկնաբոլոր a. compassé.

Կարկնատուփ, տփոյ s. boîte à compas.

Կարկուտ, կտի s. grêle; — տեղայ, il grêle; ֆարկանել կարկտիւ, grêler, gâter par la grêle.

Կարկուրայ, ի s. chaloupe.

Կարկտաբեր, Կարկտածու a. qui produit, qui amène la grêle.

Կարկտաֆար a. battu par la grêle, grêlé; — առնել, grêler, battre ou gâter par la grêle.

Կարկտեմ, եցի vn. grêler; կարկտէ, il grêle, il tombe de la grêle.

Կարճ, ոյ a. court, petit;

court, bref, abrégé, laconique ; կարճոյ ճանապարհ, le chemin le plus court, le plus court chemin ; ընդ կարճոյ գնալ, aller par le plus court chemin, prendre le chemin le plus court ; — իկարճոյ ou իկարճոյ a. court, bref ; adv. brièvement, en abrégé, avec concision ; * — կտրել, couper court ; ի կարճոյ ցատանել, couper court, exposer brièvement, en peu de mots, mettre en raccourci.

Կարճաբան a. concis, laconique ; adv. en peu de mots.

Կարճաբանեմ, եցի vn. parler, dire en peu de mots.

Կարճաբանութիւն s. laconisme, concision, brièveté.

Կարճաբերձ a. court, petit, rabougri, bas.

Կարճաբուն adj. dont la hampe, le bois est court ; — գեղարդն, thyrse ; — տէգ, demi-pique, lance.

Կարճազգեստ a. dont le vêtement est court, court-vêtu ; s. veste, jaquette.

Կարճակեաց a. dont la vie est courte.

Կարճակտուր a. tronqué, écourté, concis.

Կարճահաս a. de peu d'intelligence.

Կարճահասակ a. qui a la taille courte, court de taille, petit, courtaud.

Կարճամիտ a. impatient ; pusillanime ; esprit bouché, imbécile, nigaud, niais.

Կարճամտութիւն V. Կարճմտութիւն.

Կարճապատում adv. brièvement, en peu de mots.

Կարճապարանոց a. qui a le cou court.

Կարճառօտ a. bref, court, concis, succinct, laconique ; —, կարճառօտիւք, կարճառօտս adv. brièvement, en raccourci, avec concision, en abrégé, en peu de mots, laconiquement.

Կարճառօտութիւն s. brièveté, concision.

Կարճաստուեր, աց s. brachycsien.

Կարճատեմ, եցի va. raccourcir, mettre en raccourci, abréger ; vn. raccourcir ; կարճատէ օրն՝ տիւն, le jour baisse, diminue, la nuit commence à venir, le jour commence à baisser ; կարճատեն աւուրք, les jours raccourcissent.

Կարճատես a. qui a la vue courte, myope ; — լինել, avoir la vue basse, être myope.

Կարճատեսութիւն sm. vue basse ou courte, myopie.

Կարճեմ, եցի va. raccourcir, accourcir, mettre en raccourci, abréger ; tronquer, écourter, couper court, arrêter tout court, retrancher, supprimer, retenir, réprimer, interrompre, empêcher, arrêter, épuiser, faire cesser ; — ի կենաց, mettre à mort, faire périr ; — զանձն ի կենաց, se donner la mort, se tuer ; — զբարբառ ուրուք, interrompre qn. ; — իմ

vn. se raccourcir, raccourcir; s'abréger; se retenir, cesser; s'épuiser; — ի կենաց, cesser de vivre, mourir; զրուցատրութեամբ կարճի ճանապարհին, la conversation abrége le chemin.

Կարճամանակեայ a. de peu de temps.

Կարճիկ, ճկան a. s. petit homme, nain, pygmée, bamboche, nabot.

Կարճին s. racine.

Կարճիչ s. celui qui empêche, fait cesser.

Կարճմտեմ, եցի vn. s'impatienter, perdre patience.

Կարճմտեցուցանեմ, ուցի v. a. impatienter, faire perdre patience.

Կարճտութիւն s. impatience; pusillanimité.

Կարճովին adv. radicalement, arrachant jusque dans ses racines, arrachant la racine avec.

Կարճոտի adj. pusillanime; impatient.

Կարճոտն, տին a. qui a les pieds courts; s. basset.

Կարճութիւն s. brièveté; raccourcissement, accourcissement.

Կարճունչ a. qui a le nez court.

Կարմելեան a. s. carmel.

Կարմելուհի sf. carmélite.

Կարմիր, մրոյ, մրով ou մրաւ a. rouge; rubicond, vermeil; s. rouge, couleur rouge.

Կարմրագեղ a. d'un beau rouge, vermeil.

Կարմրագիր, գրոյ s. écriture rouge.

Կարմրագոյն a. rouge, de couleur rouge.

Կարմրագունիմ, եցայ vn. devenir rouge, rougir; — յամօթոյ, rougir de honte.

Կարմրադեղ, ոց s. carmin; encre rouge, rosette.

Կարմրադեղձ, ից s. pêche rouge.

Կարմրազարդ a. orné de rouge.

Կարմրազգեստ a. vêtu de rouge.

Կարմրալանջ sm. rouge-gorge.

Կարմրալար, Կարմրաճիր a. bordé de rouge; — շրթունք, lèvres vermeilles, de corail.

Կարմրախայտ, ի s. truite.

Կարմրախնձոր, ոյ s. pomme rouge, pomme d'api.

Կարմրակտուց a. dont le bec est rouge.

Կարմրածուկն, ծկան sm. rouget.

Կարմրայտ a. qui a les joues rouges ou vermeilles, rougeaud.

Կարմրանամ, ացայ vn. rougir, devenir rouge.

Կարմրանկարկ a. teint en rouge.

Կարմրաշուշան s. amaryllis.

Կարմրատանձ, ից s. poire rouge.

Կարմրատեսիլ adj. rouge, rougeâtre.

Կարմրատուտն, տտան s. rouge-queue.

Կարմրացուցանեմ, ուցի va. rougir, rendre rouge.

Կարմրափայլ a. qui brille d'un éclat rouge.

Կարմրաքար, ի s. hématite, sanguine.

Կարմրերանգ, Կարմրերփեան a. de couleur rouge, coloré en rouge, vermeil.

Կարմրիմ V. Կարմրանամ.

Կարմրորակ a. rougeâtre.

Կարմրութիւն s. rougeur.

Կարշն s. nerf; fig. force.

Կարշնեղ a. nerveux, robuste, vigoureux.

Կարշնեղութիւն s. force, vigueur.

Կարող a. puissant; capable; — լինել V. Կարողանամ.

Կարողական a. potentiel; s. acte de procuration.

Կարողանամ, ացայ vn. pouvoir, être capable, être à même, en état de.

Կարողապէս adv. puissamment.

Կարողացուցանեմ, ուցի a. rendre capable, donner des forces à, mettre à même, en état de, faciliter les moyens, fortifier.

Կարողութիւն s. puissance, pouvoir, force; faculté, capacité, portée; moyens, ressources, moyens, richesses; — է, il est possible, il y a moyen; ոչ է —, ce n'est pas possible, il n'y a pas moyen.

Կարոս, ի s. maceron.

Կարուակ, ագ sm. cordonnier.

Կարուակութիւն s. cordonnerie.

Կարուքիւն V. Կարողութիւն.

Կարուրայ, ի s. vase de nuit.

Կարօտ a. qui a besoin, qui manque de, nécessiteux, indigent; s. besoin, nécessité; désir, envie; — լինել, avoir besoin; * — քաշել, avoir envie, souhaiter, soupirer après.

Կարօտական adj. nécessiteux.

Կարօտակէզ a. brûlé d'envie, très-désireux.

Կարօտանամ V. Կարօտիմ.

Կարօտանք V. Կարօտութիւն.

Կարօտացուցանեմ, ուցի va. rendre nécessiteux.

Կարօտեալ a. nécessiteux, qui manque du nécessaire, indigent.

Կարօտիմ, տեցայ vn. manquer de, être dans le besoin, dans l'indigence, être dépourvu de; avoir besoin de; désirer, soupirer après, aspirer à; ց— իմիք, n'avoir besoin de rien; ոչ եւս — ումեք, n'avoir plus besoin de qn., se passer de lui.

Կարօտութիւն s. indigence, dénûment; besoin, nécessité; désir, envie.

Կացին, ցնոյ, ով s. hache, cognée.

Կաց մնաց s. reste, débris; V. Ժողովմ.

Կացնաւոր sm. porteur de hache, sapeur.

Կացութիւն s. état, position; *վատ —ե մէջէ, il est dans un

mauvais état, dans une mauvaise situation.

Կացուրդ, ցրդից, դ-ոց s. réunion, assemblée générale et solennelle; jour de fête, de foire; solennité, pompe; jeux solennels, spectacle; hymne, cantique.

Կացուցանեմ, ուցի va. placer, établir, poser, fixer, mettre, dresser, élever, constituer, instituer, créer, destiner; rendre, faire; **ղ-որ՝ երջանիկ —**, rendre puissant, heureux; **շնորհապարտ —**, obliger; **իմ-ոյ-ութիւն —**, mettre en servitude; **տէր՝ իշխան —**, rendre maître, élever à la dignité; **ժառանգ —**, instituer un héritier.

Կացրդական a. qui concerne les assemblées générales ou les fêtes solennelles, pompeux, solennel; rhét. du genre démonstratif.

Կացք, ցից s. état, conduite, contenance.

Կաւ, ոյ, ով s. argile, glaise, terre à potier; limon, boue, bourbe.

Կաւաբեր a. argilifère.

Կաւագործ, աց s. potier, briquetier; V. **Արհեստագործութիւն.**

Կաւագործութիւն s. travail fait avec de l'argile, métier de potier.

Կաւակերպ a. argiliforme.

Կաւակերտ a. construit avec de l'argile, avec de la boue.

Կաւանամ, ացայ vn. se changer en argile, en boue.

Կաւատ, ից s. maquereau; **կին —, կաքերելլե, entremetteuse, appareilleuse.**

Կաւատեսակ a. argiloïde.

Կաւատութիւն s. maquerellage.

Կաւաքար, ի s. argilolithe.

Կաւեայ, Կաւեղէն a. d'argile, de limon, argileux.

Կաւիճ, ւճաց s. craie.

Կաւուտ a. argileux.

Կափարիչ s. couvercle; — **սկւոյ**, la pale.

Կափարում s. tombeau.

Կափկափեմ, եցի va. grincer; — **զատամունս, — des dents; — իցրտոյ**, grelotter.

Կափոյց, ուցի s. soupape.

Կափուլ, ից s. piége, attrapoire.

Կափումն s. action de fermer; action de se coller, de s'attacher, collage.

Կափուցանեմ, ուցի va. fermer; — **զաչս ի լոյս**, fermer les yeux à la lumière; — **զաչս ուրուք**, fermer les yeux à qn.

Կափուցումն s. action de fermer.

Կափչիմ, փեայ, փուցեալ vn. se coller, s'attacher, adhérer.

Կաքաւ, ոց, ուց, աց s. perdrix; **ծաց —, perdreau; — կրկչէ, le — cacabe.**

Կաքաւ, Կաքաւք s. danse, ballet.

Կաքաւածեւ adv. en forme de danse, en dansant; — **պար**, danse.

Կաքաւանք V. **Կաքաւ.**

Կաքաւասէր a. qui aime la danse.

Կաքաւարան, աց s. lieu de danse, bal.

Կաքաւեմ, եցի vn. danser; V. Կռիւ.

Կաքաւեցուցանեմ, ուցի va. faire danser.

Կաքաւիչ s. danseur, danseuse.

Կաքաւիկ s. perdreau.

Կեամ, կեցի, կեաց, կեցեալ vn. vivre, être en vie, jouir de la lumière; passer sa vie, mener une vie; exister, subsister; se porter; բարւոք —, se porter bien, aller bien, être bien portant, être en bonne santé; զիա՞րդ կեաս, comment vous portez-vous? comment allez-vous? ո՞րպէս կեայ նա, comment se porte-t-il? comment va-t-il? կելով կեալ, vivre de la vie, vivre de la véritable vie; յաւիտեան կեաց, que ta vie soit éternelle; կեցցէ արքայ, vive le roi; կեալ բարեբաստիկ, vivre heureux; առատութեամբ —, vivre à l'aise, dans l'aisance; — ի ստացուածոց իւրոց, vivre de ses biens, subsister de ses fonds; — յընչից այլոց, vivre aux dépens d'autrui.

Կեանք, կենաց s. vie, jours, existence; santé; genre de vie, conduite; mœurs; moyens d'existence, biens, patrimoine, fortune; cette vie; le monde; յաւիտենական —, la vie éternelle; ի կենաց անկանել՝ սպականել, perdre la vie, mourir; ի կենաց արկանել՝ զրկել՝ կարճել՝ լուծանել՝ բառնալ, ôter la vie, mettre à mort; ցկեանս, pour la vie; à vie; ի կեանս իմ, dans ma vie; de ma vie; երբեք ի կեանս իմ, jamais de la vie; զամենայն աւուրս կենաց իմոց, toute ma vie; անպաճոյճ՝ սակաւապետ՝ անդորրաւէտ՝ խաղաղաւէտ՝ անարատ՝ շինական՝ խստամբեր՝ դժոխըմբեր՝ վտանգալից՝ բազմավրդով՝ վատ՝ փափկասուն՝ հեշտալի՝ զուարճալից՝ չափաւոր՝ ժիր՝ զգաստ՝ բարեկարգ՝ վաստակասէր՝ տեսական՝ չարակեաց՝ անգործ՝ անշուք ou աննշան —, une vie simple, frugale, tranquille ou paisible, pacifique, pure, champêtre, dure ou austère, insupportable ou affreuse, périlleuse, agitée ou accidentée, lâche, délicate, délicieuse, amusante, modérée, active, sobre, réglée, laboricuse, contemplative, misérable, oisive, obscure; սոսկական՝ անզբօս՝ հովուական վարել կեանս, mener une vie privée, sérieuse, pastorale; տալ զկեանս իւր վասն, donner sa vie pour; ի վտանգի կան — նորա, sa vie est en danger, il y va de sa vie; ի վտանգ արկանել զկեանս, *—ը վտանգի մէջ դնել, mettre sa vie en péril, exposer sa vie au danger; ազատել զկեանս, sauver la vie; դողալ ի վերայ կենաց ուրուք, trembler pour la vie, pour

les jours de qn.; սուլ են —, la vie est courte; հասարակաց վարել կեանս, vivre en commun; բերկրալից վարել կեանս, mener joyeuse vie; ընդ մէջ կենաց եւ մահու լինել, être entre la vie et la mort; շահել զկեանս, gagner sa vie; — զերծ ի իրաց եւ ի կրից, une vie exempte d'inquiétudes et de passions; ձգել՝ անցուցանել զկեանս, passer sa vie, filer ses jours; *քաշուած —, vie retirée; հանդերձեալ —, la vie future; ընծայք վախճան՝ երկարութիւն կենաց, le cours, la fin, la durée de la vie; կեանս տալ՝ պարգեւել, donner, accorder la vie; կորուսանել զկեանս, perdre la vie; իրաժարել իկենաց, renoncer à la vie; ելանել իկենաց, sortir de la vie.

Կեդրոն, etc., V. Կենդրոն, etc.

Կեղ, ոց s. ulcère; plaie.

Կեղալից a. ulcéreux.

Կեղակարծ adj. douteux, chanceux, précaire, ambigu, incertain, suspect; soupçonneux, méfiant; — լինել, être suspect, être mis en doute; — Ծուիլ, paraître douteux.

Կեղակարծելի V. Կեղակարծ.

Կեղակարծեմ, եցի vn. douter, se douter, soupçonner, se défier.

Կեղակարծիք, ծեաց. Կեղակարծութիւն s. doute, incertitude, soupçon, défiance.

Կեղանկ s. fistule.

Կեղեմ, եցի va. ulcérer, blesser; fig. vexer, tourmenter, maltraiter.

Կեղեստինեան s. célestin; — կրսան, célestine.

Կեղերջական a. plaintif.

Կեղեւ, ոց sm. écorce; — տանձի՝ խնձորոյ, pelure de poire, de pomme; — ընկուզոյ, écale de noix; — սոխոյ, tunique d'un oignon; — հացի, croûte.

Կեղեւանք, նաց s. écaille; écale; écorce; pelure.

Կեղեւեմ, եցի va. écorcer, écaler, peler, dépouiller de son enveloppe; — զհաց, écroûter le pain; — զպտուղս, peler.

Կեղեքածք sm. écorchure, égratignure, déchirure, érafflure, excoriation.

Կեղեքեմ, եցի va. écorcher, égratigner, déchirer, lacérer, effleurer, érafler, excorier; fig. écorcher, maltraiter, vexer; — զսիրտ, déchirer, ronger le cœur; — զմիմեանս, se déchirer, s'entre-déchirer.

Կեղեքումն s. déchirement; violence, vexation.

Կեղի, ից s. médimne (mesure pour les choses sèches).

Կեղծ a. feint, dissimulé, faux, fictif, artificiel, factice, postiche, emprunté, affecté, controuvé; կեղծս իկեղծս adv. sous des formes dissimulées, sous de faux aspects, d'une manière simulée; ոչ կեղծս իկեղծս գործել, il agit sans déguisement.

Կեղծամ s. cheveux postiches, perruque.

Կեղծաւոր, աց s. hypocrite, dissimulé.

Կեղծաւորաբար adv. avec hypocrisie, avec dissimulation.

Կեղծաւորական adj. hypocrite, dissimulé, feint.

Կեղծաւորակից sm. compagnon d'hypocrisie.

Կեղծաւորանամ, ացայ. Կեղծաւորիմ, եցի. Կեղծաւորիմ, բեցայ vn. faire l'hypocrite, simuler, dissimuler, feindre, faire semblant de, prendre un ton, un visage ou des manières empruntés, contrefaire, affecter, faire la chattemite; Կեղծաւորեալ բարեպաշտ, faux dévot, cagot, cafard, tartufe.

Կեղծաւորութիւն s. hypocrisie, dissimulation; — իբարեպաշտութեան, cagoterie, cagotisme, cafarderie, cafardise.

Կեղծեմ, եցի vn. feindre, dissimuler, simuler, contrefaire, faire semblant; չ— ինչ, ne dissimuler rien, jouer cartes sur table; Մեռանել —, faire le mort; խօթութիւն —, simuler une maladie, faire le malade.

Կեղծիք, ծեաց sm. fiction, feinte, dissimulation, simulation, faux semblant, faux dehors, chimère; կեղծեօք adv. fictivement.

Կեղծօձիք, ծեաց s. faux-col.

Կեղտ, ոյ, ի, ոց s. tache, souillure; fig. tache, souillure, flétrissure; a. taché, souillé; — անուն, infamie, déshonneur, flétrissure, discrédit; Հանել զ—, ôter ou enlever les taches, dégraisser.

Կեղտահան, աց s. dégraisseur.

Կեղցաւ V. Քաղցկեղ.

Կեմ, ոյ, ով s. corde d'herbe, de jonc.

Կենագործ a. vivifiant.

Կենագործեմ, եցի va. vivifier, animer, ranimer.

Կենագործութիւն sm. vivification.

Կենազրաւ, Կենախուզ adj. qui ôte la vie, mortel, tuant.

Կենակից s. qui vit ensemble, compagnon, compagne; époux, épouse; — լինել, vivre ensemble, cohabiter, s'accointer, s'entretenir; չկամիմ ընաւ — առնդ լինել, je ne veux point d'accointance avec cet homme.

Կենակցութիւն s. vie passée ensemble, commerce de la vie, vie commune, accointance, compagnie, société, entretien; այնպիսի սերտ եղեւ ինձ — ընդ..., ma vie fut tellement liée à celle de...

* Կենամ, կեցայ, կեցիր vn. rester, demeurer; V. Կամ; պարապ —, rester oisif, demeurer les bras croisés.

Կենասէր a. qui aime la vie, qui tient à la vie.

Կենասպառ a. qui épuise, consume la vie.

Կենատու a. qui donne la vie.

Կենարար, աց a. vivifiant; s. sauveur, rédempteur; bot. germandrée, chamédrys.

Կենդակ, աց sm. signe ou constellation du zodiaque.

Կենդանաբան, ից s. zoologue, zoologiste.

Կենդանաբանական a. zoologique.

Կենդանաբանութիւն s. zoologie.

Կենդանաբաշխ a. qui distribue, qui donne la vie.

Կենդանաբեր, աց a. qui porte la vie, vivifiant, vital; s. zodiaque.

Կենդանաբոյս, բուսոց sm. zoophyte.

Կենդանագիր, գրաց sm. portrait; peintre; նկարել՝ յօրինել զ—, peindre, faire le portrait; գեղեցիկ՝ ճշգրիտ —, beau, parfait portrait; հասակաչափ՝ փոքր՝ մանրանկար —, portrait en grand ou au naturel, en petit, en miniature.

Կենդանագործ a. vivifiant.

Կենդանագործեմ, եցի va. vivifier.

Կենդանագործութիւն sm. vivification.

Կենդանագրած s. portrait.

Կենդանագրեմ, եցի va. faire un portrait, peindre.

Կենդանագրութիւն s. portrait; zoographie.

Կենդանածին, ծնաց a. qui engendre des êtres vivants, vivipare, mammifère.

Կենդանածնեմ, եցի va. engendrer des êtres vivants, mettre bas des petits tout vivants, être vivipare; engendrer, faire vivre, conserver vivant.

Կենդանածնութիւն s. action de produire des êtres vivants.

Կենդանակ V. **Կենդակ**.

Կենդանակամար, ի s. zodiaque.

Կենդանական a. vital, vivifiant; animal; sm. signe du zodiaque.

Կենդանականութիւն s. vitalité.

Կենդանակերպ, ից s. signe du zodiaque.

Կենդանակիր a. qui porte la vie.

Կենդանահատութիւն sm. zootomie.

Կենդանածիր a. qui donne la vie.

Կենդանանամ, ացայ vn. revivre, s'animer, se ranimer; ressusciter.

Կենդանապահ, ի a. qui conserve vivant, qui conserve la vie.

Կենդանապաշտ s. zoolâtre.

Կենդանապաշտութիւն sm. zoolâtrie.

Կենդանապարգեւ a. qui fait don de la vie.

Կենդանասեր V. **Կենդանածին**.

Կենդանասէր a. qui aime la vie; qui aime les animaux.

Կենդանասիրութիւն s. m. amour de la vie, des animaux.

Կենդանաստեղծ V. **Կենդանարար**.

Կենդանատիպ a. vif, vivant, par une narration très-vive.

Կենդանատու a. qui donne la vie, vivifiant.

Կենդանատունկ, տնկոյ s. zoophyte.

Կենդանատուր V. Կենդանատու.

Կենդանարար, աց a. vivifiant.

Կենդանարարութիւն s. vivification.

Կենդանացու a. vivant; vivifiant.

Կենդանացուցանեմ, ուցի va. vivifier, animer, douer de la vie, rendre à la vie, ranimer, raviver; ressusciter.

Կենդանացուցիչ adj. vivifiant.

Կենդանաբար s. zoolithe.

Կենդանի, անւոյ, անեաց a. vivant, vif, animé, frais; vivifiant, qui donne de la vie; s. animal, bête; — է Տէր եւ — է անձն քո եթէ, vive le Seigneur et votre âme, je jure par le Seigneur et par votre vie; — է Տէր եթէ մեռանիցի, vive le Seigneur, il ne mourra pas, je jure par le Seigneur qu'il ne mourra pas; — առնել, vivifier, rendre la vie, ranimer; կենդանեաւ՝ կենդանեօք adv. du vivant de qn.; կենդանեաւ իւրով, de son vivant, en son vivant; կենդանեաւ իսկ իմով, pendant ma vie même, de mon vivant.

Կենդանութիւն s. vie, animation; animalité, vitalité; vivacité; fraîcheur; ի կենդանութենէ արկանել, ôter la vie, mettre à mort, faire mourir; կրել զ—, vivre; ի— ձեր, à votre santé; ի կենդանութեան իւրում, pendant sa vie, de son vivant.

Կենդանւոյն adv. tout vif, tout vivant; de son vivant; a. vif.

Կենդինար, աց s. quintal.

Կենդրոն, Կենդրովն, ի sm. centre, le milieu; — ծանրութեան, centre de gravité.

Կենդրոնախոյս a. centrifuge; — զօրութիւն, force —.

Կենդրոնական a. central.

Կենդրոնականութիւն s. centralité.

Կենդրոնակից a. concentrique.

Կենդրոնածիգ a. centripète; — զօրութիւն, force —.

Կենդրոնացումն s. concentration; — իշխանութեանց, — des pouvoirs.

Կենդրոնացուցանեմ, ուցի va. concentrer.

Կենդրոնաւորեմ, եցի va. centraliser.

Կենդրոնաւորութիւն s. centralisation.

Կենեղուտ a. vif, vivant; vital; vivace.

Կենսաբաշխ V. Կենդանաբաշխ.

Կենսաբեր, Կենսաբուղխ a. qui porte, qui donne la vie, vivifiant.

Կենսաբան, ից s. biologiste, biologue.

Կենսաբանական a. biologique.

Կենսաբանութիւն sm. biologie.

Կենսագիր, գրոյ sm. biographe.

Կենսագրական a. biographique.

Կենսագրութիւն s. biographie ; առնել՝ յօրինել զ— ուրուք, faire la — de qn.

Կենսածին a. qui engendre la vie, vivifiant.

Կենսական a. vital ; — օդ, air — ; — զօրութիւնք, forces vitales.

Կենսակիր a. qui porte la vie, vivifiant ; vif, animé, vivant.

Կենսառիթ a. qui cause la vie, vivifiant.

Կենսասէր a. qui aime la vie.

Կենսատու, Կենսատուր V. Կենդանատու.

Կենսացուցանեմ V. Կենդանացուցանեմ.

Կենցական a. qui peut, qui doit vivre, vital.

Կենցաղ, ոյ s. vie ; mœurs, conduite ; monde ; վարել անփառունակ —, mener une vie obscure ; պարզ՝ սակաւապետ՝ քաղցր ou անձնդիւր՝ բարեկարգ՝ անշուք՝ ճեշտին՝ հովուական —, une vie simple, frugale, douce, réglée, obscure, aisée, pastorale ; սոսկական —, condition, vie privée ; վճարել ի կենցաղոյս, cesser de vivre, mourir ; V. Կեանք.

Կենցաղական a. mondain ; terrestre, temporel, passager ; V. Կենցաղօգուտ.

Կենցաղակից V. Կենակից.

Կենցաղասէր a. qui aime la vie, le monde, mondain.

Կենցաղավարեմ, եցի. Կենցաղավարիմ, րեցայ vn. vivre, subsister, se conduire, se comporter, s'entretenir.

Կենցաղավարութիւն s. action de passer sa vie, manière de vivre ; vie, conduite ; savoir-vivre ; entretien.

Կենցաղիմ V. Կենցաղավարիմ.

Կենցաղօգուտ a. utile à la vie, à la vie humaine, utile au genre humain ; d'utilité publique.

Կենցաղօգտութիւն s. utilité publique, utilité.

Կեչտ V. Դեն.

Կեռաս, ից s. cerise.

Կեռասենի, նւոյ, նեաց sm. cerisier ; —ք, cerisaie.

Կեռասօղի, ղւոյ s. kirsch, kirsch-wasser.

Կեռիկ s. alluchon.

Կեռնեխ, աց s. grive.

Կեսար, ու, աց s. césar, empereur.

Կեսուր, սրի s. belle-mère, la mère du mari.

Կեսրայր, առն s. beau-père, le père du mari.

Կետադրեմ, եցի va. ponctuer.

Կետադրութիւն s. ponctuation.

Կետային a. cétacé.

Կետոս s. baleine, cétacé.

Կեր, ոց s. nourriture, pâture, proie ; fig. appât, leurre, amorce ; — առնուլ, prendre de la nourriture ; — լինել, être la proie, la pâture ; se laisser amorcer ; — արկանել, amorcer, appâter, leurrer.

Կերակուր, կրոց sm. mets, manger, nourriture, aliment, subsistance, vivres ; repas, pâture, proie ; — տալ՝ արկանել, donner à manger ; ունի՞ք ինչ —, avez-vous quelque chose à manger? — առնուլ, prendre de la nourriture, manger ; առնուլ ի —, prendre pour nourriture ; — լինել, être la proie, la pâture ; ազնիւ՝ քաղցրահամ՝ փափուկ —, mets excellent, délicieux, délicat.

Կերակրեմ, եցի va. nourrir, donner à manger, alimenter, élever ; — իմ vn. être nourri, se nourrir, manger.

Կերակրիկ s. petite nourriture.

Կերակրիչ s. nourricier, qui nourrit, qui donne à manger.

Կերակրողական a. nourrissant, nutritif.

ԿերակրչուԹիւն s. action de nourrir, économat ; intendance des finances, administration.

Կերատ, ի, ոց s. pepin des caroubes ; carat.

ԿերեցուԹիւն V. ՇատակերուԹիւն.

Կերիչ s. mangeur ; rongeur.

Կերկեր a. enroué, rauque ; — ձայն, voix enrouée.

Կերկերիմ, ընցայ vn. être enroué, s'enrouer ; կերկերեալ ձայն՝ բարբառ, voix enrouée ou rauque.

Կերկերումն s. enrouement.

Կերմոս, ի s. petite pièce de monnaie.

Կերող, ոց a. s. mangeant, mangeur ; — եւ արբեցող, bien mangeant, bien buvant ; այր —, homme de bonne chère, bâfreur.

ԿերողուԹիւն V. ՇատակերուԹիւն.

Կերոն, ի s. cierge.

* Կերուխումբ, ի sm. bonne chère, bombance.

Կերպ, ից s. forme, manière, façon, figure, aspect, air ; կերպս իկերպս a. de plusieurs formes ou manières ; կերպս ի կերպս լինել, prendre un visage ou des manières empruntés, dissimuler, se déguiser ; ի կերպս ահագինս, sous les figures les plus hideuses.

Կերպագրեմ, եցի va. former, figurer, représenter.

ԿերպագրուԹիւն s. forme, figure.

Կերպակերպ a. en plusieurs formes, divers.

Կերպանեւեմ, եցի va. façonner, former, figurer.

Կերպանամ, ացայ vn. se former, prendre la forme.

ԿերպաւորուԹիւն s. action de prendre la forme, formation.

Կերպաս, ուց s. étoffe, soierie ; d'étoffe.

Կերպասաբեր a. qui produit de la soie ; — որդ, s. ver à soie.

Կերպասագործ, ացս. faiseur ou fabricant d'étoffes, de soierie ; faiseur de soie, ver à soie.

Կերպասածին որդ s. ver à soie.

Կերպասեղէն, Կերպասի, սւոյ, սեաց a. d'étoffe de soie.

Կերպարան, ի s. face, figure, visage ; mine, air, aspect, forme, effigie, traits, maintien, tenue, apparence, attitude ; idée ; caractère ; état ; V. **Կենդանագիր** ; **ունել զկերպարանս**, avoir l'air de, ressembler à ; **կերպարանս տալ մտացածինս**, donner de fausses idées ; **անպաճոյճ —ք**, un extérieur simple ; **անյողդողդ —**, contenance ferme ; **լուրջ եւ խիստ —**, un air sérieux et sévère ; **իկերպարանս Մենտորի**, sous la figure de Mentor ; **— սեգ եւ սպառնական**, air fier ou superbe et menaçant ; **մեղկ —**, air de mollesse ; **— լուրջ անժպիտ**, air froid ; **աղաչաւոր —**, posture suppliante ; **զկերպարանս իրիք բերել յանձին**, avoir l'air de, paraître ; **առնուլ զկերպարանս ուրուք**, prendre la forme de qn., avoir l'air de qn. ; **զկերպարանս ճշմարտութեան իներքս բերել**, avoir de la vérité, tenir de la vérité, être vraisemblable.

Կերպարանակից adj. conforme, semblable ; **— առնել**, conformer ; **— լինել**, se conformer.

Կերպարանակցութիւն sm. conformité.

Կերպարանաւոր a. formé, figuré ; feint, fictif, déguisé.

Կերպարանափոխ առնեմ va. transformer, changer de face, métamorphoser ; **— զաշխարհ**, changer la face du monde, réformer ; **— լինել**, se transformer, changer de face, se métamorphoser ; **— եղեն իրքն**, les choses changèrent de face.

Կերպարանափոխութիւն s. transformation, métamorphose.

Կերպարանեմ, եցի va. revêtir d'une forme, former, conformer, figurer, faire, représenter, affecter ; fig. déguiser, simuler, assimiler.

Կերպարանիմ, նեցայ vn. prendre la forme de, se former, se conformer ; prendre l'air, la manière de, se donner des airs, contrefaire, affecter, feindre, simuler, dissimuler, faire semblant de, se donner pour, se faire passer pour ; se déguiser ; **զտղայութիւն՝ զխրութիւն՝ զառատաձեռնութիւն —**, faire l'enfant, le sourd, le généreux ; **զառաքինութիւն —**, simuler la vertu, affecter des dehors vertueux.

Կերպարանութիւն V. **Կերպարան** ; fiction, dissimulation.

Կերպացուցանեմ V. **Կերպարանեմ**.

Կերպաւոր a. formé, figuré.

Կերպաւորեմ V. **Կերպարանեմ**.

Կերպաւորութիւն s. forme; formation, conformation.

Կերտ s. construction, bâtisse.

Կերտեմ, եցի va. construire, bâtir, façonner.

Կերտուած s. construction, édifice.

* Կեցնեմ, ուցի va. arrêter.

Կեցուիլ V. Կենդանութիւն.

Կեցուցաքեր V. Կենսաբեր.

Կեցուցանեմ, ուցի va. faire vivre, faire revivre, rendre la vie, vivifier; sauver; հաւատք քո կեցուցին զքեզ, votre foi vous a sauvé.

Կեցուցիչ a. vivifiant; s. sauveur.

Կեցցե՛ս, Կեցցէ՛ int. bravo! hourra!

Կզակ, ացս. menton.

Կզակակապ, ի s. mentonnière.

Կզաքիս, աքսի, սաց sm. martre.

* Կզկտիմ V. Կճկիմ.

Կէս, կիսոյ, ովս. moitié; a. moitié, demi; adv. à moitié, par moitié, à demi; — ժամ, demi-heure; — գիշեր, minuit; կիսով չափ, à demi; ի կանգնոյ եւ իկիսոյ, d'une aune et demie; իկէս ճանապարհին, à demi ou à moitié chemin; ի կէսն վերածել, réduire à moitié; զմեծ — պետութեան, une partie, la grande partie de l'empire.

Կէսք, կիսոց sm. les uns, les autres; կէսք... այլք... les uns... les autres... quelques-uns... des autres...; եւ կէսք դարձեալ, d'autres.

Կէսօր, աւուր s. demi-jour; midi; a. à midi.

Կէտ, կետի ou կիտի s. baleine; astr. baleine; point; moment, instant; terme, fin, but; règle; — նպատակի, but, objet, point de vue; ի— մահուն, à l'article de la mort; — անշարժելի առաջի եդեալ էր, sa maxime fondamentale était de.

Կէտադրեմ, etc. V. Կետադրեմ.

Կէտորս, ացս. baleinier.

Կթան, ացս. laitière.

Կթեղէն s. laitage.

Կթեմ, եցի va. traire; cueillir, récolter, faire la récolte; gagner au jeu; — զայգի, vendanger.

Կթոտ a. chancelant, languissant, faible, abattu, débile.

Կթոտեմ, եցի va. affaiblir.

Կթոտիմ, եցայ vn. chanceler, faiblir; կթոտէին բարձք նորա, il pouvait à peine se tenir sur ses jambes; կթոտէին ծունկք նորա, ses genoux se dérobaient sous lui.

Կթոց, ացս. corbeille, panier.

Կթուիթ a. faible, débile.

Կթուն s. amande d'une noix.

Կթուցեալ V. Կթոտ; — ծունկք, genoux chancelants.

Կիզական a. brûlant, caustique.

Կիզանեմ, կիզի va. brûler.

Կիզանողական a. brûlant, caustique.

Կիզանողութիւն V. Կիզողութիւն.

Կիզանուտ a. combustible.

Կիզելի, ելոյ a. brûlant, ardent; combustible.

Կիզեմ, Կիզեցուցանեմ V. Կիզում.

Կիզիչ, Կիզող a. brûlant, caustique; — հայելի, miroir ardent; s. brûleur.

Կիզողական V. Կիզանողական.

Կիզողութիւն V. Կիզումն.

Կիզում, կիզի va. brûler, embraser, mettre au feu; — արեգական, hâler, brûler.

Կիզումն s. action de brûler, embrasement.

Կիթ, կթից, կթոց s. laitage; lait.

Կիթառ, ի, ով s. guitare; — հարկանել՝ *զարնել, jouer ou pincer de la —.

* Կիժ a. fou, mauvais sujet, vaurien.

Կիծ s. brûlure, cuisson.

Կիկղոպ, ագ s. cyclope.

Կիճ, կճոյ s. marbre.

Կին, կնոջ, կնաւ ou կանամբ s. femme; femme, épouse; ազգ կանանց, le beau sexe; — առնել՝ առնուլ, prendre femme, pour femme, épouser, se marier, donner la main; — աճել զգուստր ուրուք, épouser la fille de qn.; — լինել ումեք, épouser qn.; կին մարդ, la femme; մանկահասակ — գեղեցիկ, une jeune beauté; գեղեցիկ՝ նազելի՝ տգեղ՝ սոսկալի՝ ՅեՅեւամիտ՝ փոփոխամիտ՝ առաքինի՝ կամազնաց՝ բարեպաշտ՝ ամօթխած՝ ողջախոհ՝ լլտի՝ տափոտ՝ զարդասէր՝ հաւատարիմ՝ անհաւատարիմ —, femme belle ou jolie, charmante, laide, affreuse, légère, volage, vertueuse, capricieuse, pieuse, timide ou pudique, chaste, effrontée, impudique, coquette, fidèle, infidèle; սիրել զկանայս, aimer les femmes; հարկանիլ իսէր կնոջ ou *կնկան զարնուիլ, être amoureux, épris d'une femme; պատրել՝ մոլորեցուցանել զկին, tromper, séduire une femme; կեալ ընդ կնոջ, vivre avec une femme; գեղեցկութիւն՝ գեղ՝ շնորհ կնոջ, la beauté, le charme, la grâce de la femme.

Կինաբառիս s. cinabre.

Կինամոմոն, Կինամոն, ի s. cannelle, cinnamome.

Կինճ, Կինջ, կնճաց s. sanglier; — մատակ, laie.

Կինք s. plante du pied.

Կիպարիս s. cyprès.

Կիսաբաժին a. divisé par le milieu.

Կիսաբաց a. à demi ouvert, entr'ouvert, béant.

Կիսաբերան adv. à demi-bouche.

Կիսաբոլոր, Կիսաբոլորակ a. hémicycle, demi-circulaire; s. demi-cercle.

Կիսագունդ, գնդի s. hémisphère; հիւսիսային՝ հարաւային —, — boréal, austral.

Կիսադիք, դից s. demi-dieux.

Կիսաթափանցիկ a. demi-transparent.

Կիսաթոշակ a. qui paye demi-pension.

Կիսաժամ, ու s. demi-heure.

Կիսախողխող a. à moitié ou à demi égorgé.

Կիսակ s. dièse; V. Կիսակատար.

Կիսակառք, ռաց s. coupé.

Կիսակատար a. à moitié fini ou achevé, incomplet, imparfait.

Կիսակենդան adj. à demi vivant.

Կիսակեր a. à moitié mangé.

Կիսակտուր a. à moitié coupé; coupé en deux.

Կիսաձագագ a. à moitié prononcé; — բերան, bouche entr'ouverte, béante.

Կիսակօշիկ, շկի, շկաց s. bottine.

Կիսաճատ a. à moitié coupé.

Կիսածայն, ից a. qui n'a qu'un demi-ton; demi-voyelle; dièse, demi-ton, semi-ton.

Կիսածեռնոց, աց s. mitaine.

Կիսամահ a. à demi mort.

Կիսամասն, Կիսամասնեայ a. partagé par moitié, demi, à demi, incomplet, imparfait.

Կիսամարդ, ոյ sm. demi-homme, eunuque.

Կիսամեայ a. semi-annuel.

Կիսամեռ a. à demi mort.

Կիսամսեայ a. à demi-mois, mimensuel.

Կիսայր V. Կիսամարդ.

Կիսայրեաց a. à demi brûlé, presque brûlé.

Կիսանդրի, դրւոյ, դրեաց s. buste.

Կիսանիստ a. hémiédrique.

Կիսանկար, Կիսապատկեր, ի s. profil.

Կիսասարկաւագ, աց s. sous-diacre.

Կիսասարկաւագութիւն sm. sous-diaconat.

Կիսաչափ s. demi-mesure.

Կիսասեաւ, Կիսասեւ a. brun.

Կիսաստուած V. Կիսադիք.

Կիսատ a. à demi; à demi achevé, inachevé, incomplet.

Կիսարձան V. Կիսանդրի.

Կիսաւեր a. à demi ruiné.

Կիսափակ a. demi-clos, mi-clos, entr'ouvert, béant.

Կիսեփեաց a. à demi cuit.

Կիսէշ V. Չորի.

Կիսոլորակ, ի s. demi-ton.

Կիսովին adv. à demi, à moitié.

Կիվռս, ի s. cube.

Կիտադրեմ, եցի va. mettre des points, ponctuer.

Կիտադրութիւն s. ponctuation.

Կիտանիշ a. ponctué.

Կիտոս, ի, իւ s. baleine, cétacé.

Կիտուած, ոյ, ովք s. pointillage; broderie.

Կիտրոն, ի, իւ sm. cédrat (fruit).

Կիտրոնի, նւոյ, նեաց s. cédrat (arbre).

Կիր, կրոյ, ովք s. chaux; անշէջ —, — vive; պարարտ՝

նիհար՝ ջրաբաշխական —, — grasse, maigre, hydraulique.

Կիր s. ի— աճել՝ առնուլ՝ արկանել, se servir de, employer, user de, faire usage ou emploi de ; mettre en pratique, pratiquer, exercer ; ի— արկումն, usage, emploi.

Կիրակամուտ, մտից s. la veille du dimanche.

Կիրակէ, ից. * Կիրակի s. dimanche.

Կիրառութիւն s. usage, emploi.

Կիրթ a. bien élevé, instruit, exercé, expérimenté ; — ախորժակ, goût exquis ; V. Կրթք ; ընդ — անցանել, exercer, pratiquer ; ընդ — անցուցանել, instruire, exercer ; ի— անկանել զիետ իրիք, se mettre après qch ; կորուսանել զ— հետեւակելոյ, perdre l'habitude de marcher.

Կիրթք s. exercice, pratique, instruction ; իկիրթս առաքինութեան մխել, exercer ou pratiquer la vertu ; անցանել ընդ կիրթս իրիք, s'accoutumer à qch.

Կիրճ, կրճից, աց s. défilé, détroit.

Կիրք, կրից s. passion, souffrance, peine, tourment ; յոյզք կրից, transport de la passion ; գգուել զկիրս, flatter sa passion, ses passions ; կատաղի —, passion enragée ; իդժուարին կիրս գտանել, se trouver dans une position pénible ; զաչացու՝ խօլական՝ նոթածին՝ մոլեգին —, passion aveugle, folle, naissante, furieuse ; մեղկ —, émotions languissantes ; յուզել զկիրս, émouvoir, agiter les passions ; նուաճել զկիրս, asservir, dompter ses passions ; անձնատուր՝ անձնամատն լինել իկիրս իւր, se livrer, s'abandonner à ses passions, lâcher la bride à ses passions.

Կից a. joint, conjoint, uni ; adjoint, adhérent, contigu ; attenant, aboutissant, inhérent ; inséparable ; adv. conjointement, ensemble, en même temps ; — լինել, être annexé.

Կիցք s. jointure, conjonction, union ; coup de pied, ruade ; — ճանապարհի, carrefour ; — անդրեաց, groupe ; կիցս արձակել՝ ընկենուլ, lancer une ruade, donner des coups de pied, ruer, détacher des ruades.

Կիցընկէց s. rueur.

Կիս s. mastic.

Կիւս, Կիւսաիմայ, ից s. devin, aruspice, enchanteur.

Կիւսաիմայութիւն s. goétie.

Կիւրակէ, ից s. dimanche.

Կլանեմ, կլի, կուլ va. avaler ; engloutir, dévorer ; — զօդ՝ զշունչ ou ոգի, respirer.

Կլափն, փին s. mâchoire.

Կլիմայ, ից s. climat.

* Կլեմ, եցի vn. V. Կլանեմ ; fig. avaler, croire, endurer ; ինչ որ ըսեն կկլէ, il gobe tout ce qu'on lui dit, il croit tout ce qu'on dit.

*Կլեցնեմ, ուցի va. faire avaler; fig. faire avaler, faire croire, faire accroire.

Կճանեմ, կճի va. piquer, picoter, mordre; casser, couper (du pain).

Կճատեմ, եցի va. piquer, picoter, mordre.

Կճեմ, եցի va. piquer, mordre; vn. éprouver une démangeaison, démanger.

Կճեցուցանեմ V. Կճանեմ.

Կճիճ s. filou.

Կճիկ, կճկի ou կճկան s. pelote, peloton; պատել իկճիկն, pelotonner, mettre en peloton, peloter; a. pelotonné, tout pelotonné, blotti; — կալ, se mettre en peloton, se pelotonner, se blottir, s'accroupir; *կճիկը դնել, décamper, filer, tirer au large, se sauver.

Կճճի a. regardant, chiche, mesquin, tenace, avaricieux, ladre, sordide, cancre; impur, sale.

Կճճանք, Կճճութիւն s. chicheté, mesquinerie, ténacité, sordidité, lésine, lésinerie, ladrerie, avarice sordide.

Կճկեմ, եցի va. pelotonner; étreindre, serrer, rétrécir, resserrer; — իմ vn. se pelotonner, se mettre en peloton, s'accroupir, se blottir, se tapir; se retirer, se resserrer, se contracter, se rétrécir, se ratatiner, se raccourcir.

Կճկութիւն, Կճկումն s. rétrécissement, contraction, resserrement, raccourcissement, rétraction, crispation; accroupissement.

Կճմլընճուկ s. barbarée.

Կճու a. aigre, âcre, acerbe; fig. piquant, mordant, satirique.

Կճուադեղ, ոյ sm. amer, remède amer; —ս առնուլ, prendre des amers.

Կճուակիճ a. mordant, mordicant, caustique, poignant; — առնել, cuire, brûler; faire éprouver des douleurs aiguës, caustiques.

Կճուեմ, եցի va. cueillir, ramasser,

Կճուիճն, Կճուուիճն sm. âcreté, aigreur; fig. mordacité, causticité.

Կկեմ, եցի va. tisser avec la navette.

Կկզիմ, եցայ vn. s'accroupir, se blottir.

Կկոց, ի, աւ s. navette.

Կկոցիմ, ցեցայ vn. se caver; կկոցեալ աչք, yeux caves, enfoncés; իդուրս կկոցեալ աչք, yeux qui paraissent sortir.

Կկու, աց s. coucou.

Կկուզ նստիմ V. Կկզիմ.

Կկչեմ, եցի vn. s'épanouir, éclore.

Կղամիդ s. chlamyde.

Կղբու ou Կղբի ծու s. castoréum.

Կղեղ s. brou de noix.

Կղեր, Կղերական, աց sm. clergé; clerc.

Կղերական a. clérical.

Կղերանոց, աց s. séminaire.

Կղերիկոս V. Կղեր.

Կղերիկոսական a. clérical.

Կղերիկոսարան, աց s. séminaire.

Կղերիկոսութիւն s. cléricature.

Կղզային a. insulaire.

Կղզեակ, եկի s. petite île, îlot.

Կղզեցի, ցւոյ, ցեաց a. s. insulaire.

Կղզի, զւոյ, զեաց s. île.

Կղթեմ, եցի va. nouer, faire un nœud.

Կղկանթեմ, եցի. Կղկղանթ լինիմ vn. être épris de, se passionner, s'enticher de, s'attacher à, s'affectionner, désirer avec ardeur; soupirer après, aimer tendrement.

Կղկղամ V. Կղկանթեմ.

Կղկղանք, նաց sm. excréments, évacuation, matière fécale; déchet; — ջրաֆալեաց, scorie.

Կղկղեմ, եցի va. passer à la chausse, filtrer, épurer, clarifier.

Կղմինդր, Կղմինտր, տրի, տրոց s. tuile.

Կղմնտրագործ, աց s. tuilier.

Կղմուխ s. bot. aunée.

Կղուխմ, եցայ vp. se contracter, s'accroupir.

* Կղպանք V. Փականք.

* Կղպեմ, եցի va. fermer à clé.

Կճայատակ adj. pavé de marbre.

Կճասալ յատակ s. pavé de marbre.

Կճատ V. Գժատ.

Կճեայ a. de marbre.

* Կճեմ V. Կծանեմ.

* Կճեպ V. Փոճոկ.

* Կճեպեմ, եցի va. peler.

Կճիճ, կճնոյ s. pot, marmite, terrine.

Կճղակ, ացս. sabot, corne des quadrupèdes.

Կճղակաբաժին, ժնի. Կճղակաբաշխ, իցս. Կճղակահերձ, աց V. Ծանահերձ.

Կճղականամ, ացայ vn. devenir comme le sabot des animaux, s'endurcir.

Կճղակաւոր, աց a. qui a la corne au pied.

Կճղացեալ adj. endurci, devenu comme la corne, desséché.

Կճպեմ, եցի va. réprimer, serrer, resserrer.

Կճրիմ V. Կրճիմն.

Կմախք, խեաց. Կմախք, խաց s. squelette, carcasse.

Կմբեայ s. bosse ou pointe qui s'élève au milieu d'un bouclier.

Կմբեթ V. Գմբեթ.

Կմբեթաձեւ V. Գմբեթաձեւ.

Կմբեթանի s. pl. les coupoles.

Կմբեթեայ V. Կմբեայ.

* Կմկմամ, ացի vn. balbutier; agir avec lenteur.

Կմշտրուկ s. mercuriale.

Կնաթող, Կնաֆան, աց s. celui qui a répudié sa femme.

Կնաֆանութիւն s. divorce, répudiation.

Կնամարդ, ոյ. Կնամարդի, դւոյ a. efféminé.

Կնամոլ, Կնամոլի V. Իգամոլ.

Կնամոլութիւն V. Իգամոլութիւն.

Կնասէր V. Իգասէր.

Կնասիրութիւն V. Իգասիրութիւն.

Կնատ, ացի adj. efféminé, lâche; — եղանակ, air efféminé.

Կնատեաց, տեցից ou ացի a. celui qui déteste sa femme, les femmes.

Կնատիմ, տեցայ vn. devenir efféminé, s'efféminer; կնատեալ ի հեչտութենէ, amolli par les voluptés.

Կնատութիւն sm. conduite efféminée, mollesse, lâcheté.

Կնացեալ a. efféminé.

Կնացուցանեմ, ուցի va. efféminer.

Կնաւոր, ացի a. marié.

Կնգմինի, ենւոյ, ենեաց sm. hermine.

Կնգուղ, գղի ou գղոյ s. froc, capuchon, capuce.

Կնդակ, ացի a. chauve.

Կնդակութիւն V. Կնտութիւն.

Կնդրկաբեր a. qui porte l'oliban.

Կնդրկախառն adj. mêlé d'oliban.

Կնդրկեայ a. d'oliban.

Կնդրուկ, դրկաց s. oliban, encens.

Կնի V. Զկնի.

Կնիւն, ոյ, ով s. jonc.

Կնիւնաբեր a. qui produit le jonc.

Կնիք, նքոց s. sceau, cachet; timbre; coin; empreinte, marque; sceau, cachet, caractère; le signe de la croix; conclusion, fin; baptême; — առնուլ, recevoir le baptême; — տալ, baptiser; mettre le sceau, un terme à, achever; — ի բարկանել, apposer le sceau, le cachet à; — կուսութեան, pucelage, hymen; — բանիս, enfin, en un mot; լուծանել՝ քակել զ—, décacheter; — անմահութեան, le sceau, le caractère d'immortalité; անփակ—, cachet volant.

Կնկղաւոր a. encapuchonné, qui porte un capuchon; s. capucin.

Կնկուղ V. Կնգուղ.

Կնձնի, ձնւոյ sm. orme, ormeau; —ք, ormaie, ormoie.

Կնճանամ, ացայ vn. devenir comme un sanglier, s'endurcir.

Կնճափող, ոյ s. siphon.

Կնճաքերտ, Կնճացեալ a. semblable à un groin, devenu comme un groin.

Կնճեղ a. qui a un groin.

Կնճիճ, ճաց sm. bajoue, groin, boutoir, museau, mufle; la trompe d'un éléphant.

Կնճիճ, ճան s. sésame.

Կնճիռն, ճռան sm. nœud, lien, entortillement, enlacement; pli, ride, refrognement; embarras, complication, intrigue, anicroche, accroc, difficulté; — ճնանել յերեսս, se rider, se faire des rides au visage; հատանել՝ բառնալ զ—, trancher, enlever la difficulté.

Կնճռեմ, եցի va. rider, froncer; embarrasser, compliquer; — իմ vn. se rider, se froncer, se refrogner; s'embarrasser, se compliquer.

Կնութիւն s. sexe féminin; mariage; առնուլ —ե ou ի —, prendre pour femme, épouser, prendre en mariage; տալ ումեք զդուստր իւր —ե, donner à qn. sa fille en mariage; լինել ումեք —ե, épouser qn.

Կնունք V. Մկրտութիւն.

Կնչեմ, եցի vn. grogner.

Կնչիւն s. grognement; cri.

Կնտակ, ագ a. chauve.

Կնտանամ, ացայ vn. devenir chauve.

Կնտացուցանեմ, ուցի va. rendre chauve.

Կնտնտոց, ագ sm. plectre, petite verge d'ivoire pour toucher les cordes de la lyre.

Կնտութիւն sm. calvitie, chauveté.

Կնքահայր, հօր s. compère; parrain; — լինել, tenir un enfant sur les fonts de baptême, en être le parrain.

Կնքահայրութիւն s. compérage.

Կնքամայր, մօր s. commère; marraine; — լինել, tenir un enfant sur les fonts, en être la marraine.

Կնքամայրութիւն s. état ou fonction de marraine.

Կնքամոմ, ոյ s. cire à cacheter, cire d'Espagne.

Կնքանշան sm. armoiries, armes, blason.

Կնքապաճ, Կնքապետ, ագ s. garde des sceaux.

Կնքատու, ագ a. celui qui baptise.

Կնքաւոր, ագ a. baptisé.

Կնքաւորութիւն V. Մկրտութիւն.

Կնքեմ, եցի va. sceller, cacheter, revêtir d'un sceau, apposer le sceau, le cachet à; mettre une marque, marquer; baptiser; fermer, cacher; ratifier, confirmer; conclure, déterminer, fixer, décider; prononcer une sentence; mettre le sceau, terminer, achever; marquer du signe de la croix, faire le signe de la croix; — արեամբ, sceller de sang; դաշն հաշտութեան —, conclure une paix; — իմ vn. se cacheter; être baptisé; se conclure; կնքեցաւ ուխտ հաշտութեան ընդ, la paix se fit avec.

Կնքիչ s. celui qui cachette; a. concluant.

Կշայ, ից s. brai.

Կշեռ V. Կշիռ.

Կշիռ, Կշռոց sm. balance; astr. balance; pesée; poids à peser; poids, pesanteur; équilibre; équivalent, contrepoids; proportion; parallèle, comparaison; examen, considération, jugement; a. égal, équivalent, proportionnel, juste; droit, vertical; adv. également, tout juste; tout droit, verticalement, directement; — վերուստ ի վայր, d'aplomb, perpendiculairement, verticalement; — հա-

շուի, bilan, balance ; — դաֆեկանաց, trébuchet; դնել զգլուխ իւր իկշիռս, s'exposer aux dangers, braver, se risquer, courir le plus grand danger ; զանձն իւր դնել իկշիռս վասն կենաց ուրուք, hasarder sa propre vie pour conserver celle d'un autre; ի— դնել զոք ընդ ումեք, ի— բերեալ համեմատել, ի— համեմատութեան բերել ընդ ումեք, ի— ընդ միմեանս արկանել, comparer à, avec ; ի— կալ ընդ ումեք, être comparé, se comparer à qn.; կորուսանել զ— կայից, perdre l'équilibre; կշռով. au poids; — ստութեան՝ նենգութեան, balance trompeuse ; — ստութեան առնել, falsifier les balances ; — արդար, balance, poids juste ; առնել զ— հաշուի, faire la balance d'un compte; — առնել զհաշիւ, balancer un compte; զմէտ կըշռոյն անայլայլակ ունել, contrebalancer ; — հաւասարութեան, équilibre, contre-poids ; — բացարձակ, poids absolu ; — քաղաքական, balance politique ; ի— ոսկւոյ, au poids de l'or ; — գտակաւ, exactement, précisément.

Կշռաքանութիւն, Կշռագիտութիւն s. statique.

Կշռագործ, ագ sm. balancier.

Կշռադատեմ, եցի va. conjecturer.

Կշռադատութիւն s. conjecture.

Կշռակի V. Կշիռ a. adv.

Կշռարար a. qui juge avec équité, juste.

Կշռաւոր, ագ a. important, considéré, distingué.

Կշռելի a. pondérable.

Կշռեմ, եցի va. peser ; fig. peser, mesurer, examiner, considérer, juger, apprécier ; frapper juste, coucher en joue, frapper, lancer ; comparer, confronter ; — զխօսս իւր, peser ses paroles ; — զփոխարէն, récompenser, rendre ; — զիարուածն, mesurer son coup, frapper ; քաջ —, peser bien, mûrement, bien considérer.

Կշռիչ, Կշռող s. peseur ; juge ; rémunérateur.

Կշռորդ, ագ sm. romaine ; peson ; V. Նժար.

Կշռոց, ագ s. bascule.

Կշռուած, ոց s. pesée.

Կշռութիւն s. poids, pesanteur, pesée ; fig. proportion ; examen, jugement, considération ; comparaison ; մէտ —ե, équilibre.

Կշտալիր adj. pleinement rassasié.

Կշտամբանակ V. Կշտապանակ.

Կշտամբանք, նաց s. reproche, invective, répréhension, réprimande, gronderie, apostrophe.

Կշտամբեմ, եցի va. reprocher, reprendre, adresser des reproches, invectiver, gronder, réprimander, apostropher.

Կշտամբիչ s. celui qui reproche, grondeur.

Կշտամբութիւն V. Կշտամբանք.

* Կշտանամ, Կշտացնեմ, Կշտացուցիչ V. Յագենամ, Յագեցուցանեմ, Յագեցուցիչ.

Կշտապանակ, ագ s. ornement de poitrine.

Կշտապինդ a. soûl, extrêmement rassasié; adv. à satiété; — վայելել՝ ուտել, manger tout son content, manger tout son soûl, jusqu'à satiété.

Կշտապնդութիւն s. satiété, rassasiement.

Կշտացաւ s. point de côté.

Կոգեվաճառ V. Գարագավաճառ.

Կոգի, գւոյ s. beurre, beurre frais.

Կոզակ, ագ sm. charpente, assemblage de planches, de solives.

Կոզն, ան oս ին, ամբ s. le petit de la chamelle, petit chameau.

Կոճ s. menche; V. Կոճուն.

Կոճնաւոր a. pédiculé, pédonculé.

Կոճողդ, ագ sm. obélisque, cippe.

Կոճողեմ, եցի va. dresser un obélisque; ériger, élever, fixer.

Կոճուն s. tige; — պտղոց, pédicule, queue; — ծաղկանց, pédoncule, queue.

Կոխ a. foulé avec les pieds; s. action de fouler aux pieds; տալ ի—, faire fouler aux pieds.

Կոխած s. marc de raisin.

Կոխան s. action de fouler, de fouler aux pieds; — առնել, fouler, fouler aux pieds, piétiner; — լինել, être foulé, foulé aux pieds par; — տալ, faire fouler aux pieds.

Կոխեմ, եցի va. fouler, fouler aux pieds, avec les pieds; fouler, presser; fig. fouler aux pieds, enfreindre, mépriser; fouler, opprimer; faire une descente; առ ոտն —, fouler aux pieds, à ses pieds; — զբանակ թշնամեաց, s'emparer du camp des ennemis; — զտուն ուրուք, faire une descente chez qn.

Կոխիչ a. foulant; — ջրհան, pompe foulante.

Կոխուիմն V. Կոխան; տալ ի—, faire fouler aux pieds; լինել ի—, être foulé aux pieds.

Կոծ, ոյ, ով s. coup qu'on se donne dans la douleur; cri de lamentation, lamentation, larmes, pleurs; — առնել՝ առնուլ՝ դնել, se lamenter, pleurer, déplorer; — դառնութեան առնուլ իվերայ ուրուք, chanter des chants lugubres sur qn.

Կոծադիր a. qui se lamente, qui pleure.

Կոծանք, նաց s. battement, fluctuation, soulèvement ou agitation de la mer, tempête.

Կոծատեղի, ղւոյ s. lieu de pleurs.

Կոծեմ, եցի va. battre, frapper, frapper à coups redoublés; — զկուրծս, se frapper la poitrine; — զանձն քարամբք, se

meurtrir avec des pierres ; fig. զիողմս —, ne faire que battre l'air.

Կոճիճ s. verrue, poireau.

Կոճիմ, ճեցայ vn. se frapper en signe de douleur, se lamenter, pleurer, déplorer ; être battu, tourmenté, s'agiter.

Կոճոխուր V. Ծոր.

Կոճումն V. Կոճանք.

Կոկ a. lisse, poli, dégrossi ; rangé, arrangé.

Կոկեմ, եցի va. lisser, polir, dégrossir, adoucir ; arranger, ranger.

Կոկիկ a. bien rangé, arrangé, propre.

Կոկոզաբան, ից a. s. hâbleur, déclamateur.

Կոկոզաբանեմ, եցի va. parler avec jactance, avec emphase, faire le grand parleur, hâbler, déclamer, prôner.

Կոկոզաբանութիւն sm. discours plein de jactance, hâblerie, emphase, déclamation.

Կոկոզանամ V. Հպարտանամ.

Կոկոզանք V. Կոկոզաբանութիւն.

Կոկոզավիզ V. Բարձրավիզ.

* Կոկոլ s. poule sans queue.

Կոկոն, աց, ից s. bouton de fleur ; — վարդի, bouton de rose.

Կոկոռ, ի s. nénufar.

* Կոկով s. testicules.

Կոկովանք, նաց s. hâblerie.

Կոկորդ, աց s. gorge, gosier, larynx ; — առիւծու, la gueule.

Կոկորդալիր adv. à pleine gorge ; — աղաղակել, crier —.

Կոկորդախօս a. qui parle de la gorge, du gosier ; guttural.

Կոկորդական a. guttural.

Կոկորդիլոս, Կոկորդիղոս, աց s. crocodile ; — աշխարէ, le — lamente.

Կոկուճիւն s. poli, dégrossissement ; bon ordre, propreté.

Կոհակ, աց sm. flot, onde, vague, houle, lame ; fig. mont, montagne ; փրփրադէզ —, onde écumante.

Կոհակալիր, Կոհակաւէտ a. houleux, plein de vagues.

Կոհակակոծ a. devenu le jouet des flots.

Կող, ից s. côte ; côté, flanc ; fig. femme, épouse ; — լերին, le flanc de la montagne, le versant ; առ ի — V. Զառ իկող ; V. Կողք.

Կողաբորբացաւ sm. pleuropneumonie.

Կողախիճ ջերմն sm. pleurésie.

Կողածին, ծնի a. né de la côte.

Կողակից s. épouse, femme.

Կողահոս a. coulé, versé de la côte.

Կողացաւ, Կողացաւութիւն s. pleurésie.

Կողաբակ լինիմ vn. cesser d'être partisan, quitter ou abandonner le parti de qn.

Կողինաւոր, աց a. cuirassé.

Կողինձ, ոյ sm. croûte de pain.

Կողկողազին, Կողկողածայն

a. plaintif, lamentable, gémissant, douloureux ; adv. d'une manière plaintive ou lamentable, douloureusement.

Կողկողանք, նաց sm. cris douloureux, gémissements, plainte, lamentation,

Կողկողեցուցանեմ, ուցի va. faire pleurer, faire déplorer.

Կողկողիթ s. menton.

Կողկողիմ, ղեցայ vn. gémir, se plaindre, se lamenter, pleurer, implorer.

Կողկողումն V. Կողկողանք.

Կողմակալ, Կողմնակալ V. Կողմնակալ.

Կողմանակի V. Կողմնակի.

Կողմանիմ, եցայ vn. s'étendre, se coucher.

Կողմանոց, աց s. le flanc, le côté d'un édifice.

Կողմն, մ...նց s. côté, flanc ; côté, parti, part ; côté, partie, région, contrée ; իմի —, à part, de côté ; իմի — ou * մէկ — դնել, mettre de côté ; իմի — ou * մէկ — Թողուլ, laisser de côté ; տկար —, côté faible ; առ ի —, de côté, de travers, latéralement ; ի— լինել, s'étendre, se coucher ; յայսմ կողմանէ, de ce côté ; իմիւս կողմանէ, de l'autre côté ; յամենայն կողմանց, de tous côtés, de toutes parts ; յերկուց կողմանց, de deux côtés ; իմիոյ կողմանէ ցմիւսն, d'un côté à l'autre, de part en part ; յինէն կողմանէ, de ma part, de mon côté ; ի քո կողմանէ, de ton côté, de ta part ; ի ձէնջ կողմանէ, de votre côté, de votre part ; ինոցա կողմանէ, de leur part, de leur côté ; ընդ ո՞ր —, * ո՞ր կողմէն, de quel côté ? ընդ ո՞ր —, յո՞ր —, quel côté ? * որո՞յ կողմանէ, de la part de qui ? ի կողմանէ տան, du côté ou auprès de la maison ; նստաւ ի կողմանէ նորա, il s'assit auprès de lui ; ունել զ— ուրուք ou * մէկուն կողմը բռնել, prendre le parti de qn., se tourner ou se ranger de son côté ; ոչ միում յերկոցունց կողմանցն լինել ձեռնտու, demeurer neutre, garder la neutralité ; երկոցուն իսկ կողմանց հաճոյ լինել, ménager le chou et la chèvre ; հակառակ —, le parti contraire, opposé ; ի— առնել իվերայ մահճաց, mettre sur le lit, faire coucher.

Կողմնաճու s. partisan.

Կողմնակալ, աց s. préfet, gouverneur.

Կողմնակալութիւն s. gouvernement d'une province, préfecture.

Կողմնական a. latéral, collatéral.

Կողմնակի adv. latéralement, de côté, de travers, obliquement, transversalement.

Կողմնակից, Կողմնակցութիւն V. Կուսակից, Կուսակցութիւն.

Կողմնապահ, Կողմնապետ V. Կողմնակալ.

Կողմնասէր a. partial.

Կողմնասիրութիւն s. partialité, esprit de parti.

Կողմնացոյց, ցուցի s. boussole; fig. խրատք քոյին լրցին ինձ —, vos conseils seront ma —.

Կողմնափակ a. borné, limité, circonscrit.

Կողմնեցուցանեմ, ուցի va. étendre, coucher, placer.

Կողմնիմ V. Կողմանիմ.

Կողոբ, ից s. vêtement court sans manches, brassières.

Կողոն, Կողոսոս, ի s. colosse.

Կողոպուտ, պտից sm. dépouille, butin; a. dépouillé, dénué; մերկ — կացուցանել զոք ի հանդերձից՝ յիշխանութենէ՝ իւրմէ, dépouiller qn. de ses habits, de son pouvoir, le désarmer.

Կողոպտած V. Կողոպուտ.

Կողոպտանք, նաց s. dépouillement, pillage, spoliation.

Կողոպտեմ, եցի va. dépouiller, piller, butiner, saccager, spolier, dénuer; զսեղանս —, commettre un sacrilége.

Կողոպտիչ sm. spoliateur, pilleur, saccageur.

Կողով, ոց s. corbeille, panier, hotte, cabas.

Կողովագործ s. vannier.

Կողովագործուածիւն s. vannerie.

Կողովավաճառ s. marchand de corbeilles.

Կողովի V. Կողով.

Կողովիկ s. rotule; hochet.

Կողր, ղերց, ղերաց s. branche, rameau.

Կողք s. la couverture d'un livre.

Կոճ, ոց sm. osselet (pour jouer); astragale, malléole, cheville du pied; arch. astragale; — վրացի, ellébore.

Կոճակ, ակաց s. bouton (d'habit); արձակել՝ քակել զկոճակս, détacher les boutons, déboutonner; *— դնել, attacher, mettre des boutons, boutonner.

Կոճանք, նաց sm. cor, durillon.

Կոճապղպեղ, ի sm. gingembre.

Կոճաւ, աց a. impair, non pair; V. Դար a.

Կոճկեմ, եցի va. boutonner, attacher les boutons; — իմ vn. se boutonner.

Կոճկենիկ, Կոճկէն a. boutonné; s. corsage.

Կոճկցեմ, եցի vn. tourmenter, maltraiter.

Կոճղ, ճղոյ, ճղոյց s. billot; chicot, tronc; bûche; ceps; cheville du pied; դնել՝ պնդել ի կոճղ, mettre aux ceps, enchaîner dans des ceps; ի կոճղս մատուցանել, mettre à la question.

Կոճղեզաւոր a. bulbeux.

Կոճղէզ s. bulbe, oignon de plante.

Կոճոպեմ, եցի va. ébrancher; briser, couper, arracher.

Կոճոպումն sm. ébranchement, extirpation.

Կոմէս, Կոմս, ի s. comte

Կոմսութիւն s. comté.

Կոմսուհի sf. comtesse.

Կոյ V. Կու.

Կոյաղնդիւս s. escarbot.

Կոյանոց, աց sm. cloaque, égoût.

Կոյս, կուսաց s. côté, parti; ընդ ո՞ր կոյս, par où? d'où! յայս — յայս —, de çà et de là, de côté et d'autre, çà et là; յայս —՝ յայն — գետոյն, en deçà ou par deçà, au-delà de la rivière; զգնալ յայս — եւ յայն —, se promener ici et là; ի Քի-կուես —, յետ —, derrière, par derrière, en arrière; յետ կուսէ, par derrière; յարեւելս —, vers l'Orient; յարեւելից կուսէ, du côté d'Orient, d'Orient; ի մեր — է, il est de notre côté, de notre parti; ի կուսէ անտի, de ce côté; իմէնջ կուսէ, de notre côté, de notre part; ի ձէնջ կուսէ, de votre côté, de votre part; յամենայն կուսաց, de tous côtés, de toutes parts; ի կատարածն — Եղիծս, vers la fin de ma lettre.

Կոյս, կուսից s. vierge, jeune fille; la Vierge, la sainte Vierge; a. virginal, pur; vierge, intact; ապականել՝ պղծել զ—, violer une fille, déflorer une jeune fille.

Կոյտ, կուտից s. tas, amas, monceau; haras, troupe de chevaux.

Կոյտապան, աց s. pâtre qui mène les chevaux au pâturage.

Կոյր, կուրաց a. aveugle; fig. — ճնազանդութիւն՝ ատելութիւն, soumission, haine —; — գործել, rendre aveugle; — իծնէ ou — ճնեալ, aveugle né; *— զկուրայն V. Կուրաբար.

Կոն, ի s. pomme de pin; cône.

Կոնակտուց a. conirostre.

Կոնաձեւ a. conique.

Կոնդակ, աց s. bref, bulle.

Կոնդակագիր, գրոց s. bulliste.

Կոնդակարան, աց s. bullaire.

Կոնիհն, ի s. ciguë.

Կոնոմոս V. Տնտես.

Կոնոն, ի s. cône.

Կոնոնաձեւ a. conique.

Կոնք, ից s. bassin, cuvette; conque, coquillage; arcade, voûte, arceau; niche; ջուր արկանել ի—, verser de l'eau dans un bassin.

Կոնքաձեւ a. en forme de bassin, de niche.

Կոնքեղ, աց sm. conchyle (coquillage dont on tire la pourpre).

Կոշկոճ a. battu, rebuté.

Կոշկոճամահ լինիմ vn. périr sous le bâton, mourir dans les supplices.

Կոշկոճեմ, եցի va. battre, écharner de coups, faire périr sous le bâton, dans les supplices, torturer, soumettre à la torture.

Կոշկոճումն s. bastonnade, supplice, torture.

Կոշտ, ից, ոց sm. glèbe, motte; * a. grossier, brut; V. Կոճանք.

* Կոշտութիւն s. grossièreté.

Կոշտայեմ, եցի va. former, façonner.

Կոչ sm. appel; invitation;

appel en justice, assignation, citation, sommation; — առնել, faire appel; — առնել ումեք, appeler qn.; — զինուորական, appel militaire; գտանիլ իկոչն, être à l'appel; տալ կոչոյն պատասխանի, répondre à l'appel.

Կոչական, ի s. gram. vocatif.

Կոչելի V. Կոչող.

Կոչեմ, եցի va. appeler, faire venir; convoquer; inviter, convier; appeler, nommer; — իմի վայը, convoquer, assembler; — յօգնութիւն, appeler au secours; յետս — զբանսն, rétracter, se rétracter, révoquer, retirer, dédire, se dédire; — զոք յետս, rappeler, révoquer; — ի դատ, citer en justice, assigner, sommer, intimer; — իվկայութիւն, citer; վկայս —, citer des témoins.

Կոչեցեալ a. appelé, nommé; célèbre.

Կոչիւն V. Կոչումն.

Կոչնակ, ացս. crécelle.

Կոչնական, ացս. convié, invité, convive; celui qui invite.

Կոչնատէր, տեառն s. celui qui fait les invitations à un repas, l'hôte.

Կոչումն s. l'action d'appeler, de nommer; appel, appellation; nom, nomination, dénomination; appel en justice, citation, sommation, assignation; invitation; invocation; vocation; — յետս, rétraction, révocation, dédit; rappel; — ընծայութեան, catéchisme de saint Cyrille.

Կոչունք, չնոց s. banquet, festin, régal, bonne chère; կոչունս առնել՝ յօրինել, faire festin, festiner, banqueter, donner un festin, un régal, faire bonne chère, régaler, իկոչունս ուրախութեան, au milieu des festins, des solennités; ի ժամ կոչնոցն, pendant le repas; մեծաձայց կոչունս առնել ումեք, traiter qn. à bouche que veux-tu, lui faire faire excellente chère.

Կոպ V. Կոպք.

Կոպար V. Սաիման.

Կոպիճ, պնոյ sm. rocaille, galet.

* Կոպիտ a. grossier, impoli, rustre, mal élevé.

* Կոպտութիւն s. grossièreté, impolitesse, rusticité.

Կոպնուտ a. rocailleux.

Կոպտարանձն s. a. escogriffe, homme de grande taille et mal fait, homme rustre, ours mal léché, grossier, rustique.

Կոպք, ոց, իցս. paupière.

Կոռ s. corvée.

Կով, ուց s. vache; կաթնատու՝ կաթնաւէտ —, vache laitière; կթել զկով, traire une —; կաթն կովու, lait de —; — մերձ ի ծնունդ, — prête à vêler; բչիւն՝ բառաչիւն կովու, le mugissement, le beuglement d'une —; շառագոյն՝ սպիտակ՝ սեաւ՝ խայտաբղէտ —, vache rousse, blanche, noire, tachetée; —

վտիտ՝ պարարակ կամ գէր, — maigre, grasse.

Կովադիաց, ի. Կովածուծ, ծծի s. tarentule.

Կովարած, ից s. vacher.

Կովարածուհի sf. vachère, gardeuse de vaches.

Կովկիթ s. celui ou celle qui trait les vaches.

* Կովնոց s. vacherie.

Կոտակ s. petit, jeune.

Կոտիմն s. cresson.

Կոտինդ s. grain de raisin.

* Կոտոշ V. Եղջիւր.

Կոտմկեան, Կոտմնկէ V. Արծուունգն.

Կոտոր, ոց sm. morceau, pièce, tronçon, débris, fragment; — հացի, morceau de pain.

Կոտորած, ոց s. massacre, carnage, boucherie; défaite, déroute; — անհնարին իվերայ ածել, tailler en pièces.

Կոտորակ, աց s. petit morceau, fraction; — Թուոց, fraction; տասնորդական —, fraction décimale.

Կոտորակային a. fractionnaire.

Կոտորեմ, եցի va. briser, casser, rompre; abattre; rompre, battre, défaire, enfoncer, mettre ou tailler en pièces, mettre en déroute; massacrer, tuer; rompre, faire plier; couper, partager; մեծամեծս —, faire le fendant, trancher du grand seigneur, faire l'important, prendre le haut ton, hâbler; — իսայր սուսերի, faire main-basse.

Կոտորիկ V. Կոտորակ.

Կոտորիչ s. celui qui brise, qui défait, qui massacre, exterminateur.

Կոտորուած, Կոտորումն V. Կոտորած.

* Կոտրեմ V. Կոտրեմ; բնութիւնը՝ կամքը —, rompre le caractère, la volonté.

Կոր a. courbe, courbé, recourbé, voûté, crochu; — գիծ, courbe; ի— կորճանել, abattre; atterrer, terrasser, culbuter, affaisser; confondre; ի— կորճանիլ, s'abattre, s'affaisser, tomber, se renverser; s'abattre, perdre courage, baisser l'oreille, être honteux, confus, se laisser aller à la tristesse.

Կորագիծ, գծի a. curviligne.

Կորագլուխ V. Կորակոր; — լինել, courber la tête, baisser la tête, être honteux, confus, abattu, s'humilier.

Կորակոր a. abattu, confus, honteux; adv. la tête en bas, honteusement, plein de honte, tout confus, ignominieusement; գնալ —, marcher la tête baissée.

Կորակտուց a. qui a le bec recourbé, crochu.

Կորամագիլ adj. qui a les griffes, les serres recourbées.

Կորանամ, ացայ va. se courber, se cambrer, se voûter, s'arquer, plier, s'affaisser; fig. courber la tête, s'abattre, s'humilier, être honteux, confus, avoir honte; իդուրս կորացեալ, crochu.

Կորանք, նաց s. humiliation, défaite, honte, confusion, déshonneur, ignominie, honteux état.

Կորացուցանեմ, ուցի va. courber, recourber, arquer, cambrer, voûter, plier, incliner; fig. abattre, humilier.

Կորացուցիչ a. qui courbe, qui abat, humiliant.

Կորաքամակ a. qui a le dos courbé, voûté.

Կորբան, ի sm. corban, offrande; corban, trésor du temple.

Կորդ, աց a. inculte, en friche; s. friche.

Կորդակ, աց sm. bassinet, ancien casque.

Կորդանամ, ացայ vn. être inculte, rester ou se changer en friche.

Կորդիւն, Կորդոյն s. bot. sarriette.

Կորեակ, եկաց s. millet, mil.

Կորեկահատ s. millet, grain de millet.

Կորզան, ի s. filière.

Կորզեմ, եցի va. arracher, détacher, enlever, extorquer, ravir, prendre par force; sauver, délivrer, dégager, affranchir.

Կորէ s. jeune fille.

Կոր իգլուխ V. Կորակոր; — առնել, humilier, abattre, confondre, couvrir de honte, de confusion.

Կորի sm. tuyau, conduit d'eau, canal; gouttière; rigole.

Կորիկ, ոջոյ s. noyau.

Կորինգն, ընգան s. pâquerette.

Կորինդոն, ի s. corindon.

Կորիւն, բեանց s. le petit d'un animal quelconque; — առիւծու, lionceau, jeune lion; — շան, jeune chien.

Կործան անկանիմ vn. tomber en ruine, en décadence, être renversé, s'écrouler, déchoir; — արկանել, renverser, détruire, ruiner.

Կործանեմ, եցի va. renverser, abattre, bouleverser, culbuter, terrasser; détruire, ruiner, démolir; յերկիր —, atterrer, renverser par terre; — զպարիսպս, démanteler; — զոք ի հաւատոց, renverser la foi de qn., — զմիմեանս, s'entre-détruire; խաղն կործանէ զնա, le jeu le perd; — իմ vn. s'abattre, se renverser; se détruire, se ruiner, tomber en ruine, en décadence, crouler, s'écrouler; յերկիր —, se renverser, tomber par terre.

Կործանեցուցանեմ V. Կործանեմ.

Կործանիչ sm. destructeur; a. ruineux.

Կործանումն sm. renversement, bouleversement; ruine, destruction, croulement, écroulement, démolition; chute, décadence; ի — բերիլ՝ անկանել, pencher à sa ruine, tomber en ruine; — իվերայ ածել, ruiner; V. Կանգնեմ.

Կործեմ, եցի va. renverser, vider.

Կորկ V. Աղտ.

Կորկոտ, ի ou ոյ sm. blé mondé.

Կորճ, ից s. griffon (oiseau).

Կորճալեզու sm. argot, patois.

Կորնգան V. Կորինգն.

Կորնձարդ a. convexe.

Կորնձարդութիւն sm. convexité, bombement.

Կորնչիմ, րեայ va. se perdre, disparaître; se perdre, périr; se perdre, s'égarer, se fourvoyer; se perdre, périr, se ruiner; կորիցէ յերեսաց իմոց, qu'il se retire de devant mes yeux, qu'il aille au diable, loin de moi; — յանտառի, se perdre dans un bois.

Կորնչելի a. perdable.

Կորոդիոն, ի s. corail.

Կորով ou Կորովք s. force, vigueur, verve; adresse, habileté; — մարմնոյ, vigueur, la force du corps; — մտաց, vigueur de l'esprit.

Կորով a. V. Կորովի.

Կորովաբան, ից a. disert, éloquent, nerveux.

Կորովաբիբ a. qui a un œil perçant, très-pénétrant.

Կորովախօս V. Կորովաբան.

Կորովակի adv. avec vigueur; avec habileté, adroitement.

Կորովամիգ a. habile au tir de l'arc; — աղեղնաւոր, archer adroit.

Կորովամիտ a. qui a l'esprit pénétrant, perspicace, pénétrant, sagace, fin.

Կորովամտութիւն s. pénétration d'esprit, perspicacité, sagacité, génie perçant.

Կորովանամ, ացայ vn. s'ingénier.

Կորովեմ, եցի va. bien viser, frapper au but; peser juste; rendre ou faire justice.

Կորովի, վեաց a. qui vise bien, qui frappe le but, adroit, habile; vigoureux, robuste, nerveux; ingénieux, spirituel, perspicace; perçant, pénétrant; — յաղեղն եւ ի սուսեր, habile à manier l'arc et le glaive; adv. V. Կորովակի.

Կորովութիւն s. adresse, habileté, dextérité; perspicacité, dextérité, pénétration, justesse; — բրաց, vue perçante.

Կորութիւն s. curvité, courbure, cambrure, inflexion.

Կորունչ V. Արծռունգն.

Կորուսանեմ, ուսի, ըո va. perdre; perdre, faire périr; perdre, détruire, ruiner; — զճանապարհն, perdre le chemin, se perdre, s'égarer; — զգբաւն՝ զդատն՝ զպատեբազմն՝ զկեանս՝ զպատեհ՝ զթեստ՝ զխաղն, perdre le pari, un procès, la bataille, la vie, l'occasion, la trace, le jeu; — յաչաց, perdre de vue; — զթել բանին, perdre le fil du discours.

Կորուսանող, Կորուսիչ sm. celui qui perd, perdant.

Կորուստ, ըստեան s. perte; déchet; perdition; chose perdue; ի— ընկանալ, courir à sa perte, se perdre; լինել մերձ

ի— ou յափն կորստեան, être à deux doigts de sa perte; ի— մատնել, perdre, faire périr; ի— մատնիլ, périr, être perdu; անձամբ զանձն ի— մատնել, causer sa propre perte, se perdre; պատճառ լինել կորստեան ուրուք, perdre qn.; ի— իւր, à sa perte; կորստեամբ, avec perte, à perte; *կորստով վաճառել, vendre à perte.

* Կորսնցունեմ V. Կորուսանեմ; գլուխը —, perdre la tête.

* Կորսուիմ V. Կորնչիմ.

Կորստախառն a. mêlé de perte, qui perd; périssable.

Կորստական a. amissible, périssable, passager, inconstant; — փառք, vaine gloire.

Կորստականութիւն s. amissibilité, inconstance.

Կորստապատիր a. qui fait perdre, trompeur.

Կորստասէր a. qui aime la perte, la perdition.

Կու, կուոյ, ովկ s. fumier, fiente.

Կունենի, նուոյ s. pinastre.

Կուզ, կզոց s. fouine; bosse; a. bossu.

Կուիք, կիոց s. vendange; récolte.

Կուժ, կժոց s. cruche, broc, aiguière, pot à eau.

Կուլ. ի— տամ ou * — տամ, avaler.

Կուսակ, ի s. tonsure, couronne (d'un ecclésiastique).

Կուղբայ ou Կոլիվայ s. colybes.

Կուղ, ի s. pli, repli.

Կուղբ, կղբոց s. castor.

Կուղպ am. gourmand, glouton.

Կուճ V. Կիճ.

Կումբ s. bosse ou pointe qui s'élève au milieu d'un bouclier.

Կունդ, Կունտ, կնտի adj. chauve; — գլուխ, tête chauve.

Կուշտ, կշտի s. flanc, côté; * a. rassasié.

Կուպպայ s. balandran, balandras.

Կուպր, կպրոյ, ովկ s. goudron.

Կուռ a. ferme, solide, tenace; compacte, condensé, serré, épais; foulé souvent, battu, frayé; travaillé au marteau, martelé, battu; adv. incessamment, sans cesse, fréquemment; — վառեալ, armé, cuirassé; —զմխեամբ, —զմխեանց զիետ, — զմխեանց զկնի ou կնի, l'un après l'autre, coup sur coup, continuel, continuellement; — ոսկի վաճան, bouclier d'or.

Կուռն, կուռն s. dos; մերձ առ կռան կայ, n'est pas loin.

Կուռք, կռոց s. idole, simulacre; *—ի պէս պաշտել, adorer comme une idole.

Կուսազանցութիւն s. défloration, viol, violation.

Կուսածաղիկ, ղկան s. pervenche.

Կուսածին, ծնի s. né d'une vierge; s. la sainte Vierge.

Կուսակալ, աց s. gouverneur d'une province, préfet; փոխանորդ —ի, sous-préfet.

Կուսակալեմ, եցի vn. gou-

verner une province, en être gouverneur.

Կուսակալութիւն s. gouvernement d'une province, préfecture.

Կուսական a. virginal.

Կուսակից a. partisan, adhérent; — լինել, ումեք, être partisan, prendre ou embrasser le parti de qn., s'attacher à lui; — լինել, épouser un parti, s'attacher à un parti; եւ ոչ միումն լինել ou ոչ միում եւ ոչ միսում կողման լինել —, demeurer ou être neutre.

Կուսակրօն, ից a. qui vit dans le célibat, vierge, célibataire.

Կուսակրօնութիւն s. célibat.

Կուսակցիմ V. Կուսակից լինիմ.

Կուսակցութիւն s. parti; Թողուլ զ—, abandonner le parti, changer de parti, revirer de bord; ոգի —ե, esprit de parti.

Կուսամայր, մօր s. qui est vierge et mère.

Կուսան, ացս. vierge; religieuse, nonne; — լինել, se faire religieuse, prendre le voile.

Կուսանամ, կուսանանամ, ացայ vn. garder sa virginité; être pure comme une vierge; se faire religieuse.

Կուսանոց, Կուսաստան, աց s. appartement de jeunes filles; couvent de religieuses.

Կուսարար, աց a. qui rend vierge.

Կուսորդի, դւոյ s. fils d'une vierge.

Կուսութիւն sm. virginité; tendre jeunesse; pucelage; իկուսութենէ իւրմէ, dès sa tendre jeunesse; արկանել իկուսութենէ, souiller la virginité, déflorer, violer.

Կուտ, կտոյ s. graine, grain, cotylédon, pépin; V. Կորիզ.

Կուտած s. tas, amas.

Կուտակ, աց s. amas, tas, monceau; enflure, onde, globe, globule.

Կուտակադէզ a. entassé, amoncelé.

Կուտակական a. cumulatif; — բանք, exagération.

կուտակեմ, եցի vn. entasser, accumuler, amonceler; gonfler, soulever; exagérer.

Կուտակութիւն s. V. Կուտակումն; convexité, sphéricité.

Կուտակումն s. entassement, amas; gonflement, soulèvement; rhét. accumulation.

Կուտեմ, եցի va. entasser, amonceler, amasser, accumuler.

Կուտոց, աց s. tas, monceau, amas.

Կուր, կրի, կրաւ s. canot, barque, esquif; auge, bassin.

Կուր V. Կեր; — լինել, devenir la proie de, être en proie à.

Կուրարար adv. aveuglément, en aveugle, à l'aveugle.

Կուրան, ի s. Coran, Alcoran.

Կուրանամ, ացայ vn. s'aveugler, devenir aveugle, perdre la vue; fig. être aveugle; — ճանապարհի, n'être plus praticable, devenir impraticable.

Կուրապաղատ, Կուրապաղատութիւն V. Կուսակալ, Կուսակալութիւն.

Կուրացուցանեմ, ուցի va. rendre aveugle, aveugler; կուրացուցանէ զնա բարկութիւն, la colère le rend aveugle; կուրացուցանեն զքեզ կիրք, la passion vous aveugle.

Կուրծ s. trognon; — կաղամբի, — de chou; — ծառոց, aubier.

Կուրծք, կրծից s. poitrine; thorax; sein, gorge; ուշ իկուրծս անկանել՝ առնել, bien réfléchir, se ressouvenir, se rappeler; ուշ իկուրծս անկանէր նմա, il commençait à croire; մօտ առ կուրծս, tout près, imminent, à deux doigts; ոչ առ կուրծս կայր օգնութիւն, le secours était tardif; առ կուրծս կայր նմա վարել իգերութիւն, il était à la veille ou sur le point de tomber dans la servitude; բախել զկուրծս, se frapper la poitrine.

Կուրութիւն s. cécité, aveuglement; — կրից, aveuglement des passions.

Կուրտ, կրտաց s. châtré.

Կուրօրէն V. Կուրաբար.

Կոփած s. taille, sculpture.

Կոփածոյ, ից a. en pierre de taille; bien taillé, sculpté, poli.

Կոփեմ, եցի va. tailler, sculpter, travailler la pierre, polir, dégrossir; fabriquer; taper, battre, frapper.

Կոփիչ s. outil de tailleur de pierre.

Կոփիւն s. fracas, bruit.

Կոփք V. Կոպք.

Կորզի s. limaçon.

* Կպուր կպուրի գալ vn. en venir aux mains, aux prises, se battre.

* Կպչիմ, կպայ vn. se coller, s'attacher, adhérer.

* Կպչուն a. collant, visqueux, gluant.

Կպրածիւն, ոյ, ովք s. ciment de goudron et de poix.

Կպրանք, նաց s. calfatage.

Կպրաշաղախ a. enduit de goudron, goudronné.

Կպրեմ, եցի va. goudronner, calfater.

Կպրիչ s. calfat.

* Կպցնեմ, ցուցի va. coller, attacher.

Կռած s. lame, plaque.

Կռածագ adj. crochu; — բեւեռ, clou accrochant.

Կռածոյ a. martelé, travaillé au marteau, forgé, laminé; sculpté, taillé.

Կռակտուց a. qui a le bec recourbé, crochu.

Կռամագիլ a. accrochant.

Կռամոլ, աց a. idolâtre; — պաշտօն, idolâtrie.

Կռամոլութիւն s. idolâtrie.

Կռան, աց s. marteau.

Կռանագործ, աց s. qui travaille au marteau, forgeron.

Կռանակուռ adj. martelé, battu ou travaillé au marteau.

Կռանաճար, աց s. qui bat avec le marteau, forgeron.

Կռանաճարեմ, եցի va. battre avec le marteau, marteler, tra-

vailler au marteau, forger, battre sur l'enclume.

Կռանահարութիւն s. action de battre avec le marteau.

Կռանաձայնք, նից s. bruit des coups de marteau.

Կռանարկութիւն V. Կռանահարութիւն.

Կռանելի a. forgeable, malléable.

Կռանելիութիւն s. malléabilité, ductilité,

Կռանեմ, եցի va. travailler au marteau, marteler, battre, forger.

Կռաշուրթն a. au bec recourbé.

Կռապաշտ, ից a. s. idolâtre.

Կռապաշտական a. d'idole, qui concerne les idoles.

Կռապաշտեմ, եցի. Կռապաշտիմ, եցայ vn. se livrer à l'idolâtrie.

Կռապաշտութիւն s. idolâtrie; իվիճ —ն գահավէժ ընկենուլ զանձն, se précipiter dans l'—; Թաւալիլ ի խոհիսս —ն, s'enfoncer dans l'—.

Կռապարիշտ a. idolâtre.

Կռեմ, եցի va. travailler au marteau, marteler, laminer, forger; tailler, sculpter; դաշինս —, conclure un contrat, un traité, un pacte, contracter avec qn., s'engager; — ուխտ, conclure une alliance; կռեցաւ դաշն, le marché fut conclu.

Կռզի V. Գռզի.

Կռէզ, Կռէժ, ի s. gomme arabique.

*Կռթնիմ V. Յենում vn.

*ԿռԹնցունեմ V. Յենում va.

Կռինչն s. le moindre bruit, la moindre chose, un rien.

Կռիչք s. craquement, bruit; — հաւուց, caquet; — Թռչնոց, gazouillement, ramage, chant; — ագռաւու, croassement; — գորտոյ, coassement; — եղջերուի, bramement.

Կռիւ, կռուոց s. querelle, démêlé, dispute, altercation, lutte, débat, contestation, différend; combat, guerre; — ոտից, place où mettre le pied; ի— կոչել, jeter le gant, défier; ի— կալ, combattre; ի— մատչել ընդ, se battre, attaquer; ի— կաքաւել, combattre; ի— ընդ իրեարս կաքաւել վասն Թագաւորութեան աշխարհի, se disputer l'empire du monde; ի— արշաւել, aller à la guerre.

*Կռճիկ V. Աճառ, Խաղճախուղճ.

*Կռնակ, ի V. Կուռն; —ը զարնել՝ առնուլ, prendre sur son dos; —ին վերայ պառկիլ, se coucher sur son dos.

Կռնկաձուկն V. Խորդաձուկն.

Կռնչեմ, եցի vn. craquer, rendre un son aigu, perçant, faire du bruit, crier, siffler, grincer; — գորտանց, coasser; — ագռաւուց, croasser; — խոզից, grogner; — շանց, aboyer; — խորդոց, craquer; — եղջերուի, bramer.

Կռոնոս V. Երեւակ.

Կռուական a. tenace.

Կռուականութիւն s. ténacité.

Կռուակից s. qui combat avec, compagnon de guerre.

Կռուան, ացս. prise; — գտանել, trouver prise; — ունել, avoir prise; — տալ, donner prise.

Կռուանոց, ացս. Կռուատեղ, Կռուարան, ացս. palestre, lice, camp, champ de bataille.

Կռուասէր a. s. qui aime les querelles, qui aime à disputer, chicanier, querelleur, chicaneur, ergoteur, grand disputeur.

Կռուասիրութիւն s. amour des disputes, esprit querelleur.

Կռուարար, ացս a. s. querelleur, brouillon, litigieux, chicaneur.

Կռուեմ V. Կռուիմ.

Կռուեցուցանեմ, ուցի va. faire combattre, mettre aux mains, aux prises.

Կռուիմ, ուեցայ vn. combattre, se battre, en venir aux prises, aux mains; se quereller, se disputer, être en lutte, en dispute, engager une lutte; s'attacher, s'accrocher, se prendre, s'engager, être engagé, pris ou retenu, se cramponner, s'embarrasser dans; — ընդ միմեանս, s'entre-quereller; եւ ահա կռուեցան մածան ընդ միմեանս, les voilà aux prises; թօթափել զփոշին կռուեալ, secouer la poussière attachée à; իբեւեռ կռուեցաւ հանդերձ նորա, son habit s'est pris à un clou.

Կռունկ, ունկան s. grue (oiseau).

Կռուփ, կռիւաց s. gourmade, coup de poing, կռուփս հանել, donner des coups de poing, battre à coups de poing, gourmer.

Կռչեմ, եցի vn. croasser.

Կռփահարեմ, եցի va. battre à coups de poing, gourmer, boxer; fig. maltraiter.

Կռփահարումն s. mauvais traitement.

Կռփահարութիւն s. coup de poing, boxe.

Կռփամարտ, Կռփամարտիկ s. combat à coups de poing, pugilat, boxe; a. qui combat à coups de poing, boxeur.

Կռփամարտութիւն V. Կռփամարտ s.

Կռփանք, նաց s. coup de poing; mauvais traitement, outrage, injure.

Կռփեմ, եցի va. frapper avec le poing, à coups de poing, gourmer; maltraiter, injurier; — զաղքատս, fouler aux pieds les pauvres.

Կռփիչ s. celui qui bat à coups de poing, qui maltraite.

Կռփումն V. Կռփանք.

Կսկիծ, կծոյ, կծի s. cuisson, picotement, élancement, douleur aiguë, douleur; déchirement, peine, affliction, chagrin, regret.

Կսկծագին, Կսկծալի, Կսկծական a. cuisant, caustique, douloureux.

* Կսկծամ V. Կսկծիմ.

Կսկծանք, նաց s. V. Կսկիծ ; causticité, brocard, sarcasme ; կսկծանաց բանք, paroles piquantes, aigres.

Կսկծացուցանեմ V. Կսկծեցուցանեմ.

Կսկծելի a. V. Կսկծեցուցիչ ; բանք կսկծելիք, paroles piquantes, picoterie, brocard ; բանս կսկծելիս ասել ցոք, lancer des brocards contre qn.

Կսկծեցուցանեմ va. cuire, causer de la douleur ; fig. picoter, brocarder ; — զսիրտ, déchirer, navrer le cœur ; — զոք բանիւք, piquer par des paroles satiriques, picoter.

Կսկծեցուցիչ a. cuisant, caustique, douloureux, piquant, déchirant, poignant, mordant, mordicant.

Կսկծիմ, ծեցայ vn. avoir ou éprouver de la douleur ; fig. s'affliger, regretter.

Կսկուծ a. bien cuit, recuit ; — հաց, pain bien cuit.

* Կսմծեմ, եցի va. pincer.

* Կսմիծ s. action de pincer, pince ; — տալ, pincer.

Կտակ, ից s. testament ; — առնել, tester, faire un — ; առնել զ— իւր, tester, faire son — ; կտակաւ տալ՝ Թողուլ, donner, léguer une chose par testament ; կատարել զ—, exécuter un —.

Կտակագիր, գրաց s. testateur ; testament.

Կտակագրեմ, եցի vn. tester.

Կտակական adj. testamentaire.

Կտակակատար, աց s. exécuteur testamentaire.

Կտակառու, աց s. celui qui reçoit un testament, héritier.

Կտակարան, աց s. testament ; Հին՝ Նոր —, l'Ancien, le Nouveau —.

Կտապ, ի, ոյ s. baba.

Կտաւատեակ s. guimauve.

Կտաւ, ոց s. lin ; toile ; drap en toile, vêtement de lin ; a. de lin, de toile.

Կտաւագործ, աց s. qui travaille le lin, tisserand, toilier ; linger, lingère.

Կտաւամանութիւն s. tisseranderie.

Կտաւավաճառ, աց s. marchand de toile, toilier ; linger, lingère.

Կտաւատ, ի s. lin, graine de lin ; իւղ —ի, huile de lin.

Կտաւեայ, Կտաւեղէն a. de lin, de toile.

Կտաւեմ V. Կտուեմ.

Կտաւի, ւեաց a. de lin, de toile ; — շապիկ, chemise en toile ; —ք, linge.

Կտաւոտեակ s. linge, morceau de toile ; guenille.

Կտեմ, եցի va. tatouer, piquer, picoter ; գիր կտեալ, tatouage.

Կտիկ s. petit grain.

Կտիճ s. peigne ou pétoncle.

Կտիտ, կտտի s. fiente.

Կտիրք s. dot.

Կտղանք, նաց s. transport frénétique, furie, frénésie ; érotomanie, délire érotique ; rut, chaleur.

Կտղիմ, ղեցայ vn. être ou devenir furieux, passionné, s'acharner, se livrer à un transport frénétique; être fou d'amour; être en rut, en chaleur.

Կտղուցք V. Կտղանք.

Կտնդոց, Կտնտոց V. Կրնտրնտոց.

* Կտոր V. Կոտոր.

Կտուաճ s. carène, quille d'un vaisseau.

Կտուեմ, եցի vn. élaguer, émonder, dégager.

Կտուտք V. Կտտանք.

Կտուրք, կտրոց s. action de tondre, tonte; tonte, laine tondue.

Կտուց, կտցի, կտցաց s. bec; ֆարկանել կտցաւ, becqueter.

Կտտամաֆ սպանանել՝ սատակել, faire périr dans les supplices.

Կտտանք, նաց s. torture, supplice, tourment.

Կտտեմ, եցի va. torturer, mettre à la torture, battre; toucher, sonner; չարատանջ —, tourmenter rigoureusement; — զդաշնակ, toucher le piano, jouer du piano; կտտած գինի, vin gâté, aigri.

Կտրած, ոյ, ի sm. coupe, taille, coupure, incision; a. coupé.

Կտրատեմ, եցի va. couper par morceaux, découper.

Կտրեմ, եցի va. couper, tailler, trancher, abattre; tondre, couper le poil; couper, châtrer, rendre eunuque; — զանդամս մարմնոյ, couper, amputer; * քունը —, rompre le sommeil; խօսքը —, couper la parole, rompre la conversation; * կարճ —, couper court; * մէկուն ճամբան —, couper la route, le chemin à qn.; * զգեստ —, couper un habit; V. Կրակ.

* Կտրիճ V. Քաջ.

* Կտրիճ, եցայ vn. se couper; devenir, être. V. Կրակ.

Կտրիչ s. celui qui tond, tondeur; coupeur.

* Կտրճութիւն V. Քաջութիւն.

Կտրողական a. décisif.

Կտրոց, ացս sm. couteau; — դահեկանաց, coupoir.

Կտրոցագործ, ացս s. coutelier.

Կտրոցագործութիւն s. coutellerie.

* Կտրուածք s. coupe, la manière de couper.

* Կտրուկ V. Հատու.

Կտրումն s. action de couper, coupe, taille; incision.

Կտրօն, ի s. coupe, taille, coupure; ce qui a été coupé.

Կտցար, ի s. bécasse.

Կտցարիկ s. bécasseau.

Կտցաւոր a. qui a un bec, crochu.

Կտցեմ, եցի va. becqueter.

Կրաբեր a. calcarifère.

Կրագործութիւն s. fabrication de la chaux.

Կրագուբ, գբոյ s. fosse à chaux.

Կրակ, ի, աւ s. feu; feu, incendie; feu, ardeur; — լուցանել՝ վառել, allumer ou faire

du feu; *—ը վառեցաւ, le feu a pris, s'alluma; *—ը մարել՝ արծարծել, éteindre, attiser le feu; *— կտրեցաւ, il fut tout feu, le feu lui monta au visage, il jeta feu et flamme; *երկու —ի մէջ լինել, être entre deux feux; *— առնուլ, prendre feu; — չառնուլ ձրացանի, rater; *— ձգել, mettre le feu; *— տալ, enflammer, exciter; *—ը կտրել, couper l'incendie.

Կրակաբեր, աց a. qui porte du feu; enflammé, étincelant.

Կրակամոխիր, խրոյ s. braise.

Կրակակալ, աց s. braisier, réchaud, chaufferette; encensoir.

Կրական a. passible, passif.

Կրականի, նոյ s. pl. les feux.

Կրականութիւն s. passibilité.

Կրակապաշտ, ից s. adorateur du feu, ignicole.

Կրակապաշտութիւն s. adoration du feu.

Կրակասէր a. qui aime le feu.

Կրակատեղաց բարկութիւն s. la foudre.

Կրակատուն, տանց s. temple du feu.

Կրակարան, աց sm. poêle, âtre, foyer, brasier; fourneau; cheminée; վառել զ—, allumer le poële, la cheminée; — ոտից, chaufferette.

Կրակեղ ou — կայծականց s. brasier, réchaud, chaufferette; charbons allumés, feu.

*Կրակուրց a. plein de feu, fougueux, vif, ardent, emporté.

Կրահամ a. qui a le goût de chaux.

Կրամ, ի s. gramme.

Կրայ V. Կրիայ.

Կրային a. calcaire.

Կրայրեաց a. brûlé par la chaux.

Կրանալի a. calcinable.

Կրանամ, ացայ vn. se calciner.

Կրաշաղախ a. fait à chaux et à ciment; s. chaux, ciment.

Կրաջուր, ջրոյ s. eau de chaux, lait de chaux.

Կրաս s. croassement.

Կրացումն s. calcination.

Կրացուցանեմ, ուցի va. calciner.

Կրաւորաբար adv. passivement.

Կրաւորական, աց a. passif; — բայ, verbe —; — քուեայ, voix passive; — վաճառաշահութիւն, commerce —.

Կրափուռ s. chaufour.

Կրաքար, ի sm. calcilithe, calcaire.

Կրելի a. portable, portatif; s. porteur; mère; litière.

Կրեմ, եցի va. porter, soutenir un poids; porter, transporter; porter, apporter, amener; porter, mettre, avoir sur soi; pâtir, souffrir, subir; — դժնդակս, souffrir cruellement, souffrir quelque cruel traitement; — անուն գեղեցիկ, porter un beau nom; — զպատուհաս յանցանաց, porter la peine d'une faute; — զծանրու-

Թիւն գործոց, porter le poids des affaires.

Կրեփեաց, եցաց sm. chaufournier.

Կրթակ a. celui qui exerce.

Կրթական a. propre à exercer, instructif.

Կրթականութիւն V. Կրթութիւն.

Կրթանք, նաց s. exercices; — մարմնոյ, les —.

Կրթարան, աց s. gymnase.

Կրթեմ, եցի va. exercer, dresser, former; instruire, discipliner, civiliser; — զմիտս, former l'esprit.

Կրթիմ, Թեցայ va. s'exercer, se dresser, se former; s'instruire, se civiliser; tendre ou se porter à; se livrer ou aspirer à; être attribué, imputé; զետ —, courir après, poursuivre, persécuter; յապուշ —, être surpris, tomber des nues, s'étonner; ազատութիւնն յապերասանութիւն կրթեր, la liberté tendait à la licence.

Կրթիչ a. instructif.

Կրթութիւն s. exercice, pratique; instruction, discipline; — մարմնոյ, gymnastique; հոգեւոր —, exercices spirituels.

Կրիայ, ի sm. tortue; *—ի պէս քալել, marcher comme une —.

Կրիկ s. auget.

Կրիտիս s. censeur, critique.

Կրծազգեստ, ի s. corsage.

Կրծախտ s. maladie de poitrine; a. poitrinaire.

Կրծական a. thoracique.

Կրծանոց, աց sm. pectoral, plastron; — քահանայապետին, le pectoral, le rational du grand prêtre; — կանանց, corset.

Կրծացաւութիւն s. mal à la poitrine.

Կրծեմ, եցի va. ronger; corroder; enlever, ôter, retrancher; կրծելով ուտել, grignoter.

Կրծլի a. rapace, avare.

Կրծկալ, ի s. bavette.

Կրծող s. rongeur.

Կրծում, կրծի V. Կրծեմ.

Կրկէս, կիսաց s. cirque, carrière; manége.

Կրկին, կնոյ, ով a. double; adv. doublement, deux fois autant; de nouveau, une autre fois, bis; — անգամ, une seconde fois, de nouveau; — Թուով, au nombre de deux; — գոչել՝ կարդալ, crier, demander bis.

Կրկնաբան, ից s. qui redit, rabâcheur.

Կրկնաբանեմ, եցի va. redire, user de redites, répéter, rabâcher.

Կրկնաբանութիւն s. redite, répétition, rabâchage, rabâcherie; anaphore.

Կրկնաբուդիկ V. Կրկնավրտակ.

Կրկնագիր a. doublement écrit.

Կրկնագրեմ, եցի va. récrire, écrire de nouveau.

Կրկնած a. répété.

Կրկնակ V. Կրկին; adj. binaire.

Կրկնակի s. manteau; a. double; adv. doublement.

Կրկնակնիք, քաց s. anabaptiste.

Կրկնածիր a. donné deux fois, doublement donné.

Կրկնամեռ a. deux fois mort, doublement mort.

Կրկնայարկ a. à deux étages, de deux étages.

Կրկնապատիկ a. double; adv. doublement.

Կրկնապատկեմ, եցի va. doubler, faire double, redoubler.

Կրկնապատկութիւն s. l'action de doubler, duplicité.

Կրկնապարիսպ adj. qui a double muraille.

Կրկնավտակ adj. de deux ruisseaux, de deux sources; ուղիք — աղի արտասուաց իջանէին յաչաց նորա, deux torrents de larmes amères coulaient de ses yeux; աչք նորա — աղբիւրք արտասուաց, ses yeux étaient devenus deux fontaines de larmes.

Կրկնարօր առնեմ va. V. Կրկնարօրեմ; fig. examiner deux fois, examiner à fond, soumettre à un double examen.

Կրկնարօրեմ, եցի va. biner.

Կրկնարօրումն s. binage.

Կրկնեմ, եցի va. doubler, redoubler; doubler, ployer ou mettre en double; répéter, réitérer, répliquer, reprendre.

Կրկներեւոյթ, ութի s. mirage.

Կրկնոց, աց s. manteau, caban.

Կրկնուած s. pli, repli.

Կրկնութիւն, Կրկնումն sm. redoublement; redite, répétition, réplique; — ֆիւանդուԹեան, rechute.

Կրկուտ, կտի s. bûchette, petit morceau de bois, broussailles.

Կրկչեմ, եցի va. cacaber; V. Կաքաւ.

Կրկտակերտ adj. bâti de broussailles.

Կրկտաքաղ a. celui qui ramasse des morceaux de bois.

Կրկտեմ, եցի va. chercher, rechercher, fouiller, examiner.

Կրճատ a. qui a la queue coupée; mutilé.

Կրճատական, Կրճատեալ a. circoncis; mutilé, tronqué.

Կրճատեմ, եցի va. circoncire; châtrer; écourter, écorner, retrancher, mutiler, tronquer; amputer; — զձայնաւոր, élider.

Կրճատութիւն, Կրճատումն s. circoncision; mutilation; amputation; apherèse; — ձայնաւորի, élision.

Կրճեմ, եցի va. grincer, claquer, crisser; — ատամանց, grincement de dents; — զատամունս, grincer les dents.

Կրճիմ, Կրճիմն s. intervalle, espace, barre; différence; empêchement, obstacle, résistance, embarras, anicroche; ի— մեծ արկ զանձն, il s'est mis dans une mauvaise affaire, dans un bourbier.

Կրճիւն, Կրճումն s. grince

ment, crissement ou claquement des dents.

Կրճտեմ, եցի va. V. Կրճեմ; — զատամունս իվերայ ուրուք, grincer des dents contre qn.

ԿրմղուԹիւն s. inexpérience.

Կրմուղ a. inexpérimenté.

Կրող s. porteur.

Կրուկ, կրկան, կրկունք. Կրունկն, կրնկան s. talon; ընդ — դառնալ, դարձ ընդ — առնել, reculer, retourner, retourner ou revenir sur ses pas, rebrousser chemin, se replier, battre en retraite; յետս ընդ — դառնալ, retourner en arrière.

Կրպակ, աց s. boutique; taverne, cabaret.

Կրպակամուտ a. qui entre dans un cabaret, habitué d'un cabaret.

Կրպակաւոր, աց sm. boutiquier; tavernier.

Կրսեր, Կրտսեր, աց a. puîné, cadet, jeune, le plus jeune; jeune, mineur; — դուստր, cadette; քոյր քո —, ta jeune sœur; ԵօԹն ամօք — էր քան զնա, il avait sept ans de moins que lui.

Կրտսերագոյն a. plus jeune; — յոյժ քան զժամանակս նորա, trop postérieur au temps où il vivait.

ԿրտսերուԹիւն s. minorité, infériorité.

Կրօն, Կրօնք, նից s. religion; ordre, ordre religieux; usage, coutume; mœurs, conduite; — աստուածպաշտուԹեան, la religion; ինքնակամ —, superstition; դառնալ ի կրօնից ou փոխել զկրօնս, changer de religion; դառնալ ի կրօնս, embrasser la religion; մտանել ի կրօնս, entrer dans un ordre religieux; քրիստոնէական —, la religion chrétienne.

ԿրօնագիտուԹիւն s. enseignement religieux.

Կրօնազգեաց a. religieux, pieux, dévot.

ԿրօնակրուԹիւն s. exercice religieux.

Կրօնակից sm. coreligionnaire.

Կրօնամոլ, ից a.s. fanatique.

ԿրօնամոլուԹիւն sm. fanatisme.

Կրօնաքննական a. inquisitorial.

Կրօնաքննիչ s. inquisiteur.

ԿրօնաքննուԹիւն s. inquisition.

Կրօնասէր a. qui aime la religion, religieux, pieux; * — լինել, avoir de la religion, beaucoup de religion, être plein de religion.

ԿրօնասիրուԹիւն s. religion, piété, dévotion.

Կրօնաստան V. Մենաստան.

Կրօնաւոր, աց s. religieux, moine; — ուխտեալ, profès; — նորընծայ, novice; — լինել, se faire religieux, entrer en religion, prendre le froc.

Կրօնաւորական a. monastique, monacal.

Կրօնաւորիմ, բեցայ vn. se faire religieux, prendre le froc,

entrer en religion, embrasser la vie religieuse, la vie monastique; s'habituer à la vie monastique, s'abstenir, se priver.

Կրօնաւորութիւն s. vie monastique, vie monacale; religion, piété; Ձողուլ զ—, jeter le froc aux orties.

Կրօնաւորուհի sf. religieuse.

Կցաճեմ V. Կցացեմ.

Կցակ s. galette; bordereau.

Կցան. Իկցանի ֆարկանել, joindre, attacher, unir.

Կցատեմ, Կցացեմ, եցի va. ruer, donner, lancer ou détacher des ruades; fig. être récalcitrant, regimber.

Կցեմ, եցի va. joindre, attacher, réunir, rattacher, lier, insérer, annexer, rejoindre; ajouter, répéter; mus. accompagner; եւ նա կցէր զամէնն, il répondait amen; — զվէրս, cicatriser, fermer une plaie; — իմ vn. se joindre, s'attacher, se réunir; յաստեղս կցի, il touche les astres; — վիրաց, se cicatriser, se fermer.

Կցիր a. mesquin, chiche, cancre, coriace, avare, ladre.

Կցկտուր V. Կցկցոտ.

Կցկցանք, նաց s. affectation, fiction, chicane.

Կցկցեալ V. Կցկցոտ.

Կցկցեմ, եցի va. joindre, unir, lier; affecter, inventer, imaginer, chicaner, forger, emprunter, supposer.

Կցկցոտ, Կցկցուն a. rapetassé, adventice, forgé, imaginé, fictif, emprunté, entrecoupé, détaché, saccadé, décousu, sans suite, controuvé, abrupt.

Կցորդ, աց a. qui participe, qui a part à, participant; compagnon, associé; s. antienne; — լինել V. Կցորդիմ.

Կցորդակից V. Կցորդ.

Կցորդակցութիւն V. Կցորդութիւն.

Կցորդեմ, եցի va. faire part, faire partager, communiquer; joindre, unir, attacher; vn. V. Կցորդիմ.

Կցորդիմ, դեցայ vn. participer ou avoir part à, avoir sa part de, être admis au partage de; se joindre, s'unir, s'associer, s'allier, accompagner, être en rapport, avoir des rapports, communiquer; être d'intelligence, d'accord; կցորդէին միմեանց իվտանգ եւ ի փառս, ils partageaient entre eux les périls et la gloire; զակարութիւն կցորդէ ընդ քաջութեան, il place la faiblesse à côté de la force; կցորդէր ինմա զգօնութիւն ալեաց ընդ գեղ մանկութեան, c'était un mélange de tout ce que la vieillesse a de grave, avec toutes les grâces de la jeunesse.

Կցորդութիւն s. participation, communication, rapports, relation, association; — չարաց, complicité; ճանապարհ —ե, voie de communication; — ունել ընդ. ումեք, avoir des rapports, contracter des liaisons avec qn.

Կցուած, ի, ոյ sm. union, liaison, jointure, annexe, insertion.

Կցուածոյ a. composé, adventice.

Zցումն V. Կցուած.

Կցուրդ, ցրդաց s. antienne.

Կցրեմ, եցի va. tenir ou serrer avidement, être tenace, regardant; — զատամունս, serrer ou grincer les dents.

Կցցաւոր a. crochu.

Կքեմ, եցի, Կքեցուցանեմ, ուցի va. courber, plier, affaisser.

Կքիմ, քեցայ vn. se courber, s'affaisser, se plier.

Կքումն s. courbure, affaissement.

Կքրիմ, րեցայ vn. résister, braver, tenir tête, défier, oser; Ընդ —, se déclarer ennemi, être ennemi; ընդդէմ —, s'opposer, résister.

Կօշ s. gourde, calebasse.

Կօշեմ, եցի vn. crier, rugir.

Կօշիկ, շկի s. botte; chaussure; ներկել՝ մաքրել զ —, cirer, nettoyer les —s; ագանել —ս V. Ագանիմ; *—ն հանել՝ քաշել, ôter, tirer ses bottes; զոյգ մի —, une paire de bottes.

Կօշկագործութիւն sm. cordonnerie.

Կօշկակար, աց sm. bottier, cordonnier.

Կօշկաձեւ a. en forme de botte.

Կօշկաձիգ s. tire-bottes.

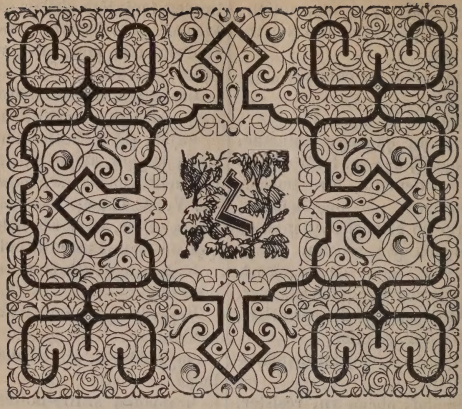

Z (ho) seizième lettre de l'alphabet et onzième des consonnes; soixante-dix, soixante-dixième.

Զա adv. oui; interj. allons! çà! eh bien! voyons! prép. voici, voilà.

Զագ, ագ s. haleine, respiration; gorge, gosier, larynx; aspiration; prononciation.

Զագային a. guttural.

Զագասփիւռ a. prononcé par le gosier.

Զագասփռուիւն s. prononciation.

Զագաճիմ, ծեցայ vn. s'adonner, se livrer à, affecter; manger avec excès, s'empiffrer, faire bonne chère.

Զագներգող s. rapsode.

Զագներգուիւն s. rapsodie; morceau détaché d'un poëme; livre, chapitre.

Զագնի, նւոյ, նեաց s. gattilier, agnus-castus.

*Զագնիմ, գայ vn. s'habiller, se vêtir.

*Զագուեցնեմ, ուցի va. habiller, vêtir.

Զադաղակ, ագ sm. damejeanne.

Զալ, ի, ոյ s. toux; անընդհատ՝ չոր —, toux continuelle, sèche; *զինքը սաստիկ — մը բռնեց, il lui prit une — violente; *— մի ունիմ որ զիս շատ կնեղէ, j'ai une — qui me tourmente beaucoup.

Ձագի դեղ s. tussilage, pas d'âne.

Ձագամ, ացի vn. tousser; — զգիշերն ողջոյն, — toute la nuit; անդադար —, ne faire que —.

Ձազար, աց a. mille; miflier; — անգամ ou հազարս adv. mille fois; — p հազարաց, million; — ութհարիւր վաթսուն եւ մի, mil huit cent soixante et un; — եւ բիւր դէպ եթէ գոցի օք, si par hasard.

Ձազար, ոյ s. bot. romaine; վայրի —, laitue.

Ձազարակրամ, ի s. milligramme.

Ձազարամեայ, մէից, այց. Ձազարամեան, եանց adj. de mille ans; — p s. les millénaires.

Ձազարամեթր, ի s. millimètre.

Ձազարապատիկ adv. mille fois autant.

Ձազարապետ, աց s. commandant de mille hommes, chiliarque, colonel; gouverneur, préfet; intendant ou ministre du palais; maître d'hôtel, intendant, régisseur.

Ձազարապետութիւն s. commandement de mille hommes; préfecture; intendance, ministère, administration.

Ձազարաւոր, աց a. millier.

Ձազարեակ V. Ձազար a.

Ձազարերորդ, աց a. millième.

Ձազարլիտր, լտեր s. kilolitre.

Ձազարկրամ, ի sm. kilogramme, kilo.

Ձազարմեթր, ի s. kilomètre.

Ձազարտերեւուկ sm. millefeuille, achillée.

Ձազեմ V. Ձազամ.

Ձազիւ՝ — Թէ՝ — ֆազ՝ — ֆազիւ ou — ուբեմն adv. à peine; — տեսի զնա, — je l'ai vu; — գիտել ընթեռնուլ, savoir — lire; — մեկնեալ էր, — était-il parti.

Ձազորան, աց s. azerole.

Ձազորենի, նւոյ s. azerolier.

Ձազրէվարդ s. rose des rois.

Ձալ s. fonte, fusion; — առնուլ, fondre.

Ձալածական a. persécuté, expulsé, fugitif; — առնել՝ արկանել՝ տանել, persécuter, poursuivre, expulser, chasser; — երթալ՝ լինել, fuir, s'enfuir, être persécuté, chassé, expulsé.

Ձալածանք, նաց s. persécution; poursuite, expulsion.

Ձալածեմ, եցի va. persécuter, poursuivre, expulser, chasser, donner la chasse, repousser.

Ձալածիչ s. persécuteur.

Ձալածոյ a. fondu, en fusion, en fonte, de fonte.

Ձալածումն V. Ձալածանք.

Ձալածչութիւն sm. action d'être persécuteur.

Ձալական a. fondant, fusible.

Ձալականութիւն s. fusibilité.

Ձալանք, նաց sm. fusion; épuisement, consomption, dépérissement.

Ձալաւ s. vêtement, habit.

Ձալեմ, եցի va. fondre, mettre en fusion, liquéfier, dissou-

dre; faire dépérir, épuiser, consumer; digérer; — իմ vn. fondre, se fondre, se liquéfier, se dissoudre; s'épuiser, dépérir, se consumer; — սառնամանեաց, dégeler; — մաշիլ, se consumer, dépérir, s'épuiser, maigrir, se dessécher.

*Հալեցնեմ V. Հալեմ.

Հալ եւ մաշ sm. phthisie, consomption, marasme.

Հալեւորիկ s. bot. marum.

Հալիք s. guigne.

Հալողական V. Հալական.

Հալոց, ոց sm. fonderie; creuset, coupelle.

Հալուած, ոց s. fusion; fonte.

Հալուէ, ից s. aloès.

Հալումաշ V. Հալ եւ մաշ.

Հալումն sm. fonte, fusion, liquéfaction; consomption, dépérissement; digestion; — սառնամանեաց, dégel.

Հալուն a. fondant, fusible.

Հակ a. contraire, opposé; s. balle, ballot.

Հակաբամբ, ի sm. contrebasse.

Հակաբան, etc., V. Հակառակաբան, etc.

Հակադարձ a. opposé, inverse.

Հակադիր a. opposé.

Հակադրեմ, եցի va. opposer.

Հակադրութիւն s. opposition; contraste; antithèse.

Հակակայ a. opposé, contraire.

Հակակայիմ, յեցայ vn. s'opposer, résister.

Հակակայութիւն s. opposition, résistance.

Հակակիր a. antipathique.

Հակակշիռ s. contre-poids; — գոլ, contre-balancer.

Հակակրութիւն sm. antipathie; *մեկու՝ բանի մը — ունենալ, avoir de l'— pour qn., pour qch.

Հակառառ s. contradicteur, disputeur; dialecticien.

Հակառառեմ, եցի vn. contredire, disputer.

Հակառառութիւն s. contradiction, dispute, discussion; dialectique; ոգի —ե, esprit de contradiction.

Հակամարտութիւն V. Հակառակամարտութիւն.

Հակամէտ a. enclin, penchant, incliné, porté à.

Հակամիտեմ, եցի vn. pencher, incliner, avoir du penchant, être enclin, porté à.

Հակամիտութիւն sm. penchant, inclination, propension, tendance, disposition.

Հակապապ, ից adj. antipapiste.

Հակառակ, ից a. contraire, opposé; hostile, adversaire, défavorable, ennemi; adv. prép. contre; à l'opposite, en face; — կամաց նորա, contre sa volonté, malgré lui; — ուղիղ մտաց, en dépit du bon sens; ամենեւին իսկ —, diamétralement opposé; — կալ, s'opposer, résister à, tenir tête, opposer de la résistance; rester, demeurer en face; — լինել, être

contraire, opposé; զնորին —ն, նմին —, ընդ —ն, adv. au contraire, contrairement; ընդ —ս adv. contre; — ou ընդ —ս ելանել՝ մտանել՝ ընծանալ՝ լինել, s'opposer, faire de l'opposition, s'élever ou se soulever contre, aller contre, contrecarrer; ընդ հակառակս լինել միմեանց, être en mésintelligence.

Հակառակաբան, ից s. contradicteur; a. contradictoire.

Հակառակաբանեմ, եցի vn. contredire.

Հակառակաբանութիւն sm. contradiction.

Հակառակաբար adv. d'une manière contraire.

Հակառակաբարբառ a. qui rend un son contraire, discordant.

Հակառակագնաց adj. qui marche, qui va contre.

Հակառակադիր adj. placé contre, opposé.

Հակառակադրութիւն V. Հակադրութիւն.

Հակառակաձոռ a. qui tient un siége, une dignité au préjudice d'un autre.

Հակառակախօս, Հակառակախօսութիւն V. Հակառակաբան, Հակառակաբանութիւն.

Հակառակածնոյց a. qui fait naître des contrariétés, séditieux.

Հակառակածայն V. Հակառակաբարբառ.

Հակառակամարտ, ից adj. adversaire, antagoniste; sm. combat, résistance.

Հակառակամարտութիւն s. antagonisme.

Հակառակայօրդոր a. factieux, séditieux.

Հակառակասէր a. qui aime les contrariétés, querelleur, séditieux, brouillon; — միտք, esprit de contradiction, de contrariété.

Հակառակասիրութիւն sm. amour des contestations, esprit querelleur.

Հակառակատիպ a. opposé, contraire.

Հակառակիմ, կեցայ vn. contrarier, s'opposer, résister, opposer, contrecarrer; disputer, contester, débattre; rivaliser avec; առանց հակառակելոյ, sans résistance.

Հակառակորդ, ից s. adversaire, rival, antagoniste, ennemi.

Հակառակութիւն s. contrariété, résistance, opposition, hostilité; adversité; dispute, contestation; — կրել, éprouver des contrariétés, être combattu; եղեւ — ի մէջ նոցա, il s'éleva parmi eux une contestation; — ի ներքս անկեալ, par suite de différend; — յուզել զիմեքէ, avoir une dispute pour qch.

Հակառակքրիստոսի s. Antechrist, faux Messie.

Հակասաբան, ից s. contradicteur.

Հակասաբար adv. contradictoirement.

Հակասական a. contradictoire.

Հակասութիւն s. contradiction.

Հակասուերք, բաց s. antesciens.

Հակարջայիւն adj. antarctique; — բեւեռ՝ շրջանակ, pôle, cercle —.

Հակեմ, եցի va. pencher, incliner, faire pencher, courber; — իմ vn. pencher, se pencher, s'incliner, se courber, céder; fig. pencher, avoir du penchant.

Հակընդդէմ adj. opposé, contre.

Հակիրճ a. bref, concis, succinct, précis.

Հակոտնեայք, նէից V. Ընդդիմոտունք.

Հակումն s. déclinaison, inclination; fig. penchant, inclination; — ծրի խաւարման, obliquité de l'écliptique.

Հաղ քան զիաղ V. Գամ քան զգամ.

Հաղարջ, ի s. groseille.

Հաղարջենի, նւոյ s. groseillier.

Հաղէք, քից s. lacs, lacets, piége, embûches; անկանել ի հաղէս, donner ou tomber dans le piége.

Հաղորդ, ից a. qui participe à, participant; — լինել, participer à, avoir part à, communiquer, avoir sa part de; — առնել, faire part, faire partager, communiquer; — չաքեաց, complice; s. communion; — առնուլ, communier, recevoir la communion.

Հաղորդական a. communicatif; communicable; communiant.

Հաղորդակից V. Հաղորդ.

Հաղորդակցիմ, եցայ vn. communiquer, être en communication, en relation avec qn.; participer à, avoir part à.

Հաղորդակցութիւն s. communication, participation; * — ունենալ, être en communication, être en relation, en rapport.

Հաղորդատուփ, տփոյ sm. ciboire.

Հաղորդարար a. conductible, bon conducteur.

Հաղորդարարութիւն s. conductibilité.

Հաղորդելի a. communicable.

Հաղորդեմ, եցի va. communiquer, transmettre, faire part de, donner communication de; communiquer, avoir communication avec; communier, administrer le saint sacrement de l'Eucharistie; — զախտ, donner, communiquer une maladie; vn. V. Հաղորդիմ.

Հաղորդեցուցանեմ V. Հաղորդեմ va.

Հաղորդիմ, դեցայ vn. communiquer, se communiquer, prendre part à, participer à, partager avec, être en rapport; communiquer, avoir communication; avoir commerce, rapports intimes; communiquer, se communiquer, se transmettre; communiquer, conduire,

aboutir; communier, recevoir la communion.

Հաղորդիչ s. phys. conducteur, bon conducteur.

Հաղորդող s. communiant.

Հաղորդութիւն s. communication, participation, rapports; communion; սուրբ —, la sainte Eucharistie; — առնուլ, communier, recevoir la communion; զատկական —, communion pascale.

Հաճ, ոյ a. content, satisfait, consentant; s. contentement, satisfaction; — լինել, être content, satisfait; plaire; — առնել, contenter, satisfaire.

Հաճար, ոյ, ով s. seigle.

Հաճարի, Հաճարուկ s. bot. huya.

Հաճելի a. agréable.

Հաճեմ, եցի, Հաճեցուցանեմ, ուցի va. contenter, satisfaire; — զմիտս ուրուք, plaire, complaire à qn.; ի — զնա, par complaisance pour lui, pour le contenter; — զախտս, contenter, flatter les passions.

Հաճեցուցիչ a. satisfaisant.

Հաճիմ, եցայ vn. être content, satisfait de, se satisfaire, se plaire à, se complaire dans ou en, agréer, trouver bon, acquiescer, approuver, applaudir à, juger bon, à propos; daigner; չ— ընդ, désapprouver; հաճեսցին դիք, plaise aux dieux; հաճեալ է նա ընդ քեզ, tu lui plais; հաճեալ էր ընդ նմա յոյժ, il le chérissait.

Հաճոյ, ից adj. qui plaît, agréable, satisfaisant; — լինել, être agréable, plaire, agréer; չլինել —, déplaire; — Թուեցաւ նմա, il lui a plu, il jugea à propos, il trouva bon; որպէս — Թուեսցի քեզ, comme il te plaira; — աչաց հայելոյ՝ տեսանելոյ, agréable à la vue; — եղեւ նա աչաց իմոց, il a plu à mes yeux, il m'a plu; — եւս էր նմա, il aimait mieux; զի՞նչ — է ձեզ, que vous en semble?

Հաճոյական a. agréable.

Հաճոյակատար a. complaisant, bienveillant.

Հաճոյակից լինիմ vn. approuver, consentir.

Հաճոյանամ, ացայ vn. plaire, être agréable; consentir, approuver.

Հաճոյատեսիլ a. agréable à la vue, charmant.

Հաճոյաբար V. **Հաճոյակատար**.

Հաճոյացուցանեմ, ուցի va. rendre agréable, faire agréer.

Հաճոյութիւն s. satisfaction, contentement; consentement, bonne volonté, complaisance.

Հաճոյք, ոյից sm. bonne volonté, bon plaisir, gré, agrément, plaisir; caprice, arbitre, fantaisie; ըստ հաճոյս, au gré, à discrétion; négligemment; գործել ըստ հաճոյս, agir à son gré, à leur fantaisie, à leur gré, à leur mode; ըստ հաճոյից նորա, suivant son caprice; անձնատուր լինել ի հաճոյս ուրուք, se livrer entièrement au caprice de qn., se mettre à

sa discrétion; այր իւրաքանչիւր զիաճոյս առաջի աչաց իւրոց առներ, chacun faisait ce qui lui plaisait.

Հաճութիւն sm. agrément, contentement, satisfaction, gré; agrément, approbation, consentement, aveu, acquiescement, adhésion; առանց քոյին —ե, sans votre consentement.

Համ, ոց s. saveur, goût; frein, modération; — դնել, mettre frein, modérer; —ք, parties sexuelles de la femme, vagin.

Համաբան a. qui tient le même langage, qui est d'accord; concordant, analogue.

Համաբանեմ, եցի vn. tenir le même langage, s'accorder.

Համաբանութիւն s. accord, intelligence, unanimité.

Համաբարբառ a. concordant, unanime; sm. concordance.

Համաբարոյ, ից a. qui a le même caractère, d'un naturel semblable.

Համաբնակ V. Բնակակից.

Համաբնակից V. Բնակից.

Համաբնեայ, նէից adj. de même nature; consubstantiel.

Համաբնութիւն s. la même nature; consubstantialité.

Համաբոլոր a. tout, entier, complet, total.

Համաբուն a. de même nature.

Համագոյ, ից, **Համագոյական**, **Համագոյակից** a. consubstantiel; համագոյք, tous les êtres, toutes les créatures; toute la nature.

Համագոյապէս adv. consubstantiellement.

Համագոյութիւն s. consubstantialité.

Համագործ a. s. coopérateur.

Համագործութիւն s. coopération.

Համագումար a. rassemblé, réuni ensemble, universel, général; adv. ensemble, tout ensemble, tous ensemble.

Համագունդ a. réuni en une seule troupe, attroupé, rassemblé; adv. en une seule troupe, ensemble, tout ensemble, en masse.

Համագրեմ, եցի vn. composer.

Համագրութիւն s. composition.

Համադամ, ից a. exquis, délicieux, succulent, savoureux, délicat; —ք, mets délicats ou recherchés, friandises.

Համադամասէր a. friand.

Համադաս a. de la même classe, du même rang.

Համադասեմ, եցի va. ranger ensemble, coordonner, mettre sur le même rang, dans la même classe, regarder comme; —իմ vn. être mis ensemble, au même rang, dans la même classe.

Համադրական a. synthétique.

Համադրութիւն s. synthèse.

Համազարմ a. qui est de la même race.

Համազգային a. de toute la nation, national.

Համազգեստ V. Գրատ.

Համազգի, գոյ, գեաց a. qui est de la même nation, national; parent; homogène.

Համազգութիւն s. nationalité; parenté; homogénéité.

Համազն, զին, զինք, զանց s. qui est de la même nation ou race, parent.

Համազոյգ a. égal, pareil.

Համազուն V. Համազն.

Համազօր a. égal en forces, également puissant; équivalent, adéquat; — լինել, être également puissant, être équivalent, équivaloir.

Համաթիւ a. du même nombre, égal.

Համաթոռ a. qui partage le trône.

Համալեզու, աց a. qui parle la même langue.

Համալսարան, աց s. université, faculté.

Համախմբեմ, եցի va. réunir ensemble, assembler, rassembler.

Համախմբութիւն s. réunion, assemblée.

Համախոհ, ից a. qui est du même avis, unanime; partisan, adhérent; — լինել, être du même avis, d'accord.

Համախոհութիւն s. intelligence, union, accord.

Համախորհ, Համախորհուրդ V. Համախոհ.

Համախումբ V. Համագունդ.

Համախոս a. qui est d'accord, en harmonie, concordant, analogue.

Համածին a. né avec un autre, jumeau; naturel.

Համակ, աց a. brun, gris; adv. tout, tout entier, entièrement, totalement; seulement; toujours; — դրուագեալ, tout incrusté.

Համակամ, աց a. qui a la même volonté, unanime, résigné.

Համակամիմ, մեցայ vn. être unanime, s'accorder; se résigner.

Համակամութիւն s. unanimité, accord, bonne intelligence; — ընդ կամացն Աստուածայ, abandon à la volonté de Dieu, résignation.

Համակառք, ռաց s. omnibus.

Համակարգ a. placé dans le même ordre, correspondant.

Համակարգեմ, եցի va. placer dans le même ordre.

Համակարիք a. qui est affecté de la même manière, qui est sujet aux mêmes passions; compatissant, sensible.

Համակրդեն, ից a. coreligionnaire.

Համակեաց, կեցաց a. qui vit en société.

Համակեմ, եցի va. affecter, combler, remplir, enduire, couvrir, enfoncer; V. Ծուխ.

Համակենդրոն a. concentrique, homocentrique.

Համակերպ a. qui a la même forme, conforme; résigné.

Համակերպիմ, եցայ vn. se conformer, se résigner.

Համակերպութիւն s. conformité; résignation.

Համակերտք s. toutes les créatures, tous les êtres.

Համակիմ, կեցայ va. s'affecter, se remplir, se combler, être pénétré, se couvrir, se revêtir, s'enfoncer; յոսկի —, se couvrir d'or; խոր տրտմութիւն համակեալ, pénétré d'une tristesse profonde; ի ծախծութիւն —, s'abandonner à la tristesse; V. Ծուխ.

Համակործան a. qui ruine tout ensemble, qui détruit entièrement; détruit entièrement; — քանդումն, ruine complète; — կորուստ, perte totale.

Համակորոյս a. qui perd, qui fait tout périr.

Համակրական a. sympathique; — թանաք, encre —; հոսանք, un courant —.

Համակրութիւն s. sympathie; * հետը — ունիմ, j'ai de la — pour lui.

Համակրօն, ից a. s. coreligionnaire.

Համահաղոյն adv. ensemble, à la fois, en même temps.

Համահամ a. délicieux, exquis.

Համահայր, հօր a. qui est du même père; — եղբայր, frère consanguin; — քոյր, sœur consanguine.

Համահանդերձ a. uniforme en vêtement, revêtu de la même manière.

Համահասակ V. Հասակակից.

Համահարզ, ից s. aide de camp.

Համահաւաքեմ V. Համախմբեմ.

Համաձայն a. qui est d'accord, à l'unisson, conforme; qui est d'accord, unanime.

Համաձայնեմ, եցի va. accorder, rendre d'accord.

Համաձայնիմ, եցայ vn. être d'accord, à l'unisson, être ou tomber d'accord, s'accorder, se conformer.

Համաձայնութիւն s. accord, unisson, consonnance, concordance; fig. accord, unanimité, union; gram. accord.

Համաճարակ adj. entièrement consumé; qui consume tout, épidémique.

Համամայր a. né de la même mère; — եղբայր, frère utérin.

Համամիտ a. qui est du même avis, qui entre dans les vues de qn., unanime; — լինել ումեք, abonder dans le sens de qn., être de son avis, partager ses sentiments, tomber ou être d'accord, entrer dans ses vues, dans toutes ses vues, être d'un parfait accord; —են ցանգ, ils sont toujours du même avis, ce sont deux têtes dans un bonnet.

Համամտութիւն s. conformité d'avis, de sentiments, commun accord, unanimité.

Համայարկ a. réuni sous le même toit.

Համայն, ից a. tout, tous; adv. également, de la même manière, en même temps, de même que, autant que; cependant, toutefois; — ou համայնիւ, totalement, complétement; — եւ այնպէս, quand même, quand bien même, néanmoins; — եւ այնպէս ոչ յագեցար, et tu n'as pas encore été rassasié! —ասել՝ ասացեալ, enfin.

Համայնապատում adj. qui raconte tout, où tout est raconté.

Համայնաջինջ V. Համաջինջ.

Համայնաւեր a. qui ravage tout.

Համանգամայն V. Ամենայն. Միանգամայն.

Համանիւթ a. de la même matière.

Համանման, ից a. égal, pareil, semblable; imitateur; conforme, analogue; adv. également, pareillement.

Համանմանակի, Համանմանեալ, Համանմանի, նւոյ, նեաց V. Համանման a.

Համանմանութիւն s. similitude, conformité, analogie.

Համանշան, ի a. qui a le même signe.

Համանշանակ a. qui a la même signification, synonyme.

Համանշանակութիւն s. synonymie.

Համանուն, նուանց a. qui porte le même nom, homonyme.

Համանունաբար adv. sous le même nom.

Համանունութիւն s. homonymie; équivoque.

Համաշխարհ, ի s. tout le monde, le public.

Համաշխարհագործ a. fait par tout le monde, universel, général.

Համաշխարհական a. qui concerne tout le monde, universel, général, commun; compatriote.

Համաշխարհիկ a. s. qui est du même pays, compatriote.

Համաշնչութիւն s. union de sentiments, unanimité.

Համաշունչ, շնչից a. qui est de même avis, de même sentiment, unanime.

Համաչափ a. qui est de la même mesure, proportionné, symétrique; commensurable.

Համաչափութիւն s. proportion, symétrie; commensurabilité.

Համապայծառ a. tout à fait brillant, éclatant, resplendissant.

Համապաշտօն a. qui a la même fonction, collègue.

Համապատասխան a. correspondant.

Համապատասխանեմ, եցի vn. correspondre.

Համապատասխանիչ a. correspondant.

Համապատիւ, տուի a. également honoré, égal en honneur, en dignité.

Համապատուութիւն s. éga-

lité d'honneur, de considération.

Համապարփակ a. qui environne de tous les côtés ; — վիհ, le chaos.

Համաջինջ a. qui détruit, qui extermine tout ; — կործանումն, destruction totale ; — առնել, détruire tout, exterminer ; — լինել, être détruit, exterminé entièrement.

Համաջնունջ V. Համաջինջ.

Համառօտ, ից adj. bref, abrégé, concis, succinct, précis, sommaire, court ; adv. brièvement, en abrégé, succinctement, en raccourci, sommairement ; — ասել, եւ — խսկ ասացեալ, — ասացից, bref, en un mot, enfin ; համառօտ հատանել, couper court.

Համառօտագիծ adj. tracé brièvement, succinct ; — պատկեր, aperçu ; — բովանդակութիւն, un abrégé.

Համառօտագիր adj. écrit brièvement, en abrégé.

Համառօտագրեմ, եցի va. écrire en abrégé.

Համառօտագրութիւն s. abréviation.

Համառօտեմ, եցի vn. abréger ; résumer ; ուղիղ —, comprendre bien et faire comprendre.

Համառօտիւ, Համառօտիւք adv. brièvement, en abrégé, avec concision, sommairement, en peu de mots, en quelques mots.

Համառօտութիւն s. brièveté, concision ; abréviation ; abrégé, sommaire, extrait, précis, résumé.

Համասեղան a. qui mange à la même table.

Համասեռ a. du même genre, homogène.

Համասերմ a. produit de la même semence.

Համասերունդ a. d'une commune origine.

Համասէր a. épris d'un égal amour.

Համասնունդ, Համասուն a. nourri, élevé ensemble.

Համասպռամ a. odorant, odoriférant.

Համաստեղութիւն V. Աստեղատուն.

Համափիւռ adj. répandu partout ; — ծաւալիլ, se répandre partout.

Համավկայ adv. d'un commun aveu.

Համատարած, ի a. répandu partout, universel ; — ծով, océan ; — օդ, atmosphère ; — աշխարհացոյց, mappemonde.

Համատեսակ a. qui est de la même espèce, semblable, conforme.

Համատիպ a. qui a le même type, conforme, pareil.

Համատիք, տիոց a. qui a le même âge, de même âge.

Համատոհմ V. Տոհմակից.

Համար, ոց sm. compte, calcul, énumération, numération, dénombrement ; nombre ; compte, examen, inventaire, état ; compte, estime, considé-

ration, rang; reddition de comptes; comparaison; leçon; իհամար՝ իհամարի ou *համար, pour, à cause de; *ասոր —, pour cela; — առնել, se rendre compte, examiner, faire l'inventaire; — առնուլ՝ պահանջել, demander compte; — առնուլ իմէջ ծառայից իւրոց, entrer en compte avec ses serviteurs; — տալ, rendre compte; être responsable; տուր զ— տնտեսութեան քո, rendez-moi compte de votre administration; իհամարի լինել, être reçu ou compté parmi, passer pour, être réputé ou regardé comme, être compté, estimé, considéré; ոչ եղեւ իհամարի բան իմ, on n'a pas tenu compte de ma parole; ի— ածել՝ արկանել՝ բերել, compter, calculer, comparer; ընդ մի —, même, même chose; Ամէն համարով էր ամենայն, tout était compté; ընդ մարդկան կալ իհամարի, être pris pour un homme; —առնուլ, prendre leçon; գիտել՝ ուսանել՝ ասել զհամարն, savoir, apprendre, réciter sa leçon.

Համարակար, ագ s. compteur, censeur, régisseur.

Համարակարութիւն s. comptabilité; censure.

Համարառու, ագ s. contrôleur, vérificateur des comptes.

Համարառութիւն sm. contrôle.

Համարատու, ագ a. qui rend compte.

Համարատուութիւն s. contrôle, reddition de comptes.

Համարեալ a. censé, réputé; ընդ մեռեալս —, cru mort, considéré comme mort.

Համարեմ, եցի va. compter, calculer.

Համարիմ, բեցայ vn. compter, calculer, supputer; considérer, estimer, regarder comme, penser, juger, présumer, réputer, croire, attribuer, supposer; passer pour, être réputé pour; լաւ —, préférer, aimer mieux; պատուական —, apprécier; առ ոչ ինչ —, compter pour rien, ne tenir aucun compte, faire peu de cas de, mépriser; երանելի զանձն —, s'estimer heureux; — զանձն, se croire, se regarder comme; մի՛ համարիք եթէ, n'allez pas croire, ne croyez pas que; համարիմք եթէ, համարեսցուք այնպէս եթէ, supposons que; ապստամբ — զոք, traiter qn. de rebelle; — ուժեք իմեղս, imputer à qn.; ընդ մի — զիմն ընդ ուժմն, confondre qch. avec une autre.

Համարիչ s. numérateur.

Համարիւն a. qui est du même sang, consanguin; sm. frère, sœur, parent.

Համարձակ a. franc, hardi, libre, sans façon; large, spacieux; adv. franchement, hardiment, librement, avec hardiesse, ouvertement, en liberté, en toute liberté, avec franchise, carrément, hautement, publiquement.

Համարձակաբար V. **Համարձակ** adv.

Համարձակաբարբառ a. qui parle franchement, franc, libre; adv. avec franchise, librement, hautement.

Համարձակագոյն adj. plus franc, plus hardi; V. **Համարձակ** adv.

Համարձակախօս, ացա a. qui a son franc parler, qui parle librement, avec franchise, avec hardiesse; — **լինել**, avoir son franc parler, parler avec franchise, parler librement, hardiment, en toute liberté, dire franchement.

Համարձակախօսութիւն sm. liberté dans le langage, franc parler, franchise.

Համարձակական V. **Համարձակ**.

Համարձակահայեաց, եցաց a. qui regarde librement, qui voit clair.

Համարձակածայն a. adv. d'une voix libre, librement, franchement; — **բարբառով**, hautement, publiquement.

Համարձակապէս V. **Համարձակ** adv.

Համարձակեմ, եցի. Համարձակեցուցանեմ, ուցի va. enhardir, rendre hardi, donner de la hardiesse, de la franchise, du courage, rassurer, mettre qn. à son aise; permettre.

Համարձակիմ, կեցայ vn. s'enhardir, avoir la hardiesse de, prendre la liberté de, avoir le courage de, oser, se permettre de; **կարի իմն** —, prendre trop de liberté.

Համարձակիչ a. qui enhardit.

Համարձակութիւն s. franchise, hardiesse, aplomb, liberté; — **առնուլ**, prendre la liberté de; * **չատ** — **առնուլ**, prendre trop de liberté; **պարտ է** — **ասել**, il faut avouer; — **ի** V. **Համարձակ** adv.

Համարող, ացա s. compteur, arithméticien.

Համարողական a. arithmétique; —ն s. l'arithmétique.

Համարողութիւն s. arithmétique.

Համարուեստ, իցս a. qui a le même métier, le même art.

Համարումն s. estime, cas, considération, réputation; * — **ունենալ**, estimer, considérer, faire cas de; * — **չունենալ**, ne pas estimer, ne faire aucun cas.

Համացեղ a. qui est de la même race; homogène.

Համացեղութիւն s. descendance d'une race commune, parenté; homogénéité.

Համափառ a. qui a la même gloire.

Համաքանակ a. aliquote.

Համբակ, ացա s. enfant, fils, garçon; apprenti; écolier, disciple; adj. nouveau, novice, inexpérimenté; — **դէս, դու**, jeune homme; — **նաւասուոյ**, mousse.

Համբակութիւն s. apprentissage; inexpérience.

Համբառնամ, բարձի va

lever, élever, soulever, enlever; — զանձն, s'élever; — զմիտս իվեր առ Աստուած, élever l'esprit à Dieu.

Համբառնամ, բարձայ vn. s'élever, monter, se soulever, se lever; — հակառակ ումեք, s'élever contre qn.

Համբար, ացս. magasin, dépôt, grenier; provision, munitions, vivres, fourniture, approvisionnement, avitaillement.

Համբարաճու, ացs. approvisionneur, fournisseur.

Համբարակ, ացs. fournisseur; réservoir, dépôt, magasin.

Համբարակապետ, ացsm. intendant, fournisseur, approvisionneur, pourvoyeur.

Համբարակեմ V. Համբարեմ.

Համբարան, իs. anat. matrice.

Համբարանոց, ացs. entrepôt, magasin, grenier.

Համբարապան, ացs. gardien d'entrepôt, magasinier.

Համբարեմ, եցի va. faire provision, approvisionner, avitailler, ravitailler, magasiner; mettre en réserve, serrer, amasser.

Համբարձումն s. élevation, ascension; l'Ascension.

Համբարձոց V. Համբարանոց.

Համբարու, ացs. sirène, fée.

Համբարտակ V. Ամբարտակ.

Համբաւ, ոց, ացs. renommée, réputation, renom, vogue, célébrité; nouvelle, bruit; —ի հարկանիլ, s'ébruiter, se divulguer; se rendre célèbre, être en vogue, avoir la vogue, être renommé; համբաւի հրեալ է խաղս, cette pièce fait fureur; — բարեաց, bonne réputation; ել — զմանէ ընդ ամենայն կողմանս գաւառին, le bruit de son nom se répandit dans tout le pays; ելանէր՝ հնչէր՝ իդուրս յաճախէր՝ տարածէր—, le bruit se répandait; — ընծանայ, il court un bruit, le bruit court que; ձախողակի — հանել՝ ընծացուցանել զումեքէ, faire courir un mauvais bruit sur le compte de qn.; — քաջութեանն ընդ ամենայն կողմանս ընծանայր, la renommée de son courage se répandait partout; — հանել՝ տարածել, faire courir, semer ou répandre une nouvelle, des bruits; արագաթեւ —, la prompte renommée, la prompte courrière; չեղակարծ՝ սուտ —, étrange, fausse nouvelle; — մեծ ստանալ, acquérir un grand renom; չունել զ—, n'avoir aucun renom; աղարտել զ— ուրուք, flétrir, noircir ou ternir la renommée de qn.; վնասել անձին համբաւոյ, nuire à sa renommée; աղարտել զ— իւր, flétrir sa renommée; V. Շռինդն.

Համբաւաբեր, ացa. porteur de nouvelles.

Համբաւակոծ առնեմ va. divulguer, ébruiter, publier, rendre public.

Զամբաւաիան a. qui répand de faux bruits, brouillon.

Զամբաւատենչ, Զամբաւող, ող a. renommé, fameux, célèbre.

Զամբաւեմ, եցի va. célébrer, rendre célèbre; divulguer, ébruiter, rendre public, faire connaître partout; —իմ vn. devenir célèbre; être divulgué, s'ébruiter.

Զամբերական, Զամբերատար a. patient, endurant.

Զամբերեմ, եցի vn. avoir patience, de la patience, patienter, prendre patience; endurer, souffrir, supporter; որ ինձբերեսցէ իսպառ՝ նա կեցցէ, celui qui persévérera jusqu'à la fin sera sauvé.

Զամբերող a. patient, endurant.

Զամբերութիւն s. patience; *— ունենալ, avoir —, de la —; կորուսանել զ—, perdre —, s'impatienter; տալ կորուսանել զ—, faire perdre —, pousser à bout; *—ս կիատնի, la — m'échappe.

Զամբոյր, բուրից s. baiser; fig. douceur, affabilité, familiarité; union, jointure, liaison; spondée; a. familier, doux, affable; propice; d'accord, unanime; — տալ ումեք, donner un baiser, des baisers à qn.; գալ ի—, se familiariser, s'apprivoiser, s'adoucir; ի— ածել, familiariser, apprivoiser, adoucir; persuader; հաշտ եւ — առնել, apaiser, concilier; — Յուդայի՝ մատնչի, baiser de Judas, de traître; տալ միմեանց — խաղաղութեան, se donner le baiser de paix; ճամբոյր եւ կամակ բարս ստանալ, avoir un caractère doux, s'adoucir; —յարդարել, adoucir.

Զամբուն adv. entièrement, tout à fait.

Զամբուրասէր a. qui aime à baiser, baiseur; affable, pacifique.

Զամբուրեմ, եցի va. baiser, couvrir de baisers; — զմիմեանս, se baiser; — զձեռս՝ զաչ ուրուք, baiser les mains à qn.; ճամբուրեաց ընդ նմա, lui donna un baiser, l'embrassa.

Զամբուրեցուցանեմ, ուցի va. familiariser, apprivoiser.

Զամեղ a. savoureux, délicieux.

Զամեղաճամ, Զամեղաճաշակ a. exquis, agréable au goût, savoureux, délicieux.

Զամեղանամ, ացայ vn. devenir savoureux, exquis.

Զամեղացուցանեմ, ուցի va. rendre savoureux, exquis.

Զամեղութիւն s. bon goût, saveur exquise, goût agréable.

Զամեմ, ացի sm. aromate, épice; amome; V. **Զամեմանք**.

Զամեմանք, նաց s. épices, aromates; sauce, assaisonnement, ragoût.

Զամեմանոթ, ոյ s. saucière.

Զամեմատ, ից a. proportionné, qui est en rapport, analogue, symétrique; եթէ

իցեն իքեզ առաքինութիւնք—ը վեհ ձակատագրիդ, si vous répondez par vos vertus à votre haute destinée ; ըստ—ի, à proportion, en proportion ; en comparaison.

Համեմատաբար V. Համեմատութեամբ.

Համեմատական a. proportionnel, analogue ; comparatif.

Համեմատելի a. comparable.

Համեմատեմ, եցի va. comparer, confronter ; proportionner ; — զգիբս, collationner.

Համեմատութիւն s. comparaison ; proportion, analogie, rapport, harmonie, symétrie ; math. proportion ; — գրոց, collation ; —ք, proportionnellement, en proportion, à proportion, proportion gardée ; comparativement, en comparaison, par comparaison, par rapport, relativement.

Համեմաւոր, աց a. assaisonné, aromatique.

Համեմեմ, եցի va. assaisonner ; aromatiser, épicer ; — աղիւ, saupoudrer avec du sel.

Համեմիչ s. assaisonneur.

Համեմուկ s. vanille.

Համեստ, ից a. modeste, modéré, retenu.

Համեստաբար adv. modestement, avec modestie.

Համեստանամ, ացայ vn. être modeste.

Համեստացուցանեմ, ուցի va. rendre modeste.

Համեստութիւն s. modestie, modération, retenue.

Համետ, ից sm. selle, bât, harnais.

Համետագործ, ից s. sellier.

Համետարան, ի s. sellerie.

Համետեմ, եցի va. seller, bâter, enharnacher.

Համերամ V. Երամովին.

Համերասանակ ընթանալ, courir ensemble ; fig. marcher d'accord avec.

Համիարզ V. Համահարզ.

Համիօրեայ V. Համահայր.

Համոզակեր, աց a. persuasif ; — լինել, persuader, fléchir.

Համոզեմ, եցի va. persuader, entraîner par la persuasion.

Համոզիչ a. persuasif.

Համոզումն s. persuasion.

Համր, մեց a. muet ; — լինել, être muet.

Համրոյք s. choses modérées.

Համրանամ, ացայ vn. devenir muet, perdre la parole.

Համրացուցանեմ, ուցի va. rendre muet.

Համրիմ V. Համրանամ.

Համրութիւն s. état d'une personne muette.

Համօրէն a. tout, total, entier ; adv. tout entier, totalement, entièrement ; — իմբայ կալ, comprendre bien, saisir parfaitement.

Հայ, ոց s. a. arménien ; ի—, en arménien ; ի— լեզու ou բարբառ, en langue arménienne ; Թարգմանել ի—, գեղուլ ի— բան, traduire en arménien, en langue arménienne ; Հայք ou Հայեր, les Arméniens ; Հայք, l'Arménie.

Հայաբարբառ a. qui parle la langue arménienne.

Հայաբնակ a. habité par les Arméniens.

Հայագէտ s. arméniste.

Հայագունդ a. composé par les Arméniens; s. troupe arménienne.

Հայադաւան a. arménisant, qui a la profession, la politique, les mœurs des Arméniens.

Հայադրօշ s. drapeau arménien.

Հայազարմ, Հայազն V. Հայկազն.

Հայախառն a. mêlé d'arménien.

Հայախնամ a. qui a soin des Arméniens; soigné par les Arméniens.

Հայախումբ V. Հայակոյտ.

Հայածին, Հայածնունդ a. né d'un Arménien.

Հայակոյտ a. composé, réuni par des Arméniens.

Հայամեծար a. qui honore les Arméniens; honoré par les Arméniens.

Հայանախատ a. qui outrage les Arméniens, indigne à un Arménien.

Հայանման a. semblable à un Arménien.

Հայանշան a. qui porte le signe d'Arménie; — դրօշ V. Հայադրօշ.

Հայավայել a. digne d'un Arménien, des Arméniens.

Հայասեռ a. de la race arménienne, Arménien; հայասեռքս, nous autres Arméniens.

Հայասէր a. qui aime les Arméniens, philarmène.

Հայասիրութիւն s. philarménie.

Հայասիրտ a. qui a un cœur arménien.

Հայաստան, ի s. l'Arménie.

Հայաստանեայք, եայց s. les Arméniens.

Հայաստանցի, ցւոյ s. Arménien.

Հայացի a. arménien.

Հայեացք, եցից s. regards. vue.

Հայելագիտական a. catoptrique.

Հայելագիտութիւն s. catoptrique.

Հայելագործ, աց s. miroitier

Հայելապատ a. entouré de glaces.

Հայելավաճառ, աց s. miroitier.

Հայելավաճառութիւն s. miroiterie.

Հայելի, ելւոյ, ելեաց s. miroir, glace; a. visible, observable.

Հայեղ, ի s. hune.

Հայերէն adv. en arménien; a. arménien; — խօսի՞ք, parlez-vous arménien? — գիտէ՞ք, savez-vous l'arménien? ուսանել զ—, apprendre, étudier l'arménien; — Թարգմանել, traduire en arménien; — գիր, l'écriture arménienne; — տառք, les lettres arméniennes, les caractères arméniens; — լեզու՝ դպրութիւն, la langue, la littérature arménienne.

Հայերէնագէտ s. arméniste.

Հայերէնախօս, ից a. qui parle l'arménien.

Հայեցած V. **Հայեցուած**.

Հայեցական a. contemplatif.

Հայեցի V. **Հայացի**.

Հայեցիկ a. qui sert à voir, à regarder.

Հայեցող s. contemplateur.

Հայեցողական a. contemplatif.

Հայեցողութիւն s. contemplation.

Հայեցուած, ոց s. coup d'œil, regard, vue; aspect, spectacle; **անյողդողդ** —, regard ferme, assuré.

Հայեցուիլիւն ou **Հայեցումն** V. **Հայեցուած**.

Հայեցուցանեմ, ուցի va. faire voir, faire regarder; incliner, faire pencher ou porter; appliquer.

Հայհայեամտեմ, եցի vn. s'ingénier, inventer.

Հայհայեանք ou **Հայհիայեանք**, նաց s. invention, expédient, moyen, remède; vivres, provision, préparatifs; soulagement; **հայհայեանս առնել**, réparer; — կենաց, subsistances, moyens de vivre; V. **Հնարք**.

Հայհայեմ ou **Հայհիայեմ**, եցի vn. inventer, trouver un moyen, s'aviser de, tâcher; procurer, pourvoir, fournir, subvenir à une dépense, aux besoins, gagner; réparer.

Հայիմ, յեցայ vn. regarder, jeter les yeux, jeter des regards, voir; diriger son esprit, son attention vers qch., être attentif, remarquer, observer, considérer, envisager; regarder, s'adresser, tendre à, appartenir, être relatif à, concerner, avoir rapport à, mirer, viser; se porter, aspirer à; avoir la vue, être exposé; — **մտօք**, contempler; **գեղեցիկ հայելով**, beau, charmant; **ոչ ինչ հայեցեալ ի**—, malgré; **ալշուցեալ** — **յոր անյագ**, ne pouvoir se lasser de regarder qn., le dévorer des yeux; **հայեցեալ ընդ նա**, fixant sur lui ses regards; — **իվեր**, regarder en haut; **ընդ ակամբ** —, V. **Ակն**; — **յոր գորովալից աչօք**, regarder qn. avec des yeux plein de tendresse; — **խանդաղատանօք**, regarder avec affection, couver des yeux; **մինչդեռ նա այսր անդր հայէր**, comme il regardait de côté et d'autre.

* **Հայլի** V. **Հայելի**.

Հայկ, ի, իւ ou **այ**, աւ sm. Haïg (le premier héros de la nation arménienne, dont elle est appelée **Հայ** ou Arménienne); astr. Orion.

Հայկաբան, ից a. s. arméniste, qui parle, qui écrit l'arménien pur.

Հայկաբանութիւն s. arménien pur, arménisme.

Հայկաբար adv. comme Haïg, bravement, courageusement, valeureusement.

Հայկազարմ a. de la race de Haïg, arménien.

Հայկազեան, եանց. **Հայ-**

կազն, զանց. Հայկազնեայ, եայց. Հայկազնեան, Հայկազուն a. haïganien, arménien; Հայկազունք, les Arméniens.

Հայկական a. haïganien, arménien; — լեզու, la langue arménienne.

Հայկաշէն a. construit par Haïg.

Հայկասիրտ a. qui a le cœur de Haïg, courageux, intrépide.

Հայկաւ s. bol d'Arménie.

Հայկեան a. arménien; — գրոհ, la nation arménienne.

Հայհոյական a. blasphématoire, injurieux; — բան, propos —.

Հայհոյանք, նաց sm. blasphèmes; injures, diffamations.

Հայհոյեմ, եցի va. blasphémer, proférer un blasphème, jurer, tenir de mauvais propos; injurier, médire, diffamer.

Հայհոյիչ s. blasphémateur, jureur; V. Հայհոյական.

Հայհոյութիւն s. blasphème, jurement; diffamation, injure, médisance.

Հայորեաք, երոյ s. pl. les Arméniens, la noblesse arménienne.

Հայութիւն s. la nationalité arménienne.

Հայուհի sf. Arménienne.

Հայս, ից s. pâte; — հարկանել, pétrir la pâte.

Հայր, հօր, հարց s. père, papa; père, chef, fondateur; inventeur, auteur; père (titre donné aux prêtres religieux); հայրն Արսենիոս, le père Arsène; գերապատիւ —, révérend père; — սուրբ, saint père; հոգեւոր —, père spirituel; — խոստովանութեան, V. Խոստովանահայր; — ժողովրդեան՝ հայրենեաց աղբատաց, père du peuple, de la patrie. des pauvres; — եւ մայր, le père et la mère, les parents; որդի իջօրէ, de père en fils; իբրեւ զ—, comme un père; ազնիւ՝ բարեգութ —, un bon, tendre père; սիրտ՝ գութ՝ սէր հօր, le cœur, la tendresse, l'amour d'un père; պատուել՝ մեծարել՝ սիրել զ—, honorer, respecter, aimer son père; Հայրն Աստուած, Հայր երկնաւոր՝ գթութեան՝ լուսոյ, le Père céleste, de miséricorde, des lumières; Հայր մեր, Notre Père, le Pater; հարք մեր, nos pères, nos aïeux, nos ancêtres; Հարք Եկեղեցւոյ, les Pères de l'Église; ննջեաց ընդ հարս իւր, il dormit avec ses pères; յաւելուլ առ հարս, aller ad patres, mourir.

Հայրաբար adv. paternellement, en père, comme un père.

Հայրաբարոյ, ից a. qui a le caractère de son père, qui ressemble à son père; comme un père, semblable à un père.

Հայրաբոյս a. paternel.

Հայրագիր s. père adoptif.

Հայրագերծ a. parricide.

Հայրախեղդ a. qui étrangle son père, parricide.

Հայրախնամ a. qui a un soin paternel; qui a soin de son père.

Հայրաձին, ծնի ա. né du père.

Հայրական ա. fait par la volonté du père.

Հայրական ա. paternel; — օրհնութիւն, bénédiction paternelle.

Հայրակեր, աց ա. qui mange son père.

Հայրակոչ լինիմ vn. appeler son père.

Հայրահալած լինիմ va. persécuter son père.

Հայրամեծար a. qui respecte son père.

Հայրանամ, ացայ vn. être, devenir père.

Հայրանարգու ա. qui méprise son père.

Հայրանուն a. qui porte le nom de son père.

Հայրանունական a. patronymique.

Հայրաշարժ ա. qui est procédé du père.

Հայրապետ, աց s. patriarche, pontife.

Հայրապետական a. patriarcal, pontifical.

Հայրապետանոց, **Հայրապետարան**, աց s. siége, résidence d'un patriarche, d'un pontife.

Հայրապետութիւն sm. patriarcat, pontificat.

Հայրասէր ա. qui aime son père.

Հայրասպան, աց s. parricide.

Հայրասպանութիւն s. meurtre d'un père, parricide.

Հայրատեաց a. qui hait son père.

Հայրատունկ adj. qui est planté par le père.

Հայրատուր V. **Հայրենատուր**.

Հայրենաբուն a. indigène.

Հայրենադրուժ a. qui a trahi sa patrie.

Հայրենական ա. paternel; patrimonial; — ստացուածք, patrimoine.

Հայրենասէր, սիրաց s. qui aime sa patrie, patriote; ճշմարիտ՝ անձնանուէր —, un vrai, dévoué patriote.

Հայրենասիրական a. patriotique.

Հայրենասիրութիւն s. amour de la patrie, patriotisme.

Հայրենավրէժ a. qui venge son père, sa patrie.

Հայրենատուր a. donné par le père, par les ancêtres; paternel.

Հայրենաւանդ a. transmis par le père, par les ancêtres, héréditaire.

Հայրենի, նուոյ ա. paternel; natif, natal; — գաւառ՝ աշխարհ՝ երկիր, pays natal, terre natale, foyers, patrie, pays de ses pères.

Հայրենիք, նեաց s. patrie, pays natal, lieu de la naissance; parents, ancêtres; patrimoine, biens paternels; վտարել զոք իհայրենեաց, expatrier; ելանել իհայրենեաց, s'expatrier; Թողուլ զհայրենիս, quitter la patrie; երթալ իհայ-

բենիս, aller à la patrie; մտանել իւյբենիս, rentrer dans sa patrie; յիշատակ հայրենեաց, le souvenir de la patrie; նուիրել զանձն հայրենեաց, զանձն դնել իվերայ հայրենեաց, se dévouer pour sa patrie; ծառայել հայրենեաց, servir sa patrie, rendre des services à sa patrie; անձուկ՝ կարօտ հայրենեաց, désir de la patrie; mal du pays, nostalgie; սէր՝ հոդ հայրենեաց, l'amour, le sol de la patrie; արժանի լինել հայրենեաց, bien mériter de la patrie.

Հայրիկ s. petit père, papa; ընդէ՞ր ոչ ուտես —, petit père, pourquoi ne manges-tu pas?

Հայրութիւն s. paternité.

Հայրօրէն V. Հայրաբար.

Հայց sm. demande; — եւ խնդիր լինել, ընդ — անկանիլ, demander, chercher, être à la recherche.

Հայցական s. gram. accusatif.

Հայցեմ, իցի va. demander en suppliant, implorer, solliciter, prier, postuler; չնորհ —, demander une faveur, une grâce; — օգնութիւն, réclamer, implorer du secours.

Հայցող s. solliciteur, postulant.

Հայցուած, ոց s. demande, sollicitation, prière.

Հայքար s. arménite, arménitine.

Հան V. Հանի.

Հանածոյ, ծոյից a. minéral; s. minerai; —ք, minéraux.

Հանապազ adv. toujours, à tout moment, constamment, continuellement.

Հանապազաբուղխ adj. qui coule toujours.

Հանապազախօս լինիմ vn. parler toujours.

Հանապազակիր a. qui porte toujours; adv. en portant toujours.

Հանապազահոս V. Հանապազաբուղխ.

Հանապազաջան a. qui tâche toujours, très-actif, très-assidu.

Հանապազատ adj. qui ment toujours.

Հանապազատարած a. toujours étendu.

Հանապազատես a. qui se voit toujours; qui voit toujours.

Հանապազափոխ a. qui se change toujours.

Հանապազօրդ, աց a. quotidien, de chaque jour; continuel, assidu; adv. toujours, continuellement, assidûment; — պատարագ, sacrifice perpétuel.

Հանապազօրդեայ, Հանապազօրդեան V. Հանապազօրդ a.

Հանապազօրդեմ, եցի vn. continuer, persévérer, être assidu à, ne pas cesser de, ne pas interrompre; — յաղօթս, persévérer dans la prière.

Հանապազօրդիչ s. continuateur, persévérant.

Հանապազօրդութիւն s. assiduité, continuation, persévérance, persistance, suite.

Հանապազօր adv. toujours, tous les jours.

Հանապազօրեայ a. quotidien, de tous les jours.

Հանգամանք, նաց s. condition, état, nature, situation, disposition ; circonstances, détails, particularités; manière, façon ; modèle, preuve ; — ժամանակին, les circonstances actuelles, les actualités.

Հանգանակ, աց s. cotisation, contribution, écot, portion; — յաւատոյ, symbole ; — առաքելոց, le symbole des apôtres; —աւ գործել զիմն, faire une chose en société; —աւ, à pique-nique.

Հանգանակակից s. qui cotise ensemble, compagnon d'écot, de table, convive.

Հանգանակաւոր a. cotisé, boursillé.

Հանգանակեմ, եցի va. cotiser, se cotiser, boursiller; contribuer, aider.

Հանգանակութիւն s. cotisation, écot, souscription.

Հանգէտ a. semblable, pareil, égal, conforme.

Հանգիստ, գստեան s. repos; délassement, récréation ; aise, aisance, commodité, bien-être; repos, pause, relâche, halte, trêve; fig. tombeau; repos, sommeil, mort; a. tranquille, paisible, sage ; — առնուլ, prendre du repos, des délassements, se reposer; — տալ, donner du repos, reposer; հանգստեամբ, commodément, à loisir, à son aise, à l'aise, aisément; Թողուլ իհանգստեան ou *— Թողուլ, laisser tranquille, en paix; ժամերգութիւն հանգստեան, office de complies.

Հանգիտակ V. Հանգէտ.

Հանգիտանամ, ացայ vn. égaler, être ou se rendre égal à, se mettre de pair avec, ressembler.

Հանգիտապատիւ, տուաց a. qui jouit d'un honneur égal.

Հանգիտարագ adj. d'une égale rapidité.

Հանգիտութիւն s. égalité, parité, ressemblance, conformité.

Հանգոյն adv. comme, en guise de, à la façon de; comme, presque; a. V. Հանգուցակ.

Հանգոյց, գուցից s. nœud, lien; station, poste ; bot. nœud; fig. nœud, difficulté ; գիծ հանգուցից, ligne de nœuds ; վերամբարձ՝ վայրաբեր —, nœud ascendant, descendant; գորդեան —, nœud gordien; քակել՝ արձակել զհանգոյցն, défaire un nœud ; — առնել, faire un nœud, nouer.

Հանգուցակ ou Հանգուցապական, Հանգուցակից, Հանգուցատիպ, Հանգուցաւոր adj. semblable, conforme, égal, uniforme.

Հանգուշն a. retroussé, relevé, serré ; adv. en relevant, avec soin, soigneusement.

Հանգուցանեմ, ուցի va. reposer, faire reposer, laisser

respirer ou reposer; délasser, donner du repos; poser, mettre, placer, terminer, finir, arrêter (un discours); — յերկոց տուընջեան, délasser des travaux du jour.

Հանգուցեալ a. reposé, délassé; trépassé, décédé, feu, défunt; —ն, le défunt; — տէր.... le feu monsieur...

Հանգուցիչ a. celui qui repose, délasse.

Հանգչիմ, գեայ vn. se reposer, respirer, reposer, se délasser, prendre du repos; chômer; mourir, décéder; finir, s'arrêter, faire halte; — իվաստակոց, se délasser de ses travaux; — իխաղաղութեան, se reposer en paix.

Հանգստաբար adv. tranquillement, à son aise.

Հանգստական a. tranquille; s. quiétiste.

Հանգստականութիւն sm. quiétisme.

Հանգստանոց V. Հանգստարան.

Հանգստասէր a. qui aime le repos.

Հանգստարան, աց s. lieu de repos, reposoir; fig. tombeau.

Հանգստարար, աց a. qui repose, qui donne du repos.

Հանգստաւէտ a. plein de repos, très-commode, très-sûr.

Հանգստոց, աց s. tombeau.

Հանգստութիւն sm. repos, tranquillité, aise, commodité; *— չունի, il n'a pas de repos.

Հանգրիւաձեւ a. retroussé, relevé, serré.

Հանգրիւեմ, եցի va. trousser, retrousser, relever, serrer.

Հանգրիւումն s. retroussement.

Հանգրուան, աց s. habitation, demeure; hameau, village; étable, bercail; rade; station.

Հանգրուանապետ, աց sm. chef de station.

Հանդարտ, ից a. tranquille, paisible, posé, calme, grave; — ou —ս, tranquillement, doucement, tout doucement, avec calme; — լինել՝ կալ, être ou rester tranquille; — լինել, patienter, avoir de la patience, attendre.

Հանդարտաբարոյ a. qui a un caractère tranquille, paisible, tranquille.

Հանդարտագնաց ou Հանդարտահետ, ից a. qui marche tranquillement, qui coule doucement; — առու, ruisseau qui a un cours paisible.

Հանդարտամիտ a. qui a l'esprit tranquille.

Հանդարտանամ V. Հանդարտիմ.

Հանդարտասիրտ a. qui a le cœur tranquille, paisible.

Հանդարտաքայլ V. Հանդարտագնաց.

Հանդարտեմ, եցի va. tranquilliser, calmer, apaiser; faire cesser, adoucir; vn. se tranquilliser, se reposer, se tenir en repos, se calmer, s'apai-

ser; être tranquille, se tenir tranquille, cesser, se taire, demeurer dans le repos; souffrir, endurer, supporter, résister, être en état de, pouvoir; չկանդարտէր ինչէր, il ne pouvait pas s'empêcher de regarder; — զկիրս՝ զամբոխեալ միտս ուրուք, calmer les passions, les inquiétudes de qn.

Հանդարտեցուցանեմ V. Հանդարտեմ va.

Հանդարտիկ adv. tranquillement, doucement, tout doucement, posément, bellement.

Հանդարտիմ V. Հանդարտեմ vn.

Հանդարտութիւն s. tranquillité, repos; tranquillité, flegme, sang-froid; — ծովու՝ կրից, le calme de la mer, des passions.

Հանդերձ, ից s. habit, vêtement, habillement; préparation, apprêt, appareil, somptuosité, pompe; — լայն՝ անձուկ ou նեղ՝ շքեղ, habit large, étroit, magnifique; — առանց խորշխորշանի, habit sans plis;

Հանդերձ prép. avec; — կնաւ իւրով, avec sa femme; — որդւովքն, avec ses enfants; — — այնու, avec cela, en outre, de plus; այլովքն —, et cætera, ainsi de suite; — այսու ամենայնիւ, outre ou malgré tout cela, après tout, toutefois; — ամենայն ցերութեամբքն, malgré tous ses défauts; — սրբիմբք, avec tout cela; en même temps.

Հանդերձանի, ից s. préparatifs, apprêts; assaisonnement; composition, préparation, appareil, attirail, dispositions, meubles, bagages; machines, instruments; provision, fourniture; appareil somptueux, magnificence, pompe, éclat; vêtement, habillement; construction, édifice; — նաւու, équipement d'un vaisseau.

Հանդերձանի, նոյ s. pl. habits, vêtements; draperies.

Հանդերձապետ, ից sm. grand maître de garde-robe, ministre du palais; linger, lingère; intendant, régisseur, économe.

Հանդերձատուն, տան. Հանդերձարան, ի s. garde-robe, lingerie, vestiaire.

Հանդերձարար, ից s. tailleur.

Հանդերձաւորութիւն s. affaire, occupation, ouvrage.

Հանդերձեալ a. préparé, composé; somptueux, splendide, magnifique; futur; — կեանք, la vie future; — աշխարհ, l'autre monde; —ք s. l'avenir; ի հանդերձեալսն, dans l'autre monde.

Հանդերձեմ, եցի va. préparer, apprêter; arranger, disposer, accommoder, composer, combiner, faire, fournir, procurer; garnir, meubler, orner, habiller, vêtir; équiper, armer; faire faire, construire ou faire construire.

Հանդերձիկ sm. méchant habit.

Հանդերձիմ, ձեցայ vn. se préparer, s'apprêter, se mettre à, être sur le point de; s'habiller, se vêtir; **ի՛նդերձեալ էր դարձ առնել իտուն**, il était prêt à retourner chez lui.

Հանդերձիչ s. préparateur, faiseur.

Հանդէպ prép. devant, vis-à-vis, en face ou en présence de, à l'opposite, contre; **ի—, իհանդիպէ, իհանդիպոյ** adv. devant, devant soi, par devant, de front.

Հանդէս, դիսի, սաց s. fête, solennité, réjouissances publiques; procession, cérémonie religieuse, cortége; pompe, apparat, étalage, exposition, parade, montre, appareil magnifique; caractère; preuve, argument, démonstration; témoignage, déclaration; épreuve, essai; marque, signe; exercice, pratique; examen, enquête, recherche; affaire; acte, fait, action; effets; lutte, combat; effort, tâche; bravoure, hauts faits; revue; revue (journal); compte; scène, spectacle, jeux; arène; — **ծաղման**, funérailles, obsèques, convoi; **հանդիսիւ**, solennellement, pompeusement; — **առնել**, faire la revue de, passer en revue, examiner; faire montre ou parade de, exposer, montrer, déployer, faire valoir, pratiquer, exercer; — **առնել զօրաց**, faire la revue, passer les troupes en revue; **ի— ածել**, exposer, étaler; représenter, jouer; **ի— մտանել**, entrer en lice, descendre dans l'arène; être rangé dans; **ի— մարտից**, dans les combats; — **առնել քաջութեան**, s'éprouver sur la valeur, signaler sa valeur; — **առնել հանճարոյ**, relever des talents, faire étalage d'esprit, faire le spirituel; — **առնել զօրութեան**, employer sa puissance; — **առնել խաստութեան իւրոյ**, faire éclater sa sagesse; **ի— անցանել**, concourir, rivaliser; paraître; — **առնել պերճութեան՝ գիտութեան**, étaler un grand luxe, son savoir; — **համարոյ առնել**, examiner, contrôler, faire le dénombrement de; — **լաւութեանց**, les bonnes qualités; — **առաքինութեան**, éclat de vertu.

Հանդիպակաց a. opposé; s. objet; — **լուսին**, la lune en opposition.

Հանդիպաւորութիւն V. **Հանդիպումն**.

Հանդիպեցուցանեմ, ուցի va. faire rencontrer; adopter, appliquer.

Հանդիպիմ, պեցայ vn. rencontrer, se rencontrer; obtenir, trouver, gagner, atteindre; jouir de; se rencontrer, arriver, se présenter, s'offrir, coïncider, s'accorder; — **միմեանց**, se rencontrer; **մեծամեծաց — շնորհաց**, recevoir de grandes grâces, faveurs; **իթեան**

նորա ֆանդիպեալ այսքանեաց բարեմասնութեանց, il lui devait tant de prospérités ; ֆանդիպի լինել զի, il arrive que.

Ֆանդիպող s. celui qui rencontre.

Ֆանդիպութիւն, Ֆանդիպումն s. rencontre ; coïncidence ; — միմեանց, entrevue.

Ֆանդիսադիր, դրի, րաց s. agonothète, président d'un combat, d'une lutte, des jeux ; exposant.

Ֆանդիսական a. solennel, public, pompeux ; s. spectateur, assistant.

Ֆանդիսակից s. compagnon d'une solennité, d'un combat.

Ֆանդիսանամ, ացայ vn. combattre, lutter, rivaliser, entrer en lice ; se donner beaucoup de peine, s'efforcer, tâcher, essayer ; se signaler, s'illustrer, se rendre remarquable, se célébrer, se distinguer par ; se montrer, paraître ; se réunir à une fête publique, célébrer une cérémonie ; քաջայաղթ —, faire des conquêtes prodigieuses, faire des merveilles ; յաղթող —, demeurer victorieux ; յաղթող — իրիք, être le vainqueur de.

Ֆանդիսապետ, ացի s. agonothète.

Ֆանդիսասէր a. qui aime les solennités, les fêtes.

Ֆանդիսատես, ացի s. spectateur ; — լինել՝ կալ, être —, assister à ; —ք, le public.

Ֆանդիսարան, ացի s. lice, arène ; tribunal ; galerie ; exposition ; scène, spectacle.

Ֆանդիսարար, ացի a. qui excite au combat, belliqueux.

Ֆանդիսացուցանեմ, ուցի va. solenniser, célébrer avec pompe, donner en spectacle, signaler ; compter, énumérer ; անպարտելի —, rendre invincible ; թատերախաղ —, représenter, jouer une pièce.

Ֆանդիսացուցումն s. solennisation ; représentation.

Ֆանդիսաւոր, ացի a. solennel, pompeux ; public ; s. combattant.

Ֆանդուրժեմ, եցի vn. souffrir, supporter, endurer, résister ; pouvoir.

Ֆանդուրժելի a. supportable, tenable.

Ֆանդրին անդունդք s. la mer Adriatique.

Ֆաննեալ a. ôté ; répudié ; իբաց —, à l'exclusion, exclusivement.

Ֆաննելի s. celui qui ôte.

Ֆաննելուկ s. énigme ; *—ը գտնել, deviner une — ; — ի առաջարկել, proposer une —.

Ֆանեմ, նի vn. faire sortir ; ôter, tirer ; enlever, extraire, soustraire, déduire, retrancher ; offrir, présenter ; divulguer, publier ; monter, élever, porter en haut ; arith. soustraire ; — յաչաց, faire perdre les bonnes grâces, la faveur, l'affection de qn. ; — յաչաց ժողովրդեան, dépopulariser ; — ընդ սուր, passer au fil de

l'épée; իվեր —, faire savoir, découvrir, manifester, révéler, annoncer, dévoiler, déceler, démasquer; — յայլ լեզու, traduire; իքանս —, séduire, tromper; յինքն —, s'approprier, s'arroger; — զաւուրս՝ զգիշերն, passer les jours, la nuit; — զիոգին, rendre l'esprit, l'âme; — զկին, répudier; — ջուր, puiser de l'eau; — անուն չար, diffamer, dénigrer; — իրաւունս, faire droit, rendre justice; — ընդ գլուխ՝ ընդ կառափն V. Գլուխ, Կառափն; իգլուխ —, V. Գլուխ; — ընդ աշխարհ, faire savoir à tout le monde, divulguer, publier; իբաց —, exclure; renvoyer, congédier; — զատամն, arracher une dent; * ակռայ —, pousser une dent à qn.; — զկօշիկս՝ զմուճակս՝ զգուրպայս, ôter ou tirer ses bottes, ses souliers, ses chaussettes ou ses bas, se déchausser; — ինաւէ, débarquer; — զքառակուսի արմատ Քուէ, extraire la racine carrée d'un nombre; — ճանապարհի, conduire, aboutir, mener; — որջակէզ, sacrifier; — ինչ յոք, attribuer, imputer à qn.; — յոք զպատճառս ամենայն չարեաց, accuser qn. de tous les maux; — առ ոք, présenter à qn.; — յոք զիմն, appliquer à qn.; արիւն —, tirer du sang, saigner; — իբանտէ, tirer de prison; — հետեւանս, tirer une conséquence; վրէժ —, tirer vengeance, se venger; վիճակ —, tirer au sort, tirer une loterie; — գուրն իպատենից, tirer l'épée du fourreau; — օգուտ, tirer parti, du profit, utiliser; լեզու —, tirer la langue.

Հանի, նոյ s. grand'mère, grand'maman, aïeule.

Հանիկ, ըանկան V. Հանի.

Հանճար, ոյ s. intelligence, esprit; génie, talent; sagesse, prudence; raison, raisonnement; rhét. enthymème.

Հանճարաբան, ից adj. bel esprit, spirituel, sentencieux.

Հանճարաբանութիւն s. discours ingénieux, saillie.

Հանճարաբար adv. ingénieusement, sagement.

Հանճարագիտութիւն s. sagesse, science.

Հանճարական, Հանճարաւոր V. Հանճարեղ.

Հանճարեղ, աց a. ingénieux, intelligent, plein d'esprit, spirituel; — այր, homme de génie, de talent; —ք, les gens d'esprit.

Հանճարեղութիւն a. intelligence, esprit.

Հանճարեմ, եցի vn. s'ingénier, inventer, imaginer.

ՀանճարիմացV. Հանճարեղ.

Հանճարիչ s. inventeur.

Հանուիլ V. Խանուիլ.

* Հանուցցնեմ, ուցի va. déshabiller.

* Հանուիմ, եցայ vp. se déshabiller.

Հանում, ըանայ va. tisser.

Հանումն s. action de faire sortir, d'ôter; extraction; arith. soustraction; *— ընել, faire une soustraction.

Հանուր, նրոց, նուրց a. tout, chaque; général, universel; ընդ —, partout; հանուրց ազանց, à tous les peuples.

Հանրաբար adv. généralement, universellement.

Հանրագիր, գրոյ s. encyclopédiste; —ք, encyclopédie.

Հանրագէտ, Հանրագիտական a. encyclopédique.

Հանրական a. général, universel.

Հանրահաշիւ s. algèbre

Հանրահաշուական a. algébrique.

Հանրահաշուեմ, եցի va. algébriser, faire de l'algèbre.

Հանրահաշուող s. algébriste.

Հանրահաշուօրէն adv. algébriquement.

Հանրաստուածող, ոց s. panthéiste.

Հանրաստուածութիւն sm. panthéisme.

Հանք, ից s. mine.

Հանքաբան, ից s. minéralogiste.

Հանքաբանական a. minéralogique.

Հանքաբանութիւն s. minéralogie.

Հանքահան, ից s. mineur.

Հանքային a. minéral; — ջուր, eau minérale; — ածուխ V. Հանքածուխ.

Հանքածուխ, ծխոյ s. charbon de terre.

Հաշեմ, եցի va. consumer, faire dépérir, épuiser.

Հաշիմ, շեցայ vn. se consumer, dépérir, s'épuiser, languir; — մաշիլ, fondre, dépérir, fondre à vue d'œil.

Հաշիւ, շուի sm. compte, calcul, supputation; ի— աճել՝ արկանել՝ բերել, calculer, compter; ճիշդ՝ մանրամասն՝ վերջին —, compte exact, détaillé, final; — առնել, *— ընել, faire le compte, un compte, calculer; իհաշիւ հաշուով տալ, donner à compte, par compte; ի—, à compte, à valoir; ի— իւր, pour son compte; կլոր՝ թօրթագումար —, compte rond; — տալ, rendre compte, rendre ses comptes; *մէկուն հաշուին սեպել, tenir compte d'une somme à qn.; *— բռնել, dresser un compte, tenir les comptes; *— բանալ, ouvrir un compte; փակել՝ աւարտել զ—, *—ը գոցել, clore, régler, terminer, arrêter le compte, solder; մաքրել՝ սրբել զ—, apurer un compte; *—ը շտկել, mettre ses comptes en règle; — ցուցանել՝ ընդունել՝ ընել՝ ճշդել, présenter, recevoir, examiner, vérifier un compte; *— տեսնել, faire le compte; *ծառային —ը տեսնել ու ճամբել, donner son compte à un domestique, lui faire son compte; — ընտրութեան, compte exact; comparaison; *հաշուին անցուցնել՝ դնել, passer, mettre qch. en

compte, le mettre sur un compte.

Հաշմ, ից. **Հաշմանդամ** a. estropié, impotent; — ոտիւք, infirme des deux pieds, boiteux.

Հաշմիմ, մեցայ vn. s'estropier, être estropié.

Հաշմոտ a. estropié.

Հաշմութիւն s. état d'une personne estropiée, clochement.

Հաշուասեղան, Հաշուարան, աց s. comptoir.

Հաշուեգիր, գրոյ s. livre de comptes, journal.

Հաշուեկալութիւն s. tenue des livres.

Հաշուեմատեան, տենի V. **Հաշուեգիր**.

Հաշուետումար, ի s. tenue de livres.

Հաշուեցուցակ, ացս. facture.

Հաշուընկեր, ացս. associé, correspondant.

Հաշուիմ, ուեցայ va. compter, calculer, supputer; estimer, regarder comme, penser, juger, croire; vn. passer pour, être réputé; յառասպելս —, tenir pour fables, traiter de fables.

Հաշումն s. consomption, dépérissement, langueur.

Հաշտ, ից a. réconcilié; propice, favorable, doux, bienveillant; — առնել, réconcilier; rendre propice, favorable, apaiser.

Հաշտարան, ացս. propitiatoire.

Հաշտարար, ացս. conciliateur, réconciliateur; a. conciliant, pacifique.

Հաշտարարութիւն s. conciliation, réconciliation.

Հաշտելի a. réconciliable.

Հաշտեմ, եցի. **Հաշտեցուցանեմ**, ուցի va. concilier, réconcilier, accommoder.

Հաշտեցուցիչ V. **Հաշտարար**.

Հաշտիմ, տեցայ vn. se réconcilier, se raccommoder, faire la paix.

Հաշտութիւն s. conciliation, réconciliation, accommodement, paix; ի— ածել, V. **Հաշտեմ**; — առնել, V. **Հաշտիմ**; V. **Կնքեմ, Ուխտ**.

Հաչեմ V. **Հաչեմ**; **Հեծեմ**.

Հաչիւն, Հաչումն V. **Հաչիւն**; **Հեծութիւն**.

Հապ, **Հապա** adv. ensuite, après, puis; interj. allons! va! allez! hâtez-vous! hé bien!

Հապճեպ s. hâte, promptitude, précipitation; adv. en hâte, à la hâte, promptement, sur-le-champ, rapidement; — տագնապաւ, précipitamment; — տալ, se hâter, se dépêcher, se presser; hâter, dépêcher, presser.

Հապճեպեմ, եցի vn. se hâter, se dépêcher, se presser.

Հաջեմ, եցի vn. aboyer; fig. aboyer, clabauder.

Հաջեցուցանեմ, ուցի va. faire aboyer.

Հաջիւն s. aboiement.

Հառաչ V. **Հառաչանք**.

Հառաչալիր adj. plein de soupirs.

Հառաչանք, նագ s. soupirs; հառաչանս արձակել, pousser des soupirs; հառաչանօք խորոց սրտէ ասէ, après de profonds soupirs, il dit; — հեղձամղձուկ զնա առնէին, ses soupirs étouffaient sa voix; հեղձամղձուկ զհառաչանսն առնել, étouffer ses soupirs.

Հառաչեմ, եցի vn. soupirer, pousser des soupirs; — իսորոց սրտէ, pousser de profonds soupirs; — առ խաղաղութիւն, soupirer après la paix.

Հառաչիւն, Հառաչումն s. soupir.

Հաս, ից sm. maturité; ի— գալ, venir à —, mûrir; arrivée; impôt, droit; fonds; rente; don, offrande.

Հասակ, ագ s. taille, stature; âge; անտիական՝ մատաղ՝ տխեղծ —, premier, jeune âge; ծերացեալ —աւ, avancé en âge; ծերացեալ — օս — ծերութեան, âge avancé, vieillesse; բարձր —աւ, de grande taille, grand; երիտասարդ —աւ, jeune; կարճ —աւ, de petite taille, petit; աճումն —ի, croissance; իսկզբնաբոյս —ին, dès son premier âge; իտղայութեան —ի նորա, pendant son bas âge; ուղղորդ —, taille droite; — նորա բարւոք կերպարանի, sa taille se dessine bien; ի— եւ իտիս հասանել, parvenir en âge; իմիտս եւ ի— լինել, être majeur; — անձնեայ, grande taille; զարգանալ —աւ, s'avancer en âge; իհասակի, à l'âge de; իծաղկեալ հասակի, à la fleur de son âge; V. Ծաղիկ.

Հասակաբեր, Հասակագեղ a. d'une belle taille, grand.

Հասակալից a. âgé, adulte.

Հասակակից a. de même âge.

Հասակաւոր a. adulte, majeur, pubère.

Հասակաւոր, աց. Հասակեայ adj. âgé.

Հասանելի adj. compréhensible.

Հասանեմ, հասի vn. arriver, parvenir; joindre, toucher, atteindre, attraper, surprendre; arriver, obtenir; convenir, falloir, échoir; mûrir, arriver à la maturité; comprendre; — իվերայ, comprendre, concevoir, pénétrer, saisir, découvrir; — վիրաց, aboutir; յեղակարծումս օյեղեղակարծում պահու՝ յանկնկալս իվերայ —, surprendre; tomber comme une bombe; իպատիւ —, parvenir, être promu à une dignité; — իպաշտօն, obtenir, accrocher une place; հասանէր ինձ 23 ամ տիոցս, je venais d'atteindre ma vingt-troisième année; եթէ գամ մի մեռանել ինձ հասանիցէ, si je viens à mourir; եհաս նմա պատերազմել, il eut à combattre; եհաս յաշխարհն, il gagna le pays; գուցէ հասանիցէ քեզ անձրեւ, de peur que la pluie ne te surprenne.

Հասարակ a. commun, ordinaire, vulgaire, trivial; commun, public; égal, pareil, conforme; demi, moitié; adv. en commun, ensemble; — անուն, nom commun; միտք՝ կարծիք —աց, le sens commun; ծախիւք —աց, à frais communs; aux frais du public; —աց հաւանութեամբ, d'un commun accord; իրք —աց, les affaires publiques; — տեղիք, lieux communs; օգուտ —աց, l'intérêt commun ou public; — օր, midi; jour ordinaire; ց— օր, jusqu'à midi; ի— աւուրն ou զ— աւուրք, à midi; — գիշեր, minuit; զ— գիշերաւ, à minuit; — բայ, verbe déponent; —աց կեանք, vie commune; հասարակաց վարել կեանս, vivre en commun; — տարի, année commune; Թշնամի —աց, l'ennemi commun; —աց էր առ նոսա, il était commun chez eux; —աց ունէին զինչս, ils mettaient leurs biens en commun.

Հասարակաբար V. Հասարակօրէն.

Հասարակախառն a. commun, général.

Հասարակախոսութիւն sm. introduction.

Հասարակած, ի, ս. s. moitié; équateur; զհասարակածաւ գիշերոյ, au milieu de la nuit, à minuit.

Հասարակական a. commun, public, général; commun, ordinaire; s. communiste.

Հասարակականութիւն sm. communisme.

Հասարակակից V. Հաւասակակից.

Հասարակապատիւ V. Համապատիւ.

Հասարակապետական a. s. républicain.

Հասարակապետութիւն sm. république.

Հասարակասէր a. zélé pour l'intérêt public, attaché à la cause commune.

Հասարակատեղծ a. commun à toutes les créatures; օտար ի— մարդկանէ, qui n'est point dans le commun des hommes.

Հասարակաց a. commun, public; V. Հասարակ.

Հասարակաւորութիւն sm. égalité; — աւուր, équinoxe.

Հասարակեմ, եցի va. partager, réduire de moitié, séparer en deux; partager, donner une part égale; égaler; accomplir; — զսէրն ընդ ամենեսին, partager son amour, son cœur entre tous; — իմ vn. être à moitié, être réduit de moitié; être à midi, être au milieu de sa course; partager, avoir ou prendre part à; être égal; s'accomplir; հասարակէ գիշերն, il est minuit.

Հասարակորդ, աց a. qui participe; associé, compagnon; égal; — ս մեզ արարեր զդոսա, vous les avez traités comme nous.

Հասարակութիւն s. commu-

nauté; le public; moitié; — Հայոց, la communauté arménienne; առաջի —ն, devant le public.

Հասարակօգուտ a. utile au public, d'utilité publique.

Հասարակօր, աւուր s. midi.

Հասարակօրեայ a. de midi; équinoxial.

Հասարակօրէն adv. communément, ordinairement, d'ordinaire.

Հասարակօրութիւն s. équinoxe.

Հասեւառիկ s. pancrace.

Հասկ, ացս s. épi; ոսկեփայլ —ք, épis dorés; քաղել —, glaner; —ս արձակել, épier, monter en épis.

Հասկաբեր a. qui porte, produit des épis; — լինել, monter en épis.

Հասկաճոռ a. bien épié, grenu.

Հասկահաս a. dont les épis sont mûrs.

Հասկահասութիւն s. maturité d'épis.

Հասկաձեւ adj. en forme d'épis.

Հասկանամ, ացայ vn. comprendre.

Հասկացողութիւն V. Հասողութիւն.

Հասկացուցանեմ, ուցի vā. faire comprendre.

Հասկաքաղ a. qui ramasse des épis, glaneur; s. glanage, glane, glanure; — առնել, ramasser des épis, glaner.

Հասողութիւն sm. compréhension, entendement, intelligence.

Հասոյթ, ոյթի s. rente.

Հասու լինիմ vn. arriver, atteindre; saisir, comprendre, concevoir, sentir; saisir, prendre, attraper.

Հասուածուէր, տեառն sm. rentier.

Հասուիւթիւն V. Հասողութիւն.

Հասումն s. l'action d'arriver, arrivée; V. Հասողութիւն.

Հասուն a. mûr; — հասակ՝ այր՝ խորհուրդ՝ միտք, âge, homme, projet, esprit mûr; — գործել, mûrir.

Հասունանամ, ացայ vn. mûrir, devenir mûr.

Հասունացուցանեմ, ուցի vā. mûrir.

Հասունութիւն s. maturité.

Հասուցանեմ, ուցի vā. faire arriver, faire parvenir; faire atteindre; cuire, faire cuire, apprêter; mûrir, rendre mûr; հասոյց ինձ անբաւ աշխատութիւն, il m'a coûté bien des travaux, il m'a donné bien de la peine, bien du mal.

Հաստ adj. stable, ferme, solide, fort; épais, gros; sm. stabilité, fermeté, solidité; կալ իհաստի, rester ferme; իհաստոջ պահել, tenir ferme; իհաստոջ ունել, conserver.

Հաստաբազուկ a. qui a le bras fort, au bras vigoureux, robuste.

Հաստաբեստ adj. ferme, solide.

Հաստակաշի a. dont la peau est forte, épaisse.

Հաստակապ a. fortement lié.

Հաստակառոյց a. solidement bâti, solide.

Հաստահարուստ a. fort, robuste, vigoureux.

Հաստահեղոյս adj. cloué d'une manière solide.

Հաստահիմն a. qui a le fondement solide, ferme, stable; — առնել՝ ամրացուցանել, affermir, confirmer.

Հաստահեղուն a. dont le plafond est solide.

Հաստածիգ adj. qui tire ferme (l'arc); bien bandé.

Հաստաղեղն a. qui a l'arc solide.

Հաստամագիլ a. qui a les griffes fortes.

Հաստամեստ a. fort, robuste.

Հաստայարկ a. qui a un toit solide.

Հաստանամ, ացայ vn. se fortifier, se consolider; * devenir gros ou épais, grossir.

Հաստանդամ V. **Յաղթանդամ**.

Հաստաշինած a. construit solidement, solide.

Հաստապինդ a. ferme, solide.

Հաստատ a. solide, ferme, stable; sûr, positif, certain; s. géom. solide; adv. fermement, solidement, d'une manière solide; fermement, sûrement, positivement.

Հաստատաբան a. dont la parole est sûre, véridique, exact.

Հաստատաբար V. **Հաստատապէս**.

Հաստատագոյն a. très-solide, très-ferme; adv. fermement, sûrement.

Հաստատագրական a. stéréographique.

Հաստատագրութիւն s. stéréographie.

Հաստատական a. ferme, solide, affirmatif; — առաջարկութիւն, proposition affirmative; — բան, affirmative.

Հաստատանամ, ացայ vn. s'affermir, se consolider.

Հաստատաչափ a. stéréométrique; s. géom. solide.

Հաստատաչափութիւն sm. stéréométrie.

Հաստատապէս V. **Հաստատ** adv.

Հաստատատիպ, տպի a. stéréotype; s. stéréotypie; stéréotypage; — դրոշմել, stéréotyper.

Հաստատատպեմ, եցի va. stéréotyper.

Հաստատատպութիւն s. stéréotypie; stéréotypage.

Հաստատեմ, եցի va. affermir, consolider, rendre solide, ferme, raffermir, appuyer, soutenir; affermir le courage, rassurer, encourager, fortifier; affirmer, confirmer, approuver, assurer, certifier, attester, garantir; établir, fixer, fonder, déterminer, contracter; réta-

blir, remettre; fonder, créer, faire; — զերեսս, se diriger vers, se mettre en route; — զառողջութիւն, rétablir la santé; հաստատեալ էր իխորհրդեան, il était résolu, décidé dans le conseil; հաց հաստատից, pain pour les forts; — անդրէն, rétablir.

Հաստատիմ, տեցայ vn. s'affermir, se raffermir, devenir ferme, solide, se consolider; s'établir, se fixer; se confirmer, se certifier; s'appuyer, compter sur, se rassurer; se rétablir, se remettre, reprendre ses forces; հաստատեցաւ յառողջութեան, il s'est rétabli, sa santé s'est rétablie; հաստատեցաւ մանուկն, l'enfant grandit; հաստատեցան որդիք նորա, ses enfants sont devenus grands; հաստատեցաւ ոգի նորա, ses forces revinrent, il recouvra son esprit; V. Խնամ.

Հաստատողական a. affirmatif, confirmatif.

Հաստատութիւն s. fermeté, solidité, stabilité, affermissement, consistance, fixité; fermeté, constance; consolidation, force, raffermissement, rétablissement; soutien, base, support; affirmation, confirmation, assertion, aveu, autorisation, certitude, ratification; firmament; — մտաց, constance; — առնուլ, s'affirmer, se confirmer, se certifier; —ք V. Հաստատուն adv.; —ք եղեալ էր իմտի, il s'était promis, il avait pris une ferme résolution.

Հաստատուն, տնոց a. ferme, solide, stable, fixe; certain, sûr, positif; — կալ, tenir bon, se tenir ferme, se soutenir; — կերակուր, aliment, nourriture solide; V. Հաստատ adv.

Հաստաքան, ացս. appui, soutien, support; contrefort; — դրետի, affût.

Հաստարմատ a. qui a de solides racines; enraciné, bien établi, ferme, solide; — առնել՝ կանգնել, enraciner, rétablir, mettre en vigueur.

Հաստեայք, եայցս. pâte; pâté.

Հաստեմ, եցի va. créer, produire; affermir, consolider; — զոք իբարիս, confirmer qn. dans le bien; — իմ vn. se créer, se produire; s'affermir, s'établir.

Հաստիչ s. créateur, producteur.

Հաստոյր adj. violent; — վէրք, profonde plaie; տալ — ի յարուածս, donner le dernier coup, achever.

Հաստուած, ոցս. créature, chose créée; structure, construction.

Հաստումն s. création; raffermissement, fermeté, solidité; rétablissement; production.

Հաստուն, տնոց a. ferme, solide.

*Հասցէ V. Երեսագիր.

Հասցնեմ V. Հասուցանեմ.

Հատ, ոց, ից s. coupe, coupure, section; fraction, fragment, morceau, pièce; grain; *un seul; ֆատս առնել ճանապարհից, brigander.

Հատալից a. grenu.

Հատաքեկ s. gros bec.

Հատած, ից, ոց s. section, paragraphe; secteur; césure; — կոնոնի, section d'un cône.

Հատական V. Հատու.

Հատակարկատ a. rapetassé, rapiécé; composé.

Հատակոտոր s. morceau, coupure, rognure, fragment; — առնել՝ կոտորել, couper en morceaux, mutiler, tronquer.

Հատահարց, ից s. qui devine par le moyen des grains, sorcier.

Հատահարցութիւն s. divination par le moyen des grains.

Հատանեմ, ֆատի va. couper, tailler, trancher, abattre; fendre, diviser, séparer; retrancher, ôter, enlever, élancher, diminuer; châtrer; décider, trancher, déterminer par une décision; franchir; interrompre; — ճանապարհ, ouvrir ou frayer un chemin; s'acheminer, faire chemin, traverser, voyager; զօրս —, lever des soldats, des troupes; — զծով, traverser, fendre ou sillonner la mer; — խատենէ, sevrer; — զանձն իփափկութիւն, se livrer à la mollesse; իվատութիւն —, rendre lâche; — զգլուխ, trancher la tête; — զանդամս, couper, amputer; — ընդ ժէջ, interrompre; կարճատոտ՝ ֆամատոտս —, couper court, trancher, abréger; — անցանել, traverser, franchir, parcourir; — զծարաւ, étancher la soif, désaltérer; — զանձն յիմէ, s'abstenir, se priver de qch., s'en passer; փոս —, creuser un fossé; — զծից զմիմեանս, se couper; V. Դրամ, Գին, etc.

Հատանիմ, տայ vn. se couper; être coupé, tranché, séparé; s'épuiser, manquer, user; s'abstenir; éclater, briller, lancer des rayons; se livrer, se jeter, tomber; իծուլութիւն՝ իչարութիւն —, se donner, s'abandonner à la paresse, à la méchanceté; իզեղխութիւնս —, se plonger dans la débauche; իծաղր —, éclater de rire; յանմտութիւն —, n'avoir pas l'ombre du bon sens; յանգործութիւն —, fomenter l'oisiveté; — զունոյ, se décolorer, pâlir; ամենայն ուրեք ոսկւոյ եւ ականց նշոյլք ֆատանէին, tout y reluisait d'or et de pierreries; V. Յոյս, Քուն, etc.

Հատանող s. coupeur; sécante; tranchant.

Հատափաճառ, ից s. changeur.

Հատեալ a. coupé; châtré.

Հատընտիր adj. recueilli, choisi; s. chrestomathie, recueil; — լինել, recueillir, choisir.

Հատիկ s. petit grain.

Հատիճ s. pepin.

Հատկիմ, եցայ vn. perdre

haleine, en perdre haleine, n'en pouvoir plus, être suffoqué; ի հեկեկանաց հատկեալ, empêché par les sanglots.

* Հատնիմ V. Սպառիմ.

Հատոր, ոց sm. morceau, fragment, pièce, bloc, tronçon; tome, volume; երկրորդ —, tome deux, second volume; fig. — հոգւոյս, partie de moi-même, mon âme.

Հատու a. coupant, tranchant; fig. décisif, tranchant, péremptoire; s. filou.

Հատուած, ոց, ից s. coupe, taille; section, division; fragment, tranche, morceau, pièce; retranchement, séparation; segment; transmigration, colonie, émigration; article; — գնալ ուրեք, émigrer; գրել —, écrire un article.

Հատուածակողմեան a. prismatique.

Հատուածակողմն, ման sm. prisme.

Հատուածիմ, ծեցայ vn. se séparer, se détacher; déserter à l'ennemi; changer de séjour, émigrer, aller quelque part fonder une colonie, s'établir comme colon.

Հատուածոյ a. de plusieurs pièces, composé.

Հատուածութիւն s. désertion.

Հատուկճիր, Հատուկտիր a. qui met en morceaux, qui tranche; coupé.

Հատումն s. incision, coupe, taille, coupure; séparation; — անդամոց, amputation.

Հատուցանելի a. payable; solvable.

Հատուցանելիութիւն s. solvabilité.

Հատուցանեմ, ուցի vn. rendre, restituer; payer, acquitter, rembourser, débourser; compenser; couper, trancher; — զվնասն, dédommager, indemniser; — խստենէ, sevrer; առժամայն՝ կանխիկ —, payer comptant; — զհարկ բնութեան, payer le tribut à la nature; — սէր ընդ սիրոյ, rendre amour pour amour; չար — երախտեաց, rendre le mal pour le bien.

Հատուցանող, Հատուցիչ s. celui qui rend, qui restitue; payant, payeur; rémunérateur.

Հատուցումն s. restitution; payement, remboursement, déboursement; rétribution, rémunération, récompense; compensation, don, offrande; coupe; — վնասուց, dédommagement, indemnité, réparation; — փոխարինի, réparation, compensation, revanche; ի —, en payement; en revanche; — առնել, récompenser; réparer.

* Հացնեմ V. Սպառեմ.

Հարազատ, աց a. légitime, authentique; naturel, véritable, vrai, sincère, intime; s. frère; proche parent.

Հարազատաբար adv. légitimement; en frère; sincèrement, intimement.

Հարազատանամ V. Հարազատիմ.

Հարազատապէս V. **Հարազատաբար.**

Հարազատիմ, տեցայ vn. devenir frère; s'allier, contracter une parenté; եղբայր ի՛ւրազատեալ, frère germain.

Հարազատութիւն s. légitimité, authenticité; fraternité; parenté.

Հարած, ի, ոյ s. plaie, ulcère.

Հարամանի, նւոյ s. serpent; démon.

Հարաւ, ոյ, ովս. sud, autan, vent du midi; le sud, le midi; արեւելեան —, sud-est; արեւմտեան —, sud-ouest; ի՛ւրմ ի՛ւրաւոյ, vent du midi; շնչէ —, le vent du midi souffle.

Հարաւակողմ, **Հարաւակոյս** s. le midi, le sud, le côté du sud; a. du côté du sud.

Հարաւահողմ sm. autan, auster, sud, le vent du midi.

Հարաւայգ s. aurore australe ou boréale.

Հարաւային a. du sud, méridional, austral.

Հարաւունք s. champ, campagne; produits de la terre, récolte, semailles, semence, moisson.

Հարբեցուցիչ V. **Արբեցուցիչ.**

Հարբուխ, բխոյ s. rhume, catarrhe; ախտանալ զ—, s'enrhumer, gagner ou attraper un rhume; ախտացուցանել զ—, enrhumer; V. **Խարբուխ.**

Հարեւանցի, ի**Հարեւանցի** a. qui touche légèrement, qui effleure, superficiel, léger, passager; adv. en touchant légèrement, superficiellement, légèrement, en passant, en courant, par manière d'acquit, négligemment, d'un air distrait; — անցանել ընդ, effleurer, toucher légèrement, glisser dessus, passer légèrement sur, traiter en passant.

Հարեւանցիկ առնեմ va. passer, sauter, toucher légèrement ou en passant, passer sous silence.

Հարեւր V. **Հարիւր.**

Հարէժ V. **Խերեւէշ.**

Հարթ, իցս a. uni, aplani, plan, plat, ras, de niveau, bien égal; uniforme, pareil, égal; adv. d'une manière unie; uniformément, également, droitement; — հաւասար, de niveau, au niveau.

Հարթաճաւալ a. également étendu, plan, plat; — ծով, mer unie.

Հարթայատակ a. plan, plat, à fleur de terre, de plain-pied; au niveau de la terre, nivelé; — առնել, abattre au niveau du sol, raser; niveler.

Հարթաչափ, ի s. niveau.

Հարթաչափեմ, եցի va. niveler.

Հարթաչափութիւն s. nivellement.

Հարթեմ, եցի va. aplanir, planer, unir, égaliser, rendre égal; dégrossir, raboter, adoucir; niveler, mettre au niveau de ou de niveau avec, affleurer.

Հարթիչ s. planeur, niveleur.

Հարթյատակ V. Հարթայատակ.

Հարթնում, Թեայ vn. sauter en arrière, tressaillir de peur de, prendre de l'ombrage, s'effaroucher, s'effrayer.

Հարթութիւն sm. aplanissement, égalité, niveau.

Հարթուցանեմ, ուցի va. faire tressaillir de peur, donner de l'ombrage, effaroucher, effrayer, écarter, éloigner.

Հարիչ a. celui qui frappe; s. plectre.

Հարիւր, ոց a. cent; հինգ առ —, cinq pour cent.

Հարիւրադուռն adj. à cent portes; — Թեբէ, Thèbes —.

Հարիւրամասն adj. centigrade; — ջերմաչափ, thermomètre —.

Հարիւրամեայ, մէից. Հարիւրամեան, մենից a. âgé de cent ans, centenaire; de cent ans, séculaire.

Հարիւրամեթր, ի s. centimètre.

Հարիւրապատիկ adj. centuple.

Հարիւրապատկեմ, եցի va. centupler.

Հարիւրապետ, աց s. centurion, centenier, capitaine.

Հարիւրապետութիւն s. grade de centurion, de capitaine.

Հարիւրաստիճան V. Հարիւրամասն.

Հարիւրաւոր, աց a. centaine; centuple; adv. à centaines; s. centurion.

Հարիւրբերանեան a. à cent bouches; — դիցուհի, la déesse —, la renommée.

Հարիւրդրնեայ V. Հարիւրադուռն.

Հարիւրեակ, եկի, կաց sm. centaine; centurie.

Հարիւրեմեան a. centenaire.

Հարիւրերորդ, աց a. centième; s. centime.

Հարիւրթերթի s. rose à cent feuilles.

Հարիւրորդ, աց a. centième; s. centime.

Հարիւրորդական adj. centésimal.

Հարկ, աց s, tribut, contribution, imposition, impôt, taxe, droit, taille; nécessité, contrainte, besoin, obligation impérieuse; service; — առնել, contraindre, forcer; — դանել, lever tribut, imposer, percevoir des impôts; —ս դարկանել, payer tribut, l'impôt; ընդ հարկաւ արկանել, ի հարկի կացուցանել, charger d'impôts, imposer, mettre à contribution, lever des contributions sur les vaincus, rendre tributaire, subjuguer, assujettir; ի հարկի կալ, servir; être tributaire, s'assujettir; — է, il faut, il est de toute nécessité; — էր, il fallait; — լինել, être nécessaire; — եղեւ մեզ առնել, nous avons été obligé de faire; — եղեւ բողոքել իկայսրն, il fut nécessaire de porter plainte à César; — է ինձ երթալ, j'ai besoin d'aller;

— իվերայ կայ, il est nécessaire, il est urgent; մեռցուք եթէ — լիցի, mourons s'il faut; առանց —ի, sans nécessité; — դժնդակ, affreuse nécessité; հատուցանել զիարկ շնորհապարտ մեծարանացն, payer le tribut de sa reconnaissance; առ հարկի, իհարկէ, հարկաւ adv. nécessairement, par nécessité, par force, forcément; V. Հատուցանեմ.

Հարկադիր, դրաց a. qui met un tribut; qui force.

Հարկադրեմ, եցի va. forcer, obliger, contraindre; — իմ vn. être forcé, obligé.

Հարկադրութիւն sm. contrainte, nécessité.

Հարկաժողով. Հարկահան, աց s. receveur, percepteur des contributions, collecteur.

Հարկահանութիւն s. perception ou recouvrement des impôts; exaction, collecte.

Հարկահար, աց s. serf, serviteur, esclave.

Հարկանելի V. Հարկանող.

Հարկանեմ, հարի va. frapper, battre, décharger un coup; frapper les cordes de la lyre (avec le plectre), faire vibrer, toucher, jouer, sonner; frapper, pousser, cogner, mordre, piquer; blesser, faire du mal; abattre, fendre, assommer, tuer, exterminer, faire périr; gâter, attaquer, ronger, manger; punir, maltraiter; heurter, choquer, atteindre; causer des remords, éprouver ou avoir des remords; inscrire, mettre en écrit; voyager, s'en aller; payer tribut; enfoncer, trancher; տաւիղ՝ ջուխակ —, jouer de la harpe, du violon; խորան —, dresser une tente, un pavillon; ծառայութիւն՝ սպաս —, servir, rendre service; — ընդ միմեանս ou ընդ միմեանս — հայեմատութեամբ, comparer, confronter; — իմահ, frapper à mort; — զծարաւ, étancher ou apaiser la soif, désaltérer; — զքաղց, V. Քաղց; հարկանէ զնա սիրտ իւր, հարեալ գտանի խղճէ մտաց, il a des remords, il est livré aux remords de sa conscience; ընդէ՞ր հարկանէ սիրտ քո, pourquoi votre cœur est-il affligé? խրախոյս խնդութեան —, pousser de grands cris de joie; — զմիմեանս, s'entre-frapper, s'entre-choquer; — զպէտս ուրուք, fournir les choses nécessaires à qn., pourvoir à ses besoins; կօշիկ իմ հարկանէ զոտս, ma botte me blesse, me fait mal; — գաւազանաւ, assener un coup de bâton, bâtonner; — զմիտս, frapper, faire impression; — զթշնամին, battre l'ennemi; — զամանակ, battre la mesure; ժանգն հարկանէ զերկաթն, la rouille attaque le fer; հարկանեն ճճիք զցորեան, les charançons attaquent le blé; — գլխոյ իգլուխն, porter à la tête; — ողբս՝ գան՝ ծափս՝ փող՝ ֆուր, etc., V. Ողբ՝ Գան՝ Ծափ՝ Փող՝ Զուր, etc.

Հարկանիմ, հարայ vn. être frappé, battu, blessé; tirer sur une couleur; se passionner, s'amouracher; sortir, s'exhaler; — խելք ուրուք, se prendre d'amour ou concevoir de la passion pour qn., en être épris; խղութ —, s'attendrir, se laisser toucher de compassion, être touché; ընդ զգայութիւնս —, frapper les sens; — զիւիք, avoir l'esprit occupé de, s'attacher à; հարաւ խմորմոք սիրտ նորա, la douleur saisit son cœur; հարաւ խղեղ նորա, il fut frappé, épris de sa beauté; կարեմէր հարայ յոգիս, mon âme, mon cœur fut percé; ցաւ հարկանի որովայնիս, j'ai mal au ventre; — յարտասուս՝ զամօթի՝ զահի, etc., V. Արտասուք՝ Ամօթ՝ Ահ, etc.

Հարկանող s. frappeur.

Հարկապահանջ, իջ s. exacteur, collecteur, receveur.

Հարկապետ, աց s. receveur, fermier général, directeur général des contributions.

Հարկառու V. Հարկահան.

Հարկատու, աց a. tributaire; — լինել, être tributaire.

Հարկատուութիւն, Հարկատրութիւն s. action de payer impôts, servitude.

Հարկաւոր, աց a. s. nécessaire; ministre, serviteur, administrateur; intime; — է, il est nécessaire; չէ —, il n'est pas nécessaire.

Հարկաւորաբար, Հարկաւորապէս adv. nécessairement.

Հարկաւորեմ, եցի va. nécessiter, obliger; — իմ vn. être obligé, forcé.

Հարկաւորութիւն s. nécessité, besoin; service, charge, ministère; servitude; * — չկայ, il n'y a pas nécessité.

Հարկեմ, եցի. Հարկեցուցանեմ, ուցի va. nécessiter, forcer, obliger, presser; imposer un tribut, rendre tributaire.

Հարկեցուցիչ a. pressant, urgent; — պէտք, besoins pressants.

Հարկիմ, կեցայ vn. servir; payer tribut; être forcé, obligé.

Հարկիք, կեաց sm. joug; couple de bœufs; nécessité; * V. Խնչոյք.

Հարճ, իջ s. concubine.

Հարճորդի, դւոց s. fils d'une concubine.

Հարճութիւն s. concubinage.

Հարող s. frappeur.

Հարուած, ոց s. coup, choc, heurt, percussion, atteinte; bastonnade; blessure, plaie; fléau, châtiment, affliction, malheur; échec, déroute, sanglante défaite; — ք Եգիպտոսի, les plaies d'Égypte; ի հարուածս մեծամեծս հարան, ils reçurent de grands coups; — ածել, porter un coup; օրհասական —, coup fatal, mortel; V. Կշռեմ.

Հարուածաբեկ լինիմ vn. être échiné, roué de coups.

Հարուածեմ, եցի va. frapper; bâtonner; blesser, punir.

Հարուածիչ s. frappeur.

Հարում, ըի va. battre, frapper; battre, agiter fortement, allonger; **ձու** —, battre des œufs; — **զատամունս**, agacer les dents.

Հարուստ, բստաց a. fort, vigoureux; beaucoup, abondant, nombreux; long; *riche, opulent; — **մի**, pas mal, beaucoup; — **մի ou — մի ժամ' ժամանակ**, pas mal de temps, longtemps; **ի— ժամանակաց**, depuis longtemps, depuis tant de temps; — **մի յառաջ**, longtemps avant; **յետ — ժամանակաց**, longtemps après.

Հարսանեակ, նեկաց s. celui qui est invité à la noce.

Հարսանեկան a. nuptial, d'hymen; — **զօդ**, hymen; — **օրհնութիւն**, bénédiction nuptiale; — **սէր**, amour conjugal.

Հարսանիք, նեաց s. noce, noces; noces, hymen, hyménée, mariage, épousailles; **երթալ իհարսանիս**, aller à la noce; —**իս առնել**, faire une noce; **չառնել —իս**, ne point faire de noces; **հանդերձ հարսանեաց**, robe nuptiale, habit de noces; **օրհնութիւն հարսանեաց**, bénédiction nuptiale.

Հարս, սին, սունք s. la nouvelle mariée; fiancée; belle-fille, bru; myth. nymphe; nymphe, larve; **խօսիլ —**, fiancer; **յաւերժ —**, nymphe.

Հարսնազգեաց, Հարսնազգեստ a. habillé comme une nouvelle mariée.

Հարսնազգեստեմ, եցի va. habiller comme une nouvelle mariée.

Հարսնախօսութիւն s. fiançailles.

Հարսնածու, աց s. celui qui conduit la nouvelle mariée à la maison de l'époux, paranymphe.

Հարսնական ā. de jeune mariée, nuptial.

Հարսնանամ, ացայ vn. se marier, épouser, s'unir comme épouse.

Հարսնապատոյց a. parée comme une nouvelle mariée.

Հարսնարան, աց s. maison, chambre nuptiale.

Հարսնացու s. fille nubile, d'âge à marier.

Հարսնացուցանեմ, ուցի va. marier, donner en mariage.

Հարսնաւէր a. compagne de l'épouse, fille d'honneur.

Հարսնեակ, եկաց s. V. **Հարսանեակ**; chrysalide.

Հարսնեղբայր V. **Հարսնածու**.

Հարսնմատ s. nénufar.

Հարսնոյ ծաղիկ s. coquelicot.

Հարսնութիւն s. mariage, hyménée; **աճել —ե**, épouser; **գնալ ուժեք ի—**, épouser, se marier.

Հարսնուկ s. coquelicot.

*__Հարսնքուր__ V. **Հարսնաւէր**.

Հարստաբուռն a. puissant, nombreux.

Հարստակող a. qui a de bons flancs, robuste.

Հարստահար, ացս a. opprimé; s. oppresseur.

Հարստահարական a. oppressif, vexatoire.

Հարստահարիչ s. oppresseur, auteur de la violence.

Հարստահարեմ, եցի va. opprimer, accabler, vexer, maltraiter.

Հարստահարող V. Հարստահարիչ.

Հարստահարութիւն s. oppression, violence, vexation, exaction, avanie.

Հարստանամ, ացայ vn. devenir puissant, dominer, régner; * s'enrichir, devenir riche.

Հարստացուցանեմ, ուցի va. faire dominer, faire régner; * enrichir, rendre riche.

Հարստեմ, եցի va. ficher, cogner, enfoncer; fixer. consolider; ինա — զամենալութիւն ժողովրդեան, tenir le peuple dans son attente.

Հարստութիւն s. dynastie, puissance, domination; * richesse, opulence, fortune.

Հարց, ից s. demande, interrogation, question; ի— եւ ի խնդիր մտանելընդ ումեք, discuter, disputer; ի— եւ ի փորձ արկանել՝ անկանել, questionner, examiner; — եւ խնդիր առնել, demander, s'informer, se renseigner.

Հարցաբանեմ V. Հարցանեմ.

Հարցական a. interrogatif; — կէտ, point d'interrogation.

Հարցանեմ, ցի va. demander, interroger, questionner; — զումեք ինաղաղութիւն, saluer qn.; — զողջունէ ուրուք, demander des nouvelles de qn.; — զոք բանիւք բազմօք, faire à qn. un grand nombre de questions; — ի Տեառնէ, consulter le Seigneur.

Հարցանող s. interrogateur, questionneur.

Հարցասէր a. qui aime à questionner, à apprendre, questionneur.

Հարցասիրութիւն s. esprit questionneur, envie de demander.

Հարցափորձ, ի s. interrogation, examen, interpellation, enquête; ի— մատնել՝ մուծանել, V. Հարցափորձեմ.

Հարցափորձեմ, եցի va. interroger, questionner, examiner, interpeller.

Հարցափորձութիւն V. Հարցափորձ.

Հարցաքննի լինիմ V. Հարցաքննեմ.

Հարցաքննեմ, եցի va. questionner, examiner.

Հարցաքննութիւն s. examen; interrogation.

Հարց եւ փորձ V. Հարցափորձ.

Հարց եւ քննին առնեմ va. examiner, faire une enquête.

Հարցկութիւն s. divination.

Հարցուած V. Հարցումն; —ս առնել՝ մատուցանել, adresser des questions, questionner.

Հարցութիւն s. divination; demande.

Զարգուկ, ցկաց s. devin, devineresse; pythonisse.

Զարգումն s. demande, interrogation, question.

Զարգուփորձ, Զարգփորձ V. Զարգափորձ.

Զարգք, ցից sm. demande, question.

Զարօրանամ, ացայ vn. s'abattre sur une prairie, sur le gazon (en parlant des oiseaux).

Զաց, ից s. pain; pain, nourriture; dîner, repas, table; օՒեկ՝ Ցարմ՝ կակուղ՝ սպիտակ՝ սեաւ ou Ցուխ՝ քաֆեի՝ կարճր՝ անեի՝ չերմ՝ տան՝ հացագործի —, pain rassis, frais, tendre, blanc, bis, bien cuit, dur, pas cuit, chaud, de ménage, de boulanger; միջուկ —ի, mie; կեղեւ —ի, croûte; կոտոր —ի, un morceau de pain; շերտ —ի, une tartine; չոր — ուտել, manger du pain sec; — կտրել՝ բեկանել՝ բրդել, couper, rompre le pain, émietter du pain; — առաջաւորաՒեան՝ առաջադրուՒեան ou երեսաց, pains de proposition; — իբերան վարձու գործել, servir pour son pain; արկանել —, servir, donner à manger; հաղորդել ընդ ուՒեք հացիւ, manger avec qn.; ի— կոչել զոք, inviter qn. à dîner; — մեծ գործել, donner un grand dîner; — կենաց՝ հրեշտակաց ou երկնաւոր —, le pain de vie, des anges, le pain céleste, l'eucharistie; — սգոյ՝ նեղուՒեան, pain de douleur, d'affliction; Ցանալ զիւց իւր արտասուօք, tremper son pain de ses larmes; — ունել, avoir du pain; առանց —ի լինել, être sans pain; բրտամբք երեսաց իւրոց գտանել զ— իւր, gagner son pain à la sueur de son front; — Ցրել՝ գործել, pétrir, faire le pain.

Զացաբաշխ a. qui distribue du pain.

Զացագործ V. Զացարար.

Զացադեղ, ոյ s. bot. ammi.

Զացադիր s. panetière.

ԶացաՒան s. panade, soupe.

Զացալից a. plein de pain, qui a du pain en abondance, aisé.

Զացաճառ s. jaquier, arbre à pain.

Զացակարօտ a. qui manque de pain.

Զացակից sm. commensal, convive; — լինել, prendre un repas ensemble, manger avec.

Զացանամ, ացայ vn. se convertir en pain, devenir comme du pain.

Զացանոց V. Զացարարոց.

Զացաշատ a. abondant en pain; qui fournit en abondance du blé.

Զացավաճառ, ացի s. boulanger, celui qui vend du pain.

Զացարար, ացի a. boulanger, qui fait du pain.

Զացարարոց, ացի s. boulangerie; — զօրաց, manutention.

ԶացարարուՒիւն s. boulangerie, confection du pain.

Զացաւէտ V. Զացաշատ.

Հացերէց, ըիցու s. président du banquet des noces.

Հացեփեաց, փեցաց s. boulanger.

Հացընթրիք, ըեաց s. repas.

Հացի, ցւոյ s. frêne.

Հացիկ, ցկան s. petit pain; petit morceau de pain.

Հացկատակ, աց a. parasite, écornifleur, piqueur d'assiettes, écumeur de marmite.

Հացկատակութիւն s. écornifflerie.

Հացկերոյթ, ուԹի. Հացկերութիւն sm. dîner, banquet, festin; կոչել իւրացկերոյթ, inviter à dîner, au banquet.

Հացկից V. Հացակից.

Հացիամեմ, ի s. fenugrec.

Հացմիջուկ s. mie de pain.

Հացուտ a. plein de frênes.

Հացուտ, աց s. celui qui donne du pain, un dîner.

Հացքուլեփ, ի a. insatiable, glouton.

Հաւ, ուց s. oiseau; poule; coq; grand-père, aïeul; origine, principe, commencement; իւն գոգոյ, la poule glousse.

Հաւադէտ, դիտաց s. devin qui observe les oiseaux, augure; — լինել, observer les oiseaux pour en tirer des présages.

Հաւադիտութիւն s. action de tirer des présages du vol des oiseaux, augure.

Հաւալոց, աց s. cachette.

Հաւալուն, լան s. pélican.

Հաւախօս, ի s. le chant du coq; fig. le moment où le coq chante, le point du jour; ի իւաւախօսի, au chant du coq, au point du jour.

Հաւակ V. Սկիզբն et Պատճառ.

Հաւակեր, ի s. nourriture des oiseaux; իիւաւակերի դնել, donner en pâture aux oiseaux de proie.

Հաւաիար առնեմ vn. faire dévorer par les oiseaux de proie.

Հաւաիարց, ից s. devin qui prédit l'avenir en observant les oiseaux; — լինել, prédire l'avenir en observant les oiseaux, prendre les auspices au vol des oiseaux, consulter les augures.

Հաւաիմայ V. Հաւաիարց.

Հաւաիմայք, մայից. Հաւաիմայութիւն sm. prédiction de l'avenir faite en observant les oiseaux, augure.

Հաւամրգի s. bruyère.

Հաւան a. consentant, persuadé, convaincu; — գտանիլ ընդ, consentir à; ի— ածել, V. Հաւանեցուցանեմ; ի—գալ, V. Հաւանիմ.

Հաւանագոյն a. vraisemblable.

Հաւանական a. probable, vraisemblable, plausible; — է, il est probable; չէ —, il n'est pas probable.

Հաւանականաբար adv. probablement; apparemment, vraisemblablement.

Հաւանականութիւն s. pro-

babilité, vraisemblance, plausibilité.

Հաւանելի V. Հաւանական.

Հաւանեմ, եցի va. V. Հաւանեցուցանեմ; vn. V. Հաւանիմ.

Հաւանեցուցանեմ, ուցի va. persuader, entraîner par la persuasion, convaincre, faire consentir.

Հաւանեցուցիչ a. persuasif, convaincant.

Հաւանընկերք sm. compagnons, couple.

Հաւանիմ, նեցայ vn. consentir, se persuader, se convaincre, être convaincu; acquiescer, se prêter, céder, accorder, approuver, accepter; չ—, ne pas consentir, désapprouver; որպէս ի՛ւաւանեալ եմ, comme je suis persuadé, comme je crois.

Հաւանողական a. probable; persuasif; ի՛ւաւանիմ, ի՛ւաւանիմ ընդ այս, j'y consens, d'accord.

Հաւանող, աց s. poulailler.

Հաւանութիւն s. persuasion; consentement, assentiment, acquiescement, approbation, sanction, adhésion, conviction, suffrage; 'միաձուն' միաբան —ք, unanimement, de l'aveu de tous, de l'aveu de tout le monde, d'un commun aveu, de concert, de gré à gré; ի— ածել V. Հաւանեցուցանեմ; առանց քոյին —ե, sans votre consentement; ձեռն տալ —ե, donner son consentement, consentir; իիւասարակ —է, d'une commune voix; — բերել, consentir, demeurer d'accord.

Հաւապատիր s. hulotte.

Հաւասար, աց, ից a. égal, pareil, conforme; égal, uni, de niveau; s. copie, copie conforme, duplicata, double; pendant; adv. également, pareillement, de la même quantité; de la même manière; —լինել, égaler, aller de pair; զանձն — առնէը Աստուծոյ, il se faisait l'égal de Dieu; զօրութիւն եւ դաւ — են առաջի նորա, la force et l'artifice, tout lui est égal; — գտանիլ, égaler.

Հաւասարաբաշխ a. qui distribue également.

Հաւասարազօր a. égal en force, en puissance; isodynamique; équivalent, équipollent.

Հաւասարակից s. égal, compagnon, camarade.

Հաւասարակշիռ a. du même poids; qui est en équilibre; équivalent, égal; — լինել, contre-balancer, compenser; առաքինութիւնք նորա — ախտից են, ses vertus balancent ses vices.

Հաւասարակշռութիւն sm. équilibre.

Հաւասարակող, **Հաւասարակողմ**, **Հաւասարակողմեան** a. équilatéral.

Հաւասարանկիւն a. isogone.

Հաւասարանջատ a. équidistant.

Հաւասարաչափ a. qui est d'une mesure égale.

Հաւասարապատիւ V. Հաւասապատիւ.

Հաւասարապէս adv. également.

Հաւասարասէր adj. juste, équitable.

Հաւասարասրուն, ից a. qui a les jambes égales, isocèle.

Հաւասարատիպ adj. conforme, égal.

Հաւասարեմ, եցի va. égaler, rendre égal; égaliser, niveler; égaler, comparer; contre-balancer; communiquer, faire participer; առաքինութիւնք նարա ախտիցն հաւասարեն, ses vertus balancent ses vices; vn. V. Հաւասարիմ.

Հաւասարեցուցանեմ V. Հաւասարեմ va.

Հաւասարիմ, րեցայ vn. égaler, être égal à, s'égaler, être ou devenir l'égal, aller de pair, se rendre égal; être comparé, se contre-balancer; communiquer, participer, avoir part.

Հաւասարորդ, աց a. participant, compagnon.

Հաւասարութիւն s. égalité, parité; comparaison; égalisation; participation, partage; accord, union; math. équation; գալ ի— ընդ, égaler.

Հաւաստաբանեմ, եցի va. raisonner.

Հաւաստապէս, Հաւաստեաւ adv. d'une manière certaine ou sûre, sûrement, certainement, positivement, avec fondement.

Հաւաստեմ, եցի va. prouver, démontrer, justifier, confirmer, assurer, certifier; approfondir.

Հաւաստի a. certain, sûr, vrai, avéré, convaincant, concluant, incontestable, positif; démonstratif, justificatif; — առնել, assurer, donner l'assurance, prouver; — գիտել, savoir positivement; — կորուստ, vraie perte; — իմն է զի, il est certain que; V. Հաւաստեաւ.

Հաւաստիք, տեաց s. assurance, certitude, source certaine; démonstration, preuve, témoignage, marque; — բարձր ակնածութեան, assurance de la haute considération; ընդունել զիաւաստիս մեծարանաց, recevoir l'assurance de ses sentiments distingués.

Հաւաստութիւն sm. assurance, certitude.

Հաւավաճառ, աց s. marchand de volaille.

Հաւատ, աց s. foi, croyance; confiance; fidélité, bonne foi; preuve, assurance; — տալ միմեանց, faire un contrat, contracter alliance, s'engager; դաւանութիւն հաւատոյ, la profession de foi; լոյս՝ ջահիւ հաւատոյ, les lumières, le flambeau de la foi; V. Հաւատք.

Հաւատադրժութիւն s. perfidie, parjure, mauvaise foi, infidélité.

Հաւատադրուժ a. perfide, infidèle; — խաբէութիւն, mauvaise foi; — լինել, violer, trahir sa foi, manquer à sa foi, manquer de foi.

Հաւատալի a. croyable; չ— իմն է, c'est incroyable, c'est à n'y pas croire.

Հաւատակից s. qui est de même croyance, coreligionnaire,

Հաւատակցութիւն s. avoir la même croyance.

Հաւատամ, տացի vn. croire, ajouter foi; fier, confier, remettre; — բոլորով սրտիւ, croire de tout son cœur; — ամենայն բանի ou *ամէն խօսքի —, croire à toute parole.

Հաւատամք s. le credo.

Հաւատարիմ, տարմի, մաց a. fidèle, loyal, affidé, sûr, digne de confiance; digne de foi, vrai, sûr, certain; — առնել, prouver, justifier, avérer, accréditer, donner créance, rendre croyable; — առնել զոք, assurer, faire croire; — լինել, être avéré, confirmé, se justifier; être confié; être cru; être adopté ou accepté; — կալ՝ մնալ, rester, demeurer fidèle à.

Հաւատարմաբար adv. fidèlement, avec fidélité.

Հաւատարմագոյն a. plus fidèle; adv. plus fidèlement.

Հաւատարմանամ, ացայ vn. être fidèle; être confirmé, se vérifier, se justifier; հաւատարմանայ լուրս, cette nouvelle s'accrédite, se confirme.

Հաւատարմացուցանեմ, ուցի va. rendre croyable, faire croire, faire accroire; accréditer, confirmer, justifier, prouver, assurer, établir.

Հաւատարմութիւն s. fidélité, loyauté; bonne foi, confiance; certitude, assurance.

Հաւատացեալ adj. fidèle, croyant; fidèle, loyal.

Հաւատացուցանեմ, ուցի va. faire croire, faire accroire, persuader, en imposer.

Հաւատաւոր, աց s. religieuse, nonne.

Հաւատափոխ a. qui change de croyance; — լինել, changer de foi, de croyance.

Հաւատափոխութիւն s. changement de croyance.

Հաւատոյ V. Հաւատալի.

Հաւատք, տից sm. foi, croyance; քրիստոնէական —, la religion chrétienne; հաւատս ունել յոք, avoir foi en; հաւատս ընծայել, prêter ou ajouter foi, donner croyance; գալ՝ դառնալ ի հաւատս, se convertir; ածել՝ ձգել ի հաւատս, convertir; մասունք՝ սահմանք հաւատոց, article de foi; հաւատս իներքս բերել, հաւատս բերել, croire, donner créance; *— օրէնք չունենալ, n'avoir ni foi ni loi; անցանէ ըստ հաւատս, c'est incroyable; անխտիր ի հաւատս, indifférent en matière de religion; հաստատուն լինել ի հաւատս, être ferme dans sa foi; ունել հաւատս, avoir la foi; դաւանել զհաւատս, confesser la foi; գայթ հգայթի՝ կենդանի՝ անյողդողդ ou հաստատուն՝ մեռեալ —, foi chancelante, vive, inébranlable, morte.

Հաւաք; V. Ժողով s. assortiment.

Հաւաքաբար adv. collectivement.

Հաւաքաբան, ից s. celui qui fait un syllogisme.

Հաւաքաբանական a. syllogistique.

Հաւաքաբանեմ, եցի vn. faire un syllogisme.

Հաւաքաբանութիւն s. syllogisme.

Հաւաքածոյք s. collection, recueil.

Հաւաքական a. collectif.

Հաւաքեմ, եցի va. ramasser, rassembler, réunir; cueillir, recueillir; conclure, induire, tirer la conséquence d'un raisonnement; assortir.

Հաւաքիչ, Հաւաքող s. celui qui rassemble, qui recueille, collecteur.

Հաւաքումն s. collection, recueil; rassemblement, réunion; raisonnement, argument.

Հաւիկ s. petit oiseau, poussin.

Հաւկծածել V. Ձուածել.

Հաւկիթ V. Ձու.

Հաւծաղ, ուց s. poussin.

Հաւնոց, Հաւտուն s. poulailler.

Հաւորս, աց s. oiseleur; oiseau de proie.

Հաւորսութիւն s. oisellerie.

Հաւպատիր V. Հաւապատիր.

* Հաւտամ V. Հաւատամ.

Հաւտացնեմ V. Հաւատացուցանեմ.

Հաւքաշ s. fourchette de volaille.

Հաւփալ V. Հօփալ.

Հափափեմ V. Առեւանգեմ.

Հբրայական, etc. V. Եբրայական, etc.

Հեգ, ից s. syllabe.

Հեգեմ, եցի va. épeler, syllaber.

Հեգենայ, ից s. syllabe.

Հեգնաբանեմ, եցի va. parler avec ironie, se moquer.

Հեգնաբանութիւն s. parole ironique, ironie, persiflage, raillerie.

Հեգնաբար adv. ironiquement.

Հեգնական a. ironique, sarcastique, dérisoire.

Հեգնեմ, եցի va. persifler, se moquer ou rire de.

Հեգնութիւն s. ironie, sarcasme, brocard, dérision.

Հեգնօրէն adv. ironiquement, d'un ton ironique.

Հեզ, ից a. doux, affable, bénin.

Հեզաբան լինիմ vn. parler doucement.

Հեզաբար adv. avec douceur, avec mansuétude.

Հեզաբարոյ a. doux de caractère, de mœurs douces.

Հեզագնաց a. qui marche avec douceur.

Հեզահամբոյր adj. doux affable.

Հեզահոգի, Հեզամիտ a. qui a l'esprit doux, qui a des sentiments pleins de douceur, affable.

Հեզանք V. Հեզութիւն.

Հեզասահ a. qui coule doucement, paisible, dormant.

Հեզացուցանեմ, ուցի va. rendre doux, affable.

Հեզիկ adv. doucement, tout doucement; a. V. Հեզ.

Հեզութիւն s. mansuétude, douceur, affabilité.

Հեթանոս, ացս sm. païen, gentil.

Հեթանոսաբար adv. comme un païen, en païen.

Հեթանոսական a. païen.

Հեթանոսակիր a. propre aux païens.

Հեթանոսամիտ adj. qui a l'esprit, les idées d'un païen.

Հեթանոսանամ, ացայ vn. devenir païen.

Հեթանոսացուցանեմ, ուցի va. rendre païen.

Հեթանոսութիւն s. gentilité, paganisme.

Հեթանոսօրէն adv. en païen; a. païen.

Հեթեթանք V. Հայթայթանք.

Հելլեն, ացս. Hellène, Grec; a. grec, grecque.

Հելլենաբանութիւն s. hellénisme.

Հելլենագէտ s. helléniste.

Հելլենական, ացա. hellénique, grec.

Հելլենասէր a. philhellène.

Հելլենասիրութիւն s. philhellénisme.

Հելլենացի V. Հելլեն; — լեզու, la langue grecque; — գրել՝ խօսել, écrire en grec, parler le grec.

Հեծ V. Հեծութիւն.

Հեծան, ացս. poutre, solive.

Հեծանակ s. soliveau.

Հեծանաճեղծ a. qui fend, qui coupe des solives.

Հեծանածգութիւնք s. charpente, lambrissage.

Հեծանելիք, լեաց s. monture, véhicule.

Հեծանիմ, հեծայ vn. monter; — յէշ՝ իբի՝ իկաւս, monter à âne, à cheval, en voiture ou sur un char; անհամետ —, monter à poil, sans selle; fig. յաւար —, piller, saccager; զհետ —, poursuivre, se mettre à la poursuite; յորս —, aller à la chasse, chasser.

Հեծանոց, ացս. van; fauchet.

Հեծեալ, ծելոց s. homme à cheval, cavalier.

Հեծելազունդ, գնդի s. cavalerie.

Հեծելազօր, ուս, ացս. cavalerie; cavalier.

Հեծելախումբ, խմբի s. cavalerie.

Հեծելապետ, ացս. chef de cavalerie.

Հեծելութիւն s. équitation; cavalcade.

Հեծեծանք s. gémissement profond.

Հեծեծելի a. déplorable, lamentable.

Հեծեծեմ, եցի vn. gémir profondément; V. Հեծեմ.

Հեծեծութիւն V. Հեծեծանք.

Հեծեմ, եցի vn. gémir, se lamenter.

Հեծկամ V. Հեծկլտամ.

Հեծկլտամ, ացի vn. avoir le hoquet.

Հեծկլտանք, նաց s. hoquet.

* Հեծկլտուք s. hoquet.

* Հեծնամ, Հեծնեմ V. Հեծանիմ.

Հեծումիւն s. gémissement, plainte, lamentation.

Հեծուցանեմ, ուցի va. faire monter; ի ձի —, faire monter à cheval.

Հեկեկամ, ացի vn. sangloter, pousser des sanglots.

Հեկեկանք, նաց s. sanglots; V. Հառկլիմ.

Հեկեկեմ V. Հեկեկամ.

Հեղանիմ, հեղայ vn. se verser, se répandre.

Հեղանիւթ, ոյ sm. fluide; ելեկտրական —, fluide électrique.

Հեղգ, աց adj. paresseux, fainéant, nonchalant, lent.

Հեղգագնաց a. qui marche lentement.

Հեղգալուր a. lent à entendre, à écouter.

Հեղգամ, ացի vn. être paresseux, nonchalant.

Հեղգանք V. Հեղգութիւն.

Հեղգասիրտ a. pesant de cœur, cœur tardif; — իհաւատալ, cœur tardif à croire.

Հեղգացուցանեմ, ուցի va. rendre paresseux, nonchalant.

Հեղգութիւն s. paresse, nonchalance, lenteur.

Հեղեղ, աց s. torrent; inondation; — ջուրց, le déluge; — մարդկան, torrent de la foule, affluence; հոսել զարտասուս իբրեւ զ—, faire couler les larmes comme un torrent; հեղեղս արտասուաց իջուցանել, verser un torrent de larmes.

Հեղեղաբար adv. comme un torrent, par torrents.

Հեղեղամած a. inondé.

Հեղեղասաստ a. qui punit avec le torrent.

Հեղեղատ, ից, աց s. torrent, ravine, ravin.

Հեղեղատեմ, Հեղեղեմ, եցի va. inonder, submerger, couvrir d'eau.

Հեղինակ V. Առաջնորդ, Գտակ, Մատենագիր.

* Հեղինակութիւն s. autorité.

Հեղձական adj. suffocant, étouffant.

Հեղձամահ լինիմ vn. être suffoqué, étouffé, étranglé.

Հեղձամղձուկ a. étouffé, suffoqué, oppressé; étouffant, suffocant; — ջերմութիւն՝ հագ, chaleur, une toux suffocante; — իվշտացն, accablé de douleur; — արտասուք, pleurs étouffés; — լինէր սիրտ նորա, son cœur était serré; — առնել, étouffer, oppresser; — ձայնիւ, d'une voix étouffée.

Հեղձանախանձ adj. très-jaloux, qui meurt d'envie.

Հեղձանեմ V. Հեղձուցանեմ.

Հեղձանիմ, Հեղձնում ou Հեղձում, ձայ vn. étouffer, suffoquer, être suffoqué.

Հեղձումն s. étouffement, suffocation.

Հեղձուցանեմ, ուցի՛ ա. étouffer, suffoquer.

Հեղձուցեալ, Հեղձուցիկ a. étouffé, suffoqué; հեղձուցիկ առնել՝ լինել V. Հեղձուցանեմ, Հեղձանիմ.

Հեղձուցիչ a. étouffant, suffocant.

Հեղոյս V. Բեւեռ.

Հեղուկ, ի a. s. liquide.

Հեղուկաչափ, ի sm. aréomètre.

Հեղում, դի va. verser, répandre, épancher; արտօսր —, verser, répandre des larmes; — զարիւն իւր, verser son sang; — զանձն առաջի Տեառն, répandre son âme en présence du Seigneur; — զսիրտ իւր առաջի ուրուք, répandre son cœur en la présence de qn., lui épancher son cœur; — զբարկութիւն՝ զսրտմտութիւն իւր իվերայ ուրուք, verser, répandre sa colère, sa fureur sur qn.

Հեղում, հեղայ vn. se verser, se répandre; fondre, se jeter sur.

Հեղումն s. action de verser, de répandre, effusion, épanchement.

Հեղուսեմ V. Բեւեռեմ.

Հեճուկք s. dépit; հեճուկս առնել, faire qch. en dépit de qn., le faire bisquer; իբրեւ ումեք հեճուկս առնելոյ, en dépit de qn., pour le faire bisquer.

Հեգն s. moquerie, raillerie, ironie, dérision; dépit, rivalité, lutte; ընդ — ելանել, ի— արկանել, se moquer, tourner en ridicule, railler; կալ ի հեգնի ou իհեգնոջ, faire en dépit de qn., s'opposer, disputer, rivaliser, s'efforcer de; ընդ հեգս, ընդ հեգն adv. ironiquement, d'un ton ironique, par dérision, avec insulte; contre, en dépit de, au mépris de.

Հեգնական V. Հեգնական.

Հեգնեմ V. Հեգնեմ.

Հեգնում, նի va. tisser, ourdir, faire sur le métier.

Հեշմակապաշտ a. idolâtre.

Հեշտ, ից a. aisé, commode, facile; voluptueux, délicieux; s. aise, commodité, facilité; plaisir, agrément, gré; — ցանկութիւն, volupté; — պաշտօն, service volontaire; ըստ հեշտի adv. à volonté, à gré; ըստ իւրեանց հեշտի, à leur gré, à leur aise.

Հեշտաբար adv. aisément, commodément, avec plaisir.

Հեշտալի, Հեշտալիր, Հեշտալից a. délicieux, délectable, doux; voluptueux.

Հեշտախտութիւն sm. vie molle, volupté, plaisirs.

Հեշտախօս a. qui parle, qui chante d'une manière délicieuse, doux, agréable.

Հեշտածին a. qui naît aisément.

Հեշտական a. aisé; délicieux; — է, il est aisé de.

Հեշտականութիւն s. plaisir; volupté.

Հեշտակեցութիւն sm. aise,

aisance, bien-être; vie voluptueuse.

Հեշտանամ, ացայ vn. se réjouir, se délecter, goûter du plaisir, prendre plaisir à; mener une vie voluptueuse, vivre dans la mollesse et les délices.

Հեշտանք V. **Հեշտութիւն**.

Հեշտաշունչ a. qui souffle d'une manière agréable, doux, délicieux.

Հեշտասպաշտօնեայ, Նէից s. fonctionnaire dévoué, affidé.

Հեշտասէր a. qui aime les plaisirs, voluptueux.

Հեշտասիրութիւն s. goût du plaisir, volupté.

Հեշտասուն V. **Փափկասուն**.

Հեշտացուցանեմ, ուցի va. faciliter, rendre aisé; réjouir, charmer.

Հեշտեաւ adv. aisément, à l'aise, commodément, facilement.

Հեշտընկալ a. facile à comprendre, facile; commode.

Հեշտի a. aisé, commode, agréable.

Հեշտին a. aisé, facile.

Հեշտիւ V. **Հեշտեաւ**.

Հեշտութիւն s. aise, commodité; volupté; délices, délectation, plaisir; ամօթալպարտ —, plaisirs honteux.

Հեռ, իւս. discorde, division, dispute; haine, ressentiment, rancune; a. disputeur; rancunier.

Հեռաբնակ a. qui demeure loin, éloigné, lointain.

Հեռագիր, գրաց sm. télégraphe.

Հեռագնաց a. loin pour aller, éloigné.

Հեռագոյն a. plus loin; adv. loin, au loin.

Հեռագրական a. télégraphique.

Հեռագրատուն, տան s. télégraphe, bureau de télégraphe.

Հեռագրեմ, եցի va. télégraphier.

Հեռագրութիւն s. télégraphie.

Հեռադէտ, դիտաց s. télescope, longue-vue.

Հեռադիտական a. télescopique.

Հեռակայութիւն, **Հեռակացութիւն** s. distance.

Հեռակէտ, կետի s. — երկրի, apogée; — արեգական, aphélie; fig. apogée.

Հեռածիգ V. **Հեռաւոր**.

Հեռամ, ռացի va. disputer, quereller; avoir de la haine contre qn., lui garder rancune.

Հեռանամ, ացայ vn. s'éloigner, s'écarter; s'absenter.

Հեռաստան, ի a. lointain, distant, éloigné; s. lointain, bien éloigné, distance; իբրեռաստանէ adv. de loin, d'assez loin.

Հեռաստանեայ, եայց a. lointain, éloigné.

Հեռատես a. presbyte.

Հեռատեսութիւն s. presbytisme, vue longue.

Հեռաւթակ V. **Հեռաստան**.

Հեռացումն s. éloignement.

Հեռացուցանեմ, ուցի va. éloigner, écarter.

Հեռաւոր, աց a. lointain, éloigné, distant.

Հեռաւորութիւն s. éloignement, distance; absence.

Հեռի a. lointain, distant; adv. loin; — առնել, éloigner, écarter, détourner; — ունել, tenir à distance; — ունել զանձն յիմեքէ, éviter qch., s'abstenir.

Հեռուստ, իից հեռուստ a. loin; adv. de loin.

Հեսկ V. Կեմ.

Հետ, ի a. désobéissant, insubordonné, récalcitrant, indocile, mutin, rétif; V. Հետանք.

Հետանք V. Հետութիւն.

Հետեմ, եցի. Հետիմ, տեցայ vn. être désobéissant, récalcitrant, ne pas obéir, désobéir, se mutiner, se révolter, résister.

Հետութիւն sm. désobéissance, insubordination, mutinerie, résistance, révolte.

Հետ, ոց sm. trace, piste; trace, vestige, indice; — անուոյ, ornière; *avec; հետը գնաց, il est allé avec lui; հետս եկուր, venez avec moi; հետդ գնաց, il est parti avec vous; V. Զհետ; զհետ գնալ օրինակի ուրուք, suivre l'exemple de qn.; ընդունայն զհետ եղեն, ont tenté vainement; զհետ ընթանալ ուրուք, courir sur les traces de qn.

Հետագայ, ից a. suivant, subséquent.

Հետազօտեմ, եցի va. chercher la trace, chercher avec soin, avec curiosité, rechercher, dépister, s'enquérir, scruter, examiner, étudier; — զպատճառս, chercher les causes, remonter aux causes; խորագոյնին —, approfondir.

Հետազօտիչ s. investigateur, scrutateur.

Հետազօտութիւն s. investigation, recherche, observation; curiosité.

Հետախաղաղ առնեմ՝ ծաճկեմ va. faire disparaître, cacher; — կորնչել յամպս, se perdre dans les nues.

Հետախոյզ, ուզից a. qui suit à la piste; investigateur; espion; curieux.

Հետակորոյս առնեմ va. faire perdre les traces, faire disparaître; — լինել, se perdre, disparaître.

Հետաքան, աց a. qui suit à la piste, investigateur; s. ichneumon.

Հետամուտ, մտից a. qui poursuit, poursuivant; aspirant; candidat, compétent, concurrent; rival, émule; empressé; — լինել, courir après, poursuivre, poursuivre vivement, donner la chasse à qn., le serrer de près; concourir, aspirer à, désirer, tendre à, chercher à atteindre; — լինել թշնամւոյ, poursuivre l'ennemi.

Հետամտեմ, եցի vn. poursuivre, courir après; suivre, accompagner; concourir.

Հետամտութիւն s. poursuite, recherche; compétence, concurrence, rivalité.

Հետայոյզ V. Հետախոյզ.

Հետավար լինիմ vn. aller à la poursuite, à la recherche, poursuivre.

Հետաքննեմ V. Հետաքնին.

Հետաքննութիւն s. curiosité.

Հետաքնին a. curieux; — լինել, être curieux, chercher avec curiosité.

Հետաքրքիր a. curieux; — լինել, être curieux, faire le curieux.

Հետաքրքրաբար adv. curieusement, avec curiosité, d'un air curieux.

Հետաքրքրական a. curieux; *— բան էր, c'était quelque chose de curieux.

Հետաքրքրութիւն s. curiosité; *—ը բերել՝ շարժել, piquer, exciter la —.

Հետեւաբանութիւն s. syllogisme.

Հետեւաբար adv. conséquemment, par conséquent.

Հետեւակ, ացւ a. qui va à pied; fig. banal, trivial, commun, ordinaire; s. fantassin, piéton; — կրթութիւն, exercice pédestre; — անդրի՝ արձան, statue pédestre; — բանք, banalité; — գովութիւնք, louanges banales; —ս խօսել, dire des banalités; իիետեւակուց adv. à pied.

Հետեւակազնաց, ից a. qui va à pied.

Հետեւակազունդ, գնդի. Հետեւակազօր, ու s. infanterie.

Հետեւակախումբ ou — զօրք s. infanterie.

Հետեւակամարտ, ից a. qui combat à pied.

Հետեւակամարտութիւն sm. combat d'infanterie.

Հետեւակեմ, եցի vn. marcher à pied.

Հետեւակուութիւն s. trivialité, banalité.

Հետեւակուց V. Հետեւակ.

Հետեւանամ V. Հետեւիմ.

Հետեւանք, նաց s. conséquence, suite; ծանր լիցին — գործոյս, cette affaire aura des suites graves; —նս հանել, tirer, déduire une conséquence.

Հետեւապէս V. Հետեւաբար.

Հետեւեցուցանեմ, ուցի va. faire suivre; induire, conclure, inférer, tirer une conséquence.

Հետեւիմ, եցայ vn. suivre, accompagner; suivre, marcher sur les traces de qn., imiter; s'ensuivre, résulter, dériver; — շաւղաց ուրուք, suivre qn.; — իմ*ոտոյ, suivre de près; հետեւի զի, il s'ensuit que.

Հետեւող s. celui qui suit, imitateur; — լինել՝ գտանիլ, suivre, imiter.

Հետեւողութիւն s. conséquence, suite; conclusion, imitation.

Հետեւորդ a. s. conséquent.

Հետեւութիւն, Հետեւումն V. Հետեւողութիւն.

*Հետեւցնեմ V. Հետեւեցուցանեմ.

Հետ զիետէ adv. successivement, tour à tour, consécutivement, au fur et à mesure.

Հետէ prép. depuis, dès; յայնմ ժամանակէ —, depuis ce temps; յայնմ —, dès lors, depuis cette époque; յայսմ — եւ անդր, յայնմ — եւ այսր, depuis ce temps, depuis ce temps-là, dorénavant; յայգուէ —, depuis le matin; յայսմ —, désormais, dorénavant, dès à présent; իսկզբանէ —, depuis le commencement; յայսմ — եւ առ յապա, dorénavant; իբազմաց —, depuis longtemps, de longue main; իտասն ամաց —, depuis dix ans, il y a dix ans.

Հետ ընդ հետ V. Ետ ընդ ետ.

Հետի, տւոյ, տեաց a. qui va à pied; — ou ի— adv. à pied; — ընթանալ, courir à pied.

Հետիոտ, Հետիոտից, Հետիոտս, ի Հետիոտս adv. à pied; — գնալ՝ ընթանալ, aller, marcher —.

Հետք V. Հետ.

Հեր, աց, ոց s. cheveu; poil; հերք, cheveux, chevelure; փոքրել՝ հատանել՝ կտրել զհերս, couper les cheveux; խոպոպել՝ գանգրել, boucler, friser les cheveux; քամմնալ դիզանին հերք զգլխով, les cheveux se dressent sur la tête; հերքն քամմնալ իվեր դիզացեալ, ses cheveux hérissés; V. Մազ.

Հերա, այ oü այի s. Junon.

Հերագործ a. qui fait pousser les cheveux.

Հերաթափ a. dépilatif, dépilatoire; dépilé.

Հերաթափութիւն s. alopécie; dépilation.

Հերակլեան a. d'Hercule, herculéen; — արձանք, les colonnes d'Hercule.

Հերակտրութիւն s. action de couper les cheveux, tonsure.

Հերասլանծ a. qui a une superbe chevelure, chevelu; fig. feuillu, touffu.

Հերաւտ a. dépilé, chauve.

Հերաւտուկ a. mégère, coquine, drôlesse.

Հերարձակ a. échevelé; adv. les cheveux épars.

Հերաւոր, աց a. qui a des cheveux, chevelu.

Հերեսիովտ, աց, ից s. hérétique.

Հերեսիովտայք, տայց, տաց s. les hérétiques.

Հերեսիովտապետ, աց sm. hérésiarque.

Հերեսիովտութիւն, Հերեսիութիւն, Հերեսութիւն s. hérésie.

Հերետիկոս, աց sm. hérétique.

Հերետիկոսական a. hérétique.

Հերետիկոսապետ, աց s. hérésiarque.

Հերետիկոսութիւն sm. hérésie.

Հերիւն, բան oü բեան sm. alène; poinçon.

Հերիք a. suffisant; capable; — է, il suffit, c'est assez; չէ —, ce n'est pas assez, ce n'est pas

suffisant; — համարիլ, trouver assez, se contenter.

Հերիքանամ, ացայ vn. suffire, être suffisant.

Հերկ, ի s. labour, labourage; — ou հերկս հարկանել, labourer.

Հերկագործ, ացս. laboureur.

Հերկագործեմ V. Հերկեմ.

Հերկագործութիւն V. Հերկ.

Հերկահաբ, Հերկարար, ացս. laboureur.

Հերկելի adj. labourable, arable.

Հերկեմ, եցի va. labourer, défricher.

Հերձ a. fendu.

Հերձաձեւ a. qui a les ailes fendues.

Հերձակ, ացս. trait, flèche.

Հերձանեմ, ձի. Հերձեմ, ձեցի va. fendre; déchirer; crever, faire crever, faire éclater; disséquer, anatomiser; diviser, faire une scission, désunir; — զմորթ մարմնոյ, gercer; — զաւակիս, fêler; — նաւի զծով, fendre, siller la mer.

Հերձանող V. Հերձող.

Հերձատեմ, եցի va. fendre, fendiller, couper, déchirer, gercer, crevasser.

Հերձաքար, ի s. schiste.

Հերձի, ձւոյ, ձեաց s. lentisque.

Հերձնում, ձայ vn. se fendre, crever, se déchirer.

Հերձող a. qui fend; s. ou — ատամն, incisif.

Հերձոտ a. fendu, fêlé.

Հերձոտեմ V. Հերձատեմ.

Հերձուած, ոյ s. scission, division, dissidence, faction; schisme; — առնել, faire une scission, faire scission; — անկեալ էր իմէջ նոցա, ils étaient divisés; եղեւ — իմէջ ժողովրդեան վասն նորա, il y eut discussion dans le peuple à cause de lui; էին —ք իմէջ նոցա, il y avait division entre eux; դարձեալ — լինէր իմէջ Հրէից, il s'éleva une nouvelle dissension parmi les Juifs.

Հերձուածական a. schismatique.

Հերձուածապետ, ացս. chef d'un schisme.

Հերձուածիմ, եցայ vn. se diviser, se séparer.

Հերձուածող, ացս. dissident, schismatique.

Հերձուածողական a. schismatique.

Հերձուածողութիւն, Հերձուածութիւն s. schisme.

Հերձում V. Հերձանեմ.

Հերձումն V. Հերձուած.

Հերմէս, մեսի ou մեայ sm. Mercure.

Հերու adv. l'année dernière, l'an passé, l'année passée; իհերուն հետէ, depuis l'année dernière.

Հերքեմ, եցի va. réfuter, rejeter, réprouver; իքաց —, rejeter, condamner.

Հերքումն s. réfutation.

Հեց ou խեց s. tour, jante de roue.

* Հեւսմ V. Թասեմ.

Հեփեստոս, ի ou տեայ sm. Vulcain.

Հզօր, աց a. fort, puissant, vigoureux; puissant, efficace; — Թեւարկու, protecteur puissant, déclaré; — զօրութեամբ, très-puissant, vaillant.

Հզօրագին V. Հզօր.

Հզօրագոյնս adv. fort, fortement, puissamment, vigoureusement.

Հզօրանամ, ացայ vn. être, devenir fort, puissant, se rendre puissant, se fortifier.

Հզօրապէս V. Հզօրագոյնս.

Հզօրացուցանեմ, ուցի va. rendre fort, puissant, fortifier.

Հզօրեղ, աց a. fort, robuste.

Հզօրեղապէս V. Հզօրագոյնս.

Հզօրիչ a. qui rend fort, puissant, fortifiant.

Հզօրութիւն s. force, puissance.

Հէն, հինից s. maraudeur, brigand; — ծովու, pirate, corsaire, écumeur de mer.

Հէք, հիքի, քաց a. malheureux, misérable, pitoyable; — պատանեակ, ô malheureux jeune homme.

Հիանրաշ a. merveilleux, admirable, surprenant, étonnant, ravissant.

Հիանալի a. admirable, étonnant, surprenant.

Հիանամ, ացայ vn. admirer, s'étonner, s'émerveiller, être surpris, s'extasier, être frappé d'admiration, admirer, regarder avec admiration, tomber des nues; հիացեալ զարմանամ, je suis ravi d'admiration, je ne suis plus maître de mon admiration.

Հիանշմար a. admirable à voir, charmant, surprenant.

Հիասքանչ a. ravi d'admiration.

Հիացական a. admiratif, extatique.

Հիացութիւն V. Հիացումն.

Հիացումն s. admiration, surprise, étonnement, extase; — աճել, ի— աճել, remplir d'étonnement, d'admiration, ravir d'admiration, charmer; լինել ի—, être ou faire l'admiration de; աստուածահրաշ —, ravissement divin; — է մտաց լսել, on est étonné d'entendre; ի— իրիք կարգել զիմն, faire d'une chose la merveille, l'admiration de.

Հիացուցանեմ, ուցի va. étonner, ravir, surprendre, frapper d'étonnement.

Հիբար V. Որպէս.

Հիդրա, այ ou այի s. hydre.

Հիզան, Հիկէն V. Որպէս.

Հիղ V. Հիւղ.

Հի՞մ adv. pourquoi? pour quelle raison? հի՞մ տրտմիս, pourquoi vous chagrinez-vous?

Հիմէն, մենի, նաւ ou նեաւ s. mine (mesure); hymen, hyménée.

Հիմն, մանց s. fondement; base; fond; fondation; — իվեր, de fond en comble; — իվեր առնել՝ տապալել՝ կործանել ou

յատակել, détruire ou renverser de fond en comble, détruire jusque dans les fondements, renverser; իիմանց կործանիլ, être renversé de fond en comble; — իյատակ, jusque dans ses fondements, jusqu'aux fondements; — ou իիմունս արկանել, jeter les fondements, fonder; իվերայ հաստատուն իիման, sur des fonds solides; — լինել իրիք, être le fondement de; — աղանալի, base salifiable.

Հիմնադիր, դրաց s. fondateur.

Հիմնադրեմ, եցի va. fonder, poser les fondements.

Հիմնադրութիւն V. Հիմնարկութիւն.

Հիմնական a. fondamental.

Հիմնայատակ առնեմ va. raser, raser jusqu'aux fondements, abattre à rase terre.

Հիմնանամ, ացայ vn. se fonder, s'établir.

Հիմնապէս adv. fondamentalement, à fond.

Հիմնարկ V. Հիմնարկու.

Հիմնարկեմ, եցի va. fonder, jeter les fondements.

Հիմնարկու, ացս. fondateur.

Հիմնարկութիւն sm. fondation; établissement, institution.

Հիմնացուցանեմ, Հիմնաւորեմ V. Հիմնեմ.

Հիմնափոր a. qui mine, qui creuse le fondement.

Հիմնեմ, եցի va. fonder, établir.

Հիմնեցուցանեմ V. Հիմնեմ.

Հիմնովին adv. à fond; — գիտել՝ ուսանել, savoir, apprendre —.

Հին, հնոց a. vieil, vieux, usé; ancien, antique; հինք, les anciens; հինումն, anciennement.

Հինաբար adv. comme un maraudeur.

Հինածաղիկ, ղկան s. balsamine.

Հինայ s. henné.

Հինաիար, ացս. maraudeur, brigand; — առնել, marauder, brigander, dévaliser.

Հինաւուրց a. des temps anciens, vieux, vieil; անտառ — մայրեայ, forêt de cèdres antiques; — ատելութիւն, haine invétérée: Հինաւուրցն, l'Ancien des jours (Dieu).

Հինգ, հնգից a. cinq.

Հինգապի s. pentacorde.

Հինգամեայ a. de cinq ans, âgé de cinq ans.

Հինգամեան, մեննց a. quinquennal; V. Հնգամեայ.

Հինգամսեայ a. de cinq mois.

Հինգանկիւնի, նոյ, նեաց a. pentagone.

Հինգետասան, etc. V. Հնգետասան, etc.

Հինգերորդ, ացadj. cinquième; adv. cinquièmement.

Հինգերորդեմ, եցի va. prélever le cinquième d'une chose, payer ou faire payer le cinquième du revenu.

Հինգկանգնեայ, Հինգկանգնեան a. haut de cinq coudées.

Հինգկնեմ, եցի va. répéter cinq fois, quintupler.

Հինգհազար, աց adj. cinq mille.

Հինգհազարեան a. de cinq mille.

Հինգհարիւր, ոց adj. cinq cents.

Հինգհարիւրամեայ adj. de cinq cents ans.

Հինգհարիւրամենի a. âgé de cinq cents ans.

Հինգհարիւրերորդ, աց a. le cinq centième.

Հինգշաբաթ, ի. Հինգշաբաթի, Մուլ s. jeudi; աւագ —, jeudi saint; գէր —, jeudi gras.

* Հինգշաբթի V. Հինգշաբաթի.

Հինգապատիկ a. quintuple; adv. au quintuple.

Հինգտերեւեան s. quinte-feuille, potentille.

Հինգօրեայ a. de cinq jours.

Հինենայ, ի s. quinquina.

Հինինամ, ացի vn. haleter.

Հինինումն s. action de haleter.

Հինօրեայ, ըէից a. vieux, vieil, ancien; — հիւանդութիւն, maladie chronique.

Հիպատ V. Հիւպատոս.

Հիւ. գամ vn. tournoyer, faire un tour, tourner.

Հիր s. pourpre.

Հիրիկ s. iris.

Հիւանդ, աց a. malade, indisposé, souffrant; — լինել, être, tomber malade, faire une maladie; — եղէ, j'ai été malade; դարմանել՝ խնամել զ—, soigner un malade; լինել — իմաց ou լինել մահացու՝ վտանգաւոր —, être très-malade, dangereusement malade; *—ին քով կենալ, rester auprès d'un malade, garder un malade; *— ընել, rendre malade.

Հիւանդաբար adv. comme un malade.

Հիւանդագին a. malade, infirme, souffrant; adv. tout malade, d'un air malade.

Հիւանդամիտ, մտաց a. qui a l'esprit malade, dérangé.

Հիւանդանամ, ացայ vn. tomber malade, être malade, indisposé.

Հիւանդանոց, աց s. hôpital; infirmerie.

Հիւանդատես, աց a. qui visite le malade; — գալ, visiter, aller voir un malade.

Հիւանդապահ, աց s. garde-malade, infirmier.

Հիւանդացուցանեմ, ուցի va. rendre malade.

Հիւանդաքայլ a. qui marche comme un malade, à pas faibles, lents.

Հիւանդոտ a. maladif, infirme, valétudinaire, malingre.

Հիւանդութիւն s. maladie, mal, indisposition, infirmité; *— բաշել, faire une maladie; Ննեան դմնդակ՝ վտանգաւոր՝ մահացու՝ ծանր —, maladie légère, fâcheuse, dangereuse, mortelle, grave; բժշկել իւր հիւանդութենէն, guérir de sa maladie; *— մը առնուլ՝ վաստկիլ, gagner, contracter une ma-

ladie; բժշկել զ—, guérir une maladie; ախտանալ — անբուժելի, être atteint d'une maladie incurable; զայրացուցանել՝ մեղմացուցանել զ—, aigrir, adoucir une maladie; *—ի ելլել, relever de maladie.

Հիւանդքաղ a. convalescent.

Հիւանդքաղութիւն s. convalescence.

Հիւթ, ոց s. humeur, matière; suc, jus; séve; ապակեայ —, humeur vitreuse.

Հիւթաբեր a. qui produit de l'humeur.

Հիւթական a. matériel, corporel.

Հիւթականութիւն s. matérialité.

Հիւթային V. Հիւթական.

Հիւթանիւթ, ից s. chose matérielle, matière; a. matériel.

Հիւթաւոր V. Հիւթական.

Հիւթեղ, ացա. plein d'humeur, de suc, de jus.

Հիւթեմ, եցի va. composer de la matière.

Հիւլէ, ի s. atome, corpuscule.

Հիւծական, ացա. qui fait dépérir.

Հիւծանիմ, ծայ. Հիւծիմ, ծեցայ vn. dépérir, maigrir, devenir maigre, languir, se consumer; — լուսնի, déclin de la lune.

Հիւծեալ a. maigre, chétif.

Հիւծումն s. dépérissement, amaigrissement, marasme, consomption.

Հիւղ, ից s. chaumière; atome, corpuscule.

Հիւղեայ, Հիւղէ V. Հիւղ.

Հիւղիկ s. chaumine.

Հիւպատ, ից V. Հիւպատոս.

Հիւպատեան s. pl. les consuls.

Հիւպատոս, ացս. consul; առաջին —, premier consul.

Հիւպատոսական a. consulaire.

Հիւպատոսարան, ացս. consulat.

Հիւպատոսութիւն, Հիւպատուիւն s. consulat, dignité consulaire.

Հիւպերէտ, իս. serviteur; sous-diacre.

Հիւս, ոց, իցs. tissu, tresse, natte; tissure, entrelacement; — ձեան, avalanche.

Հիւսածոյ, իցa. tissu, tressé.

Հիւսակ, ացs. natte, tresse; — վարսից, — de cheveux.

Հիւսեմ, եցի va. tresser, natter, tisser, enlacer, entrelacer, tricoter; fig. composer, combiner.

Հիւսիչ s. tresseur.

Հիւսիս, ոյ, ի s. le nord, septentrion; aquilon, borée, bise, le vent du nord; գոռ՝ ամեհի —, le fier aquilon.

Հիւսիսաբնակ a. qui habite au nord, septentrional, hyperboréen.

Հիւսիսակ, ի s. aquilon.

Հիւսիսական V. Հիւսիսային.

Հիւսիսակողմ sm. côté du nord, le nord; ի— քաղաքին, au nord de la ville.

Հիւսիսահողմ, ոյ s. aquilon.

Հիւսիսայգ s. aurore boréale.

Հիւսիսային a. boréal, septentrional, hyperboréen.

Հիւսիսի, սիսոյ V. Հիւսիս.

Հիւսկէն a. tissu, tressé, natté, tricoté; à jour; s. dentelle.

Հիւսն, սանց s. menuisier.

Հիւսնական a. de menuisier; — արուեստ, l'art du menuisier.

Հիւսնեմ, եցի va. menuiser, travailler en menuiserie, fabriquer.

Հիւսնոց, ոց s. atelier de menuisier.

Հիւսնութիւն s. menuiserie.

Հիւսուած, ոյ sm. tissure, tissu; tresse, natte; texture, enlacement, entrelacement, composition.

Հիւսուածոյ V. Հիւսածոյ.

Հիւսում, սի V. Հիւսեմ.

Հիւսումն V. Հիւսուած.

Հիւր, ոց, ից s. hôte, celui qui reçoit l'hospitalité, étranger.

Հիւրաբար adv. comme un hôte.

Հիւրադաւ a. inhospitalier.

Հիւրամեծար a. qui honore les hôtes, hospitalier.

Հիւրամեծարութիւն s. accueil hospitalier, hospitalité.

Հիւրանամ, ացայ vn. arriver comme hôte chez qn., recevoir l'hospitalité.

Հիւրանոց, ոց s. lieu où l'on reçoit les étrangers, hospice.

Հիւրասէր a. qui aime les hôtes, hospitalier.

Հիւրասիրութիւն s. hospitalité.

Հիւրատեաց, եցից s. inhospitalier.

Հիւրատեցութիւն s. inhospitalité.

Հիւրընկալ, ացու a. qui reçoit les hôtes, hospitalier.

Հիւրընկալեմ, եցի vn. recevoir les hôtes, les étrangers, recevoir, accueillir.

Հիւրընկալութիւն s. hospitalité, accueil, réception.

Հիւրոյթ, Հիւրոյք V. Կոչունք, Հիւրընկալութիւն.

Հիւրութիւն s. qualité d'hôte, d'étranger.

Հիւրուհի sf. hôtesse, étrangère.

Հիքութիւն sm. malheur, misère.

Հլու, ացու. Հլուական a. docile, déférant, souple, pliant, flexible; — բնութիւն, humeur pliable.

Հլութիւն s. docilité, déférence, souplesse; ի— ածել, rendre docile.

Հծծանք, նաց s. chuchoterie, murmure.

Հծծեմ, եցի vn. chuchoter, murmurer; — ումեք յունկանէ ou յունկն, parler à qn. à l'oreille.

Հծծող s. chuchoteur.

Համակեր, ուց a. crudivore, omophage.

Համակերութիւն s. omophagie.

Համայական V. Դիւթական, Դիւթութիւն.

Համայեակ, եկաց s. talisman, amulette.

Համայեմ, եցի vn. deviner,

augurer, consulter les augures.

Ճմայութիւն. Ճմայք, յից s. divination, augure, présage, sortilége, charme; լուծան ճմայք, le charme se rompit; ճմայս ճմայել, chercher un augure, charmer; չարագոյժ —, funeste présage.

Ճմուխիւն s. crudité.

Ճմուտ, մտաց a. érudit, versé dans, docte, connaisseur, instruit, savant, entendu, praticien, expérimenté.

Ճմտաբար adv. avec connaissance, savamment.

Ճմտանամ, ացայ vn. s'instruire, s'informer, connaître, être versé dans, être exercé à.

Ճմտութիւն sm. érudition, connaissance, savoir, expérience.

Հնագէտ, Հնագիտակ sm. antiquaire.

Հնագիտութիւն s. antiquité.

Հնագիր, գրի s. paléographe; auteur ancien.

Հնագրական a. paléographique.

Հնագրութիւն s. paléographie.

Հնազանդ, ից a. obéissant; — լինել, être obéissant, obéir; — առնել, réduire ou assujettir à l'obéissance; — առնել ընդ իւրեւ, se faire obéir, réduire à sa volonté.

Հնազանդեմ, եցի. Հնազանդեցուցանեմ, ուցի va. faire rentrer dans l'obéissance, réduire à l'obéissance, soumettre, plier, assujettir à l'obéissance.

Հնազանդիմ, դեցայ vn. obéir, se soumettre.

Հնազանդութիւն s. obéissance, soumission, assujettissement; ի— ածել, réduire à l'obéissance; ունել *ի հնազանդութեան, retenir dans l'obéissance; գալ ի—, rentrer dans l'obéissance; կրաւորական՝ կոյր —, obéissance passive, aveugle.

Հնազանդօրէն adv. avec obéissance.

Հնաժողով s. chiffonnier.

Հնախոյզ, ուզից s. antiquaire.

Հնախօս, աց s. archéologue; a. archéologique.

Հնախօսական a. archéologique.

Հնախօսութիւն s. archéologie.

Հնական a. qui peut vieillir.

Հնակարկատ s. ravaudeur.

Հնամի a. vieux, ancien, antique, chronique.

Հնանամ, ացայ vn. vieillir, s'user; — ախտից, s'invétérer, devenir chronique, invétéré.

Հնասէր a. qui aime l'antiquité, les antiquités.

Հնավաճառ, աց s. fripier.

Հնար V. Հնարք; — է, il est possible; չիք —, ce n'est pas possible, c'en est fait; որքան — է, autant qu'il est possible, autant qu'on le peut; որչափ ինչ — էր, autant qu'il était possible, autant qu'il se pouvait; — էր նմա, il lui était possible, il était en état.

Հնարագէտ a. industrieux, adroit, habile, ingénieux.

Հնարագիտութիւն s. habileté, adresse, esprit inventif, dextérité; invention, industrie, art; չարարուեստ —, machination, machine, intrigue.

Հնարագիւտ a. inventeur, inventif, ingénieux; — լինել, inventer.

Հնարաւեր adj. possible, faisable.

Հնարացոյց a. qui montre le moyen pour faire qch.

Հնարաւոր, ացյ a. possible, faisable; V. Հնարագէտ.

Հնարաւորեմ, եցի. Հնարաւորիմ, րեցայ vn. s'ingénier, inventer, trouver un moyen, un expédient, s'aviser d'un moyen, tâcher, faire son possible.

Հնարաւորութիւն s. possibilité; invention, moyen, expédient.

Հնարեմ, եցի. Հնարիմ, րեցայ vn. s'ingénier, inventer, trouver un moyen, s'aviser de, forger, trouver; tâcher, s'efforcer, s'étudier, chercher à; V. Հնարք.

Հնարիմաց, իցս a. artificieux, fin, rusé.

Հնարիմացութիւն s. artifice, finesse, détour, adresse.

Հնարին a. possible.

Հնարողութիւն s. invention, art, industrie.

Հնարք, րիցս s. moyen, expédient, mesure, parti, remède, ressort, issue; industrie, invention, art; adresse, ruse, artifice, détours, menée, manége, intrigue, machine, entreprise; milieu, voie; rhét. enthymème; — պատերազմի, stratagème; զամենայն հնարս հնարել, faire tout au monde, tous ses efforts, ses derniers efforts, toutes les tentatives, toutes les démarches, se mettre en quatre, remuer ciel et terre, épuiser toutes sortes d'artifices, n'oublier rien; հնարս հնարել՝ խորհել՝ իմանալ, իիւնարս հայթայթանաց մտանել, prendre des moyens, des mesures, employer des moyens, s'aviser d'un bon expédient, s'ingénier; հնարիւք, հնարիւք իմն, par un moyen, artificieusement; հնարիւք իմն ուղղեցի, j'ai trouvé le moyen de rectifier; — հայթայթանաց, remède; որպիսի՛ հնարս եւ իմանայցէ ոք, de quelque détour que l'on se serve; խորամանկ՝ չարարուեստ՝ չարիմաց՝ ճարտարիմաց —, artifices, ruse, intrigues; բիւր ազգի ազգի հնարս հնարէր, usait de mille artifices.

Հնացեալ a. vieilli; — մոլորութիւն, erreur invétérée.

Հնացուցանեմ, ուցի va. vieillir, faire vieillir, rendre vieux.

Հնգագլխեան a. qui a cinq têtes; — գիրք Մովսեսի, Pentateuque.

Հնգալեզու a. pentaglotte.

Հնգահատոր a. en cinq volumes.

Հնգածայն, ի s. quinte.

Հնգամատեան, ենի s. Pentateuque.

Հնգամարտիկ a. vainqueur au pentathle; — կռիւ, pentathle.

Հնգամիլիոն, ի s. quintillion.

Հնգաչափ s. pentamètre.

Հնգապատիկ a. quintuple; adv. au quintuple.

Հնգապատկեմ, եցի va. quintupler.

Հնգապետ, ից s. chef de cinq soldats.

Հնգաբաղաբք, բաց s. pentapole.

Հնգեակ V. Հինգ.

Հնգեկին V. Հնգապատիկ.

Հնգետասան, ից a. quinze; quinzième.

Հնգետասանամեայ, մէից. Հնգետասանամեան, մեծից a. de quinze ans, âgé de quinze ans.

Հնգետասանանկիւն a. pentadécagone.

Հնգետասաներորդ, ից s. quinzième.

Հնգետասանեքին, եցուց s. a. tous les quinze.

Հնգերեակ, եկաց s. cinq.

Հնգեքեան, Հնգեքին, քեցուց s. a. tous les cinq.

Հնգիցս adv. cinq fois.

Հնդիկ, դկաց s. Indien; a. noir, nègre; — հաւ V. Հնդկահաւ; — ընկոյզ, noix muscade; — որդն, ver à soie; — փայտ սեւաձոյր, ébène; — եղէգն, bambou; գնալ ի Հնդիկս, aller aux Indes.

Հնդկա-եւրոպացի a. indo-européen.

Հնդկագերմանական, Հընդկագերմանիկ a. indo-germanique.

Հնդկաձգենի s. raquette.

Հնդկախոզ, աց s. babiroussa.

Հնդկահաւ, ու s. dinde, dindon; ձագ —ու, dindonneau; — գլգլայ, գլգլունս արձակել, le dindon glougloute.

Հնդկային a. indien.

Հնդկանշի, նշւոյ s. cacaotier, cacaoyer.

Հնդկանուշ, նշոյ s. cacao.

Հնդկաստան, ի s. Inde.

Հնդկեղէգն s. bambou.

Հնդկեղէն adv. en indien, en langue indienne; s. l'indien, la langue indienne.

Հնծան, Հնձան, աց s. pressoir; cuve du pressoir; — հարկանել, fouler la vendange, pressurer; գութ —, barlong.

Հնձանակ, աց s. barlong.

Հնձանաճար, աց s. fouleur, pressureur.

Հնձանաճարութիւն s. pressurage.

Հնձանայարկ s. pressoir.

Հնձանեան s. Bacchus.

Հնձեմ, եցի va. moissonner; faucher; récolter.

Հնոտի, տւոյ, տեաց a. vieux, vieil, usé; —ք, vieillerie, antiquaille.

Հնոց, ի s. four, fournaise.

Հնոցիկ s. fourneau.

Հնութիւն s. vétusté; antiquité; ancienneté; antiquaille;

—ք Անւոյ, les antiquités d'Ani.

Հնչական a. retentissant, sonnant, sonore.

Հնչականութիւն s. sonorité.

Հնչեմ, եցի va. rendre un son, retentir, sonner, résonner; souffler; siffler; annoncer, publier; prononcer; ոչ բարւոք — ականջաց, blesser, choquer l'oreille.

Հնչեցուցանեմ, ուցի va. faire retentir, sonner; annoncer, publier; — զիող V. Փող.

Հնչիւն V. Հնչումն; եղեւ —, un bruit s'est fait entendre.

Հնչող, Հնչողական V. Հնչական.

Հնչումն s. son, voix, retentissement, résonnement, sonnerie, bruit; prononciation.

Հոգ, ոց s. soin, sollicitude, intérêt; soin, charge, inspection; souci, inquiétude; —ք անդորականք՝ տխուր, noirs soucis; — առնել, — յանձին բերել՝ունել՝տանել, avoir soin; — ունել, — իմտի արկանել, se soucier, être en peine; հոգս ցուցանել բարեխնամս, témoigner du vif intérêt; յիմ վերայ հոգդ այդ, Ծող ինձ զհոգդ զայդ, laissez-moi faire.

Հոգաբարձ, ից. Հոգաբարձու, աց a. s. curateur, intendant, pourvoyeur, inspecteur; surveillant; — լինել, avoir soin de.

Հոգաբարձութիւն s. curatelle, charge, inspection, surveillance, direction; soin, sollicitude.

Հոգած, ի a. qui a soin, soigneux; soucieux, pensif, inquiet.

Հոգածու, աց a. qui a soin, soigneux.

Հոգածութիւն V. Հոգաբարձութիւն.

Հոգամ, ացայ, ացի vn. pourvoir, fournir, procurer, munir; avoir soin, soigner; se soucier, être pensif, prendre souci, s'inquiéter, être inquiet, se mettre en peine, se tourmenter; մի՛ ինչ հոգար, ne sois point en peine; — վասն ուրուք ou զուրուքէ, être inquiet, en peine de qn.

Հոգատարութիւն V. Հոգաբարձութիւն.

Հոգացողութիւն sm. soin, sollicitude.

Հոգեբան, ից s. psychologue, psychologiste.

Հոգեբանական a. psychologique.

Հոգեբանութիւն s. psychologie.

Հոգեբարձու V. Հոգաբարձու.

Հոգեբուղխ adj. spirituel, divin.

Հոգեզուարճ a. joyeux, gai, jovial.

Հոգելից a. plein du Saint-Esprit, spirituel, divin.

Հոգեխառն a. inspiré par le Saint-Esprit, spirituel, divin.

Հոգեխօսութիւն s. pneumatologie.

Հոգեծին a. né par l'âme, spirituel.

Հոգեկան a. spirituel; psychique.

Հոգեկանութիւն sm. spiritualité.

Հոգեկեցոյց a. qui sauve l'âme, salutaire.

Հոգեկիր a. inspiré par l'esprit divin, par le Saint-Esprit, inspiré.

Հոգեկորոյս a. qui perd, qui fait perdre l'âme.

Հոգեկրօն a. qui vit selon l'esprit de Dieu, spirituel; religieux.

Հոգեհանգիստ s. Requiem.

Հոգեղէն a. spirituel, incorporel; spirituel, divin.

Հոգեմարտ, ից, աց a. s. qui combat la divinité du Saint-Esprit.

Հոգեմուխ a. initié au Saint-Esprit, doué de l'Esprit-Saint.

Հոգենկար a. peint par le Saint-Esprit.

Հոգենորոգ a. qui renouvelle l'esprit, l'âme; renouvelé par le Saint-Esprit; — զուարթացուցանել զբնութիւն, ranimer la nature.

Հոգենուագ a. qui chante ou qui est chanté par le Saint-Esprit.

Հոգեշահ a. salutaire, utile à l'âme, spirituel.

Հոգեշարժ a. animé, inspiré par le Saint-Esprit; touchant, pathétique.

Հոգեշնորհ a. donné, accordé par le Saint-Esprit; qui a la grâce, le don du Saint-Esprit; qui donne le Saint-Esprit.

Հոգեշունչ adj. inspiré du Saint-Esprit.

Հոգեպաշտութիւն s. culte des esprits.

Հոգեպատում a. raconté par le Saint-Esprit; qui raconte par l'inspiration du Saint-Esprit.

Հոգեպարգեւ V. Հոգեշնորհ.

Հոգեպէս adv. spirituellement, par un mouvement d'inspiration divine; selon l'esprit, immatériellement.

Հոգեռանդն a. fervent, ardent, spirituel.

Հոգեսէր a. qui aime l'âme, les âmes; pieux, dévot.

Հոգեսիրութիւն s. piété, dévotion.

Հոգեսնունդ a. nourri, élevé selon l'Esprit-Saint.

Հոգեվար, աց a. s. qui est à l'agonie, agonisant, moribond, mourant; —ք, agonie; լինել իհոգեվարս, agoniser, être à l'agonie; —ք է, il est à l'agonie, il est mourant.

Հոգետես, աց a. qui voit les secrets de l'âme.

Հոգերգող, ի a. qui chante par l'inspiration du Saint-Esprit.

Հոգեւոր, աց a. spirituel; dévot, pieux; animé, vivant; —ք, choses spirituelles.

Հոգեւորական a. spirituel.

Հոգեւորապէս V. Հոգեպէս.

Հոգեւորիմ V. Հոգիանամ.

Հոգեւորութիւն sm. spiritualité.

Հոգեփոխութիւն sm. mé-

tempsychose, transmigration des âmes.

Հոգի, գւոց s. âme; âme, esprit, vie, cœur; âme, souffle; le Saint-Esprit; vent; haleine; âme, personne, individu; âme, agent, moteur principal; âme, expression, l'esprit, le sens; désir, penchant; աւանդել զ—, rendre l'âme; փչել՝ հանել զհոգին, expirer; հոգւով երգել, chanter avec âme; հոգւով, en esprit; երկնային՝ աստուածային՝ վեհ՝ անմահ՝ դիւրազգած՝ մոլորեալ՝ յուզեալ՝ նուաստ՝ անարգ՝ առաքինի՝ գեղեցիկ՝ ազնուական՝ դիւցազնական —, âme céleste, divine, sublime, immortelle, sensible, égarée, agitée, basse, vile, vertueuse, belle, noble, héroïque; ամենայն հոգւով սիրել, aimer de toute son âme; * մեկուն հոգւոյն համար աղօթք ընել, prier Dieu pour le repos de l'âme de qn.; V. Ոգի.

Հոգիանամ, ացայ vn. devenir esprit, s'animer, prendre de l'âme.

Հոգիացուցանեմ, ուցի va. animer, ranimer, donner de la vie, ressusciter.

Հոգող V. Հոգած.

Հոգողութիւն V. Հոգացողութիւն.

Հոլաթեւեան a. qui a ses ailes ouvertes.

Հոլաթեւեմ, եցի va. ouvrir ses ailes, étendre, déployer ses ailes.

Հոլամուկ V. Զիղջ

Հոլանեմ, եցի va. déshabiller; découvrir, dévoiler, déceler.

Հոլանի a. déshabillé, nu; dévoilé, découvert; — առնել՝ լինիմ V. Հոլանեմ, Հոլանիմ.

Հոլանիմ, Հոլնիմ, նեցայ vn. se déshabiller, se découvrir; se dévoiler.

Հոլով, ից s. roulement, rotation, circulation; gram. cas.

Հոլովական a. roulant, circulaire; gram. déclinable.

Հոլովեմ, եցի va. rouler, tourner; gram. décliner.

Հոլովեցուցանեմ V. Հոլովեմ.

Հոլովիմ, եցայ vn. se rouler, tourner; gram. se décliner.

Հոլովումն s. roulement. rotation; gram. déclinaison.

Հոծ, ից a. dense, condensé, compacte, épais.

Հոծիմ, ծեցայ vn. se condenser, devenir épais, épaissir, se remplir.

Հոծութիւն s. densité, condensité, épaisseur.

Հոկտեմբեր, ի s. octobre.

Հող, ոյ, ով s. terre; terrain, sol; terre, champ, domaine; fig. tombeau; — իգւոյս լինել, se couvrir la tête de terre; նախնական՝ երկրորդական՝ երրորդական՝ անցողական՝ ողողական —ք, terrains primitifs ou primordiaux, secondaires, tertiaires, de transport, d'alluvion; ի— իջանել՝ ննջել, être enterré, enseveli; տալ հողոյ զմարմին, enterrer, inhumer, ensevelir; հողոյ եւ

պատանաց չլինել արժանի, être indigne de recevoir les honneurs de la sépulture.

Հողաբարդ a. atterrissement.

Հողաբեր a. produit de la terre.

Հողաբիր a. qui creuse la terre.

Հողաբլրակ, ագ sm. ados, billon.

Հողաբլուր, բլրոց s. élévation ou amas de terre, levée, jetée, digue, rempart, retranchement.

Հողաբոյս a. poussé, produit de la terre.

Հողագործ, ագ s. agriculteur, cultivateur, laboureur.

Հողագործութիւն s. agriculture, labourage.

Հողագունտ, գնտոյ s. le globe terrestre.

Հողազանգուած a. formé de terre, terrestre.

Հողաթաւալ a. qui roule sur la terre, dans la poussière; fig. mondain, terrestre.

Հողաթափ, ից s. chausson, pantoufle.

Հողախառն a. mêlé de terre, terreux.

Հողախշտի V. Գետնախշտի; — ֆանգիստ, sépulture; tombeau.

Հողածին, Հողածնեալ a. né de la terre.

Հողակալ, ագ s. qui a des terres, des propriétés rurales.

Հողակեր, ագ a. qui mange de la terre.

Հողակոյտ, կուտից V. Հողաբլուր.

Հողամաղ, ի s. plongeon.

Հողային V. Հողեղէն; chim. humique.

Հողանամ, ացայ vn. se réduire en terre.

Հողանիւթ, Հողանիւթեայ V. Հողեղէն.

Հողանման a. semblable à la terre.

Հողաստեղծ a. créé de terre.

Հողավաստակ V. Հողագործ.

Հողատէր V. Հողակալ.

Հողացուցանեմ, ուցի va. réduire, changer en terre.

Հողեալ a. renversé, tombé par terre.

Հողեղէն a. de terre, terrestre.

Հող, ոց s. vent; air; — շնչէ՝ մռնչէ՝ փոխի՝ դադարէ, le vent souffle, mugit, change, s'apaise ou tombe; — գոյ, il fait du vent; յաջողակ հողմով նաւարկել, naviguer avec un vent favorable; հակառակ է —, le vent est contraire; ընդդէմ հողմոյ նաւարկել, naviguer contre le vent; fig. գհողմս արաճել, faire des projets en l'air, faire des châteaux en Espagne; — ելանէ, le vent se lève; տալ հողմոյ, jeter au vent; շրջել յամենայն հողմոյ, tourner à tout vent; — աջողակ ուռնոյր՝ ընոյր զառագաստս մեր, un vent favorable enflait, remplissait nos voiles; Ցեղեւ՝ քաղցր՝ զովարար՝ յաջող՝ անհաստատ՝ կատաղի՝

մոլեգին՝ մրրկալից՝ սաստկաշունչ՝ սաստիկ ou ուժգին՝ աիեղագոչ —, vent léger, doux, rafraîchissant, propice, inconstant, courroucé, furieux, orageux, impétueux, violent, mugissant; թեւք հողմոյ, les ailes du vent; V. Քամի.

Հողմաբեր, ից, աց a. qui porte, qui produit du vent.

Հողմագրութիւն s. anémographie.

Հողմախաղաղ a. qui abrite du vent, assuré des vents; — նաւահանգիստ՝ ծով, port, mer calme.

Հողմախառն adj. mêlé de vent.

Հողմակոծ a. agité par le vent; — առնել, agiter par le vent.

Հողմակոծիմ, ծեցայ vn. être agité par le vent, flotter au gré des vents.

Հողմակոծութիւնս. agitation causée par le vent, tempête.

Հողմահար, ի a. battu par le vent; s. éventail.

Հողմահարեմ V. Հովահարեմ.

Հողմաղաց, ից s. moulin à vent.

Հողմամաղ a. criblé par le vent.

Հողմայոյզք s. bourrasque, ouragan, coup de vent, tourbillon.

Հողմաշարժ a. remué, agité par le vent.

Հողմաշունչ a. qui souffle le vent.

Հողմաչափ, ի s. anémomètre.

Հողմաչափութիւն s. anémométrie.

Հողմավար, ացա a. poussé par le vent; — լինել, être poussé, balancé par les vents.

Հողմարգել sm. paravent, abat-vent.

Հողմացոյց, ուցի s. rose des vents; girouette.

Հողմափայլ V. Կանթեղխոտ.

Հողմընթաց լինիմ vn. aller comme le vent.

Հողմիկ s. petit vent, brise.

Հողմուռոյց a. enflé par le vent.

Հողմուտ a. venteux.

Հողմօքէն adv. comme le vent.

Հողուտ a. venteux.

Հոմանի, նւոյ, նեաց sm. amant.

Հոմանուն V. Համանուն, Երկդիմի.

Հոմասեռ. V. Համասեռ.

Հոմերական, Հոմերոսեան a. d'Homère.

Հոմիշխան V. Իշխանակից.

Հոյ, ոց s. bélier (machine).

Հոյ s. terreur, épouvante, frayeur.

Հոյակապ a. grandiose, magnifique, splendide, grand, éminent; — քաղաք, superbe ville; — իշխան՝ բժիշկ, illustre prince, célèbre médecin; — այր, grand homme; սա այր —, ce grand homme.

Հոչանուն a. qui a un grand nom, célèbre.

Հոյաշէն a. grandiose, superbe.

Հոյզ, հուզոյ s. séve, jus; extrait.

Հոյլ s. troupe, foule, bande; essaim; — ի հոյլ, en foule, par bandes; ծաղկունք հոյլ ի — դեռափթիթք, mille fleurs naissantes.

Հոյն, հունի s. cornouille; cornouiller.

* **Հոն** adv. là, là-bas; — է, il est —; — չէ, il n'est pas là.

Հոռի s. le second mois de l'ancien calendrier arménien.

Հռոմ, ոց s. a. romain, latin.

Հռոմարէն ou **Հռոմերէն** adv. en latin.

* **Հոս** adv. ici; — է, il est ici; — չէ, il n'est pas ici.

Հոսական V. **Հոսանուտ**.

Հոսականութիւն s. fluidité.

Հոսանուտ a. coulant, fluide; s. fluide; ելեկտրական —. fluide électrique.

Հոսանք, նաց s. cours, écoulement, flux; saut, chute d'eau; chim. courant; ելեկտրական —, courant électrique; հոսանս ջուրց իջուցին աչք իմ, mes yeux ont répandu des ruisseaux, des torrents de larmes.

Հոսեմ, եցի va. faire couler, verser, répandre, épancher; vanner, éventer; éparpiller, disperser; précipiter; — հողմոյ, jeter au vent; — իբրեւ զիեղեղ զարտասուս, — յորդաբուխ արտօսր, verser, répandre un torrent, un ruisseau ou des flots de larmes; V. **Հոսիմ**.

Հոսեցուցանեմ, ուցի va. faire couler.

Հոսիմ, սեցայ vn. s'écouler, se répandre, affluer, fluer, découler; se ruer, se jeter, se précipiter; իվայր —, tomber de haut en bas.

Հոսիչ s. qui répand, qui disperse; van, crible.

Հոսիոսիմ, սեցայ vn. s'écouler, se répandre.

Հոսումն sm. écoulement, épanchement.

Հով, ոյ a. frais, froid; s. frais, fraîcheur, froid; vent; * հովի բերան՝ մէջ, en plein vent, exposé au vent

Հովահար, աց s. éventail.

Հովահարութիւն s. ventilation.

Հովահարեմ, եցի va. éventer, ventiler, aérer; —իմ vn. s'éventer, jouer de l'éventail.

* **Հովահիրեմ** V. **Հովահարեմ**.

Հովայ interj. holà! ho! hélas!

Հովանամ, ացայ vn. se rafraîchir, se refroidir; fig. se refroidir, s'attiéder; հովանայ բարեկամութիւն նոցա, leur amitié se refroidit.

Հովանանամ, ացայ vn. couvrir d'ombre, ombrager; se reposer sous l'ombre; fig. prendre sous sa protection, protéger.

Հովանացուցանեմ, ուցի va. couvrir d'ombre, ombrager.

Հովանաւոր, աց a. ombragé, ombreux, couvert.

Հովանաւորեմ, եցի va. couvrir d'ombre, ombrager; fig. protéger, prendre sous ses auspices.

Հովանաւորութիւն s. ombre; fig. protection, auspices.

Հովանեակ, եկի s. marquise.

Հովանի, նոյ, նեաւ sm. ombre, ombrage; fig. protection, auspices, défense; ընդ հովանեաւ, à l'ombre, à l'abri de; sous la protection, sous les auspices de; — առնել՝ լինել V. Հովանաւորեմ.

Հովանոց, աց s. belvédère, kiosque; baldaquin, tente; parasol; parapluie.

Հովանոցաբեր, աց a. ombellifère.

Հովանոցակ s. ombrelle.

Հովանոցանամ, ացայ vn. couvrir d'ombre, ombrager.

Հովասուն a. frais, aéré; élevé dans des endroits frais, bien aérés.

Հովացուցանեմ, ուցի va. rafraîchir, refroidir; fig. refroidir, attiédir.

Հովեմ, եցի va. éventer, donner de l'air.

* Հովփուկ V. Հովասուն.

Հովիկ V. Հոմիկ.

Հովիտ, վտի, վտաց s. vallée, bassin; vigne; — ս տնկել, planter des vignes.

Հովիւ, վուի, վուաց s. pasteur, berger, pâtre; հովիւ գաւազան՝ բիբ, flûteau, flûte de berger, asphodèle jaune, verge de Jacob.

Հովյարեմ V. Հովահյարեմ.

Հովուաբար adv. pastoralement, comme un berger.

Հովուական a. pastoral; — կեանք կենցաղ, vie pastorale.

Հովուակից s. compagnon d'un pasteur.

Հովուանոց, աց s. habitation des pasteurs.

Հովուապետ, տաց s. chef des bergers, des pasteurs; fig. Jésus-Christ, pontife, archevêque.

Հովուապէս V. Հովուաբար.

Հովուասէր a. qui aime son pasteur.

Հովուավանք, նաց s. habitation des bergers.

Հովուափող, ոյ s. flûteau.

Հովուեմ, եցի va. faire paître, mener paître; fig. conduire, gouverner, régir.

Հովուերգակ s. poète bucolique.

Հովուերգութիւն s. chant pastoral, poésie pastorale; pastorale, églogue.

Հովութիւն sm. fraîcheur, froideur, refroidissement; fig. refroidissement, froideur; — բարեկամութեան, le refroidissement, l'attiédissement de l'amitié.

Հովուիկ sm. jeune berger, pastoureau.

Հովուութիւն s. l'état de pasteur, de berger; fig. l'art de gouverner, de conduire les peuples.

Հովտաձեւ a. en forme de vallée.

Հովտանամ, ացայ vn. se

creuser, se caver, se courber, s'affaisser.

Հոտ, ոյ, ովս. odeur; odeur, parfum; signe; — անոյշ՝ անուշից ou անուշութեան, bonne, excellente odeur, odeur suave, parfum délicieux, senteur; — առնուլ, sentir, sentir l'odeur; — ունել, sentir, avoir de l'odeur, avoir l'odeur de; — ֆարկանել՝ բուրել՝ ֆանել, sentir, répandre ou exhaler une odeur; գարշ՝ քաղցր՝ ախորժելի՝ ծեծեւ սաստիկ —, mauvaise, douce, agréable, faible, forte —; *դոտեր քսուիլ, se mettre de l'odeur.

*Հոտած a. qui sent mauvais; gâté.

Հոտառութիւն s. odorat.

Հոտարան, աց s. jardin des fleurs odorantes; parfumerie.

Հոտաւէտ a. qui sent bon, odorant, odoriférant.

*Հոտեցնեմ, ուցի va. faire sentir mauvais; gâter.

Հոտեւան V. Հոտաւէտ.

Հոտիմ, տեցայ vn. sentir, avoir l'odeur de; puer, sentir mauvais; *աղել՝ գէշ —, sentir bon, mauvais.

Հոտոտամ V. Հոտոտիմ.

Հոտոտելիք, լեաց s. odorat.

Հոտոտեմ V. Հոտոտիմ.

Հոտոտեցուցանեմ, ուցի va. faire sentir.

Հոտոտիմ, տեցայ vn. flairer, sentir, respirer; toucher, s'approcher.

Հոր, ոյ, ովս. puits.

Հոր, ից s. gendre.

Հորդան տամ, avancer, conduire ou pousser en avant, lancer; venir, venir en foule, se ruer, se jeter impétueusement, se répandre, entrer en foule dans.

Հորդեմ, եցի vn. frayer, ouvrir ou tracer le chemin, la route; — ճանապարհ, préparer la voie, donner passage, cours; — իւր գնանապարհ՝ զասպարէզ փառաց, se frayer le chemin des honneurs; անցս իւր —, se frayer un passage.

Հորիզոն, ի s. horizon; fig. horizon; —ն սկսանի պարզել, l'— commence à s'éclaircir; քաղաքական —ն մթագնի՝ ամպէ, l'— politique se rembrunit, se couvre de nuages; — զգալի՝ երեւոյթ՝ ուսումնական՝ իմանալի, — sensible, apparent, mathématique, rationnel.

Հորիզոնաբար adv. horizontalement.

Հորիզոնական a. horizontal.

Հորձ, ձից s. ardeur, vivacité.

Հորմայք s. enfilade, rangée (de perles).

Հուժկու a. fort, vigoureux, robuste.

Հուկաւիար, Հուկաւիարու, աց s. brigand, bandit, voleur de grand chemin, de grandes routes.

Հում a. cru, qui n'est pas cuit.

Հուն s. gué, trajet; — մի, un peu.

Հունդ, հնդոյ s. semence, graine.

Հունձք, հնձոց s. moisson; récolte; ժամանակ հնձոց, moisson, fauchaison; ոսկեփայլ՝ ոսկեփունջ —, moisson dorée; յաւուրս հնձոց, dans le temps des moissons; առատ —, récolte abondante.

Հունչ, հնչից, հնչիւք s. son.

* **Հուռտ** V. **Հունդ**; —ի երթալ, monter en graine.

Հուպ, հպոյ, հպի, ից adj. proche, voisin, prochain; prép. près, auprès; — լինել մատչել, être près, s'approcher, toucher; — ընդ —, — առ —, ընդ —, իհպոյ adv. de proche en proche, de près; prochainement, bientôt.

Հուսկ a. dernier; — յետին ou վերջին, le dernier, le dernier de tout; — յետոյ, — ուրեմն adv. après tout, enfin, à la fin, finalement, en dernier lieu.

Հուր, հրոյ s. feu; — լուցանել, faire du feu; — հարկանել, mettre le feu, faire feu, brûler; հրով դատել, mettre en feu, brûler; — արկանել՝ վառել, faire du feu, allumer; ի— այրիլ, être brûlé, consumé par le feu; — վառեալ բորբոքեր իՀայս, l'Arménie était en feu; ի— եւ իսուր սպառել՝ մաշել զամենայն, mettre tout à feu et à sang; իւղ արկանել զհրով, jeter de l'huile sur le feu; V. Կրակ, Ճարակ.

Հպատակ, աց s. sujet; vassal; a. dépendant, obéissant, subordonné, inférieur; attentif, occupé; — կալ, — լինել, être obéissant, obéir; — լինել, être attentif, occupé, avoir soin.

Հպատականք V. **Հպատակութիւն**.

Հպատակեմ, եցի. **Հպատակիմ, կեցայ** vn. s'assujettir, se soumettre, obéir, dépendre; servir, avoir soin de, s'occuper de.

Հպատակութիւն s. sujétion, dépendance; vasselage; soumission, assujettissement, obéissance, déférence, subordination; soin, attention, occupation; — օրինաց, respect des lois.

Հպատակօրէն adv. avec sujétion.

Հպարտ, ից, աց a. orgueilleux, superbe, hautain, altier, fier.

Հպարտագոյնս adv. orgueilleusement, hautainement.

Հպարտանամ, ացայ vn. s'enorgueillir, être orgueilleux, s'enfler d'orgueil, devenir fier; — ընդ տոհմ իւր, se prévaloir de sa naissance.

Հպարտացուցանեմ, ուցի va. enorgueillir, rendre orgueilleux ou fier, enfler.

Հպարտութիւն s. orgueil, hauteur, fierté.

Հպաւոր V. **Հուպ** a.

Հպաւորիմ, րեցայ vn. s'approcher.

Հպաւորութիւն sm. proximité, rapprochement; V. **Շօշափումն**.

Հպել, եցի. Հպեցուցանեմ, ուցի va. approcher.

Հպիմ, պեցայ vn. s'approcher; toucher.

Հպումն V. Հպաւորութիւն.

Հպտանք, նաց s. chamarrures, affublement, parure recherchée, atours; affectation, air trop recherché, minauderie; սնոտի —, vaine parure.

Հպտիմ, տեցայ vn. se chamarrer, s'attifer, se parer; minauder.

Հռետոր, աց sm. rhéteur, orateur.

Հռետորաբան, ից s. orateur, éloquent.

Հռետորաբար adv. en rhéteur, en orateur.

Հռետորական a. rhétorique; éloquent; — ձեւ, tour oratoire.

Հռետորայք, յից s. les rhéteurs, les orateurs.

Հռետորութիւն s. la rhétorique.

Հռիկ գամ vn. tourner; շուրջ —, tourner tout autour.

Հռնչիւն s. hoquet, râlement, ronflement.

Հռոգ, ի s. salaire, appointements; bourse (pension gratuite dans un collége); — առնուլ իվարժարանի, obtenir une bourse dans un collége.

Հռոգակեր, Հռոգաւոր, աց s. boursier.

Հռոմ a. romain, latin; s. Rome; —ք, les Romains.

Հռոմայական ou Հռովմայական a. romain; — եկեղեցի, l'Église romaine.

Հռովմայերէն a. latin; adv. en latin.

Հռովմայեցի, ցւոյ a. s. romain.

Հռովմէական a. romain.

Հռչակ, աց s. V. Համբաւ; solennité, pompe; երթայր — զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս, sa renommée se répandait dans tout le pays; — ընծանայ, un bruit court; հռչակաւ, solennellement; — հարկանել V. Հռչակեմ.

Հռչակական, Հռչակաւոր a. célèbre, renommé, fameux.

Հռչակեմ, եցի. Հռչակեցուցանեմ, ուցի va. célébrer, rendre célèbre; divulguer, ébruiter, publier.

Հռչակիմ, եցայ vn. devenir célèbre; être divulgué, s'ébruiter.

Հսկայ, ից s. géant.

Հսկայաբար adv. comme un géant, en géant.

Հսկայազն, Հսկայազուն, զանց s. géant.

Հսկայազօր a. qui a une force de géant, très-fort.

Հսկայական a. de géant.

Հսկայածեւ a. gigantesque, colossal; — անդրի, statue colossale, colosse.

Հսկայաբայլ a. à pas de géant; — ընծանալ, marcher —; — յառաջադիմել, faire des progrès rapides.

Հսկայութիւն s. la grandeur de géant.

Հսկեմ, եցի vn. veiller, ne pas dormir; fig. veiller à ou sur, surveiller, avoir l'œil sur.

Հսկեցող, Հսկող a. veilleur; vigilant.

Հսկողութիւն, Հսկութիւն s. veille; vigilance.

Հսկումն s. veille; vigilance; veille d'une fête.

Հսկուն a. éveillé, vigilant.

Հսպիտ a. arlequin.

Հսպտանք V. Հպտանք; arlequinade.

Հսպտիմ V. Հպտիմ.

Զրաբաժակ, ի s. coupe de feu, tasse pleine de feu; a. de feu, plein de feu.

Զրաբերան a. dont la bouche est de feu.

Զրաբղխային a. volcanique.

Զրաբորբոք a. qui est tout en feu, enflammé, ardent, brûlant, flambant; — սրտմտութիւն, bouillant courroux.

Զրաբուղխ a. qui jette, qui vomit du feu; s. volcan.

Զրաբուն a. qui est de feu; fig. spirituel, divin, céleste.

Զրագոյն a. qui est couleur de feu, roux, rouge.

Զրագունատ, գնտոյ s. globe de feu.

Զրադէզ a. qui entasse du feu.

Զրազէն, զինաց s. arme à feu; —ք, artillerie.

Զրազինեակ, եկաց s. artilleur.

Զրազինեմ, եցի va. armer de feu.

Զրազինութիւն s. artillerie.

Զրաժարական a. de renonciation, d'abdication, de congé, d'adieu; s. démission; congé; տալ — ողջոյն, donner un dernier adieu, faire ses adieux.

Զրաժարեալ a. démissionnaire; décédé; V. Զրաժարեմ.

Զրաժարելի a. défendu, interdit.

Զրաժարեմ, եցի va. faire renoncer ou abdiquer; congédier; défendre, interdire; vn. renoncer; se démettre, abandonner, s'abstenir de, se passer de, se retirer; prendre congé, dire adieu, faire ses adieux; mourir, décéder; — յիշխանութենէ, abdiquer, donner sa démission; — ի թագաւորութենէ, abdiquer la couronne; — յաղանդոյ, renoncer, abjurer; — յաշխարհէ, renoncer au monde; աղաչեմ զքեզ կալ զիս ի զրաժարելոյ, je vous prie de m'excuser.

Զրաժարեցուցանեմ V. Զրաժարեմ va.

Զրաժարիմ V. Զրաժարեմ vn.; ի զրաժարեցան իմիմեանց, ils se quittèrent, ils se séparèrent.

Զրաժարութիւն, Զրաժարումն s. renoncement; renonciation, abandon; abdication, démission; décès.

Զրաժեղո, ի s. renonciation, renoncement, abandon; abdication, démission; congé; adieu; départ; permission; — առնուլ՝ տալ, prendre congé de, faire ses adieux, ses der-

niers adieux à qn., lui dire adieu; renoncer, abandonner, dire adieu; իրաժեշտի կացուցանել, congédier, renvoyer, remercier; առնուլ — անդարձ, faire un éternel adieu.

Հրալից a. plein de feu, ardent.

Հրախաղ, ի s. artificier; —ք, feu d'artifice.

Հրախաղութիւն s. feu d'artifice.

Հրախառն a. mêlé de feu.

Հրածին a. qui engendre, produit le feu.

Հրակերպ, Հրակերպեան a. en forme de feu.

Հրակէզ առնեմ. Հրակիզեմ, եցի va. brûler, embraser, mettre en feu.

Հրակիզութիւն s. brûlement, embrasement.

Հրակիր a. qui porte le feu, s. pyrophore.

Հրահալ, աց s. métal; —ք, les métaux.

Հրահալելի a. métallique.

Հրահան, ի s. briquet.

Հրահանգ V. Հրահանգք.

Հրահանգապետ, աց s. gymnasiarque.

Հրահանգեմ, եցի va. instruire, exercer, discipliner, policer, former, façonner, dresser, enseigner; —իմ vn. s'instruire, s'exercer, se former.

Հրահանգիչ a. instructif; s. instructeur, précepteur.

Հրահանգութիւն V. Հրահանգք.

Հրահանգք, գաց s. instruction, discipline, enseignement; instructions; diète, régime; — զինուորութեան, discipline militaire; — մարմնոյ, exercices du corps.

Հրահաս, ի s. carabine.

Հրահասակիր, կրաց s. carabinier.

Հրահմայ, ից s. pyromancien.

Հրահմայութիւն sm. pyromancie.

Հրահոս, Հրահոսան a. qui fait couler, qui répand du feu.

Հրածգութիւն V. Հրածգութիւն.

Հրածեւ V. Հրակերպ.

Հրամայական a. impératif, impérieux; s. gram. impératif.

Հրամայեմ, եցի va. commander, ordonner, enjoindre, imposer, avoir la main haute; permettre, autoriser.

Հրաման, աց s. ordre, ordonnance, commandement, injonction; permission, autorisation, permis; — տալ, donner ordre, commander; donner permission, permettre; — պատասխանուոյ, oracle; հակառակ —, contre-ordre; —ք, destin, destinée, sort, fatalité; — պատուիրանի առնուլ, recevoir des ordres, des instructions; անդարձ —, ordre irrévocable.

Հրամանաբեկ լինիմ vn. finir sa carrière, mourir.

Հրամանաբեր a. qui porte un ordre, ambassadeur, messager.

Հրամանագիր, գրոյ s. or-

donnance, permis, mandat; lettres patentes; — ձեռնադրութեան, dimissoire.

Հրամանական a. impératif, impérieux.

Հրամանակատար s. a. exécuteur, mandataire; obéissant.

Հրամանակար կարգ, Հրամանակարգ բան s. dogme.

Հրամանառու, աց a. celui qui a reçu un ordre, une permission.

Հրամանատար, աց s. commandant, commandeur.

Հրամանատարութիւն sm. commandement; ընդ —ք նորա, sous sa conduite.

Հրամանատու, աց a. commandant, qui donne un ordre, une permission.

Հրամանատուութիւն V. Հրամանատրութիւն.

Հրամանատրեմ V. Հրամանատամ.

Հրամանատրութիւն s. commandement, ordre, ordonnance; permisson.

Հրամուխ a. trempé dans le feu, ardent; — նետք սիրոյ, les traits enflammés de l'amour.

Հրամուշկ s. sorte de musc.

Հրային, այնոց a. de feu, ignė, pyrique, ardent.

Հրայրեաց a. brûlé par le feu; qui consume par le feu, brûlant; adv. en brûlant par le feu.

Հրայրեացք, Հրայրեցութիւն, Հրայրք s. brûlures, embrasement, conflagration, incendie.

Հրանամ, ացայ vn. être en feu, tout feu, être ardent, brûlant; prendre feu, s'allumer, s'enflammer.

Հրանիւթ, Հրանիւթեայ V. Հրեղէն.

Հրանչոյլ a. qui brille comme du feu, étincelant.

Հրանունկ s. renoncule.

Հրանուռ a. de feu, ardent.

Հրաշագեղ a. d'une beauté merveilleuse, charmant, ravissant.

Հրաշագործ, Հրաշագործեմ, Հրաշագործութիւն V. Սքանչելագործ, Սքանչելագործեմ, Սքանչելագործութիւն.

Հրաշադէտ, դիտի s. qui observe les prodiges, devin.

Հրաշադիտակ a. qui a une taille admirable, une forme charmante, un aspect ravissant.

Հրաշազան a. merveilleux, admirable, ravissant.

Հրաշազարդ a. orné d'une manière prodigieuse, paré à merveille.

Հրաշալի a. merveilleux, admirable, surprenant.

Հրաշակերտ, աց, իք a. construit d'une manière prodigieuse, merveilleux, admirable, surprenant, éminent; s. chef-d'œuvre; եօթն —ք, les sept merveilles.

Հրաշակերտեմ, եցի va. bâtir, construire à merveille.

Հրաշակերտութիւն s. construction merveilleuse, monument grandiose, œuvre merveilleuse, fait admirable.

Հրաշանամ V. Սքանչանամ.

Հրաշանկար a. peint d'une manière admirable.

Հրաշանշան V. Զարմանահրաշ.

Հրաշանուն a. qui a un nom merveilleux.

Հրաշապատում a. qui raconte d'une manière prodigieuse; qui est raconté à merveille; qui raconte des merveilles, mystérieux.

Հրաշապէս V. Սքանչելապէս.

Հրաշատեսիլ, Հրաշատեսիկ V. Սքանչելատես.

Հրաշացուցանեմ V. Սքանչելացուցանեմ.

Հրաշափայլ a. d'un éclat merveilleux, éclatant, brillant.

Հրաշափառ a. le plus glorieux, auguste, admirable, magnifique, surprenant.

Հրաշափառապէս adv. d'une manière surprenante, merveilleusement, admirablement.

Հրաշափառութիւն s. magnificence, merveilles.

Հրաշէկ a. rouge comme le feu, tout en feu, incandescent, rougi à blanc.

Հրաշունչ a. qui souffle ou respire le feu, qui vomit le feu, volcanique, ardent.

Հրաշք, շից s. merveille, miracle, prodige; monstre; *— գործել՝ լինել, faire ou opérer des miracles, des prodiges; — իմաստութեան՝ քաջութեան, prodige de sagesse, de courage.

Հրաչափ, ի s. pyromètre.

Հրաչեայ a. qui a des yeux ardents, éclatants.

Հրապաճպանակ, ի s. écran.

Հրապաշտ V. Կրակապաշտ.

Հրապարակ, ագ s. place, place publique; marché, halle; assemblée sur la place publique, assemblée du peuple; tribunal; barreau; իիրապարակս, dans les places publiques, en public, publiquement; — առնել V. Հրապարակեմ; Հրապարակաւ.

Հրապարակագոյժ a. rendu public, divulgué, ébruité; — առնել, publier, rendre public, ébruiter, divulguer; — լինել, se publier, se divulguer, s'ébruiter.

Հրապարակախումբ a. public; — տեսարան, spectacle—.

Հրապարակախօս, ագ s. qui parle en public, harangueur, déclamateur; a. prononcé en public; adv. en public, publiquement; — լինել, prononcer en public, devant le public, haranguer, déclamer.

Հրապարակախօսութիւն s. discours prononcé en public, harangue, déclamation.

Հրապարակական a. public; solennel.

Հրապարականախատ a. injurié en public.

Հրապարականէծ լինիմ va. être maudit du public, publiquement.

Հրապարակատես, Հրապարակատեսիլ ou Հրապարակագոյց առնեմ va. exposer aux

regards du public, montrer ou faire voir au public, donner en spectacle.

Հրապարակաւ adv. publiquement, en public; — խօսել, parler —.

Հրապարակեմ, եցի va. publier, rendre public, divulguer, promulguer.

Հրապարակութիւն s. publicité, divulgation, promulgation.

Հրապարփակ a. entouré de feu, ardent.

Հրապոյր s. appas, attraits, charmes, leurre, appât, douceurs, séduction, insinuation, entraînement, amorce, allèchement, agacerie, instigation, sollicitation; պատիր —, appas trompeurs; — գեղոյ, charmes; — հաճոյից՝ հեշտութեան, l'attrait, les amorces du plaisir; իիրապոյրս ուրուք ըմբռնիլ՝ ելանել ou հարկանիլ, être séduit, entraîné par qn.; արբուցանել ումեք հրապոյրս պղտորս ou դժնեայս, faire prendre à qn. du poison, le séduire, l'égarer, le pervertir; իիրապոյրս ցոփութեան դարձուցանել զոք, entraîner qn. à la débauche.

Հրապուրական a. attrayant, entraînant, séduisant, insinuant, engageant.

Հրապուրանք V. Հրապոյր.

Հրապուրեմ, եցի. Հրապուրեցուցանեմ, ուցի va. allécher, attirer, appâter, attraire, entraîner, leurrer, amorcer, affrioler, affriander, enchanter, charmer, séduire, suborner, agacer, solliciter, instiguer.

Հրապուրիչ s. séducteur, instigateur; a. V. Հրապուրական.

Հրաքերմն, ման s. fièvre scarlatine.

Հրասախ, ի s. lieue.

Հրավառ, ից a. qui allume le feu; ardent, enflammé.

Հրավառեմ, եցի va. allumer, enflammer.

Հրատ, ից s. feu; bûcher; fig. feu, ardeur; astr. Mars; հրատս հարկանել՝ արկանել, faire ou allumer du feu.

Հրատախառն a. mêlé de feu.

Հրատապ a. ardent, brûlant; — ջերմն V. Հրաքերմն.

Հրատարակ, աց s. celui qui publie, qui annonce, crieur; affiche; — մարտի, déclaration de guerre.

Հրատարակեմ, եցի va. publier, donner publication, rendre public, divulguer, promulguer, proclamer, déclarer, annoncer; afficher; publier, éditer.

Հրատարակիչ, Հրատարակող s. afficheur; éditeur.

Հրատարակումն, Հրատարակութիւն s. publication, publicité, promulgation, proclamation.

Հրատեսիլ a. ardent.

Հրարուեստական a. pyrotechnique.

Հրարուեստութիւն s. pyrotechnie.

Հրացայտ a. qui jaillit, qui jette du feu, étincelant; — աչք, yeux vifs, enflammés.

Հրացան, ից, աց a. qui jette, qui lance du feu; s. fusil; — բարկութիւն՝ շանթք, foudre; հարկանել —ի, fusiller; ընուլ զ—, charger un fusil; արձակել զ— ou *— նետել՝ պարպել, tirer, décharger un fusil.

Հրացանաբուն s. la crosse d'un fusil.

Հրացանակիր, կրաց s. fusilier.

Հրացանահար առնեմ va. passer par les armes, fusiller.

Հրացանեմ, եցի va. fusiller.

Հրացանութիւն s. jet de feu, décharge d'armes à feu, fusillade, détonation; foudre.

Հրացուցանեմ, ուցի va. réduire, mettre en feu, enflammer.

Հրաւէր, ւիրաց s. invitation; սիրալիր—, aimable invitation, — տալ, inviter.

Հրաւիրակ, աց s. celui qui invite.

Հրաւիրական a. d'invitation; s. invité, convié.

Հրաւիրան, ի s. invitation; prédestination.

Հրաւիրեմ, եցի va. inviter, convier; յառաջագոյն —, prédestiner; — ի ճաշ, inviter à dîner.

Հրաւիրումն s. invitation.

Հրաւոր, աց a. de feu; s. astr. Mars.

Հրափայլ adj. qui brille comme du feu, étincelant.

Հրափորձ a. éprouvé au feu.

Հրաքար, ի s. pyrite.

Հրդեհ, ից s. incendie, feu; — արկանել, mettre le feu, incendier.

Հրդեհական a. qui incendie, brûlant.

Հրդեհեմ, եցի va. incendier, mettre le feu, brûler, embraser.

Հրդեհիչ sm. incendiaire, brûleur.

Հրդեհումն s. incendie, embrasement, brûlement, conflagration.

Հրեղէն a. de feu, igné; — երկինք, empyrée.

* Հրեմ V. Մղեմ.

Հրեշտակ, աց s. ange; messager, envoyé, ambassadeur, délégué, député; présage, indice; պահապան —, l'ange gardien; — տեառն, l'angelus; —դ իմ, mon ange; —դ իմ բարի, mon bon ange; գեղեցիկդ իմ —, mon bel ange; գեղեցիկ իբրեւ զ—, beau comme un ange.

Հրեշտակաբար adv. comme un ange, angéliquement; a. angélique.

Հրեշտակագնաց առնել՝ լինել, envoyer un ambassadeur, une ambassade, une députation; —լինել, aller en ambassade, en mission, en message.

Հրեշտակագնացութիւն sm. ambassade, députation.

Հրեշտակագումար, Հրեշտակագունդ a. réuni, composé d'anges.

Հրեշտակախառն adj. mêlé d'anges, angélique.

Հրեշտակախոտ s. bot. angélique.

Հրեշտակական V. Հրեշտակային.

Հրեշտակակերպ a. en forme d'ange, angélique.

Հրեշտակակիր a. angélique.

Հրեշտակակրօն, ից a. qui mène une vie angélique, qui se conduit d'une manière angélique.

Հրեշտակահանգէտ a. égal aux anges, angélique.

Հրեշտակային a. d'ange, angélique.

Հրեշտականամ, ացայ vn. devenir un ange, mener une vie angélique.

Հրեշտականման adj. semblable à un ange.

Հրեշտակապետ, ապ s. archange, prince des anges.

Հրեշտակապէս adv. angéliquement, comme un ange.

Հրեշտակասէր a. qui aime les anges.

Հրեշտակավայել a. convenable à un ange, digne d'un ange, angélique.

Հրեշտակատես, ապ a. qui a vu un ange.

Հրեշտակատեսիլ, Հրեշտակատիպ a. semblable à un ange, angélique.

Հրեշտակիկ s. petit ange; —ս, mon petit ange.

Հրեշտակութիւն s. ambassade, message, députation, délégation; nature angélique; —ս առաքել՝ առնել, envoyer un ambassadeur, des ambassadeurs, une ambassade, députer.

Հրեշտակօրէն V. Հրեշտակաբար.

Հրետ, ից s. canon, pièce d'artillerie, bronze; Պնդայ՝ որոտայ —ն, le bronze tonne.

Հրետակոծ առնեմ. Հրետակոծեմ, եցի va. canonner, battre à coups de canon.

Հրետակոծութիւն s. canonnade.

Հրետածիգ s. canonnier; — լինել, tirer du canon.

Հրետածակ լինիմ vn. tirer du canon.

Հրետեմ, եցի va. canonner.

Հրետումն s. canonnade.

Հրէաբար adv. en juif, à la manière des juifs.

Հրէաբանութիւն sm. hébraïsme.

Հրէական a. judaïque, hébraïque, juif; — օրէնք, loi judaïque.

Հրէայ, ըէից s. juif, hébreu; —ք, les Juifs, les Hébreux.

Հրէանամ, ացայ vn. devenir juif, judaïser.

Հրէապէս V. Հրէաբար.

Հրէաստան, ի s. Judée.

Հրէաստանեայք, եայց s. les Juifs, les Hébreux.

Հրէաբէն adv. en hébreu; — խօսիլ՝ գիտել՝ ուսանել, parler, savoir, apprendre l'hébreu, la langue hébraïque; a. V. Հրէական.

Հրէշ, ից s. monstre; — ամբարտաւանութեան, — d'or

gueil ; խառնագազան —, chimère.

Հրէութիւն s. judaïsme.

Հրթնկեց a. qui jette du feu ; բարկութիւն, foudre.

Հրթնկեցութիւն V. Հրձգութիւն.

Հրկէզ a. brûlé, embrasé, en feu ; — առնել, consumer par le feu, brûler, embraser ; — լինել, se consumer par le feu, brûler.

Հրկիզեմ V. Հրկէզ առնեմ.

Հրկիզութիւն s. brûlement, embrasement, incendie.

Հրձգութիւն s. jet de feu, incendie ; foudre.

Հրձիգ s. boute-feu, incendiaire, brûleur ; — առնել, mettre le feu, brûler ; — լինել, être brûlé, se brûler ; —ք sm. incendie, feu.

Հրճուալից a. plein de joie, joyeux, enjoué.

Հրճուական a. joyeux.

Հրճուանք, նաց s. joie, allégresse, réjouissance, enjouement, enchantement, plaisirs ; ի հրճուանս խնջոյից, dans la joie d'un festin.

Հրճուեցուցանեմ, ուցի va. réjouir.

Հրճուիմ, եցայ vn. se réjouir, tressaillir ou bondir de joie, être transporté de joie, être au comble de la joie, ne pas se posséder de joie, prendre plaisir, être aux anges, donner cours à sa joie, être dans l'enchantement, palpiter de joie.

Հրճուողական a. joyeux.

* Հրմշտեմ, եցի va. pousser, coudoyer.

Հրոս, ի, իս s. horde, bande, coureurs, torrent d'hommes.

Հրոսակ, աց sm. bandit ; V. Հրոս.

Հրովարտակ, աց s. décret, édit ; — առնել՝ դնել, donner, rendre un décret ; —ս առնել, faire, publier des édits.

Հրոտից s. douzième mois de l'ancien calendrier arménien.

Հրուանդան, աց s. promontoire, cap, pointe.

Հօտ, ից s. troupeau de moutons, de brebis ; fig. troupeau des fidèles.

Հօտաժողով a. qui rassemble le troupeau dispersé.

Հօտապետ, աց s. chef du troupeau, pasteur ; fig. évêque.

Հօտապետութիւն s. épiscopat.

Հօտասէր a. qui aime son troupeau.

Հօտավատնիչ s. qui disperse le troupeau.

Հօտարած, աց s. pasteur, berger.

Հօտերէց, ըից V. Հօտապետ.

Հօրաքարոյ V. Հայրաքարոյ.

Հօրամոյն a. né d'un père illustre, eupator.

Հօրան, աց s. troupeau ; — լինել, sauter, tressaillir de joie, bondir.

Հօրաքեռադուստր, դստեր s. cousine.

Հօրաքեռորդի, դւոյ sm. cousin.

Հօրաքոյր, քեռ. s. tante (sœur du père).

Հօրեղբայր, բօբ s. oncle (frère du père).

Հօրեղբօրադուստր, դստեր s. cousine.

Հօրեղբօրորդի, դուոյ sm. cousin.

Հօրու, ի, աւ s. beau-père, parâtre.

Հօրուտ, ի s. bot. tubéreuse.

Հօփալ, ի s. ramier.

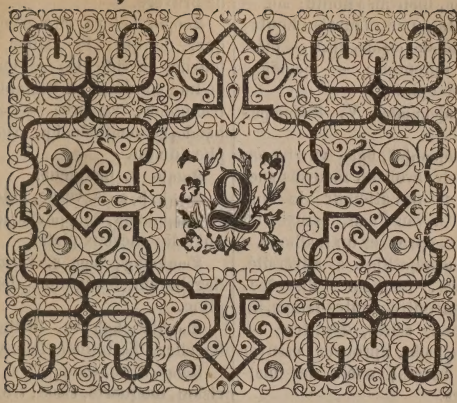

Զ (tza) s. dix-septième lettre de l'alphabet et douzième des consonnes ; quatre-vingts, quatre-vingtième.

Զագ, ոց s. petit des oiseaux, des animaux ; moineau ; — մատն, petit doigt ; —ս ֆանել, mettre bas, faire des petits.

Զագախառն adv. avec leurs petits.

Զագախոտ, ոյ s. giroflier ; œillet.

Զագանոյց լինիմ va. élever ses petits.

Զագար, ի, աւ s. entonnoir.

Զագարան, ացս. nid.

Ձախ, ոյ ou ու a. gauche, ce qui est à gauche ; s. la gauche, le côté gauche ; ի ձախմէ, à gauche ; ի ձախու ձեռին իւրում, à sa main gauche.

Ձախակողմեան a. gauche, qui se tient à gauche.

Ձախակողմն s. la gauche, le côté gauche ; ի—, à gauche.

Ձախիկ s. gaucher.

Ձախող V. Ձախողակ.

Ձախողակ a. qui ne réussit pas, sinistre, malheureux, malencontreux, mauvais, funeste, triste, défavorable, contraire ; — նախանձ, faux zèle, mauvaise émulation ; ի ձախողակս, dans le malheur, dans l'adversité.

Ձախողակի adv. défavorablement, sinistrement, sans succès, malheureusement ; a.

V. Ձախողակ; — պատկառանք, mauvaise honte; առ — ամօթոյ, par mauvaise honte; — բարեպաշտութիւն, piété mal entendue; — կարծիք, fausse opinion.

Ձախողանք V. Ձախողութիւն.

Ձախողիմ, եցայ vn. ne pas réussir, avoir un mauvais succès, ne pas atteindre le but, aller à-vau-l'eau, essuyer un échec, éprouver un malheur.

Ձախողութիւն s. adversité, revers, malheur, disgrâce, malencontre, contre-temps, infortune, échec, désastre; —ե ֆանդիպել, éprouver, essuyer des revers, avoir des malheurs.

Ձախորդ, Ձախորդութիւն V. Ձախող, Ձախողութիւն.

Ձաղ s. dérision, risée, moquerie, jouet; — առնել, railler, se moquer, tourner en ridicule, exposer à la risée de tout le monde; — լինել, s'exposer à la risée de tout le monde, être la risée, le jouet ou l'objet de dérision de tout le monde.

Ձաղածանակ a. exposé à la risée, moqué; — առնել, exposer à la risée de tout le monde, donner en spectacle.

Ձաղակոծ առնեմ va. battre, souffleter.

Ձաղանք, նաց s. risée, dérision, moquerie, objet de dérision; V. Ձաղկանք; իծաղր եւ իծաղանս լինել V. Ձաղ լինիմ.

Ձաղաւել s. balai de bouleau, de bruyère.

Ձաղեմ, եցի va. rire, se moquer de qn., le railler, le tourner en ridicule, se jouer de lui; conduire en triomphe; triompher, vaincre; — զոք իֆանդես յաղթանակի, triompher de qn.

Ձաղիչ s. moqueur.

Ձաղկ, ի, աւ s. verge, bâton.

Ձաղկահեր, Ձաղկամազ adj. qui a les cheveux plats.

Ձաղկանք, նաց s. verges, flagellation, fustigation, discipline.

Ձաղկեմ, եցի va. fustiger, flageller, discipliner, fouetter.

Ձաղութիւն, Ձաղումն s. dérision, moquerie, risée; triomphe; ձաղումն յաղթութեան առնել, triompher.

Ձայն, ից s. voix; son, cri; ton; bruit, rumeur; parole, langage, langue, terme, mot; — թռչնոց, chant des oiseaux; նուաղեալ կերկերեալ ou կերկեր՝ քաղցր ou քաղցրաբարբառ՝ ախորժ՝ անախորժ՝ զօրաւոր՝ սաստկայոյզ՝ մեծավայելուչ՝ դողդոջ՝ թրթռուն ակար —, voix défaillante, rauque, douce, agréable, désagréable, forte, émue, majestueuse, tremblante, chevrotante, faible; — ցնծութեան, cri, acclamation de joie; — առնել՝ առնուլ՝ արկանել՝ արձակել՝ բառնալ, pousser ou jeter des cris, s'écrier, crier; — ածել, faire entendre une voix, un cri,

crier; աղաղակել իձայն մեծ, jeter un grand cri, des hauts cris, crier à gorge déployée; ի— բարձր, à haute voix; — տալ, crier, apostropher, parler; défier; — տալ մարտի, déclarer la guerre, se déclarer contre; — տալ խիզախել ընդդէմ երկնից, menacer le ciel; — աղաղակի, cri, plainte; — նորա գելաւ, la voix lui manqua; բարձրացուցանել՝ ցածուցանել զ—, élever, baisser la voix; բարձրացուցանել զ— աղաղակի, élever la voix, ses cris; — բարձեալ գոչել, s'écrier; *—ը քաշել, se taire; prendre son parti, se résigner; *—ը մարած է, il a la voix éteinte, cassée; *—ին մարիլը, extinction de voix; *—ը բաց է՝ տեղն է, il est en voix; *—ը գոցուած է, il n'est pas en voix; *— ձանել, faire entendre une voix, un cri, crier, faire du bruit.

Ձայնական a. vocal; tonique; —երաժշտութիւն, musique vocale.

Ձայնակից s. qui unit sa voix, ses accords, qui accompagne; qui est d'accord, unanime; gram. consonne; — լինել, former un accord des sons, être d'accord (en parlant des instruments); exécuter un concert, une symphonie; être d'accord, unanime, s'accorder.

Ձայնակցիմ V. Ձայնակից լինիմ.

Ձայնակցութիւն s. accord de plusieurs voix, concert, symphonie; accord.

Ձայնամփոփ s. abat-voix.

Ձայնաչափ, ի sm. sonomètre.

Ձայնապետ, ագ s. premier chantre.

Ձայնատու, ագ a. qui fait entendre un son, qui crie, qui résonne; crieur; réveilleur; — լինել, faire entendre un son, crier, résonner, renvoyer le son; crier, défier.

Ձայնատուր V. Ձայնատու; — լինել, défier qn. au combat, lui jeter le gant, le provoquer; —ք, bruit, fracas, retentissement.

Ձայնարգել s. abat-voix.

Ձայնարկեմ, եցի vn. jeter des cris, crier, adresser la parole.

Ձայնարկու, ագ s. a. qui jette des cris; crieur, pleureur, qui déplore.

Ձայնարկութիւն sm. cri, plainte; interjection.

Ձայնաւոր, ագ a. vocal; s. gram. voyelle.

Ձայնեմ, եցի va. faire entendre une voix, élever la voix, crier; prononcer, dire, exprimer, adresser la parole; appeler; nommer; խրախոյս —, encourager.

Ձայնիկ s. petite voix.

Ձայնորդ, ագ s. gram. consonne.

Ձանձախարիւ s. couleur de datte, couleur rouge.

Ձանձիր a. ennuyeux, im-

portun, fastidieux; — առնել, ennuyer, importuner.

Ձանձրալի, Ձանձրանալի a. ennuyeux, fastidieux.

Ձանձրանամ, ացայ vn. s'ennuyer, se lasser.

Ձանձրացեալ a. ennuyé, las.

Ձանձրացկոտ a. qui s'ennuie facilement.

Ձանձրացուցանեմ, ուցի va. ennuyer, lasser, causer de l'ennui.

Ձանձրոյթ s. ennui; a. ennuyeux.

Ձանձրութիւն s. ennui; — պատճառել՝ տալ, causer ou donner de l'ennui.

Ձառադէմ a. qui a une figure hideuse, horrible.

Ձար, ի s. crin, poil; czar.

Ձարի a. poilu.

Ձարխոտ, ոյ s. adiante, capillaire; — վայրի, fougère.

Ձարմաղ s. tamis.

Ձարուխի sf. czarine.

Ձգական a. attractif; attrayant; tendu.

Ձգանաւոր a. tendineux.

Ձգանք, նաց s. action de tendre, d'étendre; étendage, endroit à étendre; tendon; bretelle.

Ձգարան, ի s. étendage, assemblage des cordes tendues; corde.

Ձգեմ, եցի va. tendre, étendre; jeter, lancer, darder; tirer; attirer, s'attirer, affrioler; traîner, entraîner, ramener; sucer, humer, aspirer; allonger; *laisser; — զոդ, respirer l'air; յանձն — զցասումն ուրուք, attirer sur soi ou encourir la colère de qn., s'y exposer; յինքն —, s'attirer, tirer à soi, attirer sur soi; — զձեռն, tendre, étendre la main; — զնետս, tirer de l'arc, décocher des flèches; — զաղեղն, tendre l'arc; — զսուրն, allonger un coup d'épée; — զկեանս, passer la vie; — իկորուստ, entraîner à la perte; — սուր իկողս ուրուք V. Սուր; — իմ vn. tendre, s'étendre, pencher, se porter; traîner, se traîner; durer; իմի կէտ նպատակի ձգի ամենայն, tout concourt à la même fin; ձգեալ տարաճանիլ, s'étendre, se répandre; ձգեցաւ ընդ ամս տասն, dura dix ans; ընդ սակաւ ամս՝ ժամանակ ձգեցաւ, il a peu duré, il a duré peu de temps; — իբանս ուրուք, être séduit par qn.; նախատինքն իսկզբնատիպն ձգին, l'injure retombe sur l'original.

Ձգեռտ s. rot.

Ձգիչ a. attractif; entraînant; — զօրութիւն, force attractive, attraction.

Ձգձգեմ, եցի va. tirailler, traîner.

Ձգողական V. Ձգիչ.

Ձգողութիւն s. attraction; — մասանց, — moléculaire.

Ձգումն s. tir, tirage; attraction; tendance; attachement; — բմպելեաց, trait; — շնչոյ, respiration.

Ձգռտամ, ացի vn. roter, faire des rots.

Ձգտեմ, եցի. Ձգտեցուցանեմ, ուցի va. tendre, étendre, allonger, étirer; bander.

Ձգտիմ, տեցայ vn. s'étendre, s'allonger, s'étirer, prêter, se prolonger; tendre, aboutir; s'efforcer, tâcher de; s'étirer, s'allonger, étendre les bras; — աչօք զիեւո ուրուք, suivre qn. des yeux.

Ձգտումն s. tension, tendance, extension, allongement, distension; tension, contention; effort; — յղաց, convulsion.

Ձեզէն, Ձեզոյն adv. de vous-même, par vous-même; personnellement.

Ձեղուն, ուանց s. plafond; — բերանոյ, palais; — գլխոյ, crâne.

Ձեռագէտ s. artiste, artisan; ouvrage d'artiste.

Ձեռագիտութիւն s. l'industrie manuelle, art.

Ձեռագիր, գրաց s. manuscrit; obligation par écrit, billet; signature.

Ձեռագործ, ից a. fait à la main, fait par la main des nommes, manuel; manufacturier, industriel; s. manufacture, ouvrage de main.

Ձեռագործական a. de main, artificiel, industriel.

Ձեռագործեմ, եցի va. faire ou fabriquer avec les mains, manufacturer, travailler.

Ձեռագործի, ծոյ, ծեաւ s. outil, instrument.

Ձեռագործութիւն s. manufacture, ouvrage de main, industrie.

Ձեռագրեմ, եցի va. écrire de sa main; signer.

Ձեռագրութիւն V. Ձեռագիր.

Ձեռակալ V. Ձերբակալ.

Ձեռական a. de main, manuel; qui est sous la main, soumis; propre.

Ձեռասլ, աց, ոլ s. menottes, manicles; դնել ձեռակապս, mettre des menottes, emmenotter.

Ձեռակերտ, աց a. fait à la main, manuel; manufacture, ouvrage de main; bâtiment, ville bâtie par soi; ferme; artiste; métier; — իւր, ouvrage de ses mains, son œuvre.

Ձեռակերտեմ V. Ձեռագործեմ.

Ձեռակերտիկ V. Ձեռակերտ.

Ձեռակոծ առնեմ va. frapper avec la main, donner des coups de poing.

Ձեռահիւս a. tissé par la main.

Ձեռահմուտ a. qui a une main exercée, habile, adroit.

Ձեռածիր s. pourboire, pot-de-vin.

Ձեռամբացի adv. de la main, avec la main.

Ձեռասուն V. Ձեռնասուն.

Ձեռաստեղծ a. créé par la main.

Ձեռասրբիչ s. essuie-main, serviette.

Ձեռատունկ a. planté de sa propre main; s. arbre planté

de sa propre main ; fig. créature ; —ք ձեր լիցին, ils seront l'ouvrage de vos mains.

Ձեռբակալ V. Ձերբակալ.

Ձեռէք s. gant ; հանել զձեռս, déganter ; se déganter, ôter ses gants ; ագանել ձեռս, ganter, se ganter, mettre ses gants ; ագուցանել ձեռս, ganter qn., lui mettre ses gants.

Ձեռն, ռին, ռամբ ou ձերբ, ձեռք, ռաց sm. main ; bras ; fig. main, force, pouvoir ; main, aide, secours ; — արկանել, mettre la main sur, saisir, s'emparer de ; — արկանել, — իգործ արկանել ou առնել, mettre la main à, entreprendre, se mettre à, mettre la main à l'œuvre, commencer l'affaire, se mettre en train de, intenter ; — տալ, donner la main, secourir, donner les moyens, prêter la main, donner ou prêter secours, donner un coup de main ; — տալ իրերաց, s'aider, se secourir les uns les autres ; — տալ անմեղութեան, soutenir l'innocence ; — տալ ի, consentir à ; — տալ հաւանութեան, donner son assentiment, consentir ; — հաւանութեան, consentement ; ի— տալ, livrer entre les mains ; ձեռս բառնալ, lever les mains ; ձեռս ամբառնալ, lever les mains, le bras contre qn., étendre la main sur qn. ; ամբարձ զձեռն իւր տիրապետել, il forma le projet de s'emparer de l'autorité ; ձեռս դնել, imposer les mains, ordonner ; signer, mettre sa signature ; — անձին ի արկանել, se vanter, se piquer de, être fier de, se prévaloir de, se faire honneur de, se glorifier de ce que ; իձեռն, ընդ ձեռն, par, par l'entremise, par le moyen, au moyen, moyennant, par le canal ; ի— նորա, par lui, par son canal ; ձեռամբ, par la main, de la main ; ձեռամբ իմով փորեցի, je perçai de ma propre main ; ձեռաց իւրեանց հայթայթէին զպէտսն, ils vivaient de leur travail ; զձեռամբ, իձեռանէ, sous la main ; իձեռանէ, adjoint ; ի ձեռանէ նորա վարէ իշխանութիւն, il gouverne sous lui ; պաշտօնեայ իձեռանէ, fonctionnaire subalterne ; առ —, sous la main, proche : առ ձեռն բառարան, dictionnaire portatif, de poche ; ձեռն ի—, de main en main, de la main à la main ; ընդ ձեռամբ լինել, être sous la main, sous le pouvoir de qn. ; ունել ընդ ձեռամբ, avoir sous la main ; որ ընդ ձեռամբ է, subordonné ; ընդ ձեռամբ առնել՝ նուաճել, réduire sous sa puissance, subjuguer ; արկանել ընդ ձեռամբ, soumettre ; կալ ընդ ձեռամբ ուրուք, se soumettre à qn., dépendre de lui ; յերկոցունց ձեռաց աջողակ, ambidextre, qui se sert également bien des deux mains ; ձեռս իկապ, les mains liées, les bras croisés ; ձեռս յետս կապեալ, les mains

liées derrière le dos; ի ձեռս անկանել, * ձեռք իյնալ, tomber entre les mains, se faire prendre, se faire pincer ou empoigner; ի ձեռս բերել, * ձեռք ձգել, obtenir, procurer, attraper, accrocher; ձգել զ—, V. Ձգեմ; կարկառել զ—, V. Կարկառեմ; ելանել ըստ —, V. Ելանեմ; Թողուլ ի ձեռս, laisser entre les mains; արկանել զոք ի ձեռս ուրուք, livrer aux mains de qn.; անկանել ի ձեռս ուրուք, tomber dans les mains de qn.; — օգնականութեան գտանել, trouver aide, du secours, être favorisé par; զձեռանէ ունել, tenir par la main; ի— առնուլ, saisir, empoigner, s'emparer; տարածել զձեռս իւր առ ոք, tendre ses bras à qn.; Ճողոպրիլ ի՛ներքուստ ձեռին ուրուք, se sauver des mains de qn.; — մխել, se mêler; mettre la main à, entreprendre, tenter; — մխել յոք, toucher à qn., mettre la main sur lui, lever la main contre lui; ի ձեռս քո է, il est entre vos mains, il ne tient qu'à vous; համբուրել զձեռս ou * ձեռք պագնել, V. Համբուրեմ; չէր — նորա բաւական, il ne pouvait pas, il n'avait pas les moyens; ըստ ձեռին բաւականի, selon son pouvoir, ses moyens; եղեւ — Տեառն ի վերայ իմ, la main du Seigneur fut sur moi; ահա — իմ ընդ քեզ, ma main sera avec vous; —ք փապարեալք յաշխատութիւն, mains endurcies au travail; մահահամբոյր ձեռամբ, d'une main fatale; հզօր ձեռամբ, d'une main ou avec une main forte; յամենայն տեղիս ուր միանգամայն հասանէր — իւր, partout où il pouvait; — օտար, une main étrangère; V. Ձեռք.

Ձեռնագէտ s. artiste; chiromancien.

Ձեռնագիծ, գծի s. paraphe.

Ձեռնագիտականն s. chiromancie.

Ձեռնագիր, գրաց s. signature; — արկանել, mettre sa —, signer.

Ձեռնագրեմ V. Ձեռագրեմ.

Ձեռնադրելի s. ordinand.

Ձեռնադրեմ, եցի va. mettre, imposer les mains, ordonner, donner ou conférer les ordres à qn., consacrer, sacrer.

Ձեռնադրիչ, Ձեռնադրող s. ordinant.

Ձեռնադրութիւն s. imposition des mains, ordination, ordre; — եպիսկոպոսի, sacre.

Ձեռնազնին a. que l'on peut toucher avec la main, palpable.

Ձեռնածու, աց s. jongleur, escamoteur, prestidigitateur, bateleur, faiseur de prestiges, joueur de gobelets.

Ձեռնածութիւն s. jonglerie, escamotage, batelage, prestige, tour, tour de passe-passe.

Ձեռնակապ V. Ձեռակապ.

Ձեռնակնոց V. Ձեռնաչոց.

Ձեռնահմայ, ից s. chiromancien.

Ձեռնահմայութիւն s. chiromancie.

Ձեռնածգութիւն V. Ձեռնածգութիւն.

Ձեռնածիգ լինիմ vn. porter la main; attenter, empiéter.

Ձեռնաղաց, ից s. moulin à bras.

Ձեռնամած a. les mains jointes.

Ձեռնամերձ լինիմ vn. toucher, mettre la main sur.

Ձեռնամուխ լինիմ vn. mettre la main à, entreprendre, attenter, empiéter; — լինել իգործ ինչ, entreprendre une affaire, s'engager dans une affaire.

Ձեռնաչոց, ի s. lorgnon, lorgnette, face à main.

Ձեռնապետ, աց s. chef des maîtres artistes.

Ձեռնասուն a. nourri, élevé dans ses mains; s. nourrisson, pupille, élève; créature; առնել իւր —ս, se faire des créatures.

Ձեռնատ, ի a. manchot.

Ձեռնարկ, ի s. entreprise; argumentation.

Ձեռնարկեմ, եցի vn. mettre la main à, entreprendre, tenter; mettre la main sur, attaquer, attenter, empiéter; argumenter, disserter, raisonner.

Ձեռնարկու, աց s. argumentant; entrepreneur.

Ձեռնարկութիւն s. entreprise; attaque, empiétement; argument, raisonnement.

Ձեռնարկումն s. argumentation.

Ձեռնարձակութիւն s. agression, usurpation, empiétement.

Ձեռնարուեստ, ից s. artisan, artiste; art; ouvrage.

Ձեռնբեկ a. qui a la main, le bras cassé, manchot.

Ձեռնդրութիւն V. Ձեռնադրութիւն.

Ձեռներէց a. entreprenant, hardi, décidé, brave, courageux; — լինել, entreprendre, oser, avoir le courage, la hardiesse de, empiéter; s'émanciper; — առնել, donner de la hardiesse, émanciper.

Ձեռներիցութիւն sm. présomption, hardiesse, action hardie, trait de courage.

Ձեռնրդել, Ձեռնրնտել a. apprivoisé, familier, domestique.

Ձեռնթափ լինիմ vn. retirer ses mains, abandonner; — յամենայնէ, tout abandonner, jeter le manche après la cognée.

Ձեռնկալեմ, եցի vn. donner, prêter la main, aider, secourir.

Ձեռնկալու, աց a. qui prête la main, qui aide; — լինել V. Ձեռնկալեմ.

Ձեռնկալութիւն s. aide, secours, assistance.

Ձեռնհաս a. capable; — առնիմ՝ լինիմ՝ գտանիմ, être capable, pouvoir, être en état ou à même de, venir à bout de tout.

Ձեռնհասութիւն s. capacité, habileté.

Ձեռնձգութիւն s. action de tendre la main; empiétement, usurpation.

Ձեռնոց V. **Ձեռէք.**

Ձեռնոցագործ, ագ s. gantier, celui qui fait des gants.

Ձեռնոցավաճառ, ագ s. gantier, celui qui vend des gants.

Ձեռնունայն adv. à vide, les mains vides.

Ձեռնպահ լինիմ vn. se garder, ne pas toucher.

Ձեռնտու a. qui donne du secours, qui aide; contribuant, favorable; — լինել, donner, prêter la main à, prêter secours, secourir, aider, contribuer, seconder, favoriser.

Ձեռնտուութիւն s. secours, aide, assistance, concours.

Ձեռնօդիկ s. manchon.

Ձեռք V. **Ձեռն**; *—ի տակէն, sous main; *—ի տակէն բանիի՝ գործել, agir sous main; *— էն եկածն ընել, faire tout ce qui dépend de soi, faire son possible; *— տալ, donner la main; donner la main, prêter secours, soutenir; suffire; ինձ — չտար, mes moyens ne me permettent pas; ինձ — կուտայ, il me suffit, cela m'arrange, me convient; *—ը ծօծվել՝ սեղմել, donner une poignée de main, serrer la main à qn.; *վերչին —ը տալ, mettre la dernière main; *— երկնցուել, tendre la main; tendre la main, demander l'aumône; *— վերցուել, lever la main; *— զարնել, battre des mains; mettre la main à, entreprendre; *—էն գալ՝ չգալ, être ou ne pas être capable; *—էն բան չգար, il n'est capable de rien, il n'est bon à rien; *ամէն բան —էն կուգայ, il est bon à tout, il est très-adroit; *յաջող — ունենալ, avoir la main heureuse; *—ը կապած լինել, avoir les mains liées; *բանէ մը —ը լուալ, se laver les mains d'une chose; *լաւ՝ ապահով— լինել, être en bonnes mains; *առաջին —է, de première main; *լեցուն ձեռքով տալ, donner à pleines mains; *վարպետի —է եկած բան, chose faite de main de maître; *—ը զէնք, à main armée; *— ձեռքի տալ, se donner la main, se tenir par la main; *բանէ մը —ը քաշել, retirer ses mains, abandonner, se retirer; մի — թուղթ, une main de papier.

Ձետ, ոյ, ով s. queue.

Ձեր, ոց, ըմէ a. poss. votre; մայր —, votre mère; յեղբարց ձերոց, de vos frères, par vos frères.

Ձերային, յնոց pron. vôtre.

Ձարբազատ adj. émancipé, majeur; — առնել, émanciper.

Ձերբազատիմ, եցայ vn. s'émanciper, être majeur, voler de ses propres ailes.

Ձերբազատութիւն s. émancipation, majorité.

Ձերբակալ a. arrêté, pris, prisonnier; — առնել, arrêter, capturer, faire prisonnier.

Ձերբակալեմ V. **Ձեռբակալ առնեմ.**

Ձերբասուն V. **Ձեռնասուն.**

Ձերբացի V. Ձեռամբացի.

Ձերոյին V. Ձերային.

Ձեւ, ոյ, ով s. forme ; figure ; formule ; habillement, costume; attitude, maintien, tenue, contenance, manière ; géom. figure ; զայս — օրինակի, de cette manière, de cette façon, ainsi ; — տալ, donner une forme ; * ձեւի բերել, donner une jolie forme ; պարզ ou անպաճոյճ՝ ազնուական ունել —ս, avoir des manières simples, nobles, distinguées ; — բանից, langage ; գրել — բանից օրինակ զայս, il écrit une lettre ainsi conçue.

Ձեւական a. pour la forme.

Ձեւակերպեմ, եցի va. figurer, former.

Ձեւակերպութիւն s. configuration.

Ձեւակերտական adj. plastique.

Ձեւակերտութիւն sm. plastique, l'art plastique.

Ձեւանամ V. Կերպարանիմ; * ֆիւանդ —, faire le malade, faire semblant d'être malade ; խենդ —, faire ou contrefaire le fou.

* Ձեւացնեմ V. Ձեւացուցանեմ; խաղ —, représenter une pièce.

Ձեւացումն V. Կերպարանութիւն; * բոլոր ասոնք ձեւացմունք են, tout cela, ce sont des farces.

Ձեւացուցանեմ V. Կերպարանեմ.

Ձեւեմ, եցի va. former, figurer, façonner ; traverser ; couper, tailler.

Ձեւիչ s. ciseaux.

Ձեւոց, ից s. équerre.

Ձեւոցանամ V. Ձեւանամ.

Ձէթ, ձիթոյ, ով s. huile d'olive ; huile ; olive.

Ձի, ոց s. cheval ; հեծանել ձիի, monter à — ; երթալ ձիի, aller à — ; իջանել ձիոյ, descendre de — ; զձնալ զբօսնուլ ձիով, faire une partie de —, se promener à — ; զբօսանք ձիոյ, promenade à — ; կատաղել ձիոյ, s'emporter, prendre le mors aux dents ; խնջէ՝ վրնջէ ձին, le — hennit ; ընթացք ձիոյ, les allures du — ; սանձել զձին, dompter, réduire le — ; * ձին չորս ոտք՝ սանձարձակ վազցունել, mettre le — au galop, aller ou courir à toute bride ; դարմանել զձի, panser, étriller un — ; պայտել զձի, ferrer un — ; * ձիու վերայ կենալ, se tenir sur le — ; * ձին տակը գլորեցաւ, son — s'abattit sous lui ; սեւ՝ ճերմակ՝ գորշ՝ պիսակ՝ ճանճկէն ou ճանճաճերմակ՝ ճարտուկ՝ աշէտ՝ ճարտուկ ճանճկէն —, cheval noir, blanc, gris, pommelé, moucheté, pie, alezan, rubican ou rouan ; մատակախազ՝ մալեակ ձի, — entier, hongre ; * հեծնելու՝ կառքի ձի, — de selle, de voiture ; * կառքի եւ հեծնելու ձի, — à deux fins ; ախտաւոր՝ աֆիպալրանոց՝ խստերախ՝ խրոխտ՝ եռանդուն՝ աներկիւղ՝ ուժեղ՝ ֆլու՝ հնազանդ՝ անֆլու՝

կատաղի ou խենդ՝ կիցընկէց՝ խրչան ձի, — vicieux, impétueux ou superbe, fougueux, fier, ardent ou fringant, hardi ou courageux, vigoureux, docile, obéissant ou soumis, indocile, fou, rétif ou qui rue, ombrageux ; անպիտան ձի, rosse ; մատակ ձի, jument ; V. Լծեմ, Գեղազատ, Նժոյգ.

Ձիաբոյժ, ուժի sm. vétérinaire.

Ձիաբոյծ, ուծից s. éleveur de chevaux.

Ձիաբուժութիւն s. hippiatrique, art vétérinaire.

Ձիագետի, տւոյ s. hippopotame.

Ձիագլուխ a. qui a une tête de cheval.

Ձիազէն V. Ասպազէն.

Ձիաճափ V. Ձիարշաւ.

Ձիալախուր s. sison.

Ձիախաղաց adv. à cheval.

Ձիական a. de cheval ; s. cavalier, chevalier ; ornith. chevalier.

Ձիակերպ a. en forme de cheval.

Ձիակորեակ, եկի s. bot. panic.

Ձիահալած առնեմ va. poursuivre, chasser à cheval.

Ձիամարտ, ից s. combat à cheval, combat de cavalerie.

Ձիամարտիկ a. s. qui combat à cheval.

Ձիամարտութիւն V. Ձիամարտ.

Ձիան s. pl. les chevaux.

Ձիանդամ s. dont le membre viril ressemble à celui d'un cheval.

Ձիասէր a. qui aime les chevaux.

Ձիաստան, ի s. écurie ; V. Ձիաստանի.

Ձիաստանի, նւոյ. Ձիաստաց, ի s. frelon.

Ձիավաճառ, աց s. marchand de chevaux, maquignon.

Ձիավար, աց s. postillon ; écuyer : — արշաւեմ V. Ձիավարեմ.

Ձիավարականն s. l'art de l'équitation.

Ձիավարեմ, եցի vn. mener, conduire ou guider un cheval ; արշաւասոյր —, aller au galop, brûler le pavé.

Ձիավարիկ s. jockey.

Ձիավարժ, ից s. écuyer ; cavalier.

Ձիավարժոց, աց s. manége.

Ձիավարութիւն sm. équitation.

Ձիավարուն adj. praticable pour les chevaux, où l'on peut aller à cheval.

Ձիատած V. Ձիաբոյծ.

Ձիարկեմ, եցի vn. monter à cheval.

Ձիարձակ լինիմ՝ արշաւեմ vn. lâcher la bride à un cheval, aller au grand galop, courir à toute bride, à bride abattue.

Ձիարձակարան, աց s. hippodrome.

Ձիարշաւ V. Ձիրնթացք ; — առնել՝ խաղալ V. Ձիարձակ.

Ձիարշաւանք, նաց s. hippodrome ; course à cheval.

Ձիացուլ, ցլուց s. hippocentaure, centaure.

Ձիաւոր V. Ձեծեալ.

Ձիաւորիմ V. Ձիարկեմ.

Ձիաւորութիւն s. équitation.

Ձիգ s. tir, action de tirer; a. tendu, étendu; long, prolixe; adv. longtemps; ժամս ձիգս, des heures entières, de longues heures; — դնել, tirer de l'arc; ի— արկանել, prolonger, traîner en longueur.

Ձիրնթաց, ից a. qui va à cheval; —ք s. course de chevaux; hippodrome.

Ձիրնթացարան, աց s. hippodrome.

Ձիրնթացիկ adj. qui va à cheval; —ք s. V. Ձիրնթացք.

Ձիթագոյն a. olivâtre.

Ձիթագործութիւն s. fabrication de l'huile d'olive.

Ձիթալից a. plein d'huile d'olive.

Ձիթակութ, ծոց s. olivaison, récolte des olives.

Ձիթահան adj. qui fait de l'huile d'olive; —ք s. pressoir à l'huile; huilerie.

Ձիթաման s. huilier.

Ձիթապտուղ, տղոյ s. olive.

Ձիթաստան, ի. Ձիթաստանեայք, բայց s. plant ou jardin d'oliviers.

Ձիթավաճառ, աց s. marchand d'huile.

Ձիթեմ, եցի va. arroser d'huile d'olive, huiler.

Ձիթենի, ենւոյ, ենեաց s. olivier; —վայրենի, olivier sauvage.

Ձիուն, ոտանք a. qui a le pied d'un cheval.

Ձիութիւն sm. nature de cheval.

Ձիր, ձրից s. don, grâce, faveur; don, talent, faculté; — պերճախօսութեան, le don de l'éloquence.

Ձիւն, ոյ, ով s. poix.

Ձիւնեմ, եցի va. poisser.

Ձիւնալից, Ձիւնաւոր adj. poisseux.

Ձիւն, ձեան s. neige; — գայ իջանէ, il tombe de la neige, il neige; ձիւնն դիզանի, la — s'amoncelle; հալեալ —, de la — fondue; *ձիւնով ձեծկուիլ, se battre à coups de boules de —; *ձիւներումէջ կորսուիլ, se perdre dans les neiges; մանր խոշոր —, neige menue, gros flocons.

Ձիւնաբեր a. qui amène de la neige; s. neige, flocons de neige; fig. tentation, peine, maux.

Ձիւնագոյն a. de couleur de neige, blanc comme la neige, blanc comme de la neige.

Ձիւնաճաղ a. enfoncé, enseveli dans la neige.

Ձիւնաճոյղ V. Ձիւնագոյն.

Ձիւնալիր, Ձիւնալից a. plein de neige, neigeux.

Ձիւնախաղաղ a. couvert de neige, neigeux.

Ձիւնախառն a. mêlé de neige.

Ձիւնածաղիկ, ղկան s. boule de neige.

Ձիւնածնիմ լինիմ vn. être

battu par la neige; se battre à coups de boules de neige.

Ձիւնակիր a. qui porte de la neige.

Ձիւնաձոր s. puits de neige, glacière.

Ձիւնանալ, ացի vn. neiger; devenir blanc comme de la neige, être couvert de neige.

Ձիւնանման a. semblable à la neige.

Ձիւնապատ a. couvert, entouré de neige.

Ձիւնաջուր s. eau de neige.

Ձիւնասոյզ V. Ձիւնաճաղ.

Ձիւնացուցանել, ուցի va. faire tomber comme de la neige; faire neiger.

Ձիւնափայլ a. brillant ou blanc comme de la neige, blanc comme neige, plus blanc que la neige, dont la blancheur efface celle de la neige.

Ձիւնել vn. neiger, tomber de la neige; ձիւնէ, il neige; ձիւնեաց, il a neigé.

Ձիւնեղէն a. de neige.

Ձլեմ, եցի va. défricher, fendre.

Ձկան մաշարար V. Խոշնդատ.

Ձկնաբան, ից s. ichthyologiste.

Ձկնաբանական a. ichthyologique.

Ձկնաբանութիւն s. ichthyologie.

Ձկնաբուծութիւն s. pisciculture.

Ձկնախօս, etc. V. Ձկնաբան, ect.

Ձկնականջ, ացի sm. moule (mollusque).

Ձկնակեր, ացի a. qui mange du poisson, ichthyophage.

Ձկնակերպ a. semblable à un poisson, qui a la forme d'un poisson.

Ձկնաձան V. Ձկնորս.

Ձկնածու s. boutargue.

Ձկնամորթ, ոյ s. peau de poisson.

Ձկնավաճառ, ացի s. marchand de poisson, poissonnier.

Ձկնատեղանք, ենից. Ձկնատեսանք, նաց s. vivier, étang, piscine.

Ձկնարան, ացի s. poissonnerie, marché au poisson.

Ձկնաւէտ a. poissonneux.

Ձկնաքաղ, ացի s. albatros.

Ձկնիկ sm. petit poisson, fretin.

Ձկնկիթ s. caviar.

Ձկնկուլ s. courlis, corbigeau.

Ձկնորս, ացի s. pêcheur.

Ձկնորսաբար adv. à la manière des pêcheurs.

Ձկնորսական a. de pêcheur; qui concerne la pêche.

Ձկնորսութիւն sm. pêche; métier du pêcheur.

Ձկնուղեղ s. blanc de baleine.

Ձկտեմ, etc. V. Ձգտեմ, etc.

Ձմեռային V. Ձմերային.

Ձմեռանոց V. Ձմերոց.

Ձմեռն, մերան, ըունք, բանց s. hiver; fig. mauvais temps, orage, tempête; խաստ՝ դժբուդակ՝ խոնաւ՝ անձրեւային՝ ցուրտ՝ մեղմ՝ չոր —, hiver bien rude ou rigoureux, fâ-

cheux, humide, pluvieux, froid, bien doux, sec; խոր ձմեռան, dans le plus fort de l'—, dans le fort de l'—, dans les rigueurs de l'—; խմէջ ձմեռան, au milieu de l'—; ի ձմեռան, en —; անցուցանել զ— իքաղաքի՝ իգեղջ, passer l'— à la ville, à la campagne; հանդերձ ձմեռան, habit, vêtement d'—; պաշար ձմեռան, des provisions pour l'—; անցեալ —, l'— dernier; այս —, cet hiver; պտուղք ձմեռան, fruits d'hiver.

Ձմեռնաբեր a. qui ramène l'hiver.

Ձմեռնակ s. engelure; * — ունենալ, avoir des engelures.

Ձմեռնամուտ, մտից s. entrée de l'hiver, commencement de l'hiver.

Ձմեռնային V. Ձմերային.

Ձմեռնանամ, ացայ vn. faire froid comme en hiver; être en butte aux rigueurs de l'hiver, être exposé au froid de l'hiver; fig. éprouver des tempêtes, être surpris par l'orage.

Ձմեռնասուն a. nourri dans ou pendant l'hiver.

Ձմեռնատունկ, տնկոց sm. plante d'hiver.

Ձմերական. Ձմերային adj. d'hiver, hivernal.

Ձմերայնի, նոյ. Ձմերանի, նւոյ s. hiver, la saison d'hiver; fig. tempête, orage; adv. dans l'hiver, pendant l'hiver.

Ձմերանոց, աց s. caserne.

Ձմերատուն sm. maison d'hiver.

Ձմերեմ, եցի vn. hiverner, passer l'hiver; être en quartier d'hiver.

Ձմերնական, Ձմերնային V. Ձմերական.

Ձմերոց, աց s. lieu propre à passer l'hiver; caserne, quartier d'hiver.

Ձմերուկ, ըկի s. pastèque, melon d'eau.

Ձող, ոյ, ով s. barre, perche, gaule, échalas.

Ձողաբարձ a. échalassé; s. treille, berceau, palissade; — յօրինել՝ զարդարել, échalasser, palissader.

Ձողակ, ի s. petite barre; — հրացանի, baguette de fusil.

Ձողիք s. palissade, rangée d'échalas.

Ձոյլ, ձուլոյ a. fondu, de fonte; massif; s. fonte; masse, lingot; poids, pesanteur.

Ձոր, ոց s. vallée.

Ձորալիր a. qui remplit une vallée.

Ձորակ, աց s. vallon.

Ձորաձեւ a. qui a la forme d'une vallée.

Ձորամուտ լինիմ vn. entrer, s'introduire dans la vallée.

Ձոր, ոյ, ով s. habit, vêtement.

Ձորձարեր a. qui produit de la matière à faire des vêtements.

Ձորձիկ s. petit habit, méchant habit.

Ձորձիմ, եցայ vn. devenir un habit.

Ձորձմոյկ s. habit et chaussure.

Ձու, ոց s. œuf; — ածել՝ արկանել, pondre, pondre des œufs; ձուի միջուկ, le jaune d'œuf; սպիտակուց ձուոյ, le blanc d'œuf; Թերխաշով՝ պինդ —, œuf à la coque, dur; իձուս նստել, couver.

*Ձուազեղ, Ձուածեղ V. Ձուարդ.

Ձուալից a. œuvé.

Ձուածին a. ovipare.

Ձուածու, աց s. pondeuse.

Ձուածութիւն s. ponte.

Ձուակերպ adj. ovalaire, ovoïde.

Ձուաձեւ a. ovale.

Ձուավաճառ, աց s. marchand d'œufs.

Ձուարան, ի s. ovaire.

Ձուարդ s. omelette.

Ձուլած, ոյ s. fonte.

Ձուլածոյ, ից a. fondu, de fonte; s. fonte, ouvrage en métal fondu.

Ձուլական a. fusible.

Ձուլականութիւն sm. fusibilité.

Ձուլարան, աց s. fonderie; lingotière.

Ձուլեմ, եցի va. fondre, mettre en fusion; exécuter en fonte; geler, rendre solide, endurcir.

Ձուլելի a. fusible.

Ձուլիչ, Ձուլող s. fondeur.

Ձուլումն s. fonte.

Ձուկն, ձկանց s. poisson; astr. poisson; — որսալ, pêcher, aller à la pêche; — խորովել՝ տապկել, griller, frire du —; ձկան ou ձկի ականջ, V. Ձկնականջ.

Ձունձ, ձնձոյ V. Գրգլեակ.

Ձրավաստակ a. qui travaille gratis.

Ձրի, րոյ s. gratuité; a. gratuit; adv. gratuitement, gratis.

Ձրիաբար V. Ձրի adv.

Ձրիավարժ, ից s. boursier, dont l'instruction se fait gratis.

Ձրիատուր a. donné gratuitement, gratuit.

Ձրիութիւն s. gratuité.

Ձրձեմ, եցի va. déchirer, dévorer.

Ձրձիտ a. celui qui déchire, rapace.

Ձօն V. Ձօնի.

Ձօնարան, աց s. lieu d'offrande, autel.

Ձօնեմ, եցի va. offrir, présenter, dédier, consacrer.

Ձօնի, նեաց s. don, présent, offrande; ձօնիս առնել, offrir.

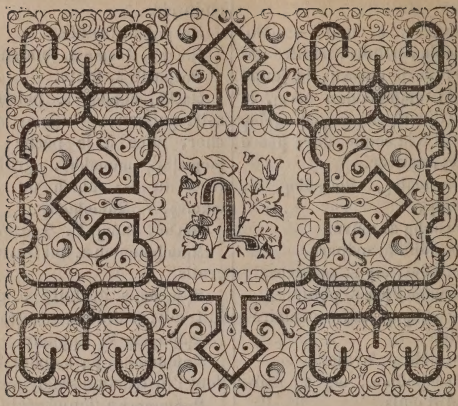

Ղ (ghad) s. dix-huitième lettre de l'alphabet et treizième des consonnes; quatre-vingt-dix, quatre-vingt-dixième.

Ղակիշ, կշի s. retranchement, camp; — ածել, faire des retranchements, retrancher, dresser un camp.

Ղամբար, աց sm. lampe, flambeau.

Ղամբարանշոյլ, Ղամբարափայլ a. flambant, brillant, éclatant.

Ղամբարեմ, բեցի va. éclairer par des flambeaux.

Ղամղայեալ a. brodé, galonné.

Ղանդանոն s. laudanum.

Ղաշիկ V. Ղակիշ.

Ղարիկոն, աց s. agaric.

Ղեակ, Ղեկ, եկաց s. gouvernail, timon; rame, aviron.

Ղեկավար, աց s. timonier; fig. directeur, chef.

Ղեկավարեմ, եցի va. gouverner, manœuvrer, diriger un vaisseau; fig gouverner, diriger.

Ղեկավարութիւն s. l'action de manœuvrer un vaisseau; direction, gouvernement.

Ղեղի V. Ղեղի.

Ղենջակ, աց s. linge, serviette; touaille, essuie-main.

Ղեր s. bot. souchet.

Ղերձ, ից s. colis.

Ղեւտական adj. lévitique; sm. Lévitique (troisième livre du Pentateuque).

Ղեւտացի s. lévite.

Ղեւտիկոն V. Ղեւտական s.

Ղողակ V. Լողակ.

Ղոյղ V. Լոյղ.

Ղորկ, etc. V. Ողորկ, etc.

Ղուղակ V. Լողակ.

Ղուղակեմ, եցի va. cacher; vn. se cacher.

Ղուղան, ի sm. cylindre; rouleau.

Ղուղիմ, ղեցայ vn. nager; se cacher.

Ղուբան V. Կուբան.

*Ղրկեմ, եցի va. envoyer, expédier.

*Ղրկուիմ, եցայ vn. être envoyé, expédié.

Ղօղակ, աց s. celui qui nage; celui qui se cache.

Ղօղանջանք V. Ղօղանջիւն.

Ղօղանջեմ, եցի vn. sonner, résonner, tinter; aboyer, japper, hurler; fig. aboyer.

Ղօղանջիւն, Ղօղանջումն s. bruit, son, tintement; aboiement, hurlement.

Ղօղեմ, եցի va. cacher; vn. se cacher.

Ղօղեցուցանեմ, ուցի va. cacher.

Ղօղիմ, ղեցայ vn. se cacher, se nicher, se tapir, se clapir; nager.

Ղօղկիմ, եցայ vn. se cacher.

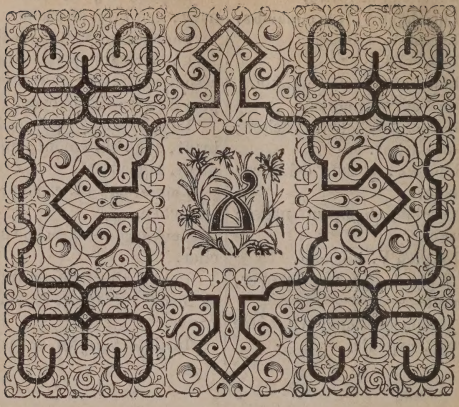

Ճ (djé) sm. dix-neuvième lettre de l'alphabet et quatorzième des consonnes; cent, centième.

Ճագար, ացս. lapin; մատակ —, lapine, hase; ձագ —ի, lapereau; որջ —ի, clapier; կաղկանձել —ի, clapir.

* **Ճաճխիմ** V. **Ճայճեմ**.

* **Ճաճեցնեմ** V. **Ճայճեցուցանեմ**.

* **Ճաճռտիմ** vn. se gercer, se fendiller, se fêler; craquer.

Ճախանոց, ացս. travail (machine de bois pour ferrer les chevaux vicieux).

Ճախարակ, ացս. tour (machine pour façonner le bois, etc.); poulie, bobine.

Ճախարակագործ a. tourné, façonné au tour.

Ճախարականեւ a. circulaire, rond.

Ճախարակաւոր V. **Ճախարակագործ**.

Ճախարակեայ adj. tourné, façonné au tour; fig. bien tourné, contourné, recherché, embelli.

Ճախարակեմ, եցի va. tourner, façonner au tour; fig. bien tourner, arrondir, façonner, orner, parer, embellir.

Ճախիճ V. **Ճաիճ**.

Ճախճախուտ a. marécageux.

Ճախր s. vol, essor, volée; cabriole, culbute; — ձիոյ, caracole; — առնուլ, prendre

son vol, son essor, son élan, voler, s'envoler; faire des cabrioles, cabrioler, culbuter, se glisser; — առնուլ ձիոյ, faire une caracole, caracoler.

Ճախրանք V. Ճախր.

Ճախրեմ, Ճախրիմ V. Ճախր առնում; բարձրագլուխ —, porter la tête haute, être victorieux, l'emporter sur.

Ճակաճան, աց a. paillard, luxurieux, débauché, libertin.

Ճակաճանութիւն s. paillardise, débauche, libertinage.

Ճակատ, ուց sm. front; — զօրու՝ բանակի, disposition d'une armée en ordre de bataille, ordre de bataille, bataille rangée, armée rangée en bataille; — գրոց, frontispice; — շինուածոց, façade, frontispice; եռանկիւնի —, fronton; — տալ՝ յարդարել, se ranger en ordre de bataille, présenter la bataille, attaquer, en venir aux mains avec les ennemis; ելանել ի—, s'engager dans un combat, attaquer; յառաջնում անդ Ճակատու, dans une première rencontre, combat; ի — հան ընդդէմ նոցա, il leur opposa...; անկանել ի Ճակատու, demeurer sur la place; զ— ի արկանել, se frapper le front; — առ —, face à face, vis-à-vis; — Ճաղատ խորշոմեալ՝ սպառնալից, front chauve, ridé, menaçant; — նորա նսեմանայ, son front se rembrunit; * Ճակին քրտինքովը դացը՝ ապրուստը Ճարել, gagner son pain, sa vie à la sueur de son front.

Ճակատագիր, գրաց s. destin, destinée, sort, fatalité; վեհ —, haute destinée.

Ճակատագրական a. fatal; s. fataliste.

Ճակատագրեմ, եցի va. prédestiner, destiner; յանմահութիւն Ճակատագրեալ, destiné à l'immortalité; Ճակատագրեալ է լինել սիրելի, sa destinée est d'être aimé.

Ճակատագրութիւն s. fatalisme.

Ճակատամարտ, իւ s. bataille rangée, bataille, combat, journée; օր —ի, jour du combat.

Ճակատամարտիմ, տեցայ vn. donner une bataille rangée, en venir aux mains avec les ennemis.

Ճակատամուղ a. qui défait l'armée ennemie, qui combat.

Ճակատայարդար, աց sm. agonothète, qui range une armée en bataille.

Ճակատատեղ, Ճակատատեղի, ւոյ s. le champ de bataille, camp.

Ճակատեմ, եցի . **Ճակատեցուցանեմ, ուցի** va. ranger ou mettre en bataille, disposer une armée en ordre de bataille, mettre son armée en rang.

Ճակատիմ, տեցայ vn. se ranger, se mettre en bataille, en rangs, en ordre de bataille, ranger son armée, en venir aux mains, aux prises.

Ճակնդեղ, ագ s. betterave.

Ճաի a. convenable, convenant, séant, propre; s. convenance; ի— adv. convenablement, à propos; ի— է, il convient, il est à propos; ի— լինել՝ գալ՝ պատահել, convenir à, être à propos, cadrer, s'adapter, s'appliquer, s'adresser, aller bien, s'ajuster parfaitement; չիցէ՞ ի—, ne convient-il pas? առաւել ի— գայ, il conviendrait mieux; ոչ ի— պատահէին ակնկալութեան նորա ելք գործոյն, les succès de l'affaire ne répondaient pas à son attente; ի— առնուլ, profiter de, tirer parti de; ի— Ճուէր նմա, ի— համարէր, il jugeait convenable, à propos; ոչ ի— Ճուեցաւ, il ne sembla pas juste, convenable de.

Ճաիաւոր V. Ճաի a.

Ճաիաւորեմ V. Ճաիեմ; — զգեստս, marier, assortir les couleurs.

Ճաիաւորութիւն s. convenance.

Ճաիեմ, եցի. Ճաիեցուցանեմ, ուցի va. rendre convenable, adapter, ajuster, rassortir.

Ճաիիճ, հճի sm. marais, marécage, bourbier.

Ճաիիմ V. իՃաի պատահել.

Ճաիողակի, Ճաիողապէս V. իՃաի adv.

Ճաիողութիւն s. convenance.

Ճաիուկ s. troupeau, troupe.

* Ճաղ V. Դագաղ.

Ճաղատ, etc. V. Կնտակ, etc.

Ճաոպատիմ V. Ճապատիմ.

Ճաճանչ, իցս, ագ s. éclat, rayon; — արբուսեան, ostensoire, soleil.

Ճաճանչագեղ, Ճաճանչազարդ a. radieux, rayonnant, éclatant, radiant, étincelant, brillant.

Ճաճանչաւէտ, Ճաճանչաւոր V. Ճաճանչագեղ.

Ճաճանչաւուխտ, Ճաճանչանաւուխտ adj. chatoyant, reluisant d'or et d'argent; s. broderie.

Ճաճանչեմ, եցի vn. luire, reluire, briller, étinceler, éclater.

Ճամարտակ, ագ s. charlatan.

Ճամարտակութիւն s. charlatanisme.

Ճամարտակեմ, եցի vn. faire du charlatanisme.

* Ճամբայ V. Ճանապարհ; — գալ, V. Զգաստանամ; —էն ելլել, se fourvoyer, dévier, s'égarer; — ելլել, se mettre en chemin, en route, s'acheminer; — բռնել, faire route, cheminer, voyager; —ն կտրել, couper le chemin; — բանալ, ouvrir le chemin, frayer la route; —ն գոցել, fermer le chemin; — բռնել, suivre un chemin, une route; se conduire; — դնել, mettre en route, expédier; V. Ճամբեմ.

Ճամբար, ագ s. camp, campement.

* Ճամբեմ, եցի va. renvoyer, remercier, congédier.

* Ճամբորդ V. Ճանապարհորդ.

*Ճամբորդութիւն V. Ճանապարհորդութիւն; — ընել, voyager.

Ճամկաւոր a. décoré, orné; brodé.

Ճամկաւորեմ, եցի va. décorer, orner; broder.

Ճամուկ, մկաց s. décoration, ornement; broderie.

Ճայ, ից s. geai; — ճղէ, le — cajole.

Ճայեակ, եկի s. choucas.

Ճայթեմ, եցի vn. éclater, petiller, craquer, faire explosion; crever; se fêler; se gercer; — յամբարտաւանութենէ՝ իկատաղութենէ, crever d'orgueil, de rage ou de dépit.

Ճայթեցուցանեմ, ուցի va. faire éclater, faire craquer; crever; fêler; gercer.

Ճայթիւն. Ճայթիք, թից. Ճայթումն s. éclat, cric-crac, crac, craquement, petillement, fracas, explosion.

Ճայիկ V. Ջամբիկ.

Ճայրոտեմ, եցի va. obscurcir, offusquer.

Ճայրոտութիւն s. obscurcissement de la vue.

Ճանաչական a. connu.

Ճանաչելի a. connaissable, reconnaissable.

Ճանաչեմ, ծանեայ, ծանիր, ծանուցեալ va. connaître, reconnaître, remettre, discerner, sentir; չ—, ne pas connaître, ne pas reconnaître, méconnaître; — զիրաւունս, entendre raison.

Ճանաչող s. connaisseur.

Ճանաչողութիւն s. connaissance; reconnaissance.

Ճանապարհ, աց s. route, chemin, voie; marché, débouché; voyage; voie, entremise, moyen; manière, méthode, procédé; — արքունի, grand chemin, chemin public; զճանապարհայն, dans le chemin, en chemin, chemin faisant; — առնել, faire chemin ou route, cheminer, voyager; frayer le chemin, la route; — արարեալ, chemin faisant; ի— անկանել, se mettre en route, en chemin, s'acheminer; փակել՝ խափանել զ—, encombrer le chemin; դնել ի—, mettre en route; ընդ ո՞ր —, par quel chemin? par quelle route? par où? ցուցանել զ—, montrer le chemin; տղմալից —, chemin boueux; աւուր միոյ —, durant une journée de chemin; — երկնից՝ առաքինութեան, le chemin du ciel, de la vertu; թիւրել զճանապարհս ուրուք, égarer les pas de qn.; գնալ զճանապարհս՝ զճանապարհ ուրուք, marcher dans les voies, sur les traces, sur les brisées de qn.; անգնաց՝ անկոխ —, chemin impraticable.

Ճանապարհագնաց sm. adj. voyageur.

Ճանապարհագնացութիւն s. voyage.

Ճանապարհակից s. compagnon de voyage.

Ճանապարհակիցք s. carrefour.

Ճանապարհակցիմ, կցեցայ vn. voyager, faire route ensemble, être compagnon de voyage.

Ճանապարհակցութիւն sm. voyage fait de compagnie.

Ճանապարհացոյց, ցուցի s. qui montre le chemin, guide, conducteur; — լինել, montrer, indiquer le chemin, guider, diriger.

Ճանապարհորդ, ից s. voyageur.

Ճանապարհորդակից s. compagnon de voyage.

Ճանապարհորդարան, աց s. itinéraire.

Ճանապարհորդեմ, եցի. Ճանապարհորդիմ, դեցայ vn. faire route, cheminer; voyager, faire un voyage.

Ճանապարհորդութիւն sm. voyage.

Ճանբակ sm. calamba, calambac.

Ճանդան, Ճանդի s. sandal.

Ճանգ, Ճանկ, աց s. griffe, ongle, patte; crochet, croc, crampon, grappin; * — ը մէկուն վերայ դնել, —ն անցունել, jeter, mettre le grappin sur qn.

* **Ճանկռտեմ**, եցի va. égratigner, écorcher.

Ճանճ, ից s. mouche.

Ճանճաներմակ a. tacheté de blanc et de noir, moucheté; — ձի, cheval moucheté.

Ճանճիկ s. moucheron, petite mouche.

Ճանճիւն s. les mouches.

Ճանճկէն V. Ճանճաներմակ.

* **Ճանճվան** V. Քշոց.

* **Ճանչնամ** V. Ճանաչեմ.

* **Ճանչցնեմ**, ցուցի va. faire connaître.

Ճաշ, ոյ s. dîner; dîner, repas, festin; — առնել, donner à dîner; — գործել, préparer le dîner; — անպաճոյճ, repas simple.

Ճաշագործ, աց s. celui qui donne un dîner.

Ճաշաժամ, ու s. l'heure de dîner, de repas.

Ճաշակ, աց s. goût, saveur; dégustation, gustation, essai; verre à boire, tasse, coupe; առնուլ զ—, goûter, déguster; ոչ եւս առնուլ զ— սիրոյ մտերմութեան, être dégoûté de l'amitié; դուզնաքեայ —, faible essai.

Ճաշակական a. gustatif.

Ճաշակակից V. Ճաշակից.

Ճաշակաւորութիւն s. dégustation; V. Ճաշակելիք.

Ճաշակելի a. qu'on peut goûter; celui qui goûte, mange.

Ճաշակելիք, լեաց s. goût, sens du goût.

Ճաշակեմ, եցի va. goûter, déguster; — զմահ, mourir; — զքաղցրութիւն խաղաղութեան, goûter les douceurs de la paix.

Ճաշակեցուցանեմ, ուցի va. faire goûter, faire manger.

Ճաշակից s. qui dîne ensemble, convive, commensal.

Ճաշակումն s. action de goûter, dégustation; action de manger.

Ճաշատեղ, աց. Ճաշատուն, տանց. Ճաշարան, աց s. salle à manger, réfectoire.

Ճաշեմ, եցի va. dîner; — արտաքս, — en ville.

Ճաշիկ s. petit dîner.

Ճաշոց, ի s. missel.

Ճապաղ a. dispersé, répandu, diffus; s. rang, rangée.

Ճապաղեմ, եցի va. disperser, répandre, dissiper; dissiper, distraire; — իմ vn. se disperser, se répandre; s'occuper de, s'appliquer à; se distraire, se dissiper.

Ճապաղիք, ղեաց s. effusion, écoulement; — արեան, effusion de sang, massacre; արեան Ճապաղիս հեղուլ, Ճապաղիս արեան գործել, répandre le sang, verser ou faire couler le sang; բազում — արեան գործեցան իճակատամարտին, il y eut beaucoup de sang répandu dans cette journée.

Ճապաղումն s. dispersion; effusion; distraction; dissipation.

Ճապատիմ, տեցայ vn. se tortiller, s'entortiller, s'allonger, se plier autour, s'entrelacer.

Ճապուկ a. tortueux, sinueux, tortillé; souple, flexible; ընդ —, se glissant, à la hâte; ընդ — անցանել, s'introduire, s'insinuer, passer rapidement.

Ճառ, ից s. discours, allocution, dissertation, harangue; traité, narration, récit; — բարոյական, homélie; — արկանել, prononcer ou faire un discours, parler; — արկեալ խօսել, discourir, pérorer, s'entretenir sur; գրել զՃառս պատմութեանց ուրուք, écrire l'histoire de qn.

Ճառագայթ, ից s. rayon, éclat; —ս արձակել, rayonner, lancer, jeter ou envoyer des rayons.

Ճառագայթաբեր adj. qui porte une couronne de rayons.

Ճառագայթաձեւ a. en forme de rayon, rayonnant, radié.

Ճառագայթածիգ, Ճառագայթաշոյլ, Ճառագայթարձակ a. rayonnant, qui lance des rayons, qui jette de l'éclat, radiant.

Ճառագայթատեսիլ, Ճառագայթաւէտ, Ճառագայթաւոր, Ճառագայթափայլ a. rayonnant, radieux, brillant.

Ճառագայթեմ, եցի vn. rayonner, briller, éclater.

Ճառագայթումն s. rayonnement, radiation.

Ճառագլուխ, լխի s. chapitre.

Ճառագրեմ, եցի va. écrire, décrire.

Ճառական a. de discours; dit, traité, exprimé; littéral; — իմաստք, sens littéral.

Ճառակցեմ, եցի va. écrire, raconter ensemble.

Ճառասաց s. déclamateur.

Ճառասացութիւն s. déclamation.

Ճառատեմ, եցի vn. décla-

mer, faire de belles phrases, débiter, parler en déclamateur.

Ճառեմ, եցի va. faire un discours, discourir, traiter; raconter, réciter, parler, dire, rapporter.

Ճառընտիր, տրի s. choix des discours.

Ճատրակ, Ճատրկուց sm. échecs; — խաղալ, jouer aux —.

Ճար sm. remède, moyen, expédient; չիք —, nչ գոյ —, il n'y a pas de remède, il n'y a pas moyen, c'en est fait; — գտանել, — եւ Ճարակ գտանել, trouver un moyen, un remède, s'aviser d'un moyen; *գլխուն —ը տեսնել, trouver un moyen d'existence, se procurer un asile; V. Ճարակ.

Ճարակ, ագ s. pâture, pâturage, fourrage; fig. pâture, aliment, nourriture, proie; V. Ճար; իրոյ — լինել՝ մատնիլ, être dévoré par le feu, par les flammes, être la proie des flammes, brûler; սրոյ — լինել՝ մատնիլ, périr par le glaive; սրոյ — տալ, faire mourir; բազմախողխող երկաթոյն նա տայր ի—, il moissonnait par le fer tranchant; — լինել, être la proie de, en proie à; Ճար եւ — առնել, trouver un remède; réparer; իմաստութիւն — է սրտի իմոյ, la sagesse nourrit mon cœur; գիտութիւնք — են մտաց, les sciences sont l'aliment de l'esprit; — տալ հերձուածոց, entretenir, fomenter les divisions; առ ի— ախտից, pour alimenter; flatter les passions.

Ճարակաբոյս, բուսոյ sm. plante fourragère.

Ճարակաշատ a. herbeux.

Ճարակատր a. qui paît, qui pâture, paissant, broutant.

Ճարակեմ, եցի va. faire paître, mettre en pâture; fig. dévorer, attaquer, dévaster, consumer; vn. pâturer, brouter, paître, repaître de, se repaître, manger; s'étendre, se propager, se répandre, s'enraciner; յանհնարինս Ճարակէը իսիրտս նոցա, une plaie profonde s'envenimait dans leurs cœurs; որ յոսկերս նորա Ճարակէը, qui se glissait jusque dans la moelle de ses os; բոցն հողմավար ծաւալեալ Ճարակէը, la flamme poussée par le vent s'avançait toujours.

Ճարակեցուցանեմ, ուցի va. faire paître.

Ճարակիմ V. Ճարակեմ.

*Ճարեմ, եցի va. procurer, trouver, s'aviser; V. Ճակատ.

Ճարճատիմ, տեցայ vn. éclater, craquer, se briser par éclats, petiller, décrépiter.

Ճարճատիւն, Ճարճատումն s. craquement, éclat, petillement, crac, cric-crac, crépitation.

Ճարմանդ, ի s. agrafe, boucle; — գրոց, fermoir; խառնել զոզսն ընդ Ճարմանդսն, agrafer.

Ճարմանդեմ, եցի va. agrafer.

Ճարճրուկ s. bot. pissenlit.

Ճարպ, ոյ, ի s. graisse ; suif ; a. gras ; — խոզենի, lard ; — խոզենի հալեալ, saindoux ; օծանել —ով, graisser ; բառնալ զճարպն, dégraisser.

Ճարպապարարտ, Ճարպաւոր adj. graisseux, plein de graisse, adipeux.

*Ճարպիկ, Ճարպիկութիւն V. Ճարտար, Ճարտարութիւն.

Ճարպովին adv. avec sa graisse.

Ճարտասան, ի s. orateur, rhéteur ; éloquent.

Ճարտասանական a. oratoire.

Ճարտասանեմ, եցի vn. parler en orateur, avec éloquence, faire de belles phrases.

Ճարտասանութիւն s. rhétorique, art oratoire ; éloquence.

Ճարտար, աց s. artiste, maître, expert ; ingénieur ; a. adroit, habile, industrieux, ingénieux ; adv. bien, à fond, parfaitement ; — գիտել, savoir bien, à fond ; — իքանդակագործութիւն, qui excelle dans la sculpture ; — իկեղծաւորել, adroit à dissimuler.

Ճարտարաբան, Ճարտարաբանեմ, Ճարտարաբանութիւն V. Ճարտարախօս, Ճարտարախօսեմ, Ճարտարախօսութիւն.

Ճարտարաբար adv. adroitement, d'une manière habile, ingénieusement.

Ճարտարագէտ s. bon connaisseur, expert ; ingénieur.

Ճարտարագիտութիւն sm. génie.

Ճարտարագոյն adv. mieux ; — գիտել, savoir mieux.

Ճարտարագործ s. maître, artiste ; a. fait avec adresse, avec art, bien fait, ingénieux.

Ճարտարադէտ a. qui observe bien, très-éveillé.

Ճարտարախաբ adj. qui trompe bien.

Ճարտարախօս, աց a. s. orateur ; qui parle bien, qui a le talent de la parole, éloquent, disert.

Ճարտարախօսեմ vn. parler bien, avec éloquence, en orateur.

Ճարտարախօսութիւն s. talent de la parole, éloquence ; élégance ; —ք, avec éloquence, disertement.

Ճարտարակ, աց a. adroit, habile.

Ճարտարաձիգ a. qui tire bien, avec beaucoup d'adresse.

Ճարտարամիտ adj. industrieux, ingénieux.

Ճարտարամտեմ, եցի vn. s'ingénier, chercher des expédients, s'aviser de, imaginer, inventer, s'étudier ; sophistiquer, subtiliser, discuter.

Ճարտարամտութիւն sm. adresse d'esprit.

Ճարտարանամ, ացայ vn. devenir adroit, habile, industrieux ; s'ingénier, inventer.

Ճարտարանկան a. qui peint bien.

Ճարտարանկար adj. peint avec art.

Ճարտարանք, նաց s. invention ingénieuse, affectation, artifice, argutie.

Ճարտարապետ, ացս. architecte; maître, auteur; a. très-habile, très-adroit.

Ճարտարապետական a. architectural.

Ճարտարապետեմ, եցի va. être architecte, être l'architecte de, bâtir, construire avec art, avec adresse.

Ճարտարապետութիւն s. architecture; art, habileté.

Ճարտարապէս adv. habilement, adroitement.

Ճարտարասան, etc. V. **Ճարտասան,** etc.

Ճարտարասոյզ adj. artificieux, captieux.

Ճարտարարուեստ V. **Ճարտարագործ.**

Ճարտարացուցանեմ, ուցի va. rendre adroit, industrieux.

Ճարտարեմ, եցի va. s'ingénier, chercher des expédients, s'aviser de, inventer, faire; user de ruses, de détours.

Ճարտարխօսութիւն V. **Ճարտարախօսութիւն.**

Ճարտարմտեմ V. **Ճարտարամտեմ.**

Ճարտարմտութիւն s. artifice, industrie, sophisme, subtilité.

Ճարտարութիւն sm. art, adresse, habileté, dextérité; industrie; artifice, ruse, subtilité, détour; sagesse, science, intelligence, génie; —ք, adroitement, avec adresse, artificieusement; մշակական՝ ձեռագործ՝ տուրեւառիկ —, industrie agricole, manufacturière, commerciale.

Ճարտուկ, Ճարտրուկ a. pie, gris pommelé; — ձի, cheval pie; — ճանճկէն, rubican, rouan.

Ճգնազգեաց, Ճգնազգեցիկ a. qui mène une vie austère, ascète; — կեանք, vie pénitente.

Ճգնաժամ, ուս. crise.

Ճգնական a. pénible, laborieux, critique, dangereux.

Ճգնակից s. compagnon de travail, de peine, de souffrance.

Ճգնասէր a. qui aime la vie austère, les peines.

Ճգնարան, ի s. ermitage.

Ճգնաւոր, ացսm. ermite, solitaire, anachorète; martyr; qui fait des efforts, qui travaille; combattant, athlète.

Ճգնաւորական a. ascétique; pénible, laborieux; — կեանք, vie ascétique.

Ճգնաւորիմ V. **Ճգնիմ.**

Ճգնաւորութիւն s. vie d'ermite, vie ascétique.

Ճգնեմ, եցի va. donner de la peine, tourmenter, forcer, presser; mettre en danger.

Ճգնիմ, նեցայ vn. se donner beaucoup de peine, se donner de la peine, se fatiguer, travailler, endurer, faire avec peine, avec effort, employer toutes ses forces, souffrir de rudes travaux; se mettre en

danger, risquer, courir le risque; s'adonner à la vie ascétique, mortifier ou affliger son corps; combattre, résister; s'efforcer, tâcher, faire un effort, des efforts, s'étudier, s'attacher, s'appliquer sérieusement à.

Ճգնողական V. **Ճգնական**.

Ճգնութիւն s. peine, travail, fatigue; labeur; danger; risque; effort; combat, lutte, résistance; vie austère ou ascétique, austérité; mortification, macération; — մահու, agonie.

Ճգնումն V. **Ճգնութիւն**.

Ճգռունք V. **Ճիգն**.

Ճեղ a. qui a le front chauve; s. V. **Ճիւղ**.

Ճեղանակ, Ճեղենակ ag s. aigrette de casque.

Ճեղութիւն s. difformité de celui qui est chauve sur le front.

***Ճեղք** s. fente.

Ճեղքեմ, եցի va. fendre, gercer, crevasser; couper, tailler, inciser, faire une incision, tailler; diviser, séparer, déchirer; —իմ vn. se fendre; se séparer.

Ճեղքուած, ոց s. fente, fissure, crevasse, gerçure; coupure, incision, taillade, entaille, déchirure; rupture, ouverture.

Ճեմ, ից, ով, օք s. promenade, tour, marche; — առնուլ ou գբօսնուլ ի—, se promener, faire un tour, faire un tour de promenade; —ք նազելիք, démarche languissante; — գնեմի, en se promenant.

Ճեմական, աց s. péripatéticien; académicien; —ոն, style académique.

Ճեմականութիւն s. péripatétisme.

Ճեմարան, աց s. promenade, promenoir; école péripatéticienne; académie, institut; գաղղիական —, l'Académie française; — բանասիրական գիտութեանց, l'Académie des belles-lettres, des sciences; —ք, marche, démarche.

Ճեմարանական adj. académique; — նիստ, séance —.

Ճեմեակ, Ճեմիկ s. trottoir.

Ճեմելի, լոյ, լեաց s. promenade, promenoir, terrasse; promenade, marche; ծառատունկ —, avenue, boulevard.

Ճեմեմ V. **Ճեմիմ**.

Ճեմեցուցանեմ, ուցի va. promener, faire promener.

Ճեմիմ, մեցայ vn. se promener, faire un tour, faire un tour de promenade.

Ճեմիշ sm. lieux d'aisances, les lieux, cabinet; երթալ ի—, aller aux lieux, à la garde-robe, au cabinet.

***Ճենճ** V. **Ճենճեր**.

Ճենճեր, ոց, աց s. la fumée, la vapeur de la viande et de la graisse brûlées, graisse.

Ճենճերաձոտ a. qui exhale une odeur de graisse.

Ճենճերեմ, եցի va. exhaler une odeur de graisse, de viande rôtie; brûler; sacrifier; —իմ

vn. brûler, se brûler; ճենճեբեսցի զոհ քո, que votre sacrifice soit agréable; — յիշատակաւ սիրոյ ուրուք, languir.

Ճենճերոտիմ, տեցայ vn. être plein de fumée et de graisse.

Ճեպ, ոյ ou ի, ով s. hâte, diligence, empressement; — զճեպի, — ի ճեպոյ, ճեպով. à la hâte, en toute hâte, avec précipitation; —ս կացուցանել, hâter, presser; —շտապոյ, empressement, hâte.

Ճեպեմ, եցի va. hâter, presser, expédier, précipiter; — զընթացս, redoubler ses pas; vn. V. Ճեպիմ.

Ճեպեցուցանեմ V. Ճեպեմ va.

Ճեպընթաց, ից a. qui court vite; s. diligence (voiture); — լինել, courir vite.

Ճեպիմ, պեցայ vn. se hâter, se dépêcher, s'empresser.

Ճետ, ից s. race, descendants, postérité.

Ճերմակ a. V. Սպիտակ; — երիվար, cheval blanc.

Ճերմակաձի s. cheval blanc; a. qui a un cheval blanc.

Ճերմակեղէն s. linge; *—ը փոխել, changer de —.

Ճեւեղիկ s. loup-garou.

*Ճզմեմ V. Ճմլեմ.

Ճիգն, ճգունք, ճգանց s. effort, tentative, contention, tour de force; travail, peine; fatigue, souffrance; danger, péril, crise; difficulté à surmonter, combat, lutte; — ի—, l'un après l'autre, à côté; զամենայն — յանձին ունել՝ թափել ou իմէջ առնուլ, բազում ճգունս առնել, redoubler d'efforts, faire tous ses efforts, faire un effort surnaturel; — դնել, faire un effort, s'efforcer; դնել զյետին —, faire un dernier effort; յետին ճգամբք զուն գործել, faire les derniers efforts; ճգունք մարտի, les travaux de la guerre; տանել մեծամեծ ճգանց, soutenir de grands combats; ամենայն ճգամբք, de tous ses efforts.

*Ճիզուիտ a. jésuite.

*Ճիզուիտական adj. jésuitique.

*Ճիզուիտութիւն s. jésuitisme.

Ճիկ s. cri; — հանել, faire, jeter un cri, le moindre cri ouvrir la bouche.

Ճիղ, ճղի V. Ճիւղ.

Ճիղմ a. jeune, tendre; — հասակ, jeune âge.

Ճինի V. Ճնի.

Ճիշդ a. exact, juste, ponctuel, précis, strict, rigoureux; adv. V. Ճշդիւ.

Ճիչ, ճչոյ, չով ou չիւ s. cri, vagissement, criaillerie, crierie, clameur, vocifération; — առնուլ՝ բառնալ ou զճչի հարկանիլ, crier, criailler, pousser ou jeter un cri, pousser des vagissements, des hurlements; — բարձեալ աղաղակել, jeter des cris perçants, vagir; աղիողորմ —, cri pitoyable.

Ճիչեմ V. Ճչեմ.

Ճիպռ, ճպռոյ V. Թիժ.

Ճիռ, ճռոց s. grappillon.

...ո, ճտի V. Վիզ.

...ճիտակ, ակ s. collier.

Ճիրան, նունք, նաց s. griffe, serre, ongle, patte.

Ճիրանաւոր adj. qui a des griffes.

*Ճիւ ou Ճիվ V. Ոտն ou Սրունք.

Ճիւաղ, աց s. monstre; —ք դժոխայինք ou դժոխազնեայք, les Furies.

Ճիւաղաբարոյ,ից adj. qui a un caractère monstrueux, monstre.

Ճիւաղական a. monstrueux.

Ճիւաղութիւն s. monstruosité.

Ճիւղ, ոց s. branche, rameau; tige, souche; ճճիւղս բաժանիլ, se ramifier.

Ճիւղագրութիւն sm. généalogie.

*Ճխամ V. Խայտամ.

*Ճկեմ, եցի va. plier, ployer, courber, fléchir.

Ճկոյթ V. Ճկոյթ.

*Ճկուն a. flexible, souple; — բնութիւն, humeur pliable, caractère pliant.

Ճղեմ V. Ճճուեմ.

Ճղճասիրտ, Ճղճիմ a. avare, tenace, mesquin, chiche.

Ճղճղկէն a. divisé en plusieurs branches, fourchu.

Ճղճմճիմ, Ճղմճմճիմ, ճեցայ vn. faire l'avare, être tenace.

Ճղուղ s. rouet.

Ճղփիւն, Ճղփումն s. murmure des eaux, bruit des ondes.

Ճճեկեր a. mangé des vers, vermoulu, véreux.

Ճճի, ճճոյ ou ճճւոյ, ճճեաց s. ver, vermine, vermisseau; reptile.

Ճճուեմ, եցի vn. pépier, ramager.

Ճմլած V. Ճմլումն.

Ճմլեմ, եցի. Ճմլեցուցանեմ, ուցի va. fouler, presser, froisser, comprimer, pressurer, écraser; contusionner, meurtrir, froisser, faire une contusion; fig. opprimer, accabler; — զսիրտ, briser, serrer le cœur; —զսիրտ իգորով, attendrir le cœur; ճմլեցաւ սիրտ ընդ, son cœur fut ému, s'attendrit; ո՞չ իսկ սիրտք մեր ճմլէին իմեզ, n'est-il pas vrai que notre cœur était touché? ճմլէր զսիրտ նորա, lui donnait un cuisant repentir; — զպտուղս, cotir.

Ճմլիմ, եցայ vn. être foulé, pressé, comprimé; ճմլի սիրտ իմ, le cœur me serre.

Ճմլումն s. foulure, froissure, froissement; contusion, meurtrissure; — սրտի, serrement; — պտղոց, cotissure.

*Ճմրդկեմ, եցի va. chiffonner, froisser; —իմ vn. se chiffonner, se froisser.

Ճնճղուկ, ղկաց s. moineau, passereau, pierrot; — ճճուէ՝ ճռուողէ, le — pépie.

Ճնշական a. compressible.

Ճնշականութիւն s. compressibilité.

Ճնշեմ, եցի. Ճնշեցուցանեմ, ուցի va. presser, pressurer, exprimer, serrer, comprimer; réprimer, menacer, mortifier.

fouler, opprimer, oppresser; — զմարմին, dompter, macérer ou mortifier la chair.

Ճնշելի a. compressible.

Ճնշիմ, եցայ vn. être pressé, comprimé, opprimé.

Ճնշումնիւն, Ճնշումն s. pression, compression, dépression, serrement; — մարմնոյ, mortification, macération.

Ճշգիտ, գրտի a. exact, juste, frappant, régulier, ponctuel, précis, catégorique, rigoureux; V. Ճշգրտիւ; — ասել՝ ասելով, à proprement parler.

Ճշգրտաբան, ից adj. véridique.

Ճշգրտաբանեմ, եցի va. dire exactement la vérité.

Ճշգրտաբանութիւն s. véridicité; acribologie.

Ճշգրտագործ a. qui est tout à fait le pareil, exactement pareil.

Ճշգրտահան, ից a. parfaitement ressemblant, frappant; qui attrape parfaitement la ressemblance; — կենդանագիր, portrait parlant.

Ճշգրտապատում V. Ճշմարտապատում.

Ճշգրտեմ, եցի va. vérifier, préciser, examiner ou étudier à fond, s'informer exactement, s'informer de la vérité d'un fait, s'assurer; régler, régulariser; faire avec le plus grand soin; — յոք, appliquer à qn.

Ճշգրտեցուցանեմ, ուցի va. faire exactement semblable, imiter exactement, donner une ressemblance fra

Ճշգրտիւ V. Ճշդիւ.

Ճշգրտութիւն s. exactitu ponctualité; justesse, précision

Ճշդագնող, աց s. qui débat le prix, qui marchande.

Ճշդապահանջ a. qui exige ou qui est exigé exactement, rigoureux, rigide, sévère.

Ճշդավաճառ, աց adj. qui vend avec une exactitude rigoureuse.

Ճշդեմ, եցի va. épargner, lésiner; ajuster; V. Ճշգրտեմ.

Ճշդիւ adv. exactement, strictement, justement, juste, au juste, précisément, ponctuellement, à la lettre; rigoureusement; — գտակաւ, d'une manière exacte, exactement, au juste, de point en point.

Ճշդող a. parcimonieux.

Ճշդով V. Ճշդիւ.

Ճշդութիւն s. épargne, parcimonie, lésine; exactitude, ponctualité; justesse, précision; rigueur; ճատուցանել բազում —ի, payer ric-à-ric, avec une exactitude rigoureuse.

Ճշմարիտ, բտից, աց a. vrai, véritable, réel; véridique, franc, sincère; adv. vrai, vraiment, véritablement, réellement; ճշմարի՞տ իցէ, est-il vrai? — է, il est vrai; — են իրքն, la chose est vraie, est avérée; — արիութիւն, le vrai courage.

Ճշմարտաբան, ից a. véridique.

Ճշմարտաբանեմ, եցի vn.

dire vrai, dire la vérité, être véridique.

Ճշմարտաբանութիւն s. véridicité, véracité.

Ճշմարտագոյն V. **Ճշմարիտ** adv.

Ճշմարտադատ a. qui juge équitablement, juste, équitable.

Ճշմարտախօս, աց a. véridique.

Ճշմարտախօսեմ V. **Ճշմարտաբանեմ.**

Ճշմարտախօսութիւն s. véridicité, véracité.

Ճշմարտակորոյս adj. qui a perdu la vérité, éloigné de la vérité, faux.

Ճշմարտահաւատ, ից a. qui a une vraie croyance, croyant, fidèle.

Ճշմարտապաշտ, ից a. qui adore la vérité.

Ճշմարտապաշտութիւն sm. adoration, culte de la vérité.

Ճշմարտապատում adj. qui raconte d'une manière vraie, véridique; raconté d'une manière vraie.

Ճշմարտապէս V. **Ճշմարիտ.**

Ճշմարտասէր a. qui aime la vérité, ami de la vérité, franc, sincère.

Ճշմարտասիրաբար adv. par goût pour la vérité, sincèrement.

Ճշմարտասիրութիւն sm. amour de la vérité, véracité, sincérité.

Ճշմարտատեաց a. qui hait, déteste la vérité.

Ճշմարտատես a. qui voit la vérité, qui voit réellement.

Ճշմարտատեսիլ, Ճշմարտատիպ a. vrai, réel, exact, frappant.

Ճշմարտաքարոզ a. qui prêche la vérité.

Ճշմարտացուցանեմ V. **Ճշմարտեմ.**

Ճշմարտացուցիչ s. qui vérifie, vérificateur.

Ճշմարտեմ, եցի. Ճշմարտեցուցանեմ, ուցի va. avérer, vérifier, certifier, justifier, confirmer, assurer, prouver.

Ճշմարտիւ adv. en vérité, à la vérité, vrai, au vrai, vraiment, véritablement, conformément à la vérité, réellement, en conscience.

Ճշմարտութիւն s. vérité; véracité; réalité; sincérité; —ք V. **Ճշմարտիւ**; **առնել զ—**, blesser la vérité; **ամենայն ճշմարտութեամբ ասել զ—**, dire la vérité tout entière; — **իրաց**, le fond des choses; **բուն —**, pure vérité.

Ճշմարտուսոյց adj. qui enseigne la vérité.

Ճշտութիւն V. **Ճշդութիւն.**

* **Ճոճ** V. **Ծայր.**

Ճոխ, աց, ից a. puissant, influent, grand, maître, grand seigneur; opulent, riche, pompeux; riche, abondant, copieux, ample; **ճոխս ելանել**, marcher fièrement.

Ճոխաբան adj. éloquent, disert; — **լինել**, V. **Ճոխաբանեմ.**

Ճոխաբանեմ, եցի vn. parler avec autorité ; amplifier, parler beaucoup.

Ճոխաբանութիւն s. amplification.

Ճոխաբար, Ճոխագոյն adv. impérieusement, avec autorité; amplement, richement.

Ճոխաճանութիւն s. faste, train.

Ճոխանամ, ացայ vn. prendre, avoir ou exercer de l'autorité, de l'ascendant, un grand ascendant, de l'empire sur qn., dominer sur, avoir de l'empire sur, primer, l'emporter sur ; faire le maître, le grand seigneur, se donner de grands airs, trancher du grand seigneur, prendre des airs de grandeur, s'enorgueillir ; être riche, abondant en, s'enrichir, faire fortune ; — կործանմամբ այլոց, bâtir sa fortune sur la ruine d'autrui.

Ճոխացուցանեմ, ուցի va. enrichir, douer, orner ; — պարգեւօք, combler de biens.

Ճոխութիւն s. autorité, puissance, ascendant, empire, influence ; richesse, opulence ; մեծափարթամ —, grandes richesses.

Ճոխսիրութիւն s. ambition.

Ճողեմ, եցի va. arracher poil à poil, épiler.

Ճողոպրեմ, եցի va. sauver, délivrer, débarrasser ; — իմ vn. se sauver, se délivrer, se débarrasser ; մազապուր —, V. Մազապուր.

Ճողոպրումն s. délivrance.

Ճողփումն V. Ճղփումն.

Ճողքեմ, եցի va. déchirer, traîner.

Ճոպան, ագ s. corde.

Ճոռոմ a. emphatique, déclamatoire, plein d'emphase ; Ճոռոմս խօսիլ, V. Ճոռոմաբանեմ.

Ճոռոմաբան a. qui parle avec emphase, déclamateur, grand parleur.

Ճոռոմաբանեմ, եցի vn. parler avec emphase, déclamer, faire le grand parleur.

Ճոռոմաբանութիւն s. discours plein d'emphase, déclamation.

Ճոռոմանամ, ացայ vn. parler avec emphase, déclamer, pérorer.

Ճորտ, ի s. domestique.

Ճուղ V. Ճիւղ.

Ճուռակ ou Ճուրակ, ագ s. ornith. émerillon.

Ճչեմ, եցի vn. crier, criailler, pousser des cris.

Ճչիւն, Ճչումն s. cri, criaillerie, crierie, cri de douleur.

Ճչող a. s. criailleur, criard.

Ճպիռն, Ճպուռն, պուռն s. cigale ; — ճռճռայ, la — chante.

Ճռաբաղ s. grappilleur ; — առնել լինել, grappiller ; fig. ravager, détruire, exterminer.

Ճռաբաղեմ, եցի vn. grappiller.

Ճռաբաղութիւն s. grappillage.

*Ճռզած a. chétif, rabougri.

* Ճռնդամ V. Ճռնչեմ; Ճպիռն.

Ճռնչեմ, եցի vn. crier, produire un bruit strident, faire du bruit; ճռնչէ լիսեռն, l'essieu crie.

Ճռնչիւն s. cri, bruit.

Ճռուական երգ s. ramage, gazouillement.

Ճռուեմ, Ճռուղեմ, Ճռուողեմ, եցի vn. gringotter, pépier, ramager, roucouler, gazouiller, chanter.

Ճռուողումն s. gazouillement, ramage, gazouillis, chant.

* Ճվամ V. Հեծեմ.

Ճրագ, ացս. chandelle, lumière, flambeau; լուցանել՝ շիջուցանել՝ յարդարել զճրագն, allumer, éteindre, moucher la chandelle.

Ճրագաբերան, ացsm. bobèche.

Ճրագագործ, ացs. chandelier, fabricant de chandelles.

Ճրագալոյց, լուցի s. celui qui allume les chandelles; illumination la veille de Noël, de l'Épiphanie et de Pâques; — առնել, allumer la chandelle.

Ճրագակալ, Ճրագակիր s. chandelier; acolyte.

Ճրագարան, ացs. chandelier, candélabre, flambeau.

Ճրագու, ացs. suif, graisse.

Ճիփնի, նոյ, նւոյ s. camomille.

Ճօճ V. Ճօճան.

Ճօճական a. qui oscille, qui balance, oscillatoire.

Ճօճան, իs. oscillation, balancement; pendule (horloge); a. V. Ճօճական; — առնուլ, V. Ճօճեմ.

Ճօճանակ, ացs. pendule, balancier.

Ճօճեմ, եցի va. faire osciller, balancer, branler; — զնիզակ՝ զսուր՝ զգեղարդն, brandir une lance, une épée, branler le dard.

Ճօճեմական V. Ճօճական.

Ճօճիմ, ետցայ vn. osciller, se balancer, s'agiter.

Ճօճումն s. oscillation, balancement; astr. nutation.

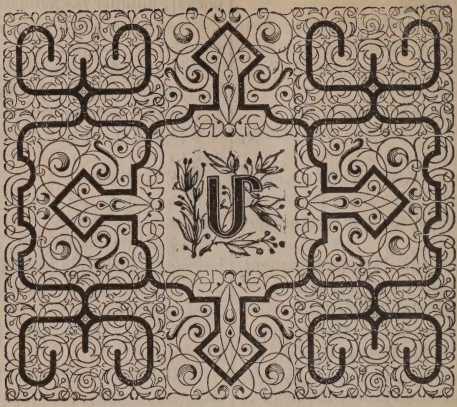

Մ (mèn) s. vingtième lettre de l'alphabet et quinzième des consonnes; deux cents, deux centième.

Մագաղաթ, ից s. parchemin.

Մագաղաթագործ, ացս sm. parcheminier.

Մագաղաթեայ a. de parchemin.

Մագարիկոն, իս. glouteron, bardane.

Մագիլ, գլացս. griffe, serre, ongle, patte.

Մագիստրիանոս, Մագիստրոս, ացս. magister, maître; chef, magistrat.

Մագիստրութիւն s. magistère; magistrature.

Մագլաւոր, ացս a. qui a des griffes.

Մագլեմ, Մագլցեմ, եցի vn. égratigner; griffer, s'agriffer; grimper, gravir.

Մագլցի adv. avec les griffes; — ելանել իվեր, grimper, gravir.

Մագնեսիա s. magnésie.

Մագնիս, ացս sm. aimant; fluide magnétique.

Մագնիսական a. aimantin; magnétique.

Մագնիսականութիւն s. magnétisme.

Մագնիսանամ, ացայ vn. s'aimanter; se magnétiser.

Մագնիսացումն V. Մագնիսումն.

Մագնիսացուցանեմ, ուցի va. aimanter; magnétiser.

Մագնիսացուցիչ a. magnétisant.

Մագնիսեմ V. Մագնիսացուցանեմ.

Մագնիսող sm. magnétiseur.

Մագնիսումն s. aimantation; magnétisation.

Մագոգ s. navette.

Մագսանենգ a. contrebandier.

Մագսանենգութիւն s. contrebande.

Մազ, ոց s. cheveu; poil, crin; V. Ձեր; *—ը կտրել, couper les cheveux; *ցաւէն ou յուսահատութենէն մազերը փրցնել՝ փետել, s'arracher les cheveux de douleur, de désespoir; *մէկը մազերէն քաշել, tirer qn. par les cheveux; *իրարու մազերը քաշել, se tirer les cheveux; *մազերը կ'երմկնան, ses cheveux blanchissent, commencent à grisonner; *մազերը ներկել, teindre les cheveux; *— մազի գալ, se prendre aux cheveux; գեղեցիկ՝ երկայն՝ կարճ՝ տափակ՝ գանգուր՝ դիզացեալ՝ խառնափնդոր՝ սեաւ՝ խարտեաշ՝ շագանակագոյն, աղեբէկ՝ սպիտակ՝ բարակ՝ կակուղ՝ եղոտ՝ կարծր —, de beaux, de grands ou de longs cheveux, cheveux longs, courts, plats, frisés, hérissés, épars, noirs, blonds, châtains, gris, blancs, fins, doux, gras, rudes.

Մազաբեր a. qui porte du poil, poilu; qui fait pousser les cheveux.

Մազագործ a. fait de cheveux, de poil.

Մազապուր՝ Մազապուրծ զերծանիլ ou ձողոպրիլ vn. échapper à la mort, manquer de mourir, l'échapper belle; քեւ մազապուր եղէ իմաֆուանէ, je vous dois la vie.

Մազդեղն, զանց s. perse, persan.

Մազեղ a. poilu, velu, chevelu.

Մազեղէն a. de cheveux, de poil, de crin; s. silice, haire.

Մազխիլ s. pince à épiler.

Մազկոխ՝ մերձ իմաֆ լինել, être bien bas, mourant, près de mourir, sur le point de mourir, se mourir, être au lit de la mort.

Մազմզուկք s. radicelles, chevelu.

Մազոտ V. Մազեղ.

Մազտաքէ, ի s. mastic.

Մաթեմատիկոս, աց s. mathématicien.

*Մաթուզ V. Խմորուկ.

*Մաթզենի V. Խմորկենի.

Մալեմ, եցի va. châtrer; écraser, broyer, briser, casser; mâcher.

Մալուխ, լխոյ s. chameau; câble, amarre.

Մալումն s. castration.

Մախազ, աց, ից a. lascif, lubrique.

Մախազութիւն s. lasciveté, lubricité, débauche.

Մախաճ, ոյ s. aiguille à passer; alène.

Մախաղ, ից s. bissac, valise, havre-sac, gibecière, sac; corbeille, panier; — ֆովուի, panetière.

Մախամ, ացի vn. envier, porter envie, jalouser.

Մախանք, նաց s. envie, jalousie; անարգ —, noire envie.

Մախիզ a. impur, sale.

Մախող a. envieux, jaloux.

Մախր V. Մաբխ.

Մած a. collé, attaché, adhérent, cohérent; caillé, coagulé.

Մածան a. gluant, glutinant, visqueux, tenace.

Մածանութիւն s. viscosité.

Մածանիմ, ծայ. Մածնում, ծեայ vn. se coller, s'attacher; se souder; se cailler, se coaguler, se figer.

Մածումն s. l'action de coller, collage; coagulation, conglutination, caillement.

Մածուն, ծնոյ s. caillé, lait caillé, caillebotte; — ֆախեմ, quatre coins; — խաղալ, jouer aux quatre coins.

Մածուցանեմ, ուցի va. coller, attacher; souder; cailler, coaguler, figer, conglutiner.

Մածուցիկ V. Մածան.

Մակ, Մակա prép. sur, à, vers, dans, après.

Մակաբերեմ, եցի vn. supposer.

Մակաբերութիւն s. supposition.

Մակաբանչութիւն s. épiphonème.

Մակագիր V. Վերնագիր.

Մակագրեմ, եցի va. intituler.

Մակագրութիւն V. Վերնագիր.

Մակալեզու a. épiglotte.

Մակածութիւն s. induction, conséquence.

Մակակէտ, կիտի s. virgule que l'on met derrière ou au-dessus d'une lettre (՝բ, ՝ղ)

Մակաղատեղ, ի s. parc aux moutons, bercail, bergerie.

Մակաղեմ, եցի. Մակաղուցանեմ, ուցի va. parquer, mettre dans un parc.

Մակաղիմ, ղեցայ vn. être parqué, parquer, se reposer ou se coucher, se répandre dans les pâturages.

Մական, ացի s. bâton.

Մականական խաղ s. tournoi, carrousel.

Մականուանեմ, եցի va. surnommer, intituler.

Մականուն, նուան s. surnom, prénom.

Մակարդ, ացի s. présure, coagulum.

Մակարդակ, ացի a. plan, plat; s. plan, surface plane.

Մակարդակաչափութիւն s. planimétrie.

Մակարդեմ, եցի va. coaguler, cailler, figer; — իմ vn. se coaguler, se cailler, se figer; մակարդի կաթն, le lait prend.

Մակացական a. scientifique.

Մակացող, Մակացու a. s. savant, instruit.

Մակեցութիւն s. science.

Մակբայ, ից s. adverbe.

Մակդիր, դրի a. adjectif, épithète, attribut.

Մակեղէն, ի s. boucherie, lieu ou l'on vend de la viande.

Մակեռակ, Մակեռորդ s. gramm. triphthongue.

Մակերեւոյթ, ուԹի s. surface, superficie, aire.

ՄակընԹացութիւն s. flux; — եւ տեղատուԹիւն, flux et reflux, la marée.

ՄակընԹրակ s. goûter.

Մակոյկ, կուկի, կաւ s. canot, nacelle, barque.

Մակուկավար, աց s. canotier.

Մակքառակ s. diapason.

Մահ, ու ou հուան, հուց s. mort, trépas, décès; massacre, tuerie, carnage; peste; մահու չափ, à mort, mortellement; aux dépens de sa vie, de sa propre vie; մերձ ի— լինել, se mourir, être sur le point de mourir, être à l'agonie, à l'extrémité, à son terme, à l'article de la mort, s'en aller, voir la mort de près; մահու պարտ առնել, condamner à mort; երԹալ ի—, aller à la mort; ի— մատնել, livrer à la mort, faire mourir; ածել մահունս, porter la mort; մահունք, les mortalités; իմահու եւ իկեանս, à la vie et à la mort; մահու վախճանիլ, mourir; մահու հասանել, rencontrer la mort; տալ ի—, faire mourir; ի— ընԹանալ, courir à la mort; հիւանդանալ ի—, être malade à la mort; խնդրել — անձին, souhaiter, désirer la mort; մահու սպանանել, faire périr; իդրունս մահու հասանել, être aux portes de la mort; երջանիկ՝ բռնական՝ յաւերժական՝ անճոռնոպելի՝ քաղաքական՝ բնական՝ ցաւագին՝ եղեռնական՝ աղետալի՝ ողբալի՝ յանկարծական՝ փառաւոր՝ սուրբ՝ քաղցր՝ գեղեցիկ՝ ամօնաալարտ՝ խայտառակ —, mort heureuse, violente, éternelle, assurée, civile, naturelle, douloureuse, tragique, funeste, déplorable, soudaine ou subite, glorieuse, sainte, douce, belle, honteuse, ignominieuse; աբհաւիրք մահու, les frayeurs, les affres de la mort; բնական մահուամբ մեռանել, mourir de sa belle mort; դիմագրաւ լինել՝ խիզախել ի—, affronter, braver la mort; երկնչել իմահուանէ, avoir peur de la mort, craindre, redouter la mort; օր մահուան իւրոյ, le jour de sa mort; *այս հիւանդը՝ հիւանդութիւնը մահուան կդառնայ, ce malade, cette maladie tourne à la mort; վէիճ մահու, arrêt de mort.

Մահաբեր, աց ou ից a. qui porte, qui donne la mort, mortifère, mortel, meurtrier, délétère, funeste, fatal.

Մահագոյժ, Մահագուշակ a. qui annonce la mort, funeste, fatal, funèbre.

Մահադեղ, ոյ s. poison.

Մահադէմ a. pâle, défiguré.

Մահազեկոյց V. Մահագոյժ.

Մահազէն a. dont les armes donnent la mort.

Մահաթոյն a. dont le poison donne la mort.

Մահալոյծ a. qui détruit la mort.

Մահածին a. qui engendre la mort, mortel.

Մահակ, ագ sm. bâton, massue.

Մահակից լինիմ vn. mourir avec; — առնել, faire mourir avec.

Մահակոն s. acajou.

Մահակոնեայ a. d'acajou.

Մահակուլ լինիմ vn. être englouti, enlevé par la mort.

Մահահամբոյր a. mortel, funeste, fatal.

Մահահանգիստ քուն sm. repos des morts.

Մահահանգոյն a. semblable à la mort.

Մահահոտ a. qui sent la mort, mortel.

Մահահրաւէր a. qui appelle la mort, à la mort.

Մահանամ, ացայ vn. mourir, périr; se mortifier.

Մահաշշուկ V. Մահագոյժ.

Մահաշունչ a. qui respire la mort, mortel.

Մահապարտ, ագ a. qui mérite la mort, condamné; — լինել, mériter la mort.

Մահապարտիմ, տեցայ vn. mériter la mort, être condamné à mort.

Մահապարտութիւն s. condamnation.

Մահառիթ a. qui cause la mort, mortel, meurtrier, délétère.

Մահատիպ a. semblable à la mort; — դէմք, visage pâle.

Մահատու, Մահաբար, աց a. qui donne la mort, mortel.

Մահարձան, աց s. monument, tombeau; tour, donjon.

Մահացան a. qui répand la mort.

Մահացեալ adj. mourant, mort; mortifié.

Մահացու, աց a. mortel, qui donne la mort; mortel, qui est sujet à la mort; — պատերազմ, combat à mort; — հիւանդութիւն՝ վէրք, maladie, blessure mortelle; — մեղք՝ թշնամի, péché, ennemi mortel; sm. mortel; —ք, les mortels.

Մահացումն s. mortification.

Մահացուցանեմ, ուցի va. faire mourir, mettre à mort; mortifier.

Մահացուցիչ a. qui fait mourir, meurtrier; mortifiant.

Մահաքուն a. de sommeil de mort.

Մահիկ, հկաց sm. lunule, croissant, corne de la lune; collier; — եղջիւրք, les croissants, les cornes de la lune.

Մահիճք, հճաց s. lit; երկաթի —, lit de fer; անկեալ դնել իմահիճս, s'aliter, garder le lit; իմահիճս մահու, au lit de mort, à l'agonie.

Մահկանացու V. Մահացու.

Մահկանացութիւն s. morta-

lité, condition de ce qui est sujet à la mort.

Մահճակալ a. alité.

Մահմետական a. s. mahométan, musulman.

Մահմետականութիւն s. mahométisme, islamisme.

Մահուչափ a. mortel, extrême; adv. — ատել, haïr à la mort, mortellement.

Մահտարաժամ sm. peste, contagion.

Մաղ, ից, աց s. crible, tamis, bluteau, blutoir, sas; — մեղուաց, rayon de miel; cellule, alvéole; * մաղէ անցուցանել, passer au crible.

Մաղաբախութիւն s. divination faite en frappant un tamis.

Մաղաղիմ, ղեցայ vn. se brûler.

Մաղաս, ոյ s. flegme, glaire, pituite, mucosité.

Մաղասալից V. Մաղասոտ.

Մաղասական a. pituitaire.

Մաղասաւոր, Մաղասոտ a. flegmatique, pituiteux, glaireux, muqueux.

Մաղատեսակ a. cellulaire, celluleux.

Մաղեմ, եցի va. tamiser, cribler, bluter, sasser.

Մաղզմայ, ից s. patène.

Մաղթանք, նաց s. prière, supplication, imploration; souhaits, vœux, félicitations.

Մաղթեմ, եցի vn. prier, supplier, implorer, demander en priant; souhaiter, former des vœux, féliciter; բարիս — ումեք, souhaiter du bien à qn., faire des vœux pour sa prospérité.

Մաղթողական a. fait pour supplier, en forme de supplication; de souhait, de félicitation.

Մաղկատեմ, եցի va. mordre; piquer.

Մաղձ, ի, ոյ s. bile, fiel; fig. bile, fiel, colère.

Մաղձադեղ s. émétique.

Մաղձալից a. bilieux.

Մաղձախտ s. choléra.

Մաղձախտական a. cholérique.

Մաղձական a. biliaire.

Մաղձայոյզ, յուզի a. dont la bile est agitée; cholérique, atteint de choléra.

Մաղձատար ամն sm. la vésicule du fiel.

Մաղձաւոր a. bilieux.

Մաղձրնկալ V. Մաղձատար.

Մաղձոտ a. bilieux.

Մաղուկք s. criblures.

Մաճ, ոյ, ով s. le manche de la charrue, mancheron.

Մաճակալ a. celui qui tient les mancherons, laboureur.

Մաճառակ s. pain de fromage.

Մամաց, ի s. chyle.

Մամլակ, ի s. étau.

Մամխի, խւոյ, խեաց s. prunellier.

Մամոնայ, ից s. Mammon, dieu de la richesse; fig. richesse.

Մամուլ, մլոց sm. presse; pressoir; — կերպասուց, calandre.

*Մամուկ V. Սարդ; —ի բոյն V. Սարդի ոստայն.

Մամուռ, մոց s. mousse.

Մամռապատ a. couvert de mousse, moussu.

Մամռավարդ, ի s. rose mousseuse.

Մամռաւոր, Մամռոտ adj. moussu; — վարդ, rose mousseuse.

Մայեմ, եցի va. bêler; ոչխար մայե, la brebis bêle.

Մայիւն s. bêlement.

Մայիս, ի s. mai; յամսեանն մայիսի, au mois de mai.

Մայր, ի s. veine.

Մայր, մօր, մարբ, մարց s. mère, maman; mère, cause; impr. matrice; ի— դարձուցանել, éteindre (la chandelle, la lampe, la bougie); եմուտ արեգակն իմայրն, le soleil s'est couché; — եկեղեցի՝ եկեղեցեաց, cathédrale, basilique; — քաղաքաց, capitale, métropole; — լեզու, langue mère; մայրն ամենեցուն, notre mère commune, la terre; — վանից, abbesse, supérieure; — ամենայն ախտից, mère, source de tous les vices; ազնիւ՝ բարեգութ ou գորովագութ՝ անպիտան՝ չար —, bonne, tendre, mauvaise, méchante mère; կորուսանել զ— իւր, perdre sa mère; մեծ —, grand'mère.

Մայր, ից, իւք s. cèdre.

Մայրաբար adv. maternellement, comme une mère.

Մայրագիր s. mère adoptive.

Մայրագորով, Մայրագութ a. plein de tendresse maternelle, tendre.

Մայրախողխող a. qui égorge sa mère; qui est égorgé par sa mère.

Մայրական a. maternel.

Մայրակեր a. qui mange sa mère.

Մայրակերտ a. qui est fait de cèdre.

Մայրայարկ a. dont le toit est en cèdre.

Մայրանամ, ացայ vn. devenir mère.

Մայրանման a. semblable à une mère.

Մայրապետ V. Մայրպետ.

Մայրասէր a. qui aime sa mère.

Մայրասպան a. qui tue sa mère, parricide.

Մայրասպանութիւն sm. le crime de tuer sa mère.

Մայրատախտակ a. planche de cèdre.

Մայրատանջ a. qui tourmente sa mère.

Մայրափայտեայ a. de bois de cèdre.

Մայրաքաղաք, աց s. métropole, capitale.

Մայրաքաղաքացի, ցւոյ sm. habitant de la capitale; métropolitain.

Մայրենի, նւոյ, նեաց a. maternel, de mère; maternel, du côté de la mère.

Մայրեւոր, աց s. bûcheron.

Մայրեւորութիւն s. état de bûcheron.

Մայրի, ըոյ, ըեաց s. forêt; bois, bocage; repaire, tanière.

Մայրիկ sm. petite mère, maman.

Մայրութիւն s. maternité.

Մայրպետ, աց s. supérieure, abbesse.

Մայրփայտեայ a. de bois de cèdre.

Մայրօրէն V. Մայրաբար.

Մայրօրինակ V. Մայրանման.

Ման, ի s. tour; manne; — առնուլ՝ գալ, faire un tour, tourner.

Մանած s. filure.

Մանանայ, ից s. manne.

Մանանեխ, Մանանիխ, նխոյ s. sénevé; moutarde; անօթ մանանխոյ, moutardier; ձաւ մանանխոյ, grain de sénevé, sénevé.

Մանարան, աց s. filature.

Մանաւանդ adv. surtout, principalement, le plus, plutôt; — զի, surtout, mais surtout, d'autant plus.

Մանգ s. bot. mangue; V. Մանկ.

Մանգաղ, աց s. faux, faucille.

Մանգաղակ, աց s. faucillon, fauchon, fauchette.

Մանգանէզ s. manganèse.

Մանգենի, նւոյ s. manguier.

Մանգլիոն, աց s. machine de guerre.

Մանեակ, եկաց s. collier; — Երեակի, anneau de Saturne.

Մանեկաձեւ a. en forme de collier, annulaire; — կախեալ, pendu en feston.

Մանեկաւոր a. qui porte un collier; annelé; armillaire.

Մանեմ, եցի va. filer la laine; tordre; compliquer; — իմ vn. se filer; se tordre; se compliquer.

Մանեւար, Մանեւոր, աց s. lange, bande, bandelette.

Մանիշակ, աց s. violette.

Մանիշակագոյն a. violet, violacé, violâtre; s. violet, couleur de violette.

Մանիշակաւէտ a. semé de violettes.

Մանիչ s. fileur.

Մանկ, ի, աւ s. fraude, ruse.

Մանկաբար adv. puérilement, comme un enfant.

Մանկաբարձ, աց s. accoucheur; accoucheuse, sage-femme.

Մանկաբարոյ, ից a. enfant de caractère, puéril.

Մանկաբեր, աց adj. qui accouche, qui enfante, accouchée; — լինել, accoucher, enfanter.

Մանկաբերութիւն V. Մանկածնութիւն.

Մանկագոյն a. le plus jeune.

Մանկագործեմ, եցի va. procréer des enfants.

Մանկագործութիւն s. procréation des enfants.

Մանկածնութիւն s. enfantement, accouchement, couches.

Մանկածու, աց s. pédagogue.

Մանկաճուքիւն sm. pédagogie.

Մանկակալ, աց s. nourrice; bonne; précepteur.

Մանկական, աց a. enfantin, puéril, d'enfant.

Մանկակեր, աց a. qui mange des enfants.

Մանկակոտոր a. qui massacre, qui tue les enfants.

Մանկակրթուքիւն V. Մանկավարժուքիւն.

Մանկահասակ a. jeune; — աղջիկ, jeune fille.

Մանկամայր, մօր s. mère d'enfant.

Մանկամարդ, աց s. jeune femme.

Մանկամարզ, ից adj. qui forme le corps des enfants par les exercices gymnastiques; s. professeur de gymnastique.

Մանկամարզարան, աց s. gymnase.

Մանկամարզուքիւն s. gymnastique.

Մանկամոլ, ից a. qui est fou des enfants, pédéraste.

Մանկամոլուքիւն s. pédérastie.

Մանկամիտ a. qui a l'esprit puéril.

Մանկանամ, ացայ va. devenir enfant, redevenir jeune, rajeunir.

Մանկանոց, աց sm. salle d'asile.

Մանկասէր a. qui aime les enfants.

Մանկասիրուքիւն s. amour des enfants.

Մանկասնուքիւն s. nourriture, soin ou éducation des enfants.

Մանկասպան, աց s. meurtrier d'enfants, infanticide.

Մանկասպանուքիւն s. meurtre d'enfants, infanticide.

Մանկավարժ, ից s. pédagogue, précepteur, instituteur, gouverneur.

Մանկավարժական a. pédagogique.

Մանկավարժեմ, եցի va. instruire les enfants, donner de l'éducation aux enfants.

Մանկավարժուքիւն s. pédagogie, instruction, éducation.

Մանկատուիս s. pédéraste.

Մանկատուփուքիւն s. pédérastie.

Մանկարարուքիւն V. Մանկաճուքիւն.

Մանկացուցանեմ, ուցի va. rendre comme un enfant, rajeunir.

Մանկերամ, ի sm. troupe, bande d'enfants.

Մանկիկ sm. petit enfant, bambin, poupon.

Մանկլաւիկ s. page (d'un roi).

Մանկուքիւն s. enfance; bas âge, jeunesse; անդստին իմանկուքենէդ, depuis votre enfance; առոյգ ou քաջառոյգ գեղաճիճաղ մատաղ —, vive, enjouée, tendre jeunesse; գեղաճաղիկ —, cette fleur si tendre de la jeunesse.

Մանկուկ V. Մանկիկ.

Մանկտեակ s. petits enfants.

Մանկտի, կտւոյ s. les en-

fants, les jeunes gens; les serviteurs; մանրիկ —, de petits enfants; հայ —, la jeunesse arménienne.

Մաննայ, ից sm. offrande, don.

Մանուած, ոց sm. filage; filure; fig. détour, complication, enlacement; détour, sinuosité; — բանից, détours, ambages, circuit de paroles.

Մանուածապատ a. sinueux, tortueux; — շրջան, zigzag.

Մանուածոյ, ից adj. filé; tordu; tortueux, sinueux; plein de détours, compliqué.

Մանուկ, նկան, նկունք, նկանց s. enfant, petit enfant; — տղայ, enfant, jeune enfant; — եմ ես, je suis jeune; ուխտի մանկունք, le clergé; մանկունք առագաստի, les amis de l'époux, les paranymphes; մանկունք, mes enfants; — կնամարդի, jeune efféminé; ինքնակալն —, le jeune prince; — դու, jeune homme; —նաւի, mousse; — արքայի, page; — տիովք վախճանել, mourir très-jeune.

* Մանտրտիկ V. Մանրիկ.

Մանուշակ, etc. V. Մանիշակ, etc.

Մանր, նու, նունք, նունց a. menu, petit, mince, délié, ténu; fin, subtil; minutieux, détaillé; adv. en parties menues, en petits morceaux, finement; minutieusement, bien; en détail; — պատմել՝ ասել, raconter, dire en détail; մանր ou մանր մանր ջատանել, couper par petits morceaux, découper; détailler; — ժպտել, sourire; ոճով — ջայել, regarder avec attention; — միտ դնել, considérer, examiner minutieusement; — քննին արկանել, examiner en détail, à fond.

Մանրագոր, աց s. mandragore.

Մանրադէտ s. microscope.

Մանրադիտական a. microscopique.

Մանրաթել, ից s. fibrine.

Մանրախիճ s. petite pierre, caillou.

Մանրախոյզ a. qui recherche minutieusement, minutieux, vétilleux, curieux; — լինել, rechercher minutieusement, raffiner sur, être curieux; մանրախուզիւ քննել, examiner minutieusement, éplucher, regarder de près; մանրախուզիւ ջարցանել, interroger avec curiosité.

Մանրախոտ, ոց s. menues herbes, herbette, gazon.

Մանրակարկատ a. rapiécété; fig. absurde, futile, artificiel.

Մանրակծիճ a. chiche, coriace, avare, sordide, ladre.

Մանրակտիտ առնեմ va. détailler, raconter en détail.

Մանրակրկիտ a. qui recherche minutieusement, minutieux, pointilleux, vétilleux, éplucheur.

Մանրաքննեմ, եցի va. rechercher avec un soin minutieux.

Մանրաճճի s. vermisseau, animalcule.

Մանրամաղ a. tamisé très-fin, menu; — փոշի, poussière très-fine, atome.

Մանրամանր a. très-menu, très-petit.

Մանրամասն, սանց s. la menue, la petite partie d'une chose, détail; a. détaillé, minutieux; իմանրամասունս պատպղել, s'appliquer au détail; միտք ցնդեալ իմանրամասունս, esprit épuisé dans le détail; հանճար ամփոփեալ իմանրամասունս, génie borné au détail.

Մանրամասնաբար V. Մանր adv.

Մանրանկար, ու s. miniature.

Մանրաչափ s. micromètre.

Մանրապտուղ a. dont les fruits sont petits.

Մանրապատում a. raconté en détail; — առնել, raconter ou exposer en détail, détailler, circonstancier, entrer dans quelque détail, dans des détails.

Մանրավաճառ, աց s. détailleur.

Մանրավէտ V. Արտավէտ.

Մանրատունկ տունկ s. petite plante.

Մանրացոյց, ուցի s. loupe.

Մանրացօղ s. rosée.

Մանրաքննին a. examiné minutieusement; — առնել, examiner minutieusement, à fond.

Մանրելի a. triturable.

Մանրեմ, եցի va. réduire en menus morceaux, triturer, broyer, briser, concasser, casser, égruger.

Մանրերամ a. dont le troupeau est composé des petits; — ձկունք, menuaille, quantité de petits poissons.

Մանրերգ, ոց s. madrigal.

Մանրերկրորդ, աց s. une seconde.

Մանրիկ, նրկան a. très-petit, très-menu, mignon.

* Մանրկեկ V. Մանրիկ.

Մանրոստ a. qui a de petites branches.

Մանրուաճ, ոց s. menuaille, cassure, morceaux.

Մանրութիւն s. petitesse, ténuité.

Մանրումն s. action de réduire en petits morceaux, trituration.

* Մանրուք V. Մանրուաճ; petite monnaie; — ունի՞ք, avez-vous de la monnaie.

Մաշ a. usé, râpé, vieux; s. petit pois.

Մաշական a. qui s'use.

Մաշարայ, Մաշարական ou Մաշարայական ախտ s. consomption, phthisie.

Մաշեալ V. Մաշ.

Մաշեմ, եցի va. user, détériorer; consumer, consommer, épuiser, amaigrir; — իմ vn. s'user, se détériorer; se consumer, maigrir, dépérir; մաշեալ հանդերձ, habit usé, râpé.

* Մաշեցնեմ V. Մաշեմ.

Մաշիչ a. qui use, corrosif.

Մաշկ, ից, աց s. épiderme, membrane; cuir, peau; adj. usé, porté.

Մաշկազգեցիկ a. vêtu de cuir, revêtu de peau.

Մաշկաթեւ a. hyménoptère.

Մաշկահանդերձ V. Մաշկազգեցիկ.

Մաշկանափորտ a. dont le vêtement est de peau, de cuir.

Մաշկեակ, եկաց s. pelisse, fourrure; manteau.

Մաշկեայ, կէից a. de cuir, de peau; membraneux.

Մաշկեկագործ, աց s. pelletier, fabricant de fourrures.

Մաշկեկագործութիւն s. pelleterie.

Մաշկեղէն, Մաշկէ V. Մաշկեայ; գօտի —, ceinture de cuir.

Մաշկեկավաճառ, աց sm. pelletier, marchand de fourrures.

Մաշկեկավաճառութիւն s. pelleterie.

Մաշուած, ոյ. Մաշումն s. usure, détérioration; corrosion; dépérissement.

Մաշուք s. partie usée.

Մաշտիմ, տեցայ vn. perdre ses cheveux, être pelé.

Մաշտոց, ի s. rituel, cérémonial.

Մառ s. brouillard; իմառն դառնալ՝ մտանել, se coucher (le soleil).

Մառախլամած, Մառախլապատ a. couvert de brouillard, embrumé.

Մառախլիմ, լեցայ vn. se couvrir de brouillard.

Մառախուղ, խղոց ou խլոց s. brouillard.

Մառան, աց s. office, cellier, garde-manger; cave.

Մառն V. Մառ.

Մաս s. pain bénit.

Մասն, սին, սանց s. partie; morceau; part, portion; ration; մասամբ, ըստ մասին ou ըստ մասնեայ, իմասնէ adv. en partie, partiellement; à demi; մեծաւ մասամբ, ըստ մեծի մասին, բազում մասամբ, ըստ առաւելագոյն մասին, en grande partie, la plupart, pour la plupart; իմասին, pour, au lieu de; յայսմ մասին, en cela; — հաւատոյ, article de foi; ըստ կարեւոր մասին, au fond; իչարի մասին, en mauvaise part; — բարի, la meilleure part; նմա եղ —, fut son partage; ըստ քաղաքավարութեան մասին, quant à la politique.

Մասնական a. partiel; gram. partitif.

Մասնակից a. qui a part à, participant; — լինել, prendre part à, participer, partager.

Մասնակցութիւն s. participation, part.

Մասնատուփ, տփոյ s. ciboire.

Մասնատփիկ s. custode.

Մասնաւոր, աց a. particulier, spécial; —ք, les particuliers.

Մասնաւորաբար, Մասնաւո-

բաւէս adv. particulièrement, spécialement, en particulier.

Մասնաւորեմ, եցի va. faire part, communiquer; distribuer, partager, donner; —իմ vn. prendre ou avoir part, participer, partager.

Մասնաւորութիւն s. particularité, spécialité.

Մասնիկ, նկան s. parcelle; particule, molécule.

Մասնիմ V. Մասնաւորիմ.

Մասնական a. moléculaire.

Մասնմուտ առնեմ va. laisser s'introduire, laisser qn. prendre part à.

* Մատ V. Մատն; — խածնել, s'étonner; մատուրներն լզել, se lécher les doigts d'une chose; բան մի մատին ծայրին պէս գիտել, savoir une chose sur le bout du doigt; մատով ցուցունել, montrer du doigt; մատուրներն շարժել, remuer les doigts; մատով համրել, compter par ses doigts ou sur ses doigts; մատին ծայրովը դպչիլ, toucher du bout du doigt; մատը վրան դնել, mettre le doigt dessus.

Մատակ, աց a. femelle (des bêtes); —շուն՝ առիւծ, chienne, lionne.

Մատակախազ a. passionné pour les femelles; — ձի, cheval entier, étalon, roussin.

Մատակախազութիւն s. passion pour les femelles.

Մատակարար, աց s. administrateur; économe; distributeur, dispensateur.

Մատակարարական a. administratif.

Մատակարարեմ, եցի va. administrer, gérer; administrer, distribuer, dispenser, fournir; — զխորհուրդս, administrer les sacrements.

Մատակարարութիւն s. administration, gestion; économie; économat; distribution, dispensation.

Մատակպան, աց s. éleveur de chevaux.

Մատաղ, ոյ a. jeune, tendre, nouveau, nouvel; s. offrande en l'honneur des morts; — մանկութիւն, tendre jeunesse; ի— տիս, en bas âge, dans un âge si tendre; ի— հասակի, dans une extrême jeunesse.

Մատաղածին s. nouveau-né; accouchée.

Մատաղական a. jeune.

Մատաղածի, ոյ s. poulain, bidet.

Մատաղամայր, մօր s. mère nouvellement accouchée.

Մատաղանամ, ացայ vn. rajeunir, redevenir jeune, reverdir.

Մատաղատունկ, տնկոց s. plant, jeune plante, plançon, marcotte, rejeton, bouture; fig. néophyte, prosélyte; adj. jeune, tendre; ծուի —, jeune arbrisseau; — ծաղիկ, tendre fleur.

Մատաղեմ, եցի. Մատաղեցուցանեմ, ուցի va. rajeunir, rendre jeune.

Մատաղերամ a. jeune; —

մանկտի, petits enfants; — գառինք, tendres agneaux.

Մատաղորթ a. qui a nouvellement fait un veau; — կով, vache fraîche vêlée.

Մատաղութիւն s. jeunesse; rajeunissement.

Մատաղօրեայ adj. jeune, tendre.

Մատանակ V. Մատնեակ.

Մատանեմ, եցի va. cacheter, sceller.

Մատանեմատն, տին s. doigt annulaire.

Մատանի, նւոյ, նեաց sm. bague, anneau; cachet, sceau; գեղեցիկ —, belle bague; ֆարամանեական —, alliance; ոսկի՝ արծաթի՝ ադամանդեայ —, bague d'or, d'argent, garnie de diamants; — կրել, porter une bague.

Մատեան, տենից s. livre; écrit, papier, registre; աստուածային՝ աստուածաշունչ —ք, l'Écriture sainte; — գունդ, la plus brave troupe des Perses; ի մատենի ֆարկանել՝ տալ, écrire, mettre en écrit, enregistrer; մատենից դարան V. Մատենադարան.

Մատենագէտ a. homme de lettres, savant, érudit.

Մատենագիր, գրաց s. bibliographe, auteur, écrivain; livre, écriture, écrit, manuscrit, registre; adj. bibliographique, historique; ընտիր —, auteur classique; յոռի —, méchant auteur, griffonneur de papier, écrivassier.

Մատենագրական a. bibliographique.

Մատենագրեմ, եցի va. écrire, faire ou composer un livre; enregistrer.

Մատենագրութիւն s. bibliographie; livre, ouvrage; littérature.

Մատենադարան, աց. Մատենակալք, լաց sm. bibliothèque.

Մատենամոլ a. bibliomane.

Մատենամոլութիւն s. bibliomanie.

Մատենայած a. qui s'occupe des livres, versé dans les livres.

Մատենապատում a. raconté dans le livre; adv. en racontant dans le livre.

Մատենապետ, աց s. bibliothécaire.

Մատենասէր s. bibliophile.

Մատենասիրութիւն s. bibliophilie.

Մատենաւոր a. historique.

Մատենիկ, նկան s. opuscule; — գունդ, V. Մատեան գունդ.

Մատղական a. glutineux, gluant, visqueux.

Մատղականութիւն s. viscosité.

Մատղիմ, զեցայ vn. se coller, s'attacher.

Մատիտակալ, աց s. porte-crayon.

Մատիտեղ s. bot. renouée, traînasse.

Մատիտն s. crayon.

* Մատոյշ V. Մատաղ a.

Մատն, տին, տանց s. doigt;

mus. air; doigt (mesure); մատունք դաշնակի, clavier, les touches d'un piano; մատունք սանդղոց՝ որթոյ, les marches ou les degrés de l'escalier, les branches de la vigne; — առնել, montrer qn. au doigt, dénoncer, diffamer; — լինել, trahir; être trahi; — լինել անձին, se trahir; — եւ տուր լինել, trahir, livrer; իմատունսն գնալ, marcher sur la pointe des pieds; — Աստուծոյ, le doigt de Dieu; — անձին իւրոյ գործել, se tuer, se donner la mort; V. * Մատ.

Մատնաճաղիկ s. digitale.

Մատնամուխ a. qui enfonce son doigt; adv. en enfonçant le doigt.

Մատնանիշ V. Մատնացոյց.

Մատնանշան ծաղկեցուցանեմ va. écrire, composer.

Մատնաշուրթն s. panaris, mal blanc.

Մատնաչափ, ի s. un doigt (mesure).

Մատնացոյց a. qui montre, qui indique du doigt; — առնել՝ լինել, montrer du doigt, au doigt; trahir.

Մատնեակ s. ի— արկանել, s'emparer, saisir, soumettre, subjuguer.

Մատնեմ, եցի va. trahir, dénoncer; livrer, abandonner; յատեան —, traduire devant le tribunal; իմահ —, livrer à la mort; իպարտութիւն —, vaincre; — իձեռս ուրուք, livrer aux mains, à la merci de qn.; — իվտանգս, exposer aux périls; յաւար —, livrer, donner au pillage; — զանձն յանարգութիւն, s'avilir; — իկամս փառամոլ հաճոյից իւրոց, immoler à son ambition; — իմ vn. se trahir, être trahi, dénoncé; se livrer, être livré, être en proie à, devenir la proie de; — ինախանձ սրտմտութեան ուրուք, être immolé, sacrifié aux jalousies de qn.

Մատնեք s. cannelure.

* Մատնի V. Մատանի.

Մատնիչ s. traître.

Մատնոց, ացս. dé à coudre.

Մատնութիւն s. trahison; — իձեռս ախտիցն ou յախտս, l'abandon à ses passions.

Մատնուտու s. traître; — լինել, trahir.

Մատնցոյց V. Մատնացոյց.

Մատոյց; տուցի s. accès, approche; montée, saillie.

Մատուռն, տրան, տրունք, տրանց s. chapelle.

Մատուտակ, ի s. bot. réglisse; սուտ —, astragale.

Մատուցական adj. présentable.

Մատուցանելի a. celui qui présente, qui offre; présentable.

Մատուցանեմ, ուցի va. approcher; présenter, offrir; զոհ —, offrir un sacrifice; — զոք յառաջ, pousser, avancer qn., le mettre sur les rangs; իմէջ —, rapporter.

Մատուցարան s. autel, lieu d'offrande.

Մատուցիչ, Մատուցող sm. celui qui présente, qui offre.

Մատուցումն s. offre, oblation, présentation, célébration.

Մատչիմ, տեայ, տուցեալ vn. s'approcher, aborder, s'aborder, accoster, s'avancer vers, se présenter, s'offrir; être présenté, offert, célébré; յառաջ —, s'avancer vers, remonter; դուպ —, s'approcher, toucher; իվեր —, monter plus haut, remonter; իգործ —, être employé; մատուցեալ ասէ, il s'approcha et lui dit.

Մատռուակ, աց s. échanson.

Մատռուակեմ, եցի va. être échanson, remplir les coupes, verser du vin, verser à boire; administrer, servir, distribuer.

Մատռուակութիւն s. action de verser du vin, emploi d'échanson.

Մատրանապետ, աց s. chapelain.

Մատրանապետութիւն sm. chapellenie.

Մար, ու s. métrète, muid; seigneur; — ձիոյ, baril d'huile.

Մարագ, ի s. fenil.

Մարախ, ոց s. sauterelle.

Մարաջախտ, ի s. maréchal.

Մարգ, ի, աց. Մարգագետին, տնոյ s. pré, prairie.

Մարգարէ, ից s. prophète; կին —, prophétesse.

Մարգարէաբար adv. prophétiquement, comme un prophète.

Մարգարէագէտ a. qui connaît bien les prophètes.

Մարգարէագիր a. écrit par les prophètes.

Մարգարէազրաւ a. qui tue les prophètes.

Մարգարէաճանիւ V. Մարգարէագէտ.

Մարգարէախառն, Մարգարէական, Մարգարէակիր a. prophétique; — ոգւով, par un esprit prophétique.

Մարգարէակոտոր adj. qui massacre les prophètes.

Մարգարէաիրաշ a. prophétique.

Մարգարէաճառ a. annoncé par les prophètes, par un prophète, prophétique.

Մարգարէանամ, ացայ vn. prophétiser.

Մարգարէանոց, աց s. temple des prophètes.

Մարգարէաշնորհ a. qui a le don de la prophétie.

Մարգարէապետ, աց s. chef des prophètes.

Մարգարէասպան a. qui tue les prophètes, meurtrier d'un prophète.

Մարգարէատառ պատգամք s. l'Écriture, les prophètes.

Մարգարէարան V. Մարգարէանոց.

Մարգարէարարող a. prêché par les prophètes.

Մարգարէութիւն sm. prophétie.

Մարգարէուհի sf. prophétesse.

Մարգալիտ, ոտոյ ou ըտի,

տաց s. perle; bot. marguerite, pâquerette.

Մարգարտագեղ adj. beau comme une perle.

Մարգարտազարդ a. orné de perles.

Մարգարտածաղիկ s. marguerite.

Մարգարտահիւս, Մարգարտայեռ., Մարգարտաշար adj. enfilé de perles.

Մարգարտատեսիլ a. semblable à une perle.

Մարգարտափայլ a. brillant comme une perle.

Մարգարտեայ a. de perle.

Մարգաց s. ancien mois des Arméniens.

Մարգիզ, աց ը. marquis; marquise (ombrelle à manche brisé).

Մարգիզութիւն s. marquisat.

Մարգիզուհի sf. marquise.

Մարգճախին, խնի. Մարգճակ, աց s. prairie marécageuse.

Մարգրիտ V. Մարգարիտ.

Մարդ, ոց s. homme; կին —, femme; *— լինելդ ցուցուր, montrez-vous homme; հողուլ գյին մարդն, dépouiller le vieil homme; *ուզած մարդս է, voilà mon homme; Որդի մարդոյ, le Fils de l'homme; յարդէ —, homme de paille; գեղեցիկ —, bel homme; բարի —, homme de bien; *այս բանս ընելու մարդը չէ, il n'est pas homme à faire cette chose.

Մարդաբանութիւն sm. anthropologie.

Մարդաբար V. Մարդկաբար.

Մարդաբնակ, աց a. habité par des hommes.

Մարդագերի s. captif, esclave, prisonnier.

Մարդագին a. qui achète les hommes; s. achat d'hommes, d'esclaves.

Մարդագլուխ a. qui a une tête d'homme.

Մարդագող, ոց sm. voleur d'hommes.

Մարդադաւ, աց a. assassin, meurtrier.

Մարդադաւան adj. qui confesse Jésus-Christ comme homme seulement, qui nie la divinité de Jésus-Christ, nestorien.

Մարդադաւութիւն s. assassinat.

Մարդադէմ a. qui a visage humain.

Մարդազեն լինիմ vn. sacrifier, immoler des victimes humaines.

Մարդազենք s. sacrifice de victimes humaines, victime humaine.

Մարդազոհ V. Մարդազեն.

Մարդազոհութիւն V. Մարդազենք.

Մարդաթափ a. inhabité, dépeuplé, désert.

Մարդաթիւ s. nombre de personnes; ըստ մարդաթուի, par personne, par tête.

Մարդալից a. plein d'hommes.

Մարդախանձ a. qui dévore

les hommes, friand ou avide de chair humaine.

Մարդախառն adj. mêlé de nature humaine.

Մարդախիտ a. très-peuplé, rempli d'hommes.

Մարդախնդիր a. qui cherche, qui est à la recherche des hommes.

Մարդախողխող, Մարդախոշոշ a. qui égorge les hommes, homicide, meurtrier.

Մարդածախ a. qui consume, dévore les hommes.

Մարդածին a. qui enfante un homme.

Մարդակ, ագ s. lambris, moise.

Մարդակեր, ագ a. anthropophage; — լինել, manger la chair humaine.

Մարդակերպ, իկ adj. qui a forme humaine.

Մարդակոյտ բազմութիւն s. multitude d'hommes, foule de gens.

Մարդակոտոր a. qui massacre les hommes; — առնել, massacrer, tuer les hommes.

Մարդահաճ, Մարդահաճոյ, իկ a. qui cherche à plaire aux hommes, insinuant, flatteur, adulateur.

Մարդահաճեմ, եցի vn. chercher à plaire aux hommes, flatter, aduler.

Մարդահաճութիւն s. désir de plaire aux hommes, flatterie, adulation.

Մարդահասակ, ագ s. la taille humaine.

Մարդահարկ, ագ s. contribution, capitation.

Մարդահոյլ ἅπαξ V. Մարդակոյտ բազմութիւն.

Մարդաձայն, ի sm. voix humaine.

Մարդաձեւ V. Մարդակերպ.

Մարդամահ, ու s. peste.

Մարդանամ, ացայ vn. devenir homme, se faire homme,

Մարդաշատ adj. rempli d'hommes, très-peuplé.

Մարդաշատութիւն s. grande multitude d'hommes, population considérable.

Մարդաշէն a. peuplé, rempli d'habitants, habité.

Մարդաչափ s. la grandeur du corps humain.

Մարդապայն քաղ s. loup-garou, chimère.

Մարդապայք s. les satyres.

Մարդապաշտ, ից s. anthropolatre, qui rend un culte aux hommes.

Մարդապաշտութիւն s. anthropolatrie, adoration des hommes.

Մարդապատկեր a. qui a la forme humaine; sm. statue, image humaine.

Մարդապէս V. Մարդկօրէն.

Մարդապուր լինել՝ փախչել, se sauver, à peine pouvoir s'échapper, l'échapper belle; — փախեան, s'enfuirent, ne songeant qu'à sauver leur vie.

Մարդառու a. qui prend, qui mord l'homme.

Մարդասանկ, ի s. litharge d'argent.

Մարդասեր a. qui engendre des hommes.

Մարդասէր a. philanthrope, humain, obligeant, bienveillant, charitable, affable, doux, bénin.

Մարդասիրական a. philanthropique.

Մարդասիրապէս adv. avec humanité, douceur, affabilité, bonté ou bienveillance.

Մարդասիրեմ, եցի va. traiter avec humanité, avec bonté, faire un bon accueil, daigner.

Մարդասիրութիւն s. philanthropie, humanité; bienveillance, bénignité, affabilité, bonté, courtoisie, bon accueil; —ի V. Մարդասիրապէս.

Մարդասպան, աց a. s. homicide, assassin, meurtrier.

Մարդասպանութիւն s. homicide, assassinat, meurtre.

Մարդավաճառ, աց s. marchand d'hommes, d'esclaves.

Մարդավայելուչ a. convenable à des hommes.

Մարդաւար, աց a. qui dévore les hommes; poli, civil, courtois.

Մարդաւարութիւն s. civilité, politesse, courtoisie, urbanité.

Մարդատեաց, տեցաց, ցից a. qui hait les hommes, misanthrope.

Մարդատեսիլ a. qui a forme humaine.

Մարդատեցիկ V. Մարդատեաց.

Մարդատեցութիւն s. misanthropie, haine des hommes.

Մարդատուն, տնկոց sm. créature humaine, homme.

Մարդացուլ, ցլոյ s. minotaure, bucentaure.

Մարդացուցանեմ, ուցի va. rendre homme; apprivoiser.

Մարդելոյզ, լուզաց s. flatteur, adulateur.

Մարդելուզութիւն s. flatterie, adulation.

Մարդեղութիւն s. incarnation.

Մարդընտել adj. familier, apprivoisé, privé.

Մարդիկ, դկան, դկամբ ou դկաւ s. les hommes, les gens, le monde; —ս յարդարել, faire des hommes; գրագէտ —, les hommes de lettres.

Մարդկաբար V. Մարդկօրէն.

Մարդկախառն V. Մարդախառն.

Մարդկական V. Մարդկային.

Մարդկակերպ, Մարդկակերպաբար, Մարդկակերպեալ a. qui a forme humaine.

Մարդկային a. humain; —բնութիւն, la nature humaine.

Մարդկապէս V. Մարդկօրէն.

Մարդկեղէն V. Մարդկային.

Մարդկութիւն s. humanité, nature humaine; humanité, le genre humain.

Մարդկօրէն, րիննաց a. humain; adv. humainement, selon la nature humaine.

Մարդպետ, աց s. chef des eunuques.

Մարդպետութիւն s. dignité du chef des eunuques.

* Մարեմ V. Շիջուցանեմ.

Մարեմխուռ s. marjolaine.

Մարերի s. un des anciens mois des Arméniens.

Մարզ, ից s. marche, frontière d'un Etat, province; — դնել, réduire en province; —ք exercice.

Մարզարան, աց s. gymnase.

Մարզեմ, եցի va. exercer, instruire, former, dresser, façonner; aguerrir.

Մարզիկ a. exercé, aguerri.

Մարզիչ a. instructeur, qui instruit, qui aguerrit.

Մարզպան, աց s. gouverneur d'une marche, d'une province.

Մարզպանութիւն s. gouvernement d'une marche.

Մարզպետ V. Մարզպան.

Մարթ է v. unip. il est possible, peut-être.

Մարթանամ V. Մարթեմ.

Մարթանք, նաց s. stratagème; moyen, expédient, ressource.

Մարթելի a. possible.

Մարթեմ, եցի vn. inventer, procurer, trouver un moyen; pouvoir, être capable, en état, à même de.

Մարթեցուցանեմ, ուցի va. rendre possible.

Մարթի v. unip. il est possible, on peut.

Մարթուն, թնոց a. possible; adroit, habile.

Մարթուչ a. adroit, habile.

Մարի, ւոյ, ւեաց s. poule; femelle des oiseaux.

* Մարիմ V. Շիջանիմ; Նուաղիմ.

Մարխ, ի s. pin résineux.

Մարկեղ s. houe.

Մարմանդ, ի sm. pelouse, gazon.

Մարմաջական a. prurigineux.

Մարմաջեմ, եցի vn. démanger, éprouver des démangeaisons, avoir envie de se gratter; fig. être chatouillé, excité.

Մարմաջեցուցանեմ, ուցի va. donner des démangeaisons, chatouiller; fig. chatouiller, piquer.

Մարմաջիւն, Մարմաջումն s. démangeaison, prurit.

Մարմառոտ a. qui est sujet au fourmillement.

Մարմարակուռ, Մարմարաշէն a. construit de marbre.

Մարմարապատ a. couvert de marbre.

Մարմարեայ a. de marbre.

Մարմարիոն, աց s. marbre.

Մարմարիոնեայ adj. de marbre.

Մարմենի, նւոյ s. fuseau.

Մարմին, մնոց sm. corps; chair; corps, cadavre; homme, personne; corps, ensemble; corps, consistance; — առնուլ, prendre chair, s'incarner.

Մարմնագեղ a. qui a un joli corps.

Մարմնազգած, Մարմնազգեաց, Մարմնազգեցիկ a. revêtu de chair, incarné.

Մարմնածին ծնունդ sm. naissance corporelle, selon la chair.

Մարմնական, ի s. corporal.

Մարմնական a. corporel; charnel.

Մարմնակեր, ացի a. carnivore, qui mange de la chair.

Մարմնակերութիւն s. usage des viandes pour nourriture.

Մարմնակից s. qui est du même corps.

Մարմնակործան a. qui détruit le corps.

Մարմնակրթութիւն s. exercice corporel.

Մարմնահատ, ացի s. anatomiste, disséqueur.

Մարմնահատական a. anatomique.

Մարմնահատեմ, եցի va. anatomatiser, disséquer, faire de l'anatomie.

Մարմնահատութիւն s. anatomie, dissection.

Մարմնահատօրէն adv. anatomiquement.

Մարմնահար, ացի a. impotent, infirme.

Մարմնաձեւ, ացի a. qui a la forme d'un corps, corporel.

Մարմնամարզ, իցի s. gymnastique; professeur de gymnastique.

Մարմնամոլ adj. charnel, sensuel.

Մարմնամոլութիւն s. attachement aux plaisirs du corps, sensualité.

Մարմնանամ, ացայ vn. s'incarner, prendre chair.

Մարմնապահ, ացի a. qui conserve le corps; s. garde du corps.

Մարմնապաշտ, իցի s. adorateur de la chair.

Մարմնապատ a. enveloppé, couvert de corps, corporel, charnel.

Մարմնապարար a. qui engraisse le corps.

Մարմնապէս adv. corporellement; charnellement.

Մարմնառութիւն s. incarnation.

Մարմնասէր a. qui aime la chair, les plaisirs des sens, charnel, sensuel.

Մարմնասիրութիւն s. amour de la chair, des plaisirs charnels, sensualité.

Մարմնատակ V. Լօշտակ.

Մարմնատեսիլ, Մարմնատիպ a. qui a l'aspect d'un corps; corporel.

Մարմնարան, ացի sm. lieu d'incarnation, matrice.

Մարմնաւոր, Մարմնաւորական, ացի a. corporel; charnel, de chair; charnel, sensuel.

Մարմնաւորապէս adv. corporellement.

Մարմնաւորութիւն s. corporéité; incarnation.

Մարմնեղ, ացի a. charnu, corpulent.

Մարմնեղէն a. corporel; corpulent, charnu.

Մարուխ V. Մատուտակ.

Մարսեմ, եցի vn. digérer.

Մարսեցուցանեմ, ուցի va. faire digérer.

Մարսեցուցիչ, Մարսողական a. digestif.

Մարսողութիւն s. digestion.

Մարտ, ից s. guerre, combat, bataille; dispute, querelle, lutte; Mars; — դնել՝ մղել ընդ ումեք, combattre contre qn., lui faire la guerre; տալ — պատերազմի ընդդէմ ուրուք, livrer la bataille, faire la guerre à qn.; ի— պատերազմի պատրաստել, se préparer à la guerre; — եդեալ կռուել, se battre, combattre, attaquer; առանց մարտի պատերազմաց, sans combattre, sans coup férir; ելանել ի— պատերազմի իվերայ ուրուք, prendre les armes contre qn.; անագորոյն մարտիւ պատերազմաւ, par une bataille sanglante; միշտ մարտիւ լինել ընդ ումեք, être en guerre continuelle avec qn.; — պատերազմի էր նոցա ընդ միմեանս վասն, ils étaient en guerre pour; V. Անպարտելի, Պատերազմ.

Մարտադիր, դրաց s. agonothète, athlothète.

Մարտածնոյց a. qui suscite une guerre, une querelle.

Մարտական a. de guerre, de combat; guerrier, combattant.

Մարտակից s. compagnon de guerre, allié; ennemi, adversaire.

Մարտակառք, ռաց s. char de guerre.

Մարտակցութիւն s. alliance pour faire la guerre, secours.

Մարտամբոխ a. troublé, agité par les guerres.

Մարտայարդար V. Մարտադիր.

Մարտանկար, աց a. qui peint la bataille; — պատկերահան, peintre de batailles.

Մարտասայլ, ից s. caisson.

Մարտավար, ի s. palestre, champ de bataille.

Մարտընտիր sm. guerrier d'élite; —ք, corps d'élite.

Մարտիկ, տկաց s. combattant, guerrier; —ք, palestre.

Մարտիրոս, աց s. martyr.

Մարտիրոսական adj. de martyr.

Մարտիրոսանամ, ացայ vn. souffrir le martyre, être martyr.

Մարտիրոսարան, աց s. chapelle, tombeau d'un martyr.

Մարտիրոսութիւն s. martyre.

Մարտկոց, աց s. batterie, bastion; tour; ելեկտրական —, batterie électrique

Մարտնչիմ տեայ, տուցեալ vn. combattre, se battre, faire la guerre; lutter, engager une lutte, se quereller, se disputer.

Մարտուսոյց s. professeur de guerre, maître d'armes.

Մարտուցանեմ, ուցի va. faire combattre, exciter à la guerre.

Մացառ V. Մացառք.

Մացառախիտ a. plein ou couvert de buissons, buissonneux, fourré.

Մացառածեւ a. en forme de broussailles.

Մացառաղօղ a. qui se cache dans les buissons.

Մացառուտ V. Մացառախիտ.

Մացառ, ռաց s. buisson; broussailles, hallier; fig. — աչաց, paupières.

Մաւրիտանական a. mauresque; — նկար, la mauresque.

Մաքալուկ s. ornith. martinet.

Մաքառիմ, ռեցայ vn. combattre, lutter, engager une lutte, être aux prises, en venir aux mains, se quereller, se disputer, débattre.

Մաքառող a. qui lutte, adversaire.

Մաքառումն s. lutte, débat, querelle, dispute.

Մաքեաւելեան a. machiavélique.

Մաքեաւելութիւն s. machiavélisme.

Մաքի, քւոյ, քեաց s. brebis; — մայիւ՝ բառաչէ, la — bêle.

Մաքման s. mouchoir.

Մաքուր, քրոց a. propre, pur, net; épuré; pur, limpide; pur, chaste; գրել զմաքուրն ou *—ը քաշել, mettre au net.

Մաքս, ից s. douane, droit d'entrée, octroi.

Մաքսանենգ, ից s. contrebandier.

Մաքսանենգութիւն s. contrebande.

Մաքսանոց, ից s. douane; octroi.

Մաքսապետ, ից s. chef des douaniers, des publicains, directeur des douanes, fermier général.

Մաքսատուն, տանց s. m. douane.

Մաքսաւոր, ից s. douanier, publicain.

Մաքսաւորութիւն s. charge de douanier, d'un publicain.

Մաքսեմ, եցի va. douaner, prendre les droits d'entrée, faire payer ou percevoir l'impôt d'une marchandise.

Մաքրագործ, ից adj. qui purifie.

Մաքրագործեմ, եցի va. purifier, rendre pur.

Մաքրագործութիւն s. purification.

Մաքրազարդ a. paré par la propreté, pur, purifié.

Մաքրազարդեմ, եցի va. parer par la propreté, purifier.

Մաքրածին a. qui engendre avec pureté.

Մաքրական V. Մաքուր.

Մաքրակենցաղ, Մաքրակրթուն a. qui mène une vie pure, chaste.

Մաքրապէս adv. purement, proprement; purement, simplement.

Մաքրասէր a. qui aime la pureté, la propreté.

Մաքրասիրութիւն s. amour de la propreté.

Մաքրարան, ի sm. purgatoire.

Մաքրարար, ց a. qui purifie.

Մաքրափայլ a. brillant de propreté, pur, net, limpide.

Մաքրեմ, եցի va. nettoyer; purifier, purger; — զանօթս խոյակերոցի, récurer, écurer; — զխաւարտս, éplucher les légumes; — զոճ, épurer le style; — զարիւն, dépurer le sang.

Մաքրողական a. dépuratif, purgatif; s. dépuratif; purgatif, purgation; — առնուլ, prendre un purgatif.

Մաքրութիւն s. pureté, netteté; propreté; purification; dépuration.

Մաքրումն s. nettoiement, nettoyage.

Մգաւիոտ a. qui sent le moisi.

Մգիմ, ւեցայ vn. moisir; tâcher, faire des efforts.

* Մգոտիմ, եցայ vn. moisir.

* Մգոտութիւն sm. moisissure.

Մեզն, Մեզոյն adv. de nous-même, par nous-même, de nos propres mains.

Մեթր, ից s. mètre.

Մետրական a. métrique; — դրութիւն, système métrique.

Մելան, ի, աւ s. encre.

Մեխակ, ոց s. girofle, clou de girofle; giroflier; œillet.

Մեխակաիոտ a. à odeur de girofle.

Մեծ, ոց a. grand; gros, haut; fort, puissant; important, notable, considérable; solennel; vaste; — ժամս, pendant plusieurs heures, pendant longtemps; զմեծ ժամս գիշերոյ, une grande partie de la nuit; մեծ արար Տէր զողորմութիւն իւր ընդ նմա, le Seigneur a signalé envers lui sa miséricorde.

Մեծաբան, ից s. hableur, rodomont, fanfaron, sacripant, craqueur, fier-à-bras, vain; a. plein de jactance, emphatique; մեծաբանս բարբառիլ՝ խօսիլ V. Մեծաբանեմ.

Մեծաբանեմ, եցի. Մեծաբանիմ, նեցայ vn. hâbler, faire le grand parleur, parler avec jactance, trancher du grand seigneur, prendre le haut ton, faire de l'embarras, faire l'important, faire claquer son fouet, craquer.

Մեծաբանութիւն s. hâblerie, haut ton, fanfaronnade, grand mot, craquerie, discours plein de jactance, boursouflage.

Մեծաբարբառ a. qui parle haut, qui crie bien fort; qui fait un grand bruit, bruyant, haut; adv. à haute voix, fort, hautement.

Մեծաբաց a. grandement ouvert, large.

Մեծաբեռն V. Ծանրաբեռն.

Մեծաբերան a. qui a une grande bouche.

Մեծաբերձ a. très-haut, très-élevé.

Մեծագանձ a. très-riche, richard, opulent.

Մեծագեղ adj. très-beau, charmant.

Մեծագին, գնոյ. Մեծագնի, գնւոյ a. de grand prix, de haut prix, très-cher, très-coûteux, précieux; **մեծագնի** adv. très-cher, à un prix très-élevé; — **գնել՝ վաճառել**, acheter ou vendre bien cher.

Մեծագլուխ adj. qui a une grosse tête.

Մեծագոչ a. qui crie bien fort, bruyant, qui frémit avec bruit, qui pousse d'affreux rugissements.

Մեծագործ a. qui fait de grandes actions, de grandes choses; magnifique, superbe, grandiose.

Մեծագործութիւն s. grandeur des actions, grande action, magnificence.

Մեծագութ a. très-miséricordieux.

Մեծադէզ a. très-entassé, haut, gros.

Մեծազանգուած a. volumineux, énorme.

Մեծազարդ a. très-orné.

Մեծազարմ a. de haute naissance, noble.

Մեծազբօս a. très-occupé, très-affairé.

Մեծազգի, զգւոյ, զգեաց V. **Մեծազարմ.**

Մեծազօր a. très-puissant, très-fort.

Մեծաթեւ a. qui a de grandes ailes.

Մեծաթիւ a. très-nombreux.

Մեծախոհ, Մեծախորհուրդ a. qui a des sentiments élevés, de grandes pensées, de grands desseins, magnanime, généreux; mystérieux.

Մեծախոհութիւն s. élévation des sentiments, des pensées, générosité, magnanimité.

Մեծախումբ adj. très-nombreux.

Մեծախօս V. **Մեծաբան.**

Մեծածախ a. dispendieux, à grands frais, coûteux, somptueux, splendide, magnifique.

Մեծածառ a. qui a de grands arbres.

Մեծածով, ու s. grande mer, Océan.

Մեծականջ adj. qui a de grandes oreilles.

Մեծակառոյց a. magnifiquement bâti, grandiose, superbe.

Մեծակն a. qui a de grands yeux.

Մեծակոհակ adj. qui a de grosses vagues.

Մեծակոյտ a. très-entassé, qui a de grands amas, énorme.

Մեծահամբաւ a. très-célèbre, très-renommé, très-fameux.

Մեծահանդէս a. glorieux, célèbre, illustre; solennel, magnifique; — **փառօք՝ տօնիւ**, solennellement, avec solennité, avec pompe, en grande pompe.

Մեծահանճար, իք a. très-intelligent, doué d'un grand talent, qui a un grand génie.

Մեծահառաչ a. qui pousse ou fait pousser de profonds soupirs.

Մեծահասակ a. de grande taille, grand.

Մեծահատոր a. volumineux.

Մեծաճաց sm. grand dîner, magnifique repas; adj. somptueux, splendide; — գործել, donner un grand dîner.

Մեծաճատ a. qui a une grande foi.

Մեծաճոգի adj. qui a l'âme grande, magnanime.

Մեծաճոչակ V. **Մեծաճամբաւ.**

Մեծաճիրաշ a. merveilleux, prodigieux, surprenant.

Մեծաձայն a. qui a la voix haute, qui fait grand bruit, sonore, bruyant, retentissant, éclatant; adv. à haute voix, à grands cris, avec de grands cris, à grand bruit, à cor et à cri, hautement; — աղաղակել՝ կարդալ, crier à tue-tête, à toute voix, de toute sa force.

Մեծածիգ adj. très-étendu, diffus; très-éloigné; — բանիւք, diffusément.

Մեծամարմին a. qui a un gros corps, qui a une grande corpulence.

Մեծամարտ adj. de grande guerre.

Մեծամեծ, ագ a. très-grand, grandissime, grand, important, considérable; —ք, les grands, le grand monde, la haute société; grandes actions, grandes choses, grandes entreprises; —ս գործել, faire de grandes actions; —ս բարբառել՝ խօսել՝ կոտորել V. **Մեծաբանեմ**; —ս գործեցեր, vous avez fait de grandes choses.

Մեծամեծար a. très-honoré.

Մեծամեծարար a. qui fait de grandes choses; adv. beaucoup, plus.

Մեծամեղ, ագ a. grand pécheur.

Մեծամիտ V. **Բարձրամիտ.**

Մեծամուր a. très-fort, bien fortifié.

Մեծամտեմ, Մեծամտիմ V. **Բարձրամտեմ.**

Մեծամտութիւն V. **Բարձրամտութիւն.**

Մեծայաղթ a. grand vainqueur, victorieux; colossal, énorme, grandiose.

Մեծայոյս adj. qui a grand espoir, plein d'espérance, sûr; — լինել, avoir grand espoir, avoir lieu d'espérer.

Մեծայտ a. qui a de grosses joues, joufflu, mafflé, mafflu, bouffi.

Մեծանամ, ացայ vn. grandir, devenir grand; grossir, se grossir; s'enrichir, devenir riche; **մեծացաւ մեծութիւն յոյժ**, devint immensément grand, riche.

Մեծանդամ a. dont les membres sont grands, membru.

Մեծանիստ a. très-étendu, vaste.

Մեծանձն, ձին a. magnanime, généreux; de grande taille, grand, de haute stature.

Մեծանձնութիւն sm. grandeur d'âme, magnanimité, générosité; grandeur, hauteur.

Մեծանուն a. qui a un grand nom, très-renommé, célèbre, illustre.

Մեծաշահ a. très-lucratif, très-avantageux.

Մեծաշէն V. **Մեծակառոյց.**

Մեծաշուրթն adj. qui a de grosses lèvres, lippu.

Մաեծաշուք a. comblé des plus grands honneurs, magnifique, splendide, pompeux, majestueux, somptueux, solennel; adv. avec de grands honneurs, splendidement, pompeusement, somptueusement.

Մեծապայծառ a. très-brillant, très-clair, éclatant; magnifique, splendide, somptueux, illustre, illustrissime; — յաղթանակ, victoire la plus éclatante.

Մեծապանծ a. très-vanté; qui se vante, qui se glorifie beaucoup; éminent, superbe, excellent, glorieux; — լինել, se vanter, se glorifier beaucoup; — յաղթութիւն, victoire signalée.

Մեծապատիւ a. très-honorable, très-honoré; adv. avec de grands honneurs; — առնել՝ մեծարել, combler, accabler d'honneurs, fêter, fêtoyer, traiter avec de grands honneurs, combler de prévenances, de distinctions.

Մեծապատուեմ, եցի va. combler d'honneurs.

Մեծապատում adj. longuement raconté, long, prolixe.

Մեծապարգեւ a. qui fait de grands présents, généreux, libéral; — առնել՝ մեծարել, combler de présents, de dons, de cadeaux, faire de magnifiques présents.

Մեծապարծ V. **Մեծապանծ.**

Մեծապէս adv. grandement; beaucoup, fort, considérablement, puissamment; avec grand soin; heureusement; — պայծառանալ, avoir un grand éclat; — սխալել, se tromper grandement; եւ այս — է, c'est un grand avantage; եւ այս նոցա — տագնապ, c'est pour eux un grand embarras; վկայութիւն նորա — է յայսոսիկ, son témoignage est très-grand, est pour beaucoup en tout ceci.

Մեծաջան a. très-studieux, très-diligent, laborieux; très-difficile, laborieux, pénible.

Մեծասար a. trochaïque; s. trochaïque, trochée.

Մեծասաստ adj. impérieux, d'un ton terrible, plein d'autorité, sévère, violent.

Մեծասիրտ a. qui a un grand cœur, magnanime.

Մեծասպաս a. somptueux, magnifique, splendide, fastueux.

Մեծաստնի a. qui a de grosses mamelles, mamelu.

Մեծասքանչ V. **Մեծահրաշ.**

Մեծավայելուչ adj. majestueux, plein de majesté, magnifique; — փառք, majesté.

Մեծավաստակ V. **Մեծաջան**; qui a de grands mérites.

Մեծավերջ, իյ s. ïambe; a. ïambique.

Մեծավերջական a. ïambique.

Մեծատարած a. très-étendu, très-vaste.

Մեծատարբ a. grand, spacieux, large, vaste.

Մեծատուն, տանց adj. sm. riche, opulent; —ք, les riches, le grand monde, la haute société.

Մեծարանք, նաց s. respect, estime, considération, hommage, révérence, vénération, déférence, prévenance, compliment, honneur; — ցասարակաց, estime générale; — նօք, avec respect, avec déférence, avec un air respectueux; մեծարանս դնել V. Մեծարեմ.

Մեծարգեմ V. Մեծարեմ.

Մեծարգի, Մեծարգոյ a. très-respectable, très-estimable, très-honorable, vénérable, précieux, recommandable; — առնել V. Մեծարեմ; — լինել, gagner l'estime, jouir d'une grande considération, tenir le haut du pavé.

Մեծարգութիւն sm. révérence; autorité.

Մեծարեմ, եցի va. respecter, estimer, vénérer, prendre ou avoir en considération, honorer, complimenter, apprécier, considérer, tenir compte de qn.; V. Մեծապատիւ.

Մեծարոյ, Մեծարու V. Մեծարգի.

Մեծացուցած s. magnificat.

Մեծացուցանեմ, ուցի va. agrandir, faire grandir, rendre grand, puissant; enrichir, rendre riche; glorifier, célébrer, louer, vanter; relever, favoriser.

Մեծացուցիչ s. celui qui agrandit, qui relève; qui enrichit; qui glorifie.

Մեծաւոր, աց s. supérieur, prieur.

Մեծափառ a. très-glorieux, majestueux, très-illustre.

Մեծափառութիւն s. majesté, gloire, illustration.

Մեծափարթամ a. extrêmement ou furieusement riche, richard, richissime; — լինել, rouler sur l'or, être fort riche.

Մեծափափաք a. très-désireux, très-envieux, ardent.

Մեծափոյթ a. très-diligent.

Մեծափոր a. qui a un gros ventre, pansu.

Մեծաքաղաք, աց s. grande ville.

Մեծաքաղաքացի, ցւոյ s. citoyen d'une grande ville.

Մեծաքայլ a. à grands pas; — ընթանալ, courir à toutes jambes.

Մեծաքիթ a. qui a un gros nez.

Մեծեղեռն a. qui commet de grands crimes; — ամպարշտութիւն, crime horrible; — յանցանք, crime.

Մեծիմաստ a. qui a de grandes pensées; très-savant, — քաղաքագէտ, grand politique.

Մեծութիւն sm. grandeur, grosseur, calibre; grandeurs, dignités, puissance, magnificence, majesté, élévation; richesse, fortune; կորուսանել

զմեծութիւնս իւր, perdre sa fortune; մերկանալ իմեծութեանց, sacrifier sa fortune; *— ծախել, se prélasser, affecter un air de grandeur, de dignité; մեծափարթամ —, grande fortune; աշխարհական —ք, grandeurs humaines; լնուլ —ք, combler de richesses; ի— հասանել, parvenir aux dignités, aux honneurs.

Մեծուհի sf. grande dame.

Մեծվայելչութիւն s. majesté, magnificence.

Մեծօր s. long jour.

Մեկենաս, այ s. Mécène.

Մեկին adj. explicite, clair, évident, net, formel, précis; distinct, unique, seul; simple, ordinaire, obscur; adv. clairement, nettement, explicitement, formellement, expressément; — բանիւ, en termes précis, distinctement.

Մեկ V. Մեկին a.

Մեկնաբար adv. en expliquant, avec explication.

Մեկնագոյնս V. Մեկին adv.

Մեկնաբանեմ, եցի vn. expliquer, éclaircir.

Մեկնաբանութիւն s. explication, éclaircissement.

Մեկնազէն V. Մեկնակազէն.

Մեկնակ a. distinct, seul; V. Մեկին.

Մեկնակազէն s. maraudeur, bandit, bandoulier.

Մեկնակի adv. seulement.

Մեկնակահանդերձ adj. qui n'est couvert que d'un seul vêtement.

Մեկնանամ, ացայ vn. se retirer, s'éloigner.

Մեկնապէս V. Մեկին adv.

Մեկնաւոր, աց a. seul.

Մեկնեմ, եցի va. séparer, détacher, écarter, éloigner; expliquer, interpréter, commenter, traduire; tendre, allonger.

Մեկնեցուցանեմ, ուցի va. séparer, écarter.

Մեկնիմ, նեցայ vn. se séparer, se détacher; s'écarter, s'éloigner, filer, fuir; se retirer, partir, s'en aller; s'expliquer; մեկնէր գնալ իՀայս, il partait pour l'Arménie.

Մեկնելի a. explicable.

Մեկնիչ s. explicateur, commentateur, interprète.

Մեկնողական a. explicatif.

Մեկնոց, աց s. manteau.

Մեկնոցակ, աց s. mantelet.

Մեկնոցիկ s. mantille.

Մեկնութիւն s. explication, interprétation, commentaire; séparation, éloignement.

Մեկնօրէն V. Մեկնաբար.

Մեկոն, աց. Մեկոնիկն sm. pavot.

Մեկուսանամ, ացայ vn. se retirer, s'écarter, s'éloigner, se retirer à l'écart, vivre à l'écart.

Մեկուսացուցանեմ, ուցի. Մեկուսեմ, եցի va. écarter, éloigner, séparer.

Մեկուսի prép. adv. à part, à l'écart, séparément. en particulier; — առնել, mettre à l'écart, de côté, à part; — առ-

նուլ, prendre à part, en particulier.

Մեկուսութիւն s. séparation, écart, éloignement.

Մեհեան, ենի, եաց s. temple, fanum ; autel dans les temples ; simulacre, idole.

Մեհեկան, ի s. un des mois de l'ancien calendrier arménien.

Մեհենագիրք, գրոց s. archives, bibliothèque d'un temple ; hiéroglyphe.

Մեհենազարդ s. néocore, ministre d'un temple.

Մեհենազարդութիւն s. fonctions de néocore.

Մեհենազերծ a. sacrilége, qui dépouille les temples.

Մեհենազերծութիւն s. vol sacrilége.

Մեհենակալ V. Մեհենազարդ.

Մեհենական a. de temple, qui appartient à un temple ; hiéroglyphique.

Մեհենապաշտ V. Մեհենազերծ.

Մեհենային V. Մեհենական.

Մեհենաշէն a. qui construit un temple.

Մեհենասէր a. qui aime les temples.

Մեհենատեղի, ղւոյ s. lieu où est bâti un temple.

Մեհենաւանդ, աց s. bracelet, collier, bijou.

Մեղ s. faute, tort ; péché ; — առնել, faire tort, du tort ; — դնել V. Մեղադրեմ ; իմ է մեղն, c'est ma faute, j'ai tort ; ոչ իմ է մեղն, ce n'est pas ma faute ; քո է մեղն, c'est ta faute, vous avez tort.

Մեղադիր a. blâmable ; — լինել V. Մեղադրեմ.

Մեղադրանք V. Մեղադրութիւն.

Մեղադրեմ, եցի va. blâmer, reprocher, accuser, inculper, incriminer.

Մեղադրութիւն s. blâme, inculpation, accusation, répréhension, reproche.

Մեղական V. Մեղանչական.

Մեղայ, ի s. repentir, contrition ; j'ai péché.

Մեղանամ V. Մեղանչեմ.

Մեղանչական a. peccant ; peccable ; nuisible, pernicieux.

Մաղանչականութիւն s. tort, offense, violence, malignité.

Մեղանչանք V. Մեղք.

Մեղանչեմ, ղայ, ղուցեալ va. pécher, faire ou commettre un péché, une faute ; pécher, faillir, manquer ; va. léser, nuire, faire tort, offenser, nuire ; մահուչափ՝ ծանունս՝ թեթեւս —, pécher mortellement, gravement ou grièvement, légèrement ; զի՞ մեղայ, qu'ai-je fait?

Մեղանք V. Մեղք.

Մեղապարտ, աց, ից s. a. coupable.

Մեղապարտութիւն s. culpabilité.

Մեղացածին a. né du péché.

Մեղացային, ային s. sacrifice fait pour la rémission des péchés, sacrifice expiatoire.

Մեղացուցանեմ V. Մեղուցանեմ.

Մեղաւոր, աց s. pécheur, coupable.

Մեղեդի, դւոյ, դեաց s. mélodie, cantique.

Մեղեխ, աց, ոց s. manche, poignée; — արկանել, emmancher; դանել զ—, démancher.

Մեղեսիկ, սկի s. améthyste.

Մեղկ, ից a. mou, lâche, flasque; fig. mou, efféminé, langoureux.

Մեղկախորհուրդ a. mou, lâche, sans énergie.

Մեղկանամ, ացայ vn. mollir, s'amollir, se relâcher, devenir mou; fig. mollir, s'amollir, se livrer ou se donner à la mollesse, aux délices, vivre dans la mollesse, devenir mou.

Մեղկասէր a. qui aime la mollesse, mou, voluptueux.

Մեղկասիրութիւն s. amour de la mollesse, d'une vie molle.

Մեղկացուցանեմ, ուցի. Մեղկեմ, եցի va. amollir, ramollir; fig. amollir, rendre efféminé.

Մեղկիմ V. Մեղկանամ.

Մեղկիչ a. amollissant, ramollissant.

Մեղկութիւն sm. mollesse; amollissement, relâchement; —ք, mollement, langoureusement.

Մեղմ, ից, ով a. doux, tempéré, paisible, agréable; — ou մեղմով adv. doucement, tout doucement, bellement.

Մեղմագնաց a. qui marche doucement.

Մեղմագոյն V. Մեղմ adv.

Մեղմաժամ adv. longtemps, lentement.

Մեղմախառն, Մեղմական a. doux, adouci, délicat, tempéré.

Մեղմանամ, ացայ vn. s'adoucir, se calmer, se relâcher, se ralentir.

Մեղմացուցանեմ, ուցի va. adoucir, tempérer, calmer, mitiger, ralentir.

Մեղմացուցիչ V. Մեղմիչ.

Մեղմեխ a. qui a une apparence trompeuse, dissimulé, affecté, insinuant, agaçant, patelin; malin, artificieux, perfide; — բարեպաշտութիւն, apparence de piété.

Մեղմեխանք, նաց s. apparence trompeuse, dissimulation, affectation, agacerie, mine agaçante, manière agaçante, regards agaçants, minauderie, airs penchés, mignardises, air patelin, patelinage; tromperie, artifice; — աչաց, œillades.

Մեղմեխութիւն V. Մեղմեխանք.

Մեղմեցնեմ, եցի va. dissimuler, feindre, agacer.

Մեղմիկ adv. doucement, tout doucement.

Մեղմիչ a. adoucissant, calmant, lénitif.

Մեղմով V. Մեղմ.

Մեղմութիւն s. adoucissement, mitigation, ralentissement.

Մեղու, աց s. abeille; — բզզէ, l'— bourdonne; գոբա-

սէր՝ ճարտար —, diligente, industrieuse —.

Մեղուաբոյծ, բուծից s. apiculteur.

Մեղուաբոյն, բունոյ s. ruche d'abeilles.

Մեղուաբուծութիւն s. apiculture.

Մեղուագործ, աց s. qui prépare le miel, apiculteur.

Մեղուագործութիւն s. apiculture.

Մեղուակն a. qui a des yeux doux, qui a un regard doux.

Մեղուանոց, Մեղուոց, աց s. rucher.

Մեղուցանեմ, ուցի va. faire pécher.

Մեղսաբեր adj. qui porte le péché.

Մեղսաթաթաւ a. souillé de péchés.

Մեղսախորհուրդ adj. méchant, pervers.

Մեղսասէր a. qui aime le péché.

Մեղսասիրութիւն s. amour du péché.

Մեղսաքաւիչ a. qui expie les péchés, expiatoire.

Մեղր, դու ou ղեր s. miel.

Մեղրաբեր a. mellifère.

Մեղրաբուղխ a. qui fait couler du miel, qui distille du miel.

Մեղրագործեմ, եցի va. faire du miel.

Մեղրակաթ a. qui tombe en gouttes de miel.

Մեղրախորիսխ s. rayon ou gâteau de miel, gaufre.

Մեղրածորան a. qui fait couler du miel; — ոն, style mielleux, coulant, agréable.

Մեղրածուծ s. bot. mélilot.

Մեղրահամ a. qui a le goût de miel, emmiellé, mielleux.

Մեղրամոմ, ոյ s. cire.

Մեղրապոպ s. pastèque.

Մեղրաջուր, ջրոյ sm. hydromel.

Մեղրեմ, եցի va. emmieller, enduire de miel.

Մեղրօղի, ղւոյ s. hydromel.

Մեղք, ղաց s. péché; faute; անկանել իմեղս, *— իյնալ, pécher, commettre un péché; *—ին մէջ մնալ, rester dans son péché; իմեղս արկանել, *մեղքի խոթել, faire pécher; մեղս առնուլ՝ գործել, pécher, faire, commettre un péché; Թողուլ զմեղս, remettre, absoudre les péchés; մեռանել իմեղս, *—ի մէջ մեռնիլ, mourir dans son péché; խոստովանել զմեղս իւր, confesser ses péchés; *ծուլութիւնն իւր սովրական —ն է, la paresse est son péché mignon; մաիչափ ou մաիցու՝ սկզբնական՝ ներգործական՝ վերապաիեալ —, péché mortel, originel, actuel, réservé; եօթն մաիչափ —, les sept péchés capitaux; վկայք մեղաց, les faux témoins; իմեղս գրել գիմն, faire un crime de; մեղս դնեմ V. Մեղ.

Մենազինեմ, եցայ, նեալ vn. s'armer à la légère.

Մենախօսութիւն s. aparté.

Մենակեաց, կեցաց a. s. qui

vit seul, solitaire; solitaire, moine.

Մենակեցութիւն s. solitude, isolement.

Մենակութիւն V. Մենամարտ a.

Մենամարտ, ից s. combat singulier, duel; a. qui combat seul à seul, duelliste.

Մենամարտիկ V. Մենամարտ a.; — ոգորել V. Մենամարտիմ; — կռիւ V. Մենամարտ s.

Մենամարտիմ, տեցայ vn. combattre corps à corps, en combat singulier, se battre en duel.

Մենամարտութիւն V. Մենամարտ s.

Մենամոլ a. s. monomane.

Մենամոլութիւն s. monomanie.

Մենանամ, ացայ vn. rester seul, se retirer, vivre retiré, s'enfoncer dans la solitude, être isolé.

Մենաստան, Մենարան, աց s. monastère, cloître, couvent.

Մենավաճառ, աց s. monopoleur.

Մենավաճառութիւն s. monopole.

Մենաւոր, աց a. seul, solitaire, isolé; s. qui mène une vie retirée, solitaire.

Մենաւորութիւն s. solitude.

Մենդոս s. mendole.

Մենեան, աց s. habit, vêtement.

Մենութիւն s. solitude, isolement.

Մենտոր, ի s. mentor.

Մենքենայ, etc. V. Մեքենայ, etc.

* Մեռած a. mort, décédé, trépassé.

Մեռանիմ, ռայ vn. mourir, cesser de vivre, décéder, perdre la vie, la lumière, finir son existence, expirer ou exhaler le dernier soupir, rendre l'âme, payer le tribut à la nature; se mortifier; մեռած է ի—, il est mourant, il se meurt; — իվերայ ազգին, mourir pour la nation; — իմարտ պատերազմի, mourir sur la brèche, en combattant; ընդ մեռեալս իամարել, croire mort.

Մեռեալ, ելոց a. mort, décédé, trépassé, feu, défunt; s. mort, cadavre.

* Մեռել, ի s. mort.

Մեռելաբանական a. nécrologique.

Մեռելաբանութիւն s. nécrologie.

Մեռելաթաղ, ից sm. fossoyeur.

Մեռելածին a. mort-né.

Մեռելակառք, ռաց s. corbillard.

Մեռելակոչութիւն s. évocation.

Մեռելահարցութիւն s. nécromancie.

Մեռելահարցուկ, ցկի, կաց s. nécromancien, nécromant.

Մեռելաշունչ a. qui a un souffle mortel, mortel.

Մեռելատիպ a. semblable à un mort, à un cadavre; — դէմք, visage pâle, livide.

Մեռելոյք s. frais d'enterrement; les effets du défunt.

Մեռելոտի, ուոց a. mort; s. mort, cadavre.

Մեռելութիւն s. mort; mortalité; mortification.

Մեռիխէս s. murène.

Մեռոն, ի, աւ ou իւ s. huile sainte, chrême.

* Մեռնիմ V. Մեռանիմ.

Մեռոտ a. mortel.

Մեռուցանեմ, ուցի va. faire mourir, mettre à mort, tuer; mortifier.

Մեռուցումն sm. mortification.

* Մեռցնեմ V. Մեռուցանեմ.

Մեսիա, Մեսիայ, ի s. Messie.

Մեսիմ, եցայ vn. s'introduire.

Մեստիմ, տեցայ vn. s'attacher, se consolider.

Մետալ, ացս. médaille.

Մետաղ, ի s. métal; V. Մետաղք.

Մետաղագործ, ացս. métallurgiste.

Մետաղագործական a. métallurgique.

Մետաղագործութիւն s. métallurgie.

Մետաղական a. métallique.

Մետաղակերպ a. métalloïde.

Մետաղահան, ացsm. mineur.

Մետաղացուցանեմ, ուցի va. métalliser.

Մետաղացուցումն s. métallisation.

Մետաղք, ացs. mine; ban, exil.

Մետասան, իցa. s. onze.

Մետասաներորդ, ացa. s. onzième.

Մետասանեքեան, Մետասանեքին, նեցունցa. s. tous les onze.

Մետասանօրեայ, րէիցadj. de onze jours.

Մետաքս, իցացsm. soie; անգործ —, soie grége.

Մետաքսագործ, ացs. fabricant de soierie; a. sériciculture.

Մետաքսագործութիւն s. fabrication de la soie; sériciculture.

Մետաքսահիւս a. tressé de soie.

Մետաքսառէչ a. tramé de soie.

Մետաքսավաճառ, ացsm. marchand de soie, de soierie; mercier.

Մետաքսեայ, սէիցa. de soie, en soie.

Մետաքսեղէն a. de soie; s. soierie.

Մետէորայ, etc. V. Օդերեւոյթ, etc.

Մետէորադիտակ, ի s. météoroscope.

Մետրապոլիտ, լտացs. métropolitain.

Մեր, ոցa. poss. notre; տուն —, notre maison; իտան մերում, dans notre maison, chez nous; իձեռաց մերոց, de nos mains; pron. poss. le nôtre, la nôtre.

Մերազգեայ a. qui est de notre nation, national.

Մերազնեամ, ացայvn. de-

venir de notre nation, s'unir à notre nation.

Մերազնեայ V. Մերազգեայ.

Մերակերպ a. de notre forme, de notre nature.

Մերային, յնոց pron. poss. le nôtre, la nôtre; իմերայնո՞ց իցես, êtes-vous des nôtres? զմերայինս սիրեմք, nous aimons les nôtres; a. poss. notre; մերայինս ազգի, à notre nation.

Մերանիւթ a. de notre matière.

Մերասեռ, Մերասեր, ից a. qui est de notre nation, national; qui est de notre nature; — բնութիւն, humanité; —ք, nos nationaux; les hommes, le genre humain.

Մերատիպ V. Մերակերպ.

Մերթ adv. tantôt..., tantôt, quelquefois, par moments.

Մերժական a. qui repousse, expulsif, répulsif.

Մերժելի a. rejetable.

Մերժեմ, իցի va. expulser, chasser, renvoyer, envoyer promener; repousser, rejeter, réfuter, récuser, rebuter, réprouver, désapprouver, abandonner.

Մերժեցուցանեմ V. Մերժեմ.

Մերժիմ, ժեցայ vn. être chassé, réfuté, rejeté; se séparer, s'écarter, s'éloigner, se retirer.

Մերժումն sm. expulsion; refus, rebut, improbation, récusation.

Մերինոս, ի sm. mérinos (l'étoffe et le mouton).

Մերկ, ոց, աց a. nu; nu, découvert; nu, simple, évident; exempt; adv. à nu.

Մերկաբար adv. à nu, nûment.

Մերկագլուխ adv. à découvert, clairement, librement.

Մերկակռիւ a. gymnique.

Մերկամարտ, իցք. Մերկամարտիկ s. qui combat à nu, lutteur, athlète; —ք, lutte.

Մերկամարտութիւն s. combat à nu, lutte.

Մերկանամ, ացայ vn. quitter ses vêtements, se déshabiller; se dépouiller de; se découvrir, se dévoiler, être découvert; va. déshabiller; dépouiller, dénuer; mettre à nu, découvrir, dévoiler; — զսուսերն իպատենից, dégaîner, tirer l'épée du fourreau; իբաց —, laisser de côté; այն ինչ կամէր առաւօտն իգիշերոյն —, իբրեւ այգն զառաւօտն մերկանայր, quand le jour commençait à poindre, à luire, à paraître; — զսիրտ, ouvrir son cœur; իբաց — զամօթ, dépouiller toute pudeur; — յրնչից, se dépouiller de ses biens.

Մերկանդամ a. tout nu; adv. à nu, à découvert.

Մերկապատեան a. dégaîné.

Մերկապարանոց adv. dont le cou est découvert, nu; nu, évident, découvert; adv. à nu, à découvert, nûment; — առնել, mettre à nu, découvrir, dévoiler, révéler; — լինել

առաջի ամենեցուն, être exposé aux yeux de tous.

Մերկատարը a. nu.

Մերկատիտ a. dont le sein est nu, les mamelles sont nues.

Մերկացուցանեմ V. Մերկանամ va.

Մերկացուցիչ adj. qui dépouille.

Մերկեմ, կացի ou կեցի va. mettre à nu, découvrir, déshabiller; dépouiller; tirer hors du fourreau, dégaîner; vn. se déshabiller; se dépouiller; մերկեաց զսուսերն, il tira son épée.

Մերկիմաստասէր s. gymnosophiste.

Մերկոտն a. qui a les pieds nus, nu-pieds.

Մերկութիւն s. nudité.

Մերկուց, իՄերկուց adv. à nu, tout nu.

Մերձ prép. près, auprès; — իգեղն, près ou auprès du village; — է մեզ, il est près de nous; — առ միմեանս, auprès les uns des autres, côte à côte; — ընդ —, de proche en proche, bientôt, sous peu; — լինել, être près, à la veille de, être sur le point de; — լինել իմահ, être sur le point de mourir; — իվախճան լինել, tirer à sa fin.

Մերձազաւակ s. proche parent.

Մերձակայ, ից a. proche, prochain, présent, voisin, adjacent; imminent.

Մերձակէտ s. point rapproché; —արեգական, périhélie; — երկրի, périgée.

Մերձաւոր, ացս a. proche, prochain, voisin; adjacent, contigu; approximatif; s. prochain, parent, voisin; — ազգական, proche parent; —ք, les proches, les parents.

Մերձաւորապէս adv. approximativement.

Մերձաւորարար, ացս s. proche parent.

Մերձաւորեմ, եցի. Մերձաւորեցուցանեմ, ուցի vn. approcher, rapprocher; s'approprier, épouser à titre de proche parent, venir à la succession par droit de parenté.

Մերձաւորիմ, եցայ vn. s'approcher, se rapprocher; être proche parent, s'allier, recevoir en mariage.

Մերձաւորիչ V. Մերձաւորարար.

Մերձաւորութիւն s. proximité, voisinage, contiguïté; approximation; proche parenté, rapprochement charnel, copulation.

Մերձենամ, եցայ vn. approche, s'approcher ou se rapprocher de, aborder, accoster; toucher; se rapprocher par l'union des sexes, avoir commerce avec.

Մերձեցուցանեմ, ուցի va. approcher, rapprocher; rapproprier, appliquer.

Մերձեցումն s. action d'approcher, approche.

Մերձիմ V. Մերձենամ.

Մերձուն sm. action de s'approcher, approche, accès, abord.

Մերովսանն adv. ce que nous pouvons, ce qui dépend de nous, de notre mieux.

Մեց s. ver, artison; corruption, putréfaction.

Մեցամէս a. mangé par les vers, artisonné, pourri.

Մեցոտիմ, տեցայ vn. être mangé par les vers, pourrir.

Մեք pron. nous.

Մեքենագէտ s. mécanicien.

Մեքենագիտութիւն s. la mécanique.

Մեքենագործ, աց s. machiniste, mécanicien.

Մեքենագործութիւն s. construction des machines.

Մեքենական a. machinal; mécanique.

Մեքենայ, ից s. machine; fig. machine, machination, trame, complot, intrigue; շոգեշարժ —, machine à vapeur; յարդարել՝ կազմել զ—, monter la machine; բազմահնար —ք, intrigues, machinations; —ս խառնել V. Մեքենայեմ.

Մեքենայաբար adv. machinalement.

Մեքենայաւորութիւն V. Մեքենաւորութիւն.

Մեքենայեմ, եցի va. machiner, comploter, cabaler, ourdir, tramer.

Մեքենապէս adv. machinalement; mécaniquement.

Մեքենայութիւն V. Մեքենաւորութիւն.

Մեքենաւոր, աց adj. mécanique; plein de machinations, de trames; industrieux, adroit; — ջանք, intrigues.

Մեքենաւորեմ V. Մեքենայեմ.

Մեքենաւորութիւն s. machination, invention, ruse, finesse.

Մեքենովք V. Խարիսխ.

Մեօքակերպ a. semblable à nous, comme nous, à notre guise ou façon.

Մզանք, նաց s. membrane, pellicule.

Մզեմ, եցի va. presser, exprimer, extraire, verser; filtrer, distiller; —իմ vn. se filtrer, s'infiltrer.

Մզկիթ, կեաց s. mosquée.

Մզնաձեւ a. membraneux; s. choroïde.

Մզումն s. filtration, infiltration, distillation.

Մէգ, միգի, գաւ ou գով s. brouillard; ծանր —, épais —.

Մէզ, միզի ou միզոյ s. urine, pipi; — կենդանեաց, pissat.

Մէզմուղ s. a. diurétique.

Մէծր V. Մեծր.

* Մէկ V. Մի; — մարդ, un homme; մէկուն զրուցեցի, j'ai dit à quelqu'un; մէկուն կողմանէ, de la part de quelqu'un; մէկէն, de quelqu'un; de suite.

Մէն a. chaque, un, unique; seul, adv. seulement; — մի, chaque, chacun.

Մէջ, միջոյ, ով, ոց, աց, ովք ou օք s. le milieu, le dedans, sein, cœur; reins, lombes; ի— ou իմիջի, au milieu de, parmi,

entre, dans; իմիջի ձերում, au milieu de vous, parmi vous; — գիշերոյ, le milieu de la nuit, minuit; իմէջ գիշերի, au milieu de la nuit, dans la nuit; իմիջոյ, par le milieu; du milieu; au milieu; ընդ —, par le milieu; ընդ — ճատանել, couper par le milieu; ի— անկանել, s'interposer, intervenir; խորհուրդ ի— առնուլ, délibérer, consulter; փոյթ ի— առնուլ, tâcher ou faire des efforts; ի— բերել, produire, exposer, citer; անցանել ի—, venir en avant, se présenter; խորտակել զմէջս, * մէջքը կոտրել, éreinter; ընդ — իւր, sur ses reins; միջովք չափ իվեր, իմիջոյն եւ իվեր, depuis les reins et au-dessus; միջովք չափ իխոնարհ ou իմիջոյն եւ իխոնարհ, depuis les reins et au-dessous; յապականութեան միջի, au milieu de la corruption; ցմէջս, jusqu'à la ceinture, aux reins; պնդել զմէջս, se ceindre les reins; արկանել քուրձս զմիջովք, mettre des sacs sur les reins; գօտի ածել ընդ— իւր, porter une ceinture sur les reins; քերթածք նորա չեն իմիջի, ses poésies sont perdues, n'existent plus; բառնալ իմիջոյ, anéantir, détruire; — ընդ —, de temps en temps, de temps à autre, par moments.

Մէջնակէտ, կիտի s. centre.

Մէջօրեայ, րէից s. le milieu du jour, l'heure de midi, le midi; a. de midi.

Մէտ s. mouvement d'une balance qui penche d'un côté ou de l'autre; axe, aiguille d'une balance; poids, pesanteur; fig. penchant, inclination, tendance; instant, moment; a. porté, enclin à; ondoyant, flottant; մէտ իմէտ խոնարհել, ondoyer, flotter, s'agiter.

Մթագին a. obscur, sombre.

Մթագնիմ, նեցայ vn. s'obscurcir, se rembrunir; մթագնէին աչք իմ, mes yeux commençaient à s'obscurcir.

Մթագոյն adj. de couleur sombre, sombre, foncé.

Մթագգած a. sombre, rembruni, obscur.

Մթագգածութիւն s. obscurcissement.

Մթախօս, ից a. obscur, qui a un langage obscur.

Մթանամ, ացայ vn. s'obscurcir, s'éclipser, se rembrunir, s'assombrir.

Մթապատ V. Մթագգած.

Մթար adj. noir, sale; s. V. Մթարբ.

Մթարութիւն s. obscurité.

Մթարբ s. chassie, ordure.

Մթացուցանեմ, ուցի va. obscurcir, offusquer, éclipser; զտիւ իգիշ —, changer le jour en ténèbres.

Մթացուցիչ a. qui obscurcit.

Մթեր, ից, աց s. amas, accumulation, entassement; provision, marchandise; ordure, saleté; — առ —, en tas, à tas, en quantité.

Մթերած, ոց s. tas, amas.

Մաերաճոյ, ից a. amassé, entassé, accumulé.

Մաերանոց, աց s. entrepôt, magasin.

Մաերեմ, եցի va. amasser, accumuler, entasser, emmagasiner; — ինչս, accumuler des biens, acquérir du bien.

Մաին a. obscur, sombre; obscur, peu clair, peu intelligible; obscur, peu connu; — վարել կեանս, mener une vie obscure.

Մանագոյն a. foncé.

Մանանամ V. Մաագնիմ.

* Մանշաղ V. Աղցամրջին.

Մանոլորտ, ի s. atmosphère.

Մանոլորտական, Մանոլորտեան a. atmosphérique.

Մաուաիւն s. obscurité.

Մժեղ, աց. Մժիղ, ժեղաց. Մժիկ. Մժղուկ, ղկի s. cousin, moustique.

Մի, ոյ, ոջ, ում, իմիոջէ, ով a. un; adv. primo, premièrement; մի առ մի, մի ըստ միոջէ, un à un, pièce à pièce, en détail; մի զկնի միոյ, l'un après l'autre; առ մի, à chaque; իմի, en un; ընդ մի, ընդ միևամար, conjointement, ensemble, à la fois; en un seul, comme une seule et même chose; ժողովել իմի, rassembler en un.

Մի՛ adv. de négation, ne, ne pas, non pas, point; մի՛ գողանար, ne vole pas; մի՛, մի՛ վշտացուցանէք զիս, non, non, ne m'affligez pas; մի՛ արդեօք, est-ce que... pas? մի՛ գուցէ, de peur que; մի՛ երբէք, jamais, point, point du tout; մի՛ այդպէս, non.

Մի մի, միոյ միոյ, միում միում a. à chaque, à chacun; chaque, chacun; մի մի, un à un.

Միաբան, ից a. qui est d'accord, d'intelligence, unanime; qui s'accorde avec, concordant, conforme, analogue, identique; s. V. Միաբանակեաց; adv. d'accord, unanimement, de concert; — խորհրդով՝ հաւանութեամբ, d'un accord unanime, d'un commun accord ou aveu, de l'aveu général, de l'aveu de tout le monde.

Միաբանակեաց, կեցաց sm. qui vit en communauté, cénobite, religieux, moine.

Միաբանամբոխ a. qui trouble l'union, séditieux.

Միաբանեմ, եցի va. accorder, mettre d'accord, accommoder, raccommoder, unir, réunir, réconcilier, concilier; rajuster, raccommoder; իմի —, réunir; vn. V. Միաբանիմ.

Միաբանիմ, նեցայ vn. s'accorder, être, tomber ou demeurer d'accord, être d'intelligence pour, concorder, s'entendre, s'accommoder, s'ajuster, convenir de, se raccommoder, se réconcilier, s'unir; ¿—, disconvenir, ne pas convenir, ne pas demeurer d'accord de.

Միաբանութիւն s. accord, union, concorde, unanimité, harmonie, concert, bonne intelligence, accommodement, raccommodement, conciliation,

rapport ; corporation, communauté, société, congrégation ; commerce intime ; —ք, unanimement, ensemble ; — մարդկան, société ; —ք կեալ, vivre en parfaite intelligence ; քակտել զ—, mettre la division.

Միաբար adv. uniquement.

Միաբարբառ a. qui est de la même langue ; qui rend le même son ; adv. tous d'une seule voix, d'une commune voix, tout d'une voix, d'une voix unanime, unanimement.

Միաբարոյ, ից a. du même caractère, du même naturel.

Միաբերան adv. d'une seule voix, unanimement.

Միաբուն adj. de même nature, consubstantiel ; qui a une seule tige.

Միագլխապետ, ից s. commandant, général en chef.

Միագլխի a. qui n'a qu'une seule tête.

Միագոյ a. qui n'a qu'une seule substance ; unique dans son espèce, unique, seul.

Միագոյն, գունից a. d'une seule couleur, monochrome ; d'une couleur uniforme, qui est de la même couleur.

Միագործ s. coopérateur ; adv. en travaillant ensemble.

Միագումար V. Համագումար.

Միագունդ V. Համագունդ.

Միադաւան, ից s. a. unitaire.

Միադիմի a. qui n'a qu'une forme, une seule espèce, uniforme, simple.

Միազգի V. Համազգի.

Միազոյգ a. apparié, assorti, égal.

Միազօր V. Համազօր.

Միաթերթ, ից adj. d'une feuille ; bot. monopétale.

Միաթիւ V. Համաթիւ.

Միաժողով V. Համագումար.

Միալեզու adj. qui parle la même langue.

Միալուծ V. Միայար.

Միախառն a. tempéré.

Միախառնութիւն s. tempérance.

Միախոհ, Միախորհուրդ a. qui a la même pensée, le même dessein, qui est du même avis, unanime

Միախումբ V. Համագունդ.

Միախուռն adv. en foule, ensemble, en masse.

Միածալ, ի a. in-folio.

Միածին, ծնի, ծնաւ a. engendré seul, unique ; — որդի, fils unique.

Միածնութիւն s. qualité de ce qui est unique.

Միակ a. seul, unique.

Միակամ V. Համակամ.

Միակամայք, այց s. monothélites.

Միակամութիւն V. Համակամութիւն.

Միական, ի a. seul, unique.

Միականի, նոյ, նեաց a. qui n'a qu'un seul œil, borgne.

Միակեաց, կեցաց a. qui demeure ensemble ; V. Միայնակեաց.

Միակեղեւ a. qui a une seule écorce.

Մեակերպ a. uniforme, monotone.

Միակերպութիւն s. uniformité; monotonie.

Միակեցութիւն V. Միայնակեցութիւն.

Միակին adj. seul; միայն —, tout seul; V. Միակնի.

Միակից a. uni, qui se joint ensemble (sourcils).

Միակնի, կնոջ s. monogame.

Միակնութիւն sm. monogamie.

Միակշիռ a. du même poids, qui est en équilibre.

Միակողմանի a. paralytique, estropié; adv. d'un seul côté.

Միակողմն s. un côté; դնել՝ Ծողուլ ի—, mettre de côté.

Միակուսեցուցանեմ V. Մեկուսացուցանեմ.

Միակրօն, ից a. de même religion, coreligionnaire; qui a la même conduite, unanime; uniforme, conforme.

Միակրօնութիւն sm. action de professer la même religion; unité de religion; unanimité; conformité, uniformité.

Միահաղոյն adv. en tout, tous à la fois, ensemble, tout ensemble, en masse, collectivement, entièrement, tout d'une fois, d'un seul coup.

Միահամ a. uni, inséparable.

Միահամար sm. vote, suffrage; a. égal, semblable; — դնել, voter, aller aux voix, donner son suffrage; չէ ընդ —, ce n'est pas la même chose.

Միահամուռ adv. collectivement, tout ensemble, tous ensemble, tous à la fois; en tout; en foule, en masse.

Միահայր V. Համահայր

Միահանդերձ V. Մեկնահանդերձ.

Միահանէք s. plaisanterie.

Միահառաչ adv. d'une seule voix.

Միահատոր ձ. en un volume.

Միահարթ a. uni, plan.

Միահաւան adj. unanime; adv. unanimement.

Միահաւատ, ից a. qui a la même croyance.

Միահիճան adj. absolu, monarchique; — իշխան, seul maître, maître absolu, monarque; — իշխանութիւն, pouvoir absolu, monarchie.

Միահետ V. Միայար.

Միահոմիմ V. Միանամ.

Միահոյլ adv. tout ensemble, en foule, en masse.

Միաձայն adv. d'une commune voix, unanimement.

Միաձայնիմ V. Ձայնակից լինիմ.

Միաձայնութիւն V. Ձայնակցութիւն.

Միաձեռանի, Միաձեռն a. manchot.

Միաձև a. uniforme.

Միաձեւութիւն sm. uniformité.

Միաձի adv. à un cheval, avec un seul cheval.

Միաձոյլ V. Միապաղաղ.

Միաձորդ V. Մեկնահանդերձ.

Միաղի s. monocorde.

Միաճեւի a. qui n'a qu'un tronc (arbre).

Միամայր V. Միամօր.

Միամիտ, մտաց a. simple, ingénu, naïf, sincère; simple, bon, bonhomme, niais; fidèle, attaché, loyal, dévoué; — ոմն այր, un bonhomme.

Միամտաբար adv. sincèrement, naïvement; ingénument, bonnement, niaisement, sans réflexion.

Միամտական V. Միամիտ.

Միամտեմ, եցի. Միամտիմ, տեցայ vn. être sincère; consentir; croire, être rassuré; s'attacher, servir avec fidélité; — ընդ. ձեռամբ ուրուք, se soumettre à qn.

Միամտութիւն s. sincérité, simplicité, naïveté, ingénuité; fidélité, bonne foi, loyauté; simplicité, niaiserie, bonhomie; աննենգ —, bonne foi; — սրտի, simplicité de cœur; —ք V. Միամտաբար.

Միամօր, ոյ, ու a. unique; s. fils ou fille unique; դուստր —, fille unique.

Միամօրութիւն s. qualité de ce qui est unique.

Միայար a. uni, joint, annexe, contigu, attaché, enchaîné; continu, continuel; immédiat; adv. de suite, tout d'un coup, ensemble.

Միայարութիւն s. suite, continuation, continuité, contiguïté, enchaînement.

Միայն, ոյ, ով adj. seul, unique; seul, solitaire, abandonné; adv. seulement; uniquement; — զի, — Թէ, si ce n'est que, pourvu que, à condition que, à moins que; — ընդ —, — միայնուկ, seul à seul, tout seul, en tête à tête; մի —, unique; ոչ —, non-seulement; ոչ — չողորմեալ, loin d'être touché.

Միայնագործ a. qui agit seul.

Միայնակ a. seul, unique; adv. tout seul.

Միայնակեաց, կեցաց s. solitaire, moine, ermite.

Միայնակեցական adj. monacal.

Միայնակեցանոց, աց s. monastère, cloître.

Միայնակեցութիւն s. vie solitaire ou monastique, monachisme.

Միայնամարտիկ V. Մենամարտիկ.

Միայնամարտութիւն V. Մենամարտութիւն.

Միայնանամ V. Մենանամ.

Միայնանոց, Միայնաստան, Միայնարան, աց s. solitude, monastère, ermitage.

Միայնաւոր V. Միայնակեաց.

Միայնաւորական adj. seul, solitaire.

Միայնաւորութիւն s. solitude, vie solitaire, isolement; V. Միայնակեցութիւն.

Միայնիկ, Միայնուկ adv. tout seul; միայն —, tout seul, en tête à tête.

Միայնութիւն sm. solitude, retraite, isolement.

Միայնուհի sf. religieuse, nonne.

Միանամ, ացայ vn. s'unir, se joindre, s'incorporer, s'identifier.

Միանգամ adv. une fois, une seule fois; որ —, tout ce que, quiconque; որպէս միանգամն եւ միւսանգամն, comme toujours, comme par le passé.

Միանգամայն adv. à la fois, en même temps, tout ensemble, en général, tout d'une fois, conjointement; — ասել, եւ — իսկ ասել, եւ զի— ասացից, en somme, en résumé, au résumé, en un mot, enfin; ոչ — առնել, faire à plusieurs reprises.

Միանձն, ձին, ձունք, ձանց s. moine, religieux, solitaire, ermite; a. seul, unique.

Միանձնական a. solitaire, monacal, monastique; unitaire.

Միանձնանամ, ացայ vn. se retirer, vivre dans la solitude; embrasser la vie monastique, devenir moine.

Միանձնանոց V. Միայնանոց.

Միանձնութիւն s. vie monastique, monachisme; solitude.

Միանձնուհի V. Միայնուհի.

Միանման a. égal, uniforme.

Միանշան a. du même signe.

Միանուն V. Համանուն.

Միաշաբաթի, ուց. Միաշաբաթի, ուոյ s. le premier jour de la semaine, dimanche.

Միաշար a. continu.

Միաշունչ a. unanime.

Միաշուրթն V. Միալեզու.

Միաչափ a. d'une égale mesure, égal, conforme.

Միապաշտօն a. adoré par le même culte.

Միապաղազ a. formé d'un seul bloc, d'un seul morceau, massif; — ծով, mer unie.

Միապատիւ V. Համապատիւ.

Միապարեգօտ a. qui n'est vêtu que d'une seule tunique.

Միապետ, ապ s. monarque.

Միապետական a. monarchique; s. monarchiste.

Միապետեմ, եցի vn. régner seul, être monarque; — զաշխարհին, être maître absolu du pays, du monde.

Միապետութիւն s. monarchie; ընդ —ի կալ, adopter le gouvernement monarchique.

Միապէս adv. pareillement, également, de la même manière.

Միապիղ առնեմ va. s'attirer le regard de tous.

Միասահման a. qui a la même définition, les mêmes limites.

Միասայրի a. à un tranchant.

Միասայրիկ s. alumelle.

Միասիրտ a. unanime.

Միասմբակ, ապ a. bête qui a le pied rond.

Միասնաբար adv. tout ensemble.

Միասնական a. consubstantiel; familier, unanime, social; uni, unique.

Միասնականություն s. consubstantialité.

Միասնություն s. union.

Միասնուն, դ a. nourri, élevé ensemble.

Միաստեղն a. qui n'a qu'une branche (candélabre).

Միաստուածեան a. s. monothéiste.

Միաստուածութիւն s. monothéisme.

Միաստնի a. qui n'a qu'une seule mamelle; Amazone.

Միավանկ a. monosyllabe.

Միատարած adv. également étendu, répandu partout.

Միատարր a. massif, homogène.

Միատարրութիւն s. combinaison, union, homogénéité.

Միատեսակ a. d'une seule espèce, uniforme, égal.

Միատերեւ a. monophyle.

Միատնութիւն s. habitation dans la même maison, cohabitation.

Միատոհմ a. qui est de la même famille.

Միատուն a. qui demeure dans la même maison.

Միացուցանեմ V. Միաւորեմ.

Միաւոր, աց a. uni, joint; un, seul, unique, singulier; égal, pareil; s. unité.

Միաւորական a. singulier.

Միաւորականութիւն s. m. unité; union.

Միաւորեմ, եցի va. unir, réunir, joindre; attacher, lier, identifier, incorporer, accoupler; — իմ vn. s'unir, se réunir, se joindre, adhérer.

Միաւորութիւն sm. union, réunion, jonction, conjonction, adhésion, assemblage, combinaison, incorporation; commerce charnel.

Միաքարոզ a. qui prêche la même chose, qui prêche ensemble.

Միգախառն, Միգապատ a. mêlé, couvert de brouillards.

Միեղջերու, ի s. licorne.

Միզագրաւ a. qui est sujet à la strangurie; s. V. Միզագրաւութիւն.

Միզագրաւիմ, եցայ vn. souffrir d'une strangurie.

Միզագրաւութիւն, Միզագելուխիւն s. dysurie, ischurie, strangurie.

Միզական a. urinal, urineux.

Միզաման s. pot de chambre; urinal.

Միզաքան, աց s. pissoir, urinoir.

Միզաքնակ, աց s. pisseur.

Միզեմ, եցի vn. uriner, pisser, lâcher de l'eau, faire pipi; — ստէպ, pissoter.

Միզերակ, աց s. urètre.

Միզեցուցիչ a. diurétique.

Միզն s. aponévrose, amnios.

Միզող s. pisseur; — յանկողնի, pissenlit.

Միզուկ s. urètre, verge.

Միզումն s. pissement.

Մի բան միթէ V. Մի.

Մի՞թ adv. est-ce que? est-ce donc que? est-il possible?

Միթր, ի, ոյ s. mitre, tiare.

Միլիոն, ի s. million.

Միլիոներորդ, ի s. millionième.

Միծ, մծի s. boue, fange.

ՄիմեանսզրկուԹիւն s. privation, usurpation mutuelle.

Միմեանց, l'un à l'autre, les uns aux autres; ի—, l'un de l'autre, les uns des autres; զմիմեանս, l'un l'autre, les uns les autres; ընդ միմեանս, les uns avec les autres, l'un avec l'autre; վնասել միմեանց, s'entre-nuire; սիրեն զմիմեանս, ils s'aiment, ils s'entr'aiment, ils s'aiment réciproquement; զմիմեանս գովել, s'entre-louer; զկնի միմեանց, l'un après l'autre; իմիմեանս աճել զդրունս, fermer les portes.

Միմեանցասէր a. qui s'aiment réciproquement.

Միմոս, աց s. mime, bouffon, farceur, comique.

Միմոսական a. mimique.

ՄիմոսուԹիւն sm. mime, bouffonnerie, momerie.

Մինաւոր, աց a. un seul, unique.

Մինչ prép. adv. jusque, jusqu'à; lorsque, quand; pendant que, tandis que; jusqu'à ce que; tant que; մինչ այս մինչ այն, sur ces entrefaites, en attendant, dans l'intervalle; մինչ ou մինչ զի, de sorte que, de manière à.

Մինչդեռ adv. lorsque, quand, pendant que; — տակաւին, pendant que.

Մինչեւ prép. adv. jusque, jusqu'à, jusqu'à ce que, en attendant que; — ցայժմ, jusqu'à présent; — ցե՞րբ, jusqu'à quand? — ցայս վայր, jusqu'ici; — ցայդ վայր, jusque-là; — ո՞ւր, jusqu'où? — բազմաց իսկ ասել, de sorte que plusieurs disaient; — ցբազում ամս, pendant longues années; — զի, au point que, de manière à, de sorte que.

Մինչչեւ adv. avant que, avant de; — մեկնեալ իցես, avant que tu sois parti.

Միշտ adv. toujours, en tout temps, à tout moment, à jamais, pour jamais; որպէս միշտն, à l'ordinaire, comme à l'ordinaire, comme toujours.

Միսղնի s. sabre, cimeterre.

Միոտանի s. qui n'a qu'un seul pied.

Միորդի a. qui n'a qu'un seul testicule.

ՄիուԹիւն s. unité; union.

Միջաբեկ adj. éreinté; — առնել, éreinter; — լինել, s'éreinter.

Միջագետացի s. habitant de la Mésopotamie.

Միջագետք, տաց s. la Mésopotamie.

Միջագիշեր, ոյ, ի s. minuit.

Միջազգեստ, ից s. jupe.

Միջազգեստիկ s. jupon.

Միջածեր, ոց s. qui a passé le bel âge, qui n'est plus jeune, d'un certain âge.

Միջակ, աց a. moyen, médiocre; s. milieu, centre.

Միջակային a. médiocre, d'une condition médiocre.

Միջակէտ, կիտի s. centre; un point.

Միջակողք s. le milieu des côtes.

Միջակութիւն s. médiocrité.

Միջակուրծք, կրծոց sm. le milieu de la poitrine, sein.

Միջակտուր առնեմ va. couper par le milieu; — լինել, être coupé par le milieu.

Միջահասակ a. d'une taille moyenne; qui est entre deux âges, de moyen âge.

Միջամատն, տին s. le doigt du milieu.

Միջամբոխ լինիմ vn. s'introduire dans la foule.

Միջամուխ a. entré, introduit; initié, instruit, adepte; entreprenant, aventureux; — լինել, entrer, s'introduire, se fourrer, s'enfoncer, s'avancer; s'ingérer, se mêler de, s'immiscer; entreprendre, mettre la main sur, s'occuper de tout, fourrer son nez partout; pénétrer, s'approfondir.

Միջամուտ լինիմ vn. entrer dans, s'introduire; se mêler, intervenir.

Միջամտեմ V. Միջամուտ.

Միջամտութիւն s. intervention.

Միջանկեալ adj. intermédiaire.

Միջապատ V. Սփածանելի.

Միջասահման adj. moyen, intermédiaire; sm. milieu, centre.

Միջավայր, աց s. milieu, centre, intervalle.

Միջատ, ատց s. insecte.

Միջատաբանութիւն s. entomologie.

Միջատութիւն s. interruption.

Միջարկութիւն s. interjection.

Միջերկրական a. méditerrané; — ou — ծով, la Méditerranée.

Միջերկրեայ, եայց a. méditerrané; —ք s. l'Asie Mineure, Anatolie; իմիջերկրեայս Սիկիլիոյ, au milieu de la Sicile.

Միջընդերք, ցաց s. mésentère.

Միջին, ջնոց a. qui est au milieu; mitoyen; intermédiaire, moyen, médiocre; —ք s. la mi-carême; arith. les moyens.

Միջնաբերդ, ից s. citadelle.

Միջնաբիկունք V. Թիկնամէջք.

Միջնալուսին s. la pleine lune.

Միջնաձիրանի s. habit doublé de pourpre.

Միջնայարկ, ից s. second étage.

Միջնանիւ, նեաց s. le milieu, le centre, le point du milieu d'une roue.

Միջնաշխարհ, աց sm. le centre, l'intérieur d'un pays.

Միջնապարիսպ, ըսպաց s. mur de séparation, rempart.

Միջնատուն V. Միջնայարկ.

Միջնոքն V. Թիկնամէջք.

Միջնորդ, ացս. médiateur; intermédiaire; entremetteur; négociateur; — վաճառաց, courtier, censal; — լինել V. Միջնորդեմ.

Միջնորդեմ, եցի va. être médiateur, intercéder, intervenir, s'entremettre, s'interposer, négocier.

Միջնորդութիւն s. médiation, interposition, intervention, négociation, entremise; — վաճառաց, courtage; —ք ձերով, par votre médiation ou entremise.

Միջնորմ s. mur mitoyen, cloison.

Միջոց, ացս. milieu, espace, intervalle, interstice; mie de pain; peint. air; *moyen; *ի՞նչ —ով, par quel moyen? * — մի գտնել, trouver un moment, un moyen; իմիջոցս տէրութեան նորա, dans le cœur de son empire.

Միջուկ s. moelle, cœur; — հացի, mie de pain; — ձուոյ, le jaune d'œuf.

Միջօր s. midi; զմիջաւուրբ adv. à midi, vers midi.

Միջօրեայ, ըէից s. le milieu du jour, midi; le midi, le sud; méridien; a. de midi; qui est au sud, méridional; moitié, demi; — ջերմն, fièvre intermittente.

Միջօրէ V. Միջօրեայ; զմիջօրէիւ, à midi.

Միջօրէական a. de midi; — ou — շրջանակ s. méridien; — գիծ, méridienne.

Միս, մսոց s. chair; viande; — մարդկեղէն, chair humaine; — երէոց, venaison; — պտղոց, pulpe; — ածել՝ կապել, engraisser.

Միտ, մտի, մտաւ, միտք, մտաց s. esprit, intelligence; pensée, intention, dessein, projet, idée, opinion, avis; raison; maxime; sens, signification; — դնել, mettre, faire ou prêter attention à, appliquer son esprit à, s'appliquer, s'adonner, vaquer à; միտս դնել, avertir, admonester; դնել իմտի, հաստատել ի միտս, se mettre dans l'esprit, se mettre en tête, prendre une résolution, une décision ou son parti, se décider, se déterminer, se proposer de, projeter, songer à; եդեալ էր իմտի, il était résolu; դնել իմտի ուրուք, suggérer, engager, inspirer; զմտաւ ou ընդ միտ ածել, se représenter en esprit, considérer, penser, méditer, s'aviser, s'imaginer, se figurer, juger; անկանել՝ ելանել իմտաց, perdre l'esprit, la raison, la tête, tomber en frénésie; passer de la tête, échapper à la mémoire, oublier; ընդ միտ մտանել, բստ մտի լինել, plaire à qn., gagner ses bonnes grâces, se concilier sa faveur, s'insinuer dans son esprit, être en grâce, en faveur auprès de lui, gagner son affection, sa bienveillance, le captiver, s'insinuer; իմիտս

լինել՝ գալ, reprendre ses sens, l'usage de ses sens, revenir à soi, à son bon sens, rentrer en soi-même, se réveiller; ընդ միտ տանել, se formaliser, se piquer, se sentir offensé, prendre en mauvaise part; իմառնուլ, comprendre, concevoir, saisir; juger, pénétrer; չառնում ինչ ի միտ, je n'y conçois rien, je m'y perds; չառնու ինչ իմիտ, il n'y entend rien, c'est de l'algèbre pour lui; անմարթ է իմիտ առնուլ զայն, on n'y connaît rien, c'est la bouteille à l'encre; արկանել իմիտս, mettre dans l'esprit, inspirer, suggérer; տալ իմիտ առնուլ, faire comprendre ou sentir; աշխատ առնել զմիտս, fatiguer ou se fatiguer l'esprit; փոխել զմիտս, զրջել իմտաց, changer d'avis, se raviser; ունել իմտի, avoir dans l'esprit, former le dessein, le projet, se proposer, songer, penser; դանել զմիտս ուրուք, plaire ou complaire à qn.; իչար միտս ou *գէշ մտքի առնուլ, prendre en mauvaise part; իբարւոք միտս ou *բարի մտքի առնուլ, prendre en bonne part; ցամբառնալ զմիտս առ Աստուած, élever l'esprit à Dieu; գերել զմիտս, captiver l'esprit; ընդ միտս անկանել ուրուք, *մէկուն միտքը գալ, venir dans l'esprit, dans la pensée de qn., avoir l'idée; դանել ինչ իմտաց ուրուք, ôter qch. de la tête à qn.; միտս ունել, avoir de l'esprit; և ոչ ի միտս անգամ անկեալ էր նորա, il n'avait pas même songé, il ne s'avisait pas seulement; ասել իմտաց, dire de soi-même; ասել ընդ միտս, dire en soi-même; ասէի ընդ միտս, je disais en moi-même; ինոյն միտս լինել, être du même avis; բազում անգամ եղեւ ինձ իմտի, je fus plus d'une fois tenté, j'ai eu plus d'une fois l'idée de; խորհէը ընդ միտս, elle pensait en elle-même; ընդ միտ արկանել, penser, se rappeler, concevoir; բարգաւանել կրթել զմիտս, cultiver, former l'esprit; ստէպ իմտի իմում յեղյեղեմ զայն, je me le redis souvent à moi-même; յորմէ իմիտ առնուլ է, d'où il suit, il s'ensuit que; ըստ մտի, ըստ միտս, à son idée, à sa fantaisie, à son gré, à volonté; commode, aisé; բազումք ի միտս ունողաց, la plupart des gens d'esprit; ոչ ոք ի միտս ունողացն, personne parmi les hommes de sens; սրտի մտօք, de tout son cœur; ուղիղ մտօք, de bonne foi; պարզ մտօք, par le bon sens, sans ruse; ճասարակաց միտք, le bon sens; մարդկեղէն միտք, la raison humaine; *մտքէս ելաւ, cela m'a passé de la tête, m'a échappé, je l'ai oublié; *մտքէ չիանել, ne pas oublier; *միտքը բերել, se rappeler, se souvenir; *միտքը չգալ, ne pas se rappeler;

միտքը պահել, retenir; արդարակորով՝ խորախորհուրդ՝ բաւական իմնճամեծս Թեւակոխելոյ, հաստատուն ու անյողդողդ՝ լուսաւորեալ՝ ընդարձակ՝ Թափանցող՝ սուր՝ վեմ՝ տկար՝ ցրուեալ՝ շփոԹ ՔեՔեւ՝ եռանդուն՝ անարգասաւոր՝ արգասաւոր՝ հնարագիւտ —, esprit juste, profond, propre à concevoir de grandes entreprises, ferme ou solide, éclairé, vaste ou étendu, pénétrant, perçant, élevé, faible, distrait ou dissipé, embrouillé, léger, vif, stérile, fécond, inventif; V. Հասակ, Կասկած, etc.

Միտագոյնս adv. volontiers, de bon cœur.

Միտեալ a. tendant, enclin, porté à; — էր իիրէուԹիւն, il penchait au judaïsme.

Միտեմ, եցի va. pencher, incliner; vn. pencher, incliner, avoir de l'inclination, du penchant, être porté ou enclin à; — սրտի զկնի ուրուք, s'attacher à qn.

ՄիտուԹիւն, Միտումն sm. penchant, tendance, inclination, propension, disposition.

Միտք V. Միտ.

Միրգ, մրգաց ou ոց s. fruit; դալար —, fruit frais.

Միւռինէս s. murène.

Միւռոն V. Մեռոն.

Միւս, ոյ, ով a. autre, un autre; autre, différent; իմիւսում աւուր, l'autre jour; ի միւսոյ ձեռանէ, de l'autre main; մին կամ միւսն, l'un ou l'autre; ոչ մին եւ ոչ միւսն, ni l'un ni l'autre; միւսն, l'autre.

Միւսանգամ adv. une autre fois, de nouveau, derechef, une seconde fois, bis; a. second, autre, nouveau.

Միւսիոն, ի s. mosaïque.

Միւսիոնեայ a. en mosaïque.

Միւրիկէ s. tamaris.

Միօրեայ, բէից adj. d'un seul jour, éphémère; adv. un seul jour; — գեղ, beauté d'un jour.

Միօրինակ adj. uniforme, égal, indifférent; monotone; adv. uniformément, également; — ձեւ, uniformité.

Մլաղաց, ից s. meunier.

Մլաւեմ, եցի vn. miauler; կատու մլաւէ, le chat miaule.

Մլաւիւն s. miaulement.

Մլմլեմ, եցի va. frotter, gratter le visage.

Մլուկն s. punaise.

Մխախառն V. Ծխախառն.

Մխեմ, եցի va. enfoncer, faire entrer, ficher; se saisir de, s'emparer de; tremper; — զձեռն յոք, mettre la main sur qn.; — զձեռն յարիւն ուրուք, tremper la main dans le sang de; — զդաշոյն իլանջս, plonger un poignard dans le sein; —իմ vn. s'enfoncer, se plonger; s'introduire; entreprendre.

ՄխիԹար, աց a. consolant; s. consolateur; consolation; — լինել՝ մատուցանել՝ տալ,

consoler, donner de la consolation.

Մխիթարական a. consolant, soulageant, adoucissant.

Մխիթարակից լինիմ vn. se consoler mutuellement.

Մխիթարանք V. Մխիթարութիւն.

Մխիթարեմ, եցի va. consoler; —իմ vn. se consoler, recevoir des consolations.

Մխիթարիչ s. consolateur.

Մխիթարութիւն s. consolation, baume; ողորմ —, triste consolation.

Մխիմ, խեցայ V. Մխեմ.

Մխիրճ ի յարկանեմ V. Մխրճիմ.

Մխոց, ի, աւ s. action de plonger; piston.

Մխուն V. Մուխ.

Մխրճիմ, ցեցայ vn. s'enfoncer, se plonger.

Մծղնագործութիւն V. Մծղնէութիւն.

Մծղնեայ, նէից a. impur, lascif, libertin, luxurieux.

Մծղնէութիւն s. impureté, lasciveté, luxure.

Մկան s. les reins, le flanc.

Մկանունք, նանց օս նաց s. le dos; fig. la face des ondes, des eaux, flots, ondes, vagues.

Մկթամ, ացի vn. railler, se moquer de.

Մկնականջ, ի s. bot. oreille de souris, myosotis.

Մկնասոխ s. bot. scille.

Մկնաքիս s. musaraigne.

Մկնդահար a. frappé par une hallebarde.

Մկնդաւոր, աց sm. hallebardier.

Մկնդեղ, ոյ s. arsenic.

Մկնորսակ a. qui chasse des souris, des rats.

Մկունդ, կնդաց s. hallebarde.

Մկունք, մկանց s. muscle.

Մկրատ, ի, աւ s. ciseaux.

Մկրտատուն, տան. Մկրտարան, աց sm. baptistère, fonts baptismaux.

Մկրտեմ, եցի va. baptiser; laver, purifier par une ablution; — զգինի, baptiser le vin; —իմ vn. recevoir le baptême, se faire baptiser, être baptisé; se laver, se baigner, se purifier.

Մկրտիչ s. celui qui baptise; saint Jean-Baptiste.

Մկրտութիւն s. baptême; ablution, purification.

Մղեղ, աց s. brin; poussière; cendre.

Մղեղեմ, եցի va. réduire en poussière, en cendres.

Մղեմ, եցի va. pousser, repousser, bousculer; — պատերազմ՝ մարտ՝ ճակատ, livrer un combat, soutenir la guerre, combattre, faire la guerre; —իմ vn. être poussé; մղեցաւ մարտն այգուն, la bataille se donna, fut livrée le matin.

Մղձալանջ, ի s. cauchemar.

Մղձկեմ, եցի va. prendre au cou, étrangler, étouffer, suffoquer; —իմ vn. étouffer, être suffoqué; se dépiter, crever de dépit, de rage.

Մղձկուտ a. étouffant, suffocant, lourd.

Մղձուկ, ձկի s. crève-cœur.

Մղոն, ից ou աց sm. mille (mesure itinéraire).

Մղումն s. impulsion.

Մղտանամ V. ՄՁտանամ.

Մղոն s. impulsion; — տալ, donner une —, pousser.

Մմկիմ, կեցայ vn. se barbouiller, se souiller, se polluer.

Մնամ, ացի vn. rester, demeurer; attendre, s'attendre, espérer; rester, être de reste; rester, durer; մնա խաղաղութեամբ, adieu; V. Կամ.

Մնայուն V. Մնացական.

Մնաս, ից s. mine (poids et monnaie); marc d'argent.

Մնաց, ից a. action de rester, halte; a. stable; V. Կաց մնաց.

Մնացական a. stable, permanent, durable.

Մնացականութիւն s. stabilité, permanence.

Մնացեալ a. ce qui reste, restant.

Մնացորդ, աց. Մնացուած, ոց s. reste, restant, reliquat; résidu; débris; Մնացորդք ou գիրք մնացորդաց, Paralipomènes.

Մնացուցանեմ, ուցի va. faire rester, arrêter; faire cesser, terminer.

Մնիմնայ V. Երեւիլ.

Մնչեմ, եցի va. gémir, roucouler; gémir, crier; Մնչէ աղաւնի՝ տատրակ, la colombe, la tourterelle gémit, roucoule.

Մնչիւն sm. gémissement, roucoulement; gémissement, cri.

Մնչիկ adv. sans bruit.

Մնչկատակ, աց s. pantomime.

Մշակ, աց sm. cultivateur; domestique, garçon.

Մշական a. agricole, rural; —ն, s. géorgique.

Մշակելի a. cultivable.

Մշակեմ, եցի va. cultiver, labourer; fig. cultiver.

Մշակութիւն sm. culture, agriculture; fig. culture; servitude.

Մշկահոտ a. qui a un goût de musc, musqué, muscat.

Մշկապորտ adj. qui a du musc dans son ventre.

Մշտաբարբառ a. qui parle toujours.

Մշտաբացիկ adj. toujours ouvert.

Մշտաբեր a. qui porte, qui produit toujours.

Մշտաբոյծ a. qui se nourrit toujours.

Մշտաբորբոք adj. toujours enflammé, ardent.

Մշտաբուխ, Մշտաբուղխ a. qui jaillit, qui coule toujours, intarissable.

Մշտագիշեր a. toujours dans les ténèbres de la nuit.

Մշտագնաց a. qui marche, qui coule toujours.

Մշտագոյ a. qui existe toujours, éternel.

Մշտադալար adj. toujours vert.

Մշտազուարճ adj. toujours joyeux, toujours renaissant.

Մշտալոյս a. toujours lumineux.

Մշտախաղաց V. Մշտագընաց.

Մշտածիծաղ adj. toujours riant.

Մշտածին a. qui engendre toujours, toujours renaissant.

Մշտակաթ V. Սերմնակաթ.

Մշտակայ V. Մշտագոյ.

Մշտակայլակ a. qui égoutte toujours.

Մշտակառոյց a. bâti pour toujours, très-solide.

Մշտակատար a. qui se fait, qui se célèbre toujours.

Մշտակոյս a. toujours vierge.

Մշտահոս a. qui coule toujours, intarissable.

Մշտամատոյց adj. toujours offert.

Մշտամարտ a. qui combat toujours.

Մշտամտունչ a. qui dit, qui prie toujours; toujours gémissant.

Մշտայաղթ a. toujours victorieux, toujours vainqueur.

Մշտայուշ a. dont le souvenir est éternel; qui se souvient toujours.

Մշտայօժար a. toujours disposé, empressé.

Մշտանորոգ adj. toujours nouveau.

Մշտանուէր V. Մշտամատոյց.

Մշտաշարժ a. qui est toujours en mouvement.

ՄշտաշարժուԹիւն s. mouvement perpétuel.

Մշտաչարչար a. qui souffre, qui est tourmenté toujours; qui tourmente toujours.

Մշտապայծառ a. qui brille toujours, toujours brillant.

Մշտապաշտօն a. qui s'occupe toujours du culte divin, dévot, pieux, fervent; continuel, assidu.

Մշտաջան a. qui travaille toujours, qui fait des efforts continuels.

ՄշտասաղարԹ a. aïophylle, dont les feuilles ne tombent pas, sont toujours vertes.

Մշտասառոյց adj. toujours gelé.

Մշտավառ a. toujours allumé, ardent.

Մշտատատան adj. toujours agité.

Մշտատեւ a. qui dure toujours.

Մշտարթուն adj. toujours éveillé.

Մշտափայլ V. Մշտապայծառ.

Մշտափափաք a. qui désire toujours.

Մշտափթիթ adj. toujours fleuri, toujours renaissant.

* Մշտեմ, եցի va. donner des coups de poing.

Մշտիկ, տկի, տկաւ s. aspersoir, aspergès, goupillon; — զոպայի, un faisceau d'hysope.

Մշտնջեան a. éternel, perpétuel.

Մշտնջենաբար adv. éter-

nellement, perpétuellement, à perpétuité.

Մշտնջենաբուղխ adj. qui coule perpétuellement, intarissable.

Մշտնջենական V. Մշտընջեան.

Մշտնջենականութիւն sm. perpétuation.

Մշտնջենակարգ adj. établi d'une manière éternelle.

Մշտնջենակաց a. qui reste perpétuellement, perpétuel, éternel.

Մշտնջենակեաց adj. qui vit éternellement.

Մշտնջենակից a. coéternel.

Մշտնջենամնունչ V. Մընտամնունչ.

Մշտնջենանամ, ացայ vn. se perpétuer, durer toujours.

Մշտնջենապէս V. Մշտնջենաբար.

Մշտնջենատես a. que l'on voit perpétuellement.

Մշտնջենաւոր, Մշտնջենաւորական a. perpétuel, éternel.

Մշտնջենաւորակից V. Մընտնջենակից.

Մշտնջենաւորակցութիւն s. coéternité.

Մշտնջենաւորեմ, եցի. Մընտնջենաւորիմ, եցայ vn. se perpétuer, durer éternellement; exister, persister, persévérer, continuer, être en permanence.

Մշտնջենաւորութիւն s. perpétuité, perpétuation, éternité.

Մոգ, ագ, ուց s. mage, magicien.

Մոգական a. magique; — լապտեր, lanterne magique; —ն s. magie, art magique.

Մոգակրօն, Մոգակրօնիկ a. qui a la religion des mages.

Մոգեան s. pl. les mages.

Մոգեմ, եցի va. faire des tours de sorcellerie, charmer; — զուշ եւ զուրուշ, enchanter les sens, charmer l'esprit.

Մոգութիւն s. magie, art magique; la religion des mages; opération magique, charme.

Մոգպաշտ s. serviteur d'un mage.

Մոգպետ, ագ s. archimage.

Մոգպետութիւն sm. archimagie.

Մոզանամ, ացայ vn. rester, durer.

Մոզի, զւոյ s. veau.

Մոլաթոյս a. sauvage, mauvais.

Մոլաթզենի, նւոյ sm. sycomore.

Մոլաթուզ, թզոյ s. sycomore; fruit du sycomore.

Մոլախիղդ, խնդի s. ciguë.

Մոլախոտ, ոյ s. mauvaise herbe, sarclure.

Մոլախոտեմ, եցի. Մոլախոտիմ, տեցայ vn. être plein de mauvaises herbes.

Մոլաձիթենի, նւոյ s. olivier sauvage.

Մոլար adj. errant; erroné, faux; égaré; — աստղ, étoile errante, planète.

Մոլարանուն a. qui porte un faux nom, faux, erroné.

Մոլեբար V. Մոլեգնաբար.

Մոլեգին a. furieux, furi-

bond, fougueux, maniaque, enragé, acharné ; V. Մոլեգնաբար.

Մոլեգնաբար adv. avec fureur, avec acharnement, furieusement, comme un furieux.

Մոլեգնական V. Մոլեգին.

Մոլեգնիմ, նեցայ vn. être furieux, transporté de rage, se livrer à la fureur, enrager ; être hors de soi, tomber en démence, s'extasier.

Մոլեգնոտ V. Մոլեգին.

Մոլեգնութիւն, Մոլեգնուցք s. fureur, manie, furie, rage, acharnement, fougue, transport ; érotomanie, passion violente.

Մոլեխինդ V. Մոլախինդ.

Մոլեկան V. Մոլի.

Մոլենախանձ adj. s. cruel dans sa jalousie ; fanatique.

Մոլեռանդն a. s. fanatique.

Մոլեռանդութիւն s. fanatisme.

Մոլի, լւոյ a. furieux, frénétique, maniaque, forcené, fou ; * vicieux.

Մոլիմ, լեցայ vn. être, devenir furieux, fou ; fig. se passionner, aimer passionnément, à la folie, être fou d'amour, être épris de ; — զիետ, se passionner, s'acharner après.

Մոլինեան s. moliniste.

Մոլինականութիւն s. molinisme.

Մոլոշ, ի s. mauve.

Մոլոր V. Մոլար.

Մոլորակ, ագ sm. planète.

Մոլորական a. errant, vagabond ; faux, erroné ; s. trompeur ; — աստղ, étoile errante.

Մոլորամիտ a. qui est dans l'erreur.

Մոլորանք, նաց s. action d'errer, course vagabonde.

Մոլորապատիր adj. faux, trompeur.

Մոլորեալ a. égaré ; — աստղ, étoile errante, planète.

Մոլորեմ V. Մոլորիմ.

Մոլորեցուցանեմ, ուցի va. entraîner dans l'erreur, induire en faute, égarer, séduire, détourner, écarter du chemin, désorienter.

Մոլորեցուցիչ s. séducteur, corrupteur, imposteur.

Մոլորիմ, րեցայ vn. s'égarer, se fourvoyer, errer, se désorienter ; tomber dans l'erreur, faillir, se tromper, être induit en erreur, être séduit ; V. Մոլիմ.

Մոլորութիւն s. erreur, égarement ; séduction ; action d'errer, course vagabonde ; fureur, manie, folie ; — մտաց, erreur d'esprit, aberration des idées ; ծայրայեղ —, étrange extrémité, excès.

Մոլուցիւն s. manie, folie, fureur, passion violente, transport, enthousiasme ; * vice.

Մոլուցք V. Մոլեգնուցք.

Մոխիր s. cendre ; օր մոխրոց, jour des cendres ; ապաշխարել մոխրով, faire pénitence dans la cendre.

Մոխրագոյն adj. couleur de cendre, cendré, gris.

Մոխրալից a. plein de cendre, cendreux.

Մոխրակոյտ, կուտից sm. amas de cendre.

Մոխրահեղձոյց առնեմ va. étouffer, suffoquer dans la cendre.

Մոխրանոց, աց s. cendrier.

Մոխրապաշտ, ից, աց a. qui adore la cendre.

Մոխրապաշտութիւն s. adoration des cendres.

Մոխրաջուր, ջրոյ s. lessive; լուանալ —ով, lessiver.

Մոխրասէր adj. qui aime la cendre.

Մոխրատեսակ a. semblable à la cendre, cendré.

Մոխրատարած խշտիք s. lit semé de cendre.

Մոխրատուն V. Մոխրանոց.

Մոխրատունկ, տնկոյ s. cinéraire.

Մոխրացան adj. semé de cendres.

Մոխրեմ, եցի va. réduire en cendres

Մոխրոց, աց s. cendrier.

Մոմիր, ծրոյ s. poussière de charbon, menu charbon.

Մողէզ, զեզի s. lézard.

Մոմ, ոյ, ով s. cire; cierge, bougie; լուցանել՝ վառել զ—, allumer la bougie.

Մոմագործ, աց s. cirier,

Մոմազօծ կտաւ s. toile cirée.

Մոմակալ, ի s. bougeoir.

Մոմակերտ a. fait de cire.

Մոմանման a. en forme de cire.

Մոմապատ a. ciré, enduit de cire; V. Գժատ.

Մոմավաճառ, աց s. marchand de cire, de cierges et de bougies.

Մոմեայ a. de cire.

Մոմեղէն, ղինաց a. de cire; s. cire, cierge, bougie.

Մոմեղինակալ, աց s. chandelier.

Մոմիայ V. Մումիայ.

Մոմնեմ, եցի vn. cirer, enduire de cire.

* Մոմշոր, ոյ s. toile cirée.

Մոմոս V. Միմոս.

* Մոմպատ V. Գժատ.

Մոյգ V. Մոյկ.

Մոյն, մունից s. étai, appui, soutien, accotoir, pilier, pilastre, étrésillon, étançon; — դնել, étayer, étançonner, étrésillonner.

Մոյկ s. galoche.

Մոյն s. beauté, couleurs; զմոյն տմոյն առնել, altérer la beauté, détruire les couleurs.

Մոյր, մուրոյ s. mendicité; aumône; ի— ելանել՝ շրջել, mendier, demander l'aumône, tendre la main.

Մոշայ, ից. Մոշավայրի, Մոշենի, նուոյ s. bot. tamaris, genêt.

Մոռանամ, ացայ va. oublier, mettre en oubli; — զասելին, rester court; —իմ vn. s'oublier, être oublié.

Մոռացկոտ, աց a. oublieux.

Մոռացումիւն s. oubli.

Մոռացումն s. oubli; ի— անկանիլ՝ գալ, tomber dans l'—; — առնել, mettre en —, laisser tomber en —, faire oublier.

Մոռացուցանեմ, ուցի va. faire oublier.

Մոռացօնք s. oubli; — լինել, s'oublier, être oublié, tomber dans l'—; իմոռացօնս ածել, faire oublier; իմոռացօնս դարձուցանել՝ արկանել, մոռացօնս առնել, oublier, mettre ou laisser tomber dans l'—, laisser dans l'—.

* Մոռնամ V. Մոռանամ.

* Մոռցնեմ V. Մոռացուցանեմ.

Մովսիսաբեր a. apporté par Moïse.

Մովսիսագիր adj. écrit par Moïse.

Մովսիսադիր a. établi par Moïse.

Մովսիսական a. mosaïque.

Մոր, ի s. framboise.

Մորենի, նոյ sm. buisson ardent, pyracanthe.

Մորթ, ոց sm. peau; cuir; dépouille; — մարդոյ, peau, derme.

Մորթագործ, ացս. peaussier, corroyeur.

Մորթազգեստ adj. vêtu de peau.

Մորթազերծ a. dépouillé de sa peau, écorché.

Մորթանեղկ, ացս. teinturier de peaux; a. dont la peau est teinte.

Մորթանք, նաց sm. action d'écorcher, de dépouiller de sa peau.

Մորթեան s. pl. les peaux.

Մորթեղէն a. de peau.

Մորթեմ, եցի va. dépouiller de sa peau, ôter la peau, écorcher; tuer, égorger.

Մորթի, թւոյ s. peau.

Մորթիկ s. petite peau.

Մորի, ւոյ, րաց s. tanière, repaire; bot. framboisier.

Մորմ, ոյ s. bot. vomiquier, strychnos.

Մորմենի V. Մորենի.

Մորմոք, Մորմոքանք, նաց sm. regret, douleur, déchirement.

Մորմոքեմ, եցի. Մորմոքեցուցանեմ, ուցի va. causer de la douleur, causer une vive douleur, un grand regret, faire regretter, faire vivement souffrir, déchirer, fendre, navrer.

Մորմոքիմ, քեցայ vn. éprouver de la douleur, regretter, souffrir vivement; être navré, être touché, s'attendrir.

Մորմոքումն V. Մորմոք.

Մորոս, աց a. fou, insensé, extravagant, sot, imbécile.

Մորոսաբանութիւն sm. discours insensé, extravagant.

Մորոսական V. Մորոս.

Մորոսանամ, ացայ vn. devenir fou, insensé.

Մորոսախօսութիւն s. discours insensé, bêtise.

Մորոսութիւն s. folie, sottise.

Մորուք V. Մօրուք.

Մոցեմ, եցի vn. éloigner, écarter, séparer; — իկաթին սովորութենէ, sevrer.

Մուգ, մզոյ s. extrait, jus.

Մուժ, մժոյ, ով. Մութն, մժան s. obscurité, ténèbres; a. obscur, ténébreux; իմժի.

խաւան, dans l'obscurité, dans les ténèbres.

Մուխ a. trempé, acéré; ardent, enflammé; s. trempe; fumée; *tabac; *— քաշել, fumer, fumer du tabac.

Մուծանեմ, ծի va. introduire, faire entrer, fourrer, insérer; mener dans, amener, conduire à.

Մուծանող s. introducteur.

Մուկն, մկան, մկունք s. souris; մեծ —, rat; — չչէ, la souris siffle; V. Մկունք.

Մուղ a. dompté, apprivoisé.

Մուճակ, ացս sm. soulier, chaussure.

Մուճակաձիգ sm. chausse-pied.

Մումիայ, ի s. momie.

Մուն, մնոյ, ով sm. ciron, moucheron.

Մունետիկ, տկի sm. crieur public.

Մունջ, մնջոյ a. muet.

Մուշկ, մշկոյ s. musc; civette.

*Մուշտ s. coups de poing.

Մուշտակ, ացս sm. pelisse, fourrure.

Մուշտակագործ, Մուշտակավաճառ, ացս sm. pelletier, fourreur.

Մուսա, այից s. muse.

Մուսէոն, ացս s. musée.

Մուտ, մտի, մուտք, մտից s. entrée, introduction, accès, abord; porte d'entrée, avenue; recette, revenu; commerce charnel; — արեւու, le coucher du soleil; le couchant, l'occident, l'ouest; — աստղ, immersion d'un astre; — առնել, faire son entrée, entrer, s'introduire; — ու մուտս գտանել, trouver accès, avoir entrée, s'introduire, s'insinuer, être reçu; համարձակ — շնորհել առ ինքն, donner un libre accès auprès de lui; իմուտս լինել, se coucher (en parlant du soleil); — եւ ել առնել ուրեք, se promener; իմանալ զմուտ եւ զել ուրուք, savoir tous les desseins, tous les actes de qn.

Մուր, մրոյ, ով s. noir de fumée, suie; encre; — տալ, faire un pied de nez.

Մուրական a. mendiant; s. mendicité.

Մուրամ, ացի. Մուրանամ, ացայ va. mendier, faire le mendiant, demander l'aumône, gueuser.

Մուրացածոյ, ից a. mendié, emprunté.

Մուրացիկ, ցկաց sm. mendiant, gueux; a. mendié, emprunté; — շրջել V. Մուրանամ.

Մուրացկան, Մուրիկ V. Մուրացիկ s.

Մուրկ, մրկաց s. épis de froment que l'on mange grillés.

Մուրկան շրջիմ vn. mendier.

Մուրհակ, ացս s. obligation, contrat, billet; bulletin, cédule, acte, instrument; — ընդունելութեան, reçu, récépissé; — հատուցման, quittance, acquit.

ուրն, մրանց s. marteau.

Մուրող, աց s. mendiant.

Մուրողութիւն s. mendicité.

Մուրտ, մրտի, մրտոյ sm. myrte.

Մռայլ s. brouillard, obscurité; a. sombre, obscur.

Մռզգայլիմ V. Մգռեմ.

Մռմռամ, ացի. Մռմռեմ, եցի vn. murmurer, bougonner, grogner, grommeler; — ընդ միմեանս, se disputer, s'acharner les uns sur les autres; մռմռեալ ալիք, flots irrités.

Մռմռող s. qui murmure, grognard, grognon, grogneur.

Մռմռումն sm. murmure, grognement.

* Մռմռուկ V. Քաղցու.

Մռնչական V. Մռնչող.

Մռնչեմ, եցի vn. rugir; mugir, frémir.

Մռնչիւն sm. rugissement; mugissement, frémissement.

Մռնչող s. a. rugissant; mugissant, frémissant.

Մսագործ, աց s. boucher.

Մսագործութիւն sm. boucherie.

Մսալից a. charnu.

Մսակ, ակ s. caroncule.

Մսակեր, ակեր a. qui mange de la viande, carnivore, carnassier.

Մսակերութիւն sm. action ou coutume de manger de la viande.

Մսաճան, ացի sm. grande fourchette pour la viande.

Մսաճառ լինիմ vn. se priver, s'abstenir de la viande.

Մսան, ի, նունք, նաց ou նանց s. rouelle.

Մսապատ a. enveloppé de viande, charnu, potelé.

Մսավաճառ, ացի s. boucher.

Մսավաճառանոց, ացի sm. marché à la viande; boucherie.

Մսգին s. prix de la viande.

Մսեղ a. charnu, potelé.

Մսեղէն a. de viande, de chair.

Մսեղի, ղւոյ, ղեաց a. de viande, de chair; s. homme.

Մսիմ, սեցայ vn. avoir froid; attraper froid, une fraîcheur, se refroidir.

Մսխեմ V. Վատնեմ.

Մսխող s. dépensier.

* Մսկոտ V. Զովամարմին.

Մսոտ, Մսուտ a. charnu.

Մսուտու a. gras; — օր, jour —.

Մսուր, մսրոց sm. crèche, mangeoire; — բերանոյ, l'intérieur de la bouche.

Մտաբախ a. fou, timbré, toqué, frénétique.

Մտաբախութիւն s. folie, démence, frénésie.

Մտաբերեմ, եցի vn. se rappeler, se souvenir; s'aviser, penser, se proposer, songer, imaginer, concevoir; attenter, intenter, mettre la main à, se mettre à, s'adonner, se livrer, se porter à, s'acharner après.

Մտաբերեցուցանեմ, ուցի va. faire penser; engager, entraîner.

Մտաբերիկ լինիմ V. Մտաբերեմ.

Մտադիր, դրաց a. attentif, appliqué, soigneux, vigilant; — լինել, être attentif, faire attention à, s'appliquer à.

Մտադիւր adj. empressé, prompt; — ou — սիրով adv. volontiers, avec empressement, de bon cœur, de bon gré, de grand cœur, très-volontiers, avec plaisir.

Մտադիւրագոյն, Մտադիւրագոյնս V. Մտադիւր adv.

Մտադիւրութիւն s. empressement, bonne volonté, bon gré; —ք V. Մտադիւր adv.

Մտադրութիւն s. attention, application, soin; —ք, avec attention, attentivement.

Մտաճափ a. écervelé, timbré, tête fêlée.

Մտաճափութիւն s. aliénation d'esprit, démence.

Մտախաբ, աց r. trompeur, séducteur.

Մտմտախոհ, Մտախորհ a. pensif, penseur, pensant, rêveur; — լինել, penser, former dans son esprit, projeter, réfléchir, méditer, se creuser la tête.

Մտախոհութիւն s. réflexion, méditation.

Մտածեմ, եցի va. penser, méditer, considérer.

Մտածին V. Մտացածին.

Մտածութիւն s. pensée, méditation, réflexion, considération, idée.

Մտակոծ լինիմ vn. avoir l'esprit agité, tourmenté.

Մտակորոյս a. insensé, fou.

Մտահաճ a. présomptueux; agréable.

Մտահաճոյ adj. agréable, qui charme l'esprit, qui fait plaisir.

Մտահաճութիւն s. prévention, préjugé.

Մտահաս adj. intelligible, compréhensible.

Մտահասուստ a. très-intelligent, très-spirituel.

Մտայոյզ a. qui a l'esprit agité, soucieux, rêveur, inquiet, ému; — առնել, agiter l'esprit, inquiéter, donner de l'inquiétude, causer du souci; — լինել, avoir l'esprit agité, s'inquiéter, se mettre en peine; մինչդեռ — իխորհուրդս յայսոսիկ, pendant que ces pensées roulaient dans mon esprit.

Մտայուզութիւն s. agitation d'esprit, souci, inquiétude.

Մտայօժարութիւն s. bonne volonté, empressement.

Մտանելի a. celui qui entre.

Մտանեմ, մտի, մուտ vn. entrer; s'introduire, se fourrer, pénétrer, se glisser dans, s'insinuer; — առ ոք, aller chez qn., se présenter à lui, l'aborder; — առ կին, s'approcher d'une femme, avoir commerce avec; մտանէ արեգակն, le soleil se couche; ի— արեւու, au coucher du soleil; իդատ' իդատաստան —, actionner qn., intenter un procès; se présenter en justice, comparaître; իփորձ —, prouver, essayer, faire l'essai, l'expérience de;

ընդ քիրտն —, suer, se donner beaucoup de peine; — ինաւ, monter sur un vaisseau, s'embarquer; — ընդ անձին, se faire la guerre; — ինեըքս, s'introduire; V. Լուծ, Գինի, etc.

Մտառուս, ացս a. intelligent.

ՄտառուԹիւն sm. intelligence.

Մտավարժ, իս a. qui a un esprit cultivé, intelligent.

ՄտավարժուԹիւն s. esprit cultivé, intelligence.

Մտատանջ a. inquiet, soucieux; — լինել, être inquiet, soucieux, être sur le gril.

ՄտատանջուԹիւն s. inquiétude, souci, tourment.

Մտացածին a. imaginaire, idéal, chimérique, fantastique, fabuleux.

Մտացի, ցւոյ, ցեաց a. intelligent, spirituel, sensé; — լինել, avoir de l'esprit.

Մտաւոր, ացս a. intellectuel, intellectif, spirituel; intelligent, doué d'intelligence.

Մտաւորաբար adv. mentalement, idéalement.

Մտաւորական a. intellectuel, spirituel; mental, idéal.

ՄտաւորուԹիւն s. intelligence.

Մտերիմ, րմի, մաց a. intime, cordial, confident, favori, familier, étroit.

Մտերմաբար adv. intimement, cordialement, confidentiellement, familièrement.

Մտերմանամ, ացայ vn. entrer dans l'intimité, dans la confidence, s'attacher, se familiariser.

ՄտերմուԹիւն s. intimité, cordialité, confidence, familiarité, attachement; — ք V. Մտերմաբար.

Մտուցանեմ V. Մուծանեմ.

Մտրակ, ացս s. cravache, fouet; — իկուշտ առնել, donner un coup de cravache.

Մտրակեմ, եցի va. fouetter, cingler, donner des coups de cravache.

Մտրուկ, ըկաց s. poulain, pouliche, jeune cheval.

Մրագիր a. écrit avec de l'encre.

Մրադիր, Մրազարդ a. noir; — յօնք, sourcils noirs.

Մրայօն a. qui a les sourcils noirs.

Մրափ V. Նիրհ.

Մրափեմ V. Նիրհեմ.

Մրգաբեր, ացս a. qui porte des fruits; — ծառ, arbre fruitier.

Մրգաթափ առնեմ va. faire tomber les fruits.

Մրգակեր, ացս adj. carpophage.

Մրգամատոյց V. Մրգաբեր.

Մրգաջուր, ջրոյ s. jus de fruits.

Մրգապահ, ացս s. gardien des fruits.

Մրգաւէտ a. abondant en fruits.

Մրգիկ s. petit fruit.

Մրգուզ a. vil, abject, obscur.

Մրեմ, եցի va. enfumer, noircir par la fumée.

Մրկեմ, եցի va. rôtir, brûler.

Մրնոտ a. noirci par la fumée, enfumé.

Մրնոտեմ, եցի va. enfumer, noircir de fumée; —իմ vn. s'enfumer, être noirci par la fumée.

Մրմնջեմ, եցի va. murmurer, marmotter; fredonner; gémir; se moquer, railler.

Մրմունջ, մնջոց s. murmure, fredon; gémissement.

Մրմռիմ V. Մռմռամ.

Մրոտիմ V. Մրնոտիմ.

Մրուր, մրրոց s. lie, dépôt, marc, sédiment, résidu, vase; — տալ, causer de la douleur, faire souffrir; faire un pied de nez; քամել զամենայն մրուրս դառնութեան բախտին, épuiser toutes les rigueurs de la fortune; — գինւոյ, lie de vin.

Մրջիմն, ջման. Մրջիւն, ջեան s. fourmi.

Մրջինոց, աց sm. fourmilière.

Մրջմնակեր a. mangé par les fourmis.

Մրջմնառիւծ, Մրջնառիւծ, ուց s. fourmi-lion.

Մրջմնոց, աց s. fourmillement.

Մրսիմ V. Մսիմ.

Մրտենի, նւոյ, նեաց. Մրտի, տւոյ s. myrte.

Մրրախառն a. mêlé de lie.

Մրրատեսակ a. qui ressemble à de la lie; de lie.

Մրրիկ, րկաց s. tempête, orage, ouragan, tourbillon, bourrasque, gros temps; — ծխոյ՝ բոցոյ, tourbillon de fumée, de flammes; սեաւ —, noire tempête.

Մրրիմ, րեցայ vn. déposer, laisser un sédiment.

Մրրկաբեր a. qui amène des orages, orageux.

Մրրկալից, Մրրկախառն a. plein d'orages, orageux, tempêteux.

Մրրկածին a. qui produit la tempête, orageux.

Մրրկածուփ a. agité par la tempête.

Մրրկեմ, եցի va. agiter par la tempête, bouleverser; —իմ vn. être agité par la tempête, tempêter, tourbillonner, s'agiter; մրրկէր ծուխ ընդ երկին, un tourbillon de fumée montait jusqu'au ciel.

Մրցական V. Ըմբիշ, Ըմբշական.

Մրցամարտք, տից s. lutte.

Մրցանակ, աց s. prix du combat, du concours; combat, lutte; — առնուլ, avoir, obtenir un prix; տանել զ—, remporter le prix; մեծ —, grand prix.

Մրցանք, նաց s. lutte, concours, concurrence.

Մրցարան, աց s. lice, arène.

Մրցիմ, ցեցայ vn. combattre, lutter, engager une lutte; rivaliser avec, concourir, entrer en concurrence avec, aller sur les brisées; մրցելով իմն, à l'envi.

Մրցող s. concurrent, rival.

Մրցութիւն, Մրցումն sm.

combat, lutte; concours, lutte d'émulation, rivalité, concurrence.

Մցուեմ, եցի vn. bâfrer, se gorger, se remplir la panse.

Մօտ prép. adv. près, proche, auprès; — լինել, être près; ի— կալ, se tenir près, être auprès, tout près de; — առ —, tout près; — կտրել, couper tout court; իմօտոյ, իմօտէ, ընդ մօտոյ, — ընդ —, de près; prochainement, bientôt.

Մօտալուտ a. imminent, prochain, pressant; —վտանգ, danger imminent; — լինել, être imminent, menacer.

Մօտակայ, ից. Մօտակաց, աց a. qui reste près, assistant, présent, voisin.

Մօտակտուր լինիմ vn. être coupé tout court, être tranché par les racines.

Մօտաֆաս, ից s. accessit; — լինել, obtenir un —.

Մօտասեր a. proche, proche parent.

Մօտաւոր, աց a. proche, prochain, voisin, assistant; présent.

Մօտաւորիմ, բեցայ vn. s'approcher.

Մօտաւորութիւն s. approche, rapprochement, proximité, voisinage.

Մօտաքաղաք, աց s. ville près de la capitale.

Մօտեմ, եցի va. approcher, rapprocher, faire rapprocher.

*Մօտենամ V. Մօտիմ.

*Մօտեցնեմ V. Մօտեմ.

*Մօտիկ adv. tout près.

Մօտիմ, տեցայ vn. approcher, s'approcher ou se rapprocher de.

Մօր, ից s. bourbe, bourbier, marais, mare, marécage.

Մօրաբար adv. comme un marais; a. de marais.

Մօրական a. de marais, marécageux.

Մօրանամ, ացայ vn. croupir, dormir, être stagnant, former un marais.

Մօրասէր a. qui aime les marais.

Մօրատ V. Մօր.

Մօրացեալ a. croupissant, stagnant.

Մօրաքեռադուստր, դստեր s. cousine.

Մօրաքեռորդի, դուոյ sm. cousin.

Մօրաքոյր, քեռ s. tante, sœur de la mère.

Մօրեղբայր, բօր s. oncle, frère de la mère.

Մօրեղբօրադուստր, դստեր s. cousine.

Մօրեղբօրորդի, դուոց sm. cousin.

Մօրին V. Մօրական.

Մօրու, աց s. belle-mère, marâtre.

Մօրուանի, նուոյ, նեաց adj. barbu.

Մօրուարձակք s. tempe.

Մօրուեղ, աց a. barbu.

Մօրուք, րուաց s. barbe; աճելել զմօրուս ուրուք ou *մէկուն —ն աճիլել, faire la

— ձ զո., le raser; աճելել զմօրուս իւր օu —ն աճիլել, se faire la —; — Թողուլ, laisser croître, laisser pousser sa —; * —ը կբուսնի, sa — pousse; * —ը ներկել, se teindre la —; սպիտակ օu սպիտակափառ՝ երկայն՝ մեծ՝ աղեբեկ՝ գեղեցիկ՝ տգեղ՝ Քաւ՝ անյարդար —, barbe blanche, longue, grande, grise, belle, vilaine, fournie, négligée.

Մօրուտ s. Bot. tubéreuse.

Մօրտանալ V. Մօրանամ.

Յ

Յ (hi) s. vingt et unième lettre de l'alphabet et seizième des consonnes; trois cents, trois-centième.

Յագ s. satiété, rassasiement; a. rassasié; ց—, à satiété; ց—ուտել եւ ըմպել, manger et boire son soûl, tout son soûl, tout son content.

Յագենամ V. Յագիմ.

Յագեցութիւն, Յագեցումն s. satiété, rassasiement, assouvissement.

Յագեցուցանեմ, ուցի va. rassasier, assouvir; — զաչս, rassasier ses yeux.

Յագեցուցիչ a. rassasiant.

Յագիմ, եցայ vn. se rassasier, s'assouvir; չյագէր իհայելոյ, il ne pouvait se lasser de le regarder.

Յագութիւն, Յագումն V. Յագուրդ.

Յագուրդ s. rassasiement, satiété; ի—, pour assouvir; ի— փառամոլութեան իւրոյ, pour contenter son ambition; — առնել ագահութեան, assouvir son avarice.

Յագչիմ vn. aller bien (en parlant des vêtements).

Յադգդեմ, եցի va. pousser.

Յազաձոյ adj. immolé, sacrifié.

Յազեմ, եցի va. immoler, sacrifier.

Յախերկան adv. en vain, inutilement.

Յախճապակ, ագ s. porcelaine.

Յախճապակեայ a. de porcelaine.

Յախճապակի, կւոյ s. porcelaine.

Յախնիոր, Յախնիորագոյն a. servile, grossier, vil, commun.

Յախորտ adj. audacieux; յախորտի կալ V. Խուժդն.

Յախուռն adj. audacieux, hardi, téméraire; adv. audacieusement, témérairement, précipitamment, au hasard, avec précipitation, tête baissée, à corps perdu, avec impétuosité; — քաջութիւն, courage bouillant; — խիզախել, s'exposer témérairement.

Յաճախք, նաց s. distraction, dissipation.

Յաճեմ, եցի. Յաճեցուցանեմ, ուցի va. promener, amener, faire marcher ou parcourir, mener, conduire çà et là, rouler, trôler; — զաչս, promener, rouler les yeux; շուրջ — զաչս, parcourir des yeux.

Յաճիմ, ծեցայ vn. parcourir, se promener, rôder, flâner, trôler, courir ou errer çà et là, rouler, vaguer, circuler; — ընդ ծով եւ ընդ ցամաք, courir les mers et la terre.

Յաճուումն s. l'action de parcourir, circulation; agitation.

Յականեմ, եցի va. regarder; garder, inspecter, surveiller.

Յական Ծօխափել V. Ծօխափեմ.

Յակինթ, կնթի, Ցաւ s. bot. jacinthe; minér. hyacinthe.

Յակնթակապ a. monté de hyacinthes.

Յակոբուկ s. bot. alkékenge.

Յակուրչի sm. balançoire, brandilloire.

Յակրի, ւոյ s. ronce.

Յահուր V. Յախուռն adv.

Յաղագս prép. pour, à cause, en faveur de, pour l'amour de.

Յաղադարձիմ, ձեցայ vn. se conduire d'une manière déréglée, se livrer à la débauche.

Յաղածոյք s. salaison, mets salés.

Յաղեմ, եցի va. saler, assaisonner de sel.

Յաղիչ s. saleur.

Յաղումն s. salaison.

Յաղթ a. grand, démesuré, énorme, gros, gigantesque; vaste, immense; fort, puissant, victorieux; beaucoup de, abondant, considérable.

Յաղթական a. triomphal, victorieux, triomphant; sm. triomphateur, vainqueur; — լինել, vaincre, triompher.

Յաղթահասակ a. de grande taille, gigantesque, colossal.

Յաղթահարեմ, եցի va. vaincre, prévaloir contre; convaincre, confondre; opprimer, vexer.

Յաղթահարիչ a. convaincant; oppressif.

Յաղթահարութիւն s. défaite; oppression.

Յաղթամարմին a. qui a un corps énorme, corpulent.

Յաղթանակ, ացս sm. prix du combat, palme, lauriers; triomphe, victoire; a. triomphant; — աւ, en triomphe; — կանգնել իվերայ, triompher de, l'emporter sur; — տանել, obtenir un triomphe.

Յաղթանակեմ, եցի va. triompher, remporter la victoire, l'emporter sur.

Յաղթանակող s. triomphant, triomphateur.

Յաղթանդամ a. membru, grand, gros.

Յաղթանդամութիւն s. grosseur.

Յաղթանք, նաց s. victoire.

Յաղթաջուր a. qui a beaucoup d'eau.

Յաղթասէր a. qui aime à vaincre; qui aime les disputes.

Յաղթասիրեմ, եցի vn. aimer à vaincre; aimer les disputes.

Յաղթասիրութիւն s. amour de la victoire, désir de vaincre; amour des disputes, esprit querelleur.

Յաղթեմ, եցի va. vaincre, l'emporter sur, avoir ou prendre le dessus, triompher de, surpasser, franchir; — ներքինակաց ou *արգելներու —, vaincre, surmonter, franchir les obstacles; — պատերազմի, gagner la bataille; — ցաւոցն, surmonter son chagrin; *իւր կարծիքն յաղթեց, son opinion a prévalu; V. Դատաստան.

Յաղթեցուցիչ a. qui fait vaincre.

Յաղթկու, Յաղթող s. vainqueur; a. triomphant, victorieux.

Յաղթողական V. Յաղթական.

Յաղթութիւն sm. victoire, triomphe, succès, avantage; grandeur, grosseur; ունել՝ տանել՝ ստանալ զ—, remporter la victoire, être maître de la victoire, l'emporter sur, être victorieux; լի բովանդակ ունել զ—, remporter une pleine victoire; տանել լի բովանդակ զ—, remporter une entière victoire; կատարեալ —, victoire décisive; — կանգնել, remporter une victoire; կանգնել —ս իվերայ, triompher de; մեծապանծ —ս իգլուխ տանել, remporter de grands avantages.

*Յաղթուիմ, եցայ vn. être vaincu.

Յաղթուկ V. Յաղթող; atout (carte).

*Յաղթուող a. vaincu.

Յաղկիմ, կեցայ vn. se décomposer, se gâter.

Յաճախ, ացս a. fréquent, multiplié, répété; adv. fréquemment, souvent; —ք s. continuité, perpétuité.

Յաճախաբար V. Յաճախ adv.

Յաճախագոյն adv. plus souvent, très-souvent.

Յաճախագունդ a. composé de plusieurs troupes, très-nombreux; — ճամբար, armée innombrable.

Յաճախագունք V. Բազմագունք.

Յաճախական a. fréquentatif.

Յաճախապաշտօն, տաճան a. où il y a souvent des cérémonies religieuses.

Յաճախապատում adj. qui raconte souvent; dogmatique.

Յաճախատես լինիմ vn. voir ou se laisser voir souvent.

Յաճախեմ, եցի vn. rendre fréquent; multiplier, augmenter, accroître, redoubler, grossir; vn. fréquenter, hanter; multiplier, augmenter, s'accroître, affluer.

Յաճախեցուցանեմ V. Յաճախեմ va.

Յաճախիմ V. Յաճախեմ vn.

Յաճախող, Յաճախորդ s. qui fréquente, client, pratique.

Յաճախութիւն, Յաճախումն s. fréquence; grande quantité, grand nombre, augmentation, affluence, multitude, foule; fréquentation.

Յամայր a. longtemps; — ամս՝ ամօք, de longues années, durant des siècles infinis.

Յամառ, ացի a. opiniâtre, obstiné, entêté, têtu; acharné, buté, tenace.

Յամառեմ, եցի. Յամառիմ, ռեցայ vn. s'opiniâtrer, s'obstiner, s'entêter, se mutiner; se buter, persister, insister, s'acharner; յամառեալ կալ, s'obstiner, tenir ferme.

Յամառոտ V. Յամառ.

Յամառութիւն sm. entêtement, opiniâtreté, obstination, mutinerie; acharnement, ténacité; —ք, obstinément, avec opiniâtreté.

Յամբայր adv. téméraire-ment, courageusement.

Յամեմ, եցի. Յամենամ, եցայ vn. tarder, retarder, différer; attendre, patienter; յամեսցէ ինձ տեսանել զքեզ, il me tardera de vous revoir.

Յամեմ, եցի. Յամեցուցանեմ, ուցի va. retarder, différer, surseoir, remettre.

Յամոյր, մուրաց s. antilope.

Յամուրդ s. délai, retard.

Յամպար sm. ambre gris; bot. ambrette.

Յամր a. lent, tardif; adv. lentement, doucement.

Յամրագնաց a. qui marche lentement, avec lenteur; —ք s. tardigrades.

Յամրալեզու, Յամրախօս V. Դանդաղախօս.

Յամրանամ V. Յամեմ vn.

Յամրաշարժ a. qui se remue lentement.

Յամրաքայլ a. à pas lents, d'un pas lent; — ընթանալ, marcher lentement, à pas comptés.

Յամրընթաց a. qui marche lentement; s. roulage.

Յամրութիւն sm. lenteur; retardation, retardement.

Յայ s. huée; — կարդալ, յայ յոլ եւ հայ հուչ առնել, huer, pousser des huées.

Յայգորեմ V. Այգորեմ.

Յայթիհաս V. Այթիհ.

Յայլակարծուց V. Յանկարծակի.

Յայ յու V. Յայ.

Յայնժամ adv. alors, dans ce moment-là, en ce temps-là, à ce moment.

Յայնժամու a. d'alors, de ce temps-là.

Յայնկոյս prép. adv. au delà, de l'autre côté; — գետոյն, au delà du fleuve.

Յայնմ ետէ V. Ետէ.

Յայնմ վայրի V. Վայր.

Յայն սակս V. Սակս.

Յայսկոյս prép. adv. au deçà, en deçà de, de ce côté; — յայնկոյս, çà et là.

Յայսմաւուրք, ուրց s. légende, ménologe.

Յայսմ ետէ V. Ետէ.

Յայսմ վայրի V. Վայր.

Յայս սակս V. Սակս.

Յայտ, ից a. évident, clair, manifeste; adv. évidemment, clairement, manifestement; — առնել՝ առնել, déclarer, manifester, montrer ou déployer au grand jour, faire voir, trahir, exprimer, exposer, dénoter, signifier; — առնել զընդունելութիւն, accuser réception; — գալ, ի— գալ, se faire connaître, se montrer, paraître ou reparaître au jour, éclater; — իմն է, cela va sans dire, il va sans dire que, c'est clair; — է, — իսկ է, il est évident, il est clair; այս — է զի, il est certain que; ապա — ուրեմն է, il est donc évident.

Յայտագոյն, Յայտական a. évident, apparent, manifeste, clair, expressif, significatif.

Յայտանախատ adj. insulté en public; adv. en insultant publiquement; — առնել, insulter publiquement, devant tout le monde; — լինել, être insulté, injurié publiquement.

Յայտանկատ adj. visible, évident.

Յայտանշան a. expressif, significatif.

Յայտանուն a. dont le nom est connu, célèbre.

Յայտապատկեր մարդոյ s. portrait, statue humaine.

Յայտապատում a. raconté clairement, clair; — առնել, raconter clairement, exposer.

Յայտարար, ից adj. déclaratoire, distinctif, caractéristique; s. démonstrateur.

Յայտարարութիւն s. déclaration, manifestation, exposition, notification, exposé; manifeste; prospectus, programme; — առնել, faire une manifestion.

Յայտնադիման prép. devant, en face, en présence; adv. V. Յայտնապէս; a. évident, apparent; — ցուցանել, mettre en évidence.

Յայտնադիմանակաց adj. évident, notoire.

Յայտնադիմանութիւն sm. évidence, notoriété; —բ, évidemment.

Յայտնաբան a. qui éclaircit; clair, évident, expressif.

Յայտնաբանեմ, եցի va. rendre clair, éclaircir, expliquer, mettre en évidence.

Յայտնաբանութիւն s. éclaircissement, explication.

Յայտնաբար V. **Յայտնապէս**.

Յայտնաբարբառ a. déclaré, publié, annoncé, solennel; adv. clairement, distinctement, hautement; — վկայութիւն, témoignage éclatant; — խօսել, parler ouvertement.

Յայտնագոյնս V. **Յայտնապէս**.

Յայտնական V. **Յայտական**.

Յայտնանախատ V. **Յայտանախատ**.

Յայտնապէս adv. clairement, évidemment, manifestement, nettement, notoirement, expressément, hautement, publiquement, visiblement, ouvertement, à découvert, sans masque, sans voile.

Յայտնատեսիլ a. en vue, apparent, évident, public.

Յայտնեմ, եցի va. manifester, déclarer, exprimer, expliquer, exposer, énoncer, communiquer; découvrir, révéler, dévoiler, déceler, démasquer, déterrer; notifier, signifier, dénoter; — զմիտս՝ զկարծիս իւր, manifester ses intentions, sa pensée, se prononcer.

Յայտնի, նւոյ, նեաց a. évident, manifeste, clair, notoire, apparent, explicite, net, visible, patent, reconnaissable, connu; adv. V. **Յայտնապէս**; — է, il est clair, il est évident.

Յայտնիչ a. énonciatif.

Յայտնութիւն s. manifestation, énonciation; dévoilement, décèlement; révélation, Apocalypse; épiphanie, jour des rois.

Յայրատ, ից, ից a. lascif, obscène, impudique, lubrique, impudent, convoiteux, immodeste, déshonnête, effronté; adv. impudemment, impudiquement, lubriquement, immodestement, effrontément.

Յայրատաբաց a. qui a un air impudent, effronté.

Յայրատահայեաց a. qui a un regard impudique, lascif.

Յայրատանամ, ացայ. **Յայրատիմ**, տեցայ vn. se conduire impudiquement, être lascif.

Յայրատատես V. **Յայրատահայեաց**.

Յայրատութիւն sm. impudence, impudicité, obscénité, lubricité, lasciveté, déshonnêteté, immodestie, effronterie.

Յանգ, ից s. terme, fin, achèvement; rime, cadence, désinence; adj. convenable, conforme, approprié, propre, analogue; doux, agréable; — ելանել, finir, toucher à sa fin, se terminer, être mené à fin; — հանել, finir, mettre fin, venir à bout, terminer.

Յանգագոյն V. **Յանկագոյն**.

Յանգակից a. qui a de l'affinité avec, analogue.

Յանգաշեշտ V. **Շեշտոլոր**.

Յանգաստեղծ, իցս. rimeur.

Յանգաւոր V. **Յանգ** a.

Յանգեմ, եցի. **Յանգեցուցանեմ**, ուցի va. terminer,

finir; approprier, adapter, appliquer, accorder; rimer.

Յանգիմ, գեցայ vn. se terminer, finir; se terminer, aboutir à, tendre à, parvenir, se réduire, être réduit, résulter, avoir pour résultat; s'emboucher, se jeter.

Յանգութիւն s. affinité, rapport, convenance.

Յանգուցանեմ, ուցի va. attirer, s'attirer, captiver, charmer, engager, entraîner, attacher; calmer, apaiser; յինքն — զսիրտս, gagner, se concilier ou conquérir les cœurs; յինքն — զոք, gagner qn.

Յանգուցիչ adj. attrayant, attirant, engageant, insinuant.

Յանգչիմ, գեայ vn. cesser, se reposer; s'attacher, affectionner.

Յանդգնաբար, Յանդգնաբոյս adv. audacieusement, témérairement, hardiment.

Յանդգնախօս a. qui parle audacieusement.

Յանդգնեցուցանեմ, ուցի va. rendre audacieux, enhardir.

Յանդգնիմ, նեցայ va. avoir l'audace, la hardiesse ou le courage de, oser, s'enhardir.

Յանդգնութիւն s. audace, témérité, arrogance, présomption, hardiesse; —ի V. Յանդգնաբար.

Յանդիման prép. adv. devant, en présence, en face de, vis-à-vis de, à la face de, à la vue de; դէմ —, face à face; — ամենայն աշխարհի, en face de tout l'univers; — շրջատեսարանին, en plein amphithéâtre; — առնել, présenter, offrir, introduire; représenter, mettre sous les yeux, exprimer, montrer, faire voir, faire l'exposé de; reprocher; — լինել՝ կալ, se présenter, se représenter, comparaître; — կալ ուրուք, paraître devant qn.; — կացուցանել, faire paraître ou comparaître, présenter, représenter, montrer.

Յանդիմանախօս adj. qui parle en face, en présence.

Յանդիմանական a. manifeste, évident; de reproche.

Յանդիմանակաց, ացս adj. qui reste devant ou en face, présent.

Յանդիմանակացութիւն sm. présence.

Յանդիմանամերժ adj. qui repousse les reproches, insolent.

Յանդիմանատես adj. qui voit en face, qui voit clair.

Յանդիմանաբար, ացս sm. présentateur.

Յանդիմանաբարութիւն s. présentation.

Յանդիմանաւոր a. apparent, évident, clair.

Յանդիմանեմ, եցի va. gronder, reprocher, réprimander, reprendre, gourmander, invectiver, bougonner; présenter, représenter, montrer, faire voir, découvrir; prouver, convaincre; —իմ vn. être grondé; être présenté; être convaincu.

Յանդիմանիչ s. qui reproche, grondeur; qui découvre, qui montre.

Յանդիմանութիւն sm. reproche, remontrance, réprimande, répréhension, invective, gronderie; présentation, représentation; démonstration, preuve, manifestation, exposition, exposé.

Յանդուգն, դգունք a. audacieux, téméraire, arrogant, hardi, résolu, déterminé; adv. audacieusement, hardiment, témérairement, à corps perdu.

Յանզգայիմ V. Անզգայիմ.

Յանիրաւի adv. injustement, iniquement, à tort.

Յանկ V. Յանգ.

Յանկարծ adv. subitement, soudainement, à l'improviste, tout à coup, inopinément, soudain, au dépourvu; interj. plût à Dieu! plût au ciel! plaise à Dieu! — եթէ, si par hasard.

Յանկարծաբուղխ a. jailli soudainement.

Յանկարծագիւտ a. trouvé par hasard, soudainement.

Յանկարծագոյն V. Յանկարծ adv.

Յանկարծագործ a. qui se fait subitement.

Յանկարծադէպ adj. qui se rencontre à l'improviste, inattendu, inopiné, imprévu, inespéré, fortuit, accidentel.

Յանկարծաձափ adv. tout à coup, subitement, précipitamment, impétueusement, rapidement.

Յանկարծախօս s. improvisateur.

Յանկարծախօսեմ, եցի vn. improviser.

Յանկարծախօսութիւն s. improvisation.

Յանկարծաճագ a. qui éclôt, qui paraît tout à coup.

Յանկարծածին a. qui est né tout à coup, inopinément.

Յանկարծական a. inopiné, imprévu, inattendu.

Յանկարծակի V. Յանկարծ adv.

Յանկարծահաս a. qui arrive inopinément, imprévu, inattendu; — շտապ տագնապի՝ երկիւղ, terreur panique.

Յանկարծամահ adj. mort subitement; s. mort subite; — լինել, mourir subitement, d'une mort subite.

Յանկարծերեւեաց a. qui se fait voir subitement.

Յանկարծոյն, Յանկարծուստ, Յանկարծօրէն V. Յանկարծ adv.

Յանկաւոր, Յանկութիւն, etc. V. Յանգաւոր, Յանգութիւն, etc.

Յանկուցանեմ, etc. V. Յանգուցանեմ, etc.

Յանկչիմ V. Յանգչիմ.

Յանձանձանք, նաց s. soin, sollicitude; gestion, expédition.

Յանձանձեմ, եցի va. soigner, avoir soin; gérer, gouverner, régler, traiter, expédier.

Յանձանձիչ s. qui a soin, qui gère, gérant.

Յանձն առնել՝ առնուլ՝ լինել V. Անձն.

Յանձնաժողով. ոյ s. commission; — կարգել, établir, nommer une —; անդամք—ոյ, les membres de la —.

Յանձնապաստան, աց, իք a. présomptueux, confiant, suffisant; — լինել, présumer trop ou avoir une trop haute opinion de soi-même, se fier trop, compter trop sur soi.

Յանձնապաստանութիւն s. présomption, suffisance.

Յանձնառական adj. acceptable; accepté, avoué,

Յանձնառու, աց s. commissionnaire.

Յանձնառութիւն s. acceptation, engagement, consentement.

Յանձնավարձք, ձուց s. commission (salaire).

Յանձնարար, աց s. commettant.

Յանձնարարական adj. de commission, de recommandation; — ժողով, commission; — ծուղթ, lettre de recommandation.

Յանձնարարութիւն s. commission, commande; recommandation; mission.

Յանձնարարեմ, եցի va. commissionner.

Յանձնել, աց s. commande; — առնել, faire une —.

Յանձնեմ, եցի va. recommander; confier à, remettre à, déposer entre les mains, chez qn., mettre en dépôt.

Յանձնկալութիւն s. acceptation.

Յանսենականութիւն s. jansénisme.

Յանսենեան s. janséniste.

Յանց, ից s. faute, péché.

Յանցական a. coupable, sujet à pécher, à faillir.

Յանցանեմ, գեայ, ցուցեալ vn. commettre ou faire une faute, un crime, une erreur, transgresser, prévariquer, attenter, être coupable, avoir tort, pécher, faillir, manquer, violer, contrevenir.

Յանցանք, նաց s. faute, tort, délit, crime, erreur, chute; իմովս—նօք, par ma faute; *—ն իմ չէ, la faute n'est pas à moi; *—ն իմ է, la faute est à moi; *իմ —ս է, c'est ma faute; յանցանս ինձ արկանել զմեք, faire un crime à qn. de qch.

Յանցաւոր, աց a. coupable, criminel; — օրինաց, prévaricateur, transgresseur, violateur; — զանձն դաւանել՝ խոստովանել, s'avouer coupable.

Յանցաւորութիւն s. culpabilité.

Յանցեմ V. Յանցանեմ.

Յանցեցուցիչ V. Յանցուցիչ.

Յանցուած, ոց. Յանցութիւն, Յանցումն sm. transgression, faute, prévarication.

Յանցուցանեմ, ուցի va. faire commettre une faute; faire pécher.

Յանցուցիչ a. qui fait commettre une faute, un péché.

Յանօթ առնուլ, emprunter; — տալ, prêter.

Յաշտ, ից s. sacrifice fait aux idoles.

Յաշտածին adj. né d'un sacrifice.

Յաչաղանք, նաց s. envie, jalousie, malveillance.

Յաչաղեմ, եցի vn. envier, être jaloux de, voir d'un œil envieux; dénigrer par une basse jalousie, attaquer par malveillance.

Յաչաղկոտ, աց a. envieux, jaloux, malveillant.

ՅաչաղուԹիւն, Յաչաղումն V. Յաչաղանք.

ՅապաԹով adj. sûr, assuré.

ՅապաԹովագրեմ, եցի va. com. assurer.

ՅապաԹովագրող s. assureur.

ՅապաԹովագրուԹիւն s. assurance.

ՅապաԹովանամ, ացայ vn. être sûr, certain, s'assurer, être rassuré, avoir la certitude.

ՅապաԹովացուցանեմ, ուցի. ՅապաԹովեմ, եցի va. assurer, rassurer, donner pleine garantie, mettre en sûreté.

ՅապաԹովուԹիւն s. sûreté, assurance, certitude, garantie.

Յապաղանք, նաց s. retard, délai, ajournement.

Յապաղեմ, եցի va. retarder, différer, ajourner; remettre, prolonger par des délais, surseoir, temporiser, proroger, suspendre; vn. V. Յապաղիմ.

Յապաղեցուցանեմ V. Յապաղիմ va.

Յապաղեցուցիչ a. qui retarde.

Յապաղիմ, ղեցայ vn. tarder, retarder, se faire attendre, être en retard.

Յապաղիչ adj. qui retarde prorogatif, suspensif.

Յապաղկոտ, աց a. tardif, temporiseur, retardataire.

ՅապաղուԹիւն, Յապաղումն s. retard, délai, temporisation, prorogation.

Յապայ, առ. —, adv. après, ensuite.

Յապաւանք, նաց s. retranchement, suppression, diminution.

Յապաւեմ, եցի va. retrancher, élaguer, rogner, réduire, diminuer, supprimer.

Յապաւումն V. Յապաւանք.

Յապուրակի adv. à la hâte, à l'improviste.

Յաջող a. favorable, propice, prospère, avantageux; —է, il est —; il est temps, il convient.

Յաջողաբախտ a. chanceux, heureux.

Յաջողակ, աց a. adroit, habile, capable, industrieux, apte; V. Յաջող; Ձեռն.

Յաջողակաբար adv. adroitement, habilement, d'une manière habile, avec adresse.

ՅաջողակուԹիւն s. habileté, adresse, dextérité, aptitude.

Յաջողեմ, եցի va. faire réussir, faire prospérer, mettre en bon chemin, favoriser; agir, opérer, effectuer; յաջողեաց մեզ ըստ բախտի տեսանել, nous fûmes assez heureux pour voir; —իմ vn. réussir, avoir

du succès, prospérer, prendre, avoir un heureux succès, venir à bout, faire son chemin, atteindre son but, parvenir; — իվեր քան զակնկալութիւն՝ քան զկարծիս, réussir contre toute espérance; չ—, ne pas réussir, manquer son coup, se casser le nez.

Յաջողուած V. Յաջողութիւն.

Յաջողութիւն sm. réussite, prospérité, succès, chance; action, efficacité, vertu, force; —ք, avec succès; sans peine; — իդեպ գալ ումեք, être favorisé; — ըստ բաղդի լեալ նմա, heureusement pour lui, il a eu la chance, le bonheur de.

Յաջողումն V. Յաջողութիւն; —տալ, faire réussir.

Յաջորդ, ող s. successeur; a. suivant, postérieur, subséquent.

Յաջորդաբար adv. successivement, consécutivement.

Յաջորդական a. successif, consécutif.

Յաջորդեմ, եցի va. faire succéder; vn. succéder.

Յաջորդիմ, դեցայ vn. succéder, suivre, s'ensuivre.

Յաջորդութիւն s. succession, suite; — աղետից՝ եղեռնութեանց, enchaînement de maux, de crimes; — իրաց, suite des affaires.

Յառաջ s. le devant; a. antérieur, préalable; adv. avant, devant, auparavant, préalablement; — ou եւ —, après, dans la suite, ensuite; — ժամանակաւ, anciennement; ժամու —, une heure avant; — կոյս, en avant; — քան, avant; ոչ — ոչ զկնի, ni avant, ni après; — բերել, produire, engendrer, déduire; apporter, alléguer, citer; — գալ, provenir, dériver, émaner, résulter de, s'ensuivre, se produire; — երթալ, aller en avant, avancer, progresser, faire du progrès; — ածել, continuer; — վարել զբանսն, continuer, poursuivre son discours, renouer la conversation; անդր եւս — տանել, pousser plus loin.

Յառաջաբան, ից s. préface, prologue, avant-propos, préambule, prélude, prolégomènes.

Յառաջաբանեմ, եցի vn. parler le premier; faire une préface, une introduction.

Յառաջաբանութիւն V. Յառաջաբան.

Յառաջաբերեմ V. Յառաջ բերել.

Յառաջագահ a. assis sur le premier siége, à la première place; s. président; —ք, s. préséance, primauté, première place, la place d'honneur.

Յառաջագէտ adj. qui sait d'avance, qui sait l'avenir.

Յառաջագիտութիւն s. prescience.

Յառաջագիր a. écrit auparavant.

Յառաջագիւտ a. trouvé auparavant.

Յառաջագնաց a. qui est allé avant.

Յառաջագոյն a. antérieur, précédent, préalable ; adv. avant, auparavant, précédemment, antérieurement, primitivement, d'avance, à l'avance ; ci-devant ; — քան, avant ; խոստովանիլ, à priori.

Յառաջադէմ a. avancé, progressif ; adv. en avant ; —է, il est avancé, il est avancé dans ses études ; — լինել V. Յառաջադիմեմ.

Յառաջադիմանամ, ացայ. Յառաջադիմիմ, եցի vn. avancer, s'avancer, faire des progrès, progresser.

Յառաջադիմութիւն s. progrès, avancement ; — ընել, faire des progrès.

Յառաջադիր a. mis devant, préposé.

Յառաջադրեմ, եցի va. mettre devant ; proposer ; vn. se proposer, projeter, former le dessein.

Յառաջադրութիւն s. proposition ; projet, dessein.

Յառաջախաղաց adj. qui va en avant ; progressif.

Յառաջախոհ adj. qui pense, auparavant ; prémédité.

Յառաջախոհութիւն s. délibération préalable, préméditation.

Յառաջախօս a. qui dit auparavant, qui prédit.

Յառաջախօսութիւն s. prédiction.

Յառաջածանօթ adj. connu d'avance.

Յառաջակամ a. prédisposé.

Յառաջակամութիւն s. prédisposition, prédilection.

Յառաջակառոյց a. construit auparavant.

Յառաջակատար adj. fini avant.

Յառաջակարգ adj. établi d'avance.

Յառաջակաց a. qui se tient aux premiers rangs, principal.

Յառաջակողմն s. le devant, le côté du devant.

Յառաջահայեաց adj. prévoyant ; — լինել, prévoir.

Յառաջահաս a. arrivé auparavant ; — պատիւ, prérogative, privilége.

Յառաջահաւատ adj. qui a cru, qui a prêté foi auparavant.

Յառաջահոգաց V. Նախահոգ.

Յառաջածայն a. qui prédit ; qui est prédit.

Յառաջածայնեմ, եցի vn. prédire.

Յառաջածգութիւն s. promotion, avancement.

Յառաջամասն, սին. Յառաջամասնութիւն sm. privilége, prérogative.

Յառաջամատոյց a. qui s'avance, qui s'offre, empressé ; concurrent ; — լինել, s'avancer, s'offrir, être empressé.

Յառաջամարտ, ի s. escarmouche ; escarmoucheur.

Յառաջամարտիկ s. escarmoucheur, agresseur, champion.

Յառաջամիտ լինիմ vn. offrir, donner de bon cœur ; être

plein d'ardeur, de bonne volonté, s'empresser.

Յառաջամուխ adv. en se poussant en avant, en avançant.

Յառաջամուտ a. qui entre auparavant.

Յառաջամտութիւն s. bonne volonté, empressement, zèle.

Յառաջանամ, ացայ vn. avancer, s'avancer, aller en avant, aller devant, précéder; avancer, faire des progrès.

Յառաջապահ, աց sm. celui qui est aux avant-postes, sentinelle; avant-poste; — դիտաւոր mar. vigie.

Յառաջապահեստ s. préservatif, précaution; a. préservatif.

Յառաջապատում a. raconté auparavant.

Յառաջասաց, Յառաջասացեալ a. prédit.

Յառաջասացութիւն s. prédiction.

Յառաջաստեղծ V. Նախաստեղծ.

Յառաջավաստակ a. qui travaille le premier.

Յառաջատես, աց adj. prévoyant; — զգուշութիւն, prévoyance; — լինել, prévoir.

Յառաջատեսութիւն s. prévoyance, prévision.

Յառաջատեմ V. Յառաջանամ.

Յառաջատութիւն V. Յառաջադիմութիւն; arith. progression.

Յառաջացոյց a. qui montre d'avance; montré d'avance.

Յառաջաքաղերդ a. ventru.

Յառաջգիտական a. qui se connaît d'avance.

Յառաջգիտութիւն s. prescience.

Յառաջեմ, եցի vn. précéder, devancer, prendre le devant; avancer, s'avancer, aller en avant; ժամացոյց իմ յառաջէ, ma montre avance; յառաջէ գործն, l'ouvrage avance.

Յառաջեպիսկոպոս s. archevêque.

Յառաջեցուցանեմ, ուցի va. avancer, faire avancer, pousser en avant, pousser, accélérer.

Յառաջընթաց a. précédent, préalable; s. avant-coureur, précurseur; — լինել, courir devant, être précurseur de.

Յառաջընծայ adj. offert auparavant; s. le premier don, prémices.

Յառաջիմաց a. prévoyant.

Յառաջհսկութիւն sm. prédiction.

Յառաջածգութիւն V. Յառաջածգութիւն.

Յառաջնմէ adv. dès le principe, d'avance.

Յառաջնումն adv. d'abord.

Յառաջոյ adv. en avant.

Յառաջուստ adv. de devant.

Յառաջսարկաւագ V. Նախասարկաւագ.

Յառեմ, եցի va. tendre, allonger; pousser, enfoncer, attacher, fixer; — զաչս՝ զակն, fixer ses regards sur, avoir les yeux collés sur, regarder fixement; — իմ vn. tendre ou avan-

cer la tête pour regarder; se fixer à, fixer ou attacher son attention sur, s'arrêter à; — իդուզնաբեայս, s'attacher aux petites choses; աչք իւր անքթիթ յառեալ կային իքաջազն, ses yeux étaient attachés sur ce grand homme; — յոք ou յառեալ կալ՝ ի յայել յոք, attacher les yeux sur qn., fixer ses regards sur lui.

Յառնեմ, յարեայ, արի, յարուցեալ vn. s'élever, se lever, se relever; se réveiller; ressusciter, revenir à la vie, revivre; — իվերայ, se soulever contre, se révolter, s'élancer sur; — իմեռելոց, ressusciter d'entre les morts; արի', lève-toi! օ՜ն արիք, levez-vous! արիք ընդառաջ նորա, allez au-devant de lui; յարեաւ յաթոռոյն, il se leva de sa chaise; — ոսոխ ի յակառակ ուրուք, — ընդդէմ, s'élever contre qn.; յարեաւ միւս եւս խնդիր, il s'éleva une autre question; անդրէն յառնել, se relever.

Յառում, ռայ V. Յառիմ.

Յասմիկ, մկի. Յասմին sm. jasmin.

Յասպիս s. jaspe.

Յաստուածոուստ V. Աստուածուստ.

Յատակ, ագ s. fond; pavé; plancher; le sol; — գետոց, lit; — հայրենի ou հայրենեաց, le sol natal, la patrie; առ յատակաւ կործանել, քանդել մինչեւ ց— ou յատակս, saper les fondements, détruire jusqu'aux fondements, raser.

Յատակաբուղխ a. qui croît, qui pousse bien droit (arbre).

Յատակագիծ, գծի s. plan; առնուլ զ— քաղաքի, tracer, lever le — d'une ville; — ողբերգուածեան, le — d'une tragédie.

Յատակաւոր adj. qui a un fond; pavé.

Յատակեմ, եցի vn. mettre au niveau du sol, raser, ruiner de fond en comble; paver.

Յատակիչ s. qui rase, qui détruit; paveur.

Յատակումն s. pavage.

Յատանեմ, յատի va. tailler la vigne, les arbres, élaguer, serpiller, ébrancher.

Յատկաբանութիւն s. idiotisme.

Յատկաբար V. Յատկապէս.

Յատկական V. Յատուկ.

Յատկանամ, ացայ vn. être approprié, séparé.

Յատկապատում a. raconté en détail, détaillé, circonstancié.

Յատկապէս adv. proprement, particulièrement, spécialement.

Յատկացուցանեմ, ուցի va. approprier, s'approprier.

Յատկութիւն s. propriété, particularité, caractère particulier; — լեզուի, le génie d'une langue.

Յատոց, ագ s. serpe, serpette.

Յատուկ a. propre, spécial, particulier, privé; séparé, isolé, seul; V. Յատկապէս.

Յար a. attenant, aboutissant, attaché, joint, contigu; conforme; adv. de suite, toujours, sans cesse; յար եւ նման, tout à fait pareil.

Յարաբերական adj. relatif, analogique.

Յարաբերեալ a. gram. antécédent.

Յարաբերութիւն s. relation, rapport, analogie; ունել —, avoir des rapports, des relations avec.

Յարաբուղխ V. Մշտաբուղխ.

Յարաբուսիկ adj. qui croît, qui pousse toujours, toujours renaissant.

Յարագեմ, եցի vn. exposer au soleil.

Յարադիր a. adjacent.

Յարադրեմ, եցի va. mettre ou placer auprès, ajouter, mettre en regard.

Յարադրութիւն sm. apposition; réunion, combinaison.

Յարազուարթ adj. toujours gai, joyeux.

Յարազուարճ adj. toujours joyeux, toujours verdoyant.

Յարաթաթաւ adj. toujours barbouillé, souillé.

Յարաթռեալ adj. qui vole, qui voltige toujours.

Յարաժամ a. à toute heure, toujours.

Յարալեզ s. vampire.

Յարածիծաղ adj. toujours riant.

Յարածոյ a. agrégé.

Յարածուփ a. toujours ondulé ou agité; — խիրխիրաձեւ կոհակաց, toujours battu par les ondes écumantes.

Յարակայ a. qui reste toujours, stable, permanent, perpétuel; adv. constamment, perpétuellement.

Յարակայանամ ou Յարակայիմ V. Տեւեմ, Մշտնջենանամ.

Յարակայութիւն V. Մշտնջենաւորութիւն.

Յարակից, կցի a. cohérent, attenant, attaché, joint, joignant, connexe, aboutissant, contigu; accessoire; —ք, les accessoires, les circonstances.

Յարակոծ a. toujours battu.

Յարակցապէս adv. conjointement; accessoirement.

Յարակցեմ, եցի va. conjoindre, joindre, lier; —իմ vn. se joindre, s'unir.

Յարակցութիւն s. cohésion, adhésion, cohérence, connexion; — գաղափարաց, association d'idées.

Յարաձգեմ, եցի va. continuer, prolonger, faire durer.

Յարաձիգ a. prolongé, continu, continuel.

Յարաձգութիւն s. prolongation, continuation, durée; chim. affinité.

Յարաճօճ a. toujours oscillé ou ébranlé.

Յարամուր a. très-solide; յարամրի իներքս մտանել, s'introduire, s'insinuer.

Յարանամ, ացայ vn. se perpétuer, continuer, se poursuivre; s'ajouter, se joindre.

Յարանուանեմ V. Յորջորջեմ.

Յարանուն a. dénominatif; concret.

Յարանունութիւն s. dénomination; paronomasie.

Յարաշարժ a. qui se remue toujours.

Յարաշունչ a. alizé.

Յարաշրջիկ առնեմ va. amener partout avec.

Յարասական s. paraphrase.

Յարասաց, ից sm. paraphraste, paraphraseur.

Յարասեմ, եցի va. paraphraser.

Յարասութիւն sm. paraphrase.

Յարատեւ, Յարատեւակ V. Մշտատեւ.

Յարատեւեմ, եցի vn. persévérer dans, avoir de la persévérance, se maintenir, persister; durer, subsister.

Յարատեւութիւն s. persévérance, assiduité.

Յարացոյց, ցուցի s. exemple, modèle; paradigme.

Յարափնթիթ V. Մշտափնթիթ.

Յարափոխ, Յարափոփոխ a. toujours en changement, toujours changeant.

Յարգ, ի s. prix, valeur; estimation; estime, considération, cas, crédit, mérite; titre, aloi.

Յարգական a. respectueux.

Յարգանք, նաց s. estime, respect, considération, égard, vénération, déférence, révérence, honneurs, compliments.

Յարգաւոր, աց a. estimé, précieux.

Յարգեմ, եցի va. estimer, respecter, porter du respect à, considérer, faire cas, faire grand cas de, honorer, vénérer; apprécier, attacher du prix, faire valoir; cultiver, employer, se servir, user, mettre en usage, exploiter; — զիանձար, exercer le talent.

Յարգի, Յարգոյ adj. estimable, respectable, honorable, précieux; de bon aloi; — դրեղեկան, monnaie courante.

Յարգութիւն V. Յարգանք.

Յարգուն V. Յարգի.

Յարդ, ից s. paille; յարդիւ պատել ընել, empailler.

Յարդ s. ajustement, ornement; ordre, arrangement; ի— եւ իզարդ գալ, se former.

Յարդալից a. plein de paille; — անկողին, paillasse.

Յարդավաճառ, աց s. pailleur, marchand de paille.

Յարդար a. ajusté, arrangé, poli, propre; orné, embelli.

Յարդարեմ, եցի va. ajuster, mettre en ordre, apprêter, préparer, arranger, polir, dresser, façonner, disposer, accommoder, accorder; orner, parer, embellir; faire, rendre; — զսեղան՝ զճաշ, préparer, apprêter le couvert, le dîner; — զանկողին՝ զսենեակ, faire le lit, la chambre; — զթերս, faire, arranger les cheveux; — զելս իրացն, combiner l'issue des choses; — դնել, faire.

Յարդարիչ a. qui met en ordre, qui arrange, qui orne; s. ordonnateur; mouchettes.

Յարդարումն s. arrangement, ajustement, accommodement; embellissement.

Յարդարուն V. Յարդար.

Յարդագոյ, ի s. voie lactée.

Յարելութիւն s. action de joindre, d'ajouter, connexion.

Յարեմ, եցի. Յարեցուցանեմ, ուցի va. attacher, joindre, annexer, lier, unir; ajouter, rapprocher; attribuer, prêter, imputer; agréger; յինքն —, s'attacher.

Յարեմին adv. tout éveillé, en éveil.

Յարիմ, բնցայ vn. s'attacher, se joindre, adhérer, se fixer; fig. s'attacher, adhérer, être du parti de qn., prendre son parti; — յոք, s'attacher à qn., se mettre à son service, embrasser son parti, se ranger de son parti ou sous sa bannière, sous son drapeau, se réunir sous lui; — իկողմն, se ranger à un parti, l'embrasser; — իկարծիս, se rallier à une opinion, se ranger à un avis, l'adopter; — խէր կանանց, s'abandonner, se livrer à l'amour des femmes.

Յարկ, ացս. toit, toiture; lambris; fig. toit, abri, maison; étage; ընդ յարկաւ, sous le toit, à l'abri, à couvert; — բնակութեան, demeure.

Յարկաբնակ a. qui demeure sous le toit.

Յարկածածուկ a. couvert d'un toit; adv. sous le toit, à couvert, à l'abri.

Յարկակից a. qui demeure sous le même toit, dans la même maison.

Յարկանեմ, կի. Յարկանիմ, կայ. Յարկեմ, եցի vn. couvrir d'un toit; couvrir, cacher.

Յարկաշինութիւն s. toiture.

Յարկաւոր a. couvert d'un toit; à étages.

Յարկիչ s. couvreur.

Յարձակ յարձակ խաղալ vn. s'avancer rapidement, à pas redoublés.

Յարձակիմ, կեցայ vn. assaillir, attaquer, donner l'assaut, livrer un assaut, aller, monter à l'assaut; s'élancer, se lancer, se jeter; — յոք, attaquer qn.; յիրեարս —, se saisir.

Յարձակող s. assaillant.

Յարձակումն s. assaut, attaque; առնուլ յարձակմամբ, prendre d'assaut.

Յարմար, ացս a. convenable, propre, à propos, ajusté, adapté, commode; qui a des dispositions, apte.

Յարմարագրական a. syntaxique.

Յարմարագրեմ, եցի va. écrire bien, accorder.

Յարմարագրութիւն s. syntaxe.

Յարմարական V. Յարմար.

Յարմարանք V. Յարմարութիւն.

Յարմարեմ, եցի va. adapter, ajuster, approprier, faire ca-

drer, accommoder, accorder, conformer, arranger, appliquer, mettre en harmonie, assortir; —իմ vn. convenir, s'adapter, cadrer, être d'accord, s'accorder avec, s'assortir, correspondre, répondre à, s'accommoder, se conformer, se rapporter à, faire le pendant de, être bien assorti.

Յարմարուած V. Յարմարութիւն.

Յարմարութիւն, Յարմարումն s. convenance, ajustement, proportion, harmonie, accord, rapport, analogie; aptitude, disposition.

Յարմնիմ, նեցայ vn. s'enraciner.

Յարնչական a. relatif, corrélatif.

Յարնչականութիւն s. relation, corrélation.

Յարնչիմ vn. appartenir, concerner, regarder.

Յարոյցք s. inondation.

Յարուցիւն s. action de se lever, de se relever; résurrection; fig. enflure, fierté.

Յարումն sm. adhérence, union; fig. adhérence, attachement; phys. agrégation.

Յարուցանեմ, ուցի va. faire lever, relever; réveiller; ressusciter; soulever, exciter, faire révolter; élever, dresser, ériger, construire; Ջշնամիս —, susciter des ennemis.

Յարուցիչ a. qui ressuscite.

Յարքունուստ V. Արքունուստ.

Յաւականիմ, նեցայ vn. durer, se prolonger.

Յաւակնիմ V. Յանդգնիմ.

Յաւակնութիւն V. Յանդգնութիւն.

Յաւանակ, ագ sm. ânon, bourriquet.

Յաւանականական a. d'ânon.

Յաւատ գործել V. Աւատ.

Յաւեժ, etc. V. Յաւէժ, etc.

Յաւելեմ V. Յաւելում.

Յաւելուած, ոց. Յաւելուածութիւն s. ajoutage, addition, supplément, appendice, insertion; surcroît, augmentation, excédant; յաւելուածք որովայնի, excréments; Ցափել զյաւելուածս որովայնին, satisfaire ses grands besoins.

Յաւելում, լի va. ajouter, joindre, adjoindre, insérer, intercaler; augmenter, accroître; additionner; — խօսել, répéter, répliquer, reprendre la parole; յաւել յիս զօրութիւն, me donna de nouvelles forces; — իզօրութիւն, redoubler ses forces; — ոյժ ումեք, soutenir les efforts de qn.; — զինչս իւր, augmenter, arrondir son bien; — զվարս ծառայի, augmenter un domestique.

Յաւելում, լայ vn. croître, augmenter; s'ajouter, se joindre, être incorporé, ajouté, s'attacher, adhérer; — առ հարս, aller ad patres, mourir.

Յաւելումն V. Յաւելուած.

Յաւերժ, etc. V. Յաւէրժ, etc.

Յաւէժ a. perpétuel, éternel.

immortel; adv. toujours, éternellement, perpétuellement.

Յաւէժաբար V. Յաւէժ adv.

Յաւէժական V. Յաւէժ a.

Յաւէժանամ, ացայ vn. se perpétuer, s'immortaliser, subsister; V. Մշտնջենաւորեմ.

Յաւէժութիւն V. Մշտնջենաւորութիւն.

Յաւէտ a. adv. V. Յաւէժ; plus, le plus, beaucoup plus, davantage; plutôt, d'autant plus; — զի, surtout.

Յաւէտազուարթ, Յաւէտազուարճ a. toujours joyeux; toujours verdoyant.

Յաւէտախաղաց V. Մշտախաղաց.

Յաւէտահիացո a. très-étonnant, admirable, merveilleux.

Յաւէտանամ V. Մշտնջենաւորեմ.

Յաւէրժ, ից. Յաւէրժականա V. Յաւէժ a.

Յաւէրժահարսն, սունք, սանց s. nymphe.

Յաւէրժահիշատակ a. à jamais mémorable.

Յաւէրժանամ V. Յաւէժանամ.

Յաւէրժացուցանեմ, ուցի va. perpétuer, éterniser, immortaliser.

Յաւիտեան, ենից s. éternité; siècle; vie; monde, adv. éternellement, à perpétuité, toujours; յաւիտեանս յաւիտենից, aux siècles des siècles, à tous les siècles, éternellement; հանդերձեալ —, vie future; — աշխարհի, durée du monde; յաւիտենից ոչ ոք լուաւ, jamais on n'a ouï dire.

Յաւիտենադիր a. établi dès le commencement du monde, établi à perpétuité, éternel.

Յաւիտենական a. éternel, perpétuel; —ն, l'Éternel.

Յաւիտենականութիւն sm. éternité.

Յափշտակասէր a. qui aime à ravir, à usurper.

Յափշտակեմ, եցի va. ravir, enlever, emporter, usurper, empiéter, envahir, rapiner, piller; — զանձն, se sauver; — զսիրտ, enlever, captiver le cœur; — զմիտս, ravir, charmer, enchanter, saisir l'imagination; —իմ vn. être ravi, enlevé; — մտօք, s'extasier; յափշտակեալ յանձնէ իբաց, hors de lui-même.

Յափշտակելով adv. à la hâte, précipitamment.

Յափշտակող s. a. ravisseur, ravissant, rapace.

Յափշտակութիւն s. ravissement, enlèvement, rapine; usurpation, envahissement, empiétement; rapacité; — կնոջ՝ աղջկան V. Առեւանգ; — մտաց, extase, transport; մատնել ի—, livrer au pillage.

Յափուշանեմ, ուցի va. étancher, apaiser la soif, désaltérer; épuiser.

Յափչխմ, փեայ vn. s'éteindre.

Յափսիներս երթալ՝ խաղալ aller à quatre pattes.

Յափրանամ, ացայ vn. se

blaser, être blasé, dégoûté, se lasser.

Յափրանք V. Յափրութիւն.

Յափրացուցանեմ, ուցի va. blaser, soûler, dégoûter.

Յափրացուցիչ a. qui blase.

Յափրութիւն sm. satiété, dégoût.

Յեզեր, ի V. Ծագ.

Յեղուզակ, ագ s. voleur de grands chemins, de grandes routes, brigand.

Յեղուզակաբար adv. comme un brigand.

Յեղուզակութիւն s. brigandage.

Յեղակարծ a. inopiné, imprévu; —, յեղակարծում ou յեղակարծում ժամու adv. à l'improviste, tout à coup, inopinément, soudainement; յեղակարծում պահու իվերայ հասանել, surprendre.

Յեղամիտ adj. inconstant, volage.

Յեղամտութիւն s. inconstance.

Յեղանակ V. Եղանակ.

Յեղանակեմ V. Նուագեմ.

Յեղաշրջեմ, եցի va. mettre sens dessus dessous, renverser, bouleverser, retourner; changer, convertir, intervertir, transformer.

Յեղափոխ adj. changeant, muable, variable; — արկածք, vicissitudes.

Յեղափոխեմ, եցի va. changer, transformer, convertir; légénérer.

Յեղափոխութիւն s. changement, conversion, transmutation, transformation; révolution, vicissitude.

Յեղափոխական a. révolutionnaire.

Յեղյեղակը, կաց s. solstice, les tropiques.

Յեղյեղեմ, եցի va. répéter, redire, rabâcher, inculquer; changer, convertir, transformer; — իմտի, repasser; ստէպ —, վեր իվայր —, dire, répéter plusieurs fois, revenir souvent sur le même sujet.

Յեղյեղութիւն s. versatilité.

Յեղյեղուկ adj. changeant, versatile, muable, variable, inégal, fragile, inconstant, volage; —ս արկանել, répéter, faire entendre souvent.

Յեղյեղում, ոլի V. Յեղյեղեմ.

Յեղյեղումն s. changement, conversion, mutation; répétition, redite; — ոտից, pas.

Յեղուզակ, Յեղուզակութիւն V. Յեղուզակ, Յեղուզակութիւն.

Յեղում, ոլի va. changer, transformer; traduire; — իմայ բան՝ լեզու, traduire en arménien, en langue arménienne.

Յենարան, ագ sm. appui, dossier, accoudoir; chevalet.

Յենում, յեցայ vn. s'appuyer, s'adosser; fig. s'appuyer, se reposer, mettre sa confiance, se fonder; — յորմն, s'appuyer, s'accouder contre le mur; — Քիկամրք, s'adosser; — իծերութիւն, parvenir à la vieillesse, vieillir; — իիլպարտութիւն ամբարտաւանութեան, s'enor-

gueillir, prendre un air fier; ամենայն ինչ ինա յեցեալ կայ, tout est fondé sur lui.

Յեռանդ adv. avant-hier.

Յեռուի, ռի va. monter, enchâsser, emboîter, encastrer; insérer, intercaler; — մարգարիտս, enfiler des perles; ծաղիկս —, enlacer des fleurs.

Յեռուածն s. monture, enchâssure, emboîture, encastrement; insertion, intercalation.

Յեսան, աց sm. pierre ou meule à aiguiser.

Յեսանասուր adj. aiguisé; սուսեր —, glaive tranchant.

Յեսանեմ, եցի va. aiguiser, repasser, affûter, affiler.

Յեսանիչ, Յեսանող s. aiguiseur.

Յետ prép. après, depuis, à la suite; — երկուց ամսոց, deux mois après; — գալոյ ք̃ո, après votre arrivée, depuis que vous êtes arrivé; — սակաւուց, peu de temps après, depuis peu; — այսորիկ՝ այնորիկ, après cela, depuis ce temps-là, depuis; — որոյ, après quoi; — յառաջ, en avant et en arrière; ի— ընկենուլ, mettre, laisser de côté.

Յետագայ a. suivant, postérieur.

Յետագիր, Յետագրութիւն s. post-scriptum.

Յետաձին V. Վերջաձին.

Յետախաղաց, ից a. rétrograde.

Յետախաղացութիւն s. rétrogradation.

Յետեւախաղաց a. qui recule, rétrograde.

Յետին, տնոց a. dernier, ultérieur, postérieur; dernier, infime, vil; dernier, extrême; —ք, la postérité; — կարօտութիւն, dernier besoin; — չքաւորութիւն, affreuse pauvreté.

Յետկար V. Մուրհակ; — դաշանց, contrat.

Յետկոյս s. derrière; յետկուսէ, par derrière; յետկուսէ կալ, demeurer, rester derrière.

Յետնագոյն. իյետնագունէ, à posteriori.

Յետնաձեր, ոյ s. très-vieux, vieillard décrépit.

Յետնամեղ a. qui a péché après.

Յետնիմ, նեցայ vn. être le dernier, venir le dernier, venir trop tard, tarder, être en arrière; être privé, dénué de, manquer de.

Յետնորդ a. dernier, infime; —ք ոմանք երեւին, ils se montrent les derniers des hommes.

Յետնութիւն s. extrémité; dernier rang; postériorité.

Յետոյ prép. derrière, par derrière, de derrière; adv. après, puis, ensuite, postérieurement, ultérieurement; — կողմանէ, par derrière, de derrière; — ի̃սուկ՝ յետուստ՝ ուրեմն, puis, enfin, en dernier lieu, à la fin.

Յետոյք s. derrière, fondement, cul, fesses, fessier; — ի̃սաւ, croupion.

Յետուստ prép. par derrière; adv. après, à la fin; s. derrière; — կողմանէ, par derrière.

Յետս adv. arrière, en arrière, derrière; — ou — ընդդէմ դառնալ, retourner sur ses pas, rebrousser chemin; — գնալ, se reculer, aller en arrière; — կալ՝ կասել, reculer, quitter, abandonner; կապել զձեռս —, lier les mains derrière le dos; — ընդդէմ adv. en arrière; au contraire, à rebours, en sens contraire, dans un ordre inverse, à contresens; a. opposé, inverse, contraire; յետս յետս, à reculons, en reculant, en retournant sur ses pas; յետս յետս չոգան, ils reculèrent.

Յետսագոյն adv. plus en arrière.

Յետսամիտ a. insensé, pervers, lâche; arriéré, rétrograde.

Յետսերեւակի adv. en se montrant par derrière.

Յետսընդդէմ V. Յետս.

Յերազանամ, ացայ. Յերազիմ, զեցայ vn. songer, imaginer; rêver, songer, faire ou avoir un songe, voir en songe.

Յերազող a. rêveur, songecreux.

Յերեկուստ adv. de hier.

Յերիւրեմ, եցի va. ajuster, arranger, former, composer, combiner, assaisonner, façonner; — զդէմս, composer la figure.

Յերկար adj. long; adv. longuement; longtemps; — ի հիւանդանալ, faire une longue maladie.

Յերկարագոյն adv. plus longuement; plus longtemps.

Յերկարակեաց V. Երկարակեաց.

Յերկարածգեմ V. Յերկարեմ.

Յերկարածգութիւն s. prolongation, retard.

Յերկարածիգ V. Երկարածիգ.

Յերկարանամ, ացայ vn. se prolonger, tarder, durer longtemps.

Յերկարաւոր adj. long, étendu.

Յերկարեմ, եցի va. allonger, prolonger, proroger, faire durer longtemps, traîner, surseoir, traîner en longueur, faire traîner en longueur; զի՞ յերկարեմ, enfin, bref; առանց յերկարելոյ իսկ ասացից, en un mot; vn. se prolonger, tarder, durer longtemps, traîner en longueur; — իկեանս զկնի մահու ուրուք, survivre à qn.

Յերկարիմ V. Յերկարեմ vn.

Յերկարութիւն s. longueur; prolongation, prorogation.

Յերկնուստ adv. du ciel.

Յերկուական a. douteux, incertain.

Յերկուանամ, ացայ vn. douter, hésiter, balancer.

Յերկուանք, նաց s. doute, hésitation, incertitude.

Յեց a. appuyé; fig. appuyé.

Յեցակէտ, կիտի sm. point d'appui.

Յեցամիտ a. obstiné, tenace, constant.

Յեցուկ V. Յենարան.

Յեցուցանեմ, ուցի va. appuyer, adosser, soutenir.

Յիմար, աց a. fou, insensé, aliéné, sot; ճայրագոյն —, sot à vingt-quatre, à trente-six carats, au suprême degré.

Յիմարաբար adv. follement, sottement.

Յիմարանամ V. Յիմարիմ.

Յիմարեցուցանեմ, ուցի va. rendre fou, faire devenir fou; fig. rendre fou, affoler, étourdir, charmer, enchanter.

Յիմարիմ, րեցայ vn. devenir fou, perdre la raison, avoir l'esprit aliéné, avoir la raison égarée; — սիրով, raffoler, se passionner follement pour; — իգեղ ուրուք, devenir follement amoureux de la beauté de qn.; — իգութ երեսաց ուրուք, brûler d'amour pour qn.

Յիմարութիւն s. folie, sottise, aliénation, démence; հոգի —ն, esprit de vertige.

Յինունք, նանց s. cinquante jours depuis Pâques jusqu'à la Pentecôte.

Յիշաչար, Յիշաչարութիւն V. Չարայուշ, Չարայուշութիւն.

Յիշատագիր s. album.

Յիշատակ, աց s. souvenir, mémoire, commémoration; réminiscence, mention; mémorial; monument; յիշատակաց արժանի, digne de mémoire, mémorable; — առնել, faire mention, mentionner; ածել ի—, rappeler, rappeler à la mémoire; պահել զ—, garder le souvenir, la mémoire; ի—, en mémoire de; — ou ի— տալ, donner un souvenir; առ իմոյ —ի, en mémoire de moi; աղօտ —, souvenir confus; —աւ, par le souvenir; առ խյիշատակէ, pour souvenir, pour servir de monument.

Յիշատակագիր, գրաց sm. auteur de mémoires; mémoire, mémorial.

Յիշատակարան, աց s. monument, tombeau.

Յիշատակարան, աց s. mémoire, mémorial; album; monument, tombeau.

Յիշատակաւոր a. dont on se souvient, dont on fait mention.

Յիշատակեմ, եցի vp. se souvenir, se rappeler; va. mentionner, rappeler, faire mention de, citer.

Յիշատակութիւն s. mention, citation; mémoire, commémoration, réminiscence, commémoraison, souvenir; գալ ի—, être mentionné; — առնել, faire mention, mentionner.

Յիշեմ, եցի vp. se souvenir, se ressouvenir, se rappeler; չյիշեմ զանուն, je ne me rappelle pas de son nom, son nom ne me revient pas.

Յիշելիք, լեաց s. souvenir; mémoire, offrande.

Յիշեցուցանեմ, ուցի va. faire souvenir, rappeler le souvenir, rappeler à la mémoire, rappeler, avertir.

Յիշեցուցանող, Յիշեցուցիչ s. celui qui fait souvenir, qui rappelle le souvenir.

Յիշող s. qui se souvient.

Յիշողականն, Յիշողութիւն s. mémoire; V. Յիշումն; * —ը կարճ է, il a la — courte; * լաւ — ունի, il a la — heureuse.

Յիշոց V. Յիշոցք; — ասել V. Յիշոցատու լինել.

Յիշոցատու, Յիշոցնատու, աց a. qui dit des paroles malhonnêtes; — լինել, dire de vilains ou de gros mots, des injures, tenir de mauvais propos.

Յիշոցատուութիւն s. habitude de dire de vilains mots.

Յիշոցք, ցաց s. gros ou vilain mot, paroles malhonnêtes, injure.

Յիշումն s. mention, commémoration, souvenir.

Յիսնակ, աց sm. cinquantaine; cinquante; l'avent.

Յիսնամեան, մենից a. de cinquante ans; quinquagénaire.

Յիսնապատիկ adv. cinquante fois autant.

Յիսնապետ, աց s. cinquantenier.

Յիսնաւոր, աց a. cinquante, qui contient le nombre cinquante.

Յիսնեակ, եկաց a. cinquantaine; cinquante.

Յիսնեմեան V. Յիսնամեան.

Յիսներեակ V. Յիսնեակ.

Յիսներորդ, աց a. cinquantième; s. l'avent.

Յիսնօրեայ a. de cinquante jours.

Յիսուն, սնից a. cinquante.

Յիսունժամեան a. de cinquante heures.

Յիսուս, ի, իւ s. Jésus.

Յիսուսաւանդ adj. recommandé, transmis par Jésus.

Յիսուսական a. jésuitique.

Յիսուսականութիւն s. jésuitisme.

Յիսուսեան s. jésuite, membre de la compagnie de Jésus.

Յիրաւի adv. justement, avec justice, de plein droit, à juste titre, vrai, en vérité.

Յիրեմ, եցի va. tendre, étendre; attacher, unir.

Յղանամ, ացայ vn. concevoir, devenir enceinte, grosse.

Յղարկաւոր, Յղարկեմ, Յղարկումն V. Յուղարկաւոր, Յուղարկեմ, Յուղարկումն.

Յղացութիւն, Յղացումն V. Յղութիւն.

Յղացուցանեմ, ուցի va. rendre une femme enceinte.

Յղեմ, եցի va. envoyer, expédier, adresser; — զուխեքէ, faire ou envoyer appeler, envoyer chercher qn.

Յղենամ V. Յղանամ.

Յղի, ղւոյ, ղեաց a. enceinte, grosse; — լինել, être —, dans un état intéressant.

Յղկեմ, եցի va. polir, raboter, dégrossir, adoucir; polir, brunir, lisser; fig. polir, limer.

Յղկիչ s. polisseur, lisseur, brunisseur.

Յղկոց, ացq sm. polissoir, lissoir, brunissoir.

Յղութիւն sm. conception, grossesse; տօն —ի, la fête de la Conception.

Յղփանամ, ացայ vn. regorger de, se gorger, se soûler, être comblé de, nager dans, vivre dans l'abondance, vivre à gogo.

Յղփացուցանեմ, ուցի va. gorger, regorger, soûler, remplir, combler.

Յղփութիւն s. comble, abondance, rassasiement; կեալ իյղփութեան, vivre à gogo.

Յո՞ adv. où? յո՞ երթաս, où vas-tu?

Յոբելեան, լինի s. jubilé; ա. — ամ, année jubilaire.

Յոգն, յոգունք, գունց adj. nombreux, plusieurs.

Յոգնաբեղուն V. Բազմաբեղուն.

Յոգնազան V. Բազմազան.

Յոգնաձախանձ a. prié ou demandé avec instance; — ստիպել, presser avec ardeur.

Յոգնաձախիծ a. fort triste.

Յոգնաձիւ V. Բազմաձիւ.

Յոգնաձչուար a. très-malheureux, accablé de malheurs, de chagrins.

Յոգնախումբ V. Յաճախագունդ.

Յոգնաճուփ V. Բազմաճուփ.

Յոգնական a. pluriel.

Յոգնականակերպ a. qui a la forme du pluriel.

Յոգնականավերջ a. qui a la terminaison du pluriel.

Յոգնակի adj. nombreux; gram. pluriel.

Յոգնահանճար V. Բազմահանճար.

Յոգնայարդար a. bien préparé, arrangé; très-paré.

Յոգնաչարչար V. Բազմաչարչար.

Յոգնապաճոյճ a. très-orné.

Յոգնապատիկ V. Բազմապատիկ.

Յոգնատեսակ V. Բիւրազգի.

Յոգնատեսիլ V. Բազմատեսիլ.

Յոգնատխուր a. très-triste.

* Յոգնեցնեմ, ուցի va. fatiguer, lasser, être fatigué.

Յոգնիմ, նեցայ vn. se fatiguer, se lasser, être fatigué.

Յոյով, ից a. beaucoup de, maint, plus d'un, plusieurs, nombreux, bien de; —ք, plusieurs, beaucoup de personnes, de gens; —ք իմարդկանէ, la plupart des hommes; — անգամ, mainte fois, plus d'une fois, souvent.

Յոյովագոյն a. plus nombreux, de plus grand nombre; adv. beaucoup plus, en plus grand nombre; le plus souvent, la plupart du temps; —ք ի Հայոց, la plupart des Arméniens.

Յոյովաձին V. Բազմաձին.

Յոյովակի V. Յոյովագոյն adv.

Յոյովաձեռն V. Բազմաձեռն.

Յոյովանամ, ացայ va. être nombreux, s'accroître, aug-

menter en nombre, se multiplier.

Յոլովացուցանեմ, ուցի. Յոլովեմ, եցի va. rendre nombreux, augmenter, multiplier.

Յոլովիմ V. Յոլովանամ.

Յոլովութիւն s. grand nombre, grande quantité.

Յոխորտ V. Խրոխտ.

Յոխորտ, Յոխորտաբար V. Խրոխտ adv.

Յոխորտամ, Յոխորտանամ V. Խրոխտամ.

Յոխորտանք, Յոխորտութիւն V. Խրոխտանք.

Յողամ, ացայ vn. être curieux, observer d'un œil curieux; épier, guetter, être à l'affût de, être en observation, dresser des embûches.

Յողդողդ, աց a. inconstant, chancelant, vacillant, incertain, fragile; versatile, volage, léger.

Յողդողդեմ, եցի. Յողդողդեցուցանեմ, ուցի va. ébranler, secouer, faire chanceler.

Յողդողդութիւն, Յողդողդումն s. inconstance, versatilité, instabilité, fragilité, légèreté.

Յողդողդուն V. Յողդողդ.

Յողն անկանիմ, etc. V. Ողն.

Յոյզ, յուզի. յոյզք, յուզից s. recherche, investigation, perquisition; émotion, commotion, agitation, trouble; — եւ խնդիր, recherche, perquisition, chicane; — եւ խնդիր առնել, faire des recherches; իյոյզս կրից, dans le transport de sa passion; —ք խռովութեանց, troubles; — սրտի, émotion; ինախկին յոյզս ցասման, dans un premier mouvement d'indignation.

Յոյժ adv. beaucoup, très, fort, bien, considérablement; յոյժ յոյժ, trop, extrêmement, excessivement, au dernier point, au delà de toute expression, grandement, fortement.

Յոյլ, յուլից a. paresseux.

Յոյն, յունի, նաց s. grec; a. grec; — լեզու, la langue grecque.

Յոյս, յուսոյ, ով, յոյսք, յուսից s. espoir, espérance, attente; — իմ է, c'est mon espoir, c'est toute mon espérance; բարձաւ ամենայն — փրկութեան, toute espérance de salut était perdue; բառնալ զ—, ôter l'espérance; փակեալ յամենայն յուսոյ ակնկալութեան, sans aucune espérance; — մի այսպիսի է ինձ զի, * — մի ունիմ որ, j'ai l'espoir que, j'espère que; գիտ գնալ անոտի յուսոյ, se livrer à des espérances chimériques, courir après une ombre; անոտի յուսով պարարել, repaître de vaines espérances; քաղցր յուսով պարարիլ, se flatter d'une douce espérance; գեղեցիկ յուսովք պարարել՝ ծարաւեփեցուցանել զոք, amuser qn. par de belles espérances, lui tenir le bec dans l'eau, le berner d'illusions; վհատիլ իյուսոյ,

*—ը կորսնցունել, perdre l'espérance; հատանիլ էյուսոյ, perdre l'espoir, l'espérance; հատանել զ— իւր ou *—ը կտրել, désespérer, être au désespoir; հատաւ յոյս նորա ou *յոյսը կտրեցաւ, il désespéra; հատաւ — մեր, *յոյսերնիս կտրեցաւ, notre espérance s'est évanouie; — եւս շիջեալ էր յիս, l'espérance était éteinte dans mon cœur; յուսով կեալ ou *ապրիլ, vivre d'espoir, d'espérance; — ունիմ, j'ai de l'espoir; *—ը մէկուն՝ բանի մի վերայ դնել, mettre, fonder son espoir, compter sur qn.; — տալ, donner, faire concevoir des espérances; *մէկուն յոյսն իղերեւ հանել, tromper les espérances de qn.; ծփել ընդ մէջ յուսոյ եւ երկիւղի, flotter entre la crainte et l'espérance; մէկուն —ը կատարել, combler les espérances de qn.; Նշոյլք յուսոյ, les rayons de l'espoir; մեծ՝ պատիր ou խաբէական՝ սուտ՝ խուսափուտ՝ անմիտ —, grande, trompeuse, fausse ou mensongère, fugitive, folle espérance; մխիթարիչ՝ կենդանի՝ եռանդուն՝ կոյր՝ ընդունայն՝ տկար՝ անստոյգ՝ հաւաստի՝ դեռածին —, espoir consolant ou consolateur, vif, ardent, aveugle, vain, faible, incertain, fondé, renaissant.

Յոյր, յուրից, րաց a. gras, potelé, dodu, gros et gras.

Յոպնակ, աց sm. chariot, voiture.

Յոպոպ, ոյ s. ornith. huppe.

Յոռանամ, ացայ vn. devenir mauvais, empirer, devenir pire, se détériorer; se déprécier, s'avilir, dégénérer.

Յոռացուցանեմ, ուցի va. rendre mauvais, empirer, détériorer, gâter, déprécier, avilir, dégénérer.

Յոռեակ, եկի, կաւ adj. un peu mauvais, méchant.

Յոռեգոյն a. très-mauvais; — քան զամենայն, c'est le pire de tous.

Յոռեցուցանեմ V. Յոռացուցանեմ.

Յոռի, ւոյ, ռեաց a. mauvais, de mauvaise qualité, défectueux, vicieux, de peu de prix, vil, chétif, méchant.

Յոռութիւն s. mauvaise qualité, mauvais état, détérioration, dégénération, vice.

Յով V. Յո՞.

Յովազ, աց s. panthère.

Յովանակ V. Յաւանակ.

Յովատակ, աց s. roussin, étalon.

Յովտ s. iota.

Յորամ, ացայ vn. se frapper en signe de douleur, se lamenter.

Յորդ a. abondant, copieux.

Յորդաբորբ a. ardent, brûlant, chaleureux.

Յորդաբուղխ a. qui coule avec abondance, abondant.

Յորդագնաց a. qui va, qui coule en abondance.

Յորդագութ V. Բազմագութ.

Յորդադէմ V. Յորդաբուղխ.

Յորդալոյս a. abondant en lumière, très-lumineux.

Յորդախաղաց V. Յորդաբուղխ.

Յորդախօս a. abondant en paroles, éloquent, verbeux.

Յորդահեղեղ a. qui tombe en abondance.

Յորդահոս, Յորդահոսան V. Յորդաբուղխ.

Յորդահոսանք, Նաց sm. torrent.

Յորդաձայն a. qui a beaucoup de voix, sonore.

Յորդաշունչ a. qui souffle fort, violent, impétueux.

Յորդաջուր a. qui a beaucoup d'eau.

Յորդառատ a. surabondant, très-abondant; adv. en abondance, en grande quantité, beaucoup, à grands flots.

Յորդեմ, եցի va. faire abonder, augmenter, faire couler en abondance; vn. abonder, affluer, couler ou s'écouler en abondance, déborder, regorger de, être plein, nager dans, avoir en abondance, être abondant; — զափամբք, surmonter les bords.

Յորդեռանդն a. très-vif, très-ardent, bouillant.

Յորդէգնաց V. Յորդագնաց.

Յորդիմ V. Յորդեմ vn.

Յորդոր s. exhortation; a. exhorté; empressé, prompt, ardent, disposé, désireux; abondant, copieux; mus. andante; — սրտիւ՝ կամաւորութեամբ, volontiers, de bon cœur; — փութով, diligemment, avec diligence ou empressement, avec promptitude; — լինել, exhorter, engager; առ ի— վաստակոց, pour engager au travail, pour inspirer le goût du travail.

Յորդորագոյն adv. avec empressement, avec plaisir.

Յորդորակ, աց s. exhortation; homélie; a. mus. andantino.

Յորդորական V. Յորդորիչ.

Յորդորամիտ a. empressé, plein d'ardeur, d'empressement, désireux de; — առնել, exhorter, engager; — լինել, être empressé, s'empresser.

Յորդորեմ, եցի va. exhorter, engager, stimuler, inspirer; accroître, augmenter.

Յորդորեցուցիչ V. Յորդորիչ.

Յորդորիմ, րեցայ vn. être exhorté, engagé, encouragé.

Յորդորիչ a. propre à exhorter, engageant, stimulant.

Յորդորութիւն V. Յորդորումն; Յորդուիթիւն.

Յորդորումն s. exhortation, encouragement, stimulant.

Յորդուիթիւն sm. affluence, abondance, surabondance; dégorgement, débordement; —ք, à grands flots, en abondance.

Յորժամ adv. quand, lorsque; conj. puisque.

Յո՞րժամ adv. quand? — ժամանեսցես, quand arriveras-tu? combien seras-tu à arriver?

Յորձ V. Որձ.

Յորձախոր adj. profond, creux.

Յորձան V. Յորձանք.

Յորձանուտ sm. courant, tournant, tourbillon; a. qui est plein de tournants, rapide.

Յորձանք, նաց s. courant d'eau, tournant, tourbillon; bouillon, bouillonnement; — ուղխից, torrent.

Յորձնեռանդն a. tout bouillant, bouillonnant, à gros bouillons, très-agité.

Յորմէ ետէ adv. depuis, depuis que; — եկն, depuis qu'il est venu.

Յորջորջանք, նաց s. titre, dénomination, nom, qualification; անուն —նաց, titre, surnom; —նօք adv. de nom.

Յորջորջեմ, եցի va. nommer, appeler, intituler, qualifier; —իմ va. être nommé, appelé, intitulé; — յանուն ուրուք, porter le nom de qn.

Յորջորջումն V. Յորջորջանք; փոփոխական՝ փոփոխեալ —, métaphore.

Յո՞ր սակս conj. pourquoi?

Յորսայս adv. renversé en arrière, sur le dos, couché sur le dos, tombé à la renverse; — զարկանել, renverser, jeter à la renverse, sur le dos; — կալ՝ խաղալ, se mettre ou se coucher à plat ventre, être couché à la renverse, sur le dos; fig. — կալ ou լինել, être indolent, rester les bras croisés; — կացի իդալարւոջ, je m'étendis sur l'herbe; — ան կանիլ, tomber à la renverse.

Յորսայսեալ կալ, être couché.

Յորսայսեմ, եցի va. renverser, terrasser; —իմ vn. être couché à la renverse, sur le dos.

Յուդա, այ ou այի s. Judas, traître; V. Ժամբոյը.

Յուդայական a. judaïque.

Յուդայաբար adv. à la manière de Judas, en traître.

Յուդայեան a. judaïque.

Յուդայութիւն s. judaïsme.

Յուզախնդիր s. chercheur, investigateur, scrutateur; — լինել, faire des recherches, chercher, s'enquérir, fouiller, scruter, s'informer, aller aux informations.

Յուզակ s. V. Խուզարկու; inventeur; agitateur, séditieux, remuant; a. agité, soulevé.

Յուզական a. agité, troublé.

Յուզարկու, աց s. V. Խուզարկու; pillard, maraudeur.

Յուզաքինն լինիմ V. Յուզախնդիր լինիմ.

Յուզեմ, եցի va. chercher, rechercher, fouiller, scruter, faire des recherches, fureter; agiter, soulever, tourmenter, inquiéter, émouvoir; ameuter, soulever; խնդիրս —, agiter, soulever une question, entamer une discussion; —իմ vn. s'agiter, s'émouvoir, être agité, se tourmenter, se troubler; se soulever, s'ameuter; յուզին գուցեք իմ ընդ նա, je le plains;

յուզեցան գութը նորա, il fut attendri, touché; V. Գութ.

Յուզումն s. recherche, perquisition; agitation, trouble; — սրտի, émotion, transport; — կրից, promptitude.

Յուլաբար adv. avec paresse, nonchalamment.

Յուլանամ, ացայ vn. être, devenir paresseux, nonchalant.

Յուլացուցանեմ, ուցի va. rendre paresseux, nonchalant.

Յուլիս, ի s. juillet; յամսեանն —ի, au mois de —.

Յուլութիւն s. paresse, nonchalance.

Յուկամ adv. où l'on veut, où l'on voudra.

Յուղարկ s. envoi; երթալ՝ լինել, accompagner, conduire; escorter, faire cortége; *— լինել, faire un envoi.

Յուղարկաւոր a. qui accompagne, qui escorte.

Յուղարկաւորութիւն s. convoi, funérailles, obsèques.

Յուղարկեմ, եցի va. accompagner, conduire, reconduire, faire cortége; expédier, envoyer; accompagner le convoi d'un mort, rendre à qn. les derniers devoirs funèbres.

Յուղարկիչ sm. expéditeur, expéditionnaire.

Յուղարկութիւն, Յուղարկումն s. V. Յուղարկաւորութիւն; envoi, expédition.

Յուղացուցանեմ V. Յուլացուցանեմ.

Յունաբանութիւն sm. grécisme, hellénisme.

Յունագէտ s. gréciste, helléniste.

Յունական a. grec; — հուր, feu grégeois.

Յունապ, ի s. jujube.

Յունապի, պւոյ s. jujubier.

Յունասէր s. adj. ami des Grecs, philhellène.

Յունասիրութիւն s. philhellénisme.

Յունարէն adv. en grec; a. grec; ուսանել՝ խօսել —, apprendre, parler le grec.

Յունացուցանեմ, ուցի va. gréciser.

Յունիս, ի s. juin; ի5 —ի, le 5 juin.

Յունուար, ի s. janvier.

Յուշ V. Ուշ; — առնել, faire souvenir, rappeler; — լիցի քեզ՝ ձեզ, souviens-toi, souvenez-vous; — եղեւ նմա, il s'est ressouvenu, il s'est rappelé.

Յուշարար, աց adj. qui rappelle le souvenir, commémoratif; qui avertit; s. souffleur.

Յուշարարութիւն s. action de rappeler le souvenir d'une chose; avertissement, avis, conseil.

Յուշիկ adv. doucement, tout doucement, bellement; — քննանալ, marcher lentement, à pas comptés.

Յուշկապարիկ, րկաց s. centaure, hippocentaure; sirène.

Յուպէտ V. Յուկամ.

Յուռեմ, եցի va. faire des enchantements, soumettre à des enchantements, enchanter.

Յուռթի a. fécond, fertile.

Յուռթիչ s. enchanteur, magicien.

Յուռութ,ից. Յուռութք, թից. Յուռութութիւնք sm. enchantement, charme, paroles magiques; talisman, amulette; յուռութս յուռթել V. Յուռթեմ.

Յուսադիր, Յուսադրական a. qui fait espérer, qui donne de l'espoir.

Յուսադրեմ, եցի va. donner de l'espoir.

Յուսադրութիւն s. action de donner de l'espoir.

Յուսալի a. qui se peut espérer, que l'on peut espérer.

Յուսալիր, Յուսալից a. plein d'espérance, d'espoir.

Յուսակորոյս a. qui a perdu tout espoir, désespéré.

Յուսակտուր, Յուսահատ a. désespéré, poussé au désespoir; — առնել, réduire au désespoir, faire désespérer, ôter à qn. l'espoir de; — լինել, désespérer, être au désespoir.

Յուսահատեմ, Յուսահատիմ V. Յուսահատ առնեմ.

Յուսահատութիւն s. désespoir; առ —ն, par désespoir; —ք, désespérément; ի— մատնեալ, livré au désespoir.

Յուսամ, ացայ vn. espérer, concevoir de l'espérance, mettre son espérance en, s'attendre à, se flatter; — յԱստուած՝ առ Աստուած, espérer en Dieu.

Յուսապատար V. Յուսալիր.

Յուսացուցանեմ, ուցի va. faire espérer, donner de l'espoir, ranimer par de nouvelles espérances.

Յուրան, այ s. carafe; pyramide.

Յուրանաձեւ a. pyramidal.

Յուրաստ լինիմ vn. nier, renier.

Յորն, etc. V. Յոգն, etc.

Յստակ, ագ adj. clair, pur, propre, limpide; fig. clair, net, distinct; adv. clairement, nettement, distinctement.

Յստակագոյն adv. d'une manière très-claire, très-distinctement.

Յստակախօս, ից a. qui parle clairement, distinctement.

Յստակամիտ, մտաց a. sincère, candide, naïf.

Յստակամտութիւն s. sincérité, naïveté, candeur.

Յստականամ, ացայ vn. s'éclaircir, devenir clair, se clarifier.

Յստակաջուր a. dont l'eau est claire; — աղբիւր, fontaine claire, limpide.

Յստակապէս V. Յստակ adv.

Յստակատես adj. qui voit clair, clairvoyant, éclairé.

Յստակատեսութիւն s. clairvoyance.

Յստակեմ, եցի. Յստակեցուցանեմ, ուցի vn. clarifier, rendre clair, limpide, éclaircir; purifier; nettoyer, éplucher.

Յստակութիւն s. clarté, limpidité, pureté, netteté; candeur, sincérité, naïveté.

Յօդ, ից s. articulation, join-

ture, emboîtement; lien, liaison; gram. article.

Յոդաճափ, ի s. instrument de torture pour disloquer les articulations; a. disloqué.

Յոդաճափումն s. dislocation.

Յոդալոյծ a. dont les articulations sont disloquées; paralytique.

Յոդախաղաց առնեմ va. disloquer, luxer.

Յոդական a. articulaire.

Յոդակապ, ից s. lien, liaison, union, enchaînement; a. articulé, composé d'articulations; — մտերմութեան՝ ընկերութեան, lien d'amitié, de la société.

Յոդակապութիւն sm. jonction, conjonction, lien, liaison.

Յոդակոտոր քակտեմ՝ առնեմ va. disloquer, disjoindre.

Յոդանամ, ացայ vn. s'articuler, se joindre, s'attacher; s'organiser, se former; s'associer, devenir membre.

Յոդապատ a. articulé, entouré d'articulations, corporel; fig. très-bien composé, tourné.

Յոդացաւական adj. rhumatismal, arthritique.

Յոդացաւութիւն s. rhumatisme, arthrite.

Յոդացուցանեմ, ուցի va. articuler, former (la voix, les mots); ajuster, organiser; associer, nommer, élire membre.

Յոդաւոր, աց adj. articulé, articulaire; articulé, proféré; bien tourné, harmonieux.

Յոդաւորեմ V. **Յոդեմ**.

Յոդաւորութիւն s. liaison, harmonie.

Յոդեմ, եցի vn. joindre, unir, lier, attacher; articuler, proférer; composer, former

Յոդուած, ոց ou ից s. articulation, joint, jointure; composition, construction; article, paragraphe.

Յոդուածաւոր a. articulé.

Յոդուածոյ, ից a. composé; — բառ, mot composé.

Յօժար, աց a. disposé, bien disposé, dispos, porté à, tout prêt à, empressé; — լինել, être disposé, avoir quelque inclinaison à; V. **Յօժարաբար**.

Յօժարաբար, **Յօժարագոյն** adv. volontiers, avec plaisir, de bon cœur, avec empressement.

Յօժարամիտ adj. qui a l'esprit disposé, de bonne volonté, volontaire, disposé, prêt à, empressé; — կամօք, volontiers, de son propre gré, de bon cœur.

Յօժարամտութիւն s. disposition d'esprit, bonne volonté, empressement, désir, envie.

Յօժարանամ V. **Յօժարիմ**.

Յօժարասէր adj. empressé.

Յօժարացուցանեմ V. **Յօժարեցուցանեմ**.

Յօժարափոյթ a. empressé, tout disposé; adv. avec empressement.

Յօժարեմ V. **Յօժարիմ**.

Յօժարեցուցանեմ, ուցի va. disposer, donner l'envie, intéresser, mettre en train.

Յօժարիմ, ըեցայ vn. être disposé, porté ou tout prêt à, s'empresser, avoir envie, pencher, incliner, s'intéresser, vouloir, être en train.

Յօժարութիւն s. disposition, bonne volonté, bon gré, empressement, inclination, penchant, propension, pente, goût.

Յօդեմ, եցի va. former, façonner, arranger.

Յօն, ի s. sourcil ; V. **Յօնք**.

Յօնակից a. qui a les sourcils unis ensemble ; — լինել, froncer le sourcil.

Յօնաճօճ adj. qui sourcille, qui remue le sourcil ; —լինել, sourciller.

Յօնեղ a. qui a les sourcils épais.

Յօնք, նից ou նաց s. sourcil ; fig. front sourcilleux, fierté, morgue ; — սեաւ՝ անօսր՝ Ծաւ՝ նըբին՝ իվայր անկեալ՝ ամբարհաւած՝ սպառնալից՝ կամարաձեւ, sourcil noir, clair, épais ou touffu, mince, pendant, altier ou superbe, menaçant, bien arqué ; բարձրացուցանել՝ իջուցանել՝ պատել ou իվեր պրկել զյօնս, hausser, baisser, froncer les sourcils ; ներկել զյօնս, se faire les sourcils.

Յօշ յօշ պատառեմ V. **Յօշեմ**.

Յօշատեմ, Յօշեմ, եցի va. couper en petits morceaux, découper, mettre en pièces, en morceaux, hacher, déchirer ; անդամ անդամ —, démembrer, couper par morceaux.

Յօշուած, ոց s. le morceau découpé, démembrement.

Յօսնում, սեայ va. dépuceler, défiorer, ôter la virginité.

Յօտ s. sarment ; émondes.

Յօտեմ V. **Յատանեմ**.

Յօրայ, ից s. beau-père, parâtre.

Յօրանամ, ացայ vn. engraisser ; s'enorgueillir ; vivre dans la mollesse et dans les délices, se dodiner ; faire bonne chère, s'en donner ; — իխաղս՝ իզբօսանս, jouer, s'amuser toute la journée.

Յօրանչ ou **Յօրանջ** s. bâillement.

Յօրանչեմ, եցի vn. bâiller.

Յօրանչումն s. bâillement.

Յօրինեմ, եցի va. ajuster, composer, disposer, dresser, former, façonner, apprêter, arranger, préparer, organiser, accommoder ; faire, construire, bâtir ; orner, parer, décorer, garnir, agencer ; ողբերգութիւն՝ մատեան —, faire, composer une tragédie, un livre.

Յօրինիչ, **Յօրինող** s. ajusteur ; compositeur.

Յօրինուած, ոց s. ajustement, disposition, façon, forme, arrangement, agencement, structure, composition, apprêt, préparation, ordre, organisation, conformation ; construction ; garniture, ornement, parure, décoration ; harmonie.

Յօրինուածութիւն s. belle disposition, bon ordre.

Յօրինումն V. **Յօրինուած**.

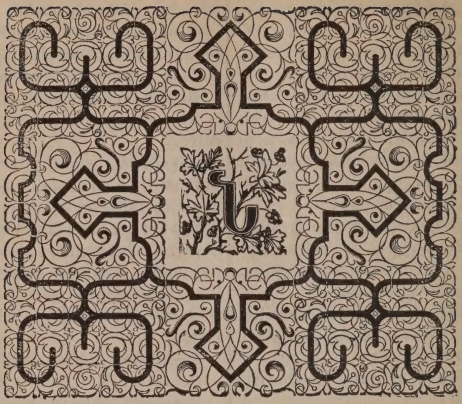

Ն (nou) s. vingt-deuxième lettre de l'alphabet et dix-septième des consonnes; quatre cents, quatre-centième.

Նա, Նորա, Նոքա, Նոցա pron. il, elle, celui, celle, celui-là, celle-là; խնդրէ՛ Նա, il ou elle demande; կամի՛մ զՆա տեսանել, je le ou la veux voir; Նա է, c'est lui; ասեն Նոքա, ils ou elles disent; անուն Նորա, son nom; ետու Նոցա, je leur ai donné.

Նա conj. mais, cependant, or, pourtant, toutefois; certes, apparemment, en effet; Նա աւանիկ, mais, mais aussi, car; tandis que; Նա զի, surtout, d'autant plus; Նաեւ, aussi, même, encore, de plus.

Նադրուն s. natron, nitre.

Նադրունային a. nitrique.

Նազաբանեմ, եցի va. prodiguer des louanges à qn., faire son éloge.

Նազաբանութիւն s. louange solennelle, éloge.

Նազանք, նաց s. grand train, dignité, magnificence; minauderie, mignardise, airs penchés, façons, manières affectées.

Նոզաբարութիւն s. importance, respect, dignité.

Նազելի a. respectable, honorable, excellent, louable, digne, important, magnifique; sérieux, grave, honnête, modeste; beau, aimable, gentil,

charmant; ձեմք—ք, démarche languissante; գնացք—ք, noble démarche.

Նազեցուցանեմ, ուցի va. rendre respectable, imposant; honorer, respecter.

Նազիմ, զեցայ vn. faire sa moue, sa petite moue, faire la petite bouche, se donner des airs, faire des façons, affecter des façons, des airs de mignardise, faire le renchéri, le difficile, le dédaigneux, minauder, mignarder, se mignarder, se faire prier, avoir ou prendre des airs; se vanter, se glorifier; mener un grand train, faire le grand seigneur.

Նազող s. minaudier.

Նազուկ s. dévidoir.

Նաժիշտ, ժշտաց s. servante, bonne.

Նախ a. premier; adv. premièrement, d'abord, en premier lieu; — քան, avant de.

Նախաբանեմ V. Յառաջաբանեմ.

Նախաբարբառ a. premier à dire.

Նախաբժիշկ V. Բժշկապետ.

Նախաբոյս, Նախաբուղխ a. poussé, produit auparavant.

Նախագահ a. assis sur le premier siége, à la première place; s. président; — լինել՝ նստել ou բազմել, présider, primer; — եպիսկոպոսապետ, primat; —ք V. Նախաձոռք.

Նախագահական adj. primatial.

Նախագահութիւն s. présidence; préséance, primatie, primauté.

Նախագաղափար, աց sm. prototype, modèle primitif, original.

Նախագաւիթ s. avant-cour.

Նախագէտ V. Կանխագէտ.

Նախագիծ, գծի a. écrit, dessiné avant; s. croquis, ébauche, esquisse; minute, brouillon; — առաջի ունել զոք, prendre qn. pour modèle.

Նախագիտութիւն V. Կանխագիտութիւն.

Նախագիւտ s. premier inventeur.

Նախագիր a. écrit avant.

Նախագլուխ, լխոց a.s. chef, principal.

Նախագծեմ, եցի va. faire un croquis, esquisser.

Նախագնաց s. précurseur; a. qui est allé avant.

Նախագոյ, ից.Նախագոյակ, աց a. préexistant; — Էն, le premier Être.

Նախագոյն a. plus ancien, devancier; V. Յառաջագոյն adv.

Նախագործ a. fait avant.

Նախագուշակ V. Կանխագուշակ.

Նախագտակ V. Նախագիւտ.

Նախագրեմ, եցի va. écrire auparavant; prescrire.

Նախագրութիւն s. écrit auparavant; prescription.

Նախադաս adj. rangé, mis avant; préféré, supérieur; — առնել՝ ցամարիլ, préférer.

Նախադասելի a. préférable.

Նախադասեմ, եցի va. ranger, placer devant, au premier rang; préférer.

Նախադասութիւն s. premier rang, préférence; proposition, prémisse.

Նախադիր, դրաց s. celui qui établit le premier; gram. préposition.

Նախադուռն, դրան s. première porte; vestibule; նախադրունք, propylées.

Նախադրութիւն sm. avant-propos, préface; projet, dessein; gram. préposition.

Նախազգաց լինիմ vn. pressentir.

Նախազգացումն s. pressentiment.

Նախազգուշութիւն s. précaution.

Նախազկոյց V. **Կանխազկոյց**.

Նախաթիւ s. antidate.

Նախաթոռ V. **Նախագահ**.

Նախաթոռք sm. première place, place d'honneur.

Նախաթուեմ, եցի va. antidater.

Նախաժաման adj. qui arrive le premier; — կարծիք, préjugé.

Նախաժամանեմ, եցի va. arriver avant, devancer.

Նախախնամ a. prévoyant.

Նախախնամական adj. prévoyant, qui sait pourvoir.

Նախախնամեմ, եցի va. être la providence de, pourvoir à, avoir soin de, veiller à.

Նախախնամիչ, **Նախախնամող** s. qui pourvoit, qui a soin.

Նախախնամութիւն sm. la Providence; prévoyance, soin.

Նախածանօթ a. connu d'avance; qui a connu le premier.

Նախածանօթութիւն s. prénotion.

Նախածին a. né le premier; qui enfante pour la première fois; s. premier-né.

Նախածնող sm. le premier père, la première mère; —ք, les premiers parents, les aïeux, les ancêtres.

Նախակատար adj. achevé, accompli d'avance.

Նախակարգ a. destiné, établi ou disposé d'avance; préliminaire; — քան, préliminaire, préambule.

Նախակարգեմ, եցի va. destiner, établir, disposer d'avance; prédestiner.

Նախակերտ արարչութիւն s. création du monde.

Նախակրթական adj. primaire, élémentaire.

Նախակրթանք, նաց s. exercice préparatoire; éléments.

Նախակրթեմ, եցի va. exercer auparavant, préparer ou former par l'exercice.

Նախակրթութիւն s. instruction primaire.

Նախահայեաց a. prévoyant.

Նախահայեցութիւն s. prévoyance.

Նախահայր, հօր s. le père primitif, premier père, le père du genre humain.

Նախահայաւ, ու s. bisaïeul.

Նախահոգ, Նախահոգակա. prévoyant; — խնամք, prévoyance; — զգուշութիւն, précaution.

Նախահոգամ V. Նախախնամեմ.

Նախահոգութիւն V. Նախախնամութիւն.

Նախահրաման adj. commandé, ordonné d'avance.

Նախահրաւէր adj. invité d'avance.

Նախածայն V. Կանխաձայն.

Նախածայնեմ V. Կանխաձայնեմ.

Նախածայնութիւն V. Կանխաձայնութիւն.

Նախածեռն a. qui va le premier, qui s'offre le premier; — լինել խնդիւ, commencer le premier, engager le combat.

Նախաճաշ sm. déjeuner; ճաշակերոյ —, déjeuner dînatoire; *— ընել V. Նախաճաշեմ.

Նախաճաշակ s. avant-goût, essai.

Նախաճաշեմ, եցի vn. déjeuner; faire le déjeuner.

Նախաճաշիկ V. Նախաճաշ.

Նախաճառ a. annoncé d'avance, prédit; — բարոզութիւն, prédiction.

Նախաճառեմ, եցի vn. traiter, annoncer d'avance, prédire.

Նախաճառութիւն s. prédiction.

Նախամամ, ու s. bisaïeule.

Նախամայր, օր s. notre première mère, la mère du genre humain.

Նախամարգարէ, ի s. le premier prophète.

Նախամարդ, ոյ s. le premier homme.

Նախամարտիկ s. qui se bat le premier, qui combat aux premiers rangs; escarmoucheur, tirailleur.

Նախամարտութիւն s. engagement des tirailleurs, escarmouche.

Նախամեծար adj. estimé davantage, préféré, préférable; — առնել ընտրել՝ ճամարել, préférer, aimer mieux, choisir de préférence.

Նախամեծարեմ, եցի va. estimer davantage, préférer.

Նախամեծարութիւն s. préférence.

Նախայաջորդ, ից s. prédécesseur.

Նախայարձակ s. celui qui attaque le premier, escarmoucheur, tirailleur; — լինել, attaquer le premier, engager le combat, escarmoucher.

Նախայաւիտեան a. qui a précédé tous les siècles, éternel; — Որդի, le Fils de Dieu dans l'éternité.

Նախայօժար adj. disposé d'avance, prédisposé.

Նախայօժարութիւն s. prédisposition.

Նախանկար a. peint d'avance; s. original, prototype.

Նախանձ, ու s. jalousie,

envie; émulation, rivalité, zèle; — առնել, fasciner; — առնուլ՝ բերել, ի— բերիլ՝ մտանել, porter envie à, être jaloux de, rivaliser avec; — արկանել յոք, faire envie ou inspirer de la jalousie à qn., exciter sa jalousie; exciter l'émulation de, donner de l'émulation; ի— գրգռել զոք, exciter l'envie, la jalousie de qn.; առ նախանձու, par envie, par jalousie; խնդրել զ—, se venger de; տիրասէր —, zèle, attachement; ի—նմանուիեան ուրուք կրթիլ, étudier qn. sans cesse pour l'imiter; ի— վառիլ ընդ ումեք, être jaloux de qn.; վառիլ նախանձու ընդ, devenir jaloux de.

Նախանձաբեկ a. qui meurt d'envie, envieux, jaloux; — առնել, exciter l'envie, la jalousie, inspirer de la jalousie; — լինել, porter envie à, être jaloux de, jalouser.

Նախանձախնդիր, Նախանձայոյզ a. zélé, zélateur, partisan zélé, plein de zèle pour.

Նախանձայուզուիեիւն sm. zèle.

Նախանձարկու a. qui inspire de la jalousie.

Նախանձաւոր, աց a. zélé, zélateur; envieux, jaloux de; émule, rival; — լինել, avoir du zèle pour, être zélé; porter envie à, rivaliser.

Նախանձաւորուիեիւն s. zèle, émulation, rivalité; jalousie, envie; վատ —, petite jalousie.

Նախանձելի a. digne d'envie, envié, désirable, admirable.

Նախանձեցուցանեմ, ուցի va. faire envier, donner de l'envie, inspirer de la jalousie.

Նախանձընդդէմ adj. qui s'efforce à l'envi, plein d'émulation, rival, émule, jaloux, envieux; — ջանք, émulation, rivalité; — կիրք, jalousie; — լինել՝ գալ, être jaloux de, rivaliser avec.

Նախանձիմ, ձեցայ vn. envier, être jaloux de, jalouser, porter envie; rivaliser, être émule, avoir du zèle pour; — զնախանձ Տեառն, brûler ou être dévoré de zèle pour le Seigneur, défendre les droits du Seigneur.

Նախանձկոտ V. Նախանձոտ.

Նախանձոտ, Նախանձորդ, աց a. jaloux, envieux; zélé, zélateur.

Նախանձուկս արկանեմ va. inspirer, donner de la jalousie, de l'envie à, exciter la jalousie de, s'attirer l'envie de.

Նախաշաւիղ, ղի, ղաց s. avant-coureur, précurseur; préliminaire, introduction.

Նախաչար, ի s. auteur ou cause de tous les maux.

Նախապահեստ a. s. préservatif, prophylactique, préservateur.

Նախապաշարումն s. prévention, préjugé

Նախապատիւ a. premier

en dignité, plus honoré, préféré; — լինել ումեք, être préféré à qn., l'emporter sur lui.

Նախապատճառ s. première cause, auteur.

Նախապատուեմ, եցի va. honorer davantage, préférer, donner les premiers honneurs.

Նախապատում a. raconté auparavant, prédit; — լինել, prédire.

Նախապատուութիւն sm. prééminence, préférence.

Նախապատրաստեմ, եցի va. préparer d'avance, prédisposer.

Նախապատրաստութիւն s. préparation, prédisposition.

Նախապարիսպ s. fortification avancée, rempart, avant-mur.

Նախապետ, etc. V. Նահապետ.

Նախասահմանեմ, եցի va. prédestiner.

Նախասահմանութիւն sm. prédestination.

Նախասարկաւագ, ի s. archidiacre.

Նախասաց, Նախասացիկ a. prédit.

Նախասացութիւն s. prédiction.

Նախասենեակ sm. antichambre.

Նախասկիզբն s. premier auteur, chef; modèle, source.

Նախաստեղծ, ից. Նախաստեղծիկ a. créé le premier.

Նախավաստակ a. qui a travaillé le premier.

Նախավերջընթեր a. s. antépénultième.

Նախավկայ, ից s. premier martyr, protomartyr.

Նախատ s. injure, insulte, outrage; sujet de honte, d'opprobre; a. injurié, insulté, outragé; — լինել, être insulté, injurié, être un sujet de honte, d'opprobre.

Նախատական a. injurieux, insultant, outrageant, ignominieux, infâme.

Նախատակոծ adj. accablé d'injures; — առնել, accabler d'injures, s'exhaler en injures, charger d'opprobre; — լինել, être accablé d'injures, chargé d'opprobres.

Նախատանք V. Նախատինք.

Նախատեմ, եցի va. insulter, injurier, outrager, dire des injures, accabler d'injures.

Նախատես a. prévoyant; — լինել, être prévoyant.

Նախատեսարան, ի s. avant-scène.

Նախատեսեմ, եցի vn. prévoir.

Նախատեսութիւն sm. prévoyance, prévision.

Նախատինք, տանաց sm. affront, injure, insulte, outrage, déshonneur; honte, opprobre, infamie; բառնալ զնախատինս, laver l'opprobre; նախատինս դնել՝ գործել ումեք, faire affront, injure à qn., le déshonorer, l'insulter; ինախատինս քո, à ta honte.

Նախատիչ s. a. celui qui insulte, qui outrage, insultant, outrageant.

Նախատիպ s. archétype, prototype, le premier type, modèle primitif, modèle original.

Նախատորդ V. Նախատիչ.

Նախատօն, Նախատօնակ s. la veille d'une fête.

Նախարար s. satrape, seigneur.

Նախարարագունդ a. composé de satrapes.

Նախարարազն, զին, զունք, զանց a. s. de la famille d'un satrape, satrape, seigneur.

Նախարարական a. de satrape, seigneurial.

Նախարարակոյտ a. composé de satrapes.

Նախարարապետ, աց s. le premier satrape.

Նախարարեան s. pl. les satrapes, les seigneurs.

Նախարարութիւն sm. satrapie.

Նախաւոր a. antérieur, original.

Նախաւորութիւն s. antériorité, priorité.

Նախաքառորդ, ի s. avant-quart.

Նախաքարոզ a. qui a prêché le premier.

Նախդիտականն, Նախգիտութիւն V. Նախագիտութիւն.

Նախդիր, դրաց s. gram. préposition.

Նախեկեղեցի s. la première église.

Նախերգան sm. prélude, préambule, exorde.

Նախերգեմ, եցի vn. préluder, faire un préambule, un exorde.

Նախերգութիւն V. Նախերգան.

Նախընթաց, ից. Նախընթացիկ s. avant-coureur, précurseur; a. précédent, antécédent, antérieur, préalable.

Նախընթերակ s. collation, goûter.

Նախընծայ, ից adj. offert auparavant; préliminaire; s. prémices; adv. primitivement, dans le principe; — օրինակ, premier exemple.

Նախընծայացեալ a. offert le premier.

Նախընկալ լինիմ vn. être reçu le premier.

Նախիղձիկս բարբառիմ vn. présager, prédire.

Նախիմաց, ից a. qui comprend auparavant, qui pressent, prévoyant.

Նախիմացութիւն s. action de comprendre auparavant, pressentiment.

Նախիր, խրաց s. troupeau de gros bétail; — ք արջառոց, troupeaux de bœufs.

Նախծին V. Նախածին.

Նախկի, Նախկին V. Առաջին.

Նախնամէջ պար sm. les tripes.

Նախնիրք s. carnage, sang; dégât, préjudice; — արեան, le sang; effusion de sang;

Նախճիրս գործել զժնդակս՝ ահագինս, faire un carnage affreux.

Նախնական a. primitif, ancien; minér. primitif, primordial; — թիւ, nombre premier.

Նախնի, նուոյ, նեաւ a. premier, primitif; vieux, ancien; s. ancien, chef; ինախնումն, anciennement, autrefois, dans les siècles passés.

Նախնիք, նեաց s. les anciens, les ancêtres, les aïeux.

Նախնութիւն s. ancienneté.

Նախողջոյն լինել, saluer le premier; être salué le premier.

Նախողջոյնք sm. premier salut.

Նախորդ, ացս. devancier, prédécesseur; —ք, les prédécesseurs, les ancêtres.

Նախորմ s. avant-mur.

Նախջրհեղեղեան a. antédiluvien.

Նահանգ, ացս. province, région, contrée; climat; քաղցրախառն —, doux climat.

Նահանջ, իցս. retraite, déroute; bissexte; a. bissextile; — ամ, année bissextile.

Նահանջեմ, եցի va. retenir, arrêter, suspendre, repousser, empêcher; անդրէն յետս —, reculer, retenir; —իմ vn. se retirer, se replier, battre en retraite; յետս —, reculer.

Նահապետ, ացս. patriarche, chef de famille; prince.

Նահապետական adj. patriarcal.

Նահապետութիւն sm. patriarcat, dignité d'un chef de famille; principauté.

Նահատակ, ացս. celui qui combat aux premiers rangs, champion, athlète; brave, courageux; martyr.

Նահատակադիր, դրացս. agonothète, athlothète, président des combats.

Նահատակական a. propre aux combats, athlétique, brave.

Նահատակակից s. compagnon de lutte, de martyre.

Նահատակեմ, եցի va. faire combattre, mettre aux mains, aux prises; martyriser.

Նահատակեցուցանեմ, ուցի va. exercer, former, dresser.

Նահատակիմ, կեցայ vn. combattre, lutter, engager une lutte, attaquer, montrer son courage; s'exposer, courir risque; se donner beaucoup de peine, faire des efforts, persister; s'exercer; se martyriser; ինգնութեան վարս —, mener une vie ascétique.

Նահատակութիւն s. combat, lutte, attaque; effort, patience, épreuve, exercice; bravoure, exploit, victoire, défense, expédition; martyre.

Նամակ, ացս. lettre, missive, dépêche, épître; — գրել՝ ընդունել, écrire, recevoir une lettre, des lettres; փրկանաւորել զ—, affranchir une lettre; քառիթեան —, une lettre de quatre pages; սիրալիր՝ երկայն՝ գեղեցիկ՝ ցանկալի —,

aimable, longue, jolie, charmante lettre; երկտող —, une lettre de quelques lignes; Թելադրել՝ ստորագրել զ—, dicter, signer une lettre.

Նամակաբեր a. qui porte une lettre; s. courrier.

Նամակագին, գնոյ s. affranchissement d'une lettre.

Նամակագիր, գրի s. celui qui écrit une lettre; — լինել, écrire une lettre, des lettres.

Նամակագրական a. épistolaire.

Նամակակիր a. qui porte une ou des lettres.

Նամակամատոյց adj. qui présente une lettre.

Նամականի, նւոյ s. pl. lettres; — առնել, écrire des lettres.

Նամակատուն, տան s. poste, bureau de poste.

Նամակատուփ, տփոյ sm. boîte aux lettres.

Նամէտ a. humide, moite.

Նամփորտ V. Նափորտ.

Նայ, ից s. gram. demi-voyelle; a. liquide, mouillé.

Նայադ, ի s. Naïade.

Նայապէս adv. comme lui, pareillement.

Նայացուցանեմ, ուցի va. humecter, mouiller.

Նայեաց sm. regard, vue, aspect, coup d'œil, exposition, situation.

Նայելիք, լեաց s. regards, yeux.

Նայեցո՛ւ, ի. Նայեցուած, ոյ s. vue, regard, aspect.

Նայիմ, յեցայ vn. regarder, jeter les yeux sur.

Նանիր, Նրոց, Նրաց a. vain, frivole, futile, inutile; ի— adv. en vain, inutilement.

Նանրագիր a. écrit inutilement, inutile.

Նանրալեզու a. qui dit des choses inutiles.

Նանրախորհուրդ a. qui a des pensées futiles, vaines.

Նանրահաւատ a. superstitieux.

Նանրանամ, ացայ. Նանրիմ, րեցայ vn. être rendu inutile, être vain, se réduire à rien, s'évanouir.

Նանրասէր a. vain, vaniteux.

Նանրասիրութիւն s. vanité.

Նանրացուցանեմ, ուցի va. rendre vain, inutile.

Նանրութիւն s. vanité, frivolité, futilité; բարբառ. —ե, mensonge; —ք, bagatelles, futilités.

Նաշիհ, շիոյ sm. fleur de farine, gruau.

Նապաստակ, աց s. lièvre; — կաղկանձէ, le — glapit; մատակ —, hase; ձագ —ի, levraut.

Նապաստակի ականջ sm. pied de lièvre.

Նատիր V. Սուզակէտ.

Նարգէս, գիսի s. bot. narcisse.

Նարդեան a. de nard; — իւղ, huile de nard.

Նարդէս, դիսի s. bot. férule.

Նարդոս, ի s. nard (plante et parfum).

Նարդունային a. nitrique.

Նարինջ, ընջոյ s. orange.

Նարկա, այ s. torpille.

Նարնջագոյն adj. couleur d'orange, orangé.

Նարնջածաղիկ s. fleur d'oranger; ջուր Նարնջածաղկի, fleur d'oranger, eau de fleur d'oranger.

Նարնջանոց, ի s. orangerie.

Նարնջաջուր, ջրոյ s. orangeade.

Նարնջավաճառ, ացs. oranger, marchand d'oranges.

Նարնջարան, ացs. orangerie.

Նարնջենի, նւոյ s. oranger.

Նարտ V. Տալալի; խաղալ ի—, jouer aux dés.

Նարտախտ V. Տախեղ.

Նարօտ, ուց s. teinte, teinture; bandelette; feston, broderie, fleurs ou dessins brodés sur une étoffe; cocarde; — կենաց, le fil des jours.

Նարօտաներկ, ացs. teinturier.

Նարօտաներկութիւնs. teinture, teinturerie.

Նաւ, ուց, ացsm. navire, bateau, vaisseau, bâtiment; ելանել՝ մտանել ի—, s'embarquer; դնել ի—, embarquer; ելանել ինաւէ, sortir du navire; երթալ ի—, aller à bord.

Նաւաբեկ a. naufragé; — լինել, faire naufrage.

Նաւաբեկիմ, կեցայ vn. faire naufrage, échouer.

Նաւաբեկութիւն sm. naufrage, échouage.

Նաւագնաց, Նաւագնացիկ a. navigable; qui navigue, navigateur, — լինել, naviguer.

Նաւագնացք, ցից s. lieu navigable.

Նաւագնացութիւն s. navigation.

Նաւագործ, ացs. constructeur de vaisseaux.

Նաւագործութիւն s. construction de vaisseaux.

Նաւազ, ացV. Նաւաստ.

Նաւալիւղ լինիմ vn. naviguer.

Նաւախիտ, խեի s. lest.

Նաւախումբ s. escadre.

Նաւակ, ացsm. bateau, barque, nacelle, gondole, barquerolle, caïque.

Նաւակալ, ացs. rémora.

Նաւակամուրջ, մրջի s. pont de bateaux, ponton.

Նաւակայք, յից s. mouillage, havre, port.

Նաւական adj. naval, nautique.

Նաւակառոյց, ուցի sm. constructeur de vaisseaux; — լինել, construire un vaisseau.

Նաւակատիք, տեացs. inauguration, dédicace; առնել զնաւակատիս շինուածոյ, faire la dédicace d'un édifice; նաւակատիս առնել սեղանոյն, dédier l'autel.

Նաւակերտութիւնն V. Նաւագործութիւն.

Նաւակիկ s. petit bateau, batelet.

Նաւակից s. compagnon de navigation.

Նաւակոծ adj. naufragé; — լինել, faire naufrage.

Նաւակոծիմ, ծեցայ vn. faire naufrage.

Նաւակոծութիւն sm. naufrage.

Նաւակռիւք, Նաւակռութիւն V. Նաւամարտութիւն.

Նաւահանգիստ, գստից, գստաց s. port, port de mer; անբոյժ՝ գեղեցիկ՝ մեծ՝ ընդարձակ —, un port sûr, beau, grand, large; մտանել՝ հասանել՝ իջանել ի —, entrer, arriver, descendre dans le port.

Նաւահանդէս, դիսի s. armée navale.

Նաւածգութիւն sm. remorque, halage.

Նաւածիգ sm. remorqueur, haleur; — պարան, la remorque; — լինել, remorquer, haler.

Նաւաղօղակ, աց sm. navigateur.

Նաւամակոյկ, կուկի s. canot, barque, nacelle.

Նաւամատոյց, ուցի s. échelle.

Նաւամարտ, ից. Նաւամարտիկ, տկաց s. a. combattant sur mer; combat naval; — լինել, donner une bataille navale, combattre sur mer.

Նաւամարտութիւն s. combat naval; naumachie.

Նաւամուտ a. embarqué; — լինել, s'embarquer.

Նաւանչու s. traversée, trajet; a. V. Նաւագնաց.

Նաւապետ, ապետաց s. capitaine de vaisseau, commandant.

Նաւապետեմ, եցի va. commander, conduire, manœuvrer un navire, piloter.

Նաւապետութիւն s. commandement, manœuvre d'un navire, pilotage.

Նաւառաջք, ջից s. proue.

Նաւասարդ, ի s. le premier mois de l'ancien calendrier arménien.

Նաւաստ, ի. Նաւաստի, տուոյ, տեաց s. matelot, marin, marinier; —ք, les matelots, l'équipage.

Նաւաստութիւն s. métier de matelot; manœuvre; pilotage; marine.

Նաւավար, աց s. capitaine; nocher, nautonnier; matelot, batelier.

Նաւավարեմ V. Նաւապետեմ.

Նաւատորմ, ի s. flotte.

Նաւատորմիկ s. flottille.

Նաւատորմող, մղի s. flotte.

Նաւարան, աց s. arsenal.

Նաւարկեմ, եցի vn. naviguer, aller sur mer; V. Ձողմ.

Նաւարկելի a. navigable.

Նաւարկող sm. navigateur, passager.

Նաւարկութիւն s. navigation, traversée.

Նաւացուկ s. poulaine (partie de l'avant d'un vaisseau).

Նաւափայտ s. navire.

Նաւաքարշ, etc. V. Նաւածիգ, etc.

Նաւելաստաց V. Նաւաստ.

Նաւեմ, եցի vn. naviguer, faire voile.

Նաւթ, ից s. naphte.

Նաւթեմ V. Նօթեմ.

Նաւկնեար, ներոյ s. pl. bateaux.

Նաւորդ, աց V. Նաւարկող et Նաւաստ.

Նաւուղիղ, ղղի s. pilote.

Նաւվարձեմ, եցի va. affréter.

Նաւվարձութիւն s. naulage, fret, affrétement.

Նափորտ, ի, ամբ, ունք s. manteau; chape.

Նափորտապատ adj. enveloppé, revêtu d'une chape.

Նափորտիկ sm. petit manteau; dalmatique.

Նաքարակիտ, կտի s. obole, denier.

Նգաքեկեմ, եցի. Նգախարխար առնեմ va. détruire avec un levier, démanteler.

Նգոտիմ, տեալ vn. se moisir, se gâter.

Նեարդ, ներդից s. fibre, ligament.

Նեարդապատ adj. fibreux, musculeux; ligamenteux.

Նեխ, ոյ sm. putréfaction, corruption, infection; mauvaise odeur; chim. brome; չարաճոյն —, odeur infecte.

Նեխ, Նեխական a. putréfié, corrompu, gâté, infect.

Նեխահալած a. antiméphitique.

Նեխահոտութիւն sm. mauvaise odeur, infection.

Նեխասաստ a. grognard, bourru.

Նեխեմ, եցի va. corrompre, putréfier, gâter; — իմ vn. se corrompre, se putréfier, se gâter.

Նեխուիմն, Նեխումն V. Նեխ.

Նեխուր s. bot. ache.

Նեկտար, ի s. nectar.

Նեղ a. étroit, serré; ի — արկանել՝ հասուցանել, mettre à l'étroit, à la gêne, réduire à l'étroit, à l'extrémité, mettre dans l'embarras, forcer, serrer les côtes à qn., le mettre au pied du mur; ի— մտանել՝ անկանել, être à l'étroit, dans la gêne, à l'extrémité, être gêné, embarrassé.

Նեղաբերան a. qui a la bouche, l'embouchure étroite.

Նեղագարշապար a. qui a le talon étroit.

Նեղածերպ a. dont le trou est étroit.

Նեղանամ, ացայ vn. devenir étroit; se fâcher; être gêné, être dans la gêne.

Նեղապէս adv. à l'étroit, dans la gêne.

Նեղասիրտ, սրտաց, ից a. impatient; bourru, colère.

Նեղասրտիմ, տեցայ vn. s'impatienter, avoir des impatiences, se faire du mauvais sang; être de mauvaise humeur, se fâcher, s'irriter, s'exaspérer.

Նեղասրտութիւն sm. impatience, mauvaise humeur, irritation, exaspération, emportement, colère.

Նեղացուցանեմ, ուլի va. gêner, tracasser, tourmenter, Նեղեմ, եցի va. mettre à l'étroit, à la gêne, gêner, presser, tourmenter, affliger, inquiéter, tracasser, incommoder, importuner, donner de la peine, accabler; vexer, opprimer, maltraiter; serrer, resserrer, rétrécir.

Նեղիմ, ղեցայ vn. être à l'étroit, être gêné, tourmenté, s'affliger, avoir de la peine.

Նեղիչ s. a. celui qui tourmente, oppresseur; a. affligeant, vexatoire, inquiétant.

Նեղութիւն s. gêne, oppression, vexation, tribulation, embarras, peine, tourment, inquiétude, anxiété, détresse, importunité, incommodité, ennui, tracas; manque de largeur, étrécissement.

Նեղուց, ի s. détroit.

Նեղսիրտ, Նեղսրտութիւն V. Նեղասիրտ, Նեղասրտութիւն.

Նենգ, ի, աւ ou իւ s. fraude, ruse, astuce, artifice, duperie, intrigue; a. V. Նենգաւոր; — գործել, frauder, duper, prendre par ruse, comploter, machiner; Նենգաւ V. Նենգանաւ.

Նենգագործ, Նենգաժէտ, Նենգաժոտ V. Նենգաւոր.

Նենգախոհ a. qui médite des ruses, rusé, roué.

Նենգախոշոշ a. qui tue par surprise, assassin.

Նենգախօսութիւն s. langage mensonger, parole artificieuse.

Նենգամիտ V. Նենգախոհ, Նենգանաւ, Նենգանօք adv. frauduleusement, artificieusement, par ruse, avec fourberie, insidieusement, déloyalement, par trahison

Նենգապատիր a. insidieux, trompeur, artificieux.

Նենգաւոր, աց a. frauduleux, fourbe, insidieux, rusé, astucieux, trompeur, roué, sournois, traître, déloyal; fripon, escroc.

Նենգաւորեմ V. Նենգեմ.

Նենգաւորութիւն V. Նենգութիւն.

Նենգեմ, եցի vn. frauder, frelater, falsifier, ruser, fourber, duper, fausser, tromper, tricher, escroquer; friponner.

Նենգիչ adj. fourbe. rusé, trompeur, falsificateur, fraudeur, faussaire, escroqueur, tricheur, fripon.

Նենգութիւն s. fraude, artifice, ruse, fourberie, duperie, finesse, rouerie, guet-apens, menée, intrigue, déloyauté, perfidie, mauvaise foi, trahison, supercherie; escroquerie, friponnerie, falsification.

Նեպուկ s. cloporte.

Նեռն, ռինք s. Antechrist.

Նեստորական s. a. nestorien.

Նեստորականութիւն s. nestorianisme.

Նետ, ից s. flèche, trait; նետս արձակել, décocher, tirer une flèche; V. Տեղամ, Թանձրատարափ.

Նետաձիւք լինիմ vn. lancer des traits.

Նետալից առնեմ va. remplir, accabler de flèches.

Նետակալ, ացս s. arbalète.

Նետահար adj. percé d'un trait.

Նետաձիգ s. celui qui tire une flèche, archer; portée des traits; a. qui sert à tirer une flèche; — առնել՝ լինել, tirer, décocher ou lancer une flèche, un trait, décocher des flèches.

Նետաձգութիւն s. décochement.

Նետեմ V. Նետաձիգ լինիմ; *jeter, lancer; նետ՝ ռումբ՝ ատրճանակ—, tirer une flèche, une bombe, un coup de pistolet.

Նետընկէց sm. portée des traits.

Նետող sm. celui qui lance un trait, archer; *celui qui a jeté.

*Նետուիմ, եցայ vn. se jeter, se lancer, se précipiter.

Ներ, ի, ոյ s. belle-sœur (ainsi s'appellent deux femmes qui ont épousé les deux frères).

Ներածեմ, ծի va. introduire.

Ներածու, ւոյ s. introducteur.

Ներածութիւն s. introduction.

Ներանձն, Ներանձնական V. Ներանձնաւոր.

Ներանձնանամ, ացայ vn. se retirer du monde, se livrer à la vie spirituelle.

Ներանձնացեալ, Ներանձնաւոր a. qui vit retiré, solitaire, adonné à la vie spirituelle; spirituel; contemplatif.

Ներանձնութիւն s. solitude, vie spirituelle, contemplation.

Ներբան, նը sm. plante du pied; — կօշկաց, semelle.

Ներբանափոկ s. sous-pied.

Ներբող, ից s. panégyrique, éloge; — յօրինել, faire un panégyrique.

Ներբողաբան, ից s. panégyriste.

Ներբողաբանեմ V. Ներբողեմ.

Ներբողաբանութիւն V. Ներբող.

Ներբողական adj. panégyrique, d'éloge.

Ներբողեան, եանի V. Ներբող.

Ներբողեմ, եցի va. faire le panégyrique, l'éloge de.

Ներբողիչ s. panégyriste.

Ներգեւ V. Նուրբ, Տկար; s. littér. anc. tribrache.

Ներգեւիմ, եցայ vn. devenir mince, maigre, s'affaiblir.

Ներգիւն s. alize; alizier.

Ներգործաբար adv. activement.

Ներգործական a. actif; — բայ, verbe —; — քուէ, voix active; — մեղք, péché actuel.

Ներգործեմ, եցի va. agir, opérer, exercer une action ou une influence, influencer.

Ներգործութիւն s. activité, action, opération, vertu, influence; — հաւատոյ, acte de foi.

Ներդաշնակ a. harmonieux; s. harmonica.

Ներդաշնակապես adv. harmonieusement, harmoniquement.

Ներդաշնակաւոր a. harmonieux, cadencé, harmonique.

Ներդաշնակութիւն s. harmonie, accord, symphonie.

Ներդեայ a. de fibre.

Ներելի a. pardonnable, excusable, rémissible ; — մեղք, péché véniel.

Ներեայք s. Néréides.

Ներեմ, եցի vn. pardonner, faire grâce, excuser, avoir de l'indulgence pour ; permettre, accorder ; tolérer, endurer, souffrir, supporter, persévérer ; ներեցէք, pardonnez-moi.

Ներընդունական, աց adj. contingent, éventuel, casuel.

Ներկ, ոյ s. teinte, teinture, couleur ; — կօշկաց, cirage ; * ներկի տալ, faire teindre.

Ներկած V. Ներկ.

Ներկած, Ներկածոյ a. teint, colorié.

Ներկայ, ից a. présent, actuel ; gram. présent ; s. présent.

Ներկայանամ, ացայ vn. se présenter, être présenté.

Ներկայացուցանեմ, ուցի va. présenter.

Ներկայութիւն s. présence.

Ներկանեմ, կի va. teindre, colorer ; — զկօշիկս, cirer.

Ներկանիւթ, ոյ s. matière colorante.

Ներկատուն, տան s. teinturerie.

Ներկատուփ, տփոյ s. boîte à couleurs.

Ներկարար, աց s. teinturier.

Ներկարարութիւն s. teinture, teinturerie.

Ներկեմ V. Ներկանեմ.

Ներկէս V. Նաթկա.

Ներկոց V. Ներկատուն.

Ներկուած, ոյ V. Ներկ.

Ներկուռ V. Խիտ ; Հմուտ.

Ներհակ V. Հակառակ.

Ներհակակիր a. contraire, incompatible ; antipathique ; — բնութիւն, incompatibilité.

Ներհական V. Հակառակ.

Ներհակութիւն V. Հակառակութիւն.

Ներհմտութիւն V. Հմտութիւն.

Ներհուն V. Հմուտ ; քաղաքականութիւն, profonde politique.

Ներմարդանամ V. Մարդանամ.

Ներմարդկութիւն, Ներմարդութիւն, Ներմարմնութիւն s. incarnation.

Ներշնչական a. spirituel.

Ներշնչիմ, եցայ va. avoir des inspirations, des transports.

Ներշնչութիւն s. inspiration, transport.

Ներշրջական, Ներշրջանական a. encyclopédique.

Ներշրջանակ, կաց s. encyclopédie.

Ներող a. qui pardonne, indulgent, condescendant ; — լինել, être indulgent, montrer de l'indulgence.

Ներողակրօն adj. tolérant ; — միտք՝ խորհուրդ s. tolérance.

Ներողակրօնութիւն s. tolérance.

Ներողամիտ V. Ներող; — քաղցրութեամբ, avec une extrême bonté.

Ներողամտութիւն s. indulgence, condescendance.

Ներողութիւն sm. pardon, grâce; indulgence; —ի, avec indulgence.

Ներումն s. pardon; — խնդրել, demander pardon, faire des excuses.

Ներս, ի— adv. dedans, dans; ընկալաւ զնա ի—, il l'a reçu dedans; եդաք ի— իսենեակն, nous avons mis dans la chambre; — մտաւ, il rentra.

Ներտ V. Նեարդ.

Ներփակեալ a. ci-inclus; — նամակն, la lettre ci-incluse.

Ներքեւ prép. sous, dessous.

Ներքին, ընդ a. intérieur, interne, intestin; intrinsèque; intime, cordial; intérieur, bas, souterrain, inférieur; — անկիւն, angle interne.

Ներքինանամ, ացայ vn. devenir eunuque.

Ներքինապետ, աց s. chef des eunuques.

Ներքինացուցանեմ, ուցի va. rendre eunuque, châtrer.

Ներքինի, նւոյ s. eunuque; — առնել, —ս խզել, châtrer.

Ներքնաբաժին s. subdivision; — առնել, subdiviser.

Ներքնաբերդ, ի s. citadelle.

Ներքնագիր, գրոյ s. inscription.

Ներքնակ, աց s. vêtement de dessous, chemisette.

Ներքնական adj. inférieur, intérieur.

Ներքնակողմն sm. le côté inférieur, le bas.

Ներքնայարկ, ի s. entre-sol.

Ներքնատուն, տանց s. rez-de-chaussée; cave.

Ներքնուղի V. Ստորուղի.

Ներքոյ a. qui est dessous, qui est sous, en bas; prép. adv. —, ի—, sous, dessous, au-dessous; d'en bas, de dessous, en dessous, par-dessous; du dedans, au dedans; իներքոյ անկեալ՝ կացեալ, sujet, soumis, dépendant.

Ներքուստ, ի— adv. du dedans, intérieurement, au dedans, en dedans; de dessous, en dessous, d'en bas, en deçà.

Ներքս. ի— adv. dedans, à l'intérieur, au fond; դժուարութիւնս բազումս իներքս աճէր, il offrait de grandes difficultés.

Ներքսագոյն a. intérieur, qui est en dedans, au fond.

Ներքսադրական a. intercalaire; — գիծ, trait d'union.

Ներքսադրեմ, եցի va. intercaler.

Ներքսադրութիւն s. intercalation.

Ներքսածութիւն s. introduction.

Ներքսակողմն s. l'intérieur, la partie interne, fond.

Ներքսամուտ առնեմ va. faire entrer, introduire.

Նեցուկ, ցկի s. soutien, support, appui; étai, tuteur; —ս արկանել, soutenir, étayer; — կալ ֆաւատոց, être le soutien de la religion, soutenir, appuyer la religion; — ամբուռնեան լինել ուժիք, être le soutien de qn., le soutenir.

Նզով, ից sm. anathème; — լինել, être anathématisé; նզովս արձակել՝ իվերայ կարդալ, frapper d'anathème.

Նզոված, ոյ, ի s. anathème, a. anathématisé.

Նզովանք, նաց s. anathème.

Նզովեմ, եցի va. anathématiser, frapper d'anathème.

Նժար, ից s. plat, plateau, bassin de balance.

Նժդեհ, Նժդեհակից, Նժդեհիմ, Նժդեհութիւն V. Պանդուխտ, Պանդխտակից, Պանդխտիմ, Պանդխտութիւն.

Նժոյգ, ուգից s. relais, cheval de main, de parade.

Նժոյգածիգ s. écuyer.

Նիազ a. qui a besoin ou qui manque de, nécessiteux.

Նիազութիւն sm. manque, besoin, nécessité.

Նիգ, Նգաց s. levier, barre; verrou; նիգս արկանել, barrer; mettre le verrou.

Նիզակ, աց s. lance; անտառախիտ —ք, des lances hérissées.

Նիզակաբեկորք, Նիզակաբեկք s. les débris des lances.

Նիզակաբուն, բնի s. hampe, le bois d'une lance.

Նիզակախուռն a. hérissé de lances, rempli de lances.

Նիզակակից s. allié, coalisé.

Նիզակակուռ առնեմ va. tuer d'un coup de lance.

Նիզակակցիմ, եցայ vn. s'allier, se coaliser, se liguer.

Նիզակակցութիւն s. alliance, coalition, ligue.

Նիզականեւ a. en forme de lance.

Նիզակատեզ s. le fer ou la pointe d'une lance.

Նիզակաւոր s. lancier.

Նիզակընկեց լինիմ vn. déserter en jetant ses lances, abandonner son poste.

Նիհ s. taxe, tarif.

Նիհար, աց a. maigre.

Նիհարանամ, ացայ vn. devenir maigre, maigrir.

Նիհարացուցանեմ, ուցի va. maigrir, amaigrir.

Նիհարութիւն s. maigreur, amaigrissement.

Նինջ sm. sommeil, repos, dodo; — տալ արտեւանաց, donner du repos aux paupières.

Նիշ sm. signe, marque; tache, point; այս նիշ, այն նիշ, un tel, une telle.

Նիստ, Նստի, իւ s. séant, la posture d'un homme assis; assiette, emplacement, exposition; siége, résidence; possession, propriété; séance, session; ի— լինել, se mettre sur son séant, s'asseoir; ինստի անդ, pendant la séance, séance tenante; երեք նստիւ նկարել զկենդանագիր, faire un portrait en trois séances.

Նիւտամ, ացի va. inventer, ourdir, machiner.

Նիրհ sm. sommeil, assoupissement, repos; — առնուլ V. Նիրհեմ.

Նիրհեմ, եցի vn. s'endormir, sommeiller, s'assoupir.

Նիրհեցուցանեմ, ուցի va. endormir, assoupir.

Նիրհումն V. Նիրհ.

Նիւթ, ոց s. matière; matière, substance; matière, sujet, cause; —ք, matériaux; խօսեցուք զայսր նիւթոյ, parlons sur ce chapitre.

Նիւթական a. matériel.

Նիւթականութիւն s. matérialité.

Նիւթապաշտ, ից s. matérialiste.

Նիւթապաշտութիւն s. matérialisme.

Նիւթապէս adv. matériellement.

Նիւթեղէն a. matériel.

Նիւթեմ, եցի va. filer, ourdir, tramer, machiner, préparer, former (au prop. et au fig.); չարիս — ումեք, méditer le mal contre qn.; — խորհուրդս չարութեան, méditer de noires pensées; զաւ —, couver, ourdir une trahison, լրբենի սէր նորա մաղ նիւթեաց նմա, son infâme amour lui coûta la vie; կործանումն —, causer la ruine, ruiner.

Նիւթիչ s. qui file, filant.

Նիւթումն V. Թրծումն.

Նիւթութիւն s. matérialité.

Նիւս V. Նուբ.

Նխոթեմ, Թի va. pousser, repousser par force, enfoncer.

Նկան, աց s. touace; miche.

Նկանակ, աց s. flûte (pain).

Նկատ լինիմ vn. regarder.

Նկատեմ, եցի va. regarder, envisager, entrevoir, distinguer, aviser, admirer, contempler; observer, considérer, examiner; avoir égard.

Նկատիչ a. s. qui regarde, qui observe, contemplateur, observateur.

Նկատութիւն, Նկատումն s. observation, contemplation; égard, considération.

Նկար, ուց s. peinture, tableau; description; ինկարու ֆանել, peindre; décrire

Նկարագեղ a. pittoresque.

Նկարագիր, գրաց s. description; peinture, tableau; image, figure, portrait, représentation; dessin, plan, modèle; caractère; peintre; adj. peint; décrit; ըստ նկարագրին, littéralement; մեկնել ըստ նկարագրին, expliquer à la lettre; պատկերակերպ —, portrait; — բնութեան, tableau de la nature.

Նկարագրական a. descriptif; caractéristique, littéral; — իմաստիւք, littéralement.

Նկարագրեմ, եցի va. peindre, représenter; fig. peindre, dépeindre, décrire, faire la description de; caractériser.

Նկարագրութիւն V. Նկարագիր; * — բնել, faire la description de.

Նկարագրոշմ, ից s. caractère, lettre.

Նկարակերպ, Նկարակերտ a. peint, bigarré de diverses couleurs; s. peintre; brodeur.

Նկարակերտեմ, եցի va. peindre; broder.

Նկարակերտութիւն s. peinture; broderie.

Նկարապատոյն a. peint, orné de peintures; — տախտակ, tableau, peinture.

Նկարապատկեր, աց s. peinture, tableau.

Նկարատուփ, տփոյ sm. chambre obscure.

Նկարացոյց, ուցի a. qui représente un tableau, une image; s. chambre claire.

Նկարեմ, եցի va. peindre; décrire, dépeindre, écrire; représenter, figurer; — իմիտս, imaginer, se figurer; — իգրի, écrire, décrire.

Նկարէն a. peint, bigarré de diverses couleurs, nuancé; imagé.

Նկարիչ s. peintre; կենդանագիր —, peintre de portrait.

Նկրաուն V. Նկարէն.

Նկարչական a. pittoresque.

Նկարչութիւն s. peinture.

Նկնախոհ a. qui a des sentiments bas, mesquins, peu élevés, d'esprit court; — իմաստք՝ միտք, idées mesquines.

Նկնահասակ a. d'une petite taille, petit.

Նկնաձեւ a. d'une vilaine forme, ignoble, petit.

Նկնութիւն s. bassesse, petitesse, mesquinerie

Նկուղ, ից s. caverne, caveau, fossé.

Նկուն a. vaincu, humilié, avili; abject, vil, bas, méprisable, ignoble, pauvre; — առնել, vaincre, avoir le dessus, abattre, avilir, humilier, abaisser, effacer, accabler; — լինել, être vaincu, avoir le dessous, se laisser vaincre, succomber, être accablé, s'humilier, s'abaisser.

Նկրտիմ, տեցայ vn. faire des efforts, tâcher de, s'efforcer de, s'étudier à, chercher à, se mettre à.

Նիանգ, աց s. caïman.

Նիանջեմ V. Նահանջեմ.

Նմա pron. à lui, à elle, lui.

Նման, ից adj. semblable, pareil, égal, analogue, ressemblant; — է, il ressemble, il est ressemblant; il convient.

Նմանաբոյժ, ուժի s. homéopathe.

Նմանաբուժական adj. homéopathique.

Նմանաբուժութիւն sm. homéopathie.

Նմանագոյն V. Նման, Նմանապէս.

Նմանագործ a. contrefait; s. contrefacteur; contrefaçon.

Նմանագործեմ, եցի va. contrefaire.

Նմանագործութիւն s. contrefaçon.

Նմանագրեմ, եցի va. écrire pareillement; fac-similer.

Նմանագրութիւն sm. facsimile.

Նմանական a. imitatif.

Նմանակերպ a. conforme, uniforme.

Նմանակերպութիւն s. conformité, uniformité.

Նմանակիր a. qui est affecté de même, qui éprouve les mêmes affections ou passions.

Նմանակից V. **Նման**.

Նմանաձան a. qui peint d'une ressemblance frappante; calqué.

Նմանաձանեմ, եցի va. calquer.

Նմանաձանութիւն s. calque.

Նմանաձոյլ, ձուլոյ a. cliché; s. cliché; clichage.

Նմանաձուլեմ, եցի va. clicher.

Նմանաձուլիչ s. clicheur.

Նմանամասն, սին, սունք a. composé de parties semblables.

Նմանայանգ a. consonnant.

Նմանայանգութիւն s. consonnance, terminaison semblable de deux mots.

Նմանապէս adv. semblablement, pareillement, de la même manière, également, de même.

Նմանասեր a. d'un genre semblable.

Նմանավիշտ a. qui éprouve les mêmes peines.

Նմանատիպ V. **Նմանակերպ**.

Նմանացեղ V. **Նմանասեր**.

Նմանելի a. imitable.

Նմանեմ V. **Նմանիմ**.

Նմանեցուցանեմ, ուցի va. assimiler, rendre semblable, égaler, conformer, contrefaire.

Նմանի, նուոյ, նեաց a. semblable, pareil.

Նմանիմ, նեցայ vn. s'assimiler, être semblable, analogue; s'égaler; ressembler; imiter, suivre, marcher sur les traces de qn.; **Նմանեալ մարդկան**, semblable à des hommes, sous la forme humaine; **Նմանի եմէ**, il semble, il paraît que.

Նմանող, Նմանողակից sm. imitateur; — լինել, imiter, marcher sur les pas de qn.

Նմանողութիւն s. imitation.

Նմանորդ V. **Նմանող**.

Նմանութիւն sm. ressemblance, conformité, analogie; comparaison, assimilation; imitation; image, portrait, figure, type, forme; ի—, ըստ —ե, à l'imitation de, à l'instar de; բերել զ—, ressembler à.

Նմանօրինակ V. **Նոյնօրինակ**.

Նմին իրի adv. c'est pourquoi, par conséquent, aussi.

Ննջարան, ացս s. dortoir.

Ննջեմ, եցի vn. dormir, reposer, se coucher, se mettre au lit; fig. décéder, trépasser, mourir; — ընդ կնոջ, coucher avec une femme; — արտաքոյ, découcher; — ի Տէր, s'endormir dans le Seigneur; — մանկանց, faire dodo; — ընդ հարս իւր, s'endormir ou dormir avec ses pères.

Ննջեցեալ a. mort, défunt, feu.

Ննջեցուցանեմ, ուցի va. faire dormir, endormir, mettre au lit, coucher, faire coucher.

Ննջիւն V. Նիննջ.

Նշածէթ, ծիծոյ sm. huile d'amande.

Նշան, ացս. signe, marque; enseigne, signal, caractère, symbole; trace, vestige; preuve, indice; signe, prodige, miracle; enseigne, drapeau, bannière, étendard; les fiançailles; symptôme; — տալ, donner signe; faire les fiançailles; — տալ կենաց, donner signe de vie; — առնուլ, coucher en joue.

Նշանաբան s. mot d'ordre.

Նշանաբանութիւն s. signification.

Նշանագիր, գրաց, գրոց s. caractère, lettre; paraphe; secrétaire; mémoire.

Նշանագործ, ացa. qui fait des prodiges; prodigieux.

Նշանագործեմ, եցի va. faire des prodiges.

Նշանագործութիւն s. signe, prodige.

Նշանագրեմ, եցի va. caractériser; écrire, décrire.

Նշանադէտ s. qui observe les signes, devin, aruspice, augure.

Նշանադրոշմ, իցs. lettre, caractère.

Նշանազգեաց V. Նշանագործ.

Նշանազգեստ V. Գրատ.

Նշանալոյծ a. qui dénonce, qui interprète les signes, les prodiges, devin.

Նշանախեց, իցsm. iota, pointe ou queue d'une lettre, point; ց—, de point en point.

Նշանախնդիր, դրաց a. qui cherche, qui demande des signes, des prodiges.

*Նշանած, ի a. fiancé, fiancée, futur, future.

Նշանակ, ացsm. signe, marque; enseigne, signal, indice, caractère, indication, désignation, expression, preuve; symbole; emblème; signe, prodige; étiquette; enseigne, drapeau, étendard; — ou — յաղթութեան կանգնել, élever un trophée, un monument de victoire.

Նշանակական, Նշանական a. significatif, expressif, symbolique, caractéristique.

Նշանակաւոր a. significatif; remarquable.

Նշանակեմ, եցի va. signifier, indiquer, désigner, signaler, dénoter, notifier, prendre note, assigner, distinguer, exprimer; marquer, noter; figurer, représenter; signifier, avoir la signification de; — զգինս, coter; — զվաճառս, étiqueter les marchandises.

Նշանակերտ V. Զրաշակերտ.

Նշանակիչ a. significatif.

Նշանակիր s. porte-enseigne, porte-drapeau, porte-étendard.

Նշանակութիւն s. signifi-

cation; * — ունենալ, avoir une signification.

Նշանացեմ, եցի vn. faire signe, faire entendre par des signes.

Նշանացի adv. par signes, par des signes; — խօսել, parler —; — առնել ձեռամբ, faire signe de la main.

Նշանացոյց a. qui fait voir un signe, qui donne un signal.

Նշանաւոր a. marqué d'un signe, signé; insigne, signalé, distingué, remarquable; significatif; symbolique.

Նշանեմ, եցի va. marquer d'un signe, marquer, noter; fiancer, faire les fiançailles.

Նշաջուր, ջրոյ s. amandé.

Նշատերեւ a. en forme des feuilles d'amandier.

Նշաւակ, աց sm. point de mire, but, visée; fig. spectacle, risée; — լինել՝ գտանիլ՝ կալ, être en butte, exposé à, l'objet de, être en proie à, être victime de; — կալ կշտամբանաց, s'exposer aux reproches; — կացուցանել, afficher, exposer; առակ —ի, objet de moquerie, de dérision; առակ —ի կացուցանել, exposer aux risées du peuple, donner en spectacle, afficher, ridiculiser; V. Առակ.

Նշաւակելի a. infâme, honteux.

Նշաւակեմ, եցի va. donner en spectacle, noter d'infamie, exposer à la risée de tout le monde, couvrir de honte, tympaniser, flétrir, ridiculiser, rendre infâme, diffamer, afficher, dévoiler, découvrir.

Նշաւակութիւն s. exposition aux regards du public, risée, honte publique, infamie, ignominie; sobriquet; chose remarquable.

Նշդարենի, նոյ, նեաց. Նշդարի, րոյ, րեաց bot. s. charme.

Նշենի, նոյ. Նշի, շոյ s. amandier.

Նշիկ s. anat. amygdale.

Նշխար, աց sm. morceau, fragment, débris; reste; dépouille mortelle, restes; — պատարագի, hostie, pain à chanter; — կնքոյ, pain à cacheter; — սրբոց, relique; տուփ նշխարաց, reliquaire.

Նշխարեալ adj. resté; — կեանք իմ, le reste de ma vie.

Նշխարեմ, եցի va. laisser des restes, des morceaux, rester.

Նշկահեմ, եցի va. se lever, se soulever contre, se révolter, s'insurger; rejeter, mépriser; — իններքուստ ձեռին ուրուք, s'affranchir de la domination de qn.

Նշմար. Նշմարանք, նաց s. vestige, trace, indice; — գեղոյ, restes de la beauté.

Նշմարեմ, եցի va. s'apercevoir, entrevoir, remarquer, aviser, observer, voir, regarder.

Նշմարեցուցանեմ, ուցի va. faire apercevoir, faire voir.

Նշող V. Նշոյլ.

Նշողազարդ V. Նշուլազարդ.

Նշողեմ, եցի vn. éclater, briller, luire, reluire, resplendir, étinceler.

Նշոյլ, շուլից s. éclat, reflet, clarté, lueur; — խնդութեան, rayon de joie; աղօտ՝ մռայլ —, faible, sombre lueur.

Նշուլագեղ V. Նշուլափայլ.

Նշուլազարդ adj. éclatant, radieux.

Նշուլափայլ adj. éclatant, brillant, radieux, étincelant.

Նշուլեմ V. Նշողեմ.

Նշտրակ, ագ s. lancette; bistouri.

Նոխազ, ագ s. bouc.

Նոխազադէմ a. qui a la figure semblable à un bouc.

Նոխազեան a. de bouc; s.pl. les boucs.

Նոխազերգու V. Ողբերգակ.

Նոխազերգութիւն V. Ողբերգութիւն.

Նոխազոտն s. chèvre-pied.

Նողկ a. dégoûtant.

Նողկամ, ացայ vn. avoir des nausées, se dégoûter, être dégoûté.

Նողկանք, նաց s. dégoût, bondissement ou soulèvement de cœur, nausée.

Նողկացուցանեմ, ուցի va. dégoûter, répugner, faire bondir le cœur.

Նողկացուցիչ a. dégoûtant, nauséabond.

Նողկութիւն V. Նողկանք.

Նողկտամ V. Նողկամ.

Նոճ, ի. Նոճի, ենոյ s. cyprès; a. de bois de cyprès.

Նոճիաճաճ a. orné, garni de cyprès.

Նոյեան a. de Noé.

Նոյեմբեր, ի s. novembre.

Նոյն, նորին, նովին ou նովիմբ pron. même, lui-même, elle-même; lui, il, elle; le même, la même; a. même, égal, identique; dito, idem; adv. de même, de la même manière, également; ի—, tout de suite, aussitôt; մի եւ նոյն, le même, la même; — գործել, identifier; * — քան է, c'est la même chose, cela revient au même.

Նոյնաբանեմ, եցի vn. redire la même chose, répéter.

Նոյնաբանական a. tautologique.

Նոյնաբանութիւն s. redite, répétition; rhét. tautologie; traduction littérale.

Նոյնաբար V. Նոյնպէս.

Նոյնագոյ V. Համագոյ.

Նոյնազգի V. Համազգի.

Նոյնակերպ V. Միակերպ.

Նոյնաձայնութիւն s. homophonie.

Նոյնաձեւ a. de même forme, uniforme.

Նոյնայանգ, Նոյնայանգութիւն V. Համանայանգ, Համանայանգութիւն.

Նոյնանամ, ացայ vn. être identique, s'identifier.

Նոյնանման a. tout à fait le même.

Նոյնանշան V. Համանշան.

Նոյնանուն a. de même nom.

Նոյնասեռմն a. qui est de la même semence, parent.

Նոյնացուցանեմ, ուցի va. identifier.

Նոյնբանութիւն V. Նոյնաբանութիւն.

Նոյնգունակ a. même, égal; V. Նոյնպէս.

Նոյն ընդ նոյն. Նոյն ժամայն. Նոյն հետայն adv. à l'heure même, à l'instant même, à l'instant, aussitôt, sur-le-champ, immédiatement, tout de suite après.

Նոյնութիւն s. identité.

Նոյնչափ adv. autant.

Նոյնպէս adv. de même, de la même manière, pareillement, également, aussi, idem.

Նոյնպիսի, սւոյ, սեաց adj. même, tel, pareil, égal, semblable.

Նոյնքան adv. autant.

Նոյն օրին adv. le même jour, le jour même.

Նոյնօրինակ a. semblable, pareil; V. Նոյնպէս.

Նուաճք s. nouvelles mariées.

Նոտար V. Նօտար.

Նոտարացի s. secrétaire; a. notarié.

Նոտրգիր V. Նոտր.

Նոր, ոց a. neuf; nouveau, nouvel, récent, de nouvelle date, moderne, frais; extraordinaire, étrange; neuf, nouveau, novice; adv. nouvellement, récemment, fraîchement, depuis peu; արիւն Նորոյս Վարդանայ, le sang de ce second Vartan.

Նորա pron. à lui, à elle, lui.

Նորաբան, ից s. néologue, néologiste.

Նորաբանական a. néologique.

Նորաբանութիւն s. néologie; néologisme.

Նորաբեր a. nouvellement apporté, produit; — տօն, le nouvel an.

Նորաբողբոջ, Նորաբոյս a. germé depuis peu de temps, naissant, jeune, tendre.

Նորագին a. nouvellement acheté.

Նորագիւտ a. nouvellement inventé ou trouvé, récent.

Նորագործ a. nouvellement fait, neuf, nouveau; étrange, surprenant.

Նորադարձ V. Նորահաւատ.

Նորազգեստ a. vêtu de neuf.

Նորալուրք s. les nouvelles.

Նորախայծ ողկոյզ, grappe de raisin déjà colorée.

Նորախողխող a. récemment égorgé.

Նորախոց adj. récemment blessé.

Նորածին, Նորածնեալ adj. nouveau-né, renaissant, naissant; Նորածնեալ յաւազանէ, nouveau baptisé.

Նորածնիմ, Նորածնանիմ, ծնեալ vn. renaître.

Նորածնութիւն s. renaissance.

Նորակատար a. récemment achevé; jeune.

Նորակարգ a. nouvellement recruté.

Նորակերտ, աց a. nouvellement bâti; étrange.

Նորակերտեմ V. Նորոգեմ.

Նորակնիք, կնքի. Նորակնունք a. nouveau baptisé.

Նորակտուտ a. tourmenté d'une manière extraordinaire.

Նորակրօն, ից s. novateur; superstitieux.

Նորակրօնութիւն s. innovation en matière de religion; superstition.

Նորահաս, ից a. nouvellement arrivé; récemment mûri; jeune.

Նորահասակ a. jeune.

Նորահարսն, սին, սանց s. nouvelle ou jeune épouse, nouvelle mariée.

Նորահաւատ, ից a. nouveau converti, néophyte, prosélyte.

Նորահինար a. nouvellement inventé.

Նորահրաշ V. Նորանշան.

Նորածայն a. étrange, innové, inouï.

Նորածայնութիւն s. innovation; étrangeté.

Նորածիւ a. innové, nouvellement formé, inventé, à la mode; —ք, mode, nouveauté; Նորածեւս առնել՝ ձեւել՝ մուծանել, innover, amener ou introduire une mode.

Նորածեւեմ, եցի va. innover, introduire des innovations, des nouveautés, une mode.

Նորածեւիչ sm. novateur, innovateur.

Նորածեւութիւն s. innovation; mode, nouveauté.

Նորադանդ, ից sm. protestant.

Նորադանդութիւն s. protestantisme.

Նորահաճակ a. qui a un nouveau goût, exquis, délicieux.

Նորամարել V. Նորավարժ.

Նորամուտ a. entré nouvellement, nouveau, novice; —ք, innovation; Նորամուտս Նորոգել, faire des innovations.

Նորամուտիւն s. le premier jour du mois.

Նորայ, ոց. Նորայեն, յնոց a. le sien, la sienne.

Նորանամ, ացայ va. devenir neuf, se renouveler.

Նորանկար a. nouvellement peint.

Նորանշան a. prodigieux, étonnant, étrange, paradoxal, monstrueux, phénoménal, curieux; — նշ, phénomène.

Նորանշոյլ a. d'un nouvel éclat, éclatant; ընդ այգն —, aux premières lueurs de l'aurore.

Նորանոր a. tout récent, tout nouveau; adv. à neuf; —ք, les modes.

Նորաշէն V. Նորակերտ.

Նորապարգեւ adj. donné, accordé récemment.

Նորապէս adv. nouvellement, récemment.

Նորապսակ a. nouvellement couronné.

Նորասէր a. qui aime la nouveauté.

Նորասիրութիւն s. amour de la nouveauté.

Նորասնունդ a. nourri récemment, jeune.

Նորաստեղծ, ից a. créé, inventé nouvellement.

Նորաստեղծեմ, եցի va. créer ou faire nouvellement, recréer; —իմ vn. être recréé, renaître.

Նորասքանչ V. Նորանշան.

Նորավարժ, ից a. nouvellement exercé, inexpérimenté, nouveau, novice.

Նորատեսակ a. d'un nouveau genre.

Նորատեսիլ a. paradoxal, étrange, extraordinaire, prodigieux.

Նորատիք a. d'un âge tendre, jeune.

Նորատունկ, տնկոց a. nouvellement planté; sm. jeune plante; néophyte.

Նորատուր a. nouvellement donné, récent, nouveau.

Նորարար a. nouvellement fait.

Նորացոյց V. Նորանշան.

Նորացուցանեմ, ուցի va. rendre nouveau, renouveler.

Նորափառ, աց. Նորափառախնդիր a. qui a des idées vaines, vaniteux.

Նորափառութիւն s. vaine gloire, vanité.

Նորափետուր a. à qui ont poussé de nouvelles plumes, mué; fig. rajeuni, renouvelé; — զարդարիլ, muer, se remplumer; fig. rajeunir, se renouveler.

Նորափթիթ a. récemment fleuri, fraîchement éclos, épanoui; — ծաղիկ, tendre fleur; — գեղ գարնայնոյ, les grâces naissantes du printemps.

Նորափոր a. nouvellement creusé.

Նորաքաղաք, աց s. nouvelle ville, ville renaissante.

Նորեկ, աց a. nouveau venu, nouvel arrivé, novice.

Նորընծայ, ից a. nouvellement offert; qui débute, nouveau; novice, qui a pris nouvellement l'habit religieux.

Նորընծայարան, ի s. noviciat (la maison).

Նորընծայութիւն s. début; noviciat (l'état).

Նորի, ըոյ, ընաց s. précoce, hâtif; —ք s. prémices.

Նորիմաց V. Նորահնար.

Նորին V. Նորա.

Նորոգ V. Նոր.

Նորոգագործ V. Նորագործ.

Նորոգայարդար a. renouvelé, remis à neuf.

Նորոգապէս V. Նոր adv.

Նորոգաւուր V. Նորատուր.

Նորոգեմ, եցի va. renouveler, refaire ou remettre à neuf, raccommoder, restaurer, rafraîchir; régénérer, réformer; fig. renouveler, rajeunir; — զնկար, restaurer, rafraîchir un tableau; —իմ vn. se renouveler, se refaire, se raccommoder; se régénérer; fig. se rajeunir, renaître.

Նորոգիչ sm. réformateur, novateur, régénérateur.

Նորոգութիւն, Նորոգումն s. renouvellement, restauration, réparation, raccommodage; réforme, réformation; renaissance, régénération; rajeunissement.

Նորութիւն sm. nouveauté; innovation.

Նորուն V. Նորա.

Նորօրինակ a. sans exemple, étrange, nouveau, extraordinaire, paradoxal.

Նոցա pron. à eux, à elles, leur.

Նոցայք, այոց. Նոցայինք, այնոց s. les leurs.

Նու, ոց, աց, Նուանք s. belle-fille, bru; belle-sœur, femme du frère.

Նուագ, աց s. chant, chanson, air, accords; sonnet; coupe, tasse; fois, coup; իբազում —ս, ինուագս բազումս, յայլ եւ այլ —ս, plus d'une fois, plusieurs fois, à diverses reprises; լուր զայս վերջին —, écoutez pour la dernière fois; իմիում նուագի, dans une seule fois, une fois; վասն միոյ —ի, pour une fois; իմիում նուագի, une fois; tout d'un coup; յառաջնում —ի, la première fois; առ մի —, pour une fois; զմի — եւս, encore une fois; յերկարագոյն —օք, longuement; longtemps.

Նուագանուղի, Նղնոյ sm. papier de musique.

Նուագախաղ, ի s. mélodrame.

Նուագածու, աց s. musicien.

Նուագակից s. accompagnateur; — լինել, accompagner.

Նուագակցեմ, եցի va. accompagner.

Նուագակցութիւն s. accompagnement.

Նուագահանդէս s. concert.

Նուագամոլ s. mélomane.

Նուագամոլութիւն s. mélomanie.

Նուագայարդար, ից s. compositeur de musique.

Նուագարան, աց s. instrument de musique.

Նուագաւոր, աց a. musical, harmonieux, cadencé.

Նուագեմ, եցի va. chanter; entonner, donner le ton; jouer d'un instrument, exécuter; — ընդ ումեք, accompagner qn.; — արնգաւ, jouer de la flûte; — ձեռամբ զքնար, toucher la harpe de sa main, jouer sur la harpe.

Նուագերգութիւն s. chant, mélodie, chant mélodieux.

Նուազ, ից a. peu considérable, peu nombreux, moindre, petit, minime, faible; bas, vil; adv. moins, peu; ոչ ինչ —, pas moins, guère moins; ոչ ինչ — քան զնա ղեղաք եւ մեք արտասուս, nous ne pleurions pas moins que lui.

Նուազական a. diminutif, décroissant.

Նուազանամ V. Նուազիմ.

Նուազեմ, եցի. Նուազեցուցանեմ, ուցի va. diminuer, amoindrir, déduire, rabattre, retrancher, rapetisser; rabais-

ser, ravaler, avilir, atténuer, exténuer; s'éclipser; — զգինս, diminuer, baisser le prix; — զարժէս, diminuer la valeur, déprécier.

Նուազիմ, զեցայ vn. diminuer, s'amoindrir, s'atténuer, décroître, manquer; s'éclipser.

Նուազութիւն, Նուազումն s. diminution, amoindrissement, décroissement, décharge; rareté; rabais, abaissement, déduction; défaut, manque; déclin, décours, éclipse; — գնոյ, rabais, baisse; — արեան, appauvrissement du sang.

Նուաղ, ից a. languissant, langoureux, faible; moindre; obscur, sombre; — ձայնիւ, d'une voix languissante, défaillante.

Նուաղեմ, եցի. Նուաղեցուցանեմ, ուցի va. faire languir, affaiblir, atténuer, exténuer, faire tomber en défaillance; obscurcir, éclipser; diminuer.

Նուաղիմ, ղեցայ vn. défaillir, s'évanouir, se trouver mal, tomber en défaillance, en pamoison, se sentir défaillir ou s'affaiblir, perdre ses sens, pâmer, se pâmer; languir, s'affaiblir, s'exténuer; diminuer, s'amoindrir; s'obscurcir, s'éclipser; Նուաղէր սիրտ իմ, mon cœur tombait en défaillance, le cœur me manquait; Նուաղեալ անկանել, tomber sans connaissance; Նուաղեալ ձայն, voix défaillante.

Նուաղուիթիւն, Նուաղումն s. évanouissement, défaillance, langueur, pamoison, faiblesse, exténuation, syncope; diminution, amoindrissement.

Նուաճեմ, եցի va. dompter, subjuguer, réduire, vaincre, assujettir, soumettre; յինքն —, s'emparer, envahir; — զինուք, conquérir; — զգայրոյն, maîtriser, réprimer son ressentiment, sa colère.

Նուաճող s. dompteur.

Նուաճութիւն s. assujettissement, asservissement; soumission, obéissance.

Նուամ, ացի vn. miauler.

Նուաստ, ից a. bas, humble, vil, inférieur, rampant, plat, servile.

Նուաստաբար adv. bassement, humblement.

Նուաստախոհ a. qui a des sentiments peu élevés, esprit bas, vil, mesquin; — միտք, petits esprits.

Նուաստական V. Նուաստ.

Նուաստանամ, ացայ va. s'abaisser, s'humilier, s'avilir, se ravaler, se dégrader.

Նուաստացուցանեմ, ուցի va. abaisser, rabaisser, humilier, avilir, ravaler, dégrader; — զանձն, s'avilir, s'abaisser.

Նուաստացուցիչ adj. avilissant.

Նուաստութիւն s. bassesse, abaissement, avilissement, humiliation, abjection, dégradation, vileté, infériorité; առանց —ի, sans bassesse.

Նուաստակ, ագ s. bot. passerage.

Նուաստան, ագ s. couverture.

Նուէր, ուիրաց sm. offre, offrande, présent, oblation; libation; —ք, libéralité; արգադիր —, ex-voto.

Նուիկ, Նուիճ s. serpentaire, serpentine, estragon.

Նուիրաբեր, ագ a. qui porte, qui fait une offrande.

Նուիրագործեմ, եցի va. sacrifier, célébrer les mystères; consacrer, offrir.

Նուիրագործութիւն s. célébration des mystères, sacrifice, oblation.

Նուիրակ, ագ s. huissier, lecteur; nonce; député.

Նուիրական a. sacré, saint; — եւ փրկաւէտ երգ, toast.

Նուիրակապետ, ագ s. chef des huissiers.

Նուիրակութիւն s. nonciature; députation.

Նուիրան, ագ s. temple; sacre; sacrifice.

Նուիրանոց, ագ s. coupe à libations.

Նուիրատու, ագ s. celui qui fait une offrande.

Նուիրեմ, եցի va. offrir, présenter, dédier, sacrer; consacrer, inaugurer; vouer, dévouer; faire des libations; — զանձն, se dévouer, se sacrifier; — յուսումն զամանակն, consacrer tout son temps à l'étude.

Նուիրումն sm. offre, oblation; dédicace, inauguration; — անձին, dévouement.

Նուկի V. Ունկի.

Նունուֆար s. bot. nénufar.

Նուշ, նշոյ s. amande.

Նուռն, նռան s. grenade; նռան ծաղիկ, fleur du grenadier sauvage.

Նուս V. Նուք.

Նուսխայ, ի s. recette, ordonnance, formule.

Նուրբ, Նրբից a. fin, mince, subtil, délié, ténu, grêle, chétif; étroit.

Նուք s. dos; ինուս երիվարի ելանել՝ նստել, monter à cheval.

Նոքա, Նոքին pron. eux, ils, elles.

Նպաստ, ից s. secours, assistance, subside, subvention, faveur; ի—, à l'appui, en faveur; — լինել V. Նպաստեմ.

Նպաստամատոյց, Նպաստաւոր a. qui aide, favorable, propice; — լինել V. Նպաստեմ.

Նպաստաւորեմ V. Նպաստեմ.

Նպաստաւորութիւն V. Նպաստ.

Նպաստեմ, եցի vn. contribuer, seconder, secourir, favoriser, aider, subvenir, se prêter, prêter son concours.

Նպատակ, ագ s. but, point de mire, visée; fig. but, point de mire, fin, intention, vue, objet; ուղղել ի—, coucher en joue, viser; ֆարկանել ի—, frapper au but, atteindre le but; կէտ —ի, point de mire.

Նպար, Նպարակ, ագ sm. provision, approvisionnement.

Նպարակաւոր a. chargé de provisions.

Նպարակեմ, եցի va. approvisionner.

Նռնագոյն a. de couleur grenat, grenat; s. couleur grenat; — թաւիշ, velours grenat.

Նռնածեւ, ից a. en forme de grenade.

Նռնաքար, ի s. min. grenat.

Նռննենի, նւոյ, նեաց s. bot. grenadier.

Նսեհ, Նսեհի s. destinée, fortune, bonheur; վեհ —, haute destinée; վայելել ի—, être dans la prospérité.

Նսեմ, Նսեմական, ագ adj. sombre, foncé, obscur.

Նսեմանամ, ացայ vn. s'obscurcir, devenir obscur, se rembrunir, s'éclipser, se ternir.

Նսեմաստուեր a. obscur; — անտառ, sombre forêt.

Նսեմացուցանեմ, ուցի va. obscurcir, éclipser, offusquer, ternir.

Նսեմութիւն s. obscurité, ternissure.

Նստական V. Նստողական.

Նստարան, ագ sm. banc, banquette.

Նստիմ, տայ, նիստ vn. s'asseoir; se placer, prendre place, siéger; résider, demeurer; — իսեղան, se mettre à table; — յաճոյս իւիտս, satisfaire ses besoins.

Նստող sm. celui qui est assis.

Նստողական a. sédentaire; — կեանք, vie sédentaire.

Նստոյ տեղի s. fondement, cul, anus.

Նստուցանեմ, ուցի va. asseoir, faire asseoir, placer; pousser, enfoncer.

Նրան, ագ s. sabre.

Նրբաբան a. subtil, argutieux.

Նրբաբանեմ, եցի vn. subtiliser, raffiner, se servir de subtilités.

Նրբաբանութիւն s. subtilité, argutie.

Նրբաբար adv. subtilement.

Նրբալեզու a. qui bégaye.

Նրբախնդիր a. pointilleux, minutieux.

Նրբախօս V. Նրբաբան.

Նրբակածան V. Նրբուղի.

Նրբական V. Նուրբ.

Նրբակտաւ s. batiste.

Նրբայայեաց adj. subtil, perçant.

Նրբաձայն, ից a. qui a la voix grêle.

Նրբամարմին a. qui a le corps mince, grêle, fluet.

Նրբամիտ a. esprit délié, subtil, pénétrant, fin, sagace.

Նրբամտութիւն s. finesse d'esprit, subtilité, sagacité.

Նրբացուցանեմ, ուցի va. subtiliser, rendre subtil, délié, amincir, affiner.

Նրբաւարտ a. terminé en pointe, pointu.

Նրբափողոց, ագ s. ruelle.

Նրբաքիթ a. qui a le nez mince.

Նրբեմ V. Նրբացուցանեմ.

Նրբին a. subtil, fin.

Նրբոստ a. qui a des branches minces.

Նրբութիւն sm. subtilité, finesse, ténuité.

Նրբուղի s. chemin étroit, sentier.

Նքթեմ, եցի. Նքթիմ, եցայ vn. être affamé, mourant de faim, mourir de faim.

Նքողիմ, ղեցայ vn. languir, s'exténuer, défaillir.

Նքողումն s. atonie, langueur.

Նքոյր, քուրի s. crible.

Նօթ, ի s. minium.

Նօթի, թւոյ a. qui a faim, qui est à jeun; adv. à jeun, sans manger.

Նօթեմ, եցի va. annoncer.

Նօթութիւն s. faim.

Նօսր, etc. V. Անօսր, etc.

Նօսրասանար s. démêloir.

Նօտար, ացs. notaire.

Նօտարեմ, եցի va. écrire en cursive; notarier.

Նօտարութիւն s. notariat.

Նօտոս, ացs. autan, vent du midi.

Նօտր ou Նօտր գիր sm. cursive.

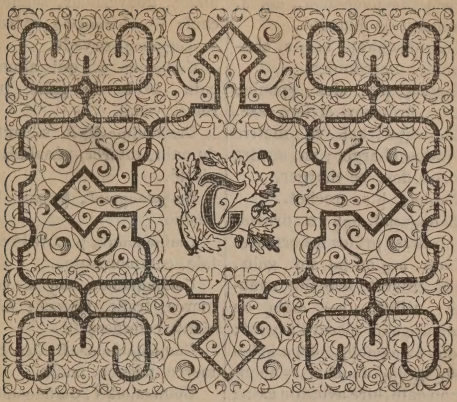

Շ (cha) s. vingt-troisième lettre de l'alphabet et dix-huitième des consonnes ; cinq cents, cinq-centième.

Շաբաթ, ու s. sabbat, jour du repos, repos ; samedi ; semaine.

Շաբաթագիր, գրոյ s. journal hebdomadaire.

Շաբաթախտիր V. Շաբաթապահ.

Շաբաթական a. sabbatique ; hebdomadaire.

Շաբաթամուտ, մտից sm. semainier, hebdomadier ; la veille de samedi.

Շաբաթանամ, ացայ vn. observer le sabbat, se reposer, cesser de travailler, chômer.

Շաբաթապահ a. qui observe le sabbat.

Շաբաթապահք, հոց s. jeûne ou maigre pendant une semaine.

Շաբաթացուցանեմ, ուցի va. faire observer le sabbat, faire reposer, faire cesser le travail, faire chômer.

Շաբաթաւոր a. semainier, hebdomadaire.

Շաբաթումն s. observation du sabbat, repos, cessation de travail, chômage, vacance.

Շաբաթչէք s. semaine (salaire d'une —) ; — առնուլ, recevoir sa semaine.

Շագանակ, ագ s. châtaigne ; — ձեռ, marron.

Շագանակագոյն a. châtain.

Շագանակավաճառ, ացս. marchand de marrons.

Շագանակենի, նոյս. châtaignier, marronnier.

Շալակ, ի s. dos, épaule; charge; brancard, civière; sac.

Շալակեմ, եցի va. mettre sur le dos, charger; vn. mettre sur son dos, se charger.

Շալկոց, ի s. crochet.

Շականջեմ, եցի vn. dresser les oreilles, prêter les oreilles.

Շահ, ուց ou իցsm. gain, profit, intérêt; bénéfice, avantage, utilité; ի— ածել ou *շահու դնել, placer l'argent; իշահս հարկանիլ, շահու գիտ լինել՝ կրթիլ՝ մտանել, s'adonner au gain, être avide de gain; շահս առնել, danser; —բերել, rapporter, produire, donner du profit; բառնալ զ— ուրուք, rogner les ongles à qn., diminuer son profit; ոչ առ ի— ինչ օգտի բարբառիմ, je parle sans intérêt; —ք օգտութեանց, utilités; ի— օգտի իւրեանց, pour leur profit, pour leur bien.

Շահաբեր a. qui procure du gain, lucratif, utile.

Շահադէտ s. spéculateur.

Շահադիտեմ, եցի vn. spéculer.

Շահադիտութիւն s. spéculation.

Շահախնդիր a. intéressé, vénal.

Շահական, Շահականացու a. lucratif, utile.

Շահակից s. associé de gain.

Շահապ, Շահապետ, ացս. maire, gouverneur, seigneur, chef; — անտառաց, sylvain; — դաշտաց, dryade.

Շահասէր a. qui aime le gain, avide de gain, intéressé, vénal.

Շահասիրութիւն s. amour du gain, intérêt, vénalité, cupidité.

Շահասպրամ, ի sm. bot. basilic.

Շահաստան, ի s. ville capitale, commerçante.

Շահավաճառ, ացs. commerce, trafic, négoce; négociant, commerçant.

Շահավաճառութիւն s. commerce, négoce, trafic.

Շահատակ V. Նահատակ.

Շահատակեմ, եցի. Շահատակիմ, կեցայ vn. assaillir, attaquer valeureusement, s'élancer intrépidement sur, braver.

Շահատակիւն, Շահատակութիւն s. attaque, assaut; expédition, conquête, haut fait, exploit, valeur, succès, victoire.

Շահարար V. Շահաւոր.

Շահարունի, նուոյ s. sylvain.

Շահաւետիմ V. Շահիմ.

Շահաւէտ, ետաց. Շահաւոր, ացa. lucratif, avantageux, intéressant, favorable.

Շահաւորիմ V. Շահաւետիմ

Շահաւորութիւն s. profit, gain, avantage.

Շահեկան, Շահեկանացու V. Շահական.

Շահեկանութիւն V. Շայեկանութիւն.

Շահեստ, ից V. Շահ.

Շահեցուցանեմ, ուցի va. faire gagner ou profiter; placer de l'argent.

Շահէն, ենի s. épervier.

Շահիմ, հեցայ vn. gagner, profiter de, s'acquérir, tirer profit ou parti de, trouver son compte, remporter; — զկեանս անձին, gagner sa vie; — զմահ, échapper à la mort, l'échapper belle; բազումս —, gagner beaucoup, gros; չիք ինչ շահելոյ, il n'y a rien à gagner.

Շահոբրամ s. bot. giroflée.

Շաղ V. Յօղ.

Շաղախ, ոյ s. ciment, mortier; a. barbouillé, souillé.

Շաղախեմ, եցի va. cimenter; barbouiller, souiller, contaminer, salir; —իմ vn. se barbouiller, se souiller, s'imprégner ou s'imbiber de.

Շաղախումն s. contamination, souillure.

Շաղակրատ, աց sm. charlatan.

Շաղակրատանք, նաց sm. charlatanerie.

Շաղակրատեմ, եցի vn. charlataner, faire du charlatanisme.

Շաղակրատութիւն s. charlatanisme.

Շաղաղեմ, եցի va. bégayer.

Շաղամաճ, ի s. fil; ficelle.

Շաղաշարութիւն s. entrelacement.

Շաղաշոյտ, Շաղաշուտ a. chenapan, faquin, ganache, goujat, gamin, effronté.

Շաղաշտութիւն s. faquinerie, gaminerie, effronterie.

Շաղապ V. Շաղափ.

Շաղապատ a. entortillé, entrelacé.

Շաղապատեմ, եցի va. entortiller, entrelacer, impliquer; —իմ vn. s'entortiller, s'entrelacer.

Շաղաւաշուրիկն, շրթանց a. trompeur, rusé; bavard, hâbleur, flatteur.

Շաղափ s. tarière, foret.

Շաղափիկ s. vrille.

Շաղգամ V. Շողգամ.

Շաղեմ, եցի va. envelopper, impliquer, engager dans, enlacer; pétrir; détremper, délayer, mouiller; barbouiller, souiller.

Շաղիղ, ղղոյ s. charogne, cadavre.

Շաղկապ, աց s. jonction, lien; gram. conjonction.

Շաղկապեմ, եցի va. attacher ensemble, conjoindre.

Շաղկապումն s. jonction, enchaînement.

Շաղղակեր, աց a. carnivore, carnassier.

Շաղղակերութիւն s. action de manger des charognes, de la viande.

Շաղղայեղց a. corpulent, gros et gras.

Շաղփաբանութիւն V. Շաղփաղիանք.

Շաղփաղիկ, ից a. hâbleur, jaseur, babillard, caqueteur,

discoureur, brailleur, bavard, cancanier.

Շաղփաղփանք, նաց s. hâblerie, bavardage, babil, babillage, caquet, caqueterie. jaserie, cancan; rêverie, délire, niaiseries, balivernes.

Շաղփաղփեմ, եցի vn. habler, bavarder, babiller, jaboter, jaser, caqueter, faire des cancans; dire des niaiseries, des balivernes, parler à tort et à travers.

Շաղփաղփուքիւն V. Շաղփաղփանք.

Շամանդաղ, աց, ից sm. brouillard, obscurité.

Շամբ, ից s. cannaie.

Շամբակ, ի s. petite cannaie.

Շամբաբար adv. follement.

Շամբական V. Շամբուղ.

Շամբանք V. Շամբուքիւն.

Շամբիմ, չեցայ vn. être ou devenir fou, furieux, passionné; fig. être agité de violents transports, être fou d'amour, aimer à la folie, éperdument, être transporté d'une grande passion, s'affoler; — իկանայս, courtiser les femmes.

Շամբուքիւն s. folie, fureur, manie; fig. fureur, passion violente, amour, transport, galanterie: débauche.

Շամբուղ adj. fou, furieux; fig. fou, transporté, maniaque, passionné, amoureux, galant.

Շամբուտ adj. plein de roseaux; s. cannaie.

Շամշիմ V. Շամբշիմ.

Շամշտուքիւն s. tétrarchie.

Շամփիտ. Շամփտացի, ցւոյ s. Samaritain.

Շամփուր, փրոյ s. broche; ի— դարկանեմ V. Շափրեմ.

Շամփրակ, ի sm. diadème, couronne.

Շամփրեմ, եցի va. embrocher, mettre à la broche; embrocher, percer, transpercer.

Շայեկան, etc. V. Շաիեկան.

Շանաբարոյ a. cynique.

Շանագլուխ, լխոյ, լխի adj. qui a une tête de chien; s. tête de chien; zool. cynocéphalon, babouin.

Շանագգեաց a. cynique.

Շանակնճիճ adj. qui a un museau de chien.

Շանածուկն, ծկան s. requin, squale.

Շանաճանճ, ից s. tique.

Շանդ V. Շանճ.

Շանճ, ից sm. foudre, tonnerre; étincelle; fer rouge; lingot; —ս, արձակել, lancer la foudre; դրավառ՝ բոցավառ՝ կայծակնացայտ՝ դրաշունչ՝ սպառնալից՝ աիւաւոր —, la foudre ardente ou embrasée, enflammée, étincelante, fumante, menaçante, terrible.

Շանճակէզ առնեմ va. brûler par la foudre, foudroyer.

Շանճահար, ացա. foudroyé, adv. par un coup de tonnerre; — լինել, être foudroyé, frappé de la foudre; — առնել V. Շանճահարեմ.

Շանճահարեմ, եցի va. frapper de la foudre, foudroyer.

Շանճահարուքիւն sm. fou-

droiement, coup de tonnerre.

Շանթածիգ V. Շանթբռնկեց.

Շանթարգել sm. paratonnerre.

Շանթեքար, ի s. aérolithe.

Շանթբռնկեց a. foudroyant, fulminant; — բարկութիւն, foudre, tonnerre.

Շանթի V. Շանթ.

Շանթիչ V. Շանթբռնկեց.

Շանի s. nourriture de chien.

Շանսխուր s. prix d'un chien; salaire d'une prostituée.

Շանփին, նի s. excrément de chien.

Շաչեմ, եցի vn. claquer, craquer, craqueter, croquer, cliqueter; petiller, éclater, crépiter, bruire.

Շաչիւն, Շաչումն s. craquement, éclat, petillement, explosion, fracas; — զինուց, cliquetis, bruit des armes.

Շապիկ, պկաց s. chemise; — քահանայական, aube; — փոխել, changer de chemise.

Շառագոյն a. roux, rousseau.

Շառագունանք V. Շառագունիմ.

Շառագունացուցանեմ, Շառագունեցուցանեմ, ուցի va. faire rougir de honte, rendre confus, confondre.

Շառագունեմ, եցի. Շառագունիմ, նեցայ vn. rougir, rougir de honte, de pudeur.

Շառագունութիւն s. rouge, rougeur; fig. rouge, pudeur, honte.

Շառայլք V. Նշոյլ.

Շառաշիղ s. grand morceau de sel gemme; — սառի, glaçon, banc de glace.

Շառաչ V. Շաչիւն.

Շառաչեմ V. Շաչեմ.

Շառաչիւն, Շառաչուկ, Շառաչումն V. Շաչիւն.

Շառաւեղ, Շառաւիղ, ացս. rejeton, pousse, bourgeon, jet, surgeon, drageon; fig. rejeton, enfant, descendant; trait de lumière, rayon; — անուայ, rais; — օրհնութեան, germe béni; — դառնութեան, rejeton maudit.

Շառաւիղեմ, եցի va. pousser, rejeter, produire des bourgeons, germer, drageonner.

Շառաւն, ւոյ s. chameau.

Շառափնատ V. Կառափնատ.

Շատ, իցa. beaucoup de, plusieurs, un grand nombre de, nombreux, copieux, considérable, en grande quantité; adv. beaucoup, longtemps; assez, suffisamment; — ասել, être content; — է, c'est assez, assez, cela suffit; — է այդ, cela suffit, c'est bon; — է զի' il suffit que, pourvu que; — իսկ, suffisamment; փոքր իշատէ, un peu, en partie; plus ou moins; — կամ սակաւ, plus ou moins; շատք յայնցանէ, la plupart d'eux; — համարիլ, se contenter de.

Շատաբանութիւն s. parlage, verbiage, loquacité, verbosité.

Շատախօս, աց a. qui parle beaucoup, bavard, grand par-

leur, babillard, jaseur, moulin à paroles; լինել V. Շատախօսեմ.

Շատախօսութիւն s. bavardage, jaserie, verbiage, verbosité, babil, loquacité.

Շատակեաց V. Երկարակեաց.

Շատակեր, աց a. qui mange beaucoup, grand mangeur, glouton, vorace.

Շատակերութիւն V. Շատակերութիւն.

Շատահանճար adj. qui a beaucoup de talent, très-intelligent.

Շատահմտութիւն s. grande érudition, grande expérience.

Շատանամ, ացայ vn. se contenter de; suffire; se multiplier, s'augmenter; — սակաւուք՝ փոքու, se contenter de peu.

Շատաշուրջ, Շատաշրջիկ a. s. rôdeur, flâneur; — լինել, rôder, flâner.

Շատաշրջութիւն s. flânerie.

Շատաջուր adj. qui a beaucoup d'eau, abondant en eau.

Շատացուցանեմ, ուցի va. augmenter, multiplier.

Շատերդումն adj. qui fait beaucoup de serments, jureur.

Շատիմ V. Շատանամ.

Շատխօս V. Շատախօս.

Շատխօսեմ, եցի vn. parler beaucoup, bavarder, jaser, babiller, caqueter.

Շատխօսութիւն V. Շատախօսութիւն.

Շատկերութիւն s. voracité, gloutonnerie.

*Շատնամ, ցայ vn. se multiplier, s'augmenter.

Շատութիւն s. grande quantité, grand nombre, abondance, multitude.

Շատրուան, ացս sm. tente, pavillon, marquise; jet d'eau.

*Շատցնեմ V. Շատացուցանեմ.

*Շատուոր a. nombreux.

Շար, իցս s. fil, file, enfilade, série, suite, rangée, rang, ordre, chaîne; composition; siècle époque; crêpe; իշարի արկանել, enfiler, ranger; իշարի իարկանել, enregistrer.

Շաքար, ոյ, ի s. sirop.

Շաքարանեմ, եցի vn. faire un syllogisme.

Շաքարանութիւն s. syllogisme.

Շարագիր, գրաց s. écrivain, rédacteur, auteur; lettre, caractère; V. Շարագրած.

Շարագոյր, գուրի s. couverture; — գրոց, la — d'un livre.

Շարագրած, ի s. composition; rédaction; œuvre, ouvrage, écrit, traité.

Շարագրեմ, եցի va. composer, rédiger, écrire.

Շարագրութիւն V. Շարագրած.

Շարադասեմ, եցի va. ranger ensemble, coordonner, ranger, arranger, disposer.

Շարադասութիւն s. ordre, disposition, arrangement; syntaxe.

Շարադրեմ, եցի va. mettre

ensemble, en ordre, rassembler, réunir, arranger, combiner, former ; V. Շարագրեմ.

Շարադրութիւն s. rapprochement, combinaison, arrangement, disposition ; V. Շարագրած.

Շարախառնեմ, եցի va. mêler ensemble, entremêler, combiner.

Շարախառնութիւն s. combinaison, mélange.

Շարած V. Շարագրած.

Շարական, ացս sm. hymne, cantique ; livre des hymnes.

Շարականգեմ V. Շարադասեմ.

Շարամանեմ, եցի va. entrelacer, enlacer, unir.

Շարամանութիւն s. entrelacement.

Շարայարեմ, եցի va. continuer, joindre.

Շարայարութիւն s. continuation, suite.

Շարաւ, ոյ sm. pus, sanie ; puanteur, mauvaise odeur.

Շարաւահոտ a. puant ; — արիւն, sang corrompu.

Շարաւահոտութիւն s. puanteur, mauvaise odeur.

Շարաւոտեալ a. puant, corrompu.

Շարեմ, եցի va. ranger, arranger ; — զնշանագիրս, composer ; — մարգարիտս, enfiler des perles.

Շարժ, ից sm. mouvement ; tremblement de terre.

Շարժաբանութիւն s. cinématique.

Շարժական a. mobile ; — կամուրջ, pont-levis.

Շարժականութիւն sm. mobilité.

Շարժահիմն a. remué par les fondements.

Շարժառիթ, Շարժարան V. Շարժիչ.

Շարժեմ, եցի va. remuer, mouvoir, mettre en mouvement ; agiter, ébranler ; — զամենայն քար, remuer ciel et terre ; — զգլուխ, branler, hocher, secouer la tête ; իգուն իկարեկցութիւն —, émouvoir la compassion ; — զսիրտ, émouvoir, toucher ; —իմ vn. se remuer, se mouvoir, remuer, s'émouvoir, s'ébranler, s'agiter ; se donner du mouvement.

Շարժիչ s. mobile, moteur.

Շարժիւն V. Շարժումն.

Շարժլեմ V. Շարժեմ.

Շարժող V. Շարժիչ.

Շարժողական a. mobile.

Շարժողութիւն s. mobilité.

Շարժուած, ոց sm. mouvement ; geste, action ; սաստիկ —, gesticulation ; —ս առնել իխօսելն, faire des gestes en parlant.

Շարժութիւն sm. mobilité ; motion.

Շարժումն sm. mouvement, motion, remuement, hochement ; commotion, agitation, impulsion ; geste ; tremblement de terre ; *շարժման մէջ լինել, être en mouvement.

Շարժուն a. mobile, agité ;

— իիողմոյ, agité par le vent.

Շարիաթ, ի, իւ s. usure.

Շարմաղ s. tamis de soie.

Շարմաղունալիւր V. Նաշիհ.

Շարունակ a. continu, continuel.

Շարունակաբար adv. continuellement.

Շարունակեմ V. Շարայարեմ.

Շարունակութիւն s. continuation, continuité.

Շաւաշարիւն V. Նուիճ.

Շաւառն sm. canne d'Inde, canne odorante.

Շաւիղ, ղաց sm. sentier, chemin; V. Ձեռք.

Շափիղայ, Շափիւղայ, ից s. saphir.

Շափիւղեայ a. de saphir.

Շաքար, ի, աւ s. sucre; — վանի, — candi.

Շաքարաբոյս, բուսոյ. Շաքարաբուղն եղէգն s. canne à sucre.

Շաքարագործ, աց s. confiseur.

Շաքարագործութիւն s. confiserie.

Շաքարանուշ sm. dragée; praline.

Շաքարավաճառ, աց s. marchand de sucre.

Շաքարեղէն s. bonbon.

Շաքարոջի s. rhum.

Շաքլեմ V. Շառաւիղեմ.

Շեղ a. oblique, de travers; առ ի—, de biais, en biais; obliquement, de travers.

Շեղանկիւն s. losange.

Շեղեմ, եցի va. courber, rendre oblique; faire dévier, détourner; —իմ vn. biaiser, pencher, se courber, déverser; fig. dévier, s'écarter, se détourner.

Շեղութիւն, Շեղումն sm. biais, obliquité, déviation; — աստեղաց, aberration des étoiles; — լուսոյ, déviation de la lumière.

Շեղջ, իցս V. Շեղջակոյտ; շեղջ շեղջ ou շեղջս շեղջս V. Շեղջաշեղջ adv.

Շեղջաբար adv. en tas, par tas.

Շեղջական a. cumulatif.

Շեղջակուտ, կուտի s. tas, amas, monceau, pile, cumul, accumulation, entassement.

Շեղջակուտեմ, եցի va. entasser, amonceler, mettre en tas, empiler, accumuler, amasser, cumuler.

Շեղջաշեղջ a. entassé, amoncelé, accumulé; adv. en tas, en monceau; cumulativement, par accumulation.

Շեղջեմ V. Շեղջակուտեմ.

Շեղտամեղս adj. efféminé, énervé.

Շեշտ, իցս s. accent, accent aigu; adv. V. Շեշտակի.

Շեշտակի adv. tout droit, directement; avec adresse.

Շեշտաւոր a. accentué.

Շեշտեմ, եցի va. accentuer; diriger, lancer.

Շեշտոյր a. qui a l'accent aigu sur la dernière syllabe; baryton.

Շեշտումն sm. action de se

terminer en pointe; ի— անկանիլ, se terminer ou aller en pointe.

Շեղ adj. escarpé, abrupt, անկանիլ ի—, tomber à la renverse.

Շեր s. storax.

Շերամ s. ver à soie.

Շերամաբանութիւն s. sériciculture.

Շերամաբոյծ, բուծի s. éducateur de vers à soie.

Շերամաբուծութիւն s. éducation des vers à soie.

Շերաս V. Շերամ.

Շերեփ, ոց adj. s. grande cuiller, cuiller à pot, à potage.

Շերտ, ից s. éclat, morceau de bois; bande, quartier, morceau; raie.

Շերտակոտոր առնեմ va. mettre en morceaux.

Շերտաւոր adj. muni d'un éclat de bois, d'un bâton; à raies, rayé; s. piquier.

Շերտեմ, եցի va. rayer.

Շեփոր, Շեփորայ V. Փող.

Շէկ, շիկաց a. fauve, roux, rougeâtre.

Շէն, շինից sm. hameau, village.

Շէն a. habité, peuplé; fertile; joyeux, heureux.

Շեր, շիրի sm. cantilène, chanson, air.

Շիքոց V. Շիճ.

Շիգղ, շգեղ s. agrafe, bouton; décoration.

Շիճ, շճից s. goutte, larme; շիճ շիճ, goutte à goutte.

Շիճոց V. Խայծոց

Շիլ, շլաց a. louche, bigle.

Շիկագոյն V. Շէկ.

Շիկաձան, ի s. potage aux lentilles.

Շիկակարմիր a. rougeâtre, écarlate.

Շիկափոկ adj. garni d'une sangle rougeâtre.

Շիկն V. Շիկակարմիր.

Շիկնիմ V. Շառագունիմ.

Շիղ, շղի sm. brin, fétu, écharde; petite branche.

Շիճ, շճի. Շիճուկ V. Շճուկ.

Շինած V. Շինուած.

Շինական, աց s. paysan, villageois; a. rustique, rustre, rustaud, grossier.

Շինականագոյնս adv. rustiquement, grossièrement.

Շինականութիւն s. paysannerie, rusticité, grossièreté· les paysans.

Շինականօրէն adv. à la paysanne.

Շինակեաց a. qui vit dans un village.

Շինամէջ, միջի s. le milieu, le centre d'un village, d'une ville.

Շինամուտ լինիմ vn. entrer, s'introduire dans un village, dans une ville.

Շինանիստ adj. habité, peuplé.

Շինավայրք s. terre habitée.

Շինարար, աց s. celui qui fait beaucoup de constructions, bâtisseur.

Շինաւան, աց s. la terre habitée, toute la terre, l'univers.

Շինեմ, եցի va. construire, bâtir; édifier; վերստին —, reconstruire, rebâtir.

Շինիչ a. édifiant, exemplaire.

***Շինծու** V. Կեղծ.

Շինող s. constructeur.

Շինողականն, Շինողութիւն s. l'art de bâtir.

Շինուած, ոց s. bâtiment, édifice; fig. édification; — մարդկեղէն, ouvrage humain.

Շինուածաձեւ a. en forme d'édifice.

Շինուածոյ, ից a. construit, artificiel.

Շինութիւն s. construction, bâtisse; édification; — աշխարհիկն, bien public.

Շինումն s. construction.

Շիշ, շշից s. bouteille; բանալ զ—, déboucher une bouteille.

Շիշք s. la nuque.

Շիջանիմ, ջայ, ջիր vn. s'éteindre; fig. s'éteindre, passer, cesser, s'apaiser; s'éteindre, mourir.

Շիջանուտ a. qui s'éteint.

Շիջեալփառ a. dont la gloire est éteinte, passée.

Շիջումն s. extinction.

Շիջուցանեմ, ուցի va. éteindre; fig. éteindre, apaiser, faire cesser, calmer, étouffer, amortir; éteindre, faire mourir; — զծարաւ, éteindre la soif.

Շիջուցիչ s. celui qui éteint.

***Շիտակ** V. Ուղիղ.

Շիրիմ, րմաց s. tombeau, monument; — հոյակապ, mausolée.

Շիւ s. marc de raisins.

Շիւղ V. Շիղ.

Շիփոր V. Շեփոր.

Շլագոյն adj. obscur, peu visible.

Շլամիտ a. aveugle d'esprit, non éclairé, imbécile, stupide, hébété, idiot.

Շլանամ, ացայ vn. avoir la vue faible, devenir louche, aveugle; avoir des éblouissements, s'éblouir, s'obscurcir; s'émousser.

Շլացութիւն s. aveuglement; éblouissement; հարկանել —ք, frapper d'aveuglement; հարկանել —ք զմիտս, éblouir l'esprit.

Շլացումն V. Շլացութիւն.

Շլացուցանեմ, ուցի va. aveugler; obscurcir, offusquer; émousser; — զաչս, éblouir les yeux.

Շլացուցիչ a. éblouissant.

Շլմորեցուցանեմ, ուցի va. faire soupçonner, laisser dans le doute, dans l'embarras.

Շլմորիմ, րեցայ vn. soupçonner, douter, être dans l'inquiétude, dans l'embarras.

Շլոռոս a. vert, de couleur verte.

Շլութիւն V. Շլացութիւն.

Շկաճ V. Շկաիճն.

Շկաիճեմ, եցի vn. siffler (en parlant d'une flèche, etc.); faire un bruit aigu; սուսերք շկաիճէին ընդ իրեարս շեշտակի, les glaives se croisaient.

Շկաֆիւն s. sifflement, bruit, cliquetis.

Շկնիմ, Թեցայ vn. faire parade ou étalage de, se vanter de.

Շկոնակ առնեմ va. bannir, exiler.

Շղաբեր a. qui porte une petite branche.

Շղագիր, գրոյ s. coulée.

Շղաշ, ից. Շղաշատեռ.

Շղարշ, ից s. gaze, crêpe.

Շղեայ, ից s. chaîne; chaîne, enchaînement, continuité; արկանել իշղեայս, mettre à la chaîne, aux fers, enchaîner; —ք գերուհեան, les chaînes, les fers de l'esclavage.

Շղեայագործ, ացս a. formé de chaînons, de mailles; sm. chaînetier.

Շղեայազերծ s. déchaîné.

Շղեայակապ a. attaché avec une chaîne, chargé de chaînes, enchaîné.

Շղեայանման a. qui a la forme de chaîne.

Շղեայատող a. formé de chaînons, enchaîné.

Շղեայեմ, եցի va. enchaîner.

Շղոմարար, Շղուարարոյ V. Շողոմարար.

Շղուական sm. babouche, escarpin.

Շղուրտաբարոյ V. Գազանաբարոյ.

Շնալից, Շնախառն, Շնային a. séreux.

Շնեմ, եցի vn. être plein de sérosité, se liquéfier.

Շնուկ s. sérosité; babeurre, petit-lait.

Շմբրոց s. sac.

Շմոր s. trouble.

Շմորեցուցանեմ, ուցի va. troubler, bouleverser.

Շմորիմ, եցայ vn. se troubler, se bouleverser.

Շնաբար adv. comme un chien.

Շնաբարոյ, ից a. cynique.

Շնաբերան adj. qui a une bouche de chien, cynique.

Շնագայլ, ոյ s. chacal.

Շնագլուխ V. Շանագլուխ.

Շնական a. canin; cynique.

Շնականութիւն s. cynisme.

Շնակերպ a. semblable à un chien.

Շնամ, ացայ, ացի vn. commettre un adultère.

Շնաստղ s. canicule.

Շնացող s. a. adultère.

Շնացողական a. adultérin.

Շնեմ, եցի va. flatter, aduler, flagorner.

Շնող s. flatteur, adulateur, flagorneur.

Շնիկ s. petit chien, toutou; canicule; — հրացանի, chien de fusil.

Շնխաղող, ոյ s. morelle.

Շնյարկ s. chenil, niche à chien.

Շնորդի, դւոյ a. bâtard; s. enfant naturel, fils adultérin.

Շնորհ, ի. Շնորհք, ից sm. grâce, la grâce divine; bonnes grâces, faveur, service; grâce, charme, beauté; grâce, actions de grâces, remercîment; grâce, pardon; grâce, don, concession; mérite; les Grâces; ի

շնորհս, առ. շնորհս, en faveur de, pour; իշնորհս երեսաց քոց, grâce à toi, en ta faveur, pour toi; ինորա շնորհս, շնորհս նմա առնելով, pour lui faire plaisir, pour le contenter; — ou շնորհս ունել, remercier, rendre grâce, savoir gré, témoigner sa reconnaissance; շնորհս գտանել, être ou entrer dans les bonnes grâces de qn., avoir ou mériter sa faveur, ses bonnes grâces, obtenir ses faveurs, lui plaire; շնորհս գտանել առաջի՝ առաջի աչաց ուրուք, trouver grâce devant qn., devant les yeux de qn., être en grâce auprès de lui; շնորհս առնել ումեք, faire grâce à qn., pardonner; մեռանել իշնորհս, mourir en état de grâce, en odeur de sainteté; շնորհիւ Տեառն, par la grâce de Dieu; — աքա, *— բրէ, de grâce, fais-moi le plaisir; *ծեզմէ — մի պիտի խնդրեմ, j'ai une grâce, une faveur à vous demander.

Շնորհաբաշխ, ից adj. qui distribue la grâce.

Շնորհաբաշխութիւն s. distribution de la grâce, don de la grâce, grâce.

Շնորհագիր a. écrit par la grâce divine.

Շնորհագիւտ a. qui a obtenu la grâce divine.

Շնորհագործ a. fait par la grâce.

Շնորհազարդ adj. orné de grâces, gracieux.

Շնորհալի, Շնորհալից adj. plein de grâce; gracieux, charmant, gentil, mignon.

Շնորհակալ a. qui remercie, qui rend grâce; obligé, redevable; — լինել ումեք, remercier, rendre grâce, savoir gré, bon gré à qn.

Շնորհակալիք V. Շնորհակալութիւն.

Շնորհակալու V. Շնորհակալ; — մտօք, avec reconnaissance.

Շնորհակալութիւն s. remercîment, actions de grâces.

Շնորհական a. de grâce.

Շնորհակարգութիւն s. m. grâce.

Շնորհակորոյս, րուսի adj. ingrat.

Շնորհահատոյց V. Շնորհակալ.

Շնորհածիր V. Շնորհատու.

Շնորհանորոգ a. renouvelé par la grâce.

Շնորհաշուք adj. gracieux, charmant.

Շնորհապատում a. raconté avec grâce.

Շնորհապարգեւ V. Շնորհատու.

Շնորհապարտ, ից a. obligé, bien obligé, redevable; obligeant; — կացուցանել զոք, obliger qn., lui donner des droits à sa reconnaissance; — գոհութիւն, reconnaissance; — գտանիլ ումեք, — զանձն դաւանել առ ոք, être l'obligé de qn., tenir qch. de lui, lui devoir, lui avoir de l'obliga-

tion ; — եմ բիւրուց խնամոցդ, je te dois mille soins.

Շնորհավաճառ a. s. simoniaque.

Շնորհավաճառութիւն s. simonie.

Շնորհաւորեմ, եցի va. rendre gracieux, donner de la grâce ; féliciter qn., lui faire des compliments.

Շնորհաւորութիւն s. félicitation, compliment.

Շնորհեմ, եցի va. donner en présent ou par faveur, faire présent de, accorder, gratifier, concéder ; faire grâce, pardonner, remettre ; chercher à plaire à qn., avoir pour lui certaines complaisances, lui faire plaisir ; դու ինձ շնորհեցեր կեանս, je te dois la vie ; չ—, ne pas accorder, refuser ; —իմ vn. être accordé, gratifié ; իքարուքենէ իմմէ շնորհին կեանք ձեր, vous devez votre vie à ma bonté.

Շնորհուքիւն sm. remercîment.

Շնորհուկք s. complaisance, flatterie ; առ շնորհուկս, pour plaire, de manière à plaire, par faveur, en faveur de ; շնորհուկս առնել ումեք, chercher à plaire à qn., avoir certaines complaisances pour lui, le flatter.

Շնութիւն s. adultère ; կին ըմբռնեալ իշնութեան, femme surprise en adultère.

Շնչաբեր a. respiratoire ; — երակ, artère.

Շնչաբերեմ V. Կենդանանամ.

Շնչակալ անօթ s. poumon.

Շնչական a. respiratoire ; V. Շնչաւոր.

Շնչակեաց a. qui vit par la respiration, qui respire.

Շնչակիր V. Շնչական.

Շնչակից a. qui respire ensemble ; fig. uni de sentiment, unanime.

Շնչաքան, ացի. Շնչամուտ, մտից s. soupirail, aspirail.

Շնչանամ, ացայ va. respirer, reprendre haleine, se ranimer.

Շնչառութիւն s. respiration.

Շնչասպառ adj. essoufflé, hors d'haleine, haletant ; adv. à perdre la respiration ; — առնել, essouffler, mettre hors d'haleine ; — լինել, être essoufflé, hors d'haleine ; — ընթանալ, courir à perte d'haleine.

Շնչասպառութիւն s. essoufflement.

Շնչարգել s. asthmatique.

Շնչարգելութիւն s. asthme.

Շնչացուցանեմ, ուցի va. faire respirer, animer.

Շնչաւոր a. qui respire, animal ; spirituel ; — գործի, instrument à vent.

Շնչաւորեմ V. Շնչացուցանեմ.

Շնչաւորութիւն s. action de respirer, respiration, animation, vitalité ; sensualité.

Շնչափող, ից, ոց s. trachée-artère ; poumon.

Շնչելի a. respirable.

Շնչելոյզ, ուզի a. pneumatique; — մեքենայ, machine —.

Շնչեմ, եցի va. respirer, prendre haleine; souffler, siffler; exhaler; inspirer; — զօդ, respirer l'air; շնչեաց հողմ աջողակ, il s'éleva un vent favorable.

Շնչերակ, ագ s. artère.

Շնչերակային a. artériel.

Շնչիւն s. souffle, sifflement.

Շնչուն sm. souffle, vent; sifflement; inspiration.

Շնջրի s. loutre.

Շնի s. les chiens.

Շնիին sm. excréments de chien.

Շնքաղց, ու s. faim canine, boulimie.

Շշնջեմ, եցի vn. chuchoter, dire tout bas, murmurer, marmotter.

Շշնջիւն, Շշնջումն s. chuchotement, chuchoterie, murmure; bruit; աղօտ —, bruit sourd.

Շշնջող s. chuchoteur.

Շշուկ s. bruit, tapage, tintamarre.

Շշունջ V. Շշնջիւն.

Շոգանամ, ացայ vn. s'évaporer, se vaporiser.

Շոգելից a. vaporeux.

Շոգեկառք, ռաց s. locomotive.

Շոգենաւ, աց s. bateau à vapeur, paquebot.

Շոգի, գւոյ s. vapeur, exhalaison; souffle.

Շոգիալից a. vaporeux.

Շոգիամէգ a. vaporeux, brumeux.

Շոգիացումն s. vaporisation, évaporation.

Շոգիացուցանեմ, ուցի va. vaporiser.

Շոգմոգ աց a. s. rapporteur, délateur, médisant.

Շոգմոգեմ, եցի va. rapporter, faire des rapports, médire.

Շոգմոգութիւն s. délation, rapport, médisance.

Շոգոլի, լւոյ sm. vapeur, exhalation.

Շոհ s. empois.

Շոհեմ, եցի va. empeser.

Շող, ոց, ից s. rayon, éclat, trait de lumière.

Շողազարդ V. Շղուլազարդ.

Շողակաթ, ի s. jet des rayons de lumière, éclat.

Շողամ, ացի vn. briller, rayonner, luire, reluire, flamboyer, scintiller, étinceler, resplendir, chatoyer.

Շողապէս adv. comme un trait de lumière.

Շողացուցանեմ, ուցի va. faire briller, faire reluire; enflammer, chauffer, rendre incandescent; brandir; սուր —, brandir l'épée.

Շողաւոր a. brillant, rayonnant, éclatant, scintillant, flamboyant, étincelant.

Շողգամ, ի s. navet.

Շողիք s. salive.

Շողշողեմ V. Շողամ.

Շողշողուն V. Շողաւոր.

Շողոմասէր a. qui aime la flatterie.

Շողմաբար, ած a. s. flatteur, adulateur, cajoleur.

Շողմեմ, եցի va. flatter, aduler, flagorner, cajoler.

Շողմուքիւն, Շողոմք sm. flatterie, adulation, flagornerie, cajolerie, encens.

Շողոքորթ V. Շողմաբար.

Շողոքորթեմ V. Շողոմեմ.

Շողոքորթուքիւն V. Շողոմուքիւն.

Շոճ, ի. Շոճի, ցւոյ s. pin.

Շոմին s. épinards.

*Շոյեմ, եցի va. choyer, caresser.

Շոյտ a. prompt, rapide, agile, leste, alerte, actif, expéditif; adv. promptement, lestement, d'une manière expéditive, vite.

Շոշականք s. ostentation, étalage; շոշականս առնել, se montrer avec faste et ostentation, faire de l'étalage.

Շոշակեմ V. Շոշականք.

*Շոշորդ V. Նշմարանք; a. timbré, toqué.

Շոպեմ, եցի va. enlever, dérober, ravir.

Շորթեմ, եցի va. s'arroger, usurper, empiéter, s'approprier, s'attribuer, ravir, détourner, dérober, enlever.

Շորիկ V. Շոգմոգ.

Շուայտ, Շուայտաբարոյ a. débauché, crapuleux, libertin.

Շուայտանամ V. Շուայտիմ.

Շուայտանք V. Շուայտուքիւն.

Շուայտասէր լինիմ vn. aimer la débauche, la crapule.

Շուայտիմ, եցայ vn. se livrer à la débauche, crapuler.

Շուայտոտ V. Շուայտ.

Շուայտուքիւն s. débauche, crapule, bacchanales, orgies.

Շուաբեալ a. étonné, surpris, embarrassé, dérouté.

Շուաբեցուցանեմ, ուցի va. étonner, étourdir, surprendre, dérouter, désorienter.

Շուաբիմ, եցայ vn. s'étonner, être surpris, dérouté, désorienté, embarrassé, être dans un extrême embarras.

*Շուաբուժն s. consternation, surprise, embarras.

Շուափեմ, եցի vn. se dépêcher, se hâter, s'empresser.

Շուափուքիւն sm. agilité, souplesse; empressement, hâte.

*Շուլուլ s. bâti.

*Շուլուլեմ, եցի va. bâtir.

Շուկայ, ից s. halle, bazar.

Շուն, շանց s. chien; adultère; astr. canicule; մատակ —, chienne; կատաղի —, chien enragé; — ֆաքէ՝ ղօղանջէ՝ կունչէ, le chien aboie, hurle.

Շունչ, շնչոյ s. souffle, haleine; respiration; esprit, âme; ց— վախճանին, jusqu'au dernier soupir; ցյետին — կենաց իմոց, jusqu'au dernier soupir de ma vie; է— վախճանին ֆասանել, être prêt à rendre le dernier soupir, au dernier moment de la vie; — առնուլ՝ կլանել, prendre ou reprendre haleine, respirer; — առնուլ լիաբերան, respirer à pleins poumons; ֆատանիլ շնչոյ,

*—ը կտրիլ, perdre haleine; ի— ղողմոց գեզածփեալ, flottant au gré du vent; իմի — կլանել, avaler d'un trait, d'un coup.

Շուշան, ացս. lis.

Շուշանագոյն, Շուշանապարդ a. semblable à des lis, décoré de fleurs de lis, fleurdelisé.

Շուշանահոտ adj. à odeur de lis.

Շուշանաձեւ adj. en forme de lis.

Շուշանանամ, ացայ vn. devenir comme un lis.

Շուշանափայլ a. éclatant comme un lis, orné de lis.

Շուշեմ, եցի vn. négliger.

Շուշմայ, իցս. sésame.

Շուշմիր s. cardamome.

Շուշփայ, իս. corporal.

Շուտաբան, Շուտախօս, իցa. qui parle vite.

Շուտանամ V. Երագեմ vn.

Շուտափոյթ V. Շոյտ.

Շուտով V. Փութով.

*Շուտուիլիւն V. Արագութիւն.

Շուրթն, շրթունք, շրթանցս. lèvre; bord, orifice; fig. langue; chir. lèvre.

Շուրջ adv. prép. autour de, tout autour, aux environs; de toutes parts; — ածել, conduire tout autour, faire tourner; promener, faire parcourir autour; — առնուլ, tourner; — գալ, se promener, parcourir, faire un tour, la ronde; — հայել, regarder autour; — պատել՝ պաշարել, entourer, environner, envelopper, cerner, investir.

Շուրջանակաւ a. circulaire, rond; adv. en cercle, en rond, circulairement; ելանելի —, escalier en limaçon.

Շուրջանակի adv. V. Շուրջ; d'alentour; à la ronde, en rond, en cercle, circulairement; a. ce qui est autour.

Շուրջառ, ացս. chasuble.

Շուք, շքոյ, շքի, շքով sm. éclat, splendeur, magnificence, pompe, gloire, honneur, considération, respect; ombre, ombrage; voile (pour la figure); — դնել, honorer, rendre ou faire honneur, respecter, considérer, traiter en, complimenter, courtiser; զաժենայն — եւ զպատիւ դնել ումեք, rendre à qn. tout honneur; զանձն ծանր եւ իշքի ունել, être sérieux, grave; — եւ ձեւք, cérémonies, étiquettes; *իւր շքէն վախնալ, avoir peur de son ombre.

Շչեմ, եցի vn. siffler.

Շչիւն s. sifflement.

Շչող a. sifflant; s. siffleur.

Շչումն s. sifflement.

Շպար, ացս. fard.

Շպարիմ, ըեցայ vn. se farder, se plâtrer; V. Սնգոյր.

Շպետ V. Հովիւ.

Շռայլ, իցadj. débauché, licencieux; prodigue, dépensier, panier percé; —ք s. débauche, licence.

Շռայլամիտ V. Շռայլ.

Շռայլիմ, լեցայ vn. se dé-

baucher, se livrer à la débauche, à la licence; prodiguer, donner avec profusion.

Շռայլութիւն s. débauche, déréglement, libertinage; prodigalité, profusion.

* Շռեմ V. Միզեմ.

Շռէզ s. asphodèle.

Շռինդ s. rumeur, bruit, éclat, retentissement; renommée; շռինդն աղաղակի նոցա, leurs cris; ի— աիեղ պատերազմի, par l'appareil frémissant ou au bruit terrible de la guerre; ի— համբաւոյն, au bruit de, à la nouvelle de.

Շռնչան, չանան, նունք sm. pirouette, sabot, toupie.

Շտապ, ի, աւ, իս. hâte, diligence, empressement, promptitude; առանց շտապոյ, sans empressement; — տագնապի, très-grande hâte, précipitation; contrainte, obligation impérieuse; — հաստուցանել, — տագնապի իվերայ հաստուցանել, presser fort, forcer, réduire à l'extrémité; շտապաւ, à la hâte, avec diligence; — տագնապաւ, en toute hâte, précipitamment.

Շտապանամ V. Շտապիմ.

Շտապեմ, եցի. Շտապեցուցանեմ, ուցի va. hâter, presser, précipiter.

Շտապիմ, պեցայ vn. se hâter, se presser, s'empresser, se précipiter.

Շտեմարան, աց s. magasin, grenier, décharge; dépense, cellier; cave.

Շտեմարանալից a. qui remplit les magasins; rempli dans les magasins.

Շտեմարանապետ, աց sm. magasinier; sommelier.

Շտեմարանեմ, եցի va. emmagasiner, mettre en magasin; renfermer, serrer, conserver, amasser.

Շտոգանեմ V. Շփոթեմ.

Շրթնական a. labial.

Շրշիւն s. murmure, bruissement du feuillage.

Շրշնչեմ V. Շշնչեմ.

Շրռչակ, Շրռչակ, աց sm. muserolle, serre-nez.

Շռւանդ sm. rafle, râpe (grappe sans grains).

Շրջաբան a. qui parle par périphrases.

Շրջաբանեմ, եցի va. parler par périphrases, périphraser.

Շրջաբանութիւն sm. périphrase, circonlocution.

Շրջաբերական, աց a. s. encyclique, circulaire.

Շրջաբերիմ, բեցայ vn. être emporté alentour, tourner en cercle, parcourir.

Շրջաբերութիւն sm. tour, circonvolution.

Շրջաբնակ, աց a. s. qui habite autour, aux environs, circonvoisin, voisin.

Շրջագայ, ից a. qui va tout autour, ambulant, rôdeur; s. tour, circonvolution.

Շրջագայիմ, յեցայ vn. faire un tour, se promener, rôder; tourner alentour, faire le tour de, parcourir circuler.

Շրջագայութիւն s. tour, circulation, promenade; tour, rotation, révolution.

Շրջագնաց s. rôdeur.

Շրջազգեստ, ուց s. robe.

Շրջակայ, ից a. qui reste autour, circonvoisin; —ք, les environs.

Շրջական a. tournant, changeant; s. changement.

Շրջակտուր առնեմ va. couper alentour, rogner, mutiler, tronquer.

Շրջահայեաց a. circonspect.

Շրջահայեցութիւն sm. circonspection.

Շրջահմայ s. gyromancien.

Շրջահմայութիւն sm. gyromancie.

Շրջան, ացս. tour, tournée, circuit, révolution, circonvolution, conversion, circulation; cours, période, cycle, cercle; tournoiement, tournant; sinuosité; — զօրաց, évolution; — առնուլ, tourner, faire un tour, tournoyer, circuler.

Շրջանակ, ացs. cercle, cerceau; bordure, contour; cadre, encadrement; châssis; monture; tour, circuit; arrondissement, cercle; astr. cycle; —աւ, en cercle, en ronde; — կենդանական, zodiaque; բեւեռային —, cercle polaire.

Շրջանակագործ, ացs. encadreur.

Շրջանակեայ a. garni d'un cercle, d'un cadre.

Շրջանակեմ, եցի va. faire tourner en cercle, rouler; encadrer; —իմ vn. tourner en cercle, tourner, se rouler.

Շրջանակումն s. encadrement.

Շրջաչափութիւն, Շրջաչափումն s. périmètre, contour.

Շրջանաւոր a. périodique.

Շրջապատ, իցa. qui entoure, ambiant; s. tour, pourtour; contour, enceinte, ceinture; périphérie.

Շրջապատեմ, եցի va. entourer, environner, envelopper, ceindre; vn. faire le tour, parcourir.

Շրջապարիսպ, բսպի s. fortification, enceinte.

Շրջառական a. circulant; — գլուխ, capital —.

Շրջասացութիւն V. Շրջաբանութիւն.

Շրջաստուերք, բաց s. périsciens.

Շրջատեսարան, ացs. amphithéâtre.

Շրջափակ a. fermé tout autour, enfermé, cerné; s. clôture, enclos, enceinte.

Շրջափակեմ, եցի va. fermer tout autour, enfermer de toutes parts, envelopper, cerner.

Շրջեմ, եցի va. retourner sens dessus dessous, tourner, faire chavirer, renverser, culbuter; convertir, changer, transmuer; — զմիտս, se raviser, changer d'avis, tourner casaque; —զմիտս՝ իմոց՝ իխորհրդոց, faire changer d'avis, de résolution, dissuader, fléchir; իբաց —, détourner.

Շրջեցուցանեմ, ուցի va. promener, faire promener; tourner, faire tourner.

Շրջիմ, ջեցայ vn. se promener, parcourir, marcher; se tourner, se retourner, changer, se convertir; se renverser, chavirer; — իմտաց՝ իխորհըրդոց, se raviser, changer d'avis, tourner casaque; V. Գոյն.

Շրջմոլիկ a. errant, vagabond; — հուր, feu follet.

Շրջշրջեմ, եցի va. tournoyer; changer; promener; —իմ vn. tournoyer, pirouetter, se tourner, se retourner, s'agiter; se promener.

Շրջշրջումն s. tournoiement, retour, vicissitude.

Շրջշրջուն a. qui tourne dans tous les sens, tournoyant.

Շրջող s. promeneur, vagabond.

Շրջուած, ոց s. retour, changement; tour, circuit.

Շրջումն s. action de tourner, tour, circuit; renversement; changement.

Շրջուն a. renversé, tourné.

Շրտնում, շրտեայ, շրտուցեալ vn. prendre de l'ombrage, s'effaroucher; s'éblouir, être ébloui.

Շրտումն s. frayeur, éloignement; éblouissement.

Շրտուցանեմ, ուցի va. effaroucher, effrayer; éblouir.

Շփանամ V. Խենեշանամ.

Շփացուիչն V. Խենեշուիչն.

Շփեմ, եցի va. frotter; frictionner; fig. imputer, attribuer, accuser; — ընդ ափ, froisser dans la main.

Շփշփեմ, եցի va. frotter fortement ou souvent, froisser.

Շփոթ, ից a. confus, confondu, compliqué, indistinct, troublé, dérangé; s.V. Շփոթուիչն; աղմուկ շփոթի յարուցանել, faire du tintamarre, du tapage; V. Աղմուկ; շփոթս յուզել՝ յարուցանել, exciter des troubles, des séditions.

Շփոթական V. Շփոթ a.

Շփոթանք V. Շփոթուիչն.

Շփոթեալ a. confus, embarrassé, désorienté; — ես, tu as l'air agité, troublé ou ébouriffé.

Շփոթեմ, եցի va. confondre, brouiller, embrouiller, compliquer; troubler, mettre en désordre, remplir de trouble, bouleverser, déranger, déconcerter, embarrasser, désorienter; —իմ vn. être confondu, se brouiller, s'embrouiller, se compliquer; se troubler, se bouleverser.

Շփոթուիչն, Շփոթումն s. confusion; trouble, désordre, embarras, tumulte.

Շփող s. frotteur.

Շփումն s. frottement, frottage; friction.

Շքադիր, դրաց a. qui honore, qui rend honneur; —ք, cortége.

Շքալից a. honorable.

Շքամ, ացայ vn. trancher du grand, se vanter, se glorifier.

Շքեղ, ացi adj. magnifique, splendide, superbe, glorieux, élégant, majestueux, illustre, éclatant, fastueux, somptueux, pompeux, riche.

Շքեղաբար adv. magnifiquement, splendidement, d'une manière superbe, pompeusement, majestueusement, richement, avec luxe.

Շքեղազարդ a. richement orné, magnifiquement paré, magnifique, superbe.

Շքեղազարդեմ, եցի va. orner richement, magnifiquement parer.

Շքեղանամ, ացայ vn. devenir magnifique, illustre, s'embellir, se parer.

Շքեղաշուք V. Շքեղազարդ.

Շքեղապանծ a. majestueux, illustre.

Շքեղացուցանեմ, ուցի va. illustrer, rendre célèbre, décorer; embellir.

Շքեղաւոր V. Շքեղ.

Շքեղութիւն s. splendeur, magnificence, éclat, pompe, luxe, somptuosité, majesté, solennité; beauté, élégance.

Շքեմեմ, եցի. Շքեցուցանեմ, ուցի va. agiter, remuer, gargouiller.

Շքնիմ, Քեցայ vn. perdre toute pudeur, se conduire avec impudence.

Շօթ, ից s. brioche.

Շօշափական a. tangentiel; — կողմնացոյց, boussole à tangente.

Շօշափելի adj. palpable, tactile.

Շօշափելիք, լեաց sm. tact, toucher.

Շօշափեմ, եցի va. palper, tâter, toucher, manier; frôler.

Շօշափող s. tangente.

Շօշափումն sm. attouchement, maniement, contact; frôlement.

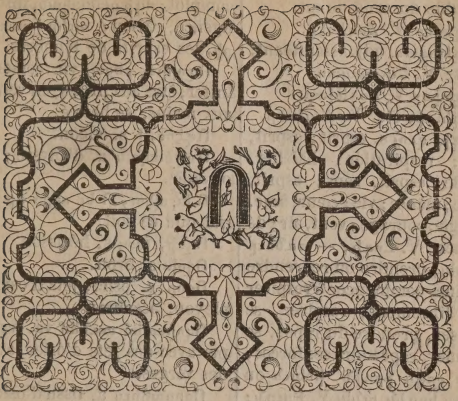

Ո (ouô) s. vingt-quatrième lettre de l'alphabet et sixième des voyelles ; six cents, six-centième.

Ո, որը, ում pron. relat. qui, lequel, laquelle.

Ո՞ qui ? դու ո՞ ես, qui es-tu ? ո՞ խնդրէք, qui cherchez-vous ? ո՞վը ես, à qui es-tu ? ո՞ւմ ասացեր, à qui as-tu dit ?

Ո՛, ո՛ո՛ interj. oh ! ah !

Ո՞ ոք, ո՞վը ուրուբ qui ? ո՞ոք իմարդկանէ, qui est l'homme, qui ? ո՛ ոք եւ իցէ, qui que ce soit.

Ոբողոս s. obole.

Ոգեթափ լինիմ vn. être exténué, épuisé, s'épuiser.

Ոգելից a. spiritueux.

Ոգեխառնիմ, եցայ vn. être uni d'âme, s'attacher.

Ոգեխառնութիւն s. union d'âme, grand attachement.

Ոգեկան a. spirituel.

Ոգեկիր V. Հոգեկիր.

Ոգեկորճան adj. qui ruine l'âme, l'esprit ; ruiné spirituellement, découragé, désespéré, abattu.

Ոգեկորոյս V. Հոգեկորոյս.

Ոգեպարարտ a. retentissant, sonore.

Ոգեմ, եցի vn. dire, prononcer, proférer ; chanter.

Ոգեշունչ V. Հոգեշունչ.

Ոգեպահ adj. qui conserve la vie.

Ոգեպարտ լինիմ vn. être coupable du sang de qn.

Ոգեսէր V. Ոգեսէր.

Ոգեսպառ adj. assommant, tuant; V. Շնչասպառ.

Ոգեվար V. Ոգեվար.

Ոգեւոր, etc. V. Ոգեւոր.

Ոգի, գոյ s. esprit; esprit, âme; respiration, haleine, souffle; esprit, sens; esprit, génie; mânes; vie; cœur; âme, énergie, courage; vent, air; dé à jouer; V. Հոգի; — առնուլ՝ կլանել, prendre ou reprendre haleine, commencer à respirer plus librement, respirer, se reposer, prendre du repos, se ranimer, reprendre ses forces; դնել զոգի իբրևի՝ իձեռն ou զոգին իբրևի ունել V. Բուռն; Քաշել զոգի ուրուք, tenir qn. en suspens; յոգիս ապաստան լինել, յոգւոցն պարզել ապաստան լինել՝ կալ, être à l'agonie, être réduit à la dernière extrémité, être mourant; յոգիս ապաստան առնել, réduire à l'extrémité, épuiser; Ջարկանել յոգի, blesser, piquer au vif, au cœur, tuer; յոգւոց ելանել՝ հանել, pousser des soupirs, laisser échapper un soupir, soupirer, gémir; յոգւոցն ցամաքել, mourir; ոգւով երգել, chanter avec âme; ոգւով չափ, de toute son âme, de cœur, de tout son cœur; ոգւով չափ սիրել, aimer comme son âme, éperdument; արձակել՝ հանել՝ փչել զոգի, rendre l'âme, l'esprit, expirer; ոգին էր դաւոյն, il était l'âme du complot; ոգի բանական, intelligence, raison; ոգիք խաւարի, les esprits de ténèbres.

Ոգորիմ, րեցայ vn. cosser; lutter, être aux prises, en venir aux mains, se battre.

Ոդէոն, ի s. odéon.

Ոդիսական a. d'Ulysse; s. odyssée.

Ո եւ պէտ, Ո եւ պէտ որ a. qui que ce soit.

Ոզնի, նւոյ s. hérisson.

Ոզոխ s. brou.

Ոզոր s. osier, jets d'osier, pleyon, accolure.

Ոզորաճեճ առնեմ va. frapper avec des jets d'osier, avec des verges.

Ոզորաֆիւս a. tissu d'osier.

Ոզորի s. osier (arbre).

Ոլոն, ան, անք s. pois, pois chiche; grain; globule; ոլոն ոլոն, goutte à goutte.

Ոլոնաձեւ a. en forme de pois, sphérique, rond.

Ոլոնանամ, ացայ vn. s'arrondir.

Ոլոր, ից sm. tortillement, contorsion, ton, tension; contention, effort, intensité, force; tresse; —ք բարեկամութեան, les nœuds de l'amitié.

Ոլորակ s. accent tonique; flexion de voix, accent.

Ոլորան V. Մամուլ.

Ոլորեալ a. tors, tortillé.

Ոլորեմ, եցի va. tordre, tortiller, cordeler, cordonner, tresser; fig. tramer, ourdir.

Ոլորումն V. Ոլոր.

Ոլորտածեւ a. spiral.

Ոլորտանամ, ացայ vn. être circonscrit, limité, se borner.

Ոլորտապտոյտ a. sinueux, de mille détours.

Ոլորտացուցանեմ, ուցի va. circonscrire, borner, limiter.

Ոլորտք s. bornes, limites, extrémités, fin, terme; circuit, tour, circonvolution; — երկրի, l'univers; — երկնից, les espaces des airs; ընդ ոլորտս մտանել (Քռչնոց), faire des tours en voltigeant, voler en rond, faire la roue.

Ոլոք, ագ s. péroné.

Ոխ V. Ոխք.

Ոխանամ լինիմ vn. décharger sa rancune sur qn.

Ոխակալ, ագ a. qui garde rancune, rancunier; — լինել, garder rancune.

Ոխակալութիւն s. action de garder rancune, ressentiment, rancune.

Ոխամ, Ոխանամ, ացայ vn. avoir du ressentiment contre qn., garder rancune à qn., se ressentir de.

Ոխապահ V. Ոխակալ.

Ոխացուցանեմ, ուցի va. exciter la rancune, rendre rancunier.

Ոխերիմ, Ոխորիմ a. adversaire, ennemi, malveillant, cruel, acharné; — Քշնամի, ennemi déclaré ou mortel, grand ennemi.

Ոխութիւն V. Ոխք.

Ոխք, խից s. ressentiment, rancune; ոխս ունել ուժեք՝ընդ ուժեք, ոխս պահել ուժեք, avoir du ressentiment contre qn., garder rancune à qn. de qch., se ressentir de, en vouloir à qn.

Ո՛հ interj. oh! ah! ô!

Ո՛հ ո՛հ interj. oh! oh!

Ողբ, ոց sm. lamentation, plainte, plainte lugubre, complaintes, gémissements; ողբս առնուլ՝ յօբինել, զողբս ֆարկանել V. Ողբամ.

Ողբագին, Ողբալի, Ողբալից a. lamentable, déplorable, à plaindre, plaintif.

Ողբական a. plaintif.

Ողբակից adj. qui déplore avec un autre.

Ողբակցիմ, եցայ vn. déplorer, pleurer ensemble.

Ողբածայն a. plaintif; s. lamentation.

Ողբամ, ացի, ացայ vn. va. se lamenter, déplorer, pleurer.

Ողբերգակ, ագ a. qui chante d'une manière plaintive; sm. chanteur de complaintes; tragédien, auteur tragique.

Ողբերգական a. tragique.

Ողբերգեմ, եցի va. chanter d'une manière plaintive, d'un ton lamentable, déplorer.

Ողբերգութիւն sm. chant plaintif, complainte; tragédie.

Ողբերէն adv. d'une manière plaintive ou lamentable.

Ողբումն sm. lamentation, plainte.

* Ողիկ ողիկ գալ V. Ողոդանամ.

Ողիմպիադ V. Ողոմպիադ.

Ողիմպոս, ի s. Olympe.

Ողկոյզ, կուզաց, ոց s. grappe de raisin.

Ողկուզաբեր a. qui produit des grappes de raisin.

Ողկուզաբոյծ a. qui nourrit, produit des grappes de raisin.

Ողկուզազարդ adj. orné de grappes.

Ողկուզալից adj. plein de grappes.

Ողկուզուկ s. petite grappe de raisin ; bot. botrys.

Ողն, ղին, ղունք, ղանց sm. épine du dos ; dos ; moelle épinière ; յ— անկանել, se coucher, s'allonger ; fig. être indolent, négligent ; յողն երթալ, s'étirer, s'allonger ; յողն կալ, se redresser, être rebelle ; յողն ou — առնուլ, prendre haleine, respirer, se reposer.

Ողնաբեկ a. dont l'épine du dos est cassée.

Ողնայար, Ողնաշար, ի sm. vertèbre ; moelle épinière.

Ողնաւոր a. vertébré.

Ողնափայտ, ից s. carène, quille ; fig. navire.

Ողնդժնեայ a. obstiné, opiniâtre, dur.

Ողնուլար, ի s. croupière.

Ողող sm. inondation ; alluvion.

Ողողական a. d'alluvion.

Ողողանամ, ացայ vn. déplorer, fondre en larmes.

Ողողանեմ V. Ողողեմ.

Ողողանիմ vn. être inondé, baigné ; fig. fondre en larmes.

Ողողանք, նաց s. affusion.

Ողողեմ, եցի va. inonder, ruisseler, submerger ; laver, rincer.

Ողողիչ a. qui inonde

Ողողումն sm. inondation, submersion ; rinçure.

Ողոմպիադ, ացս sm. olympiade.

Ողոմպիական a. olympique.

Ողորդ a. droit.

Ողորկ, ից adj. poli, lisse, plan, uni, aplani ; fig. doux, affable ; adroit, artificieux ; élégant, poli ; —ք վարսից V. Խոպոպիք.

Ողորկաբանութիւն s. langage élégant, élégance d'expression.

Ողորկակեղև a. qui a l'écorce lisse.

Ողորկապատեան a. dont la coquille est lisse, mollusque.

Ողորկեմ, եցի va. lisser, polir, aplanir ; polir, adoucir ; repasser, satiner ; V. Շողոմեմ.

Ողորկիչ s. lisseur.

Ողորկութիւն s. lissure, polissure, le poli ; douceur ; mollesse, délicatesse

Ողորմ a. qui excite la pitié, misérable, pitoyable, piteux, malheureux, déplorable, funeste, triste ; touchant, attendrissant ; s. pitié, compassion ; — ou ողորմ ողորմ adv. d'une manière touchante ou attendrissante, à faire pitié ou compassion, pitoyablement, piteusement, misérablement ; avec compassion ; յաղերս եւ յողորմ խոնարհեցուցանել, exciter la compassion de qn., lui inspi-

rer de la pitié, l'exciter à la pitié, le toucher, l'attendrir, l'émouvoir; ողորմ խօսել, parler à faire pitié; անկցի ողորմ իմառաջիդո, ayez pitié de moi.

Ողորմաբար V. Ողորմ adv.

Ողորմագին V. Ողորմ a. adv.

Ողորմած, ացս a. miséricordieux, charitable.

Ողորմածութիւն s. miséricorde, charité; pitié, compassion; charité, don charitable, aumône; գործք —ո, œuvres de charité.

Ողորմանք V. Ողորմութիւն.

Ողորմելի a. misérable, malheureux, pitoyable, piteux, pauvre.

Ողորմիմ, մեցայ vn. s'apitoyer, avoir pitié ou compassion de, s'attendrir, être touché, compatir; ողորմիմ քեզ, j'ai pitié de toi.

Ողորմութիւն s. pitié, miséricorde; aumône, charité; — առնել՝ տալ, faire l'aumône, donner l'aumône.

Ողորմուկս արկանեմ va. inspirer de la pitié, exciter la compassion, attendrir, apitoyer, toucher.

Ողոյն s. auget.

Ողոք, ոյ a. suppliant, doux, insinuant, attrayant, persuasif; s. supplication, prière, instances; insinuation, persuasion; յ— ածել, persuader, attendrir; յ— անկանել, supplier, faire des instances auprès de qn., le prier instamment; ողոքով, avec douceur.

Ողոքական V. Ողոք a.

Ողոքանք, նաց s. supplication, prière, instances; douceurs, douces paroles, insinuation, persuasion, souplesse; caresse, cajolerie, adulation, flatterie.

Ողոքեմ, եցի va. supplier; persuader; adoucir, apaiser, calmer; toucher, attendrir; caresser, flatter.

Ողոքիչ s. suppliant; flatteur, insinuant.

Ողոքումն V. Ողոքանք.

Ողջ, ոց, ացս a. vif, vivant; sain, sauf; complet, intégral, entier; sans interruption; — եկիր, soyez le bienvenu; — եր ու լեր, portez-vous bien, salut, je vous salue, adieu; — երթ, allez en paix, adieu, au revoir; ողջն ողջն, tout vif, tout entier; — բովանդակ, tout entier.

Ողջաբանութիւն s. intégrité, l'ensemble d'un discours.

Ողջագուրանք, նաց s. baisers, embrassement.

Ողջագուրեմ, եցի va. prendre ou serrer dans ses bras, embrasser, baiser.

Ողջախոհ, ացս a. qui pense sainement; chaste, honnête; — միտք, bon sens, bonne foi.

Ողջախոհաբար adv. chastement, honnêtement.

Ողջախոհանամ, ացայ vn. avoir des sentiments sages, être dans son bon sens; être chaste.

Ողջախոհութիւն s. sagesse, bon sens; chasteté, honnêteté.

Ողջակէզ, կիզաց sm. holocauste, sacrifice.

Ողջակիզեմ, եցի va. faire un holocauste, offrir en holocauste.

Ողջահաւատ a. orthodoxe.

Ողջամբ adj. sain et sauf; heureusement; V. Ամբողջ; — դառնալ, retourner —; — հասանել, arriver —, à bon port; — եկիր, soyez le bienvenu.

Ողջամիտ, մտաց adj. sain d'esprit, qui a la raison saine, sensé, raisonnable; orthodoxe; — վարդապետութիւն, saine doctrine; — լինել, avoir l'esprit sain, être dans son bon sens.

Ողջանամ, ացայ vn. revenir à la santé, guérir, recouvrer la santé, se rétablir.

Ողջանդամ a. qui a tous ses membres, sain, sauf; adv. sain et sauf, tout entier.

Ողջացուցանեմ, ուցի va. rendre sain, bien portant, guérir; rendre entier, compléter.

Ողջացուցիչ V. Բուժիչ.

Ողջէգալ s. salutation, salut.

Ողջընծայ V. Ողջակէզ.

Ողջիկ V. Ամբողջ.

Ողջմտութիւն s. bon sens, saine raison, raisonnement, —ք, sainement, sensément.

Ողջոյն, ոյնի s. salut, salutation, compliment, amitiés; santé, état de santé; — տալ, saluer; հարցանել զողջունէ, saluer; հարցանել զողջունէ ուրուք, demander des nouvelles de qn.; — քեզ՝ ընդ քեզ, bonjour; ողջո՞յն իցէ քեզ, comment vous portez-vous? comment va la santé? եւ կարի իսկ —, fort bien; ողջո՞յն է քեզ. — է, tout va-t-il bien pour vous? très-bien; ողջո՞յն է, apportez-vous la paix, une bonne nouvelle? — ետու նմա մեծարանօք, je le saluai avec respect; — քեզ տունդ իմ սիրելի, adieu, chère maison; — հրաժարական, adieu, congé; տալ — հրաժարական, dire adieu, faire ses adieux, prendre congé.

Ողջոյն a. entier, total; adv. tout entier, en entier.

Ողջութիւն s. santé, bonne santé; —ք, sain et sauf, bien portant; en paix.

Ողջունաբեր a. qui apporte une salutation, une bonne nouvelle.

Ողջունագիր sm. lettre de compliments.

Ողջունալի, Ողջունական a. de salutation, de compliment.

Ողջունապատում a. qui raconte, qui donne de bonnes nouvelles.

Ողջունեմ, եցի va. saluer, faire des compliments.

Ոճ, ոյ, ով s. style; phrase; méthode, système; rang, ordre, manière, façon, forme; vie, conduite; dogme, doctrine; tige des graminées, queue; panier, corbeille; ոճով, méthodiquement, avec mé-

thode; distinctement, précisément, d'une manière suivie, en détail; convenablement, à propos; ոճով մանր ձայել, regarder avec attention, fixer; — լեզուաց, le génie des langues; նովին ոճով, de même style; մաքրել զոճ, épurer le style; յոճ եւ իկարգ մուծանել, réduire en méthode; պարզ՝ բարեխառն՝ գեղեցիկ՝ վայելուչ՝ վսեմ՝ գոճացի՝ ինշտ՝ քաղցր՝ երկայնաբան՝ անիաղթ՝ խիստ՝ կորովի՝ ծոյլ՝ տկար ոճ, style simple, tempéré, beau, élégant, sublime, gothique, coulant ou facile, doux, prolixe, rude, dur, nerveux, pâle, sans force.

Ոճիր sm. crime, attentat, méfait; — եղեռան, crime; — ք ապիրատութեան, excès; ածել յոճիրս, porter à des excès.

Ոճրագործ, ացս. scélérat.

Ոճրագործութիւն s. scélératesse, crime.

Ոմն, ուրումն, ումեմն, ոմանք, ոմանց pron. quelqu'un, certain, un; կին —, une femme; ոմանք ասեն այո, ոմանք ոչ, les uns disent oui, les autres non; զոմանս տեսի, j'en ai vu quelques-uns...

Ո՛չ interj. oh! ah! ouf!

Ոյժ, ուժոյ, ուժի sm. force, vigueur; effort; poids, importance; յուժի լինել, être dans sa vigueur, dans sa force, dans toute sa force; — տալ, donner de la force, favoriser, autoriser; faire effort, forcer; — առնուլ, prendre de la force, reprendre ses forces; նոր — առնուլ, prendre de nouvelles forces; անկանել յուժոյ, perdre ses forces, sentir ses forces s'affaiblir, s'épuiser, s'énerver.

Ոյծ a. froid; adv. à part.

Ոչ adv. non, ne, non pas, ne pas; ոչ ուտեմ, je ne mange pas; ինչ ոչ ունի, il n'a rien; ոչ մին եւ ոչ միւսն, ni l'un ni l'autre; ոչ գեղեցիկ է եւ ոչ տգեղ, il n'est ni beau ni laid; ոչ Տէր, non, Monsieur; ոչ եթէ, non que; ոչ երբեք, jamais; ոչ եւս, ne plus, ne pas encore; désormais; ոչ եւս ուտէ, il ne mange plus; ոչ եւս էր տեսեալ, il n'avait pas encore vu; ո՞չ իսկ, n'est-il pas vrai que? եւ ոչ իսկ մարդ է, il n'est pas même homme; ոչ ոք, aucun, personne, nul, pas un; ոչ ոք ասասցէ քեզ, personne ne te dira; ոչ ոք իձէնջ, aucun de vous; ո՞չ ապաքէն, non, ne pas; ո՞չ ապաքէն սիրեցի զքեզ, ne t'ai-je pas aimé? ոչ բնաւ, point, pas le moins du monde; V. Կամք, Միայն.

Ոչէ, էի. Ոչէը, էից s. rien, néant.

Ոչեւութիւն sm. néant; յ— դառնալ, se réduire au —.

Ոչինչ, ոչընչի s. rien, néant, nulle chose; a. pas un seul, pas un, nul, aucun; adv. point, nullement; յ— դարձուցանել, réduire à rien, anéantir; յ— ou առ — գրել՝ հաշարիլ,

compter ou considérer pour rien, ne tenir aucun compte, mépriser, braver; ստեղծել յոչնչէ, créer du néant; յոչնչէ յէնչ գալ, être tiré du néant; գրեթէ —, presque rien; — ինչ, nullement, aucunement, en aucune façon, pas le moins du monde; — ամենեւին, rien de rien; — հեռի իքէն, pas bien loin de toi.

Ոչխար, աց s. brebis; mouton; — մայէ՛ բառաչէ, — bêle.

Ոչխարաբոյծ s. éleveur de brebis, de moutons.

Ոչխարազգեստ a. vêtu de peau de mouton.

Ոչխարակ, աց s. jeune brebis ou mouton, agneau.

Ոչխարանման a. semblable à une brebis, à un mouton.

Ոչխարավաճառ, աց s. marchand de moutons.

Ոչխարենի, ենւոյ, ենեաց s. peau de mouton, mouton, bisquain; a. de mouton, de peau de mouton.

Ոչխարիկ V. Ոչխարակ.

Ոչնչանամ, ացայ vn. être réduit à néant, être anéanti.

Ոչնչացուցանեմ, ուցի va. réduire à néant, anéantir.

Ոչնչութիւն s. néant, nullité.

Ոպնիազ V. Եբենոս.

Ոջիլ, ջլոց, ջլաց s. pou, vermine; քաղել զոջիս, épouiller, chercher des poux.

Ոջլակեր, աց a. mangé par les poux; qui mange des poux.

Ոջլոտ a. pouilleux.

Ոռ, ի s. cul, fesse; croupion.

Ոռնակ s. hurleur, alouate.

Ոռնամ, ացի vn. hurler, pousser des hurlements.

Ոռոգ a. V. Առոյգ.

ՈռոգանամV. Առոյգանամ.

Ոռոգանեմ, Ոռոգեմ, եցի va. arroser, mouiller.

Ոռոգումն s. arrosement, irrigation.

Ոսբն, բան V. Ոսպն.

Ոսին a. atrophié, étiolé, grêle.

Ոսկեակ, եկաց sm. un peu d'or; mine d'or.

Ոսկեակն V. Ոսկերար.

Ոսկեբեր a. aurifère.

Ոսկեբերան, ի a. qui a une bouche d'or, chrysostome.

Ոսկեբեւեռ a. à clous d'or, enrichi ou garni de clous d'or.

Ոսկեբուղխ a. d'où il jaillit de l'or, qui produit de l'or.

Ոսկեգեղմն, ման s. toison d'or.

Ոսկեգիր a. écrit en caractères d'or.

Ոսկեգլուխ a. qui a une tête d'or.

Ոսկեգոյն a. de couleur d'or, jaune.

Ոսկեգործ, աց s. orfèvre; a. fait en or, fait d'or, travaillé en or.

Ոսկեգօտի a. qui a une ceinture d'or.

Ոսկեզարդ a. orné d'or.

Ոսկեզարդեմ, եցի va. orner avec de l'or.

Ոսկեզօդ a. attaché avec de l'or, enchâssé dans de l'or.

Ոսկեզօծ a. doré.

սկեզօճեմ, եցի va. dorer.

Ոսկեզօճիչ s. doreur.

Ոսկեզօճումն ou Ոսկեզօճուիւն s. dorure.

Ոսկեթել, ի a. garni, tressé de fil d'or, brodé d'or; s. fil d'or.

Ոսկեթեւ a. aux ailes d'or.

Ոսկեխնձոր a. qui porte des pommes d'or.

Ոսկեծաղիկ a. fleurs d'or, à fleurs jaunes comme de l'or; s. chrysanthème.

Ոսկեծոլի a. qui a des bras en or.

Ոսկեկազմ a. relié en or, doré sur tranche.

Ոսկեկար a. cousu de fil d'or.

Ոսկեկուռ a. d'or, plaqué en or; —ք, mine d'or.

Ոսկեհան, ագ sm. mineur, celui qui travaille aux mines d'or; —ք, mines d'or.

Ոսկեհանդերձ a. vêtu d'or, dont les vêtements sont d'or.

Ոսկեհանութիւն, Ոսկեհատ s. l'action de creuser la terre pour trouver de l'or.

Ոսկեհեր adj. aux cheveux d'or, aux cheveux blonds comme de l'or.

Ոսկեհիւս, Ոսկեհիւսազարդ a. tissu ou filé d'or, brodé en or, galonné d'or, qui a des fils d'or.

Ոսկեծեղուն a. dont le toit est en or ou doré.

Ոսկեծոյլ V. Ոսկիաձոյլ.

Ոսկեղէն, Ոսկեղինիկ adj. d'or, en or; — ղար, âge d'or.

Ոսկեճաճանչ a. aux rayons d'or, qui a l'éclat de l'or, éclatant d'or.

Ոսկեճամուկ a. brodé en or, couvert de dessins ou de broderies d'or, pointillé de taches d'or, soutaché en or.

Ոսկեման a. filé, tissu d'or.

Ոսկեմոլ a. qui a la passion de l'or.

Ոսկենկար a. peint en or.

Ոսկեպատուոյց V. Ոսկեզարդ.

Ոսկեպատեան a. dont la gaîne est en or.

Ոսկեպղինձ s. tombac.

Ոսկեպտուղ a. qui porte des fruits d'or ou de couleur d'or; s. fructidor.

Ոսկեջերմ s. thermidor.

Ոսկեսալարիկ a. aux feuilles d'or.

Ոսկեսանձ a. qui a une bride, un frein d'or, qui a des rênes d'or; s. rêne dorée.

Ոսկեսար adj. caparaçonné d'or.

Ոսկեսէր a. qui aime l'or.

Ոսկեսիրութիւն s. amour de l'or, des richesses.

Ոսկետուն adj. dont la queue est ornée d'or, de fil d'or.

Ոսկերիչ s. orfévre.

Ոսկերոտի V. Ոսկրոտի.

Ոսկերչութիւն s. orfévrerie.

Ոսկեփայլ a. resplendissant d'or, brillant d'or ou de l'éclat de l'or, qui a l'éclat de l'or.

Ոսկեփետուր a. qui a des plumes d'or.

Ոսկեփող s. trompette d'or.

Ոսկեփունջ s. bouquet d'or;

a. — ֆասկը՝ ֆունձք, épis dorés, moissons dorées.

Ոսկեքաղ a. qui recueille de l'or.

Ոսկեքանդակ adj. plaqué d'or, orné d'incrustations en or; ciselé en or.

Ոսկեքար, ի s. chrysolithe.

Ոսկեօղ a. garni d'anneaux d'or; qui a des boucles d'or.

Ոսկի, կւոյ s. or; or, pièce d'or; a. d'or; — եղէգն, lysimaque, nummulaire, herbe aux écus; իկշիռ ou ծանրութեամբ ոսկւոյ գնել՝ վաճառել, acheter, vendre au poids de l'or, son pesant d'or.

Ոսկիազէն s. armure d'or; a. qui porte une arme en or.

Ոսկիածին a. né de l'or; qui produit de l'or.

Ոսկիակազմ V. Ոսկեկազմ.

Ոսկիակալ a. qui a de l'or, qui porte de l'or.

Ոսկիակառք a. qui a un char d'or.

Ոսկիակիր a. qui porte de l'or.

Ոսկիակուռ V. Ոսկեկուռ.

Ոսկիածոյլ a. en or fondu; tout en or, d'or massif, massif en or.

Ոսկիամայր, մօր a. dont la mère est l'or, né de l'or.

Ոսկիայարկ V. Ոսկեյարկ.

Ոսկիապատ, ապ. Ոսկիապատակ a. couvert d'or, entouré d'or, doré.

Ոսկիգլխակ a. qui a une toison d'or.

Ոսկիկմբեայ, Ոսկիկմբէ a. bouclier dont la bosse est en or.

Ոսկիվարաւանդ V. Ոսկեսար.

Ոսկր, կեր, աց s. os; ֆանել զոսկերս, désosser; դողացուցանել զոսկերս, faire trembler ou frémir; * — կաշի դառնալ, n'avoir que la peau et les os, devenir très-maigre.

Ոսկրաբեկ a. qui casse les os; dont l'os est cassé.

Ոսկրաքանդ առնեմ va. disloquer, déboîter, luxer.

Ոսկրեղէն a. osseux.

Ոսկրկուլ sm. ornith. ossifrage, orfraie.

Ոսկրոտի sm. les os, ossements, carcasse.

Ոսկրուտ a. ossu.

Ոսնիմ, եցայ vn. s'atrophier, s'étioler, se rabougrir.

Ոսնութիւն s. atrophie.

Ոսոխ, ից s. opposé en justice, adversaire, ennemi, antagoniste; rival, concurrent.

Ոսոխասէր V. Հակառակասէր.

Ոսոխեմ, եցի. Ոսոխիմ, խեցայ vn. être en procès avec, plaider contre, accuser; rivaliser, être en lutte, en concurrence.

Ոսոխութիւն sm. inimitié; rivalité, concurrence.

Ոսպն, պան s. lentille; méd. lentilles.

Ոսպնաձաւ, ի s. potage aux lentilles.

Ոսպնաձեւ a. lentiforme, lenticulaire; — ապակի, lentille, verre lenticulaire.

Ոսպնեայ a. de lentilles.

Ոստ, ոց sm. branche, rameau; colline, hauteur, tertre; nœud (d'arbre).

Ոստաբեկ առնեմ va. rompre les branches.

Ոստախիտ a. branchu, rameux; noueux.

Ոստակոտոր լինիմ vn. avoir les branches cassées.

Ոստայն, ից s. tissu, toile; — սարդի, toile d'araignée.

Ոստայնանկ, աց sm. tisserand.

Ոստայնանկեմ, եցի va. tisser, fabriquer des étoffes.

Ոստայնանկութիւն s. tisseranderie, tissage; tapisserie.

Ոստան, ի sm. ville libre; chef-lieu, capitale; troupe royale.

Ոստանամ, ացայ vn. se ramifier.

Ոստանիկ a. de la famille royale, de cour; s. habitant de la capitale; noble, courtisan.

Ոստանիմ, տեայ vn. s'élancer, sauter de, sortir de, s'échapper; ոստեան սանձը ի ձեռացն, les rênes lui échappèrent des mains.

Ոստաբանց a. ébranché; — առնել, ébrancher, élaguer.

Ոստաբանցութիւն s. ébranchement.

Ոստիկան, աց s. gouverneur, préfet; inspecteur, commissaire; ministre.

Ոստիկանարան, աց s. ministère (hôtel, bureau).

Ոստիկանութիւն s. préfecture; inspection; ministère (emploi).

Ոստղ s. gluau, glu.

Ոստին a. sec, aride.

Ոստնական V. Ցամաքային.

Ոստնում, ոստնայ, տուցեալ vn. sauter, bondir, faire un saut, un bond, s'élancer, enjamber.

Ոստոստեմ, եցի vn. sautiller, gambader, bondir, folâtrer.

Ոստոստումն sm. sautillement.

Ոստումն sm. saut, bond; gambade.

Ոստուցանեմ, ուցի va. faire sauter.

Ոստչիմ, տեայ V. Ոստնում.

Ոստրէ, Ոստրէոս, Ոստրիք s. huître.

Ով pron. qui, celui qui, celle qui.

Ո՞վ, ո՞յր, որո՞վ pron. qui? quel? lequel? laquelle? ո՞վ իմէնջ, qui de nous, d'entre nous? գիտե՞ս ո՞վ է, sais-tu qui il est? ո՞վ է այրդ, quel est cet homme? ո՞վ ես դու, qui es-tu? ո՞յր է պատկերս, à qui est ce portrait? ո՞վ ոք, qui? յո՞վ adv. où? յո՞վ երթաս, où allez-vous?

Ո՛վ interj. ô! oh! ah! hélas! quoi! ո՛վ Աստուած իմ, ô mon Dieu! ո՛վ աղետիցս, quel malheur! que je suis malheureux! ո՛վ սքանչելեաց, quel miracle! ո՛վ մոլորութեանդ, quelle erreur est la vôtre! ո՛վ, զի՛րդ

վիճ է ազգասիրութիւն, que le patriotisme est noble!

Ովասիս, ի s. oasis.

Ովկիանոս, ի s. Océan.

Ովսաննայ, ից s. hosanna.

Ոտանաւոր adj. qui a des pieds, qui marche; rhythmique, mesuré; s. vers, poésie, rimes; յոտանաւոր adv. à pied; — յօրինել, faire des vers.

Ոտն, տին, տամբ, ոտք sm. pied; pied (d'une montagne); pied (mesure des vers); pied (mesure de longueur); յոտից ցգլուխ, յոտից մինչեւ ցգլուխ, des pieds à la tête, depuis la tête jusqu'aux pieds, de pied en cap; ոտն ոտն, ոտն առ ոտն, pied à pied, pas à pas; petit à petit; յոտս առ ոտս, aux pieds; auprès, chez; յոտն իմատին յառնել, se dresser sur le bout des pieds, se hausser ou marcher sur la pointe du pied, des pieds; անկանել յոտս ուրուք ou *մէկուն ոտքն իյնալ, se jeter, se prosterner ou tomber aux pieds, aux genoux de qn.; ոտն ջարկանել, առ ոտն ջարկանել՝ կոխել, ընդ ոտն ջարկանել, fouler aux pieds, mettre sous les pieds, mépriser; ոտն յոտանէ փոխել, faire un pas, marcher; զոտս ամբարձեալ փախչել, lâcher pied, filer; յոտն կալ, se tenir debout; se lever, se dresser, s'élever; կալ իվերայ ոտից, se tenir debout; յոտին կալ ou *ոտքի վերայ կենալ, se tenir sur ses pieds; se tenir debout, être sur pied; se soutenir, se maintenir, subsister; ոտն զոտամբ արկանել ou ոտք ոտքի վերայ դնել, mettre un pied sur l'autre; զոտսն ջարկանել առ բարկութեան, frapper du pied, piétiner de colère; ոտն ընդ ոտին, pied contre pied; յոտին ունել, tenir debout, soutenir; յոտն կանգնիլ, se lever, s'élever, se remuer; *ոտքի վերայ լինել, être sur pied; *մէկուն ոտքը սահեցնել, couper l'herbe sous les pieds de qn., le supplanter; *ոտքը կտրել, empêcher de venir, de fréquenter; *ոտքը դնել, mettre ses pieds; *բոբիկ ոտքով քալել, marcher pieds nus, nu-pieds; *ոտքով զարնել, donner un coup de pied; *ոտքի վերայ նկարել, peindre qn. en pied; բոլոր քաղաքն ոտք ելաւ, toute la ville est sur pied; փոքրիկ՝ մեծ՝ լայն՝ երկայն՝ ոտք, petit, grand, large, long, difforme pied.

Ոտնալուայ, ի s. lavement des pieds, pédiluve, bain de pieds; —ք, bain de pieds, baignoire.

Ոտնակաց, աց s. entraves; սընդել յոտնակապս, mettre des entraves, entraver.

Ոտնակապեմ, եցի va. entraver.

Ոտնակառեմ, եցի vn. s'arrêter, être embarrassé.

Ոտնակացութիւն s. action de rester debout.

Ոտնակոխք sm. action de

fouler sous les pieds; յոտնակոխս ընկենուլ, jeter sous les pieds.

Ոտնահար V. Ոտնիար.

Ոտնահարութիւն V. Ոտընհարութիւն.

Ոտնահետ, ից s. trace des pas, marque du pied.

Ոտնձայն, ից s. bruit des pieds; — անձրեւի, bruit de pluie.

Ոտնաման s. souliers.

Ոտնաչափ, ի s. pied (mesure).

Ոտնառ a. glissant.

Ոտնառնեմ, եցի vn. glisser, faire un faux pas, broncher.

Ոտնառուածիւն s. glissade, faux pas; méd. goutte.

Ոտնատեղիք, դեաց s. lieu pour placer les pieds, place des pieds.

Ոտնատրոփ a. qui frappe avec ses pieds; — լինել, frapper du pied.

Ոտնացաւութիւն s. goutte aux pieds.

Ոտնաւոր a. qui reste à pied; qui a des pieds.

Ոտնափոխ լինիմ vn. faire un pas, marcher.

Ոտնբեկ adj. qui a le pied cassé.

Ոտնիւթի adv. tout doucement en introduisant les pieds.

Ոտնկայ s. place du pied; a. qui reste debout, domestique; յոտնկայս, debout.

Ոտնկալ V. Ոտնակալ.

Ոտնկեցիք, ից s. l'action de rester debout; marchepied; բառնալ զոսոխն յոտնկեցից, enlever de terre son ennemi; անկանել յոտնկեցից իգետին, tomber étendu sur la terre; կործանել յոտնկեցից, renverser, ébranler.

Ոտնկոխ s. place pour poser les pieds.

Ոտնհար, աց a. qui se réjouit du mal d'autrui, malveillant; — լինել, se réjouir du mal d'autrui, aux dépens de, insulter, mépriser, prendre plaisir à se jouer de qn., être malveillant; donner des coups de pied; — լինել ՚ի չուառութեան ուրուք, insulter qn. dans son malheur.

Ոտնհարեմ V. Ոտնհար.

Ոտնհարութիւն s. malveillance, insulte; coup de pied.

Ոտնփոխ V. Ոտնափոխ.

Ոտնքայլեմ, եցի vn. faire un pas, marcher.

Ոտք V. Ոտն.

Որ, ոյ, ով pron. qui, quel, quelle, lequel, laquelle; lesquels, lesquelles; celui qui, ce qui, ce que; այրն որ գայ, l'homme qui vient; զոր դուգտեր, celui que tu as trouvé; եւ որ չար եւս է, որ չար քան զամենայն է, ce qui est le pire de tout; չգիտէ զոր գործէն, il ne sait ce qu'il fait; յորմէ, d'où; որ ինչ եւ իցէ, quoi qu'il en soit; որ եւ իցէ, qui que ce soit, quoi que ce soit; որ ինչ, ce qui, tout ce qui; որ միանգամ, որ օր, qui, quiconque, celui qui, celle que;

որք միանգամ, tous ceux qui.

Ո՞ր qui? lequel? laquelle; որո՞վ իշխանութեամբ, par quelle autorité? որո՞վ իւիք, par quoi? յո՞ր վայր, jusqu'où?

Որ conj. que; որ զի, afin que; puisque.

Որակ, ից s. qualité.

Որակական a. qualitatif.

Որականամ, ացայ vn. être qualifié, se qualifier.

Որակացուցանեմ, ուցի va. qualifier.

Որակութիւն s. qualité.

Որայ, ոյ sm. botte de blé, gerbe; — կապել, gerber, enjaveler.

Որբ, ոց a. orphelin, orpheline; — մնալ իբրէ՝ իմօրէ, perdre son père, sa mère; — մնալ յումեքէ, être privé de qn.

Որբանամ, ացայ vn. devenir, être orphelin.

Որբանոց, ից s. orphelinat.

Որբասէր adj. qui aime les orphelins.

Որբար V. Որպէս.

Որբութիւն s. état, position d'un orphelin.

Որգոն V. Որպէս.

Որգունակ adv. comme.

Որդ, ից s. V. Ուրդ.

* Որդ V. Որդն.

Որդան, Որդան կարմիր s. cochenille; kermès, cramoisi.

Որդանենի, նւոյ s. nopal.

Որդեակ, դեկաց sm. petit enfant, fils ou fille en bas âge; — իմ, mon fils, mon enfant.

Որդեբար V. Որդիաբար.

Որդեգիր, գրաց s. fils adoptif, fille adoptive.

Որդեգրական a. adoptif.

Որդեգրեմ, եցի va. adopter, prendre pour fils; adopter, affilier.

Որդեգրութիւն s. adoption; affiliation.

Որդեծնութիւն s. procréation d'enfants, enfantement.

Որդեկեր a. qui mange ses enfants.

Որդեկոտոր a. qui tue, qui détruit ses enfants; — լինել, tuer, détruire ses enfants; avoir ses enfants tués.

Որդեկորոյս a. qui a perdu son enfant, ses enfants.

Որդեսէր a. qui aime son enfant, ses enfants.

Որդեսիրութիւն sm. amour de ses enfants.

Որդեսնոյց a. qui élève des enfants.

Որդեսպան, ից a. infanticide, meurtrier de son propre enfant.

Որդեսպանք, Որդեսպանութիւն s. infanticide, action de tuer ses enfants.

Որդի, դւոց s. fils, enfant; — իբրէ, de père en fils; որդիք խաւարի՝ լուսոյ, les enfants des ténèbres, de la lumière; — Աստուծոյ, fils de Dieu.

Որդիաբար adv. filialement, en fils, comme un fils.

Որդիական a. filial, de fils.

Որդիանամ, ացայ vn. devenir le fils de, être adopté par.

Որդիատեաց a. qui hait son fils, ses enfants.

Որդիացուցանեմ, ուցի va. prendre pour fils, affilier, adopter.

Որդիութիւն s. qualité de fils, filiation.

Որդն, դան, դունք, դանց s. ver, vermine.

Որդնալից a. plein de vers, véreux.

Որդնաճար adj. piqué des vers, vermoulu, véreux; — լինել, être piqué des vers, se vermouler.

Որդնեռաց a. grouillant de vers.

Որդնիմ, եցայ vn. se vermouler.

Որդնոտ a. véreux.

Որդնոտիմ V. Որդնիմ.

Որդնուկ s. cochenille.

Որեար, երոյ sm. gens, hommes; աւագ —, les nobles, la noblesse.

Որզան V. Որպէս.

Որ էն s. celui qui est, Dieu.

Որթ, ուց s. veau; — եղանց, faon.

Որթ, ոց s. vigne, cep; panier, corbeille.

Որթագլուխ, գլխի, գլխոյ a. qui a la tête d'un veau; s. tête de veau.

Որթատունկ, տնկոց sm. vigne, cep.

Որթափայտ, ի sm. bois de vigne.

Որթի mot. gr. tenez-vous droit, levez-vous.

Որթիկ V. Որթուկ.

Որթիք, Թեաց s. les vignes.

Որթուկ s. petit veau.

Որի, բոյ s. corneille.

Որիզ s. riz.

Որիշ adj. distinct, séparé, différent, autre; adv. séparément, à part; որիշ որիշ, séparément; distinctement.

Որիւքս s. zool. oryx.

Ործ s. rot, rapport.

Ործամ, ացի vn. roter; vomir.

Ործացուցանեմ, ուցի va. faire roter; faire vomir.

Ործացուցիչ a. qui fait roter; vomitif.

Որկան sm. les choses présentes, le présent; մի՛ վստահիր յորկանդ, ne comptez pas sur le présent.

Որկոր, ոյ sm. œsophage, gosier.

Որկորաժէտ, Որկորաժէտութիւն V. Որկորամոլ, Որկորամոլութիւն.

Որկորամոլ, աց adj. gourmand, glouton, goulu, goinfre, vorace; — լինել, être gourmand, être sur sa bouche.

Որկորամոլութիւն s. gourmandise, gloutonnerie, goinfrerie, voracité; —բ, goulûment, avidement.

Որկորեայ, ըէից. Որկորուստ, րստաց V. Որկորամոլ.

Որկորատութիւն V. Որկորամոլութիւն.

Որկրամոլ, Որկրամոլութիւն V. Որկորամոլ, Որկորամոլութիւն.

Որմ, ից a. mâle.

Որձակոտոր առնեմ va. détruire les mâles.

Որձատ, ի s. chapon.

Որձաքար, ից s. pierre de taille; a. de pierre de taille.

Որձևէգ a. hermaphrodite.

Որմ, ոյ s. mur, muraille; որմ զորմայն, de mur en mur.

Որմած s. clôture, enceinte; —ք, maçonnerie.

որմածակ s. trou de mur, ouverture, brèche.

Որմածերպք s. fente, trou de mur, brèche.

Որմածու, ից s. maçon.

Որմածութիւն sm. maçonnage.

Որմայեց a. appuyé contre un mur: —ծառ, arbre en espalier.

Որմանկար, ուց s. fresque.

Որմաշէն, շինաց s. maçon.

Որմարգել a. muré, entouré de murailles.

Որմարգելոց, ից s. clôture, endroit entouré de murs.

Որմափոր a. qui troue le mur; — լինել, trouer le mur.

Որմեմ, եցի va. murer, entourer de murailles; maçonner.

Որմիզդ, մզդի s. Ormuzd, Oromase.

Որմիսկ, մակի sm. petit collier.

Որոգայթ, ից s. piége, embûches, filets, lacs; — լարել V. Որոգայթեմ; — դնել ումեք բանիւք, surprendre qn. dans ses paroles; անկանել յ— ou *—ի մէջ իյնալ, tomber dans un piége, dans un guet-apens.

Որոգայթաղիր, դրաց a. qui tend des piéges; rusé, trompeur, séditieux.

Որոգայթեմ, եցի va. tendre ou dresser des piéges, des embûches à, attraper.

Որոճ V. Որոճք.

Որոճամ V. Որոճեմ.

Որոճային a. ruminant.

Որոճան V. Որոճք.

Որոճեմ, եցի. Որոճիմ, ցեցայ vn. ruminer, remâcher; fig. ruminer, rouler dans son esprit, méditer.

Որոճող a. ruminant.

Որոճումն, Որոճք s. rumination; méditation.

Որովն, ման sm. ivraie, zizanie; fig. — ցանել, semer la zizanie parmi...

Որովնացան s. semeur de zizanie.

Որոնեմ, եցի va. chercher, rechercher, fouiller, fureter, scruter; épouiller.

Որոշ a. distinct; séparé; décisif, précis, certain; —ք s. échelon, degré, marche.

Որոշաբար, Որոշակի adv. distinctement; séparément.

Որոշեմ, եցի va. distinguer; diviser, séparer; affecter, allouer; choisir; décider.

Որոշութիւն s. distinction, division, séparation.

Որոշումն V. Որոշութիւն; décision; — առնել ou *որոշումնք բնել, se décider, prendre une décision, un parti.

Որոշտեմ, եցի va. détruire, gâter.

Որոչ, ած s. agneau.

Որովայն, իլ sm. ventre, panse; խեղդել զ—, se remplir la panse; կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ, boiteux dès le sein de sa mère, dès sa naissance; անկանիլ իվերայ —ի, tomber à plat ventre; պատուղ —ի, fruit des entrailles.

Որովայնաժեռութիւն s. gastronomie.

Որովայնաժէտ sm. gastronome.

Որովայնախօս V. Որովայնակոչ.

Որովայնածուխիւն sm. dévoiement, diarrhée.

Որովայնամաշկ, ի s. péritoine.

Որովայնամոլ, ած s. gastromane.

Որովայնամոլութիւն s. gastromanie.

Որովայնապաշտ s. gastrolâtre.

Որովայնապարար, ած adj. gourmand; — լինել, remplir le ventre.

Որովայնապարարութիւն s. gourmandise, gloutonnerie.

Որովայնասէր adj. qui ne pense qu'à son ventre, gourmand.

Որովհետեւ conj. puisque, attendu que.

Որոտ V. Որոտումն.

Որոտաձայն sm. bruit de tonnerre.

Որոտալ, ացի vn. tonner, gronder.

Որոտընդոստ a. tonnant.

Որոտող s. tonnant.

Որոտումն s. tonnerre.

Որոր, ի s. mouette; — աշխարհ, la mouette se lamente.

Որորան, ած s. berceau.

Որորեմ, եցի va. bercer.

Որորոց V. Որորան.

Որորք V. Օրօրք.

Որչափ, ից, փիք ou փոյք a. combien de, combien grand, combien nombreux, aussi grand que, aussi considérable que, quelque; adv. combien, autant que, autant, que; — եւս, — եւս առաւել, combien plus; — ինքն է, autant que possible; —եւ մեծ իցէ, quelque grand qu'il soit; — մարդիկ, նոյնչափ կարծիք, autant d'hommes, autant d'opinions; — կարեմ, autant que je puis; եւ — յառաջ մատչէր, à mesure qu'il s'avançait; զոր — որ հաւաստագոյն քննեցէ, plus on les approfondit, plus on....; — յիմն է, autant qu'il est en moi, de mon mieux; ո՞րչափ ժամանակ, combien de temps? ո՞րչափ անգամ, combien de fois?

Որչափութիւն s. quantité.

Որպէս adv. comme, de même que, de la manière que, ainsi que; lorsque, lors; — զիարդ եւ իցէ, en tout cas, quoi qu'il arrive; — զիարդ եւ կամք իցեն, en quelque sorte qu'ils veuillent, en quelque façon qu'on veuille; — զի, afin que; parce que, car; — եթէ, comme si.

Որպէ՛ս, որպէ՛ս զի interj. combien! que! comme! —, մեռա՛ւ ուրեմն, quoi! il est mort!

Որպէսն s. le comment, le pourquoi; V. Զիարդ.

Որպէտ a. n'importe lequel, le premier venu.

Որպիսի, սոյ, սեաց a. quel; tel que; — ինչ, tel que, par exemple; որպիսի՞ ինչ իցէ ողջոյնս այս, quelle pouvait être cette salutation? գիտես — ինչ տօնքն էին, vous savez ce que c'était que les fêtes.

Որպիսութիւն sm. qualité, condition, état.

Որջ, ոց s. tanière, repaire, terrier, gîte.

Որջամուտ լինիմ vn. entrer dans un repaire.

Որջանամ, ացայ vn. se terrer, se tapir dans une tanière; fig. nicher, se cacher.

Որջիլ, ջացայ V. Ոջիլ.

Որջլալից V. Ոջլալից.

Որս, ոց s. chasse, vénerie; proie; gibier, venaison; — ձկանց, pêche; յորս ինձանել ou *որսի երթալ, aller à la chasse, chasser.

Որսաբանեմ, եցի va. tâcher d'arracher quelque chose de la bouche de qn.

Որսալից V. Որսաշատ.

Որսական a. de chasse; s. chasseur; pêcheur; Թռչուն —, oiseau de proie; շուն —, chien de chasse, braque.

Որսակից s. compagnon de chasse, de pêche.

Որսամ, ացայ, ացի va. chasser, aller à la chasse; fig. chercher à gagner, à séduire, envelopper dans ses filets, attraper; ձուկն —, pêcher, aller à la pêche; — ինչ բանս իբերանոյ ուրուք, surprendre quelques paroles de qn.; — զսիրտ ուրուք, gagner le cœur de qn.; — զյաջողութիւն աւուրց, épier le moment favorable.

Որսայս V. Յորսայս.

Որսանք, նաց sm. chasse; instrument de chasse ou de pêche; fig. attrape.

Որսաշատ a. giboyeux, qui abonde en gibier.

Որսասէր a. amateur de la chasse, giboyeur.

Որսասիրութիւն s. passion de la chasse.

Որսող, Որսորդ, աց sm. chasseur.

Որսորդախաբ a. qui trompe le chasseur.

Որսորդապետ, ի s. grand chasseur, grand veneur.

Որսորդութիւն sm. chasse, vénerie.

Որբան, Որբոց, աց s. berceau (d'enfant).

Որբան V. Որչափ.

Որբանութիւն s. quantité.

Որբին, Որբիւն s. dartre.

Որբինոտ a. dartreux.

Ու conj. et.

*Ուզեմ, Ուզենամ V. Կամիմ.

Ուխ, ից a. huit.

Ուխածալ a. in-octavo.

Ուխամասնեայ, Ուխամասնի a. qui a huit parties.

Ութամեան, Ութեմեան, մեծի a. qui a huit ans.

Ութանիստ a. octaèdre.

Ութանկիւն s. octogone.

Ութանկիւնի, նուց a. qui a huit angles, octogone.

Ութեակ, Ութերեակ, եկաց a. huit; s. huitaine.

Ութերորդ, աց a. huitième; — ձայն, octave.

Ութեւտասն V. Ութուտասն.

Ութեւտասնամեայ a. dix-huit.

Ութիցս adv. huit fois.

Ութկանգնեայ a. de huit aunes.

Ութուտասն, սին, սանց a. dix-huit.

Ութուտասներորդ, աց adj. dix-huitième.

Ութսամեայ a. octogénaire.

Ութսներորդ, աց a. quatre-vingtième.

Ութսուն, սնից a. quatre-vingts.

Ութօրեայ, ըէից a. de huit jours.

Ութօրէք, էից s. octave.

Ուժ V. Այժ.

Ուժաբանութիւն s. dynamique.

Ուժաթափ a. épuisé, abattu, défaillant; — լինել, s'épuiser, être abattu.

Ուժաչափ, ի sm. dynamomètre.

Ուժաւոր V. Ուժեղ.

Ուժգին a. fort, violent, intense, véhément, impétueux, vigoureux; adv. fortement, vigoureusement, violemment, avec vigueur, avec véhémence.

Ուժգինս, Ուժգնաբար, Ուժգնագոյն, Ուժգնակի V. Ուժգին adv.

Ուժգնանամ, ացայ vn. se fortifier, se renforcer, devenir fort, intense; l'emporter, prévaloir, dominer.

Ուժգնապէս V. Ուժգին adv.

Ուժգնապինդ a. bien ou trop tendu, serré.

Ուժգնասիրտ a. courageux.

Ուժգնացուցանեմ, ուցի va. donner de l'intensité, rendre violent, impétueux, renforcer.

Ուժգնութիւն s. intensité, véhémence, impétuosité, violence, force, vigueur.

Ուժեղ, աց a. fort, vigoureux, robuste.

Ուժեղանամ, ացայ vn. se fortifier, devenir fort.

Ուժեղութիւն s. force, vigueur.

Ուժեմ, եցի vn. avoir la force, pouvoir, résister.

* Ուժով V. Ուժեղ.

* Ուժովնամ V. Ուժեղանամ.

Ուլ, ուց, ոց sm. chevreau, biquet.

Ուլենի, նուոյ, ենեաց sm. chevreau, la peau de chevreau.

Ուլն, լան s. col, cou; V. Ուլունք; զուլամբ երթալ, tomber la tête la première, s'abattre; fig. s'en donner, se livrer aux plaisirs, à la débauche.

Ուլունք, լանց sm. perle; osselet.

Ուխտ, ից sm. vœu; vœu, souhait; pacte, traité, alliance;

clergé; ordre, congrégation, communauté; pélerinage; մանկունք —ի, le clergé; — դնել ou յ— մտանել ընդ ումեք, faire un pacte, un traité, une alliance avec qn., traiter avec lui; ուխտս կռել հրապարակաւ, conclure un traité solennel; կնքել — հաշտութեան, — հաստատութեան առնել, faire la paix; կալ յուխտին, rester fidèle à son vœu; — դնել, faire vœu, faire des vœux; — դնել աղքատութեան, faire vœu de pauvreté; *ուխտը կատարել՝ աւրել, accomplir, rompre ou violer son vœu; *— բնել, faire vœu, vouer; *ուխտի երթալ, aller en pèlerinage; պարզ —, vœu simple; անխորհուրդ՝ անխոհեմ՝ անխուժանելի —, vœu indiscret, imprudent, indissoluble.

Ուխտադիր, դրաց a. qui fait un vœu; qui conclut un traité, allié; — լինել, faire vœu; conclure un traité.

Ուխտադրութիւն s. action de faire vœu, de conclure un traité; vœu, souhait; vœux, profession.

Ուխտադրուժ, Ուխտազանց, ից a. s. violateur d'un vœu; qui viole les traités, la foi des traités, qui déroge aux conventions, infidèle, perfide.

Ուխտազանցութիւն s. violation d'un vœu, d'une convention, infraction aux traités, perfidie.

Ուխտակալ, աց a. qui tient à son vœu, qui observe son vœu; qui tient à son traité, qui l'observe, fidèle.

Ուխտական a. votif.

Ուխտակատար, աց a. qui accomplit son vœu.

Ուխտակից s. compagnon de vœu; allié, confédéré.

Ուխտանանգ V. Ուխտազանց.

Ուխտանանգութիւն V. Ուխտազանցութիւն.

Ուխտապահ V. Ուխտակալ.

Ուխտապահութիւն s. observation d'un vœu, d'un traité.

Ուխտատեղի, ղւոյ s. pèlerinage (le lieu).

Ուխտաւոր, աց a. qui a fait un vœu; allié; pèlerin; profès; nazaréen; moine, religieux.

Ուխտաւորիմ, բեցայ vn. faire ses vœux, se consacrer à Dieu; fig. se priver, s'abstenir.

Ուխտաւորութիւն s. vœux, profession; pèlerinage.

Ուխտեալ a. profès, profesé.

Ուխտեմ, եցի va. vouer, faire un vœu, faire vœu de; faire ses vœux (en parlant d'un religieux); conclure un traité; նուէրս —, promettre des offrandes.

Ուխք V. Ուղխք.

Ուծանամ, ացայ vn. se refroidir, s'éloigner.

Ուծացուցանեմ, ուցի va. refroidir, éloigner.

Ուղ եւ ծուծ s. quintessence.

Ուղեգնաց, աց s. voyageur.

Ուղեգնացութիւն s. voyage.

Ուղեկից s. compagnon de voyage; —ք, cortége, suite, train; — լինել V. Ուղեկցիմ.

Ուղեկցիմ, ցեցայ vn. faire route ensemble, voyager ensemble, accompagner qn.

Ուղեկցութիւն s. voyage fait de compagnie, accompagnement, suite.

Ուղեղ, ուղղոյ s. cerveau, cervelle; moelle; մինչեւ ց— ոսկերաց, jusqu'à la moelle des os; V. Ծաւիեալ.

Ուղեչափ, ի s. odomètre.

Ուղերձ sm. don, présent, hommage; adresse; — մատուցանել, présenter une adresse.

Ուղերձիմ, եցի va. faire présent, offrir, présenter; adresser; s'attirer, séduire par des présents.

Ուղեցոյց, ցուցի s. guide; itinéraire, carte itinéraire; — ուսուցականի, cicérone.

Ուղեւոր, աց s. voyageur, passager.

Ուղեւորեմ, եցի va. conduire, guider, indiquer le chemin.

Ուղեւորիմ, եցայ vn. voyager, faire voyage, des voyages, être en route, en voyage.

Ուղեւորութիւն s. voyage; itinéraire.

Ուղէշ V. Ուսո.

Ուղի, ղւոյ s. route, chemin, voie; trajet; յ— անկանել, ուղւոյ լինել, se mettre en route, en chemin, s'acheminer, partir; յ— արկանել, mettre en route, faire partir.

Ուղիղ, ղղոց a. droit, vertical, dressé, direct; droit, juste, équitable; correct; adv. tout droit, droitement, directement; droitement, justement, bien; s. V. Ուղեղ; — գնալ ինչպատակն, aller droit au but; — առնել, aplanir, frayer; — դատեցաք, vous avez bien jugé; — խօսել, parler distinctement, correctement; — միտք՝ սիրտ՝ կողմն, esprit, cœur, côté droit; — գիծ, ligne droite.

Ուղխ V. Ուղխք.

Ուղխաջուր a. abondant en eau, impétueux; —ք s. l'eau d'un torrent, torrent d'eau.

Ուղխացան s. qui disperse, produit un torrent.

Ուղխխնահոս a. qui tombe comme des torrents, impétueux.

Ուղխք, խից s. torrent, avalaison, ravine; իչին յաչացն — արտասուաց, il versa un torrent, un ruisseau de larmes; — փափկութեան, fleuve de délices; — արեան, ruisseau de sang; — հոսանաց՝ եղեղաց, torrents.

Ուղխորէն adv. par torrents, comme un torrent, à torrents, à flots, comme un fleuve, comme un ruisseau.

Ուղկեան adj. long d'un palme.

Ուղղաբան, etc. V. Ուղղախօս.

Ուղղաբերձ a. qui a la taille droite, droit, dressé, élancé.

Ուղղագիծ, գծից a. rectiligne.

Ուղղագիր a. écrit correctement, correct.

Ուղղագնաց a. qui marche droit; plein de droiture.

Ուղղագործ, ացa. qui opère avec droiture, droit, juste.

Ուղղագրական adj. orthographique.

Ուղղագրեմ, եցի va. corriger, rectifier; orthographier; écrire correctement.

Ուղղագրութիւն s. orthographie; correction, rectification.

Ուղղադատ a. qui a le jugement droit, qui juge avec équité.

Ուղղադատական, ացa. orthodoxe.

Ուղղաւից a. moelleux.

Ուղղախոհ V. Ողջամիտ.

Ուղղախոհութիւն V. Ողջմտութիւն.

Ուղղախօս, ացa. qui parle correctement.

Ուղղախօսեմ, եցի vn. parler correctement, bien.

Ուղղախօսութիւն s. orthologie.

Ուղղածուծ առնեմ va. sucer la moelle, épuiser.

Ուղղական a. droit; s. gram. nominatif.

Ուղղակի a. droit; adv. tout droit, droitement, directement.

Ուղղակտուր a. coupé droit.

Ուղղահայեաց a. perpendiculaire; — գիծ, perpendicule.

Ուղղահայեցութիւն s. perpendicularité.

Ուղղահաւատ, իցa. orthodoxe.

Ուղղահաւատութիւն s. orthodoxie.

Ուղղածիգ adj. qui va en ligne droite, droit, vertical, d'aplomb, à plomb.

Ուղղածգութիւն s. aplomb.

Ուղղամիտ, մտացa. qui a l'esprit droit, judicieux, probe.

Ուղղամտութիւն sm. rectitude ou droiture d'esprit, probité.

Ուղղային a. cérébral.

Ուղղանկիւն, կեանց s. a. rectangle.

Ուղղանկիւնի, նւոյ a. rectangle, rectangulaire, orthogonal.

Ուղղաշաւիղ a. qui va en ligne droite, qui marche droit.

Ուղղաշունչ a. qui souffle en ligne droite.

Ուղղաչափ, իցs. équerre.

Ուղղաջերմ s. fièvre cérébrale.

Ուղղապէս V. Ուղիղ adv.

Ուղղասիրտ a. qui a le cœur droit.

Ուղղաւորեմ V. Ուղղեմ.

Ուղղափառ, աց. Ուղղափառահաւատ a. orthodoxe, catholique.

Ուղղափառութիւն s. orthodoxie, catholicité, catholicisme.

Ուղղեակ, ղեկի s. gouvernail, timon; régulateur.

Ուղղելի a. corrigible.

Ուղղեմ, եցի va. dresser, re-

dresser, rendre droit; adresser; diriger, conduire, gouverner, régler; corriger, rectifier, amender; ramener dans la bonne voie, corriger; réformer, rétablir; élever, ériger, dresser; — զսխալանս, réparer ses fautes; — զբան՝ զխնդիր, adresser la parole, la question; — զգնացս, régler la conduite, les actions.

Ուղղիչ s. correcteur; réformateur; recteur, directeur; conducteur; cocher; timonier; timon, gouvernail.

Ուղղորդ, ացս a. droit, direct, perpendiculaire; adv. directement, tout droit, perpendiculairement, à plomb, à pic.

Ուղղորդութիւն s. perpendicularité.

Ուղղութիւն s. direction en ligne droite; fig. droiture, rectitude, justesse, probité; correction; rectification, amendement; direction, tendance; réforme, réformation; morale; ածել յ—, ramener dans la bonne voie, corriger; յ— գալ, se corriger, revenir de ses égarements, revenir à soi, se convertir; — վարուց, conduite des mœurs, la morale; — բարուց, correction des mœurs.

Ուղուկ, ղկի s. palme (mesure).

Ուղտ, ուց s. chameau; մատակ —, chamelle; տաճիկ —, dromadaire.

Ուղտապան, ի s. chamelier.

Ուղտափուշ s. chardon.

Ուղտաքաղ s. chimère.

Ուղտենի, նւոյ s. peau de chameau.

Ուղտերամակ, ացս s. troupeau de chameaux.

Ուղփ V. Արփի.

Ուղփաճեմ V. Արփենի.

Ումպ s. action de boire; trait, gorgée.

Ումպէտ a. inutile, futile; adv. inutilement.

Ունակ, ացս a. contenant.

Ունակաբար adv. habituellement.

Ունականական adj. habituel, routinier.

Ունականամ, ացայ vn. s'habituer, s'accoutumer.

Ունականացուցանեմ, ուցի va. habituer, accoutumer.

Ունակութիւն s. habitude, routine; —ի, par routine.

Ունայն, ից a. vide; vain, inutile.

Ունայնաբան V. Ընդունայնաբան.

Ունայնաբանութիւն V. Ընդունայնաբանութիւն.

Ունայնախոհ a. qui pense à des choses futiles.

Ունայնահաւատ, ից a. qui a une religion fausse, infidèle, mécréant.

Ունայնածայն բան. Ունայնածայնութիւն s. mot ou discours vide de sens.

Ունայնածեռն a. qui a les mains vides; adv. avec les mains vides, à vide.

Ունայնամիտ a. qui a l'esprit futile, vain.

Ունայնամտութիւն s. esprit vide de sens, vanité.

Ունայնանամ, ացայ vn. se vider ; s'évanouir, devenir vain, inutile ; se dégarnir, se dépouiller, se priver.

Ունայնապարծ a. vain, vaniteux.

Ունայնաբան V. Զրաբան.

Ունայնասէր a. vain, qui aime les vanités.

Ունայնասիրութիւն s. vanité.

Ունայնավաստակ V. Զրավաստակ.

Ունայնացուցանեմ, ուցի va. rendre inutile, détruire ; — զանձն, s'anéantir, s'abaisser, s'humilier.

Ունայնացուցիչ a. qui rend vain, qui détruit.

Ունայնութիւն s. vanité ; inutilité, futilité ; —ե պաշտամունք, superstition.

Ունգ s. brin, fétu.

Ունդ, ընդոց sm. légume ; grain.

Ունդակեր V. Ընդակեր.

Ունելի a. qui tient ; —ք s. pinces, pincettes ; tenailles ; mouchettes.

Ունեւոր a. riche.

Ունեւորութիւն s. richesse, fortune.

Ունիմ, կալայ, կալ vn. avoir, tenir, occuper, posséder, jouir de ; tenir, contenir, retenir, arrêter, saisir, prendre, s'emparer ; contenir, renfermer, enfermer ; porter, supporter, soutenir ; pouvoir, savoir ; — զտեղի, tenir lieu de ; — առ՝ իբրեւ, estimer, croire, prendre pour, regarder comme ; զանձինս առ իմաստունս ունէին, ils se croyaient sages ; ոչ առ սուտս ունիմ զձեզ, je ne vous prends pas pour des menteurs ; իբրեւ զմարգարէ ունէին զնա, ils le regardaient comme un prophète ; — ունէին իւղ, quoiqu'ils eussent de l'huile ; խօսիլ ոչ ունիմ, ոչ ունիմ ասել, je ne puis pas, je ne saurais parler, dire ; խօսել կալաւ, il commença à parler ; իմտ ունել, retenir ; V. Միտք ; սրտմտութիւն կալաւ զնա, il fut indigné ; — զաղանդ՝ զուսումն, suivre la secte, la doctrine ; V. Ցաւ, Հնազանդութիւն, Սոսկումն, Աչ, etc.

Ունկի, կւոյ s. once.

Ունկն, կան s. oreille ; V. Ունկունք ; — դնել՝ մատուցանել, prêter l'oreille, écouter ; — դիր, attention ! խօսել յունկանէ, dire à l'oreille ; եհաս յ— նորա, parvint jusqu'à ses oreilles.

Ունկնալուր V. Ականջալուր.

Ունկնախիտ a. qui a fermé ses oreilles.

Ունկնական a. auriculaire.

Ունկնակապիճ s. conque de l'oreille.

Ունկնամուտ V. Ականջամուտ.

Ունկնացաւ s. otalgie, mal d'oreille.

Ունկնդիր, դրաց s. auditeur ; a. docile, obéissant ; — լինել, prêter l'oreille, écouter ;

obéir, être docile à; exaucer; —ք, auditoire, audience.

Ունկնդրասէր a. qui aime à écouter.

Ունկնդրեմ V. Ունկնդիր լինիմ; ausculter.

Ունկնդրութիւն s. l'action d'écouter; audience; obéissance; auscultation.

Ունկունք s. anse.

Ունողութիւն s. possession.

Ունչատ adj. qui a le nez coupé.

Ունչք, ընչաց s. nez; moustache; զունչսվք առնել, se faire la moustache; յընչաց քերել, ունչս առնել՝ ունել, narguer, faire nargue à qn., le braver avec mépris, faire fi de, railler, mépriser; սրբել զունչս, se moucher.

Ունք, ընջոց, աց s. la partie intérieure, fond, les fondements; ընդ — տանել, raser jusqu'aux fondements.

Ուշ, ի s. mémoire, souvenir; attention; intelligence, esprit, sens; *tard; — առնել՝ առնուլ՝ դնել՝ ունել, faire attention, fixer l'attention, être attentif, attacher son esprit, avoir en vue, ne pas perdre de vue, s'appliquer à; faire attention, prendre garde, être sur ses gardes; tendre, chercher à, tâcher, s'efforcer de; — ունել յոք, suivre qn. des yeux; յ— աճել՝ առնել՝ արկանել, rappeler, faire ressouvenir, rappeler la mémoire d'une chose; յուշ գալ՝ լինել, զուշով գալ, se rappeler, se souvenir, se ressouvenir; յուշի ունել՝ կապել, garder dans sa mémoire, avoir mémoire de, n'oublier jamais; ինձ յուշ անկանի, je me rappelle; ուշի ուշով adv. avec attention, attentivement, à tête reposée; ուշ եւ ուրուշ, les sens; զուշ եւ զուրուշ մոգել՝ գրաւել, enchanter, charmer, entraîner, séduire; ընդոստուցանել զուշ, exciter l'attention; — իկուրծ adv. avec attention, attentivement; V. Կուրծք; — իկուրծս արկանել, prendre au sérieux; — իկուրծս անկաւ գրել, l'idée lui est venue d'écrire; — իկուրծս առնել, penser, songer, concevoir le dessein de; *— մնալ, rester tard, être en retard; *շատ — է, c'est trop tard.

Ուշաբերեմ, եցի va. rappeler, faire ressouvenir; faire revenir d'un évanouissement; —իմ vn. revenir, recouvrer sa connaissance, reprendre ses sens, l'usage de ses sens.

Ուշադիր V. Մտադիր.

Ուշադրեմ V. Մտադիր լինիմ.

Ուշադրութիւն V. Մտադրութիւն.

Ուշաթափ a. V. Մտաթափ; qui a perdu connaissance; — լինել, perdre la tête; perdre connaissance.

Ուշաթափութիւն s. amnésie.

Ուշակալ, Ուշակալու, Ուշատու, Ուշաբար V. Մտադիր.

* Ուշանամ V. Յապաղիմ.
* Ուշացնեմ V. Յապաղեմ.
* Ուշացող s. retardataire.
Ուշեղ, աց a. qui a bonne mémoire; intelligent; — Արտաշէս, Artaxerce Mnémon.
Ուշեղութիւն s. bonne mémoire; intelligence.
Ուշիմ a. intelligent, spirituel, sensé, judicieux, sagace.
Ուշիմութիւն s. intelligence, présence ou pénétration d'esprit, esprit, sagacité.
Ուպան, ի sm. galbanum; benjoin.
Ուռ, ոց s. sarment; branche; saule; if; — վարսագեղ, pampre.
Ուռենի, նւոյ, նեաց s. saule; վայրակաս —, saule pleureur; —ք, saussaie.
Ուռենամ V. Այտնուիմ.
Ուռեց, Ուռէց a. gonflé; —ք s. tumeur, enflure.
* Ուռեցնեմ V. Ուռուցանեմ.
Ուռճեմ, եցի va. rendre fertile; V. Յուռճեմ.
Ուռի, ուոյ V. Ուռենի.
* Ուռիմ V. Ուռնում.
Ուռկան, աց s. filet, rets; fig. filet, piége.
Ուռկանարկ, Ուռկանաւոր s. a. qui pêche au filet; pêcheur.
Ուռկանեմ, եցի va. pêcher au filet; fig. prendre comme dans un filet, faire tomber dans ses filets.
Ուռճազարդ a. bien poussé, en pleine végétation, verdoyé, fleuri; plein, comble.
Ուռճանամ, ացայ vn. être en pleine végétation, pousser, monter, venir, croître, verdoyer, fleurir; fig. être florissant, dans sa fleur, dans un état florissant; être plein, rempli, comblé de, au comble de.
Ուռն, ռանք, ռունք s. marteau.
Ուռնադղորդ a. adv. à coups de marteau; — բմբիւն, coup de marteau; — հնչէին սալք, le marteau résonnait sur l'enclume.
Ուռնակ, ի s. martelet.
Ուռնաւոր s. marteleur.
Ուռնում, ռեայ, ռուցեալ vn. s'enfler, se gonfler, bouffir; fig. s'enfler, être bouffi d'orgueil.
Ուռոյց adj. enflé, gonflé, bouffi; —ք s. V. Ուռեցք.
Ուռուցանեմ, ուցի va. enfler, gonfler, bouffir, boursoufler, tuméfier.
Ուռուցիկ a. qui enfle, qui gonfle, bouffant; enflé, gonflé; fig. bouffi, boursouflé; — ոճ, style bouffi, boursouflé; հողմն —, bouffée de vent, vent impétueux, ouragan; — հերք, cheveux bouffants.
Ուռուցումն s. enflure, gonflement, bouffissure; fig. enflure, orgueil.
Ուս, ոց s. épaule; *ուսք զարնել, mettre sur ses épaules.
Ուսանիմ, ուսայ, սիր, սեալ vn. apprendre, étudier, s'instruire, s'exercer à; — իբերան, apprendre par cœur; — զդասն, apprendre, étudier sa leçon.

Ուսանող s. étudiant.

Ուսանոց, աց s. épaulette.

Ուսին s. avalanche.

Ուսող, աց s. étudiant; mathématicien.

Ուսողութիւն s. V. Ուսումն; mathématiques.

Ուսումն s. étude, enseignement, instruction; science, connaissance.

Ուսումնական adj. scientifique; mathématique; s. mathématicien; savant.

Ուսումնականն, Ուսումնականութիւն s. mathématiques.

Ուսումնակից s. compagnon d'études.

Ուսումնապետ V. Ուսուցչապետ.

Ուսումնասէր a. qui aime l'étude, qui aime à s'instruire, studieux, diligent.

Ուսումնասիրական a. philomathique.

Ուսումնասիրութիւն s. m. amour ou goût de l'étude, désir d'apprendre, amour pour l'étude, pour les lumières, amour des sciences, philomathie.

Ուսումնատեաց a. qui déteste l'étude.

Ուսումնատենչ V. Ուսումնասէր.

Ուսումնատեցութիւն s. haine pour l'étude.

Ուսումնարան, աց s. école, institution, collége.

Ուսուցանելի, Ուսուցանող V. Ուսուցիչ.

Ուսուցանեմ, ուցի va. enseigner, apprendre, professer, instruire.

Ուսուցանող V. Ուսուցիչ.

Ուսուցանողութիւն s. professorat.

Ուսուցիչ, Ուսուցող s. professeur, maître, précepteur, instituteur.

Ուսուցչական a. professoral.

Ուսուցչապետ, աց s. préfet ou directeur des études.

Ուսուցչապետութիւն s. fonctions du préfet d'études.

Ո՞ւստ, Ո՞ւստ ուստեք adv. d'où? de quel endroit? par où?

Ուստեմն V. Ուստեք.

Ուստեք adv. de quelque part, de quelque endroit; — ուստեք, de part et d'autre, de plusieurs ou de divers endroits; ամենայն —, de tous côtés, de toutes parts; այլ ou այլուստ —, d'un autre côté, d'une autre part; բազում ou յոլով —, de beaucoup d'endroits, de plusieurs endroits; ոչ —, de nulle part, d'aucun côté ou d'aucune part.

Ուստի adv. de quoi, dont; conj. d'où, par où, c'est pourquoi, ainsi, donc, conséquemment, par conséquent.

Ուստի՞, d'où? de quel endroit? par où? — ես, d'où es-tu? — գաս, d'où viens-tu? ուստի՛ եւիցէ, de quelque part que ce soit; — է ինձ այս զի, d'où me vient que? — ճանաչես զիս, d'où me connais-tu?

Ուստր, տեր, տերք, տերաց s. fils, garçon.

Ուտելի a. mangeable, comestible; sm. mangeur; —ք, comestibles, nourriture.

Ուտեմ, կերի ou կերայ, կեր va. manger; fig. manger, dépenser, consommer; manger, ronger, corroder; ունի՞ք ինչ ուտելոյ, avez-vous quelque chose à manger? *բոլոր ունեցածն ուտել, manger sa fortune, son bien; անյագաբար —, manger avidement, dévorer; *ոտքի վերայ ուտել, manger debout, sur le pouce; *բառերն ուտել, manger ses mots.

Ուտեստ, ից sm. manger, vivres, comestibles, nourriture, aliments.

Ուտիճ, տճաց s. ver, teigne, gerce, chenille; rouille; cancer; — ցորենոյ, charançon; — պանրոյ, mite.

Ուտիչ s. celui qui mange, mangeur.

Ուտիք s. gras, jours gras; — ուտել, faire gras; *վաղն — է, — պիտի ըլնեմք, demain est gras, nous ferons gras.

Ուր adv. où, l'endroit où; au point où; tandis que; lorsque; ուր զի, au lieu que; ուր ուրեմն, à peine, enfin; ուր ուրեք, où, en quelque endroit, quelque part que, partout où; ո՛ւր եւ իցէ, en quelque lieu que ce soit; ո՛ւր եւ իցեն, quelque part qu'ils soient.

Ո՞ւր adv. où? dans quel endroit? ո՞ւր իմ՝ իցեմ, où suis-je? ո՞ւր է նա, où est-il?

Ուրագ, ագ sm. hachette, hachereau.

Ուրախ a. joyeux, enjoué, charmé, bien aise; — առնել V. Ուրախացուցանեմ; — լինել, se réjouir, s'égayer, éprouver de la joie, être charmé, bien aise; faire bonne chère; ուրախ լեր, réjouissez-vous; je vous salue.

Ուրախաբեր a. qui porte la joie, réjouissant.

Ուրախալի, Ուրախալիր, Ուրախալից a. plein de joie, joyeux, réjouissant.

Ուրախակից s. compagnon de joie; — լինել, prendre part à la joie de qn., se réjouir ensemble, partager la joie de qn.; féliciter, faire des compliments; faire festin ensemble, se régaler ensemble.

Ուրախակցութիւն V. Խընդակցութիւն.

Ուրախամիտ V. Խնդամիտ.

Ուրախանամ V. Խնդամ.

Ուրախարար a. qui inspire la joie, réjouissant, joyeux.

Ուրախացուցանեմ, ուցի va. réjouir, causer de la joie, égayer, faire plaisir.

Ուրախացուցիչ V. Ուրախարար.

Ուրախաւէտ V. Ուրախարար.

Ուրախութիւն s. joie, réjouissance, allégresse; réjouissances, festin, bonne chère; —ք ուրախ լինել, être au comble de la joie; —ք, avec joie, avec plaisir.

Ուրանալի a. niable.

Ուրանամ, ացայ va. nier, renier; renier, désavouer, méconnaître; — զհաւատս՝ քրիստոնէութիւն, abjurer la foi, apostasier; — զանձն, faire abnégation de soi-même, renier à soi-même.

Ուրանոս, ի s. Uranus.

Ուրանօր V. Ուր.

Ուրաստ V. Ուրացութիւն; յ— լինել՝ կալ V. Ուրանալ.

Ուրար, ի s. étole.

Ուրացական a. négatif.

Ուրացեալ, Ուրացող a. renégat, apostat.

Ուրացութիւն, Ուրացումն s. reniement; négation, dénégation; désaveu; apostasie, abjuration; — անձին, abnégation.

Ուրացուցանեմ, ուցի va. faire nier ou renier, faire abjurer.

Ուրբաթ, ու sm. vendredi; աւագ —, vendredi saint.

Ուրդ, ից s. conduit d'eau, rigole, canal; draine.

Ուրդեմ, եցի va. drainer.

Ուրդոց s. drainage.

Ուրեմն conj. donc, par conséquent; adv. en quelque endroit, en quelque lieu; a. un, une; զքառասնամենիւք — էր, il avait quarante ans.

Ուրեք adv. quelque part, en quelque endroit; a. un, une; ամենայն —, partout; ուրեք —, en quelque endroit; quelquefois; խտեղուոյ —, dans un endroit; իքաղաքի —, dans une ville; ոչ —, nulle part, en aucun endroit, en aucun lieu.

Ուրիշ a. séparé; * autre.

Ուրկանամ V. Բորոտիմ.

Ուրկանոց, աց s. léproserie, hôpital pour les lépreux.

Ուրկութիւն sm. lèpre, ladrerie.

Ուրոյն a. séparé, différent, distinct; particulier, propre, spécial, individuel; adv. à part, séparément, isolément, en particulier, individuellement; prép. hormis, à l'exception de, excepté, sans.

Ուրոյնանամ V. Մեկուսանամ.

Ուրու V. Ուրուականք.

Ուրուագիր a. dessiné; dessinateur.

Ուրուագրեմ, եցի va. dessiner.

Ուրուագրող s. dessinateur.

Ուրուագրութիւն s. dessin.

Ուրուադիտակ, ի s. fantasmagorie.

Ուրուադիտական a. fantasmagorique.

Ուրուական a. fantastique; s. spectre, fantôme; simulacre, idole; ébauche, esquisse; —ք, mânes, ombres, apparitions.

Ուրուապաշտ a. idolâtre.

Ուրուկ, ըկի V. Բորոտ.

Ուրուշ V. Ուշ.

Ուրուր s. ornith. buse.

Ուրջու, աց sm. beau-fils; belle-fille.

Ուրց s. bot. thym.

Ուփ, ոց s. fosse, fossé, trou.

Ուփի, փոյ, փեաց s. obier.

Ոփիտէս s. ophite.
Ոփռանտ s. offrande.
Ոք, ուրուք sm. quelqu'un, personne; adj. quelque, un, certain; այր ոք, un homme; կին ոք, une femme; ամենայն ոք, իւրաքանչիւր ոք, chacun, chaque personne; մի՛ ոք, ոչ ոք, pas un seul, pas un, personne; ո՞ ոք, ո՞վ ոք, qui? որ ոք, celui qui.
Ոքոզ V. Ակքան.
Ոքսալային a. oxalique.
Ոքսիտ s. oxyde.
Ոքսիտացումն s. oxydation.
Ոֆրանտ s. offrande.

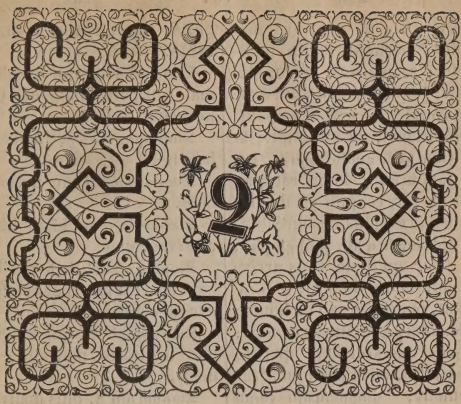

Չ (tcha) s. vingt-cinquième lettre de l'alphabet et dix-neuvième des consonnes; sept cents, sept-centième.

Չ adv. ne, pas; չէ նա, ce n'est pas lui; չասեմ, je ne dis pas; չգիտել, ignorer, ne pas savoir.

Չազգ, ի sm. mauvaise ou méchante nation.

Չազգականութիւն, Չազնուութիւն sm. naissance obscure.

Չախորժական, Չախորժելի a. désagréable, déplaisant.

Չակերտ s. guillemet.

Չահագին a. qui n'est pas énorme.

Չաման, ոյ s. cumin.

Չամիչ, մչոյ, մչի s. raisin sec.

Չամչեայ, չէից s. baba.

Չամչեղէն a. de raisin sec.

Չայ, ի s. thé.

Չայաման, ի s. théière.

Չանձնաւոր a. qui n'est pas personnel.

Չանսական a. qui n'obéit pas, indocile.

Չանսացութիւն s. désobéissance.

Չանցաւոր a. qui n'est pas passager, éternel.

Չաշմակեմ V. Կործանեմ.

Չաջողութիւն s. insuccès.

Չաստուած, ոց s. faux dieu, idole.

Չաստուածուհի sf. déesse, divinité.

Չար, ց a. mauvais, méchant; méchant, malin, malicieux; s. mauvais génie, démon; չար ou չարաւ adv. mal; sans pitié; չար առնել գործել, faire du mal, du tort à qn.; եւ որ չար քան զամենայն է, այլ որ չար եւսն է, le pis est que, qui pis est, ce qu'il y a de plus fâcheux, de plus désagréable; զի մի՛ չար եւս ինչ լինիցի քեզ, de peur qu'il ne vous arrive quelque chose de pire; — ջուր՝ ամօթ, mauvaise eau ou honte; — խորհուրդ, mauvais conseil; չարաւ կորուսանել, perdre sans pitié, faire périr misérablement; * փոքրագոյն չարն ընտրել, choisir le moins mal.

Չարաբան, Չարաբանեմ, Չարաբանութիւն V. Չարախօս, Չարախօսեմ, Չարախօսութիւն.

Չարաբախտ, Չարաբաստ, Չարաբաստիկ a. malheureux, infortuné.

Չարաբաստութիւն s. mauvais sort, mauvaise fortune, malheur, infortune.

Չարաբար V. Չարաբարոյ.

Չարաբարեմ, եցի vn. devenir méchant, prendre un air méchant.

Չարաբարոյ, ից a. qui a un caractère méchant, d'une nature maligne, malin, malicieux, malveillant; immoral; — լինել, n'avoir point de mœurs.

Չարաբարոյք, Չարաբարութիւն sm. méchanceté, malignité, malveillance; immoralité.

Չարաբեր a. qui porte du mal, qui porte malheur, malheureux, funeste.

Չարաբերան a. mal embouché.

Չարագազան sm. mauvaise bête.

Չարագան a. bien battu, roué de coups.

Չարագանեմ, եցի va. bien battre, accabler, rouer ou échiner de coups.

Չարագոյժ a. qui annonce une mauvaise nouvelle, funeste.

Չարագոյն a. plus mauvais, pire, pis; plus méchant; d'une vilaine couleur, d'un mauvais teint; եւ որ չարագոյնն էր, et ce qui était le plus déplorable.

Չարագործ, ից a. s. malfaiteur, malfaisant, méchant, scélérat.

Չարագործութիւն s. malfaisance, mauvaise action, méchanceté, trait de méchanceté.

Չարագուշակ a. qui annonce du mal, de mauvais augure, funeste, sinistre.

Չարագրգիռ a. qui excite au mal, malicieux, méchant.

Չարադէտ, դիւի s. mauvais génie; a. de mauvais génie.

Չարադէմ a. qui a un mauvais visage, laid.

Չարադիւթ, իցa. maléfique.

Չարաճոյն a. d'un mauvais poison, fort venimeux, viru-

lent; empoisonné, envenimé, funeste, très-dangereux.

Չարաժանի a. qui a des dents, des griffes très-aiguës.

Չարաժողով, ոց s. conciliabule.

Չարալեզու sm. mauvaise langue, médisant.

Չարալուկ adj. fort tourmenté, maltraité; — լինել, être fort tourmenté, maltraité; — տանջել, tourmenter ou maltraiter beaucoup, torturer.

Չարալուր adj. qui prête l'oreille à de mauvaises nouvelles, à des méchancetés; — ք s. mauvaise nouvelle.

Չարախնամ a. porté au mal.

Չարախնդաց a. qui se réjouit du mal, malveillant.

Չարախոհ, Չարախորհուրդ adj. qui médite le mal, mal pensant, qui a une mauvaise pensée, de mauvais desseins, mal intentionné, malveillant.

Չարախորհրդութիւն s. mauvais dessein, méchanceté.

Չարախոց a. qui a une mauvaise blessure.

Չարախտական a. nuisible, pernicieux.

Չարախտավատ adj. très-mauvais, cruel; — ցանկութիւնք, les mauvaises passions.

Չարախտավար adj. cruel, inhumain; adv. cruellement.

Չարախօս, աց, ից a. qui dit du mal, médisant, détracteur, cancanier; — լեզու, langue médisante, langue d'aspic; — լինել V. Չարախօսեմ.

Չարախօսեմ, եցի vn. dire du mal ou médire de qn., détracter, accuser; cancaner, faire des cancans, des commérages.

Չարախօսութիւն s. médisance, détraction, coup de langue; cancan, commérage; — մատուցանել զումեքէ, porter une accusation contre qn.

Չարաճառայ, ից s. mauvais ou méchant serviteur.

Չարաճեր s. méchant vieillard.

Չարակամ a. malévole, malveillant, malintentionné, méchant.

Չարակամութիւն s. mauvaise volonté, malveillance, méchanceté.

Չարակեաց կեանք sm. vie traînée misérablement, misérable vie.

Չարակեղ a. qui présente les caractères d'un ulcère malin; s. peste.

Չարակն, Չարակնեայ adj. qui a des yeux méchants, qui regarde de mauvais œil, malveillant, envieux.

Չարակնեմ, եցի vn. va. regarder de mauvais œil, porter envie.

Չարակնիւթ V. Չարակամ.

Չարակնութիւն s. mauvais regard, malveillance, jalousie, envie; regard indécent, lascif.

Չարակրութիւն s. souffrance; mauvais traitement.

Չարահալած a. qui chasse le mal, les maux.

Չարահամբաւ a. mal famé, diffamé.

Չարահամբաւեմ, եցի va. diffamer, dénigrer, noircir.

Չարահատոյց լինիմ՝ գտանիմ vn. rendre le mal pour le bien.

Չարահաւ, աց adj. d'une mauvaise origine, mauvais, méchant; mauvais, désagréable.

Չարահաւակ s. auteur du mal.

Չարահնար, ից a. qui médite le mal, malicieux, méchant, malin.

Չարահոտ a. qui sent mauvais, puant, fétide, intect.

Չարահոտութիւն s. mauvaise odeur, odeur infecte, fétidité.

Չարահրչակ V. Չարահամբաւ.

Չարաձայն, ից a. qui a une mauvaise voix, un son désagréable.

Չարաձայնութիւն s. voix ou son désagréable, cacophonie.

Չարաղէտ a. très-malheureux, infortuné, misérable.

Չարաճճի s. mauvaise bête; a. méchant, espiègle, fin.

*Չարաճճիութիւն sm. méchanceté, espiéglerie, finesse.

Չարամահ a. d'une mort malheureuse, douloureuse; — առնել՝ սատակել, tuer cruellement; — լինել, mourir misérablement, d'une mort malheureuse.

Չարամայր, մօր s. mauvaise mère; mère malheureuse.

Չարամէտ a. enclin au mal.

Չարամիտ, մտաց a. malintentionné, malveillant, malin, méchant, malicieux.

Չարամոյն adv. misérablement, d'une manière pitoyable.

Չարամոռաց, աց a. qui oublie le mal.

Չարամտութիւն s. malveillance, méchanceté, malignité.

Չարայաչաղ a. bassement envieux, malveillant.

Չարայոյզ V. Չարամիտ.

Չարայուշ, ից adj. qui se souvient d'une injure, rancunier; — լինել, se souvenir d'une injure.

Չարայուշութիւն s. souvenir d'une offense, rancune, ressentiment.

Չարայօժար adj. enclin au mal, méchant.

Չարանախանձ a. extrêmement jaloux.

Չարանամ, ացայ vn. se conduire mal, agir méchamment, devenir méchant; s'aigrir, s'envenimer; V. Նախանձիմ.

Չարանենգ adj. perfide; — դաւաճանութիւն, noire trahison.

Չարանիւթ V. Չարահնար.

Չարաշահ a. intéressé.

Չարաշահութիւն sm. gain honteux ou illicite, intérêt.

Չարաշշուկ a. malheureux, funeste.

Չարաշունչ a. dont l'air est mauvais, infect, fétide, funeste.

Զարաշուք a. mauvais, méchant, vil, ignoble, infâme; mauvais, méchant, cruel; malheureux, misérable, piteux, triste.

Զարաչար a. pis, très-mauvais, le plus mauvais, le plus méchant, excessif, extrême, abusif, énorme; atroce, cruel, insupportable, misérable; adv. très-mal, pis, méchamment, cruellement; excessivement, fortement, gravement, extrêmement, misérablement; — վարել՝ իկիր ածել, abuser de.

Զարապաշտ, Զարապարիշտ V. Ամպարիշտ, Հերետիկոս.

Զարապէս V. Զարաչար adv.

Զարասաց V. Զարախօս.

Զարասերմն a. qui produit de mauvaises semences.

Զարասէր a. qui aime à faire le mal, méchant, malin, malveillant.

Զարասիրութիւն s. amour du mal, méchanceté, malignité, malveillance.

Զարասիրտ adj. qui a un mauvais cœur, méchanceté ou mauvaise disposition de cœur.

Զարատանջ a. qui tourmente beaucoup, violent, rude; — լինել, être sur le gril, souffrir beaucoup.

Զարատեաց, տեցաց a. qui déteste le mal.

Զարատես, Զարատեսիլ a. d'une vilaine apparence, laid.

Զարարար, աց a. qui fait du mal, malfaisant; qui rend méchant.

Զարարարեմ, եցի vn. faire du mal, malfaire.

Զարարարութիւն s. malfaisance.

Զարարուեստ, ից a. malicieux, artificieux, intrigant, fourbe; — հնարք, artifices, intrigues.

Զարարուեստութիւն s. artifice, intrigue.

Զարացուցանեմ, ուցի va. rendre mauvais, méchant ou pire, empirer; aigrir, exciter au mal.

Զարափառ, աց a. hétérodoxe.

Զարափառութիւն s. hétérodoxie.

Զարեացապարտ a. coupable du mal, auteur des maux.

Զարըմբերութիւն s. action de supporter les maux.

Զարիմաստ, Զարիմաց V. Զարամիտ.

Զարիմացութիւն V. Զարամտութիւն.

Զարիք, րեաց s. les maux, les malheurs, adversité, calamité, désastre; mauvaises actions; mauvais traitement, violence; չարիս գործել, faire du mal, malfaire; չարիս խօսել զումեքէ, dire du mal de qn.; զփոքրագոյնն ընտրել իչարիս, choisir le moins mal; — ախտից, les effets des passions.

Զարեօք V. Զար adv.

Զարիոտ s. assa fœtida.

Զարուեստ s. mauvais métier.

Զարութիւն s. méchanceté,

malice, malignité; —է, mé-chamment, malicieusement, malignement.

Չարուտ V. Չար a.

Չարչարական a. passible, passif.

Չարչարակից s. compagnon de souffrances.

Չարչարակցիմ, ցեցայ vn. partager les souffrances de qn.

Չարչարակցութիւն s. participation à la souffrance de qn.

Չարչարանք, նաց s. passion, souffrance, supplice, tourment, mauvais traitement.

Չարչարելի V. Չարչարական.

Չարչարեմ, եցի va. tourmenter, maltraiter, faire souffrir; —իմ vn. être tourmenté, maltraité, souffrir, pâtir.

Չարչարելիութիւն s. passibilité.

Չարչարիչ s. celui qui tourmente, qui fait souffrir.

Չարչարութիւն V. Չարչարանք.

Չարւոք V. Չար adv.

Չաւատալի a. incroyable.

Չաւատամ, ացի vn. ne pas croire, ne pas ajouter foi.

Չափ, ուց, ոց s. mesure; cordeau; mesure, dimension, étendue; dose, quantité; mesure, modération, juste milieu; mesure, proportion; mesure, règle, bornes, limites; mus. mesure; mesure, rhythme, cadence; âge viril, âge de raison; a. mesuré, modéré, réglé; moyen, médiocre, modique; prép. jusque, à, environ, comme, autant, avec; մահու չափ, à mort, à la mort, jusqu'à la mort; ոգւով չափ, comme son âme; ըստ չափու, à mesure de, à mesure que; հինգ հարիւրով չափ, environ cinq cents; չափ ինչ, un peu, peu; իչափ հասեալ, qui a l'âge, adulte, formé, déjà grand; իչափ հասանել, parvenir ou être à l'âge viril, dans la force de l'âge, atteindre l'âge de raison, avoir l'âge, se former, être adulte; գիտել զչափ անձին, իչափու ունել զանձն, se modérer, se conduire avec modération; se retenir, se posséder; իչափու ունել, retenir dans de justes bornes, modérer, tenir dans le devoir, contenir, réprimer; չափով, avec mesure ou modération, par mesure, modérément; en vers; չափով բան, vers; միտք նորա չափով, son esprit a des bornes; զամենայն ինչ առնել չափով եւ կշռով, faire tout avec poids et mesure; զչափ առնուլ, essayer, éprouver, ressentir; — հասակաւ, d'une taille moyenne; անդր քան զ— անցուցանել, անցանել ըստ — ou *չափն անցուցանել, pousser trop loin, pousser jusqu'à l'excès; *այս չափը կանցունէ, cela passe toute mesure; — դնել, — եւ սահման դնել, mettre des bornes à, modérer, restreindre; լրացեալ է չափն, la mesure est comble; առնուլ

զչափ ֆանդերձի ou * ֆագուտի չափն առնուլ, prendre mesure d'un habit; կալ իչափու, se modérer; չկալ իչափու, abuser de; ունի սա — ժամանակի առաւել քան զինն ֆարիւր ամաց, il dura plus de neuf cents ans; ունի — ժամանակի ֆարիւր ամաց, c'est un espace de cent ans.

Չափաբան, ից s. versificateur.

Չափաբանութիւն s. versification, vers.

Չափաբեր a. qui a la juste mesure, symétrique; modéré.

Չափաբերական a. mesuré, symétrique, proportionné; métrique, rhythmique.

Չափաբերապէս adv. avec mesure, symétriquement, régulièrement.

Չափաբերութիւն s. mesure, symétrie, proportion; mètre, rhythme.

Չափագէտ s. mathématicien.

Չափագիտական a. mathématique.

Չափագիտութիւն s. mathématiques.

Չափազանց a. exagéré, excessif.

Չափազանցութիւն s. exagération, excès.

Չափախօս a. modéré dans ses discours.

Չափածոյ a. mesuré; métrique, rhythmique.

Չափական a. métrique.

Չափակից adj. symétrique, proportionnel; commensurable.

Չափակցութիւն s. symétrie, proportion, justesse des proportions.

Չափահաս, ից. Չափահասակ a. adulte, qui a atteint l'âge de raison, pubère.

Չափան, աց s. mesure.

Չափարան s. calibre.

Չափաւոր a. qui a la juste mesure, mesuré, convenable; médiocre, modique, passable; modéré, modeste.

Չափաւորապէս adv. avec mesure, modérément, modestement, modiquement, passablement.

Չափաւորեալ adj. modéré, borné, renfermé dans de justes bornes, tempéré.

Չափաւորեմ, եցի va. renfermer dans de justes bornes, modérer, tempérer, contenir.

Չափաւորութիւն s. mesure, juste milieu, modération, modestie; médiocrité.

Չափելի a. mesurable.

Չափեմ, եցի va. mesurer; versifier, faire des vers.

Չափոյթ sm. la métrique.

Չափոյք, ոյից sm. mesure, modération; չափոյիք, avec modération; պատկառ կալ չափոյից, être modéré.

Չափումն s. mesurage.

Չափչգիտութիւն s. l'action de ne pas connaître sa position.

Չբարերարութիւն s. la disposition à ne pas faire du bien.

Զբարի a. qui n'est pas bon, mauvais.

Զբնակաւոր, Զբնաւոր a. qui n'est pas naturel.

Զգիտանք sm. ignorance; առ իւգիտանս, par ignorance, sans connaître, à l'insu.

Զգիտու, Զգիտուն a. ignorant.

Զգիւտ. առ —, à défaut de, au défaut de.

Զգոյ, ից s. rien, néant; առ իւգոյէ, à défaut de, au défaut de; իւգոյէ իգոյ ածել, créer du néant.

*Զեխ, Զեխեմ V. Կշտամբանք, Կշտամբեմ.

Զեչաքար, ի s. pierre ponce.

Զեչոտ a. marqué de petite vérole.

Զեպիսկոպոս, աց s. faux ou indigne évêque.

Զերեց, ըիցու s. mauvais ou indigne prêtre.

Զեւ, չեւ եւս conj. pas encore, pas jusqu'à présent; չեւ էին տեսեալ, il n'avait pas encore vu; չեւ տեսեալ, avant de voir; չեւ եւս գիտէը, il ne savait pas encore.

Զգարդ s. qui n'est pas un ornement, mauvaise parure.

Զէ, ից V. Զգոյ, Զիք, *Ոչ; չէ ինչ, ce n'est rien, de rien.

Զեական a. qui n'est pas essentiel.

Զէզոք, աց adj. neutre; *— մնալ՝ կենալ, rester neutre.

Զէզոքանամ', ացայ vn. se neutraliser.

Զէզոքապէս adv. neutralement, d'une manière neutre.

Զէզոքացումն s. neutralisation.

Զէզոքացուցանեմ, ուցի va. neutraliser.

Զէզոքութիւն s. neutralité.

Զէութիւն s. nullité, néant.

Զէք, էից s. tous ceux qui ne sont pas.

Զժողովուրդ, վրդեան s. qui n'est pas un peuple, mauvais ou bas peuple.

Զիղջ, չղջից s. chauve-souris.

Զինչ, չնչի V. Ոչինչ.

Զինացի, ցւոյ a. s. chinois.

Զիչխան s. bot. bruse.

Զիք v. déf. il n'y a, il n'y a pas, il n'existe pas; չիք իմ տեսեալ, je n'ai pas vu, je n'ai jamais vu; չիք ոք չիք ուրեք, il n'y a personne; չիք ինչ, il n'y a rien, il n'en est rien; չիք որ գիտիցէ զայդ, personne ne sait cela.

Զիք, չքի s. rien, néant; չիք լինել, չիք յաչաց լինել, s'anéantir, disparaître des yeux; իչիք դարձուցանել, anéantir, réduire à rien, à néant.

Զլուելոյն առնել, faire semblant de ne pas entendre, de ne pas écouter.

Զլուր a. inouï.

Զխաղոյք s. qui ne sont pas des jeux, choses sérieuses.

Զխոստովանութիւն s. l'action de ne pas confesser.

Զկամութիւն s. manque de volonté, de bonne volonté.

Զկայ, Զկայուն a. qui n'est pas stable, instable, inconstant.

Չկեցու, ացa. oisif, fainéant.

Չկեցութիւն s. oisiveté, mauvaise vie.

Չհամազգի, ազգեաց a. qui n'est pas de la même espèce, d'espèce différente; — գործել, neutraliser.

Չհաւատալի a. incroyable; — Ուրէր, il paraissait incroyable, on aurait peine à le croire.

Չհլութիւն a. indocilité.

Չձեռնհաս a. incapable, impuissant.

Չղչկան V. Չիղչ.

Չմարդու, Չմարդութիւն V. Տմարդի, Տմարդութիւն.

Չմարթու, Չմարթուն a. incapable, maladroit.

Չմեղադրութիւն s. l'action de ne pas blâmer.

Չմիաբանութիւն s. désunion, désaccord.

Չմնալի adj. qui ne restera pas, transitoire, temporaire, provisoire, passager.

Չմշտնչենաւոր, Չմշտնչենաւորական a. qui n'est pas éternel.

Չմոռացական adj. qui ne s'oublie pas.

Չյանցուցեալ a. qui n'a pas commis une faute, innocent.

Չյաջողութիւն s. insuccès.

Չյարութիւն s. fausse résurrection.

Չյուսալի V. Անյուսալի.

Չնաշխարհիկ a. surnaturel, divin, rare; s. phénix.

Չնչին, չինք. Չնչին, չննոց a. de peu de prix, de peu de valeur, de peu de poids, peu considérable, peu important, léger, frivole, futile, faible, très-peu, petit, insignifiant; չնչինք, bagatelles.

Չոգամ V. Երթամ.

Չոխակալ V. Անոխակալ.

Չոխակալութիւն V. Անոխակալութիւն.

Չոր, ոց adj. sec; desséché, aride.

Չորաբեկ a. sec, frugal; — հաց, pain sec; — սեղան, table frugale, repas succinct.

Չորակեր լինիմ vn. manger des aliments secs, pratiquer la xérophagie.

Չորակերութիւն sm. nourriture composée d'aliments secs, xérophagie.

Չորանամ, ացայ vn. sécher, se dessécher.

Չորանոց, աց s. séchoir.

Չորացուցանեմ, ուցի va. sécher, dessécher, rendre aride; mettre à sec.

Չորեակ V. Չորք.

Չորեքաղեան. Չորեքալի, ղւոյ s. tétracorde.

Չորեքամսեան V. Չորսամսեան.

Չորեքանկիւն, Չորեքանկիւնի V. Քառանկիւն.

Չորեքարիւր, իւրոց a. quatre cents.

Չորեքգլխեան adj. à quatre chapitres.

Չորեքգրեան, ենի a. composé de quatre lettres, tétragramme.

Չիրեքդիմեան, Չորեքդիմի a. à quatre faces.

Չորեքդրամեան sm. tétradrachme.

Չորեքեան, Չորեքին, եցուց a. tous les quatre.

Չորեքթեւեան adj. à quatre ailes.

Չորեքծագեան a. borné de quatre côtés; qui a quatre extrémités.

Չորեքկանգնեան a. de quatre coudées.

Չորեքկարգեան adj. qui a quatre rangs ou rangées.

Չորեքկերպեան adj. qui a quatre formes.

Չորեքկին a. quadruple; adv. au quadruple; ֆատուցանել—, rendre au quadruple.

Չորեքկնեմ, եցի va. quadrupler.

Չորեքկուսի a. carré.

Չորեքհարիւր, ոց a. quatre cents.

Չորեքհարիւրորդ, ի a. quatre-centième.

Չորեքհիեգեան V. Քառավանկ.

Չորեքծեղուանեայ s. maison de quatre étages.

Չորեքմարմին a. qui a quatre corps.

Չորեքնիւթեայ adj. composé de quatre matières.

Չորեքշաբաթի, թւոյ s. mercredi.

Չորեքպատիկ V. Չորեքկին.

Չորեքպատկեմ V. Չորեքկրկնեմ.

Չորեքվտակեան V. Քառավտակ.

Չորեքտասան a. quatorze.

Չորեքտասաներորդ, աց a. quatorzième.

Չորեքտասանեքեան. Չորեքտասանեքին, եցուց adj. tous les quatorze.

Չորեքտարրեան a. composé de quatre éléments.

Չորեքօրեայ, րէից adj. de quatre jours; adv. le quatrième jour.

Չորթնկուլ s. ornith. gypaète.

Չորիր adj. quatrième; — մասն, le quart.

Չորիցս adv. quatre fois.

Չորուժիւն sm. sécheresse, aridité.

Չորուտ a. sec, aride.

Չորս V. Չորք.

Չորսամսեան a. de quatre mois.

Չորրեակ V. Չորք.

Չորրորդ, աց a. quatrième; adv. quatrièmement; s. quart.

Չորրորդապետ, աց s. tétrarque.

Չորրորդութիւն s. nombre de quatre, union de quatre.

Չորրորդապետութիւն s. tétrarchie.

Չորք, րից a. quatre; իչորս գնալ, marcher à quatre pattes; բարձեալ իչորից, porté par quatre hommes.

Չորքձիք, ձից sm. voiture attelée de quatre chevaux.

Չորքոտանի, նւոյ, նեաց s. quadrupède.

Չու, ոց s. départ, voyage, route, marche; marche d'une armée, décampement, cam-

pagne, expédition; migration, transmigration; campement, camp; bagages, déménagement; — առնել, ի— անկանել, se mettre en route, en marche, faire route, partir, s'en aller, décamper, déménager.

Չուան, ագ s. corde.

Չուանաման, ագ a. s. qui tord des cordes, qui fabrique de la corde.

Չուանայ, Չուանեղէն a. de corde.

Չուառ, Չուառական, ագ a misérable, malheureux, piteux, pitoyable.

Չուառանամ V. Թշուառանամ.

Չուառութիւն V. Թշուառութիւն.

Չուարարութիւն s. départ, décampement, déménagement.

Չուեմ V. Չու առնեմ.

Չուխազգեստ adj. vêtu de drap.

Չուխայ, ի s. drap.

Չուխայագործ, ագ s. drapier, fabricant de draps.

Չուխայագործութիւն s. draperie, manufacture de draps.

Չուխայավաճառ, ագ s. drapier, marchand de drap.

Չուխայավաճառութիւն sm. draperie, commerce de draperie.

Չուխ V. Գավարս.

Չունեւոր a. qui n'a pas de fortune, pauvre.

Չունկնդիր լինիմ vn. ne pas écouter, désobéir.

Չուտելի a. immangeable.

Չոքոլատ, ի s. chocolat.

Չոքոլատագործ, ագ s. chocolatier.

Չոքոլատաման, ի s. chocolatière.

Չոքոլատավաճառ, ագ sm. marchand de chocolat.

Չպէտ a. inutile, qui ne sert à rien; չպէտս առնել, ne pas s'inquiéter de, se passer de, ne pas s'occuper de, négliger.

Չպիտոյք, ոյից s. des choses inutiles, futilités.

Չվնասակար a. qui n'est pas pernicieux, innocent.

Չվնասակարութիւն s. l'état d'une chose qui n'est pas pernicieuse.

Չվշտասէր a. qui n'aime pas les afflictions, les peines.

Չտես, ագ a. qui n'a pas vu; *avide; parvenu; ընդ — առնել, faire semblant de ne pas voir, fermer l'œil dessus, sur.

Չտեսանելոյն առնել V. Չտես.

Չփոյթ V. Անփոյթ.

Չքահանայ, ից sm. faux prêtre.

Չքահանայապետ, ագ sm. faux pontife.

Չքանամ, ացայ vn. se réduire à rien, s'anéantir, disparaître.

Չքացուցանեմ, ուցի va. réduire à rien, faire disparaître, anéantir.

Չքաւոր, ագ adj. indigent, nécessiteux, pauvre, gueux; — եմ յամենայնէ, je ne pos-

sède rien; — է, il est dans le besoin.

Չքաւորիմ, բեցայ vn. être dans le besoin, se trouver manquant de tout, dans l'embarras, manquer d'argent, de ressources, être dans la gêne, léger d'argent; manquer de, être pauvre de; être embarrassé pour, incapable de, ne pouvoir pas.

Չքաւորութիւն s. indigence, besoin, manque, misère, pauvreté, pénurie; — գանձուց, le mauvais état des finances; իչքաւորութեան կայ, il est dans le besoin; —ի կեալ, vivre pauvrement, à l'étroit.

Չքմեղք s. excuse; իչքմեղս առնուլ, excuser; իչքմեղս լինել, s'excuser; se cacher.

Չքնաղ, ից a. rare, curieux, charmant, admirable, superbe, excellent.

Չքնաղագեղ a. d'une rare beauté, charmant.

Չքնաղագիւտ a. rare, qui se trouve rare.

Չքնաղակերտ a. magnifiquement construit, superbe.

Չքնաղատես, Չքնաղատեսիլ a. d'un bel aspect, d'une figure charmante, magnifique.

Չքոտի, տւոյ, տեաց a. vil, abject, de peu de valeur.

Չքոտիմ V. **Չքանամ**.

Չքուիթիւն s. anéantissement, disparition.

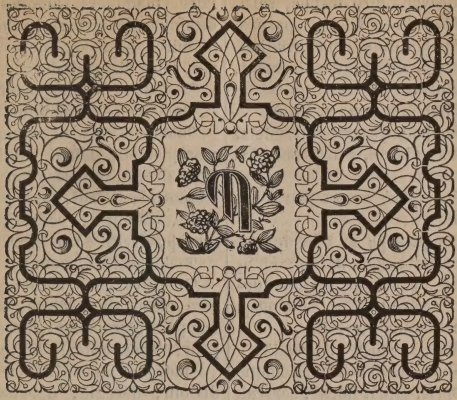

Պ (bé) sm. vingt-sixième lettre de l'alphabet et vingtième des consonnes; huit cents, huit-centième.

Պագանեմ, գի va. baiser; adorer.

*Պագնեմ V. Պագանեմ.

Պագչոտ, etc. V. Պակչոտ.

Պազուք a. sec, aride.

Պալասամ, Պալասան V. Բալասան.

Պալատ, ի. Պալատն, տան, տանք s. palais, hôtel; palais, cour.

Պալատական s. courtisan, homme de cour.

Պալար, աց sm. apostume, apostème, abcès, ampoule, pustule; bossette.

Պալարակալ adj. attaché, orné de bossettes.

Պալարանամ, ացայ va. aboutir, se former en abcès.

Պալարաւոր a. pustuleux.

Պալիուն s. pallium.

Պախ s. bouilli.

Պախարականք V. Պախարակութիւն.

Պախարակեմ, եցի va. blâmer, condamner, mépriser, désapprouver, déprécier.

Պախարակութիւն s. blâme, mépris.

Պախեմ V. Պախիմ.

Պախեցուցանեմ, ուցի va. consterner, épouvanter, frapper de frayeur, saisir.

Պախիմ, խեայ ou խեցայ vn

s'effrayer, être frappé, saisi.

Պախճաւանդ, ագ s. parure.

Պախումն s. consternation, terreur, effroi; déchirement, rupture.

Պախուց, խցոյ s. licou.

Պախրէ, իք s. argent, effets, biens: vivres, provisions; les bestiaux.

Պախրէիկ s. un peu d'argent.

Պակաս, իք a. défectueux, imparfait; adv. moins; զի՞նչ եւս — իցեմ, que me manque-t-il encore? զի՞նչ — է քեզ, que te manque-t-il?

Պակասական a. privatif.

Պակասամիտ a. qui manque d'esprit, esprit borné, cerveau timbré, insensé, niais, nigaud

Պակասամտութիւն s. manque d'esprit, niaiserie, nigauderie.

Պակասաւոր a. défectueux, qui a des défauts; — բայ, verbe défectif.

Պակասեմ, եցի vn. manquer, faire faute; manquer, être absent, être en moins; manquer de, avoir faute de, être privé de; manquer, s'évanouir, défaillir; s'éclipser; — լուսնի, déclin de la lune; պակասեցին աչք իմ յարտասուաց, mes yeux se sont fatigués dans les larmes; պակասեալ են ոգիք նոցա, ils sont épuisés; զի՞նչ այլ պակասէր ինձ իբարեբաստութիւն, que manquait-il à mon bonheur?

Պակասեցուցանեմ, ուցի va. faire manquer, amoïndrir, diminuer, réduire, restreindre, déduire; — իմիջոյ, ôter, enlever, faire disparaître.

Պակասիմ V. **Պակասեմ**.

Պակասորդ s. manque.

Պակասութիւն s. manque, manquement, défaut, diminution; défaut, imperfection, défectuosité; défaut, faute; disette, pénurie; éclipse; — լուսնի, déclin de la lune.

Պակասումն s. manque.

Պակչում, կեայ, կուցեալ vn. être glacé de crainte, être frappé d'étonnement, de stupeur, s'épouvanter, s'effrayer.

Պակշոտ, ագ adj. libertin, dissolu, déréglé, débauché, lubrique, impudent, obscène.

Պակշոտիմ, տեցայ vn. mener une vie déréglée, licencieuse, vivre en vrai débauché, se livrer à la débauche.

Պակշոտութիւն s. vie déréglée, libertinage, débauche, lasciveté, lubricité, impudence, obscénité.

Պակումն V. **Պակուցումն**.

Պակուցանեմ, ուցի va. effarer, terrifier, frapper d'étonnement, de stupeur, de vertige, épouvanter, stupéfier, saisir d'effroi, consterner; — աչիւ, glacer d'épouvante.

Պակուցող s. effrayant, frémissant.

Պակուցումն sm. frayeur, épouvante, effroi, terreur, stupeur, stupéfaction.

Պակչիմ V. **Պակչում**.

Պահ, ուց s. garde, conservation; garde que l'on monte, faction; temps où l'on monte la garde, temps que dure une faction; veille, heure de la nuit; heure, moment, temps; corps de garde, poste, vedette; station; prison; siége, occupation; իչորրորդ պահու գիշերւոյն, vers la quatrième veille de la nuit; — արկանել, ի— առնուլ, assiéger, occuper; ի— արկանել՝ ունել, mettre en prison; — ունել, garder, défendre; monter la garde; ի— անձին, pour conserver sa vie; ի— աշխարհին, pour garder le pays; — դուռն V. Պահակ; յայնմ պահու, alors, en ce temps-là; իպահուն յորում, au moment où; դնել ի—, mettre en réserve.

Պահակ, ացս. gardien, factionnaire; portes, pas, gorge, défilé, passage des montagnes; garde d'un poste ou d'un fort, garnison; faction, corps de garde; — ունել՝ վարել, soumettre à une corvée.

Պահակալ, ացս. garde.

Պահակապան, ացs. garde, garnison; corps de garde.

Պահակապետ s. commandant d'une garnison.

Պահակավար, ացadj. qui soumet à une corvée.

Պահակափոխ լինիմ vn. monter la garde, entrer en faction.

Պահակեմ, եցի vn. s'occuper de, se servir de.

Պահակեր, ացs. surveillant; gouverneur, précepteur; V. Պահապետ.

Պահապետ s. garde, factionnaire, sentinelle, vedette.

Պահասգ, ացs. moise, arc-boutant; armature, armure.

Պահանգակապ a. attaché, lié avec une moise, avec un arc-boutant; s. V. Պահանգ.

Պահանգեմ, եցի va. moiser, arc-bouter.

Պահանորդ, ացs. V. Պահապետ; —ք, garnison, corps de garde.

Պահանոց, ացs. cachot.

Պահանջք, ջից sm. avoir, créance; V. Պահանջումն.

Պահանջանք, նաց V. Պահանջումն.

Պահանջեմ, եցի va. exiger, réclamer, stipuler, redemander, demander, prétendre; — զինչս, revendiquer; — իդատաստանի, requérir; —իմ vn. être exigé, réclamé.

Պահանջելի a. exigible.

Պահանջիչ a. s. exigeant, qui réclame, prétendant.

Պահանջող s. receveur; exigeant.

Պահանջումն s. exigence, prétention; réclamation, demande; յետս — ընչից, revendication.

Պահապան, ացsm. garde, gardien, conservateur, surveillant; factionnaire, sentinelle; —ք, les gardes, les gardiens, la garnison; — հրեշտակ, ange gardien ou tutélaire.

Պահապանապետ, ագ s. chef des gardes, des gardiens, commandant de la garde.

Պահարան, ագ s. objet qui sert à en conserver d'autres, coffre, boîte, étui, armoire, enveloppe, fourreau; *sacristie; — Թղթոյ, portefeuille.

Պահարկեմ, եցի va. garder, monter la garde, faire sentinelle, être en garnison.

Պահացող s. jeûneur; խստակրօն —, grand —.

Պահացողութիւն s. jeûne, abstinence.

Պահացոյց V. Պահայոյց.

Պահեմ, եցի va. garder, veiller à, surveiller; garder, conserver, maintenir, réserver; préserver, garantir; garder, observer; jeûner, s'abstenir de; cacher, tenir secret; նմա պահեալ է՝ կայ, il lui est réservé, il lui est destiné; *խօսքը —, tenir sa parole.

Պահեստ, ից sm. conservation; réserve; dépôt, consignation; entretien; séquestre; դնել ի—, mettre en dépôt, déposer, consigner; mettre en prison; դնել իպահեստի, mettre en réserve, garder.

ՊահկուՒիւն s. corvée.

Պահնակ V. Պահապան.

Պահնակեմ, եցի va. garder, défendre.

Պահնորդ V. Պահապան.

*Պահուըտիմ, տեցայ vn. se cacher.

*Պահուըտուկ sm. cligne-musette.

Պահող s. jeûneur, abstinent; celui qui conserve.

Պահպան V. Պահապան.

Պահպանակ, ագ s. garde, défenseur, protecteur; armure, cuirasse; préservatif; phylactère; — բազկի, brassard; — զէնք, armes défensives.

Պահպանական a. préservatif, défensif.

Պահպանակից s. compagnon de garde; a. qui aide à conserver.

Պահպանանամ, ացայ vn. être gardé, protégé; se garder de, se préserver de, éviter.

Պահպանապետ V. Պահապանապետ.

Պահպանարան, ագ s. conservatoire; la poste; abri, asile, refuge.

Պահպանեմ, եցի va. garder, surveiller; garder, conserver; défendre, protéger; mettre à l'abri, préserver; maintenir, soutenir, entretenir, observer; —ի ցրտոյ, garantir du froid; — զանձն, se garder, se préserver de; —իմ vn. être gardé, préservé, protégé.

Պահպանեցուցանեմ V. Պահպանեմ.

Պահպանիչ, Պահպանող s. conservateur; défenseur.

Պահպանողական V. Պահպանական.

Պահպանոց, ագ s. retenue, prison.

Պահպանութիւն s. conservation, garde, surveillance garde, défense, protection

maintien, entretien; observation, observance.

Պահք, ից s. jeûne, abstinence; մեծ՝ քառասնորդական —, carême; օր պահոց, jour maigre; պահս պահել, * — բռնել, faire maigre, jeûner.

Պաղ, իւ sm. gelée, glace; * a. froid, glacial; — ընդունելութիւն, accueil glacial, froid.

Պաղանամ V. Պաղիմ.

Պաղանձաւ վերին sm. stalactite; — ստորին, stalagmite.

Պաղատ V. Պաղատանք.

Պաղատախառն a. mêlé de prières, suppliant.

Պաղատանք, նաց s. imploration, supplication, invocation, instance, prière, demande, sollicitation.

Պաղատիմ, տեցայ vn. implorer, demander instamment, supplier, prier avec instance, solliciter, conjurer, invoquer, intercéder.

Պաղատիտ, տտի. Պաղատտիկ, տտկի sm. figue sèche, cabas de figues.

* Պաղեցնեմ V. Զովացուանեմ.

Պաղէտ V. Պաղատանք.

Պաղիմ, ղեցայ vn. geler, se congeler, figer; geler, prendre; se refroidir.

Պաղլեղ s. alun.

Պաղլորակ s. chandelle de glace.

Պաղումն s. action de geler, congélation, figement.

Պաղպաղակ, ի sm. cristal; glace (rafraîchissement).

Պաղպաջ, ոյ s. éruption ou bouton luisant.

Պաղպաջեմ, եցի vn. reluire, briller.

Պաղպաջուն a. reluisant, éclatant, brillant, étincelant.

Պաղպաջունք sm. galerie, kiosque; litière.

Պաճար, աց s. bétail, bestiaux; —ք, moyens, expédients; պաճարս պաճարել, viser à un moyen, mettre en œuvre ou tenter toutes sortes d'expédients.

Պաճարաբոյծ, ուծի s. éleveur de bestiaux.

Պաճարամիտ a. imbécile, sot, stupide.

Պաճարանք, նաց s. moyen, remède, expédient; nourriture, vivres; action de se procurer qq. chose, gain.

Պաճարաբոտ s. pâturage.

Պաճարեմ, եցի. Պաճարիմ, ըեցայ vn. procurer, trouver, se procurer; tâcher, remédier, trouver un moyen; — զկեանս, gagner sa vie, de quoi vivre.

Պաճոյճ a. paré, orné; s. bijou; V. Պաճուճան.

Պաճուճաբան a. s. phrasier, pindariseur; orné, emphatique.

Պաճուճագործ, աց s. bijoutier.

Պաճուճազարդ adj. attifé, paré, embelli, recherché, affété, affecté, maniéré, emphatique; pompeux, élégant.

Պաճուճակ s. poupon.

Պաճուճան, Պաճուճանք,

Նաց s. parure, toilette recherchée, atours, ornement, enjolivure, nippe, fard, enjolivement, affectation, recherche; poupée.

Պաճուճապատանք, Նաց s. poupée, poupard.

Պաճուճասէր a. qui aime la parure, coquet, coquette.

Պաճուճեալ V. Պաճուճազարդ.

Պաճուճեմ, եցի va. parer, orner avec recherche, enjoliver, ajuster, pomponner, nipper, décorer, farder; affecter, se donner des airs, feindre; — զեղովք զդիակն, embaumer.

Պայ, ից s. fée.

Պայազատ, աց s. successeur, héritier, descendant; noble, prince, seigneur.

Պայազատեմ, եցի va. succéder à; se rendre maître de.

Պայազատութիւն s. succession, descendance; noblesse.

Պայակ, աց V. Պայիկ.

Պայական a. féerique.

Պայծեմ V. Պայթիմ, Պայծեցուցանեմ.

Պայթիմ, Թեցայ vn. crever, se crever, faire éruption ou explosion, éclater, se briser par éclats, se rompre.

Պայթիւն, Պայթումն s. éclat, éruption, rupture; explosion, fracas.

Պայծուցանեմ, ուցի va. crever, faire éclater, enfoncer.

Պայիկ, յկաց s. garde, garien; fée.

Պայծառ a. clair, resplendissant, éclatant, brillant, reluisant; clair, limpide; splendide, magnifique; clair, serein, net; illustre, célèbre, distingué; — լոյս, pure lumière.

Պայծառաբան, ից adj. qui parle d'une manière brillante.

Պայծառաբանեմ, եցի va. parler d'une manière brillante.

Պայծառաբանութիւն s. élégance de langage.

Պայծառագեղ adj. d'une beauté éclatante, charmant.

Պայծառազարդ adj. orné d'une manière splendide, magnifique, superbe.

Պայծառազարդութիւն sm. magnifique ornement, embellissement, splendeur, magnificence.

Պայծառազգեաց, Պայծառազգեստ a. qui porte des vêtements brillants; vêtu de blanc; — լինել, porter des vêtements brillants, des habits superbes, magnifiques.

Պայծառազգեստութիւն s. luxe des vêtements.

Պայծառաթեւ a. aux ailes brillantes, magnifiques.

Պայծառալոյս a. qui a une vive lumière, rayonnant de lumière, éclatant.

Պայծառակերպութիւն sm. transfiguration.

Պայծառակերտ a. magnifiquement construit, superbe.

Պայծառակիր a. très-bien assorti, très-ressemblant.

Պայծառանամ, ացայ vn. reluire, resplendir, briller, éclater, avoir de l'éclat; fig. briller, s'illustrer, fleurir, se distinguer, se faire remarquer, se montrer magnifique, être remarquable.

Պայծառանշան a. illustre, célèbre.

Պայծառապէս adv. d'une manière brillante, splendidement, magnifiquement.

Պայծառապսակ a. qui a une couronne brillante.

Պայծառավայելուչ a. très-beau, magnifique, superbe.

Պայծառատեսիլ a. qui a un aspect brillant, magnifique.

Պայծառացուցանեմ, ուցի va. rendre clair, brillant; fig. faire briller, donner de l'éclat, rendre illustre, illustrer, célébrer, distinguer.

Պայծառափայլ a. resplendissant, éclatant, brillant.

Պայծառերանգ a. d'une couleur brillante, vive, éclatante.

Պայծառերես a. qui a une figure resplendissante.

Պայծառութիւն sm. clarté, éclat; éclat, splendeur, magnificence, célébrité, illustration, grandeur; vivacité.

Պայման, ացս. état, condition, situation, position, circonstance; condition, convention, stipulation, clause; պայմանու, à condition, sous condition; — անհրաժեշտ, condition *sine quâ non*; — դնել, mettre ou imposer des conditions; — կենաց, condition, état.

Պայմանադրութիւն s. convention.

Պայմանաժամ, ու s. délai.

Պայմանական, Պայմանաւոր a. conditionnel.

Պայմանեմ, եցի va. convenir, conclure un traité, s'engager par convention, contracter, stipuler; conditionner.

Պայուսակ, ացս. valise, gibecière.

Պայտիք, ռեացս. coche de flèche.

Պայտ, իցs. fer à cheval.

Պայտար, ացs. maréchal (des chevaux).

Պայտարութիւն sm. maréchalerie.

Պայտեմ, եցի va. ferrer un cheval.

Պայքար, ացs. débat, dispute, querelle, controverse; գալ՝ մտանել ի— ընդ ումեք, disputer, se disputer, batailler.

Պայքարեմ, եցի. **Պայքարիմ**, ըեցայ vn. être en débat sur, se débattre, disputer, batailler.

Պան, իցs. pain; V. Խորիսխ.

Պանդանդ V. Պատանդ.

Պանդխտակից sm. compagnon de pèlerinage.

Պանդխտանամ V. Պանդրխտիմ.

Պանդխտեցուցանեմ, ուցի va. faire émigrer, transporter dans un autre pays.

Պանդխտիմ, տեցայ vn. émigrer, quitter son pays; faire un pèlerinage.

Պանդխտութիւն s. émigration, transmigration, migration; pèlerinage.

Պանդոկ, ի s. auberge, hôtellerie, hôtel.

Պանդոկապետ, ացs. aubergiste, hôtelier, hôte, maître d'hôtel.

Պանդոկի, կոյ V. Պանդոկ.

Պանդոյր a. badaud, imbécile, bêta, niais, nigaud, dandin, hurluberlu, bête.

Պանդորեան տուփ s. boîte de Pandore.

Պանդորրութիւն s. badauderie, imbécillité, bêtise, niaiserie, nigauderie.

Պանդուխտ, դխտաց adj. étranger, émigré; pèlerin.

Պանիր, նրոյ, նրի s. fromage.

Պանծալի a. glorieux, superbe, illustre, remarquable.

Պանծամ, ացի. Պանծանամ, ացայ V. Պարծիմ.

Պանծանք V. Պարծանք.

Պանծացուցանեմ, ուցի va. vanter, glorifier, célébrer, prôner, relever, exalter, flatter, louer.

Պանծութիւն sm. vanterie, hâblerie, jactance.

Պանկրատ, ի. Պանկրատիոն s. pancrace.

Պանրագործ, աց s. fromager, qui fait des fromages.

Պանրավաճառ, աց s. fromager, marchand de fromages.

Պաշար, աց s. provision, viatique, vivres, fourniture; munition, approvisionnement, avitaillement, équipement.

Պաշարապինդ a. bien approvisionné; — առնել, approvisionner, munir des provisions nécessaires, équiper, avitailler; — լնուլ, remplir de toutes sortes de provisions.

Պաշարեմ, եցի va. assiéger, mettre le siége, tenir assiégé, bloquer, occuper; investir, cerner, envelopper.

Պաշարեալք a. assiégés.

Պաշարիչ, Պաշարող s. assiégeant.

Պաշարումն s. siége, occupation, investissement, blocus; — մուաց, préoccupation; իբ եւ յարգել արկանել, assiéger, tenir assiégé, investir.

Պաշտատական s. apanage.

Պաշտելութիւն s. adoration.

Պաշտեմ, եցի va. adorer; servir, être attaché au service de; administrer, conférer; faire le service divin, officier; pourvoir, fournir; employer; —իմ vn. employer, s'employer, prendre cours, passer en usage; — զխորհուրդս, administrer les sacrements.

Պաշտումն sm. adoration; service; — առնուլ, être servi.

Պաշտպան, ացa. s. protecteur, défenseur; serviteur; — սուրբ, patron; — կալ V. Պաշտպանեմ.

Պաշտպանական a. défensif.

Պաշտպանեմ, եցի va. protéger, défendre, soutenir, appuyer, favoriser; — եւեթ ան-

ձին, être ou se tenir sur la défensive, ne faire que se défendre; V. Խնամեմ.

Պաշտպանիչ, Պաշտպանողական a. défensif.

Պաշտպանողութիւն s. protectorat.

Պաշտպանութիւն s. protection, défense, patronage, garde, faveur, appui, soutien; service; ի—, à l'appui; ընդ—ք օրինաց, sous l'égide des lois; ընդ—ք ուրուք V. Հովանաւորութիւն.

Պաշտպանումն s. protection.

Պաշտօն, տամանց s. culte, latrie, adoration; service, office, ministère; emploi, fonction, place, charge, poste; flatterie; idole; mystère, cérémonie; service, office; — կռոց, idolâtrie; սնոտի —, superstition; — առնել, rendre un culte à qn., le courtiser, flatter; — առնուլ, être adoré, recevoir des honneurs; être servi; — հարկանել, servir; — տանել, servir; rendre un culte, adorer; ի— մտանել, entrer au service de qn.; ի— առնուլ, adorer; — մատուցանել Աստուծոյ, rendre un culte, faire une œuvre agréable à Dieu; հասարակաց պաշտամունք, fonctions publiques; — կատարել, remplir une fonction; — կատարել վասն հոգւոյ ուրուք, célébrer un service pour le repos de l'âme de; աստուածական առնուլ —, se faire adorer comme un dieu; ունել՝ ժառանգել զ— ուրուք, prendre la place de qn., le remplacer; կորուսանել զ—, perdre sa place; իպաշտամանէ, par profession; * իպաշտօնէ, officiellement.

Պաշտօնակալ, աց s. fonctionnaire; bureaucrate.

Պաշտօնակալութիւն s. bureaucratie.

Պաշտօնական a. ministériel, officiel; — օրագիր, journal officiel.

Պաշտօնակից s. collègue.

Պաշտօնամատոյց լինիմ vn. rendre un culte, adorer.

Պաշտօնասէր a. religieux, pieux, dévot.

Պաշտօնասիրութիւն s. religion, piété, dévotion.

Պաշտօնատար, աց s. serviteur; adorateur; fonctionnaire ministre.

Պաշտօնատուն, տան. Պաշտօնարան, աց s. ministère, bureau.

Պաշտօնաւոր a. idolâtre.

Պաշտօնեայ, նէից s. employé, officier, ministre; serviteur, domestique; ministre, officiant, diacre; pieux, religieux; — աստուածային վրէժխնդրութեան, instrument de la vengeance divine; — արդարութեան, ministre de la justice.

Պաշտօներգութիւն s. office divin.

Պաշտօնուկք sm. compliments, adulation, flatterie.

* Պաչիկ V. Համբոյր.

Պապ, ի, ս., աց sm. aïeul, grand-père; le pape.

Պապադաւան, ից s. a. papiste.

Պապակ s. grande soif.

Պապական a. papal; s. papiste.

Պապականութիւն sm. papisme.

Պապակիմ V. Պապքիմ.

Պապանձեմ, եցի. Պապանձեցուցանեմ, ուցի va. réduire au silence, faire taire, imposer silence, fermer la bouche à qn., désarçonner, confondre.

Պապանձիմ, ձեցայ vn. être réduit au silence, se taire, rester muet, court, être désarçonné, être condamné au silence, n'avoir rien à répondre.

Պապանձումն s. l'action de se taire, de rester court.

Պապաչեմ, Պապաչեմ, եցի vn. bêler.

Պապաչիւն s. bêlement.

Պապկայ, ից s. perroquet; էգ —, perruche; — խօսի, le perroquet cause.

Պապութիւն s. papauté.

Պապունձն s. camomille.

Պապչեակ s. chèvre.

Պառակ, աց s. étable, parc; côte, côtelette; bétail; պառակ —, en troupeau, par troupes.

Պառականաց s. filets pour prendre des bêtes.

Պառակեմ, եցի. Պառակիմ, կեցայ vn. se coucher; se mettre en embuscade.

Պառակտեմ, եցի. Պառակտեցուցանեմ, ուցի va. diviser, désunir, mettre, jeter ou semer la discorde parmi.

Պառակտիմ, տեցայ vn. se diviser, se désunir, être en discorde, en dissension, être déchiré par les factions, former des factions, des partis.

Պառակտութիւն, Պառակտումն s. division, désunion, discorde, dissension, faction.

Պառաւ, ոյ, աւունք, աց a. s. vieille, vieille femme.

Պառաւական a. de vieille, de vieille femme.

Պառաւիմ, ւեցայ vn. vieillir, devenir ou se faire vieille; — ախտից, s'invétérer, devenir chronique.

Պառաւորդի sm. fils d'une vieille.

Պառաւութիւն s. vieillesse.

* Պառկեցուցեմ, ուցի va. coucher, faire coucher.

* Պառկիմ, կեցայ vn. se coucher.

Պառնաս, Պառնասոս sm. Parnasse; հայկական —, le Parnasse arménien.

Պառպուի s. poivrier

Պասեք, Պասեքատօն, ի s. Pâques.

Պասկուճ s. condor.

Պասուք, սքոյ sm. grande soif.

Պաստառ, աց s. tapis, tapisserie; couverture de lit; — դամասկացի, damas.

Պաստառագործ, աց s. tapissier.

Պաստառագործութիւն sm. tapisserie.

Պատատալի, Պատատալիր a. drapé, tapissé; — առնել՝ զարդարել, tapisser, orner de tapisserie, draper.

Պատատակալ, ագ s. couverture, drap de lit, draperie, tapisserie.

Պատատակալեմ, Պատատեմ, եցի va. tapisser, draper.

Պասքա, այի s. Pâques.

Պասքեցուցանեմ, ուցի va. causer une grande soif, altérer.

Պասքիմ, բեցայ vn. avoir grand'soif, brûler ou mourir de soif, être dévoré de soif.

Պասքուքիւն, Պասքումն s. grande soif, altération.

Պատ, ի s. mur, muraille; — առնուլ, environner, entourer, envelopper, ceindre; — իպատ, — իպատէ, — իպատու, compliqué, ambigu; — իպատ բանք, paroles ambiguës, ambages, détours; — իպատ բանիւք խօսել, user de détours, de circonlocutions; պատ իպատ խաղան գետք, les rivières semblent se jouer par mille détours.

Պատագրոս V. Պոտագրոս.

Պատահ, ից s. aventure, accident, événement, hasard.

Պատահական a. accidentel, éventuel, casuel, fortuit.

Պատահականութիւն s. éventualité.

Պատահար, ագ s. aventure, événement, hasard; accident fâcheux, catastrophe, malheur; ըստ — ագ, par accident, par aventure, par hasard.

Պատահեմ V. Պատահիմ.

Պատահեցուցանեմ, ուցի va. faire rencontrer.

Պատահիմ, հեցայ vn. rencontrer, se rencontrer; se rencontrer, se passer, arriver, avoir lieu, survenir, échoir; aller au-devant, s'opposer, résister, en venir aux mains, aux prises, frapper; — ուժեք մարտիւ՝ պատերազմաւ, faire la guerre à qn.

Պատահուքիւն s. rencontre, entrevue, entretien.

Պատահումն s. rencontre; V. Պատահ; destinée; ըստ պատահմանն, accidentellement, éventuellement, fortuitement, par hasard; պատահմունք իդէպ ելանէին նմա, le hasard, la fortune l'aidait; անցեալէր —, il n'était plus temps.

Պատաղին s. liseron; vrille.

Պատաղիմ, ղեցայ vn. s'occuper de, s'appliquer à.

Պատաղիչ a. qui s'occupe.

Պատաղումն s. occupation, application.

Պատան, ագ s. bande, bandage, enveloppe; —ք աչաց, bandeau; — մեռելոց, suaire, linceul mortuaire.

Պատանագործ, ագ s. bandagiste.

Պատանդ, ագ sm. otage, gage; առնուլ ի —, prendre pour otage, pour gage; տալ ի —, donner pour otage, pour gage; ի — կալ, être en otage.

Պատանդեմ, եցի va. servir d'otage, donner ou recevoir

pour otage, pour gage, recevoir en otage.

Պատանդութիւն V. **Պատանդ.**

Պատանեակ, եկաց V. **Պատանի.**

Պատանեկանամ, ացայ vn. être en âge de puberté; devenir jeune, rajeunir.

Պատանեկութիւն V. **Պատանութիւն.**

Պատանեկիկ sm. enfant, jeune garçon.

Պատանի, նւոյ, նեաց s. adolescent, jeune homme, jeune garçon; garçon, domestique, groom; **անփորձ —**, jeune homme sans expérience, blanc-bec.

Պատանութիւն s. adolescence.

Պատառ, աց s. morceau, bouchée, tranche; pièce, lambeau; **պատառ պատառ**, en morceaux, en lambeaux, en pièces.

Պատառաբոյծ a. parasite, écornifleur, pique-assiette, écumeur de marmites, flaireur de cuisine.

Պատառատուն a. déchiré, déguenillé, délabré, fripé; — **հանդերձ**, habit en loques, tout déchiré.

Պատառաքաղ, աց s. fourchette.

Պատառեմ, եցի va. déchirer, lacérer, délabrer, mettre en lambeaux, en pièces, accrocher; gercer, crever, crevasser, fendre, couper, casser; **զմիմեանս —**, s'entre-déchirer; — իմ vn. se déchirer.

Պատառիկ s. petit morceau.

Պատառուած, ոց s. déchirure; rupture, crevasse, fissure; gerçure; — **հանդերձից**, accroc.

Պատառումն sm. déchirement, déchirure, lacération, délabrement, éruption; fig. déchirements, rupture, division, scission.

Պատառուն V. **Պատառատուն.**

Պատասխան V. **Պատասխանի.**

Պատասխանատու, աց a. s. responsable, répondant; apologétique.

Պատասխանատուութիւն ou **Պատասխանատրութիւն** s. réponse; défense, apologie, excuse; responsabilité.

Պատասխանեմ, եցի vn. répondre, faire une réponse, répliquer; **այլ ընդ այլոյ —**, répondre de travers.

Պատասխանի, նւոյ, նեաց s. réponse, repartie, réplique; défense, apologie, excuse, justification; — **առնել**, faire réponse, faire une réponse; — **տալ**, donner ou rendre réponse; s'excuser, s'expliquer, se justifier, se défendre; **ի բաման պատասխանւոյ**, oracle; **տալ վասն անձին —**, se défendre; **ընդունել զ—**, recevoir la réponse; **չընդունել —**, ne point recevoir de réponse; **սպասել պատասխանւոյ**, atten-

dre réponse ; չիք —, il n'y a pas de réponse ; ի— նամակիդ, en réponse à votre lettre ; ցամարձակ՝ յանդուգն՝ խուսափական՝ նպաստամատոյց՝ հաւաստի՝ դրական՝ ժխտական՝ լակոնական՝ աննշան՝ չոր՝ անմիտ՝ կարճ —, réponse cavalière, impertinente, évasive, favorable, certaine, positive, négative, laconique, insignifiante, sèche, sotte, courte.

Պատատ, ի, աւ s. charge, fardeau, ballot ; paquet, rouleau ; enveloppe.

Պատատանք, նաց s. enveloppe ; emballage.

Պատատեմ, եցի va. envelopper ; entortiller, entrelacer, enchevêtrer, impliquer ; — բեռինս, emballer ; —իմ vn. s'envelopper ; entourer de ses bras, se cramponner, se tortiller.

Պատատուկ s. bot. liane.

Պատատումն s. entortillement ; emballage.

Պատարագ, ագ s. sacrifice, victime ; don, présent ; messe ; Ի՛ւ—, messe basse ; ձայնաւոր —, grand' messe ; — մատուցանել, célébrer, dire la messe ; *— տեսնել, assister à une messe ; հանել —, sacrifier.

Պատարագաբարձ, Պատարագաբեր, ագ a. qui apporte des dons.

Պատարագագործութիւն s. sacrifice ; célébration de la sainte messe.

Պատարագամատոյց, տուցի a. qui fait un présent ; s. sacrificateur ; célébrant ; missel.

Պատարագարան s. autel.

Պատարագեմ, եցի va. sacrifier, immoler ; célébrer ou dire la messe.

Պատարագիչ s. célébrant, officiant.

Պատարագիք, գեաց s. choses destinées au sacrifice ; offrande, don.

Պատարեմ, եցի va. remplir, combler.

Պատարուն a. tout plein, comble, comblé.

Պատգամ, ագ sm. oracle ; parole ; sentence ; message, ordonnance ; conseil, avis ; իպատգամս անկանել, négocier, parlementer.

Պատգամաբեր, ագ s. messager, porteur d'une nouvelle.

Պատգամագնաց sm. parlementaire, négociateur ; — լինել, parlementer, négocier.

Պատգամագնացութիւն V. Պատգամաւորութիւն.

Պատգամախօս, ագ a. qui prononce des oracles.

Պատգամատար, ագ s. messager.

Պատգամաւոր, ագ s. messager, député, envoyé, délégué, ambassadeur, diplomate.

Պատգամաւորեմ, եցի. Պատգամաւորիմ, ըեցայ vn. être messager, ambassadeur ou député, aller ou venir en qualité d'ambassadeur, négocier, aller en mission ; traiter par la diplomatie ; faire le diplomate.

Պատգամաւորութիւն sm.

message, députation, mission, ambassade; diplomatie.

Պատգարակ, ագ s. brancard, litière.

Պատեան, ենից s. fourreau, gaîne; étui; enveloppe; écaille, valve, coquille, coque; cosse, gousse; écorce; cuirasse, armure; poitrine; մերկանալ իպատենից զսուսեր, tirer l'épée du fourreau, dégaîner; արկանել զսուրն իպատեանս, remettre l'épée au fourreau, rengaîner.

Պատեհ, ից adj. opportun, propre, commode; propice, favorable; s. occasion, occasion ou moment favorable, bon moment, temps; ի— լինել, convenir; ըստ պատեհի, à propos; — ու — ժամանակ գտանել, trouver un moment, une occasion favorable; յօգուտ արկանել զ—, profiter de l'occasion; — դամարիլ, juger à propos; — առնուլ, prendre ou saisir l'occasion, prendre la balle au bond.

Պատեհութիւն s. opportunité, à propos, commodité; chance; V. Պատեհ; յօգուտ արկանել ou յօգուտ իկիր արկանել զ—, profiter de l'occasion, des occasions, profiter du moment, saisir l'occasion; չկորուսանել զ—, ne pas perdre l'occasion; կորուսանել զ—, laisser échapper l'occasion.

Պատեմ, եցի va. entourer, environner, ceindre; faire le tour de, cerner; envelopper; faire circuler, promener; plaquer, couvrir; assiéger, investir, cerner; շուրջ —, entourer, investir; — զվէրս, panser une plaie; պատեալ պաշարեալ զոք, cerner, obséder qn.; անդ խոր լռութիւն պատէ զամենայն, un grand silence y règne; իմ vn. être mis autour de, être entouré, s'entourer de, s'envelopper, s'entortiller; faire un tour, des circuits; entourer de ses bras, embrasser; changer, être transmis; պատեալ կնով, incrusté de marbre.

Պատենագործ, ագ s. gaînier.

Պատենագործութիւն s. gaînerie.

Պատենազէն, զինաց a. cuirassé, armé.

Պատենաթեւ a. coléoptère.

Պատենաւոր adj. testacé; cossu.

Պատերազմ, ագ s. guerre, bataille, combat; — մղել՝ տալ, être en guerre, faire la guerre, livrer une bataille, combattre; en venir aux mains; ոստիկան —ի, ministre de la guerre; — հրատարակել, déclarer la guerre; ձեռն արկանել ի—, entreprendre une guerre; երթալ ի—, aller à la guerre; իժամանակս —ի, en temps de guerre; պատրաստութիւնք —ի, préparatifs de guerre; պատրաստիլ ի—, se préparer à la guerre, faire des préparatifs de guerre; ի— գրգռել՝ դրդել, exciter à la guerre; mettre en

guerre ou aux prises, engager dans une guerre; գրգռել, բորբոքել զ—, exciter, allumer la guerrre; — յարուցանել, déclarer la guerre; — աֆագին իվերայ ուրուք յարուցանել, menacer qn. d'une grande guerre; —յարդարել ընդդէմ, combattre, attaquer; եղեւ — խիստ յոյժ, un combat sanglant fut livré; արիւնառուշտ —, bataille sanglante; առտընին ou քաղաքական —, guerre intestine, civile; սաստկացաւ —ն, le combat fut cruel; V. Մարտ, Խանձիմ, etc.

Պատերազմազարթոյց a.qui excite la guerre.

Պատերազմական adj. de guerre, guerrier, martial.

Պատերազմակից s. compagnon de guerre, allié; — լինել ումեք, combattre avec qn.

Պատերազմասէր a.qui aime la guerre, guerroyeur, belliqueux, guerrier.

Պատերազմափորձ a. expérimenté dans l'art de la guerre, aguerri.

Պատերազմիկ a. V. Պատերազմական; — երիվար, cheval de bataille; — նաւ, galère, vaisseau de guerre.

Պատերազմիմ, մեցայ vn. faire la guerre, guerroyer, combattre; առանց պատերազմելոյ, sans combattre, sans coup férir; — իվերայ ազատութեան, défendre la liberté.

Պատերազմող a.s. guerrier, combattant, belligérant, belliqueux, homme de guerre; ennemi, adversaire.

Պատժաճու V. Պատժող.

Պատժական adj. pénal, répressif; — օրէնք, loi pénale.

Պատժականութիւն sm. pénalité.

Պատժակից s. compagnon de châtiment.

Պատժապարտ, ից, աց adj. déclaré coupable de, qui mérite une punition, punissable, coupable, criminel.

Պատժապարտեմ, եցի va. déclarer coupable, punir.

Պատժապարտութիւն s.culpabilité.

Պատժասէր a. qui aime à punir.

Պատժարան, աց s. lieu ou instrument de punition.

Պատժաւոր a. puni, châtié; digne de punition, coupable; propre à punir.

Պատժեմ, եցի va. punir, châtier, infliger une punition, une peine, un châtiment, une correction, corriger.

Պատժող s. celui qui punit, punisseur.

Պատիժ, տժոյ, տժի, տժոց s. punition, châtiment, peine, correction; անկանիլ ընդ—ով, encourir, mériter une punition; դնել — իվերայ, infliger une punition, un châtiment; — տալ, donner une punition, mettre en pénitence.

Պատիճ, տճոյ sm. cosse, gousse, enveloppe; la trompe d'un éléphant.

Պատինճան, ի s. aubergine, mélongène.

Պատիր a. trompeur, faux, illusoire, captieux, insidieux, feint, dissimulé, artificieux, fallacieux, déguisé, mensonger.

Պատիրք s. tromperie, supercherie, duperie, illusion, erreur, fausseté; tour, adresse; իպատիրս արկանել, tromper, duper, induire en erreur.

Պատիւ, տուոյ, տուի s. honneur, témoignage d'estime, hommage; honneurs, dignités; présent d'honneur, hommage, prix, honoraires; abréviation; — անձին իամարել՝ գրել, se faire honneur de; խոստումն պատուոյ, parole d'honneur; Լեգէոն պատուոյ, Légion d'honneur; ի— առնուլ, բազում պատուովք պատուել, combler d'honneurs, rendre de grands honneurs, les plus grands honneurs à qn., l'élever aux plus grands honneurs; պատուով, avec honneur, honorablement; լի պատուով, plein, comblé ou chargé d'honneurs, — ընծայել, rendre honneur; — առնել՝ դնել, *— ընել, faire honneur; — առնել սեղանոյ, faire honneur à une table; ի—, en l'honneur de; ի— իասանել, parvenir aux honneurs; իպատուի լինել, être en honneur, en considération; իմեծի պատուի լինել, être sur le pinacle.

Պատկան, Պատկանաւոր V. Պատշաճ.

Պատկանաւորութիւն s. convenance, harmonie, rapport.

Պատկանդարան, ի s. carquois.

Պատկանեմ, Պատկանիմ V. Պատշաճեմ, Պատշաճիմ.

Պատկանութիւն V. Պատկանաւորութիւն.

Պատկառ V. Պատկառանք; — լինել՝ կալ, être attentif à, faire attention, vaquer à, veiller, se livrer à, s'appliquer à, s'occuper de, s'attacher à, prendre au sérieux, s'intéresser à, s'assujettir; — կալ արդարութեան, être juste; — կալ օրինաց, observer la loi.

Պատկառանք, նաց s. respect, vénération; pudeur, confusion, retenue; parties honteuses; —նօք, avec respect, avec pudeur, d'un air confus; պատկառանս ածել, imprimer le respect, inspirer du respect.

Պատկառելի a. respectable, vénérable; — գործել՝ ընծայեցուցանել, rendre respectable, faire respecter; — զանձն ցուցանել, se faire respecter.

Պատկառեմ V. Պատկառիմ, Պատկառեցուցանեմ.

Պատկառեցուցանեմ, ուցի va. remplir de respect, faire rougir, faire honte, confondre.

Պատկառիմ, ռեցայ vn. éprouver de la honte, être confus, rougir de, respecter.

Պատկառոտ, աց adj. pudibond, honteux, timide.

Պատկառութիւն sm. senti-

ment de pudeur, pudeur, confusion, timidité.

Պատկառուկ s. sensitive.

Պատկառուկս արկանեմ V. Պատկառեցուցանեմ.

Պատկեր, ագ s. image, effigie; tableau, peinture, représentation; figure, portrait; ըստ —ի, à l'image de, en forme de; համառօտագիծ —, aperçu.

Պատկերաբանութիւն s. iconologie.

Պատկերաբեկ s. iconoclaste.

Պատկերագիր, գրի s. peintre de portraits; effigie; iconographe.

Պատկերագործ, ագ s. peintre; sculpteur.

Պատկերագրական a. iconographique.

Պատկերագրեմ, եցի va. faire le portrait de, dépeindre, décrire.

Պատկերագրութիւն s. peinture de portraits; description, peinture; iconographie.

Պատկերազարդ a. orné de gravures, illustré; — յօրինել, illustrer, orner de gravures.

Պատկերակերպ a. peint; — նկարագիր, portrait.

Պատկերակից a. de même figure, conforme; — լինել, se conformer, prendre la forme.

Պատկերակուռ s. sculpteur.

Պատկերահան, ագ s. peintre de portraits.

Պատկերահանութիւն sm. peinture.

Պատկերամարտ, ից s. iconomaque.

Պատկերամարտութիւն sm. guerre contre les images.

Պատկերանամ, ացայ vn. se peindre, se former, s'imprimer, être représenté.

Պատկերապաշտ, ից s. iconolâtre.

Պատկերասէր a. s. qui aime les images, amateur de tableaux.

Պատկերացուցանեմ, ուցի. Պատկերեմ, եցի va. peindre, former, revêtir d'une forme, figurer, représenter, imprimer; — իմիտս, se peindre, se représenter.

Պատկերիմ V. Պատկերանամ.

Պատկինեմ, եցի va. greffer.

Պատկողանոց s. carène.

Պատճառ, ագ sm. cause; cause, auteur; cause, raison, motif, sujet; cause, occasion; imputation, sujet d'accusation, délit, crime; prétexte; պատճառաւ, իպատճառս, à cause de, en considération de, eu égard à, pour; sous prétexte de; իպատճառս քո, à cause de toi, pour toi; իպատճառս շահու, à cause du gain; — լինել, être cause, auteur de; առանց իրաւացի —ի, sans motif réel, raisonnable; —ս իմէջ ածել, alléguer des raisons; — տալ, donner prise; —ս առնուլ, prendre prétexte; բառնալ զպատճառս՝ պատճառը վերցուցնել, ôter le motif.

Պատճառաբանեմ, եցի vn. raisonner.

Պատճառաբանութիւն sm. étiologie, raisonnement.

Պատճառախնդիր, դրաց a. qui cherche des motifs, des prétextes.

Պատճառական a. causatif, causal.

Պատճառականութիւն sm. causalité.

Պատճառանք, Պատճառանք, նաց s. cause, motif; prétexte, excuse; — նոր, sous prétexte de; պէսպէս — նոր, sous différents prétextes; բառնալ զպատճառանս, ôter le prétexte.

Պատճառաւոր a. causé; occasionné; qui est la cause, l'auteur de, coupable; créé.

Պատճառեմ, եցի. Պատճառիմ, ուեցայ vn. causer, occasionner, faire; prétexter, alléguer ou prendre prétexte, chercher des prétextes, donner pour excuse; se donner un air de, faire semblant de, feindre.

Պատճեան. Պատճէն, ից. Պատճիկ s. copie, minute, duplicata, le double; իբրև պատճառութիւն պատճենիս, pour ampliation.

Պատմաբան, ից V. Պատմիչ.

Պատմաբանեմ V. Պատմեմ.

Պատմաբանութիւն s. narration; histoire, récit historique.

Պատմագիր, գրաց a. s. historiographe, historien; — մատեան, livre d'histoire.

Պատմագրական a. historique.

Պատմագրեմ, եցի va. écrire l'histoire.

Պատմագրող V. Պատմագիր.

Պատմագրութիւն s. travail de l'historien, histoire.

Պատմական a. historique, narratif, historial.

Պատմեմ, եցի va. raconter, narrer; conter, réciter, faire le récit, l'histoire de, débiter, rapporter, exposer; երկինք պատմեն զփառս Աստուծոյ, les cieux proclament, annoncent la gloire de Dieu.

Պատմիչ s. historien, narrateur; interprète.

Պատմող s. historien, narrateur; — լինել, raconter.

Պատմութիւն sm. histoire; narration, récit, exposition, exposé, relation; — վարուց, biographie; — արտաքնոց՝ սուրբ գրոց, histoire profane, sainte.

Պատմուճակ, աց s. officier de garde-robe; վանք՝ տուն —աց, garde-robe.

Պատմուճան, աց s. robe, tunique.

Պատնէշ, նիշաց s. rempart, retranchement, barricade, palissade, barrière; — անել՝ արկանել՝ կանգնել՝ պատել, entourer d'un rempart, d'un retranchement, entourer de retranchements, se remparer, retrancher, fortifier par des retranchements, barricader; պատել — պաշարմամբ, assiéger; դնել — շուրջ զքաղաքաւ, investir une ville.

Պատշաճ, ից a. convenable, convenant, propre, bienséant, à propos, sortable, assorti; décent, honnête; conforme, analogue, proportionné; juste, raisonnable; —ք s. convenances, bienséance; քատ —ի, քատ —ից, convenablement, dûment, comme il convient à, décemment, par bienséance; լնուլ զպարտս պատշաճից, remplir les convenances, toutes les bienséances; — է, պարտ եւ — է, il convient, il est convenable de; չէ —, il n'est pas convenable, il ne convient pas.

Պատշաճաբար adv. convenablement, d'une manière convenable, décemment.

Պատշաճական, Պատշաճաւոր V. Պատշաճ a.

Պատշաճեմ, եցի. Պատշաճեցուցանեմ, ուցի va. rendre convenable, adapter, approprier, ajuster, faire cadrer, assortir, appliquer.

Պատշաճիմ, եցայ vn. convenir, être convenable, cadrer, s'adapter, s'accorder, s'assortir, se rapporter à, regarder; se faire, se créer.

Պատշաճող a. convenable, symétrique.

Պատշաճողութիւն s. convenance, bienséance; décence, honnêteté; juste proportion, symétrie, rapport, analogie.

Պատշաճութիւն s. V. Պատշաճողութիւն; bâtiment, construction.

Պատշգամ, Պատշգամբ, Պատշկամ, Պատշկամբ, աց s. balcon, belvéder.

Պատուադիր, դրաց a. qui honore, honorifique.

Պատուաճոյ a. détourné, entortillé, plein de sinuosités.

Պատուական a. honorable.

Պատուական adj. honoré, honorable, estimé, estimable, respectable, vénérable, révérend; précieux, cher, excellent, rare, exquis; noble; — ամենայն ժողովրդեան, honoré de tout le peuple; —ք, les nobles, les notables.

Պատուականագիւտ a. rare, excellent, très-précieux.

Պատուականագոյն a. le plus honorable; le plus précieux.

Պատուականանամ, ացայ vn. devenir précieux, excellent.

Պատուականութիւն s. prix, valeur élevée, excellence, prééminence, rareté; noblesse.

Պատուակից s. égal en honneurs, en dignités.

Պատուակցութիւն s. égalité d'honneurs, de dignités.

Պատուամատոյց a. qui rend honneur.

Պատուանդան, աց s. marchepied, piédestal, socle.

Պատուանուն s. titre.

Պատուասէր a. qui aime les honneurs, ambitieux; généreux, libéral, obligeant.

Պատուասիրաբար adv. avec l'envie de se distinguer, ambitieusement; avec honneur, généreusement, obligeamment.

Պատուասիրական բանք s. compliments.

Պատուասիրապէս V. Պատուասիրաբար.

Պատուասիրեմ, եցի va. ambitionner, mettre son honneur dans, s'honorer de, faire le généreux envers qn., l'obliger, honorer, complimenter.

Պատուասիրութիւն s. amour des honneurs, ambition; envie de se faire honneur, point d'honneur, générosité, obligeance; compliment.

Պատուաստ, ից sm. ente, greffe; inoculation, vaccine; insertion, addition; jonction, union; —ի որդի, fils adoptif; —ի հայր, père adoptif; Քարախ —ի, vaccin.

Պատուաստեմ, եցի va. enter, greffer; inoculer, vacciner; insérer, intercaler; annexer, joindre, réunir, attacher.

Պատուաստիչ s. inoculateur.

Պատուաստումն s. inoculation, vaccination.

Պատուար, աց s. boulevard, rempart, barrière, bastion; poutre, plancher, plafond; — լինել հայրենեաց, être un rempart à sa patrie.

Պատուարաւոր a. garni de poutres, plafonné.

Պատուարժան adj. digne d'honneur.

Պատուաւոր a. honorable, respectable; honorifique; honnête; s. noble, dignitaire; —ք, les nobles, les notables.

Պատուեամ V. Պատուեմ.

Պատուելի adj. honorable.

Պատուեմ, եցի va. honorer, rendre honneur, vénérer, respecter, estimer; — զախտն, caresser, flatter la passion.

Պատուէր sm. ordre, commandement, injonction; précepte; mandat, commission; instruction; ordonnance, décret; — դնել՝ տալ, donner ordre, ordonner, commander, enjoindre; donner commission; — իրամանի իվերայ դնել, ordonner; — ou — իրամանի ընդունել, recevoir ordre de.

Պատուիչ a. qui honore.

Պատուիրակ s. envoyé, député; commissaire, émissaire, agent, mandataire, officier.

Պատուիրակութիւն s. députation.

Պատուիրան, աց sm. précepte, commandement, ordre.

Պատուիրանագիր s. mandement; mandat.

Պատուիրանադիր, դրաց a. qui commande, qui ordonne.

Պատուիրանադրեմ V. Պատուիրեմ.

Պատուիրանազանց, ից s. a. transgresseur, infracteur, prévaricateur.

Պատուիրանազանցութիւն s. transgression, infraction, prévarication.

Պատուիրանակատար, Պատուիրանահատութիւն V. Պատուիրանապահ, Պատուիրանազանցութիւն.

Պատուիրանապահ, աց s.

a. observateur des commandements.

Պատուիրանապահութիւն s. observation des commandements.

Պատուիրեմ, եցի va. ordonner, commander, enjoindre, prescrire, imposer, recommander.

Պատուհան, ից s. fenêtre, croisée; niche; écluse; ֆայել ընդ —, regarder par la —.

Պատուհաս, ից sm. châtiment, punition, peine, correction; fléau, vengeance; menace, ton menaçant; sujet de reproche, réprimande; — կապել իվերայ ուրուք, infliger un châtiment; կրել խիստ —, être sévèrement puni; — ազգի մարդկան, le fléau du genre humain.

Պատուհասական a. propre à punir, menaçant.

Պատուհասակիր լինիմ vn. être puni, porter sa peine.

Պատուհասակոծ առնեմ vn. punir, châtier, condamner à une peine; accabler de reproches, gronder, menacer, parler d'un ton menaçant; — լինել, être puni, châtié; être grondé, menacé.

Պատուհասեմ, եցի va. punir, châtier, se venger de; gronder, réprimander, menacer, confondre.

Պատուհասիչ s. celui qui punit, vengeur.

* **Պատռեմ** V. **Պատառեմ**.

Պատսպարան, աց s. refuge, asile, abri, retraite; protection, défense, soutien, appui, ressources; — լինել, être le refuge, protéger, défendre, prendre sous sa protection.

Պատսպարանեմ V. **Պատըսպարեմ**.

Պատսպարեմ, եցի va. protéger, défendre, appuyer, soutenir; mettre à l'abri, abriter, couvrir; rétablir; enceindre, entourer, enfermer; rendre, restituer; —իմ vn. se réfugier, chercher un refuge, s'abriter, se retirer, se mettre à couvert, se couvrir, se défendre; se lever, se tenir debout, se dresser; se fortifier, se rétablir; s'établir, demeurer, reposer; retourner, se rendre.

Պատսպարեցուցանեմ V. **Պատսպարեմ**.

Պատսպարութիւն s. protection, soutien, asile, refuge.

Պատրախառն a. trompeur, captieux, séduisant.

Պատրական V. **Պատիր**.

Պատրանք, նաց s. tromperie, duperie, séduction, supercherie; méprise, erreur; illusion, déception; իպատրանս արկանել, պատրանս մատուցանել, tromper, duper, séduire, induire en erreur, insinuer à qn. des paroles trompeuses; աստղ պատրանաց, étoile errante, planète.

Պատրաստ, ից a. prêt, tout prêt, préparé; prêt, disposé à, prompt; qui est sous la main, dont on peut disposer; — առ-

նել, préparer; — լինել, être prêt; իպատրաստի ունել, tenir prêt; se tenir prêt, être prêt.

Պատրաստաբան, ից a. toujours prêt à répondre, qui a beaucoup de présence d'esprit, beaucoup d'à propos.

Պատրաստաբար adv. avec empressement, promptement.

Պատրաստական V. Պատրաստ.

Պատրաստեմ, եցի va. préparer, apprêter, disposer, mettre en état.

Պատրաստեցուցանեմ, ուցի va. faire préparer.

Պատրաստիմ, տեցայ vn. se préparer, s'apprêter, se mettre en état, en mesure, se disposer, faire ses préparatifs, des préparatifs, ses dispositions; se garder de, prendre garde de.

Պատրաստիչ sm. préparateur, apprêteur.

ՊատրաստուԹիւն s. préparation, préparatif, apprêt; disposition; précaution; * — տեսնել, faire des préparatifs.

Պատրեմ, եցի va. tromper, duper, décevoir, attraper, séduire, bercer, en imposer, surprendre.

Պատրիարք, աց sm. patriarche; — Հայոց, le patriarche des Arméniens.

Պատրիարքական adj. patriarcal.

Պատրիարքանոց ou Պատրիարքարան, աց s. patriarcat, résidence d'un patriarche.

ՊատրիարքուԹիւն sm. patriarcat.

Պատրիկ, ըկաց s. patricien, patrice.

Պատրիչ s. trompeur.

Պատրինջ s. citronelle, mélisse; ջուր պատրինջի, eau de mélisse ou des Carmes.

Պատրկալ, ի s. support de mèche.

ՊատրկուԹիւն s. patriciat.

Պատրող, Պատրողական a. trompeur, fallacieux, captieux.

ՊատրողուԹիւն s. tromperie, duperie.

Պատրոյգ, Պատրոյկ, ըուկի s. mèche; — վիրաց, charpie.

Պատրուակ, աց sm. voile, couverture; masque, couvert, apparence; — Ներոյ, enveloppe; ընդ —աւ, sous l'apparence.

Պատրուակեմ, եցի va. couvrir, cacher, celer; voiler, masquer, pallier.

Պատրուճակ, աց s. animal préparé pour être mangé ou sacrifié; ration, pension.

Պար, ու. Պարք, բուց sm. danse; bal; ballet; chœur; troupe, bande; réunion, cercle, compagnie; — մեղուաց, essaim; — առնուլ, danser; environner, entourer; ի— ou իպարու անցանել, danser.

Պարաբառնամ, բարձի va. enlever ou retrancher autour; enlever, retrancher, supprimer, ôter.

Պարագայ, ից s. circonstance, particularité, détail;

պարագայց ամօք, longtemps; իպարագայց ամաց, par le nombre des années.

ՊարագայուԹիւն V. Շրջան.

Պարագլուխ, լխոյ s. celui qui conduit le chœur, coryphée; fig. coryphée, chef, premier, chef de bande; — լինել, être le chef, être à la tête de, marcher en tête de, se mettre à la tête de, guider, conduire, donner le signal, l'exemple de, prendre l'initiative.

Պարագրեմ, եցի va. circonscrire, borner, renfermer dans ses limites; décrire; tracer les premiers traits, esquisser, ébaucher, croquer.

ՊարագրուԹիւն s. circonscription, limitation; description; esquisse, ébauche, croquis.

Պարածածկեմ, եցի va. couvrir tout alentour, envelopper.

Պարածածուկ a. couvert de toutes parts, enveloppé.

Պարակ, ագ s. sirène.

Պարականոն a. irrégulier, anomal.

Պարակից s. compagnon de danse; qui est de la même compagnie.

ՊարակցուԹիւն s. l'action de danser ensemble; l'action d'être dans la même compagnie.

Պարահանդէս, դիսի s. bal.

Պարայածիմ, եցայ vn. circuler, faire un tour.

Պարան, ագ s. corde, câble; —ք. cordage.

Պարանիմ, նեցայ vn. retourner, revenir.

Պարանոց, ագ s. cou, col, gorge; isthme; — սրտակաց, goulot; անկանել զպարանոցաւ՝ իվերայ —ի ուրուք, se jeter au cou de qn.

ՊարանոցաՁաղ a. enfoncé jusqu'au cou.

Պարանցիկ s. ballet; —ս առնել, danser.

Պարապ, ոյ s. loisir, repos; désœuvrement, chômage; loisir, occasion favorable, moment opportun, * a. V. Պարապորդ; — առնուլ, prendre du loisir, trouver l'occasion favorable; — խնդրել, chercher l'occasion, une occasion favorable, ne perdre aucune occasion; ժամանակ՝ օր պարապոյ, moment favorable; vacances; պարապով, à loisir, à son aise; — տալ անձին, se donner le temps, le moyen de; — ունել, avoir le temps; եթէ իցէ քո —, si vous en avez le temps; V. Կենամ.

Պարապատիմ, տեցայ vn. se gratter, se détirer, se détendre.

Պարապեմ V. Պարապիմ.

Պարապեցուցանեմ, ուցի va. occuper, donner de l'occupation; vider.

Պարապիմ, պեցայ vn. s'occuper de, vaquer à, s'appliquer à, cultiver, être assidu, s'adonner à; prendre du loisir, se reposer; vaquer, être vide, se vider.

Պարապնդեմ, եցի va. lier étroitement, serrer de toutes parts, garrotter.

Պարապորդ a. oisif, inoccupé, désœuvré; vacant, vide.

Պարապութիւն s. désœuvrement, désoccupation, oisiveté; occupation, application, étude.

Պարապումն s. V. Պարապութիւն; scolie, commentaire; — առնուլ, prendre du loisir.

Պարառաջ V. Պարագլուխ.

Պարառեմ, եցի va. comprendre, renfermer, contenir, embrasser; envelopper, investir.

Պարառութիւն s. action de contenir; réunion; — առաքինութեանց, l'ensemble des vertus.

Պարասքօղեմ, եցի va. couvrir de toutes parts, envelopper.

Պարար s. engrais.

Պարարակ, ացա. engraissé; s. animal engraissé.

Պարարեմ, եցի va. engraisser; fig. — զոք սնոտի յուսով, bercer qn., le bercer d'illusions; — զաչս, repaître, charmer les yeux; —իմ vn. s'engraisser; fig. — սնոտի յուսով, se bercer, se repaître de fausses espérances.

Պարարուն V. Պարարտ.

Պարարտ, իցացա. gras, engraissé, replet, potelé, dodu; succulent, fertile.

Պարարտագոյն, Պարարտագոյնս adv. pleinement; longuement, en détail.

Պարարտամարմին a. potelé, gras, dodu.

Պարարտանամ, ացայ vn. engraisser, s'engraisser.

Պարարտաբոտ a. riche en pâturages.

Պարարտացուցանեմ, ուցի va. engraisser; fertiliser, amender, fumer.

Պարարտութիւն s. graisse, embonpoint; engrais; séve; fertilité; produit, production.

Պարաւանդ, իցացs. lien, corde, chaîne.

Պարաւանդեմ, եցի va. retenir dans des liens, lier, garrotter, enchaîner.

Պարաւոր, ացs. choriste, danseur; a. qui a rapport à la danse.

Պարաւորակ, ացs. danseur.

Պարաւորիմ, եցայ vn. danser en chœur, exécuter des chœurs de danse, danser.

Պարաւորութիւն sm. action de danser en chœur, évolution des chœurs, danse; chœur; réunion.

Պարբերական a. circulaire; périodique.

Պարբերութիւն sm. révolution, tour; période.

Պարգեւ, ացs. don, cadeau, présent; donation, gratification, bien; ration; լնուլ՝ ընծայացուցանել զոք պարգեւօք, combler qn. de dons, de biens.

Պարգեւաբաշխ, իցa. s. qui distribue des présents, donateur.

Պարգեւաբաշխութիւն sm.

distribution de cadeaux; distribution de prix.

Պարգեւաբեր a. qui apporte des présents.

Պարգեւախնդիր a. qui demande des cadeaux.

Պարգեւական a. donné, accordé; — երկիր, la terre promise.

Պարգեւածիր V. Պարգեւաբաշխ.

Պարգեւապետ, ագ s. officier des dons, des gratifications.

Պարգեւառ, Պարգեւառու, ագ a. qui a reçu un don, donataire.

Պարգեւասէր a. qui aime à faire des présents, libéral, généreux.

Պարգեւատու, ագ s. donateur, rémunérateur, rétributeur.

Պարգեւատուութիւն s. donation, don.

Պարգեւատրեմ V. Պարգեւեմ.

Պարգեւարան sm. lieu de présents.

Պարգեւեմ, եցի va. faire présent à, donner en présent, donner, faire don, cadeau.

Պարգեւընկալ V. Պարգեւառ.

Պարգեւիչ V. Պարգեւատու.

Պարեգօտ, իք s. tunique, habit; robe de chambre.

Պարեգօտիկ, տկունք s. petite tunique.

Պարեխ, իք sm. roc, roche, rocher.

Պարեկապան V. Պահանորդ.

Պարեմ, եցի va. danser, danser en chœur, exécuter des chœurs.

Պարերգ s. cantate.

Պարերգակ, Պարերգող, ագ s. choriste.

Պարերգութիւն s. chant du chœur, ballade.

Պարզ, ի, ոյ a. simple; serein, calme; pur, clair, net; simple, sincère, naïf; s. temps serein, beau temps, sérénité, ciel serein; serein du soir, fraîcheur du matin; adv. simplement; իպարզի, իպարզոյ, dans les beaux jours.

Պարզաբան V. Պարզախօս.

Պարզաբանեմ, եցի vn. éclaircir, débrouiller.

Պարզաբար adv. simplement; nettement, en termes précis; — ասել, en un mot, enfin, bref; — ասացից, franchement, pour parler franchement.

Պարզախօս, ագ a. qui parle clairement; simple, clair; — լինել, parler clairement.

Պարզական V. Պարզ a.

Պարզակրօն, իք s. puritain.

Պարզակրօնութիւն s. puritanisme.

Պարզամիտ, մտաց a. simple, ingénu, naïf; simple, niais, bonhomme.

Պարզամտութիւն V. Պարզմտութիւն.

Պարզաչափ s. eudiomètre.

Պարզաչափութիւն s. eudiométrie.

Պարզեմ, եցի va. simplifier;

clarifier, filtrer; éclaircir, purifier; étendre de son long, dérouler, déployer, ouvrir; démêler, débrouiller, dénouer, éclaircir, développer; débrouiller, expliquer; — առագաստ, déployer la voile; — զդրօշս, arborer un drapeau; —իմ vn. se simplifier; se clarifier, se filtrer; s'éclaircir, se purifier; s'éclaircir, devenir clair; devenir serein; s'étendre, se dérouler, se déployer, se démêler; — մեկնիլ, se retirer, s'éloigner; V. Ոգի, Դէմք.

Պարզերես a. à visage découvert, avec confiance.

Պարզմտութիւն s. simplicité, naïveté, candeur, ingénuité, bonne foi; simplicité, bonhomie, niaiserie.

Պարզուած, ոց sm. tension, distension.

Պարզութիւն s. simplicité; clarté, netteté, pureté; simplicité, naïveté; clarification; sérénité, temps serein; ազնուական —, noble simplicité.

Պարզուղիղ a. adv. tout simplement, tout droit.

Պարզունակ, ից s. verrou.

Պարզուտ s. huilier à bec; passoire, couloire; filtre; — չայի, passe-thé.

Պարէն, ենից sm. entretien, nourriture, subsistances, vivres; աւուրն —, nourriture journalière; զաւուրն հայթայթել՝ գտանել —, gagner sa vie.

Պարէտ, ից s. éphore.

Պարթենոն, ի s. Parthénon.

Պարթեւ, ից s. Parthe.

Պարթեւական a. parthe.

Պարիս s. natte, paillasse.

Պարիկ, րկաց s. sirène; fée; ornith. mésange.

Պարիսպ, րսպաց s. muraille, rempart, fortification.

Պարծ adv. fièrement, d'un air fier ou hautain; — շրջիլ, marcher —, se rengorger, porter la tête haute, aller tête levée, se panader, se pavaner, se prélasser.

Պարծանք, նաց s. vanterie, jactance; gloire, orgueil, honneur; պարծանս համարիլ, se faire gloire, être fier; mettre sa gloire à, dans; պարծանս տալ անձին վասն, se glorifier de.

Պարծենկոտ V. Պարծուկ.

Պարծենկոտութիւն, Պարծենողութիւն s. vanterie.

Պարծիմ, ծեցայ vn. se vanter de, se glorifier de, se piquer de, se faire gloire ou honneur de, se faire valoir, être glorieux, fier de, tirer vanité de, se faire un mérite d'une chose, hâbler, se prôner, se prévaloir de, être tout glorieux de, faire le fanfaron; պարծիմ գոլ, j'ai l'honneur d'être; պանծացեալ —, être orgueilleux, fier de.

Պարծուկ adj. vantard, hâbleur, glorieux, fanfaron, bravache, rodomont, sacripant, tranche-montagne.

Պարծումն s. vanterie, jactance.

Պարկ, ից sm. sac; bissac, havresac, valise.

Պարկայ s. Parque.

Պարկաւոր a. marsupial.

Պարկենի s. abricotier.

Պարկեշտ, ից, աց a. décent, modeste, honnête; sage, chaste, pudique, pur; sobre, modéré, tempéré, frugal.

Պարկեշտաբան, ից adj. qui parle avec modestie, qui a un langage décent.

Պարկեշտաբանութիւն sm. discours modeste, décent.

Պարկեշտաբար adv. modestement, avec un extérieur décent, décemment.

Պարկեշտաբարոյ adj. modeste dans ses mœurs, décent.

Պարկեշտագեղ adj. beau et modeste, qui a l'air décent.

Պարկեշտաժողով adj. composé de personnes honnêtes.

Պարկեշտական V. Պարկեշտ.

Պարկեշտակրօն a. qui a une conduite honnête, modeste.

Պարկեշտանամ, ացայ vn. être modeste, honnête ou sage, mener une vie modeste, se montrer modeste ou honnête, faire le modeste, savoir se composer, avoir ou prendre un extérieur décent; se modérer, s'abstenir, être sobre, frugal.

Պարկեշտանոց, աց s. séjour des sages, monastère.

Պարկեշտասէր a. qui aime la modestie, modeste, sage.

Պարկեշտասուն adj. élevé dans la modestie, modeste, chaste, honnête, sage.

Պարկեշտացուցանեմ, ուցի va. rendre modeste, sage, honnête.

Պարկեշտութիւն s. modestie, décence, maintien décent, honnêteté; chasteté, pudeur; modération, sobriété, tempérance, frugalité.

Պարկէն s. tranchée, fossé.

Պարկուկ s. abricot.

Պարկուճ s. follicule, gousse, péricarpe, capsule.

Պարմայեմ, եցի va. essayer, éprouver.

Պարմանի, նւոյ, նեաց sm. jeune homme.

Պարշարեմ V. Պաշարեմ.

Պարոյկ, րուկի sm. accent circonflexe.

Պարոյր sm. tour, cercle; ronde, rondeau; spire; spirale; pompe, faste; — առնուլ, faire un tour, tourner.

Պարոն, աց s. baron; *monsieur.

Պարոնուհիւն s. baronnie.

Պարոնուհի sf. baronne.

Պարունակ, աց sm. orbe, sphère, cercle; — բան, périphrase, circonlocution.

Պարունակածեւ adj. sphérique, rond.

Պարունակեմ, եցի va. entourer, environner; contenir, renfermer, embrasser; —իմ vn. être entouré ou contenu.

Պարունակուհիւն sm. contenu.

Պարուտակ, աց s. pellicule, membrane, capsule.

Պարուտակատ առնեմ vn. déchirer la membrane.

Պարուրաձեւ a. spiral.

Պարուրեմ, եցի va. entourer, environner; envelopper, couvrir, renfermer, cacher; — ou իբաց —, éliminer, enlever, arracher, purger, ôter, retrancher, détacher.

Պարպատիմ, տեցայ vn. être tout plein; se déchirer, crever, se rompre.

Պարպատիւն, Պարպատումն s. l'action d'être tout plein; rupture, éclat, déchirure; fracas.

* Պարպեմ, եցի va. décharger, vider; décharger, faire feu.

Պարս, ից. Պարսատիկ, տկաց s. fronde.

Պարսաւ s. blâme, censure, critique; a. blâmable; — լինել, être blâmé, critiqué.

Պարսաւագիր sm. libelle, pamphlet; libelliste, pamphlétaire.

Պարսաւադէտ, Պարսաւադիր a. qui cherche à blâmer, censeur, critique, épilogueur, Zoïle; — կայ զամենայնէ, il épilogue sur tout, il critique tout; — լինել V. Պարսաւեմ.

Պարսաւանք, նաց sm. V. Պարսաւ s.; պարսաւանս դնել V. Պարսաւեմ.

Պարսաւասէր a. qui aime à critiquer.

Պարսաւելի a. blâmable.

Պարսաւեմ, եցի va. blâmer, censurer, critiquer, épiloguer, fronder.

Պարսաւոր, աց s. frondeur.

Պարսաքար, աց, ից s. pierre de fronde.

Պարսաքարեմ, եցի va. fronder, lancer des pierres avec la fronde.

Պարսեմ, եցի va. fronder, lancer avec la fronde; s'élancer dehors, sauter de.

Պարսիկ, սկաց s. a. Perse, Persan.

Պարսկադէն s. la religion des Perses.

Պարսկական, Պարսկային a. persique, persan.

Պարսկանամ, ացայ vn. imiter les Perses, devenir Persan.

Պարսկասան V. Պաճանորդ.

Պարսկաստան, ի sm. la Perse.

Պարսկերէն adv. en persan; s. քաջ գիտել —, savoir bien le persan, être très-fort dans la langue persane.

Պարսպաձեւ a. en forme de muraille, de fortification.

Պարսպամարտ a. qui combat sur les remparts.

Պարսպաշինութիւն s. construction d'un rempart, fortification.

Պարսպապահ, աց s. gardien des remparts; — լինել, garder les remparts, les fortifications.

Պարսպաւոր a. entouré de remparts, fortifié.

Պարսպեմ, եցի va. construire, élever un rempart, entourer de remparts, fortifier; couvrir comme d'un rempart,

protéger, abriter, munir; séparer par un mur, séparer.

Պարսք, սից s. les Persans, les Perses; la Perse.

Պարտ, պարտք, տուց sm. dette; devoir; obligation; engagement; dette active, créance; a. redevable, responsable; coupable, condamné; auteur; débiteur; արկանել ընդ պարտեօք, * պարտքի տակ ձգել, endetter, charger de dettes, engager dans des dettes, obérer; մտանել ընդ պարտեօք ou * պարտքի տակ մտնել՝ * պարտք ընել, faire ou contracter des dettes, s'endetter; * պարտքի տակ փտիլ, être criblé de dettes; — առնել, rendre coupable, condamner; — է, il faut; — վարկանել, juger convenable; հատուցանել զպարտս իւր, payer ses dettes, s'acquitter de ses dettes; հատուցանել զպարտս իւր առ հայրենիս, payer sa dette à la patrie; հատուցանել զպարտս երախտագիտութեան, acquitter la dette de la reconnaissance; — անձին համարել, s'imposer l'obligation; չէ — կենաց, il n'est pas digne de vie; — եւ արժան էր, il fallait; * պարտքս է, c'est mon devoir; je le dois; V. Պատշաճ.

Պարտադիր s. obligatoire.

Պարտական a. s. débiteur; redevable, responsable, obligé; coupable; — լինել, être obligé.

Պարտականութիւն s. obligation; * — ունենալ, avoir de l'obligation.

Պարտակեմ V. Պատրուակեմ.

Պարտահատոյց a. qui paye ses dettes.

Պարտահատուցիչ s. amortissement.

Պարտամասն s. à-compte; — տալ, donner un —.

Պարտամուրհակ s. billet à ordre.

Պարտապան, ացս. débiteur; coupable; — լինել, devoir.

Պարտապանութիւն s. obligation.

Պարտառու, ացս. débiteur; celui qui se charge des dettes d'autrui, répondant, garant.

Պարտասեմ, եցի. Պարտասեցուցանեմ, ուցի va. lasser, harasser, trop fatiguer, harceler, exténuer, accabler, assommer, abattre, épuiser.

Պարտասեցուցիչ a. fatigant, assommant, accablant.

Պարտասիմ, եցայ vn. se lasser, se trop fatiguer, être harassé, las, fatigué, exténué.

Պարտատէր, տեառն sm. créancier.

Պարտաւոր a. s. débiteur; obligé; coupable, condamné; — առնել V. Պարտաւորեմ.

Պարտաւորեմ, եցի. Պարտաւորեցուցանեմ, ուցի vn. rendre ou déclarer coupable, condamner.

Պարտաւորիմ, եցայ vn. être déclaré coupable, être coupable, condamné.

Պարտաւորութիւն s. faute; condamnation; dette; devoir; obligation, engagement; *—ս է, c'est mon devoir.

Պարտքաշխի s. tribut, contribution, impôt; cotisation.

Պարտեմ, եցի va. vaincre, avoir le dessus, dompter,

Պարտէզ, տիզաց s. jardin; մշակել զ—, jardiner.

Պարտիզապան, Պարտիզաբար, աց s. jardinier, horticulteur.

Պարտիզիկ s. jardinet.

Պարտիզպան V. Պարտիզապան.

Պարտիզպանութիւն s. jardinage, horticulture.

Պարտիմ, տէի vn. devoir, être débiteur de, avoir une dette; devoir, être obligé à, être tenu de.

Պարտիմ, տեցայ vn. être vaincu, avoir le dessous.

Պարտիք, տեաց s. dette; devoir.

*Պարտկեմ V. Պարտակեմ.

Պարտոխանձափ լինիմ vn. se décharger ou exhaler sa colère, se venger de, donner un libre cours à son ressentiment, faire une scène à qn., l'attaquer vivement de paroles.

Պարտուիչն sm. l'action d'être vaincu, défaite; —խոստովանել, s'avouer vaincu, céder, rendre les armes, se soumettre; ի— դարձուցանել՝ մատնել, vaincre, défaire; ի— մատնիլ, être vaincu, défait, perdre la bataille, avoir le dessous, être confondu.

Պարտումն s. l'action de vaincre; l'action d'être vaincu, défaite.

Պարտուպատշաճ a. convenable.

Պարտք V. Պարտ.

Պարփակեմ, եցի va. enfermer de toutes parts; envelopper, environner, investir, ceindre; — Թագաւ, ceindre d'une couronne.

Պաքսիմատ, Պաքցամատ, ից s. biscuit, galette.

Պեգասոս s. Pégase.

Պեղագոս, ի s. mer; արշի —, archipel.

Պեղեմ, եցի va. creuser, caver, excaver, miner, piocher, fouiller, saper.

Պեղումն sm. excavation, fouille.

Պենտաթղոս s. pentathle.

Պենտակոստէ, Պենտեկոստէ, ից s. Pentecôte.

Պետ, աց s. chef, commandant, maître.

Պետանամ, ացայ vn. être chef, commandant, commander à, régner sur.

Պետութիւն s. commandement, domination, autorité, pouvoir, puissance; état, gouvernement, empire; —ք, les puissances (hiérarchie des anges).

Պերեւեթ s. chamarrure, affublement, accoutrement.

Պերեւեթեմ, եցի va. chamarrer, accoutrer, affubler,

adoniser ; —իմ vn. se chamarrer, s'accoutrer, s'affubler, s'adoniser.

Պերիպատետիկեան, Պերիպատիկեան a. s. péripatéticien.

Պերճ, ից a. glorieux, illustre, célèbre, brillant, éclatant, fameux, magnifique, superbe, fastueux ; fier, altier, guindé ; adv. fièrement ; avec pompe.

Պերճաբան, ից a. éloquent.

Պերճաբանեմ, եցի va. parler, traiter avec éloquence.

Պերճաբանութիւն sm. éloquence.

Պերճագոյնս adv. avec trop de faste ; pompeusement.

Պերճախօս a. éloquent ; — լինել, parler avec éloquence, avec abondance.

Պերճախօսութիւն sm. éloquence.

Պերճանամ, ացայ vn. se donner de grands airs, étaler du luxe, être fier, s'enorgueillir, se glorifier, dominer ; grandir, s'accroître.

Պերճանք, նաց s. trait de fierté, d'orgueil, fierté ; faste, luxe, apparat.

Պերճապատոյն a. richement orné, fastueux, somptueux.

Պերճապայծառ a. illustre, éclatant, brillant.

Պերճասէր a. qui aime le faste, le brillant, fastueux.

Պերճասիրութիւն s. amour du faste, du brillant.

Պերճութիւն s. faste, luxe, pompe, apparat, magnificence, éclat ; fierté, orgueil.

Պեւկէ s. pin.

Պէգասոս s. Pégase.

Պէյ, ի s. bey.

Պէյութիւն s. béilik.

Պէս prép. comme ; պէս գունակ, comme ; պէս զայս օրինակ, comme cela, de cette manière ou façon.

Պէսպէս a. divers, varié, différent ; bizarre, de diverses couleurs ; excellent.

Պէսպիսութիւն s. variété, diversité.

Պէտ V. Պէտք ; — առնել, avoir soin ; — լինել, être nécessaire ; ինձ ոչ է — զայն մանէ, je ne m'en soucie pas ; ո եւ պէտ, qui que ce soit ; որչափ պէտ, autant que vous voudrez, autant qu'on voudra.

Պէտք s. besoin, nécessité, le nécessaire ; usage, emploi ; besoins, nécessités naturelles ; իպէտս prép. pour ; յի՞նչ պէտս, pour quel usage ? — յանձին ունել, avoir soin, se soucier ; զպէտս հոգւոյն հաւուցանել ou վճարել Տեառն, rendre l'âme, le dernier soupir ; — են՝ է, il faut, il est besoin ; չեն — ou — չէ, il ne faut pas, ce n'est pas nécessaire ; պէտս ունել ou * — ունենալ, avoir besoin ; պէտս ունիմ ou — են ինձ երթալ, j'ai besoin d'aller ; իպէտս գալ, servir, être d'usage ; իպէտս առնուլ, se servir, employer, faire usage ; — կենաց, les besoins de la vie.

Պժգալի V. Գարշելի

Պժգամ V. Գարշիմ

Պիգասոս V. Պեգասոս.

*Պիլիլիկ V. Շոնչան.

Պիլօր V. Բիւրեղ.

Պիճակ, աց s. guêpe.

Պիհ V. Պարէն.

Պիղծ, պղծոց a. impur, immonde, souillé, sale, profane, abominable, exécrable; — առնել V. Պղծեմ.

Պին, Պինայ, ից s. pinne, pinne-marine.

Պինասպաս, ից. Պինասպասեակ, եկի s. zool. squille.

Պինդ, պնդոց a. ferme, solide, dur, fort; adv. fort, avec force; —կալ, demeurer ferme, tenir ferme, se soutenir; — ունել, tenir ferme, tenir bon, s'attacher à.

Պինդոս, ի s. Pinde.

Պինտ V. Պինդ.

Պիսակ, աց a. mêlé de blanc, tacheté, madré, grivelé, ponctué; s. madrure, tache.

Պիսակացեալ V. Պիսակ a.

Պիսակութիւն, Պիսակուց s. madrure, tache.

Պիստակ s. pistache.

Պիստակենի, նոյ s. pistachier.

Պիտակ, աց a. faux, impropre, abusif, abâtardi, dégénéré, bâtard; s. billet.

Պիտակաբար adv. abusivement, improprement; par catachrèse; — վարիլ, abuser, faire un mauvais usage de.

Պիտականամ, ացայ vn. s'abâtardir, dégénérer.

Պիտականունութիւն s. catachrèse; —ք, par —.

Պիտակութիւն sm. impropriété, abus; bâtardise.

Պիտամ, Պիտանամ, ացայ vn. avoir besoin de, manquer de; falloir, être nécessaire.

Պիտանացու, աց a. utile, nécessaire; ոչ ումեք է —, il ne sert à personne; ոչ եւս իմիք էր —, il n'est plus bon à rien; —ք, le nécessaire.

Պիտանացուցանեմ, ուցի va. rendre utile, nécessaire.

Պիտանաւոր V. Պիտանացու.

Պիտանաւորութիւն s. utilité.

Պիտանի, նոյ, նեաց adj. utile, profitable, nécessaire, avantageux; bon, excellent.

Պիտանութիւն sm. utilité, avantage, profit; usage, emploi.

Պիտառութիւն sm. parole, oracle, prédiction; témoignage; usage, emploi.

Պիտաւոր V. Պիտանացու.

Պիտի v. déf. il faut, il est nécessaire.

Պիտոյ a. nécessaire; convenable; — է, il est nécessaire, il faut; il convient; զի՞ եւս — են մեզ վկայք, qu'avons-nous besoin de témoins?

Պիտոյք, ոյից s. besoin, nécessité, le nécessaire.

Պիտոյանամ V. Պիտանամ.

Պիտոյութիւն V. Պիտանութիւն.

Պիտուս s. pin.

Պիրամիդ s. pyramide.

Պիրկ a. tendu; — ձգել, tendre fortement.

Պիւթագորեան s. pythagoricien.

Պիւթի, Պիւթիա s. la pythie, pythonisse.

Պիւրամիդ V. Պիրամիդ.

* Պիֆֆէք V. Կասկարայ եղիւն.

Պլակինդ V. Պղակունդ.

* Պլղամ V. Մաղաս.

* Պլպլամ V. Փայլիմ.

Պղակունդ, Պղակունտ sm. pâtisserie, gâteau.

Պղակունտրագործ, աց sm. pâtissier.

Պղատան s. platane.

Պղատոնական adj. platonique; platonicien; — սէր, amour platonique.

Պղատոնականութիւն s. platonisme.

Պղերգ, աց, ից a. paresseux, nonchalant.

Պղերգաբար adv. avec paresse, nonchalamment.

Պղերգանամ, ացայ vn. être paresseux, nonchalant.

Պղերգութիւն sm. paresse, nonchalance; ի— ձգտանիմ, être paresseux, se laisser aller à la paresse, faire le paresseux, vivre dans la paresse, dans l'oisiveté.

Պղինձ, ղնձոյ sm. cuivre; monnaie de cuivre; — ձխտալ, cuivre jaune, bronze.

Պղծաբան, ից a. qui tient des propos impurs, qui se plaît à dire des ordures, des saletés, ordurier.

Պղծաբանութիւն s. paroles impures, ordures.

Պղծագործ, աց a. qui fait des choses honteuses, impudique, impur, sale.

Պղծագործութիւն s. action honteuse, impureté, impudicité, saleté.

Պղծալեզու V. Պղծաբան.

Պղծալից a. plein d'ordure, impur, sale, obscène.

Պղծախառն V. Պիղծ.

Պղծախօս V. Պղծաբան.

Պղծաշրթն adj. dont les lèvres sont impures, ordurier.

Պղծեմ, եցի va. souiller, contaminer, salir, tacher; profaner; violer, déshonorer; avoir en dégoût, en horreur, exécrer.

Պղծիչ s. profanateur.

Պղծութիւն s. contamination, souillure, impureté, ordure, saleté; profanation; pollution; débauche; objet d'horreur, abomination, exécration; — կուսի, viol, violation; իպղծութիւն մատնել զանձն, se prostituer.

Պղծուտ V. Պիղծ.

Պղնձագոյն a. de couleur cuivrée, cuivré; s. calcédoine.

Պղնձագործ, աց s. ouvrier qui façonne le cuivre, chaudronnier; a. fait en cuivre.

Պղնձագործութիւն s. l'art de travailler le cuivre.

Պղնձալից, Պղնձախառն a. plein ou mêlé de cuivre.

Պղնձակերտ, ից a. fait de cuivre.

Պղնձահատ, Պղնձահատք, տից s. mine de cuivre.

Պղնձածոյլ adj. en cuivre massif, tout en cuivre.

Պղնձանամ, ացայ vn. devenir du cuivre, se cuivrer.

Պղնձանիգ a. qui a un verrou en cuivre.

Պղնձապատ a. couvert de cuivre.

Պղնձաքար, ացս. calamine.

Պղնձի, ղնձւոյ, ղնձեաց a. de cuivre, fait de cuivre; —ք s. vases, ustensiles en cuivre.

Պղող s. œuf clair.

Պղպեղ, ի s. poivre; ֆամեմել պղպեղաւ, poivrer.

Պղպեղաման, ի s. poivrière.

Պղպեղի s. poivrier.

Պղպզուն a. tout plein.

Պղպջակ, ացս. bulle d'air ou d'eau, globule, bouillon.

Պղպջակեմ, եցի. Պղպջանամ, ացայ vn. bouillonner, former des bulles, se couvrir de bulles.

Պղտոր, Պղտորական adj. trouble, qui n'est pas clair, brouillé; bourbeux.

Պղտորեմ, եցի va. troubler, rendre trouble, brouiller; fig. troubler, brouiller, agiter, causer du trouble; —իմ vn. se troubler, devenir trouble; fig. se troubler, se brouiller; պղտորի երկին, le ciel se brouille.

Պղտորութիւն sm. trouble, brouillerie; trouble, agitation d'esprit.

Պճեղն, ճղան, ճղունք sm. cheville du pied, pied; — սխտորոյ, gousse ou tête d'ail.

Պճղնաւոր a. qui descend jusqu'aux pieds, jusqu'aux talons; s. robe longue, toge, soutane.

Պճնազարդ a. paré, pomponné.

Պճնազարդեմ V. Պճնեմ.

Պճնայօրէն V. Պճնազարդ.

Պճնանք, նաց s. parure recherchée, coquetterie.

Պճնապճոյճ V. Պճնազարդ.

Պճնապայծառ a. d'une parure éclatante.

Պճնասէր a. qui aime la parure, la toilette, pimpant, coquet, élégant; —լինել, faire le pimpant, le coquet, la pimpante, la coquette.

Պճնեմ, եցի va. parer, orner avec recherche, attifer, pomponner, enjoliver, embellir; —իմ vn. se parer avec recherche et coquetterie, se pomponner, s'attifer, se requinquer.

Պճնող adj. s. coquet, coquette, élégant, pimpant.

Պճնութիւն, Պճնումն V. Պճնանք.

Պնակ, ացս. plat; jatte, sébile.

Պնակաձեւ adj. en forme de plat.

Պնականի, նւոյ s. la vaisselle.

Պնակիտ, կտի s. tablette; impr. galée.

Պնդագոյնս adv. fort, fortement, avec force, avec vigueur; constamment, instamment; —

չարախօսել զումեքէ, ne cesser de dire du mal de qn.

Պնդադեսպան s. estafette.

Պնդակազմ a. fort, robuste, brave, courageux ; fort, solide.

Պնդակազմեմ, եցի va. fortifier, encourager.

Պնդակազմութիւն s. force, fermeté, solidité.

Պնդակապ a. fortement lié, bien attaché.

Պնդածիգ a. qui tire fort l'arc.

Պնդանամ, ացայ vn. s'affermir, se durcir, se consolider.

Պնդապէս V. Պնդազոյնս.

Պնդացուցանեմ, ուցի va. affermir, durcir ; — զորովայն, constiper.

Պնդացուցիչ a. astringent.

Պնդեմ, եցի va. affermir, ortifier, consolider, affirmer ; serrer, resserrer ; étreindre, restreindre, presser, lier fortement, étroitement, garrotter ; rassurer, encourager ; insister, persister, s'obstiner, prétendre ; — զմէջ՝ գօտի քնդ մէջ, se ceindre les reins, mettre sa ceinture ; s'armer, se préparer ; — զանձն, se contenir ; — զանձն քնդդէմ, se prémunir contre ; — զհաւատս, confirmer la foi ; — վերստին, rétablir ; — իմ vn. s'affermir, se consolider, se durcir ; insister, soutenir, prétendre, courir ; — զկնի՝ զհետ, courir après, donner la chasse à, poursuivre, serrer de près ; s'attacher à, insister sur, s'acharner après.

Պնդութիւն s. affermissement, consistance, solidité, fixité, dureté ; fermeté, constance ; force, vigueur ; effort soutenu, soin, sollicitude ; — որովայնի, constipation ; փութոյ —ք, avec tant de soin, avec empressement, sérieusement.

Պնչախոտ, ոյ sm. tabac à priser.

Պնչատ, աց a. camus, camard.

Պշնեմ V. Պշնում.

Պշնում, շեայ vn. fixer ses regards sur, arrêter ses yeux sur, regarder fixement ou attentivement, contempler ; պշուցեալ ցայել, regarder fixement, avoir les yeux collés sur, avaler des yeux.

Պշուցանեմ, ուցի va. faire regarder attentivement ou fixement, fixer les regards de qn.

Պոլիպոդ, ի s. polype.

Պողպատ, Պողովատ, ից s. acier.

Պողովատեմ, եցի va. aciérer.

Պողովատիկ a. d'acier ; fig. s. acier, glaive, épée.

Պողոտայ, ից s. grande rue.

Պոմպիլոս s. pompile.

Պոյտ, պուտոյ. Պոյտն, պուտան sm. marmite, bol, terrine.

Պոչ, ոյ s. queue ; membre viril.

Պոչիւն s. beuglement.

Պոպզակ sm. bot. millepertuis.

* Պոպոզիկ s. accroupissement ; — կենալ, s'accroupir.

Պոպոկ s. brou.

Պոռնիկ, նկաց a. s. fornicateur; fornicatrice, courtisane, femme de mauvaise vie, prostituée; adultère.

Պոռնկախառնիչ s. maquereau.

Պոռնկական a. de prostituée.

Պոռնկակերպ a. qui a l'air d'une prostituée.

Պոռնկանամ V. Պոռնկիմ.

Պոռնկանոց, աց s. maison publique, bordel.

Պոռնկապէս adv. comme une prostituée.

Պոռնկասէր a. qui aime les prostituées.

Պոռնկարան V. Պոռնկանոց.

Պոռնկեմ, եցի. Պոռնկեցուցանեմ, ուցի va. faire commettre une fornication, prostituer, livrer à la prostitution.

Պոռնկիմ, կեցայ vn. commettre une fornication, forniquer, se prostituer, se livrer à la prostitution, se donner à; fig. se livrer à l'idolâtrie.

Պոռնկորդի V. Շնորդի.

Պոռնկոց V. Պոռնկանոց.

Պոռնկութիւն s. fornication, prostitution; impureté.

Պոռոչիւն s. beuglement.

Պոռոտ, Պոռոտախօս, Պոռոտող a. plein de jactance, emphatique; qui parle haut, criard, fier-à-bras, fanfaron.

Պոսիդոն s. Neptune (dieu et planète).

Պոտագրոս adj. goutteux, podagre.

Պոր s. cygne.

Պորանի, նւոյ s. ragoût.

Պորովիմ, մեցայ vn. se resserrer, se rapetisser par une chose astringente.

Պորտ, ոյ s. nombril, ombilic; ventre; le milieu, le centre; պորտոյ ծառայ, esclave de son ventre, gourmand.

Պորտաբոյծ V. Որովայնապարար.

Պորտալար s. cordon ombilical.

Պորտական a. ombilical.

Պորտապարար V. Պորտաբոյծ.

Պորտաւոր a. ombilique.

Պորփիւր s. porphyre.

Պորփիւրականութիւն sm. porphyrisation.

Պուետական a. poétique.

Պուետեմ, եցի va. poétiser.

Պուետէս, Պուետիկոս, ացs. poëte.

Պուետիկոսութիւն s. poésie.

Պուէտ, ետաց s. poëte.

Պուետիկոսեմ V. Պուետեմ.

Պուղեմ, եցի va. pousser, repousser.

Պունիկեան a. punique.

Պուպրիկ s. bimbelot.

Պուտ s. anémone, coquelicot; *goutte; պուտ պուտ, goutte à goutte.

Պուտականութիւն s. boudhisme.

Պուտնարդ s. bassin; bassine, marmite.

Պուտուկ, տկաց s. marmite, terrine, bol.

Պուրակ, ացs. bois, bocage.

Պչրանք, նաց s. affectation, afféterie, mignardise, minauderie, mine ou manière agaçante, airs penchés, regards agaçants, agacerie, coquetterie, recherche; galanterie; bégueulerie, humeur revêche, air dédaigneux; ընդ պչրանս գալ V. Պչրիմ.

Պչրիմ, րեցայ vn. minauder, se donner des airs penchés, avoir de l'affectation, mettre trop d'afféterie, faire la petite bouche, des mines; faire des façons, des grimaces, faire la renchéri, le dédaigneux, la bégueule; s'adoniser, être recherché dans son ajustement, se parer avec trop de soin, coqueter, être coquet, coquette, élégant, très-pimpant.

Պչռող a. minaudier, grimacier; coquet, élégant; — կին, minaudière, coquette, bégueule, pimbèche, grimacière, maniérée.

* Պռկունք V. Շուրթն.

* Պռճուկ V. Դժուարակրնճիռն.

Պռոյգ, ուգի, գաց s. dot.

Պռուգեմ, եցի va. doter, donner une dot.

Պռստեմ, եցի vn. être de mauvaise humeur, murmurer; — զյօնս, sourciller, froncer les sourcils.

Պսակ, ագ s. couronne, diadème; couronne, prix, récompense; cercle, couronnement, rebord, bord, parapet, bordure, créneau, corniche; couronnement, achèvement; épousailles, mariage, bénédiction nuptiale; — սրբոց, auréole, nimbe; — ծաղկեայ, guirlande; — Կուսին, chapelet; — իփշոյ, couronne d'épines; դիւսել —, tresser une couronne; — պարծանաց՝ փառաց, couronne d'honneur, de gloire.

Պսակադիր, դրաց a. qui met une couronne, qui couronne.

Պսակազարդ a. orné d'une couronne, couronné.

Պսակազգեաց a. qui porte une couronne, couronné.

Պսակակալ, ագ s. bandeau royal, diadème.

Պսակակապ, ագ a. s. couronné; celui qui couronne.

Պսակակից s. compagnon de couronne.

Պսակահամբար կէտ s. lieu où l'on reçoit les couronnes, les récompenses.

Պսակածեւ a. en forme de couronne, coronaire.

Պսակապանոյճ V. Պսակազարդ.

Պսակառ a. qui reçoit une couronne.

Պսակասէր a. qui aime la couronne; fidèle époux ou épouse.

Պսակաւոր a. couronné; s. prince, roi.

Պսակաւորիմ V. Պսակիմ.

Պսակեմ, եցի va. couronner, ceindre ou orner d'une couronne; marier, administrer le sacrement de mariage; fig. couronner, achever; —իմ vn.

être couronné ; fig. se couronner, s'achever.

Պսակիչ s. celui qui couronne, qui achève.

Պսակումն sm. couronnement ; fig. couronnement, achèvement.

Պտեղն, պտղան s. pincée, prise ; — մի, une prise, une pincée.

* Պտբտիմ V. Շրջիմ.

* Պտբտցնեմ V. Շրջեցուցանեմ.

Պտկեմ, եցի. Պտկիմ, կեցայ vn. bourgeonner, boutonner, germer.

Պտկունք s. tétin, mamelon ; — կովու՝ ոչխարի, etc., tetine, pis, trayon ; V. Պտուկ.

Պտղաբեր, աց a. qui produit des fruits, fruitier ; fructueux, fertile ; — ծառ, arbre fruitier, à fruit ; — լինել V. Պտղաբերեմ.

Պտղաբերեմ, եցի. Պտղաբերիմ, եցայ vn. fructifier, porter des fruits, rapporter, produire.

Պտղաբերութիւն s. fructification ; fertilité.

Պտղազարդ adj. orné de fruits.

Պտղազուարճ a. plein, orné de fruits.

Պտղաթափ a. dont les fruits sont tombés, dépouillé de ses fruits.

Պտղալի, Պտղալից a. plein, chargé de fruits.

Պտղալուծ, լծոյ sm. levier pour porter des fruits.

Պտղախայծ a. dont les fruits commencent à devenir mûrs.

Պտղածին V. Պտղաբեր.

Պտղածնութիւն V. Պտղաբերութիւն.

Պտղակն a. qui a une tache à l'œil.

Պտղակորոյս a. qui a perdu ses fruits, stérile.

Պտղահասութիւն s. maturité des fruits.

Պտղաճոխ V. Պտղալի.

Պտղանոց, աց sm. fruitier (endroit).

Պտղասէր adj. qui aime les fruits.

Պտղավաճառ, ի s. fruitier, qui vend des fruits.

Պտղատու V. Պտղաբեր.

Պտղատուն V. Պտղանոց.

Պտղատուութիւն V. Պտղաբերութիւն.

Պտղաւէտ V. Պտղալից.

Պտղաւէտեմ, եցի va. rendre fructueux, fertile.

Պտղաւէտութիւն sm. abondance de fruits, fertilité.

Պտղաւոր V. Պտղալից.

Պտղաւորեմ, եցի va. faire fructifier, rendre fructueux.

Պտղաքաղ առնեմ՝ լինիմ vn. cueillir le restant des fruits, glaner.

Պտղեղ V. Պտղալից.

Պտղի V. Թեղի.

Պտղիմ, եցայ va. boire ; Թուղթըս կպտղի, mon papier boit.

* Պտղուց s. pincée.

Պտոյտ, տուտի. Պտոյտք, տուտից sm. tournant d'eau, tourbillon, gouffre, abîme ; —

գլխոյ, vertige; պտոյտս առնուլ, tournoyer, tourner.

Պտուկ, տկոց sm. bouton, bourgeon; tetin, mamelon.

Պտուղ, տղոց s. fruit; fig. fruit, produit, résultat, effet; le bout du doigt; — աչաց, pupille, prunelle; — տալ՝ բերել, porter, rapporter fruit; — քաղել, cueillir du fruit; fig. retirer du fruit de, recueillir le fruit de, tirer quelque fruit de; չոր՝ կանաչ՝ հասուն՝ վաղահաս՝ փտեալ —, fruit sec, vert, mûr, précoce, pourri ou gâté.

Պտուտակ, աց s. vis; treuil; անեզր —, vis sans fin.

Պտուտեմ, եցի va. tourner, faire tourner, faire pirouetter; bouleverser, renverser; —իմ vn. tourner.

Պրախ s. bot. poireau.

Պտուտկեմ V. Պտուտեմ.

Պրակ, ագ s. bois, bosquet, bocage; acte, action; chapitre; — Թղթոյ, rame de papier; Պրակք Առաքելոց, les Actes des apôtres.

Պրակագեղ a. embelli, entouré de bosquets, touffu.

Պրահմականութիւն s. brahmanisme.

Պրահմայ, ից s. brahme.

Պրաս, ից s. bot. poireau.

Պրասի s. bot. marrube.

Պրետոր, ագ sm. préteur; prétoire.

Պրետորական a. prétorien.

Պրետորութիւն s. préture.

Պրիոն, ի s. ichth. scie.

Պրծանիմ, ծայ vn. se sauver, échapper, s'échapper, s'évader; se défaire, se dérober; — իձեռաց, échapper de la main, des mains; — յուշոյ յիշատակաց, échapper de la mémoire.

Պրծեմ, եցի va. sauver.

Պրկեմ, եցի va. tendre, bander, serrer, lier fortement, garrotter; étendre, allonger; իվեր — զյօնս, froncer les sourcils.

Պրկոց, ագ sm. instrument pour tendre, pour serrer, entrave.

Պրկումն s. action de tendre, de serrer, tension.

Պշակ, ագ s. lambris, plafond.

* Պպտեմ V. Որոնեմ.

Պտուղ, ոյ s. papyrus.

Պտուղայ, Պտուղենէն a. de papyrus.

Պրիի s. cornouille.

Պրօն, ի s. étaim; charpie.

Պօա s. boa.

Չ (tché) s. vingt-septième lettre de l'alphabet et vingt et unième des consonnes; neuf cents, neuf-centième.

Չաբրոն s. chaperon.

Չալոտ, ից s. bâton; fouet de cuir.

Չախեմ V. Չախչախեմ.

Չախումն V. Չախչախանք.

Չախչախ a. écrasé, cassé, brisé; faible, fragile.

Չախչախանք, նաց s. fracture, brisement, cassure, fracas.

Չախչախեմ, եցի va. casser, briser, fracturer, écraser; — զգլուխ իիարուած ատրճանակի, brûler la cervelle.

Չախչախումն V. Չախչախանք.

Չաիչ, ից s. flambeau, torche; lustre.

Չաիչգեաց, եցից. Չաիչգեստ, ից a. qui porte un flambeau.

Չաիչակիր a. s. qui porte un flambeau, une torche, lampadaire, lampadophore.

Չաիչացուցանեմ, ուցի va. faire briller comme un flambeau.

Չաիչաւոր a. brillant, resplendissant.

Չաիչաւորեմ, եցի va. éclairer par des torches, illuminer.

Չաիչափայլ a. brillant comme un flambeau, flamboyant.

Չաիեմ, եցի va. briller comme un flambeau, flamboyer.

Ջահրնկալ, աց a. s. qui porte un flambeau; acolyte.

Ջահրնկալութիւն sm. acolytat.

Ջաղացք, ցաց s. moulin.

Ջաղք, ից s. averse.

Ջամբ sm. nourriture, aliment.

Ջամբակեր a. qui mange des choses tendres.

Ջամբեմ, եցի. Ջամբեցուցանեմ, ուցի va. nourrir, donner à manger, faire manger.

Ջամբր s. chambre.

Ջայլ, ից s. foule, multitude.

Ջայլամն, ամանց. Ջայլեամն, լամանց s. autruche.

Ջայլիմ, լեցայ vn. se réunir pour déplorer, pour pleurer.

Ջայլոտ V. Ջալոտ.

Ջան, ից s. effort; travail; — դնել, — յանձին ունել V. Ջանամ.

Ջանակից լինիմ vn. tâcher, travailler ensemble.

Ջանահնար լինիմ vn. s'efforcer, faire des efforts, tous ses efforts, de grands efforts, s'épuiser en efforts.

Ջանամ, ացայ, ացի vn. tâcher de, s'efforcer de, s'étudier, chercher à, essayer, faire son possible; se donner de la peine, travailler.

Ջանասէր a. diligent, appliqué, laborieux, assidu, actif.

Ջանասիրութիւն sm. diligence, application, effort, assiduité.

Ջանացուցանեմ, ուցի va. forcer, contraindre, activer.

Ջանգ a. idiot, imbécile.

Ջանչիլ s. batiste.

Ջատագով, աց a. s. apologiste, défenseur, avocat; — լինել՝ կալ՝ մտանել V. Ջատագովեմ.

Ջատագովելի a. excusable, justifiable.

Ջատագովեմ, եցի va. défendre, soutenir, plaider, excuser, justifier; — զանձն, se défendre, se justifier, s'excuser, plaider pour soi-même.

Ջատագովութիւն s. défense, apologie, excuse, justification, plaidoirie.

Ջատուկ, տկաց s. devineresse, enchanteresse; mégère.

Ջարդեմ, եցի va. tailler, mettre en pièces, en morceaux, briser, rompre; défaire, exterminer; * մեծ մեծ —, trancher du grand seigneur, hâbler.

Ջարդոց s. défaite; découpoir.

Ջեռանիմ V. Ջեռնում; — ախտիւ, être atteint d'une maladie.

Ջեռացուցանեմ V. Ջեռուցանեմ.

Ջեռնում, ռայ vn. se chauffer, s'échauffer.

Ջեռումն s. échauffement, chaleur, ardeur.

Ջեռուցանեմ, ուցի va. chauffer, échauffer; — զանկողին, bassiner.

Ջեռուցիչ adj. calorifique; échauffant; sm. chauffeur; bouilloire, coquemar; — անկողնոյ, bassinoire.

Ջեռուցումն s. chauffage.

Ջեր, ոց sm. temps serein, beau temps; chaleur; calorique; a. chaud; serein, beau, clair.

Ջերանիմ, ջերայ vn. se chauffer, s'échauffer; avoir la fièvre, être ou devenir malade.

Ջերաչափ, ի s. calorimètre.

Ջերաջերմ V. Ջերմաջերմ; — ընդերք, entrailles qui palpitent encore; — արիւն, sang fumant.

Ջերին adj. chaud; serein, calme, doux.

Ջերմ, ոյ a. chaud; chaleureux, ardent, passionné, affectionné; serein, calme; s. chaud, chaleur; — է, il fait chaud; * V. Ջերմն.

Ջերմաբեր s. calorifère.

Ջերմագոլ s. chaleur, calorique.

Ջերմագոյն a. très-chaud; chaleureux, ardent, fervent, adv. chaleureusement, ardemment, avec ardeur.

Ջերմագոլն V. Գորովագութ.

Ջերմադրունք s. Thermopyles.

Ջերմախառն a. chaud.

Ջերմական a. chaud.

Ջերմակիզ a. brûlant, ardent; — առնել, brûler.

Ջերմահոտ a. chaud.

Ջերմածայն a. d'une voix tendre, affectueuse.

Ջերմային V. Ջերմին.

Ջերմանամ V. Ջերանիմ.

Ջերմանդամ a. qui a les membres chauds, ardent, vif.

Ջերմանոց, ից s. poêle.

Ջերմաչափ, ի sm. thermomètre; ֆարիւրամասն —, thermomètre centigrade; —ն բարձրացաւ՝ էջ մի աստիճան, le — est monté, est descendu d'un degré; —ն զրոյէն մի աստիճան վար՝ վեր է, le — marque un degré au-dessous, au-dessus de zéro.

Ջերմաչափական s. thermométrique.

Ջերմաջերմ a. très-chaud, ardent, brûlant, fumant; chaleureux, plein de chaleur; passionné, tendre, affectueux; adv. chaudement, tout chaud; chaleureusement, ardemment, tendrement.

Ջերմաջուրք s. eaux thermales, thermes, bains chauds.

Ջերմացոյց, ուցի sm. thermoscope.

Ջերմեռանդ, Ջերմեռանդն a. chaud, ardent; fervent, dévot.

Ջերմեռանդութիւն s. chaleur, ardeur; dévotion.

Ջերմընկալ a. qui a la fièvre, fiévreux.

Ջերմիկ s. mets chaud.

Ջերմին a. chaud.

Ջերմն, ման s. fièvre; chaleur; — կալաւ զիս ou *զիս — բռնեց, la fièvre m'a pris; եթող զնա — ou *— զողուց, la fièvre le quitta; *—ը կտրել, couper la fièvre.

Ջերմնակալ V. Ջերմընկալ.

Ջերմնական a. fébrile.

Ջերմնահալած a. fébrifuge.

Ջերմնեակ a. tendre, affectueux.

Ջերմնընկալ, Ջերմնոտ, Ջերմոտ, ագ V. Ջերմընկալ.

Ջերմութիւն s. chaleur; calorique; ardeur de la fièvre, fièvre; échauffement; température; Ցագուն՝ ճառագայթեալ՝ տեսակարար —, chaleur latente, rayonnante, spécifique.

Ջերմուկք, մկաց V. Ջերմաջուրք; երթալ իջերմուկս, aller aux eaux.

Ջերոտ a. chaud.

Ջերոց, ագ s. serre.

Ջիլ, ջլաց. Ջիղ, ջղաց sm. nerf; fibre; fig. nerf, force, vigueur; fouet.

Ջին, ջնաց s. bâton, verge, baguette.

Ջինջ a. propre, pur, net, clair, poli.

Ջլածիգ a. convulsif, convulsionnaire; — լինել, avoir les nerfs tendus, avoir des convulsions.

Ջլածգուումն s. convulsion.

Ջլապինդ a. nerveux; — առնել, fortifier les nerfs, donner du nerf.

Ջլատեմ, եցի va. énerver, donner sur les nerfs.

Ջլացուցանեմ, ուցի va. donner du nerf, fortifier.

Ջլուտ V. Ջղուտ.

Ջղախոտ ă. bot. plantain.

Ջղացաւութիւն s. névralgie.

Ջղեայ a. de nerf.

Ջղուտ a. nerveux.

Ջնար, ագ s. cithare.

Ջնարակ, ի s. sandaraque; vernis.

Ջնարակեմ, եցի va. vernir.

Ջնարահար, Ջնարաւոր, ագ s. qui joue de la cithare.

Ջնեմ, եցի va. bâtonner, donner des coups de bâton, frapper de verges.

Ջնջան, ագ s. torchon, frottoir; celui qui nettoie.

Ջնջեմ, եցի va. nettoyer, essuyer; effacer, rayer, raturer; abolir, annuler, casser, abroger, supprimer; détruire, extirper, exterminer; — զդաշինս, résilier.

Ջնջիչ s. celui qui efface; exterminateur.

Ջնջոց s. torchon; fig. purification; guérison; — առնել, purifier, consacrer, sacrifier.

Ջնջումն s. action d'effacer, effaçure, rature; abolissement, abrogation, cassation, suppression; extermination, extirpation, extinction; — դաշանց, résiliation.

Ջոլիր, լրաց s. troupe, troupeau, bande, groupe.

Ջոլորեմ, եցի va. réunir en troupe, attrouper, rassembler, réunir; —իմ vn. s'attrouper, se rassembler, se réunir.

Ջոխ V. Ցուպ.

Ջոկ, ոց, ից V. Ջոլիր.

Ջոկատ, ի s. troupe, compagnie.

Ջոշիր s. opopanax.

Ջով s. rejeton, branche.

Ջովանամ, ացայ vn. être branchu, croître, pousser.

Ջորդան V. Ջրորդան.

Ջորեակ, եկաց s. chenille.

Ջորեպան, Ջորետես, աց s. muletier.

Ջորի, ըոյ, րեաց s. mulet; մատակ —, mule.

Ջուռակ, աց s. violon; — ֆարկանել ou * զարնել, jouer du violon.

Ջուռակաֆար s. violoniste.

Ջուխտ V. Զոյգ a. s.; — մի, une paire.

Ջուխտակ V. Զոյգ s.

Ջուր, ջրոյ, ով ou ջուրք, ջրոց ou ջուրց sm. eau; jus; a. liquide, aqueux; — ֆանել, puiser de l'eau; * — քաշել, tirer de l'eau; — ըմպել ou * խմել, boire de l'eau; — տալ, donner de l'eau, arroser; abreuver; — ֆեղուլ՝ ծափել, lâcher ou faire de l'eau, pisser; երթալ զջրոյ ou ջրի գնալ, aller à l'eau; * ջրերու երթալ, aller aux eaux; օրինեալ —, eau bénite; — արկանել ձեռաց ուրուք, verser de l'eau sur les mains de qn.; * — կտրիլ, être tout en eau; fig. être confondu, tout confus; * բերնին ջրերը վազցունել, faire venir l'eau à la bouche; * երկու ջրի մէջ լողալ, nager entre deux eaux, ménager deux partis; * ջուրը գեղեցիկ ադամանդ, diamant d'une belle eau; * ջրի վերայ ելլել, revenir sur l'eau; * — իյնալ, tomber dans l'eau, manquer; * նաւը ջուր իջեցնել, mettre à l'eau; * գինւոյն մէջ — դնել, mettre de l'eau dans son vin; * — տաքցնել՝ եռացնել, faire chauffer, bouillir de l'eau; գաւաթ մի՝ դոյլ մի —, un verre, un seau d'eau; հանքային՝ ծծմբային՝ անոյշ՝ գաղջ՝ եռացեալ՝ տաք՝ պաղ —, de l'eau thermale, sulfureuse, douce, tiède, bouillante, chaude, froide ou fraîche.

Ջուրուքէք, էից s. hydromancie.

Ջուրուքոյց, Ջուցի s. hydromancien.

Ջրաբաժին adj. qui divise l'eau.

Ջրաբաժք s. submersion.

Ջրաբանութիւն sm. hydrologie.

Ջրաբաշխ, ից. Ջրաբաշխիք s. étang.

Ջրաբաշխական a. hydraulique; — մամուլ, presse hydraulique.

Ջրաբաշխութիւն s. distribution des eaux; hydraulique.

Ջրաբեր V. Ջրբեր.

Ջրաբոյժ, բուժի s. hydrothérapiste.

Ջրաբուժական a. hydrothérapique.

Ջրաբուժութիւն s. hydrothérapie.

Ջրաբուղխ a. qui jaillit de l'eau, abondant en eau; —ք s. V. Ջրբուղխ.

Ջրագինի, նւոյ sm. abondance (vin mêlé d'eau).

Ջրագիր s. hydrographe.

Ջրագողեալ V. Ջրգող.

Ջրագողութիւն V. Ջրգողութիւն.

Ջրագրական a. hydrographique.

Ջրագրութիւն s. hydrographie.

Ջրադարձք, ձից s. canal, conduit d'eau, aqueduc.

Ջրազօրութիւն s. hydrodynamique.

Ջրաճաճախ adj. trempé d'eau, mouillé ; — լինել, être mouillé, percé jusqu'aux os.

Ջրաժամացոյց s. clepsydre.

Ջրալից adj. plein d'eau, aqueux.

Ջրախառն a. mêlé d'eau.

Ջրախառնեմ, եցի va. mêler avec de l'eau ; — զգինի, baptiser le vin, y mettre de l'eau.

Ջրախոտ, ոյ s.bot.capucine.

Ջրածին a. V. Ջրածնունդ ; s.chim. hydrogène.

Ջրածնունդ a. né de l'eau, aquatique.

Ջրական V. Ջրային.

Ջրակիր V. Ջրկիր.

Ջրակշռական a. hydrostatique.

Ջրակշռորդ, Ջրակշռոց, աց s. balance hydrostatique.

Ջրակշռութիւն s. hydrostatique.

Ջրակոյտ, կուտաց s. amas ou flaque d'eau.

Ջրակուտակ a. gonflé d'eau, grossi par l'eau.

Ջրահեղձ, Ջրահեղձոյց adj. noyé ; — առնել, noyer, faire périr dans l'eau ; — լինել, se noyer, périr dans l'eau.

Ջրահոս a. qui verse de l'eau, qui répand ses eaux.

Ջրաղաց, ացս. moulin à eau.

Ջրաձիթք s. infusoires.

Ջրամած a. couvert d'eau.

Ջրամարգք, գաց s. prairie humide, marécageuse.

Ջրամբար, ացս. citerne, réservoir d'eau.

Ջրայարկ a. couvert d'eau.

Ջրայեղց a. plein d'eau.

Ջրային a. aqueux, aquatique.

Ջրայոյզ a. qui cherche dans l'eau.

Ջրանամ, ացայ vn. se liquéfier.

Ջրաներկ, Ջրանկար, ացս. aquarelle.

Ջրանոց, ացս. bassin, réservoir d'eau ; étang, marais.

Ջրանցիկ. Ջրանցք, ցից s. canal, manche.

Ջրաշեղջ V. Ջրշեղջ.

Ջրաչափ, իս. hydromètre.

Ջրաչափութիւն s. hydrométrie.

Ջրապատ a. environné ou couvert d'eau.

Ջրառատ adj. abondant en eau.

Ջրասէր a. qui aime l'eau, aquatique.

Ջրասոյզ adj. plongé dans l'eau ; qui se plonge dans l'eau ; — առնել, plonger dans l'eau, submerger ; — լինել, se plonger dans l'eau, être submergé.

Ջրասուզակ a. s. qui se plonge dans l'eau, plongeur.

Ջրասուն a. qui se nourrit d'eau, dans l'eau, qui croît

dans l'eau ou sur les bords de l'eau, aquatique.

Ջրավախ a. hydrophobe.

Ջրավախութիւն s. hydrophobie.

Ջրատեսակ a. semblable à de l'eau.

Ջրարբ a. buveur d'eau; s. V. Ջրարբք.

Ջրարբի, բոյ, բեաց a. arrosé d'eau, humide; qui aime l'eau, qui croît dans l'eau, aquatique; perméable, spongieux.

Ջրարբուիթիւն V. Ջրըմպութիւն.

Ջրարբք, բից s. abreuvoir, piscine.

Ջրացան a. qui répand de l'eau; s. pompe.

Ջրացանութիւն s. action de répandre de l'eau.

Ջրացիր a. qui répand de l'eau.

Ջրաւոր a. aqueux; V. Ջրկիր.

Ջրբեր, աց V. Ջրկիր.

Ջրբուղխ, բղխաց sm. fontaine; jet d'eau, bassin.

Ջրգող, աց, ից. Ջրգողեալ a. hydropique.

Ջրգողիմ, ղեցայ vn. être hydropique.

Ջրգողութիւն s. hydropisie.

Ջրդեղեմ, եցի va. tremper du fer.

Ջրեղէն a. d'eau, aqueux.

Ջրեմ, եցի va. détruire, effacer; arroser, abreuver.

Ջրեփոց s. bain-marie.

Ջրէջք, իջից sm. conduit d'eau, rigole.

Ջրըմպու s. buveur d'eau.

Ջրըմպութիւն s. action de boire de l'eau; usage de l'eau pour boisson.

Ջրնափեմ, եցի vn. lâcher de l'eau; fig. être en âge de puberté, entrer en âge viril, dans l'âge de puberté, dans l'adolescence, être pubère ou nubile.

Ջրժողովք V. Ջրշեղջ.

Ջրի a. aqueux, liquide.

Ջրիկ s. un peu d'eau.

Ջրխնդիր a. qui demande de l'eau.

Ջրխոտ V. Ջրախոտ.

Ջրկայք, յից s. étang, mare.

Ջրկիր s. porteur d'eau.

Ջրկոտիմն s. cardamine.

Ջրհան, ացս. s. celui qui puise de l'eau; pompe (machine); ծգիչ՝ ճնշիչ —, pompe aspirante, foulante ou à compression.

Ջրհեղեղ, ացս. déluge; — ջուրց, déluge.

Ջրհեղեղեան a. diluvien

Ջրհոս, ի s. verseau.

Ջրհոր, ոց s. puits.

Ջրմխեմ, եցի va. plonger dans l'eau, submerger; —իմ vn. se plonger dans l'eau, être submergé; — նաւու, sombrer, couler bas.

Ջրմոյր adj. qui mendie ou demande de l'eau.

Ջրմուղ, մղաց, իցս. conduit d'eau, aqueduc.

Ջրշեղջ, աց, իցս. bassin, citerne.

Ջրոդող a. inondé.

Ջրոտ a. aqueux ; juteux.
Ջրորդան, ացս. gouttière.
Ջրուոր, ացս. qui puise de l'eau ; porteur d'eau.
Ջրջրուկ a. aqueux, juteux.
Ջրվէժ s. cascade.
Ջրտուն sm. cabinet d'aisances.
Ջրփչեմ, եցի va. arroser, humecter avec la bouche.

Ր (ra) sm. vingt-huitième lettre de l'alphabet et vingt-deuxième des consonnes; mille, millième.

Ռաբբի. Ռաբունի, նւոյ sm. rabbin.

Ռազմ, ից s. rang, ordre de bataille.

Ռազմամթեր, ից s. munitions de guerre.

Ռազմամուտ a. habitué à la bataille.

Ռակայ, ից s. sot, fou.

Ռահ V. Ճանապարհ.

Ռահան, ի s. bot. basilic.

Ռահվիրայ s. cantonnier.

Ռամ, ից s. V. Ռամիկ s.

Ռամիկ, մկաց a. vulgaire, plébéien, populaire, commun; s. le vulgaire, le bas peuple, la plèbe; տգէտ —ն, le vulgaire ignorant.

Ռամիկսպաս a. vulgaire, bas, vil, servile.

Ռամկական a. vulgaire, populaire.

Ռամկապետ, աց s. démocrate.

Ռամկապետաբար adv. démocratiquement.

Ռամկապետական ä. démocratique.

Ռամկապետութիւն s. démocratie.

Ռամկավար, աց s. démagogue.

Ռամկավարական a. démagogique.

Ռամկավարութիւն s. démagogie.

Ռամկութիւն s. vulgarité.

Ռամկօրէն adv. vulgairement, d'une manière vulgaire.

Ռայք s. pompe, luxe.

Ռետական a. résineux.

Ռետին, տնի, իւ s. résine, cédrie; — կենաց, baume de vie.

Ռետինական a. résineux.

Ռժդութիւն V. Ռշդութիւն.

Ռիշտ, ռշտաց a. parcimonieux, trop économe, chiche.

Ռմբակոծ, ացq s. bombardier.

Ռմբակոծեմ, եցի va. bombarder.

Ռմբակոծութիւն s. bombardement.

Ռմբաձիգ s. grenadier; — լինել, bombarder.

Ռմբաձգութիւն s. bombardement.

Ռմբաքար, ացq s. pierre à baliste; catapulte, baliste.

Ռմբիկ, մբկաց s. obus.

Ռնգախօս, իցq s. nasillard, nasilleur.

Ռնգախօսեմ, եցի vn. nasiller, nasillonner.

Ռնգական a. nasal, nasillard.

Ռնգածայն a. nasillard.

Ռնգավար լինիմ vn. flairer, sentir.

Ռնգեղջիւր s. rhinocéros.

Ռնգունք, գանց s. narines.

Ռշտանամ, ացայ vn. être ou devenir parcimonieux, chiche.

Ռշտութիւն s. parcimonie, épargne sordide, lésine.

Ռոճիկ, ճկաց s. appointements, salaire, solde, gages, paye, traitement, pension.

Ռոճկակեր, ացq a. pensionnaire, salarié.

Ռոշնութիւն s. naïveté, ingénuité, candeur.

Ռումբ, ռմբաց sm. bombe, grenade; ռումբս արձակել, lancer des bombes.

Ռունգք, ռնգաց s. narines.

Ռուսաբնակ, ացq a. qui habite la Russie.

Ռուի s. rob.

Ռօշնա s. pyrite; bot. matricaire.

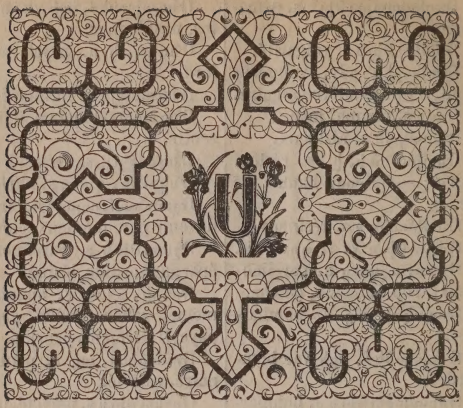

Ս (sé) sm. vingt-neuvième lettre de l'alphabet et vingt-troisième des consonnes ; deux mille, deux-millième.

Սա, սորա, սմա, սովաւ pron. ce, cet, cette, ceci, celui-ci, celle-ci ; սա է, c'est lui ; սոյն սա, celui-ci, celui même ; սա աւասիկ, cependant, pourtant.

Սաբա a. vieux, vieillard.

Սաբակ V. Վանդակ.

Սաբաւովթ, այ s. sabaoth.

Սաբէական a. sabéen.

Սաբէականութիւն, Սաբէութիւն s. sabéisme.

Սագ, աց s. oie ; արու —, jars ; ձագ —, oison ; — չչէ, l'oie siffle, criaille.

Սադայէլ V. Սատանայ.

Սադուկեցի, ցւոց s. saducéen.

Սադրանք, նաց s. instigation, suggestion, suscitation, excitation, conseil, sollicitation, persuasion.

Սադրեմ, եցի va. instiguer, mettre dans l'esprit, suggérer, insinuer, inspirer, conseiller, persuader, susciter, exciter, pousser.

Սաթ, աց s. ambre, succin, carabé.

Սաթնուկ V. Սպունգ.

Սալ, ից s. enclume.

Սալամանդր V. Սաղամանդր.

Սալամբ, աց. Սալամն, ման, մունք s. ornith. francolin.

Սալայատակ, ագ a. pavé, dallé; s. pavé.

Սալանամ, ացայ vn. se durcir, s'endurcir.

Սալասմբակ s. coursier.

Սալար V. Սաղար.

Սալարիմ, ըեցայ vn. se cacher.

Սալարկ a. s. pavé.

Սալարկեմ, եցի va. paver.

Սալարկիչ s. paveur.

Սալաքար, ի s. dalle.

Սալաքարեմ, եցի va. daller.

Սալոր, ի, ոյ s. prune.

Սալորենի, նւոյ. Սալորի, ւոյ s. prunier.

Սակ, ագ s. compte, nombre, mesure; condition, position, état, manière; ordre; droit, taux, impôt, imposition; contrat, convention; budget; — արկանել ընդ ուշեր, marchander, faire ou arrêter un marché, contracter, convenir avec qn.; իսակի, dans l'état, dans la condition; եւ որ այլ եւս սոցին սակի իրք, et d'autres choses semblables; եւ որ իսոցին սակի, et d'autres semblables; սոցին սակի ամօթալիք, les mêmes abominations; եւ որ սոցին սակի են, et ainsi du reste.

Սակամոնի, Նեաց s. scammonée.

Սակայն conj. mais, cependant, pourtant, toutefois, d'ailleurs, du reste, au reste.

Սակառ, ի. Սակառի, ուոյ s. panier, cabas, corbeille.

Սակարան, ագ s. la Bourse.

Սակարկութիւն s. marché.

Սակաւ, ու, ուց a. peu considérable, peu nombreux, modique, exigu; adv. peu; առ սակաւ սակաւ, սակաւ սակաւ, peu à peu, petit à petit; — ինչ, սակաւս ou առ — մի, peu, un peu, pas beaucoup, naguère; յետ — միոյ, peu après; ի— ժամանակի, յետ սակաւուց, dans peu, sous peu, un peu après; — մի իւղ, un peu d'huile; սակաւուք շատանալ, se contenter de peu, vivre de peu; — երբեք, rarement; ոչ —ք ինոցանէ, plusieurs d'entre eux.

Սակաւաբան a. qui parle peu, concis dans son langage, sobre d'expressions.

Սակաւաբանութիւն s. brièveté de langage, concision.

Սակաւագէտ a. qui a peu de savoir.

Սակաւագին a. de peu de prix, bon marché.

Սակաւազաւակ a. qui a peu d'enfants.

Սակաւազօր a. qui a peu de force.

Սակաւաթերթ a. qui a peu de feuilles.

Սակաւաթիւ a. peu nombreux, en petit nombre.

Սակաւաժամանակեայ, Սակաւաժամանակեան a. de peu de temps, de courte durée.

Սակաւախօս V. Սակաւաբան; — լինել, parler peu, ménager ses paroles.

Սակաւակեաց, կեցաց a. qui

vit peu; — լինել, vivre peu, avoir la vie courte.

Սակաւակեր, աց adj. qui mange peu, frugal, sobre.

Սակաւակերութիւն s. action de manger peu, frugalité.

Սակաւահաւատ a. de peu de foi.

Սակաւածեռն a. qui est en petit nombre, peu considérable, accompagné ou composé de peu de personnes; adv. avec peu de monde; — գունդ, une poignée de gens.

Սակաւամասնեայ adj. qui n'est qu'une fraction d'un petit nombre, qui est en petit nombre, en petite quantité, court, succinct.

Սակաւամարդ adj. qui a peu d'hommes, peu de population.

Սակաւամարդութիւն sm. manque d'hommes, défaut de population.

Սակաւամեղ, աց adj. qui a très-peu de péchés.

Սակաւամիտ, մտաց a. qui a peu d'esprit.

Սակաւանամ, ացայ vn. diminuer, s'amoindrir, se réduire.

Սակաւանիստ a. étroit.

Սակաւապետական a. oligarchique.

Սակաւապետութիւն s. oligarchie.

Սակաւապէտ a. qui a peu de besoins, qui vit de peu, frugal, sobre.

Սակաւապիտութիւն s. exiguïté de besoins, frugalité, sobriété.

Սակաւապտուղ a. qui a peu de fruits.

Սակաւաջան a. qui se fait avec peu de travail.

Սակաւաջուր a. qui a peu d'eau.

Սակաւավախճան a. qui finit de bonne heure; court.

Սակաւատեսիլ s. petite apparence.

Սակաւատերեւ a. qui a peu de feuilles, de feuillage.

Սակաւատող a. composé de peu de lignes; — բանիւք, en peu de mots.

Սակաւացուցանեմ, ուցի va. diminuer, amoindrir, réduire à un petit nombre.

Սակաւաւոր, աց a. peu nombreux, peu considérable.

Սակաւաւորութիւն s. petit nombre.

Սակաւերեւեաց a. qui paraît peu, rare.

Սակաւժամանակեայ, Սակաւժամանակեան V. Սակաւաժամանակեայ.

Սակաւիկ ինչ, Սակաւիկ մի adv. un peu, un petit peu, quelque peu, tant soit peu, si peu que rien; un moment, un instant.

Սակաւիկ մի եւ, Սակաւիկ միւս եւս եւ, peu s'en fallut que, il s'en fallut de bien peu que.

Սակաւութիւն s. petit nombre, petite quantité, exiguïté, petitesse, modicité; rareté.

Սակաւուք V. Սակաւ.

Սակաւօրեայ a. qui n'a que quelques jours; qui ne dure que quelques jours, éphémère.

Սակեմ V. Սակ արկանեմ.

Սակուր, սակրի, կրաւ sm. hache.

Սակր, կռուք sm. ornith. autour.

Սակս, իՍակս prép. pour, à cause de, eu égard à, en considération de; յայն սակս, c'est pourquoi, à cause de quoi; յայս սակս, à cause de cela, c'est pourquoi, à ces fins; իձեր սակս, à cause de vous, pour vous; սակս է՞ր, pourquoi, pour quel motif! սակս որոյ, c'est pourquoi, à cause de quoi; յո՞յր սակս, à cause de qui! pourquoi?

Սակր, կեր, կերք ou կրով s. hache, cognée.

Սակրաւոր, աց a. s. armé d'une hache, sapeur.

Սահական a. labile.

Սահանական, Սահանահոս a. qui coule comme une cataracte, impétueux.

Սահանակարկաչ, Սահանածայն a. qui fait du bruit comme une cataracte.

Սահանք, նաց sm. chute d'eau; écluse, vanne.

Սահեմ V. Սահեցուցանեմ, Սահիմ.

Սահեցումն sm. l'action de glisser, glissade; fig. agitation d'esprit, vie agitée.

Սահեցուցանեմ, ուցի va. faire glisser; fig. agiter.

Սահիմ, հեցայ vn. glisser; s'écouler, couler; s'agiter, être agité, emporté, errer, se laisser aller à; — իվերայ սառի, patiner; — իմտաց, échapper de la mémoire; սահեցաւ, il a glissé, le pied lui a manqué; սահեալ անցանել, écouler.

Սահման, աց sm. limites, bornes, confins, frontière; borne, limite, terme; extrémité, sphère; définition; statut, institution; décision, détermination; — դնել, mettre des bornes, borner, limiter; անցանել ըստ —, franchir, dépasser les bornes, les limites; — հատանել, fixer les limites, délimiter; յարդար —ս ամփոփել գիմն, réduire qch. à ses justes bornes; —ք հաւատոյ, articles de foi; յո՛ր —, jusqu'où! յաղետալի — հասուցանել, réduire à un état déplorable; —ք, banlieues.

Սահմանաբար adv. définitivement.

Սահմանագլուխ, գլխոց s. frontière, ligne de démarcation.

Սահմանադիր adj. constituant; — ժողով, assemblée constituante.

Սահմանադրական a. constitutionnel; — միապետութիւն, monarchie constitutionnelle.

Սահմանադրեմ, եցի va. fixer les limites; constituer, établir, déterminer, décider.

Սահմանադրութիւն s. constitution; statut; décision; délimitation, bornage.

Սահմանակալ, ացս. préfet, gouverneur; a. qui se trouve dans la frontière.

Սահմանական a. limitrophe; gram. indicatif.

Սահմանակից a. limitrophe, voisin.

Սահմանակողմն V. Սահմանակից.

Սահմանապահ, ացa.s. qui garde la frontière.

Սահմանաւոր adj. borné, limité.

Սահմանեմ, եցի va. limiter, borner; définir, fixer, déterminer, établir, régler, préciser, décider, prendre une décision, une détermination, statuer, délibérer, stipuler, prescrire; destiner, allouer, affecter; consister, mesurer; յառաջ ou յառաջագոյն —, prédestiner.

Սահմանիչ s. définitif.

Սահմանորդ, ացadj. limitrophe.

Սահի s. troisième mois de l'ancien calendrier arménien.

Սահուն a. glissant; fugitif, errant.

Սաղամանդր, ացs. salamandre.

Սաղալամեմ, ի s. marche lente, doux mouvement.

Սաղալեցուցանեմ, ուցի va. exercer, convertir.

Սաղալիմ, եցայ vn. s'exercer à.

Սաղալուժն s. exercice.

Սաղար, ացsm. général en chef.

Սաղարթ, իցs. feuille.

Սաղարթարեր V. Տերեւաբեր.

Սաղարթազեղ a. qui a de belles feuilles; — որթ, vigne ornée de pampres.

Սաղարթազուարճ a. feuillu, verdoyant.

Սաղարթաթափ a. dont les feuilles sont tombées.

Սաղարթալի adj. plein de feuilles, feuillu.

Սաղարթախիտ a. d'un épais feuillage, feuillu, épais.

Սաղարթաճոխ adj. garni de feuilles et de fleurs.

Սաղարթաճոխ V. Սաղարթախիտ.

Սաղարթանամ, ացայ vn. se couvrir de feuilles, pousser, verdoyer.

Սաղարթապատ a. couvert de feuilles.

Սաղարթաւոր a. qui a des feuilles, feuillu.

Սաղարթիմ V. Սաղարթանամ.

Սաղարուեիւն s. généralat.

Սաղաւարտ, իցs. casque; mitre (des prêtres arméniens).

Սաղաւարտաւոր, ացa. couvert d'un casque.

Սաղաւարտիմ, տեցայ vn. se couvrir d'un casque, porter un casque, la mitre.

Սաղմարոյն մզանք sm. délivre, arrière-faix, matrice.

Սաղմն, մինs. fœtus, embryon.

Սաղմնանամ, Սաղմնաւեմ V. Յղանամ.

ՍաղմնառուԹիւն V. ՅղուԹիւն.

Սաղմոս, ագ sm. psaume ; psautier ; — ասել, réciter des psaumes ; քաղել զսաղմոսն ծայր իծայր, réciter tout le psautier.

Սաղմոսանուագ, Սաղմոսասաց, ագ a. qui chante, récite des psaumes ; s. psalmiste.

Սաղմոսարան, ագ s. psalтérion ; harpe, tympanon ; psautier.

Սաղմոսեմ, եցի vn. chanter des psaumes, psalmodier.

Սաղմոսերգ, ագ. Սաղմոսերգեաց, Սաղմոսերգիչ, Սաղմոսերգող, Սաղմոսերգու, ագ sm. qui chante des psaumes, psalmiste.

ՍաղմոսերգուԹիւն s. chant des psaumes, psalmodie.

Սաղմոսողոգ V. Սաղմոսերգ.

ՍաղմոսողոգուԹիւն, ՍաղմոսողուԹիւն, ՍաղմոսուԹիւն V. ՍաղմոսերգուԹիւն.

Սամետայք, տայց. Սամետէք, տէից. Սամետիք, տեաց s. courroie qui attache le joug, lanière.

ՍամիԹ, մԹի, մԹոյ s. aneth ; fenouil ; — վայրենի, bacile.

Սամիք, մեաց s. joug, timon.

Սամոյր, մուրաց s. zibeline.

Սամուրենի, նւոյ, նեաց s. zibeline, peau de zibeline.

Սամսարիմ, եցայ vn. se carrer, marcher avec prétention, se donner des airs, se pavaner.

Սայապէս adv. de cette manière, comme cela, ainsi.

ՍայԹաքեմ, եցի vn. chopper, trébucher, broncher, faire un faux pas, glisser ; fig. chanceler, faillir, s'égarer.

ՍայԹաքեմ, ՍայԹաքեցուցանեմ, ուցի va. faire glisser, donner le croc-en-jambe ; fig. égarer, induire en erreur.

ՍայԹաքումն s. trébuchement, bronchade, glissade, faux pas ; fig. égarement, erreur.

Սայլ, ից s. chariot ; astr. arcturus.

Սայլագործ, ագ s. charron.

Սայլակ, ագ s. charrette, brouette.

Սայլակաւոր, ոաց s. fourgon.

Սայլակերպ աստեղք s. astr. la grande Ourse.

Սայլատուն adj. qui habite un chariot, nomade.

Սայլացից s. limon (branche de limonière).

Սայլիկ V. Սայլակ.

Սայլորդ, ագ s. charretier, voiturier.

Սայր, ից s. fil, tranchant ; սատակել ի— սուսերի, passer au fil de l'épée.

Սայրադիր s. tranchant.

Սայրասուր adj. très-aigu, tranchant, très-perçant, bien pointu ; — սուսեր, glaive tranchant.

Սան, ից s. chaudron, casserole.

Սան, ուց. Սանական s. nourrisson ; élève ; filleul, filleule.

Սանահայր, ֆօր s. compère.

Սանամայր, մօր s. commère.

Սանգաստականք, նաց s. reproche.

Սանդ, ից sm. mortier (à piler).

Սանդալ, ոյ, ի s. sandale.

Սանդալաւոր a. qui porte des sandales.

Սանդալիկ s. petite sandale.

Սանդահարեմ, եցի va. piler, écraser dans un mortier.

Սանդարամետ, աց s. Tartare, enfer; — ք երկրի, les profondes cavernes de la terre.

Սանդարամետ, Սանդարամետային a. infernal, souterrain; — դիք, les divinités infernales; — տօնք, les dionysiaques, les dionysies.

Սանդարամետապետ, աց s. chef du Tartare, Pluton.

Սանդարամետք V. Սանդարամետ s.

Սանդիտոն, տոռամբ sm. pilon.

Սանդղածեւ a. qui a la forme d'un escalier, d'une échelle.

Սանդղամատն, տանց sm. marche d'un escalier, échelon, degré.

Սանդուխք ou Սանդուղք, դղոց s. escalier; échelle; իվեր ելանել սանդղովք, escalader; երկբացիկ —, échelle double.

Սանձ, ուց, օք s. frein, bride, mors; fig. frein, terme; — դնել, mettre un frein.

Սանձաբեկ՝ Սանձակոծ առնեմ, Սանձակոծեմ V. Սանձահարեմ.

Սանձակոտոր adj. qui brise son frein, indomptable; — լինել, briser son frein.

Սանձահարեմ, եցի va. brider, soumettre au frein, réprimer.

Սանձահարութիւն s. action de brider, de soumettre au frein, de réprimer.

Սանձարկու a. qui impose un frein.

Սանձարձակ a. effréné; — զերեսանակն Ցողուլ, lâcher les rênes.

Սանձեմ, եցի va. brider, soumettre au frein, réprimer, maîtriser.

Սանտր, տրի, տրոյ s. peigne; — անօսր, démêloir.

Սանտրագործ, Սանտրավաճառ, աց s. peignier.

Սանտրեմ, եցի va. peigner.

Սանտրուկք s. peignures.

Սապատ, Սապատակ, աց s. panier.

Սապատաւոր s. colporteur, revendeur.

Սապատողն, ողին a. bossu, gobin.

Սապէս adv. ainsi, comme cela, de cette manière.

Սապոն, ի s. savon.

Սառ V. Սառն.

Սառամանիք V. Սառնամանիք.

Սառիմ, ռեցայ vn. geler, se geler, glacer, se glacer, congeler; գետն սառեցաւ, la rivière a pris.

Սառն, ռին s. glace; verglas; ֆատոր սառանց, glaçon.

Սառնաբեր a. qui apporte, qui cause la gelée.

Սառնակերպ a. semblable à la glace, au cristal, cristallin; s. cristalloïde.

Սառնահալ a. qui fond les glaces.

Սառնամած a. couvert de glace.

Սառնամանիք, նեաց sm. glace; gelée, froid glacial.

Սառնային a. glacial; cristallin.

Սառնանամ V. Պաղիմ.

Սառնաշէն a. construit en glace.

Սառնապատ V. Սառնամած.

Սառնասառոյց a. tout gelé, glacé, glacial, glaçant.

Սառնասոյզ a. enfoncé dans la glace.

Սառնատես, Սառնատեսակ V. Սառնակերպ.

Սառնարան, ացս s. glacière.

Սառնեղէն a. de glace.

Սառնորակ a. cristallin.

Սառնում V. Պաղիմ.

Սառնոց, ացս s. glacière.

Սառոյց, ռուցի sm. gelée, froid glacial; glace, verglas.

Սառումն sm. congélation; կէտ սառման, point de —.

Սառուցանեմ, ուցի va. glacer, congeler, geler.

Սառուցեալ adj. glacé; — ծով, mer Glaciale; — գօտի, zone glaciale.

Սասանեմ, եցի. Սասանեցուցանեմ, ուցի va. ébranler, branler, remuer; effrayer.

Սասանիմ, նեցայ vn. s'ébranler; frémir; սասանեալ կալ, demeurer interdit; — իիմանէ, s'ébranler dans ses fondements.

Սասանութիւն, Սասանումն s. ébranlement, branlement; frémissement; tremblement de terre.

Սաստ, իցս sm. réprimande avec colère, gronderie, apostrophe, menace; gravité; autorité; — աչաց, vivacité des yeux; — իշխանակերպ՝ մեծավայելուչ, majesté; — իշխանական, autorité.

Սաստաբար V. Սաստիկ.

Սաստեմ, եցի va. réprimander avec colère, reprendre fortement, gronder, parler d'un ton menaçant, dire avec menace, menacer, apostropher, commander d'une voix menaçante, imposer silence.

Սաստիկ, տկաց a. intense, violent, véhément, impétueux, fort, vif, ardent; rigoureux, rigide, rude, sévère; excessif, extrême, grave, grand, énorme; — տգէտ, ignorant fieffé, consommé.

Սաստիկ, Սաստիկս adv. avec véhémence ou impétuosité, impétueusement, de toute la force, fortement; grandement, excessivement, extrêmement, grièvement, ardemment, vivement, violemment; durement, rigoureusement, sévèrement.

Սաստիկ s. grondeur.

Սաստկագին, Սաստկագոյն, Սաստկագոյնս V. Սաստիկ adv.

Սաստկակոծ a. réprimandé, grondé sévèrement; — առնել, gronder, réprimander sévèrement, accabler de reproches, reprocher vivement, gourmander, donner un savon, se répandre en invectives, éclater en reproches; — լինել, être réprimandé, grondé sévèrement, recevoir un savon.

Սաստկաշրջուլ a. qui tourne rapidement.

Սաստկաձայն a. qui a une voix forte, sonore.

Սաստկայայտ V. Քաջայայտ.

Սաստկայոյզ a. très-agité, tout ému, en pleine émotion; — սէր, amour violent.

Սաստկանալ, ացայ vn. prendre de l'intensité, de la force, se fortifier, s'augmenter, croître; V. Պատերազմ.

Սաստկանդամ V. Յաղթանդամ.

Սաստկաշառաչ adj. très-bruyant; — ինչէին զանգականին, les cloches sonnaient à toute volée.

Սաստկապահանջ adj. qui exige avec rigueur, sévère, rigide.

Սաստկապէս V. Սաստիկ.

Սաստկաջինջ V. Բնաջինջ.

Սաստկացուցանեմ, ուցի va. rendre intense, violent ou fort, fortifier, augmenter, accroître.

Սաստկութիւն s. intensité, véhémence, impétuosité, violence; rigueur, rigidité, sévérité, rudesse.

Սատակ s. cadavre.

Սատակամահ լինել՝ մեռանել, mourir ou périr misérablement.

Սատակեմ, եցի va. tuer, assommer, massacrer, faire périr, égorger, ôter la vie, exterminer; détruire, défaire; —իմ vn. périr, mourir; être détruit, exterminé.

Սատակիչ s. celui qui tue, exterminateur; destructeur.

Սատակումն s. extermination, mort, destruction; ի— մատնել, périr.

Սատան, ի, ւս s. adversaire, opposant, ennemi; Satan; — յարուցանել ումեք, susciter à qn. pour ennemi, lui susciter des difficultés.

Սատանայ, ի, ւս s. Satan, démon, diable; adversaire.

Սատանայածին a. né de Satan.

Սատանայական adj. satanique, diabolique.

Սատանայակիր adj. satanique; démoniaque, possédé.

Սատանայակուր a. dévoré ou possédé par Satan.

Սատանայամիտ a. méchant comme le diable, malicieux.

Սատանայապաշտ adj. qui adore le diable.

Սատանայաւոր V. Սատանայական.

Սատանայոտ adj. démoniaque, possédé.

Սատանայութիւն sm. diablerie.

Սատապ, ոյ s. nacre.

Սատար, ացս sm. ouvrier, artisan; ouvrier, laboureur, moissonneur; ouvrier en laine; secours, aide; manœuvre; aide, auxiliaire; agrégé; auteur, cause; — պատմութեան, agrégé en histoire; — լինել V. Սատարեմ.

Սատարեմ, եցի va. aider, secourir, assister, contribuer, prendre part à, servir.

Սատարութիւն s. aide, secours, assistance; agrégation.

Սատեր, ացս s. statère (monnaie, poids).

Սատրապ, Սատրապետ, ացս s. satrape.

Սար, իցս, ոց sm. hauteur, cime, sommet, piton; cap, promontoire, pointe, bec; —ք, garniture, meuble, équipage; harnais.

Սարաբարձր adj. dont le sommet est très-haut.

Սարակ s. petite hauteur, plateau, colline.

Սարաճարճ a. dont le sommet est plat, uni; s. plateau.

Սարանամ, ացայ vn. ne pas oser, ne pas avoir le courage; ne pas daigner.

Սարաս, ի s. forme, façon, manière, manière d'être; coutume, usage; յայնմ —ի, dans ou en cet état.

Սարասիմ, եցայ vn. être affecté de.

Սարաւանդ, Սարաւանդակ, ացս s. cap, promontoire; point, sommet.

Սարդ, իցս s. araignée; bot. laurier; ornith. étourneau.

Սարդանկու adj. tissé par une araignée, aussi fin qu'une toile d'araignée.

Սարդեղունգն s. sardonise, sardoine.

Սարդի, դւոյ s. laurier.

Սարդիոն, ացս s. cornaline.

Սարդիոստայն, իցս s. toile d'araignée.

Սարեակ, Սարեկ V. Սարիկ.

Սարեկիկ s. pinson.

Սարիկ, րեկաց s. merle.

Սարիք, րեաց s. corde, lien, chaîne; — նաւու, agrès.

Սարկաւան, ացս s. cratère, grande coupe.

Սարկաւագ, ի, գունք, գաց s. diacre; աւագ —, archidiacre.

Սարկաւագական adj. diaconal.

Սարկաւագանոց s. sacristie.

Սարկաւագապետ, ացս sm. archidiacre.

Սարկաւագեմ, եցի vn. être diacre; servir, être attaché au service de.

Սարկաւագութիւն s. diaconat; աւագ —, archidiaconat.

Սարկաւագուհի sf. diaconesse.

Սարկեաւաւոր V. Մագիլ.

Սարոյ, իցս s. pin.

Սարսատեցուցանեմ, ուցի va. sécher, dessécher.

Սարսատիմ, տեցայ vn. sécher, se dessécher.

Սարսափ s. consternation, horreur, effroi, terreur panique.

Սարսափելի a. effroyable, horrible, terrible, énorme.

Սարսափեմ V. Սարսափիմ.

Սարսափեցուցանեմ, ուցի va. frapper de consternation, faire frissonner de peur, d'horreur, effrayer.

Սարսափիմ, եցայ vn. être frappé de consternation, frissonner de peur, être saisi.

Սարսափիւն sm. tressaillement, frisson.

Սարսափումն V. Սարսափ.

Սարսեմ, եցի vn. s'ébranler, tressaillir, frémir, frissonner, trembler; * va. remuer, secouer.

Սարսեցուցանեմ, ուցի va. ébranler, secouer, faire frissonner de peur, d'horreur.

Սարսիմ V. Սարսեմ.

Սարսուռ, սուրոյ s. tressaillement, frisson, frissonnement, frémissement, tremblement.

Սարսուռալի a. qui donne le frisson, qui fait frissonner, horrible, terrible.

Սարսռամ, ացայ vn. tressaillir, frissonner, trembler, frémir; — իցբտոյ, frissonner, greloter ou trembler de froid.

Սարսռացուցանեմ, ուցի va. faire frissonner ou tressaillir.

Սարսռելի V. Սարսռալի.

Սարսռեմ, Սարսռիմ V. Սարսռամ.

Սարսռուտ a. qui tressaille, frémissant, tremblant.

Սարտնում, տեայ, տուցեալ vn. se rebuter, être choqué, se retirer, s'éloigner, se détacher, abandonner; se révolter, s'effaroucher, prendre de l'ombrage.

Սարտուցանեմ, ուցի va. rebuter, choquer, éloigner, mettre en défiance, détacher; effaroucher, porter ou donner de l'ombrage.

Սարտուցիչ a. rebutant.

Սարփինայ, ից sm. treille, berceau.

Սաւան, ագ s. drap de lit.

Սաւառնաթեւ, իչ a. qui bat des ailes, qui plane.

Սաւառնիմ, նեցայ vn. battre des ailes, planer en l'air, voler, voltiger.

Սաւառնումն s. battement des ailes, vol.

Սաւռ s. peuplier noir.

Սափասուտ a. tout à fait faux, mensonger.

Սափոր, ոց sm. urne, amphore, cruche.

Սափրեմ, եցի va. raser; — զմօրուս, faire la barbe.

Սափրիչ s. barbier, coiffeur.

Սաքնաքեմ, եցի va. cacher, voiler.

Սաքրեմ, եցի. Սաքրիմ, բեցայ vn. se cacher.

Սգազգած adj. qui est en deuil; de deuil, lugubre; — լինել, être en deuil.

Սգազգեաց, Սգազգեստ a. revêtu d'habits de deuil; — լինել, se revêtir d'habits de deuil, porter le deuil.

Սգալի a. de deuil, lugubre, triste.

Սգակից լինիմ vn. prendre le deuil, déplorer ensemble.

Սգամ, սցի, սցայ vn. être en deuil, dans le deuil, porter le deuil; pleurer, déplorer.

Սգայուն V. Զգայուն.

Սգապատ adj. couvert de deuil.

Սգասէր a. qui aime le deuil.

Սգատեսակ, Սգատեսիկ V. Սգալի.

Սգաւոր a. qui est en deuil; de deuil.

Սգաւորութիւն V. Սուգ.

Սգումն s. deuil.

Սեամք, սեմոց s. seuil.

Սեաւ, սեւոյ adj. noir; fig. noir, triste; s. encre.

Սեաւական a. noir.

Սեթեւեթ s. accoutrement, affublement, chamarrure, fard, afféterie, ornement, recherche, parure.

Սեթեւեթեալ a. orné, paré, recherché, emphatique, maniéré, affecté.

Սեթեւեթեմ, եցի va. accoutrer, affubler, chamarrer, attifer, pomponner, enjoliver, charger d'ornements affectés, orner, parer, farder, affecter.

Սեխ, ի s. melon; շերտ —ի, une tranche de —.

Սեխաստան, ի. Սեխաստանիք, նեաց sm. couche de melons, melonnière.

Սեխենի, նւոյ, նեաց sm. plant de melons; V. Սեխաստան.

Սեկ, ի s. maroquin.

Սեկակազմ a. relié en maroquin.

* Սեկեմուկ V. Զիղջ.

Սեղան, ոց s. table; table, repas; autel; comptoir; աւագ —, maître-autel; — յարդարել դնել, dresser, mettre la table; *—ը բաց լինել, tenir table ouverte; բազմել ի— ou *— նստիլ, se mettre à table; ելանել իսեղանոյ ou * սեղանէ ելլել, sortir, se lever de table, quitter la table; իսեղանի ou *— լինել, être à table; ծառայել —ոյ, servir à table; *—ի պատիւն ընել, faire les honneurs d'une table; V. Պատիւ.

Սեղանաբոյծ a. flaireur de table, piqueur de tables, parasite, écornifleur.

Սեղանազերծ V. Սեղանակապուտ.

Սեղանակազմ a. s. qui prépare la table, maître d'hôtel.

Սեղանակապուտ, պտի adj. celui qui dépouille les temples, sacrilége, profanateur.

Սեղանակապտութիւն s. sacrilége, profanation.

Սեղանակից a. s. qui mange à la même table, commensal; — լինել, manger avec.

Սեղանակողոպուտ V. Սեղանազերծ.

Սեղանակցութիւն s. commensalité.

Սեղանայարդար, աց. Սեղանայօրէն, րինաց s. celui qui dresse la table, maître d'hôtel.

Սեղանատուն V. Ճաշատուն.

Սեղանաւոր, ացս. banquier.

Սեղանաւորեմ, եցի va. servir à table, servir, donner à manger.

Սեղանորդ V. Սեղանակից.

Սեղեխ, ացս. amant, prétendant.

Սեղեխաբար adv. comme un amant.

Սեղխ, իս. melon.

Սեղմ a. serré, compacte, ferme.

Սեղմական a. astringent.

Սեղմանամ, ացայ vn. se serrer, se resserrer, se contracter, se restreindre.

Սեղմեմ, եցի va. serrer, resserrer, rendre compacte, contracter, presser, restreindre, fouler, réduire, rétrécir; —իմ vn. V. Սեղմանամ.

Սեղմումիւն s. l'action de serrer, de rendre compacte, serrement, fermeté.

Սեմագիր, գրաց. Սեմիար, ացս. tachygraphe.

Սեմական a. sémitique.

Սենեակ, Նեկաց s. chambre; cabinet; fig. concubine.

Սենեկապան, ացս. chambellan.

Սենեկապանութիւն sm. la charge de chambellan.

Սենեկապետ, ացս. grand chambellan.

Սենեկապետութիւն sm. la charge du grand chambellan.

Սենեկիկ sm. chambrette, cellule.

Սեպ, ոց, իցս. pic, pointe, roc; cheville; a. à pic, escarpé.

Սեպածեւ V. Բեւեռածեւ.

Սեպանամ, ացայ vn. se terminer en pointe, être escarpé.

Սեպացեալ a. escarpé.

Սեպացուցանեմ, ուցի va. escarper.

Սեպեան V. Սիպէ.

*Սեպեմ V. Ջամարիմ.

Սեպհական a. propre, spécial, particulier, spécifique; — էր նմա, était son partage.

Սեպհականացուցանեմ, Սեպհականեմ, եցի. Սեպհականեցուցանեմ, ուցի va. approprier; s'approprier, s'attribuer.

Սեպհականութիւն s. appropriation; propriété; attribut; attribution; noblesse.

Սեպուհ, պիաց s. pair, gentilhomme.

Սեպտեմբեր, իս. septembre.

Սեռ, իս. genre, race, génération; gram. genre; մարդկային —, le genre humain.

Սեռական a. générique; général; s. gram. génitif.

Սեռն adj. clair, pur, net, limpide; sincère, véritable; s. essieu, axe.

Սեռնութիւն s. clarté, pureté, netteté.

Սեռօրէն adv. génériquement.

Սեր, իցս. genre, race; genre, espèce; sexe; crème; gram. genre; գեղեցիկ —, le beau sexe.

Սերական a. génital, prolifique; générique; gram. génitif.

Սերմանամ, ացայ V. Սերիմ.

Սերափիմ s. séraphin.

Սերեալ a. issu.

Սերեկեմ, եցի va. couvrir avec de la peau.

Սերեմ, եցի va. procréer, engendrer, propager.

Սերիմ, ըեցայ vn. être issu, descendre, tirer son origine, sa naissance; se propager.

Սերկածին a. né d'aujourd'hui.

Սերկեան a. du jour, d'aujourd'hui; ի— աւուր, aujourd'hui.

Սերկեւիլ, եւլի s. coing.

Սերկեւլի, լւոյ s. cognassier.

Սերմանական a. séminal.

Սերմանաճան, աց s. semeur.

Սերմանաճանութիւն s. ensemencement.

Սերմանամատոյց adj. qui produit de la semence.

Սերմանանամ, ացայ vn. grener, monter en grain.

Սերմանարկու, Սերմանացան, աց s. a. semeur; semoir.

Սերմանացու adj. destiné à être semé.

Սերմանաւոր, աց a. qui a de la semence.

Սերմանաքաղ, աց adj. qui cueille des grains; fig. discoureur, farceur.

Սերմանելի V. Սերմանացու.

Սերմանեմ, եցի va. semer, ensemencer.

Սերմանիչ, Սերմանող sm. semeur.

Սերմանիք, նեաց s. semences, semailles.

Սերմն, ման, մունք, մանք s. semence, grain, graine; fig. race, descendance; semence, germe, principe; méd. sperme.

Սերմնաբանութիւն s. spermatologie.

Սերմնական, ից a. gonorrhéique.

Սերմնականութիւն sm. gonorrhée.

Սերմնական adj. séminal; spermatique.

Սերմնակեր a. qui se nourrit de graines, de semences.

Սերմնառիմ V. Յղանամ.

Սերմնավաճառ, աց s. grainier.

Սերմնավարութիւն s. ensemencement.

Սերմնարան, աց s. anthère.

Սերմնարկութիւն s. l'action de semer, de jeter le sperme.

Սերմնափակ, ի s. pistil.

Սերմներութիւն s. gonorrhée.

Սերմընկալ a. s. celui qui reçoit la semence, le sperme.

Սերովբէ ou Սերովբիմ V. Սրովբէ.

Սերումն s. procréation, descendance.

Սերուն adj. qui a la faculté de procréer.

Սերունդ, ընդոց s. postérité, descendance, génération, descendants, race.

Սերտ, ից a. ferme, solide, compacte, constant, dur; fig. vrai, sincère, étroit, intime, cordial; սերտիւ adv. sincèrement, intimement, étroite-

ment; — սիրով, intimement; —սիրել, aimer sincèrement; — առաքինութիւն, solide vertu.

Սերտեմ, եցի va. affermir, consolider, établir; *apprendre, étudier; —իմ vn. s'affermir, se consolider, s'établir.

Սերտութիւն s. fermeté, solidité, consistance, dureté.

Սեւ V. Սեաւ.

Սեւագիր, գրոյ s. encre.

Սեւագոյն a. qui a le teint noir, noirâtre, noiraud.

Սեւագործ a. qui rend noir.

Սեւագունդ adj. composé d'une troupe noire.

Սեւադեղ, ոյ s. encre.

Սեւազգած, Սեւազգեստ a. vêtu de noir, en noir.

Սեւաթոյր a. noir.

Սեւաթորմի a. noir.

Սեւակ, ի, աւ s. encre.

Սեւամաղձ s. humeur noire.

Սեւամաղձոտ a. mélancolique.

Սեւամաղձութիւն s. mélancolie, humeur noire, hypocondrie.

Սեւամորթ a. qui a la peau noire, noiraud.

Սեւանամ, ացայ vn. noircir, devenir noir, se noircir.

Սեւաներկ a. teint en noir, noir.

Սեւացուցանեմ, ուցի va. noircir, rendre noir.

Սեւաքար, ի s. ardoise.

Սեւեռեմ, եցի va. clouer, fixer.

Սեւեռումն s. fixation; idée fixe.

Սեւերես a. qui a la figure noire; fig. confus, honteux, coupable.

Սեւիմ V. Սեւանամ.

Սեւորակ adj. noirâtre; — աչք, yeux noirs.

Սեւութիւն s. noirceur, noir.

Սեւուկ V. Սեւորակ.

Սեւուհի sf. négresse.

Սեփական, etc. V. Սեպհական, etc.

Սեգ, սիգաց a. impérieux, fier, altier, hautain, superbe.

Սեզ, սիզոյ s. gramen.

Սէր, սիրոյ s. amour, affection, tendresse, attachement; amour, penchant, goût; amour, passion; charité; agape; սիրով, avec amour, avec tendresse, affectueusement; volontiers, avec plaisir; ամենայն սիրով, très-volontiers; խէր իմ՝ քո, pour l'amour de moi, de toi; *ձեր սիրոյն համար, pour l'amour de vous; համականել խէր, être épris d'amour pour, être amoureux de; արա ինձ սէր, faites-moi l'amitié, le plaisir de; սէր խառնել, faire l'amour; *— ունենալ՝ զգալ, avoir, éprouver de l'amour, de l'affection; — ազդել, donner, inspirer de l'amour; *— կապել՝ ձգել, s'attacher, aimer, s'amouracher; — ցուցանել, témoigner de l'affection; *սիրով խելքը գնցնել, être transporté d'amour; սիրով այրիլ, brûler d'amour; սիրով հալիլ մաշիլ, languir d'amour; յօդակապք՝ ոլորք սիրոյ, les

liens, les nœuds de l'amour; սէր ազատութեան՝ հայրենեաց՝ արուեստից, amour de la liberté, de la patrie, des arts; վաղանցուկ —, amourette; մարդուր ou սուրբ՝ հաստատուն՝ հաւատարիմ՝ անկարգ՝ յանցաւոր՝ եղեռնաւոր՝ անցաւոր՝ յողդողդ՝ սաստիկ՝ եռանդուն՝ յաւիտենական՝ զգայական՝ մարմնական՝ հայրական՝ մայրական ou մայրենի, ամուսնական՝ որդիական —, amour pur, constant, fidèle, déréglé, coupable, criminel, passager, volage, vif, ardent, éternel, sensuel, charnel, paternel, maternel, conjugal, filial; մոլեգնախանձ սէր, amour jaloux, jalousie.

Սթափ a. éveillé, vigilant, vif, prompt.

Սթափական a. divertissant, amusant, récréatif.

Սթափանք, նաց s. gaieté, divertissement, ébats; vigilance.

Սթափեմ V. Թափեմ.

Սթափեմ, եցի. Սթափեցուցանեմ, ուցի va. éveiller, réveiller; égayer, divertir, amuser, délasser, récréer; — հգինուոյ, désenivrer, dégriser.

Սթափիմ, փեցայ vn. s'éveiller, se réveiller, revenir; s'égayer, se divertir, s'amuser, prendre ses ébats; — իքնոյ, vaincre le sommeil; — հգինուոյ, se désenivrer, se dégriser.

Սթափութիւն, Սթափումն s. réveil; divertissement, délassement, amusement; désenivrement, dégrisement.

Սթեր sm. asarum, cabaret, valériane.

Սիգ V. Սիւք.

Սիգաձեմ adj. qui marche d'un pas fier; — գնացք, démarche majestueuse.

Սիգաձեմիմ, եցի vn. marcher d'un pas, d'un air fier, se pavaner.

Սիգամ, ացայ vn. se donner de grands airs, se donner des airs, se pavaner, marcher fièrement, avec orgueil, se rengorger, se carrer, se panader.

Սիգանք, նաց s. airs, fierté, faste.

Սիգապանծ a. fier, superbe.

Սիգաքայլ V. Սիգաձեմ.

Սիգնոն V. Նշան.

Սիգութիւն s. fierté, orgueil, faste; mollesse.

Սիգաբոյս, բուսոյ sm. graminée.

Սիկ, սկոյ s. limon, bourbe, fange; dépôt, sédiment, lie, marc.

Սիկարեան adj. sicaire, assassin.

Սիկլիկ s. grésil.

Սիկղ, սկղաց s. sicle.

Սիղղոբայ, ից s. syllabe.

Սիմինտր, տրի s. semoule.

Սիմոնական a. simoniaque.

Սիմոնականութիւն sm. simonie.

Սին, սնոյ a. vide; vide de, privé de; vain, inutile.

Սին s. corme, sorbe; cormier, sorbier.

Սինեալ ä. vidé, vide.

Սինլքեալ, Սինլքոր, աց a. rebuté, bas, vil; — ou — ժողովրդեան, — խուժան, racaille, rebut, lie du peuple, bas peuple, canaille, les derniers du peuple.

Սինկղ, կեղաց s. Cerbère.

Սինկղիտիկոս, աց s. sénateur.

Սինկղիտոս, աց s. sénat.

Սինկղիտոսական a. sénatorial.

Սինկղիտոսութիւն s. dignité de sénateur.

Սինձ, սնձոյ s. gluten; compote, confiture.

Սիպէ s. moll. sèche ou seiche.

Սիսեռն, սեռան, սռան s. pois chiche, ciceróle.

Սիր s. sire.

Սիրաբան V. Բանասէր.

Սիրաբար V. Սիրելապէս.

Սիրազեղ, Սիրազեղուն a. comblé d'affection.

Սիրալի, Սիրալիր a. plein d'amour, d'affection, de tendresse, affectueux.

Սիրախնձոր s. pomme d'amour, tomate.

Սիրական a. affectueux.

Սիրահար a. amoureux.

Սիրահարիմ, եցայ vn. devenir amoureux, s'amouracher de, s'éprendre de.

Սիրահարութիւն s. action de s'amouracher, amour.

Սիրամարգ, աց s. paon; էգ —, paonne; ձագ —, paonneau; — գոչէ, le paon crie.

Սիրամարգաշատ a. abondant en paons.

Սիրայ, ից s. natte, tresse de jonc.

Սիրապատար V. Սիրալի.

Սիրասնունդ, Սիրասուն a. élevé avec amour; — սան, cher nourrisson.

Սիրատարփ a. amoureux, affectueux, passionné.

Սիրատխուր adj. plein d'amour et de tristesse, triste et amoureux.

Սիրատոչոր adj. embrasé d'amour.

Սիրարկու a. amoureux.

Սիրելապէս adv. affectueusement, d'une manière aimable, avec tendresse; charitablement.

Սիրելի adj. aimable, cher, aimé, affectionné, chéri, bien-aimé; favori, ami, amant; — իմ, mon cher; — է ինձ կարծել, j'aime à croire, — է ինձ տեսանել քեզ, je suis bien aise de voir en vous; — էր ինձ բարեբարել, j'avais mis tout mon plaisir à faire du bien; — է ինձ, je préfère; — է քեզ գեղեցիկն, le beau vous touche; — ընծայել, rendre aimable.

Սիրելութիւն s. action d'aimer, amabilité, amour, affection, tendresse, sympathie.

Սիրեմ, եցի va. aimer, chérir, affectionner, concevoir de l'affection pour; aimer à, se plaire à, prendre plaisir à; խանդակաթ տարփանօք սաստիկ՝ բիւրորով սրտիւ ou յամե-

նայն սրտէ՝ ոգւով չափ՝ իվեր քան զամենայն՝ անկեղծ սիրով —, aimer tendrement, passionnément, éperdument, de tout son cœur, de toute son âme ou avec toute son âme, par-dessus tout, sincèrement; — իբրեւ զբիբ ականն, *աչքին պէս —, aimer comme ses yeux; — մինչեւ ցչունչ վախճանին, aimer jusqu'au dernier soupir; բատ անձին — ou *իւր անձին պէս —, aimer comme soi-même; — զմիմեանս, s'aimer, s'entr'aimer; —իմ vn. être aimé, chéri.

Սիրիչ, Սիրող sm. amant, amateur; — փառաց՝ ազատութեան, amant de la gloire, de la liberté; — նկարուց, amateur de tableaux; չես դու — մարդաճաճանչեան, vous n'aimez pas la flatterie; — է, c'est un amateur.

Սիրողաբար V. Սիրելապէս.

Սիրումն s. amour, prédilection.

Սիրողապէս V. Սիրելապէս.

Սիրուն adj. aimable, cher, charmant, mignon; amant.

Սիրտ, սրտից sm. cœur; cœur, âme, esprit, mémoire, intelligence, volonté; cœur, courage; cœur, pensée intime; բոլորով սրտիւ, բոլոր սրտէ, յամենայն սրտէ, սրտի մտօք, de tout cœur, de tout mon cœur, de bon cœur, de grand cœur; սրտի մտօք վաստակել, travailler avec cœur, de bon cœur, de tout cœur, prendre à cœur, s'occuper sérieusement de; բաբախումն՝ ծնդիւն սրտի, palpitation de cœur; սիրտն բաբախէ՝ ծնդայ, le cœur palpite, bat; լքումն սրտի, abattement de cœur; բանալ՝ մերկանալ ուսեք զսիրտ իւր, ouvrir son cœur à qn.; շարժել կրթել զսիրտ, émouvoir, former le cœur; անկեղծ սիրտ, à cœur ouvert; բարուխիւն՝ խստութիւն սրտի, bonté, dureté de cœur; ուսանել՝ գիտել ի—, apprendre, savoir par cœur; իսորոց սրտէ ou սրտի, du fond du cœur, du fond de l'âme; իսոր սրտի, au fond de l'âme; արկ իսիրտ իմ, il a mis dans mon cœur, il me mit au cœur; հեռացուցանել յանձնէ զսիրտս, s'aliéner les cœurs; կեղեքել զսիրտ, ronger, fendre, navrer le cœur; գերել զսիրտ, captiver, enchaîner le cœur; յինքն արկանել զսիրտ ուրուք, gagner le cœur de qn.; խօսել ընդ սրտի ou *սրտին խօսիլ, parler au cœur; ուղիղ սրտիւ, sincèrement, par la droite raison; անկայ գութ իսիրտ քո, que votre cœur soit touché; նուաղեալ էր — նորա, son cœur était en défaillance; նուաղէր — իմ, mon cœur tombait en défaillance; հրճուէր իսրտի, la joie était au fond de son cœur, il se réjouissait au fond de son cœur; զեղուլ զսիրտ իւր առաջի Աստուծոյ, répandre son cœur devant Dieu; — իմ գելանի, mon

cœur s'attendrit ; գորովել՝ժառանգել զսիրտ, attendrir, posséder le cœur ; յափշտակել զսիրտս, enlever les cœurs ; իջանել իսորս սրտին, descendre dans le fond de son cœur ; ներափանցել իսորս սրտին, pénétrer dans les replis les plus cachés de son cœur ; խոտորեցուցանել զսիրտ, pervertir, dépraver le cœur ; ասել իսրտի իւրում, dire en soi-même ; տալ՝ նուիրել զսիրտ իւր, donner son cœur, faire don de son cœur ; *բաց սրտով խօսիլ, parler à cœur ouvert ; *— ընել, avoir du cœur, du courage, oser ; *մէկ — լինել, être, ne faire qu'un cœur ; *մէկ — մէկ հոգի լինել, n'être, ne faire qu'un cœur et qu'une âme ; *— առնուլ, prendre courage ; faire mal au cœur ; *մէկուն—ն առնուլ, apaiser, calmer ; *— հատցնել, se tourmenter ; *—ն ելլել, être ému, avoir envie de pleurer ; *— կոտրել, briser le cœur ; *սիրտս կոտրած է, j'ai le cœur gros ; *— խառնել, soulever le cœur, faire mal au cœur ; սիրտս կխառնուի, j'ai mal au cœur ; *— չընել, manquer de cœur, ne pas oser ; *սիրտը բերանն է, il a le cœur sur les lèvres ; *սիրտս գոցուած է, j'ai le cœur serré ; *սիրտը դնել, prendre à cœur, s'affecter, avoir le cœur gros ; *սիրտը նետել, avoir des palpitations de cœur ; *սրտէ ի—խօսիլ, se parler cœur à cœur ; *սիրտ ճակել, percer le cœur ; *քարէ՝ ապառաժ — ունենալ, avoir un cœur de marbre, de roche ; *սրտով ընել, faire une chose de cœur, du meilleur de son cœur ; *— ունենալ, avoir cœur, être en train de ; *— չունենալ, n'avoir point de cœur, ne pas être en train ; հայրական՝ մայրական՝ գողտր՝ զգայուն՝ անզգայ՝ խաղաղ ou անդորր՝ խաղաղասէր՝ երախտագէտ՝ ապերախտ՝ ազնուական՝ բարի՝ ազնիւ՝ վսեմախոհ՝ վեհ՝ խիստ՝ ապականեալ՝ վատ՝ անգութ՝ անողորմ՝ չար՝ լքեալ՝ անվեհեր —, cœur de père ou paternel, de mère ou maternel, tendre, sensible, insensible, calme, pacifique, reconnaissant, ingrat, noble, bon, excellent, élevé ou magnanime, grand, dur, gâté ou corrompu, lâche, cruel, impitoyable, mauvais, abattu, intrépide ; Վ.Յանգուցանեմ, etc.

Սիւգ Վ. Սիւք.

Սիւղոբայ Վ. Սիղղոբայ.

Սիւն, սեանց sm. colonne ; pilier.

Սիւնաբարձ a. soutenu par des colonnes.

Սիւնագաւիթ s. péristyle.

Սիւնագլուխ s. chapiteau.

Սիւնակ, ից s. petite colonne ; ելեքտրական —, pile électrique.

Սիւնական, Սիւնակեաց, կեցաց adj. stylite, qui habite solitairement sur une colonne.

Սիւնաձեւ a. qui a la forme d'une colonne.

Սիւնամուտ V. Սիւնակեաց.

Սիւնանման V. Սիւնատեսիլ.

Սիւնապատ a. entouré de colonnes; s. péristyle.

Սիւնատեսիլ adj. qui ressemble à une colonne.

Սիւնկդիտոս V. Սինկդիտոս.

Սիւնհոդ, Սիւնհոդոս, ագ s. synode.

Սիւնհոդոսական a. synodal.

Սիւրալախուր V. Ջինգտեբուեան.

Սիւք, Սիք, սքոյ sm. brise, souffle léger.

Սլանամ, ացայ vn. voler, s'envoler, prendre l'essor; se lancer, courir vite, se précipiter.

Սլացուիւն, Սլացում s. vol, essor.

Սլացք s. saillie.

Սլաք, ագ sm. trait, dard; stylet; style, aiguille.

Սլաքալեզու adj. qui a une langue aiguë, piquant, mordicant.

Սլաքեալ a. pointu, aigu, piquant, perçant.

Սլիկ s. haricot vert.

Սխալ adj. fautif, erroné; moins, qui manque; s. faute, erreur; *— ընել, faire une faute, une erreur; faire des fautes; *—ն ուղղել՝ շտկել, corriger la faute, ses fautes; — ես, vous êtes en erreur; — է, c'est une faute, c'est une erreur, ce n'est pas vrai; Թե Թե՝ ծանր՝ մեծ՝ ներելի —, faute légère, grave, grande, pardonnable.

Սխալակ a. aviné, qui chancelle par suite d'ivresse, gris.

Սխալական a. fautif, faillible.

Սխալականութիւն s. faillibilité.

Սխալակիմ, կեցայ vn. trébucher par l'effet du vin, chanceler par suite d'ivresse, avoir les jambes avinées, chanceler sur ses jambes pour avoir trop bu, être gris.

Սխալանք, նաց sm. faute, mécompte, erreur, méprise, bévue; ուղղել զսխալանս իւր, corriger, réparer ses fautes.

Սխալաւոր V. Սխալական.

Սխալեմ, եցի. Սխալիմ, լեցայ vn. faillir, faire ou commettre une faute, une erreur, tomber en faute, tomber dans quelque mécompte, se tromper, se méprendre, manquer; manquer, pécher, s'égarer; faire un faux pas, broncher; մեծամեծս —, faire les fautes les plus grossières, se tromper grandement.

Սխալեցուցանեմ, ուցի va. faire tomber dans une faute, mettre dans l'erreur.

Սխալոտ V. Սխալական.

Սխալութիւն V. Սխալանք.

* Սխմեմ V. Սեղմեմ.

Սխտորգուշ s. égrugeoir.

Սխրագործ a. qui opère des prestiges, merveilleux, prodigieux.

Սխրալի a. ravissant, mer-

veilleux, surprenant, charmant.

Սխրանամ, ացայ vn. tomber des nues, regarder avec admiration, être extrêmement surpris, admirer, s'étonner de, être charmé, touché ou ravi de.

Սխրացուցանեմ, ուցի va. ravir, étonner, frapper, frapper d'étonnement, d'admiration, charmer, faire les délices, le charme de.

Սխրասարս, **Սխրատեսիլ** V. **Սխրալի**.

Սկախառն a. limoneux, vaseux, bourbeux.

Սկահ, ի s. coupe, gobelet, tasse, timbale.

Սկահակ, աց s. coupe, godet.

Սկահակալ, աց s. soucoupe.

Սկահաձեւ V. **Սկահ**.

Սկայ, ից s. géant.

Սկայաբար V. **Հսկայաբար**.

Սկայագործ V. **Հսկայաձեւ**.

Սկայազն V. **Հսկայազն**.

Սկայազօր V. **Հսկայազօր**.

Սկայամարտ, **Սկայամարտութիւն** s. guerre des géants.

Սկայանման a. semblable à un géant.

Սկանամ, ացայ vn. changer en bourbe, former un dépôt, déposer; գինիդ սկանայ, ton vin dépose.

Սկարոս, ի s. ichth. scare.

Սկաւառակ, աց s. assiette; astr. disque; — գլխոյ, crâne.

Սկեմ V. **Հսկեմ**; **Սկիմ**.

Սկեպտիկանութիւն s. scepticisme.

Սկեպտիկեան a. sceptique.

Սկեսուր V. **Կեսուր**.

Սկեսրայր, առն. **Սկեսրեայ**, ըէի s. beau-père (le père du mari).

Սկզբնարոյս հասակ s. premier ou bas âge, tendre enfance.

Սկզբնաձին V. **Նախաձին**.

Սկզբնական a. primitif, original, primordial, premier, initial; élémentaire; — մեղք, péché originel.

Սկզբնակից a. qui a le même commencement; — աշխարհի, aussi ancien que le monde.

Սկզբնահայր V. **Նախահայր**.

Սկզբնամայր V. **Նախամայր**.

Սկզբնաչար V. **Նախաչար**.

Սկզբնապատճառ adj. première cause, source, premier auteur.

Սկզբնատառ s. première lettre, initiale.

Սկզբնատիպ V. **Նախատիպ**.

Սկզբնաւոր adj. commencé, créé; primitif, premier.

Սկզբնաւորեմ V. **Սկսանիմ**.

Սկզբնաւորութիւն ou **Սկզբումն** s. commencement, début, initiative.

Սկի, կւոյ s. coupe, tasse; calice.

Սկիզբն, կզբանց s. commencement, début, prélude; origine, principe; cause, motif; principe, maxime; զկզբունս, les principes, les éléments; — առնել V. **Սկսանիմ**; իսկզբան, dans le commencement, dans l'origine, d'abord; անդէն իսկզբան, dès le commencement, dès son origine; իսկզբ-

բանէ, dès le commencement, dès le principe ; իսկզբանէ աշխարհի, depuis la création du monde; անդուստ ou անդստին իսկզբանէ, dès le commencement, dès l'origine, dès sa naissance, *ab ovo*.

Սկիհ V. Սկի.

Սկիւռ s. écureuil ; — գանչէ, l'écureuil crie, grogne.

Սկնդիկ, Սկնդուկ, դկի s. femme abandonnée par son mari.

Սկուդ, կնդաց sm. petit chien, caniche ; — ատամունք, dents canines.

Սկուտեղ, կտեղ ou կտեղի, տեղք s. disque, plateau.

Սկսանիմ, Սկսում, կայ vn. commencer, donner ou prendre l'initiative, débuter, entamer, donner le signal de, se mettre à ; mettre en train ; տալ —, faire commencer ; վերստին —, recommencer ; * այսօրուընէ կսեալ, à partir ou à dater d'aujourd'hui.

* Սկսիմ V. Սկսանիմ.

Սկսող s. commençant.

Սկսուած, ոց. Սկսումն sm. commencement, début, prélude.

Սղագիր s. sténographe.

Սղագրական a. sténographique.

Սղագրեմ, եցի va. sténographier.

Սղագրութիւն s. sténographie.

Սղանամ, ացայ vn. être ou devenir bref ; enchérir, renchérir, devenir plus cher.

Սղացուցանեմ, ուցի va. rendre bref ; renchérir, enchérir.

Սղանգն s. bot. aristoloche.

Սղավաճառ adj. qui vend cher.

Սղեմ V. Սղացուցանեմ.

Սղիմ V. Սղանամ.

* Սղմեցնեմ, ուցի va. faire contenir, faire entrer.

* Սղմիմ, եցայ vn. contenir, entrer, aller.

* Սղնամ, ցայ vn. enchérir, renchérir, devenir plus cher.

Սղոխ, ի s. brise, vent doux, souffle, zéphyr.

Սղոց, աց sm. scie ; scie (poisson).

Սղոցաձեւ adj. en forme de scie.

Սղոցաձուկն, ձկան s. scie (poisson).

Սղոցեմ, եցի va. scier.

Սղոցի, ցւոյ, ցեաց s. yeuse.

Սղոցիչ s. scieur.

Սղութիւն s. brièveté, exiguïté ; cherté, enchérissement.

* Սղցունեմ va. enchérir.

Սմբակ, աց s. corne, sabot (du pied du cheval, etc.).

Սմբակակոխ առնեմ va. faire fouler aux pieds par la cavalerie.

Սմին իբր conj. c'est pour cela, à cause de cela.

Սմպատակ s. basalte.

Սմպատակային adj. basaltique.

* Սմբած a. abattu.

* Սմբիմ, եցայ vn. être abattu.

Սնաբանութիւն V. Ընդվայրախօսութիւն.

Սնակուշտ, կշտի s. lombes, flanc.

Սնամահակ ելանել vn. être déjoué, frustré de, être trompé dans ses espérances.

Սնամէջ a. vide, creux.

Սնանամ, ացայ vn. être vide, se vider.

Սնանիմ, սնայ vn. se nourrir, être élevé, nourri, alimenté, entretenu.

Սնանկ, աց s. failli, banqueroutier.

Սնանկանամ, ացայ vn. faire faillite, banqueroute.

Սնանկութիւն s. faillite, banqueroute.

Սնապաշտ, ից a. s. superstitieux.

Սնապաշտական a. superstitieux.

Սնապաշտութիւն s. superstition.

Սնապարծ, Սնապարծիկ a. vain, vaniteux, vantard, glorieux, fanfaron, rodomont, matamore.

Սնապարծիմ, ծեցայ vn. être vain, vaniteux, faire le fanfaron.

Սնապարծութիւն s. vanité, vanterie, fanfaronnade, jactance.

Սնավաստակ adj. qui travaille en vain, qui perd sa peine.

Սնար, Սնարք, ըից s. chevet, tête; chevet, traversin; իսնարս նորա, à son chevet; իսնարից՝ ընդ սնարս, au chevet, à la tête.

Սնափառ a. qui a des idées vaines, vain, qui aime la vaine gloire.

Սնափառիմ, եցայ vn. aimer la vaine gloire, être vaniteux.

Սնափառութիւն s. vaine ou fausse gloire, vanité, fatuité, vain orgueil, vaine ambition.

Սնգոյր, գուրի, գուրոյ, գուրաւ s. fard, rouge; ի— շպարել, se farder, se plâtrer, se crépir le visage.

Սնգուրեմ, եցի va. farder.

Սնդիկ, սնդկի s. mercure, vif-argent.

Սնդմայ, ից s. lien.

Սնդոն, ի s. toile, linge; drap, drap de lit.

Սնդու s. taffetas.

Սնդուկ V. Արկղ.

Սնկենի, նւոյ s. chêne-liége.

Սննդական a. nutritif, nourrissant, alimentaire.

Սննդակից a. s. nourri, élevé avec, qui est du même âge; familier, camarade.

Սննդարար V. Սննդական.

Սնոտի, տւոյ, տւոց, տեաց a. vain, frivole, futile, inutile, sans résultat.

Սնոտիք, տեաց s. futilité, choses vaines ou frivoles, bagatelle, vétille, minutie, niaiserie, baliverne; faribole, babiole, colifichet; իսնոտիս, en vain, inutilement; սնոտեօք զբօսնուլ, s'amuser à des bagatelles; գնալ զհետ սնոտեաց, courir après les vanités.

Սնոտիագործ adj. fait en vain, vain, inutile.

Սնոտիաժողով a. réuni inutilement.

Սնոտիախօս V. Ունայնաբան.

Սնոտիապատիր adj. futile et faux.

Սնոտիասէր a. qui aime les futilités, vétilleur, vétilleux.

Սնոտիմ, տեցայ vn. être ou être rendu inutile, se réduire à rien.

Սնուդիւն s. vide ; stérilité.

Սնունդ, սննդեան s. nutrition ; aliment, nourriture, subsistance, entretien.

Սնուցանեմ, սնուցի, սնո va. nourrir, élever, alimenter, entretenir.

Սնուցանող, Սնուցիչ, Սնուցող a. nourricier, nourrissant, nutritif.

*Սնտուկ, ի s. caisse ; malle ; *—ը կոխել, faire sa malle.

Սոդոմական a. s. sodomite.

Սոդոմականութիւն s. sodomie.

Սոճ, Սոճեալ a. ferme, solide.

*Սոճտեմ, եցի va. retrousser, relever.

*Սոճտուիմ, եցայ vn. se retrousser, relever ses manches, se préparer.

Սոխ, ոց, ից s. oignon ; bulbe ; դալար —, ciboule.

Սոխաբեր a. bulbifère.

Սոխակ, աց s. rossignol ; — երգէ՝ գեղգեղէ, le — ramage.

Սոխաձեւ a. bulbiforme.

Սող s. l'action de ramper, marche rampante ; ի—, en rampant.

Սողամ V. Սողիմ.

Սողեցուցանեմ, ուցի va. faire ramper.

Սողիմ, ղեցայ vn. ramper ; —ընդ երկիր, se traîner contre terre ou par terre.

Սողկագնաց adj. rampant ; dont les racines sont superficielles, peu profondes.

Սողմիմ, մեցայ vn. se glisser, s'introduire, s'insinuer.

Սողմոն, ի s. saumon.

Սողնաբանութիւն s. erpétologie.

Սողնակ, ի s. reptile ; verrou.

Սողնական a. rampant ; — ախտ, érésipèle.

Սողոբայ V. Սիւղոբայ.

Սողոխ V. Սղոխ.

Սողոսկեմ, եցի va. faire glisser, insinuer, introduire doucement, fourrer ; —իմ vn. ramper, serpenter, grimper ; glisser, se glisser ou pénétrer dans, s'insinuer, s'introduire.

Սողուն, ունոց s. reptile ; a. rampant.

Սողուսկ a. glissant.

Սոճի V. Շոճի.

Սոյզք s. cavité, creux, trou.

Սոյն, սորին, սմին, սովին pron. ce, cet, cette, celui, celle.

Սոյնպէս adv. ainsi, de cette manière, comme cela, de même.

Սոյնպիսի V. Այսպիսի.

Սոյնօրին adv. aujourd'hui.

Սոյնօրինակ adv. de cette manière, de cette façon, ainsi.

Սոնիճ V. Արջնդեղ.

Սոնքանամ, ացայ vn. prendre de l'embonpoint, du corps, s'engraisser ; fig. s'enfler d'un vain orgueil, d'une sotte présomption, devenir fier, rebelle.

Սոս, ից s. espace de soixante ans.

Սոսինձ, մնծոյ s. colle, colle forte, colle à bouche.

Սոսկ a. seul, simple ; commun, ordinaire ; privé, dénué ; gram. aigu ; adv. simplement.

Սոսկալի a. horrible, affreux, hideux, terrible, formidable, effroyable, redoutable.

Սոսկական a. vulgaire, commun, ordinaire ; privé ; s. fantassin ; un particulier, une personne privée ; — կեանք, la vie privée ; — մարդ՝ ոք, un homme privé, un simple particulier, un particulier ; սոսկականք սմանք, des particuliers ; —ք, les particuliers ; V. Սոսկալի.

Սոսկամ, ացայ vn. avoir horreur, regarder avec horreur, frissonner, redouter ; սոսկացեալ դողալ, frémir de peur, d'effroi.

Սոսկանամ, ացայ vn. laisser de côté, abandonner, se défaire, se priver.

Սոսկապէս adv. simplement, seulement, uniment.

Սոսկափինխաք adj. gigantesque, colossal, d'une énorme grandeur, monstrueux.

Սոսկացուցանեմ V. Զարհուրեցուցանեմ.

Սոսկեմ V. Սոսկամ.

Սոսկուածիւն s. privation, dénûment.

Սոսկումն s. horreur, frémissement, terreur, effroi, frayeur, frissonnement ; — հերաց, hérissement des cheveux ; — ածել՝ բերել, faire horreur, faire dresser les cheveux ; — կալաւ զնա, il fut saisi d'horreur.

Սոսնձեմ, եցի va. coller.

Սոսորդ, ոյ, ի s. gorge, gosier ; luette.

Սոսորդեմ, եցի vn. se gargariser.

Սով, ու s. famine, faim ; սովու, par famine.

Սովաթեկ, աց a. desséché par la faim, affamé ; — առնել, affamer, faire mourir de faim.

Սովալուկ a. affamé.

Սովամահ a. mourant de faim ; — առնել, faire mourir de faim ; — լինել՝ կորնչել, mourir de faim.

Սովամահիմ, հեցայ vn. mourir de faim.

Սովեցուցանեմ, ուցի va. affamer, causer la famine.

Սովիմ, վեցայ vn. être tourmenté par la famine, par la faim, être affamé, souffrir de la faim.

Սովոր, ից a. accoutumé, habitué, rompu ; familier ; — լինել, être habitué, accoutumé à ; որպէս — էր, comme il avait coutume de.

Սովորաբար adv. habituellement, de coutume, ordinairement, d'ordinaire.

Սովորական a. habituel, ordinaire, usité, usuel, commun, familier.

Սովորեմ V. Սովորիմ.

Սովորեցուցանեմ, ուցի va. habituer, accoutumer à, former.

Սովորիմ, բեցայ vn. s'habituer, s'accoutumer, être accoutumé, se rompre à, prendre l'habitude de, contracter une habitude, prendre un pli; — ֆրոյ, s'acoquiner au feu; — աշխատութեան, se faire à la fatigue, s'endurcir au travail.

Սովորոյթ V. Սովորութիւն.

Սովորութիւն s. habitude, coutume, usage, pli; * — ընել, prendre l'habitude de, se faire une habitude de; * —ս է, c'est mon habitude; — ըրած եմ, j'ai pour habitude de; ըստ —ե, suivant l'usage, selon la coutume, comme d'habitude; ըստ —ե իւրում, selon sa coutume, son habitude; տարադէպ՝ դրժպատեհ —, abus.

* Սովրեցնեմ V. Ուսուցանեմ.

* Սովրիմ V. Ուսանիմ.

Սոր, ոց s. trou, creux; tanière, antre, caverne.

Սորամուտ, մտից adj. qui entre, qui s'introduit dans un trou, dans une caverne, solitaire; — լինել, entrer, nicher dans un trou; se cacher, vivre retiré, s'enfoncer dans la solitude.

Սորայ, ոց s. de celui-ci, de celle-ci.

Սորեկ a. beau, excellent.

Սորեմ, եցի vn. couler, s'écouler, se verser; entrer dans un trou; se caver; սորեալ աչք, yeux caves, creux.

Սորեցուցանեմ, ուցի va. faire couler; abîmer l'œil.

Սորսորեմ, եցի vn. couler, s'écouler; se dissiper, se débander.

Սոցայ, ոց s. de ceux-ci, de celles-ci.

Սուաբիմ a. mauvais.

Սուգ, սգոյ s. deuil; deuil, affliction, désolation; — առնուլ՝ ունել՝ * բռնել՝ խուզս ցամակիլ, prendre le deuil, se mettre en deuil; être dans la désolation, être désolé; — առնուլ իվերայ ուրուք, pleurer qn.; ի— մտանել, être en deuil; — զգենուլ, prendre le deuil, être vêtu de deuil; Հողուլզ—, quitter le deuil; ի— դառնութեան ընկղմեալ կայր, il s'abandonnait à une douleur amère; ի— ցամակեալ կալ ընդ, ne pouvoir se consoler de.

Սուդար, ի sm. mouchoir blanc.

Սուզակէտ, կիտի s. nadir.

Սուզանեմ, զի va. plonger, enfoncer, submerger; couvrir, cacher, faire disparaître; —իմ vn. se plonger, s'enfoncer; se cacher, disparaître.

Սուզեմ V. Սուզանեմ.

Սուին, սընոյ s. baïonnette.

Սուինաւոր adj. qui a une baïonnette.

Սուլեմ, եցի vn. siffler; siffler, accueillir par des sifflets.

Սուլումն s. sifflement.

Սուղ, սղից a. peu; bref, court; cher, de prix élevé; — ինչ, un peu; — ինչ կանխագոյն, peu avant; — ինչ յառաջ, quelque temps avant; — ինչ զկնի, quelque temps après; ի— բանս, — բանիւ, en peu de mots, de paroles; յաւելից այլ եւս — ինչ, encore un mot.

Սուղական a. léger, mince.

Սուղանուրջ նինջ s. songe rapide; sommeil léger.

Սուղասական adj. un peu, moins.

Սունակ, աց s. petit épieu, javeline.

Սունակոն s. hampe.

Սունաւոր V. Սուինաւոր.

Սունկ, սնկոյ sm. champignon; liége; méd. champignon, fongus.

Սուսեր, աց s. épée, sabre, glaive; խասյր սուսերի կոտորել, passer au fil de l'épée; մերկանալ զ—, tirer l'épée; հարուած —ի, coup d'épée; կռուել սուսերաւ, se battre à l'épée; V. Պատեան, Սուր.

Սուսերահար առնեմ va. blesser ou tuer d'un coup d'épée; — լինել, être blessé ou tué d'un coup d'épée.

Սուսերաձիգ a. qui tire l'épée; adv. l'épée à la main.

Սուսերամարտ, Սուսերամարտիկ a. qui se bat à l'épée, gladiateur; — լինել, se battre à l'épée.

Սուսերամերկ a. qui a l'épée nue; adv. l'épée à la main.

Սուսերաւոր adj. qui porte l'épée.

Սուսր, ի s. rubrique.

Սուտ, ստոց a. faux, mensonger; s. mensonge, fausseté; adv. faussement; — առնել, ի— դանել, démentir, donner un démenti; — վկայ, faux témoin; ամենեւին —, absolument faux; — խօսել, dire, débiter des mensonges.

Սուտակ, աց a. menteur; s. rubis.

Սուտակասպաս, ից, աց. Սուտակասպասաւոր, աց a. flatteur, adulateur, flagorneur.

Սուտակասպասութիւն sm. flatterie, adulation, flagornerie.

Սուտակն V. Սուտակ s.

Սուտանուն a. qui porte un faux nom, pseudonyme.

Սուտապատում a. qui raconte des choses fausses, mensonger, fabuleux.

Սուտերդմնութիւն V. Սըտերդմնութիւն.

Սուտմուտ adj. faux, mensonger.

Սուր, սրոյ s. épée, sabre, fer, glaive; fig. peste, boulimie; ի— սուսերի մաշել, ընդ— դանել, կոտորել ի—, passer ou faire passer au fil de l'épée; զսրով երթալ, se tuer par l'épée; ի— արկանել, faire tomber sous le glaive; հարկանել սրով սուսերի, frapper du tranchant du glaive; անկանիլ խաւր սուսերի, tomber sous le tranchant du glaive; ի— ան-

կանիլ, tomber sous le glaive, par l'épée; — իկող՝ իկողս ուրուք ձգել, enfoncer son glaive dans le flanc de qn.; plonger un poignard dans le sein de qn., donner un coup de poignard à qn.; սրով վախճանիլ, périr par l'épée; արկանել զ— անդրէն իպատեանս, remettre le glaive, l'épée dans le fourreau.

Սուր a. aigu, pointu; perçant; tranchant; perçant, pénétrant; vif, fin, subtil; s. accent aigu.

Սուրակն V. Սրակն.

Սուրակոխ V. Սրակոխ.

Սուրամ, ացի vn. courir, galoper, aller au galop, se précipiter.

Սուրբ, սրբոց a. saint, sacré; pur, exempt; s. saint; adv. saintement; — առնել, sanctifier, purifier.

Սուրբմաց a. pénétrant.

Սուրհանդակ, աց s. courrier, estafette.

Սուրհանդակօրէն adv. comme un courrier.

Սուրճ, սրճոյ s. café; ջրախառն —, café à l'eau; — կաթնախառն, café au lait; — խմել՝ եփել, prendre, faire du café.

Սոփեստ, ից s. sophiste; sage, philosophe.

Սոփեստութիւն s. sophisti-querie.

Սոփեստական adj. sophistique.

Սոփեստէս, Սոփեստոս V. Սոփեստ.

Սոփեր s. livre, écrit.

Սպահի, ից s. spahi.

Սպայ, ից s. armée, gens de guerre, cavalerie; officier; —ք զօրուն, les officiers de l'armée.

Սպայակոյտ, կուտի a. composé de gens de guerre, de cavalerie; s. état-major.

Սպայապետ V. Սպարապետ.

Սպանախ, ի s. épinard.

Սպանանեմ, սպանի va. tuer, mettre à mort, faire mourir, ôter la vie, exécuter, assommer, assassiner, faire main basse; — զմիմեանս, s'entre-tuer.

Սպանանիմ, սպանայ vn. être tué, trouver la mort.

Սպանդ, ից s. tuerie, carnage, massacre; abattage; immolation, sacrifice; bot. harmale, sauve-vie.

Սպանդանոց, աց s. abattoir, boucherie.

Սպանդարամետ, ի s. Bacchus.

Սպանդարամետական adj. bachique; — պաշտամունք, les cérémonies de Bacchus; —ք, dionysies, dionysiaques, bacchanales, orgies.

Սպանիչ, Սպանող adj. s. tuant, meurtrier, assassin, homicide.

* Սպաննեմ V. Սպանանեմ.

Սպանողական V. Սպանիչ.

Սպանողութիւն s. meurtre, assassinat.

Սպանութիւն, Սպանումն s. meurtre, assassinat, homicide; exécution, tuerie, carnage, massacre.

Սպառ, ի Սպառ adv. jusqu'à la fin, entièrement, tout à fait; — եբարձ զայն իմիջոյ, il acheva de le détruire; մինչեւ իսպառ, jusqu'à la dernière extrémité.

Սպառազէն, զինաց a. armé de toutes pièces, armé de pied en cap.

Սպառազինեմ, եցի va. armer de toutes pièces, armer, équiper; —իմ vn. être armé de toutes pièces, de pied en cap.

Սպառազինութիւն sm. armure complète, armement, armure, harnais; —ք մարտի, les préparatifs de guerre.

Սպառեմ, եցի va. consommer, épuiser, consumer, dissiper, absorber, user, finir, dévorer, ruiner; —իմ vn. se consommer, s'épuiser, se consumer, tarir, finir; սպառեալ էին ոգիք նոցա, ils étaient épuisés; սպառէր զօրութիւն նորա, il s'épuisait.

Սպառիչ s. consommateur.

Սպառիսպառ V. Սպառիսպառ.

Սպառնալից adj. plein de menaces, menaçant.

Սպառնալիք, լեաց s. menace.

Սպառնական a. menaçant.

Սպառնամ, ացայ va. menacer, faire des menaces; կործանումն —, menacer ruine.

Սպառնանկատ adj. menaçant.

Սպառնութիւն, Սպառնումն s. menace, ton menaçant.

Սպառուածք, ից, ոց s. bout, extrémité, fin, terme.

Սպառումն sm. consommation, épuisement.

Սպառապուռն, ի Սպառապուռն adv. totalement, entièrement, de fond en comble.

Սպաս, ուց s. service, office, fonction, emploi; garniture, vase, ustensile, meuble, buffet; mets, dîner, régal, festin; pompe, train; couvert (pour convive); empressement, sollicitude; ի— հայրենեաց, dans ou pour le service de la patrie; — առնել, servir, garder, surveiller, attendre, observer attentivement, épier, guetter; — ունել՝ հարկանել՝ տանել, իսպասու կալ, servir, prendre du service; լինել իսպասու պաշտամանն ուրուք, être au service de qn.; հարկանել՝ տալ ումեք գլետին —, rendre les derniers devoirs à qn.; — տանել ախտից, servir les passions; աստուածական մատուցանելանձին —, être son idole, être l'idole de soi-même.

Սպասալար V. Զօրապետ.

Սպասահարկեմ V. Սպաս առնեմ.

Սպասահարկութիւն s. service, office, fonction; վարժել ի—, accoutumer au service.

Սպասառաք լինիմ vn. être envoyé au service, pour servir.

Սպասարար, աց s. celui qui sert, fonctionnaire.

Սպասաւոր, աց s. serviteur, domestique, valet.

Սպասաւորական adj. qui concerne les serviteurs; serviteur.

Սպասաւորակից s. compagnon de service, camarade.

Սպասաւորեմ, եցի vn. servir, administrer, donner, conférer; — փառաց ուրուք, servir à la gloire de qn.

Սպասաւորութիւն sm. service, domesticité; — հարկանել, servir; *— լինել, servir la messe, servir de répondant.

Սպասեակ, եկաց s. V. Սպասաւոր; gardien; aide.

Սպասեմ, եցի vn. attendre; s'attendre; servir.

Սպասիկ, սկաց s. serviteur.

Սպասիչ a. celui qui attend.

Սպասկապետութիւն s. intendance.

Սպասումն s. l'action d'attendre, attente.

Սպատանղանք, նաց s. mollesse, luxe.

Սպարակիր V. Ասպարակիր.

Սպարապետ, աց s. général en chef, généralissime.

Սպարապետութիւն sm. dignité, commandement de général en chef.

Սպարափակ առնեմ V. Վահանափակ առնեմ.

Սպեղանի, նւոյ, նեաց s. onguent, diachylon, cérat, emplâtre.

Սպի, սպւոյ, սպեաց s. cicatrice, stigmate; marque; — կեղեքածի, égratignure.

Սպիանամ, ացայ vn. se cicatriser.

Սպին V. Սեպեան.

Սպինք s. sphinx.

Սպիտակ, ագ adj. blanc, blanche; s. blanc, céruse; ի սպիտակս, vêtu de blanc.

Սպիտակագիր, գրոյ s. écriture blanche.

Սպիտակագոյն a. blanc, de couleur blanche, blanchâtre.

Սպիտակաղեղ, ոյ s. blanc d'Espagne.

Սպիտակազգեաց, գեցից. Սպիտակազգեստ, ից a. vêtu de blanc, blanc.

Սպիտակաթոյր V. Սպիտակագոյն.

Սպիտակախայտ a. tacheté de blanc, moucheté, pommelé, gris.

Սպիտակախառն adj. d'un blanc mêlé de noir, gris.

Սպիտակածղի a. qui a les bras blancs.

Սպիտակակիզն a. qui a une toison blanche.

Սպիտակահանդերձ V. Սպիտակազգեստ.

Սպիտակաձի a. qui a un cheval blanc.

Սպիտակաձիգ ջորիք s. mulets blancs.

Սպիտակամազ a. qui a les cheveux blancs.

Սպիտակամարմին a. qui a le corps blanc, la chair blanche.

Սպիտակամորթ a. qui a la peau blanche; s. albinos.

Սպիտականամ, ացայ vn. blanchir, devenir blanc.

Սպիտականիշ adj. tacheté, marqué de blanc.

Սպիտակասեւ adj. brun, blanchâtre.

Սպիտակավարսք, սից sm. cheveux blancs.

Սպիտակարար a. qui blanchit, qui rend blanc.

Սպիտակացուցանեմ, ուցի va. blanchir, rendre blanc.

Սպիտակափայլ, Սպիտակափառ a. éclatant de blancheur, d'une blancheur éclatante, très-blanc.

Սպիտակիմ V. Սպիտականամ.

ՍպիտակուԹիւն sm. blancheur, blanc; fig. — պարանոցի, la blancheur, l'ivoire, l'albâtre du cou.

Սպիտակուց s. blanc d'œuf, albumine; le blanc de l'œil, sclérotique; blancheur.

Սպնգանման, Սպնգատեսակ a. spongieux.

Սպունգ, պնգի, պնգոյ ou պունգի sm. éponge; սրբել սպնգաւ, éponger, nettoyer avec une éponge.

Սպուռ V. Սպառսպուռ.

Սպտուր, տրոյ s. crottin, fiente.

Սպրդանեմ V. Սպրդեմ.

Սպրդեմ, եցի va. insinuer, glisser, introduire doucement, furtivement, fourrer; vn. V. Սպրդիմ.

Սպրդիմ, դեցայ vn. s'insinuer, se glisser, s'introduire, se fourrer, pénétrer dans.

Սպրկիկ, Սպրկուկ a. propre.

Սրինք, Սրինչք, Սրիչ s. sifflement.

Սռնակ, ացս. essieu, axe.

Սռնապան, ացս. jambière, chausses.

Ստաբան V. Ստախօս.

Ստաբանեմ, եցի vn. dire des mensonges, des faussetés, mentir.

ՍտաբանուԹիւն V. ՍտախօսուԹիւն.

Ստագիր adj. qui écrit des faussetés; écrit faussement.

Ստադ, իս. stade.

Ստադատ a. qui juge faussement.

Ստադիոն, ացս. stade.

Ստախօս, ացa. diseur de mensonges, menteur.

ՍտախօսուԹիւն s. propos ou discours mensonger, mensonge, menterie.

Ստածեմ V. Տածեմ.

Ստածին a. qui fait naître, qui invente le mensonge.

* Ստակ, իս. argent, monnaie, espèces, numéraire; — շահել՝ վաստկիլ, gagner de l'argent; — վաստկցնել, faire gagner de l'argent; — գտնել, se procurer de l'argent; — կտրել, frapper de la monnaie; coûter de l'argent, produire; — վատնել, ստակէ ելլել, dépenser de l'argent; — ընել, coûter ou produire de l'argent; coûter; — աւրել՝ փոխել, changer de la monnaie.

Ստաֆակ, ացadj. insubordonné, indiscipliné, polisson, mutin, gredin, lutin, impertinent; — ս գնալ V. Ստաֆակեմ.

Ստաֆակեմ, եցի vn. être

insubordonné, désobéir, se conduire mal, polissonner, se mutiner.

Ստահակեցուցիչ a. celui qui rend insubordonné.

Ստահակութիւն s. insubordination, indocilité, mutinerie, polissonnerie.

Ստամբակ, ացի a. indocile, désobéissant, récalcitrant, intraitable, rebelle; rude, rigoureux, sévère.

Ստամբակեմ, եցի vn. faire de l'opposition, résister, désobéir, se révolter.

Ստամբակութիւն s. indocilité, désobéissance, révolte; dureté, sévérité, rigueur.

Ստամոք, Ստամոքս, ացի s. estomac; —իմ ցաւէ, j'ai mal à l'estomac.

Ստամոքացաւ, Ստամոքսացաւ, ի s. cardialgie, mal d'estomac.

Ստամոքական, Ստամոքսական a. stomachique.

Ստայօդ, իցի, ացի a. qui n'a rien de vrai, faux, mensonger, supposé, feint, fictif; qui invente des faussetés.

Ստայօդութիւն s. fausseté, supposition.

Ստանամ, ացայ vn. acquérir, acheter; posséder, se mettre en possession, avoir en sa possession, prendre livraison de; créer; փառս —, acquérir de la gloire.

Ստանձնեմ V. **Ըստանձնեմ**.

Ստանուն V. **Սուտանուն**.

Ստաշխն, խին sm. storax; essence ou huile de myrrhe.

Ստապատիր a. faux, mensonger, factice.

Ստապատում V. **Սուտապատում**.

Ստացագիր, գրոյ s. reçu, récépissé, quittance.

Ստացական adj. possessif; créé.

Ստացիչ, Ստացող s. acquéreur, possesseur.

Ստացուած, ոց s. propriété, possessions, biens, fonds; acquisition; créature.

Ստացուածաշատութիւն s. grande quantité de biens, richesse.

Ստացուածատէր, տեառն s. propriétaire.

Ստացումն s. acquisition, possession.

Ստացուցանեմ, ուցի va. faire acquérir, faire posséder.

Ստափառութիւն s. fausse opinion.

Ստգիւտ, Ստգտանեմ, Ստգտանք V. **Ըստգիւտ, Ըստգտանեմ, Ըստգտանք**.

Ստեղծաբանեմ, եցի va. inventer, fabriquer, forger.

Ստեղծաբանութիւն s. poésie; fiction, invention.

Ստեղծագործ, ի s. créateur.

Ստեղծագործեմ, եցի va. créer.

Ստեղծագործութիւն s. création.

Ստեղծած a. créé.

Ստեղծական a. créé; inventé, controuvé, factice.

Ստեղծանեմ, ի va. créer;

inventer, forger, controuver, fabriquer.

Ստեղծիչ, Ստեղծող s. créateur; inventeur, auteur.

Ստեղծուած, ոց s. créature; invention, production.

Ստեղծուածոյ adj. inventé, controuvé, factice, faux.

Ստեղծում, ծի va. créer.

Ստեղծումն s. création; invention.

Ստեղն, ղան ou ղին, ղամբ s. branche, rameau; tige, tronc; dactyle; ստեղունք դաշնակի, clavier d'un piano.

Ստեղնիմ, նեցայ va. pousser comme une tige, croître.

Ստեմ, եցի vn. mentir, dire un mensonge; démentir, donner un démenti.

Ստեպղին, ղնի ou ղնոյ s. carotte; — վայրի, athamante.

Ստեր s. stère.

Ստերդմնուիլն sm. faux serment, parjure.

Ստերդումն, դմանն a. parjure, qui fait un faux serment, qui viole son serment.

Ստերիւրեմ, եցի va. égarer, séduire, induire en erreur, pervertir, entraîner dans l'erreur; détorquer, donner une interprétation fausse; —իմ vn. s'égarer, faillir, dévier, être entraîné dans l'erreur.

Ստերջ a. stérile.

Ստերջանամ, ացայ. Ստերջիմ, ջեցայ vn. être, devenir stérile.

Ստեւ, ոյ s. soie ou poil de chameau.

Ստեւեղէն adj. de poil de chameau.

Ստէպ, ստիպոյ, ով ou աւ s. hâte, empressement, diligence, a. fréquent; adv. fréquemment, souvent; — կալ, mettre de la persévérance ou être assidu à, persévérer dans, s'appliquer à; ստէպ ստէպ, vite, à la hâte; très-souvent, sans cesse.

Ստիպաւ, Ստիպով adv. à la hâte, vite, avec empressement, avec ardeur.

Ստին, ստեան, իւտենէ. Ստինք, ստեանց s. mamelle, sein; teton; sein, gorge; — կովու՝ ոչխարի... tetine, pis; իծուծ ստեանցն կախեալ, pendant à sa mamelle; ստինք անկան քեզ, ton sein s'enflait; V. Զատուցանեմ.

Ստիպեմ, եցի va. presser, contraindre, forcer, obliger; —իմ vn. se presser, être obligé, contraint, forcé; ստիպիմ իսիրոյ սրտիս, je ne puis résister au désir de.

Ստիպողական a. pressant, urgent, impérieux.

Ստիպումն sm. contrainte, urgence.

Ստիւգական a. de Styx.

Ստիւրակ s. storax.

Ստիքերովն, Ստիքերն sm vers.

Ստիքս s. point, lettre.

Ստիքսեմ, եցի va. versifier, mettre en vers.

Ստկեմ, եցի va. aduler, flatter; *éplucher, nettoyer.

Ստնահյատոյց a. sevré.

Ստնանեմ, եցի va. vaincre; nuire, porter préjudice, faire tort, mal à, porter atteinte, incommoder.

Ստնգամ, ացի vn. être attaqué de spasme.

Ստնգանոտ adj. spasmodique.

Ստնգանք, նաց s. spasme.

Ստնդեայ, Ստնդեաց. Ստընդի.ոյ. Ստնդէայ, դէայց. Ստընդեաց, դիեցաց a. qui est à la mamelle, nourrisson; — տղայ, enfant à la mamelle.

Ստնդիեմ, եցի vn. teter, sucer.

Ստնտու, աց s. nourrice.

Ստոման, աց s. cruche, pot.

Ստոյգ, տուգաց a. sûr, certain, assuré, positif, infaillible, juste, vrai, véritable, réel, authentique; adv. sûrement, d'une manière sûre, assurément, certainement, — քաջութիւն, le vrai courage.

Ստոյիկեան a. stoïque.

Ստոր s. le bas, le dessous; ի—, sous, dessous, en bas; իստորէ, de dessous, d'en bas, par-dessous, par le bas.

Ստորաբաժանեմ, եցի va. subdiviser.

Ստորաբաժանումն s. subdivision.

Ստորաբեր V. Վայրաբեր.

Ստորաբնակ a. qui demeure en bas ou sur terre.

Ստորագիր, գրոյ s. inscription; signature.

Ստորագրական adj. descriptif.

Ստորագրեմ, եցի va. souscrire; signer; décrire, tracer.

Ստորագրող a. s. signataire.

Ստորագրութիւն s. souscription; signature; description; * դնել, mettre sa signature; — տալ, donner sa signature.

Ստորադաս s. sous-classe.

Ստորադասական adj. subjonctif.

Ստորադասեմ, եցի va. soumettre, subordonner.

Ստորակայ, ից a. ce qui est dessous; ce qui est sur la terre, terrestre; subalterne, sujet, soumis, subordonné, serviteur.

Ստորակայութիւն s. sujétion, soumission, subordination.

Ստորակէտ, կէտի s. virgule.

Ստորային a. inférieur.

Ստորանախանձ a. qui affectionne la terre, qui tient à la terre, attaché aux choses terrestres, mondain, rampant.

Ստորանկիմ, կայ vn. tomber; tomber sous, se soumettre, être sujet, subir.

Ստորասաբար adv. affirmativement.

Ստորասական a. affirmatif.

Ստորասեմ, ացի vn. affirmer, dire oui.

Ստորասութիւն s. affirmation.

Ստորաքարշ V. Գետնաքարշ.

Ստորերկրեայ, եայց a. sm. souterrain.

Ստորեւ s. le bas, le dessous;

a. ce qui est en bas, au-dessous; — ou իստորեւ, prép. adv. en bas, au bas, sous, dessous, au-dessous; առ ստորեւ բազմոցին, au pied du sopha.

Ստորի, ւոյ, ւոց s. ensouple.

Ստորին, ընոց a. inférieur; s. bas, fond, souterrain, enfers; ստորինք, ceux qui sont sous terre, les gens d'ici-bas.

Ստորնագոյն a. très-inférieur.

Ստորնական, Ստորնային a. inférieur; terrestre.

Ստորնասէր V. Ստորանախանձ.

Ստորնաբարշ V. Գետնաքարշ.

Ստորնեայք, նեաց s. ceux qui sont en bas, sont inférieurs.

Ստորոգեմ, եցի va. spécifier, dire, exprimer, attribuer.

Ստորոգելի s. attribut.

Ստորոգութիւն s. prédicament, attribut; catégorie.

Ստորոտ, իւ s. pied d'une montagne; bord d'un vêtement; առ ստորոտով լերինն, au bas de la montagne.

Ստորոտաքարշ a. qui traîne ses vêtements; — պատմուճան, robe traînante.

Ստորուղի, ղւոյ s. tunnel.

Ստորուստ. ի— adv. d'en bas, de dessous, par-dessous.

Ստուար, աց a. gros, épais, volumineux, fort; nombreux, considérable; — բանակ, immense armée.

Ստուարաձղձեայ a. cartonné.

Ստուարաձղձեմ, եցի va. cartonner.

Ստուարաձուղձ, ձղձոյ sm. carton.

Ստուարադիտակ, ի s. stéréoscope.

Ստուարածառ s. gros arbre.

Ստուարակարկատ a. très-gros, très-volumineux.

Ստուարանամ, ացայ vn. devenir gros, épais, grossir, se grossir, épaissir; engraisser, prendre du corps, de l'embonpoint; s'augmenter, s'accroître.

Ստուարացուցանեմ, ուցի va. grossir, épaissir, augmenter, accroître.

Ստուարութիւն s. grosseur, épaisseur.

Ստուգաբան, աց a. véridique; vrai, réel, véritable; étymologiste.

Ստուգաբանական s. étymologique.

Ստուգաբանեմ, եցի va. dire la vérité; donner l'étymologie de.

Ստուգաբանութիւն s. véridicité; étymologie.

Ստուգաբար V. Ստուգապէս.

Ստուգագիր a. authentique.

Ստուգագրեմ, եցի va. écrire véritablement; ratifier.

Ստուգագրութիւն s. écrit véritable; ratification.

Ստուգապատում V. Ճշմարտապատում.

Ստուգապէս adv. assuré-

ment, certainement, véritablement, en vérité, à coup sûr.

Ստուգեմ, եցի va. vérifier, assurer, examiner à fond, s'informer avec soin, s'informer de la vérité de, constater.

Ստուգիչ s. vérificateur.

Ստուգիւ V. Ստուգապէս.

Ստուգութիւն s. vérification, certitude, assurance, vérité; —ի ասեմ, je puis assurer que.

Ստուեր, ացս s. ombre; սին —, ombre vaine; —ք, ombres, mânes; —ք մահու, les ombres, les ténèbres de la mort; —ք գիշերոյ, les ombres de la nuit, les ténèbres; իբրեւ զ— անցանել, passer comme une ombre.

Ստուերագիր, գրաց s. dessin, esquisse, ébauche, croquis, canevas; dessinateur.

Ստուերագրեմ, եցի va. dessiner, esquisser, ébaucher, croquer, tracer.

Ստուերագրութիւն s. dessin, esquisse, croquis.

Ստուերածս առեմ va. porter ombrage, éclipser, offusquer, effacer, ternir.

Ստուերական a. de l'ombre; ombré, obscur; qui reste dans l'ombre.

Ստուերակերպ a. semblable à de l'ombre, obscur.

Ստուերամած adj. couvert d'ombre, ombré, ombragé, ombreux, obscur.

Ստուերանամ, ացայ vn. se couvrir d'ombre, s'obscurcir.

Ստուերանիստ, նստաց adj. qui demeure dans l'ombre.

Ստուերապատ a. entouré d'ombre, ombré, ombragé.

Ստուերատուն V. Նկարատուփ.

Ստուերացուցանեմ, ուցի va. couvrir d'ombre, ombrager, obscurcir; cacher; donner de l'ombre.

Ստուերիւն sm. mensonge, fausseté; ցուցանել զ—, démentir.

Ստունգանեմ, եցի vn. refuser d'écouter, désobéir.

Ստունգանող a. indocile, désobéissant.

Ստունգանութիւն s. désobéissance, indocilité

Ստրատ, Ստրատելատ, Ստրատելատութիւն V. Սպարապետ, Սպարապետութիւն.

Ստրկածին adj. né d'un esclave.

Ստրկամեծար a. qui honore les esclaves.

Ստրկային adj. d'esclave, d'esclavage, servile.

Ստրկանամ, ացայ vn. être, devenir esclave.

Ստրկապէս adv. comme un esclave, servilement.

Ստրկացուցանեմ, ուցի va. réduire en esclavage, asservir.

Ստրկութիւն s. esclavage, servitude.

Ստրովբիւղ s. sabot (jouet).

Ստրուկ, տրկաց s. esclave.

Ստրջանամ, ացայ va. se repentir, regretter, s'en mordre les doigts, être touché de componction.

Ստրջանք, նաց s. repentir,

regret, chagrin, remords, componction.

Սուրբացուցանեմ, ուի va. faire repentir, faire regretter, pénétrer de componction.

Սուրբումն V. Սուրբանք.

Սրաբերան V. Սայրասուր.

Սրագլուխ, լխի a. qui a la tête pointue.

Սրաթեւ a. qui a les ailes pointues; qui vole vite.

Սրաթռիչ a. qui vole vite.

Սրախողխող a. tué, égorgé avec une épée.

Սրածայր a. pointu, aigu.

Սրածուխիւն s. peste, épidémie, mortalité.

Սրակն a. qui a les yeux perçants, la vue perçante.

Սրակնուխիւն s. vue perçante.

Սրակոխ՝Սրակոտոր առնեմ va. passer au fil de l'épée, égorger.

Սրակտուց a. qui a le bec, le bout pointu.

Սրահ, ից s. salle, salon; rideau; parvis.

Սրահակ, աց s. petit rideau, tapisserie, tenture; petite salle, petit salon.

Սրահակաձեւ a. qui a la forme d'un rideau.

Սրահայեաց a. qui a le regard perçant.

Սրածայն a. qui a une voix aiguë, un son aigu.

Սրամահ առնել, tuer avec l'épée, passer au fil de l'épée; —լինել, tomber sous le glaive.

Սրամերկ V. Սուսերամերկ.

Սրամիտ a. qui a l'esprit perçant, fin, pénétrant, subtile, intelligent.

Սրամտուխիւն s. pénétration d'esprit, perspicacité, sagacité.

Սրանամ, ացայ vn. devenir aigu, pointu ou aiguisé; passer rapidement, voler, s'envoler, filer, s'en aller, s'enfuir, courir vite, se précipiter; s'aigrir, s'irriter; իբաց —, disparaître, s'enfuir.

Սրանկիւն, կեանց a. acutangle, acutangulaire, oxygone; s. angle aigu.

Սրավար, աց a. qui marche vite, vif, impétueux, rapide.

Սրավարիմ, եցայ vn. aller ou courir vite, se mettre en haleine, se précipiter.

Սրատես, Սրատեսիլ V. Սրակն.

Սրատեսուխիւն V. Սրակնուխիւն.

Սրաբբեցուցանեմ, ուի va. étourdir, assourdir.

Սրափուշ s. ronce.

Սրբաբան, ից a. qui chante le trisagion.

Սրբաբանեմ, եցի va. chanter le trisagion, sanctifier.

Սրբաբանուխիւն sm. trisagion, hymne.

Սրբաբար adv. saintement.

Սրբագիր s. hagiographe; —ք, livres hagiographes.

Սրբագործ, ի a. consacrant.

Սրբագործեմ, եցի va. consacrer.

Սրբագործուխիւն s consécration.

Սրբագումար a. composé de saints, vénérable.

Սրբագրեմ, եցի va. corriger.

Սրբագրիչ, Սրբագրող sm. correcteur.

Սրբագրութիւն s. correction; épreuve à corriger; * — ընել, corriger des épreuves.

Սրբադեղ, ոյ s. purgatif; — տալ, purger; — առնուլ, se purger, prendre un purgatif, une médecine.

Սրբազան adj. sacré; s. sa sainteté, sa grandeur.

Սրբազանեմ, եցի va. consacrer.

Սրբազգեստ, ից a. vêtu d'un habit propre.

Սրբազնական V. Նուիրական.

Սրբազնութիւն s. sainteté; — ձեր, votre —.

Սրբալոյս a. qui a une lumière pure, saint.

Սրբական adj. saint, pur, chaste.

Սրբակեաց, կեցաց. Սրբակրօն, ից a. qui vit saintement, pur, chaste.

Սրբահայեաց a. qui a un regard saint, pur.

Սրբահետ a. qui conduit à la sainteté, sacré.

Սրբածայնեմ V. Սրբաբանեմ.

Սրբամատոյց a. offert saintement, sacré, saint.

Սրբամաքուր a. très-pur, saint.

Սրբամիտ a. qui a l'esprit saint ou pur.

Սրբամտիմ, տեցայ vn. sanctifier, purifier son esprit.

Սրբամտութիւն s. sainteté d'esprit.

Սրբան, ի sm. anus, fondement.

Սրբանամ, ացայ vn. être ou devenir saint, se consacrer, se sanctifier.

Սրբանուէր V. Սրբամատոյց.

Սրբապէս adv. saintement.

Սրբապիղծ a. s. sacrilége, profanateur.

Սրբապղծութիւն sm. sacrilége, profanation.

Սրբասաց. Սրբասացութիւն V. Սրբաբան, Սրբաբանութիւն.

Սրբասէր adj. qui aime la sainteté, pur, chaste; qui aime les saints.

Սրբասնեալ, Սրբասնունդ a. vécu ou élevé saintement, saint.

Սրբավայր s. lieu saint; — տաճար, auguste temple.

Սրբատաղ a. poli, luisant.

Սրբատեսիլ a. qui a l'air saint, pur.

Սրբատուն, տան s. sacristie.

Սրբատուփ, տփոյ s. ciboire.

Սրբարան, ից s. asile sacré, sanctuaire; a. sanctifiant.

Սրբարար, ից a. sanctifiant.

Սրբարարութիւն s. sanctification.

Սրբացուցանեմ, ուցի va. canoniser.

Սրբացուցումն s. canonisation.

Սրբափայլ a. pur, saint.

Սրբաքննիչ s. inquisiteur.

Սրբաքննութիւն s. inquisition.

Սրբեմ, եցի vn. sanctifier, consacrer; purifier; nettoyer, essuyer, éponger; offrir, dédier; observer; méd. absterger; — զեղնգունս, couper les ongles; — զմօրուս, raser, faire la barbe; — զցորեան, vanner, nettoyer du blé.

Սրբիկ a. saint, pur, propre.

Սրբիչ a. sanctifiant; qui purifie, qui nettoie; méd. abstergent; s. rasoir; — ձեռաց, essuie-main, serviette; — բաժակի, le purificatoire.

Սրբութիւն s. sainteté; purification; pureté, propreté; sanctuaire; offrande; communion; — ձեր, votre sainteté; — առնուլ, recevoir la communion, communier.

*Սրբուիմ, եցայ vn. s'essuyer.

Սրբուհի sf. sainte.

*Սրդոլիմ, *Սրդոլցնեմ V. Բարկանամ, Բարկացուցանեմ.

Սրեղջիւր a. qui a les cornes aiguës.

Սրեմ, եցի va. aiguiser, repasser, affiler, affûter; fig. aiguillonner, stimuler, exciter; — զախորժակ V. Ախորժակ.

Սրընթաց a. qui va, qui court vite, qui coule rapidement, impétueux; — գետ, fleuve rapide, au cours rapide.

Սրընթացութիւն sm. cours rapide, impétuosité.

Սրթամ, ացի vn. courir.

Սրիկայ, ից a. sicaire, brigand, assassin.

Սրինգ, ընգաց s. flûte; flageolet; fifre; — հաւորսաց, pipeau; — հովուաց, chalumeau; նուագել սրնգաւ, jouer de la flûte, flûter.

Սրճակաթ s. café au lait.

Սրճանոց, աց s. cafetière.

Սրճաստան, աց s. caféière.

Սրճարան, աց s. café (lieu).

Սրճարար, աց s. cafetier.

Սրճենի, նեաց s. caféier.

Սրնգահար, աց sm. joueur de flûte, flûtiste.

Սրնգեմ, եցի vn. jouer de la flûte; siffler; braire.

Սրոբէ V. Սրովբէ.

Սրոհունդ sm. bot. millepertuis.

Սրովբէ, ից s. séraphin.

Սրովբէագումար V. Սրովբէագունդ a.

Սրովբէագունդ a. composé par les séraphins; s. troupe de séraphins.

Սրովբէական a. séraphique.

Սրովբէամաքուր adj. pur comme un séraphin.

Սրուակ, աց sm. fiole; burette; — վիրաբուժից, ventouse.

Սրուիթիւն s. qualité de ce qui est aigu, pointu, perçant ou pénétrant; rapidité, promptitude, vélocité, célérité.

Սրումն sm. aiguisement, affûtage.

Սրունկն a. qui a l'oreille fine, bonne.

Սրունք, նից sm. jambe, mollet.

Սրսկապան, ագ s. chambre nuptiale; boudoir; rideau de lit.

Սրսկեմ, եցի va. asperger, arroser, répandre.

Սրսկումն s. aspersion, arrosement.

Սրտաբախ, ագ a. palpitant; — լինել, palpiter.

Սրտաբեկ a. qui a le cœur brisé, découragé, abattu; — առնել, briser le cœur, décourager, abattre le courage; — լինել, avoir le cœur brisé, être abattu.

Սրտաբեկեմ, Սրտաբեկիմ V. Սրտաբեկ առնեմ՝ լինիմ.

Սրտաբեկութիւն s. brisement ou abattement de cœur, découragement.

Սրտագէտ a. qui connaît les cœurs.

Սրտագին adv. de bon cœur, de tout son cœur.

Սրտադուրք s. les oreillettes du cœur.

Սրտաճափ a. consterné.

Սրտաճափումն s. consternation.

Սրտաճունդ V. Սրտաբախ.

Սրտալիր a. plein de cœur; adv. de plein cœur, de grand cœur.

Սրտակաճ a. envieux, désireux, amoureux.

Սրտակէզ a. qui a le cœur brisé, navré.

Սրտակիզեմ, եցի va. navrer, déchirer ou fendre le cœur.

Սրտակոտոր V. Սրտաբեկ.

Սրտամփիկ V. Սրտաշարժ.

Սրտահաճոյ s. agréable au cœur.

Սրտանամ, ացայ vn. prendre courage.

Սրտաշարժ adj. touchant, émouvant, attendrissant.

Սրտապախ առնել, consterner, épouvanter; — լինել, être consterné, épouvanté.

Սրտապինդ adj. ranimé, encouragé, courageux, intrépide.

Սրտապնդեմ, եցի va. animer, ranimer, donner du courage, encourager, remonter le moral de qn., relever ou rehausser son courage; —իմ vn. se ranimer, prendre courage.

Սրտառուչ a. qui touche le cœur, touchant, attendrissant, tendre; touché, ému, abattu; désireux, envieux; fâché, choqué, indigné, aigri; plaintif, douloureux, perçant; — բողոք, plaintes amères.

Սրտատես a. qui voit les cœurs, qui voit au fond des cœurs.

Սրտատրոփ a. dont le cœur bat, est tremblant pour, désireux.

Սրտացաւ a. qui a mal au cœur, qui a des douleurs d'estomac; affligé, chagrin.

Սրտացաւութիւն s. compassion, pitié; douleur, chagrin; —ք, avec compassion, pitié.

Սրտացուցանեմ, ուցի va.

V. Սրտաշնդեմ; toucher, émouvoir.

Սրտեայ a. qui a du cœur, courageux; այր —, homme de cœur.

Սրտեռանդն a. ardent, vif, fervent, tendre.

Սրտի մտօք, etc. V. Սիրտ.

Սրտկեղ a. qui brûle le cœur, cuisant, navrant.

Սրտմտական a. colérique, irascible.

Սրտմտեմ, եցի. Սրտմտիմ, տեցայ vn. s'emporter, se mettre en colère, s'indigner, se fâcher, s'irriter contre, s'exaspérer.

Սրտմտեցուցանեմ, ուցի va. mettre en colère, fâcher, indigner, irriter, outrer, exaspérer.

Սրտմտութիւն s. emportement, colère, indignation, exaspération, dépit; շիջուցանել զբոց —ե, étouffer d'indignation; հրաբորբոք —, bouillant courroux.

Սրտնեղութիւն V. Նեղասրտութիւն.

Սրտնիմ V. Սրտմտիմ.

Սրտնութիւն V. Սրտմտութիւն.

Սրտնում V. Սրտմտիմ.

Սրտցաւութիւն V. Սրտայցութիւն.

Սփածանելի s. tablier; peignoir.

Սփածանիմ, փածայ vn. se mettre un tablier, s'entourer d'un tablier, se couvrir d'un peignoir; se mettre ou avoir autour de soi, se vêtir; քուրձս —, se revêtir de cilices.

Սփածումն s. l'action de se couvrir, d'être vêtu.

Սփարիմ V. Փարիմ.

Սփիւռ, Սփիւռ adj. épars, dispersé; sporadique.

Սփիւռք s. dispersion; les Sporades; nations dispersées; իսփիւռս ծաւալել, disperser.

Սփիւրիդ V. Սիրիդ.

Սփոփական a. qui soulage.

Սփոփանք, նաց s. soulagement, allégement, adoucissement, baume.

Սփոփեմ, եցի va. soulager, alléger, adoucir; — զվիշտս, calmer, charmer les peines.

Սփոփութիւն, Սփոփումն V. Սփոփանք.

Սփռեմ, եցի va. répandre, disséminer, disperser, éparpiller; répandre, propager; répandre, épancher; — ծաղիկս, joncher, couvrir, parsemer de fleurs.

Սփռիչ s. barre de fer.

Սփռոց, ոց sm. nappe (de table).

Սփռումն s. expansion.

Սփրիդ, ոց sm. corbeille, panier.

Սքանչանամ, ացայ vn. admirer, regarder avec admiration, s'étonner de, s'émerveiller, être surpris, ravi ou frappé de, être en admiration, en extase, regarder avec admiration.

Սքանչանք, նաց. Սքանչացումն s. admiration, ravisse-

ment, étonnement; սքանչանս համարել V. Սքանչանամ.

Սքանչացուցանեմ, ուցի va. émerveiller, ravir, frapper d'étonnement, d'admiration, étonner.

Սքանչացուցիչ a. ravissant, surprenant, étonnant.

Սքանչելաբար V. Սքանչելապէս.

Սքանչելագեղ adj. d'une beauté ravissante, charmant.

Սքանչելագործ s. qui fait des miracles, thaumaturge; adj. prodigieux, miraculeux.

Սքանչելագործեմ, եցի vn. faire des choses merveilleuses, faire des miracles, des prodiges.

Սքանչելագործութիւն s. action de faire des miracles, des prodiges; miracle, prodige.

Սքանչելազօր a. qui a une force prodigieuse.

Սքանչելական V. Սքանչելի.

Սքանչելակերպ a. étonnant, merveilleux, surprenant.

Սքանչելահրաշ adj. prodigieux, merveilleux.

Սքանչելաշուք a. merveilleux, majestueux.

Սքանչելապատում V. Զրաշապատում.

Սքանչելապէս adv. d'une manière admirable ou étonnante, admirablement, étonnamment, merveilleusement, à ravir, à merveille, divinement, par excellence; miraculeusement, prodigieusement, par miracle.

Սքանչելատես, Սքանչելատեսիլ, Սքանչելատեսիկ adj. ravissant, charmant, imposant.

Սքանչելարար V. Սքանչելագործ.

Սքանչելացուցանեմ, ուցի va. rendre admirable, merveilleux.

Սքանչելափառ V. Զրաշափառ.

Սքանչելի adj. admirable, ravissant, charmant, excellent; prodigieux, merveilleux.

Սքանչելիք, լեաց s. prodige, merveille, phénomène; miracle; սքանչելիս առնել V. Սքանչելագործեմ.

Սքանչելութիւն sm. excellence.

Սքանչումն, Սքանչք s. admiration, ravissement.

Սքեմ, ի, աւ sm. habit de moine, habit monacal; — առնուլ, prendre l'habit de religieux ou de religieuse, prendre l'habit, le froc; prendre le voile (en parlant d'une religieuse).

Սքեմառութիւն sm. prise d'habit, vêture.

Սքեմաւորիմ V. Սքեմ առնում.

Սքողաստիկոս, աց a. s. scolastique.

Սքողեմ, Սքօղարկեմ, եցի va. couvrir d'un voile, voiler, couvrir.

Սքողումն s. action de couvrir avec un voile, de voiler.

Սօլեր s. souliers.

Սօս, ից s. platane, plane;

peuplier blanc; a. fig. fier, altier, hautain, fringant; — երիվար, cheval fougueux.

Սօսանուէր adj. dédié aux platanes.

Սօսաւիւն, Սօսափիւն sm. bruit, murmure, souffle; — հողմոց, bruit sourd des vents; — տերեւոց, le bruissement des feuilles.

Սօսի, սւոյ s. platane.

Սօսիւն V. Սօսաւիւն.

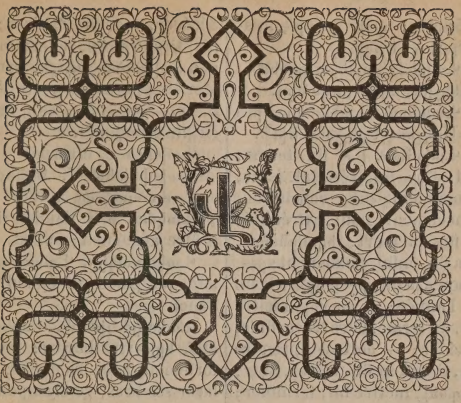

Վ (vé) s. trentième lettre de l'alphabet et vingt-quatrième des consonnes; trois mille, trois-millième.

Վագեմ V. Սուրամ.

Վագերածի, ծիոյ s. zèbre.

Վագր, գեր, գերաց s. tigre; մատակ —, tigresse.

Վազ V. Վազք.

Վազեմ, եցի vn. sauter, bondir, enjamber, s'élancer, franchir d'un saut; échapper; surpasser; violer, transgresser; outre-passer; courir; *fuir, couler; — սրտի, palpiter, battre; վազեալ անցանել, franchir; *այս ամանն՝ տակառն կվազէ, ce vase, ce tonneau fuit.

Վազնաւ, ի s. fromage à la crème.

Վազվազեմ, եցի vn. sautiller, trottiner, gambader.

Վազք, զից s. saut, bond, gambade; palpitation; վազս առնուլ, sauter, bondir, gambader.

Վաթարիկ V. Վատթար.

Վաթսնամեան, ամենից a. sexagénaire.

Վաթսնաւոր a. qui contient le nombre soixante.

Վաթսնեակ, եկի s. soixantaine.

Վաթսներորդ, ից a. soixantième.

Վաթսուն, սնից a. soixante.

Վախ, ից s. lieu escarpé,

précipice; վախ իվախէ, escarpé; V. Երկիւղ.

Վախեմ, Վախեցուցանեմ V. Երկնչիմ, Երկեցուցանեմ.

Վախկոտ, Վախկոտութիւն V. Երկչոտ, Երկչոտութիւն.

Վախճան, ի s. fin, terme; but, fin; fin, résultat, issue, dénoûment; fin, conclusion, achèvement; bout, extrémité; la fin, la mort; իվախճանի, à la fin, enfin, finalement; ց—, jusqu'à la fin; ի—ամին, à la fin de l'année; — առնել, mettre fin, un terme, faire trêve, finir, décider; — առնուլ, prendre fin, tirer à sa fin, cesser, finir; — դնել, mettre fin, terminer; մերձ ի— լինել, être à sa fin, à son terme, à l'article de la mort; — եհաս նմա, il mourut; ի— կենաց իւրոյ, sur la fin de sa vie; ընկալաւ զարժանաւոյն —, il finit comme il le méritait.

Վախճանական, Վախճանաւոր a. final, dernier; qui a une fin, un terme.

Վախճանեալ a. trépassé, mort, défunt.

Վախճանեմ, եցի va. finir, mettre fin, terminer; achever, accomplir, consommer, exécuter, tuer; — զաւուրսն՝ զկեանս, վախճանեալ զաւուրս իւր մեռանել, terminer ou finir ses jours, sa vie.

Վախճանեցուցանեմ, ուցի va. ôter la vie, faire mourir.

Վախճանիմ, նեցայ vn. terminer ou finir sa vie, ses jours, décéder, mourir, expirer; finir, tirer à sa fin, se terminer; ընդ վախճանել շնչոյն, au dernier soupir, au moment d'expirer; — լցեալ աւուրբք, mourir plein de jours.

Վախուտ a. escarpé.

Վախվախեմ V. Երկնչիմ.

Վականակ, աց s. mûr.

Վակաս, ի s. l'amict d'un prêtre arménien; éphod.

Վակասակիր, Վակասաւոր adj. qui porte un éphod, un amict.

Վակժոյժ լինիմ. Վակժուժեմ, եցի vn. harper, serrer fortement avec les mains, enlacer ses bras, se cramponner à, s'attacher fortement à.

Վահ interj. ah! hélas!

Վահան, աց s. bouclier; — յաւուրոյ՝ օրինաց, le bouclier, le défenseur de la foi, des lois.

Վահանադրօշ a. qui porte un bouclier.

Վահանակ, աց s. petit bouclier.

Վահանակիր a. s. qui porte un bouclier, écuyer.

Վահանածուկն, ծկան sm. turbot, barbue.

Վահանավոր, Վահանաւոր a. qui porte un bouclier.

Վահանափակ adj. couvert, défendu par un bouclier; — առնել, couvrir, défendre avec un bouclier.

Վահանընկէց լինիմ vn. jeter son bouclier et se sauver.

Վաղ a. ancien, antique, d'autrefois; adv. de bonne

heure, bientôt, tôt, vite; déjà, anciennement, autrefois, jadis: — ուրեմն, jadis, il y a long-temps; — քաջ, de bonne heure; — քաջ ընդ առաւօտն, dès le point du jour, de grand matin, de très-bonne heure; — կամ անագան ou եթէ — եթէ —, tôt ou tard; ոչ կարի — ոչ յոյժ անագան, ni trop tôt ni trop tard; ի— ժամանակս, anciennement; ի— ժամանակաց, dès les temps anciens, de temps immémorial; — ընդ փոյթ, bientôt; sur-le-champ.

Վաղագոյն adv. vite, bientôt, tôt.

Վաղագեկոյց V. Կանխագեկոյց.

Վաղաթարշամ adj. qui se fane, qui se flétrit vite.

Վաղակարծեմ, եցի vn. conjecturer.

Վաղակաւոր, աց sm. poignard, épée, braquemart, cimeterre; a. armé d'un poignard.

Վաղահաս a. qui arrive tôt, prompt; hâtif, prématuré.

Վաղահասիկ a. qui arrive vite.

Վաղահասութիւն s. prématurité, précocité, hâtiveté.

Վաղահասուկ a. hâtif, précoce, prématuré; inconstant, mobile; qui s'épanouit vite.

Վաղամահ, Վաղամահուկ a. mort avant le temps, qui est mort prématurément; — լինել, mourir d'une mort prématurée, mourir jeune, à la fleur de l'âge, dans la fleur de ses ans, ne pas faire de vieux os.

Վաղամեռ, Վաղամեռիկ, Վաղամեռուկ V. Վաղամահ; — մահ, mort prématurée.

Վաղամեռուկ s. bot. jonc odorant.

Վաղամուսնիք բարք s. habitude de se marier de bonne heure.

Վաղայագ, Վաղայագու a. qui se rassasie vite.

Վաղայաքոյց a. matineux; matinal; — լինել, se lever de bonne heure, de grand matin, être matinal.

Վաղանցուկ adj. passager, fugitif, périssable, éphémère, momentané, instantané.

Վաղապատիր adj. qui se trompe vite.

Վաղաւեր adj. qui se ruine vite.

Վաղափոխուկ լինել, être aisé à changer, être inconstant.

Վաղափուլ a. qui s'écroule vite.

Վաղափուտ a. qui se pourrit vite.

Վաղեմի a. ancien, vieux, suranné.

Վաղեփեաց adj. mûri tôt, hâtif.

Վաղ ընդ փոյթ V. Վաղ.

Վաղժամանակեայ V. Վաղեմի; — հնութիւն, antiquité.

Վաղիւ, ղուի sm. demain, lendemain, le jour suivant; առ ou ի—, ի— անդր, demain, le lendemain, le jour d'après; à demain, au lendemain; ի—

անդր յետ մահու նորա, le lendemain de sa mort.

Վաղհասուկ V. Վաղահասուկ.

Վաղճան V. Վախճան.

Վաղնջականութիւն s. antiquité.

Վաղնջեան. իվաղնջենէ հետէ, depuis longtemps.

Վաղնջուց a. ancien, vieux; ի— ou ի— հետէ, anciennement, autrefois, depuis longtemps, dès les temps anciens; ի— ժամանակաց, de temps immémorial.

Վաղորդայն, ոյ, ի s. matin; — ou ի— adv. le matin, de bonne heure.

Վաղորդեան, Վաղուեան a. de demain, du jour suivant.

Վաղու եւս, Վաղուց, իՎաղուց, իՎաղուց հետէ adv. jadis, autrefois, anciennement; depuis longtemps.

Վաղուց a. ancien, antique, d'autrefois.

Վաղվաղ adv. vite, rapidement.

Վաղվաղակի adv. vite, sur-le-champ, bientôt, aussitôt, à l'instant, en hâte.

Վաղվաղեմ, եցի vn. s'empresser, se dépêcher, se hâter, se presser, se précipiter.

Վաղվաղընկէց a. qui jette vite.

Վաղվաղկոտ, Վաղվաղուկ, Վաղվաղուն a. qui s'empresse, qui se hâte, vif, prompt, rapide.

Վաղր, ղեր s. sabre, coutelas; hache.

Վաղրաւոր adj. armé d'un sabre, d'une hache.

Ղաղցասումն, սմանց a. qui s'emporte facilement, irascible, susceptible, chatouilleux; — լինել, être prompt à se fâcher, avoir la tête près du bonnet.

Վաղ քաջ V. Վաղ.

Վաճառ, աց, ուց s. commerce, négoce, trafic, mise en vente; marchandise; marché, vente, débit; marché, halle; ի— արկանել, vendre, mettre en vente; իվաճառս դատանել, faire le commerce, s'occuper du commerce; —ք, denrées.

Վաճառաբերեմ, բերի va. importer.

Վաճառաբերութիւն s. importation.

Վաճառագիր, գրոյ s. effet de commerce.

Վաճառական, աց s. marchand, commerçant, négociant, trafiquant.

Վաճառականութիւնս. commerce, négoce, trafic.

Վաճառակից s. associé de commerce.

Վաճառակուր առնել, vendre; — լինել, être vendu.

Վաճառակցութիւն s. société, association.

Վաճառահանեմ, նի va. exporter.

Վաճառահանութիւն s. exportation.

Վաճառանոց, աց s. marché, halle, bazar.

Վաճառաշահ a. s. commer-

çant, négociant, trafiquant; s. commerce; — լինել, commercer, faire le commerce, trafiquer; ի— արկանել, mettre dans le commerce, faire valoir, faire produire, trafiquer de, spéculer sur; — քաղաք, ville marchande.

Վաճառաշահութիւն s. commerce, trafic, négoce.

Վաճառապետ, ագ s. chef, prévôt des marchands.

Վաճառատեղի, ղեաց. Վաճառաբան, ագ s. marché, bazar; comptoir.

Վաճառափոխոց V. Վաճառանոց.

Վաճառեմ, եցի va. vendre, débiter, écouler.

Վաճառիկ a. vendable; — լինել, être vendu.

Վաճառող s. vendeur, marchand.

Վաճառումն s. vente, débit.

Վայ, ից, ոց s. cri de douleur; malheur, calamité.

Վա՛յ interj. hélas! malheur! — քեզ, malheur à toi! վա՛յ վա՛յ, malheur! malheur! վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ, hélas! hélas! que je suis malheureux!

Վայել V. Վայելք; — է, il convient, il est convenable.

Վայելեմ, եցի va. jouir de, avoir la jouissance de, goûter, posséder; seoir, aller bien; être convenable, convenir, — յարգասիս..., goûter le fruit de; ֆանդերձս այս վայելէ քեզ, ce vêtement te sied, te va bien.

Վայելելի s. celui qui jouit de.

Վայելեցուցանեմ, ուցի va. faire jouir de; porter bien, se mettre bien, s'habiller avec goût.

Վայելուած V. Վայելք.

Վայելումն s. jouissance.

Վայելուչ a. convenable, décent, bienséant, séant; élégant, joli, beau, gentil, gracieux; celui qui jouit de; —ս adv. élégamment.

Վայելչաբան a. élégant.

Վայելչաբանութիւն s. élégance de langage, élégance.

Վայելչաբար adv. convenablement, d'une manière convenable, décemment; élégamment, gentiment, joliment, gracieusement.

Վայելչագեղ adj. élégant, joli, charmant, gracieux.

Վայելչազարդ a. élégamment orné.

Վայելչական a. convenable, élégant.

Վայելչականութիւն s. convenance, bienséance.

Վայելչանամ, ացայ vn. s'illustrer, se distinguer, se faire remarquer; jouir de.

Վայելչանք V. Վայելչութիւն.

Վայելչապէս V. Վայելչաբար.

Վայելչութիւն sm. convenance, bienséance, décence; élégance, beauté, grâce; jouissance, usage; plaisir.

Վայելք, լից s. jouissance, plaisir; convenance.

Վայեմ, եցի vn. s'écrier, dé-

plorer avec de grands cris, pousser des cris de douleur.

Վայթեմ, եցի va. vider, verser, répandre, faire couler.

Վայիւն, Վայումն s. cri, lamentation, gémissement.

*Վայլեցնեմ V. Վայելեցուցանեմ.

Վայր, ացւ, ից s. lieu, endroit, place, emplacement, part, terrain; յայսմ վայրի, ici, en ce lieu; յայնմ վայրի, là, en ce même lieu, là même; մինչեւ ցայս —, jusqu'ici, jusqu'à cet endroit; յոր —, en quel endroit, quelque part; զվայրօք ածել զաչս, regarder alentour; — մի, առ — մի, un peu de temps, un instant, un moment, un peu; ընդ —, en vain, vainement; ընդ — ձգել, abandonner, délaisser; dénigrer, diffamer; անհուն վայրք, espaces immenses; իմի — գալ, se rassembler; ի—, en bas, au-dessous; իվերուստ մինչեւ ի—, de haut en bas; զաչս ի— արկեալ, les yeux baissés; V. Վեր.

Վայրաբան V. Ընդվայրախօս.

Վայրաբար V. Վայրապար.

Վայրաբեր, ացւ, ից a. qui descend en bas, qui est porté à descendre.

Վայրաբերեմ V. Իջուցանեմ.

Վայրաբերիմ V. Իջանեմ.

Վայրագ, ացւ a. féroce, farouche, sauvage.

Վայրագայիմ V. Իջանեմ.

Վայրագանամ, ացայ vn. devenir farouche, sauvage, s'effaroucher.

Վայրագասուն a. sauvage.

Վայրագաւիճ, աւծի s. palier; — վանաց, préau.

Վայրագիմաստ V. Վայրենամիտ.

Վայրագնաց a. vagabond, errant.

Վայրագութիւն s. humeur sauvage ou farouche, férocité.

Վայրախոյզ a. curieux.

Վայրախուզութիւն s. curiosité.

Վայրական a. local; — փոփոխումն, changement local.

Վայրակեաց s. a. local.

Վայրահաչ a. clabaud.

Վայրահար adj. ordinaire, commun, relâché, dissolu.

Վայրածիգ a. qui penche, qui est porté vers le bas.

Վայրայարկ, ի s. plain-pied.

Վայրապար adv. vainement, en vain, inutilement; a. vain, inutile, futile, insignifiant, commun.

Վայրապարազարդ adj. coquet.

Վայրապարախօս V. Ունայնաբան.

Վայրասուն a. sauvage.

Վայրաւատիմ, եցայ vn. se disperser.

Վայրավատին a. épars, dispersé, sporadique.

Վայրավատնիմ V. Վայրավատիմ.

Վայրավատումն s. dispersion.

Վայրարկու V. Սրբան.

Վայրապակ a. circonscrit, borné.

Վայրաքարշ V. Գետնագալշ; — խորհուրդք, basses pensées.

Վայրեմ, եցի va. dissiper, distraire; —իմ vn. se dissiper, se distraire.

Վայրենաբար adv. comme un sauvage, cruellement.

Վայրենաբարոյ, ից a. qui a une nature, un caractère sauvage, grossier, sauvage, brutal.

Վայրենական a. sauvage.

Վայրենամիտ a. farouche, sauvage, brutal, féroce, cruel.

Վայրենանամ, ացայ vn. devenir sauvage, farouche.

Վայրենացուցանեմ, ուցի va. rendre sauvage, faire rentrer dans l'état sauvage; rendre farouche, effaroucher.

Վայրենեալ a. devenu sauvage.

Վայրենի, նւոյ, նեաց a. sauvage; rustique, grossier; farouche, féroce, cruel.

Վայրենութիւն sm. nature sauvage; humeur sauvage ou farouche, férocité.

Վայրէջք s. descente.

Վայրի a. sauvage.

Վայրիկ մի adv. un instant, un moment; եւ ոչ —, pas un seul moment.

Վայրիկ մի եւս, եւ adv. peu s'en est fallu que.

Վայրիմ V. Վայրեմ.

Վայրկեան, կենի, նից ou նեաց s. minute, moment, instant; — ou — մի adv. un moment, un peu de temps; ի— ժամանակի, իմիում վայրկենի, dans une minute, à l'instant, en un moment.

Վայրկենական a. d'une minute; instantané, momentané.

Վայրուստ. ի— adv. d'en bas, de dessous.

Վան s. impulsion; V. Վանք

Վանագոյն a. de couleur de crownglass, de cristal.

Վանական, աց s. cénobite, moine, religieux; supérieur, prieur; a. conventuel, monacal, monastique, cénobitique.

Վանականութիւն s. conventualité, monachisme; dignité, charge de supérieur.

Վանակից a. qui habite le même couvent ou logement.

Վանակն, կան sm. crownglass, cristal.

Վանահայր, հօր s. supérieur, prieur, abbé, archimandrite.

Վանապան, աց s. maréchal des logis, fourrier.

Վանատու, աց. Վանատուր, տրի s. hôte, hospitalier.

Վանատրեմ, եցի va. recevoir comme un hôte, héberger, accueillir.

Վանատրութիւն s. hospitalité.

Վանաւոր, աց s. hôte (qui reçoit l'hospitalité); hôte, hospitalier.

Վանգ V. Վանկ.

Վանդակ, աց s. cage; grille, gril; grillage; grille d'un réchaud; jalousie; balustre, ba-

lustrade; treillis; panier, corbeille.

Վանդակագործ a. fait de barreaux, grillé, garni d'une grille, treillissé; s. grille, treillis, grillage; balustre, balustrade.

Վանդակակապ a. garni de barreaux, d'un grillage.

Վանդակակերպ a. en forme de grille, de treillis.

Վանդակապատ, ած, ից a. entouré d'une grille, d'un grillage; sm. barreaux, grille, grillage, treillage, treillis; — պատուհանաց, persienne, jalousie.

Վանդակեմ, եցի va. griller, treillisser; emballer; réunir, rassembler.

Վանդեմ, եցի va. défaire, détruire, culbuter, vaincre.

Վանդիմ, դեցայ vn. être infecté, contracter, attraper, gagner.

Վանեայ a. de cristal; ակն —, cristal.

Վանեաք, երոյ V. **Վաներ.**

Վանեմ, եցի va. pousser, repousser, expulser, chasser, poursuivre, défaire, battre.

Վաներ, ոյ. Վաներայք, յից s. les hôtels; les couvents.

Վաներէց, ըիցու s. maître d'hôtel, intendant; aumônier; V. **Վանահայր.**

Վանի ակն V. **Վանական.**

Վանիկ, նկունք, նկաց s. maisonnette, petite habitation.

Վանկ, ից s. syllabe; son, voix.

Վանկունք, նկաց s. petites maisons ou habitations.

Վանիչ, Վանողական adj. expulsif, répulsif.

Վանորայ, ըէից, այոց. Վանորեայ, ըէից, ըեաց sm. couvent, monastère; fig. moine, religieux.

Վանումն s. expulsion, répulsion, impulsion.

Վանք, նաց, նից s. couvent, monastère, cloître; demeure, habitation, maison, hôtel; hôtellerie; cabane, hutte; փակել իվանս, enfermer dans un couvent, encloîtrer; վանս ունել, demeurer, habiter, rester, séjourner.

Վա՛շ interj. bravo! courage! oh! ho! fi! վա՛շ վա՛շ, bravo! bravo! triomphe! ah! oh! malheur! վաշ եւ յայ կարդալ, huer, pousser des huées contre.

Վաշխ, ից s. usure, intérêt.

Վաշխաժողով, Վաշխամփոփ, ից. Վաշխառու, աց s. usurier.

Վաշխաժողովութիւն, Վաշխառութիւն s. usure.

Վաշխավաճառ, աց s. usurier.

Վաշխեմ, եցի va. prêter avec usure, à intérêt.

Վաշտ, ուց, ից s. bataillon.

Վաշտանամ, ացայ vn. se diviser en bataillons.

Վաշտապետ, աց s. chef de bataillon.

Վաշտիկ, տկաց. Վաշտական s. soldat d'un bataillon.

Վաչ, ից. Վաչէ, ից s. chariot, voiture.

Վաչկատուն V. Սայլատուն.

Վառ, ի a. allumé, enflammé, ardent, en feu; luisant, brillant; s. ardeur, feu, flamme; éclat, splendeur; bannière; tulle; վառ վառ, luisant, brillant, éblouissant, resplendissant.

Վառապան, աց s. cuirasse.

Վառարան V. Կրակարան; — ապակւոյ, foyer.

Վառեակ, Վառեկ s. poulet, petit poulet; — բիբէ, le poulet piaule.

Վառեկիկ s. poussin.

Վառեմ, եցի va. allumer, enflammer; fig. enflammer, animer, ranimer, encourager, exciter, pousser; armer, équiper; mettre, ajuster; վառեալ բորբոքել, enflammer, électriser, enthousiasmer, brûler.

Վառեցուցանեմ, ուցի va. faire allumer, enflammer; fig. faire armer ou équiper.

Վառիմ, ռեցայ vn. s'allumer, prendre feu, s'enflammer; fig. s'armer, s'équiper; — իգէն, prendre les armes, s'armer; V. Նախանձ.

Վառուած, ոյ s. armes, armure.

Վառումն s. action d'allumer, de s'allumer, inflammation.

Վառվառուկ s. bot. alysson.

Վառօդ, ի s. poudre.

Վառօդագործ, ից s. poudrier.

Վառօդապետ, ից s. directeur des poudrières.

Վառօդարան, ից s. poudrière; — նաւու, sainte-barbe.

Վասն prép. pour, à cause de, eu égard à, en faveur de, en vertu de, en considération de; par, par rapport à, quant à; — սիրոյն Աստուծոյ, pour l'amour de Dieu; — քո, pour toi; — նորա, pour lui; — ընտրելոց, en faveur des élus; — այնորիկ, — այսորիկ, c'est pourquoi, c'est pour cette raison, pour cela, à cause de quoi, à ces fins; — զի, car, parce que; — է՞ր, pourquoi? pour quelle cause? — որոյ, c'est pourquoi, par conséquent.

Վաստակ, ոց s. travail, labeur; fatigue, peine; service, mérite; *gain, bénéfice, profit; a. fatigué; — լինել, travailler, se fatiguer; — ծառայութեան, service rendu.

Վասնէր sm. le pourquoi; վասնէրն հարցանել՝ խնդրել՝ գիտել, demander, savoir —.

Վաստակաբեկ adj. brisé, excédé ou harassé de fatigue; — առնել, rompre, accabler, surcharger ou harasser de fatigue, de travail, briser; — առնել զերիվարն, forcer un cheval, l'excéder de fatigue; — լինել, être brisé, accablé, harassé, exténué ou roué de fatigue, s'échiner de travail, s'excéder de fatigue, être las, accablé par le travail.

Վաստակակից s. collaborateur.

Վաստակասէր a. qui aime le travail, laborieux, travailleur, bon travailleur; — մեղու, abeille travailleuse.

Վաստակաւոր a. qui travaille, laborieux; vétéran, émérite; las, fatigué; — այր, homme de mérite.

Վաստակեմ, եցի va. travailler à une chose, la faire; V. Վաստակիմ.

Վաստակիմ, կեցայ vn. travailler, se donner de la peine; se fatiguer, se lasser; bien mériter de; — ձեռօք իւրովք, travailler de ses mains; վաստակէին ձեռօք իւրեանց, ils travaillaient de leurs propres mains; անհնարինս —, travailler excessivement, comme un forçat; սրտի մտօք —, avoir du courage à l'ouvrage, travailler avec ardeur.

* Վաստկիմ V. Շահիմ.

* Վաստկցնեմ, ուցի va. faire gagner.

Վատ, աց a. mauvais, vilain, méchant; lâche, poltron; paresseux; — անուն, infamie, infamation; վատ արանց, le plus lâche des hommes.

Վատաբախտ, ից. Վատաբախտիկ a. malheureux, infortuné.

Վատաբախտութիւն s. malheur, infortune.

Վատաբար adv. lâchement.

Վատաբարոյ V. Զարաբարոյ.

Վատազգի, գւոյ, գեաց a. d'une naissance obscure, de basse naissance, de basse extraction, ignoble, vilain, vil.

Վատազգութիւն s. bassesse ou abjection de naissance, basse extraction, obscurité.

Վատախառն a. d'un mauvais tempérament; mauvais, nuisible.

Վատախառնութիւն s. mauvais tempérament; — օդոց, intempérie.

Վատախնդիր, դրաց a. qui est à la recherche de mauvaises choses.

Վատախորհուրդ, ից a. d'un lâche conseil, qui a de mauvaises pensées, méchant; qui manque de jugement.

Վատախտարակ a. malheureux, infortuné, misérable; — առնել, battre, vaincre, défaire.

Վատախրատ, ից adj. qui donne de mauvais conseils.

Վատախօս V. Զարախօս.

Վատակերպ V. Տգեղ.

Վատահամբաւ a. infâme, diffamé, dénigré, discrédité; — լինել, avoir une mauvaise réputation.

Վատահամբաւեմ, եցի va. diffamer, flétrir la réputation, dénigrer, discréditer.

Վատահամբաւութիւն sm. mauvaise réputation, diffamation, infamie, dénigrement, discrédit.

Վատահաճոյ, ից a. désagréable.

Վատաձի, ոց a. dont le cheval est mauvais.

Վատամահ a. qui est mort misérablement; — լինել՝ մեռանիլ, mourir misérablement.

Վատամտութիւն s. mauvais dessein, mauvaise disposition; manque d'esprit.

Վատայոյս a. désespéré.

Վատանամ, ացայ vn. être ou devenir lâche, paresseux.

Վատանշան a. mal noté, infâme.

Վատանուն V. Վատահամբաւ.

Վատաշնորհ V. Ապաշնորհ.

Վատառողջ a. de mauvaise santé, d'une santé délicate, maladif.

Վատառողջութիւն s. mauvaise santé, santé délicate.

Վատասիրտ, սրտաց adj. pusillanime, poltron, peureux, lâche.

Վատասրտեմ, եցի. Վատասրտիմ, տեցայ vn. manquer de cœur, être lâche, avoir peur.

Վատասրտութիւն s. manque de courage, pusillanimité, lâcheté, poltronnerie.

Վատատոհմակ ou Վատատոհմիկ V. Վատազգի.

Վատափառ, աց a. infâme; hétérodoxe.

Վատեմ, եցի vn. s'affaiblir, avoir la vue très faible.

Վատթար, աց a. mauvais, méchant, vil, vilain, chétif, désavantageux, indigne, ignoble, dégénéré, abâtardi; lâche; իվատթարն կործանել, empirer, aggraver.

Վատթարագոյն a. pire, pis.

Վատթարազգի V. Վատազգի.

Վատթարանամ, ացայ vn. empirer, dégénérer, se dégrader, s'abâtardir, s'avilir, être avili, tomber dans l'avilissement, dans la dégradation, aller en décadence, se gâter; être vaincu, défait, se laisser vaincre, avoir le dessous.

Վատթարապէս adv. mal.

Վատթարեմ, եցի va. empirer, avilir, faire dégénérer, dégrader, abâtardir, altérer, gâter, détériorer; défaire, mettre en déroute, affaiblir; insulter, diffamer, confondre; —իմ V. Վատթարանամ.

Վատթարիկ V. Վատթար.

Վատթարութիւն s. détérioration, décadence, dégénération, abâtardissement, avilissement, corruption; infériorité, affaiblissement; lâcheté; défaite, échec; outrage, insulte.

Վատիմ, տեցայ vn. s'affaiblir; se décourager, se ralentir.

Վատնեմ, եցի va. dissiper, gaspiller, dilapider, dépenser, prodiguer; — զինչս, dissiper ou engloutir sa fortune.

Վատնիչ, Վատնող s. dissipateur, gaspilleur, dépensier, prodigue.

Վատնշան V. Վատանշան.

Վատնութիւն, Վատնումն s.

dissipation, gaspillage, dilapidation ; perte, dégât.

Վատշուէր, ուիբաց a. mauvais, méchant, pervers, scélérat, misérable, malheureux, infâme, coquin, impudique.

ՎատուԹիւն s. lâcheté, poltronnerie ; paresse ; bassesse, courbettes ; vileté ; méchanceté ; ingratitude ; անուն —ե, ignominie, déshonneur, souillure, flétrissure ; ի— խոնարհել, — յանձն առնուլ, commettre une lâcheté, faire une bassesse ; —ի, avec lâcheté.

Վատուժ a. faible ; maigre.

Վար sm. labour, labourage ; terrain labouré ; culture ; usage, emploi ; * prép. en bas, au-dessous ; a. commun ; ի— առնուլ՝ արկանել, se servir de, employer, user, exercer, pratiquer ; վարս ֆարկանել, labourer ; * վարն է, il est en bas ; * — գնաց, il est allé en bas ; * վերէն վար, de haut en bas.

Վարագոյր, գուրաց s. rideau ; store ; fig. voile ; ձգել զ— ou *—ը քաշել, tirer le rideau, baisser le store ; բանալ զ—, ouvrir ou tirer le rideau ; փակել զ— ou * —ը գոցել, fermer le rideau.

Վարագոյրածիգք, Վարագուրածիգք s. chambre où logeait le ministre du temple ; tabernacle.

Վարագուրեմ, եցի va. voiler, cacher.

Վարազ, աց sm. sanglier ; — խանչէ, le sanglier grogne.

Վարազաբար adv. comme un sanglier, furieusement.

ՎարազաԹեք, ոց s. penne.

Վարազախառն adv. comme un sanglier, avec fureur.

Վարազանամ, ացայ vn. devenir comme un sanglier, s'effaroucher, devenir furieux.

Վարազանման a. qui ressemble à un sanglier.

Վարազաչիղք, չղաց s. les gros nerfs.

Վարազացուցանեմ, ուցի va. changer en sanglier, rendre furieux, effaroucher.

Վարազափողոց, աց sm. grande rue.

Վարազօրէն V. **Վարազաբար**.

Վարակեմ, եցի va. empêcher, embarrasser, engager dans ; communiquer, donner, affecter ; infecter ; —իմ՛ vn. s'empêcher, s'engager, s'enchevêtrer, s'embarrasser dans ; se communiquer, se donner ; gagner, contracter une maladie ; s'infecter.

Վարան, ի sm. hésitation, embarras, perplexité, incertitude, barguignage, irrésolution, indécision, indétermination, inquiétude ; ի— տագնապի մտանել, իվարանի կալ, hésiter, être dans l'incertitude, être embarrassé, se trouver dans l'embarras ; V. **Վարանք**.

Վարանական a. perplexe, incertain, indécis.

Վարանեմ, եցի va. entraî-

ner, enlacer, séduire ; dresser des embûches ; V. Վարանեցուցանեմ.

Վարանեցուցանեմ, ուցի va. jeter dans l'incertitude, dans l'embarras, intriguer, embarrasser.

Վարանիմ, նեցայ vn. hésiter, balancer, être en suspens, dans l'embarras, barguigner, être embarrassé, incertain, flotter ; dresser des embûches, être ou se mettre en embuscade ; s'occuper de ; վարանեալ կայր, il se trouvait bien embarrassé.

Վարանք, նաց V. Վարան ; իվարանս մտանել, hésiter, être embarrassé ; — մտաց, peine d'esprit, tourment ; իվարանս տարակուսի կալ, être dans un extrême embarras ; իվարանս տարակուսի անկանել, éprouver un grand embarras ; իվարանս տարակուսին, dans cette extrémité, comme il était dans cette perplexité, dans son trouble ; կեալ իվարանս, vivre dans l'incertitude ; իվարանս լինել, être dans l'incertitude, en suspens ; իվարանս արկանել զոք, jeter qn. dans l'embarras.

Վարապան, ապ s. muserolle, muselière ; cuirasse.

Վարապանակ, կաց sm. casaque, brigandine, cotte d'armes, de mailles.

Վարատական, ացա a. envoyé en colonie, dispersé ; errant ; s. colon.

Վարատեմ, եցի. Վարատեցուցանեմ, ուցի va. dissiper, disperser, éparpiller, défaire.

Վարատիմ, տեցայ vn. se disperser, déserter.

Վարատումն s. dispersion, éparpillement, défaite.

Վարաւ a. s. femme galante, de mauvaise vie, passionnée.

Վարաւեմ, եցի vn. être passionnée, galante, s'abandonner au libertinage.

Վարաւանդասպաս s. palefrenier, écuyer.

Վարգիմ, գեցայ vn. courir, aller au galop, galoper.

Վարգիչ a. qui court ; violent, impétueux.

Վարդ, ից s. rose ; մամռավոր —, rose mousseuse ; եղանակ վարդից, la saison des roses ; գոյն վարդի, un teint de rose ; *վարդի վերայ պառկիլ, être couché sur des roses, être sur des roses ; չիք վարդ անփուշ, il n'est point de roses sans épines ; պսակ իվարդից ou *վարդէ պսակ, couronne ou guirlande de roses ; վարդք մանկութեան՝ լանջաց՝ այտից՝ շրթանց նորա, les roses de la jeunesse ou du jeune âge, de son sein, de ses joues, de ses lèvres ; քաղել —, cueillir des roses ; կոկոն ou բոլորք վարդի, bouton de rose ; կարմրագեղ՝ ծիրանագեղ ou ծիրաներփեան՝ գեղեցիկ՝ Ծարշամ՝ փշալից՝ քաղցրաբոյր՝ գեղափրթիթ վարդ, rose vermeille, purpurine, belle, fanée ou flé-

trie, épineuse, parfumée ou odorante, épanouie.

Վարդաբեր a. qui porte des roses; —ք, roseraie.

Վարդագեղ a. beau comme une rose; — շրթունք, des lèvres de rose.

Վարդագոյն a. qui est couleur de rose, rose, rosé.

Վարդաթուի V. Վարդենի.

Վարդախտ, Վարդածոց s. rougeole.

Վարդակարմիր a. rosé, incarnat.

Վարդահոտ a. qui sent la rose, à odeur de rose.

Վարդամատն a. aux doigts de rose; — բանայ Արշալոյս զդրունս արեւելից, l'Aurore de ses doigts de rose ouvre les portes de l'orient.

Վարդայատակ a. dont le fond est couvert de roses.

Վարդանման a. semblable à la rose.

Վարդապետ, ապ s. docteur, maître, précepteur, magister; archimandrite; — օրինաց, docteur de la loi; — աստուածաբանութեան, docteur en théologie.

Վարդապետաբար adv. en maître, magistralement.

Վարդապետական a. doctoral, préceptoral, magistral; didactique; dogmatique.

Վարդապետանոց, ապ sm. école.

Վարդապետարան, ապ sm. école; catéchisme.

Վարդապետեմ, եցի va. enseigner, instruire, apprendre; —իմ vn. être instruit, enseigné, avoir appris.

Վարդապետոց, ապ s. école.

Վարդապետութիւն s. doctrine, dogme; enseignement, instruction; doctorat; théorie; աստիճան —ի, doctorat; ողջամիտ —, saine doctrine.

Վարդապետուհի sf. maîtresse, institutrice.

Վարդապետօրէն V. Վարդապետաբար.

Վարդապսակ a. couronné de roses.

Վարդաջուր, ջրոյ s. eau de rose.

Վարդասարդ, ի s. laurier-rose.

Վարդասփիւռ a. semé de roses.

Վարդավառ, ի s. la Transfiguration.

Վարդարան, ի s. rosaire, chapelet.

Վարդափայտ sm. bois de rose.

Վարդափթիթ adj. épanoui comme une rose.

Վարդենի, նւոյ, նեաց sm. rosier; —ք, roseraie.

Վարդիձէթ, Վարդիւղ sm. essence de roses.

Վարելի a. labourable.

Վարեմ, եցի va. labourer, cultiver; ensemencer; mener, conduire; amener, apporter; emmener, emporter; chasser, repousser, pousser, entraîner; diriger, gouverner, gérer, ré-

gir; enfoncer, ficher, cogner; se servir, faire usage de, user de, employer, appliquer, manier; գերի՝ իգերութիւն —, emmener en esclavage, captiver, faire prisonnier; — զկեանս՝ կենցաղ, mener la vie, vivre; Ի —, ramer; դատ — V. Դատ; — ամենազօր իշխանութիւն, exercer une puissance absolue; յառաջ —, porter en avant, pousser; V. Վարիմ.

Վարժ, ից a. exercé, versé dans, instruit, accoutumé, rompu, fait ou brisé à; s. exercice, instruction, étude; — լինել, avoir la pratique de; կատարեցի զվարժս իմաստասիրականին, j'ai fait le cours de philosophie; վարժք չափականք, étude des mathématiques.

Վարժական adj. propre à exercer, à instruire.

Վարժանոց, ից sm. école, pension, institution.

Վարժանք, նաց V. Վարժ s.

Վարժապետ, ից s. professeur, maître; maître d'école; précepteur, instituteur.

Վարժապետաբար adv. en professeur, ex professo.

Վարժապետական a. professoral.

Վարժապետակից s. adjoint de professeur.

Վարժապետեմ, եցի va. professer, enseigner.

Վարժապետարան, ի s. école normale.

Վարժապետութիւն s. professorat.

Վարժապետուհի sf. maîtresse, institutrice.

Վարժասէր V. Ուսումնասէր.

Վարժարան, ից s. collége.

Վարժաւոր V. Վարժ a.

Վարժեար s. les écoles, les institutions; les professeurs.

Վարժելիք, լաց s. caveçon, mors.

Վարժեմ, եցի va. exercer, dresser, former, instruire, accoutumer, habituer, cultiver; — զանձն V. Վարժիմ.

Վարժիմ, ժեցայ vn. s'exercer, s'accoutumer, s'habituer à; se former, se faire; — աշխատութեան, se rompre au travail; իգիրս վարժեալ, élevé dans les lettres.

Վարժոց V. Վարժանոց.

Վարժութիւն, Վարժումն s. exercice, pratique, habitude; instruction, étude.

Վարիմ, րեցայ vn. se conduire, se comporter, traiter; se servir, faire usage de, user de, employer.

Վարիչ s. conducteur; recteur, directeur; gouverneur; qui emmène en esclavage, qui chasse; aiguillon, bâton.

Վարկ, ից, աց s. conjecture, opinion, avis; considération, estime, marque d'estime, cas, suffrage; compte; décision, jugement, sentence.

Վարկած, ից s. conjecture, opinion, hypothèse.

Վարկանիմ, րկայ vn. conjecturer, présumer, juger, penser, estimer, croire, regarder comme; արժանի —, trouver digne.

Վարկեմ, եցի va. serrer tout alentour, envelopper.

Վարկպարագի adv. accessoirement, en passant, provisoirement; négligemment, sans attention, par manière d'acquit; a. accessoire, secondaire, supplémentaire, simple, léger.

Վարձ, ուց s. salaire, paye, gages, solde; émoluments, appointements; rétribution, récompense; loyer; location; — բժշկի, les honoraires d'un médecin; — նաւու, fret, nolis; ֆատուցանել զվարձս տան, payer le loyer; իվարձու առնուլ՝ ունել, prendre à gages, à loyer, à louage, louer; իվարձու տալ, donner à loyer, à louage, louer; վարձս արկանել, faire une convention, convenir de.

Վարձախնդիր a. qui demande des gages, une récompense.

Վարձակ, ացս. chanteuse, cantatrice; danseuse; fille de joie, fille publique.

Վարձակալ, ացս. fermier.

Վարձաֆատոյց s. rémunérateur; adj. rémunératoire; — լինել V. Վարձատրեմ.

Վարձաֆատուիւն sm. V. Վարձատրուիւն.

Վարձանակ, ացս. récompense, prix.

Վարձանք, նացs. dot; salaire, rétribution, honoraires, prix.

Վարձառու, ացa. qui a reçu des gages, une récompense.

Վարձատրեմ, եցի va. récompenser, rémunérer.

Վարձատրուիւն s. récompense, rétribution, rémunération.

Վարձաւոր, ացa. s. salarié, mercenaire, pris à gages, à loyer; locataire; journalier.

Վարձեմ, եցի va. Վարձիմ, ձեցայ vn. louer, salarier, prendre à loyer, à louage, arrêter, soudoyer; prêter de l'argent à intérêt, faire valoir; gagner, acquérir; — զնաւ, affréter, fréter, noliser; — զօրս, engager, enrôler des mercenaires.

Վարձկան, ացa. s. salarié, mercenaire; journalier, ouvrier; locataire; fermier; maîtresse, courtisane; իրրեւ զ—, comme un mercenaire.

Վարձկանագրիչ, գրչի sm. écrivain salarié, mercenaire.

Վարձկանեմ, եցի. Վարձկանեցուցանեմ, ուցի va. louer, prendre à loyer, à gages.

Վարձկանուիւն s. l'action d'être mercenaire, l'état d'un mercenaire; troupes mercenaires, soldat mercenaire.

Վարձող s. loueur.

Վարձումն sm. location, louage; bail.

Վարձուոր V. Վարձաւոր.

Վարմ, իցs. filet, rets, lacet.

Վարմարկեմ V. Ուռկանեմ.

Վարնգենի ou Վարնկենի, նոյ, նեաց sm. concombre (la plante).

Վարշամակ, ագ sm. mouchoir; essuie-main, serviette; suaire, linge, amict.

Վարշամակապատ, ագ adj. enveloppé d'un suaire, d'un linge.

Վարոց, ագ s. bâton, verge, baguette; membre viril.

Վարոցաւոր, ագ a. s. qui porte un bâton, huissier, licteur, sergent.

Վարուժան, Վարուժանակ, Վարուժնակ, ագ sm. le mâle des oiseaux.

Վարուն a. frayé, foulé souvent, fréquenté, battu; — ճանապարհ, chemin battu, voie aplanie.

Վարունգ, ընգոյ. Վարունկ, ընկոյ s. concombre (le fruit); մանր —, cornichon.

Վարչական adj. gouvernemental.

Վարչաւոր a. s. qui a un bâton, berger.

Վարչութիւն s. gouvernement, direction.

* Վարպետ V. Ճարտար; maître; —ի երթալ, aller à l'école.

* Վարպետորդի a. adroit, fin, malin.

* Վարպետութիւն V. Ճարտարութիւն; — բանեցնել, —ը շարժիլ, s'y prendre bien; —ը չշարժիլ, s'y prendre mal.

Վարս V. Վարսք.

Վարսագեղ adj. qui a une jolie chevelure ou feuillage.

Վարսադիտակ V. Վարսաւոր.

Վարսակ, ագ s. avoine.

Վարսակալ, ագ s. bandeau, fronteau, diadème.

Վարսական a. de chevelure, qui concerne les cheveux.

Վարսամ, ի s. comète.

Վարսավիրայ, Վարսաւիրայ, ից s. perruquier, coiffeur, barbier.

Վարսաւոր, ագ a. chevelu; feuillu, touffu.

Վարսաւորիմ, ըեցայ vn. avoir beaucoup de feuilles, être garni de feuillage.

Վարսեմ, եցի va. ficher, enfoncer, cogner, planter.

Վարսք, սից s. chevelure, cheveux; fig. chevelure, feuilles, feuillage; astr. chevelure; — Բերենիկեայ, chevelure de Bérénice; գեղեցիկ հիւսակք վարսից, de beaux cheveux noués; — գեղածփեալ, cheveux flottants.

Վարտիք, տեաց s. caleçon, culotte.

Վարք, րուց s. vie, conduite; usage, emploi; անարատ՝ անբիծ —, mœurs pures; ընտիր՝ բարեկիր —, bonnes mœurs; անարատութիւն վարուց, sainteté des mœurs.

Վարքայ, ից s. barque.

Վաւաշ a. déréglé, débauché, dissolu, libertin, lubrique.

Վաւաշանամ, ացայ. Վաւաշեմ, եցի vn. mener une vie

déréglée, vivre en vrai débauché, se livrer à la débauche.

Վաւաշոտ V. **Վաւաշ**.

Վաւաշոտաբար adv. d'une manière déréglée.

Վաւաշոտութիւն s. vie déréglée, libertinage, débauche.

Վաւեր V. **Վաւերական** a.

Վաւերաբար adv. authentiquement, validement.

Վաւերական a. authentique, valide, valable; sm. bague, sceau, cachet; — արքունի, anneau royal.

Վաւերականութիւն s. authenticité, validité; légalisation, ratification; autorisation.

Վաւերացուցանեմ, ուցի va. authentiquer, rendre authentique; légaliser, ratifier; autoriser.

Վաւերութիւն V. **Վաւերականութիւն**.

Վեհ, ից a. suprême, sublime, imposant, plein de majesté, haut, élevé, supérieur, grand, noble, généreux; divin, surnaturel, céleste; sm. l'Être suprême; — ճակատագիր, haute destinée; — կերպարան, figure imposante.

Վեհագոյն a. suprême.

Վեհագունութիւն s. supériorité.

Վեհազն, զին, զանց a. noble, grand; — տէր, monseigneur.

Վեհանձն, ձին a. magnanime, généreux.

Վեհանձնութիւն s. magnanimité, générosité.

Վեհապետ, աց s. souverain.

Վեհապետութիւն s. souveraineté.

Վեհավայր a. auguste, magnifique.

Վեհափառ a. majestueux, auguste.

Վեհափառութիւն sm. majesté; — Ձեր, Votre —.

Վեհեր V. **Վեհերոտ**.

Վեհերեմ, եցի. **Վեհերիմ, րեցայ** vn. avoir peur, être lâche, s'effrayer, être retenu par la crainte, reculer devant le danger; être paresseux.

Վեհերոտ, աց a. peureux, timide, lâche, couard, pusillanime, poltron; paresseux.

Վեհերոտիմ V. **Վեհերեմ**.

Վեհերութիւն, Վեհերումն s. peur, timidité, lâcheté, couardise, poltronnerie; paresse.

Վեղար, աց s. capuce, capuchon, chaperon.

Վեշտասան, ից a. seize.

Վեշտասանաճամբայ adj. inseize.

Վեշտասանամեայ adj. de seize ans.

Վեշտասաներորդ, աց adj. seizième.

Վեշտասանօրեայ adj. de seize jours.

Վեր, իվեր adv. au-dessus, par-dessus, sur; en haut; իվեր անդր, ci-dessus, là-haut; որպէս իվեր անդր ասացաք, comme nous venons de dire, comme il a été dit; իվեր հանել, découvrir, révéler, dévoiler, démasquer, dénoncer, déceler; վեր իվայր, իվեր եւ

իվայր, sens dessus dessous; sans cesse, souvent; վեր իվայր կործանել, renverser sens dessus dessous, bouleverser; վեր իվայր շրջել, retourner sens dessus dessous, renverser; իվեր եւ իխոնարհ, sans cesse, souvent; իվեր քան զամենայն, par-dessus tout; իվեր քան զկար իւրեանց, au-delà de leurs forces; իվեր է այս քան զկար զօրութեան իմոյ, cela dépasse mes forces; իվեր քան զպայման մերասեր բնութեան, au-dessus de l'humanité; լնուլ մինչեւ իվեր, remplir jusqu'au bord; իվեր մատչել, monter plus haut, remonter; իվեր ունել, porter, supporter; V. Յեղյեղեմ.

Վերաբանութիւն sm. analogie.

Վերաբերական a. relatif.

Վերաբերապէս adv. relativement.

Վերաբերեմ, եցի, ել va. élever, relever, hausser, rehausser, porter; présenter, offrir; rapporter, attribuer, référer; proférer, dire, prononcer; manifester, déclarer; méd. avoir des renvois; —իմ vn. être porté en haut, s'élever; se rapporter à, se référer, concerner, appartenir, regarder.

Վերաբերութիւն s. élévation; présentation; offrande; relation, rapport; méd. renvoi, rapport; — ունել, avoir des rapports, des relations.

Վերագալուստ s. retour.

Վերագիր V. Վերնագիր.

Վերագնաց a. qui va, qui s'élève en haut.

Վերագոյն a. plus haut, plus élevé, supérieur; adv. ci-dessus, plus haut, là-haut.

Վերագոչեմ V. Գոչեմ.

Վերագրեմ, եցի va. écrire dessus, inscrire; attribuer, rapporter; écrire en haut, auparavant.

Վերագրութիւն sm. épigraphe.

Վերադառնամ, դարձայ vn. retourner, s'en retourner.

Վերադարձ, իցս. retour.

Վերադէտ, Վերադիտող sm. surveillant, inspecteur; évêque.

Վերադիր, դրի, աւ a. imposé, additionnel, ajouté; sm. imposition, addition; épithète, adjectif; — տարւոյ, épacte.

Վերադրական V. Վերադիր a.; — անուն, surnom.

Վերադրեմ, եցի va. mettre ou placer sur, imposer, ajouter.

Վերաճեւեմ, եցի vn. voler en haut, s'envoler; — յերկինս, se transporter au ciel.

Վերածական a. réductif; anagogique.

Վերածեմ, ածի va. porter en haut, élever, hausser; réduire; — զոք իզառաւածանացն, ramener qn. de ses égarements.

Վերածնանիմ, ծնայ vn. renaître.

Վերածնեալ a. renaissant.

Վերածնեմ, եցի va. faire renaître, régénérer, reproduire; —իմ vn. renaître.

Վերածնութիւն sm. renaissance, régénération.

Վերածութիւն s. réduction; anagogie.

Վերականգնեմ, եցի vn. relever, restaurer.

Վերականգնումն s. restauration.

Վերակացու, աց s. intendant, inspecteur, surveillant, directeur; préfet, gouverneur.

Վերակացութիւն s. inspection, intendance, surveillance, direction; préfecture, gouvernement.

Վերակենդացեմ, եցի va. faire revivre, ressusciter, renouveler; —իմ vn. revivre, survivre.

Վերակնեմ, եցի vn. lever les yeux, regarder en haut.

Վերակոչեմ, եցի va. appeler en haut, rappeler, invoquer; surnommer, appeler, nommer.

Վերահայեցող s. astronome.

Վերահայցեմ, եցի va. demander d'en haut, implorer, invoquer.

Վերահաս a. pressant, imminent.

Վերահասութիւն s. imminence.

Վերահասու լինիմ vn. comprendre, saisir.

Վերաձայնեմ, եցի va. prononcer à haute voix, proclamer; appeler, nommer.

Վերամարտիկ s. défenseur; —լինել հայրենեաց, combattre pour la patrie, la défendre.

Վերամբառնամ, բարձի va. lever, élever en l'air, élever au-dessus, hausser.

Վերամբառնամ, բարձայ vn. être élevé au-dessus, dominer sur, dépasser, surpasser.

Վերամբարձ adj. levé au-dessus, soulevé, élevé, ascendant; adv. en portant dans les bras, en soulevant de terre.

Վերամբարձաւան adj. qui porte, qui conduit en haut.

Վերայ. ի— prép. sur, dessus; par-dessus, au-dessus; pour, dans l'intérêt de, à cause de; յայնր վերայ, là-dessus; ի— կալ՝ հասանել, comprendre, saisir, concevoir; կործանումն նմա ի— կայր, il était sur le point de se ruiner.

Վերանամ, ացայ vn. s'élever, monter.

Վերանորոգեմ, եցի va. renouveler.

Վերանորոգութիւն s. renouvellement.

Վերանստիմ, տայ vn. s'asseoir dessus, être assis sur.

Վերաշինութիւն s. réédification.

Վերաչուեմ, եցի vn. voyager, monter en haut.

Վերապատուելի adj. révérend; — հայր, — père.

Վերապատուեմ, եցի va. révérer, honorer.

Վերապատուութիւն s. révérence.

Վերառաքիմ, եցի va. envoyer en haut.

Վերառնում, առի va. prendre, élever en haut; prendre chez soi, avec soi, accueillir, recevoir; s'exalter, tressaillir de joie; յաստուածոութիւն — զոք, ranger qn. parmi les divinités; յաստուածութիւն վերառնեալ լինել, avoir les honneurs des dieux.

Վերասլանամ, ացայ vn. voler en haut, s'envoler.

Վերատեսուչ, սչի s. directeur.

Վերատեսչութիւն s. direction.

Վերարկեմ, եցի va. voiler, couvrir, pallier, cacher.

Վերարկու, ացս. manteau; couverture.

Վերացեալ a. élevé, haut; abstrait.

Վերացումն sm. élévation, exaltation; abstraction; — խաչի, exaltation de la sainte Croix.

Վերացուցանեմ, ուցի va. élever en haut, en l'air, élever, hausser; — մտօք, abstraire.

Վերափոխեմ, եցի va. transporter en haut, transformer.

Վերափոխումն s. assomption.

Վերբերական a. relatif.

Վերբերեմ V. Վերաբերեմ.

Վերբերիմ vn. revenir sur, monter; — իջուրց, sortir du sein des eaux.

Վերելակ, ացս. Վերելեակ a. s. qui monte sur, ascendant, ascensionnel; celui qui monte un cheval, cavalier, écuyer.

Վերելակեմ, եցի vn. monter dessus.

Վերելք, լից s. montée, ascension; astr. ascendance, ascendant; escalier.

Վերընդունիմ, ընկալայ vn. recevoir, accepter.

Վերընծայեմ, եցի va. présenter, offrir.

Վերընկալ adj. celui qui reçoit.

Վերին, րնոց a. celui qui est au-dessus, qui est en haut, supérieur; céleste; վերինք, ceux d'en haut; V. Երեսք.

Վերիվերոյ a. superficiel, affecté, feint; adv. superficiellement, d'un air distrait; en apparence; երկրպագին նմա —, ils ont fait semblant de l'adorer; — ունելով գիտութիւն, sans une connaissance approfondie; — ինչ տեղեկութիւն, des notices générales.

Վերլուծաբար adv. analytiquement.

Վերլուծական adj. analytique.

Վերլուծանեմ, լուծի va. analyser.

Վերլուծութիւն s. analyse.

Վերծանեմ, ծանեայ va. lire, étudier.

Վերծանող s. lecteur.

Վերծանութիւն s. lecture.

Վերմակ, ացս. couverture de lit.

Վերնագաւառ, ացս. haute région; région éthérée; իվեր-

նագաւառս Ասորւոց, dans la haute Syrie.

Վերնագիր, գրոց, գրաց s. épigraphe, inscription, titre.

Վերնագոյն a. qui est plus haut, supérieur.

Վերնադուռն, դրանց sm. écluse, vanne.

Վերնազարդ a. orné, fardé.

Վերնազգեստ s. pardessus.

Վերնախարիսխ, բսխաց s. architrave.

Վերնախնամտեսչութիւն s. providence divine.

Վերնական V. Վերին.

Վերնակողմն, մանց s. côté ou partie supérieure.

Վերնայարկ, աց sm. étage supérieur; mansarde; fig. le palais de la bouche.

Վերնային V. Վերին.

* Վերնամ V. Վերանամ.

Վերնապարգեւ V. Երկնաձիր.

Վերնատուն, տանց s. l'étage supérieur; cénacle; belvéder, galerie, tribune; fig. le palais de la bouche.

Վերնատուող s. qui donne d'en haut, du ciel, le donateur suprême.

Վերնափեղկ, ից s. le volet supérieur; la couverture de dessus.

Վերնոտ, աց a. aérien; cataleptique.

Վերնոտութիւն sm. catalepsie.

Վերոյ. ի— prép. adv. au-dessus, par-dessus; sur, dessus; ի— կողմանէ, par-dessus, d'en haut, par le haut; ի— բան, par-dessus, au-dessus.

Վերոյ գրեալ a. écrit ci-dessus.

Վերոյտնեմ, եցի vn. monter.

Վերուստ a. haut, supérieur; ի— adv. d'en haut, par en haut, du haut de, de là haut; dès le principe; — իվայր, de haut en bas; անդուստ ի—, dès le principe, dès l'ancien temps.

Վերջ, ից, ոց s. fin, terme; conclusion; bout, extrémité; bord; ի—, à la fin; ի— կոյս, vers la fin; իվերջէ, իվերջոյ, enfin, après tout; V. Վերջք.

Վերջաբան, Վերջաբանութիւն s. épilogue, conclusion, péroraison.

Վերջալոյս sm. crépuscule du soir.

Վերջածին adj. né après, posthume.

Վերջակացութիւն s. action de rester en arrière.

Վերջամնաց, ից a. ce qui est resté en arrière, arriéré.

Վերջայր. իվերջայս, à son déclin, sur son déclin, au déclin de ses ans, de ses jours, les derniers jours de sa vie, ses dernières années.

Վերջանալ իմիմ V. Վերջոտնիմ.

Վերջանամ, ացայ vn. rester en arrière, s'arriérer; se défaire de, se désister, renoncer; manquer, faire défaut, être privé.

Վերջապահ, աց s. arrière-garde.

Վերջապէս adv. enfin.

Վերջաստօտ s. renne.

Վերջատանջ a. anapeste.

Վերջատիպ adj. imprimé après, posthume.

Վերջացուցանեմ, ուցի va. retenir, arrêter, faire cesser; priver.

Վերջաւոր a. bordé, galonné, frangé, garni de franges, d'une bordure; s. frange, galon, bordure, lisière.

Վերջընթեր a. avant-dernier; pénultième.

Վերջին, ջնոց a. dernier; postérieur, ultérieur; extrême.

Վերջոյանիմ, նեցայ vn. reculer, replier, battre en retraite.

Վերջք V. Վերջաւոր s.

Վերսաստուածիւն sm. emphase.

Վերստեայ a. susdit, susnommé.

Վերստին adv. de nouveau, derechef, une autre fois.

Վերտ a. de mailles, fait de mailles; s. cotte de mailles, réseau; զրահք վերտք, cuirasse à écailles, haubert; շապիկս վերտս զգենուլ, porter une chemise de mailles.

Վերտառող s. épigrammatiste.

Վերտառութիւն s. réforme, régénération; épigramme.

Վերտեմ, եցի vn. danser, sautiller; croire, espérer.

*Վերցնեմ, ուցի va. élever, lever, porter; ôter, enlever; գինի —, porter bien son vin; այս գինին ջուր կվերցնէ, ce vin porte bien l'eau; այս ջուր չվերցներ, il n'y a pas d'excuse à faire; մէկուն կեանքը —, ôter la vie à qn.

Վեց, ից a. six.

Վեցամեայ a. de six ans; âgé de six ans.

Վեցամսեայ a. de six mois; âgé de six mois; — ou — ամսանակ, six mois, semestre.

Վեցանիստ a. s. hexaèdre.

Վեցանկիւն, կեան. Վեցանկիւնի a. hexagone.

Վեցաչափ a. hexamètre.

Վեցաչի a. qui a six yeux.

Վեցաքեան adj. de six empans.

Վեցդանգեան adj. de six deniers.

Վեցդարեան adj. de six siècles.

Վեցեակ, Վեցերեակ V. Վեց.

Վեցերորդ, աց a. sixième; le sixième.

Վեցեքեան, Վեցեքին, եցունց s. tous les six.

Վեցթեւեան adj. qui a six ailes.

Վեցիջեանք s. les Hexaples d'Origène.

Վեցիցս adv. six fois.

Վեցկին a. sextuple.

Վեցհազար, ի a. six mille.

Վեցհազարեան adj. de six mille.

Վեցհարիւր, ոց a. six cents.

Վեցհարիւրորդ, աց a. six-centième.

Վեցձեռնի adj. qui a six mains.

Վեցմատեան, Վեցմատնի a. qui a six doigts.

Վեցոստեան adj. qui a six branches (candélabre).

Վեցոտանի, Վեցոտնեայ a. qui a six pieds; hexamètre.

Վեցօրեայ, ըէից a. de six jours.

Վեցօրինակը V. Վեցիջեանը.

Վզան a. fier, effréné, indompté.

Վզանիմ, նեցայ vn. devenir fier.

Վզանոց, աց s. cravate, col; collier.

Վզանութիւն s. fierté.

Վզանուտ V. Վզան.

Վզեան V. Վնաս.

* Վզնոց V. Վզանոց.

Վզուրկ, Վզուրկ a. grand.

Վէգ s. contestation, dispute, débat; osselet (pour jouer); ի— գալ ընդ ումեք, avoir une contestation avec qn., disputer, débattre.

Վէճ, վիճից s. discussion, dispute, contestation, débat, différend; — ֆանել, soulever une contestation, une discussion; * — ընել V. Վիճեմ.

Վէմ, վիմաց sm. pierre; roche, rocher, roc; — անկեան, pierre angulaire.

Վէպ, վիպաց sm. histoire, conte, récit.

Վէս, վիսաց a. fier, présomptueux, arrogant, hautain, vain; dur, inhumain, cruel, brutal; acariâtre, bourru, morose.

Վէսական V. Վէս.

Վէտ s. égratignure, incision; fig. flot, vague, onde; վէտ վէտ, ondé, ondoyant, ondulé, onduleux; վէտ վէտ ou վէտ իվէտ խաղալ, ondoyer, se trémousser.

Վէր, վիրաց s. plaie, blessure; ulcère; վէրս առնել ou իվերայ դնել, blesser, couvrir de blessures; վէրս առնուլ, recevoir une blessure; պատել՝ դարմանել զվէրս, panser une plaie; — սրտի, plaie de cœur; ֆաստոյը ou խոր՝ Ներեւ —, plaie profonde, légère.

Վնաս s. dommage, préjudice, atteinte, dégât.

Վնասեմ, եցի va. endommager, faire du dégât, détruire, détériorer; —իմ vn. être endommagé, détruit, se détériorer.

Վնասութիւն, Վնասումն s. dégât, détérioration.

Վնիկ s. petite gazelle.

Վիգ s. force, aide.

Վիգն s. bot. vesce.

Վիզ, վզի s. cou, col.

Վիթ, վթի s. gazelle.

Վիթխարի, ըեաց a. colossal, gigantesque, d'une stature colossale; — արձան, colosse; — այր, géant.

Վիժած s. avorton; a. avorté, avortif.

Վիժակ, աց s. rideau, voile, tapisserie, tenture, tapis; V. Վիժանը.

Վիժանուտ a. fluide, coulant.

Վիժանը, նաց s. flux, écou-

lement, cours; avortement, fausse couche.

Վիժեմ, եցի va. avorter, faire une fausse couche; faire couler; vn. couler, s'écouler, fluer, jaillir, se répandre.

Վիժեցուցանեմ, ուցի va. faire couler.

Վիժում vn. couler; va. faire couler.

Վիժումն V. Վիժանք.

*Վիլակ V. Կարժառ.

Վիհ, վհաց, վհից s. abîme, gouffre; chaos; — Թշուառութեան, abîme de malheurs; համապարփակ —, le chaos; անդնդախոր —ք ծովու, les profonds abîmes de la mer.

Վիճաբան, եց a. s. disputeur, contentieux; controversiste.

Վիճաբանական a. litigieux, polémique.

Վիճաբանեմ, Վիճաբանիմ V. Վիճիմ.

Վիճաբանութիւն s. discussion, dispute, contestation, débat, controverse.

Վիճակ, ագ s. sort, état, position, situation; sort, destinée; sort, suffrage, bulletin, voix; lot, portion, partage; loterie; héritage, possession; fief, terre, département, district, commune, territoire; diocèse; condition, fortune, rang, emploi, profession; clergé; —ս արկանել ou *— ձգել, voter, aller aux voix, tirer au sort; — արկանել իվերայ իրիք, jeter qch. au sort; ետուն —ս նոցա, ils tirèrent leurs noms au sort; ել —ն Խորենայ, le sort tomba sur Corène; վիճակաւ տալ, donner par la voie du sort; *—ի դնել, mettre à la loterie, en loterie; *—է վաստկիլ՝ շահիլ, gagner à la loterie; *—ն հանել, tirer la loterie.

Վիճակագրական a. statistique.

Վիճակագրութիւն s. statistique.

Վիճակախաղ sm. loterie; V. Վիճակ.

Վիճակակալ, ագ a. s. feudataire, fermier; successeur.

Վիճակակից a. s. qui a le même sort, copartageant, associé.

Վիճակահանութիւն s. loterie; scrutin, ballottage.

Վիճակային a. de diocèse; diocésain.

Վիճակարկու, ագ s. votant.

Վիճակարկութիւն s. ballottage, votation, scrutin.

Վիճակաւոր, ագ s. clerc, ecclésiastique; a. — եպիսկոպոս, évêque diocésain.

Վիճակաւորիմ, րեցայ vn. être désigné par la voie du sort, recevoir en partage, hériter.

Վիճակաւորութիւն s. partage, héritage; état ecclésiastique.

Վիճակեմ, եցի. Վիճակեցուցանեմ, ուցի va. désigner par le sort, adjuger par la voie du sort, désigner, instituer;

laisser pour héritier, faire héritier; faire entrer dans le clergé.

Վիճակիմ, կեցայ vn. être choisi, désigné par le sort, être échu, échoir, tomber en partage, arriver, obtenir par le sort, avoir le sort de; hériter; դիւրազգաց բնութեան է վիճակեալ, il a la sensibilité en partage.

Վիճասէր a. qui aime à disputer, disputeur.

Վիճեմ, եցի. **Վիճիմ**, ճեցայ vn. disputer de, contester, chamailler, discuter, débattre, démêler.

Վիճուն V. **Վէճ**.

Վիմագիր, գրաց s. lithographe; lithographie; a. lithographique.

Վիմագրական a. lithographique.

Վիմագրարան s. lithographie (atelier).

Վիմագրեմ, եցի va. lithographier.

Վիմագրութիւն s. lithographie.

Վիմածին a. qui produit des pierres; produit par la pierre.

Վիմակառոյց, Վիմակերտ adj. construit en pierres, en pierre.

Վիմահատ, աց a. taillé dans la pierre.

Վիմանամ, ացայ vn. devenir comme une pierre, se changer en pierre.

Վիմաշէն a. bâti en pierre.

Վիմասոյզ a. qui entre, qui se cache sous la pierre.

Վիմատաշ a. en pierre de taille, en pierre polie.

Վիմատառեմ, եցի va. changer en pierre, pétrifier.

Վիմատիպ, etc. V. **Վիմագիր**, etc.

Վիմարգել a. empêché par des pierres, entouré de pierres.

Վիմարդ, Վիմարդեայ, Վիմարդեան a. de pierre, qui ressemble à la pierre.

Վիմացուցանեմ, ուցի va. rendre comme une pierre, changer en pierre, endurcir.

Վիմափոր adj. creusé dans la pierre.

Վիմեղէն a. de pierre.

Վիմուտ a. plein de pierres; —ք, endroit rempli de pierres.

Վին, վնաց s. luth.

Վիշապ, աց s. dragon; vive; trombe.

Վիշապագլուխ a. à tête de dragon.

Վիշապազօր, աց s. dragon (soldat).

Վիշապակ, աց s. petit dragon; V. **Փռեան**.

Վիշապակերպ a. semblable à un dragon.

Վիշապաձայն adj. qui a la voix d'un dragon.

Վիշապամուխ a. trempé de sang de dragon.

Վիշապանամ, ացայ vn. devenir comme un dragon, se changer en dragon.

Վիշապանուկն, ձկան s. cachalot.

Վիշապաշունչ adj. qui a le souffle d'un dragon.

Վիշապաքաղ a. qui tue les dragons.

Վիշապիկ s. petit dragon.

Վիշապօրէն adv. comme un dragon.

Վիշտ, վշտի, վշտաց s. affliction, peine, souffrance, tribulation, désagrément, douleur; վիշտս հասուցանել, affliger, faire souffrir, peiner; ի վիշտս մտանել, s'affliger, être affligé; —է ինձ, j'ai peine à, je suis peiné, c'est avec douleur que je; — դառնութեան, douleur amère, désolation; դժընդակ —ք, maux extrêmes.

Վիպագիր, գրաց s. historiographe, historien.

Վիպագործ, աց sm. poëte, romancier.

Վիպագրեմ, եցի s. écrire l'histoire.

Վիպապատում adj. qui raconte une histoire.

Վիպասան, աց s. historien; romancier.

Վիպասանական adj. historique; romantique, romanesque.

Վիպասանեմ, եցի va. raconter, narrer; faire un roman.

Վիպասանութիւն s. histoire; roman.

Վիպեմ, եցի va. raconter, conter, narrer.

Վիսանամ, ացայ vn. être fier, s'enorgueillir; être dur, cruel, acariâtre.

Վիսացուցանեմ, ուցի va. rendre fier, hautain, acariâtre, dur, cruel.

Վիսութիւն s. fierté; cruauté.

Վիրաբերան, աց s. l'ouverture d'une plaie.

Վիրաբոյժ, բուժի s. chirurgien.

Վիրաբուժական a. chirurgique, chirurgical.

Վիրաբուժութիւն sm. chirurgie.

Վիրագ, աց a. farouche, féroce, brutal; s. bête féroce.

Վիրագութիւն s. férocité, brutalité.

Վիրալից a. couvert ou criblé de blessures, ulcéreux; — առնել, couvrir de blessures.

Վիրաց V. Վիրաւոր.

Վիրահատ, աց s. chirurgien.

Վիրամ, ացի va. raser.

Վիրաչափ sm. éprouvette, sonde.

Վիրապ, աց s. oubliette; խոր —, basse-fosse, gouffre.

Վիրաւոր, աց a. blessé.

Վիրաւորեմ, եցի va. blesser, ulcérer; —իմ vn. se blesser, être blessé.

Վիրաւորիչ sm. celui qui blesse.

Վիրաւորութիւն s. blessure, lésion.

Վիրգ s. gros bâton; pierre à jeter.

* Վխտամ vn. grouiller, fourmiller, abonder.

Վկայ,ից s. témoin; martyr; սուտ —, faux témoin; — առնուլ, prendre à témoin; —

կոչել, invoquer ou citer comme témoin ; — լինել, être témoin, faire foi.

Վկայաբանութիւն s. martyrologe.

Վկայագիր, գրոյ s. certificat ; bulletin ; diplôme ; — ծննդեան, acte de naissance.

Վկայական adj. de témoin, testimonial ; de martyr ; s. certificat, diplôme.

Վկայակից s. qui témoigne avec un autre ; qui est martyrisé avec un autre ; — լինել, attester ensemble.

Վկայանոց V. Վկայարան.

Վկայասէր a. qui aime les martyrs.

Վկայարան, աց s. chapelle ou tombeau d'un martyr.

Վկայեմ, եցի va. témoigner, rendre témoignage, attester, certifier, déclarer, reconnaître, avouer ; être martyrisé, mourir martyr, subir le martyre ; սուտ —, attester faussement, rendre un faux témoignage ; վկայեն միտք իմ, je suis convaincu.

Վկայութիւն s. témoignage, déposition ; attestation, suffrage, autorité ; certificat ; allégation, citation, martyre ; — տալ՝ դնել, rendre témoignage, déclarer ; protester ; — իմէջ բերել՝ մատուցանել, alléguer, citer ; ըստ —ե ամենայն աշխարհի, de l'aveu de tout le monde ; — յաւիտենից, témoignage éternel.

Վկայուհի sf. une martyre.

Վկայօրէն adv. comme un martyr.

Վհանդեմ, եցի va. repousser, rejeter, refouler, disperser, défaire, mettre en déroute, culbuter, écraser l'ennemi.

Վհատ a. découragé, abattu.

Վհատեմ, եցի va. décourager, abattre qn., abattre son courage.

Վհատեմ, եցի. Վհատիմ, տեցայ vn. se décourager, perdre courage, se laisser abattre, être découragé, abattu, se désoler, s'abandonner.

Վհատեցուցիչ a. décourageant.

Վհատեցուցանեմ V. Վհատեմ va.

Վհատութիւն s. découragement, abattement, désolation.

Վհկահարցու, ի s. sorcier, devin.

Վհկութիւն sm. sorcellerie, divination.

Վհուկ, հկաց s. sorcier, devin ; կին —, sorcière, devineresse.

Վճար s. payement, rétribution, compensation ; fin, achèvement ; acquit ; ի—, pour acquit ; V. Վճարք.

Վճարանք V. Վճարումն.

Վճարելի a. payable.

Վճարեմ, եցի va. achever, accomplir, terminer, exécuter, effectuer, faire ; mourir, décéder ; payer, acquitter, solder, rendre, satisfaire ; délivrer, affranchir, débarrasser ; empêcher, interdire ; — զկեանս,

finir sa vie, ses jours, le dernier jour de sa vie, mourir; — զոք իկորուստ, perdre qn.; գործս —, expédier des affaires; —իմ vn. s'accomplir, finir; s'exécuter, s'effectuer; être payé, acquitté; mourir; être délivré; — իկենաց՝ իկենցաղոյս, finir ses jours, mourir; վճարեալ է վասն քո՝ վասն իմ՝ վասն մեր, c'est fait de toi, de moi, de nous; ամենայն ինչ վճարեալ է վասն իմ, tout est fini pour moi; վճարեալ է գործդ, c'est une affaire arrêtée, terminée, conclue; վճարեալ է չարութիւն առ ինմանէ, sa malice est à son comble; սպառնալիք նորա ինչ ոչ կարացին —, ses menaces furent inutiles.

Վճարող s. payant; payeur.

Վճարումն s. accomplissement, exécution; délivrance; mort; payement, solde.

Վճարք s. payement, solde; *—ը դադարեցունել, suspendre ses payements; V. Վճար.

Վճիռ, ռոց s. sentence, arrêt, jugement, décision, décret; sentence, maxime; a. décisif; — առնել՝ բերել՝ հատանել իվերայ աճել՝ դնել՝ տալ, prononcer une sentence, un arrêt, le jugement, rendre sentence; arrêter, décréter, décider; — մահու հատանել, prononcer un arrêt de mort contre qn.; — բանիւք, d'un ton décisif.

Վճիտ adj. clair, limpide, cristallin, pur.

Վճռաբար adv. décisivement, péremptoirement, d'un air décisif, décidément, définitivement.

Վճռագիր, գրոյ s. procès-verbal.

Վճռական adj. décisif, péremptoire, définitif; coupable, criminel.

Վճռեմ V. Վճիռ հատանեմ.

Վնաս, ուց sm. dommage, préjudice, détriment, tort; dégât, avarie, lésion, grief, perte; mal, faute, péché; վնասուք ou *վնասով վաճառել, vendre à perte, à pure perte; — հասուցանել՝ տալ՝ գործել V. Վնասեմ; ի— իւր շրջեցաւ իրն, l'affaire tourna à son désavantage; ի— ուրուք, au détriment, au préjudice, aux dépens de qn.; — է քեզ գինին, le vin vous est contraire; ոչ մեծ ինչ է —ն, il n'y a pas grand mal.

Վնասաբեր, ից a. qui porte un préjudice, nuisible.

Վնասակար, ացq a. pernicieux, nuisible, préjudiciable, désavantageux; mauvais, méchant; coupable.

Վնասակարութիւն s. préjudice, danger; —ք օդոց, les injures de l'air.

Վնասանի s. pl. les préjudices, les dégâts.

Վնասապարտ a. coupable.

Վնասապարտութիւն s. culpabilité.

Վնասասէր adj. qui aime à porter préjudice.

Վնասաբար V. Վնասակար.

Վնասեմ, եցի va. nuire à, léser, endommager, préjudicier, faire tort, du tort à, causer du préjudice à, porter préjudice, atteinte ou dommage à, offenser, blesser, empiéter ; — միմեանց, s'entre-nuire.

Վշտաբեկ a. brisé par les peines, affligé, souffrant.

Վշտաբերական a. qui cause des peines, affligeant, douloureux, pénible.

Վշտաբերութիւն V. Վիշտ.

Վշտագին a. affligeant, pénible, douloureux, fâcheux ; affligé, peiné.

Վշտագնեմ, եցի va. affliger, faire de la peine, peiner ; — իմ vn. s'affliger, être affligé, peiné, avoir de la peine.

Վշտագնութիւն V. Վիշտ.

Վշտազգեաց, Վշտալի, Վըշտալից V. Վշտագին.

Վշտածին a. né avec peine, avec douleur.

Վշտական a. affligeant.

Վշտակեաց a. qui vit dans la peine, dans la souffrance, misérable.

Վշտակեցութիւն s. peine, souffrance, affliction.

Վշտակիր a. souffrant, souffreteux, souffre-douleur.

Վշտակից adj. sensible aux peines d'autrui, compatissant ; — լինել, s'affliger avec, compatir aux souffrances de qn., entrer dans sa peine, partager sa douleur, être touché de compassion pour les maux d'autrui, être sensible à ses peines, s'apitoyer sur son sort, le plaindre.

Վշտակրեմ, եցի va. souffrir.

Վշտակրութիւն V. Վշտամբերութիւն.

Վշտակցաբար adv. avec compassion.

Վշտակցիմ V. Վշտակից լինիմ.

Վշտակցութիւն s. affliction commune, compassion, commisération, condoléance.

Վշտահան, ացի a. qui s'afflige, qui se donne de la peine en vain ; affligé, souffrant.

Վշտահար a. affligé, peiné, abattu, souffrant.

Վշտամբեր a. souffrant ; sévère.

Վշտամբերութիւն s. souffrance ; macération, mortification.

Վշտանամ, ացայ vn, s'affliger, se faire de la peine, souffrir, être peiné, affligé, avoir le cœur gros, se tourmenter.

Վշտաչարչար V. Վշտակիր.

Վշտատես, ացի adj. affligé, souffrant.

Վշտատեսութիւն sm. souffrance, affliction, peine.

Վշտացուցանեմ, ուցի va. affliger, faire de la peine, faire souffrir, peiner.

Վշտըմբեր V. Վշտամբեր.

Վոլթայեան a. voltaïque.

Վոհմակ, ացի sm. troupe, meute.

Վոհուկ V. Վիհուկ.

Վուշ, վշոյ sm. lin ; filasse, étoupe.

Վուվու sm. roucoulement; —ս արձակել, roucouler.

*Վռնտեմ, տեցի vա. chasser, mettre à la porte; —իմ vn. être chassé, mis à la porte.

Վսեմ adj. sublime, élevé, haut, éminent, auguste.

Վսեմաբան a. qui a un langage sublime, sublime, élevé.

Վսեմաբանութիւն sm. langage sublime, élevé.

Վսեմազարմ adj. de haute race, auguste.

Վսեմախօս V. Վսեմաբան.

Վսեմական V. Վսեմ.

Վսեմախոհ a. qui a des pensées, des sentiments sublimes.

Վսեմախոհութիւն s. pensée sublime, esprit élevé.

Վսեմամիտ adj. doué d'un esprit sublime, élevé.

Վսեմանամ, ացայ vn. être, devenir sublime, élevé.

Վսեմապէս adv. sublimement, d'une manière sublime.

Վսեմափառ a. éminentissime.

Վսեմափառութիւն s. éminence.

Վսեմութիւն sm. sublimité, élévation; excellence, grandeur, altesse.

Վսեր. ի— գալ, s'enhardir, combattre, disputer.

Վստահ a. confiant, sûr, rassuré; — առնել, rassurer, donner assurance; — լինել, être sûr, rassuré; —եմ զի, je suis sûr, j'ai l'assurance, la certitude que; — ընուք յիս, comptez sur moi.

Վստահաբար adv. avec confiance.

Վստահանամ, ացայ vn. être rassuré, se fier à, se confier en, donner ou mettre sa confiance à, investir qn. de sa confiance, se reposer ou compter sur; confier, remettre, consigner; ¿—, ne pas se fier, se défier, se méfier.

Վստահացուցանեմ, ուցի vա. assurer, rassurer, inspirer la confiance, donner l'assurance, assurance à.

Վստահեմ, Վստահիմ V. Վստահանամ.

Վստահութիւն s. confiance; assurance, sécurité, aplomb; consignation: —ք, avec assurance ou confiance.

Վտակ, ագ s. ruisseau, rivière; —ս արտասուաց իջուցանել, verser un torrent de larmes.

Վտակալից a. plein de ruisseaux.

Վտակահոս a. ruisselant.

Վտականամ, ացայ vn. ruisseler.

Վտականի, նւոյ s. pl. ruisseaux.

Վտակայեղգ a. ruisselant; — արտասուօք, les yeux noyés de larmes.

Վտանգ, ագ s. danger, péril, risque; ի— արկանել, դնել իվտանգի, mettre en péril, exposer au danger, compromettre; իվտանգի լինել, être en danger, courir risque de; *ինքզինքը —ի մէջ դնել, se

mettre en danger, s'exposer, courir des risques; վտանգաւ անձինս, au péril de ma vie; վտանգաւ կենացն, au risque de sa vie; —իվերայ կայր նորա, il était en péril; նաեւ իվտանգի կայր խորտակել, le vaisseau était en danger, sur le point d'être brisé; — է նմա, il court risque de... il y a danger pour lui; *մեծ —ի մեջ ձգել, risquer beaucoup, jouer gros jeu.

Վտանգագործ adj. dangereux.

Վտանգակից լինիմ vn. courir ensemble quelque danger, partager les dangers de qn.

Վտանգաւոր, ացս a. dangereux, périlleux, critique, hasardeux; qui est en danger, exposé; funeste, triste; — ժամանակ, moment critique.

Վտանգեմ, եցի va. mettre en danger, en péril, risquer, exposer, hasarder, compromettre; importuner, tourmenter, maltraiter; — զառողջութիւն, détruire la santé; —իմ vn. être en danger, en péril, se mettre en péril.

Վտառ, ացս troupe, bande, multitude; pore; ichth. bancs; վտառ վտառ, par troupes.

Վտառապահ, ացս gardien de troupe.

Վտառական a. qui chasse, expulsif.

Վտարանդեմ, եցի va. bannir, exiler, expulser, déporter; — իծառայութիւն, emmener ou réduire en servitude; —իմ vn. être banni, exilé; être incertain.

Վտարանդի, նդւոյ, նդեաց a. banni, exilé; vagabond, errant; incertain, douteux; — առնել, faire errer; —ք, exil.

Վտարանդութիւն sm. bannissement, exil; émigration; incertitude.

Վտարանջեմ V. Ապստամբեմ.

Վտարանջութիւն V. Ապստամբութիւն.

Վտարեմ, եցի va. expulser, chasser, reléguer, exiler, bannir; usurper, s'emparer, s'arroger.

Վտարութիւն, Վտարումն sm. expulsion, bannissement.

Վտաւակ, ացս s. vêtement de dessous, chemise; jupon.

Վտաւան, ացս s. stade.

Վտաւատ, ացս s. m. pan (d'habit).

Վտիտ, վտտի a. maigre, grêle, chétif.

Վտտանամ V. Վտտիմ.

Վտտեմ, եցի va. maigrir, rendre maigre; affaiblir, exténuer; —իմ vn. maigrir, devenir maigre; s'affaiblir, s'exténuer.

Վտտութիւն sm. maigreur, amaigrissement; affaiblissement, exténuation.

* Վրայ V. Վերայ.

Վրան, ացս sm. tente, pavillon; — ժամու, tabernacle; — հարկանել՝ կանգնել, dresser une tente.

Վրանաբնակ, Վրանաբնա-

կիչ a. qui demeure sous une tente, nomade, bédouin.

Վրացի կոճ s. agaric.

Վրդով V. Վրդովումն.

Վրդովեմ, եցի. Վրդովեցուցանեմ, ուցի va. alarmer, inquiéter, troubler, agiter, causer du tumulte, jeter de la confusion, mettre en désordre, tourmenter, désorienter.

Վրդովիմ, եցայ vn. s'alarmer, s'inquiéter, se troubler, se désorienter, se mettre en peine, se tourmenter, s'agiter, se remuer.

Վրդովիչ a. s. alarmant, inquiétant; séditieux.

Վրդովութիւն, Վրդովումն s. alarme, trouble, inquiétude, agitation, tumulte, désordre.

Վրէժ, վրիժուց s. vengeance, revanche; առնուլ՝ խնդրել՝ ֆանել զվրէժն, վրէժս պահանջել, ֆանել զքէն վրիժուն, venger, se venger de ou sur qn., prendre ou tirer vengeance de, demander vengeance, être vengé, prendre la revanche, se revancher; վրէժս լուծանել՝ պահանջիլ՝ տալ, subir la vengeance, porter la peine, être puni; ի—, en revanche; առից ինմանէ զ— իմ, je me vengerai de lui, il me le payera; խնդրել զքէն վրիժու ուրուք, venger qn.; ի— նախատանաց դստեր իւրոյ, pour venger sa fille.

Վրէժխնդիր, դրաց a. vengeur, vindicatif, revancheur; —լինել, demander vengeance, venger, se venger.

Վրէժխնդրութիւն s. vengeance, revanche.

Վրէպ s. manque, manquement, coup manqué, faute, défaut, privation; a. manqué, échoué, failli, privé; — ելանել՝ լինել՝ գտանիլ, manquer, échouer, être déçu, déjoué ou privé, faillir, faire défaut, perdre; ոչ — իշմարտութենէ, vraisemblable.

Վրիժաբեր, աց a. qui porte la vengeance, vindicatif.

Վրիժագործ, աց a. qui fait le mal, méchant, scélérat.

Վրիժագործութիւն s. mauvaise action, méchanceté, crime.

Վրիժակ, աց a. s. celui qui venge, vengeur, défenseur; instrument de vengeance, arme défensive; moyen de défense; —ք կնճի՝ փղի, les défenses du sanglier, de l'éléphant.

Վրիժակեմ, եցի vn. se servir d'une arme défensive, lancer des flèches, des pierres.

Վրիժապարտ, ից a. coupable, digne de subir une vengeance.

Վրիժառու V. Վրէժխնդիր.

Վրիպագրեմ, եցի vn. écrire faussement, se tromper en écrivant.

Վրիպած s. faute, erreur.

Վրիպակ, աց sm. erreur, faute, méprise; accident, hasard; a. faux, erroné, fautif, manqué; վրիպակաւ, par erreur; par accident; par ha-

sard; — տպագրութեան, errata, erratum; V. ժամանակագրութիւն.

Վրիպական a. fautif, faillible; V. Վրէպ a.

Վրիպականութիւն s. faillibilité.

Վրիպանք, նաց s. erreur, faute, malentendu, bévue, méprise; illusion, déception.

Վրիպարիեստ բժիշկ sm. charlatan.

Վրիպեմ V. Վրիպիմ, Վրիպեցուցանեմ.

Վրիպեցուցանեմ, ուցի va. faire manquer ou faillir, mettre dans l'erreur, tromper, frustrer, déjouer, priver; détourner, égarer, séduire.

Վրիպեցուցիչ s. trompeur, fourbe, menteur, mystificateur.

Վրիպիմ, եցայ vn. manquer, faillir, échouer, manquer son coup, se tromper, se méprendre, être dans l'erreur, faire une faute, une boulette, être trompé dans, frustré de, déçu, déjoué; se détourner, s'égarer; — իքարուածոյ, manquer son coup.

Վրիպիչ s. trompeur.

Վրիպութիւն, Վրիպումն V. Վրիպանք.

Վրձին, ձնի s. brosse; pinceau.

Վրձնեմ, եցի va. brosser.

Վրնջեմ, եցի vn. hennir.

Վրնջիւն s. hennissement.

Վրնջողական a. hennissant.

Վրնջողութիւն V. Վրնջիւն.

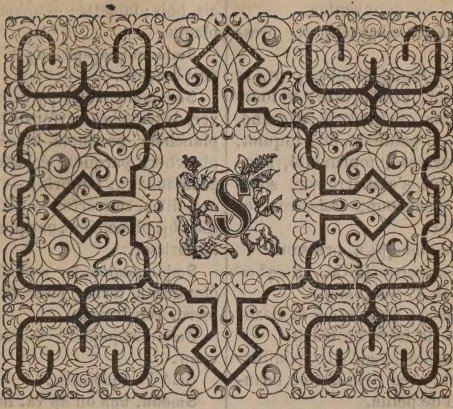

Տ (dioun) s. trente et unième lettre de l'alphabet et vingt-cinquième des consonnes; quatre mille, quatre-millième.

Տաբատ s. pantalon.

Տաբատաձիգ s. bretelle.

Տագնապ, ագ s. tourment, anxiété, agitation, inquiétude, alarme, embarras, gêne, crise, peine; agonie; hâte, précipitation; —աւ ou —ով, à la hâte, en toute hâte, avec précipitation; avec anxiété; — մահու, les angoisses de la mort; — մտաց, peines d'esprit, contrainte: կալ իտագնապի, se trouver dans l'embarras, dans l'anxiété, être embarrassé; արկանել մանել իտագնապս անհնարինս, jeter dans un grand embarras; արկանել զանձն ի—, se jeter dans l'embarras; յամենայն կողմանց — էր նմա, il était réduit à l'extrémité; — մեծ էր նմա, il avait une peine extrême; հասանել իչետին —, être réduit à l'extrémité; յետին — կալաւ զնա, il fut réduit à l'extrémité; V. Շտապ.

Տագնապափոյթ a. pressant, pressé, urgent; — ստիպաւ, en toute hâte, précipitamment.

Տագնապեմ, եցի. Տագնապեցուցանեմ, ուցի va. presser, précipiter; mettre en peine, embarrasser, gêner, tourmen-

ter, inquiéter, poursuivre; աֆիւ —, épouvanter.

Տագնապեցուցիչ a. pressant.

Տագնապիմ, պեցայ vn. se presser, être pressé; se tourmenter, se mettre en peine, être en peine de, être inquiet, embarrassé, tourmenté, s'inquiéter, s'embarrasser, souffrir beaucoup, craindre, redouter.

Տագնապիչ a. pressant.

Տագնապութիւն, Տագնապումն V. Տագնապ.

Տագր, գեր, երաց s. beau-frère (le frère du mari).

Տաժանաբար adv. péniblement; avec peine, avec beaucoup de peine.

Տաժանագործ a. pénible.

Տաժանալից, Տաժանական, Տաժանաւոր, Տաժանելի adj. pénible, fatigant, accablant, assommant.

Տաժանիմ, նեցայ vn. se donner de la peine, beaucoup de peine, avoir beaucoup de peine, être accablé de travail, de fatigue, se fatiguer, faire avec peine, se lasser.

Տաժանիք, Տաժանութիւն, Տաժանումն, Տաժանք s. peine, fatigue, labeur, lassitude.

Տալ, ից s. belle-sœur (sœur du mari).

Տալայր, առն s. beau-frère (le mari de la belle-sœur).

Տալի sm. celui qui donne; —ք, passif, dette passive.

Տախտ, իւ s. trône, siége.

Տախտակ, աց s. planche, ais, bois; tablette; — երկաթի, plaque.

Տախտակագործ, աց a. fait de planches.

Տախտակամած, ից a. couvert de planches, revêtu de bois, planchéié, parqueté, boisé; s. plancher, parquet; échafaud, échafaudage; lambris; — նաւու, tillac, couverte; — առնել՝ գործել, planchéier, parqueter, lambrisser.

Տախտապար. ի— արկանել, étendre à terre, jeter sur la terre, renverser.

Տախտապարեմ V. Տախտապար.

Տաճ V. Տաճումն.

Տաճեմ, եցի ou ծի va. nourrir, entretenir; fomenter; — զշոգեկաթսայ, alimenter une chaudière à vapeur; — զախտս, flatter les vices; — զխռովութիւն, fomenter les troubles.

Տաճիչ, Տաճող a. s. nourricier, nutritif, nourrissant, alimentaire; — լինել, nourrir.

Տաճողական V. Տաճիչ.

Տաճողութիւն, Տաճումն s. nutrition, alimentation.

Տակ, աց s. fond, le dessous; racine; race; — առնուլ, prendre racine; *—ն երթալ, aller au fond, couler bas; fig. être enfoncé, se perdre, succomber; տակէն բանիլ, agir sous main.

Տակախիլ ou Տակակոտոր առնել, arracher avec la racine, extirper radicalement.

Տակառ, ագ sm. tonneau, pièce.

Տակառագործ, ագ s. tonnelier.

Տակառագործութիւն s. tonnellerie.

Տակառակ, ագ s. baril.

Տակառաչափ sm. tonneau (mesure).

Տակառապետ, ագ s. grand échanson, boutillier.

Տակառապետութիւն s. fonctions ou dignité de grand échanson.

Տակառիկ s. barrique.

Տակաւ adv. peu à peu, petit à petit, insensiblement; encore; տակաւ տակաւ, peu à peu, petit à petit.

Տակաւին, Տակաւին եւս adv. encore, de plus, davantage; encore, jusqu'à présent; peu à peu, petit à petit.

Տակերատիպ, տպի s. m. daguerréotype; daguerréotypeur; a. daguerréotypé.

Տակերատպեմ, եցի v. a. daguerréotyper.

Տակերատպութիւն sm. daguerréotypie.

*Տակնուվրայ a. bouleversé; — ընել, bouleverser, bousculer, renverser; — լինել, être bouleversé.

Տակուի s. bot. pivot, corps.

Տաղ, ից sm. poëme, vers; cantique, hymne; cautère; estampe, empreinte.

Տաղախ, ոյ s. ciment.

Տաղանդ, ագ, ոց s. talent; fig. talent, capacité, mérite;

*— ունի, —ի տէր է, il a du talent.

Տաղանդաւոր, ագ a. qui a du talent.

Տաղաչափ, իչ s. versificateur.

Տաղաչափեմ, եցի vn. versifier.

Տաղաչափութիւն s. versification.

Տաղատարափ V. Տեղատարափ.

Տաղարան, ագ s. livre qui contient des vers, des cantiques.

Տաղաւար, ագ s. tabernacle, tente; baraque, hutte, cabane, treille; scène (de théâtre).

Տաղաւարաիյարք, րաց. Տաղաւարաիյարութիւն, Տաղաւարաշինութիւն s. action de dresser une tente, de construire une baraque; տօն տաղաւարաիյարաց, fête des tabernacles.

Տաղաւարեմ, եցի. Տաղաւարիմ, ընցայ vn. se loger sous une tente, se hutter, habiter, séjourner.

Տաղեմ, եցի va. cautériser.

Տաղերգութիւն s. ode.

Տաղոսեմ V. Ժողովեմ.

Տաղտապանք, նաց s. ennuis, inquiétudes, tourments.

Տաղտապեմ, եցի va. importuner, gêner, ennuyer.

Տաղտապիմ, պեցայ vn. se gêner, être gêné, ennuyé, tourmenté, se tourmenter; se déplaire, avoir de l'aversion, s'ennuyer.

Տաղտկալի, Տաղտկալից a. dégoûtant, ennuyeux, fastidieux, déplaisant.

Տաղտկամ, Տաղտկանամ, ացայ vn. se dégoûter, être blasé, s'ennuyer, être fatigué; տաղտկացեալ եմ իմարդկանէ, je suis dégoûté, las des hommes.

Տաղտկանք V. Տաղտկութիւն.

Տաղտկացուցանեմ, ուցի va. dégoûter, blaser, ennuyer, rebuter.

Տաղտկութիւն sm. dégoût, ennui, nausée, aversion, déplaisir.

Տաղտուկ a. dégoûtant, ennuyeux, incommode, assommant, tuant; qui s'ennuie, paresseux; s. dégoût, ennui.

Տաճար, աց s. hôtel, palais, cour; temple; banquet, festin, salle de festin; — խորհրդոց, salle de conseil, cabinet, conseil, chambre.

Տաճարապետ, Տաճարապետութիւն V. Սեղանապետ, Սեղանապետութիւն.

Տաճարական s. templier.

Տաճարակից s. compagnon de table, convive.

Տաճարակոդոպետ, Տաճարակոդոպետութիւն V. Սեղանապետ, Սեղանապետութիւն.

Տաճարայարդար, աց sm. celui qui a soin du temple, ministre d'un temple.

Տաճարապետ, աց s. maître d'hôtel; grand prêtre; celui qui conduit les jeunes épouses.

Տաճիկ, ճկաց s. a. turc, turque; — ձի, barbe, cheval arabe; — ուղտ, dromadaire.

Տաճկաբար adv. comme un Turc, à la turque.

Տաճկաբնակ a. habité par les Turcs.

Տաճկաբնոյթ a. qui a le caractère des Turcs.

Տաճկահպատակ a. sujet aux Turcs.

Տաճկանամ, ացայ va. devenir turc, se faire turc.

Տաճկացուցանեմ, ուցի va. faire turc, convertir au mahométisme.

Տաճկաստան s. la Turquie.

Տամ, ետու, տուր, տուեալ va. donner; livrer, céder, accorder, remettre, transmettre, exposer; faire, rendre, mettre à même, à la portée de; donner, fournir, produire; — խօսել, faire parler; — ածել, faire amener; — զանձն, se donner, se livrer, s'abandonner; տացէ՛ քեզ տէր լինել, puissiez-vous être! մրցանակ՝ վարձս —, décerner des prix, des récompenses; վկայագիր՝ անցագիր —, délivrer un certificat, un passe-port; չէ տուեալ ամենեցուն, il n'est pas donné à tout le monde de; — իշխանութիւն, confier l'autorité; V. Ձեռն, etc.

Տամալ, Տամալի, լոյ sm. terrasse, toit.

Տամկանամ, ացայ vn. être, devenir humide, s'humecter.

Տամկացուցանեմ, ուցի va. humecter, ramoitir, tremper.

ՏամկուԹիւն sm. humidité, moiteur.

Տամուկ a. humide, moite.

Տանելի a. portable.

Տանեստան, ի s. plate-forme, toit.

Տաներէց, բիցու s. aumônier.

Տանիմ, տարայ, տար va. porter, apporter, emporter; mener, amener, emmener, ramener, conduire; amener à, aboutir ou conduire à; contenir, enfermer, comprendre; supporter, endurer, souffrir; achever, remplir; vn. être porté, amené, conduit; ընդ միտ —, trouver mauvais, s'offenser, se formaliser; — զյաղԹութիւն, remporter la victoire; ինքն —, s'approprier, s'arroger, s'emparer de, saisir; V. Գլուխ, Խնամ, etc.

Տանիք, նեաց s. toit, toiture.

Տանձ, ից s. poire.

Տանձի, ձւոյ, ձեաց s. poirier.

Տանուտէր, տեառն, տերանց sm. maître de maison, père de famille; le propriétaire de la maison; patriarche, chef d'une race.

Տանուտէրական a. du maître de maison, du propriétaire; du chef d'une race; féodal.

ՏանուտէրուԹիւն s. autorité du maître de maison; autorité du chef d'une race; féodalité.

Տանջական a. qui sert à torturer, à tourmenter.

Տանջանարան, աց s. instrument de supplice, de torture.

Տանջանաւոր, աց a. torturé, tourmenté; celui qui met à la torture; qui sert à torturer.

Տանջանք, նաց s. tourment, supplice, torture, souffrance; —նս ածել իվերայ ուրուք V. Տանջեմ.

Տանջելի V. Տանջիչ.

Տանջեմ, եցի va. tourmenter, torturer, mettre à la torture, faire souffrir, bourreler; —իմ vn. se tourmenter, se torturer, être tourmenté, bourrelé.

Տանջիչ sm. celui qui tourmente, met à la torture, bourreau.

Տանջողական V. Տանջական.

Տանջումն, Տանջք V. Տանջանք.

* Տանտէր V. Տանուտէր.

Տանտիկին, կնոջ, կնայք s. maîtresse de maison, mère de famille.

ՏանտիկնուԹիւն s. autorité de la maîtresse de maison.

Տաշածոյ, ից a. raboté, dégrossi, plané.

Տաշեղ s. copeau.

Տաշեմ, եցի va. raboter, équarrir, dégrossir, planer, charpenter.

Տաշտ, ից sm. tasse, bol; auge; baquet, cuvier; bot. marcotte, sarment; corbeille; — խմորոյ, huche, pétrin; — խնկոց V. Խնկանոց.

Տաշտագեղ a. qui pousse de beaux sarments.

Տաշտաքաղ sm. marcotte, provin; — առնել, marcotter, provigner.

Տաշտախիլ լինիմ vn. avoir les sarments arrachés; — առնել, arracher.

Տաշտաւոր a. qui pousse de forts sarments.

Տապ, ոյ s. chaleur, ardeur, hâle; inflammation, échauffement.

Տապագին a. chaud, ardent, brûlant.

Տապալ յերկիր կործանիլ, se renverser ou se jeter par terre.

Տապալած, ի s. ruine.

Տապալեմ, եցի. Տապալեցուցանեմ, ուցի va. renverser, abattre, terrasser, atterrer, jeter par terre, culbuter; abattre, démolir, détruire, ruiner; — զխորհուրդս ուրուք, renverser les projets de qn.; — զխոչ եւ զխուճ, triompher des plus grands obstacles; — իմ vn. être renversé, tomber en ruine; տապալեալ անկաւ երիվարն, le cheval s'abattit.

Տապալի s. trictrac (le jeu).

Տապալումն sm. renversement, chute, ruine.

Տապախան V. Տապագին.

Տապախարշ a. brûlant; — առնել, brûler; — լինել, être brûlé.

Տապակ, ագ sm. poêle (de cuisine); ornement en forme de petit bouclier rond.

Տապակեմ, եցի va. frire, faire frire, fricasser.

Տապակումն s. friture.

Տապան, ագ sm. grande caisse; tombeau; arche de Noé.

Տապանագիր, գրոյ s. épitaphe.

Տապանակ, ագ sm. caisse, coffre, coffret; tronc (boîte pour les aumônes); tabernacle; — ուխտի, arche d'alliance.

Տապանակակիր s. porteur du tabernacle.

Տապանամ, ացայ vn. s'échauffer, être ardent, devenir brûlant; avoir la fièvre.

Տապանատուն s. cimetière.

Տապանաքար s. tombe.

Տապաստ s. natte, tapis; fig. — անկանել, s'étendre à terre, être renversé, abattu, tué; — արկանել, étendre à terre, jeter ou renverser par terre, terrasser, abattre, tuer; — անկանել իփոշոջ, mordre la poussière; — անկանել խաչ սուսերի, tomber sous le couteau, sous le glaive.

Տապաստակ s. matelas.

Տապար, ագ sm. hache, cognée.

Տապարաւոր, ագ a. s. qui a une hache, sapeur,

Տապացուցանեմ, ուցի va. échauffer, chauffer, brûler.

Տապացուցիչ, Տապեան a. ardent, brûlant, échauffant.

Տապեղ, ի sm. trictrac (la table).

Տապեղուլունք s. dé à jouer.

Տապեռանդն V. Տապեան.

Տապիմ V. Տապանամ.

*Տապկեմ V. Տապակեմ.

Տապկակ sm. housse de cheval.

Տառ, ից sm. lettre, caractère; V. Տարր; աստուածեղէն տառք, l'Écriture sainte; մարգարէական տառք, les prophéties.

Տառաղան, ի s. corbeille, panier.

Տառապագին, Տառապական adj. misérable, malheureux, affligé.

Տառապանք, նաց s. peines, souffrances, tribulations, maux, misère, affliction, malheurs, tourments, inquiétudes.

Տառապեալ a. misérable, malheureux, accablé de maux, de peines.

Տառապեցուցանեմ, ուցի va. faire souffrir, rendre malheureux, misérable, affliger, opprimer, tourmenter, maltraiter; violer, faire violence à.

Տառապիմ, պեցայ vn. souffrir, s'affliger, être malheureux, se fatiguer.

Տառատոկ, աց s. casaque, cape, capote.

Տառեխ s. hareng.

Տառեղն, ղան s. héron.

Տասանորդ, աց s. décime, dîme; décime (de franc).

Տասանորդական a. décimal; V. Կոտորակ.

Տասանորդելի a. décimable.

Տասանորդեմ, եցի va. dîmer; décimer.

Տասանորդիչ s. décimateur.

Տասանորդութիւն s. décimation.

Տասն, սին, սունք, սանց a. dix.

Տասնաբանեայ օրէնք s. Décalogue.

Տասնալիտր s. décalitre.

Տասնաղի, ղւոյ adj. à dix cordes; s. décacorde, lyre.

Տասնակրամ, ի sm. décagramme.

Տասնամեայ, մէից. Տասնամեան, մեանց a. décennal, de dix ans; âgé de dix ans.

Տասնամեթր, ի sm. décamètre.

Տասնամսեայ adj. de dix mois.

Տասնայարկ a. de dix étages.

Տասնանկիւն s. décagone.

Տասնապատիկ, Տասնապատկեմ V. Տասնպատիկ, Տասնպատկեմ.

Տասնապետ, աց s. décurion, caporal.

Տասնաստեր, ի s. décastère.

Տասնաւոր, աց a. dénaire, dizaine.

Տասնբանեան պատգամք s. le Décalogue.

Տասնեակ, Տասներեակ, եկի a. s. dizaine, dix; décade.

Տասներորդ, աց a. s. dixième; adv. dixièmement.

Տասնեքեան oւ Տասնեքին, եցուց a. s. tous les dix.

Տասնիցս adv. dix fois.

Տասնկանգնեայ, նէից a. de dix coudées.

Տասնհարուածեայ, Տասնհարուածեան a. de dix plaies.

Տասնորդ s. décime.

Տասնորդական V. Տասնորդական.

Տասնորդալիտր s. décilitre.

Տասնորդակրամ, ի s. décigramme.

Տասնորդամեթր, ի s. décimètre.

Տասնորդաստեր, ի s. décistère.

Տասնպատգամեան օրէնք s. le Décalogue.

Տասնպատիկ a. décuple; adv. au décuple.

Տասնպատկեմ, եցի va. décupler.

Տասնպետ, ագ s. décemvir.

Տասնպետութիւն s. décemvirat.

Տասնվանկեան a. décasyllabe, décasyllabique.

Տասնփեղկեան a. de dix volets, de dix pièces ou lés.

Տասնօրեայ a. de dix jours.

Տատամսական a. perplexe, inquiet, incertain.

Տատամսիմ, սեցայ vn. avoir de la peine à se décider, hésiter, balancer, être inquiet, se mettre en peine.

Տատամսութիւն sm. perplexité, hésitation, inquiétude, anxiété.

Տատան adj. branlant, remuant, balancé; կալ իտատանի V. Տատանիմ.

Տատանեմ, եցի va. branler, ébranler, remuer, balancer, ballotter, agiter, brandiller; —իմ vn. branler, s'ébranler, se brandiller, se trémousser, dandiner, s'agiter, se remuer, être ballotté, agité.

Տատանումն s. branlement, branle, ébranlement, brandillement, dandinement, agitation.

Տատասկ, ագ s. bot. chausse-trape.

Տատասկաբեր a. qui produit des chausse-trapes.

Տատրակ, ագ s. tourterelle; ձագ —, tourtereau; — վուվուս արձակէ, la — roucoule.

Տար a. lointain, éloigné; V. Տարաշխարհ.

Տարաբաժին a. aliéné, séparé; qui sépare, qui aliène; —իանել՝ կացուցանել, aliéner, séparer.

Տարաբեր a. agité, remué.

Տարաբերեմ, եցի va. porter çà et là, agiter, remuer; —իմ vn. se porter çà et là, s'agiter, flotter, se remuer.

Տարաբերութիւն sm. agitation, remuement.

Տարաբնակ, ագ a. qui demeure à l'étranger; — լինել, demeurer à l'étranger.

Տարաբնակութիւն s. l'action de demeurer à l'étranger; pays étranger, l'étranger.

Տարագիր a. proscrit, banni, déporté, exilé; — առնել՝ լինել V. Տարագրեմ՝ Տարագրիմ.

Տարագծեալ a. faux, falsifié; — դահեկան, fausse monnaie.

Տարագործ s. déplacé, inutile, échoué; — առնել, rendre inutile, faire échouer.

Տարագրեմ, եցի va. proscrire, bannir, exiler, déporter; —իմ vn. être proscrit, exilé.

Տարագրութիւն s. proscription, exil, bannissement, déportation.

Տարադէմ a. loïntain, étranger; դէմ եդեալ — գնալ, s'absenter de son pays, aller en pays étranger, à l'étranger.

Տարադէպ a. inconvenant, déplacé, malentendu, indu, absurde, extravagant.

Տարադիմիկ a. qui voyage à l'étranger.

Տարազ, ուց s. forme, façon, manière, mode; meuble; formule; — ou գործ տարազու, ouvrage, œuvre artistique; — խօսից, style; հանրահաշուական —, formule algébrique.

Տարազագործ, ացs. artiste, ouvrier qui travaille la laine.

Տարազագործութիւն s. action de travailler à la laine, métier de fileuse.

Տարազարդ a. sans ornement, difforme, laid.

Տարաժամ, ու a. intempestif, inopportun, prématuré, hors de saison, mal à propos, indu; s. heure indue; adv. à une heure indue, à contretemps, mal à propos, intempestivement, prématurément, après coup, trop tard; —ծերանալ, vieillir de bonne heure.

Տարաժամի օրն, le jour décline ou est à son déclin, le jour baisse, il se fait tard, il commence à se faire tard; իտարաժամեալ աւուրն, à jour tombant, sur le déclin du jour, la nuit tombante; տարաժամեալ է օրս, déjà le jour baisse, le jour est sur son déclin.

Տարաժամու V. Տարաժամ av.

Տարաժամութիւն s. contretemps, importunité.

Տարալածեմ, եցի va. chasser, repousser.

Տարալեմ V. Տունդանեմ.

Տարախտ, ի s. épidémie.

Տարախտական a. épidémique.

Տարած, ից a. étendu; extensible; s. étendue, extension; volume; étalage.

Տարածական adj. ductile, extensif, extensible.

Տարածականութիւն s. ductilité, extensibilité.

Տարածանեմ, եցի va. étendre, tendre, dilater, déployer, déplier, étaler; propager, répandre; parsemer, joncher; —իմ vn. s'étendre; se propager, se répandre, s'étaler; տարածեցաւ յամենեսին, il devint général; V. Ձեռք, etc.

Տարածանք, նաց s. étendue, extension, diffusion.

Տարածատակ a. dont la racine est très-étendue.

Տարածեմ V. Տարածանեմ.

Տարածոց արկանել, étendre.

Տարածութիւն, Տարածումն s. étendue, dimension; dilatation, extension, expansion, diffusion; propagation, déploiement, sphère.

Տարածուն V. Տարածական.

Տարակայ a. absent, loin.

ՏարակայուԹիւն s. absence, distance.

Տարակարծ a. inopiné, imprévu; —ի adv. inopinément, à l'improviste.

Տարակաց adv. de loin, à distance.

ՏարակացուԹիւն s. distance.

Տարակոյս, կուսից s. doute, incertitude; embarras, gêne; a. douteux, incertain; չիք ինչ —, il n'y a pas doute, il n'y a nul doute; իտարակուսի կացուցանել, ի— արկանել, tenir en suspens, mettre ou révoquer en doute; կալ իտարակուսի, être ou rester dans le doute.

Տարակուսական a. douteux, incertain; log. dubitatif.

Տարակուսանամ V. Տարակուսիմ.

Տարակուսանք, Նաց sm. doute, incertitude, hésitation; ընդ տարակուսանօք անկանել, être mis en doute; ընդ տարակուսանօք արկանել, mettre ou révoquer en doute.

Տարակուսելի V. Տարակուսական.

Տարակուսեմ, եցի va. faire douter, mettre en doute.

Տարակուսիմ, սեցայ vn. douter, être en doute, dans le doute, dans l'incertitude, hésiter, avoir ou élever des doutes.

ՏարակուսուԹիւն, Տարակուսումն V. Տարակուսանք.

Տարածայն a. dissident.

Տարածայնիմ, Նեցայ vn. différer d'avis, être en dissidence, en désaccord.

ՏարածայնուԹիւն s. différence d'opinion, dissension, discorde.

Տարամերժ a. rejeté, réprouvé.

Տարամերժեմ, եցի va. repousser, rejeter, réprouver.

ՏարամերժուԹիւն s. réprobation.

Տարայ, ի s. tare (poids).

Տարանկիւն, կեան s. rhombe, losange.

Տարաշխարհ a. lointain, étranger; sm. pays lointain, terre éloignée, pays étranger, l'étranger; ի— գնալ ou գ— ի արկանել, aller dans un pays lointain, aller à l'étranger.

Տարաշխարհական, Տարաշխարհիկ a. étranger, exotique; celui qui voyage à l'étranger, étranger, pèlerin.

Տարապայման a. exorbitant, excessif, démesuré, outré, énorme, immodéré.

Տարապարհակ վարեմ va. soumettre à la corvée.

Տարապարտ a. indu, injuste, vain, inutile, superflu; adv. indûment, en vain, inutilement, sans raison, sans sujet, à tort; — ամօԹ, mauvaise honte.

Տարապարտաբոտ a. qui repaît ou nourrit d'illusions, de chimères.

Տարապարտուց, ի Տարապարտուց V. Տարապարտ adv.

Տարասահման առնեմ, Տա-

բասահմանեմ, եցի va. confiner, bannir, reléguer, exiler.

Տարավարժ a. acclimaté.

Տարավարժեմ, եցի va. acclimater; —իմ vn. s'acclimater.

ՏարավարժուԹիւն s. acclimatation.

Տարացոյց V. Օրինակ.

Տարափ, ոյ s. averse, ondée; տեղ եւ — նետեց, grêle de traits, de flèches; ծակոտեալ իտարափոյ նետից, percé de mille traits.

Տարափոխիկ a. contagieux; — ախտ, contagion; — լինել, être contagieux, se gagner.

Տարափոխիմ V. Տարափոխիկ լինիմ.

ՏարափոխուԹիւն s. contagion.

Տարբեր, ից, աց a. différent; * այդ — է, c'est —.

Տարբերական a. différentiel.

Տարբերիմ, բեցայ vn. différer, être différent, se distinguer; s'agiter, se remuer.

ՏարբերուԹիւն s. différence; nuance; * — չկայ, il n'y a pas de différence.

Տարգալ, ի s. cuiller.

Տարեգիր, գրոց s. annaliste; —ք, annales.

Տարեգլուխ, գլխոյ s. le jour ou le premier jour de l'an.

ՏարեգրուԹիւն s. annales.

Տարեդարձ, ի s. anniversaire; կատարել զ— ծննդոց՝ յաղԹուԹեան, fêter l'— d'une naissance, d'une victoire.

Տարեկան a. annuel, anniversaire; s. an, année; solennité, fête; օր —ի ou —աց, jour anniversaire, anniversaire.

Տարեմուտ V. Տարեգլուխ.

* Տարեց adj. âgé, d'un certain âge.

Տարեցոյց, ուցի s. annuaire.

Տարեւոր, Տարեւորական a. annuel; — հողմք, vents annuels ou périodiques.

ՏարեւորուԹիւն s. annuité.

Տարժանիմ V. Տաժանիմ.

Տարի, ւոյ, րեաց sm. an, année; իտարւոջ ou *—ն, dans l'année; par an; տարւոյ —, տարւոյ տարւոյ, տարւոջէ իտարի ou * տարւէ —, chaque année, annuellement; իդառնալ տարւոյն ou * գալ —, l'année suivante, l'an prochain.

Տարմ, ից sm. troupeau, troupe; V. Տարմաիաւ; — Ծուչնոց, volée, bande d'oiseaux.

Տարմ տարմ, Տարմաբար adv. en troupeau, en troupe, par troupes.

Տարմաիաւ, ուց sm. étourneau, sansonnet.

Տարմատարմ V. Տարմաբար.

Տարորինչ, Տարորոշ a. distinct, séparé, différent.

Տարորոշեմ, եցի va. distinguer, séparer.

ՏարորոշուԹիւն s. distinction, séparation.

Տարուբեր, աց a. agité, ballotté; s. agitation; — բանից, messager.

Տարուբերեմ, եցի va. agiter, ballotter; répéter.

Տարտամ, ագ sm. indécis, irrésolu, perplexe, incertain, indéterminé.

Տարտամիմ, մեցայ vn. être indécis, irrésolu, demeurer dans l'incertitude.

Տարտամութիւն s. indécision, irrésolution, fluctuation d'esprit, incertitude, embarras.

Տարտարոս, ագ s. Tartare; մշտագիշեր —, le noir —.

Տարտարոսական a. de Tartare, infernal.

Տարր, րեր, րերաց sm. élément; տարերք, éléments; rudiments; տարերք կենաց, les premiers principes de la vie.

Տարրաբար adv. comme un élément.

Տարրալոյծ, ուծի sm. chimiste.

Տարրալուծական adj. chimique.

Տարրալուծութիւն sm. chimie.

Տարրական a. élémentaire.

Տարրանամ, ացայ vn. se produire, se former, naître; s'incorporer, s'attacher, adhérer, s'unir; s'inculquer, s'imprimer; տարրացեալ են խիրտ իմ, ils ont pénétré jusqu'au fond de mon cœur.

Տարրապաշտ, ից sm. fétichiste.

Տարրապաշտութիւն s. fétichisme.

Տարրացուցանեմ, ուցի va. produire, former, faire naître; incorporer, attacher, unir; inculquer, imprimer.

Տարրաւոր, Տարրեղէն adj. d'élément, élémentaire.

Տարփ s. amour; désir.

Տարփալի a. aimable, chéri; désirable, souhaitable.

Տարփածու, ագ s. amant, amoureux; amant, maîtresse.

Տարփական adj. d'amour, érotique.

Տարփամ, ացայ vn. aimer d'amour, être amoureux de, passionné pour, avoir une vive affection pour; désirer ardemment, soupirer après, souhaiter.

Տարփանք, նաց s. amours; désir ardent, souhait, ardeur.

Տարփաւոր, Տարփող a. s. amant, amoureux; amateur, désireux.

Տարփողեմ, եցի va. annoncer hautement; célébrer.

Տարփութիւն, Տարփումն V. Տարփանք.

Տաւօրէն, Տաւօրէնութիւն V. Անաւրէն, Անաւրէնութիւն.

Տաւօրինակ a. dissemblable, extraordinaire, étrange, drôle, bizarre, singulier.

Տաւաղեմ, եցի va. rassembler, réunir; —իմ vn. se réunir, se rassembler.

Տաւիղ, ղաց sm. harpe, tympanon.

Տաւղեմ, եցի va. pincer la harpe, jouer de la harpe.

Տափակ a. plat, aplati.

Տափակողմն, մանց sm. le côté plat.

Տափակութիւն s. platitude, aplatissement.

Տափածուկն s. ichth. raie.

Տափան, ի s. herse (instrument d'agriculture).

Տափարակ, ացա adj. plat, aplati, plain, uni, ras; sm. plaine; esplanade.

Տափարակեմ, եցի va. aplatir, rendre plat.

Տափարակութիւն s. aplatissement.

Տափափուշ s. bot. tribule.

Տափաքիճ, քճի a. camard, camus.

Տափեմ, եցի va. herser.

Տափունչ V. Տափաքիճ.

Տաք a. chaud; * — կընէ ou օդը — է, il fait chaud.

* Տաքդեղ V. Պղպեղ.

Տաքութիւն s. chaleur.

Տաքտուն, տան s. chauffoir.

Տգեղ, ացա a. laid, difforme; vilain, mauvais.

Տգեղաբան V. Զազրաբան.

Տգեղանամ, ացայ vn. devenir laid, enlaidir, se défigurer.

Տգեղացուցանեմ, ուցի va. rendre laid, enlaidir, difformer, défigurer.

Տգեղծ a. vilain, laid.

Տգեղութիւն s. laideur, difformité; անհնարին —, laideur épouvantable, affreuse.

Տգէտ, գիտաց a. ignorant, ignare.

Տգիտաբար adv. comme un ignorant, ignoramment.

Տգիտական a. ignorant.

Տգիտանամ, ացայ vn. ignorer, être ignorant.

Տգիտանք, նաց sm. ignorance.

Տգիտութիւն s. ignorance; — Քանձրամիտ՝ Քանձր՝ սոսկալի ou մեծ՝ խոր, — grossière, crasse, grande, profonde; — է ou առ —ե, par ignorance; *—ե մէջ Քաղուիլ՝ ապրիլ, croupir dans l'ignorance, vivre dans l'ignorance.

Տգոյն a. décoloré, pâle, qui a mauvais teint.

Տգունութիւն sm. pâleur, mauvais teint.

Տեառն V. Տէր.

Տեառնաբարբառ a. prononcé par le Seigneur.

Տեառնագրեմ, եցի va. faire le signe de la croix, bénir avec le signe de croix; —զինքն, se signer, faire le signe de la croix.

Տեառնագրութիւն s. signe de croix.

Տեառնակողմն, ղմանց s. le côté du Seigneur.

Տեառնանման խաչ sm. la vraie croix de Notre-Seigneur.

Տեառնեղբայր, բօր sm. le frère du Seigneur.

Տեառնընդառաջ, ի s. Chandeleur, Purification.

Տեառնորդի, դւոյ s. fils de Dieu.

Տեղ, ոյ, ացա s. averse, ondée; lieu, place, endroit; ի— ou *տեղը, à la place, au lieu; անցանել ի— ուրուք ou *մէկուն —ն անցնիլ, se mettre à la place de qn., le remplacer; *—ը բռնել, tenir, arrêter sa

place; *— բռնել, retenir, arrêter une place; occuper, remplir une place.

Տեղագիր s. topographe.

Տեղագրական a. topographique.

Տեղագրութիւն s. topographie.

Տեղազանութիւն s. parallaxe.

Տեղակալ, աց a. qui est ferme dans sa place, solide, stationnaire; s. lieutenant; vicaire; remplaçant, suppléant, substitut.

Տեղակալութիւն s. lieutenance; vicariat; remplacement.

Տեղական a. local; méd. topique.

Տեղամ, ացի va. faire pleuvoir; fig. faire pleuvoir, faire tomber comme de la pluie; vn. pleuvoir, tomber; նետք տեղային, les traits pleuvaient; նետս — իվերայ ուրուք, faire pleuvoir sur qn. une grêle de flèches.

Տեղապահ, աց sm. vicaire, remplaçant; lieutenant.

Տեղապահութիւն V. Տեղակալութիւն.

Տեղատարափ, ոյ sm. pluie battante, diluvienne ou torrentielle; averse, ondée; fig. — լինել սպառնալեօք, éclater en menaces; — նետից, une grêle de traits, de flèches.

Տեղատուութիւն s. reflux (de la mer).

Տեղատուր a. local.

Տեղափոխ a. qui change de place, déplacé; — լինել, changer de place, se transporter.

Տեղափոխեմ, եցի va. changer de lieu, déplacer, transporter, transférer, déménager.

Տեղափոխութիւն s. changement de place, déplacement, déménagement; locomotion.

Տեղեակ, ղեկաց adj. bien informé, instruit, versé dans.

Տեղեկագիր, գրոյ s. bulletin; plan.

Տեղեկագոյն adv. à fond, minutieusement, en détail; — քննել, examiner —, approfondir.

Տեղեկանամ, ացայ vn. s'informer de, s'instruire, prendre des informations, être instruit de, prendre connaissance de.

Տեղեկարան, ի s. bureau de renseignement, d'adresse.

Տեղեկացուցանեմ, ուցի va. informer, donner des informations, instruire, mettre au fait, au courant, donner connaissance de.

Տեղեկութիւն s. information, instruction, connaissance; — առնուլ, prendre des informations.

Տեղի, ղւոյ, ղեաց sm. lieu, place, endroit, emplacement; lieu, occasion, temps favorable, ressource; ի—, au lieu de, à la place de; իտեղիս տեղիս, dans différents endroits, en quelques endroits, dans plusieurs endroits; ընդ ամենայն տեղիս, en tous lieux, partout;

— տալ, céder, baisser pavillon, faire place, reculer devant, prêter; s'en aller, se retirer, s'éloigner, s'enfuir; donner prise, s'exposer à; ունել զ—, tenir lieu de, remplacer; ունել զառաջին —, tenir ou occuper la première place, le haut du pavé; զտեղի առնուլ՝ ունել, s'arrêter, rester; անկանել իտեղւոջ, demeurer sur la place; առ տեղեաւս, ici; տեղիք ou ֆասարակաց տեղիք, les lieux communs; սուրբ —ք, les lieux saints; — ապաւինի, refuge, retraite, abri.

Տենդ, ի, իւ s. fièvre.

Տենդոտ, ի a. s. fiévreux.

Տենդոտիմ, եցայ vn. avoir la fièvre.

Տենչ, ից V. Տենչանք.

Տենչամ, Տենչանամ, ացայ vn. désirer, désirer vivement ou ardemment, souhaiter, envier, brûler de, rêver.

Տենչանք, նաց. Տենչումն, Տենչումն s. désir, vif désir, souhait, envie; ըստ տենչանացն, selon son désir.

Տենչամ, etc. V. Տենչամ, etc.

Տեռ, ից s. gaze; durillon, callosité.

Տեռազերծ, ացa. s. spoliateur; — առնել, dépouiller, spolier, détrousser.

Տեռազերծեմ V. Տեռազերծ առնեմ.

Տեռատես, ացa. sf. hémorrhoïsse.

Տեռատեսութիւն s. flux de sang, hémorhoïdes.

Տեռեմ, եցի va. écorcher; rendre calleux, dur comme un durillon; —իմ vn. s'écorcher; devenir calleux, s'endurcir.

Տես, ոյ s. vision, vue; spectacle; aspect, face, figure; vision, apparition; visite; եկն ի— իմ, il est venu me voir; ի— երթալ, aller voir, faire une visite; չտեսոյն առնել, faire semblant ou avoir l'air de ne pas voir.

Տեսաբան, ի s. opticien.

Տեսաբանական a. optique.

Տեսաբանութիւն s. optique.

Տեսաբար adv. visiblement.

Տեսակ, ացs. aspect, apparence; air, mine, figure, visage; espèce, sorte; façon, mode, manière; idée; ֆաղորդել կրկին տեսակաւ, communier sous les deux espèces.

Տեսական a. visible, apparent; contemplatif; théorique; — կեանք, la vie contemplative.

Տեսակարար a. spécifique.

Տեսանելի a. visible; celui qui voit.

Տեսանելիք, լեաց s. la vue, les yeux; շուրջ տեսանելեաց տեղի, amphithéâtre.

Տեսանելութիւն s. visibilité.

Տեսանեմ, տեսի va. voir, apercevoir; regarder, contempler; observer, considérer, remarquer, examiner; épier, espionner; pourvoir, visiter, soigner; տեսանելով, en apparence, d'apparence; գեղեցիկ տեսանելով, beau, charmant;

չտեսանելոյն առնել, faire semblant de ne pas voir; — զմիմեանս պատերազմաւ, se livrer bataille, en venir aux prises; տես ինձ, voyez, voyez-vous.

Տեսանող s. celui qui voit, voyant; prophète.

Տեսանողական adj. visuel; prophétique.

Տեսանողութիւն s. vision, vue; prophétie.

Տեսասէր a. qui aime à voir.

Տեսարան, աց s. spectacle, théâtre; scène; vue, les yeux; paysage; յայս —, à ce spectacle, par ce spectacle; շուրջ —, amphithéâtre.

Տեսարանագրական a. scénographique.

Տեսարանագրութիւն s. scénographie.

Տեսարանադիտակ, ի sm. jumelles, lorgnon.

Տեսարանական a. scénique.

Տեսարանասէր a. amateur des spectacles.

Տեսարանացոյց s. diorama.

Տեսարանեմ, եցի va. mettre sur la scène, donner en spectacle.

Տեսաւոր V. Տեսանելի.

Տեսաւորիմ, րեցայ vn. se faire voir, se montrer, paraître; avoir une entrevue.

Տեսաւորութիւն s. vision; entrevue.

Տեսիլ, սլեանց sm. aspect; apparence, vue, coup d'œil; air, mine, visage, image; spectacle, représentation; vision, songe; phénomène; contemplation; théorie; ի— աճել, donner en spectacle, mettre sur la scène, représenter; գեղեցիկ տեսլեամբ, d'un bel aspect; — գեղոյ, գեղեցիկ —, beauté; — դիմաց նորա, sa figure, sa physionomie; — ետես, il a eu une vision; ի— սիրելւոյն իւրոյ Վիրգինեայ, à la vue de sa chère Virginie; երկնային —, vision céleste; ի— ամենեցուն, à la vue de tout le monde, devant tous les yeux.

Տեսլանկար, աց s. scène; paysage; paysagiste.

Տեսլարան, աց s. œil; spectacle, théâtre, scène.

Տեսլարանաձեւ a. en forme de théâtre.

*Տեսնամ, Տեսնեմ V. Տեսանեմ.

*Տեսնող V. Տեսող.

Տեսող sm. celui qui voit, voyant, spectateur.

Տեսողական a. visuel.

Տեսողութիւն V. Տեսանողութիւն; théorème.

Տեսութիւն s. vue, vision, regard; théorie, plan, spéculation; contemplation, considération; visite; vision, songe; համառօտ —, coup d'œil, aperçu; համարակարար —, d'un coup d'œil, en gros.

Տեսուն V. Տեսութիւն.

Տեսուչ, սչի s. inspecteur, directeur; surveillant, intendant.

Տեսչական a. providentiel.

Տեսչութիւն sm. direction,

inspection, intendance, surveillance; Providence; prévoyance; incarnation; police; gouvernement; աստուածաձանն՝ աստուածախնամ՝ վերին —, la divine Providence.

*Տեսք s. aspect, vue; éclat, beauté; — չունի, il n'est pas voyant, beau.

*Տեսքոտ a. voyant, beau, belle.

Տետր, Տետրակ, ի s. cahier; brochure.

Տետրեմ, եցի va. brocher.

Տետրող s. brocheur.

Տերեւ, ոց sm. feuille; — ծաղկանց, corolle, pétale.

Տերեւաբեր a. qui produit des feuilles.

Տերեւաբուղխ ժամանակ s. temps où les feuilles poussent, printemps.

Տերեւազարդ adj. orné de feuilles.

Տերեւազգեստ adj. vêtu de feuilles, feuillu.

Տերեւազիրկ a. dépouillé de ses feuilles.

Տերեւաթափ adj. dont les feuilles sont tombées, effeuillé; — լինել, perdre ses feuilles, s'effeuiller; — առնել, faire tomber les feuilles, effeuiller.

Տերեւաից V. Սաղարթաւէտ.

Տերեւախիտ a. d'un épais feuillage.

Տերեւակոյտ sm. amas de feuilles, feuillage.

Տերեւամերկ V. Տերեւազիրկ.

Տերեւաշատ a. qui a beaucoup de feuilles, feuillu.

Տերեւապատ լինիմ vn. s'entourer de feuilles.

Տերեւատ s. bois-gentil.

Տերեւընկէց լինել V. Տերեւաթափ լինել.

Տերեւիկ sm. petite feuille, foliole.

Տերեւիմ, եցայ vn. pousser des feuilles, se couvrir de feuilles.

Տերեւնիճ s. bot. asplénie.

Տերեփուկ s. bot. centaurée.

Տեւ s. durée; ի —, toujours.

Տեւական a. durable, permanent, persistant, stable.

Տեւականութիւն s. durée, permanence, persistance, stabilité; constance, persévérance.

Տեւեմ, եցի vn. durer, subsister, persévérer, attendre; supporter, endurer.

Տեւողական V. Տեւական.

Տեւողութիւն, Տեւութիւն, Տեւումն V. Տեւականութիւն.

Տզզամ, ացի vn. bourdonner.

Տզզանք, նաց s. bourdonnement.

Տզրկաձեւ a. qui a la forme d'une sangsue.

Տզրուկ, րկի s. sangsue; — դնել, appliquer des sangsues.

Տզօր V. Անզօր.

Տէգ, տիգաց s. pique; pique (des cartes); fig. — մօրուաց, barbe naissante, poil follet; տիգօք աչաց ակնարկել, lancer des regards menaçants; տիգաւ աչաց խաղայ իվերայ իմ, il darde ses regards contre

moi; ի— նիզակի տապալեցի, je l'ai abattu à coups de lance.

Տէգընկէց adj. qui lance un javelot.

Տէր, տեառն, տերանց sm. le Seigneur; maître, seigneur; monsieur; possesseur, propriétaire; abbé; տէր արքայ, sire; — լինել՝ կալ, être, devenir ou se rendre maître de, maîtriser; — բայի, le régime d'un verbe; ո՛վ Տէր, mon Dieu! bon Dieu! grand Dieu! Տէր Պետրոս, Monsieur Pierre; l'abbé Pierre.

Տէրութիւն s. État, gouvernement; domination, puissance; souveraineté, empire; seigneurie; —ք, puissances (hiérarchie des anges); — Ձեր, Votre Majesté; առաջի քոյոյ հզօր Տէրութեանդ, devant votre puissante Majesté.

Տէրունական a. du Seigneur, dominical; — աղօթք, oraison dominicale.

Տէրունատուր a. donné par le seigneur.

Տէրունեան. Տէրունի, նւոյ, նեաց V. Տէրունական.

Տժգին a. déprécié; s. dépréciation.

Տժգնեմ, եցի va. déprécier.

Տժգնութիւն s. dépréciation.

Տժգոհ a. mécontent.

Տժգոհիմ, եցայ vn. être mécontent.

Տժգոհութիւն s. mécontentement.

Տժգոյն a. décoloré, pâle, blafard, blême.

Տժգունեմ, եցի va. décolorer, déteindre; —իմ vn. se décolorer, perdre la couleur, pâlir, déteindre, blêmir.

Տժգունութիւն s. défaut de couleur, pâleur.

Տի interj. allons! courage! տի՛նա conj. surtout, plutôt; s. V. Տիք.

Տիգաբուն, բնոյ s. hampe, bois d'une pique.

Տիգախոց a. blessé d'une pique; — առնել, donner un coup de pique.

Տիգաւոր, աց s. piquier.

Տիգք, գաց s. bras.

Տիեզերաբանական a. cosmologique.

Տիեզերաբանութիւն s. cosmologie.

Տիեզերագիր, գրի s. cosmographe.

Տիեզերագրական a. cosmographique.

Տիեզերագրութիւն s. cosmographie.

Տիեզերախօս a. parlé, publié dans l'univers.

Տիեզերակալ, աց s. maître de l'univers.

Տիեզերակալեմ, եցի vn. conquérir, dominer l'univers.

Տիեզերակալութիւն s. conquête ou domination de l'univers.

Տիեզերական a. universel, œcuménique.

Տիեզերականութիւն s. œcuménicité.

Տիեզերակեցոյց a. qui sauve l'univers.

Տիեզերահռչակ a. célèbre dans tout l'univers.

Տիեզերահրաշ a. qui étonne l'univers.

Տիեզերապետ V. Տիեզերակալ.

Տիեզերասաստ ած. qui menace tout l'univers.

Տիեզերաբարով a. prêché, publié dans tout l'univers.

Տիեզերք, ոց s. univers; ընդ տիեզերս, ընդ ամենայն ou ընդ բնաւ տիեզերս, ընդ ոլորտս տիեզերաց, dans tout l'univers, par tout l'univers.

Տիզ, տզոց s. tique.

Տիկ, տկաց s. outre, bouc; — հովուական, cornemuse, musette.

Տիկին, կնոջ, կնանց, կնայց s. maîtresse; madame; dame; madame, reine, impératrice; fig. — երկնից, la reine des cieux, la lune; վանաց —, la supérieure, l'abbesse.

Տիկնութիւն s. qualité d'une maîtresse, d'une dame; dignité de reine.

Տիկնունի, նուոյ V. Կանանոց.

Տիկտեսակ գործեմ va. enfler comme une outre.

Տիղմ, տղմոյ s. boue, crotte, bourbe, fange; մաքրել զ—, décrotter; ընդ — ՓաւալԷլ, se vautrer ou patauger dans la boue, se traîner dans la boue; իբարշ ածել ընդ տիղմ, traîner dans la boue.

Տի'նա V. Տի.

Տիպ, տպոյ, տպի, տպաց s. type, modèle, exemple; figure, image, air, forme; expression; empreinte; style; impression, édition; —ք կերպարանաց, traits, caractère; —ք կերպարանաց բանից, style; բերել զտիպս կերպարանաց ուրուք իդէմս, ressembler à qn., avoir ses traits, son air; բերել զ— ուրուք՝ իրիք, ressembler à qn., à qch.; —ք մեռելոց, fantômes.

Տիպար, աց s. type, exemple, modèle.

Տիտան ou Տիտանեան sm. Titan.

Տիտեռն, ռան s. crocodile.

Տիտղոս, աց s. titre.

Տիրաբար V. Տիրապէս.

Տիրագէտ a. qui connaît le Seigneur.

Տիրագլուխ adv. en maître, indépendamment.

Տիրագոյն V. Բուն.

Տիրադաւ, Տիրադրուժ a. qui trahit son maître, traître, Judas.

Տիրածին V. Աստուածածին.

Տիրական a. du Seigneur; du maître, seigneurial; dominant; — պատկեր, l'image de Dieu; — իշխանութիւն, pouvoir absolu.

Տիրաիրաւէր a. invité par le Seigneur.

Տիրածիր a. donné par le Seigneur.

Տիրամայր, մօր sm. mère du Seigneur; fig. mère d'un prêtre.

Տիրանամ, ացայ vn. se rendre maître de, dominer, s'emparer de, s'impatroniser;

être dominé, entrer sous la domination.

Տիրանարգ a. qui méprise son maître.

Տիրանենգ V. **Տիրադաւ**.

Տիրանուէր a. consacré au Seigneur.

Տիրապարգեւ V. **Տիրածիր**.

Տիրապետ s. despote.

Տիրապետական a. despotique.

Տիրապետեմ, եցի va. dominer, maîtriser, s'emparer du pouvoir suprême.

Տիրապետող s. dominateur.

Տիրապետութիւն s. domination, despotisme; —ք, despotiquement.

Տիրապէս adv. en maître, avec autorité, avec une autorité absolue, souverainement; effectivement, proprement, véritablement; a. propre, véritable, réel, certain; — ազատ, véritablement libre; — խօսելով, à proprement parler; — բարի, bien réel; — հաւատք, vraie foi.

Տիրասէր a. qui aime son maître, attaché à son maître, dévoué; — նախանձ, zèle.

Տիրասիրութիւն s. attachement, dévouement pour son maître, zèle.

Տիրասպան, ից ou **աց**. **Տիրասպանու** a. qui a tué son maître.

Տիրավաճառ a. qui a vendu son maître.

Տիրատեաց a. qui hait son maître.

Տիրարար, ի a. qui rend maître.

Տիրացու V. **Դպիր**.

Տիրացուցանեմ, ուցի va. rendre maître, faire dominer; autoriser, établir, effectuer.

Տիրաւանդ a. transmis par le Seigneur.

Տիրաքարող a. prêché par le Seigneur.

Տիրեմ, եցի va. s'emparer de, se rendre maître, dominer, maîtriser, occuper, régner.

Տիրեցուցանեմ V. **Տիրացուցանեմ**.

Տիրող a. s. dominant, dominateur.

Տիրութիւն s. domination, autorité, pouvoir.

Տիրուհի sf. maîtresse ou dame; sainte Vierge.

Տիւ, տուրնջեան sm. jour; **իտուէ** ou **իտունջեան**, de jour, dans la journée, en plein jour; **խտուէ եւ իգիշերի** ou **զտիւ եւ զգիշեր**, jour et nuit, nuit et jour; **արփիաճաճանչ** —, beau jour; beau temps; **իլուսապայծառ** ou **իլոյս տունջեան**, en plein jour; **չեւ խոնարհիեալ տուրնջեան**, avant la fin du jour.

Տիք, տիոց s. âge; âge, siècle; — **մանկութեան**, âge de l'enfance, premier âge; **իմատաղ տիս**, dans un âge si tendre; **իմատաղ՝ իմանուկ տիոց**, dès le tendre ou bas âge, dès sa plus tendre jeunesse; **իտղայ տիոց**, dès son enfance; **անդէստին յառաջին տիոցն**, de

bonne heure; — ծերութեան, âge de la vieillesse; հաւասար տիօք, du même âge.

Տխատանք, նաց s. chagrin, deuil.

Տխատիմ, տեցայ vn. se chagriner, déplorer, porter le deuil de.

Տխեղծ a. jeune, en bas âge; défiguré, difforme.

Տխեղծութիւն s. jeunesse, bas âge.

Տխկի V. Ցախ.

Տխմար, աց a. sot, benêt, ignorant.

Տխմարաբար adv. sottement, sans aucune connaissance.

Տխմարութիւն sm. sottise, ignorance.

Տխուր adj. triste, chagrin, morne, mélancolique, morose.

Տխրագին a. triste; adv. tristement.

Տխրադէմ a. qui a l'air triste; adv. d'un air triste.

Տխրալի, Տխրալից a. triste, plein de tristesse, de chagrin.

Տխրական a. triste, chagrinant, fâcheux, mélancolique.

Տխրանամ V. Տխրիմ.

Տխրանք V. Տխրութիւն.

Տխրասէր adj. qui aime la tristesse, mélancolique.

Տխրեցուցանեմ, ուցի va. chagriner, attrister, peser sur le cœur.

Տխրեցուցիչ a. chagrinant, attristant, triste.

Տխրերանգ a, d'une couleur triste, morne.

Տխրիմ, րեցայ vn. se chagriner, s'attrister, devenir triste, se flétrir.

Տխրութիւն sm. chagrin, tristesse, mélancolie.

Տկար, աց a. faible, débile; impuissant, invalide; infime, petit, léger; fragile, frêle.

Տկարաբար adv. faiblement.

Տկարակողմն s. côté faible.

Տկարամիտ, մտաց a. faible d'esprit, esprit faible, borné, obtus.

Տկարամտութիւն s. faiblesse d'esprit, faiblesse.

Տկարանամ, ացայ vn. s'affaiblir, perdre ses forces, s'exténuer; devenir infirme, indisposé; avoir la faiblesse de; être incapable, ne pas pouvoir, déchoir; être impossible.

Տկարացուցանեմ, ուցի va. affaiblir, ôter les forces, débiliter, énerver, exténuer, abattre, amortir.

Տկարութիւն sm. faiblesse, débilité; indisposition, infirmité; langueur, exténuation; — ունիմ, je suis indisposé.

Տկեղտ a. jeune.

Տկնոր V. Գրեհ.

Տհալ a. indigeste.

Տհաճ a. mécontent, boudeur, acariâtre, morose; — լինել V. Տհաճիմ.

Տհաճեմ, եցի va. mécontenter, indisposer, déplaire; —իմ vn. être mécontent, bouder, être indisposé contre, se déplaire.

Տհաճութիւն s. mécontente-

ment, désagrément, déplaisir; bouderie.

Տիաս, ից a. qui n'est pas mûr, cru; fig. trop jeune.

ՏիասուԹիւն s. défaut de maturité, crudité.

Տձեւ a. difforme, mal fait.

Տձեւեմ, եցի va. difformer.

ՏձեւուԹիւն s. difformité.

Տղայ, ոց s. enfant; jeune homme; V. Տիք.

Տղայաբար adv. comme un enfant, puérilement.

Տղայաբարոյ, Տղայաբարու, ից a. qui a le caractère enfant, puéril.

Տղայական a. d'enfant, enfantin, puéril.

Տղայակոտոր a. qui détruit les enfants.

Տղայաճանճաբ. Տղայամիտ, մտաց a. qui a l'esprit enfantin, simple.

ՏղայամտուԹիւն s. puérilité, enfantillage.

Տղայանամ, ացայ vn. être ou devenir enfant; se conduire en enfant, faire l'enfant; rajeunir, redevenir jeune.

Տղայասէս V. Տղայաբար.

Տղայասպան a. s. infanticide, meurtrier d'un enfant.

ՏղայասպանուԹիւն s. infanticide, meurtre d'un enfant.

Տղայացուցանեմ, ուցի va. rendre enfant, rajeunir, rendre la jeunesse.

Տղայաւուրց a. enfant, très-jeune.

Տղայիկ sm. petit enfant, bambin.

ՏղայուԹիւն sm. enfance, premier âge; puérilité, enfantillage.

Տղեմ, եցի va. vouloir.

Տղընդեր a. ventru.

Տղմաբնակ a. qui demeure dans la boue.

Տղմագին V. Տղմուտ.

Տղմաթաթաւ adj. barbotté dans la boue, crotté.

Տղմաթաւալ a. qui se roule, qui se traîne dans la boue.

Տղմալից a. plein de boue, crotté, boueux, bourbeux, fangeux.

Տղմախառն a. mêlé avec la boue, bourbeux, fangeux.

Տղմախոր a. où il y a beaucoup de boue, très-boueux.

Տղմահան, ի s. décrottoir.

Տղմային V. Տղմուտ.

Տղմանամ, ացայ vn. se crotter, être barbotté dans la boue.

Տղմասէր adj. qui aime la boue.

Տղմուտ a. bourbeux, fangeux, boueux.

Տմարդի, դւոյ, դեաց adj. inhumain, désobligeant, impoli, grossier, brutal, brut, incivil, malhonnête, rustre.

ՏմարդուԹիւն s. inhumanité, désobligeance, brutalité, brusquerie; impolitesse, grossièreté, incivilité, rusticité, malhonnêteté; —բ, inhumainement, désobligeamment, brusquement, brutalement; impoliment, grossièrement.

Տմոյն adj. décoloré, pâle,

triste; — առնել, décolorer, pâlir, déteindre.

Տնակ, ագ s. maisonnette, case.

Տնակալ s. le propriétaire de la maison.

Տնական a. domestique; — տնտեսութիւն, économie —.

Տնակից a. qui demeure dans la même maison, cohabitant; voisin; — լինել, habiter, demeurer dans la même maison.

Տնակցութիւն s. habitation commune, cohabitation.

Տնահարկ, ի s. imposition, contribution.

Տնանկ, ագ a. pauvre, indigent, ruiné; failli.

Տնանկանամ, ացայ vn. devenir pauvre, être indigent, se ruiner; être expulsé ou privé de sa maison; faire faillite.

Տնանկանոց V. Աղքատանոց.

Տնանկացուցանեմ, ուցի va. faire devenir pauvre, rendre pauvre, indigent.

Տնանկութիւն s. pauvreté, indigence; faillite; իյետին —ե կայ, il est dans la misère, aux abois.

Տնաշէն a. qui construit une maison; V. Տնարար.

Տնաշինութիւն s. construction; V. Տնարարութիւն.

Տնապան, ագ s. gardien de la maison, concierge; casanier.

Տնապանութիւն s. conciergerie, charge de concierge; vie casanière.

Տնասէր a. qui aime la maison, casanier; — լինել, aimer son intérieur, se plaire dans son intérieur, chez soi.

Տնասուն a. nourri, élevé à la maison, casanier, domestique, privé.

Տնասպասեակ a. qui garde la maison, casanier.

Տնարար, ագ a. s. ménager, ménagère; femme de ménage.

Տնարարութիւն s. ménage, soin domestique.

Տնարգել a. qui garde la maison, qui mène une vie retirée.

Տնաւեր a. dont la maison est ruinée; qui ruine les maisons.

Տնիկ V. Տնակ.

Տնկաբան, ից s. botaniste.

Տնկաբանական adj. botanique; — պարտէզ, jardin —.

Տնկաբանութիւն sm. botanique.

Տնկաբեր a. qui porte ou produit des plantes.

Տնկագէտ, Տնկագիտական, Տնկագիտութիւն V. Տնկաբան, Տնկաբանական, etc.

Տնկագործ, ագ a. s. planteur, jardinier.

Տնկագործեմ, եցի va. cultiver les plantes, planter.

Տնկագործութիւն s. culture des plantes, plantation.

Տնկալուչ V. Տնարար.

Տնկախիտ adj. rempli de plantes, de plantations.

Տնկախոսութիւն s. phytologie.

Տնկական adj. de plante, végétal.

Տնկակից a. qui pousse ou végète avec, planté ensemble; inné, naturel.

Տնկաղ, ի s. potasse; կիզիչ —, potasse caustique.

Տնկաբարութիւն V. Տնկագործութիւն.

Տնկարկ, ագ s. planteur.

Տնկարկութիւն s. plantation.

Տնկեմ, եցի vn. planter.

Տնկիչ s. planteur.

Տնկից V. Տնակից.

Տնպաճ, Տնպաճութիւն V. Տնապան, Տնապանութիւն.

Տնպաճարան, ի s. conciergerie, logement du concierge.

Տնտես, ագ s. économe.

Տնտեսաբար adv. économiquement.

Տնտեսագէտ, Տնտեսագիր s. économiste.

Տնտեսական a. économique.

Տնտեսարան, ի s. économat; administration.

Տնտեսեմ, եցի va. diriger une maison, faire l'économe; économiser; régler sa famille, régir, administrer; distribuer.

Տնտեսութիւն s. économie; économat; direction, administration; providence; mystère de l'Incarnation; առանին ou տնական՝ քաղաքական —, économie domestique, politique; առ —ե, par économie.

Տնօրէն, րինի s. V. Տնտես; directeur, administrateur.

Տնօրէնութիւն s. V. Տնտեսութիւն; disposition, mesure; —ե տեղիք, les lieux saints.

Տնօրինական adj. économique, administratif; du mystère de l'Incarnation; — տեղիք, les lieux saints.

Տնօրինեմ V. Տնտեսեմ; disposer; dispenser; — զկեանս, régler la vie.

Տնօրինումն s. dispense; — խնդրել՝ տալ՝ ընդունել, demander, accorder, obtenir une dispense.

Տոգոր s. imbibition, imprégnation.

Տոգորեմ, եցի va. imprégner, imbiber, pénétrer; —իմ vn. s'imbiber, pénétrer dans, être imbibé, imprégné.

Տոխրուք s. tourte.

Տոկ sm. persistance, résistance, patience; durée; a. qui résiste, persistant, durable; իտոկ ou իտոկս, longuement, longtemps; ի— անկանել, se prolonger, durer longtemps.

Տոկամ, ացի vn. résister, persister, supporter, endurer, soutenir.

Տոկոս V. Տոկոսիք.

Տոկոսեմ, եցի va. tirer usure de, exercer l'usure, prêter à usure.

Տոկոսիք, սեաց s. usure, intérêt illégal; naissance; տոկոսեօք, avec usure.

Տոկուն V. Տոկ a.

Տոհմ, ից, ագ sm. famille, maison, race, extraction, naissance, lignage, lignée.

Տոհմագիրք, գրոց. Տոհմաբեւք, Քուոց s. généalogie.

Տոհմական a. de bonne famille, noble; de famille; s. parent; —ք, rapport d'un champ, fruits, récolte, moisson.

Տոհմականութիւն s. bonne naissance, noblesse; production, fertilité.

Տոհմակից sm. de la même famille, lignager, parenté.

Տոհմային a. de famille; parent.

Տոհմապետ, ից s. chef d'une famille, d'une race.

Տոհմաւորութիւն s. noblesse, bonne naissance.

Տոհմիկ a. noble, de bonne maison, de bonne ou de haute naissance; s. parent.

Տոհմորոշ առնեմ va. séparer les familles, les races.

Տոհմութիւն s. parenté.

Տոհորակեմ, եցի vn. marcher d'un air fier ou hautain, se pavaner.

Տող, ից s. ligne; fil; file, rang, rangée.

Տողաբան, ից adj. qui parle beaucoup, bavard.

Տողաբար adv. à la ligne, en rang.

Տողագլուխ s. alinéa.

Տողադիր a. aligné.

Տողադրեմ, եցի va. aligner.

Տողադրութիւն sm. alignement.

Տողամէջ s. interligne.

Տողան s. rangée, suite, enchaînement.

Տողանի a. rangé, arrangé, continuel.

Տողաշաւ, ի s. transparent.

Տողեմ, եցի va. enfiler, ranger; composer, écrire.

Տողիք, ղեաց. Տողուկք, ղկաց. Տողունք s. salive, crachat.

Տոնկիմ, եցայ vn. se réduire en pâte (en parlant du riz).

Տոմար, ից s. tome; livre; calendrier.

Տոմս, ից. Տոմսակ, ից s. billet.

Տոյժ, տուժի. Տոյժք, տուժից sm. V. Տուգան; dommage, perte, préjudice, détriment; տուժիւք անձին, à ses dépens; փոխարինել տուժիցն, dédommager.

Տողկեմ, եցի va. user sa vie, passer la vie.

Տոչոր V. Տոչորումն.

Տոչորական a. brûlant.

Տոչորեմ, եցի va. brûler, enflammer, embraser; —իմ vn. brûler, être enflammé.

Տոչորիչ a. brûlant, dévorant.

Տոչորումն s. brûlure, embrasement.

Տոռն, ռին ou ռան, ռունք, ռանց s. corde, ficelle; lien, attache; pilon; —շան, laisse.

Տոռնիմ, եցայ vn. être lié, attaché.

Տորգ s. toile d'araignée.

Տորմիղ ou —նաւաց s. flotte.

Տորոմիմ, մեցայ vn. s'enfler, bouffir, se gonfler.

Տորոն, ի s. garance.

Տորր s. bourgeon, jet de la vigne.

Տորբանոց, ի s. pépinière.

Տորբեմ, եցի vn. bourgeonner.

Տուայտանք, նաց s. peine, affliction, souffrance.

Տուայտեմ, եցի va. faire souffrir, affliger, tourmenter; —իմ vn. souffrir, s'affliger, être tourmenté.

Տուայտուիչն V. Տուայտանք.

Տուայր, ի sm. corbeille de mariage.

Տուարած, ի s. berger, pasteur; pâturage.

Տուարածական s. berger.

Տուգան, ի s. amende; indemnité ou dédommagement; ornith. toucan.

Տուգանեմ, Տուգանիմ V. Տուժեմ, Տուժիմ.

Տուգանք, նաց V. Տուգան.

Տուժապարտ a. amendable.

Տուժեմ, եցի va. mettre ou condamner à l'amende; —իմ vn. être mis ou condamné à l'amende, indemniser, dédommager.

Տուիչ, տուչի, չաց s. donneur, donateur.

Տուղտ, տղտոյ s. guimauve.

Տումար V. Տոմար.

Տուն, տան, տանց sm. maison; maison, famille, race; maison, établissement commercial; biens de la maison; train de maison, domestiques; couplet, verset, strophe, stance; տանէ ի— ou *տնէ —, de maison en maison; *տնէ ելնել, sortir de la maison; déménager; դառնալ ի—, retourner, rentrer à la maison, chez soi; *— կերթամ, je vais chez moi; *տնէ կուգամ, je viens de chez moi; *ձեր տունը գնաց, il est allé ou il a été chez vous; տնով տեղով, avec toute la famille; կալ ի— ou *— կենալ, rester à la maison, garder la maison; — Թագաւորի ou արքայի, la maison du roi; — նամակաց, poste; — գանձին, le trésor; ֆանգիատ՝ բնակելի՝ լաւ՝ մեծ՝ փոքրիկ՝ գեղեցիկ՝ տձեւ ou անպիտան —, commode, logeable, bonne, grande, petite, belle ou jolie, vilaine maison; աղիւսակերտ՝ փայտակերտ՝ քարուկիր —, maison en brique, en bois, en pierre; վարձելի՝ վաճառելի տուն, maison à louer, à vendre; հիմունք՝ որմունք տան, les fondements, les murs d'une maison; — շինել ou կառուցանել՝ բանդել, bâtir, abattre ou démolir une maison; *քաղաքի՝ գեղի —, maison de ville, de campagne; *փողոցի վերայ —, maison sur la rue; գեղեցկացուցանել զ— իւր, embellir sa maison; — վարձել, louer une maison; վարձել զ— իւր, louer sa maison; վարձք տան, le loyer d'une maison.

Տունչենական, Տունչենային, Տունչէն a. diurne, de jour.

Տուչութիւն s. dation, donation; tradition; reddition, remise, délivrance.

Տուռն s. amas, tas; տուռն տուռն, adv. en tas, en monceau.

Տուտն, տտնոց s. queue.

Տուր V. Տուրք.

Տուրեւառ, ից s. trafic, négoce, commerce; échange; conférence, fréquentation, société; respiration, haleine; դադարումն տուրեւառից, stagnation des affaires; տուրեւառս առնել, trafiquer; իյետին — շնչոյն, réduit à l'extrémité; — ամուսնութեանց, les mariages; V. Տուրեւառիկ.

Տուրեւառիկ a. commercial, mercantile; —ք ou — փոփոխումն՝ շահաւետութիւն, trafic, commerce.

Տուրեւառութիւն V. Տուրեւառիկք.

Տուրք, տրոց s. dation; donation, présent, don; impôt, droit; aumône.

Տուփ, տփոց s. boîte.

Տփան, աց s. batte; hie.

Տփեմ, եցի va. battre; fouler aux pieds; hier.

Տրսական գեղ s. toxique, poison.

Տպագիր, գրի a. édité, imprimé; s. typographe; éditeur; édition, impression.

Տպագրական adj. typographique.

Տպագրատուն V. Տպարան.

Տպագրեմ, եցի va. empreindre, mouler, modeler; éditer, imprimer.

Տպագրիչ, Տպագրող s. typographe, imprimeur; éditeur.

Տպագրութիւն s. typographie; édition, impression.

Տպազիոն, ազ, ից s. topaze.

Տպանամ, ացայ vn. être empreint, s'imprimer.

Տպարան, աց s. imprimerie, typographie.

Տպաւոր adj. empreint, imprimé, marqué.

Տպաւորագոյն a. plus ressemblant, précis, véritable; —ս adv. précisément; — ասացից, à proprement parler; կամ — ասել, ou pour mieux dire.

Տպաւորեմ, եցի va. empreindre, imprimer, marquer, figurer, graver; inculquer.

Տպաւորութիւն s. empreinte, marque, figure, forme; impression; — գործել յոք, faire une impression sur qn.

Տպեմ, եցի va. imprimer; —իմ vn. s'imprimer.

Տպող V. Տպագրող.

Տռիփք V. Տռփանք.

Տռնաւոր a. calleux, dur.

Տռփամ, Տռփանամ, ացայ vn. aimer d'amour, avec passion ou passionnément, être amoureux, passionné, épris; aimer tendrement, convoiter, désirer ardemment, souhaiter.

Տռփանք, նաց sm. amours, amourette.

Տռփաւոր, Տռփող s. amant, amoureux.

Տռփուտ a. amoureux, passionné.

Տտաղեղն s. chat-huant.

Տտիպ a. acerbe, âpre, astringent, âcre.

Տռնաւոր adj. qui a une queue, à queue.

Տռուն V. Տուռն.

Տռպութիւն s. âpreté, âcreté, acerbité, saveur âpre, goût acerbe.

*Տռեմ, եցի vn. faire un pet, péter.

Տրական s. gram. datif; a. datif.

Տրամ adj. ferme, dur; — գործել, rendre ferme; — երկիր, terrain ferme.

Տրամաբան, ից s. logicien.

Տրամաբանաբար adv. logiquement.

Տրամաբանական a. logique, de la logique.

Տրամաբանեմ, եցի va. raisonner.

Տրամաբանութիւն sm. logique.

Տրամաբանօրէն adv. logiquement.

Տրամագիծ V. Տրամաչափ.

Տրամադրեմ, եցի va. disposer.

Տրամադրութիւն s. disposition.

Տրամալար, ի sm. cordeau, fil à plomb.

Տրամախոհ adj. judicieux, raisonnable.

Տրամախոհութիւն s. jugement, raisonnement.

Տրամախօս, ից s. dialecticien.

Տրամախօսութիւն s. dialectique.

Տրամանամ, ացայ vn. devenir ferme, se durcir.

Տրամանկիւն s. diagonale; a. V. Տրամանկիւնի.

Տրամանկիւնաբար adv. diagonalement.

Տրամանկիւնի a. diagonal.

Տրամաչափ s. diamètre.

Տրամաչափական a. diamétral.

Տրամաչափապէս adv. diamétralement.

Տրամեմ, եցի va. affermir.

Տրապիզ, ից s. table.

Տրապիզիտ s. changeur.

Տրգալ V. Տարգալ.

Տրեխ, ից s. sabot, sandale.

Տրեխագործ, ից s. sabotier.

Տրեխաւորիմ, եցայ vn. mettre des sabots.

Տրէ s. ancien mois des Arméniens.

Տրիբուն, ի s. tribun.

Տրիբունութիւն s. tribunat.

Տրիգոն, ի s. pastenague.

Տրիէր adj. à trois rangs de rames; — նաւ, galère —, trirème.

Տրիտոն, ի s. triton.

Տրիտուր s. récompense, rétribution.

Տրմղութիւն s. inexpérience.

Տրմուխ, մխոյ s. râteau.

Տրմուղ, մղի adj. inexpérimenté, nouveau; indompté.

Տրոհական a. adversatif.

Տրոհեմ, եցի va. diviser.

Տրոհութիւն, Տրոհումն sm. division; abduction.

*Տրորեմ, եցի va. broyer, délayer.

Տրորիմ, րեցայ vn. pourrir, corrompre, se couvrir de plaies.

Տրոխումն sm. putréfaction, corruption.

Տրուպ, տրպի adj. humble, inférieur, vil, indigne, dernier, moindre.

Տրփեմ, եցի vn. frapper la terre du pied, battre des pieds, faire du bruit avec les pieds; fouler aux pieds, fouler; ոտս— իվերայ, insulter, mépriser qn.

Տրփիւն s. bruit des pieds, claquement.

Տրոքիղոս, ագ s. trochile.

Տրտմագին adj. triste, chagrin, mélancolique; d'un ton chagrin, d'un air triste, fâcheux, affligeant.

Տրտմազգեաց, գեցից a. très-triste.

Տրտմալի, Տրտմալից adj. plein de tristesse, de chagrin, triste, fâcheux.

Տրտմական a. chagrinant, fâcheux.

Տրտմակից լինիմ vn. partager le chagrin de qn., s'attrister avec.

Տրտմեցուցանեմ, ուցի va. attrister, chagriner, contrister, rembrunir.

Տրտմիմ մեցայ vn. se chagriner, s'attrister, avoir du chagrin.

Տրտմութիւն sm. tristesse, chagrin, mélancolie, morosité.

Տրտնջեմ, եցի vn. se plaindre, murmurer, crier.

Տրտնջիւն s. plainte, murmure.

Տրտնջող sm. celui qui se plaint, qui murmure.

Տրտնջումն V. Տրտնջիւն

Տրտում a. triste, chagrin, morne, mélancolique, morose; adv. tristement; — լինել, être triste, avoir du chagrin, avoir le cœur gros.

Տրտունջ sm. plainte, murmure; — ունել, porter plainte, se plaindre.

Տրցակ, ագ s. botte, fagot.

Տրցակեմ, եցի va. botteler, fagoter.

Տրփամ, Տրփանք, etc. V. Տռփամ, Տռփանք, etc.

Տփիկ s. petite boîte, écrin.

* Տրամ, ացի vn. geindre.

Քնաբար տանել V. Տարապարիակ վարել.

Քնեցուցանեմ, ուցի va. faire veiller.

Քնիմ, նեցայ vn. veiller; fig. veiller, surveiller.

Քնութիւն s. veille; insomnie; vigilance.

Օֆ, ոյ s. grande chaleur; hâle, feu du jour, les ardeurs du soleil; a. chaud; տօֆոյ adv. pendant la chaleur; — ամառայնոյ, la chaleur, l'ardeur de l'été.

Օֆագին a. chaud.

Օֆաժամ, ու. Օֆաժամանակ s. heure ou temps où le soleil est très-chaud; իտօֆաժամու աւուրն, en la chaleur du jour.

Օֆաժամու օր իՕֆաժամու adv. pendant la chaleur.

Օֆախարշ, Օֆակէզ, Օֆահար a. brûlé par la chaleur.

Օֆային a. chaud.

Տօթանամ, ացայ vn. être dévoré de chaleur, se brûler.

Տօթացուցանեմ, ուցի va. brûler par la chaleur.

Տօթութիւն s. chaleur.

Տօմար V. Տումար.

Տօն, ից s. fête ; օր տօնի, jour de fête; — նշանաւոր՝ հանդիսաւոր ou մեծահանդէս, fête extraordinaire, solennelle ; — կատարել, célébrer une fête.

Տօնախմբեմ, եցի va. célébrer, solenniser une fête.

Տօնախմբութիւն s. célébration d'une fête, fête, jour de fête, réunion solennelle, solennité.

Տօնական a. de fête, férié, solennel ; — օր, jour de fête ; — գիրք V. Տօնացոյց.

Տօնակից լինիմ vn. fêter, célébrer une fête ensemble.

Տօնահրաման adj. qui contient les préceptes des fêtes.

Տօնապետ, ացս sm. chef ou président d'une fête, d'une solennité.

Տօնասէր adj. qui aime les fêtes.

Տօնասիրութիւն sm. amour des fêtes.

Տօնավաճառ, ացս s. foire.

Տօնացոյց, ցուցի s. directoire (livre qui règle l'office pour toute l'année).

Տօնեմ, եցի va. fêter, solenniser, célébrer.

Տօնուտ V. Տօնական.

Տօսախ, ից s. bot. buis.

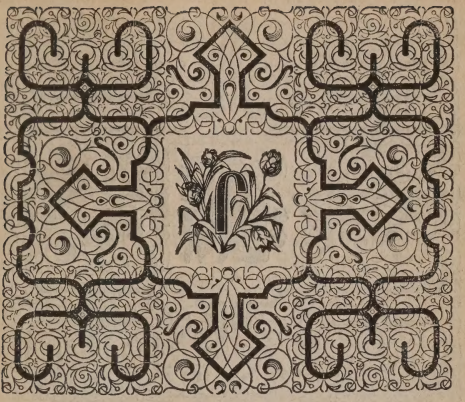

Ր (ré) s. trente-deuxième lettre de l'alphabet et vingt-sixième des consonnes; cinq mille, cinq-millième.

Րաբուն, ից s. maître, docteur.

Րաբունաբար V. Րաբունօրէն.

Րաբունական a. de maître, doctoral,

Րաբունապետ, աց s. chef des docteurs, pontife.

Րաբունի, նւոյ, նեաց sm. maître, docteur; rabbi, rabbin.

Րաբունօրէն adv. en maître, comme un docteur.

Րախանամ V. Խրախանամ.

Րախճան V. Խրախճան.

Րահետ V. Արահետ.

Րամ V. Երամ.

Րամեմ V. Երամեմ.

Րենական a. divin.

Րենատես V. Աստուածատես.

* Րոմ V. Շաքարօղի.

Րոպէ, ից s. seconde, instant; le monde, l'univers; Europe.

Րոպէհամար a. qui compte les secondes; magicien.

Րոտեմ, եցի va. rassembler, réunir.

Րոտին V. Տրուպ.

Րոք V. Աղէկատ.

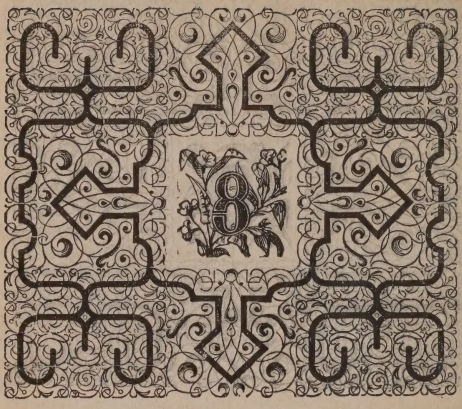

Ձ (tzo) s. trente-troisième lettre de l'alphabet et vingt-septième des consonnes; six mille, six-millième.

Ձախ, ոյ s. érable; branche; broussailles; bouleau.

Ձախաւել, ի sm. balai de bouleau.

Ձախսարեկ, ի sm. ornith. roitelet.

Ձած, ի adj. bas, qui s'élève peu de terre; fig. humble, modeste, modéré, doux, sage; bas, vil, rampant.

Ձածագին a. adv. à bas prix.

Ձածնում, ծեայ vn. s'abaisser, baisser; s'abaisser, s'humilier; s'apaiser, se calmer.

Ձածուխիւն s. abaissement; fig. modestie, modération, sagesse, pudeur; humiliation; humilité; bassesse; — սրտի, bassesse de cœur; —ի, avec un air modeste; avec bassesse.

Ձածուն, ծնոց a. modeste, modéré, sage; humble, doux; bas, qui n'est pas élevé.

Ձածուցանեմ, ուցի va. abaisser, baisser; rabaisser, rabattre; abaisser, humilier, ravaler; calmer, apaiser, adoucir.

Ձականեցուցանեմ, ուցի va. réduire à l'extrémité, rendre malheureux.

Ձականիմ, նեցայ vn. être réduit à l'extrémité, être dans le besoin, manquer de ressources, être malheureux.

Յակն, կան, կանք s. besoin, gêne, misère.

Յամաք, ացս a. sec, aride; s. terre ferme, continent; ելանել —ի, prendre terre, mettre pied à terre, débarquer; իջանել—ի, descendre à terre; — կղզի, presqu'île, péninsule; անցանել ընդ —, passer à pied sec.

Յամաքաբնակ a. qui habite la terre ferme.

Յամաքաթեւ adv. avec des ailes sèches, sans mouiller ses ailes.

Յամաքակղզի, զւոյ s. presqu'île, péninsule.

Յամաքական V. Յամաքային.

Յամաքակէտ sm. littoral, plage, rivage.

Յամաքայատակ a. dont le fond, le lit est sec.

Յամաքային adj. de terre ferme, continental; sec, aride.

Յամաքաչափութիւն s. arpentage.

Յամաքելի a. tarissable.

Յամաքեմ V. Յամաքիմ, Յամաքեցուցանեմ.

Յամաքեցուցանեմ, ուցի va. sécher, dessécher, rendre sec, aride; mettre à sec, tarir, faire tarir, épuiser.

Յամաքեցուցիչ a. qui sèche, qui dessèche, desséchant, dessiccatif.

Յամաքիմ քեցայ vn. sécher, se dessécher; tarir, s'épuiser.

Յամաքութիւն, Յամաքումն s. sécheresse, aridité, siccité, dessèchement; tarissement, épuisement.

Յամաքուտ a. sec, aride.

Յայգ, ոյ sm. nuit; — ու զցայգ adv. de nuit, pendant la nuit; զցայգ եւ զցեղեկ, jour et nuit, nuit et jour.

Յայգագնաց V. Գիշերագընաց.

Յայգագուարճ sm. belle de nuit.

Յայգախումբ s. soirée.

Յայգականեղ, ի s. veilleuse.

Յայգակռիւ մարտ s. combat nocturne.

Յայգահանդէս s. soirée; — տալ, donner une soirée.

Յայգանոց հանդերձ s. vêtement de nuit.

Յայգապաշտօն, տաման s. nocturne (partie de l'office de la nuit).

Յայգատես V. Գիշերատես.

Յայգացնոր, ի a. rêveur, songeur.

Յայգութիւն s. nuit, l'heure de la nuit; բղխումն —ե, pollution nocturne.

Յայդ վայր adv. jusque-là.

Յայժմ adv. jusqu'à présent.

Յայլ s. aine.

Յայնժամ adv. jusqu'à cette heure, jusqu'à ce temps, jusqu'à cette époque; մինչեւ —, jusqu'alors.

Յայն վայր adv. jusque-là; — յիմարեալ էին ազգ մարդկան, զի եւ, le genre humain s'égarait jusqu'à...

Յայնքան adv. tant, jusqu'à tant.

Յայս վայր adv. jusqu'ici.

Յայսքան adv. tant, jusqu'ici.

Յայսօր adv. jusqu'aujourd'hui, jusqu'à ce jour.

Յայտեմ, եցի va. faire jaillir, lancer; տիղմ—, éclabousser; —իմ vn. jaillir, rejaillir.

Յայտուկ V. Յայտումն; —ք տղմոյ, éclaboussure.

Յայտումն s. jet, jaillissement, rejaillissement; —սերման, éjaculation.

Յայտք, տից s. saillie.

Յան, ից s. ensemencement, semailles; a. dispersé, disséminé; ցան եւ ցիր ou ցիր եւ ցան, épars, dispersé; adv. çà et là: ցան եւ ցիր առնել՝ կացուցանել, disperser.

Յանգ, etc. V. Յանկ.

Յանեմ, եցի va. semer, ensemencer; parsemer, répandre, asperger.

Յանկ, ոյ s. haie, échalier, enclos, clôture, enceinte; liste, table, catalogue; désir, amour; adv. toujours, de tout temps; պատել՝ փակել ցանկով, entourer d'une haie.

Յանկալի a. désirable, souhaitable, désiré, recherché, doux; —է ինձ, je désirerais, je voudrais, je serais bien aise de, je ne songe qu'à; — պարզութիւն, aimable simplicité.

Յանկալիք sm. tout ce qui plaît, objet désiré; — աչաց, ce qui plaît aux yeux.

Յանկական adj. concupiscible; —ն s. concupiscence.

Յանկամ, Յանկանամ, ացայ vn. désirer, souhaiter, envier; convoiter, être épris de.

Յանկապատ a. entouré de haies.

Յանկապատեմ, եցի va. entourer d'une haie.

Յանկասէր a. amoureux, voluptueux, sensuel, lubrique.

Յանկասիրութիւն s. amour, convoitise, sensualité, lubricité.

Յանկացող s. désireux, convoiteux; cupide.

Յանկեմ, եցի va. entourer d'une haie.

Յանկորդ a. continuel, continu; adv. continuellement.

Յանկրդեմ, եցի va. fréquenter, hanter; vn. continuer, persévérer, perpétuer, durer; սիրելի էր ինձ — իտեղիսն, j'aimais à me rendre en ce lieu.

Յանկութիւն s. désir, envie; convoitise, concupiscence, volupté, sensualité, passion, amour; plaisir; cupidité; curiosité; հեշտ —, sensualité, volupté; մատնել իկամս —ե ուրուք, livrer à la passion de qn.; օգտաճարաւ —ք, les intérêts.

Յանումն s. ensemencement.

Յանց, ից sm. filet, réseau, rets.

Յանցաւ a. clair, peu serré; s. clairière.

Յանցարկ s. jet de filet, action de jeter le filet; celui qui jette le filet.

Յանցեմ, եցի va. prendre au filet, envelopper d'un filet.

Ցանցորդ, ացս. pêcheur au filet, pêcheur.

Ցասկոտ, ացadj. irascible, colère, colérique, dépiteux; — լինել, être —, avoir du penchant à la colère.

Ցասկոտութիւնս. irascibilité.

Ցասմնական, Ցասնական a. propre à mettre en colère; irascible; —ն s. irascibilité.

Ցասնում, սեայ, սուցեալ vn. se mettre en colère, s'indigner, s'emporter, se fâcher, s'irriter, se dépiter, mettre son bonnet de travers.

Ցասումն s. colère, indignation, emportement, courroux, dépit; ի— ածել, mettre en colère, courroucer; ցասմամբ էր ընդ նմա, il était irrité, fâché contre lui.

Ցասուցանեմ, ուցի va. mettre en colère, indigner, fâcher, irriter, échauffer la bile de qn.

Ցասչիմ V. Ցասնում.

*Ցատկեմ V. Ոստնում; Ցայտեմ vn.

*Ցատկեցնեմ V. Ցայտեմ va. դուրս —, faire ressortir, mettre en relief.

Ցատկտեմ, եցի va. sautiller.

*Ցատկտուկ V. Կցկցուն.

Ցարասի s. bot. bouleau.

Ցարդ եւս, Ցարդ իսկ adv. jusqu'à présent, encore.

Ցաւ, ոց sm. douleur, mal, souffrance; fig. douleur, peine, chagrin; regret; mal, maladie; — է ինձ, j'ai le regret, je regrette de, je suis fâché; ցաւով, douloureusement; դառնակսկիծ —, douleur cuisante, amère; դժոխքմբեր կալաւ զիս ցաւ, une douleur cruelle me saisit; մեղմել զցաւս, calmer, endormir la douleur; փարատեցան յիեն ցաւք իմ, je ne souffre plus, je n'ai plus de mal, de douleur; *— կրել՝ քաշել, éprouver de la douleur, avoir mal, souffrir.

Ցաւագար, ացa. infirme, maladif, cassé, patraque.

Ցաւագին a. douloureux, endolori, affligé, plaintif; adv. douloureusement, d'un ton plaintif.

Ցաւագնեմ, եցի. Ցաւագնիմ, նեցայ vn. éprouver de la douleur, souffrir; avoir mal, être malade, souffrir; avoir du chagrin, être endolori; ցաւագնեալ անդամք, membres endoloris.

Ցաւագնոտ V. Ցաւագար.

Ցաւագնոտեմ, եցի vn. tomber malade, être souffrant.

Ցաւագնութիւնս. douleur, souffrance, regrets; mal, maladie.

Ցաւալի, Ցաւալից a. plein de douleur, douloureux, regrettable.

Ցաւած, ի a. endolori, souffrant, infirme, malade.

Ցաւակից s. compagnon de douleur, compatissant; — լինել, entrer dans la douleur de qn., partager sa douleur, compatir à sa douleur, le plaindre.

Ցաւակցաբար adv. en pre-

nant part à la douleur de, avec compassion.

Յաւակցիմ V. Յաւակից լինիմ.

Յաւակցութիւն s. part que l'on prend à la douleur d'autrui, condoléance, compassion; Թուղթ —ի, lettre de condoléance.

Յաւահալած adj. qui chasse la douleur, la maladie.

Յաւանակիմ, եցայ vn. durer.

Յաւատեմ, եցի va. déchirer, déchiqueter.

Յաւացածոյց a. calmant.

Յաւեցուցանեմ, ուցի va. causer de la douleur, faire souffrir.

Յաւէ, ցաւեաց v. impers. avoir mal, souffrir, éprouver de la douleur; regretter, avoir regret de; être endolori, peiné, désolé; compatir à, être sensible au sort de qn., le plaindre; որովայն իմ ցաւէ, j'ai mal au ventre; ոչ ումեք ցաւէ քէդ իս, personne ne me regrette, ne me plaint; ցաւէ ինձ իվերայ քո, je vous plains, je pleure sur toi; ցաւեաց ձեզ վասն իմ, vous avez eu pitié de moi, de mon sort.

Յաւիմ, եցայ V. Յաւէ; *վրադ կցաւիմ, je vous plains; մատս կցաւի, j'ai mal au doigt, mon doigt me fait mal.

Յաւոտ V. Յաւած.

Յաքան, ի s. agric. scarificateur.

Յաքանեմ, եցի va. scarifier.

Յելեմ, Յելում, ցելի va. fendre, déchirer.

Յելում, ցելայ vn. se fendre, se déchirer; ցելաւ յերկուս, se déchira en deux, par le milieu.

Յելումն s. l'action de fendre, de déchirer; fente, déchirure.

Յեխ, ոյ s. boue, crotte.

Յեխոտ, etc. V. Յխոտ, etc.

Յեճ s. ornith. ibis.

Յեղ, ից s. tribu, caste, race, branche.

Յեղակից adj. qui est de la même tribu ou race.

Յեղակցութիւն s. identité de tribu.

Յեղապետ, ապ sm. chef de tribu, de race.

Յեղապետեմ, եցի va. être chef d'une tribu.

Յեղապետութիւն s. dignité de chef d'une tribu.

Յեղընտիր լինել, choisir ou distinguer les tribus.

Յետ V. Ձետ.

Յի՞րբ adv. jusqu'à quand?

Յերեակ, Յերեկ, զՅերեակ, զՅերեկ adv. le jour, dans la journée, de jour, en plein jour, pendant le jour; զցայգ եւ զցերեկ, jour et nuit; զօրն ցերեկ, toute la journée.

Յերեկուութիւն sm. jour ou journée.

Յերեկօթ, ի s. externat.

Յերեկօթիկ s. externe; a. — դպրոց, externat.

Յեց, ոյ sm. ver, artison, teigne.

Յեցակեր, Յեցակերեալ adj.

mangé ou rongé des vers, vermoulu.

Ցիխ, ցխոյ V. Ցեխ.

Ցին, ցնոյ s. ornith. milan.

Ցինգ, Ցինկ, ցնգի, ցնգոյ s. bot. amelle.

Ցոռ, ցռոյ, ցռու s. onagre, âne sauvage.

Ցիր a. dispersé, épars ; s. dispersion ; endroit vaste ; ցիր եւ ցան, dispersé, épars, éparpillé ; adv. d'une manière éparse, çà et là ; ցիր ընդ ցիր լինել, être dispersé, se disperser, s'éparpiller.

Ցիրդ, ցրդոյ, ցրդի s. bot. pimprenelle ; ronce.

Ցից, ցցոյ s. pal, pieu, piquet, pilotis, jalon ; cheville ; a. dressé, hérissé, droit ; ցանել ի—, empaler.

Ցուրկիմ, եցայ vn. saillir, être en saillie, s'avancer en dehors.

Ցլագլուխ a. à tête de bœuf ; s. Bucéphale.

Ցլիկ s. jeune taureau.

Ցխոտ a. crotté.

Ցխոտեմ, եցի va. crotter ; —իմ vn. se crotter.

Ցկնիմ V. Ցնկնիմ.

Ցմախ, ի s. bot. berle.

*Ցնդած a. décrépit, tombé en enfance, radoteur.

Ցնդական a. volatil.

Ցնդականութիւն sm. volatilité.

Ցնդեմ, եցի va. disperser, dissiper ; volatiliser, exhaler, évaporer ; —իմ vn. se dissiper, se disperser ; se volatiliser, s'exhaler, s'évaporer ; *tomber en enfance, radoter ; — յարտասուս, fondre en larmes ; ցնդին միտք նորա, son esprit s'évapore, se distrait.

Ցնդումն s. dispersion, dissipation ; volatilisation, exhalation.

Ցնծալի, Ցնծալից a. plein de joie, joyeux.

Ցնծամ, ացայ vn. tressaillir de joie, d'allégresse, être pénétré, saisi ou transporté de joie, se réjouir.

Ցնծացուցանեմ, ուցի va. faire tressaillir de joie, transporter ou combler de joie, réjouir.

Ցնծութիւն s. transport de joie, grande joie, allégresse.

Ցնկնիմ, կնեցայ ou կնայ vn. mettre bas, faire des petits.

Ցնորական a. illusoire, fantastique, imaginaire, chimérique, extravagant.

Ցնորակոծ a. agité de délire, plongé dans un effrayant délire ; —առնել, tourmenter par le délire, par de folles illusions ; — լինել, être tourmenté par le délire, par de folles illusions, se faire des illusions.

Ցնորեմ, եցի. Ցնորեցուցանեմ, ուցի va. donner le délire, des vertiges, mettre hors de soi, rendre fou, saisir d'un transport, transporter ; égarer, distraire ; donner des illusions, faire courir après des chimères.

Ցնորիմ, րեցայ vn. délirer, être dans le délire, avoir le

délire, le vertige, tomber en délire, rêver, divaguer, extravaguer, battre la campagne; être hors de soi, s'égarer, devenir fou, être agité de violents transports; se faire des illusions.

Ցնորք, ըից s. délire, rêverie, vertige; fantôme, vaine apparence, vision, illusion, chimère, imagination, fantaisie; — **խոժոռադէմք՝ անժպիտք,** spectacles horribles, hideux.

Ցնցղածեւ a. qui a la forme d'un tuyau, d'un arrosoir.

Ցնցղանամ, Ցնցղկանամ, կացեալ vn. jaillir, saillir, sortir.

Ցնցոտի, տւոյ, տեաց adj. vieux, déguenillé, fripé; s. guenille, haillon, chiffon.

Ցնցոտիկ s. loque, guenille.

Ցնցուղ, ցղոյ s. canal, tuyau; arrosoir; aspersion; dispersion.

Ցոլանամ, ացայ vn. se refléter, réfléchir, réverbérer; rejaillir, s'exhaler.

Ցոլացիկ a. reflet, à réverbère.

Ցոլացումն V. **Ցոլումն.**

Ցոլացուցանեմ, ուցի va. refléter, réfléchir; faire rejaillir, exhaler.

Ցոլք s. pl. reflets.

Ցոլումն s. réflexion, reflet, réverbération; rejaillissement, exhalation, exhalaison.

Ցող, Ցողուն V. **Ցօղուն.**

Ցոյց, ցուցից sm. action de montrer, indication; indice, marque, signe; étalage, parade; ostentation; démonstration, preuve, marque, témoignage, acte; spectacle, risée, jouet; **ցոյցս առնել,** faire étalage, parade, étaler; **իցոյցս, իցոյց, իցոյցս ինչ,** pour montrer, pour l'ostentation, pour la frime; — **բարեկամութեան՝ մեծարանաց,** démonstrations d'amitié, de respect; **առնել ինչ իցոյցս մարդկան,** faire qch. pour être vu des hommes; **ճաստատուն** —, preuve solide.

Ցորեան, ցորենոց sm. blé, froment.

Ցորեկ V. **Ցերեկ.**

Ցորենաբաշխ, ից a. qui distribue du blé.

Ցորենաբեր a. qui produit du blé.

Ցորենահատ, ի s. grain de blé, grain.

Ցորենավաճառ, աց s. marchand de blé, grainetier.

Ցորենավաճառութիւն sm. commerce de blés.

Ցորժամ adv. jusqu'à ce que, jusqu'à l'époque; **ցո՞րժամ,** jusqu'à quand?

Ցորչափ V. **Ցորքան**

Ցո՞ր վայր adv. jusqu'où?

Ցորքան adv. tant que, jusqu'à ce que; **ցո՞րքան,** jusqu'à quand? jusqu'à quel point? — **ժամանակս, tant que.**

Ցու V. **Ցուք.**

Ցուլ, ցլուց s. taureau; astr. le Taureau; — **բառաչէ,** le — mugit; **բառաչ՝ պոչիւն** ou **պոռոչիւն ցլու,** mugissement.

Ցուղ ականջաց s. conduit auriculaire.

Յում s. sanie, pus, humeur.

Յունց s. secousse; — տալ, donner une secousse, secouer.

Յուպ, ցպոյ s. bâton, verge; — հովուի, houlette; — կաղի, béquille; — իձեռին, un bâton à la main; — ծերութեան, le bâton, le soutien de vieillesse.

Յուրտ, ցրտոյ a. froid; fig. froid, insipide; vain, frivole; sm. froid; — մահահամբոյր, une froidure mortelle; le froid de la mort; սառսպացեալ դողալ իցրտոյ ou *ցրտէ դողալ, trembler de froid, être transi de froid; — սաստիկ, froid vif, violent, excessif, un froid de loup; սոսկալի՝ խիստ՝ անտանելի՝ ծափանցող —, froid horrible, rude ou rigoureux, insupportable, perçant ou pénétrant; — է, il fait froid; պատսպարիլ իցրտոյ, se munir contre le froid; վարժիլ ցրտոյ, s'habituer au froid; — առնուլ, avoir ou prendre froid, se refroidir, être saisi de froid.

Յուց, ցցոյ s. V. **Յոյց**; chanson; — բառնալ, chanter une chanson.

Յուցակ, ացս a. qui montre, qui indique; sm. indicateur, montre, indice; index, liste, catalogue, table; inventaire; répertoire; carte (de restaurant); aiguille, axe de cadran.

Յուցական, ացս a. démonstratif, indicatif; — դերանուն, pronom démonstratif; — մատն V. **Յուցամատն**; — առնել, démontrer, prouver.

Յուցակուածիւն s. démonstration, preuve, raison.

Յուցամատն s. le doigt indicateur, l'index.

Յուցամոլուածիւն s. ostentation.

Յուցանեմ, ցուցի, ցոյց va. montrer, indiquer, désigner; faire voir, témoigner, exprimer, exposer, déclarer; démontrer, prouver.

Յուցիչ a. s. indicateur, indicatif, démonstratif.

Յուցումն s. action de montrer, de faire voir, indication; démonstration, preuve.

Յուք, ցուոց s. plafond.

Յուփ, ի a. bavard, charlatan; dissolu, débauché, libertin.

Յուփաբանուածիւն s. bavardage, charlatanisme.

Յուփաբերան a. bavard.

Յուփանք V. **Յուփուածիւն**.

Յուփասիրտ a. déréglé, dissolu, libertin, débauché.

Յուփացուցանեմ, ուցի va. débaucher, corrompre, pervertir.

Յուփոգի V. **Յուփասիրտ**.

Յուփուածիւն sm. dissolution, débauche, libertinage, licence, déréglement, déportement.

Ռակապ sm. muselière; muserolle.

Ռական, ու s. galère.

Ռունկ, ռկի sm. museau, groin, mufle; éperon (d'un navire).

Ռոեմ, եցի va. écorcher, égratigner, meurtrir, effleurer, érafler, entailler, faire des incisions, déchirer, arracher;

—իմ vn. s'écorcher, s'égratigner, s'arracher.

Ցրդենի, Ցրդի V. Ցիրդ.

Ցրեմ, եցի va. V. Ցրուեմ; violer, transgresser, enfreindre, rompre, détruire; diverger; —զինչս, dissiper, gaspiller ses biens.

Ցրիչ V. Ցրուիչ; divergent.

Ցրիւ adv. d'une manière éparse, çà et là.

Ցրուեմ, եցի va. disperser, dissiper, répandre, disséminer, éparpiller; disperser, détruire, mettre en déroute; impr. distribuer; — զմիտս, distraire l'esprit; —իմ vn. se disperser, se dissiper; se distraire.

Ցրուիչ s. celui qui disperse, dissipateur.

Ցրումն s. dispersion, dissipation, éparpillement.

Ցրտաբան, ից a. qui tient de sots propos, fade, insipide.

Ցրտաբանեմ, եցի vn. tenir de sots propos, plaisanter à froid, dire des niaiseries.

Ցրտաբանութիւն sm. sot propos, fadaise, niaiserie.

Ցրտաբեկ, Ցրտաբեկութիւն V. Ցրտահար, Ցրտահարութիւն.

Ցրտաբեր, ի a. qui apporte le froid, frigorifique; s. frimaire.

Ցրտաբուխ adj. qui coule froid, frais.

Ցրտագին a. très-froid.

Ցրտակէզ V. Ցրտահար.

Ցրտահար adj. refroidi, engourdi de froid; bruiné; — առնել, refroidir, engourdir de froid; brouir; — լինել, V. Ցրտահարիմ.

Ցրտահարիմ, ըեցայ vn. se refroidir, être saisi par le froid, être engourdi de froid.

Ցրտահարութիւն s. refroidissement; — տնկոց, brouissure.

Ցրտամ, Ցրտանամ, ացայ froidir, refroidir, se refroidir; se refroidir, avoir ou prendre froid, être saisi de froid; fig. se refroidir, s'attiédir.

Ցրտաշունչ a. froid, glacial.

Ցրտասառոյց adj. glacial, glacé.

Ցրտացուցանեմ, ուցի va. refroidir; fig. refroidir.

Ցրտացուցիչ a. frigorifique.

Ցրտին a. froid.

Ցրտութիւն sm. froid, froideur, froidure; refroidissement; fig. froid, froideur.

Ցրցուն a. déchiré, fripé.

Ցրցոտեմ, եցի va. déchirer, mettre en pièces, friper.

Ցրօնք, նից s. dispersion.

Ցցապատնէշ, նիշաց s. palissade.

*Ցրտնխաճ s. engelure.

Ցցեմ, եցի vn. planter, hisser, dresser, hérisser, fixer, ficher, enfoncer dans.

Ցցումն s. pousse, germination.

Ցցուիմ, ուեցայ vn. pousser, germer; se planter, se hisser, se dresser, saillir, faire saillir; — հերաց, se hérisser.

Ցցումն sm. l'action de se planter, de se dresser.

Յցունազարդ adj. aigretté, empanaché.

Յցունք s. boucle de cheveux; aigrette; panache.

Յփսի, փսւոյ s. serge; ազնիւ —, chàle.

Յքայլին a. alcoolique.

Յքաչափ, ի s. alcoolomètre.

Յքի, ցքւոյ s. esprit de vin, alcool.

Յօղ, ոյ s. rosée; ցօղ քաղցրածաւալ, douce rosée; ցօղ քաղցրութեան, bénigne rosée.

Յօղաբեր a. qui porte de la rosée.

Յօղաբուղխ a. qui produit de la rosée.

Յօղագին a. frais; adv. fraîchement.

Յօղագնեմ, եցի va. rafraîchir.

Յօղալից a. plein de rosée.

Յօղախառն a. mêlé de rosée.

Յօղածին a. qui produit de la rosée; qui est produit par la rosée.

Յօղաճար a. gâté par la rosée, frappé de rosée, bruiné.

Յօղանամ, ացայ vn. se rafraîchir.

Յօղապատեայ adj. orné de rosée.

Յօղացուցանեմ, ուցի va. rafraîchir.

Յօղաւոր a. couvert, mouillé de rosée; humide, frais.

Յօղակերպ a. semblable à la rosée.

Յօղարկեմ, եցի va. mouiller, humecter, arroser.

Յօղեմ, եցի va. faire tomber de la rosée, verser la rosée, couvrir ou mouiller de rosée; faire pleuvoir, faire tomber goutte à goutte; asperger, verser, arroser, humecter; rincer; — արտօսր, verser des larmes; vn. ցօղէ, il tombe de la rosée.

Յօղուն, ղնոյ ou ղուան s. tige, brin; rinçure; V. Յօղաւոր.

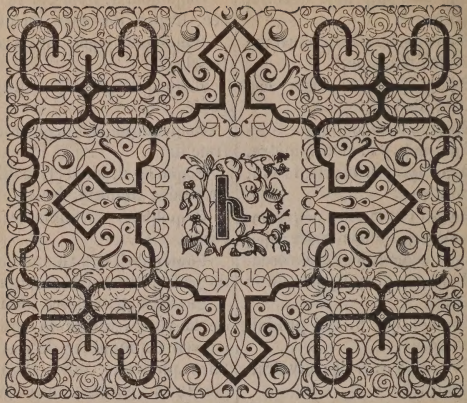

Ի (hioun) s. trente-quatrième lettre de l'alphabet, tantôt voyelle, tantôt consonne; sept mille, sept-millième.

Ի' en vers, abréviation de եւ, ու, etc.

Իւղ V. Ձիւղ.

Իւձական V. Ձիւձական

Իւծիմ V. Ձիւծիմ.

Իւծումն V. Ձիւծումն.

Իւս V. Ձիւս.

Իւսակ V. Ձիւսակ.

Իւսեմ V. Ձիւսեմ, etc.

Իւսումն V. Ձիւսումն.

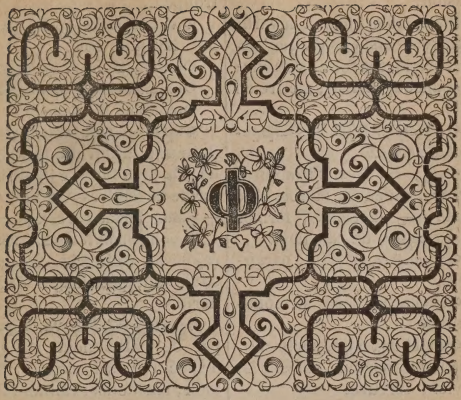

Փ (piour) s. trente-cinquième lettre de l'alphabet et vingt-neuvième des consonnes ; huit mille, huit-millième.

Փագրոս, ի s. ichth. pagre.

Փադամ, Փադանք, նաց s. turban, bandeau, voile.

Փաթաթեմ, Փաթուիթեմ, եցի va. envelopper, empaqueter, entortiller.

Փախնում V. Փախչիմ.

* Փախուկ a. timbré, toqué.

Փախուստ, խստի, խստեան s. fuite, évasion ; échappatoire, réticence, faux-fuyant, subterfuge, tergiversation ; — զօրաց, déroute ; ի — աճապարել՝ դառնալ՝ լինել՝ կալ, prendre la fuite, plier bagage, déguerpir, tourner les talons ; — ի դարձուցանել, mettre en fuite ; — ի մտաբերել, songer à s'enfuir.

Փախուցանեմ, ուցի va. faire fuir, mettre en fuite, faire tourner le dos.

Փախուցիչ a. qui fait fuir.

Փախչիմ, խեայ, խուցեալ vn. fuir, s'enfuir, prendre la fuite, échapper, s'échapper, se sauver, s'évader, éviter.

Փախստական, աց s. fuyard, fugitif, transfuge, déserteur ; a. fugitif, passager ; — ծառայ, esclave fugitif ; — փառք, gloire fugitive ; — արկանել՝ առնել՝ վարել, mettre en fuite ; — անկանել՝ գնալ՝ լինել, prendre la fuite, s'enfuir.

Փախստականութիւն s. fuite, évasion.

Ձախստեայ, էից s. fuyard, fugitif; — անկանել՝ գնալ՝ լինել, prendre la fuite, s'enfuir; — արկանել՝ տանել, mettre en fuite.

Փախստէութիւն V. Փախըստականութիւն.

Փակ, ոյ, ի s. fermeture, serrure, cadenas; bâton; adj. fermé; — արկանել, fermer à clé; mettre un cadenas.

Փակագիծ, գծի sm. parenthèse.

Փակագիր, գրոյ s. monogramme.

Փակակալ, աց s. porte-clés, guichetier, portier; porte-clés, clavier; serrure.

Փակաղակ, աց s. serrure.

Փական, ի. Փականք, նաց s. fermeture, serrure, cadenas; clé.

Փակարան, ի s. cloître.

Փակեղն, ղանց s. turban.

Փակեմ, եցի va. fermer, clore; enfermer, renfermer, enclore; barrer; serrer, fermer à clé; ինքեըս —, renfermer, entourer; իներըս փակեալ, ci-inclus; փակեալ յամենայն յուսոյ ակնկալութենան, sans aucune espérance.

Փակոց, աց s. serrure.

Փաղ, ից s. ornith. phalarope.

Փաղաղեմ, եցի va. dévorer, consumer.

Փաղաղիչ s. a. dévorateur, dévorant.

Փաղանգ, աց s. phalange, troupe.

Փաղանգամուշկ, մշկոյ sm. bot. lavande, spic.

Փաղանուն a. s. synonyme.

Փաղաւորիւն s. syllabe.

Փաղաքիկ V. Փաղ.

Փաղաքշական a. caressant, flatteur; gram. diminutif; — անուն, petit nom de tendresse, terme de tendresse, diminutif; — բառ, terme caressant.

Փաղաքշանք, նաց s. caresse, cajolerie, câlinerie; flatterie, adulation, patelinage, flagornerie.

Փաղաքշեմ, եցի va. appeler par de petits noms de tendresse, caresser, cajoler, dorloter, amadouer, câliner; flatter, aduler, courtiser, encenser, flagorner, pateliner.

Փաղաքշութիւն V. Փաղաքշանք.

Փաղաքուշ, քշի a. s. caressant, cajoleur, câlin; flatteur, adulateur, flagorneur, patelin.

Փաղփաղիմ, ղեցայ vn. briller, reluire.

Փաղփեցուցանեմ, ուցի va. faire briller, faire reluire.

Փաղփիմ, փեցայ vn. briller, luire, reluire.

Փաղփուն a. brillant, éclatant.

Փամփուշտ, փշտի s. vessie; ballon; — հրետի, gargousse.

Փայլ, ից s. brillant, éclat, lustre; a. brillant, luisant.

Փայլածող, Փայլածու sm. astr. Mercure.

Փայլաճուն a. brillant, luisant, reluisant.

Փայլակեմ V. Փայլատակեմ.

Փայլակն, կան s. éclair; սրավար՝ արագաձիգ իբրեւ զ—, prompt, rapide comme l'éclair.

Փայլակնաբար adv. comme un éclair.

Փայլակնաբորբոք adj. brillant, ardent comme un éclair.

Փայլակնակերպ a. semblable à un éclair.

Փայլակնահար adj. frappé d'un éclair.

Փայլակնանման adj. qui a la forme d'un éclair; adv. en forme d'éclair.

Փայլակնանման V. Փայլակնակերպ.

Փայլակնացայտ a. qui lance des éclairs, éclatant, étincelant.

Փայլակնանշոյլ a. brillant, éclatant comme un éclair.

Փայլակնատեսիլ adj. qui a l'aspect d'un éclair, éclatant, étincelant.

Փայլակումն sm. action de faire des éclairs; éclair; éclat, lumière.

Փայլատակեմ, եցի vn. faire des éclairs; éclairer, éclater, étinceler, scintiller, briller; va. lancer des éclairs, faire éclater ou briller; փայլատակէ, il fait des éclairs, il éclaire; բոց աստուածային յաչաց նորա փայլատակէր, un feu divin éclatait de ses yeux, le feu sacré brillait dans ses yeux.

Փայլատակեցուցանեմ V. Փայլատակեմ vա.

Փայլատակն, կունք, կանց s. éclair, étincelle; éclat, lumière; foudre.

Փայլատակումն s. action de faire ou de lancer des éclairs; étincellement; éclair.

Փայլատակունք V. Փայլատակն.

Փայլեմ, եցի vn. briller, luire, reluire, éclater, resplendir; va. faire briller, rendre brillant, luisant, faire reluire, lustrer, brunir, polir; խընդութիւն փայլէ յաչս նորա, la joie brille dans ses regards.

Փայլեցուցանեմ V. Փայլեմ va. — զկօշիկս, cirer les bottes.

Փայլիմ V. Փայլեմ vn.

Փայլիւն s. éclat, le brillant, le poli, le lustre, resplendissement, splendeur.

Փայլող adj. qui brille, brillant; V. Փայլաճուն.

Փայլումն s. action de briller, resplendissement.

Փայլուն, նոյ adj. brillant, luisant, reluisant, resplendissant, poli.

Փայծաղն, ծաղան s. rate.

Փայծաղնացաւ a. qui a mal à la rate, splénétique; s. splénite.

Փայծաղնոտ a. splénétique.

Փայտ, իցս. bois; arbre; — ընկենուլ, tirer au sort; tirer la bonne aventure; — ճարկանել, couper, abattre du bois; — կենաց, arbre de vie.

Փայտաբեր, իցա. qui produit du bois; s. porteur de bois.

Փայտագործ a. fait de bois,

Փայտակերտ adj. construit en bois; sm. construction en bois, échafaud.

Փայտակերտիկ sm. petite construction en bois, nid.

Փայտակիր sm. porteur de bois.

Փայտակոյտ, կուտից sm. amas de bois, bûcher.

Փայտակոտոր, ից sm. bûcheron.

Փայտակուփ s. charpentier, menuisier.

Փայտահատ, Փայտահար, ացս. bûcheron; hache.

Փայտահատութիւն, Փայտահարութիւն s. abatage (de bois).

Փայտամած adj. couvert de bois.

Փայտայարկ a. dont le toit est en bois.

Փայտային a. ligneux.

Փայտանամ, ացայ vn. devenir bois, se changer en bois; fig. s'engourdir, roidir.

Փայտաշատ a. abondant en bois, boisé.

Փայտապաշտ, ից a. s. qui adore les bois.

Փայտապաշտութիւն s. adoration des bois.

Փայտատ, ացս. hache, cognée; houe, hoyau.

Փայտաքաղ a. qui ramasse du bois.

Փայտբեր V. Փայտաբեր.

Փայտեայ, Փայտեղէն a. de bois, en bois.

Փայտիկ s. petit bois.

Փայտոտն s. chevalet.

Փայտփոր s. ornith. pic, pique-bois.

Փայփայանք, նացsm. caresse, cajolerie, câlinerie, mignardise.

Փայփայեմ, եցի vn. caresser, amadouer, cajoler, choyer.

Փանք. Փանաքի, բւոյ, քեաց a. faible, léger, petit, peu considérable, pauvre, misérable.

Փանաքիմաց adj. faible ou pauvre d'esprit; médiocre.

Փանաքութիւն s. faiblesse, petitesse, pauvreté.

Փանդիռ, դռաց. Փանդիռն, դռանց s. pandure.

Փանդռնաւար, ացս. joueur de pandure.

Փանփուշտ V. Փամփուշտ.

Փաշաման կրել vn. recevoir des reproches, avoir ou éprouver des ennuis.

Փապ, Փապար, ացs. cavité, creux, trou.

Փապարեմ, եցի. Փապարիմ րեցայ vn. être calleux, endurci, s'endurcir; V. Ձեռն.

Փառաբանակից a. qui loue, qui est loué avec un autre.

Փառաբանեմ, եցի vn. louer, glorifier, célébrer, honorer.

Փառաբանութիւն s. louange, gloire, honneur.

Փառազարդ adj. orné de gloire, glorieux, magnifique.

Փառազարդեմ, եցի vn. orner de gloire, d'honneurs, orner avec magnificence.

Փառազարդութիւն s. ornement glorieux, gloire, honneur, magnificence.

Փառախնդիր a. qui cherche la gloire, ambitieux.

Փառակից s. compagnon de gloire, qui a la même gloire.

Փառաչեղ a. glorieux, majestueux.

Փառամոլ a. passionné pour la gloire, ambitieux, vain.

Փառամոլութիւն s. passion pour la gloire, ambition, vanité.

Փառասէր adj. qui aime la gloire, avide de gloire, ambitieux, vain.

Փառասիրեմ, եցի va. aimer la gloire, être ambitieux.

Փառասիրութիւն s. amour de la gloire, ambition.

Փառատենչիկ a. avide de gloire.

Փառատրեմ, եցի va. louer, donner des louanges.

Փառատրութիւն sm. éloge, louange.

Փառացի V. **Փառաւոր**.

Փառաւոր, աց a. glorieux, illustre ; — **առնել**, rendre honneur, louer, glorifier, célébrer ; — **լինել**, être glorieux, glorifié, honoré.

Փառաւորակից adj. qui est glorifié avec un autre.

Փառաւորապէս adv. d'une manière glorieuse, glorieusement.

Փառաւորեալ adj. glorifié, glorieux.

Փառաւորեմ, եցի. **Փառաւորեցուցանեմ**, ուցի va. glorifier, rendre glorieux, célébrer, illustrer, honorer, exalter.

Փառաւորիչ s. celui qui glorifie.

Փառաւորութիւն s. gloire, magnificence, pompe, splendeur.

Փառք, ռաց s. gloire ; majesté, éclat, magnificence ; **փառօք**, avec gloire, glorieusement ; **առանց փառաց**, sans gloire ; **փա՛ռք Տեառն** ou **Աստուծոյ**, gloire à Dieu ! Dieu soit loué ! grâce à Dieu ; **փառաւորեալ փառօք**, plein, couvert de gloire, de lauriers ; **անկանել ի փառաց**, se dégrader, se déshonorer ; **աղօտացուցանել՝ նսեմացուցանել զփառս իւր**, ternir, obscurcir, éclipser sa gloire ; **աղարտել զփառս իւր**, souiller, flétrir sa gloire, flétrir ses lauriers ; **փառս ստանալ**, acquérir de la gloire ; **յաւերժացուցանել զփառս իւր**, éterniser sa gloire ; **փառս քեզ համարեսջիր**, mettez toute votre gloire à ; **անկապուտ փառս անձին համարել**, mettre sa plus grande gloire à ; **չքեղապանծ փառօք**, avec une magnificence extraordinaire ; **անկանել փառօք**, succomber avec gloire ; **ընթանալ ի փառս**, aller, marcher, courir à la gloire ; **սիրել զփառս**, aimer la gloire ; **կնիք տալ փառաց**, mettre le sceau à sa gloire ; **վասն փառաց մեռանել**, mourir pour la gloire ; **ճշմարիտ՝ անարատ** ou **անստգիւտ՝ անեղծ՝ անկապուտ՝ չքեղ՝ սնոտի՝ յաւերժական —**, gloire

vraie, sans tache, solide, sûre, éclatante, vaine, immortelle.

Փասեան, Փասիան s. faisan; ձագ —, faisandeau.

Փաստ, ից s. raison, cause; raisonnement, preuve, argument.

Փաստաբան, ից s. avocat.

Փաստաբանեմ, եցի va. raisonner, expliquer la cause, alléguer des raisons; faire l'avocat, plaider.

Փաստաբանութիւն s. explication des causes, raisonnement; profession d'avocat, barreau.

Փաստասէր a. s. chicaneur.

Փաստաւոր adj. coupable, indigne.

Փաստուս, քի a. bavard, délateur, rapporteur, médisant.

Փաստսիմ, եցի vn. bavarder, rapporter, médire.

Փառաւորք s. pl. les nobles, les grands.

Փարախ, ից s. bercail, étable, bergerie.

Փարախապետ, աց s. supérieur, archimandrite.

Փարախեմ, եցի va. mettre dans le bercail, établer.

Փարատ a. dissipé, détaché, écarté, éloigné.

Փարատեմ, եցի va. dissiper, disperser, chasser, faire disparaître, détruire, écarter, éloigner, ôter; vn. se dissiper, disparaître, se détruire; — զիոգս, éloigner, charmer les soucis; փարատեցան յինէն ցաւք, je ne souffre plus.

Փարատեցուցանեմ V. Փարատեմ va.

Փարատիմ V. Փարատեմ vn.

Փարատիչ adj. qui dissipe, qui fait disparaître.

Փարատումն sm. action de dissiper, de faire disparaître.

Փարաւազեմ, եցի. Փարաւազս տամ va. consoler, donner une consolation.

Փարաւանեմ V. Փերեւետեմ.

Փարաքրումն s. libertinage.

Փարգաստ interj. allons donc!

Փարելի a. touchant, attendrissant, suppliant; aimable, doux; — առնել՝ ասել, prier, supplier, conjurer.

Փարեմ, եցի va. embrasser, entourer, renfermer, contenir; V. Փարիմ.

Փարթամ a. riche, opulent; — մեծութիւն, grande fortune.

Փարթամանամ, ացայ vn. s'enrichir, devenir riche.

Փարթամացուցանեմ, ուցի va. enrichir, rendre riche.

Փարթամութիւն s. richesse, opulence.

Փարթար conj. au moins.

Փարիմ, րեցայ vn. embrasser, accoler, enlacer dans ses bras; — զմիմեանս, s'embrasser, se serrer; — զծնգօք, embrasser les genoux.

Փարիսաբար adv. comme un pharisien.

Փարիսական a. pharisaïque, hypocrite.

Փարիսականութիւն s. pharisaïsme.

Փարիսեցի, ցույ s. pharisien ; fig. pharisien, hypocrite.

Փարիսեցիութիւն s. pharisaïsme, hypocrisie.

Փարչ, ի s. pot à eau.

Փարսախ V. Խրասախ.

Փարտ a. impair.

Փարփառ a. aux yeux brillants, au regard vif, doux ou tendre.

Փարփար s. ornith. foulque.

Փափագ ou Փափար. Փափագանք ou Փափարանք, նաց s. désir, envie, souhait.

Փափագելի adj. désirable, souhaitable.

Փափագեմ, եցի vn. désirer, envier, souhaiter ; փափագել տեսանել զքեզ, il tient à te voir, il désire te voir.

Փափագեցուցանեմ, ուցի va. rendre désireux, envieux, donner le désir, de l'envie.

Փափար, Փափարելի, Փափարեմ, etc. V. Փափագ, etc.

Փափկագոյն a. plus délicat.

Փափկական a. délicat.

Փափկախօս a. qui parle délicatement, qui a un langage délicat.

Փափկակեաց, կեցաց a. qui vit délicatement, délicat, douillet ; — լինել V. Փափկանամ.

Փափկակեցութիւն sm. vie molle, délicate, délicatesse.

Փափկակեր, աց a. qui suit un régime trop délicat, friand.

Փափկակերութիւն s. régime trop délicat, friandise.

Փափկածայն a. qui a une voix délicate.

Փափկամորթ a. qui a la peau tendre, délicate.

Փափկանամ, ացայ vn. faire le délicat, le douillet, la douillette, se livrer à la mollesse, aux délices, se dodiner, devenir tendre, délicat ; — յանկողինս, s'étendre mollement sur sa couche.

Փափկասէր a. qui aime la délicatesse, les délices, douillet, voluptueux.

Փափկասիրութիւն s. amour de la délicatesse, des délices, de la volupté.

Փափկասիրտ adj. au cœur tendre, sensible.

Փափկասնունդ, Փափկասուն a. délicatement nourri, douillet ; — մանուկ, enfant élevé dans du coton ; — կեանք, mollesse.

Փափկավանկ a. qui a la prononciation délicate.

Փափկացուցանեմ, ուցի va. rendre délicat, tendre.

Փափկացուցիչ a. qui rend délicat.

Փափկերախ adj. docile au frein ; — ձի, cheval docile ou léger à la main.

Փափկիկ, Փափկին a. très-délicat, douillet.

Փափկութիւն s. délicatesse ; mollesse, délices, voluptés ; — կերակրոց, délicatesses, mets recherchés, bonne chère ; իմանդերձս —ե զարդարեալ, vêtu avec mollesse ; — ախորժակի՝ խղճի՝ իմաստից, délicatesse de goût, de conscience, de

pensées; պարտէզ —ե, jardin de délices.

Փափուկ, փկի adj. délicat, douillet, tendre; délicat, délicieux, exquis; délicat, gracieux; saint, sacré; —ս adv. délicatement, d'une manière délicate; — խիղճ, conscience délicate; — ախորժակ, goût délicat.

Փերրուարիոս, ի s. février.

Փեգանայ ou Փեգենայ, ից s. bot. rue; վայրի —, harmale.

Փեթակ, ացս sm. ruche d'abeilles.

Փեղկ, ից s. rideau de tente, tenture, toile; lé; — լերանց, le flanc des montagnes; — պատուհանաց, volet.

Փեճեկ, Փեճոկ, ացս s. — խեցեմորթաց, écaille, écale; — պտղոց, pelure, peau; — ծուոյ՝ ընկուզոյ՝ կաղնոյ, coque, coquille; — ընդեղինաց, cosse, gousse; — ծառոց, écorce; ճանել զ— ընկուզոյ, écaler des noix.

Փեճոկեմ, եցի va. éplucher, peler, écaler, écorcer, écailler.

Փեննայ, ի s. bluet, aubifoin.

Փեռեկեմ, եցի va. déchirer, fendre, arracher, ouvrir, enfoncer, briser; փեռեկեալ կոկորդ, gueule béante.

Փեռեկումն sm. ouverture, fente.

Փեսայ, ից s. époux, fiancé, marié; gendre, beau-fils.

Փեսայածու, ացս a. s. qui conduit les jeunes époux.

Փեսայական a. qui a rapport au jeune marié.

Փեսայանամ, ացայ vn. épouser la fille de qn., être ou devenir son gendre, son beau-fils.

Փեսայանուէրք sm. épousailles, noces.

Փեսայացուցանեմ, ուցի va. marier, donner sa fille en mariage à qn., lui donner la main de sa fille.

Փեսայութիւն s. mariage.

Փեսաւէր, ւիրաց s. garçon d'honneur.

Փետ, ից s. action de plumer, d'épiler.

Փետեմ, եցի va. arracher poil à poil, épiler; — գիփետուրս, plumer, déplumer; — զիերս՝ զմօրուս, arracher les cheveux, la barbe; fig. — զոք, plumer qn., en tirer de l'argent.

Փետիւն V. Փետ.

Փետուր, տրոց s. plume; նուրբ՝ մանր —ք, duvet, menue plume.

Փետտեմ V. Փետեմ.

Փետրաթափ լինել, perdre son plumage, muer.

Փետրալից adj. rempli de plumes.

Փետրամօրուս adj. dont la barbe est de plumes (le coq).

Փետրափոխ լինել, muer (en parlant des oiseaux).

Փետրափոխութիւն s. mue.

Փետրիկ sm. duvet, menue plume.

Փետրուար, Փետրվար sm. février.

Փերբերան s. bot. pourpier.

Փերեզակ, ագ s. brocanteur.

Փերեւեթեմ, Փերեւետեմ, եցի vn. se parer avec affectation, avec recherche, être très-pimpant, se nipper, s'attifer, faire parade; se panader, marcher fièrement.

Փերթ s. pièce, morceau; — կերպասու, une pièce d'étoffe.

Փեցի, ցւոյ, ցեաց sm. manchot.

Փթթազարդ a. épanoui.

Փթթեմ, եցի va. faire épanouir, faire éclore, fleurir, pousser; —իմ vn. s'épanouir, éclore, naître, pousser, germer,

Փթթինազարդ a. épanoui, en pleine floraison.

Փթիթ sm. épanouissement, floraison, éclosion, pousse, germination; իփթիթս հարկանիլ, s'épanouir

Փիլիսոփայ, ից sm. philosophe.

Փալիսոփայական a. philosophique.

Փիլիսոփայեմ V. Իմաստասիրեմ.

Փիլիսոփայութիւն s. philosophie.

Փիլիսոփապետ, ագ s. chef des philosophes.

Փիլիսոփոս V. Փիլիսոփայ.

Փիլոն s. manteau.

Փիծ a. taché, souillé.

Փիղ, փղաց s. éléphant.

Փիճի s. hêtre, fonteau.

Փին s. excrément; — ընդ բերան գալ, iléus, passion iliaque, colique de miserere.

Փիստակ, ագ sm. pigne, la pomme de pin.

Փիւղ s. éléphant; écaille de poisson; prison.

Փիւղակէ, ի s. prison.

Փիւնիկ, նկի ou նկան sm. phénix.

Փիւսիկեան a. physique; s. physicien.

Փլած, ի s. ruine, éboulis.

Փլանիմ, փլայ, փլուզեալ vn. crouler, s'écrouler, s'ébouler, s'affaisser, tomber en ruine.

Փլատակ V. Փլած.

Փլուզանեմ, ուզի va. faire crouler, démolir, détruire, abattre.

Փլուզումն, Փլումն s. croulement, ruine.

Փլուցանեմ V. Փլուզանեմ.

Փխրական a. friable.

Փխրան, ագ sm. morceau, parcelle.

Փխրեմ, եցի va. broyer, concasser, écraser, briser; brûler, torréfier.

Փծանք, նաց s. tache, impureté, souillure.

Փծեմ, եցի va. tacher, souiller, maculer.

Փծութիւն V. Փծանք.

Փծուն adj. souillé, impur; mauvais.

Փղակոյտ բազմութիւն sm. troupe, multitude d'éléphants.

Փղապան, ագ s. cornac.

Փղապետ, ագ sm. chef des cornacs.

Փղաքաղ s. chimère.

Փղձկալի a. touchant, attendrissant.

Փղձկամ, ացի. Փղձկիմ, կեցայ vn. avoir envie de pleurer, avoir le cœur gros, être très-ému, être touché, s'attendrir, suffoquer; փղձկեցաւ յարտասուաց, les larmes lui vinrent aux yeux.

Փղձկումն, Փղձուկ s. envie de pleurer, suffocation.

Փղոմոս V. Խընդատ.

Փղոսկր, կեր ou կրոյ sm. ivoire.

Փղոսկրայ, Փղոսկրեայ, ըէից a. en ivoire, d'ivoire; s. ivoire.

Փղորդի, դւոյ s. petit éléphant.

Փղփջանամ V. Պղպջանամ.

* Փճանամ, ացայ vn. se gâter, s'abîmer.

* Փճացնեմ, ուցի vn. gâter, abîmer.

Փնեի a. sale.

Փնչեմ, եցի vn. éternuer; V. Մռնչեմ.

Փշաբեր, ից, աց a. qui produit des épines, épineux.

Փշալից a. plein ou hérissé d'épines, épineux.

Փշախիլ adv. en arrachant les épines.

Փշանամ, ացայ vn. hérisser d'épines.

Փշանիւն adj. d'épines; — պսակ, une couronne d'épines.

Փշատ, ի sm. sorte de fruit semblable à un jujube.

Փշեայ, Փշեղէն a. d'épines.

Փշիկ s. petite épine.

Փշիտ, փշտի s. obole.

Փշտիպան V. Փուշտիպան.

Փշրանք, նաց s. pl. miettes.

Փշրելի a. triturable.

Փշրեմ, եցի va. broyer, concasser, écraser, égruger, triturer, pulvériser; émietter.

Փշրումն s. trituration, pulvérisation.

Փոխ s. pli, plissure, froncis; ride.

Փոխեմ, եցի va. plisser, froncer; rider; —իմ vn. se plisser, se froncer; se rider, se ratatiner.

Փոխիկ V. Փոխ.

Փոխոխ, Փոխոխահամ a. astringent, acerbe, d'une saveur âcre.

Փոխորիկ, րկաց s. tempête, ouragan, orage, tourbillon; — ել, un orage éclata; — հանել, soulever une tempête.

Փոխորկեալ a. orageux, impétueux.

Փոխորկիմ, կեցայ vn. tourbillonner, s'élancer impétueusement, comme un ouragan.

Փոխուած, աց. Փոխուիւն s. plissement, pli, plissure.

Փոխ, ոց, ից sm. prêt, emprunt; répons, antienne, antiphone, antistrophe; փոխ առ փոխ ou փոխն ի փոխ, tour à tour, réciproquement; — առնուլ, emprunter; — տալ, prêter; փոխով կեալ, vivre d'emprunts.

Փոխաբերաբար adv. métaphoriquement.

Փոխաբերական a. métaphorique, figuré.

Փոխաբերեմ, եցի va. transporter, transférer.

Փոխաբերութիւն sm. transport; translation; métaphore.

Փոխագրեմ, եցի va. transcrire, copier.

Փոխադարձ, իջ s. réciprocité, retour, récompense; a. réciproque, mutuel, respectif, alternatif; — անկիւնք, angles alternes.

Փոխադարձաբար adv. réciproquement, mutuellement, alternativement; vice versa.

Փոխադարձեմ, եցի va. récompenser.

Փոխադարձութիւն s. réciprocité; compensation.

Փոխադրական adj. contagieux.

Փոխադրելի adj. transmissible, transportable.

Փոխադրեմ, եցի va. transposer, transférer, transporter, déplacer; déménager.

Փոխադրութիւն sm. transport, transmission, transposition, translation; démenagement.

Փոխակերպեմ, եցի va. transformer, métamorphoser, changer.

Փոխակերպութիւն s. transformation, métamorphose.

Փոխաձեւեմ V. Փոխակերպեմ.

Փոխան prép. au lieu, à la place de; V. Փոխանորդ.

Փոխանակ prép. à la place de, au lieu de, pour, en échange de, pour prix de, en revanche; — նորա, à sa place; — ընդ, au lieu de; — զի, au lieu que; attendu que; puisque; անձն քո — անձին նորա, votre vie me répondra de la sienne.

Փոխանակ, ի s. remplaçant, suppléant; vicaire; successeur; échange, troc, compensation; — արքայի, vice-roi; — դղեշխի, proconsul, vice-consul; — հանդերձից ou պատմուճան փոխանակաւ, habit de rechange; փոխանակաւ adv. tour à tour, alternativement, réciproquement, mutuellement.

Փոխանակաբանեմ, եցի vn. riposter, répondre, contredire.

Փոխանակաւ V. Փոխանակ.

Փոխանակագիր, գրոյ sm. lettre de change, billet, traite; փոխանցել գ—, endosser un billet, une lettre de change.

Փոխանակեմ, եցի va. échanger, donner en échange, troquer, faire un échange; remplacer, substituer; succéder; permuter, alterner; compenser, contre-balancer; — զկեանս իւր իվերայ ուրուք, payer de sa vie ou par sa mort pour qn.; — զանձն իվերայ ճշմարտութեան, mourir victime de la vérité; — զոք իվերայ ապահովութեան հասարակաց, sacrifier qn. à la sûreté publique; — զտեղի, tenir lieu, prendre la place de.

Փոխանակութիւն s. change, troc, contre-échange; remplacement, substitution; succession, permutation; vicissitude; — դղեշխի, vice-consulat, proconsulat.

Փոխանկիւն, կեան s. allogone.

Փոխանորդ, ագ s. remplaçant, suppléant, représentant; vicaire; successeur; compensation, équivalent; — պատրիարքի, le grand vicaire du patriarche.

Փոխանորդեմ, եցի va. remplacer, succéder, prendre la place; — զկեանս, mourir.

Փոխանորդութիւն s. remplacement, succession; permutation, échange; vicariat, vicaire; compensation.

Փոխանցական adj. mobile, ambulant; gram. transitif.

Փոխանցեմ, եցի va. transmettre, faire passer; vn. se convertir, changer, se transformer; V. Փոխանակագիր.

Փոխանցիչ s. endosseur.

Փոխանցութիւն s. transmission; transition; endossement.

Փոխապարտ, իցս. débiteur.

Փոխառու, ուց s. emprunteur.

Փոխառութիւն s. emprunt.

Փոխատառութիւն sm. anagramme.

Փոխատու, ուց s. prêteur.

Փոխատուութիւն s. prêt.

Փոխատրեմ, եցի va. restituer, rétribuer, récompenser; changer.

Փոխատրութիւն s. restitution, rétribution, récompense.

Փոխարէն, ընաց s. récompense, compensation, rémunération, rétribution; retour, revanche; — վնասուն, dédommagement, indemnité, réparation; հատուցանել զ— վնասուն, dédommager, indemniser.

Փոխարէն prép. en échange de, à leur tour, au lieu de, pour.

Փոխարինեմ, եցի va. compenser, récompenser, rendre, rendre le pareil, la pareille, dédommager, réparer.

Փոխարինութիւն s. compensation.

Փոխարկեմ, եցի va. convertir, changer.

Փոխարկութիւն s. changement.

Փոխարքայ, ի s. vice-roi, vizir.

Փոխարքայութիւն sm. vice-royauté, vizirat.

Փոխելապատճառ լինել, alléguer des prétextes, feindre, simuler.

Փոխելութիւն s. aliénation d'esprit, folie.

Փոխեմ, եցի va. changer, convertir, transformer, modifier; déplacer, transférer, transporter; traduire; — զպատիժ, commuer; — զհանդերձս մանկան, changer l'enfant; — իհայ լեզու, traduire ou faire passer en langue arménienne; — իմ vn. se changer, changer, subir un changement, être changé, modifié; se transporter, s'en aller, quitter; — յաշխարհէ, — յաստեաց, aller dans l'autre monde, cesser de vivre, décéder, trépasser, mourir; — իկատաղութիւն, se

tourner en fureur ; — մտօք ի, se transporter à, dans...

Փոխինդ, խնդոյ s. bouillie.

Փոխնորդ s. rechange, habit de rechange.

Փոխորդ, ոց. Փոխորդի, դւոյ s. intérêt, produit de l'argent prêté.

Փոխուիմն sm. changement ; — յաշխարհիէ, décès, trépas, mort ; — Կուսի, l'assomption.

Փոկ, ոյ, աց s. courroie, sangle, lanière, attache ; phoque, veau marin ; fouet de cuir.

Փոկահանութիւն ou Փոկածեւութիւն sm. métier de cordonnier, de bourrelier.

Փոկեայ a. de courroie, de cuir.

Փոկոտն V. Բոկոտն.

Փող, ից s. gorge, gueule ; cou, col ; rue ; corridor, couloir ; — սրուակի, goulot ; ունել զոք զփողից, saisir qn. à la gorge, au collet.

Փող, ոց sm. trompette, trompe, cornet ; tube, tuyau ; canal ; aspre, sou, monnaie ; chalumeau, tuyau de roseau, roseau ; իովուի փող, plantain d'eau ; — հարկանել ինչեցուցանել, sonner de la trompette, donner du cor, corner ; — չունիմ, je n'ai pas d'argent.

Փողակ, աց s. bronche.

Փողական a. de trompette.

Փողակապ, ի s. cravate, col.

Փողակարդաց V. Փողահար.

Փողակացաւ s. bronchite.

Փողահար, աց s. trompette, corneur.

Փողահարութիւն sm. action ou art de sonner de la trompette.

Փողաձեւ adj. en forme de trompette.

Փողանշանս հարկանել, sonner de la trompette, donner un signe avec la trompette.

Փողապատ, ից s. cache-nez.

Փողար V. Փողահար.

Փողարական արուեստ s. art de sonner de la trompette.

Փողացաւ, ի s. angine, amygdalite, esquinancie, croup.

Փողեմ, եցի vn. va. sonner de la trompette, annoncer par le son de la trompette, corner ; faire avancer au son de la trompette ; —իմ vn. se jeter, se précipiter impétueusement en foule, sortir.

Փողերակ V. Փողակ.

Փողերանոց sm. monnaie, hôtel de la monnaie.

Փողկապ V. Փողակապ.

Փողոշ s. ichth. lamproie.

Փողոշուկ s. filet (pour les cheveux).

Փողոտեմ, եցի va. égorger, décoller, tuer ; — զմիմեանս, s'entr'égorger.

Փողոտիչ s. égorgeur.

Փողոտումն sm. action d'égorger.

Փողոց, աց s. rue ; ի փողոցի, dans la rue, en pleine rue.

Փողոցամէջք sm. le milieu d'une rue.

Փողպատ V. Փողապատ.

Փողփողեալ a. tissé, garni de franges, d'effilé.

Փոյփոյիմ, ղեցայ vn. briller, reluire, étinceler, resplendir, flamboyer, scintiller, chatoyer.

Փոնոկ V. Փեռնկ.

Փոռոկեմ V. Փեռոկեմ.

Փոյթ, փուռոյ, փուռի, փուռով sm. diligence, empressement, promptitude, hâte; soin, sollicitude, attention; a. diligent, empressé, prompt, expéditif, attentif; — առնել՝ իմէջ առնուլ ou ունել, — յանձին ունել, avoir de l'empressement, du zèle, avoir soin, le soin de, s'appliquer ou s'intéresser à, s'occuper de, songer à, prendre à cœur, à tâche, se donner la peine de, se soucier, veiller à, tâcher, s'efforcer de; — ընդ —, — իփուռոյ, ընդ —, փոյթ ou փուռով adv. diligemment, en hâte, promptement, à la hâte, bientôt; զի՞ — է, qu'importe? զի՞ — է քեզ, que t'importe? que vous importe? qu'est-ce que cela vous fait? չէ — ինձ, je ne me soucie pas, je ne m'en inquiète pas, cela m'est égal, ça m'est égal, je ne m'en occupe pas; զի՞ — է ինձ, que m'importe? qu'est-ce que cela me fait? ah bah! մեզ չէ —, que nous importe? չէ —, չէ ինչ —, n'importe, cela n'y fait rien; փուռոյ պնդութեամբ, avec empressement, avec grand soin, sérieusement, avec ardeur; — պնդութեան, empressement, intérêt, soin; — ինչ չառնէը, il n'en tenait aucun compte; — իմէջ առեալ, sérieusement; ոչ զի աղքատաց ինչ — էը նմա, non qu'il s'inquiétât des pauvres; — մեծ էը նորա այսմ, il avait grand soin de cela; ամենայն — նոցա, tous leurs soins, tous leurs efforts, toute leur étude.

Փոյթարազ, Փոյթառանդն a. diligent, prompt, actif, vif.

Փոշահոդ a. dont le sol est poudreux comme de la poussière.

Փոշելից a. couvert de poussière, poudreux.

Փոշեհասակ a. qui ressemble à la poussière, menu, très-léger.

Փոշի, շւոյ s. poussière; poudre; — յարուցանել՝ հանել, faire soulever de la poussière; ընդ — ծաւալել, se rouler dans la poussière; — դէզաղէզ ամբառնայը յամպս հասանէը, un nuage de poussière s'élevait jusqu'aux nues; — ամպամած մրրկեալ դիզացեալ ծածկէ զերկին, un nuage de poussière vole et couvre le ciel; իր — դարձուցանել ou դառնալ, réduire ou se réduire en poussière.

Փոշկացեալ adj. réduit en poussière; digéré.

Փոշոտ adj. poudreux, saupoudré.

Փոշոտիմ, տեցայ vn. se couvrir de poussière, être rempli de poussière.

Փոշտ s. scroton, les bourses.

Փոշտանկ, այց s. scrotocèle.

Փոշտանկ, Փոշտանկաւոր s.

celui qui a une hernie des bourses.

Փոս, ից s. fosse, fossé.

Փոսացուցանեմ, ուցի. **Փոսեմ**, եցի va. creuser un fossé, creuser.

Փոսուռաւ, ից s. ver luisant.

Փոսփոր, ի s. phosphore.

Փոսփորական a. phosphorique.

Փոսփորականութիւն s. phosphorescence.

Փոր, ոյ, ի s. ventre, panse; ventre, sein, entrailles; ventre ou concavité, creux; côté; a. creux, vide; — նաւի, carène de vaisseau; *փորին վերայ իյնալ, tomber à plat ventre; *—ը ցաւիլ, avoir mal au ventre, avoir la colique; *—ցաւցունել, donner mal au ventre; *—ը բշել, avoir le dévoiement, la colique; *— բշել, donner la diarrhée.

Փոր, ոյ s. cygne; scorpion de mer.

Փորագրեմ, եցի va. graver.

Փորագրող s. graveur.

Փորագրութիւն s. gravure.

Փորած V. **Փորուած**.

Փորածոյ V. **Փորուածոյ**.

Փորանկեալ adj. d'un seul tissu, tout d'une pièce, sans couture.

Փորացաւ, ի s. mal au ventre, colique; V. **Փոր**.

Փորեմ, եցի va. creuser, fouiller, caver; saper, miner; graver, entailler.

Փորիարութիւն V. **Որովայնածութիւն**.

Փորձ, ոյ, ի s. essai, épreuve, tentative; essai, spécimen; expérience, preuve; effort, entreprise, expédient; épreuve, adversité, malheur; tentation; a. expérimenté, éprouvé, expert; ը— առնուլ, — փորձել, ի— մտանել, ի— մատուցանել, faire un essai, une expérience, une tentative, l'essai ou l'expérience de, essayer, tenter, éprouver; ի—արկանել, éprouver qn., le mettre à l'épreuve, le torturer; իվերջին—մատուցանել զիմն, mettre une chose à une dernière épreuve; խիստ —, une rude épreuve; Հայաստան նախ զփորձ առ զօրութեան նորա, l'Arménie fut la première à sentir sa force; — փորձել վերստին, faire une nouvelle tentative, retourner à la charge; ընդ նոր—իանդիպիլ էանց նա, il fut mis à une nouvelle épreuve; փորձով ուսեալ, instruit par l'expérience; *բնագիտական՝ բնալուծական — ընել, faire une expérience de physique, de chimie; բազմամեայ —, expérience; — է, il a de l'expérience, de l'acquis ou la pratique.

Փորձական a. expérimental; empirique; éprouvé.

Փորձականութիւն s. empirisme.

Փորձակից a. qui est tenté, éprouvé avec un autre.

Փորձան, ացս. épreuve, essai, tentative.

Փորձանակից V. **Փորձակից**.

Փորձանաւոր adj. éprouvé, tenté.

Փորձանք, նաց s. épreuve, adversité, malheur; V. **Փորձան.**

Փորձառական adj. expérimental.

Փարձառու, աց a. qui a l'expérience de, expérimenté.

Փորձառութիւն sm. expérience; — **ունի**, il a de l'—.

Փարձաքար, ի s. pierre de touche.

Փորձեմ, եցի va. essayer, expérimenter, faire l'expérience, l'essai de; éprouver, mettre à l'épreuve; tenter, essayer, sonder; tenter, chercher à séduire; —**իմ** vn. être essayé, tenté; essayer, tâcher de.

Փորձիչ, Փորձող s. celui qui essaye; essayeur; tentateur.

Փորձութիւն s. tentation; —**ի յաղթուիլ**, succomber à la —; —**ե յաղթել**, résister à la —; —**ունել**, avoir la — de; **ի— արկանել** ou *—**ե մէջ ձգել**, induire en tentation; —**ք սատանայի**, les —s du diable; V. **Փորձանք.**

Փորն, ի s. forum, place.

Փորոտամ, ացի vn. rugir, mugir.

Փորոտի, տւոյ, տ՚ւաց s. intestins, entrailles; la moelle, le cœur d'une plante, le pepin.

Փորոտող a. s. mugissant, rugissant.

Փորուած, ոց s. creux, cavité, excavation; entaille.

Փորուածոյ a. creux, cave.

Փորումն s. creusement, excavation.

Փորոք, ոց s. fossé, cavité.

Փութաբան a. qui parle vite.

Փութաբանեմ, եցի vn. parler trop vite.

Փութամ, Թացայ, փութացիր vn. se hâter, se presser, se dépêcher, avoir hâte de, s'empresser; se porter vivement à, tâcher, s'efforcer de; **յայն միայն փութայր**, il ne songeait plus qu'à; **յայն առաւել փութամ զի**, mon principal objet est de; **եւ զի՛րդ փութամ մինչեւ կատարեսցի**, et combien il me tarde qu'il s'accomplisse! **փութա՛**, dépêche-toi; **փութա էջ այտի**, descendez vite! **չ—**, ne pas se dépêcher, prendre son temps, ne point se presser; **փութալով առնել զիմն**, faire une chose à la hâte.

Փութանակի ou **Փութապէս** adv. en hâte, à la hâte, diligemment, promptement, avec empressement, rapidement, vite.

Փութաջան a. diligent, studieux, attentif, empressé.

Փութասիրտ a. empressé, impatient.

Փութացումն s. hâte, empressement, zèle, ardeur.

Փութացուցանեմ, ուցի va. hâter, presser, dépêcher, activer, accélérer, expédier,

Փութացուցիչ adj. pressé, pressant, urgent.

Փութաւոր a. diligent, attentif, soigneux.

Փութկոտ a. pressé, diligent, prompt, très-actif.

Փութով, Փութոտ V. Փութաձանակի, Փութաւոր.

Փութութիւն s. empressement, ardeur, zèle.

Փուլ s. éboulement, écroulement; astr. phase; ի— գալ, s'écrouler.

Փուխր a. friable.

Փուղձ a. tendre, mou, humide.

* Փուճ V. Սնոտի.

Փունդ s. sorte de vase.

Փունջ, փնջի s. bouquet; — վարդի, — de roses; յօրինել — իմաղվանց, faire un — de fleurs; գեղեցիկ —, un beau —.

Փուշ, փշոց s. épine; a. d'épine; — ձկան, arête; — պսակ ou պսակ իփշոյ, couronne d'épines.

Փուշտիպան, աց sm. garde du corps, satellite.

Փուռն, փռան s. four.

Փուտ, փտոյ a. pourri, corrompu, putréfié, gâté; s. pourriture, putréfaction, corruption; — ատամանց, carie.

Փուրսիշ s. procès, enquête.

Փուք, փքոց s. souffle, vent; pet, vesse, vent, ventosité, flatuosité; bouffissure, gonflement, enflure; — արձակել, péter, vesser, lâcher un vent; fig. — հպարտութեան, bouffée d'orgueil.

Փուքք, փքոց s. soufflet (pour souffler le feu); outre.

Փոխոգանք, նաց s. palliation, soulagement.

Փոխոգեմ, եցի va. pallier, soulager.

Փոխոգիչ a. palliatif, soulageant.

Փոխոխ adv. alternativement, tour à tour, réciproquement, mutuellement; a. alternatif, réciproque, mutuel.

Փոխոխական a. changeant, inconstant, variable, muable, mobile, transmuable, altérable.

Փոխոխականութիւն s. variabilité, mutabilité, transmutabilité.

Փոխոխակի V. Փոխոխ adv.

Փոխոխամիտ a. changeant, inconstant, volage.

Փոխոխամտութիւն sm. inconstance.

Փոխոխելի a. qui peut être changé, transmuable, muable.

Փոխոխեմ, եցի va. changer, varier, modifier, altérer, permuter, transformer, convertir.

Փոխոխիչ sm. celui qui change, qui modifie.

Փոխոխութիւն s. changement, variation, mutation, permutation, transformation, transmutation, vicissitude, conversion.

Փոխոխումն V. Փոխոխութիւն; saison; — արեգական, solstice.

Փոքր, քու, քունք, քուից a. petit, menu; peu, peu considérable; mineur; — ինչ, — մի, un peu, quelque peu; — միւս եւս, եւ, — մի եւ ou — մի եւս, եւ, il s'en est fallu de peu que, peu s'en fallut que, peu

s'en faut, presque; — միւս հւս եւ անկանէի, j'ai failli tomber, il s'en est fallu de peu que je ne tombasse; — իշատէ, un peu, pour peu que, en partie, plus ou moins; — փոքր, առ — փոքր, peu à peu, petit à petit, par degrés, insensiblement; իփոքրուն, en petit; իփոքրունս յարեալ ֆայիլ, s'arrêter à des minuties, aux détails.

Փոքրագին, գնոյ, գնի a. bon marché, de peu de valeur.

Փոքրագլուխ մօրուքս. barbe courte.

Փոքրագոյն a. plus petit, mineur.

Փոքրահասակ a. de petite taille, petit.

Փոքրահոգի V. Վատասիրտ, Կարճամիտ.

Փոքրանամ, Փոքրացուցանեմ V. Փոքրկանամ, Փոքրկացուցանեմ.

Փոքրադոյդ s. microscope.

Փոքրաւոր, աց s. élève d'un prêtre arménien, qui lui sert en même temps de domestique.

Փոքրեմ, եցի va. raser; tondre, couper; — զգլուխ՝ զիներս, couper les cheveux; — զիներս բուբ, se couper les cheveux, faire couper ses cheveux, se faire tondre; — զմօրուս, faire la barbe, raser; — զմօրուս իւր, faire sa barbe, se raser.

Փոքրիկ, ըկան, ըկունք, ըկանց adj. petit, tout petit, très-petit, exigu; mineur.

Փոքրկանամ, ացայ vn. se rapetisser, s'apetisser, devenir plus petit, se resserrer, amoindrir.

Փոքրկապէս adv. petitement, peu à peu.

Փոքրկացուցանեմ, ուցի va. rendre petit, rapetisser, apetisser, atténuer, amoindrir.

Փոքրկութիւն sm. petitesse, exiguïté, ténuité; apetissement, atténuation.

Փոգրոգի, գւոյ, գեաց adj. léger, petit, pusillanime; qui a les sentiments peu élevés, lâche, vil; բեռն —, fardeau léger; — առնել, rendre léger, alléger.

Փոքրոգութիւն s. légèreté, petitesse; pusillanimité; bassesse d'âme, de sentiments, lâcheté.

Փոգրութիւն V. Փոկրկութիւն.

Փչեմ, եցի va. et vn. souffler; souffler, bouffer; expirer; հողմն փչէ, le vent souffle; — զիոգի ou զոգի V. Հոգի, Ոգի; *խելքին փչածն ընել, faire à sa tête.

Փչոցական adj. à vent; — նուագարան, instrument —.

Փչումն s. action de souffler, souffle.

Փռեմ, եցի va. étendre, étaler; գետին —, étendre ou renverser à terre.

Փռնգամ ou Փռնկամ, ացի. Փռնչեմ, եցի vn. éternuer, crier, mugir; hennir.

Փռոց, ի s. nappe.

Փռոցակ, ի s. napperon.

*Փռուիմ, եցայ vn. s'éten-

dre, s'étaler; գետին —, s'étaler ou être renversé à terre.

Փռռան, ի s. cerf-volant.

Փսխաք, ագ s. natte, paillasson.

Փսխած, ի sm. ce qu'on a vomi; իփսխածն դարնալ, retourner à son vomissement.

Փսխեմ, եցի va. vn. vomir, rendre.

Փսխեցուցանեմ, ուցի va. faire vomir, faire rendre.

Փսխեցուցիչ adj. vomitif, émétique.

Փսխումն s. vomissement.

Փտանամ V. Փտիմ.

Փտեմ, եցի va. pourrir, faire pourrir, putréfier, gâter; vn. V. Փտիմ.

Փտիմ, տեցայ vn. pourrir, se pourrir, se gâter, se putréfier; * բանտի մէջ —, pourrir en prison.

Փտուքիւն sm. pourriture, putréfaction, corruption; — ոսկերաց՝ ծառոց՝ ցորենոյ, carie.

Փրանկ, ագ a. s. Franc, Européen; franc (monnaie).

Փրանսեմ V. Փրծանիմ.

* Փրթիմ, թայ vn. se détacher, se casser, se rompre.

Փրխայ, իցի s. broussailles sèches, broutilles.

Փրծանիմ, փրծայ vn. se sauver, se délivrer, se débarrasser.

Փրծուցանեմ, ուցի va. sauver, délivrer, débarrasser.

Փրկագործ, ագ a. s. qui sauve, salutaire, sauveur.

Փրկագործեմ, եցի va. sauver, racheter.

Փրկագործութիւն sm. délivrance, rédemption, rachat.

Փրկական a. qui sauve, salutaire.

Փրկան V. Փրկանք.

Փրկանաւորեմ, եցի va. délivrer moyennant rançon, racheter; — զնամակ, affranchir une lettre.

Փրկանաւորութիւն s. rançonnement, rachat.

Փրկանք, նաց sm. rançon; rachat, rançonnement; délivrance, rédemption; — նամակի, affranchissement d'une lettre.

Փրկաւէտ V. Փրկական.

Փրկեմ, եցի va. sauver, délivrer, racheter.

Փրկիչ s. sauveur, rédempteur; Յուսականութիւն ou Յուսական Փրկչին, ère chrétienne.

Փրկութիւն s. salut; rédemption, délivrance; rachat.

Փրկութիւնաբեր ou Փրկութիւնագործ a. qui apporte, qui fait le salut, salutaire.

Փրկչական a. de sauveur, de rédempteur.

* Փրցնեմ, ուցի va. détacher, rompre, casser.

Փրփուր, փրոյ, փրոց sm. écume, mousse.

Փրփրադէզ a. rempli d'écume, écumant, écumeux, mousseux; — ալիք, ondes écumantes.

Փրփրալից a. plein d'écume, écumant, mousseux.

Փրփրաճին a. né de l'écume.

Փրփրական a. écumant, écumeux, mousseux.

Փրփրահան, ի s. écumoire.

Փրփրամ V. Փրփրեմ vn.

Փրփրատեսակ a. qui ressemble à l'écume.

Փրփրեմ, եցի va. faire écumer ou mousser; vn. écumer, mousser; — առ կատաղութեան, écumer de rage.

Փրփրեմ V. Անմեռուկ.

Փրփրերախ a. qui a la bouche écumante, écumeux; — երիվար, coursier écumant.

Փրփրեցուցանեմ, ուցի va. faire écumer ou mousser, couvrir d'écume.

Փրփրիմ V. Փրփրեմ vn.

Փչնութիւն s. mauvaise qualité, inutilité.

Փչուն, ցնոյ a. mauvais, inutile, vil, vilain.

Փքաղիք, ղեաց s. artère.

Փքամ, Փքանամ, ացայ vn. s'enfler, gonfler; fig. enfler, gonfler, s'enfler d'un vain orgueil, être enflé d'orgueil, de ses succès, de ses avantages, se gonfler d'orgueil, s'enorgueillir, respirer l'orgueil et la présomption.

Փքանք, նաց. Փքացումն s. enflure, gonflement, bouffissure; fig. enflure, orgueil.

Փքացուցանեմ, ուցի va. enfler, gonfler, bouffir; — ամբարտաւանութեամբ, enfler d'orgueil.

Փքին, փքնի, նաւ, նաց s. trait, flèche, dard; իքէն եւ անդր է փքինն, les flèches sont au delà de toi; fig. vous en êtes à cent piques.

Փքնում, քեայ V. Փքամ.

Փքոցուռոյց a. bouffi, enflé, boursouflé, ampoulé, bouffant, emphatique.

Փքումն V. Փքանք.

Փքուռոյց V. Փքոցուռոյց.

Ք (ké) sm. trente-sixième lettre de l'alphabet et trentième des consonnes; neuf mille, neuf-millième.

* Քալեմ V. Քայլեմ.

* Քալող s. marcheur.

Քած, ից s. chienne; a. femelle.

Քածաւարոտ, աց a. châtré; s. eunuque.

Քակած s. décousure; a. décousu, défait.

Քակք s. séparation.

Քակեմ, եցի va. défaire, dénouer, délier, détacher; disjoindre, désunir, dissoudre, décomposer, diviser; détruire, démolir, abattre; démonter, désassembler, débander; — զբեռինս, déballer; — զկարեալն, découdre; — զբարեկամս, séparer les amis.

Քակիչ a. s. qui délie, destructeur.

Քակոր, ոյ s. excrément de bête, fiente, fumier; — արջառոյ, bouse.

Քակուած, ոյ, ի s. dissolution; décousure; a. décousu, défait.

Քակումն s. V. Քակտումն; dénoûment.

Քակուտ V. Խախուտ.

Քակտեմ, եցի va. dissoudre; décomposer, détruire.

Քակտիչ a. destructif; s. destructeur.

Քակտութիւն, Քակտումն s.

dissolution, décomposition, séparation, rupture, destruction.

Քահանայ, ից s. prêtre, abbé.

Քահանայագործեմ, եցի va. consacrer.

Քահանայագործութիւն sm. consécration.

Քահանայական adj. sacerdotal.

Քահանայակից sm. compagnon de sacerdoce.

Քահանայանամ, ացայ vn. se faire prêtre, prendre les ordres, être ordonné prêtre; s'acquitter des fonctions du sacerdoce.

Քահանայապետ, ից sm. prince des prêtres, grand-prêtre, pontife, grand pontife; —ն Հռովմայ, le souverain pontife.

Քահանայապետաբար adv. pontificalement.

Քահանայապետական adj. pontifical.

Քահանայապետեմ, եցի vn. être le grand prêtre ou le pontife.

Քահանայապետութիւն sm. dignité de grand prêtre, pontificat; hiérarchie.

Քահանայապէս adv. comme un prêtre, en prêtre.

Քահանայացուցանեմ, ուցի. **Քահանայեմ**, եցի va. faire ordonner prêtre.

Քահանայութիւն s. prêtrise, sacerdoce.

Քահանայուհի sf. prêtresse.

Քաղ, ից s. bouc; sarclure; — հանել, sarcler.

Քաղահան, ի s. sarclage; sarcleur; — առնել, sarcler; fig. éplucher, choisir.

Քաղահեղձոյց լինել, être étouffé par les mauvaises herbes.

Քաղաք, աց sm. ville, cité; սուրբ —, la cité sainte; **Քագաւորեալ** —, ville royale, capitale, métropole.

Քաղաքաբերդ, ից s. place forte.

Քաղաքաբնակ, աց s. habitant d'une ville; — լինել, habiter dans une ville.

Քաղաքագեղ, **Քաղաքագիւղ**, ից s. villette, bourg.

Քաղաքագէտ a.s. politique.

Քաղաքագիտութիւն s. la politique.

Քաղաքադուռն, դրան s. la porte de la ville.

Քաղաքաժողով a. composé de tous les habitants de la ville; — ընկերութիւն, société.

Քաղաքական adj. civil, civique, politique; citoyen, bourgeois; poli, civil; s. la politique; — պատերազմ, guerre civile.

Քաղաքականութիւն s. politique; civilité, politesse.

Քաղաքակիրթ, **Քաղաքակրթեալ** a. civilisé.

Քաղաքակրթեմ, եցի va. civiliser.

Քաղաքակրթութիւն s. civilisation.

Քաղաքակից s. concitoyen.

Քաղաքամայր V. **Մայրաքաղաք**.

Քաղաքամէջ, միջի ս. le milieu de la ville, place; իքաղաքամիջի անդ յԱնի, au milieu d'Ani même.

Քաղաքամուր ս. ville forte.

Քաղաքային V. Քաղաքական; —ք, la bourgeoisie.

Քաղաքանամ, ացայ vn. devenir une ville.

Քաղաքանի ս. pl. les villes.

Քաղաքանօրէն adv. politiquement.

Քաղաքապահ, աց s. gardien de la ville.

Քաղաքապետ, աց s. maire, gouverneur d'une ville.

Քաղաքապետարան, ի sm. mairie (l'hôtel).

Քաղաքապետութիւն s. mairie (la dignité).

Քաղաքառու, աց s. celui qui prend une ville.

Քաղաքավար, աց a. politique; civil, poli, courtois.

Քաղաքավարիմ, եցի. Քաղաքավարիմի, եցայ vn. se conduire, se comporter, vivre, agir.

Քաղաքավարութիւն s. conduite, genre de vie, manière d'agir, politique; police; pratique; civilité, politesse, urbanité, courtoisie, façon; խորագէտ —, profonde politique; անստգիտ —, conduite irréprochable; — վարուց, la vie, la conduite; — կենաց, manière de vivre; ծայրացեալ —, politique profonde.

Քաղաքացի, ցւոյ, ցաց s. citoyen, bourgeois.

Քաղաքացուցանեմ, ուցի va. rendre comme une ville.

Քաղաքաւեր a. destructeur d'une ville.

Քաղաքավորութիւն s. civilité, politesse; honnêteté, vertu.

Քաղաքիկ s. petite ville, villette.

Քաղաքիկնեաք, ներոյ s. pl. les villettes.

Քաղաքորմ, ոյ, ի s. la muraille, la fortification d'une ville, rempart.

Քաղբան, աց s. galbanum.

Քաղդեայ, դէից sm. chaldéen; astrologue, tireur d'horoscopes.

Քաղդէական a. chaldaïque, astrologique.

Քաղդէութիւն s. astrologie.

Քաղեմ, եցի va. cueillir, récolter, recueillir, ramasser; tirer, extraire; arracher, ôter; — զոգիս՝ գոյունչ ուրուք, tenir qn. le bec dans l'eau, le laisser en suspens; — ոջիլս, ôter les puces, épucer.

Քաղինատ, Քաղինատութիւն V. Ծոմով, Ծոմովութիւն.

Քաղիքդ, Քաղիքիմ, ղրդաց s. tripe.

Քաղհանեմ, եցի va. sarcler.

Քաղոց s. ancien mois des Arméniens.

Քաղուած a. s. extrait; *—ընել, repasser.

Քաղուածոյք, ծոյից s. recueil, extrait, épitome.

Քաղքեղ a. ventru.

Քաղց, ի, ոյ, ից s. faim; a. qui a faim; յուզել զ—, aiguiser

l'appétit; — դժնդակ՝ ուժգին՝ անհնարին, faim rude, canine, dévorante; հարկանել զ—, apaiser, assouvir la faim.

Քաղցական, ացի a. où il y a faim, qui excite la faim, famélique.

Քաղցանամ V. Քաղցնում.

Քաղցաւոր, Քաղցեալ a. s. qui a faim, affamé, famélique.

Քաղցենամ V. Քաղցնում.

Քաղցկեղ, ի s. cancer; gangrène; dartre vive.

Քաղցնում, ցեայ vn. avoir faim, être affamé; fig. avoir faim, besoin de, être avide de.

Քաղցու, ոյ s. moût.

Քաղցուալից a. enivré, plein de moût.

Քաղցուենի, նւոյ, նեաց a. doux.

Քաղցութիւն, Քաղցումն s. faim.

Քաղցր, ցու, քաղցունք, ունց adj. doux, suave; agréable, charmant, aimable, affable, cher, chéri; adv. avec douceur, doucement, agréablement; — է ինձ, il m'est doux; — է տեսանել, il est doux de voir; — էր մեզ տեսանել, nous voyions avec plaisir; — է նոցա, c'est un plaisir pour eux de; — է ինձ գինի, du vin me ferait, me fait plaisir; — քունեսցես, ton sommeil sera doux; — ձայն, douce voix; — գինի՝ հայեցուածք՝ բնաւորութիւն՝ հոտ՝ յիշատակ, vin, regard, caractère, vent, souvenir doux; V. Բարք.

Քաղցրաբան, ից a. au doux langage, au doux parler, qui a un langage doux, flatteur, patelin.

Քաղցրաբանութիւն s. doux langage, paroles mielleuses; flatterie, patelinage.

Քաղցրաբարբառ adj. qui a une voix douce, dont le son est doux; — երգ, doux chant.

Քաղցրաբարոյ, ից a. qui a le caractère doux, d'un caractère doux, affable.

Քաղցրաբարոյութիւն s. caractère doux, affabilité.

Քաղրաբեր a. qui porte la douceur, qui produit des fruits doux.

Քաղրաբոյր adj. qui a une odeur douce, qui exhale une douce odeur, suave, odoriférant, parfumé, embaumé.

Քաղցրաբուղխ adj. qui fait jaillir la douceur, doux; — աղբիւր, douce fontaine.

Քաղցրալից a. plein de douceur.

Քաղցրալուր a. doux à entendre, doux; doux, docile.

Քաղցրախառն a. mêlé de douceur, doux; tempéré; — բանք, paroles emmiellées.

Քաղցրախառնութիւն s. température.

Քաղցրախորժ adj. agréable au goût, doux, agréable.

Քաղցրախօս, Քաղցրախօսիկ adj. qui parle ou chante d'une voix douce, qui a un langage doux.

Քաղցրածաւալ a. qui se ré-

pand doucement ; — տիւ, un jour doux ; ցօղ —, douce rosée.

Քաղցրական a. doux.

Քաղցրակարկաչ a. qui murmure doucement, qui coule avec un doux murmure.

Քաղցրակն a. aux doux yeux, qui a les yeux doux.

Քաղցրահամ adj. qui a une saveur douce, savoureux, délicieux.

Քաղցրահամբոյր adj. doux, doucereux, doucet, affable, complaisant, bienveillant.

Քաղցրահամութիւն sm. saveur douce.

Քաղցրահայեաց a. qui a un regard doux, au doux regard, doux.

Քաղցրահընչակ ou Քաղցրահընչիւն adj. qui rend un son doux.

Քաղցրահոս a. qui coule doucement.

Քաղցրաձայն, ից a. qui a une voix douce, un son doux, mélodieux ; — բարբառով, mélodieusement.

Քաղցրաձայնութիւն s. voix douce, mélodie, euphonie ; — իւրով, par sa douce voix.

Քաղցրաղի a. dont les cordes sont bien accordées, qui a un son doux.

Քաղցրաճաճանչ a. au doux rayon.

Քաղցրաճաշակ V. Քաղցրահամ.

Քաղցրանամ, ացայ vn. s'adoucir, devenir doux ; fig. s'adoucir, se radoucir, se calmer.

Քաղցրանինջ ou Քաղցրանիրհ քուն s. sommeil doux.

Քաղցրանշոյլ a. qui répand une lumière douce.

Քաղցրանուագ adj. qui fait entendre des chants doux, harmonieux, mélodieux ; — երգ, doux chant.

Քաղցրաշունչ a. qui souffle d'une manière douce, doux.

Քաղցրապատիր adj. qui trompe avec douceur.

Քաղցրապարզ աչք s. yeux doux, regard agréable.

Քաղցրապէս adv. doucement, avec douceur.

Քաղցրապտուղ a. qui a des fruits doux.

Քաղցրասէր a. qui aime les douceurs.

Քաղցրասիգ, Քաղցրասիք V. Քաղցրաշունչ.

Քաղցրասնոյց a. nourri avec douceur.

Քաղցրավաճառ, աց s. confiseur.

Քաղցրատուր a. donné avec douceur.

Քաղցրացուցանեմ, ուցի va. adoucir, rendre doux ; méd. édulcorer ; fig. adoucir, radoucir, calmer, tempérer.

Քաղցրացուցիչ a. adoucissant ; méd. édulcorant.

Քաղցրաւենի, նւոյ, նեաց s. douceurs, confitures.

Քաղցրաքուն adj. qui a un sommeil doux.

Քաղցրեմ V. Քաղցրացուցանեմ.

Քաղցրենի a. doux.

Քաղցրերգութիւն sm. doux chant, mélodie.

Քաղցրիկ a. doux, suave.

Քաղցրութիւն sm. douceur, suavité ; adoucissement ; douceur, charme, attrait, aménité ; —ի, avec douceur.

Քաղցրուսոյց a. qui enseigne avec douceur, doux.

Քամ, ոյ sm. pressis, jus, coulis.

Քամակ, աց s. dos, échine.

Քամակաբեկ, Քամակակոտոր a. échiné, qui a l'échine rompue.

Քամակակոր a. qui a le dos voûté, courbé.

Քամահաբար adv. d'une manière méprisante.

Քամահական a. méprisable.

Քամահանք, նաց s. mépris, dédain ; քամահանս առնել V. Քամահեմ.

Քամահելի a. méprisable.

Քամահեմ, եցի va. mépriser, dédaigner, ne faire aucun cas, ne point tenir compte de.

Քամահիչ a. méprisant.

Քամեմ, եցի va. presser, exprimer, pressurer, extraire ; passer à la chausse, passer, filtrer, couler ; fig. épuiser, vider ; — զբաժակ, vider la coupe ; épuiser le calice jusqu'à la lie ; — ցյատակ զբաժակն, avaler jusqu'au fond le calice ; — զբաժակ մինչեւ ցմրուր, boire le calice jusqu'à la lie ; — զամենայն մուրս դառնութեան բախտին, épuiser toutes les rigueurs de la fortune.

Քամի, ոյ s. vent ; * ամէն քամիէ դառնալ, tourner à tout vent ; * քամիի բերան, en plein vent ; — կփչէ, le vent souffle ; V. Հով.

Քամոց, աց sm. passoire, chausse, filtre, couloir.

Քամուած, Քամուք s. pressurage, pressis, résidu.

Քայլ, ից s. pas, enjambée ; առնուլ զառաջին — ou * առաջին —ն ընել, faire les premiers pas, les avances ; — մի ոտին, un pied de terre ; — առ — ou քայլ քայլ, pas à pas.

Քայլափոխ, ից s. pas, marche, allure.

Քայլափոխեմ, Քայլեմ, եցի vn. faire un pas, des enjambées, marcher, aller.

Քայր, ից s. collier.

Քայրամանեակ V. Քառամանեակ.

Քայքայանք V. Քայքայումն.

Քայքայեմ, եցի va. dissoudre, détruire, défaire, disloquer ; disperser ; — զմիտս, dissiper, distraire ; —իմ vn. se dissoudre, tomber en dissolution, se détruire ; se disperser, se dissiper.

Քայքայութիւն, Քայքայումն s. dissolution, destruction, division, dispersion ; — մտաց, dissipation.

Քան prép. au-dessus de, par-dessus, sur, plus que ; comme, autant que ; — ou — եթէ, — թէ, conj. que ; սիրէ զնա հայրն քան զամենայն որդիս իւր, le père l'aime plus

que ou par-dessus tous ses fils; պատրաստ եմք մեռանել՝ քան անցանելընդ օրէնս հայրենիս, nous sommes prêts à mourir plutôt que de violer les lois de la patrie; Աստուած առաւել եւս սիրէ զմեզ՝ քան զԻ մեք զանձինս, Dieu nous aime plus que nous ne l'aimons nous-mêmes.

Քանակ, ացս m. quantité, mesure.

Քանակական ա. quantitatif.

Քանակեմ, եցի va. marquer ou assigner la quantité.

Քանակութիւն s. quantité.

Քանդ, ի. Քանդակ, ացս s. sculpture; ciselure; entaille, relief; camée.

Քանդակագործ, ացս s. sculpture; ciselure; objet sculpté ou ciselé; sculpteur; ciseleur; a. sculpté, ciselé, entaillé.

Քանդակագործի, ծւոյ, ծեաց s. échoppe, burin, ciseau.

Քանդակագործութիւն sm. sculpture; ciselure.

Քանդակածոյ, իցս a. sculpté, ciselé.

Քանդակեմ, եցի va. sculpter, ciseler; entailler.

Քանդակիչ s. sculpteur, ciseleur.

Քանդեմ, եցի va. démolir, abattre, détruire, renverser, ruiner, démanteler, raser.

Քանդիչ s. destructeur.

Քանդուկ, դկի s. jarre, tine.

Քանդումն sm. démolition, démantèlement, destruction.

Քաներորդ, ացս s. le quantième, le combien.

Քանզի conj. car, parce que, puisque, attendu que, du moment que, vu que, considérant que.

Քանի՞, Քանո՞յ a. combien grand? combien nombreux? de combien? de quel nombre? adv. combien? jusqu'à quel point? que! քանի՞ ինչ պարտիս, combien devez-vous? քանի՞ նկանակ ունիք, combien de pains avez-vous? *քանի՞ տարեկան ես, quel âge avez-vous? quel est votre âge? քանի՞ գնոյ ou քանոյ վաճառեցեր, à quel prix ou à combien avez-vous vendu? քանո՞յ գնեցեր, à quel prix ou à combien as-tu acheté? իքանի՞ աւուրս, dans combien de jours? քանի՞ անգամ, combien de fois? քանի՛ առաւել ես եւս, combien plus! à plus forte raison; քանի՛ վեհ է հայրենասիրութիւն, que le patriotisme est sublime! քանի՛ քանի՛ combien! que! que de fois! քանի մի, quelques-uns; աւուրս քանի մի, quelques jours; քանի մի մարդիկ, quelques hommes, quelques gens; *քանի որ, tant que.

Քանիութիւն s. quantité.

Քանիպատի՞կ adv. combien de plus? combien de fois?

Քանի՞գս, Քանի՞գս անգամ adv. combien de fois? քանիցս, քանիցս անգամ, toutes les fois que.

Քանիօն V. Քանի; — առաւել ou եւս, combien plus! à plus forte raison.

Քանիօնութիւն s. quantité, nombre, mesure.

Քանոն, Քանովն, ագ sm. règle, équerre; fig. règle, modèle, principe.

Քանոնական a. régulier.

Քանորդ, ագ s. quotient.

Քանորդական a. par quotient.

Քանուն, V. Քանոն.

Քանցանք, նաց s. fatigue, travail.

Քանցեմ, եցի va. écorcher, déchirer; — զոսկերս, désosser.

Քանքաւտեմ V. Գանգաւտեմ.

Քանքար V. Տաղանդ.

Քանքարաճագոյց adj. qui cache le talent.

Քանքարաւոր a. du poids, de la valeur d'un talent.

Քանքարտամ V. Գանգատեմ.

*Քաշեմ, եցի va. tirer; *վարագոյրը —, tirer le rideau; Ի —, ramer; պատկեր —, peindre, faire un tableau; մէկէն ստակ —, tirer de l'argent de qn.; մէկուն վերայ —, tirer sur qn., lui adresser une lettre de change; գիծ —, tirer une ligne; սուր —, tirer l'épée.

*Քաշուած adj. retiré; — կեանք, vie retirée.

*Քաշուիմ, եցայ vn. se tirer; se retirer; գետը կքաշուի, la rivière se retire, rentre dans son lit; այս կերպասը կքաշուի, cette étoffe se retire, se raccourcit; գործէ՝ աշխարհէ —, se retirer des affaires, du monde.

Քաուչու s. caoutchouc.

Քաջ, աց a. brave, vaillant, valeureux, courageux, intrépide; bon, vertueux, honnête; habile, qui excelle à, capable de, propre à; noble, distingué; s. héros; génie tutélaire ou protecteur; adv. bien, juste, à propos, très, fort, beaucoup: — արանց, empereur, César; — է, c'est bien, c'est très-bien; c'est dit; eh bien! — իբաց, bien loin; beaucoup, très, beaucoup plus; քաջ քաջ, քէ քաջ, au plus, tout au plus, au pis aller: կարի քաջ, կարի իսկ քաջ, très-bien, le mieux du monde, au mieux; քաջ լեր, sois brave! courage! քաջ մշակեալ, bien ou parfaitement cultivé.

Քաջաբան, իցս. Քաջաբանիկ a. éloquent, disert.

Քաջաբանութիւն sm. éloquence.

Քաջաբաստիկ a. heureux, fortuné.

Քաջաբար adv. vaillamment, bravement, courageusement, avec courage.

Քաջաբարութիւն s. probité, honnêteté; bonheur.

Քաջաբեր adj. qui produit beaucoup, fertile, fécond.

Քաջաբերութիւն s. fertilité, fécondité.

Քաջաբերուն V. Քաջաբեր.

Քաջաբոլոր a. bien arrondi.

Քաջաբոյս, Քաջաբուսիկ a. qui pousse bien, qui a une belle végétation, florissant; fig.

d'une belle nature, bien fait; qui a d'heureuses dispositions.

Քաջաբուսութիւն sm. belle végétation; fig. bonne nature; heureuses dispositions.

Քաջագանգուր a. bien frisé, aux cheveux frisés.

Քաջագեղեցիկ a. très-beau, charmant.

Քաջագոյն adv. très-bien.

Քաջագօտի, տւոյ a. qui a une belle ceinture; fig. qui a sa robe bien retroussée, agile, dispos, actif, prêt à marcher, à agir.

Քաջագործութիւն sm. exploits, hauts faits.

Քաջադարման a. bien soigné, bien cultivé.

Քաջադէպ a. très à propos, commode, opportun.

Քաջադէտ, դիտի adj. qui garde, qui surveille bien.

Քաջադիպութիւն s. opportunité; —բ, à-propos.

Քաջազարմ, ից. Քաջազգի, զգւոյ V. **Քաջատոհմ.**

Քաջազգութիւն V. **Քաջատոհմութիւն.**

Քաջազեկ adj. bien averti, bien clair, évident.

Քաջազէն a. bien armé.

Քաջազնեայ V. **Քաջազուն.**

Քաջազուարթ, Քաջազուարճ a. bien fleuri, florissant; très-gai, bien joyeux.

Քաջազուն, զնոյ, զունք, զանց a. noble; vaillant; s. héros.

Քաջազօր a. très-fort, très-puissant.

Քաջաձիչ a. qui vole bien.

Քաջաճոյր a. d'un bon teint.

Քաջաժիր a. très-actif, très-laborieux.

Քաջաթուխ adj. très-brun, d'un beau noir; — հեր, cheveux d'ébène.

Քաջալանջ adj. qui a une forte poitrine.

Քաջալաւ a. probe, honnête, excellent; — այր, homme de bien.

Քաջալաւութիւն s. probité, honnêteté.

Քաջալեր adj. qui donne du courage, encourageant, courageux; — լինել ou —ս մատուցանել՝ տալ, donner ou inspirer du courage, donner vigueur; V. **Քաջալերեմ**; —ս առնուլ, recevoir de l'encouragement.

Քաջալերական V. **Քաջալեր.**

Քաջալերեմ, եցի va. encourager, donner du courage, rehausser ou relever le courage de qn. ou à qn., ranimer; —իմ vn. prendre ou reprendre courage, être encouragé; **քաջալերեաց**, aie courage, ayez bon courage; **քաջալերեաց, որդեակ**, courage, mon enfant!

Քաջալերիչ a. encourageant.

Քաջալերութիւն s. encouragement; courage.

Քաջախառնութիւն s. bonne température; bon tempérament.

Քաջախնամող V. **Բարեխնամ.**

Քաջախոտ a. abondant en fourrage.

Քաջախոհ, Քաջախորհ adj. qui pense bien, judicieux, sage.

Քաջախորհուրդ a. qui donne de bons conseils, sage.

Քաջախօս, Քաջախօսնակ a. qui parle bien, disert, éloquent.

Քաջախօսութիւն sm. éloquence.

Քաջաճոխիկ adj. qui a de belles fleurs, en pleine floraison, florissant.

Քաջածանօթ a. très-connu.

Քաջածառ a. qui a de bons arbres, abondant en arbres.

Քաջածեր a. qui jouit d'une belle vieillesse.

Քաջածերութիւն s. belle ou heureuse vieillesse.

Քաջածնութիւն sm. action d'avoir beaucoup d'enfants; fécondité.

Քաջածնունդ a. qui a beaucoup d'enfants; fécond, fertile.

Քաջակազմ a. bien préparé ou apprêté.

Քաջակարգ a. bien ordonné, bien arrangé, bien disposé.

Քաջակարգութիւն sm. bon ordre, belle disposition.

Քաջակիրթ adj. bien discipliné, très-instruit.

Քաջակորով adj. vigoureux, très-fort; V. Քաջաձիգ.

Քաջակրօն a. très-religieux.

Քաջահայր a. né d'un père brave, illustre.

Քաջահանճար a. très-intelligent, plein d'intelligence, d'esprit ou de talent.

Քաջահասակ a. d'une belle taille, grand.

Քաջահաւ, ուց s. ibis.

Քաջահաւատ a. très-fidèle, très-confiant.

Քաջահմուտ a. très-érudit, très-versé dans, fort instruit; s. bachelier; — լինել իմիք, se connaître en ou à qch., le savoir à fond; — գիտութեանց, bachelier ès sciences.

Քաջահմտութիւն sm. vaste érudition, grand savoir; baccalauréat; — դպրութեանց, baccalauréat ès lettres.

Քաջահնար լինել, s'ingénier, s'efforcer de.

Քաջահնչող a. très-sonore, très-retentissant.

Քաջահոգի a. plein d'âme, courageux, vif, déterminé.

Քաջահող a. dont le sol est bon.

Քաջահով a. très-frais, où l'on sent un vent frais.

Քաջահոտ a. qui sent bon, suave, odoriférant; — լինել, sentir bon.

Քաջահոտութիւն s. bonne odeur, senteur.

Քաջաձայն a. qui a un beau son, une belle ou forte voix, sonore, retentissant; euphonique, harmonique.

Քաջաձայնութիւն sm. belle ou forte voix; euphonie, harmonie.

Քաջաձի, ոց a. qui a un bon cheval.

Քաջաձիգ adj. qui tire ou ajuste bien, très-adroit.

Քաջաղեղն, եղանց a. adroit à tirer de l'arc.

Քաջամանութիւն V. Բարեմանութիւն.

Քաջամատն, տանց a. qui a des doigts très-habiles.

Քաջամարմին a. qui a un corps robuste, bien portant.

Քաջամարտիկ, տկաց a. qui combat vaillamment, bon guerrier, habile à la guerre, belliqueux.

Քաջամիտ a. très-intelligent, plein d'esprit, très-spirituel.

Քաջամտութիւն sm. génie, sagacité, intelligence, esprit.

Քաջայաղթ s. illustre vainqueur; a. illustre, éclatant.

Քաջայայտ adj. très-clair, très-évident, mis au grand jour, patent, notoire; — լինել, être très-évident, sauter aux yeux; — առնել, mettre au grand jour, mettre pleinement en évidence.

Քաջայանդուգն a. très-audacieux, très-hardi, le plus hardi; adv. plein d'assurance, hardiment.

Քաջայարմար a. très-convenable, fort commode, bien ajusté, parfaitement en rapport, bien adapté, apte ou propre à, bien d'accord.

Քաջայարմարութիւն s. aptitude, accord; état d'un objet bien adapté, bien convenable; harmonie.

Քաջայոյս adj. qui a bonne espérance, plein d'espoir, d'espérance, bien assuré.

Քաջայուշ a. qui a une bonne mémoire, qui se souvient très-bien.

Քաջայօժար a. très-disposé.

Քաջանամ, ացայ vn. être ou devenir courageux, prendre courage, déployer son courage, s'évertuer, avoir de l'énergie pour, avoir la force de, exceller, être exercé dans.

Քաջանդամ adj. bien membré, bien fait.

Քաջանուն a. très-renommé, illustre, célèbre.

Քաջապատրաստ adj. tout prêt.

Քաջապէս adv. bravement, courageusement, vaillamment, fermement, avec courage ou bravoure.

Քաջապինդ a. bien solide, très-ferme; fort, robuste, vigoureux; adv. fort, fortement, avec vigueur, vigoureusement.

Քաջապնդութիւն sm. solidité, fermeté; vigueur, effort soutenu.

Քաջապտղութիւն sm. fertilité, fécondité.

Քաջապտուղ a. qui produit beaucoup de fruits ou de bons fruits, fertile, fécond.

Քաջաջուր a. qui a de bonne eau, de belles eaux; abondant en eau.

Քաջառատ a. très-abondant.

Քաջառնաբար adv. avec courage.

Քաջառողջ a. bien portant, qui est en bonne santé, sain de corps, d'une santé parfaite; —

լինել. être bien portant, jouir d'une bonne santé.

Քաջառողջութիւն s. bonne ou parfaite santé.

Քաջառոյգ a. qui est dans tout l'éclat de la jeunesse, dans sa belle saison, dans son printemps, vigoureux; — մանկութիւն, vive jeunesse.

Քաջառու adj. qui apprend bien, très-intelligent.

Քաջասեւ a. très-noir.

Քաջասիրտ a. qui a un cœur brave, courageux, intrépide; adv. courageusement.

Քաջասնունդ a. bien nourri.

Քաջասուր adj. très-aigu, très-tranchant.

Քաջասրունք a. bien jambé.

Քաջասրտեմ, եցի. Քաջասրտիմ, տեցայ vn. prendre courage, être courageux.

Քաջասրտութիւն sm. courage, bravoure.

Քաջավայելուչ a. très-convenable, très-décent; très-élégant, très-beau, charmant.

Քաջավարժ, ից a. très-exercé, très-instruit; s. licencié; — օրէնսգիտութեան, licencié en droit.

Քաջավարժութիւն s. grand exercice, grande pratique; grade de licencié.

Քաջատես, Քաջատեսիկ a. qui voit loin, qui a la vue perçante.

Քաջատեսութիւն sm. bonne vue, vue perçante.

Քաջատոհմ, Քաջատոհմիկ a. noble, de haute naissance.

Քաջատոհմութիւն sm. noblesse, haute naissance.

Քաջարի a. très-brave, vaillant, valeureux, courageux.

Քաջարշաւ լինել, courir vite, aller au galop, galoper.

Քաջարուեստ a. industrieux.

Քաջարութիւն sm. trait de courage, bravoure, vaillance.

Քաջացուցանեմ, ուցի va. rendre courageux, brave, donner ou inspirer du courage.

Քաջաւէտ adj. très-brave, vaillant, valeureux.

Քաջափայլ a. très-brillant, éclatant, illustre.

Քաջափառ a. très-glorieux, majestueux, magnifique.

Քաջափառութիւն sm. majesté, magnificence.

Քաջափոյթ a. très-diligent, très-actif, très-vif.

Քաջափորձ a. très-expérimenté, le plus expérimenté.

Քաջաքարոզ a. qui prêche bien.

Քաջեան a. brave, vaillant, preux.

Քաջեռաց a. très-bouilli.

Քաջերգող adj. qui chante bien.

Քաջերէ a. qui a de bon gibier.

Քաջեփ a. bien cuit, recuit, cuit à point.

Քաջընթաց, Քաջընթացիկ a. s. qui court bien ou vite, bon ou agile coureur.

Քաջընտիր adj. bien choisi,

d'élite; — զօրք, bonnes troupes, troupes d'élite.

Քաջիկ adv. bien, très-bien, comme il faut.

Քաջողկոյզ a. qui a de belles grappes.

Քաջողջութիւն V. Քաջառողջութիւն.

Քաջորդի, դւոց a. qui a des enfants vertueux, illustres.

Քաջորեար, երոյ s. pl. les braves gens.

Քաջութիւն sm. bravoure, vaillance, valeur, courage; exploit; vertu, bonté; — ի, avec bravoure, courageusement, valeureusement, bravement, vaillamment; — ցուցանել, montrer du courage.

Քաջուղեշ V. Բազմոստ.

Քաջուշեղ, աց a. très-intelligent, plein d'esprit, d'intelligence; — է մանուկդ, il y a de l'étoffe chez cet enfant.

Քաջուշեղութիւն s. grande intelligence, heureuses dispositions, étoffe.

Քաջուսումն adj. bien instruit, très-savant; qui apprend bien.

Քաջուսումնութիւն s. grand savoir, vaste érudition, connaissance bien fondée; action d'apprendre bien.

Քաջօրէն adv. bravement, courageusement; adj. brave, courageux.

Քառ, ից a. quatre.

Քառադէմ, Քառադիմակ, Քառադիմի a. à quatre faces, tétraèdre.

Քառաթեւ, Քառաթեւեան a. à quatre ailes.

Քառածալ a. in-quarto.

Քառակերպ, ից. Քառակերպեան a. qui a quatre formes, quatre aspects divers.

Քառակողմն, Քառակողմեան a. quadrilatère; carré.

Քառակոյս V. Քառակուսի.

Քառակուսեմ, եցի va. carrer.

Քառակուսի, սւոյ a. s. carré; — թուոյ, le carré d'un nombre; — արմատ, racine carrée.

Քառահատոր a. en quatre volumes.

Քառահոլով a. qui tourne ou roule de quatre manières; ի— եղանակս տարւոյ, dans toutes les saisons.

Քառաձի, ոյ adj. à quatre chevaux, attelé de quatre chevaux; — ք s. quadrige.

Քառամանեակ, նեկաց sm. collier.

Քառամեայ adj. de quatre ans, quatriennal; — ժամանակ, quatre ans, quatre années.

Քառամիլիոն, ի sm. quatrillon.

Քառանիւթ, Քառանիւթեայ a. composé de quatre matières.

Քառանկիւն, կեան a. quadrangulaire; s. tétragone; — վանաց, cloître.

Քառանկիւնի a. quadrangulaire.

Քառապատիկ a. quadruple.

Քառապատկեմ, եցի va. quadrupler.

Քառասնամեայ մէից. Քա-

ռասնայհան, մեանց a. quadragénaire; de quarante ans.

Քառասնեակ, Քառասներեակ sm. quarante, quarantaine.

Քառասներորդ ou Քառասնորդ, աց a. quarantième.

Քառասներորդք, Քառասնորդք, դաց s. carême.

Քառասներորդական a. quadragésimal.

Քառասնօրեայ, ըէից a. de quarante jours.

Քառասուն, սնից adj. quarante.

Քառավանկ adj. quadrisyllabe.

Քառավտակ a. qui a quatre ruisseaux.

Քառաքայլ, Քառաքեաց a. à quatre jambes, quadrupède.

Քառեակ, եկի s. quatre.

Քառեամ sm. quatre ans, quatre années.

Քառերակ s. douzaine.

Քառոտանի V. Չորքոտանի.

Քառորդ, աց s. quatrième; quartier, quart; quart d'heure.

*Քառսուն V. Քառասուն.

Քառօրեայ adj. de quatre jours.

Քասքնեմ, եցի vn. frémir de peur, frissonner, s'effrayer, avoir horreur.

Քասքնեցուցանեմ, ուցի va. faire frémir, effrayer, altérer la figure, chagriner.

Քասքնեցուցիչ a. effrayant.

Քաւոակ, ի s. ressemblance, forme, proportion.

Քաւոակեմ, եցի va. rendre semblable, assimiler, former, proportionner.

Քատակուհի V. Քատակ.

Քար, ի, ամբ, ինք, անց s. pierre; *— նետել, jeter, lancer une pierre; fig. jeter la pierre à qn.; պատուական —, pierre précieuse; *քարի բռնել, attaquer à coups de pierres, lapider; չձողուլ՝ չմնալ — իքարի վերայ, ne pas laisser, ne pas rester pierre sur pierre.

Քարագագաթն adj. dont le sommet est en pierre.

Քարագիր, etc. V. Վիմագիր.

Քարագործ, աց a. de pierre; s. V. Քարակոփ; méd. gravelle.

Քարադէզ s. amas de pierres.

Քարադիր, ի s. pluvier.

Քարադրօշ V. Քարակոփ.

Քարաձոյղ, Քարաձոճղ, ից s. stellion.

Քարաժայռ, իցք. Քարաժեռ s. roc, roche, rocher; écueil.

Քարալից a. plein de pierres, pierreux.

Քարախառն adj. mêlé de pierres.

Քարախունկ s. bdellium.

Քարածեծ a. attaqué à coups de pierres, lapidé.

Քարածերպք, պից sm. caverne, antre.

Քարակարկառ sm. amas de pierres.

Քարակերտ a. bâti en pierre; — տուն, maison de pierre.

Քարակոյտ V. Քարադէզ.

Քարակոշկոճ առնել, attaquer à coups de pierres, lapider.

Քարակոշտք sm. bloc de pierre.

Քարակուռ, Քարակուփ, ագ s. tailleur de pierres; graveur sur pierre, sculpteur; a. bâti en pierres, fait en pierres de taille, taillé dans la pierre.

Քարակտուր a. s. taillé dans la pierre.

Քարաֆատ, ագ s. tailleur de pierres; épinçoir; —ք, carrière de pierres.

Քարածիգ a. qui jette une pierre.

Քարածգութիւն sm. jet de pierre.

Քարածիգ a. qui jette des pierres; —լինել, jeter, lancer des pierres.

Քարածիւն s. pétrole.

Քարայատակ, ագ a. pavé en pierres.

Քարայարկ adj. couvert en pierres.

Քարայր, իգ s. grotte, antre, caverne.

Քարանամ, ացայ vn. se pétrifier, changer en pierre.

Քարանձաւ, ագ s. grotte, caverne, antre; roc, rocher.

Քարանձաւամուտ adj. qui entre dans une grotte.

Քարաննուխ s. bot. lotier.

Քարաչէն V. Քարակերտ.

Քարապաշտ, իգ sm. qui adore les pierres.

Քարապաշտութիւն s. l'action d'adorer les pierres.

Քարասերմնիկ s. bot. lithosperme, grémil.

Քարասիրտ a. qui a le cœur dur comme la pierre, cœur de pierre, de roche, de marbre.

Քարասրտիմ, եցայ vn. avoir le cœur dur comme la pierre, s'endurcir.

Քարավազ, ի s. cataracte.

Քարավէժ առնել՝ արկանել; précipiter; lancer des pierres; — լինել, se précipiter.

Քարավէժք V. Քարածգութիւն.

Քարավիժեմ, եցի va. précipiter.

Քարավիժութիւն s. précipitation; lieu escarpé.

Քարավրէժ առնել, se venger à coups de pierres, lapider.

Քարացումն s. pétrification.

Քարացուցանեմ, ուցի va. changer en pierre, pétrifier.

Քարափն, փին, փանց sm. bord escarpé, précipice; — ժայռին, le bord du rocher.

Քարափոր V. Վիմափոր.

Քարաքիս V. Քարաքուի.

Քարաքոս, ի s. lichen.

Քարաքուի s. caverne, antre.

Քարբ, իգ s. aspic.

Քարբեկ s. bot. saxifrage.

Քարեայ, Քարեղէն adj. de pierre, en pierre.

Քարընդոտնեմ, եցի va. renverser qn. en lui donnant un croc-en-jambe; supplanter.

Քարընկէց, կեցի adj. qui jette, qui lance des pierres; s. baliste, catapulte; — մի, un jet de pierre, distance d'un jet de pierre.

Քարընկէցութիւն s. action

de lancer des pierres, jet de pierre.

Քարձակ, ի s. goujon.

Քարձնջումն V. **Քրձմնջիւն**.

Քարխոտ, ոյ s. consoude.

Քարկոնող, ի s. obélisque, cippe.

Քարկոծ a. lapidé; — առնել, lapider.

Քարկոծանք V. **Քարկոծումն**.

Քարկոծեմ, եցի va. lapider.

Քարկոծումն ou **Քարկոծումն** s. lapidation.

Քարկուր sm. tailleur de pierres.

Քարկուի V. **Քարակուի**.

Քարծ, ից a. qui a la barbe claire, clair-semée.

Քարճիկ s. jabot (d'oiseau).

Քարմարցանկ s. litharge.

Քարշ V. **Քարշումն**; ի—, ընդ — adv. en traînant; ընդ ou ի— ածել՝ արկանել՝ ձգել, traîner, entraîner, tirailler.

Քարշանք V. **Քարշումն**.

Քարշեմ, եցի va. tirer; traîner, entraîner; — ընդ գետին, traîner par terre; — առ դատաւորն, traîner devant le juge; —իմ vn. être tiré, traîné; — ընդ երկիր, se traîner par terre, ramper; — ընդ փոշի, traîner sur la poussière.

Քարշումն s. action de tirer, de traîner.

Քարող, ից, աց s. héraut, crieur public; prédicateur; musicien; sermon, prône; — բողոքականաց, prêche; — կարդալ, annoncer, publier, proclamer; — տալ, prêcher, donner ou prononcer un sermon.

Քարոզակ, ի s. caducée.

Քարոզակից s. compagnon de sermon, de prédication.

Քարոզեմ, եցի va. proclamer par la voix du héraut, annoncer publiquement, publier à haute voix; prêcher, prôner; թագաւոր —, proclamer roi; — օրինակաւ անձին, prêcher d'exemple; — յանապատի, prêcher dans le désert.

Քարոզիչ s. héraut, crieur public; prédicateur, prêcheur.

Քարոզութիւն s. l'action de proclamer, de publier par la voix du héraut, promulgation; prédication.

Քարոս V. **Լախուր**.

Քարուակ a. infâme, flétri, déshonoré; — կալ, essuyer une avanie, manquer aux bienséances, se conduire d'une manière infâme, se déshonorer.

Քարուականութիւն, Քարուականք, նաց s. avanie, infamie, déshonneur, vice, flétrissure, opprobre, turpitude.

Քարուտ a. pierreux.

Քարուրագ, ի s. épinçoir.

Քարսոն V. **Լախուր**.

Քարտ, ից. **Քարտէզ, տիքաց. Քարտէն**, տենի. **Քարտես**, տեսաց s. carte, papier; lettre, livre.

Քարտուղար, աց s. secrétaire.

Քարտուղարան, ի s. secrétariat, secrétairerie.

Քարտուղարութիւն s. secrétariat (la fonction).

Քարց V. Քարձ.

Քացախ, ոյ s. vinaigre.

Քացախաձան, ի s. oxymel.

Քացախաման, ի s. vinaigrier (le vase).

Քացախային a. acétique.

Քացախավաճառ, ի s. marchand de vinaigre, vinaigrier.

Քացախեմ, եցի va. aigrir, rendre aigre; vinaigrer; —իմ vn. avoir le goût de vinaigre, devenir aigre, aigrir.

Քացախեցուցանեմ V. Քացախեմ.

Քացախութիւն sm. acidité, aigreur.

Քացխակ, ի s. acétate.

*Քացխիմ V. Քացախեմ vn.

Քաւ conj. non, ne... pas; loin d'ici! fi! fi donc! prép. sans, excepté; քաւ քեզ, քաւ լիցի, քաւ մի՛ լիցի, non, à Dieu ne plaise! քաւ իմէնջ, Dieu nous en garde, loin de nous; քաւ յինէն, Dieu m'en garde, loin de moi; քաւ լիցի մեզ, nous ne voulons pas; քաւ լիցի ինձ ի Տեառնէ, le Seigneur me préserve! Dieu me garde! քաւ լիցի քեզ, loin de toi cette pensée.

Քաւարան, ացս. propitiatoire; purgatoire; catafalque; a. expiatoire, propitiatoire.

Քաւդեայ, դէից sm. mage, magicien.

Քաւդէութիւն s. magie.

Քաւեմ, եցի va. expier; justifier; satisfaire, rendre favorable ou propice.

Քաւիչ a. expiatoire, propitiatoire; — լինել, expier.

Քաւութիւն s. expiation, propitiation; propitiatoire; libation; զոհ —ե, sacrifice propitiatoire, expiation; սեղան —ե, propitiatoire.

Քաւութիւնաբեր a. qui apporte l'expiation, expiatoire.

Քաւչապետ V. Քահանայապետ.

Քափուր, փրի s. camphre; camphrée.

Քաբար, ացս. gâteau, gaufre, brioche, fouace.

Քեաւ V. Քայլ.

Քեզէն, Քեզոյն adv. de toi-même, par toi-même; pron. toi seul.

Քեղակարոս, ի s. cerfeuil.

Քեղանամ, ացայ vn. tenir le gouvernail; fig. gouverner.

Քեղավար, իցս. timonier.

Քեղաւոր a. garni d'un gouvernail.

Քեղի, ղւոյ, ղեաց s. gouvernail, timon; — կառաց, timon, brancard.

Քեմխտապատ a. couvert de maroquin, de cuir.

Քեմուխտ, մխտոյ s. maroquin, cuir.

Քենեկալ a. beau-frère (le mari de la belle-sœur).

Քենի, նւոյ s. belle-sœur (sœur de l'épouse).

Քեռադուստր, դստեր s. nièce (la fille de la sœur).

Քեռայր, առն s. beau-frère (le mari de la sœur).

Քեռի, ռւոյ, ռեաց s. oncle (le frère de la mère).

Քեռորդեակ, եկի. Քեռորդի, դւոյ sm. neveu (le fils de la sœur).

Քերածոյ, իք a. gratté, raclé, ratissé, poli.

Քերական s. grammairien; grammaire; *alphabet.

Քերականութիւն sm. grammaire.

Քերականօրէն adv. grammaticalement.

Քերանք, նաց s. action de gratter; V. Քերիչ.

Քերդած, etc. V. Քերեաց.

Քերեին V. Աղեղնաւոր.

Քերեմ, եցի va. gratter, racler, ratisser, râper; raboter, planer, polir; gratter (l'endroit qui démange); écorcher, excorier, érafler, friser; graver, inscrire; — առ, passer près, raser de près, effleurer, longer, passer le long de; — առ ափամբք, côtoyer le rivage, aller le long du rivage; — զափամբք, aller terre à terre; — զափամբք Եպիրոսի, aller sur la côte d'Épire; քերեալ անցանել, toucher légèrement en passant, frôler; —իմ vn. se gratter, avoir envie de se gratter, avoir des démangeaisons.

Քերեաց V. Քերուած.

Քերեմ, եցի va. écorcher, égratigner, excorier; faire, composer; faire des vers, poétiser.

Քերող, ացս. poëte; grammairien.

Քերողաբանեմ, եցի vn. parler poétiquement, poétiser, faire des vers.

Քերողաբար adv. poétiquement.

Քերողական a. poétique; gracieux.

Քերողահայր, հօր s. père des poëtes, des grammairiens.

Քերողութիւն V. Քերուած.

Քերողուհի sf. poétesse.

Քերուած, ոց. Քերողիւն s. poésie, poëme, vers.

Քերիչ s. grattoir; ratissoire; rabot, racloire, plane; raboteur; — ձիոց, étrille; — շաքարի, râpe.

Քերծոմ, քերծի, քերծ va. écorcer, peler; raser.

Քերոք, իք. Քերովբ, իք. Քերովբէ, ից. Քերովբիմ, ացս. Քերուբ, իք s. chérubin.

Քերոց V. Քերիչ.

Քերուած, ոց sm. ratissure, raclure, râpure.

*Քերուիմ V. Քերեմ vn.

Քերքեմ, եցի va. chasser, expulser.

Քեց a. détaché, séparé.

Քեցեմ, եցի va. détacher, séparer; —զսիրտ յաշխարիկ իւեչտութեանց, détacher son cœur du monde, des plaisirs.

Քեցուձն s. détachement, séparation.

Քէն, քինու s. rancune, ressentiment, animosité, haine; vengeance; — պահել, garder rancune, en vouloir à; ի— վրիժուց, en haine de; ի— վրիժու, en haine.

Քէշ, իք s. secte, religion.

Քէշակարկատ, ից a. qui invente une secte.

Քծախոտ, ոյ s. tabac (à priser); — քաշել, priser.

Քծատուփ, ոյ s. tabatière.

Քծափողք, ղոց s. narines.

Քծքծելիք s. cillement, clignotement; clin d'œil.

Քծքծեմ, եցի vn. ciller, clignoter, faire un clin d'œil; ի— ական, en un clin d'œil, en moins de rien, comme par enchantement.

Քծքծումն, Քծիծ V. Քծքծելիք.

Քծոց V. Կողով.

Քծուեմ, եցի va. chercher des poux, épouiller; —իմ vn. s'épouiller.

Քիթ, քթաց s. nez; — կենդանեաց, museau; *քթէն խօսիլ՝ երգել, parler, chanter du nez; *զոք քթէն բռնել ou քթէն բռնել տանիլ, mener qn. par le nez, le mener en laisse; *քիթ քթի գալ, se trouver nez à nez; *քիթը կախել, faire la mine, bouder; *քիթը քաշել, renifler; *քիթը ցաւիլ, avoir mal au nez; *քթէն արիւն գալ, saigner du nez; *բանի մի մէջ քիթը խոթել, mettre le nez dans une affaire; *սուր քիթ ունել, avoir bon nez, avoir le nez fin; մեծ՝ փոքր՝ սրածայր՝ տափակ —, nez grand, petit, pointu, épaté ou camus.

Քիլ, քլի, քլաւ s. a. espion; délateur, calomniateur.

Քիլոկրամ V. Հազարկրամ.

Քիմիագէտ s. alchimiste.

Քիմիական a. alchimique.

Քիմիայ, ից s. alchimie.

Քիմիաբար, ացս sm. alchimiste.

Քիմք, քմաց s. palais (organe du goût); fig. caprice, fantaisie; ըստ քմաց, par caprice, par fantaisie; քմաց, à sa fantaisie; ընդ քիմս ժմտիլ, rire du bout des dents, des lèvres; լեզու նորա իքիմս իւր կցեցաւ, sa langue s'attacha à son palais; ամոքիչ քմաց, qui flatte le goût.

Քինաճագոյց a. qui garde rancune, rancunier.

Քինախնդիր adj. vindicatif; vengeur, haineux; — լինել, se venger, tirer vengeance de, en vouloir à; — եղեւ մահու նորա, il vengea sa mort.

Քինախնդրութիւն sm. vengeance.

Քինահան V. Քինախնդիր.

Քինահանութիւն sm. vengeance.

Քինահատոյց V. Քինախընդիր.

Քինամ, ացայ vn. garder du ressentiment, de la rancune, se ressentir.

Քինայոյզ V. Քինախնդիր.

Քինանամ V. Քինամ.

Քինապահ a. qui garde rancune ou ressentiment, rancunier.

Քինապահութիւն s. ressentiment, rancune.

Քինաւոր, ացս a. vindicatif, haineux.

Քինաւորութիւն, Քինութիւն

s. ressentiment, haine, rancune.

Քիչ, etc. V. Սակաւ, etc.

Քիսամն, ման s. ers, orobe.

Քիստ, քստոյ s. arête, barbe ou pointe de l'épi.

Քիրտն, քրտան, քրտունք ou քրտինք s. sueur; fig. fatigue, travail pénible; — մահու, la sueur de la mort; ընդ — մտանել, իքրտան լինել, suer, transpirer, ruisseler de sueur, être en sueur, en nage, tout en nage, tout trempé; ցարայ ընդ — ցուրտ, il m'en prit la sueur froide; — ցուրտ ընդ անդամսն իչանէր, une froide sueur courait par tous les membres de son corps; քրտամբ երեսաց հայթայթել զկեանս, gagner sa vie, son pain à la sueur de son front; ՅՈու՝ գարշահոտ՝ կծու՝ առատ —, sueur aigre, fétide, âcre, abondante; V. Ապաժոյժ, Քրտինք.

Քիւ, քուոյ, քուաւ s. chanlatte, rebord, auvent, corniche.

Քծինք s. caresses, cajoleries; cour, galanterie; ածել իքծինս, apprivoiser, familiariser; գալ իքծինս, s'apprivoiser, se familiariser; քծինս տալ V. Քծնիմ.

Քծնի a. caressant, cajoleur, flatteur; courtisan, galant.

Քծնիմ, նեցայ vn. caresser, flatter, chercher à plaire, choyer; faire la cour, courtiser.

Քծնուքիւն V. Քծինք.

Քծուաբ s. barre, lingot.

Քղամիդ, մդաց, միդաց sm. chlamyde, manteau.

Քղանց V. Քղանցք.

Քղանցաւոր a. garni d'une frange.

Քղանցք, ցից s. bord, pan, bout d'un vêtement; frange, bordure.

Քճքճեմ, եցի va. déchirer, mettre en lambeaux, en guenilles, dégueniller, délabrer.

Քմազարդ, Քմախորժ adj. agréable au goût, qui flatte le goût.

Քնաճ V. Քնէաճ.

Քնաճու a. somnifère, soporifique, dormitif, assoupissant.

Քնահատ, աց adj. privé de sommeil.

* Քնանամ V. Ննջեմ; * լաւ մի —, faire un bon somme.

Քնաշրջիկ a. somnambule.

Քնաշրջուքիւն s. somnambulisme.

Քնար, աց, ից s. lyre; — իարկանել, jouer de la lyre.

Քնարահար, աց a. joueur de lyre.

Քնարահարութիւն s. action de jouer de la lyre.

Քնարան, աց s. lit, couche; fig. tombeau.

Քնարերգ, Քնարերգակ, աց a. lyrique; s. lyrique, auteur lyrique.

Քնարերգութիւն sm. le lyrique, chant lyrique.

Քնեայ, Քնէաճ, ից, աց adj. dormeur, endormi.

Քնէութիւն s. somnolence, assoupissement, léthargie.

Քնճռնոց s. ride (des serpents).

Քնին s. examen; ի— առնուլ, examiner, considérer; raisonner sur; ի— գալ, être examiné, critiqué; ի— արկանել՝ լինել՝ մտանել, examiner, étudier, critiquer.

Քնիատ V. Քնահատ.

Քնիատութիւն s. insomnie.

Քննաբան, ից sm. critique, censeur.

Քննաբանական a. critique.

Քննաբանեմ, եցի va. critiquer, censurer.

Քննաբանութիւն s. critique, censure.

Քննախնդիր a. qui examine, qui fait des recherches; — արատոյ V. Պարսաւադէտ.

Քննախոսութիւն s. critique.

Քննական a. d'examen.

Քննայոյզ լինել՝ խնդրել, examiner avec soin, faire des recherches.

Քննասէր a. qui aime à examiner, curieux.

Քննասիրութիւն s. passion d'examen, esprit curieux, curiosité.

Քննեմ, եցի va. examiner, étudier; censurer, contrôler; տեղեկագոյնս —, examiner à fond; —իմ vn. être examiné.

Քննիչ a. s. examinateur; contrôleur; — գրոց, censeur.

Քննողութիւն V. Քննութիւն.

Քննութիւն s. examen; enquête, contrôle; — գրոց, censure; ի— մտանել, examiner; ընդ —ի անցանել, passer par la censure; ընդ —ի արկանել, examiner, contrôler; critiquer, censurer; *— անցունել, passer, subir un examen; *— ընել, faire l'examen, examiner; ՚ըղձիմ՝ մանր ou մանրախոյզ —, examen minutieux.

Քննումն s. examen.

Քնքշամ V. Քնքշեմ.

Քնքշանք, նաց s. mignardise, délicatesse; caresse, tendresse.

Քնքշեմ, եցի vn. se mignarder, se traiter délicatement, se dorloter, se mignoter, faire le délicat, le renchéri, la renchérie.

Քնքշեցուցանեմ, ուցի va. mignarder, mignoter, rendre délicat, dorloter, traiter délicatement, caresser.

Քնքշիմ V. Քնքշեմ.

Քնքուշ a. délicat, tendre, mou, douillet, mignon, mignard; s. minet, minette.

Քշեմ, եցի va. chasser, expulser; *écouler, débiter, vendre; — զճանճս, émoucher.

Քշոց, աց s. chasse-mouches, émouchoir; instrument à sonnette dont se sert le diacre pendant la messe arménienne.

Քշտեմ, եցի va. ébrancher, élaguer, arracher, couper.

Քո, քոյ, քոյով pron. ton, ta; a. poss. le tien, la tienne.

Քոթանակ, աց s. linge; couverture.

*Քոթոտ V. Սկունդ.

Քող, ոյ, ով s. voile, voilette.

Քողաբորբ s. amphimacre.

Քողազարդ adj. orné d'un voile, voilé.

Քողախնդրեմ, եցի vn. chercher à dévoiler, démasquer; — իսորս սրտի ուրուք, sonder le cœur de qn.

Քողածածուկ a. caché sous un voile, voilé.

Քողածիգ a. réservé, modeste, timide.

Քողաղօտ a. s. amphibraque.

Քողարկեմ, եցի va. couvrir d'un voile, voiler.

Քողընկէց a. qui a jeté son voile, effronté, éhonté.

Քոյին adj. poss. ton, ta, le tien, la tienne.

Քոյինագործ a. fait par toi, par toi-même, ton.

Քոյինազէն a. armé par toi-même.

Քոյինակրօն a. de ta religion.

Քոյինահրաման a. ordonné par toi.

Քոյինաշունչ a. inspiré par toi-même.

Քոյինաստեղծ adj. créé par toi-même.

Քոյինատուր adj. donné par toi-même.

Քոյր, քեռ, քերբ, քորք, քերց s. sœur; *քրոջ պէս, comme une sœur.

Քոյրագիր ou Քոյրաթիւ s. sœur adoptive.

Քոշքեմ, Քոշքոտեմ, եցի. Քոշքոտիմ, տեցայ vn. se gratter, se détendre, se détirer.

Քոռ, ից s. mesure de blé, boisseau.

Քոս, ոյ, ով s. gale.

Քոսոտ a. galeux.

Քոսոտիմ, եցայ vn. avoir la gale, être galeux.

*Քով s. côte; côté; քովէ քով adv. côte à côte, l'un à côté de l'autre; քովը, à côté, auprès, tout près; քովէն, de côté, de près, tout près; գիտութիւնն առաքինութեան քով ոչինչ է, la science n'est rien auprès ou au prix de la vertu.

*Քովիկ s. côté; քովիկն էր, il était à ses côtés, auprès de lui.

*Քովնտի adv. de côté.

Քորեմ, եցի va. gratter; — զանձն, se gratter.

Քորեպիսկոպոս, աց s. chorévêque, suffragant.

Քորեպիսկոպոսութիւն s. dignité de chorévêque.

Քուաւոր adj. garni d'une chanlatte.

Քուեայ, Քուէ, քուէից s. cube; vote, boule, ballotte, suffrage; — արկանել՝ տալ ou ձգել, voter, aller aux voix, procéder au scrutin; միաբան քուէից, à l'unanimité des suffrages; *քուէի դնել, mettre aux voix; *քուէի դրուիլ, être mis aux voix.

Քուէատուփ, տփոյ s. l'urne du scrutin, urne.

Քուէարկու, աց s. votant.

Քուէարկութիւն s. votation, ballottage, scrutin; — ընտրել, élire par scrutin, par la voie du scrutin; արգասիք —ե, résultat du scrutin; գաղտնի —, scrutin secret; — խնդրել, demander le scrutin; ներկայ

լինել —ե, assister au scrutin ; մասնակից լինել —ե, prendre part au scrutin ; — առնել ou * ընել, procéder au scrutin.

Քուէիմամբ, ի s. le dépouillement des votes, du scrutin.

Քուղ, քղոյ sm. toute chose tordue, fil, ficelle.

Քուն, քնոյ, ովի s. sommeil, somme, repos, dormir ; — մահու, le sommeil de la mort ; ի— երթալ՝ լինել, dormir, reposer ; զքնով անկանիլ, ի— մտանել, s'endormir, être dans les bras du sommeil ; ի— առնել, faire dormir, endormir ; խոր ի— լինել, dormir profondément ou d'un sommeil profond, d'un profond somme ; ընկղմեալ ի— ծանր քունեաեան, profondément endormi ; ի— գտանել զոք, trouver qn. endormi ; հատանիլ քնոյ յաչաց, perdre le sommeil ; — հատեալ է յաչաց նորա զքայգ եւ զքերեկ, il ne dort ni nuit ni jour ; — քաղցրանիչ հատեալ էր յարտեւանաց նորա, le doux sommeil lui était inconnu ; փախեաւ յինէն —, le sommeil s'enfuit loin de moi ; խռովել՝ ընդհատել՝ կտրել զքուն, troubler, interrompre, rompre le sommeil ; ճաշակել զքաղցրութիւս քնոյ, goûter les douceurs du sommeil ; այս — բերէ, cela excite au sommeil, excite le sommeil ; քաղցր՝ ախորժ՝ հանգիստ՝ խաղաղ՝ անհանգիստ՝ յուզեալ՝ խռովեալ՝ ընդհատ՝ ծանր՝ դժնդակ՝ փրկուէտ՝ կենսանորոգ՝ վնասակար —, sommeil doux, agréable, tranquille, paisible ou calme, agité, troublé, interrompu, léger, lourd ou pesant, dur ou fâcheux, salutaire, réparateur, dangereux.

Քունեմ, եցի vn. dormir, reposer ; mourir ; coucher avec une femme, avoir des relations intimes avec elle.

Քունեցուցանեմ, ուցի va. faire dormir, endormir.

Քունք s. tempe.

Քուռակ, աց sm. poulain, pouliche.

Քուրնիճ sm. œuf (dont la partie calcaire n'est pas encore formée).

Քուսիճայ, ից sm. cuculle, froc, capuchon.

Քուրայական a. de sœur.

Քուրայ, ից sm. coupelle, creuset.

Քուրձ, քրձի s. cilice, sac de pénitent ; sac ; — զգենուլ, se couvrir d'un cilice.

Քուրմ, քրմաց s. prêtre (des païens).

Քուք, քքոյ s. gémissement, soupir.

Քուքամ, ացի vn. gémir, soupirer.

Քուքք sm. bâton à nœuds, verge de fer.

Քսակ, աց s. bourse.

Քսակագին a. acheté avec de l'argent, acheté.

Քսակակալ s. intendant.

Քսակահատու, աց s. coupeur de bourses, coupe-bourse.

Քսակիկ sm. petite bourse; sachet.

Քսան, ից a. vingt.

Քսանամեակ s. vingtième année.

Քսանամեայ, մից. Քսանամեան, մենից a. âgé de vingt ans; de vingt ans.

Քսանանիստ a. icosaèdre.

Քսաննակ a. vingtaine.

Քսաներեակ V. Քսանամեայ.

Քսաներորդ, ից adj. vingtième.

Քսաներիւնգամեան adj. de vingt-cinq ans.

Քսաներեան ou Քսաներքին, եղունց a. tous les vingt.

Քսեմ, եցի va. V. Քսսեմ; *frotter; oindre, enduire.

Քսեստ, ից s. setier; cruche.

ՔսեստուՓիւն V. ՔսուՓիւն.

Քսիփիէ s. xiphias, espadon.

Քսիք V. ՔսուՓիւն; քսիս մատուցանել V. Քսսեմ.

Քսմոս V. Քսու.

ՔսմոսուՓիւն V. ՔսուՓիւն.

Քսու, ից a. s. rapporteur, délateur.

ՔսուՓիւն s. rapport, délation, tripotage, intrigue.

*Քսուիմ, եցայ vn. être frotté, touché; se frotter, se frictionner, s'oindre, se mettre de; faire la cour.

Քսսեմ, եցի va. rapporter, faire des rapports, détracter, tripoter, intriguer.

Քսմնափուշ, Քսմնելի a. ce qui fait hérisser les cheveux, horrible.

Քսմննեմ, եցի. Քսմնիմ, նեցայ vn. avoir le poil, les cheveux hérissés, hérisser, se hérisser, se dresser; fig. frissonner de peur, d'horreur, avoir horreur, frémir, voir ou penser avec effroi; քսմննեցան ներք իւր զգլխովն, ses cheveux se dressèrent sur sa tête; V. Դիզանամ.

Քսմննեցուցանեմ, ուցի va. faire dresser les cheveux, faire frissonner ou frémir; agacer les nerfs.

Քսմմունք sm. frisson, frissonnement de la peur.

Քրայ V. Քուրայ.

Քրայական ou Քրէական նիւթ sm. métal, minéral, minerai.

Քրէական adj. énorme, horrible; — մեղք՝ յանցանք, crime de lèse-majesté; — մետաղք, mine, travail des mines.

Քրէիքուր a. impur, mauvais.

Քրթմնջանք V. Քրթմնջիւն.

Քրթմնջեմ, եցի va. murmurer, se plaindre, grogner, grommeler, gronder, crier, marmonner.

Քրթմնջիւն, ջեան s. murmure, plainte, rumeur, grondérie, grognement.

Քրթմնջող s. grognon, grogneur, grognard.

Քրջմնջումն V. Քրթմնջիւն.

Քրիստոնեայ, նէից a. sm. chrétien.

Քրիստոնէաբար adv. chrétiennement; — կեալ, vivre en chrétien.

Քրիստոնէական a. chrétien;

— ou — վարդապետութիւն, catéchisme.

Քրիստոնէութիւն s. christianisme; chrétienté.

Քրիստոս, ի sm. le Christ, Jésus-Christ.

Քրիստոսաբար adv. comme Jésus-Christ.

Քրիստոսաբեր adj. apporté par le Christ.

Քրիստոսագործ a. fait par Jésus-Christ.

Քրիստոսագունդ adj. réuni par Jésus-Christ.

Քրիստոսադաւան adj. qui professe la religion de Jésus-Christ, chrétien.

Քրիստոսադիր a. établi par Jésus-Christ.

Քրիստոսազարդ a. orné par Jésus-Christ.

Քրիստոսազգեաց, գեցից. Քրիստոսազգեստ, ից adj. qui porte en soi Jésus-Christ, chrétien.

Քրիստոսաճանաչ a. qui reconnaît Jésus-Christ, chrétien.

Քրիստոսական a. de Jésus-Christ; — ութիւն, le christianisme.

Քրիստոսակարգ adj. établi par Jésus-Christ.

Քրիստոսակեցոյց adj. sauvé par Jésus-Christ.

Քրիստոսակոչ a. appelé par Jésus-Christ.

Քրիստոսահաճոյ a. agréable à Jésus-Christ.

Քրիստոսամիր V. Քրիստոսաւուր.

Քրիստոսամարտ, ից a. qui combat contre le Christ, qui fait la guerre à Jésus-Christ, antichrétien.

Քրիստոսամեծար a. honoré par Jésus-Christ.

Քրիստոսամերձ adj. qui est près de Jésus-Christ.

Քրիստոսանշան a. qui a le signe de Jésus-Christ.

Քրիստոսանուէր a. offert à Jésus-Christ.

Քրիստոսաշահ adj. qui trafique de Jésus-Christ.

Քրիստոսապատում adj. raconté par Jésus-Christ.

Քրիստոսապսակ adj. couronné par le Christ.

Քրիստոսառաք adj. envoyé par le Christ.

Քրիստոսասէր a. qui aime le Christ.

Քրիստոսասպան adj. bourreau de Jésus-Christ.

Քրիստոսավաճառ adj. qui vend Jésus-Christ.

Քրիստոսատեաց, տեցայ a. qui déteste Jésus-Christ.

Քրիստոսատուր adj. donné par Jésus-Christ.

Քրիստոսաւանդ adj. transmis, donné par Jésus-Christ.

Քրիստոսեան, եանց s. adj. chrétien; de Jésus-Christ.

Քրիստոսընկալ a. qui a reçu Jésus-Christ.

Քրիստոսիմ V. Քրիստոսեան.

Քրձազգած, Քրձազգեստ a. qui porte un sac, un cilice; — լինել, se vêtir ou se revêtir d'un cilice, porter un sac, un cilice.

Քրձեայք, ձէից s. sac, cilice.

Քրձեղէն a. de cilice.

Քրմակին, կնոջ s. femme d'un prêtre païen.

Քրմանամ, ացայ vn. être prêtre d'une divinité.

Քրմանոյշ, նուշայ s. femme ou fille d'un prêtre païen, prêtresse.

Քրմապետ, ապ s. pontife des païens.

Քրմորդի, դւոց s. fils d'un prêtre païen.

Քրմութիւն sm. prêtrise païenne.

Քրմուհի V. Քրմանոյշ.

Քրոնիկոն, ի s. chronique; a. du temps.

Քրովբէ, ից s. chérubin.

Քրովբէաբնակ a. habité par les chérubins.

Քրովբէական a. de chérubin.

Քրովբէապէս adv. comme un chérubin.

Քրտինք V. Քիրտն; *քրտնքի մէջ լողալ, être trempé de sueur, tout en sueur ou en nage; *ճակտին քրտինքովը հացը ճարել, gagner son pain à la sueur de son front; *քրտինքն երեսէն կվազէր, երեսը կողոդէը, la sueur lui coulait sur le visage, inondait son visage; *քրտնքի մէջ լինել, être en sueur, en nage.

Քրտնաբեր adj. sudorifère, sudorifique.

Քրտնազանգ a. trempé de sueur.

Քրտնաթոր adj. dégouttant de sueur.

Քրտնալի, Քրտնալիր ou Քրտնալից a. plein de sueur, en nage.

Քրտնախոնջ a. fatigué jusqu'à la sueur.

Քրտնածին a. né ou produit par la sueur.

Քրտնաջիր adj. qui est en sueur, en transpiration, en nage.

Քրտնաջան V. Քրտնախոնջ.

Քրտնացուցանեմ, ուցի va. faire suer ou transpirer.

Քրտնեմ, եցի. Քրտնիմ, նեցայ vn. suer, transpirer, être en sueur, en nage; fig. suer, s'efforcer, faire des efforts, s'épuiser en efforts; suinter.

Քրտնութիւն s. sueur, transpiration; fig. sueur, efforts, travail.

Քրտնում V. Քրտնիմ.

Քրքանք V. Քրքիջ.

Քրքիջ sm. éclat ou grand éclat de rire, gros rire; — բառնալ, rire aux éclats, éclater de rire, faire un éclat de rire, rire à gorge déployée, partir d'un éclat de rire; — կալ, être ricané, moqué.

Քրքմագոյն a. de la couleur du safran; d'un jaune d'aurore.

Քրքմացան a. parsemé de safran.

Քրքմաւէտ a. abondant en safran.

Քրքում, ումեցայ vn. se vanter, être fier de.

Քրքում, քմոյ sm. safran, crocus.

Քրքչեմ V. Քրքիչ բառնամ.

Քրքրեցուցանեմ, ուցի va. entasser, accumuler, grossir.

Քրքրեմ, եցի va. fouiller, examiner, rechercher avec soin, agiter, défaire, détruire; — զմիտս, exciter, éveiller, réveiller, stimuler l'esprit.

Քրտանք, նաց s. bouleversement, gémissement, plainte, clameur.

Քրտիմ, ուեցայ vn. gémir, soupirer; éclater de rire.

Քօղ, etc. V. Քողղ, etc.

Քօղէք, էից s. manchette.

Քօշ, ից s. bouc.

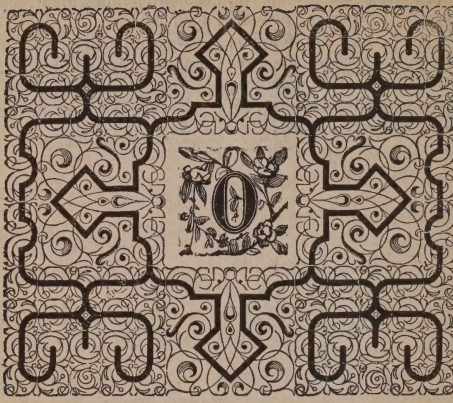

Օ (o) sm. trente-septième lettre de l'alphabet et huitième des voyelles ; elle a été introduite dans l'alphabet arménien vers la fin du douzième siècle pour remplacer աւ (av) devant les consonnes ; ainsi Պաւղոս, Աւգոստոս, Աւրհնել, etc., ont été écrits par Պօղոս, Օգոստոս, Օրհնել, etc.

Օգն s. aide, secours, assistance ; յօգն գալ, venir en aide à qn.

Օգնական a. aide, assistant, adjoint ; — զօրք, troupes auxiliaires, renfort, les auxiliaires ; — լինել, aider, prêter secours ; — լինել միմեանց, s'entr'aider ; գնաւար — առեալ, à la faveur des ténèbres ; — իւր առնուլ, profiter de.

Օգնականութիւն s. aide, secours, assistance ; — ի Աստուծոյ, avec l'aide de Dieu, Dieu aidant.

Օգնեմ, եցի va. aider, secourir, assister, seconder, prêter secours ou assistance, donner un coup de main, un coup d'épaule ; être utile à, être bon à, servir, favoriser, soutenir, subvenir ; — միմեանց, s'entr'aider, s'entre-secourir.

Օգնութիւն s. aide, secours, assistance, coup de main, coup d'épaule ; faveur, ressource ; renfort ; դրամական —, subvention ; փութալ՝ ցասանել յ—

ուրուբ, accourir au secours de qu., venir à son aide.

Օգոստական, Օգոստափառ a. auguste, majestueux.

Օգոստոս, ի s. août; a. auguste.

Օգուտ, օգտի s. utilité, profit, avantage, intérêt, gain; a. utile, avantageux; beaucoup; — լինել, être utile, avantageux; յ— արկանել, յ— իկիր ou իվար արկանել, յ— անձին վարել, յ— իւր շրջել՝ առնուլ, profiter de, mettre à profit, tirer parti, un bon parti de; — քաղել, retirer profit de; — հասարակաց, bien public, intérêt commun, cause commune; վաստակել յ— աշխարհին, travailler au bien public; յաչս դնել զաՀենայն իշաի օգտի անձին, sacrifier tout à son intérêt; — է, յ— է, օգտի է, il est utile de, il est bon de; յ— քոյին է, վասն օգտի քո է ou *քու օգտիդ համար է, c'est pour votre bien, pour votre intérêt; գտանել զ— իւր, trouver son intérêt, son compte; զօգուտ ժամս աւուրն, la grande partie de la journée.

Օգտաժողով, Օգտախնդիր, Օգտաճարաւ a. intéressé, trop attaché à ses intérêts.

Օգտակար a. utile, avantageux, profitable.

Օգտակարութիւն s. utilité, avantage, profit.

Օգտամատոյց V. Օգտաբեր.

Օգտասէր adj. qui aime ses intérêts, intéressé.

Օգտացոյց adj. qui montre du profit, du gain.

Օգտեմ, եցի vn. être utile à, bon à, servir, aider.

Օգտեցուցանեմ, ուցի va. faire profiter, avantager, intéresser.

Օգտիմ, տեցայ vn. profiter ou tirer parti de, tirer du profit de, retirer du profit, de l'avantage de, trouver son compte, gagner; ոչ ինչ օգտիք, vous ne gagnez rien.

Օգտութիւն s. utilité, profit, avantage.

Օդ, ոյ ou ի sm. air; temps (disposition de l'air); brodequin; յօդս, ընդ օդս ou *օդը, en l'air, dans l'air; au hasard; ընդ օդս խօսիլ՝ ֆարկանել, parler en l'air; խորհուրդք ընդ օդս, projets en l'air, châteaux en Espagne; ձգել՝ ծծել զօդ ou օդ կլլել, respirer l'air; ոչ բարւոք է օդն ou *օդն լաւ չէ, օդը վատ է, il fait mauvais, il fait vilain temps; *օդը կշըտկուի՝ կբացուի, le temps se rassure, s'éclaircit, se met au beau; *օդը կգոցուի՝ կամպոտի՝ կմՀննայ, le temps se couvre, se couvre de nuages, se rembrunit, s'obscurcit; *օդը կպղտորի, le temps se brouille; *օդը կմեղմանայ՝ կզովանայ, le temps s'adoucit, se rafraîchit; ցրտին եւ ամպամած օդ, temps gris; ամպոտ օդ, temps chargé, couvert de nuages; օդ առնուլ, prendre l'air; օդ փոխել, changer d'air; վնասակարու-

թիւն՝ արկածք օդոյ, les injures de l'air; անոյշ ou քաղցրասիք՝ լաւ՝ վատ՝ վատառողջ՝ վնասակար՝ զով՝ տաք՝ կենդանի ou ճաստիկ՝ խոնաւ՝ ժանտ՝ ապականեալ՝ ծծելի օդ, air doux ou serein, bon, mauvais, malsain, délétère, frais, chaud, vif, humide, empesté, corrompu ou vicié, respirable; հանդարտ՝ պարզ՝ չոր՝ ցուրտ՝ տաք՝ մրրրկայոյզ՝ փոփոխական՝ անհաստատ՝ գեղեցիկ —, temps calme, serein, sec, froid, chaud, orageux, variable, inconstant, beau.

Օդաբան, ից s. parleur en l'air, hâbleur; aérologue.

Օդաբանական adj. aérologique.

Օդաբանութիւն s. aérologie.

Օդաբեր a. aérifère.

Օդագիտութիւն s. aérognosie.

Օդագիր s. aérographe.

Օդագնաց a. qui traverse les airs, qui marche dans l'air.

Օդագոյն a. de la couleur de l'air, d'un azur transparent.

Օդագունդ, ոյ s. aérosphère; ballon aérostatique.

Օդագրական adj. aérographique.

Օդագրութիւն s. aérographie.

Օդադիւթ, ից s. aéromancien.

Օդադիւթութիւն sm. aéromancie.

Օդազօրական a. aérodynamique.

Օդազօրութիւն s. aérodynamie.

Օդաթռիչ a. qui vole dans l'air.

Օդախաղաց a. qui marche, qui se meut dans l'air, qui court à travers les airs.

Օդախառն a. mêlé d'air.

Օդախիտ a. condensé d'air, plein d'air.

Օդային a. aérien, aérique; élevé dans l'air.

Օդակերպ a. aériforme.

Օդակառոյց adj. fixé dans l'air.

Օդակշռական adj. aérostatique.

Օդակշռութիւն s. aérostatique.

Օդահան, ի s. machine pneumatique.

Օդահերձիկ a. qui fend l'air.

Օդահմայ, Օդահմայութիւն V. Օդադիւթ, Օդադիւթութիւն.

Օդաձեւութիւն s. métier du cordonnier.

Օդածիգ a. qui aspire, qui tire l'air; — ջրհան, pompe aspirante.

Օդամուղ adj. qui repousse l'air; — ջրհան, pompe foulante.

Օդամուտ adj. par où entre l'air; sm. fenêtre, croisée, lucarne, trou.

Օդայած a. errant dans les airs.

Օդայատակ a. dont le fond est de l'air.

Օդային V. Օդական.

Օդանամ, ացայ vn. se chan-

ger en air, être transparent comme l'air.

Օդանաւորդ, ագ sm. aéronaute.

Օդանման adj. semblable à de l'air, aériforme.

Օդաշունչ a. qui souffle dans l'air.

Օդաչափ, ի s. aéromètre; baromètre.

Օդաչափութիւն s. aérométrie.

Օդաչու a. qui voyage dans l'air.

Օդապար, Օդապարիկ adj. qui danse, qui vole dans l'air.

Օդապարիկ, ըկաց s. aérostat, ballon aérostatique.

Օդառ լինել, attraper un coup d'air.

Օդառութիւն s. coup d'air.

Օդասուն adj. nourri d'air, aérivore.

Օդավախ, ի s. a. aérophobe.

Օդավախութիւն s. aérophobie.

Օդավար, ագ adj. poussé, chassé par l'air.

Օդատեսակ a. aériforme.

Օդափոխ s. ventilateur.

Օդափոխեմ, եցի va. changer d'air; aérer, ventiler.

Օդափոխութիւն s. changement d'air; aérage, ventilation.

Օդաքար, ի s. aérolithe.

Օդեղէն a. d'air, aérien.

Օդենի, նւոյ, նեաց a. bisquain, peau de mouton; a. de peau de mouton.

Օդերեւոյթ, ուԹից sm. météore.

Օդերեւութաբան, ից s. météorologue.

Օդերեւութաբանական adj météorologique.

Օդերեւութաբանութիւն sm météorologie.

Օդերեւութադիտակ, ի sm. météréoscope.

Օդընկալ a. qui reçoit l'air.

Օդի, օդւոյ, օդիք, օդեաց s. mouton, brebis, agneau.

Օդիկ s. peau de mouton.

Օդոլորտ, ի s. atmosphère.

Օդոլորտային a. atmosphérique.

ՕԹ, ից s. lieu où l'on passe la nuit, hôtellerie; l'action de s'arrêter, de loger; օԹ առնել, s'arrêter, loger chez qn.; առ. օԹ, le soir, sur la brune.

ՕԹագայանամ, ացայ. ՕԹագայիմ, յեցայ. ՕԹագանամ, ացայ vn. s'arrêter, loger chez qn., passer la nuit quelque part.

ՕԹակից լինել, habiter sous le même toit, loger, passer la nuit ensemble.

ՕԹանոց, ՕԹարան, ագ sm. hôtel, hôtellerie.

ՕԹեակ, եկի s. V. ՕԹ; bivac, bivouac; —ս առնել V. ՕԹեվանեմ; bivaquer, bivouaquer.

ՕԹեգանամ V. ՕԹագայիմ.

ՕԹեկ, ՕԹեկան a. qui n'est pas frais ou tendre, rassis; — հաց, pain rassis.

ՕԹեմ V. ՕԹեվանեմ.

ՕԹեվան, ՕԹեւան, ագ sm. hôtel, hôtellerie; habitation, demeure; օԹեւանս առնել՝ առնուլ՝ ունել, loger, se loger,

demeurer, résider ; ո՞ւր են —ք քո, où demeurez-vous ; երանաւէտ — արդարոց, heureux séjour des âmes justes.

Օթևանաւոր s. hôte, maître d'hôtel.

Օթևանեմ, եցի. Օթևանիմ, նեցայ. Օթիմ, Թեցայ vn. descendre dans une hôtellerie, loger, se loger, demeurer.

Օթոց, աց s. manteau ; couverture de lit ; tapis, tapisserie, tenture.

Օժանդակ, աց a. qui aide, auxiliaire, subsidiaire ; aide, secours ; — բայ, verbe auxiliaire.

Օժանդակեմ, եցի va. aider, secourir, assister, appuyer, favoriser.

Օժանդակութիւն sm. aide, secours, assistance, appui ; —ք նորա, avec son aide, aidé par lui ; յ— նորա, en sa faveur.

Օժընդակ V. Օժանդակ.

Օժիտ, ժտից, ժտաց s. dot ; don, cadeau.

Օժտաբեր լինել, apporter une dot, des présents.

Օժտական a. dotal.

Օժտեմ, եցի va. doter ; faire un cadeau.

Օժտութիւն V. Օժիտ.

Օծանելիք, լեաց s. onguent, pommade.

Օծանիմ, օծի, օծ va. oindre ; sacrer, consacrer ; — զանձն իւղով անուշիւ, se pommader, se parfumer.

Օծեալ, ելոց a. oint, sacré ; s. roi ; prêtre ; —ն Աստուծոյ, l'oint du Seigneur ; Օծեալն, le Christ, le Messie.

Օծելութիւն s. l'action d'être oint, onction.

Օծութիւն, Օծումն s. V. Օծելութիւն ; sacre, consécration ; վերջին օծումն, extrême-onction.

Օձ, ից s. serpent ; — չէ, le serpent siffle.

Օձաբար adv. comme un serpent.

Օձաբնակ a. habité par les serpents.

Օձաճոյն a. qui a le venin du serpent.

Օձախած a. mordu par un serpent.

Օձախառն adj. mêlé ou infesté de serpents.

Օձախուխ a. dont la tête est hérissée de serpents.

Օձակալ, ի a. qui tient un serpent ; s. astr. serpentaire.

Օձակերպ a. semblable au serpent.

Օձակիճ s. serpentin (marbre).

Օձակոխ adj. qui foule aux pieds les serpents.

Օձակոչ, աց a. qui appelle, qui enchante les serpents.

Օձահալած a. qui chasse les serpents.

Օձահար, աց a. mordu par un serpent.

Օձանեւ adj. qui a la forme d'un serpent ; serpentant ; s. zigzag.

Օձաձուկն, ձկանց sm. anguille.

Օձամարտ, ից sm. ichneumon ; a. qui fait la guerre aux serpents.

Օձանման a. semblable à un serpent.

Օձապաշտ, ացu a. qui adore le serpent.

Օձապաշտութիւն s. adoration des serpents.

Օձապատիր a. trompé par le serpent.

Օձապտոյտ a. serpentant, sinueux, tortueux.

Օձաջամբ a. donné à manger par le serpent.

Օձասանդր s. mille-pieds, scolopendre.

Օձասպան adj. qui tue les serpents.

Օձատեսիլ V. Օձանման.

Օձեակ, եկի s. serpentin.

Օձի դեղ s. vipérine.

Օձիք, ձեաց sm. collet ; — շապկի, col de chemise ; զօձիս պատառել, déchirer ses habits, sa robe.

Օձուձիւն s. nature de serpent ; fig. méchanceté.

Օձուտ a. rempli ou infesté de serpents.

Օմտեմ, եցի va. diviser, séparer, désunir, partager, déchirer ; dissiper, disperser ; vn. se diviser, se séparer ; se dissiper, se disperser.

Օմտումն s. séparation, défection ; dispersion.

Օղ, ից, ացu s. anneau, coulant ; boucle ; — շղթայի, chaînon ; — ճարմանդի, boutonnière.

Օղալամբ, ացu s. gâche.

Օղակ, ի s. anneau, coulant.

Օղակաւորք, ցաց s. pl. annélides.

Օղամանեակ, եկաց s. anneau.

Օղաւոր a. annelé.

Օղերձ, etc. V. Ուղերձ, etc.

Օղի, զւոյ s. eau-de-vie.

Օճան, ի s. aide, secours, faveur, bien.

Օճառ, ացu s. savon.

Օճիր V. Ոճիր.

Օ՛ն, Օ՛ն առ, Օ՛ն առեալ interj. allons ! eh bien ! courage ! օ՛ն անդր, fi ! fi donc ! au diable ! détale ! arrière ! retire ! emmène ! ôte ! par exemple ! օն եւ օն, ainsi, de cette manière ; certes, assurément, certainement ; օ՛ն եւ օն արասցեն ինձ դիք, que les dieux me fassent périr ! օ՛ն եւ օն արասցեն քեզ աստուածք եւ օ՛ն եւ օն յաւելցեն եթէ, que les dieux t'accablent de tous les maux si... ; օ՛ն եւ օն արասցէ ինձ Աստուած եւ օ՛ն եւ օն յաւելցէ եթէ, que Dieu me punisse si... ; օ՛ն եւ օն արասցէ ինձ Աստուած եւ օ՛ն եւ օն յաւելցէ եթէ ոչ մարիս մեռանիցիս, que Dieu m'envoie tous les maux si tu ne meurs ! օ՛ն արի, allons ! օ՛ն արի երթիցուք, partons ! օ՛ն արիք, levez-vous ! օ՛ն առեալ քննեա, ne te lasse pas d'examiner ; օ՛ն իցաց Ողոցուք, laissons ! quittons donc ! օ՛ն անդր, իցաց կաց, va-t'en ! retire-toi !

Օշ ՔԷ interj. plût à Dieu! Dieu veuille!

Օշակ, ի s. ammoniaque.

Օշակային a. ammoniacal; — աղ, sel ammoniac.

Օշարակ, ագ s. sirop, sorbet.

Օշինդր, դրի s. absinthe.

Օշնան, ի s. soude.

Օսլայ, ի s. amidon.

Օսլայեմ, եցի v.a. amidonner.

Օսոխ V. Ոսոխ.

Օտար, ագ a. s. étranger; éloigné, lointain; autre; extraordinaire, étrange; adv. en vain, injustement.

Օտարաբար adv. étrangement; comme un étranger.

Օտարադէտ V. Օտարատեսուչ.

Օտարազգի, զգւոյ, զգեաց a. qui est d'une autre nation, étranger.

Օտարալեզու, ագ a. qui parle une autre langue, étranger.

Օտարախառնք sm. accouplement avec une autre espèce; տալ զանասունս յօտարախառնս, accoupler les animaux avec une autre espèce.

Օտարախորթ a. illégitime, bâtard, étranger.

Օտարախորհուրդ adj. possédé par un esprit étrange.

Օտարածին, ծնաց a. s. né d'un étranger; étranger.

Օտարական, ագ a. s. étranger.

Օտարակերպ a. qui a une autre forme, une autre apparence.

Օտարակողմն կոյս s. côté, pays étranger; étranger; զօրաժողով լինել յօտարակողմն կուսաց, recruter à l'étranger.

Օտարաձայն, ից a. qui a un langage différent; qui n'est pas d'accord; étrange, étranger.

Օտարամահ լինել, mourir dans un pays étranger, à l'étranger.

Օտարամերժ adj. qui n'accepte pas les étrangers, inhospitalier.

Օտարամիտ adj. qui a des idées étranges.

Օտարամուտ adj. étranger, adventice.

Օտարանալի a. aliénable.

Օտարանամ, ացայ vn. devenir étranger, prendre les mœurs étrangères, s'aliéner; s'aliéner, s'éloigner, se séparer, se détacher, se détourner.

Օտարանոց, ագ s. lieu où l'on reçoit les étrangers, hospice.

Օտարաշխարհիկ a. étranger, exotique.

Օտարապէս adv. comme un étranger.

Օտարասեռ, Օտարասեր a. hétérogène.

Օտարասէր a. qui aime les étrangers, hospitalier.

Օտարասիրեմ, եցի va. aimer les étrangers.

Օտարասիրութիւն s. amour des étrangers, amour de l'hospitalité, hospitalité.

Օտարասպան, ից a. qui tue les étrangers.

Օտարասպանութիւն sm. meurtre des étrangers.

Օտարատեաց a. qui hait les étrangers, inhospitalier.

Օտարատեսուչ adj. qui se mêle des affaires d'autrui, curieux.

Օտարատեցութիւն s. haine contre les étrangers, inhospitalité.

Օտարատուն V. Օտարանոց.

Օտարատունկ a. dégénéré, sauvage.

Օտարացեղ, ից adj. d'une autre tribu, étranger, hétérogène.

Օտարացեղութիւն s. hétérogénéité.

Օտարացուցանեմ, ուցի va. rendre étranger, aliéner; aliéner, éloigner, détacher, détourner; — յիւրմէ աշխարհէ, dépayser.

Օտարացուցումն s. aliénation.

Օտարացուցիչ a. qui aliène ou qui éloigne, aliénateur; étrange.

Օտարափառ. V. Այլափառ.

Օտարընկալ adj. qui reçoit les étrangers, hospitalier.

Օտարընկալեմ, եցի va. recevoir les étrangers, les hôtes, exercer l'hospitalité envers qn.

Օտարընկալութիւն s. action de recevoir les étrangers, hospitalité.

Օտարոտի, ոտւոյ, տւոց a. étranger; étrange, extraordinaire, différent.

Օտարութիւն s. qualité d'étranger; aliénation, éloignement, séparation; étrangeté; élimination, proscription; l'étranger, pays étranger.

Օտարուհի sf. étrangère.

Օտարուսումն a. qui enseigne une autre doctrine, sectaire, dissident.

Օտարուստ ou Յօտարուստ adv. par l'étranger, de l'étranger, de dehors.

Օտարսիրութիւն V. Օտարասիրութիւն.

Օր, աւուր, աւուրք, աւուրց s. jour, journée; օր ընդ մէջ, tous les deux jours; օր ըստ օրէ, jour par jour, journellement, tous les jours; օր յօրէ, de jour en jour; օր հասարակ ou *կէս օր, midi; մինչեւ օր հասարակ, jusqu'à midi; օր իւր ou օր յօր առնել, remettre d'un jour à l'autre, ajourner, prolonger, traîner en longueur, reculer; օր քան զօր, de jour en jour, de plus en plus; աւուրն adv. par jour; աւուր աւուր, աւուրց յաւուրս, journellement, chaque jour; առ օրին ou նոյն օրին, le jour même, le même jour, au jour le jour; դեռ աւուր շատ կայ, il est de bonne heure encore, il n'est pas encore tard; մինչ աւուր կայ, pendant qu'il fait jour; մինչդեռ աւուր կայր, au milieu du jour; զօր ամենայն, toute la journée, tous les jours, toujours; զօրն ցերեկ, զօրն իրուն, tout le jour, tout le long du jour, toute la journée, du

matin au soir; յաւուր միում ou իմիում աւուրց, un jour, un certain jour, un beau jour; յերկրորդում աւուր, le jour d'après, le second jour; յերիր աւուր, dans trois jours; յետ երկուց աւուրց, deux jours après; իմիսւսում աւուր, après-demain; ինմին աւուր, le même jour; ինմին իսկ աւուր, le jour même; յօրէ յառաջմէ ou *առաջին օրէն, depuis le premier jour, dès le premier jour; հետեւեալ օրն, le jour suivant; օր պահոց ou *պահքի օր, jour maigre; ուտիք օր, jour gras; օր ծննդոց, jour de naissance; — տօնի, jour de fête; — հանդիսի, jour solennel; — գործոյ ou *գործի օր, jour ouvrable; համարել զաւուրս ou *օրերն համրել, compter les jours; յաւուրս մեր ou *մեր օրերը, de nos jours; յաւուրս նորա, sous lui; բառնալ զծանրութիւն աւուրն, porter le poids du jour; զամենայն աւուրս, tous les jours, à jamais; զամենայն աւուրս կենաց իւրոց, toute sa vie; երկայնին՝ կարճին աւուրք, les jours croissent, diminuent; կատարել՝ վախճանել զաւուրս իւր, finir ses jours, mourir; մեռանել ի աւուրքք, վախճանիլ լցեալ աւուրքք, mourir plein ou rempli de jours; երեք ժամ է աւուրն, il est trois heures; յաւուր յայնմիկ ou* այն օրն, ce jour-là; ոչ յետ բազում ինչ աւուրց ou *սակաւ օրէն, sous peu de jours, bientôt; յաւուրս յետինս, dans les derniers temps; օր սահմանել, désigner un jour; գեղեցիկ ou գեղաճիծաղ օր, beau jour; բարենշան՝ երջանիկ ou երանաւէտ օր, jour heureux; չարագուշակ օր, mauvais jour.

Օրաբեր adj. qui apporte la lumière du jour.

Օրաբնակ լինել, passer la journée dans un lieu, séjourner.

Օրագիշեր sm. espace d'un jour et d'une nuit, vingt-quatre heures.

Օրագիր, գրաց s. journal; — կարդալ, lire les journaux; *օրագրի մէջ կարդացի՝ տեսայ, j'ai lu, j'ai vu dans un journal; կարծիք՝ գոյն օրագրի, l'opinion, la couleur d'un journal.

Օրագնաց s. journée (chemin que l'on fait en un jour).

Օրագրագիր, գրաց s. journaliste.

Օրագրագրութիւն s. journalisme.

Օրագրութիւն sm. journal (relation jour par jour).

Օրաթիւ, Թուի s. journée, fonction de chaque jour; le nombre du jour.

Օրական, ի a. de jour, diurne; journalier, de chaque jour; s. journée; *—ով աշխատիլ, travailler à la journée.

Օրահաշիւ, շուի s. compte du jour; journal.

Օրահաս V. Օրհաս.

Օրամուտք, մտից s. service de chaque jour.

Օրան, ագ s. javelle, gerbe.

Օրաչար sm. jour néfaste, mauvais jour, jour funeste.

Օրապակաս a. qui manque de quelques jours.

Օրապահակ, ագ sm. sentinelle de jour.

Օրապարէն, ենի a. qui vit au jour le jour.

Օրացի a. journalier, quotidien, de chaque jour.

Օրացոյց, ուցի s. almanach; *— նայիլ, regarder l'—.

Օրաւոր adj. diurne, éphémère.

Օրեր s. imprécation, malédiction; *jours.

Օրէն, րինի. Օրէնք, րինաց s. loi; règle, règlement; principe, maxime; usage, coutume, us; institution; mode, façon, manière d'être; canton, province, district; le saint sacrement, la sainte Eucharistie, la communion; օրէնս առնուլ, ֆաղորդել օրինաց, recevoir la communion, communier; յետ օրինացն կցորդութեան, après la communion; օրէնք կանանց, règles, menstrues; օրէնս դնել՝ ֆաստատել V. Օրինադրեմ; աստուածային՝ յաւիտենական՝ բնական՝ քաղաքական՝ զինուորական՝ ֆին՝ նոր՝ աւետարանական՝ գրաւոր օրէնք, loi divine, éternelle, naturelle ou de la nature, civile, militaire, ancienne, nouvelle, évangélique, écrite; օրէն է, il est permis, on a le droit de, on peut; չէ օրէն, il n'est pas permis, on n'a pas le droit; օրէն էր նմա, il lui était permis, on lui permettait; օրէն էր քեզ, vous pouviez; եթէ օրէն իցէ ասել, s'il est permis de dire; օրէ՞ն իցէ, իցէ՞ օրէն, est-il permis de? ըստ օրինի, ըստ օրինաց, օրինօք, selon la loi, conformément à la loi ou aux lois, légalement, légitimement, par les voies légitimes, en forme, selon les lois; en bon ordre, dûment, avec régularité; օրէնք մտաց, principes; օրէնս իւր կալեալ էր, il avait pour maxime, pour principe; ընդ օրէնս ֆամարել, poser pour maxime; օրէնս կարծեցին անձանց, ils se crurent permis de; — պատուոյ, décoration; օրէնս ֆամարել անձին, se faire une loi; զամենայն ինչ — ֆամարի իւրումն ըղձից իւրոց, il se sert de toutes sortes de moyens pour satisfaire son désir; օրէնս դնել, dicter des lois; օրէնք անօրէնք, abus; խոտորել յօրինաց, s'écarter des lois; զանցանել օրինօք, transgresser une loi, violer les lois; օրէնք ֆզօրագունին, la loi du plus fort; բառնալ՝ ջնջել զօրէնս, abolir, abroger une loi; *ֆաւատք օրէնք չունի, il n'a ni foi ni loi; ֆակառակ օրէնս ընդդէմ օրինաց, contre les lois; օրէնս տալ, donner des lois; օրէնս դնել, faire des lois; պահել զօրէնս, observer les lois; *այս օրէնք դարձաւ, cela est passé en loi.

Օրէնագէտ s. a. qui connaît bien les lois, légiste, docteur en droit; — առնել, apprendre à qn. les lois, l'initier aux lois.

Օրէնադիր, դրաց. Օրէնդրիչ s. législateur; a. législatif.

Օրէնադրեմ V. Օրինադրեմ.

Օրէնադրութիւն s. législation.

Օրէնազանց, Օրէնազանցութիւն V. Օրինազանց, Օրինազանցութիւն.

Օրէնախոտոր V. Օրինազանց.

Օրէնասուցոյց s. qui enseigne les lois, légiste, professeur de droit.

Օրէնապահ V. Օրինապահ.

Օրէնք V. Օրէն.

Օրըստօրէ adj. de chaque jour, journalier; V. Օր.

Օրինագէտ V. Օրէնագէտ.

Օրինագիրք, գրոց s. code.

Օրինադիր, դրաց s. législateur.

Օրինադրեմ, եցի va. établir, faire des lois, être législateur.

Օրինադրութիւն s. l'action d'établir une loi, législation.

Օրինազանց, ից a. s. celui qui viole les lois, transgresseur, infracteur, prévaricateur; — լինել, violer les lois, prévariquer.

Օրինազանցութիւն s. transgression de la loi, prévarication, infraction, contravention.

Օրինակ, աց sm. exemple, modèle; exemplaire, copie; dessin, plan, projet; manière, genre, façon, guise, sorte; échantillon, spécimen, montre; gram. paradigme; prép. comme, sur le modèle de, à l'instar de, en guise de; զայսգունակ ձեւ օրինակի, զայս —, զայս ձեւ օրինակի, զ— զայս, ըստ սմին օրինակի, — զայս, պէս զայս —, de cette manière, de cette façon, ainsi; զայն —, զնոյն —, ըստ նմին օրինակի, de la même manière, de la même façon, de même; զոր —, օրինակի աղագաւ, — իմն, par exemple; ըստ օրինակի, à l'exemple, à l'instar de; սոյնի օրինակաւ, de cette manière, par là; — առնուլ, prendre pour exemple, pour modèle; — զանձն ընծայեցուցանել՝ կացուցանել, se donner pour exemple, montrer l'exemple de; — տալ, donner l'exemple; — առաջի ընծայել, proposer pour exemple; օրինակաւ իւրով քաջալերել, encourager par son exemple; — եկաց Ցագաւրաց, il fut le modèle des rois; նմանել՝ հետեւել — ի ուրուք, imiter, suivre l'exemple de qn.; որով օրինակաւ եւ է, de quelque façon que ce soit; աստուածահրաշ օրինակաւ, d'une manière divine; բարի՝ չար՝ քնաղ՝ գեղեցիկ —, bon, mauvais, illustre ou rare, bel exemple.

Օրինակագիր, գրաց s. écrivain, auteur.

Օրինակագրութիւն s. composition d'un ouvrage.

Օրինակական a. figuratif.

Օրինական V. Օրինաւոր.

Օրինակատար, աց a. qui accomplit la loi.

Օրինակեմ, եցի va. offrir comme exemple, présenter comme modèle; représenter, montrer; copier, transcrire.

Օրինակիր V. Օրինապահ.

Օրինապահ, աց s. qui garde, qui observe les lois.

Օրինապահութիւն s. observation des lois.

Օրինապատում a. s. interprète des lois, légiste.

Օրինապէս adv. conformément à la loi; selon l'ancienne loi.

Օրինաւոր, աց a. légal, légitime, conforme à la loi, à l'usage; s. légiste, docteur de la loi; — ցուցանել՝ կացուցանել, légitimer, autoriser.

Օրինաւորական a. s. légitimiste.

Օրինաւորականութիւն sm. légitimité.

Օրինաւորեմ, եցի va. légaliser, légitimer.

Օրինաւորութիւն s. légalité, légitimité; légalisation.

Օրինեմ V. Օրինադրեմ.

Օրիորդ, աց s. jeune fille, pucelle; demoiselle; օրիորդն Աննիկ, mademoiselle Annitza.

Օրիորդութիւն sm. état de jeune fille.

Օրկանոց V. Ուրկանոց.

Օրհաս, ի, աւ sm. dernier moment, le jour de la mort, agonie, mort; destinée, fatalité; յ— իւր ձեպել, courir à sa perte; ժամանել յ— վախճանին, toucher à sa dernière heure.

Օրհասաբեր a. mortel, fatal; — հարուած, coup —.

Օրհասական adj. mourant, expirant, agonisant, moribond; fatal.

Օրհասարակ, ի s. midi.

Օրհն V. Օրհնութիւն.

Օրհնաբան, ից a. qui récite des hymnes, qui adresse des louanges au Seigneur.

Օրհնաբանեմ V. Օրհնեմ.

Օրհնաբանութիւն V. Օրհնութիւն.

Օրհնաւաք a. qui envoie la bénédiction.

Օրհնաբան, ի s. chapelet.

Օրհնեալ a. béni; — ջուր, eau bénite; — է Աստուած, loué soit le ciel; — դու ի Տեառնէ, béni sois-tu du Seigneur.

Օրհնեմ, եցի va. bénir, donner la bénédiction, appeler sur qn. les bénédictions du ciel; bénir, consacrer; bénir, glorifier, chanter des hymnes, louer; bénir, combler de faveurs, de biens, faire prospérer; saluer; maudire; — զոք յերեսս, maudire qn. en face.

Օրհներգ, Օրհներգու V. Օրհնիչ.

Օրհներգութիւն s. hymne, louange, cantique.

Օրհնիչ s. celui qui bénit, qui loue, qui glorifie.

Օրհնութիւն s. bénédiction; louange, hymne, cantique; bénédiction, grande abondance; don, cadeau; l'Eucharistie, la communion; instruments de musique; — սեղանոյ, bénédicité; — օրհնութեանց, cantique des cantiques; յօրհնութիւնս համարիլ, compter pour un grand bien; առնուլ —, recevoir la bénédiction; recevoir des présents; — տալ, donner la bénédiction.

Օրհնութիւնաբեր adj. qui porte la bénédiction.

Օրոց, ից s. berceau (d'enfant).

Օրուկ V. Ուրուկ.

Օրորք, Օր օր s. dodo.

Օցտեմ V. Օձտեմ.

Օփրանտ, Օֆրանտ sm. offrande.

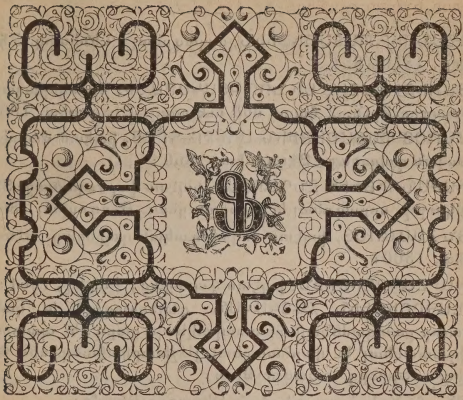

Ֆ (fé) sm. trente-huitième lettre de l'alphabet et trente et unième des consonnes.

Ֆիզիգա ou Ֆիզիքա s. la physique.

Ֆիզիքական a. physique.

Ֆիորին, աց s. florin.

Ֆրանսա, այ ou յի s. France.

Ֆրանսացի, ցւոց sm. Français; Ֆրանսուհի, Française.

Ֆրանսերէն, լենի a. français; adv. en français; s. le français, la langue française; — գիտել՝ խօսիլ, savoir, parler français; — լեզու, la langue française.

Ֆրանք, աց s. franc (monnaie).

ՎԵՐՋ.

ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՔ ՄԱՏԵՆԱԳՐԻՆ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, տպագրեալ ԻՎԵՆԵՏԻԿ. 5 հատոր, 1850-1851:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ, Պատկերազարդ տպագրութիւն. 2 հատ. մեծ ութածալ. Թէոդոսիա, 1860:

ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ, իպէտս ժողովրդական դպրոցաց. Թէոդոսիա, 1860:

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿ, իպէտս վարժարանաց: Տիպ երկրորդ, սրբագրեալ եւ ճոխացուցեալ. Թէոդոսիա, 1860:

ՆՈՅՆ ՀԱՄԱՌՕՏ, իպէտս ժողովրդական դպրոցաց. Թէոդոսիա, 1860:

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, իպէտս դպրոցաց, Փարիզ, 1861:

ԳԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ. գեղեցկագիրն եւ կանոնաւոր քան զամենայն հրատարակեալս ցարդ, եւ պատուով յիշատակեալ եւ վարձատրեալ յԱշխարհիհանդիսին Փարիզու: Երրորդ տպագրութիւն:

ՆՈՅՆ, հանդերձ գաղղիական Գեղագրութեամբ:

ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ. Փարիզ, 1860:

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, իպէտս դպրոցաց եւ ընթերցասիրաց. Փարիզ, 1861:

ԲԱԶՄԱԼԵԶՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ԶՐՈՒՅՑԱՐՈՒԹԵԱՆ

իպէտս Հանապարհորդաց եւ ուսանողաց.

ԳԱՂՂԻԱՐԵՆ-ՏԱՃԿԵՐԵՆ. Տիպ երկրորդ, 1 հատ. սրբագրեալ եւ ճոխացուցեալ, Փարիզ, 1859:

ԳԱՂՂԻԱՐԵՆ-ՀԱՅԵՐԵՆ. 1 հատ. Փարիզ, 1855:

ՆՈՅՆ, հանդերձ հայագիր հնչմամբ գաղղիականին:

ԱՆԳԼԻԱՐԵՆ-ՀԱՅԵՐԵՆ. 1 հատ. Փարիզ, 1855:

ՆՈՅՆ, հանդերձ հայագիր հնչմամբ անգլիականին:

ԲԱՌԱՐԱՆ ԳԱՂՂԻԱՐԵՆ-ՏԱՃԿԵՐԵՆ. Փարիզ, Կառնիէ Եղբարք:

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆՔ.

ՊՕՂ ԵՒ ՎԻՐԳԻՆԵ. մեծ ութածալ հատոր, գեղեցիկ պատկերօք զարդարեալ. Փարիզ, 1856:

ՆՈՅՆ, հանդերձ գաղղիարէն բնագրաւ իպէտս վարժից Թարգմանութեան եւ գաղղիական լեզուի:

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻԻՆ ԱՂՋԿԱՆՑ ՖԵՆԵԼՈՆԻ, հանդերձ գաղղիարէն բնագրաւ, իդիւրութիւն ուսման գաղղիարենի եւ իվարժութիւն Թարգմանութեան: Տիպ եթկրորդ. 1 հատ. Փարիզ, 1857:

ՏԵԼԵՄԱՔ. փառաւոր տպագրութիւն զարդարեալ երկերիւր պատկերօք. 1 հատոր, մեծ ութածալ. Փարիզ, 1860:

ՆՈՅՆ, հանդերձ գաղղիարէն բնագրաւ, իպէտս Թարգմանութեան:

OUVRAGES DU MÊME AUTEUR.

HISTOIRE UNIVERSELLE, publiée à Venise, 5 vol. 1850-1851.

HISTOIRE DE L'ANCIEN ET DU NOUVEAU TESTAMENT. Édition illustrée. 2 vol. grand in-8. Théodosie, 1861.

ABRÉGÉ DE L'HISTOIRE SAINTE, à l'usage des écoles primaires. Théodosie, 1860.

TRAITÉ COMPLET D'ARITHMÉTIQUE, à l'usage des colléges. Seconde édition, revue et augmentée. Théodosie, 1860.

ABRÉGÉ D'ARITHMÉTIQUE, à l'usage des écoles primaires. Théodosie, 1860.

COURS DE GÉOGRAPHIE, à l'usage des pensions. Théodosie, 1861.

CALLIGRAPHIE ARMÉNIENNE. Ouvrage où le type des caractères arméniens est modifié d'après les écritures européennes, et qui a obtenu une Mention honorable à l'Exposition Universelle de 1855. Paris. Troisième édition.

EXERCICES DE LECTURE, joli petit ouvrage illustré, à l'usage des écoles primaires. Paris, 1860.

LECTURE POUR TOUS, à l'usage des institutions et des gens du monde. Paris, 1861.

GUIDES POLYGLOTTES DE LA CONVERSATION

à l'usage des Voyageurs et des Étudiants.

FRANÇAIS-TURC. Seconde édition entièrement refondue. Ouvrage indispensable aux voyageurs en Orient, qui veulent apprendre à parler la langue turque sans en connaître l'alphabet. Nous citerons ici l'appréciation qui a été faite de cette œuvre par l'Institut historique de France dans son rapport de juin 1861 : « Ce *Guide* a été composé dans le but de faciliter les relations de deux peuples dont le contact est de plus en plus fréquent. Dans ce travail minutieux, qui exige à la fois la connaissance parfaite de deux langues si différentes, l'auteur s'est appliqué avec succès à donner en caractères français, avec précision, la véritable prononciation des locutions turques. Nous félicitons M. Calfa de la manière heureuse et habile dont il s'est acquitté de la tâche qu'il s'était imposée. » Dédié à S. A. I. Mourad Effendi. 1 vol. Paris, 1859.

FRANÇAIS-ARMÉNIEN. 1 vol. Paris, 1855.

MÊME OUVRAGE, avec la prononciation française figurée en caractères arméniens.

ANGLAIS-ARMÉNIEN. 1 vol. Paris, 1855.

MÊME OUVRAGE, avec la prononciation anglaise figurée en caractères arméniens.

DICTIONNAIRE FRANÇAIS-TURC. Paris, 1855. Garnier frères.

TRADUCTIONS.

PAUL ET VIRGINIE. 1 beau volume in-8, orné de jolies vignettes. Paris, 1856.

MÊME OUVRAGE, avec le texte français en regard.

L'ÉDUCATION DES FILLES, DE FÉNELON. Seconde édition, le texte français en regard. 1 vol. in-18. Paris, 1857.

LES AVENTURES DE TÉLÉMAQUE. Magnifique édition illustrée de 200 gravures. 1 vol. grand in-8. Paris, 1860.

MÊME OUVRAGE, avec le texte français en regard.

Paris — Typ. P.-A. Bourdier et Cie, rue Mazarine, 30.

1414

Princeton Theological Seminary Library
1 1012 01602 6272

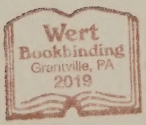
Wert
Bookbinding
Grantville, PA
2019